

Bd. 2. Vol. in f. 206.

Wissen BB1 774
Bd 1 mit 19 66

HERBERT WALKER

1875-1914

STIRPES INDIGENAE UN-

HELVEETICAE

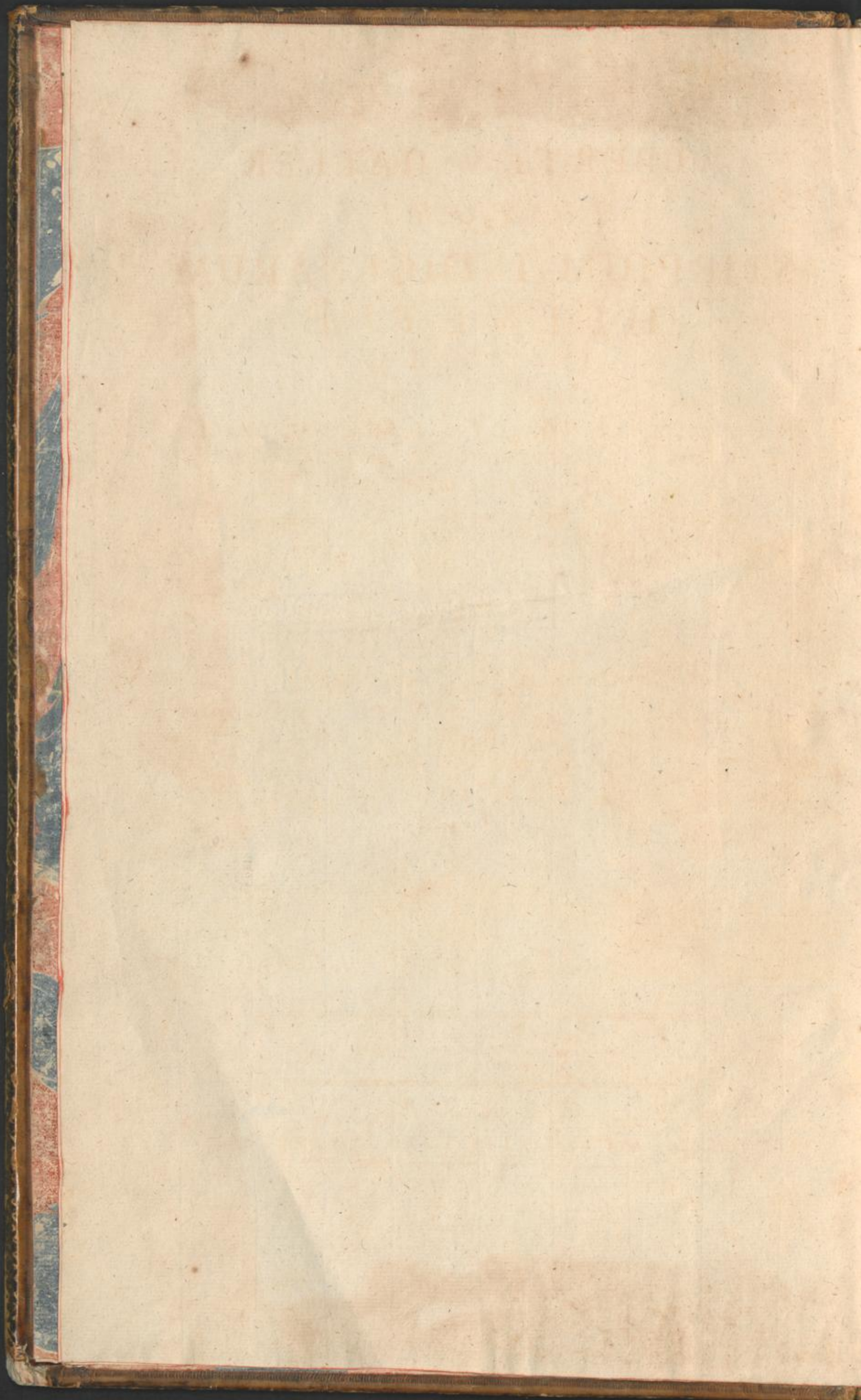
INCOGNITAE

TOMUS PRIMUS

ANNALESIUM COMPOSITO DYNAMIDIS PANTHONIS

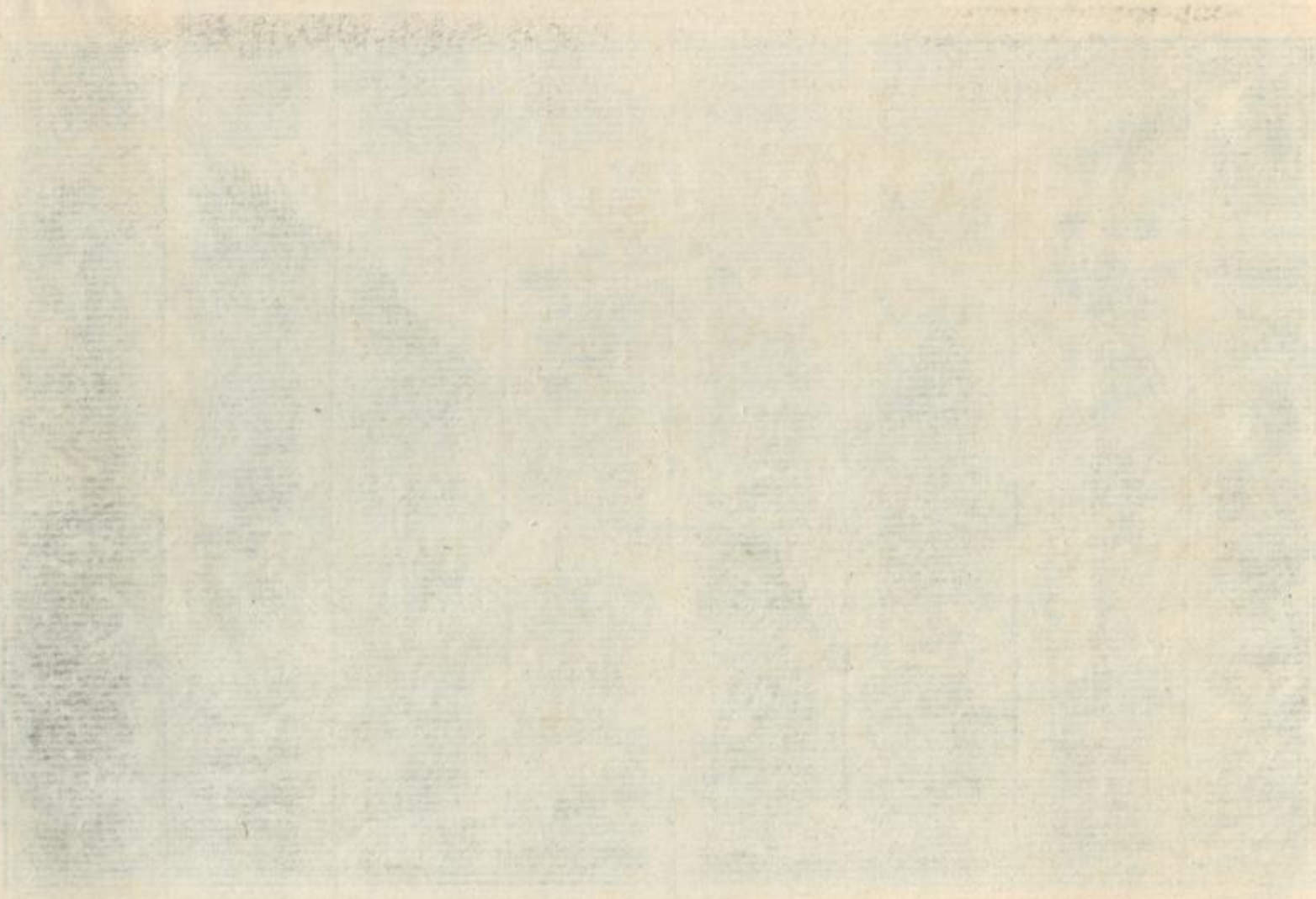
ALONSI LAMBERTI SOCIETATIS

GENEVENSIS

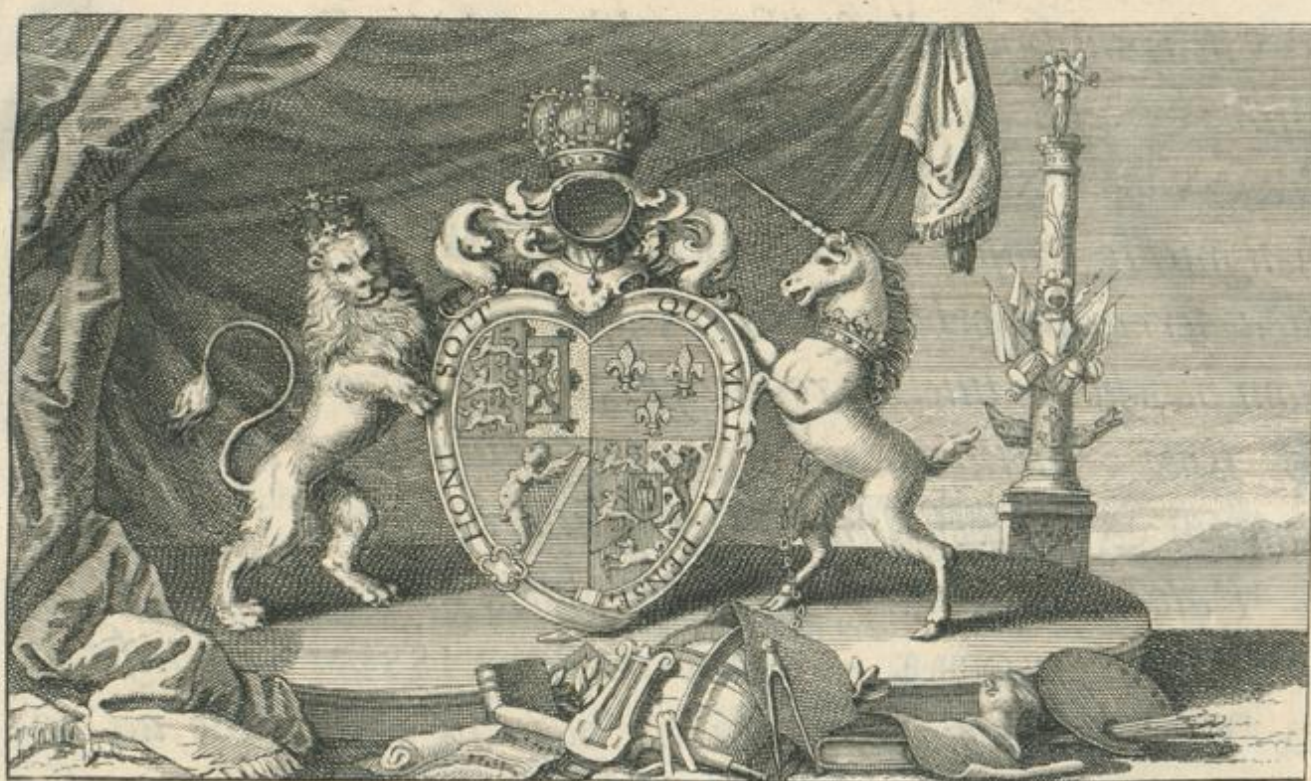

Rara
Dv 990 (2°)

ALBERTI V. HALLER
V. S. T. O. R. T. A.
STIRPUM INDICENARUM
HELVEETIAE
INCHOATA
TOMUS PRIMUS
PLANTARUM COMPOSITO DIDYMA P. R. H. N. A. P. A. N. C. I. O. N. A. C. E. T.
C. R. U. C. I. A. T. A. E. M. I. O. S. T. E. M. O. N. I. C. I. S. T. E. M. O. N. I. S.
D. I. S. T. E. M. O. N. I. S.

UNIVERSITÄT
DUISBURG
V. 1882

Grave par. J. A. Chouin.

GEORGIO III.
BRITANNORUM REGI,
FIDEI DEFENSORI,
BRUNSVICENSIVM & LUNEBURGENSIVM
PRINCIPI ELECTORI
PIO, MUNIFICO, OPTIMO PRINCIPI.

*V*igesimus & sextus annus elabitur, ex quo DIVI
PATRIS TUI NOMINI hos meos labores dicavi.
EUM artium patronum, & publicæ felicitatis studiosissi-
mum, adoratum ab omnibus bonis PRINCIPEM, mors
acerba Britannia eripuit.

* 2

*Genti undique illustrissima, libertatis in Europa vindici,
Asia & America per terras, per maria victrici, TE
PROVIDENTIA præfecit, qui ardentis animos TUA
benignitate temperares, qui crudelissimi rerum belli pericu-
la a terrarum orbe averteres, qui artibus & veræ erudi-
tioni beneficam tutelam restitueres, qui & Conjux, & Pater,
& Rex, virtutum in degenerate seculo pene desertarum,
unicum & perfectissimum exemplum redderes.*

*Patere adeo, ut & ego, post plurima DIVI AVITUI,
PARENTISQUE INDULGENTISSIMI beneficia,
ex TUA Georgia Augusta ab adversa valetudine ad pa-
triam repetendam compulsus, hoc summae venerationis, hoc
liberi ab omni adulatione cultus, monumentum TIBI offe-
ram, quod longo multorum annorum labore perpolivi.*

*Non ingrati erunt olim posteri, quando factionis vox
conquievit, quando inquietus meliora bonis quærentium
ardor subsedit, una erit lacrumis mista Britannorum vox,
que TE veræ felicitatis auctorem, TE bonos inter Reges
optimum, futuris Principibus imitandum proponet.*

*Exslet etiam ex libera gente, terris maribusque a TUIS
Britannis divisa, vox hominis, qui vitam vero impendit,
TEque vere pium, vere benignum, vere communi generis
humani felicitati procurandæ a SUMMO NUMINE
destinatum, & præparatum veneratur.*

BERNÆ Helvetiorum d. 17. Mart. 1768.

P R Æ F A

PLANTÆ

I. STAMINIBUS CONSPICUIS

I. PETALISQUE

I. FLORE COMPOSITO.

Huic classi commune est, habere finem petioli florigeri dilatatum in discum carnosum, rotundum, planum convexumve, etiam concavum. In ejus disci foveolas radican- tur semina, quorum quodlibet coronatur suo flosculo, vel toto tubuloso, vel certe in principio. Toti flori composito longe plerumque calyx subest, multis fere ex foliolis compositus, sæpe imbricatim sibi impositus. Petala undique in circulum expanduntur.

I. STAMINIBUS CONNATIS.

His tubus floralis educit quinque petiolos, qui in unam cavam cylindrum conjunguntur, cujus interior superficies loculis polline plenis inscribitur, finis quinque dentibus terminatur a). Intra eam vaginam tuba continetur, quæ de summo femine adscendit, bifido sine b). Ita in flosculis perfectis. Dantur enim feminini fere minores; apetalis similes, in quibus tuba est absque stamine & vagina: dantur etiam masculi, fere majores, quibus vagina staminea est absque tuba cum femine abortivo. Utrumque rarius, & frequentiores sunt flosculi androgyni.

I. FLOSCULIS EXPLANATIS.

CICHORACEÆ VAILLANTII *Mémoir. de l'Académie des Scienc. 1721.*

PLANIPETALÆ BOERHAAVII &c. c).

His femina quale diximus, & vagina staminea, & tuba.

Petalum parva parte sui gracilem in tubum d) fingitur, qui petiolos staminiferos quinque generat. Sed ultra eum tubum fissus quasi semiflosculus in bracteam e) plerumque pene parallelogrammam explanatur, sine ferrato, sæpe quinquedentato f). Tuba, receptaculum, calyx compositus g), quales dixi. Classis naturalis est. Omnes plantæ hujus generis album lac ex fractis partibus fundunt, aliquando dulce, plerumque amarum, absque calore, quod cum refrigerio album humoresque humanos solvit. Omnibus etiam folia alterna sunt, floresque nunquam ex natura sua albi, raro rubri, plerique flavi, plerumque polypetali.

I. PLACENTA SQUAMIS DISTINCTA.

I. SEMINIBUS NUDIS sive BREVISSIME CORONATIS.

CICHORIUM TOURNEF. t. 272. LINN. n. 921.

Calyx fit duabus squamarum h) seriebus, exteriori quinquefolia, interiori octophylla, ista molliori. Semini subjicitur squama caudata, semine longior. Ei corona est quinquedentata i).

1. CICHORIUM foliis pinnatis, pinnis triangularibus dentatis, floribus sessilibus.

Intybum sylvestre FUCHS p. 979.

Intybus

a) MEEZE *flor. compos.* p. 4. BERKHEY *tab. 4.* GREW p. 170. BLAIR *essay* p. 28. 30.

b) MEEZE p. 6. BERKHEY *tab. 4.* GREW.

c) Flos semifistularis JUNG *Phyt.*

d) BERKHEY *tab. 4. fig. 35.* VAILLANT. t. 7. f. 47. GREW t. 92. in *cichoseq.*, sed cum tuba male trifida, & p. 170.

e) BERKHEY *tab. 4.* MALPIGHI *plant. fig. 207.* VAILLANT *ibid.*

f) BERKHEY *tab. 4.* VAILLANT *ib.*

g) BERKHEY t. 1. f. 9. VAILLANT *tab. 8.*

h) TREW *ic.*

i) VAILLANT *tab. 7. fig. 9. 10.* Conf. GRIENDEL *fig. 6. obs. 7.* Semiflosculum pingit GREW l. c.

2 PLANTÆ FLORE COMPOSITO PLANIPETALÆ

Intybus sylvestris CAMERAR. *Epist.* p. 285.

Cichoreum sylvestre BLAKWELL T. 183. HILL. III. p. 160.

Cichoreum floribus geminis sessilibus foliis runcinatis LINN. *Spec. II.* p. 1142.

α Varietates flore albo *in der Enge* TRAG. FEHR *scorzoner.* TURNER.

β Flore rubro TRAG. Ab acido adfuso, & a succo acido formicarum Cichorei flores rubescunt TRAG. ad BRUNFELS II. p. 274. Cultum ad cæruleum colorem redit SENKENBERG *Lil. Conv.* p. 10.

γ Foliis integris C. B. VAILLANT.

δ Altissima, erecta, sepedalis, foliosa varietas in arce veteri *Openheimensi.* Ea est hortensis TREWII *tab.* 177.

ε Caule latissimo, *fasciatum*: a me aliquoties repertum. Habet C. GESNER *epist.* p. 86.

Ubique ad vias.

Caulis plerumque procumbit, aut inique erigitur. Radix dauci similis, cylindrica. Folia ad terram multa, subsæpera, ima lata, semipinnata, superiora pinnata, nervo paulum folioso, pinnis triangularibus dentatis, retroversis *k*), eundo majoribus, extremis in amplum triangulum confluentibus. Flores sessiles, sæpe bini, in summis ramis etiam simplices, cyanei. Calycis folia ciliata; semen breve & crassum. Petala dentata ad viginti quinque.

Ambubeja Romanis *l*), amarum est, magis quam aliæ hujus classis plantæ, hinc præ reliquis officinis notum. In lixivio fatis est falis fixi *m*). Radices similia præbent. Quare falsa vi humores coagulatos in primis viis putatur resolvere, ut fere post morbos acutos hoc remedium nascentibus in hepate *n*) vitiis opponatur. Icterus eo solo auxilio superatus fuit *o*). Sed & ipsum febres sustulisse intermittentes, etiam solum, testis extat *p*). Adjuvat procul dubio amaror, qui tonum primarum viarum conservat *q*), & hypochondriaca mala corrigit *r*), virorumque literatorum languores. Etiam in sanguine depurando adversus ulcera vetusta valet *s*).

Succum potentiorum esse credo *v*), aut totius plantæ in acetariis usum *x*), sed abunde & cum constantia sumtæ. Deinde decoctæ radices *y*) in medicinam recipiuntur. Nam syrupos & hic & alibi saccharum adjectum & vetustas viciat. Oculis veteres succum contra caliginem instillabant *z*). Ad vernas equorum curationes egregium *a*) est remedium.

CICHORIUM fativum *b*) annum foliis glabris *c*), integris, dentatis, veterum Intubus, debilius est, & magis oleraceum, inque cibum sumitur, maxime quando per hiemem in obscuris cellis virorem & amarorem deposuit. A priori specie non differre conjectura est LINNÆI *d*), quæ neque ILL. TREWIO displicuit *e*). Nobis passim sponte provenit, ex hortis ut puto elapsum, neque in sylvestrem speciem degenerat.

II. SEMINIBUS PAPPO CORONATIS.

HYPOCHOERIS VAILL. LINN. n. 918.

Pappus fetas habet ramosas VAILLANT T. 7. *fig.* 21. Squamas pingit IDEM f. 28. Calyx hieracii, imbricatus, multis squamarum seriebus.

2. HYPOCHOERIS caule unifloro, foliis dentatis, hirsutis T. I.

Hieracium l. latifolium hirsutum incauum flore magno C. B. J. R. H. SCHEUCHZER *It. II.* p. 135.

Hypochoeris

δ) TREW.

l) CELS. L. II. c. 30. PLIN. *Lib. XX.* c. 8.

m) GEOPROI *mat. med. lib. III.* p. 320. 199.

n) DETHARDING *meth.* BUCHWALD p. 82.

o) VIRIDET *bon chyle* p. 635. MOINICHEN *obsf.* 9.

p) GEOPROI p. 322.

q) Ideo forte alvum siccare CELSUS.

r) SCHUSTER *obsf. therap. obsf.* 25. de radicibus.

s) BUCHNER *Miscell.* 1729. p. 725.

v) MOINICHEN *obsf.*

x) VIRIDET. BOREHAAVI.

y) SCHUSTER.

z) MARCELL. p. 67.

a) BONSI *ippiatr.* p. 26. 27.

b) CELSUS *Lib. II.* c. 30. qui distinxit.

c) BLAKWEL t. 383. Intubum sylvestre latifolium LOST.

p. 557.

d) *Hort. Cliff.* p. 389.

e) BLAKWEL l. 6.

Hypochoeris caule subnudo, ramo saepius solitario, foliis ovato oblongis, integris, dentatis LINNÆI *Specier. II. p. 1140 f).*

β Varietas foliis integris non dentatis.

Hieracium tomentosum integro folio BOCCONE p. 147. tab. 106. ex BARRELIER ic. 238.

γ Varietas angustifolia asperior.

Hieracium montanum foliis dentatis, flore magno C. B. *Prodr. p. 65.*

In Germaniæ pratis g) montosis provenit latiori folio, saepe maculis nigricantibus adspersa, ut in Pulmonaria Gallorum fit. Helvetis alpinum est, & in Aquileiensi Gubernio, tum in M. Rosboden Valesiæ, in Vallis urfariæ pratis, in Frala M. Rhetiæ; etiam in M. Saleva a Gen. DE SAUSSURE repertum. SCHEUCHZER in Rhetiæ Monte Maloja; HUBER fere eodem loco sub diversorio Weissenstein & circa Malix. C. B. in Gotthardo, & circa fabarias thermas, CL. RAMSPEK in M. Schilt legit. Angustifolia varietas super Sas, & super la Varaz, in Enzeinda Monte & alibi provenit.

Radix lignosa, perennis, foliorum reliquiis coronata. Folia multa ad radicem, tamen nostris ad caulem aliqua, ampla in vulgari, ex ovatis lanceolata hirsuta, per oras rarer crenata. Caulis pedalis & cubitalis, hirsutus, nobis plerumque simplex: in Germania rarer brachiatus h). Flos caulem, aut quemque ramum, terminans amplissimus, plenissimus, calycis squamis præmagnis, nigricantibus, hortis. Squamæ inter flosculos longæ caudatæ. Germani herbam costam vocant, eaque in pectoris morbis i) & ad phthisin utuntur. Smolandî ad brassicæ modum in cibum recipiunt k). Nobis nullo in usu est.

3. HYPOCHOERIS foliis semipinnatis hirsutis, caule nudo, brachiato.

Hieracium tertium DOD. p. 639. LOBEL icon. p. 238.

Hypochoeris porcellia TAB. ic. 179. & iterum 183. hæc ex DODONÆO.

Hypochoeris foliis runcinatis, obtusis, scabris, caule ramoso, nudo, levi, pedunculis squamosis LINN. *Spec. II. p. 1140.* Describitur apud ROSEN p. 36. lege 39. n. 28.

Huc refer ILL. OEDERI tab. 150.

β *Hieracium dentis leonis folio bulbosum* C. B. *Prodr. p. 64.* Secundum VAILL. Plura alia hieracia C. B. huc pertinent.

In herbosis fylvarum.

Radix alba, crassa, longa, in crura divisa. Folia ad terram congesta, hirsuta, subsæpera, sinuata, semipinnis rectis, ante finem dilatatis, modice dentatis, ultimis confluentibus. Caules aphylli, cubitales, etiam ramosi, brachiati, sub fine intumescentes. Calyx niger, alis albis, sub apice pilosus. Varietatem vidi apice squamarum calycis bifido, trifido. Flos plenissimus, flavus, extus purpurascens. Petala profunde quinquefida. Semen ellipticum longum, lineatum, longe fetigerum, squama alba, caudata, cava continetur l). Lac amarum, opii odore.

HYPOCHOERIS glabra 3. LINN. nondum in Helvetia reperta est, quam Gottingæ legeram, & Cellæ.

ORDO II.

II. DISCO ABSQUE SQUAMIS

I. SEMINIBUS NUDIS.

LAPSANA m) VAILLANT. p. 210. (Lampfana)

LAPSANA LINN. & HYOSERIS LINN. atque DILL. nov. gen. p. 144.

LEODONTOIDES MICHEL.

Suffecerint femina nuda. LINNÆUS ex calyce distinxit.

4. LAPSANA

f) Conf. Flor. Dan. T. 149.

g) Reperi circa Elbingevode. CL. FEHR Suinfurti.

h) Icon. CLUSII. HILLII. OEDERI.

i) C. HOHMANN mat. med. p. 270.

k) LINNÆUS macell. olt. p. 127.

l) VAILLANT. fig. 21.

m) Lapsana inter sylvestres brassicas coquitur in cibis PLINIUS *Hist. nat. L. XX. n. 37. & L. XIX. p. 177.* Ea vixerunt Cæsaris milites Dyrrhachii.

4 PLANTÆ FLORE COMPOSITO PLANIPETALÆ

*4. LAPSANA foliis ovatis, dentatis, caulibus nudis, sub flore tumentibus *n*).

Hieracium IX. CLUS *Pannon.* p. 649.

Hyoseris angustifolia TAB. *ic.* 180.

Hyoseris caule diviso nudo, pedunculis incrassatis LINN. *Spec. II.* p. 1138.

Hyoseris minima HILL. III. *tab.* 133.

Icon optima OEDERI *flor. Dan.* *tab.* 201.

In agris inter *Hindelbank* & *Rormos* legi a 1754. Etiam versus *Wyl* CL. LA CHENAL. (In agris arenosis Hallæ & Jenæ).

Habitu cum ultima hypochoeride consentit, tamen elegantior. Folia ad terram numerosa, elliptica, acute & distincte dentata. Caules pedales & dodrantes, imi stricti, sub flore latefcentes *o*), uniflori & biflori. Pars quæ sub flore est, ante expansum florem cernua, deinde erecta, Flores parvi, pallidi, contracti & turbinati *p*). Petala quinque-dentata, Calycis squamæ ad basin accessoriarum numerosæ, graciles, unius ordinis, siccæ, interiores peracutæ. Semina brevia, pene ovata, striata *q*), margine brevissimo coronata *r*).

*5. LAPSANA caule nudo indiviso, foliis femipinnatis, pinnis retroverfis dentatis *Emend. II.*

p. 41.

Hieracium fatidum III. COLUMN. *Ephraf.* P. II. p. 32. *ic.* p. 31.

Dens leonis tenuissimo folio C. B. *prodr.* p. 62.

Leodontoides alpinus glaber erysimi folio, radice crassa, fetida MICHELI *nova gen.* p. 31. *tab.* 28.

Hyoseris scapis simplicissimis unifloris, foliis pinnatifidis; seminibus nudis GOUAN *flor.* p. 352.

LINN. *Spec. II.* p. 1137.

Hyoseris fetida HILL. III. T. 133.

In fylvis umbrosis & udis Aquilegiensibus. Super *Roche* in sylva *Traversin* cis torrentem *des Males pierres*. In monte *Joux verte*, in *Luan*. In ascensu *la Boulaire* versus *Enzeinda*, in *Chapuisse*, im *Kienthal*.

Multa *Taraxaci* similitudo, flos tamen minor, & magis saturate flavus. Folia levia, radicalia glabra, pinnata, pinnis dense congestis *s*), etiam imbricatis, triangularibus, plerumque posterius bidentatis, tamen etiam anterieus. Caulis debilis, semipedalis, aphyllus & indivisus. Squamæ ad basin calycis breves, lanceolatae, reliqua veriora folia calycis longa. Petala dentata, extus fuscis lineis notata. Semina columnaria, non coronata, fusca. Radix lignosa, crassa, cylindrica, fere abrupta.

6. LAPSANA caule brachiato, foliis ovatis, longe petiolatis, petiolis pinnatis.

Lapsana DOD. p. 675. bene.

Sonchus sylvaticus I. TABERN. p. 192. & II. *ejusd.* p. 193. bene & III. *ibid.* quæ icon pauciores habet pinnas accessorias.

Lapsana calycibus fructus angulatis, pedunculis tenuibus ramosissimis LINN. *Spec. II.* p. 1141.

In fylvis inprimis nuper excisis & ad sepes.

Radix ex uno majori stipite fibrosa. Caulis erectus, ad sex usque pedes, sæpe humilior. Folia leviter serrata, ima longe petiolata: ad petiolum pinnæ duæ, etiam quatuor, exiguæ, & extrema bractea amplissima; ad caulem superius sessilia, acuta, serrata. Summus caulis brachiatus, absque foliis, ramis florigeris pene umbellatis. Calyx *t*) glaber, foliis octonis, duorum ordinum, in cylindrum conjunctis, sulcis profundis distinctis, unde facies angulosa. Ad basin breves squamæ accedunt. Flores parvi, paucis petalis, pallide lutei. Semina oblonga, circulo coronata *v*). Nullus nobis ejus plantæ usus est, neque videtur veteribus posse olitoria fuisse.

II. DISCO NUDO

II. SEMINIBUS IN EODEM FLORE CENTRALIBUS PAPPO CORONATIS

RADIALIBUS NUDIS

RHAGADIOLUS *Enum. Plant. hort. Gotting.* p. 422.

His plantis hunc characterem feci.

7. RHAGA-

n) DILL. *nov. gen. tab.* 8.

o) OEDER. *DILL. T.* VIII.

p) VAILLANT. *n.* 48. *q*) DILL. *r*) OEDER.

s) MICHELIUS eas explicavit.

t) VAILLANT *fig.* 47.

v) IDEM *fig.* 8.

*7. RHAGADIOLUS foliis femipinnatis asperimis.

Hieracium parvum hirtum caule aphylla, crispum quando siccatur I. B. II. p. 1038. ALLIONE
plant. Nic. p. 86. n. 2.

Annon *Hieracium dentis leonis folio hirsutum laciniatum minus* C. B. PRODR. p. 63. cum iconc.

Leontodon calyce toto erecto foliis dentatis hirsutis, pilis simplicissimis LINN. Spec. II. p. 1123.

Ad pedem M. Saleva RAI. & nuper Gen. DE SAUSSURE.

Folia ad radicem femipinnata, pinnis rectis triangulis, undique pilosa & aspera. Caulis nudus, femipedalis. Calycis segmenta octo, lata, ovato lanceolata, cum aliquot squamis ad basin accessoriiis. Flos flavus, paucis petalis: femina calyci contermina foliaceo brevi ornamento coronata: interiora rigidis fetis, exterius plumosis.

II. DISCO NUDO

III. SEMINIBUS CORONATIS

TRAGOPOGON x) Tourn. tab. 270.

LINN. gen. plant. 905.

Huic femina y) in stylo pappum plumosum gerunt. Calyx monophyllos, duplici ordine, in segmenta z) octo, & denique in duodecim divisus, longa, acuta, plerumque florem superantia.

8. TRAGOPOGON foliis gramineis, carinatis, amplexicaulibus, candatis, subcrispis, calyce flori æquali.

Tragopogon f. barbula hirci MATTHIOL. p. 537. CAMERAR. Epit. p. 312. cum caractere.

Simple leaved goats beard HILL. III. tab. 113.

Tragopogon calycibus corollæ radiis æquantibus; foliis integris strictis LINN. Spec. II. p. 1109.

β Caule fasciato LOESEL. ic. 83.

γ Flore vidi viridi, semipetalodeum, & tamen cum femine, vagina staminea, & bifida tuba. In sylva *Gottingerwald*.

In omnibus pratis, acceptissimum armentis pabulum.

Radix longa, sensim decrescens, anulis distincta, cum tota planta dulcis & edulis. Caulis vere gramineus, cubitalis, brachiatus. Folia ex vagina producta, graminea, carinata, origine ventricosa, cauda longa, undulata, nervo lanuginoso.

Flos conspicuus quemque ramum terminat, flavus, extus purpureus. Discus foveolis notatus. Semen maximum, fulcatum a), inter fulcos in transversum rugosum.

Dulci lacte turget, & primo vere caules & turiones in cibum recipiuntur b). Aliæ tamen fere species hortenses in cibum cedunt, radicibus utiles; & omnibus frequentior Scorzonera.

*9. TRAGOPOGON foliis gramineis amplexicaulibus, calyce florem superante.

Tragopogon purpureo cæruleum porri folio quod artis vulgo C. B. Pin.

Barba hirci altera CAMER. epit. p. 313. bene.

Tragopogon calycibus corollæ radio sesquialtoribus foliis integris, strictis, pedunculis superne incrassatis LINN. Spec. II. p. 1110.

Cl. CHATELAIN misit, non certam civem.

Omnia prioris, etiam foliorum vaginæ in prælongas caudas productæ, tantum latiora folia, & habitus major. Caulis sub flore nostris non intumescit. Petala purpureo-cærulea. Calyx duplo flore longior, duodecim foliis constans.

In Gallia hæc in hortis colitur c), Anglis neglecta, nostrisque infrequens.

SCORZONERA Tourn. tab. 269.

& omnium Auctorum,

& SCORZONEROIDES VAILLANT.

Omnia Tragopogonis, & pappus pariter plumosus: sed calyx d) fit ex foliis caulinis ad se invicem accedentibus, inque cylindricum demum calycem consentientibus, imbricatis.

*10. SCOR-

x) Folio croci, radice longa, dulci, calyce lato nigro
PLIN. L. XXVII. n. 47.

y) VAILLANT. f. 13. 14. BERKHEY Tab. 6. f. 9. t. 5.
f. 48. 49. PARSONS Tab. 8. fig. 8.

z) VAILLANT t. 8. f. 44. BERKHEY fig. 49. t. 1. f. 3.

a) BERKHEY tab. 6. fig. 8.

b) BRADLEY *lady direct.* p. 109. MILLER *dict.*

c) *Ecole du potager* II. p. 543.

d) VAILLANT. fig. 53.

*10. SCORZONERA caule nudo, unifloro, foliis lanceolatis.

Scorzonera humilis latifolia CLUS. Pam. p. 636. icon. p. 635.*Scorzonera caule subnudo, unifloro, foliis lanceolatis, nervosis, planis* JACQUIN. vindob.

Abunde in agro *Aquilejensi* e), & vicina *Valesia* ex rupibus marmoreis erumpit. Eadem est, quam olim ex *M. Albio* periculosis locis lectam unico folio viso pro Germanica habui f). Olim GESNERUS confuderat, cum audisset apud Sedunos nasci *Epist.* p. 36.

Radix maxima, teres, anulata, lignosa, ad basin caulis densa setarum corona ornata. Folia ad radicem numerosa, longa, petiolata, glabra, nervosa, longè lanceolata, oris sæpe plicatis. Caulis erectus, simplicissimus, folis ligulis ovate lanceolatis, foliosis adpersus, pedalis & ultra. Stipulæ albæ, breves, latiusculæ. Flos in fumo caule unicus grandis: calycis folia trium quatuorve ordinum, eo longiora, ut interiora. Petala plurima, pallide lutea, lineata, dentata. Calycis folia margine albo. Semina g) fulcata, pappo plumoso fessili coronata.

A nostris aliquantum differunt specimina, quæ in paludosis pratis inter *Oettingen* & *Nördlingen* legi, caule hirsuto, molliori, stipulis per caulem longis, gramineis. Est IV. *Scorzonera* FEHRII p. 33. & ejusmodi est *Scorzonera humilis* HILLII. III. tab. 127. Annon *Scorzonera Monspeliensis folio crassiore* VAILL. p. 208. cujus varietas est pulveriflora CAMERAR. *usilag. frum.* BOCCONE in *mus. di Fisie.* tab. 6. f. 8. Cum ista etiam convenit descriptio ILL. LINNÆI, in qua caulis hirsutus exprimitur h), cum nostra minus.

Non dubito, quin nostræ eadem cum Hispanica vires sint. Recte ELSHOLZ *Gartenbuch* p. 107, de Jenensi locutus.

Decoctum recentis radices in asthma laudat REDUS i). Inter diluentia primo loco ponit CL. DETHARDING k). Hypochondriacis commendat WELSCHIUS l), Alexipharmacas vires sibi adnotatas confirmat VOLCAMERUS m). Sed ea nimia videntur n).

*11. SCORZONERA caule nudo, unifloro, foliis linearibus.

Scorzonera humilis angustifolia CLUS. Pam. p. 656. ic. p. 657.*Scorzonera Volcameriana* FEHR. p. 37. cum icone*Scorzonera caule simplici unifloro, foliis ex lineari lanceolatis* GMELIN. *flor. Siber.* II. p. 242. t. 1. *Sword leavd Vipergrafs.* HILL. III. t. 128.*Scorzonera foliis subulatis integris, pedunculo incrassato, caule simplicissimo, basi villoso* LINN. *Spec.* II. p. 1113.Non est *Tragopogon Pinnifolium hispanicum.* o).

Rarior ista nascitur circa *Fouly*, & in via *le Tombey* inter *Verchier* & *Olon* ditionis *Aquilejensis*.

Radix similis, perinde fetis armata, & habitus, & flos lineatus, extus purpureus; sed folia graminea, linearia, sæpe convoluta; caulis humilior; flos aliquanto minor, foliis calycis paucioribus.

Vereor ut fati diversa sit. Neque enim vel caulis magis incrassatur, vel huic magis villosa radix est, quam priori.

Scorzonera foliis gramineis firmulis, caule brachiato multifloro H. Gott. p. 407. circa Jenam perfrequens, in Helvetia nondum lecta est.

*12. SCORZONERA caule folioso ramoso, foliis angustissimis, imis rariter semipinnatis, superioribus linearibus lanceolatis.

Tragopogon tenuissime laciniatum C. B. *Prodr.* p. 129.*Tragopogon laciniatis foliis* COLUMN. *Phytobas* P. II. p. 21. bene.*Scorzonera foliis linearibus dentatis, acutis, caule erecto, squamis calycinis patulo mucronatis* LINN. *Spec.* p. 1114.

In Helvetia rarior, neque facile reperta, nisi in *Valesia*, circa *Branson*, *Fouly*, *Gontey*, *Leuk*: in Germania, circa Jenam vulgaris.

Radix magna, lignosa: plurimos prostratos caules & mista folia fundit. Caules pedales ex imo ramosi, & superne. Folia perangusta, ad terram alia semipinnata, paucis pinnis, sine nervi sæpe lenceolato, & latiori, in nostris acuto, in *Monspeliensis* etiam subrotundo. Alia etiam ex radice folia simplicia, petiolata, sine lanceolato.

Flores parvi, pallentes, calyce cylindrico, subhirsuto, oris albis, petalis extus lividis. Semi-

e) *Emend.* II. p. 46.f) *Enum.* ed. I. p. 757.g) *GESW.* tab. 75.h) *Oelandisk götlandsk resa* p. 36.i) *Oper.* T. VI. p. 87.k) *Method. med.* p. 148.l) *Miçtom.* p. 43.m) *Epib. Nat. Civ. Dec.* II. ann. I. obs. 81.n) *FLOYER pharmacob.* p. 281.o) *BARRELIER ic.* 496. cui caulis ab imo ad summum foliosus sit.

Semina paulum incurva, longa, fulcata, fessili pappo. Lac, quod & in aliis Scorzonæ non rarum, continuo nigrum colorem induit.

In horto ita latefcit, ut folia potius lanceolata sint, quam linearia; & Monspelio missa est, finibus foliorum omnino subrotundis.

Ab ea proxime abest calyce glabro, omnibus majoribus, *Scorzonera pratensis foliis laciniatis glabris* BUXBAUMII *Centur. II. tab. 22.*

LACTUCA TOURN. *Tab. 267.*

VAILLANT.

& omnium Auctorum.

Huic calyx fere qui Scorzonæ, cylindricus, imbricatus. Semen coronam fetarum simplicium ex stylo gerit p).

13. LACTUCA foliis imis semipinnatis, superioribus amplexicaulibus, hamatis, nervis spinosis.

Chondrilla viscosa humilis C. B. *Prodr. p. 68.* figura strigosa sylvestri similior.

Lactuca sylvestris altera angusto saligno folio, costa albicante RUPP. cum *icone nostr. p. 207. tab. 4.* quæ figura plenioris est speciminis, in horto nati.

Endivia minor Lactuca spinosa BARRELIER *icon. 136.*

Lactuca foliis hastato linearibus sessilibus carina aculeatis LINN. *Spec. II. p. 1119.* Descriptio *Oelansk. Resa p. 289.*

White wild lactuca HILL. *III. tab. 119.*

Autumno in agris Basileensibus provenit, ad pontem Birsæ q), rara planta.

Habitus peculiaris glaucus, caule & ramis, & nervis foliorum albis. Caulis cubitalis, erectus, ab imo ad summum ramosus & foliosus. Folia ima rariter semipinnata, pinnis paucis, alternis, simplicibus, incurvis, nervo folioso, aut toto spinis rariusculis obfeto, aut in basi, aut demum etiam toto levi. Folia superiora amplexicaulia, in basi hamata, longe lanceolata, integerrima. Petioli stipulosi. Flores in spicas, parvi, calyce longo, cylindrico, petalis pallidis, feminibus acutis, pappo molli in arguto stipite.

14. LACTUCA foliis semipinnatis, nervo spinoso.

Lactuca agrestis CORD. *p. 157. b.*

Lactuca sylvestris costa spinosa C. B. &c.

Lactuca sylvestris folio laciniato spinoso Ic. *Reg. tab. 115.*

Endivia major lactucina spinosa BARRELIER *ic. 135.*

Lactuca foliis verticalibus carina aculeatis LINN. *amoen. IV. p. 328.*

β Varietas folio non laciniato RAI PONTED. *tab. 138. &c.*

γ *Lactuca sylvestris sanguineis maculis adspersa* HERMAN. *parad. batav. p. 191.* de qua COSTÆUS *nat. stirp. p. 37.*

Circa Basileam ad Rheni ripam extra portam D. Joannis. Inter Muttens & Gempen. Trans Binningen in agris. Badæ J. B. In Rhætia Cl. DICK. In Valesia passim, & circa Genevam. In vico S. Blaise.

Caulis tripedalis, etiam altior, durus, spinis adspersus, teres, ramosus. Folia dura, amplexicaulia, hamata, nervo albo, folioso, semipinnata, per oram ferrata, ibique in nervi parte averfa spinosa; superiora amplexicaulia, brevia, lanceolata. Calyx & summus caulis viscidus, ille foliis interioribus multo longioribus. Semiflosculi pauci, pallentes, extus rufo tincti. Semina pene ovata, lineata, pappo molli, in pertenui stipide coronata.

15. LACTUCA foliis ovatis patulis nervo spinoso.

Lactuca atra γ) CÆSALPIN *p. 515.*

Lactuca sylvestris odore opii Ic. *Reg. 114.*

Lactuca sylvestris lato folio, nervo viroso J. B. II. *p. 1002.*

Lactuca foliis horizontalibus carina aculeatis dentatis GOUAN LINN. II. *p. 1119.*

Lactuca virosa HILL. *tab. 119.*

Gene-

p) VAILLANT *fig. 17.* Lactucis in lanugine semen PLIN. L. XIX. c. 7.

q) *Basl. Merkw. n. 5. p. 545.*

γ) *Lactuca atra* μύκωνος α copia lactis fopoteriferi PLIN. L. XIX. c. 8.

Genevæ J. BAUHINUS. Argentorati, in Anglia s).

Plurima prioris similia habet, caulem spinosum, folia amplexicaulia, hamata, nervo subtus spinoso, femina ovata, stipite longo. Neque defunt folia superiora femipinnata, circumferrata. Infima tamen simplicia sunt, latiora, ampliter crenata, circumferrata, & magis patula. Vereor ut fatis diversa fit, etfi CL. BOEHMER p. 95. & LINNÆUS separant.

Utraque hæc species habet lac amarum, calidum t), quod siccatum flammam concipit u). Liquores plerique acidi sunt, ultimus alcalinus. Multum in ea olei, ad drachmas 28. ex l. 5. u*).

Altera etiam magis narcotica est, ut comefta, ipfoque fumo inebriet x). Ad ambufta laudant unguentum y). Æque bonum dat opium z) ac quidem papaver. CL. PREVOT Lactucæ sylvestris fuccum, si spinosam intelligit, purgare monet, fumtum a tribus ad sex drachmas a). Sed puto de fativa fermonem esse.

16. LACTUCA foliis glabris, pinnatis, caule brachiato.

Chondrilla cerulea TABERNAEM. p. 176.

Lactuca foliis linearibus dentato pinnatis laciniis sursum dentatis LINN. Spec. II. p. 1120 MILLER ic. 157.

β Varietas flore albo TAB. p. 176.

γ Flore incarnato,

δ Folio latiori.

Chondrilla altera DODON. p. 637.

In calidiori Helvetia. Circa Roche à la Marbriere, circa Fontaine, abunde ex rupibus marmoreis, & apricis. In Pasgartflub, & Vingelzflub. Circa Bonneville, Agaimum, Sedumum. Genevæ, Neocastri sur le cret Taconnier, & à Boinaud. Etiam Basileæ in terra argillofa J. B.

Caulis tripedalis, ad magnos angulos brachiatus, superne, qua floret, nudus. Folia glauca, glabra, nervo foliofo, numerosis pinnis inordinatis, majoribus, minoribus, rectis, retroverfis, acutis, utrinque, magis tamen sursum, dentatis. In varietate δ folia femipinnata, etiam lanceolata sunt. Stipulæ in ramis florigeris perexiguæ, amplexicaules.

Flores speciosi, cærulei, in petiolis uncialibus. Pappi stipes prælongus.

CHONDRILLA VAILLANT. p. 194.

LINN. n. 910.

Calyx Crepidis, nempe pars major tubuli similis, facta longis foliolis, in juniore planta conglutinatis, ut tamen in adulta in radios discedant b). Ad basin foliola accedunt breviter, lanceolata. Semen asperum, in stylo c) pappum simplicem gerit.

17. CHONDRILLA LINN. &c.

Optima icon GESNER fig. aen. 47.

Chondrilla juncea viminea arvensis TABERN. ic. p. 178.

Chondrilla viminea I. B. II. p. 1021.

Chondrilla cichoroides DILLEN Eph. Nat. Cur. Cent. VI. app. p. 61. tab. 9.

In calidioribus. Basileæ versus Crenzach: circa Huningam minorem, circa pontem Wiefæ, supra Gundeldingen, bey der Horburg c*), in monte Farnsberg c**). Aufm Birsfelde, & versus stagnum zu Alschweiler. Genevæ in fossis urbis. Versus Busigny & Cressy. Ocloduri in Valesia, & circa Branson & Fouly, Saillon &c. In arenosis circa Bellinzonam, & Chiavennam. Nos in vineis & agris argillosis legimus.

Folia ad radicem, cito pereuntia, ut caulis nudus sit, femipinnata, nervo foliofo continuo latefcente, acute dentato, sine lanceolato. Dentes recti, etiam retroverfi, etiam dentati. Caules duri, ad terram hirti, superne leves, ramosi. Folia ad caulem

s) BLAKSTONE p. 48. DALE Harwich p. 358.

*) DU HAMEL Hist. Acad. Paris. p. 247. Anc. Mé-

moir. II. p. 26.

u) LOWTHORP Phil. Transf. II. p. 697.

u*) DU HAMEL ib.

x) Etiam Lactucæ vulgaris succus periculosus in femina

convulsiones civit ANDRY alimens du Careme.

y) FLOYER pharmacobas. p. 142.

z) Eff. of a societ at Edimb. T. V. p. 124.

a) med. pauper. p. 501.

b) ВЕРКНЕУ tab. 6. fig. 1.

c) IDEM tab. 5. fig. 17.

*c) Basl. merkiv. p. 2210.

c**) ib. p. 303.

lem inferiora radicalibus familia, angusta, semipinnata; pleraque reliqua linearia, glauca. Flores breviter petiolati, exigui.

PRENANTHES VAILLANTII, p. 193.

LINN. gener. n. 911.

Chondrillæ similis, calycis foliis interioribus in longum tubulum cylindricum laxè conjunctis d), cum aliis brevibus, duorum fere parium, ad basin accedentibus.

Differt paucitate semiflosculorum e), & foliorum calycis, quæ fere quina sunt f).

18. PRENANTHES foliis ferratis, pinnatis, pinna suprema triangulari, trilobata.

Sonchus levior vulgaris IL. CLUS. *hist.* p. CLXVI.

Sonchus levis sylvaticus quartus TABERNÆM. p. 194.

Scariola sylvæstris anguillare MARTYN *Phil. Trans.* n. 401.

Jovyleaved Prenanthes HILL. III. *tab.* 116.

Prenanthes flosculus quinis foliis runcinatis LINN. II. p. 1121.

Vulgaris planta in sylvis, ad sepes, murosque.

Caulis tripedalis, ramosus & brachiatus. Folia ima pinnata, nervo serrato, acuto, uno fere pinnarum pari, extremo folii lobo amplissimo, triangulari, trilobato, circumferrato. Ad caulem folia amplexicaulia longe lanceolata sunt. In summis nudisque ramis flores exigui, penduli, unde nomen generis. Calycis quinque squamæ interiores, & petala quinque, lutea. Squamæ accessoriæ quatuor g). Semen ex ovato acuminatum, lineatum, nigrum, stipes pappiger evidens h).

19. PRENANTHES foliis amplexicaulibus, petiolatis, lanceolatis, ferratis.

Lactuca sylvatica GESNER ad CORD. *hist.* p. 140. cum ic.

Sonchus levis purpureo flore CLUS. *Pann.* p. 650. 652.

Sonchus montanus purpureus tetrapetalos COLUMN. *Ephraf.* p. 244. 246.

Prenanthes flosculus quinis, foliis lanceolatis, denticulatis LINN. II. p. 1121.

In Helvetia sylvis frequens. circa Bernam in *Wylerbölslein*, versus *Mammenberg*: im *Lengholz*: & circa *Burgdorf* in adicentu *M. Pinzberg*. In Gubernio Aquilejensi passim. In sylvis circa *Creux de Vent*. In *M. Muttensz*, *Uetliaco*, *Wasserfall*. Circa *Scaphusiam* RAI.

Radix longa, lignosa, fibrosa, transversa. Caulis foliosus & ramosus, a tribus ad sex usque pedes adfurgit. Folia tenera, glauca, levia; radici propiora petiolata, sine lanceolato, dentato: superiora amplexicaulia, hamata, lanceolata, patula. Summi rami floriferi, ramosi, nudi. Flores cernui, penduli. Squamæ ad basin floris quatuor i); & longa folia quinque & quatuor. Petala fere quinque, etiam quatuor, ex violaceis purpurea. Semina oblonga, fulcata, acuta, pappo sessili.

SONCHUS TOURNEF. t. 268.

VAILLANT. LINN. gener. n. 908.

Genus magis naturale, habitu conjunctum, quam caractere aliquo in flore manifesto distinctum. Folia calycis multorum ordinum imbricata. in conum convergentia. Pappus simplex, sessilis, mollissimus.

20. SONCHUS foliis amplexicaulibus, petiolatis, triangularibus, petiolo pinnato, floribus spicatis.

Sonchus levis caeruleo flore CLUS. *Pann.* p. 650. 651.

Sonchus caeruleus CAMERAR. *Epit.* p. 281.

Alpine Sowthistle HILL. T. III. *tab.* 116.

Icon OEDERI *tab.* 182. eximia.

SCHEUCHZERUS cum nomine J. B. habet Itin. I. p. 50. & cum *Lactuca* nomine ex I. R. H. II. VI. p. 459.

Sonchus pedunculis squamosis floribus racemosis, foliis runcinatis LINN. *Spec. II.* p. 1117.

β Flore albo J. R. H.

Alpina & subalpina tenet, etiam Montana. In *M. Luan*, *Chapuisse*, *sur Champ*, *Richard*, &

d) VAILLANT.

e) IDEM *tab.* 7. *fig.* 5.

f) IDEM *tab.* 8. *fig.* 12.

g) Tres SCÉPIN p. 42.

h) Non habet BERKHEY *tab.* 6. *fig.* 21.

i) Ad septem SCÉPIN.

10 PLANTÆ FLORE COMPOSITO PLANIPETALÆ.

& alibi in Aquilejensi ditone: in vicinæ Valesiæ montibus *Jeman*, *Tavernetta*; tum in adscensu *M. Grimsel* supra hospitium. Circa *Alveneu* J. GESNER. In Juræ M lateribus sylvosis *RAI*, & in summa valle *Combe Grede*, inque pratis pagi *Boinoud* GAGNEBIN. Cl. NEUHAUS ad pedem *M. Chasseralle*.

Speciosæ plantæ radix lignosa, caulis erectus, præaltus, ad sex pedes, digitum crassus, cavus, teres, odoratus. Folia amplissima, numerosa, tenera, glabra, amplexicaulia, hamata: petiolus longe nudus, foliosus, pinnarum pare unico, recto, vel retroverso, triangulari, nonnunquam duabus *k*) aliis ad quatuor pinnis auctus, extrema bractea folii amplissima, triangulari, circumferrata. In summo caule, aut ramo, spica floralis densa: petiolis viscidis, villo nigricante obductis. Calyx pariter hirsutus, fuscus; flos pulcher, cæruleus. Semen fere ovatum, compressum, lineatum, pappum ex collo vel brevi stipite præfert.

Ad orexin excitandam caulem a laponibus comedi MONTIN *D*). A vaccis devoratum lactis saporem corrumpere *m*).

21. SONCHUS foliis amplexicaulibus. dentatis, integris aut semipinnatis, calycibus levibus.

α Foliis integris.

β Foliis petiolatis, petiolo foliaceo ferrato, cum segmento maximo folium terminante.

Sonchus levis latifolius TABERN. p. 190.

Sonchus levis TREW. ad BLAKWELL. tab. 130. opt.

γ Foliis petiolatis, petiolis pinnarum uno duobusve, pluribusve paribus auctis, extremo segmento folioso, præmagno, triangulari, circumferrato.

Sonchus levis angustifolius TABERN. p. 189.

Sonchus levis aliter flore luteo EI. p. 190.

IC. Reg. n. 99.

Branchy Sowthistle HILL. Tom. III. t. 116.

Omnes varietates habet PETIVER T. 14. LINNÆUS cum *aspero* conjungit. Negat autem HILLIUS, ullo cultu levem in asperum transire, aut vicissim.

Ad sepem, & locis ruderosis ubique.

Caulis tener, fistulosus, cubitalis & ultra. Folia tenera, glauca, pallida *n*), variabili figura, amplexicaulia, hamis ferratis, superiora semper ex ovatis lanceolata, ferrata.

Caulis superne ramosus, ramis umbelliferis. Flos pallidus, petioli glabri. Pappus ad microscopium quasi aculeatus *o*).

Sonchi succulenti, mites, amari, non sine narcotico odore, parum in usu sunt medico: valent tamen ad omnia, ad quæ cichorium, cui a SYLVATICO præferebantur *p*). ad hepar obstructum sanandum. Succu uncias duodecim in pleuritide profuisse P. BOCCONE *q*). Minus credas, aquam de soncho stillantem alexipharmacam esse, & in morbis malignis *r*) salutarem, aut adversus morsum Tarantulæ utilem *s*), aut calculos pellere *t*). Ad vernas equorum curationes *u*) infervit. Inpositum sanare carbunculos *x*).

22. SONCHUS foliis amplexicaulibus, rigidiusculis, integris aut semipinnatis, dentatis, calycibus levibus.

α Varietas foliis integris, non laciniatis, per oram ferratis.

Sonchus asper DODON. p. 643.

Andryala major LUGD. HIST. p. 563.

Sonchus asper laciniatus, foliis dipsaci vel lactuce J. R. H.

β Varietas petiolo foliaceo, ferrato, pinnis triangularibus ferratis.

Sonchus asper laciniatus latifolius LOESEL *ic.* 77. p. 257.

Sonchus asper TREW. ad BLAKWELL t. 30. *oleraceus* HILL. III. t. 115.

Prickly Sowthistle PETIVER tab. 14 utraque varietas.

Similis fere prioris, caule purpureo, stricto, foliis etiam non dissimilibus, sed rigidioribus & magis horridis, maxime circa hamos caulem amplectentibus, & nigrioribus *y*).
Ma-

k) ORDR.

l) *Medic. Lap. Lulens.*

m) *K. Svensk vetensk handl.* 1750. n. 2.

n) *Sonchus albus* &c. PLIN. L. XXII. c. 44. *Cicerbita minor* CORD. botan. p. 144.

o) BONANN. *microgr.* p. 94. 95.

p) Conf. BUCHWALD p. 265.

q) *Mus. di piant.* p. 41.

r) IDEM *ibid.*

s) IDEM p. 119.

t) ERASISTRATUS apud PLINIUM.

u) BONSI *ippiatr.* p. 27.

v) BOCCONE p. 40.

y) PLINIUS *Hist. nat.* L. XXII. c. 44. *Cicerbita nigrior* CORD. *bot* p. 142.

Maturus calyx cartilagineus fit. Semen utrinque acumiatum, ovale, compressum, fulcatum.

23. SONCHUS foliis amplexicaulibus semipinnatis, ferratis, calycibus hispidis.

Hieracium majus FUCHS p. 319.

Yellow hair'd Sowthistle HILL. III. tab. 115.

Sonchus pedunculis calycibusque hispidis, subumbellatis, foliis runcinatis, basi cordatis LINN.

In agris subhumidis frequens.

Tenero, ut sonchum decet, caule, fistuloso, fragili, etiam tripedali & ultra, superne hirsuto & brachiato. Folia amplexicaulia, firma, rigidiuscula, nervis albis, præcipuo nervo lato, foliaceo, acute serrato & quasi spinoso: alias integra, ne semipinnata quidem, sed magnis tamen dentibus incisa; alias uno pare pinnarum, vere fagittata: alias semipinnata, pinnis triangularibus, ferratis, retroversis, extrema maxima. Flores per brachiati caulis summos ramos sparsi: flavi & grandes, calyce flavis pilis barbato.

SONCHUS *levis altissimus* CLUS. PANNON. p. 653. quem LINNÆUS distinguit, & CL. LYONS 2), non satis certo in Helvetia provenit: neque mihi omnia consideranti differre videtur.

PICRIS 2*) LINN. n. 907.

HELMINTHOTHÉCA VAILLANT. p. 205.

Et aliæ Plantæ utriusque, *Hieracii* & *Taraxaco* adscriptæ.

Excludo equidem *Hieracium Echiioides capitulo cardui benedicti*, cui ob calycem exteriorum grandissimum & spinosum alius character est. Picris ergo est calyce hieracii, pappo plumoso; artificiale genus potius quam naturale a).

24. PICRIS aspera foliis oblongis, dentatis, superioribus amplexicaulibus.

Nonne Icon GESNER aen. 55.

Cichorium lateion TABERN. p. 172. foliis serratis,

Et *Hieracium intybaceum asperum* EJUSD. p. 184.

Cichorium montanum angustifolium hirsutum, asperum C. B. &

Cichorium pratense hirsutie asperum EJUSD.

Picris perianthis laxis foliis integris LINN. Spec. II. p. 1115.

Vulgo in agrorum limitibus, clivis & pratis.

Caulis rectus, cubitalis & ultra, totus foliosus & ramosus, ramis multifloris, pene nudis. Folia ima petiolata, longe lanceolata, dentata vel integra. Petioli multiflori, nudi. Calycis folia omnino multorum ordinum, quorum intimus pene conglutinatus. Semen fulcatum, ex apice pappigerum. Tota planta ad speciem pene echii aspera.

Varietatem vidi caule fasciato, ad quatuor uncias lato: edente de suis fibris folia lingulata, & undique, de cacumine tamen imprimis, supra centum flores gerente, ex petiolis unifloris, ligulis adpersis. Veri flores sunt staminibus, tubis, sed abortiva femina.

Gen. de SAUSSURE reperit inter *Tartagny* & *Vincy*.

25. PICRIS caule nudo unifloro, foliis asperis, dentatis b).

Icon C. GESNERI n. 59. accedit.

Hieracium caule aphyllis hirsutum J. B. II. p. 1038.

Hieracium dentis leonis folio caulibus aphyllis, glabris DILLEN. nov. Spec. p. 53. *Eph. Nat.*

Cur. Cent. VI. append. p. 62. tab. 9. fig. 18.

Leontodon calyce erecto, foliis dentatis integerrimis, hispidis, pilis furcatis LINN. Spec. II. p. 1124. non vero synonyma.

Adde descriptionem Cl. JACQUINI *obss. n. 68.* & KRASCHENINNIKOFII *flor Ingvic. p. 126.*

Tres figure PETIVER *tab. II. n. 9. 10. 11.* huc faciunt.

In pratis & sylvis ubique.

Folia radicalia plurima, sicca, hirta & aspera, dentibus triangularibus, eundo majoribus, ut demum semipinnata sint, ultimo triangulo, majori, acuto, pilis ad lentem vitream breviter bifurcatis. Scapus floralis firmis, nudus, dodrantatis & pedalis: calyce

2) Fascic. p. 47.

2*) *Amara apbace que est Picris, toto anno floret* PLIN. L. XXI. n. 65.

a) *Enum. plant. hort. Gotting. p.*

b) PICRIDI jam accensebat GUETTARD II. p. 382.

lyce hispido c), fusco. Flos flavus, subtus obscuriori colore est; semen ex stylo pap-
pigerum d).

β Varietas foliis obtusis ovatis & oblongis, parum dentatis aut integris.

Dens leonis foliis longis & hirsutis ad marginem variis dentatis SHERARD apud RAI *synlog. exter.*
p. 399.

In monte *Gottbard & Chasseralle*.

Flos major & hispidior, neque tamen separo.

*26. PICRIS scapo unifloro, foliis glabris femipinnatis, calyce levi Cat. Rar. n. 963. †

Dens leonis foliis angustis laciniatis, glabris SHERARD apud RAI *synlog. exter.* p. 399.

Leontodon palustris LYONS fascic. p. 48. cum descr.

Leontodon Danubiale JACQUIN n. 69.

Vulgo in pratis humidis, totius Helvetiæ, ut in *Eymatte*; etiam *Bellinzonæ*, & in
alpinis.

Radix crassa, aspera, fibris comata. Folia radicalia, glabra, tenera, femipinnata, pin-
nis rectis, etiam retroversis & dentatis, extrema maxima, dentata. Scapus firmus,
dodrantalus, nudus & uniflorus, tamen etiam biflorus, cum nonnullis stipulis. Calyx
levis, aut certe modice in basi subhirsutus, lividus. Flos flavus, extus sæpe livet.

*27. PICRIS scapo unifloro hirsuto, foliis glabris, femipinnatis, calycibus hirsutissimis Emend.
III. n. 256.

Videtur *Hieracium foliis lanceolatis, dentatis, glabris, scapo subnudo, unifloro; calyce hirsuto*
LINN. p. 1125.

Dens leonis alp. foliis oblongis, raro dentatis, calyce hispido, nigrescente SEQUIER. *supplem.*
p. 266.

In alpinis passim, valle *Ormond*, *M. Gottbardo*, valle *ursaria*, *M. Fouly*, *Andon*, *les Mar-*
tinets, *Taveyanmaz* &c.

Plurima habet prioris. Folia glabra, tenera, femipinnata, pene similia, tamen magis
divisa, pinnis distantibus. Scapus humilior, hirsutus, imprimis ad summam plan-
tam, multo robustior, plerumque incurvus. Flos major, calyce pene cylindrico,
nigro, hispidissimo, squamis multorum ordinum. Caulis sub flore intumescit. Lu-
dit foliis levissime ferratis. Nisi diversa, certe memorabilis est prioris varietas.

28. PICRIS caule nudo, brachiato, foliis glabris, femipinnatis.

Hieracium minus FUCHS p. 320.

Hieracium chondrilla folio glabro, radice succisa majus C. B. *Baf.* p. 38. & *minus* ibid.

Leontodon autumnale LINN. *Spec. II.* p. 1123. HILL. III. *Tab.* 126.

Icones PETIVER *Tab.* 12. n. 3. 4.

β In alpebus glacialibus *Vallis Bagnes* reperitur foliis angustissimis, pinnatis, caule summo
stipulis toto obsito.

In omnia apricis gramineis, sylvisque. Radix, ut prioribus, inobsequiosa: folia ad ter-
ram plurima, plurimique caules. Hi pedales, etiam ultra, fere bifurcati & brachia-
ti, longe nudi, ramis unifloris. Folia glabra, variabilis figuræ, aut pinnata, aut
femipinnata, laciniis longiusculis, integris, variæ figuræ, plerumque longis. Dan-
tur alias folia integra, dentata, & vix dentata. Caulis sub flore intumescit. Calyx
lividus, glaber. Flos flavus, semine columnari, pappo sessili. Ob eam notam hanc
plantam a *Scorzonera* removi.

CREPIS LINN. *gener.* n. 914.

HIERACIOIDES VAILLANT. p. 189.

HIERACII *Spec. T. GMELINI flor. sibir.*

Calycis squamæ interiores unius ordinis, quæ ad basin aliis minoribus excipiuntur. Ova-
tum vocat L. sed utique conicus est. Pappus simplex.

29. CREPIS foliis scabris pinnatis, pinnis angulosis, dentatis, retroversis, extrema trian-
gulari, maxima.

Erigerum tertium Dodon p. 641. etsi flore radiato pingitur.

Hiera-

c) VAILLANT fig. 3.

d) BERKHEY *Tab.* 6. fig. 10.

Hieracium foliis cichorei sylvestris, odore castorei MAGNOL. botan. p. 129. cum ic.

Hieracium amygdalas amaras oleus J. R. H.

Hieracioides vulgaris fetida VAILLANT. p. 189.

Crepis foliis runcinatis, pinnatis, hirtis, petiolis dentatis, LINN. II. p. 1133.

Crepis fetida HILL. Tab. 130.

Passim in calidis agris & advias. Basileæ versus *Muttens*, in agris sterilibus, & prope *Alschweiler*. In vineis circa *Bonneville*, inque muris pagi *St. Aubin*. Im *hintern Rhein* Cl. SCHINZ. In *Valesia* circa *Fouly, Gonthey*, in arce *Tourbillon*.

Folia ad radicem plurima, villosa & aspera, pallida, nervo longo, sensim aucto, pinnis retroflexis, primis simplicibus, lanceolatis, inde dentatis, dentibus aristatis, extrema triangulari hastata, ferrata; inter pinnas plerumque, neque tamen semper, minimæ pinnule variæ magnitudinis interponuntur. Caulis crassus, durus, asper, foliosus, pedalis & ultra, etiam ramos paucifloros de longitudine edit. Ad caulem folia basi sua caulem amplexa, semipinnata, varieve dentata. Flos luteus, extus purpureus, ante expansionem nutans, inde erectus, grandis. Squamæ primæ ad basin exiguæ, graciles, interiores maximæ, lanceolatæ, subasperæ, per maturitatem carinatae. Semina prælonga, gracilia, ex longo stipite suum pappum præferunt. Odor modice ingratus, bituminosus.

Hieracium dentis leonis folio, flore suaverubente C. B. a COLUMNA pictum p. 244. in *M. Wasserfalle* secundum *Basl. Merkwürd.* p. 1800. nascens, nondum ausim inter cives recipere.

30. CREPIS foliis subcubris, semipinnatis, pinna extrema maxima.

Icon GESNERI n. 60. accedit.

Hieracium maximon Chondrilla folio hirsuto C. B. ex fide herb. sicc.

Hieracium eruce folio hirsutum J. B. II. p. 1025.

Common hawk beard PETIVER herb. brit. t. 12 & *succory hawkweed* EI. ibid.

Crepis scanensis LINN. flor. scan. p. 170.

Crepis foliis runcinatis, pinnatifidis, scabris, basi superne dentatis, calycibus muricatis LINN.

Spec. II. p. 1136. ex fide exemplorum a Cl. HUDSON missorum.

Crepis biennis HILL. III. tab. 129. GORTER flor. Ingr. p. 123.

Tall succory Hawkweed & small succory hawkweed PETIVER.

GMELINI tabulæ II. 12. non valde similes sunt nostræ.

Similis fere prioris *Crepidis*, tantum quod inodora sit, & sæpe altior, in limitibus pratorum & agrorum frequens, inque sylvis.

Radix longe conica: folia ad terram plurima, subaspera, brevi & albo villo hirta, longe petiolata, alia pene ovata, dentata, primis dentibus retroversis: alia magis pinnatifida, nervo folioso primum dentato, inde aucto pinnis octo, ad decem, angulosis, dentatis, sæpe retroversis: extrema maxima, pene triangulari. Folia ad divisiones caulis semipinnata, basi angusta, suprema lingulata. Caulis sulcatus, Inferne hirtus, paucis pilis, superne levis, brachiatus, longis ramis, paucis foliis. Stipulæ sub flore duæ. Calycis e) folia ad basin ovato lanceolata, interiora lanceolata, unico ordine, oris albis, media parte livida, pilis appressis hirsuta. Flos plenus, flavus, extus purpurascens. Semina sulcata, flava, pappo sessili f).

Varietas altissima datur quatuor & sex pedum, multifolia, parum ramosa, floribus pene umbellatis. Eam icon J. BAUHINI exprimit.

Idem est, ut nunc ex antiquo exemplo ab ILL. GESNERO mecum communicato disco, *Hieracium montanum rapifolium* C. B. Prodr. p. 65. cat. plant. Basl. p. 38. *Basl. Merkwürd.* p. 1800.

31. CREPIS foliis ad terram pinnatis, superne amplexicaulibus, pinnatis, hastatis.

Hieracium aphacoides TAB. p. 182. nisi est *Scorzoneroides* VAILL.

Dens leonis III. TAB. p. 175. quæ Hedyphis PLIN. LOBEL. p. 229.

Hieracium foliis & facie Chondrilla LOBEL. p. 279. pro planta ramosa, foliis profunde divis.

Hieracium aliis Cichorium luteum hirsutum J. B. II. p. 1024. pro planta recta, & foliis hirsutis, pinnatis.

Et ipsa polymorpha planta, omnino, ut prior, alias ex radice brachiata, alias recto caule est & specioso, ab imo ad summum ramoso. Caulis angulosus glaber, plerumque brachiatus & ramosus, ad quatuor usque pedes altus, imus hirsutus, superne levis. Folia

e) VAILLANT fig. 47.

f) VAILLANT fig. 19.

lia valde variabilia, sæpe tota glabra, alias in supina parte glabra *b*), inferne hirsuta. Ad terram, ut recte LINNÆUS, Taraxacum *i*) aliquantum imitantur, laciniarum numero & profunditate, suntque nervo foliaceo, pinnato, pinnis difformibus, dentatis, retroverfis, alterne reflexis, extrema tamen, quam in priori, longiori & angustiori. Ad caulem folia magis, quam priori, amplexicaulia sunt, etiam hamata, & late divisiones caulis amplexa, sine longo, hastato, alias perangusta *k*), alias semipinnata *l*). Sed dantur specimina foliis caulinis simplicissimis, longe lanceolatis, dentatis & non dentatis *m*). Calyx albo polline adpersus, mediis in squamis lividus, subpilosus; squamæ ad basin minores, minus latæ. Flos totus & femina similia.

Insuperabiles tenebræ synonyma obducunt.

31. β CREPIS foliis linearibus integerrimis.

Hieracium foliis radicalibus quibusdam ex sinuato dentatis, quibusdam ut β caulinis linearibus integerrimis GMELIN. *flor. Sibex. II. p. 20. t. 7. f. 1. 2. 3.* & varietas potiffimum 2.

Au Raudax monte Valesiæ superioris

Habitus campanulæ vulgaris rotundifoliæ: caulis rectus, paulum ramosus, angulosus, firmus.

Ramos nudos singuli flores terminant, quibus minores alii & immaturi subjiuntur. Calyx fit foliis ovato lanceolatis, albo villo adpersis, & pilis nigris conglutinatis, quibus ad basin accedunt octo circiter foliola subulata, inique longa, sed calyce breviora.

Flos flavus crepidis. Semen nigrum striatum, pappo mollissimo

Folia ima paulo latiora, superiora angustiora, omnia aut longissime elliptico lanceolata, aut linearia

Nondum auctum a priori separare.

*32. CREPIS calycibus muricatis \dagger

Novam plantam Basileæ detexit Cl. la CHENAL.

Caulis cubitalis, brachiatus, glaber, angulosus. Folia subhirsuta, ex petiolo in ovalem bracteam dilatantur, obtusam, modice ferratam: ad caulem eadem petiolata sunt, sine lanceolato, & prope petiolum acute & profunde dentata, superiora semiamplexicaulia Superiores partes ramorum nudæ, setis adpersæ. Foliola calycis omnia muricata, spinis herbaceis, etiam ramosis obsita. Quæ ad basin, longa, vaga, subulata, interiora lanceolata. Flos parvus, flavus. Pappus in stipite mollissimus.

Crepidem vesicariam LINN. *Spec. II. p. 1132.* & HILL. *III. t. 130.* calycis squamis imis grandibus & ovatis, quam LINNÆUS in Helvetia ait nasci, ego nunquam vidi, neque novi, qua auctoritate eam stirpem inter nostras censeat.

33. CREPIS caule ramosissimo, foliis glaberrimis, teneris, integris & dentatis.

Hieracium minus Dioscoridis TAB. p. 181.

Hieracioides annua Endivia folio inciso, flore minimo VAILLANT.

Crepis (virens) foliis ruicinis, glabris, amplexicaulibus, calycibus subtomentosis LINN. *Spec.*

In fossis suburbanis, & agris ubique, proxima certe priori, ut a glabris & humilioribus ejus speciminibus ægre separetur.

Caulis multo gracilior, quæ nota ex facillimis est, ramosissimus, brachiatus, diffusus, pedalis. Folia alia fere Taraxaci, sed glaberrima, prælongo omnia petiolo, alia angusta, rariter dentata aut integra, etiam per caulem lingulata, aut uno pare pinnarum ad basin aucta. Flores perexigui, calyx in nostris glaber, aut ad lentem vitream demum subhirsutus. LINNÆUS plantam suam tomentosam facit. Squamæ ad basin calycis etiam perangustæ. Semina longa, gracilia, sulcata.

HIERACIUM *n*) TOURNEFORTII VAILLANTII.

LINN. *gener. n. 913.*

& PILOSELLA VAILLANT.

Pappo est simplici, calycis squamis multorum ordinum, imbricatis & sibi succedentibus. Discus in plurimis alveolatus.

34. HIE-

k) Tota glabra in ROSENIANO specimine, et si vocat subaspera *obs. n. 30.*

l) TAB. p. 82.

m) *Is. Laz. p. 239.*

l) *Is. Dod. Laz. p. 229.*

m) Perangustis GMELIN. *flor. T. II. tab. 6.*

n) Hieracia sive lactuæ sponte nascentes, habent folia rotunda & levia PLIN. L. XX. p. 197.

34. **HIERACIUM** foliis linearibus, subdentatis, sparsis, floribus umbellatis LINN. *Spec. II.* p. 1131.

Hieracium I. DODON. p. 638.

Icon GESNERI n. 57.

Hieracium fruticosum angustifolium majus C. B. J. R. H. &c. DILL. *ib. tab. 13. fig. 2.*

Hieracium umbellatum HILL. III. *tab. 120.*

β Varietas foliis pene ovatis, vix dentatis, caule humili, pene unifloro.

Hieracium fruticosum angustifolium minus DILLEN. *Eph. Nat. Cur. Cent. V. VI. Append. p. 63. tab. 13. f. 1.* VAILLANT 48.

γ Angustissimis foliis quasi linariæ,

Hieracium fruticosum angustissimo incano folio VAILLANT.

Gras hawkslung PETIVER t. 13.

In oris sylvarum & agris montanis. Varietas β in montibus Episcopatus Basiliensis.

Varietas γ Genevæ in fossis urbis. Habet eam REYGER *flor. Gedan.* p. 193.

Caulis rectus, vix ramosus, nisi umbellam velis, firmus, tripedalis & ultra. Folia per caulem numerosa, distantia, glabra, firma, oblonge elliptica, dentata, etiam integra. In summo caule umbella flavida, longis petiolis, stipulatis. Matura planta ab imo ad summum ramosa. Calyx lividus. Flos flavus. Semen nigrum, oblongum, fulcatum. Discus profunde in alveolos etiam in recente planta exculptus, in ficca laceros quasi & ferratos.

Nulla in usu sunt Hieracia. CRATEVAS hydropicis præscribat o). Fruticosa flavo colore tingunt p).

35. **HIERACIUM** foliis hirsutis, dentatis, inferioribus ellipticis, superioribus ovato lanceolatis *Emend. II.* n. 103. *Cat. rar.* n. 982.

Hieracii sabaudi varietas Erinus quibusdam Matth. dicta I. B. II. p. 1030. ex descriptione: icon sola habet folia suprema.

Hieracium fruticosum latifolium, hirsutum. C. B.

Hieracium caule ramoso, continue folioso, foliis ex cordato lanceolatis, denticulatis, amplexicaulibus GMELIN *flor. Sibir. II.* n. 30. *tab. 14.* quæ icon plantam nostram Aquilejensem bene exprimit.

Hieracium (sabaudum) caule erecto, multifloro, foliis ovato lanceolatis, dentatis, semi amplexicaulibus. LINN. *Spec. II.* p. 1131.

Hieracium sabaudum HILL. III. *tab. 120.* summa planta.

In via a Verchier ad Olon, quæ dicitur le tombey. Octoduri. Prope Bernam in prato desideratissimi ITHII zu Brunnadern: bey der Zollbrücke vallis Lepontia. In M. Crenzach rarius C. B. Misit etiam Cl. GAGNEBIN.

Durus caulis, & villis asper, præaltus, ob foliorum pondus sæpe inclinatus. Folia ima in meis longiora, lanceolata, aut ex ellipticis acuminata, hirsuta, dura, per totum caulem plurima: superna breviora, ex ovatis lanceolata, amplexicaulia, paucis & magnis dentibus ferrata, aut integra. Flores in petiolis tomentosus, cum stipulis lanceolatis. Calyx lividus, subhirsutus aut glaber. Flos flavus, placenta alveolata, semen columnare nigrum, lineatum & tetraëdrum q).

Hujus plantæ triplex varietas est, neque enim ausim separare.

a. *Hieracii sabaudi varietas I.* I. B. II. p. 1030.

Hieracium fruticosum subrotundo folio C. B. *prodr. n. 25.*

Hieracium sabaudum altissimum foliis latis, brevibus, crebrius nascentibus HIST. OXON. III. p. 71.

Huic, quam in arce Openheimensi legi, & Verona misit Cl. MÖRENIUS, folia etiam radicalia sunt, qualia nostræ suprema, omnia nempe ex ovatis lanceolata, brevialata, amplexicaulia.

In altera β. & in parvis speciminibus foliorum rotundorum loco ligulæ sunt aliquæ, neque ulla folia subrotunda. Id est *Hieracium* *Emend. II.* 102. *Cat. rar.* n. 983. & varietas III. *Hieracii 12.* VAILLANTII. A pulmonaria tamen longifolia foliis differt confertis, flore majori, calyce leviori, dentibus foliorum æqualibus.

γ Ad-

9) PLIN. L. XX. p. 197.

2) LINN. *Steniska resa* p. 342.

q) Habet BONANNUS *microgr. ic.* 98.

γ. Adulta planta tota calvescit, & una ramosior fit. Tunc est *Hieracium fruticosum, latifolium, glabrum* PONTEDERÆ *diff.* p. 19.
In via le tombey.

*36. HIERACIUM foliis ovato lanceolatis, rariter dentatis, caulinis, amplexicaulibus, *Emend.* II. n. 93. *Cat. rar.* n. 979. †

Mirum videtur, plantæ non raræ vix certum synonymon reperiri.

Videtur *Hieracium μακροφύλον* ic. RICHERII de BELLEBAT. 125.

β. Foliis omnibus integris ovatis *Hieracium* n. 980. *Cat. rar.*

Speciosa planta in duris rupibus Helvetiæ vulgo reperitur, ut Rupe a la *Marbriere, Agami; Oëtoduri, a Saillon, Fouly &c.* In præcipitiis ad urbem fluv. prope *Monchavant*, in rupibus *der Goldey* prope *Unterseen*. Ad pedem arcis *Falkenstein*. Aux *rochers de la Chage*, & in rupibus vallis *Motier grand Val* GAGNEBIN. *Bonnaville* in M. *Schlosberg. Dornaci, & Wallenburgi* in rupibus, quibus eæ arces insident. In M. *Scheinberg* SCHINZIUS. In alpes etiam ascendit, & varietas β. in M. *d'Arbignon*, atque montibus supra *les plans* reperta est.

Radix magna, lignosa, teretibus fibris capillata, solet abrumpi. Caulis hirsutus & tomentosus, cubitalis, brachiatus. Folia variabilia, cæterum semper subflava, hirsuta, longis etiam pilis barbata; plerumque ovata, circumscriptione dentata, dentibus circa basin confertis, ut in pulmonariis, tamen etiam in reliquo folio, rarioribus, non tamen ut semipinnata sint. Ea folia plerumque in lanceolatum acumen exeunt. Est tamen ubi idem nullum est, totumque folium ovatum. In omnibus autem exemplis folia ad divisiones brachiati caulis ovata, lanceolata sunt, integra, pallida, amplexicaulia. Dum planta junior est, folia & petioli, & calyx glutinosa sunt, odoris gratissimi, alicujus balsami. In senescente planta & gluten perit, & odor balsami.

Flores flavi in petiolis hirtis nascuntur, & ex maximis sunt: calycis color obscurus, pili ut in petiolo conferti, globuligeri. Semen columnare, strictum, coronatum pappo brevissime plumoso. Placenta ad lentem vitream alveolata, foliis laceris exasperata.

Andryalæ hortensia specimina ad nostram valde accedunt, sed ei discus fere lineares pilos educit.

Hieracium Cerinthoides proxime accedit, & nostræ varietas β. *Cerinthos* folia refert. An est *H. pilosum foliis varie dentatis* DILLEN. *Hort. Elth.* tab. 149. qui tamen suo hieracio nulla ad caulem angustiora folia ovato lanceolata adpingit. Sed huc tamen LINNÆANUM *Hieracium cerinthoides* n. 20. II. p. 1129. credas spectare, cui folia caulina amplexicaulia tribuit.

*37. HIERACIUM foliis crassis ovatis lanatis *Emend.* II. n. 94. *Cat. rar.* n. 969.

Hieracium montanum tomentosum DILLEN. *Hort. Elth.* tab. 150. fig. 180. MILLER tab. 146. Conf. GERARD. *flor.* p. 168.

Andryala foliis oblongo ovatis, lanatis, subdentatis, pedunculis ramosis LINN. *Cent. I.* n. 96. *Spec. II.* p. 1137.

In Valleis inferiori sola. A *Saillon*, inter *Rida & Martigny*, inter *Charat & Saxon*; supra *Brieg*.

Radix perennis, dura, squamis aspera. Foliorum crassa est substantia, quasi pannea; ovata sunt, integerrima, tota albo tomento utrinque obsita, ad terram petiolata, ad caulem sessilia.

Caulis humilis, dodrantalis, brachiatus, tribus binisve floribus. Calyx pariter albo tomento obductus. Flos flavus; discus alveolis laceris exsculptus.

*28. HIERACIUM caule unifloro, foliis caulinis ovato lanceolatis, dentatis, amplexicaulibus *Emend.* II. n. 43. *Cat. rar.* n. 977.

Hieracium alpinum glabrum, flore singulari, cauli magno, cubitali, folioso insidente RAI *syll. exter.* p. 144.

Hieracium latifolium montanum præaltum glabrum endiviæ folio BOCCONE *Mus. di piant.* p. 148. tab. 113.

*) Conf. *Emend.* II. p. 44. n. 97.

Hypo-

Hypochoeris caule simplici folioso, unifloro, foliis lanceolatis, dentatis LINN. Spec. II. p. 1140

Passim in montanis ditionis Aquilejensis, ut in M. Luan, domini Rupensis; à la Joux verte. Super Portvaley Valesiæ. In M. Javernaz, in sylva Combannivaz, in M. les Nombrieux, Enzeindaz, Audon, Naye, Liozon. Circa Glaciales summæ Valesiæ rupes. In M. Thuiry RAI.

Radix lignosa, teres, longa, curva, coronata fatis longis, & nigris, foliorum pristinorum reliquiis. Folia glabra, nervo solo villosa, ferrata, ex radice longe petiolata, ex ellipticis lanceolata, petiolo folioso: ad caulem quatuor, aut paulo plura, amplexicaulia, lanceolata, basi sessili. Caulis cubitalis, non ramosus, plerumque uniflorus, raro biflorus, crassus, lineatus, non durus, sub flore albo tomento pubescit. Flos flavus, maximus, plenissimus, herbæ Costæ compar; calyce nigris villis barbato, ejus segmentis latis. Caulis sub flore intumescit. Semen latum, lineatum, ellipticum, pappo simplici.

39. HIERACIUM foliis amplexicaulibus ferratis, glabris, hamis aristatis, calycibus villosis Emend. II. n. 99. Cat. rar. n. 975. †

Hieracium montanum majus latifolium, Genevense J. B. II. p. 1036. cum icone fatis bona SCHEUCHZER It. I. p. 40.

Hieracium caule ramofo, foliis firmis, infimis petiolatis, reliquis ex ovato lanceolatis, semiamplexicaulibus, omnibus sinuosis, petiolorum instar dentatis GMELIN. II. p. 26. n. 24. tab. 10. bene. Folia tamen in exemplo hortensi firmiora sunt quam nostra.

Passim in subalpinis & montanis. Circa les Plans, Enzeinda, la Varaz, super port Valey, circa Fouly, in valle Ursaria &c.

Priori fatis simile, foliis potissimum glabris, venosis, ferratis, nervis subhirsutis. Oblonga sunt, oris in principio parallelis, inde dilatata, denique lanceolata, dense ferrata, per oram ciliata, prima petiolata: ad caulem ovato lanceolata, patula, caulem hamis aristatis, ferratis, amplexa. Caulis cubitalis, fistulosus, ramosus. Ex singula ala petiolus triuncialis, uniflorus. Flores grandes, calyce nigris villis barbato. Discus tantum punctatus; femina columnaria, prælonga. Radix lignosa, crassa, perennis.

40. HIERACIUM foliis lanceolatis, ferratis, hirsutis, calycibus villosis.

Hieracium maximum, asperum Comyze folio C. B. ex fide herb. Sicc.

Hieracium latifolium montanum Genevense J. B. II. p. 1026. bene.

Hieracium montanum latifolium glabrum majus SCHEUCHZER It. IV. p. 336.

In Alpinis & Subalpinis pratis. SCHEUCHZER in valle Cœnobii Angelimontani. J. B. circa Genevam. Ego passim, circa thermas Leucenses, in valle Ursaria; & ex M. Generoso infubriæ helveticæ habui.

Eti habitu a priori dissentit, flores tamen habet persimiles, & aristatos foliorum hamos: folia quidem angustiora, non ovato lanceolata, non patula, tota hirsuta, & aspera; superiora hæcenus amplexicaulia, sed hamis brevioribus.

41. HIERACIUM foliis oblongis, asperis, lanceolatis, dentatis, calyce hirsutissimo. †

Hieracium intybaceum flore magno albido C. B. Prodr. p. 65. ex colore floris. SCHEUCHZER It. IV. p. 336. Emend. IV. p. 33. obs. 63.

Passim in Alpinis fere editioribus. In Gotthardo monte legi, & in summa Valesia circa Rhodani fontes; in alpiibus glacialibus Rosboden. In M. Brevanne supra Chamouny Sabaudicæ GEN. de SAUSSURE. SCHEUCHZER in M. Albula, & in aliis alpiibus rhæticis.

Radix perennis, lignosa, aspera. Folia & ad terram, & ad caulem, longa, non amplexicaulia, villosa, subsæpera, dentibus cavis, triangularibus incisa. Caulis pedalis, in summis alpiibus uniflorus, in paulo humilioribus ramosus, ut ex singulis foliorum alis petiolus triuncialis, nudus, exeat, ut in paulo priori hieracio 40. Flos grandis, sulfurei coloris pallidi, ut ex hac nota facile agnoscas, calyce fusco, hirsutissimo. A paulo priori 40. facillime distinguitur foliis multo longioribus, angustioribus, dentibus minoribus & profundioribus.

* 42. HIERACIUM foliis ovato lanceolatis, dentatis, petiolatis, petiolis dentatis Emend. III. n. 241. Rar. n. 981. †

Nova planta, quam etiam Cl. ALLIONE in suis sabaudicis alpiibus reperit. Nobis non rara ad lapides deciduos alpium occidentalium, & circa rupes glaciales, in M. d'Arbon, Audon, Fouly, Divbleret, la Varaz, Grandvire.

E

Radix

Radix lignosa, brachiata & ramosa, numerosos caules producit, fibris teretibus capillata. Folia eminus adgnoscas singulari esse fabrica, petiolo longo, fescunciali, sanguinei coloris, hinc inde raris dentibus aucto, folio ipso ex ovato lanceolato, multis brevibusque dentibusque circumferrato, folido ut tussilaginis sunt folia, & ipso rubro. Caules semipedales, fere biflori, sæpe procumbentes. Calyx subniger, breviter hirsutus, squamis trium ordinum, fere tredecim. Flos petalis pallide luteis, latiusculis.

*43. HIERACIUM caule multifloro, foliis amplexicaulibus pilosis rariter dentatis *Emend.* II. n. 98. *Cat. rar.* n. 974. †

In montosis pratis non rarum, ut in via ad pagum *Forclaz*, in valle *Ormond dessus*: supra *les plans*, in pratis *M. Jorogne*, en *Chapuisse*, in *M. Naye &c.* In fossis vallis *Ursaria*.

Caulis firmus, hirsutus, tripedalis. Folia mollia, quo habitu adgnoscas, ut continuo ficentur, & se convolvant; ex ovatis acuminata, ora pilosa, nervis omnibus faciei inferioris hirsutis; inferiora petiolata, superiora caulem amplexantia, hamis retrorsum cedentibus, obtusis, dentibus brevissimis, etiam nullis. Summus caulis nudus, multiflorus, petiolis ramosis, nigro villo barbato. Flores minores, quam *Genevensi*, calyce nigricante, duris & nigris pilis barbato.

β? Vel insignis varietas est, vel alia planta HIERACIUM caule folioso, foliis amplexicaulibus, ovato lanceolatis, hirsutis, dentatis, floribus spicatis *Emend.* III. n. 252. *Cat. rar.* n. 978.

An *Hieracium pulchrum* J. B. II. p. 1025.

Facies certe satis adfinis, dentes nostro minus profundi. Ad paulo prius dictum 43. accedit, caule pariter cubitali, & sesquicubitali, firmo, erecto, præter petiolos floriferos ramis nullos edente. Folia satis similia, auriculis obtusis, dentibus raris, ciliis per oras mollibus, figura ex ovali sensim decrescente, lanceolata, ut tamen acutiora, magis dentata, & magis amplexicaulia sint, quam *Genevensi*, & superiora potissimum prælongum acumen educant. Ima folia sola hamos habent, superiora cum caule confluunt. Numerosa cum sint, totum caulem obtegunt. Summus caulis abit in spicam foliis nudam, ramosam, triginta florum & ultra, multo ergo frequentiorum, quam in priori, & una minorum. Petioli minus nigri, albo tomento obducti. Calyx niger, minus, villosus, foliolis fere viginti. Petala lutea.

In summo *M. Fouly*, inque *valle ursaria*.

Certius saparerem, si frequentius legissem, perque omnes ætates.

Hoc videtur esse *Hieracium montanum* λεπτομακροκαυλον, quod ad rivum *M. Jura* *SHERARDUS* legit apud *RAI* *sylog. exter.* p. 400. Neque icon *COLUMNÆ* p. 249. recedit.

44. HIERACIUM foliis villosis, integerrimis, radicalibus ligulatis, caulinis ovatis amplexicaulibus, calycibus villosis *Enumer.* n. 7. *Cat. rar.* n. 971.

Optima icon est *GESNERI inter æneas* 52.

Hieracium alpinum hirsuto folio *CLUS Pann.* p. 647.

Hieracium alpinum latifolium villosum, flore magno J. R. H. *SCHUCHZER* It. I. p. 39. *MANGET. bibl. pharmac. t. II. tab.* 19.

Hieracium caule ramoso, folioso, foliis hirtis, radicalibus lanceolato ovatis, dentatis, caulinis amplexicaulibus, cordatis *LINN.* II. p. 1130. quod nomen nostro vix convenit add. *Cl. JACQUIN obs.* 71.

In montanis altioribus, inque subalpinis ubique. In *Juræ* culminibus *Dolaz*, *Creux de Vent* & *Chasseral* legi.

Perennis radix: folia omnia subflava, longo pilo, præsertim ad nervos molliter barbata, margine plerumque integro, aliquando ferrato, ad terram lingulata, elliptica, ad caulem amplexicaulia, ovata, lanceolata. Caulis foliosus, hirsutus, vulgo dodrantalis, aut brachiatus, aut uniflorus. Flos ex maximis, flavus, calyce nigro, villo albo barbato.

β. Notabilis est varietas β. quando in pratis subalpinis ad cubitalem & tripedalem altitudinem ascendit, simile tunc foliis, & habitu hieracii 43. priori varietati, semper tamen paucis, & maximis, albo villo splendens, floribus diversum.

Hæc est *Pilosella, sive pulmonaria, lutea, angustiori folio valde pilosa, duplex* J. B. II. p. 1034. cum bona icone.

J. B. in *M. Saleva* legit, ego in montibus aquilejensibus.

γ. Etiam glabra folia habet *SEQUIER* *supplem.* p. 269.

δ. **HIERACIUM** caule unifloro, foliis levibus, radicalibus, lingulatis, obiter dentatis, caulinis ovato lanceolatis, amplexicaulibus *Emend.* III. n. 254. *Cat. rar.* n. 972.

In montanis passim à la montagne de Fouly. Cl. GAGNEBIN à la Roche aux Corbeaux: in monte *Mole* Cl. de SAUSSURE.

Aut memorabilis est varietas Hieracii villosi, cum quo multum convenit, aut planta peculiaris.

Caulis rectus, cubitalis, inferne longis pilis villosus, inde glaber, uniflorus. Folia ad radicem prælonga, etiam semipedalia, longe lanceolata, angusta, intra unciam, glabra, nervo alias prælongis pilis barbato, alias glabro. Tenera ipsis natura est, ora aut integra, aut brevibus & raris dentibus notata. Folia ad caulem pluscula, ovato lanceolata, semi amplexicaulia, non hamata. Flos grandis, flavus, calyce fulvis, deinde incanis villis barbato.

45. **HIERACIUM** foliis glabris, dentatis, imis petiolatis, superioribus amplexicaulibus, calycibus hirsutis *Emend.* II. n. 100.

Hieracium montanum latifolium minus TABERN. p. 186.

Hieracium latifolium glabrum, ex valle Griesbachiana J. B. II. p. 123. cum icone non bona.

Hieracium caule ramoso, foliis semiamplexicaulibus, teneris, oblongis, plerisque petiolatis, petiolis inferiorum dentatis GMELIN II. n. 21. tab. 9.

Hieracium paludosum LINN. n. 18. p. 1129. KRASCHENINNIKOT. *flor. Ingr.* p. 123.

Icon GESNERI n. 58.

Vulgo in pratis sylvisque paludosis, tamen etiam in montanis, ut in *M. Wasserfall* secundum C. B. & circa *Ferrière* GAGNEBIN: in *valle ursaria*, circa *les plans*.

Etiam hoc Hieracium cum varietate β. Hieracii 43. aliqua communia habet, ut tamen facile separetur.

Radix congeries gracilium fibrarum est. Caulis bicubitalis, glaber, in summa parte paniculatus. Folia tota glabra, tenera, ima quasi dentis leonis, petiolata, petiolo dentato, magnis & retroversis dentibus: proxima quasi petiolata, ut in origine angusta sint, inde latefcent: ad caulem ovato lanceolata, hamis acutis, & acute dentatis; ora foliorum magnis dentibus ferrata. Petioli simplices & ramosi. Flores quidem calycibus etiam nigris, barbatis, sed parvi. Semen columnare fulcatum.

46. **HIERACIUM** caule subnudo, paucifloro, foliis ovato lanceolatis, circa petiolum dentatis.

Tota classis planipetala difficultatem habet, quod folia pinnis, dentibus, & hirsutis ludant. Inter omnia vero ista planta difficillima est. Nam etsi folia ad basin magnis & acutis dentibus incisa speciem præstant characteris, tamen & ipsa non rarissime absque omnibus dentibus, aut rotunda sunt, aut oblonga. Sed neque habitus nudus, & brachiatus, caulis perpetuus est. Quare facile dederim inter eas, quas hic describo, varietates, veras species latere posse. Nullas tamen admittit Cl. LINNÆUS, idemque recte adnotat, etiam *paludosum* Hieracium aliquas Pulmonariæ notas habere.

α. Vulgaris ergo planta foliis radicalibus ad basin magnis & acutis dentibus incisus, ex ovato lanceolatis, caule subnudo, brachiato, cui nomen convenit, quod præposui.

Auricula muris major TRAG. p. 276.

Hieracium caule ramoso, foliis radicalibus, ovatis, dentatis, caulino minori LINN. *Spec.* II. p. 1128.

II. Varietas maculosa.

Pulmonaria maculosa hispida MUNTING *ic.* 233.

Hieracium murorum HILL. III. tab. 120.

III. Caule obfuso tumore fungoso, fulvis pilis pubescente, cauli haud procul a radice infidente.

Auricula muris major species in sylvis brocomagi TRAG. p. 277.

Hieracium μωρογορον s. *mures referens* HEUCHER *provent.* III. p. 74. cum icone.

IV. Humile, caule nudo, unifloro, foliis ellipticis, totis ferratis, dentibus magnis, ad fine *Hieracio unifloro* n. 45. sed facile flore minori adgnosendum, & maculis foliorum, quas sæpe retinet.

Est ex fide horti ficci *Hieracium pumilum saxatile asperum*, radice præmorfa C. B. Prodr. p. 66. etfi icon Taraxacum plumosum refert.

Ad muros & maceries. Varietas III. in sylva Heimholz Gottingæ, & circa Wernigerodam a me lecta est.

Huic caulis bipedalis, ad terram foliosus, inde paucis foliis adspersus, superne fere nudus, ramofus. Folia hirsuta, ad terram petiolata, ex ovatis lanceolata, & circa petiolum magnis dentibus triangulis incisa, quorum primi ad angulos rectos exeunt. In longis nudisque ramis flores, non magni, raram & paucifloram umbellam faciunt: flavi, calyce nigricante & hispido. Semina nigra, columnaria, fulcata. Discus alveolatus, ut in fruticosis hieraciis.

Exiguo in usu est, & nomen forte a maculis habet. Accipitres Hieracium scalpere, fucocoque oculos tingere, & eorum obscuritatem discutere PLINIUS s). Contra, noxiam esse armentis plantam, pappisque suis gulam inflammare & ventriculum, Cl. SCHREBER t).

β. Varietas foliis subhirsutis, dentibus profundioribus, primis retroverfis.

Pidmonaria gallica femina TABERN. p. 195. bene.

Pilosella majoris sive Pulmonariae luteæ species magis laciniata J. B. II. p. 1034. bene.

Broad dented Hawkshung PETIVER tab. 13.

In sylvis opacis passim reperi, ut in valle alpina Chapuisse: in fagetis circa Basileam Cl. GAGNEBIN in fissuris rupium de Pertuis, & in Combe de Valanvron.

γ. Varietas pene glabra, nervis folis hirsutis, foliis majoribus, profundius dentatis, fere semipinnatis, dentibus iterum dentatis; alte cæterum adfurgens, etiam ad tres pedes. *Pilosella majoris sive pulmonariæ luteæ laciniata species minor* J. B. II. p. 1034. bona icon.

RAIUS in M. Saleve ex rupium fissuris; ego passim, in valle ursaria, in valle Ormond, in Chapuisse, in M. Fouly, Audon, Cland, Ovamaz. Prope Zöllbrük vallis Lepontia D. la CHENAL. Cl. DICK in itinere Rhætico ex M. Fräla. In muris Bruntruti etiam Cl. la CHENAL, tum in Motier Grandval, & Roche aux Corbeaux Cl. GAGNEBIN.

Huc videtur pertinere *Hieracium profunde sinuatum pubescens* C. B. Prodr. p. 67. Basil. Michelfeldæ lectum & ad sylvam die Hard. Lego enim in meis, esse de Pulmonariæ genere, foliis amplis, profunde & argute incisis, subhirsutis.

δ. Varietas foliis numerosioribus, hinc confertioribus, pro portione longioribus, sæpe vix dentatis. Hæc varietas memorabilis est.

Pulmonaria gallica tenuifolia TABERNÆM. p. 195. DILLEN nov. Spec. p. 48.

Gottingæ passim, ut circa patibulum Bovendense: supra Burgdorf eundo versus Hutwyl. Inter Steg & Wasen.

ε. Folio ovato aut vix dentato, aut nihil quidquam.

Pulmonaria gallica rotundifolia BARRELIER ic. 342.

In monte Chasseralle legi.

* 47. HIERACIUM foliis levibus integerrimis, radicalibus longe petiolatis, ellipticis, caulinis amplexicaulibus, hamis obtusis.

Hieracium glabrum, succise folio integro VAILLANT. p. 243. Le MONNIER mont d'or p. CLVII.

In M. Chasseralle legi. Circa Ferriere Cl. GAGNEBIN. Etiam supra Blankenburg.

Si varietas est Pulmonariæ, certe præter reliquas a murali longissime recedit.

Folia glaberrima, venosa, aliqua bupleuri similitudine, cum toto habitu levissima, ima longissime petiolata, inde longe ovata, obtuso fine terminata, vix aliquo dentium vestigio relicto: superiora caulem amplexa, sed brevibus hamis & obtusissimis; suprema linearia. Caulis pauciflorus, brachiatus, cum 46. convenit, & calyx niger, hirsutus.

48. HIERACIUM caule nudo, brachiato, paucifloro, foliis linearibus, rariter dentatis. Cat. rar. n. 966.

Hieracium montanum, angustifolium, non nihil incanum. C. B. ex fide horti ficci.

Hieracium folio statices caule nudo VAILLANT.

Hieracii montani VI. varietas II. CLUS. Pannon. p. 846.

Hieracium folio statices, caule foliato SEGVIER suppl. p. 270.

Alpina

- Alpina planta, in rupibus M. Enzeinda & M. Sanetsch, & in M. supra Kienthal, & monte Splügen lecta. Cum torrentibus descendit in planitiem, & abundat in glareis de la grande eau, ad torrentem cis Ellé, ad fl. Vevaise, a la baye de Clarens, circa Sedunum, ad Rhenum versus Curiam, ad Ticinum prope Zollbrük, & circa Bellinzona.
- Radix crassa, lignosa. Folia semper glauca, longa, gracilia, alias obtusa, acutiora alias, ora vel integra, vel dentata. Caulis pedalis, aut paulo ultra, alias brachiatus, alias simplex; sub divisione foliolum lineare, acutum. Flos floresve in ramo longo, nudo, minores, quam paulo priori hieracio, majores quam pilosellis, calyce expanso, squamis nigris, subhirsutis; semen oblongum, sulcatum.
- β. Varietas caule unifloro, foliis plerumque integerrimis, acutis, gramineis
Hieracium montanum VI. CLUS. Pannon. p. 64. cum tamen nostrum raro uniflorum sit.
Hieracium montanum asphodeli foliis acuminatis BOCCONE Mus. p. 147. tab. 106. caule ramoso.
Hieracium caule ramoso, folioso, foliis lineari lanceolatis integerrimis JACQUIN plant. vindob. p. 275. fig. 6. foliis perangustis. LINN. Spec. II. p. 1138.
Narrow smoot Moutseear PETIVER tab. 11.
 An icon 55. GESNER posth. Calyx enim non permittit de Scorzonera cogitare.
 An *Hieracium alpinum foliis angustis raro dentatis, flore magno* SEGUIER suppl. p. 270. flos certe nostræ virebit, dum siccat.
Hieracium foliis lanceolatis, glaucis, caule brachiato, multifloro, Emend. II. n. 96. Cat. rar. n. 973.
 Icon OEDERI tab. 27. pro planta foliis integerrimis.
- In rupibus circa Eremitæ Agamensis cellam, & ad arcem Oetodurensem: ad arcem Gilgenberg STEHELIN.
49. **HIERACIUM** caule unifloro, foliis lingulatis, dentatis, hirsutis, calyce hirsuto Cat. rar. n. 970.
Hieracium pumilum II. Fr. Gregor COLUMN. Ephraf. II. p. 29. ic. p. 30.
Hieracium alpinum angustifolium, villosian SCHEUCHZER Itin. IV. p. 336.
Hieracium villosian alpinum, flore magno singulari, caule nudo RAI synopsis. III. p. 169. tab. 6. fig. 2.
Woolly cupd. hawkweed. HILL. III. tab. 124.
Hieracium alpinum LINN. Spec. II. p. 1124.
- In alpinis non rarum: in M. Gotthard, Fouly, Speluga, la Varaz, les Martinets, Tavayannaz, Chapuisse, Salanfe, Val de Trient & S. Bernard, in montibus Vallis de Bagne; in monte Bructero Germaniæ.
- Multiformis planta, caule fere nudo, humili, unifloro, & calyce villoso adgnoscutur, tum foliis pilosis, mollibus, flavescentibus.
- Figura ludit: dantur hic lingulata, integra: ovata integra & brevia, & dentata; profunde demum incisa, & peracuta. Ad caulem acutæ ligulæ. Flos grandis, subniger, villo albo, aut fulvo.
50. **HIERACIUM** caule subnudo, foliis ovatis integris, floribus umbellatis aurantiis Enum. Cat. rar. n. 967.
- α. Varietas naturalis, floribus immaturis purpureis, adultioribus aurantiis.
Hieracium Germanicum I. F. Greg. COLUM. Ephr. II. p. 28.
Hieracium alpinum hirsutum, floribus minoribus atropurpurascens SCHEUCHZER It. IV. p. 336.
Orange Hawkweed HALE Eden. t. 48.
- β. Varietas hortensis, flore ex purpura rubente.
Pilosella indica CORNUTI p. 209.
- γ. Floribus flavis in M. Kablenberg, Fouly: à la Baume, supra bonne ville.
 Floribus aurantiis, extus, & dum immaturus flos connivet, purpureis reperi abunde, qua pago Hospital ad M. S. Gotthardi adscenditur, tum ad viam inter les Granges & Forclaz: aux Nombrieux, in M. Enzeindaz, Naye. Passim etiam super Portvaley, in M. Ravenense Vallefiæ. In Rætia super pagum Jus SCHEUCHZER. Etiam in M. Vogeso, le petit Balon. In Jurasso inter le Chasseral & stabula Biennensia GASNEBIN.
- Folia & totus habitus hirsutus, ista ad terram ovata, & ovato lanceolata, integra aut perraris dentibus incisa: ad caulem pauca, lanceolata.
- Caulis non ramosus, nisi petiolos velis, bipedalis, nigris pilis hirsutus. Flores octo, decem, in spicam brevem collecti, ex petiolis brevibus. Calyx niger, hispidus: flos, qualem dixi. Semina columnaria, sulcata, nigra.

51. HIERACIUM caule nudo, foliis petiolatis, ovatis, integerrimis, hirsutis, floribus spicatis *Enum. Cat. rar. n. 968. & GMELIN II. p. 32. tab. 13 f. 2.*

Hieracium pratense latifolium non sinuatum majus, C. B. Bas. p. 39. & minus ib.

Hieracium præmorsum LINN. Spec. II. n. 1126.

In sylvis circa Basileam, in pratis inter villas *Gundeldingen*, & in *M. Muteto*, etiam in sylva *Welmese* prope *Jenam*. C. B. in pratis circa *Münchenstein*, & in humidis circa *Crenzach*. CL. GAGNEBIN ad viam inter *Neufchatel & Valangin*, & circa *Ruchenette*.

Caulis bipedalis & ultra, hirsutus, rectus, non ramosus, præter florales petiolos. Folia ad terram ovata, mollia, breviter hirsuta, petiolata. In summo caule spica florum ad usque 25. stipulis tomentosis, petiolis simplicibus & ramosis, etiam in fucico *Hieracii præmorsii specimine*. Flores parvi, lutei, calyce livido glabro, ut omnino veram crepidis fabricam habeat, squamas ad basin breves u), & calycem interiorum tubulosum, cylindricam.

51. HIERACIUM caule subnudo, foliis hirsutis, lanceolatis, floribus umbellatis, petiolis ramosis.

Hieracium foliis lanceolatis integris, pilosis, scapo subnudo, basi piloso, floribus subumbellatis LINN. Spec. II. p. 1126.

Pilosella major altera TABERN. p. 197.

Pilosella minori flore, hirsutior & elatior, non repens J. B. II. p. 1040. satis bene: an GMELINI p. 34.

C. BAUHINUS Basileæ, ego in Germaniæ *M. Altenstolberg*, descriptam ad RUPPIUM p. 204.

Folia utique subhirsuta, pilis brevibus, non ut in piloselloideis hieraciis prælongis, lanceolata, tamen etiam obtusa; ad caulem pauca, bina, terna. Caulis bipedalis, non ramosus nisi petiolos velis, undique hirsutus. Petioli in summo caule conferti, ramosi, hirsuti. Flos perexiguus, luteus, calyce hirsuto, quibus notis a priori distat.

52. HIERACIUM caule nudo, stolonibus reptantibus, foliis longe pilosis, lanceolatis, floribus umbellatis.

Pilosella minor folio angustiori, minus piloso, repens J. B. II. p. 1040.

Pilosella major erecta C. B. Bas. p. 78.

Et Pilosella montana, hispida, parvo flore C. B.

Et Hieracium murorian, angustifolium, non sinuatum C. B. Bas. ex fide horti ficci;

Et Hieracium alpinum, folio oblongo angustissimo C. B. Prodr. p. 64. iterum ex fide horti ficci.

Pilosella major umbellifera μακροκαυλος montana & pratensis COLUMN. Ecbraf. p. 248. 249.

Pilosella erecta, foliis longis, angustis, floribus parvis, numerosis, in summis caulibus SHERARD apud RAI syllog. p. 400.

Hieracium foliis integerrimis, lanceolatis, scapo nudo, multifloro, stolonibus reptantibus LINN. Spec. II. p. 1126.

Passim ad vias, & muros, inque glareosis. Reperi in *M. Muteto & Crenzach: à la grande eau*, & prope *Roche à la Marbriere*, & *aux gauges. Geneva* ad confluentem fl. *Arve* cum *Rhodano. Gottingæ vorm Grunertbor &c.*

Proxime prioris habitum refert, & umbellam florigeram, ex petiolis hirsutis, & ramosis factam caulemque cubitalem & ultra, nudum. Folia prælonga, angusta, acuta, & glabra, ut paucis plerumque, & quos numeres, longisque pilis pubescant. Ora integra aut rariter ferrata. Caulis plerumque levis, cum stolonibus ex radice pullulantibus. Flores parvi, hirsutis calycibus nigrisque. Placenta alveolata.

A sequente vix satis differt, etsi altius est & multiflorum.

53. HIERACIUM caule nudo, paucifloro, stolonibus reptantibus, foliis longe pilosis, lanceolatis.

Pilosella major repens, minus hirsuta C. B. Bas. p. 78.

Pilosella major prima TAB. p. 196.

Hieracium foliis integris, ovato oblongis, stolonibus reptantibus, scapo nudo, multifloro LINN. Spec. p. 425.

In pratis, sylvis, & torfaceis.

Huic stolones etiam foliosi; folia integerrima, pilis longis pilosa, lanceolata, rariter dentata, etiam ovata & integerrima. Caulis pedalis & ultra, erectus, nudus, ex petiolis simplicibus aut parum ramosis, paucos, quinque ad octo, flores sulfureos gerit, calyce hirsuto, etiam hic crepidi similiores.

In

*) Etiam in ic. GMELINI

In alpihus varietas pilosior, fulvis circa radicem pilis reperitur, ut in monte *Fouly*, *Thuiry* *Enum.* n. 2.

54. HIERACIUM caule brachiato, paucifloro, foliis lanceolatis, longe pilosis, calycibus glabris *Enumerat.* n. 4. †

An *Hieracium piloselloides vulgari simile, florentinum* VAILLANT.

Etsi pauca specimina habeo, circa *Leucam Valesiae* lecta, non tamen possum, quin separem, & diversum esse consentit Cl. la CHENAL, qui *Basilea* ad *Rhenum* reperit.

Planta humilis est, pedalis, caule recto, nullis in nostris stolonibus. Folia similia, longe pilosa, acutiora, angustiora. Caulis in medio bifidus, haecenus a pilosello diverfus. Calyx glaberrimus crepidis, & flores in summo caule congesti minores, luteoli.

55. HIERACIUM caule unifloro, stolonibus reptantibus, foliis petiolatis, ovatis, longe pilosis, subtus tomentosis.

Pilosella CAMER *epit.* p. 708. TREW ad *Blakwell.* t. 365.

Et major CAMER. *Epit.* p. 709.

Hieracium foliis integerrimis, ovatis, subtus tomentosis, caule repente, scapo unifloro LINN. II. p. 1129. *flor. Ingr.* p. 122. cum descriptione.

β. Varietas foliis utrinque mollissimo & densissimo albo tomento obsita.

Dens leonis alpinis minimis Piloselle folio SCHEUCHZER IV. p. 333.

Hæc in *M. Fouly*, in *Gottardo* M. In alpium pratis SCHEUCHZER. Altera vulgo ad vias.

Caulis erectus, nudus, uniflorus, raro biflorus, sub flore intumescens: alii foliosi stolones ex radice prodeunt. Folia petiolata, peculiari nota longorum pilorum & canorum in superiori glabraque facie insignia, in vulgari specie inferne tomentosa. Flos major, quam prioribus, sulfureus, calyce nigro, hispido.

Amara est, ficcior quam alia plantæ lactescentes, magisque adstringens, hinc ad hernias laudata, etiam in angina & in morbis pectoris, ex sero acri nati. Vix unquam tamen serio in medicinam recipitur x).

In hoc difficillimo genere puto omnia recte esse constituta; tantum species 47. & 54. ex paucis speciminibus sumtæ sunt.

Varietates vero n. 35. β. n. 43. β. 44. δ. & n. 46. δ. adeo sunt insignes, ut pro speciebus haberi queant.

Inter plantas BURSERI y) sunt aliqua mihi non satis notæ. Earum prior *Hieracium alp. glabrum angustifolium* ex alpihus Valesiorum, ob calycem villosum erit forte *Piloselloides*.

Hieracium vero montanum angustifolium, flore pallido &c. a LINNÆO ad picridem relatum est, ut pappo putes esse plumoso.

Omitto etiam plurima Hieracia C. BAUHINI, de quibus nihil certi norim constituere.

TARAXACUM offic.

DENS LEONIS T. VAILLANT.

LEONTODON LINN. n. 912.

Genus difficile. Ut simplicius redderem, separavi ab eo, quæ plumoso sunt pappo, & quæ facile possunt cum Picride manere, Calyx ergo Hieracii erit, foliis imis reflexis. Pappus ex stilo. Clanculum addunt auctores caulem monoclonum.

56. TARAXACUM calycibus glabris, squamis imis reflexis x).

Dens Leonis CAMER. *Epit.* p. 286. BLAKWELL *tab.* I. cum malo calyce, & bene t. 501.

Curled dandelion HILL. t. 126.

β. amplissimo folio.

Dens Leonis major DILLEN *Cat. Gieff.* p. 53.

γ. Foliis integris tantum dentatis. In alpihus, M. Saleva.

δ. Foliis acutissime & profundissime divisis & pinnatis.

Dens Leonis angustiore folio C. B. *Basil.* p. 37.

γ. Laticaulis & biflorum, circa *Ferriere* GAGNEBIN.

Nihil vulgatius in pratis, & ad vias. Folia plurima, semper tenera, & lactucina, ner-

F 2

VO

x) BUCHWALD p. 42.

y) *Ad. Lit. succ.* p. 502. 503. *Comm. Acad.* I. p. 152.

z) VAILLANT *fig.* 59.

vo albo, plerumque semipinnata, pinnis retroversis, extrema amplissima, triangulari, tamen & pinnata, & integra, dentata. Scapus tener, cavus, succulentus, uniflorus. Flos magnus, luteus, extus etiam sublividus, squamis calycis glabris, imis reflexis. Semen ovato acutius, echinatum a), cum pappo b) suo volatili.

Lac amarum habet, radicem potius amariorem. Aqua acida est, in spiritu sal volatilis copiosus, in cinere sal lixivus & terræ c) aliquid latet. Vires gentis sui possidet, ex fortioribus. Succus debet adhiberi, tota planta, quæ absque morfu resolvat. Ingreditur cum radice graminis *regiam* illam *ptisanam*, cujus formulam LUDOVICUS XIV. magno pretio redemit. Ad icterum valet, succo d) ad integras libras dato: tum ad coagula pulmonis, ad tussim, ad febres intermittentes rebelles; ad lepram e) & herpetem f). Datur etiam ad superandas acutorum morborum reliquias. Unguentum ex tusa radice ad scrophulosas g) glandulas laudant. Aquam plantæ fermentatæ stillatitiam odoratam h), vinosi saporis, acidulam, nuperi ad cachexiam commendant. Extractum aquosum balsamicum debiliter subdulce est, inde amarum: Vinosum leviter adstringit i). In cibum sumitur, etiam radix i*).

57. TARAXACUM calycibus hirsutis, squamis rectis T. I.

Hieracium alterum minus IV. COLUMN. *Ephr.* II. p. 29. 31. extremo folio acuto.

Dens Leonis foliis extremo subrotundis floribus aureis SHERARD apud RAI *syll. ext.* p. 399.

Hieracium dentis leonis folio obtuso minus SCHEUCHZER *Itin.* I. p. 40. & *minus flore sanguineo* IV. p. 336.

Leontodon aureum LINN. JACQUIN *obsf.* n. 67. cum descriptione.

Vulgare in Alpium pascuis, etiam in *Jura* visum, & in *M. Falconario*.

Habitus prioris, folia tamen simpliciora, dentibus minus profundis, paucioribus; sine parabolico, obtuso. Scapus durior, ligulis adpersus, raro, sed tamen etiam biflorus, ut in icone nostra. Calyx hispidus, squamis rectis, non reflexis. Flos aurantius, & ex luteo rubens, quam vulgari minor.

PLANTÆ FLORE COMPOSITO.

II. RADIATÆ.

JUNG *Phytolog.* c. 19. 20.

VAILLANT. *Mémoir. de l'Acad. des Scienc.* 1720. p. 277.

In hac classe discus est, ut in priori, pulposus, rotundus, feminifer. Ex eo duorum generum flosculi nascuntur. Interiora areamque circuli occupant flosculi ab hæcenus descriptis alii, semini suo innati, tubo angusto, inde campanula k) latiori, plerumque quinquefida. In ea campanula quinque sunt filamenta, antheræque quinque coalitæ l). Ex ea eminet tuba longa bicornis m). Rarum est carere tuba n).

Hi in disco vulgo dicti *flosculi*.

Ambitum autem circuli occupant semiflosculi, quales in priori classe descripsimus, semini suo innati, ex brevi tubo expansi o), ad angulos cum petiolo fere rectos radiati. Feminini fere sunt, tubamque continent, sine suo bicornem, absque staminibus. Dantur & plantæ absque tuba p). Vocant *radios*.

Classis facilis, quod ad species adinet, generibus potius nimis sui similibus, non satis tamen casta. Nam intercedunt aliquæ, quæ radiis carent, adeo similes reliquis dotibus, ut vel genere separare non ausis: ut in Senecione vulgari, vel ne specie quidem, ut in Senecione viscido, & in Jacobea, inque Chamæmelo. Deinde inter discifloras non radiatas sunt aliæ, quæ aut spuris radiis ornatae calycinis, Bidentis exemplo & Xeranthemi, aut veris demum semiflosculis luxuriant, ut in Petasite.

Classis in Europa & America q) septentrionali frequens, nulla in Africa r) calidiori.

ORDO

a) Aliquando glabrum. GMELIN I. c. p. 15.

b) VAILLANT. *fig.* 12. PARSONS *tab.* 2. *fig.* 11. V.

c) GEOPRO p. 200.

d) BOERHAAVE apud BORETIUM *Hierac.* Pruss.

e) LEIDENFROST *Succ. plant.*

f) FERRE *Chymie* II. p. 408.

g) MALOUIN *Chym.* II. p. 365. ed. 1751.

h) DELIUS *disput. de Taraxac.*

i) CARPMEUSER *mater. med.* p. post.

i*) *A. d. Grönlandor* CRANZ p. 83.

k) GREW. c. 5. & *anat.* p. 38. VAILLANT. t. 9. f. 1. BERKHEY t. 3. f. 16. 17. 29.

l) GREW. I. c. & p. 38.

m) IDEM I. c. & p. 39.

n) *Males* VAILLANT.

o) IDEM I. 9. f. 6. 10. 11. 12. BERKHEY t. 3. f. 24. 25. 26.

p) *Neutres* VAILLANT.

q) DOUGLAS II. p. 216. *Asteres* potissimum & *Solidagine*.

r) ADANSON *Senegal. pref.* p. CXLVII.

*Hieracium alpinum foliis
dentatis flore magno. C.B.*

*Hieracium dentis leonis folio, plerumque
monoclonon flore aurantis.*

C. S. Allouart. Aed. C. Del.

Sculp. C. T. Friehsch. C. filius. Acad. G. H. Sculp.

Handwritten text at the top of the page, possibly a title or reference number.

ORDO I.

PLACENTA NUDA.

I. SEMINIBUS PAPPO CORONATIS.

SENECIO a) LINN. n. 913.

JACOBEEA I. R. H. t. 276. & VAILLANT. *Mem. de l'Acad.* 1720. p. 296.

SENECIO I. R. H. t. 260. & VAILLANT. *Mem. de* 1719.

& SOLIDAGO VAILLANT. 1720. p. 292.

Calyx Crepidis, nempe squamæ interiores in cylindrum factæ, & conglutinatæ: quibus ad basin ligulæ aliquæ accedunt, ut tamen a nonnullis absint. Non possunt removeri, quæ absque radiis sunt. Nam & Senecio 58. cum 59. summa adfinitate coheret; & in Jacobeeâ 60. & 62. varietas datur, radiis destituta.

I. FOLIIS LACINIATIS.

JACOBEEA VAILLANT.

58. SENECIO corollis nudis, foliis pinnato sinuatis, amplexicaulibus, floribus sparsis,

LINN. *Spec. II.* p. 1216.

Senecio Erigeron TABERN. p. 168.

Senecio major, vulgaris PONTEDELLI *diff.* p. 153.

Erigeron Senecio BLAKWELL t. 132.

Simulated groundsell HILL. II. t. 85.

In hortis frequentissime, etiam in muris.

Caulis erectus, ramosus, pedalis, tener tamen & latus. Folia numerosa, inferne aliquantum tomentosa, lata basi sessilia, semipinnata, latis brevibusque pinnis, serratis. Flores in summis ramis, lutei, constanter absque radiis. Semen longe ellipticum, sulcatum b), subhirsutum. Autumno nudos flosculos femininos intercurrere BOEHMERUS *flor. Lips.* p. 76.

Accedit ad Cichoraceas SENECIO. Succulentus, sapore herbaceo, subsalfo. Pro refrigerante medicamento ad inflammationes & scirrhus mammarum & testium inponitur, cum malvis in lacte coctus, ad anginam ab aliis; Vulnerarium alii faciunt c). Nimum videtur, tostum & ventriculo inpositum Senecionem vomitum movere, febresque sanare d).

In colica spasmodica infantum eo LENTILIUS e) utebatur. Oleum ad ambusta laudant f). Parco tamen in usu est.

59. SENECIO foliis pinnatis, pinnis alterne majoribus, semipinnatis, angulosis, calycibus levibus, radiis brevissimis, revolutis.

Senecium montanum TABERN. p. 169.

Senecio minor latiore folio, sive montanum C. B. *Basil.* p. 39. DILLEN *hort. Elth.* t. 258.

Senecio montanus mollior, pallido parvo flore BARRELIER *ic.* 401.

Double Jaggd Groundsell HILL. II. *tab.* 84.

Senecio corollis revolutis foliis pinnatifidis denticulatis, caule corymbofo erecto DILL. *Spec. II.* p. 1127.

Circa Cliben C. B. sed erat in horto sicco vulgatissimus Senecio n. 588. In sylvis Germaniæ cædus abunde. Iconem dedi ad RUPPIUM *tab.* 3.

Medius inter 58. & 60. ut possis pro hybride habere. Vide discrimen a LINNÆO definitum *olansk. Götlanska res.* p. 326. & *Wästgöta resa* p. 142.

Caulis cubitalis & ultra, erectus, ramosus. Folia subtomentosa, petiolata, nervo lato, pinnata, pinnis minoribus intermissis, majoribus pene semipinnatis, angulosis, angulis in brevem spinulam exeuntibus. Flores umbellati, in toto genere minimi. Petiolus intumescens discum facit, ex quo calyx in cono truncati modum convergit, glaber iste, cum exigua fere ad basin subhirsuta ligula. Radii brevissimi, revoluti, flavi.

60. SENE-

a) Erigeron Senecio herba molli canitie, caput lanugine multa divisum, quam peppum vocant PLIN. L. XXV. p. 100.

b) Grew *tab.* 13.

e) BUCHWALD p. 261.

d) *Ess. of a Societ. at Edimb.* II. p. 47.

c) *Iatrocnem* p. 502.

f) KRAMER *med. milit.* p. 72. *Cenm. Lit. Nor.* 1741, n. 27.

60. SENECIO foliis viscidis, pinnatis, pinnis femipinnatis, angulosis, calycibus hirsutis.

Jacobeæ Pannonica mollior CLUS *Pannon.* p. 5372.

Senecio hirsutus, viscidus, graveolens DILLEN *hort. Eltham.* p. 347. *tab.* 258.

Clammy Groundsell HILL. II. t. 83. f. 5.

Senecio corollis revolutis foliis pinnatifidis, viscidis, squamis calycinis laxis, longitudine perianthii LINN. *Spec. II.* p. 1217.

In sylvis cædis, & potissimum in carbonariorum areis.

Caulis bicubitalis, ramosus, foliosus, & floriger, totus una cum planta pilis pinguibus oblitus. Folia prioris similia, petiolata, nervo folioso, pinnata, pinnis alterne minoribus, & majoribus, femipinnatis, angulosis, ex angulo ciliatis. Flores lutei, umbellati, quam priori multo majores, toto calyce hirsuto, accessoriis ad basin squamis aliquot, multo quam calyx brevioribus, sed hirsutis. Radii etiam revoluti, tridentati.

β. Absque radiis circa Heilbad Valefiæ reperi.

61. SENECIO tomentosus, foliis pinnatis, pinnis subrotundis, umbella globosa.

Chrysanthemum alpinum I. CLUS *Pann.* p. 566.

Jacobeæ alpina incana minor BARRELIER *ic.* 262.

Jacobeæ pumila, alpina BOCCONE *mus. di piante* t. 8.

Jacobeæ ἀλπίου χαμαίποδου RICHER.

Jacobeæ pumila, absinthii umbelliferi foliis incanis, floribus velut in umbellam positis PLUKNET p. 194. *tab.* 39. f. 6.

Absinthium pumilum palmatum, crasso tomentoso pallecente folio BARRELIER *ic.* 881.

Senecio mollis, radiantibus foliis, utrinque tomentosus, subpinnatis, obtusis, corynbo subrotundo LINN. *Spec. II.* n. 1219.

β. Semiflosculis brevissimis & angustissimis misit CL. ALLIONE.

C. B. ex Gotthardo M. SCHEUCHZERUS in montibus Pragalliensibus & Aversanis. MURALTUS in Glaronensibus. Nos in Veragricis ubique, Jeman, Fouly, Pennino M. in M. Bovinas, in MM. supra Bagnes, & ex Sabaudia circa Chamoury. In M. Bernina Rhætiae.

Pulchra planta tota utrinque tegitur albo tomento, uti *Jacobeæ maritima*. Caulis firmus, dodrante non altior, foliosus, etiam ramosus. In summo caule vel ramo umbella congesta. Folia petiolata, petiolo latefcente, firmo, pinnato, pinnis eundo majoribus, confertis, integris, vel incisis, sed rotundo fere fine terminatis g), tamen alias angustioribus, & acutioribus h). Amant lineis percurri. Floris calyx alba lanugine tomentosus, superne potius latefcentis: Segmenta unius ordinis obtusa, oris fuscis, squamis accessoriis vix ullis. Radii flavi, pauci, etiam tres, & duo. Discus subfuscus, flosculi grandes, pauci. Pappus prælongus. Radix longa, lignosa, fibris longis luxuriat. *Emend. II.* p. 38. *Genipi jaune* accolis.

62. SENECIO foliis lineatis, pinnatis, pinnis dentatis, extrema maxima.

S. Jacobi herba FUCHS p. 741. 742.

Senecio incanus HILL. II. t. 85.

Senecio corollis radiantibus, foliis pinnato serratis laciniatis, caule erecto LINN. *Spec. II.* p. 1219.

Multiformis plantæ multæ sunt varietates.

β. Floribus nudis, absque semiflosculis SHERARD apud RAIUM *Sylog. III.* p. 177.

Reperi prope Roche ad marmoreas rupes.

γ. *Jacobeæ major foliis viridibus, rigidis & laciniatis* GERBERI ex Tartaria.

In hortis in vulgarem speciem redit i).

Nihil vulgatius ad vias, in agris & fossis.

Caulis erectus, ramosus, firmus, tripedalis. Folia inferne subtomentosa, firma, pinnata, nervo lato, pinnis eundo latioribus, plerumque acutis, alias obtusis, primis simplicibus, ulterioribus incisis, extrema maxima. In superioribus ramis folia lata basi ex caule prodeunt, a qua pinnæ utrinque exeunt. Flores in summis ramis in umbellas. Calyx glaber, squamis ovato lanceolatis, accessoriis paucis, patulis. Semiflosculi patuli fere duodecim, flavi k), sine tridentato. Petioli glabri etiam subhirsuti, & denique tomentosi.

Folia

g) Ic. BARREL. 481. PLUKNET.

h) CLUS. Ic. BARREL. 262.

i) WILlich *obs. bot.* p. 76.

k) Radius albis ROYER *besensch garten* p. 119.

Folia amara sunt, acria, ingrato sapore. A Simone PAULI laudantur ad anginam, ad erysipelas, ad dysenteriam; vix tamen credo serio in medicina adhiberi. Incisa in aqua coquantur, & una per horam lana, ita tingitur viridi colore, solem tamen non ferente 1).

δ. *Jacobeæ Artemisia folio, intana, latifolia, non repens* BARRELIER ic. 262.

& *Jacobeæ incana repens hirta* EJUDEM ic. 153.

Jacobeæ Eruce folio altissima &c. MOEHRING Phil. Transf. n. 454.

Groundsell ragwort PETIVER tab. 17.

Senecio crucifolius LINN. II. p. 1218. *Scaniorensis skonska resa* p. 225.

Passim in sylvis, *Basilea* legi, & *Jena*, & circa *Cottingam* in *Eulenloche*, & prope *Goumoens* in *fagetis meis*. In pede M. S. *Bernhardi*.

Habitus vulgaris plantæ, potius durior: caulis tomentosus, folia & subtus incana, & superne subhirsuta, ramis & lineis parallelis evidentioribus percursa, pinnis sibi parallelis, acutioribus & magis linearibus. Calyx in basi tomentosus: qui vulgari glaber, squamis accessoriis brevioribus, ad calycem vtriorem appressis, non patulis.

Vereor ut fatis diversa sit. Separat tamen Cl. MÖHRING m), ZINNIUS n), LINNÆUS o). In hortis culta naturam tomentosam deponit, quam etiam in vulgari *Jacobeæ*, dum junior est, non raro reperi. Superiora folia perinde lata basi ad caulem adnata habet.

ε. *Jacobeæ latifolia* J. B. II. p. 1057.

Jacobeæ Barbaræ instar laciniata LOESEL p. 129. ic. 35.

Marsh Ragwort PETIVER tab. 17.

Senecio aquaticus HUDSON flor. angl. p. 317.

Water groundsell HILL. System. II. tab. 86.

Senecio floribus radiatis corymbosis, foliis imis petiolatis ovatis crenatis, superioribus pinnatifidis SCOPOLI p. 381. n. 5.

Bernæ reperi in adscensu ad clivum *Sandrein*, un *Seelhofen*, circa *Noville*, in *Cellenti* regione, ubi fere sola provenit, fere in tollis.

Dubito num iste *Senecio* variatus sit diversus, qui & ipse ludat. Nam alia exempla habent folia quidem inferiora ovata, petiolata, ferrata, integra: superiora vero pinnata, pinnis dentatis, extrema ovali maxima: suprema tamen, ut in vulgari, basi sua lata ad caulem adnascuntur. Alia specimina, circa *Noville* lecta, omnia folia ovata habent, pinnata nulla. Habitus umbellatus, & calyx glaber, cum paucis squamis accessoriis exstantibus de flore, ut in vulgari.

63. SENECEO foliis cordato lanceolatis, ferratis. †

Jacobeæ latifolia, altera CLUS Pam. p. 576. C. B. Prodr. p. 69. bene.

Jacobeæ alpina foliis subrotundis, serratis C. B. SCHEUCHZER It. I. p. 40. PONTEDER diff. p. 235.

Heartleaved groundsell HILL. II. t. 72.

In *Alpium* pinguibus pratis, & circa *casas pastorias* vulgo nascitur, in ipso pago *les Plans*, in *valle Ursaria*, *Gottardo*, *Speluga* &c.

Multa habet varietatis & *Jacobeæ* vulgaris. Folia tamen ima petiolata quidem, sed cordata sunt, ut petiolus in hilum subeat, lanceolata, circumferrata: superiora folia pinnas sæpe ad petiolum accessoriis habent. Omnia nervosa sunt, nervis exstantibus, subtus tomentosa. Flores ex maximis, in umbellas rariores, vulgari speciei similes, calycis squamis accessoriis tomentosis, radiis numerosis. Petioli ramosi & lanuginosi, calycis foliola lanceolata, paucis cum ligulis, & sæpe unica.

Acrem audio esse, & deleteriam, & cum torminibus purgare, ovesque depilare.

β. Videtur in *Austria* varietas dari foliis superioribus *Jacobeæ* vulgaris, quæ *Jacobeæ latifolia Pannonica* CLUS Pam. p. 574. 575. Nam etiam in meis altioribus speciminibus suprema folia unum alterumve pinnarum par ad petiolum habent.

Nostrer *Senecio* cum *Senecione integrifolio* nullam omnino similitudinem habet.

II. FOLIIS INTEGRIS SOLIDAGO VAILL.

64. SENECEO foliis ovato lanceolatis, ferratis, subtus hirsutis, floribus umbellatis *Enum.* p. 734 *Iter bercyn.* p. 23. *Cat. Gott.* p. 485.

G 2

Virga

1) K. *Svenska vetensk handling* 1745. p. 248. KALM. *Wälsig. ref.* p. 130.

m) *Comment. Lit. Nor.* 1743. *bebd.* 51.

n) *Flor.* p. 423.

o) WILKICH *obs. bot.* p. 75.

Virga aurea f. *Solidago saracenicæ latifolia serrata* J. B. II. p. 1063. FLUKNET p. 390. t. 235. f. 1. cum flores dicat umbellatos.

Jacobea nemorensis, latiore rigidior & hirsuto folio RUPP. p. 142.

Senecio corollis radiantibus octonis, foliis lanceolatis, biserratis, subtus villosis, caule ramoso LINN. II. p. 1211.

Twiceferrated groundsell HILL. II. t. 85.

LINNÆUS huc refert *Solidaginem foliis lanceolatis, serratis, floralibus ad pedunculum minimis* GMELINI *Sibir.* T. II. p. 163. Sed alia omnino est *Jacobea Limonii* folio, & hirsuties nostræ manifesta est. J. B. dicit circa *Münchenstein* provenire. Vix tamen credo in Helvetia repertam esse, quæ in Hercynia frequentissima provenit.

A. *Saracenicæ* differt foliis mediis latescens, ovato lanceolatis, subtus hirsutis & incanis. LINNÆUS radios octo facit, nostris sunt fere quinque. Calyx conglutinatus, tribus ad basin angustis ligulis ornatur, dimidia calycis longitudine. Vereor ut factis diversa sit.

65. SENECIO foliis lanceolatis, serratis, glabris, floribus umbellatis.

Solidago saracenicæ FUCHS p. 728. & offic.

Virga aurea angustifolia, serrata C. B. P.

Solidago saracenicæ J. B. II. p. 1062.

Saracen groundsell HILL. II. t. 86.

Senecio corollis radiantibus, floribus corymbosis, foliis lanceolatis, serratis, glabriusculis LINN. Spec. II. p. 1221.

In montanis & alpinis frequentissimus, etiam in planitiem descendit, ut ad viam inter *Roche* & *Rennaz*.

Speciosæ plantæ caulis tripedalis & ultra, non ramosus, nisi qua finditur in umbellam. Folia frequentia, ima longiuscula, petiolata; superiora sessilia, firma, glaberrima, longe lanceolata, argute dentata, dentibus ut in priori minoribus, & majoribus, intermittis. Flores umbellati, calyce glabro, cylindrico, unifolio, cum nonnullis ad basin ligulis, sex ad octo. Semiflosculi pallidi, lutei, lineati, fere quinque.

Habetur pro remedio vulnerario, & datur ad mala ex lapsu, & ad urinas pellendas. In theiforme infusum *Faltrank* recipitur. Ejus decocto sanatus est *rarior ulceris intestinalis casus* A. EPPLI. Equum, cui dorsum adtritum vulneratum fuerat, sanavit impositus p).

66. SENECIO foliis linearibus serratis, floribus umbellatis.

Lingua major Dalech LUGD. p. 1037.

Coryza aquatica maxima serrato folio THALII p. II. ic. III.

Marsh Goldenrod PETIVER t. 16.

Consolida palustris TABERN. p. 555.

Swordlewd groundsell HILL. II. tab. 85.

In arundinetis ad fluvios, & in humidis pratis. Abunde circa *Villeneuve* & *Noville*, & inter *Roche* & *Chessel*, & ad *Brojam* fluvium. Tiguri ad lacum. C. B. *Michelfeldæ*.

Caulis a duobus ad quinque pedes altus, erectus, non ramosus, nisi umbellam velis. Folia sessilia, prælonga, angusta, linearia, inde lanceolata, argute serrata, inferne lanuginosa, per ætatem calva. Umbella fastigiata. Flos multo major, biuncialis, semiflosculi numerosi & longi, in apice incisi. Calyx conglutinatus, cum ligulis ad basin accessoriis, apicibus, ut LINNÆUS vocat, sphaclatis q).

67. SENECIO foliis crassis, serratis, imis petiolatis subrotundis, caulibus lanceolatis.

Multiformis planta.

a. *Doronicum angustifolium alterum* CLUS. *Pannon.* p. 519.

β. *Doronicum Helveticum incanum* C. B. *prodr.* p. 97. SCHEUCHZER *It. I.* p. 36. *Itin. VII.* p. 511.

γ. *Jacobea rotundifolia incana* C. B. *prodr.* p. 69. ex notis meis ad plantas siccas C. B. factis.

δ. *Tussilago alpina folio oblongo* C. B. *prodr.* p. 101. hæc hirsuta.

ε. *Doronicum folio longo, serrato* J. B. III. p. I. p. 19.

ζ. *Doronicum Helveticum humile crassis foliis* C. B. *prodr.* p. 97. HIST. OXON. III. tab. 24. fig. 10.

Senecio corollis radiantibus, caule simplici, subunisfloro, foliis indivisis, radicalibus petiolatis, subtus incanis GERARD. p. 196. n. 7. cum bona icone. LINN. Spec. II. p. 1224.

Solidago Doronicum HILL. t. 73. & *Woolly Leopardsbane* EJUSD. tab. 24.

2) LEHMAN *Chronie.* p. 651.

q) *Skonska resa* p. 396.

In Alpibus lapidosis frequens. Legi in M. *Robtenborn*, *Waach*, *Gemmi*, *Enzeinda*, *Ovanna*, *Chapuisse*, *Joux verte*, *Richard* &c. In *Rætia* M. *Albula*, in *Braulio*, in M. *Thuiri*, qui *Jura* est; ego in M. *Dolaz*.

Radix ex crasso tubere innumera capillamenta demittit. Caulis simplex, pedalis, cubitalis, firmus, tomentosus, plerumque monanthos, ut tamen alias duos, ad sex usque, flores ferat. Folia ad terram petiolata, aliquando pene rotunda, ut in *Valesiæ* Alpibus, lanceolata, alias elliptica, lanceolata, semper crassa, ferrata, ex natura sua tomentosa, ut tamen aut superne calvescant, aut utrinque. Ad caulem sessilia sunt, & lanceolata. Flos prægrandis, saturate aurantius, calyce magis expanso, ligulis ad basin latis, lanceolatis, ut ad *Solidagines* accedat. Et glabrum vidi & tomentosum. Semiflosculi multi, lati, tridentati. Adeo amplum & glabris pedibus foliis vidi, ut *Jacobeam limonii folio* æquaret, a qua calyce differt, & numero semiflosculorum. Alias figuram suam tenet, ut tamen & glaber sit, & dentes suos convoluto margine folii contegat. Ea est *Jacoea integro* & *crasso hieracii folio* J. R. H.

*68. SENECIO foliis imis petiolatis, cordatis, obiter dentatis, caulinis ligulatis, sessilibus.

Jacoea pannonica folio non laciniato CLUS *Pannon.* p. 574. 575.

Othonna integrifolia HILL. II. t. 17. f. 2.

Solidago &c. GMELIN II. p. 154. t. 71.

Cambridge ragwort PETIVER t. 17.

Cineraria umbella involucreta, pedunculo communi nudiusculo, foliis oblongis, villosis LINN. *Spec. II.* p. 1243. Nam *Senecio* 63. omnia folia ovalia habet, aut semipinnata, nulla oblonga, & duritate differt, aliisque notis. Hæc etiam dicta sunt ad CL. JACQUIN *obs.* p. 286.

In *Germania* quidem frequentior, tamen etiam passim in *Jura* M. provenit. *Aux Marais de Chetelat*, prope molendinum pagi *Chaux de fonds*, à l'entrée des *Combes de Valanvron*, in udis à la *Chaux d'Abele*, *aux Marais de l'Échelette*, à l'*Anvers de Renan*. In M. *Dolaz*. Supra *Mürttschen*: supra *Neuenstatt aux prés de la Praye*. In M. *Generoso* *Helvetiæ transalpinae*.

Caulis tomentosus, cubitalis & ultra, non ramosus, præter umbellam. Folia ima longe petiolata, subrotunda, cordata, leviter dentata, aut integra; caulina sessilia, longa, linearia, sæpe per oras plicata, mollia; juniora tomento albissimo obducta, quod adulta dejiciunt. Petioli tomentosi; conspicui flores, calyce tomentoso, nigricante, expanso, absque ligulis. Semiflosculi lineati, tridentati, flavi, ad quindenos.

Senecio foliis tomentosis, imis semipinnatis, superioribus amplexicaulibus, lingulatis Cat. *Gott.* p. 402. nondum in *Helvetia* repertus est.

SOLIDAGO LINN. n. 955.

VIRGA AUREA I. R. H. t. 275. VAILLANT.

Solidago calycis squamis multorum r) ordinum, ad florem adpressis distinguitur Cat. *Gott.* p. 405. quæ alteri repandæ sint, *Erigeronti* rectæ. *Virga aurea* *TOURNEFORTII* & *VAILLANTII* a solo situ florum, pene spicato, nomen habet.

69. SOLIDAGO caule anguloso, hirsuto, foliis ovato lanceolatis, dentatis, racemis multifloris, congestis.

α *Virga aurea vulgaris, latifolia* I. B. II. p. 1062.

Spiry goldenrod HILL. t. 72.

Solidago caule subflexuoso, angulato, racemis paniculatis, erectis, confertis LINN. II. p. 1235.

β Varietas dentibus foliorum obscurioribus.

Virga aurea MATTH. p. 1006.

Virga aurea angustifolia minus serrata C. B. &c.

Vulgaris in sylvis submontanis. Varietas α utique etiam *Bernæ* in sylvis *Weissenstein* & M. *Gurten*. Varietas β in vallibus M. *Jura*.

Radix

r) Confer. *TOURNEF.* ad C. & K.

Radix lignosa, perennis. Caulis erectus, ad sex usque pedes, firmus, angulosus, subasper. Folia firmula, subhirsuta, ima petiolata, ovata, lanceolata, ferrata; ad caulem lanceolata, oblonga, ferrata, aut non ferrata, pleraque petiolata. Ex tota longitudine caulis, alisque foliorum, petioli prodeunt erecti, multiflori, foliis longiores, in summa planta in spicam congesti. Calycis folia lanceolata, pallentia: Semiflosculi trinervii, apice contracto, inciso, pauci, a quinis ad denos; flosculi pauci, & grandes s), de quibus vagina eminet.

Planta amara, styptica, inter præcipuas stirpes vulnerarias t) habetur, quæ & mundet ulcera, & adstringat. In lenta putredine valde laudatur v). Ulcus urethrae interno & externo usu sanavit, renunquæ abcessum. Vulnere & ulcera vesicæ purgare & consolidare ETTMULLER. Ad calculi initia laudatur, quæ renes purget, & repurgatos consolidet x). Tribus drachmis pulveris, octava quaque hora datis, calculum expulit, & arenulas y) comminuit, ut tamen absit inflammatio: Negat tamen STAHLIUS, ad vesicæ lapillum sibi verum emolumentum præstitisse z).

γ *Virga aurea* CAMER. *Epit.* p. 748.

Virga aurea montana minor BARRELIER *ic.* 783. BOCCONE *mus.* p. 169. t. 118. SCHEUCHZER *Itin.* II. p. 144. *It.* IV. p. 463.

Solidago caule simplicissimo, foliis caulinis integerrimis, pedunculis axillaribus unifloris a).

In omnibus Alpibus frequens, humilior, sæpe dodrantalis, floribus paucis, potius majoribus, petiolis unifloris, spica brevissima. Sed eæ notæ non videntur sufficere, in tanto totius habitus consensu.

Cambrica videtur foliis incanis differre.

*70. SOLIDAGO foliis tomentosis, ovatis & semipinnatis *Emend.* III. p. 22. n. 76. add. *Emend.* V. †

Nova planta. In M. Fouly, & in M. Montemor & Stokberg Valesiæ superioris. In Alpibus suis etiam reperit CL. ALLIONE.

Formosa planta. Radix lignea, plurimis fibris capillata. Folia radicalia petiolata, crassa, folida, utrinque tomento albo obducta, alia ovata, rotunda, dentata, alia bis, ter, quater incisa, semipinnata, pinnis subrotundis: Ad caulem & semipinnata sunt & simplicia. Caulis non ramosus, nudus, semipedalis, uniflorus. Flos grandis, uncialis, expansus, flavus. Calycis tomentosi folia recta, lanceolata, trium ordinum. Semiflosculi lineati, sine tridentato, circiter quatuordecim.

71. SOLIDAGO foliis vaginosis, pinnatis, pinnis perangustis, acutis, simplicibus, & bifidis *Emend.* VI. p. 21. n. 74.

Chrysanthemum alpinum II. CLUS *hist.* I. p. 333.

II. *Achillea montana Artemisia tenuifoliae facie* LOBEL. *Adv.* p. 333. *ic.* p. 746.

Ageratum ferulaceum LUGD. p. 1184. MUNTING *ic.* 87. I. B. III. P. I. p. 152.

Senecio corollis radiantibus, foliis pinnato linearibus, nudis, acutis, floribus corymbosis LINN. *Spec.* II. p. 1219. n. 23. *conf.* JACQUIN p. 288.

Rara planta. MURALTUS scribit, invenisse se in Alpibus Glaronensium. CL. DICK & BATTIRANI in M. Frûla vallis Tellinae. In monte supra lacum Ferriere, qua respicit S. Bernhards M.

Habitus Jacobæ, calyx Solidaginis. Caulis in radicem lignosum continuatus, ad terram lignosus, totus tectus reliquiis foliorum defractorum; inde erigitur, cubitalis, continuo foliosus. Folia dura, glabra, rugosa, ima petiolata: caulina oriuntur a vagina ciliata, nudo nervo, qui pinnas longas, angustas, lineares producit, simplices primo, inde trifidas. Flores in spicas umbellatas.

Calycis squamæ trium ordinum, minime primæ, majores quæ interiores, absque spha-celatis apicibus. Flos fere vulgaris Jacobæ, flavus, semiflosculi quatuordecim, tridentati, flosculi numerosi.

Specimina gallica laxius quid habent, minusque confertum, qualis etiam est icon LOBELII.

A S T E R

s) Pingit GEW. *tab.* 59.

t) SCOPOLI *Carniol.* p. 379.

v) LISCHWIZ *virg. avar.* n. 4748. CHOMEL.

x) BARCLAY *Euphorm. in duce Lotharingie.*

y) FULVIUS GHERLI *obs.* 56. 57. HILL. *Knowledge of plants* p. 8.

z) *Nova calculi parbol.* p. 17.

a) LINN. *Spec.* II. p. 1231.

ASTERS. I. OF THE

ASTERS. I. OF THE

ASTERS. I. OF THE

*ASTER caule ramosissimo, foliis ovato lanceolatis
subtus incanis floribus umbelatis.*

*ASTER caule ramosissimo, foliis ovato lanceolatis
subtus incanis floribus umbelatis.*

ASTER TOURNEFORT t. 274.

ASTER LINN. n. 954. ib.

INULA LINN. n. 956.

ASTER VAILLANT. p. 309. &

HELENIUM *b*) VAILLANT p. 302.

Cum Solidagine convenit calycis squamis multorum ordinum, plerumque etiam, quam Solidagini, numerosiorum: Sed apices squamarum Asteris apice suo a flore recedunt, aut reflectuntur *c*). Inulæ ex vagina staminea, fetus deorsum producant.

I. ASTERES FLAVO FLORE.

72. ASTER foliis ovato lanceolatis, ferratis, subtus tomentosis, calycinis ovato lanceolatis, maximis.

Helenium CAMER. p. 35. DOD. *purg.* p. 73. 74. BLAKWELL t. 473. *vulgare* C. B. *Baf.* p. 81. *Inula foliis amplexicaulis ovatis, rugosis, subtus tomentosis, calycis squamis ovatis* LINN. *Spec.* II. p. 1236.

Vereor non veram esse indigenam, ut recte de ea GESNERUS suspicabatur, quam in pratis circa *Tigurum* reperiēbat. *Michelfeldæ* C. B. *Neocomi* ad ripam lacus reperit *D. J. Jac. RITTER*. Ex *Rhætia* Cl. *DICK* a *Pocco d'Adda* versus *Morbinium*.

Planta maxima, sepedalis. Radix amplissima, fusca. Folia verbasci, vasta, amplexicaulia, utrinque ex ovatis decrescentia, per oram ferrata, subtus lanuginosa, nervis reticulatis, ut in *Verbascio*; ima folia petiolata, superiora sessilia. Caulis firmus, erectus, foliosus, ramosus. Flos amplissimus, squamis calycis latissimis, foliaceis, ovato lanceolatis, reflexis. Semiflosculi longi, angusti *d*), acute tridentati, flavi. Spontanea planta minimo cum flore, radice est gracili.

Radix acris, amara, odorata, aromatica, aliquid cum bile similitudinis habet. Multum habet gummosi, resinosi octuplo minus *e*): ut educta per aquam gummosa parte vix quidquam superfit, quod spiritus vini sibi sumat *f*). Extractum tamen spirituosum præfert Cl. *NEUMANN*, in quo præcipuæ plantæ vires sint *g*). Dum destillat, camphora in cucurbitæ collo adhæret *h*) Princeps vis est in emendando ventriculo, quando ejus vis cum laxitate languet *i*), in debili ciborum digestionē, in colicis ab acida causa doloribus, in malo hypochondriaco. Quare & vermes necat, & menses urget atque lochia. Sed etiam vi penetrabili prodest parum meabili thoraci, ad asthma *k*), ad ferinam tussim, ad obstructions pectoris quaslibet *l*).

Sumitur aqua cum radice decocta aut infusa, aut radix ipsa condita, aut cum vino infusa *m*). Aqua stillatitia odorata est. Oleum concretum, ad drachmam semis in libra *n*) cum eo obtinetur, quod sponte cogitur, camphoræ ad fine *o*). Ad pestem prophylactico sine commendabat *DIEMERBROECKIUS*, parum recte, siquidem nocet, quoties calido excessu peccatur *p*), etiam in pectore. Tusa & admota phœnigmi loco est, & decoctum ad scabiem *q*) valet. Ex radice contusa, cum urina macerata, cumque cinere clavellato & vacciniis, fit color cæruleus *r*).

*73. ASTER caule ramosissimo, foliis ovato lanceolatis, subtus incanis, floribus umbellatis *Emend.* II. p. 55. n. 80. T. II. †

Helenium montanum salicis folio subtus incano VAILLANT. ex fide plantæ siccæ, quæ ex VAILLANTII dono ad STÆHELINUM, inde ad me transit.

H 2

Bernæ

b) Frutex est humi sparsus serpylli foliis, ramis drantalibus *PLIN.* L. XXI. n. 37. Odoratum esse (cum serpyllo) *THEOPHRAST.* *caus.* VI. fin & c. 15. flore non odoro ib. radice candida intus & dulci *PLIN.* L. XXI. Hoc *Ægyptium*; *Helenium Diosc* folia verbasci habet, asperiora, oblonga radicem magnam, subacrem L. I. c. 27. Flos aureus, ad *NICOL.* p. 265.

c) TOURNEFORT H. H.

d) BERKHEY t. 3. fig. 25.

e) CARTHEUSER *mat. med.* II. p. 54.

f) NEUMANN p. 90.

g) p. 92.

h) MALOUIN *Chem. medic.* I.

i) *Julia Augustæ (Livia)* eo sine familiaris fuit *PLIN.* L. XIX. p. 169.

k) *VEGET.* III. c. 70. *LENTIL. miscell.* p. 321. *BUCH WALT* p. 112. si a sero fuerit.

l) *DETHARDING Spec.* p. 162.

m) *HILL. mater. med.* p. 619.

n) Parum inesse *CARTHEUSER.*

o) *NEUMANN T. II. P. III. p. 91. 92.* cum cera comparat & camphora. Oleum adiposum & granulatum concretum *GROFROI* p. 428. 429. Habet & *HILL. mater. med.* p. 619.

p) *STAHL* apud *HEUMANN* p. 93.

q) *GROFROI* p. 431.

r) *LINDER* p. 62.

Bernæ passim: In solitudine di Eymatte. In arundinetis über dem Inseli, und im Bodenaker. In der Hunzikerau.

Radix fibrosa, teres, numerosis fibris capillata. Caulis firmus, erectus, hirsutus, sæpe purpureus, totus ramosus, & foliosus, bicubitalis. Folia & tota planta pene pulegii odore; illa quidem peculiariter sicca, ex ovatis lanceolata, ima petiolata, superiora sessilia, rugosa, subhirsuta, inferne tomentosa, cinerea. Flores umbellati, dense congesti. Calycis folia lanceolata, quatuor ordinum, duo imi apice reflexo, duo interni acuti & angustiores. Semiflosculi quadraginta, flavi, angusti & duri, quinque-dentati, aliquot ordinum: Staminum aculei retrogradi, ut sit de *Inula* genere.

Aster Thuringiacus altissimus, latifolius, montanus, flore luteo, parvo RUPPII p. 181. multa habet similia, differt floribus parvis, calyce densissime compacto, omnium ordinum squamis reflexis, & foliis inferne multo magis nervosis, & quasi reticulatis.

74? ASTER *Britannica* GESNERI & LUGD. LOBEL. *ic.* p. 293.

Coryza aquatica asteris flore aureo C. B. *prodr.* p. 124.

Inula foliis amplexicaulibus, lanceolatis, distinctis, serratis, subtus villosis, caule ramoso, villosa, erecto LINN. *Spec. II.* p. 1237. REYGER *flor. Ged.* p. 208. HILL. t. 41.

BURSERUS prope *Sedunum* in aquosis legit.

In meis notis, cum C. BAUHINI descriptione comparatis, lego, caulem cubitalem, geniculatum, hirsutum, ramosum fuisse; folia villosa, aspera, per oras crenata, longa, angusta, diversa tamen a Senecione palustri. Flores in petiolis unifloris, aurei, umbellati. LOBELIANÆ iconis caulis simplex est, pauciflorus, & folia habet multo, quam noster longiora, ut possit esse *Aster succisæ folio*. LINNÆUS folia caulem amplecti dicit, quod in nostris non ita se habet. Nunquam ab eo tempore hæc planta in loco natali detegi potuit.

*75. ASTER foliis ovatis, venosis, scabris, hirsutis. *Cat. Gott.* n. 943.

Aster luteus, hirsuto salicis folio ad RUPP. p. 180.

Inula foliis sessilibus, lanceolatis, recurvatis, subserrato scabris, floribus inferioribus altioribus, caule teretiusculo subvillosa LINN. *Spec. II.* p. 1239.

Nullam aptam iconem reperio. In Helvetia hic Aster rarus est. In comitatu *Neocastrensi* legit Cl. DIVERNOI, in M. *Generoso* Helvetiæ transalpinae G. LA CHENAL & CHATELAIN. Jenæ frequentissimus est, in sylva prope *Cospida*, & circa *Ziegenbayn*.

Caulis erectus, ramosus, durus, hirtus, purpureus, sæpe uniflorus. Folia ovata, subtus nervosa, sine obtuso aut lanceolato, hirsuta & aspera, oris ciliatis, crenatis, aut integris. Flores in summo caule grandes. Calycis squamæ foliaceæ, rectæ, virides, hirsutæ, ciliatæ, vagæ potius quam reflexæ. Semiflosculi numerosissimi, angusti, flavi, extus purpurei.

76. ASTER foliis glabris, ciliatis, ovatis, venosis. *Cat. Rar.* n. 944. *Enum.* n. 7.

Bubonium luteum TAB. p. 137. absque dentibus.

Aster montanus, luteus, salicis folio glabro C. B.

Aster luteus, latifolius, glaber, foliis rigidis, & minutissime crenatis PLUKNET p. 57. t. 16. f. I. RAI *Syn. III.* p. 163.

Inula foliis sessilibus, lanceolatis, recurvis, serrato scabris, floribus inferioribus altioribus, ramis subangulatis, glabris. LINN. *Spec. II.* p. 1238. vid. GMELIN II. p. 477. *tab.* 77. bene, sed absque ciliis.

In Helvetia plurimis locis nascitur, ut in pratis circa *Roche* versus *Cheffel*: supra *Bex* versus *le Bouillet*: ad vias circa *Mathod*; in comitatu *Neocomeni*.

Aliqua prioris similia habet, habitum etiam potissimum. Folia tamen glabra, per solas oras ciliata, nec scabra, ad caulem duobus hamis obtusis adnata, patula, curva, nitentia. Calycis squamæ, quæ priori foliaceæ, huic fuscæ, levesque, non vagæ, sed parte dimidia reflexæ. Petala longa, tridentata. Caulis ramosus.

77? ASTER.

Aster Pamonicus quartus CLUS *Parm.* p. 534. 535. satis bene.

Aster montanus, luteus, angusto, nervoso, acuto & molli plantaginis folio multicaulis BOCCONE *Mus. di piante I.* t. 18.

Inula foliis sessilibus, linearibus, acuminatis, nervosis, glabris, sparsis, caule subunifloro KRAMER, LINN. II. p. 1240.

C. B.

C. B. in *Muteto*, & in dumetis trans *Birsam*, monteque *Dornach*. Sed CL. LA CHENAL tantum asterem 76. eo loco reperit, ut non fit peculiaris civis.

A priori omnino differt, etsi & iste complicatis suis foliis angustifolius sæpe videtur. Caulis pedalis & ultra, rectus, superne etiam ramosus. Folia sessilia, angusta, non venosa, non ciliata, sed rariter serrata, levissima, superiora amplexicaulia. Flos in meo specimine deficit.

Inter desideratas meas est, nisi est, ut potest esse, prioris varietus.

*78. ASTER foliis subhirsutis, radicalibus petiolatis, ellipticis, caulinis sessilibus, lanceolatis, calycinis perangustis *Emend. II. p. 36. n. 81. †*

Aster luteus major folio succise RUPP. p. 180. ROSEN *obs.* 37.

Non rarus in Helvetia, ut *aux Grangettes*, haud longe a lacu Lemano. In Germania circa *Salz der Helden*, ad *Werram fluvium*, prope *Wibzenhausen & Jenæ*.

Caulis cubitalis, aut altior, durus, hirsutus, ramosus, purpureus. Folia, quæ prima prodeunt, petiolata, elliptica, etiam ovata, lanceolata, perpaucis dentibus notata, aut nullis, leviter hirsuta. Folia subhirsuta, etiam glabra, virentia, alias tomento obducta dum juniora; ad caulem inferiora basi latiori quasi caulem amplexa, ex ellipticis lanceolata: Superiora amplexicaulia & in magnis exemplis subramorum origine etiam acuta, laciniata. Flores permagni ex summis ramis in petiolis unifloris, grandes, plenissimi, flavique. Calycis squamæ prælongæ, florem superantes, molles, subhirsutæ, foliaceæ, angustæ, vagæ, etiam reflexæ, interiores longe lanceolatæ. Flosculi multorum ordinum, numerosi, angusti, quinque-dentati: Semiflosculi minimi, numerosissimi, ad 80.

79. ASTER foliis amplexicaulibus, undulatis, subtus tomentosis. *Enum. n. 3.*

Conyza media HORT. AICHSTETT *est. ord. 5. t. 12. f. 1.*

Conyza tertia vulgaris CLUS. *Pannon. p. 326.*

Conyza TABERN. p. 860.

Aster pratensis autumnalis conyza folio L. R. H.

Inula dysenterica LINN. II. p. 1237. s).

β Flore pleno LOCHNER *Eph. Nat. Cur. Ceut. VIII. obs. 2.*

In aquosis, cum mentha equina, inque fossis.

Caulis lanuginosus, teres, durus, ramosus, totus foliis tectus, cubitalis, & ultra. Folia tota mollissima, inferne tomento albescent, superne subhirsuta & obscure virida. Caulem amplectuntur hamis obtusis, cordatis, cæterum linguæ figura, longe lanceolata, margine plicato, & undulato, obscure serrata. Flores flavi, in petiolis unifloris numerosi, umbellam fere faciunt, multo, quam præcedenti 78. minores. Calycis squamæ angustæ, sed breves, neque vagæ ut priori, tomento obductæ, oris fuscis. Semiflosculi numerosissimi, angusti, tridentati, concinne in orbem dispositi. Flosculi innumeri, fere quadrifidi, pappus in femine rarus.

Odor & sapor acris. In Germania inferiori veriori arnicæ male substituitur, *Schwedensis* nomine distincta. Parum habet partium aut resinifarum, aut aquearum, terræ plurimum, neque debet in medicinam recipi t).

80. ASTER foliis amplexicaulibus, undulatis, hirsutis, radiis brevissimis.

Conyza minima LOBEL. p. 245.

Conyza & pulicaria TREW. ad BLAKWELL t. 103. bene.

Halfnaked Elfwort HILL. T. II. tab. 42.

Inula foliis amplexicaulibus, undulatis, caule prostrato, floribus subglobosis LINN. *Spec. II. p. 1238.* Addit tanquam varietatem *Asterem palustrem, fruticosum, minimum* BARRELIER *ic. 369.*

Inter *Grandson & Yverdun*. In ipso pago *Goumoens* abunde ad viam. Basileæ, in fossis humidis, & ad vias.

Caulis ramosissimus, cubitalis, flexuosus. Folia fatida, amplexicaulia, obtusa basi, sine lanceolato, tota per oram crispa, subtomentosa. Flores in ramis secundum caulem numerosi, flavi. Calycis densissimæ squamæ, tomentosæ, lineares, earumque imæ non evidenter repandæ. Semiflosculi perbreves, paulum de calyce eminent, tridentati, etiam nulli. Flosculi numerosi, quinquefidi. Pappus in femine rarior, paucorum pilorum.

81. ASTER

s) Confer. *ölänska resa* p. 273.

t) NEUMANN T. II. P. I. p. 185.

*81. ASTER foliis ellipticis, integerrimis, tomentosis, caule unifloro. *Emsud.* II. p. 37. n. 82. VI. p. 21. n. 75.

Aster montanus, hirsutus LOBEL. ic. p. 350.

Inula foliis lanceolatis, hirsutis, integerrimis, caule unifloro, calyce brevi, imbricato LINN. II. p. 1241.

Rara planta, lecta est in *Creux du Vent* a Cl. GAANEBIN; *auf der Kanderstatt* a Cl. KOCH; circa *Kertzen* Glarenensium a Cl. RAMSPEK, & magna copia in *valle Augusta*, ad pedem Alpium Valesiacarum, circa *Villefranche*.

Radix dura, fibrosa. Caulis dodrantalis, pedalis, teres, firmus, erectus, uniflorus. Folia crassula, hinc viridia, subhirsuta, rugosa, inde sericeo tomento obrupta, ad terram petiolata, elliptica, ad caulem pauca lanreolata, acuta. Flos grandis, flavus. Calycis squamæ imbricatæ, latæ, tomentosæ, lanceolatæ, apicibus suis reflexæ. Semiflosculi lati, lineati, tridentati, ad triginta, flosculi numerosissimi. Posses vocare, triviali nomine, Asterem sideritidis folio.

An iste fuerit *Aster montanus flore luteo*, qui Aster Italorum, cujus admoti vis canis a vipera demorso vitam sæpe servavit, ut tamen etiam cum eo præsidio denique interiret, cum duarum viperarum vires unirentur v). Sed vide Bupthalmum.

II. FLORE PURPUREO.

82. ASTER foliis radicalibus petiolatis, ovatis, scabris, caule unifloro *Cat. rar.* n. 941. conf. GMELIN. *Sibir.* II. t. 73. f. 2.

Aster atticus V. CLUS *Pannon.* p. 533.

Aster montanus caruleo magno flore foliis oblongis C. B. SCHEUCHZER. *Itin.* IV. p. 329. & paulo alio nomine *It.* I. p. 30. *It.* II. p. 130.

Aster montanus pumilus, flore caruleo magno IC. REG. *tab.* 36.

Aster hirsutus austriacus, magno flore, folio subrotundo C. B. *Prodr.* p. 124. ex fide horti sicci &

Doronicum in Stiria montibus, floribus caruleis C. B. nostrum enim asterem vocant *blaue Genschwurz*.

Aster alpinus LINN. *Spec.* II. p. 1226.

Woolly Aster HILL. II. *tab.* 55.

β Flore albo passim in *Prapioz Salanfe*.

In omnibus Alpium herbosis, etiam in *Juræ M. dorso Creux du Vent*.

Radix lignosa, scabra. Folia sicca, subhirsuta, subscabra, ad radicem petiolata, ovata, aut elliptica, obtusa, ciliata, integra; ad caulem pauca, gracilia, lanceolata. Caulis uniflorus, dodrantalis. Flos speciosæ magnitudinis, ex purpureo cæruleus, perraro albus. Calycis squamæ ovato lauceolatæ, subhirsutæ, rarius apice reflexæ. Semiflosculi latiusculi, ordine non simplici. Discus flavus.

83. ASTER caule folioso, foliis scabris, ciliatis, lanceolatis, obtusis, calycis squamis ovatis ciliatis *Cat. rar.* n. 942.

Aster atticus DODON. p. 266. HILL. II. *tab.* 56.

Icon GESNERI 64. lign.

Aster &c. IC. REG. T. 31.

Aster atticus sive inguinalis BLAKWELL. *tab.* 109.

Aster amellus LINN. II. p. 1226.

β Flore albo I. B.

In *Juræ* herbosis juniperetis & apricis supra *Method* ubique. In vineis *Oëtoduri. Basilea* in vinetis ultra *Huningen* versus sylvam, & in collibus ad patibulum; ad *Birsam*, circa *Gundeldingen* &c. In *M. Dessenberg* circa *Lamblingen* &c. Flore albo inter *Bubendorf* & *Zifen Basler-Merkwürdigkeiten* p. 1801.

Pulchra planta caule hirtio, recto, duro, tripedali, ramoso. Folia ima petiolata, reliqua per caulem sessilia, sicca, subhirsuta, scabra, lanceolata, ciliata, nervo divisa. Flores in fummis ramis umbellati, ex petiolis unifloris. Calycis squamæ concinno ordine imbricatæ, ovatæ, apice repando, oris ciliatis. Semiflosculi cærulei, numerosi. Pappus amat rufescere.

ERI-

v) VALISNERI *Oper.* T. I. p. 359.

ERIGERON *Hort. Gotting.* p. 409. LINN. n. 951.

ASTERIS SPECIES TOURNEFORTII & VAILLANTII.

Calycis squamæ aliquot ordinum rectæ, neque adpressæ, neque repandæ. Semiflosculi perangusti, etiam abortivi, ut semen solam suam tubam habeat.

*84. ERIGERON floribus paniculatis, conf. LINN. *Spec. II.* p. 1215.

Conyza thyrsoïdes foliis minutis ramosa JUNGERMANN *hort. Catal.*

Virga aurea Virginiana hirsuta annua di fior pallido ZANONI *nov. ic.* 78. ☞ p. 36.

Coryzella DILL. *nov. gener.* p. 142. *Eph. Nat. Cur. Cent. II. obs.* 125.

Ex Virginia advenit, olim exotica a), nunc vulgatissima in fylvis cæduis, locisque ruderosis.

Caulis hirtus, erectus, ad tres usque cubitos, ramosissimus. Folia hirsuta, ciliata, ut ferrata videantur, linearia, pallida, numerosissima. Flores perexigui, ad alas foliorum racemosi, in petiolis multifloris, spicas prælongas & angustas efficiunt. Calyx longe subhirsutus, cylindricus: ejus squamæ lineares, virentes. Semiflosculi plani, sed gracilissimi, filiformes, numerosissimi, pallide carnei. Flosculi lutei, perexigui, quadrifidi.

85. ERIGERON caule alterne ramoso, petiolis unifloris, semiflosculis pappum æquantibus.

ic. æn GESNERI 43.

Conyza cærulea TABERNAEM p. 861.

Amellus montanus æquicolorum COLUMN. *Ephraf. II.* p. 26.

Conyzoides DILLEN. *Gießf.* p. 154.

Alternated flowerd SIMSON HILL. *T. II. tab.* 75.

Erigeron pedunculis alternis unifloris LINN. *Spec. II.* p. 1216.

Ubique in arvis aridis, collibus lapidosis, siccis.

Caulis hirtus, ad cubitum usque altus, subasper, ramosus, in macilentis etiam non ramosus, uniflorus. Folia ligulata, subhirsuta, ciliata, sæpe undulata, mollia. Flores in longis petiolis unifloris aut multifloris, alterne de alis foliorum prodeuntibus, majores quam prioris. Calycis squamæ lineatæ, tomentosæ. Semiflosculi duorum generum; plani quidem perangusti, filiformes, bifidi, dilute carnei, ad quadraginta: alii flores nihil habent plani radii simile, femineque solo, & tuba bifida de obscuro tubo florali eminente constant. Discus flosculorum luteus, pappus subrufus, ubi paulum planta adolevit semiflosculis æqualis.

Acris est & in Germania ad pectoris morbos ob vim incidentem adhibetur.

86. ERIGERON caule alterne ramoso, petiolis unifloris, semiflosculis pappum superantibus.

GESNER ic. æn. 44. 45.

Conyza cærulea alpina major C. B. *Prodr.* p. 124.

& minor EJUSD.

Asteri montano purpureo similis vel globularia I. B. II. p. 107. SCHEUCHZER *It. I.* p. 30. *It. II.* p. 130. *Itin. IV.* p. 7. ☞ 29.

Hairy cupd SIMSON HILL. II. *tab.* 75.

& *Oneflowerd* SIMSON *ib.*

ic. OEDERI tab. 292.

Erigeron caule subbifloro, calyce subhirsuto LINN. *Spec. II.* n. 10.

β Flore albo, non infrequens in *Forclettaz*, *Enzeindaz*, *Chapuisse*, *Prapioz*, *Javernaz*, *Rosselinaz*, *Speluga*, versus *Zollbrük* vallis *Lepontia*.

Vulgaris cæterum in alpinis & subalpinis, in gramineis lapidosis, ubique etiam in summo monte *Chasseralle*.

Vereor ut hic *Erigeron* omnino a priori diversus sit, etsi ab omnibus scriptoribus separatur. In sterilibus equidem natus caulis fere semper uniflorus est, & absque ramo, flos ipse major, & numerosus, atque longioribus, semiflosculis conspicuus. Verum in pratis montanis circa *les Plans*, idem caulis & ramosus & foliosus invenitur, cubitalis & cubitali major, simillimus *acri*, & potius speciosior: folia etiam, & alternos ramos, & floris fabricam communem habet, numerosissimos nempe semiflosculos gracili purpurea bractea terminatos; sed & alios sola tuba de stricto tubulo prodeunte, breviter bifida: florem tamen semper majorem, calycis squamas majores, aliquas ad *Asteris* modum vagas, omnes modo pene glabras, modo hirsutas, etiam tomentosas habet.

a) RAI in *Epist.*

87. ERIGERON caule unifloro, calyce tomentoso, radiis omnibus semiflosculis.
Aster montanus caeruleus omnium minimus RAI. HIST. OXON. III. p. 120. &c.
Asteri montano purpureo similis vel globularia, calyce villoso SCHEUCHZER It. IV. p. 329.
Aster caule unifloro, foliis integerrimis, calyce villoso, subrotundo LINN. flor. lapon. n. 307.
 t. 9. f. 3.
Erigeron caule unifloro, calyce piloso LINN. Spec. II. p. 1211.
 Vulgo albo flore est, purpureum habet PONTEDERA p. 228. & SCHEUCHZER l. c.
 In alpinis editioribus. Legi in Javernaz, Enzeindaz, Rosselinaz, Gotthardo, Gemmio.
 SCHEUCHZERUS in alpebus Glaronensium & Uriorum.
 Caulis] vix trium unciarum. Flos æque magnus ac priori, crassus, squamis tomento albo
 obductis, lanceolatis, latioribus: semiflosculis omnibus ligulatis, imperfectis nullis,
 quantum reperi: flosculis luteolis angustis.

DORONICUM VAILLANT. p. 301. LINN. gener. n. 959.

DORONICI TOURNEF. T. 277. species.

& ARNICÆ LINN. gener. n. 958. sp.

Calyx *b)* ex dilatato pedunculo natus, amplus, in duos ordines foliorum dilatatus. Semiflosculorum femina non papposa *c)*, cum flosculorum femina pappo coronentur *d)*. LINNÆUS nescio quomodo nomina invertit, & veras arnicas ex sua definitione Doronica vocavit, cumque ista specie reliquit, cui evidenter character est Doronici nostri, a radiorum feminibus nudis petitus.

88. DORONICUM foliis cordatis, obtusis, imis longe petiolatis, superioribus amplexicaulibus Emu. Cat. Gott.

Aconitum Pardalianches DODON. purgant. p. 305.

Doronicum radice scorpii C. B. I. R. H. &c.

Doronicum Romanorum BLAKWELL t. 239.

Spreading Leopards bane HILL. II. t. 24.

In Helvetia infrequens. Legi in scopulosis M. Thuir, quando per semitam ex rupibus ad vallem pervenitur. In M. Saleva Gen. DE SAUSSURE.

Radix longe serpens, transversa, lignosa, crassa, aspera, fibrillis numerosissimis barbata. Folia ex radice lato petiolo nascuntur, cordata ipsa, sed obtusa, crassula & tomentosa. Caulis brachiatus paucifolius: quem folia ovato lanceolata amplectuntur. Flores prægrandes, flavi, in ramis unifloris. Calycis squamæ longe lanceolatæ & acutæ, ad triginta *d*)*. Semiflosculi grandes, lineati, tridentati. Semina ovata.

Huic plantæ celebres MATTHIOLI cum optimo GESNERO *e)* lites famam impertiunt. Olim MARANTA *f)*, deinde LUCAS GHINUS *e)*, & COSTÆUS *g)* hanc stirpem pro deleteria habuerunt, quæ sit verum veterum Pardalianches Aconitum. Relatum est etiam, CORTUSUM canes quatuor radices Doronici drachmis enecasse, & Antverpiæ ab eo aconito mercatores sublatos *h)* fuisse.

Contra MATTHIOLUM C. GESNERUS Thoram, de ranunculi genere, pro pardalianche Aconito proposuit, nostrumque Doronicum salubre esse contendit, quod dulce esset, gratique odoris.

Inde ANQUILLARA *i)* quidem & MATTHIOLUM errasse scripsit, & GESNERUM. GUILANDINUS vero stirpem nostram dedit pro vero Doronico Arabum, acri radice & theriacæ vim habente *k)*, repugnante GESNERO. Quare vir candidissimus litem, experimento in se ipso capto *l)*, amputare adgressus est, & drachmas radices duas adsumsit, absque noxa: innoxiam etiam esset LOBELII *m)* sententia fuit, & SEPTALII *n)*. Sed etiam SPIGELIUS *o)* ex ventriculo animalis excisam radicem a venatoribus ad colicos dolores usurpari testis est. Neque nocuisse vidit DONZELLINUS *p)*. Ad capitis mala debile, sed innoxium, medicamentum expertus est DANIEL LUDOVICI *q)*. In Anglia infusam in vino, inque cerevisia radicem ad menses pellendos adhibent.

b) TOURNEFORT.

c) IDEM E.

d) VAILLANT. fig. 41. TOURNEFORT D. 5. *d*)* TOURN. A.

e) Method. p. 67.

f) Apud ANQUILLARAM p. 272.

g) In MESSEN de Elef. p. 86. MATTHIOLUS in diosc. p. 1086.

h) DESSENIUS p. 524.

i) l. c.

k) AVICENNA cord. Tr. 2.

l) Hort. p. 257. Epist. p. 18. b. p. 74. b. p. 78.

m) Advers. p. 290.

n) Anim. L. IX. n. 54. 55.

o) Rei herb. l. c. 53.

p) p. 137.

q) Oper. p. 115.

adhibent. Denique ipse MATTHIOLUS, contra sententiam r) propriam canem sumto fescunce etiam alacriorem factum esse fatetur. Quare fabula omnino est, a J. COSTEUS) prognata, inde ad C. HOFMANNUM, ad BOERHAAVIUM, & ad PONTEDERAM t) propagata, ex ejus ipsius radicis usu magnum GESNERUM interiisse, quem certissime pestis peremit. SCHULZIUS etiam majori errore fabellam ad Anthoram transtulit v). NEUMANNUS videtur Arnica I. analysi suæ subjecisse x).

ARNICA Enum. Stirp. Helv. MOEHRING. hort. priv. p. 106. 107. LINN. II. 959.

DORONICI Spec. VAILLANTII, TOURNEFORTII.

Omnia eadem, quæ Doronicum, sed omnia semina pappo coronata, Filamenta quinque in tubo florali non potui in ficcis reperire, cum accurate in Arnica officinali inquirerem, nisi quinque linearum originem velis, quæ in petalum continuantur.

89. ARNICA foliis alternis, argute ferratis, radicalibus petiolatis, conf. LINN. II. p. 1246. n. 3.

GESNER ic. 53. d.

Doronicum majus ex alpihus helveticis GESNER apud CORD. IV. c. 72.

Doronicum austriacum III. CLUS. Pann. p. 520. 521.

Doronicum radice dulci C. B. SCHEUCHZER Itin. I. p. 36.

& *Doronicum latifolium flore magno* C. B.

Doronicum austriacum TREW ad BLAKWELL t. 503.

Habet HILL. II. t. 24.

In alpinis lapidosis ubique, cum nomine *Graphengel*, ut videas *Doronicum Graphoy* I. B. huc pertinere. Reperi in *Gemnio*, *Gotthardo*, *M. Rottenborn*, *Orgevaux*, *Pra-pios*. In *Joch*, *Pilato*, *Speluga*, *val de Lie* &c. passim provenit.

Radix curva, teres, aspera, ex uno latere ramos teretes numerosos emittit. Folia ad radicem longe petiolata, ex ovatis lanceolata, profunde ferrata: ad caulem aliqua, lanceolata, maximis dentibus incisa, etiam ad basin usque laciniata; omnia mollia, hirsuta, & viscida. Caulis dodrantalis, pedalis, uniflorus. Calyx hirsutus, squamis primi ordinis prælatis. Flos maximus, biuncialis, flavus. Semistylis tridentati, seminibus papposis.

De ista NEUMANNUS y), extractum spiritu vini succum dulcem esse, cum aromate, & vim plantæ præcipuam continere. Dimidio quidem plus aqua extrahit. Radicis succus ipse subdulcis est. Add. LINN. II. n. 1. p. 1245.

90. ARNICA foliis conjugatis, ovatis, integerrimis.

Caltha alpina DODON. parg. p. 62. TABERN. p. 336.

Διασπορική RENEAULME p. 118. 119. hæc foliis acutis.

Doronicum austriacum quartum CLUS. Pann. p. 520. 522.

ic. OEDERI t. 63.

Vulgo in Alpium pratis subhumidis *vallis Ormont deffus*, *vallis les Mosses*, *M. Tompey*, *vallis Hasli*, *Urselen*, in *M. Nesso*, *Pilato*, *Schweizerhaken* &c.

Radix lignosa, fibris comata. Folia pleraque ad terram ovata, vel ex ovatis lanceolata, trinervia & quinquenervia, pallida: ad caulem nulla, aut unum alterumve par conjugatum z), lanceolatum. Caulis pedalis & cubitalis, simplex aut brachiatus, triflorus. Flos insigni magnitudine, saturate flavus, biuncialis. Calycis foliola quindecim, ovato lanceolata, breviora quam priori 89. ex una origine nata. Petala plana tridentata, semen habent pappo coronatum, hirsutum.

Tota planta odorata, acris, sternutationem movet, unde nomen habet, & ex latino deforme, & Lotharingicum a). Nauseam etiam b) ciet, & vomitum c). Vires in floribus magis resinosa, in foliis magis gummea d); aqua inodora & inutilis, salis fixi plurimum e). Vis in extracto gummoso est, vel in cerevisia cum planta infusa.

r) *Epist.* p. 302.

s) In MEXVEN. p. 86. Addidit calumniam, GESNERUM frigida potæ sæva symptomata tribuisse, quæ passus sit.

t) In summum discrimen adductum fuisse *differet.* p. 238.

v) *Hist. vit.* p. 29. b.

x) *Metb. med.* p. 316.

y) T. II. P. II. p. 287.

z) JUNG.

a) *Tabac de Voges Jusern. Oecor.* 1755. Decembr. A.

b) Non in omnibus DE LA MARCHE p. 11. 12.

c) SCHULZE *mat. med.* p. 308. GMELIN II. p. 154.

d) NEUMANN T. II. P. I. p. 181.

e) BUCHNER I. c. ad duas uncias in 48.

fusa. Totam plantam alii dare malunt f). Essentiam amaram, extractum blandum fere & amarum esse BUCHNER g).

In Germania frequentissimè usu est, etiam inter rusticos, ob vim resolventem sanguinem h), ex lapsu aliquo effusum, aut ex nixu, ut vulgo creditur, extra vasa sua manantem i) & coactum k), & ad contusa l), vulneraque boum m), & icterum ex fugillatione ortum n). Porro ad pectoris morbos, pariori paucorum o) granorum dosi; ad pleuritidem spuriam rheumaticam p); ad epilepsiam q), ad adfectum spasmodicum, cum mentis emotione r) conjunctum exhibetur. Vim diureticam in dysuria jam LOBELIUS notam habuit s), indeque RENEALME nomen finxit. Adeo certe penetrabili est vi, ut dolorem in parte adfecta augeat t), sudorem rubrum in pectore movisse v) visa sit, & demum anxietates cieat & noceat x).

91? ARNICA foliis alternis ovatis integerrimis.

Doronicum primum vel minus CLUS. Pannon. p. 517. 518.

Doronicum longifolium hirsutum, asperum C. B. SCHEUCHZER Itin. VI. p. 455.

Jacoba montana croceo amplo singulari flore spathulæ folio BARRELIER ic. 265.

SCHEUCHZER in Albula Rhætica & aliis Rhætorum alpidibus.

CLUSIUS plantæ suæ radicem geniculatam, nigricantem, fibris teretibus comatam, aromaticam, folia prima ovata pingit, ad caulem petiolata, lingulata, obtusa, mollia omnia & hirsuta: caulem uniflorum, flavum aureum. Addit SCHEUCHZERUS, folia non ferrata esse, longe petiolata, ad caulem sessilia, hirsuta, aspera, latiora, quam in CLUSII icone. Ejusmodi plantam nullam in Helvetia inveni, sed misit ex suis alpidibus Cl. ALLIONE Doronicum, quod merito pro novo habet, radice conveniens primisque foliis; aliis etiam radicalibus longe petiolatis, ovatis, paulo tamen quam apud CLUSIUM angustioribus, hirsutis, ciliatis, ad caulem alternis sessilibus, latioribus utique quam in CLUSII icone: calyce ovato lanceolato, hirsuto, flore unico grandi, flavo, semisfoculis numerosis, tridentatis, quorum semen pappum habet.

92. ARNICA caule nudo, unifloro, foliis ovato lanceolatis, ferratis.

Bellis media CAMER. Epit. p. 654.

Bellis κοινωπιουφυλλος RICHER.

Bellis sylvestris minor SCHEUCHZER Itin. V. p. 424. & *Bellis alpina minor sylvestri minori similis* It. VI. p. 453. cum icone.

Bellidastrium alpinum, foliis brevioribus hirsutis, caule palmari, flore albo MICHELI tab. 29. p. 32.

Bellis caule pedali aut bipedali, nudo, foliis magnis latis, floribus rubris & albis MENZEL pupill. plant. rar. tab. 8.

Daisy Leopardsbane HILL. II. t. 24.

Doronicum scapo nudo, simplicissimo, unifloro LINN. Spec. II. p. 1248. JACQUIN Vindob. p. 82.

β Flore ruberrimo, in subalpinis reperi. Non est *Bellis* minor autumnalis monathos &c. PONTEDERE, cujus semina pappo destituuntur diff. p. 277.

Abunde in Helvetiæ montosis, etiam in planitie, ut in solitudine die Eymatte prope Bernam, & derrière Plantour prope Aqnilegiam; ad Silam J. GESNER &c.

Multa omnino Bellidis vulgaris similia habet, folia ad terram, scapum nudum, uniflorum, colores floris. Robustior tamen planta est, & altior, foliis paulo angustioribus, flore majori, feminibus omnibus papposis.

RADIATARUM

ORDO I. PLACENTA NUDA.

II. SEMINIBUS NULLO PAPPO CORONATIS.

Nam Pyrethra & Chamæmela alterius generis coronam in semine habent.

BELLIS

f) SCHULZE.

g) De Arnica n. 12.

h) S. PAULI quadrupart. FERR. Epb. Nat. Cur. Bresl. Samlung 1719. m. Mart. a. 1721. m. Mart. & Nov. a. 1722. m. Febr. a. 1724. 1725. m. Jul. &c. DE LA MARCHE de vero usu Arnica RONCALL. Europ. p. 442. ex JUNKERO. SCOPOLI flor. p. 377.

i) Wolff Bresl. Saml. 1725. m. Jul. Epb. Nat. Cur. Vol. I. obs. 125. BUCHNER Miscell. 1728. p. 1450. DE LA MARCHE l. c.

k) All. francf. l. p. 190. seq. DELIUS cas. l.

l) Bresl. Samlung 1726. p. 244. RODDER apud ALBERTI Med. Leg. obs. 9. p. 767.

m) SCHREBER Samlung l. p. 226.

n) VATER idler.

o) RAST Journ. œconom. l. c.

p) BUCHNER de Arnica. p. 30.

q) Breslauer Sammlungen 1724. p. 218.

r) BUCHNER n. 30. de infuso.

s) Adversf. p. 133.

t) RODDER. SCHULZE l. c. SCHODER ingress. intestin. p. 43

u) DILTHEY obs. 2.

x) Bresl. Samlung 1719. m. Aug.

BELLIS *g*) TOURNEFORT *tab.* 280.

VAILLANTII *p.* 278. LINN. n. 962. & omnium Auctorum.

Calyx *z*) semiduplici ordine foliolorum ovato lanceolatorum factus. Semiflosculi lanceolati *a*); discus floris conicus *b*), semen longe cordatum, marginatum *c*).

93. BELLIS scapo nudo LINN. *Spec. II.* *p.* 1248.

Bellis minor sylvestris C. B. I. R. H. BLAKWELL *t.* 200.

Bellis foliis parvis, floribus albis alpina MENZEL *tab.* 8.

Varietates innumeræ, hortenses *d*), prolifera *e*), tum flore rubro, & semiflosculis fistulosis a Cl. GAGNEBIN à *Boinoud* lecta, & in pomario de *Renans*: nuda semiflosculis apud HILL.

Vulgatissima ad vias tota fere hieme floret. Folia radicalia in circulum expansa, petiolo longo, folioso, ipso folio fere ovato, circumcrenato, firmulo, subhirsuto. Scapus nudus, uniflorus, dodrantalis. Semiflosculi quadraginta, albi, extus purpurei, etiam toti rubri; flosculi lutei. Pappus *f*) in femina aliquis, etsi parcius, ut omnino non possis longe ab ultima Arnica remove.

Mitis planta est, aliquantum subacida *g*), adstringens & vulneraria *h*). Decoctum viride, spissatum salsum est & amarum *i*), nempe in melluginem abit salsum, amaro tale plenam, solubilem *k*). Salem habere non lixiviosum BOURDELIN. Non valde frequenter in usus medicos recipitur. In hectica febre *l*) sunt qui laudent, ea potissimum, quæ a frigido potu *m*) in corpus exæstuans recepto oritur, sive bellidem in aqua infuderis, sive in caprillo lacte *n*). In aliis etiam hecticis febribus cum nasturio WEPFERUS dabat; alii in peripneumonia, ad resolvendum sanguinem *o*) coactum, in morbis inflammatoriis *p*), cum melle conjunctum succum, tum in hæmorrhagiis, aliisque ex laxitate morbis *q*). Sunt etiam, qui inter antiscorbutica, & medicamenta hypochondriorum obstructions solutura recipiant *r*); sunt contra qui alvum ducere moneant *s*). Decoctum multi præferunt *t*). Etiam oleracea planta est, & cum carne bene coquitur *v*).

CALENDULA TOURNEFORT *t.* 284. LINN. n. 990. BLAKWELL *tab.* 106.

CALTHA VAILLANT. *p.* 288.

& DIMORPHOTHECA EJUSD. *p.* 279.

Calycis squamæ duorum *x*), ut in Bellide, ordinum, longiores tamen, angustiores, & acutiores. Semiflosculi extremi tridentati *y*); semina *z*) iis subjecta sunt capsulæ convexæ, per medium dorsum solum intar limæ asperæ, utrinque glabræ & tenuiores, in concava facie duabus foveis incisæ, quas medium jugum dividit. Hæc semina fecunda speciem propagant. Flosculi *a*) de more gentis: eorum semina sunt capsulæ minus latæ, solidiores, majori parte asperæ *b*), fecundo semine plenæ, in centro contra sterilia *c*). Ita in nostra specie video.

94. CALENDULA foliis lanceolatis, amplexicaulibus, dentatis, floribus concoloribus.

Calendula arvensis TABERNEMONT. *p.* 335.

Calendula seminibus cymbiformibus, muricatis, incurvis, extimis erectis protensis LINN. *Spec. II.* *p.* 1301.

K 2

Non

g) Bellis in pratis nascitur flore albo, aliquatenus rubente PLIN. L. XXVI. n. 13. Bellis luteus pappulicantibus tubulis coronatus IDEM L. XXI. c. 8.

z) TOURNEFORT L. I. K. VAILLANT *fig.* 16. MALPIGHI *ic.* 119.

a) TOURNEF. A. F.

b) VAILLANT. *ib.* TOURNEFORT K. L.

c) VAILLANT. *fig.* 20.

d) HILL. *t.* II. *tab.* 25.

e) HILL. DES SERRES *p.* 693.

f) TOURNEFORT *tab.* 280. F. G. TREW. ad BLAKWELL *t.* 200.

g) GROENOU *p.* 170.

h) CORNET *plant. Canad.* NEGAT FLOYER *pharmacobasan* *p.* 101.

i) STAHL *mater. med.* *p.* 120.

k) IDEM *fundam. Chem.* III. *p.* 319.

l) EYSEL *bellidograph* *p.* 26. 27.

m) RIEDLIN. MICHAEL BRUNNER apud FABRI de *bellid. min.* *p.* 12. CHRISTIANUS medicus Bernensis. Vulnus thoracis cum læsione pulmonum decocto bellidis sanatum habet KOENIG *regn. veget.*

n) MAVULT BRUNNERUS.

o) FABRICIUS apud S. PAULI.

p) BORRHAAVE.

q) BUCHWALD *p.* 48. 49.

r) LUDOVICI *p.* 205.

s) BUEGGRAV. *p.* 1535.

t) DETHARDING *metb.* *p.* 151.

v) HOPPE *Erdäpfel.*

x) TOURNEFORT H. H.

y) GREW. *tab.* 61. TOURNEFORT T.

z) VAILLANT. *fig.* 26. BERKHEY *t.* 5. *fig.* 4. 5. 56.

a) GREW. l. c.

b) TOURNEFORT K. K. VAILLANT. *f.* 26. 27. BERKHEY *fig.* 44. tribuit radiis.

c) Abortiva BERKHEY *fig.* 47.

Non credo veram esse indigenam, etsi hinc inde in cultis aut in agris reperta est. Circa Basileam STÆHELINUS. Neque credo ab hortensi, & officinali, vere differre, & dubitat, qui separat, LINNÆUS.

Hortensis equidem planta in medicinam recipitur, sed pares sunt hujus vires. Acris planta est, vehementis odoris, neque mihi grati, & penetrabilem indolem promittentis. Signum fuerit non modicæ acrimoniæ, si vere verrucæ succo *d*) calendule illitæ delabuntur, & si vesicas cuti admota excitat. Recentis etiam plantæ succus alvum movet, sicca eadem magis calefacit. Ab omni fere tempore acetum, cum calendula maceratum, habitum est pro alexipharmaco *e*) & sudorifero medicamine, quod in peste, petechiis, & malignis exanthematicis febribus utiliter posset propinari. Uteri etiam tarditatem, chlorosin, ipsas scrophulas creditur resolvere, motus vitales excitare omnes, & coactum sanguinem liquefacere. Succus ad uncias tres exhibetur, extractum quod vocant, ad unam duasve drachmas. Ut tamen dicam, quæ vera sunt, parcius in medicinam recipitur. Tinctoria vi pollet, ut omnes flavi flores magis saturati. Butyrum ea planta in Neustria tingitur *f*).

PYRETHRUM *g*) Enum. Stirp. Helvet. p. 720. GMELINI & C.

CHRYSANTHEMI SPECIES LINNÆI.

Calyx hemisphæricus, foliolis factus imbricatis. Semen corona dentata ornatum, quæ flosculum excipit.

25. PYRETHRUM foliis pinnatis, pinnis femipinnatis, acute dentatis, floribus umbellatis Cat. rar. n. 935.

I. Flore majore.

Tanacetum inodorum I. CLUS. Pannon. p. 550.

Tanacetum inodorum latifolium, magno *Bellidis flore* BARRELIER ic. 781.

II. Flore minori.

Tanacetum inodorum II. CLUS. p. 551.

Tanacetum leucanthemum TABERNÆM. p. 131.

Bellis montana minor Tanaceti folio PLUKNET p. 66. tab. 82. fig. 1.

I. & II. *Chrysanthemum foliis pinnatis inciso serratis, caule multifloro* LINN. Spec. II. p. 1251.

Olim I. B. I. & II. conjunxit, cui est *Tanacetum album* III. p. 133.

Reperi in sylvis inter *Münchenstein* & *Muttensz*, & abunde in sylvis *Aquilejensibus*. In *M. Legerberg* J. GESNERUS, in nemoribus vallis circa *Engelberg* SCHEUCHZERUS. Genevæ. In *M. Generoso* Insubriæ helveticæ.

Caulis firmus, erectus, brachiatus, tripedalis & ultra. Folia ampla, firma, petiolo lato, pinnato, pinnis pene æqualibus, longis, femipinnatis, pinnarum laciniis acute dentatis. Calycis squamæ virides, ora fusca. Semiflosculi albi, tridentati, flosculi lutei, discus planus. Semina & radiorum, & disci, coronam quinquedentatam gerunt. Planta insipida & inodora.

26. PYRETHRUM caule unifloro, foliis glaucis, petiolatis, palmatis Cat. rar. n. 9.

Pyrethrum alpinum GESNER. hort. p. 2746.

Leucanthemum alpinum CLUS. Pannon. p. 564.

Chamaemelum montanum incanum absinthioides italicum BARRELIER ic. 457.

& *Leucanthemum alpinum tenuifolium* EJUSD. ic. 458. n. 3.

Chrysanthemum foliis cuneiformibus pinnatifidis, laciniis integris, caulibus unifloris LINN. Spec. II. p. 1253.

In faxosis Alpium non rarum, in *M. Scheidek*, *Gemmio*, *Gottardo*, *Stokhorn*, *Javernax*, *les Martinets*, *Chaudcommun*, *Audon*. SCHEUCHZERUS ad pedem *M. Titlisberg*, & in alpina valle *Waldnacht*. In *Valesiæ* montibus *Jeman*, *Salanse*, supra *Val de Trient*, *M. Col de Ferry*, *Fouly*, *S. Bernard* &c. In *Pilato* *M.*

Radix lignosa, acri sapore, multos caules fundit: caulis procumbit, femipedali vix major. Folia crassula, firma, ex glauco viridia, petiolo longo, eundo latiori, sine palmato, profundis fere septenis laciniis inciso, simplicibus, aut bifidis. Et glabra folia habeo, & subhirsuta, & ex *Pyrenæis* tomentosa. Flores in quoque caule singuli, magni. Calycis squamæ fuscæ, flava linea divisæ. Semiflosculi albi, tridentati. Discus flavus, feminis corona foliacea, alba.

Absinthium

d) HECQUET pharmac. paup. p. 89.

e) MIZALD hort. p. 103. ex A. BENEDICTO.

f) Société de Rouen p. 221.

g) Πυρεθρον genus herbæ, cujus radix vim inflammandi habet, & dentium dolores levat SUIDAS III. p. 241

Absinthium montanum COLUMNÆ b), altiori & recto caule est, foliis tomentosis, paucioribus, minoribus, pinnis minus palmatis, brevioribus.

97. PYRETHRUM caule unifloro, foliis glabris, radicalibus petiolatis, semipinnatis, caulinis sessilibus, acutè dentatis †.

Bellis alpina minor C. B. *prodr.* p. 102. ex meis notis.

Leucanthemum alpinum angustifolium BARRELIER *ic.* 458. n. 2.

Bellis montana foliosa coronopi laciniis PLUKNET p. 65. t. 17. f. 3.

Leucanthemum alpinum foliis profunde incis SCHEUCHZER *It. I.* p. 42. *It. II.* p. 136. *It. IV.* p. 307.

Non est varietas *Leucanthemi rigidi*.

In alpium saxosis. Legi in M. *Gottardo*, in *Rothenhorn*, in *Gemmi*. SCHEUCHZERUS & J. GESNERUS in alpiibus *Glaronensibus*, *Rhaticis*, & *Abbatiscellanis*. Cl. DICK *auf den Kienthalbergen*.

Multa habet similia *Bellidis majoris*. Radix perennis, lignosa, multicaulis. Caulis dracunculalis, uniflorus. Folia ad terram plurima, petiolata, petiolo latefcente, ad finem quasi palmato, in magnos nempe & acutos, simplicesque dentes septem vel novem inciso, confertim natos. Ad caulem acute dentata sunt, sessilia. Calyx nigrior quam *Bellidi majori*. Semiflosculi albi, latiusculi, tridentati, ad suum tubum subulteri: discus flavus. Corolla in femine semiflosculorum trifida, in disco obscurior, certe in ficcis nostris specimenibus.

M A T R I C A R I A

M A T R I C A R I A LINN. n. 967. &

C H R Y S A N T H E M U M LINN. n. 966.

M A T R I C A R I A TOURNEFORT. t. 281. &

C H R Y S A N T H E M U M TOURNEF. t. 280. &

L E U C A N T H E M U M TOURNEF.

M A T R I C A R I A VAILLANT. p. 283.

& B E L L I D I O I D E S VAILLANTII p. 280.

Calyx i) imbricatus, hemisphaericus, squamis multorum ordinum dense congestis: discus nudus, & femina non coronata. Ob oras ficcas, & squales, foliorum calycis in nonnulla speciebus LINNÆUS *Chrysanthema* separat: Adfinitatem *Bellidis majoris* cum *Chrysanthemis* dudum JUNGIUS viderat k).

98. M A T R I C A R I A foliis radicalibus petiolatis ovatis, crenatis, caulinis amplexicaulibus, dentatis.

Varietates hujus plantæ fere innumeræ sunt. Ecce aliquas:

α Foliis, ut in alpiibus, crassioribus, rigidioribus, acute incis, sine lanceolato, floribus maioribus in M. *Dolaz*, *Dansix* &c.

Bellis alpina major folio rigido C. B. *Prodr.* p. 121. RAI *Syll.* p. 76. SCHEUCHZER. *It. Helv.* nosk. n. 61.

An *Bellidis majoris pulchra species in Rhetia visa* RAUWOLF *flor. Orient.* p. 3.

β *Bellis montana major folio acuto* C. B. *Prodr.* p. 121. SEGUIER *Supplem.* p. 281.

Separat LINNÆUS & *Atration* vocat *Spec. II.* p. 1252. sed habet notas conjunctionis evidentissimas, ut longos dentes circa caulem decussatos.

γ Foliis subrotunde dentatis, obtusis.

Bellis major plerorumque Auctorum. BLAKWELL *tab.* 42. HILL. II. *tab.* 44. *fig.* 2.

δ Varietas foliis profunde incis, semipinnatis & pinnatis, pinnisque incis.

Huc *Icon* MATTHIOLI p. 910.

ε Folio obtuso crenato C. B. *Prodr.* p. 121.

ζ Folio perangusto denticulis raris VAILLANT.

η Semiflosculis fistulosis *Eph. Nat. Cur. Dec. II. ann.* 10. *obs.* 184.

θ Disco albo HOFMANN *Mont. Mauric.* p. 8.

ι Caule lato GAGNEBIN in M. *Pouillere*.

In

b) *Phytobas* II. p. 23.

i) TOURNEFORT T. 281. I. T. 280. ad P.

k) TOURNEF. T. 281. H. T. 270. K. Q. VAILLANT. t. 33.

In pratis ubique, & in agris, quos aratrum intactos reliquit, fere sola dominatur. Caulis erectus, cubitalis, ramosus & brachiatus. Folia ad terram petiolata, sine ovato, obtuso, crenato: ad caulem sessilia, amplexicaulia, primis dentibus circa caulem decussatis. Flos grandis in quoque ramo suus, ut umbellam laxam faciant. Calycis squamæ lanceolatae, oris fuscis. Semiflosculi albi, tridentati, discus luteus. Semen profunde sulcatum, fuscum, jugis albis.

In medicinam vix serio adhibetur Decoctum acre esse, pene piperato sapore, diureticum, & pectoris etiam purulentis pleni excreationem juvare GEOFROIA). Contra dulcem plantam esse, pene ut glycyrrhiza, & theam valere ad orthopnoeam b) Cl. FLOYER.

Chrysanthemum segetum, exosam Germanis stirpem, in arenosis Germaniæ vulgarem, nondum in Helvetia reperimus.

*99 MATRICARIA foliis amplexicaulibus pinnatis, pinnis semipinnatis, acute dentatis, semiflosculis latissimis.

Chrysanthemum b*) MATTHIOLI & Chalcitis TABERN. p. 125.

Chrysanthemum foliis Matricariae C. B.

& *Chrysanthemum majus folio profundius laciniato, flore magno* EJUSD.

Et icon ZANONI tab. 51. nov. ed.

Chrysanthemum creticum CLUS. hist. I. p. 334-335.

Chrysanthemum coronarium HILL. II. tab. 46.

Speciosa planta nascitur in M. la Combar Valefiæ inferioris, inque M. Fräla vallis Tellinæ. In Bohemia, Moravia, Austria frequentem nasci MATTHIOLUS c).

Caulis sulcatus, foliosus & ramosus, bicubitalis. Folia glabra, tenera, nervo lato & eundo latefcente, basi sua ad caulem sessili, longisque dentibus eum amplexa, pinnis alias semipinnatis, alias integre pinnatis, extrema maxima, bifida, pinnulis acute incis. Flores in summis ramis unifloris. Calycis folia ovata, magna ala squalente cincta, quod LINNÆUS vocat scariosum esse. Semiflosculi maximi, latissimi, breves, obtuse tridentati, una cum disco in planta spontanea flavi c*).

100. MATRICARIA foliis pinnatis, pinnis semipinnatis, lacinulis obtusis, floribus umbellatis.

Parthenium MATTHIOL. p. 908.

Matricaria DOD. coron. p. 236. BLAKWELL tab. 192. nostras LOBEL. ic. p. 751.

Matricaria f. *Parthenium* Ic. Reg. p. 132.

Ramosè feverfew HILL. II. tab. 64.

β Folio crispo FABBRIC. HELMSTATT hort. p. 81.

γ Flore pleno SWEERT II. tab. 13.

δ Disco nudo absque semiflosculis PONTED. p. 285.

Exotica planta, nunc quidem passim in ruderosis provenit.

Caulis tripedalis, firmus, erectus, ramosus. Folia hirsuta, subsæpera, pinnata, nervo angusto, eundo latefcente, pinnarum extrema bifida & majori, laciniis pinnarum obtusis incis. Flores in petiolis ramosis, nudis, in umbellam congesti. Calycis squamæ oblongæ, pariter sicca ora cinctæ, ut Chrysanthema LINNÆI. Semiflosculus brevis, latiusculus, tridentatus, albus: discus luteus.

Odor singularis, mihi ingratus. Destillata dat oleum adiposum, ad quadragesimam totius ponderis. Omni tempore Parthenium habitum est pro planta emmenagoga, chamæmeli adfini, quæ menses moveat & lochia d), & dolores a partu sequentes sopiat. Multum ea Brunsvicensis utuntur, & pulvere quidem sicco, cum spiritu frumenti e) sumto. Ad nephritidem etiam f), adque ventris obstructions laudant. Alvim ducere expertus est TURNER g), si ad uncias quatuor succus fumatur h), & infuso pro omni potu solo adhibito quarta hebdomade sanatum hydropem i). Calida cum sit, ab ea plethoricas mulieres abstinere æquum est k).

Externo

a) p. 170.

b) FLOYER pharmacobasan. p. 100.

b*) Chrysanthemon herba tenera fruticosa, intus proferens caules, & multifida folia, flores supra modum splendentes, luteos. Caules oleris vice manducantur DIOSCORID IV. n. 53. Possit nostra esse.

c) p. 1048. forte de Chrysanthemo segetum locutus.

c*) Sudasse argentum vivum Mus. russic. Vol. I. n. 67. Vol. IV. n. 71.

d) S. PAULI.

e) LANGE Brunsv. medic.

f) BUCHWALD p. 170.

g) Oper. bot. T. II. p. 796.

h) BRASSAVOLA Exam. simpl. p. 344.

i) SPINDLER obs. 51.

k) LANGE p. 75.

Externo usu laudatur ad mammarum tumores, ad cepheas, clavum hystericum: tum ad clysteres l). Trita folia auri inserta dolores ejus particulæ placant.

101. MATRICARIA foliis planis capillaribus, foliis duplicato pinnatis, pinnulis lanceolatis, bifidis, trifidisque.

Anthemis f. *Chamomilla* MATTHIOL. p. 905.

Chamæmelum vulgare DODON. coron. p. 236. BLAKWELL f. 298.

Fine leaved feverfew HILL, II. tab. 64.

* *Matricaria receptaculis conicis, radiis patentibus, seminibus nudis, squamis calycinis margine equalibus* LINN. Spec. II. p. 1256.

In pago Vaudensi ubique ad vias, in ruderosis.

Caulis erectior, bipedalis, ramosus. Folia pene capillaria, laxè ramosa, plana, pinnata, pinnis distantibus, simplicibus aut bifidis, denuo pinnatis, pinnulis longis, bifidis trifidisque, nervo plano, lineato: Calyces parum hemisphærici, pene plani, eorum squamæ virentes, ora fusca, non squalente. Semiflosculi tridentati, albi; discus luteus. Receptaculum valde convexum, pene cylindricum.

Odor dulcis, non ingratus, vires adeo, quam romano Chamæmelo debiliores, ut præferri non debeat i*): olei enim essentialis, in quo tota vis latet, paulo minorem portionem habet m). Ex nostro tamen cæruleum prodit n), absque suspitione o) cupri, & fatis quidem durabilis coloris p). Aqua odorem & vires habet. Recens plus dat olei q). In resinoso extracto, & in tinctura spirituosâ, vires meliores sunt r); extractum aquosum iners est. Sal impurus acidum continet & phlogisticum s). Decoctum, pariter falsum t) est. Infusa cum vino planta ad dolores nephriticos laudatur v), floresque ad viginti & triginta grana adversus febres tertianas x), aliquoties de die exhibentur, etiam ad perniciosas febres y), & irregulares z). Vi etiam antiseptica ad corticem peruvianum accedit a), & sudorem optime movet b). Ob stypticam vim, ut cinnamomum, tarde per vasâ transit c); minus tamen putredini resistit d). Decoctum ad dolores in dysenteria sedandos f) optimum est, & in nephriticis doloribus calculos expedit g). Infusum vinosum amarum est, cum plantæ odore, & colicæ medetur h). Aquosum frequens est ad colicos dolores feminarum, quos nunquam non fere lenit. Tinctura spirituosâ alio sapore est. Oleum decoctum veteres laudabant. in phrenitide, ut ARETÆUS i), ad mitigandum & resolvendum NICOLAI k). Cataphasma ex surfure cum jure chamæmeli cocto ad phrenitidem præscribit ALEXANDER l).

β Varietatem ex summis alpebus Penninis, & M. Fräla accepi, foliis ex vaginis magis conspicuis prodeuntibus. Ea etiam cum nomine *Chamæmeli alpini altissimi*, inodori magno flore ad me missa fuit.

PLANTÆ RADIATÆ.

II. DISCO SQUAMIS DISTINCTO.

I. SEMINIBUS NUDIS.

CHAMÆMELUM TOURNEF. T. 281. VAILLANT. p. 316.

ANTHEMIS LINN. n. 970. m).

Adde Characteri generico, quod semiflosculorum longitudo ad latitudinem insignem rationem

L 2

tionem

l) LANGE.

i*) *Skonska resa* p. 177.

m) NEUMANN T. II. P. I. p. 535.

n) IDEM ib. CARTHEUSER p. 113. TEICHMEYER L. C. REDI T. II. p. 139.

o) Adulterio tribuebat RICHTER *corrupt. medic.* p. 20.

p) NEUMANN p. 538.

q) FRISTL. *disp.*

r) CARTHEUSER *mat. med.* p. 113, 115, 116. P. post p. 99.

s) GMELIN. *Atl. Petrop.* T. V. p. 289.

t) NEUMANN p. 536. & aqua HILL. *mat. med.* p. 442. GEORGI p. 301.

u) S. PAULI.

v) Superasse febres, quæ cortici resistebant FAVRAT. *Thef. miscell.* Laudat HISTER *med. germ. indig.* p. 13.

w) Cum peruviano cortice VALGARENGHI *medic. rational.* p. 20.

x) Cum sale absinthii PRINGLE p. 218. nov.

a) PRINGLE *Phil. Transf.* p. 496.

b) HARRIS de peste p. 27.

c) HALEs *hemastat.* p. 134.

d) MACBRIDE *ess.* p. 130.

f) PRINGLE p. 284.

g) PECHET *herbal.*

h) WELSCH *micromet.* p. 35.

i) *Cur. acut.* l. c. 8.

k) p. 181.

l) L. VI. p. 270.

m) Anthemis aliis chamæmelum, floribus parvis in radio aureis, forinfecus orbiculato ambitu albis aut melinis, aut purpureis, magnitudine foliorum rutæ DIOSCORID. III. n. 137. PLIN. L. XXII. n. 26. Anthemis alba centro flavo THEOPHRAST. VII. c. 13. Sola a summis florere incipit PLIN. L. XXI. n. 23.

tionem habeat, quod iidem numero superent, & quod discus convexus sit: quibus folis notis ab Achillea separatur. Calyx, qui Matricariæ.

102. CHAMÆMELUM foliis subhirsutis, nervo duro, pinnis pinnatis, pinnulis lanceolatis incis.

Parthenium nobilis Chamomilla TRAGI p. 149.

Chamæmelum odoratum DODON. coron. p. 243.

Sweet Camomile HILL. II. t. 28. cum figura nimis capillari.

Anthemis foliis pinnato compositis linearibus acutis subvillosis LINN. Spec. II. p. 1260.

β Flore pleno CAMER. Epit. p. 646. bene.

γ Flore semipleno, quæ varietas est perfrequens WEINMANN tab. 363. d.

δ Flore nudo C. B. &c.

Non nimis certus sum, hanc plantam ad Helveticas cives pertinere. Inter stirpes equidem D. CONSTANT exemplum adfuit, cum nota, lectum fuisse *en Chamblande*, (prope Laufannam) & ad viam versus *Fechy*. Sed etiam Romæ, & Tibure *n*), & circa *Dreux* gallicam civitatem *o*) sponte provenit. Circa Sedunum quoque lectum fuisse dicitur.

Caulis procumbunt, ramosi, pedales, & ultra. Folia ad lentem vitream subhirsuta, subincana, plana, ex vagina amplexicauli, pinnata, nervo lato, robusto, pinnis dissectis, quarum primæ minores, reliquæ pene æquales sunt, & ipsæ pinnatæ, earumque lacinia bifida, trifida. Flores singuli suos ramos terminant. Petioli hirsuti. Calyx ex viridi albicans, oris late argenteis. Semiflosculi albi, tridentati. Semen ex ovato conicum, nudum.

Gratus in ista specie & aromaticus odor est *p*); viresque, quam priori, magis excitatæ, cætera similes, ut tamen paulo rariori in usu sit *q*). Vires pariter in oleo essentiali latent *r*), quod ex calyce obtinetur; cæterum ex Romano Chamæmelo non perinde cæruleum stillat *s*). Aqua, ut ex planta odora, bona est, & valde ab ILL. TRILLERO laudatur *t*). Ad syncopen TRALLIANUS *v*).

103. CHAMÆMELUM foliis glabris, duplicato pinnatis, nervo foliaceo, pinnulis lanceolatis, feminibus levibus.

Chamæmelum inodorum C. B. Basil. p. 41. f. *Cotula non fetida* I. B. III. p. 120.

Anthemis receptaculis conicis, paleis setaceis, seminibus coronato marginatis LINN. Spec. II. p. 1261

Anthemis arvensis LINN. flor. suec. II. n. 768. cum nonnullis notis.

Circa Basileam C. B. Nos circa *Goumoens*, *Laufannam*, *la Chetelaz* &c.

A priori facile separatur, foliis crassioribus, majoribus, glabris, femine marginato: a sequente ægrius. Caulis similis, ruber, cubitalis, ramosus. Folia cum ramis subhirsuta, crassiuscula, nervo ejusdem cum pinnis naturæ, qui in Romano multo lignosior est. Folia ipsa pinnata, pinnis pinnatis, pinnulis lanceolatis, aristatis. Calycis ora potius fusca quam argentea. Flos similis, discus hemisphærico altior, squamis inter flosculos latiusculis, ovato lanceolatis, feminibus quadrangularibus, brevi quasi & albo diademate coronatis.

104. CHAMÆMELUM foliis glabris, duplicato pinnatis, nervo foliaceo, pinnulis lanceolatis, feminibus exasperatis *v**).

Cotula fetida TRAGI. BLAKWELL tab. 63.

Chamæmelum fatidum C. B. Basil. p. 41. &c.

Fetid Chamomile HILL. II. t. 29. nimis capillaris.

Anthemis receptaculis conicis, paleis setaceis, seminibus nudis LINN. Spec. II. p. 1261.

Anthemis cotula LINN. flor. suec. T. II. n. 768.

β Flore pleno SIBBALD. natur. hist. of Fife.

γ Flore absque radiis.

δ Semiflosculis fistulosis MORTON Nat. hist. of Northamptonshire p. 364. t. 12. f. 2.

Vulgo Bernæ, & circa *Roche*, *Ivorna* &c. in agris, & ad vias.

Pleraque

n) WELSCH *becatost.* I. obs. 59.

o) STROBELBERGER p. 180.

p) VAILLANT. fig. 31.

q) NEUMANN T. II. P. I. p. 532.

r) IDEM p. 535.

s) TEICHMEYER *Chem.* p. 66.

t) *Dispensat.* I. p. 351.

v) L. XII. p. 699.

*v**) *Parthenium foliis coriandri tenuibus, flore per ambitum albo, intus melino, odore subviroso, sapore amaro* DIOSCORID. L. III. c. 132. possit huc referri, aut ad *Matricariam*.

Pleraque prioris, folia glabra, latiuscula, cum nervo ejusdem naturæ, pinnis pinnatis, pinnis lanceolatis, extrema trifida. Calycis squamis ora subargentea, angustior. Flos similis, disco valde convexo, Semina absque diademate, undique spinulis x) exasperata, fuscepta squamis perangustis. Fetet utique, neque credo in agris macris bene olere y).

Vulgo pro Chamæmelo in clysteribus, etiam in epithematibus emollientibus, adhibetur. Siccum urinam pellere, atram bilem ducere, liberare pulmonem LOBELIUS z). Decoctæ cum cotula aquæ magna copia sumta sudorem movet, & arthritidem viri pene paralytici sanavit a) Hoc puto esse Chamæmelum, quod in hysteriis DETHARDINGIUS romano præfert b). Tritum cutim impositum exulcerat c).

105. CHAMÆMELUM foliis pinnatis, hirsutis, pinnulis simplicibus, lanceolatis. *Buphthalmum* MATTHIOLI p. 909. BLAKWELL t. 439. *vulgare* CLUS. *Pann.* p. 569. *Chrysanthemum foliis Tanacetii* LOESEL p. 47. ic. 9. *flore aureo Italicum* BARRELIER ic. 465. *Anthemis foliis bipinnatis, ferratis, subtus tomentosis, caule corymboso* LINN. *Spec. II.* p. 1263. In *Helvetia* minus frequens, quam *Gottingæ*. *Basilea* legi ad *Rhenum*. C. B. in dumetis prope rudera *Augustæ*, & non longe a *Rieben*. I. B. ante portam lapideam. (Steinenthor)

Caulis cubitalis, durus, angulosus, ramosus & foliosus. Folia robusta, viridia, subtus incana, petiolo lato, pinnis simplicibus, acutis, aristatis, pene æqualibus, quinque vel septem parium. Flores in suis ramis singuli, speciosi, patuli. Calycis squamæ dense imbricatæ, subhirsutæ, pallentes; intimæ oris squallentibus. Semiflosculi tridentati, flavi, discus concolor. Squamæ inter flores aristatæ. Semina, ut in *Buphthalmo*, in ambitu incurva, per medium sulcata, ad latera tenuia, quasi alata, sub flosculis quadrangula. Quare ambigit inter *Buphthalmum*, cui duorum generum feminibus convenit, & inter *Chamæmela*, ad quæ accedit feminibus non coronatis.

Odor & vires fere Chamæmeli. Pulverem tusæ plantæ flavum ad icterum d), ad volvulum e) laudant, ad duas drachmas sumtum. Urinam ciet f). Colorem luteum pulchrum lanæ impertit g).

ACHILLEA b) VAILLANT. p. 320. LINN. n. 971.

MILLEFOLIUM TOURNEF. T. 283.

& PTARMICA TOTRNEF. *Tab. eadem.*

Calyx pariter imbricatus, hemisphæricus. Semiflosculi breves i), tridentati, k), ut latitudo longitudini parum cedat: numero exiguo l), non supra decem.

106. ACHILLEA foliis hirsutis, pinnatis, pinnis æqualibus pinnatis, pinnulis integris & trifidis, floribus luteis umbellatis.

Stratiotes lutea CLUS. *hisp.* p. 371.

Millefolium tomentosum luteum C. B. I. B. III. P. I. p. 138.

Yellow Tarrow HILL. II. tab. 65.

Achillea foliis pinnatis, hirsutis, pinnis linearibus, dentatis LINN. *Spec. II.* p. 1264.

Pulchra planta in *Valesia* inferiori ad vias, & inter vineas abundat, ut circa *Branston*, *Fouly*, *St. Pierre*. Circa *Stalden*.

Formosæ plantæ caules pedales, ex una radice numerosi, foliosi. Folia tomento obnupta, tenuiter divisa, petiolo amplexicauli, pinnis longe æqualibus, parium quindecim, pinnulis primis trifidis, reliquis simplicibus. Flores umbellati. Calyx glaber, pallens, subnitidus. Flos totus pulcher, flavus. Odor grate aromaticus.

107. ACHILLEA

a) *Emend. VI.* p. 22.

y) SCHULZE *chamemel.*

z) *Advers.* p. 341.

a) B. LANGRISH p. 122. 123.

b) *Spec.* p. 129.

c) MATTHIOLIUS.

d) CAMERARIUS.

e) EBERHARD ad LONICERUM.

f) BRASSAVOLA.

g) Conf. LINNÆUS *plant. tinctor.* p. 24.

h) *Achillea* gerit scapos dodrantes, majores, minu-

tulis foliis circumdatos, habentibus incisuras, coriandri similitudine, odore multo non insuavi, umbella in acumine rotunda, floribus candidis, perpaucis, & aurum æmulantibus DIOSCOR. IV. c. 32. Potest nostra esse. Achilleos foliis minoribus quam fœniculi PLIN. L. XXV. n. 19. Millefolium DIOSC. L. IV. c. 110. alio pertinet, palustris planta, foliis fœniculi.

i) VAILLANT. f. 2. 10. TOURNEFORT A. A. F.

k) *Ibid.*

l) *Ibid.* Ad sedecim LINN.

M

107. ACHILLEA foliis pinnatis, pinnis longe æqualibus, pinnatis, pinnulis trifidis & quinquefidis.

Millefolium BLAKWELL tab. 18.

Millefolium terrestre minus Dioscoridis TABERNÆM. p. 130.

Pasture Tarrow HILL. II. tab. 65.

β Flore carneo, & purpureo, ludit.

Ad vias abunde.

Caulis erectus, pedalis, foliosus, ex summa parte umbellifer. Folia subhirsuta, firma, prælonga, valde divisa, lato petiolo, pinnis brevibus, numerosissimis, ad 25. paria, lente & crescentibus, & decrescentibus, & longe pene æqualibus. Pinnularum in una pinna paria tria ad septem, trifidæ eæ, & quinquefidæ, lanceolatae. Tota folia punctata sunt & reticulata. Calycis squamæ virentes, ora dilute fusca. Petala plana quatuor & quinque, perbrevia, alba aut rubra: discus ochroleucus aut ruber.

γ *Millefolium odoratum minus Monspeliensium* SCHEUCHZERI *Itin. VII.* p. 515. quod PELLETIER describit p. 271. mera varietas est, quam in arce Sedunensi legeram, tum circa *Branfon* ad vias. Quando calor æstivus plantulam adussit, diversa videtur a se ipsa, foliorum laciniis magis capillaribus, tota & imprimis folia valde lanuginosa. Verum per omnes medios gradus a vulgari in istam *tomentosam* varietatem degenerasse vidi. Separat LINNÆUS *m*) de alia forte planta locutus. Ad nobilem refert CL. GOUAN *flor.* n. 372.

δ *Millefolium alpinum* CLUS. *Pann.* p. 562. SCHEUCHZER *Itin. IV.* p. 338. flore albido mera varietas in *Geminio* monte lecta.

Planta subadstringens, paulum aromatica, terreis elementis abundans *n*), ut vis in mucilagine sit *o*), tamen ut & aquosum extractum & resinofum vires habeat *p*). Destillantem ad ignem dat æquam cæruleam *q*), in qua cæruleum, penetrabilis odor, oleum *r*) natat. Ipse spiritus *cobobatus*, iterata destillatione, cæruleus prodit *s*), quem modum etiam NEUMANNUS laudat *t*), nisi malis extracto admitto spiritum confirmare. Tinctura spirituosa, & extractum cum spiritu vini paratum, meliora sunt aquosis, & magis balsamica *v*), & tincturam STAHLIUS plurimi fecerat, alii minoris *x*). In sale sulfur est, & aëali volatile *y*).

Succus ad aliquot uncias epotus ad fluorem album compescendum, ad gonorrhœas, ad hæmorrhagias laudatur, & ad pulmonum vitia. In hæmorrhoidibus coercendis in se ipso expertus BUCHWALDUS *z*) laudat; in hæmoptysi alii *a*), & in uteri sanguineo fluxu *b*), aut sanguinis post nimium nixum de intestino stillicidio *c*). Idem post lithotomiam vulneris confirmationem adjuvat. STAHLIUS vix alio *d*) tonico medicamento & stomachico frequentius usus est; in febribus intermittentibus, morbo hypochondriaco *e*), phthisi, alisque malis F. HOFMANN. Cum scordio & melle, phthisin sanasse KELLNERUS. Infusum, quale theæ est, ad cardialgias, ad suppressa lochia, ad colicos dolores adhibetur; & ad pulmonis morbos decoctum cum cortice peruviano *f*). Ad dolores hæmorrhoidum cæcarum specificum esse STAHL *g*). Unguentum ad hæmorrhoides cæcas commendatur *h*). Aquam vinosam WELSCHIUS ad calculum exhibet *i*).

Neque pecori ingratum est *k*), ad scabiem pecudum utile *l*).

108. ACHILLEA foliis pinnatis, pinnis semipinnatis, incisif & integris.

Stratiotes millefolium MATTHIOLI p. 1007.

Millefolium f. Achillea DODON. p. 1000. icon.

m) *Spec. II.* p. 1268.

n) NEUMANN p. 372.

o) *ibid.*

p) *ib.* p. 371.

q) NEUMANN *biblioth.* T. II. p. 477.

r) IDEM *ib.* NEUMANN. CARTHEUSER *mat. med. part.*

post. p. 121. Qui addit, ex pingui solo natum cæ-

ruleum dare oleum, flavum si in macro. Negat

sibi cæruleum provenire ILL. SPIELMANN *Inst. Chem.*

p. 188. Ex floribus potissimum habuit NEUMANN II.

P. 3. p. 168.

s) GMELIN *flor. Sibir.* T. II. p. 199.

t) NEUMANN *iq.* p. 374.

v) CARTHEUSER.

w) TRALLÉS *Hist. Cholera.* p. 328.

y) GMELIN *Comm. Petropol.* T. V. p. 290. 291.

z) p. 178. Infusum theiforme STAHL *de specif.* p. 33.

a) *Bresl. Saml.* 1718. mens. Mart. LANG. *de millefol.*

p. 14.

b) THOMASIUS *ib.* p. 16.

c) CHOMEL *plant. medic.* p. 574. Succo ad sex uncias

dato.

d) Princeps vulnerarium medicamentum BUCHWALD,

p. 129.

e) HEISTER *med. germ. indig.* p. 29.

f) LOESECKE *Arzneymitt.* p. 432. 433.

g) *De alternat. & specif.*

h) *Hamb. Magaz.* T. 18. p. 487.

i) *Mitlomm.* *ib.*

k) Amatur SCHREBER *Saml.* III. p. 57.

l) KALM *resa* p. 299.

Mille-

Millefolium purpureum majus C. B. Prodr. p. 72. L. R. H.

Purple tanzy leaved *Achillea* HALE Eden. t. 55.

Vel notabilis varietas est, vel vera planta *m*). In pratis circa *Curiam* Rhætorum C. B. in M. *Generoso* Cl. LA CHENAL.

Caulis cubitalis, erectus. Foliorum alia proportio. Breviora sunt & latiora, nervo lato, pinnarum paribus paucioribus, vix supra sedecim. Sed quæque pinna multo latior est, semipinnata, lobulis sæpe simplicibus, tamen etiam breviter incisis, dentibus binis ternisque. Puncta habent. Umbella floralis & reliqua similia. Calycis glabri oræ fuscæ.

109. *ACHILLEA* foliis tomentosis, duplicato pinnatis, pinnis remotis, pinnulis semipinnatis *Cat. rar.* n. 930.

Nobile Millefolium TRAG. p. 476. bene.

Tanacetum minus album odore Camphoræ C. B. *Basil.* p. 40. &c.

Openleaved Tarrow HILL. II. tab. 65.

Achillea foliis bipinnatis, inferioribus nudis, planis, superioribus obtusis, tomentosis, corymbis convexis, confertissimis LINN. II. p. 1268.

C. B. in agrorum limitibus versus *Häufigen*, & ad *Wiese* pontem in arenosis. Versus *Alschweiler*, *Hägenheim* & *Neuweyher* Cl. LA CHENAL. Biennæ abunde ad vias inter vineas, & *Neocomi*. In *Valesia* circa *Gontbey*, & alibi.

A vulgari *Millefolio* fatis manifesto differt *n*), cubitali caule & multo altiori, folioso, angulato, tomentoso: foliis laxius divisis, pinnis a se invicem remotis, paucioribus, ad paria decem, duodecim, pinnis iterum pinnatis, pinnulis semipinnatis, lacinias parium fere ad sex usque, lanceolatis aut bifidis, demum varie incisis, minoribus intermissis. Folia dum siccantur, contrahunt se, ut habitus obtusus fiat. Non punctata sunt. Flores umbellati, calyces lanuginosi, subfusci; semiflosculi albi, tum flosculi, sed tubæ flavæ. Rarii amant contra calycem reflecti. Odor multo gratior, & acrius aromaticus.

Hanc speciem oporteret in medicinam recipere, quæ multo plus virium, quam vulgaris species, promittat.

*110. *ACHILLEA* foliis hirsutis, pinnatis, pinnis acute dentatis, latefcentibus *Emend. IV.* p. 22. n. 61. †

Rarissima planta in *Valesia* decuria *Gomsensi* provenit, haud procul *Rhodani* fontibus.

Credas Te *Pyrethrum* 95. videre, sed character distat. Radix perennis, lignosa, ramosa, caules educit multos, rectos, cubitales, non ramosos, nisi umbellam velis. Folia pinnata, petiolo longo, pinnarum paribus decem, & ultra. Primæ pinnae parvæ sunt, mediæ maximæ, ultimæ cum nervo folii confluent. Porro eæ vel palmatæ sunt, cum dentibus quatuor aut quinque, vel semipinnatæ, acute dentatæ, dentibus deorsum longioribus, ut ad id latus quasi lobulus fere tridentatus accedat. Umbella laxior caulem terminat; calycis squamis per oram fuscis. Semiflosculi albi, obtuse tridentati: discum squamæ distinguunt longæ, fuscæ, obtusæ. Semiflosculi quinquefidi, albi. Odor gratus, acutus.

111. *ACHILLEA* foliis pinnatis, glabris, pinnis simplicibus, & multifidis.

Parthenium alpinum CLUS. *Pannon.* p. 262.

Matricaria alpina chamæmeli foliis SCHEUCHZER *Itin. IV.* p. 338. cum flores non multo majores faciat, quam vulgari *Millefolio*.

Chamæmelum alpinum, saxatile, perenne, flore albo, singulari, calyce nigricante TILLI *hort. Pisan.* t. 19.

Achillea foliis pinnatis, pectinatis, integrifidis, pediculis villosis LINN. *Spec. II.* p. 1267.

In saxosis alpium passim, & ad rivos alpinos: in *Lioson*, *Javernaz*, *Enzeindaz*, *Ovannaz*, *Chapuisse*, *sur Champ*; *Grimfula*, *Gemmio*, *Furca*, a me lecta, & in M. *Kahlenberg*, *Stafelberg*.

Radix nigra, lignosa, fibris teretibus ramosa, fervida, saporem in lingua durabilem pyrethri relinquit. Caules multi, duri, pedales & dodrantes. Folia viridia, subhirsuta, pinnata, pinnarum paribus ad decem & duodecim, nervo lato, pinnis linearibus, acutis, simplicibus, non raro etiam in tres, quatuor, vel quinque, lacinias disceptis. Vidi laxè divisa, pinnis ex apice bicornibus, tricornibus, floribus paucissimis. Umbella ramos terminat, petiolis tomentosis. Flores majusculi, ad 8. lineas lati. Calyx levis, ora squamarum nigra, & squalente. Semiflosculi

M 2

abi,

m] Separat foliis alternis *June*.

n] Ad *ROSEN obs.* p. 48.

albi, tridentati, sex, octo & decem. Squamæ inter flosculos fuscæ, flosculi albi, tubo stamineo flavo.

Radix alpicolis ob pyrethri saporem aliquo in usu est. SCHEUCHZERUS cum spiritu vini ait destillari. Sed nostra inodora est. Vereor ne cum sequente confundat.

112. ACHILLEA foliis pinnatis, pinnis simplicibus glabris punctatis *Emend. II. p. 39. n. 87. †*

Iva moschata GESNER *epist. p. 66.*

Affenzo III. alpino umbellifero PONA *Bald. Ital. p. 120.*

Tanacetum alpinum odoratum C. B. P. SCHEUCHZER *Itin. II. p. 142. Itin. VI. p. 462.*

In alpiibus summis. In *Veragricis* passim, *Jeman*, *sous la dent de Morcle*, in ditio-
ne Aquilejensi, in M. S. *Bernhardi*, *Gottthardo*, *Furca*, supra *Bagnes*, in M. *Spe-
luga*, *Rosboden*, *Kahlenberg*, *Stafelberg*, *Simplon*, in M. *Pragallensibus* SCHEUCHZER:
in M. *Braulio* J. GESNER. In M. *Bernina* R. DICK.

Cum Achillea 111. proxime convenit, ut non continuo discrimen invenias, si ab odore
grato, aromatico, recesseris. Radix tamen non acris est; caules humiliores; pe-
tioli minus tomentosi. Folia viridiora, simpliciora, pinnarum non supra decem
paribus, foveolis exsculpta, pulpofa, ad lentem vitream reticulata. Squamæ caly-
cinæ levissime subhirsutæ, breviores, magis compactæ, fuscæ, neque nigrae. Flo-
res minores.

Hæc est verior species *Genipi*, alpicolis celebrata: ob egregium enim odorem infusum
theiforme ad movendum sudorem adhibetur, calidum tamen o), & facile nocitu-
rum in pleuriticis, si febris magna fuerit p).

Achillea GMELINI *tab. 83. f. 1.* nimis alta videtur, & flores habere multo minores, ra-
dicem non perinde lignosam, neque amicus noster aromatici odoris meminit.

β Varietatem foliis hirsutis, odore etiam diversam, nolim tamen distinguere q).

113. ACHILLEA foliis tomentosis, pinnatis, pinnis simplicibus & incis. *f.*

Achillea απικροβαμαλος RICHER.

Millefolium alpinum incanum, flore specioso I. B. III. p. 138. SCHEUCHZER *Itin. II. p. 138.*

Millefolium tomentosum, odoratum BOCCONE *mus. di piant. T. 120.*

Millefolium alpinum flore specioso SCHEUCHZER *It. IV. p. 338.*

Achillea foliis pinnatis, lanugine totis obsitis, floribus albis, umbellatis ALLIONE *p. 9. t. 2.*

Achillea foliis pinnatis, dentatis, hirsutissimis, floribus glomerato umbellatis LINN. *Spec. II. p. 1267.*

In summis alpiibus. Sub *Furca* culmine legi; SCHEUCHZER in altissimis M. *Pragallen-
sium* & *Aversanorum*. In *Hinterhein* Cl. SCHINZ. In *Furcula* Cl. DICK. In M.
S. *Bernhardi*, alpiibus supra *Bagnes*, montibus vallis S. *Nicolai*, *Sempronio*, *Sta-
felberg*, *Kahlenberg*, *Schönbühl* &c. *Valesiæ*.

Cum priori 112. per varietatem β consentire videtur. Humilius tamen est, caule sæpe
incurvo, cum foliis tomento obducto. Folia pro portione longa, pluribus pinna-
rum paribus, pene æqualibus, primis ex radice simplicibus, ulterioribus incis. tri-
fidis, quinquefidis, semper lanceolatis. Caulinorum pinnæ sæpe simplices, paral-
lelæ. Foveolæ balsamo plenæ minus conspicuæ. Umbellæ compactæ, angustæ,
planæ. Calyx hirsutus, oris nigris. Semiflosculi lati, obtusi, tridentati, albi.
Tomentum per ætatem non dejicit.

Odor aromaticus, diversus a priori, & aliquanto debilior. Satis a priori diversum vide-
tur, cum tomentum nunquam per ætatem dejiciat. Etiam hoc pro *Genipi* venditur.

114. ACHILLEA foliis tomentosis, longe petiolatis, palmatis *Cat. rar. n. 925.*

Absinthium montanum, umbelliferum CLUS. *Pann. p. 553. 555.*

Absinthium umbelliferum CLAVENNÆ in proprio libello, qui a CLUSII planta separat.

Antabsinthium P. DE SPRECHIS minus bene.

Achillea foliis laciniatis, planis, obtusis, tomentosis LINN. *Spec. II. p. 1266.*

C. B. & WAGNERUS in alpiibus helveticis ajunt reperiri. In M. *Generoso* sola folia lege-
runt D. LA CHENAL & CHATELAIN.

Radix pulchræ plantæ lignosa, longa, aspera. Caulis ad terram foliosus, superne fere
nudus, dodrantalis, hirsutus, laxa umbella florifera terminatus. Folia radicalia u-
tique fere absinthii similia, albo tomento plano & adpresso obducta: nervo longe
nudo, latiusculo, & latescente, sine palmato in aliquot dentes subito inciso, aut
femi-

o] *Journ. Helvet. 1758. Mens. Sept.*

p] *Monet ibidem Cl. NEUMANN, & L. L. TISSOT Actis q] Emend. II. p. 40. n. 88.*

an *Peuple p. 129.*

semipinnato, pinnis ad septem usque, simplicibus, aut unico dente notatis. Flores in umbella fere vigeni. Squamæ calycis subhirsutæ, ora fusca. Semiflosculi fere octoni, albi, tridentati.

115. ACHILLEA foliis pinnatis, pinnis acute ferratis, extremis confluentibus *Cat. rar.* n. 923.

Dracunculus alpinus foliis scabiosa C. B. *prodr.* p. 39.

Ptarmica alpina matricaria foliis TRIUMPHETTI *obs.* p. 83. BOCCONE *tab.* 150. Iconem dedit etiam ZANONI *nov.* p. 186. *tab.* 142.

Irregular leaved Yarrow HILL. II. *tab.* 67.

Achillea foliis pinnatis, planis, inciso ferratis, extimis majoribus coadunatis LINN. II. p. 1265.

In alpinis non rara, ut in M. Taveyannaz, Liozon, Richard, la Varaz, Chapuisse, Orgevaux Aquilejensium; au Trient, in M. Salanfe, Sempronio, & alibi in Valesiæ alpibus.

In via per M. Grimsulam, per M. Gotthardum, fursum à Ponte diaboli, in monte Furca, Speluga. In M. Furkmatt, & apud Abbatiscellanos: & supra fabarias Thermas J. GESNERUS & C. BAUHINUS. In Albulæ M. HUBERUS.

Radix lignosa, crassissima, capillata. Caulis erectus, non ramosus, & tamen cubitalis & tripedalis. Folia pinnata, plana, latiuscula: pinnarum paribus tribus majoribus, extremo pare demum cum nervo confluenta. Eæ pinnæ glabræ sunt, nervis subhirsutis, omnes acutæ & profunde circumferratæ, ut tamen deorsum profundiores dentes educant, & pene semipinnatæ sint. Flores in umbellam laxam, quæ caulem terminat. Calyx ex ovato contrahitur, squamis dense congestis, ovatis, cavis, ora fusca. Semiflosculi a quinque ad octonos, albi, profunde tridentati, quorum longitudo latitudinem superat. Discus convexus, flosculi quinquefidi; pali fusci, oblongi, flos cæterum totus albus.

Tota planta odorem gratiorem ptarmicæ spirat, sed potissimum florum gratus est odor.

116. ACHILLEA foliis semipinnatis, pinnis minutissime ferratis *Enum.* n. 3. *Cat. rar.* n. 924.

GMELIN. *flor. Sibir.* T. II. n. 161.

Ptarmica alpina Millefolii folio BOCCONE T. 101.

Achillea foliis lanceolatis, dentato ferratis, denticulatis, tenuissime ferratis LINN. *Spec. II.* p. 1266.

Nunquam in alpibus nostris reperi, sed in Catalogo inter alpinas SCHEUCHZERUS recensuit.

Folia longa, angusta, semipinnata; nervo folioso, pinnis lanceolatis, acutissime dentatis, in apice sæpe perargute incisus. Umbella laxa caulem terminat; calyx pallens; flores cæterum fere ptarmicæ.

117. ACHILLEA foliis linearibus, lanceolatis, acutissime ferratis.

Ptarmica p) CAMER. *Epit.* p. 354. BLAKWELL *tab.* 276.

β Flore pleno CLUS. cum icon.

γ *Ptarmica alpina foliis angustis, partim ferratis, partim integris* BOCCONE *Mus. di Piant.* p. 107. T. 85.

In pratis subhumidis vulgaris.

Caulis firmus, cubitalis & major, ramosus, erectus. Folia firma, fragilia, levia, longa, longissime lanceolata, per oram minutissime, sed vere ferrata, dentibus æqualibus, innumeris. Flores in umbellas laxas, toti cum disco albi, tubis fuscis. Semiflosculi pauci, ad undecim. Calyx & paleæ disci subhirsutæ, barbatae.

Odor acris, aromaticus. Sternutationem ciet q), salivam masticata movet, ad mucosæ faucium obstructions valet BOERHAAVE. Pecori grata est r).

RADIATÆ.

II. DISCO PALEIS DISTINCTO.

I. SEMINIBUS CORONATIS.

BUPHTHALMUM s) LINN. *gener.* n. 977.

ASTERISCUS TOURNEFORT. t. 283. VAILLANT. p. 331.

& ASTEROIDES VAILLANT.

Ab Achillea & a Chamæmelo differt seminibus t) margine inciso & multifido coronatis.

Flosculorum disci feminibus marginatis, pœinde coronatis v).

118. BUPH-

p) *Ptarmica* exiguus frutex, surculos habet multos, rotundos, folia oleæ longa, multa, capitulum anthemidis parvum, rotundum, quod steruamentum excitat DIOSCORID. L. II. c. 156. Nostræ folia non sunt oleæ.

q) WIGAND. *boruss.* p. 64. b.

r) SCHREBER III. *Saml.* p. 68.

s) *Bupthalmum* caulibus tenuibus, mollibus, foliis fœniculi, luteo flore, anthemidis majori, oculi similitudine DIOSCORID. III. c. 139. non est nostrum.

t) VAILLANT. *fig.* 38. BERKHEY T. V. f. 36. 37.

v) TOURNEF. Q. BERKHEY *tab.* 5. f. 38. 39.

118. BUPHTHALMUM foliis imis petiolatis, ovatis, superioribus amplexicaulibus, lanceolatis, hirsutis, rariter dentatis.

Aster Pamonicus CLUS. *pam.* p. 526. 527.

Conyza major altera THAL. *ic.* II. p. 21.

Asteroides hirsuta MICHEL *hort. flor.* p. 12.

Bupthalmum foliis alternis lanceolatis, subserratis, villosis, calycibus nudis, caule herbaceo

LINN. *Spec. II.* p. 1275.

Nostra perpetuo subhirsuta est & subaspera, austriaca levissime subhirsuta. Non alpina est, sed submontana. In M. *Böszberg*, & *Hauenstein*, circa *Langenbruck*, in M. *Farnspurg*, qui sunt ex humillimis Juræ dorsis. In pratis salinarum Aquilejensium. Versus *Fenalet* ad viam, quæ ducit *aux Fondemens*. Circa cavernam *Beati*, supra lacum *Thunensem*. Circa *Wesen*, *Ragaz*, & *thermas fabarias*: in valle *Lepontia*, *Mendrisii*, & in M. *Cenero*, *Pilato*, *Uetliberg*.

Caulis rectus, cubitalis & altior, hirsutus, ramis erectis, unifloris. Folia radicalia petiolata, ovata; ad caulem amplexicaulia, longe elliptica, lanceolata, hirsuta, peroram rariter ferrata. Flos nudus, speciosæ magnitudinis, summum caulem ramum terminat. Calycis squamæ duorum & trium ordinum, ovato lanceolatæ, firmæ, hirsutæ. Semiflosculi flavi, trinervi \times), tridentati, numerosi; discus potius fuscus.

Hic est forte *Aster luteus Italarum*, cujus succo circa vulnus inuncto adjutus canis aliquot viperæ vulnera pertulit γ).

119? BUPHTHALMUM foliis conjugatis, flore nudo nutante. †

Cannabina aquatica similis capitulis nutantibus C. B. *prodr.* p. 138.

Conyza capite nutante L. B. II. p. 1055. cum iconc.

Michelfeldæ C. B. in humidis.

Hic plantam refero, quam inter stirpes C. B. *ficcas* vidi, non alias, & cujus exemplum inter stirpes *HAGENBACHIANAS* esse CL. LA CHENAL monuit.

Caulis cubitalis, ex summitate ramosus. Folia conjugata, hirsuta, ferrata, lata basi caulem amplexa, latefcunt inde & lanceolato fine terminantur. Sub ramis folia solitaria. Flores prodeunt ex alis summorum foliorum, corona foliosa destituti, nutantes. Calycis squamæ laxæ, paucæ, ad quinque, ex ovatis lanceolatæ, concavæ. Semiflosculi breves & latissimi, tribus amplis dentibus. Squamæ inter flosculos ellipticæ. Staminum vagina eminent, & longa tuba. Semiflosculorum semen latum, planum, utrinque acuminatum, levi pappo coronatum. Flosculorum semen paulo crassius videtur. Adparet ad *Bupthalma* pertinere, non ad *Bidentes*, etsi habitu consentit. Nuperi omnes hanc plantam ignorasse videntur, veram utique, etsi non potuit circa *Michelfelden* reperiri.

BIDENS TOURNEF. T. 262. LINN. II. 932.

CERATOCEPHALUS VAILLANT. p. 326.

& COREOPSIDIS species LINN. II. 981.

Hoc genus inter radiatas & discoideas ambigit, his propius: cum tamen nonnunquam veros & speciosos semiflosculos producat, cum radiatis reliqui, *VAILLANTIUM* fecutus. Calycis squamæ laxæ, obtusæ, similesque in disco inter flosculos squamæ α). Flos plerumque nudus, solis fit flosculis androgynis a), campanulatis, quadrifidis & quinquefidis. Semen planum, medio dorso utrinque eminente distinctum, coronatum ex suis angulis duabus perpetuis, retrorsum hamatis, aristis, quibus duæ aliæ minores, non raro, medio ex dorso accedunt, alias unica b). Frequenter etiam, certe in speciebus nostratibus, semiflosculi c) in ambitu tridentati, colorati, speciosi, steriles, accedunt, tuba destituti, & abortivo semine fulti d).

120. BIDENS foliis sessilibus, ferratis, floribus nutantibus, circumvallatis.

Eupatorium aquaticum femina septentrionalium stellato & odoro flore LOEEL. *ic.* p. 429.

Sur Marygold PETIVER *tab.* 20.

Bidens foliis lanceolatis amplexicaulibus, floribus cernuis, seminibus erectis LINN. *Spec. II.* p. 1165. Conf. *Oelanska resa* n. 334.

α) BREKHEJ T. III. f. 26.

β) VALISNERI T. I. p. 359. SEGUIER II. p. 233.

γ) TOURNEFORT A.

δ) IDEM.

β) VAILLANT. *fig.* 48. TOURNEF. K. F.

γ) Quatuor esse aristas BOBART in *epist. post* RAII *Epistolam*.

δ) TOURNEF. D. E. sed fertilem pingit.

β *Eupa-*

β *Eupatorium Camabinum chrysanthemum* TABERN. p. 117.
Conyza palustris foliis serratis LOESEL flor. p. 54. ic. II.
Bidens in Hibernia radiatus RAI de method. p. 97.
Hepatoriun aquaticum folio non diviso, flore aureis undique petalis radiato TRIUMPHETTI p. 65.
 HIST. OXON. III. p. 17. tab. 5. fig. 25.
Bidens cernua HILL. II. T. 18.
 & *Coreopsis bidens* EJ. t. 35.
Coreopsis foliis lanceolatis, serratis, oppositis, amplexicaulibus LINN. II. p. 1281. *Wästgöta resa*
 p. 160. 272. ROSEN observ. n. 40.
 Ic. NEBEL. f. 3.
 Multas varietates feminis aristis 2. 4. flore specioso aut non specioso habet MICHELI hort.
 flor. p. 16.

γ Annon etiam huc pertinet *Verbesina minima* DILLEN. Cat. Gieß. nov. spec. p. 66. Syn. RAI p. 188.
 t. 7. f. 2.

Bidens foliis lanceolatis, sessilibus, flore seminibusque erectis HUDSON flor. angl. p. 310. LINN.
 Spec. II. p. 1165.

Bidens Dilleniana HILL. T. III. t. 89.

Huic folia perangusta & parum dentata, statura semipedalis. Mihi idem & erecta capita
 habere visus est, & nutantia.

δ Foliis subrotundis TARGIONIVS viagg. IV. p. 237.

Vulgo in fossis & locis aquosis Bernæ, circa *Mathod* & alibi.

Caulis erectus, cubitalis, ramosus. Folia conjugata, patula, elliptica, etiam ovata,
 lanceolata, undique ferrata, basi ad caulem sessili, hamis obtusissimis. Flores ali-
 quot, in ramis ex alis prodeuntibus congesti: non raro foliis viridibus, ligulatis,
 lanceolatis, integris succincti, ut aliqua *Bupthalma*, alias nudi. Calycis squamæ
 ovatæ, lineis nigris lineatæ, sæpissime in naturam floralem degenerant. Accedunt
 minime raro radii flavi, patentes, speciosi, unici ordinis. Flosculi concolores,
 aristæ fere quatuor, quarum duæ breviores.

Plantam β nulla præter semiflosculos nota distinguere possum. Sed ii etiam in *Chamæ-*
melis, *Senecionibus* aliisque floribus radiatis sæpe defunt.

Plantam γ separat amicus noster Cl. HUDSON, & nunc etiam LINNÆUS, potissimum ob
 erectos flores; sed ii etiam in nostra, non raro, ante plenam maturitatem eriguntur.
 Nobis icon DILLENIANA plurimum convenire visa est, cum novis plantulis autum-
 no repullulantibus. Si vere differt planta DILLENII, eam nondum in Helvetia
 reperi. Nostra planta sæpe perinde semiflosculis abundat.

Acris odor plantæ tritæ vires promittit. Cum ergo *Acmellam* videret de genere esse
Bidentis Cl. NEBELIUS, eiusque discipulus Cl. BLANKENHORN, facta analysi easdem
 in bidente vires esse sibi persuaserunt, quæ sint in *Acmella*. Post abactam aquam,
 & oleum destillatum, residuum, in aqua non in vini spiritu solubile, suavi est
 odore, & residua herba e) dat aquam vires plantæ habentem, iterumque oleum
 empyreumaticum tenuius, & crassius, præter empyreumaticum subacidum liquorem.
 In capite motruo etiam nitrum est, & sal fixus & ferrum. Etiam hanc plantam
 tinctoriam esse, & flavo tingere LINNÆUS f). Extractum resinofum viridi tingit NEBEL.

121. BIDENS foliis petiolatis, trilobatis & quinquelobatis, ferratis, floribus circumvallatis.

Camabina aquatica folio tripartito diviso C. B.

Bidens tripartita HILL. III. t. 89.

Bidens foliis trifidis, calycibus subfoliosis, seminibus erectis LINN. II. p. 1165.

β Flore radiato.

Conyza palustris foliis tripartito divisis LOESEL p. 53. fig. 10.

Trifid Bur Marygold PETIVER tab. 20.

γ Foliis supremis tridentatis BLANKENHORN *Acmell. Palat. fig. 1.*

Cl. MICHELI habet varietates foliis imis trilobatis, superioribus integris, & flore luteo
 radiato g).

lisdem locis, etiam vulgatior.

Caulis bipedalis, valde brachiatus. Folia ex petiolo communi trilobata, quinquelobata g*),
 profunde ferrata. Medius lobus amplior, rhomboideus: Suprema folia petiolata,
 ovato lanceolata. Sub flore corona foliorum viridum, ciliatorum. Calycis squamæ
 virides, nigro lineatæ, interiores sæpe squamæ florali margine flavo luxuriant, &
 demum corona semiflosculorum accedit. Aristæ fere tres, quarum duæ persistunt.
 Semen medium linea percurritur, quasi granulis facta; lineæ laterales ciliatæ sunt.

N 2

Vires

e) *Comm. Lit. Nor. 1745. bebd. 46.*

f) *Olanska resa p. 97. 334.*

g) *Hort. flor. p. 120.*

g*) NEBEL. f. 6.

Vires eadem videntur. Et ipsa oleum dat aquæ innatans, & liquorem empyreumaticum, sed alcaliscentem, qui priori acidus fit. In calce sal cubicus.

Vires prioris potius meliores habet *b)*. Inter Vulnerarias in America habetur *i)*: ad resolvendos humores laudat APOLLO *k)*, flavo colore tingit, si linum cum alumine in aqua maceratum, ficcatum, iterum cum bidentis decocto maceratum, demumque incocum fuerit *l)*.

FLORE COMPOSITO.
DISCIFERO.

III. RADII NUDO. FLOSCULOSÆ *m)*.

CORYMBIFERÆ VAILLANT. *Mémoire de l'Acad.* 1719. p. 277.

Hæc classis a priori radiorum defectu differt, ut solos campaniformes flosculos, aut certe femineos, sola tuba cum gracilissimo tubo constantes habeat. Non pura est. Nam & aliquæ radios habent, ut Tussilago, Petasites; aliæ radiorum imaginem, ut Xeranthemum. Deinde a Capitatis difficiliter separantur, quibus eadem omnino natura est, nisi quod flosculi multo longiores sint, & tuba valde breviter incisa: deinde caput floridum planius, latius, non perinde longum, neque ventricosum. Separavit etiam in classibus naturalibus LINNÆUS *n)*, & plerasque *nucamentaceas* vocat, alias inter radiatas admiscet.

I. PLACENTA SQUAMIS DISTINCTA.

I. SEMINE CORONATO.

XERANTHEMUM VAILLANT. *Mem. de l'Acad.* 1718. inter Capitatas.

TOURNEFORT *tab.* 284. LINN. *n.* 947.

XERANTHEMUM habet squamas calycis multorum ordinum, primas ovatas *o)*, aristatas, intimas longe lanceolatas, pungentes, ficas omnes & splendentes, expansas, ut radiatum florem referant *p)*. Flosculi in ambitu *q)* femini stricti, longique, impositi femini villosi, quinque triangularibus *r)* glumis coronato. Interiores flosculi latiorent campanulam habent *s)*, de qua vagina staminea eminet *t)*. Discus plenus squamis longioribus, quam sunt flosculi.

*122. XERANTHEMUM herbaceum foliis lanceolatis.

GESNER *ic. lign.* 72.

Parmica Austriaca CLUS. *Parm.* p. 548. 549. bene.

Jacea olea folio minori flore C. B.

Xeranthemum capitulis inapertis Enum. p. 709.

Xeranthemum herbaceum foliis lanceolatis, patentibus, caule herbaceo LINN. *Spec. II.* p. 1201. cum multis varietatibus.

Xeranthemum MILLER *tab.* 297.

Frequens ad vias Valesiæ, circa Sedunum, Sideram, Leucam, Saillon.

Caules ex non magna radice numerosissimi, duri, una cum foliis lanugine tecti, foliosi. Folia linearia, lanceolata, hinc subatra, inde incana. Singulum ramum suus flos terminat, quem mense Julio inapertum reperi, sed seriori demum tempore idem autumnus expanditur, calycis squamis nitentibus, albis aut purpurascens. Calyci similes inter flosculos bractæ.

Non fætet, etsi ita fert nomen MORISONI.

I. PLACENTA SQUAMIS DISTINCTA.

II. SEMINE NUDO.

SANTOLINA TOURNEF. *T.* 260. p. 311. VAILLANT. LINN. *n.* 942.

Calyx squamosus, imbricatus, hemisphæricus *v)*. Flosculi *x)* omnes androgyni *y)*, innati femini prismatico *z)*, quadrangulari.

*123. SAN-

b) *Comm. Lit.* l. c.

i) HUGHES *Barbad.* p. 214.

k) Præfert Eupatorio p. 48.

l) JÖRLIN *plant. tinctor.* n. 68. KALM p. 98. LINN.

refu. Sc. p. 101. LINDER *färgsk.* p. 89.

m) Ex foliis fistularibus JUNG c. 20.

n) n. 49. *æ. Sc.*

o) DILLEN. l. c. D.

p) TOURNEFORT A. B.

q) Majores esse, & inæqualibus laciniis DILLENIIUS *nov. gen.* p. 100. *tab.* 8. A.

r) TOURNEFORT H. I.

s) Æqualiter dividi DILLEN. l. c. B.

t) TOURNEF. C. D. MILLER.

v) TOURNEF. F.

w) VAILLANT. *fig.* 3. TOURNEFORT A. A.

y) *fig.* 13. TOURNEF. B. C.

z) *fig.* 34.

- *123. SANTOLINA pedunculis unifloris, foliis quadrifariam dentatis LINN. *Spec. II.* p. 1179.
Polium Theophrasti & *Dioscoridis* COLUMN. *ecphraf.* p. 54. optime.
Santolina foliis teretibus I. R. H.
Abrotonum femina a) LOBEL. *ic.* p. 768. BLAKWELL p. 346. *incanum hispanicum* BARRELIER
ic. 463.

Circa *Fouly*, etsi non sum certus, plantam vere spontaneam esse.

Formosa planta, fruticosa, ex eadem radice plurimos caules pedales fundit, cum foliis tomento tectos. Folia nervo magno, valente, alias unice pinnata sunt, pinnis utrinque brevibus, obtusis, simplicibus, etiam bicollibus; alias, & in progressu folii etiam potissimum, pinnæ teretes, breves, ovatae quatuor, in lineis de petiolo excurrunt, & alterne sibi hinc & inde antè & postè succedunt. Flores folitarii in summis ramis longe nudis. Calyx glaber, durus, squamis ovato lanceolatis, interiorum oris albescentibus: discus flavus. Odor aromaticus.

II. PLACENTA PILOSA.

APSINTHIUM *Cat. Gott.* p. 371. PONTEDER p. 223. b)

ABSINTHII T. ARTEMISIAE LINN. *Spec.*

Ab *Artemisia* differt placenta lanata, quæ etiam *Andryalæ* characterem constituit. Ex *Sibiria* plures species accesserunt.

124. APSINTHIUM foliis incanis, pinnatis, pinnis primis bilobatis, pinnulis incis, lanceolatis, spicis heteromallis, floribus pendulis *Enumer.* p. 696. n. 4. Adde GMELIN. *Sibir. II.* p. 63.

Absinthium CAMERAR. *Epit.* p. 652. BLAKWELL *tab.* 16.

Absinthium montanum f. *romanum* TABERNÆM. p. 1.

Absinthium foliis compositis, multifidis, floribus subglobosis, pendulis, receptaculo villoso LINN. *Spec. II.* p. 1188.

Ad vias *Valeliæ*; sed imprimis inmensa copia ultra *Lavey*, qua circumitur rupes, cui *mapalia Morcle* insidet. In *Rætia* ad vias. In *Ponto* vulgare c); ex quo nostrum sumere jubet SALADIN d), & MESVE e).

Caulis erectus, durus, angulosus, bipedalis, ramosus & foliosus. Folia superne cum tomento virent, inferne tomento nitente sericeo obducuntur, ad folium adpresso; mollia eadem & plana, nervo lato, foliaceo, latefcente, pinnato, pinnis primis bilobatis, pinnulis inæqualiter bifidis, trifidis, quadrifidis, etiam semipinnatis, laciniis ultimis obtuse lanceolatis. Ex alis foliorum rami ferentes spicas in unum latus vergentes: flores ex petiolis unifloris penduli. Calyx hemisphæricus, squamis glabris, ovatis, imbricatis, ora albente. Placenta papposa. In ambitu flosculi feminini, tubo minimo, tuba longa, bicorni: interiores in disco flosculi campaniformes f); semina ex ovatis longa, acuminata. Discus planus, multiflorus.

Planta amara, odorata, aromatica, folia floribus tamen amariora, & viribus superiora g), radices non amaræ, aromaticæ, calidæ, stomacho amicæ h). Ante expansionem flores tamen meliores plus dant salis volatilis i), & recens planta plus oleum fundit k). In aqua de foliis stillante odor plantæ est, & oleum essentiale in spiritu plus est naturæ alcalinæ, & sal ipsum volatile concretum ad drachmam in libra ascendit. Si flores addideris, plus inest in liquore primo acidi. Sal fixus pure alcalinus est m). Vires sunt in vinoso n) infuso, & in tinctura, cum novâ semper herba repetito iterata, quæ mihi cum aqua cerasorum gratior videtur adfurgere. Cum fermentante melle paratam LUDOVICUS laudat o). Eadem validior fit, si in ea oleum stillatitium dilueris p). Ex feminibus spiritus cæruleus stillat: eadem rarius interno usu

a) *Abrotonum femina* arboris specie fruticans candidat, circum ramulos foliis seriphii modo minutim incis, floribus referta est, comantibus in summo fulgore auri corymbis: suaviter olet cum gravitate quadam & amaro gustu DIOSCORID. III. c. 25.

b) *Apsinthium* CELS. L. IV. c. 4. *Αψινθίου* ARRT. *cit.* *act.* L. c. 1. &c.

c) BALLON. *obs.* p. 167. DIOSCORID. L. III. c. 23.

d) p. 258. b.

e) c. 12.

f) BERKHEY *tab.* 3. n. 23.

g) GEOPROI p. 10.

h) FLOYER *pharmacopæia* p. 88. DIOSCORIDES &c.

i) HILL. *mat. med.*

k) FEISTL. *recent. med. præst.*

m) GEOPROI p. 9.

n) Vinum *apsinthites* jam PLINIUS habet L. XXVII. c. 28. & CELSUS L. VIII. c. 21.

o) *Oper.* p. 216. Cum fecali fermentato FARR.

p) HOFMANN. *BURGGRAY.*

usu veniunt *g*). In aqua coctum Apſinthium vires amittit, quæ ſint in odoris partibus *r*); ſi coctio præceſſerit, inſipidus ſal ſit *s*) cum cubicis particulis.

Princeps eſt medicamentum ſtomachicum, quod tonum fibrarum ventriculi laxatum re-
paret; in cruditate acida, aut hypochondriaca, magnum auxilium eſt: longo uſu po-
dagram avertit, proprio meo experimento *t*). Quare etiam in ictero extractum *v*),
& in hydropis initiis vinum *x*) apſinthites ſummo cum fructu adhibui, idque ſo-
lum Cl. viris ad ſanandum id malum ſuffecit. Nobis non videtur alvum purgare *y*),
neque narcoticam vim ſatis confirmatam puto, neque noxiam oculis poteſtatem.
De vi calculum tollente *z*) perinde amplio.

Febres intermittentes ſuperavit *a*), cum cortex non poſſet: & de ſucco expreſſo ad ſcu-
puli pondus cum theriaca ſumto, aut de oleo ad paucas guttas hauſto, exitat te-
ſtimonium *b*). In oris fetore dat MESVE *c*). In nimia criſpatione fibrarum & in-
temperie calida nocet *d*). Equos exercitus Ruſſici circa *Agrachan* Apſinthio paſtos intra
unam diem periſſe lego *e*). Vermibus adverſum eſt, ut etiam anguillas necet *f*),
quæ in aceto vivunt. Decoctum dabant veteres *g*). Cereviſia, in qua Apſinthium pro
lupulo *h*) incoctum eſt, minus probatur, & inebriante vi ſuperat *i*). Penetrabili vi
lac vaccarum *k*) amarore imbuat. Vina facile in acorem tranſitura incoctum conſer-
vat *l*). Salem non puto quidquam ab aliis ſalibus diverſum habere *m*). Subamarum
eſſe PECHLIN *m**), ſed alcalinum eſſe monet GMELINUS *n*). Eo quartanam PARA-
CELSUS oppugnavit *o*). Externo uſu cum vino coctum ingreditur fomenta, quibus
gangræna inhibetur: tum ad ulcera fordida *p*).

125. APSINTHIUM foliis ſericeis petiolatis, pinnatis, pinnulis trifidis & quinquefidis.

Apſinthium alpinum candidum humile C. B. ALLIONE T. I. fig. 3. L. R. H.

*Artemiſia foliis palmatis multifidis, ſericeis, caulibus adſcendentibus, floribus glomeratis, ſaſti-
giatis* LINN. II. p. 1187.

Multo rarior reliquis, in ſummis alpibus, circa glaciales montes reperitur, ut ſecundum
magnum tractum glaciale inter vallem *Bagnes & Vierge*, in M. *Chermontana*; in
vallis *S. Nicolai* præaltis montibus, in M. *Sylvio* &c.

Habitus fruticosus. Ex magna radice multi caules dodrantaes & humiliores. Folia ra-
dicalia ſericea, longe petiolata, pinnis tantum duorum & trium parium, pinnulis
unius, duorum, trium parium, laciniis lanceolatis. In caule pauca folia, perbre-
via, palmata. Caulis pene abſque foliis. Flores non alii, niſi in ſummo caule con-
geſti, tres ad quinque, magni, majores quam in Apſinthio 126. pene ſeffiles, ro-
tundi, plani. Calycis ſquamæ ovatæ, ſubhirsutæ, ora fulca. Floſculi plures, ad
quadraginta, & ultra, plerique androgyni, pauci, ad novem uſque, feminini.
Placenta pappo diſtinctæ. Odor aromaticus, gratus. Lapſu aliquo exitat inter
Artemiſias *Emend. V. n. 51.*

126. APSINTHIUM ex alis floridum, foliis anguſtis, ſericeis, pinnatis, pinnis trifidis, &
quinquefidis *Emend. II. n. 72. Cat. rar. n. 903.*

Inter icones GESNERI æneas n. 34.

Aſſenzo alpino IV. PONA baldo p. 21.

Apſinthium alpinum incanum C. B. Prodr. p. 71.

Artemiſia n. 95. GMELIN. flor. ex herb. ſiccis.

An *Artemiſia foliis palmatis, ramis adſcendentibus, hirsutis, floribus globosis, pendulis, recep-
taculo pappoſo* LINN. *Olanska veſa* p. 285. cum ic. & *Spec. II.*

Putem eſſe *Apſinthium ſericeum montanum, candidum* SCHEUCHZER *It. I. p. 29. tab. 3. fig. 1.*
cum ic.

GÆBIUS *ibid.* p. 512.

Hæc

g) In cruditate BUCHWALD p. 74.

r) MULLER *de emend. opii* p. 13.

s) GREW. *idea of plants* p. 19.

t) Eo ſine utebatur *Carolus V.* DESSENNIUS p. 845.

v) HEIDE.

x) GATRARIUS p. 141. VESLING apud WELSCH *Epi-
ſagn. obſ.* 51. FEHR *Apſinth.* p. 117.

y) SERAPIO L. VII. MESVE c. 12.

z) HAGSTROM *de gener. calcul.* p. 26.

a) Species hispanica QUER. *ſlor. Eſpam.* II. p. 146.

b) LANG. *Remed. Brunſwic.* p. 110.

c) l. c.

d) GEOPROI. QUER. II. p. 150.

e) BELL *voyages* L. III. p. 223.

f) BONANNI *micrograph.* p. 291.

g) MESVE ad uncias octo.

h) *Tour through great Britain* III. p. 227. de *Nor-
thumbria.*

i) LINDER *venen*, p. 547.

k) LA MOTTRAYE circa *Bender.*

l) SCHEND van der *BACKE app.* ad E. N. C. vol. I.

m) Valere ad *Caſſavæ amara ſuccum* HUBERT. *de ea ra-
dice.*

*m**) *Purgant.* p. 111.

n) l. c. p. 285.

o) BORRICH *hermet. ægypt. Sap.* p. 348.

p) BARTHOLIN. *Eph. Nat. Cur. Dec. I. ann. 2. obſ. 2.*

Hæc species in alpinis minime rara est, locis lapidosis & inter rupes. In *Scheidek, Mettenberg, Gemmi, Liofon, Enzeindaz, Surchamp, Richard*: porro in *M. Culand, Prapioz, Darbon, Duggel, Audon, Sanetsch*. In *Joch*; in *M. St. Bernardi*, in montibus vallis de *Lie*.

Habitus idem brachiatae radicis lignæ, multicaulis. Caules paulo altiores, nobis pedem nunquam excefferunt, subhirsuti, semisupini. Folia perinde sericea, plana, longe petiolata, angusta, pinnata, pinnarum paribus duobus tribusve, extrema pinna impare: pinna qualibet petiolata, tripartita & quinquepartita. Ad caulem folia pinnata sunt, duobus tribusve paribus pinnarum, & demum simplicia, lanceolata. Flores passim per caulem in longis ex alis petiolis præfert, eorumque imi fere solitunt, in hoc a LINNÆANA planta diversi. Flores etiam minores, calyces pallidiores, ora minus fusca, etiam alba, iidem hirsutiores. Flosculi in ambitu feminini, reliqui campanulati, flavi. Placenta papposa.

Odor etiam grate aromaticus. Infusum ad pleuritidem *q)* perinde adhibent, ad febres iotermittentes, ad menses pellendos, ad vulnera consolidanda. Vocant *Genipi blanc r)*, Grindelienfes vero *Gäbuse*.

III. PLACENTA NUDA.

ARTEMISIA.

ABSINTHII TOURNEFORT T. 260. VAILLANT. p. 282.

ARTEMISIAE LINN. n. 945. VAILLANT. p. 284. TOURNEFORT T. 260.

& ABROTANI TOURNEFORT. VAILLANT. f. 23.

pleræque species.

Calyx imbricatus, squamis conniventibus, obtusis. Flosculi in disco androgyni, in ambitu feminini, obscura cum campanula, & longe bicorni tuba *t)*.

*127. ARTEMISIA foliis sericeis, radicalibus petiolatis, pinnatis, incis, caulinis femipinnatis *Emend. II. n. 71. p. 31. †*

Absinthium pinnatum minus, argenteo sericeoque folio BARRELIER p. 462. BOCCONE tab. 71.

Absinthium spicatum foliis petiolatis bis trifidis, caulinis, pinnatis ALLIONE *Stirp. Pedemont. T. I. fig. 5.*

LINNÆUS cum *Apsinthio* 126. confundit.

Aliquanto priori rarior, crescit in *M. Javernaz, les Martinets, Prapioz, aux Ormonds*, in *Fouly M. & super Val de Bagnes*.

Ab *Apsinthio* 126. certo differt. Habitus idem. Folia ad radicem perinde sericea, petiolata, tripartita. Pinna qualibet palmata, ex petiolo trifida, medium segmentum æqualiter, lateralia minus. Ultimæ lacinia lanceolata, obtusæ, in caule etiam magis. Folia multo quam in *Apsinthio* 126. latiora sunt, nervo potissimum prælato. Ad caulem sessilia eadem, semipinnata, pinnarum paribus quatuor, extrema pinna maxima, breviter trifida. Caules similes, sed non ramosi, dodrantem vix adtingunt. Petioli uniflori, recti, imi longiusculi, summi perbreves, ex alis foliorum in spicam floralem consentiunt, foliosam, superne densiorem. Calycis foliola ovata majori pro parte fusca, unde nomen. Flosculi in ambitu feminini, sola cum tuba, femine plano cordiformi. Interiores androgyni, cum lutea campanula. Placenta nuda.

Paiter aroma spirat. *Alpicolis Genipi noir*.

128. ARTEMISIA foliis tomentosis, multifidis, floribus erectis, longe spicatis, pene sessilibus *Emend. IV. p. 20. n. 55. †*

Herba alba GESNERE *hort. p. 244. 289. b.*

Absinthium seriphium montanum candidum C. B. SCHEUCHZER *It. IV. p. 328. It. VII. p. 508.*

L. R. H. QUER. *flor. Epp. II. p. 144.*

Planta hispanica, non alpina, in calidiori *Valesia* frequentissima est, a *Gundes* ad *Leucam* usque, ad vias & in desertis.

Ex radice lignosa caules numerosi & ramosissimi, toti cum foliis albo tomento obducti.

O 2

Fo-

q) BERGSTRAL *Svensk lënd. tiden 1751. etsi enim A. candidum humile nominat, nimis tamen hoc rarum est.*

r) GAUTIER p. 100.
s) TOURNEFORT L. M.

Folia recentia plana sunt, sicca contorquentur, & teretia quasi fiunt, lobique propius ad se invicem accedunt. Cæterum multifida sunt, non accurate pinnata. Pinnæ multifidæ, in quinque fere lobos divisæ. Lobi acuti, simplices, bifidi, trifidi, quadrifidi; lacinia lineares, lanceolatæ. Spica florifera longa, recta, composita ex alternis perbrevis ramulis, in quorum quolibet tres ad sex flores, in brevibus petiolis sessiles. Infimi florum fasciculi laxiores, foliis exiguis palmatis insident, supremi in spicam confluunt. Flos brevis, rotundus, contractior. Calycis squamæ cavæ, ovatæ, extremæ extus tomentosæ, interiores tenues, pellucidæ. Flosculi androgyni fere feni, flavi, etiam aurantii, & pene rubri, quando juniores. Non puto femineos intercedere. Placenta nuda. Autumno demum floret, hinc character nuper nobis innotuit. Odor aromaticus, gratissimus.

*129. ARTEMISIA foliis duplicato pinnatis, pinnulis parallelis, tomentosis *Cat. rar. Gott.* p. 372.

Absinthium ponticum CAMERAR. *Epit.* p. 454. cum folio.

Absinthium ponticum tenuifolium, incanum C. B.

Artemisia foliis multipartitis, subtus tomentosis, floribus subrotundis, nutantibus, receptaculo nudo LINN. *Spec. II.* p. 1187.

Passim cum dicerent reperiri, erat n. 126. Tamen in M. Beuerin Rhætia Cl. SCHINZ legit. In montibus supra Courvet ad septentrionem, au Cul des Roches prope Locle.

Planta fruticosa, caulibus frondosis, spicis floralibus, in paniculam coalescentibus, floribus grandifloris, pendulis. Folia concinna, albo tomento obducta, pinnata, pinnis sibi parallelis, iterum pinnatis, pinnulis & ipsis parallelis, plurium parium, lanceolatis. Calycis squamæ sublanuginosæ, ovatæ, duorum ordinum. Multi in flore flosculi; in ambitu feminini, tuba magna de gracili tubo eminente, latis cornibus. Interiores androgyni. Placenta nuda.

Magis quam vulgare Apfintium aromaticum est, minusque amarum v): Aqua vires herbæ habet, & oleum æthereum minus, quam ex Apfintio, amarum: præter quod & aliud oleum adiposum ascendit, & falis volatilis urinofis portio. Etiam utilius puto, quoties vires aromaticæ desiderantur. Ad essentiam, & oleum, hoc ipsum Cl. viri præferunt x). Præferbat olim ponticum GALENUS, ut magis aromaticam y).

130. ARTEMISIA foliis pinnatis inferne tomentosis, pinnis acute dentatis, spica paniculata, erecta.

Artemisia y) BLAKWELL *tab.* 431.

Artemisia rubra TABERNEMONT. p. 7. & *alba* IDEM p. 8.

Artemisia foliis pinnatifidis, planis, incis, subtus tomentosis, racemis simplicibus, floribus ovatis, radio quinquesflore LINN. *Spec. II.* p. 1188.

β Flore sulfureo VAILLANT.

γ Foliis variegatis ZANONI p. 24. *tab.* 17.

Non facis certa civis, etli in rudibus & ad sepem, inque ripis fluviorum provenit. In India certe & Japonia videtur indigena esse.

Caulis tripedalis & ultra, ruber, aut virens, erectus, foliosus, terminatus insigni spica, ex floralibus spicis composita. Folia superne viridia, inferne albissima, firma, nervo folioso & eundo latiori, pinnata, pinnis acute dentatis, conjugatis, extrema trilobata. Ex alis foliorum superiorum linearium petioli florales, spicati, ramosi, floribus erectis, congestis, onusti. Flos ovatus, calyx longus, squamis tomento obductis. Flosculi ambitus simplices, tubo obscuro, tuba bicorni: reliqui androgyni, tuba breviori, modice de campanula florali eminente. Placenta nuda, absque villo.

Planta acris, aromatica est, & præter solitos liquores dat oleum adiposum z), & falis volatilis urinofis benignam copiam. Sal fixus alcalinus a) est. Ab omni tempore pro emmenagoga b) planta habita est, ejusque infusum, potissimum vinosum, eo fine præscriptum,

z) GEOPROI p. 19.

x) MALOUIN *Chym. medic.* p. 274.

y) *Metb. medend.* L. XI.

γ*) *Artemisia absinthii* modo fruticosa, majoribus & pinguioribus foliis ramisque, aliud genus lætius, vir-

gis latioribus: aliud tenuius flore parvo tenui, candido, graveolente DITSCORID. L. III. c. 110. Add. PLIN. L. XXV. c. 36.

z) GEOPROI.

a) GMELIN l. c.

b) Folia viridia decocta *sem. Remyne arthrid.* p. 133.

praescriptum, tum ad balneum. Etiam fetum abegisse legas c), id quidem nimium: lochia vero urgere d), & dolores a partu superstites tollere facilius credas. Ex semine Artemisiae Perlas gelatinam e) coquere lego, in petechiis & morbis malignis utilem. Hydropem ex infuso hujus herbae superatum f) invenio. Aqua de ea herba stillans in officinis habetur: Sed ea potentior est spiritus, per fermentationem paratus, grate aromaticus. Debiliorem esse monet CARTHEUSERUS g). Externo usu ad fomenta, & vulnera sclopetaria & ambusta h) laudatur: ad balnea reficiendis post chronicos dolores viribus apta i). Moxa Japonica k), per certa testimonia, fit ex medulla caulis artemisiae: conii ex eo fomite facti cutem adurunt, & dolores podagricos l) tollunt. Carbores ad radices Artemisiae reperti m), vetustae forte radices fuerint.

131. ARTEMISIA caulibus procumbentibus, foliis primis sericeis, adultis viridibus, pinnatis, pinnis multifidis, lanceolatis.

Abrotanum campestre n) TABERN. p. 16.

Ambrosia altera CAMERAR, *Epit.* p. 597.

Artemisia foliis multifidis, linearibus, caulibus procumbentibus, virgatis LINN. *Spec. II.* p. 1185.

Passim ad vias & rupes in calidioribus circa Roche, Aigle, Bevioux, Ebrodunum, in Valesia, Besileæ, in valle Lepontia, & Helvetia infubrica.

Fruticosa planta radice lignosa, praelonga, ramosa, capillata. Caules numerosi, fere prostrati, neque integre erecti, duri, brachiati, cubitales. Folia prima sericea, deinde levia, viridia, firmula, compressa, longis & foliorum & pinnarum petiolis, pinnata, pinnis trifidis, quinquefidis, pinnulis lanceolatis. Flores in spicas ex foliorum lateribus erectas, in petiolis pene nudis. Capitula sunt breviter ovata, squamis calycis ovatis, virentibus, oris albis. Flosculi utriusque sexus perpauca, feminini gracillimi. Pappus in placenta nullus. Odor & sapor acris, aromaticus, absque amarore.

TANACETUM LINN. n. 944. TOURNEF. t. 261.

TANACETUM VAILLANT. p. 280. & BALSAMITA EJ. ib.

& aliqua ejus Absinthia.

Plura cum Absinthio communia habet, calycem imbricatum, magis quidem hemisphaericum, placentam nudam, flosculos duorum generum, & alia: differt squamis calycis acutioribus, flosculis femininis inaequaliter trifidis o).

132. TANACETUM foliis pinnatis, pinnis semipinnatis, acute dentatis.

Tanacetum TRAG. p. 158. DODON. p. 36. BLAKWELL. tab. 464. *vulgare* Icon REG.

Tanacetum foliis bipinnatis, incis, serratis LINN. *Spec. II.* p. 1184.

β Oris foliorum crispis TABERN. p. 10. DODON. CLARICI p. 484.

Exoticam puto, quae GESNERI tempore nondum sponte provenerit. In altissimis quidem Rhætiae montibus repertam fuisse apud SCHEUCHZERUM p) lego: nobis nihil simile contigit: Ad ripas fluviorum, fossas & muros reperitur: Abundabat in muris sub templo majori Bernensi Aventici.

Caulis firmus, erectus, ramosus, ad quinque usque pedes ascendit. Folia petiolata, petiolo lato, pinnata, pinnis ad nervum dilatatis, multorum parium, eundo longioribus, viridibus, glabris. Pinna quaelibet semipinnata, pinnulis ultimis confluentibus;

c) P. AMMAN. *med. crit.* p. 6.

d) BUCHWALD p. 34. 35.

e) MULLER *Saml. Russ. Gesch.* VII. p. 97. 98.

f) SPINDLER *obs.* 55.

g) *Mat. medic.* II. p. 456.

h) *Eph. Nat. Cur.* Vol. II. *obs.* 195.

i) GEOPROT.

k) Ex artemisia sinica latifolia parari RUMPF L. VIII. c. 54. *ten* RHYNE p. 26. siccatissimis plantae partibus. inter manus fricatis, fibris rejectis, servata medulla. Non bene negant Jesuitae *Recueil d'Observ. curieuses* II. p. 114. 115. Nam confirmat ex nostra planta Moxam esse CLEYER ad SCHERFFER *Introd.* n. 14. & *Eph. Nat. Cur.* Dec. II. ann. 4. *obs.* 1. & *ten* RHYNE *arbitr.* p. 96. & in China no-

stram Artemisiam nasci nuper vidit Cl. OSBEK p. 242. Conf. BIRCH T. IV. p. 119.

l) BUSCHOFF in proprio libro. *Guilielmus TEMPLE* in se ipso expertus.

m) BUDAUS p. 1152. ad herbam S. JOHANNIS CARDAN. *variet.* p. 119. *Eph. Nat. Cur.* Dec. III. ann. 10. *obs.* 128. MANGET. ad BARBETTE p. 7.

n) Abrotanum herba fruticosa amarissima, tertio gradu calida; tritum datur ad algores periodicos SORDAS I. c. 4. Acre medicamentum fuisse ex Poetis adparet, quod cautum medicum requireret. Vulnera purgabat Celsus V. c. 5. Amarum & calidum fuisse, tum moetanum, tum campestre PLINIUS L. XXI. n. 92.

o) TREW. ad BLAKWELL. LINN.

p) In posthumis.

tibus: semipinnulæ acute lanceolatæ, sæpe bidentatæ. Florum umbellæ planæ, nudæ, fummos ramos terminant. Flosculi numerosissimi, flavi g).

Planta amara, aromatica, Apfinthiis congener. Succus chartam cæruleam rubefacit r), & etiam in sale fixo acor superest s). Quare tonum solidarum partium confirmat, & vires vitales excitat: sudorem movet, ventriculum roborat. Ad cachexiam succus majori dosi quatuor unciarum perinde prodest t), ut Apfinthium; tum ad intermittentes v) febres. Hytericis florum ficcatorum drachma pro magno remedio datur x). Decoctum cum tanaceto vinum album in podagra ad ventriculum conversâ calens exhibetur y), magna cum spe. Vermes z) necare & pellere putatur, si juniores inprimis ramos exhibueris, etsi ejus semen non est verum *semen contra a)*. Urinam pellere b) lego. Succus ad pleuritidem datur c), & aqua amara ad rheumatismos d). Externo usu cum vino cocto abortum præcavere legitur e), & fetui robur addere f), & dolores spurios sedare g). Vaporem per inferiora susceptum menstruas purgationes expedire h), in balneo incoctum ante partum in septentrione adhiberi i) audio. Folia contusa inter caput & pileum posita defatigatos solari BOCCONE k). Rarius tamen a Medicis præscribitur.

*133. TANACETUM foliis ovatis, integris, ferratis LINN. *Spec. II.* p. 1184.

Balsamita major DODON. *Comm.* p. 299.

Mentha hortensis corymbifera C. B.

Balsamita mas BLAKWELL t. 98.

Non credebam veram indigenam esse. In pago tamen *Moutru* late sparso, suis lauretis celebri, passim ad viam provenit. Circa *Lugano*. Ibi facile putem indigenam esse.

Odorata planta, mihi quidem nimis dulce olens. Caules cubitales, firmi, valde ramosi, in summis ramis umbellas florum laxas gerunt. Folia ovata, aut elliptica, circumferrata, tota molliter hirsuta. Flores lutei, in petiolis nudis, ramosis.

Vires odor permittit, parum tamen officinis nota est. Ad dysenterias avertendas inprimis valere PORTIUS l).

CARPESIUM LINN. n. 948.

CONYZOIDES TOURNEFORT *Mem. de l'Acad. des Sciences* 1706.

A Tanaceto potissimum squamis calycis reflexis differt. Flosculi omnes campaniformes, quinquefidi sunt, in ambitu tamen feminei, conniventes, in centro patentes & androgyni.

134. CARPESIUM floribus terminalibus LINN. II. p. 1029. HILL. II. t. 82.

Aster cernuus COLUMN. p. 251. 252. *columna flore citrino* BARRELIER *ic.* 1142.

Conyzoides flore flavescente TOURNEFORT l. c.

Michelfeldæ C. B. In *Goldley* prope *Unterseen*, & abunde legi inter menthas, & asteres aquaticos, ad pedem *M d'Arvel* inter *Rennax* & *Villeneuve*.

Caulis valde ramosus & foliosus, pedalis & cubitalis, asper. Folia hirsuta. subaspera, elliptica, lanceolata, rariter ferrata. Flos singulum ramum terminat; eum ambit corona foliorum mollium, undulatorum, inæqualium, lanceolorum. Maturi iidem ex lato pediculo nutant. Calycis prima folia, qualia plantæ universæ, longa, reflexa: sequentia breviora, apice pariter reflexo, ultima fere alba, apice non reflexo. Placenta nuda: femina longa, elliptica, acuminata, striata. Flosculi in ambitu graciles, quinquefidi, circa tubam bicornem contracti, feminini, staminibus destituti. Flosculi interiores multorum ordinum, androgyni, majori campanula, radiata, albida, tuba lutea.

FLOS-

q) TOURNEFORT l. c. A. D. BERKHEY *tab.* 3. n. 22.

r) *Projet Esc. in Ad. Paris.* p. 222.

s) GMELIN l. p. 237.

t) PONTEDERA.

v) *ibid.*

x) F. GHERLI *observat.* 58.

y) BRADLEY *new improv.* p. 334.

z) TRAGUS. FISCHER p. 80. C. HOFMANN. ANDRY *des vers* c. 9. BUCHWALD p. 267.

a) ELSHOLZ *Eph. Nat. Cur. Dec. II. ann. 3. obs.* 1. CHOMEL *plant. us.* II. p. 441.

b) BOCCONE *mus. di ff.* p. 191.

c) BUCHWALD l. c.

d) *Anciens Mémoire.* II. p. 183.

e) CRATO.

f) *Oecon. Pflanz. hist.* XI. p. 15.

g) *ibid.*

h) S. PAULI *quadrupart.*

i) LINN. *flor. Lap.*

k) *Observat.* p. 80.

l) *Med. milit.* p. 156. 157.

FLOSCULOSE.

II. PLACENTA NUDA.

II. SEMINE PAPPO CORONATO.

CONYZA LINN. n. 950.

CONYZÆ VAILLANT. p. 298. & TOURNEFORT T. 259.

pleræque species.

Calycis squamæ imbricatæ, multorum *m*) ordinum, squamis, ut in astere, apice patulis. Flosculi in ambitu feminini *n*), campanula destituti, reliqui androgyni *o*). Semen coronatum, pappo simplici *p*).

135. CONYZA foliis ovato lanceolatis, rariter ferratis, floribus umbellatis *q*).

*Conyza major q**) MATTHIOLI p. 870. CAMER. Epit. p. 612. vulgaris C. B. I. R. H.

Conyza foliis lanceolatis, acutis, caule annuo, corymboso LINN. Spec. II. p. 1205.

Ad vias, fepes, in collibus, & fylvis.

Multa habet similia Carpesii. Caulis erectior, firmus, tripedalis, ramosus, & in summa parte laxè umbellatus. Folia mollia, hirsuta, subtus incana, mollia, ex ovatis aut ellipticis fere lanceolata, rariter ferrata. Petioli florigeri ramosi. Calyx pene cylindricus; prima ejus folia magna, ex ovatis lanceolata, pene tota viridia, reliqui ordines sola parte ultima virent, qua amant a toto calyce recedere. Feminini flosculi multi, absque campanula, nisi tubum floralem velis perangustum; tuba ipsis prælonga, purpurea. Interiores flosculi androgyni, flavi. Semen longè ellipticum, sulcatum.

Odor leniter, neque absque gratia aromaticus, TRAGUS ait emmenagogam esse: vix tamen officinis nota est.

EUPATORIUM *r*) LINN. n. 935.

EUPATORII TOURNEFORT. T. 259. VAILLANT. p. 302.

multæ species.

Calyx Solidaginis *r**) , squamis imis ovatis, interioribus linearibus, lanceolatis, longioribus, rectis, apice non patulis. Flosculi omnes androgyni *s*), calyce longiores, tuba longissima *t*). Pappus simplex, brevissime plumosus.

136. EUPATORIUM foliis ovato lanceolatis, tripteris.

Eupatorium adulterinum FUCHS p. 265.

Eupatorium avicennæ BLAKWELL tab. 110. cum caractere.

Fingerdutch agrimony HILL. III. tab. 98.

Eupatorium foliis digitatis LINN. Spec. II. p. 1173.

β Foliis integris neque digitatis RAI Syn. III. p. 180.

Prius quidem vulgo in humidis: alteram varietatem reperi ultra *Lavey eundo vers les Isles*; tum circa *Gernsheim* in palatinatu.

Caulis hirsuti, quadranguli, tripedales & sepedales. Folia conjugata, quam notam VAILLANTIUS genericam, LINNÆUS etiam classicam facit, ex crasso pediculo ternata, omnibus foliolis subhirsutis, acute ferratis, medio maximo, ovato lanceolato. Id alias solum adest, & lateralia illa bina deficiunt, alioquin multo minora. In summo caule umbella plana, densa. Flosculi & tubæ purpureæ, etiam albæ. Semen longum, gracile, pyramidale, basi arcuata.

Odor acris, sapor peramarus. In destillatione *x*) præter acidos liquores etiam salem volatilem

P 2

m) TOURNEFORT ut in A.

n) VAILLANT. fig. 25.

o) ibid. fig. 14.

p) VAILLANT. fig. 37. 38.

q) Cunilago que Conyza PLIN. *hist. nat.* L. XXI. n. 29.

*q**) Conyza major caule bicubitali, foliis latioribus, gravi odore. Folia olivæ similia, hirsuta, pinguis. Flos caducus lutei coloris, qui in pappum abit DIOSCORIDIS III. c. 119.

r) Eupatorium herba fruticosa, caule unico, lignoso,

nigricante, recto, tenui, hirsuto, cubitali, etiam ampliori: foliis per intervalla quinquefolii, aut cannabis potius similibus, quinquepartitis, aut amplius divisis, per ambitum ferratis. Semen medio ex caule erumpit, pilosum, deorsum spectans, quod ficutum nostribus adhæret DIOSCORID. IV. c. 37: PDIN. L. XXV. n. 29. Videtur nostrum.

*r**) TOURNEFORT. A. K. L.

s) IDEM C. E.

t) TOURNEFORT D. G.

x) GEORGI p. 453.

latilem urinosum fatis abunde fundit, etiam concretum, & oleum adiposum. Ex GESNERI *y*) experimento decocta radix, ad pugillum, alvum movet, & vomitum, quem effectum CHOMELIUM non vidisse mireris, nisi parca dosi usus est. In ictero cachexia & hydrope rusticorum medicamentum est *z*), ut etiam post paracentesin infuso florum utantur *a*). Febres intermittentes, ulcera pedum putrida, infuso Eupatorio debellari BOERHAAVIUS. Dosis succi uncia, extracti drachma. Non alio medicamento scorbuticos in Turcia solfores sibi mederi TOURNEFORTIUS. In fomento vulnerarium est *b*), ad hydropica crura, & tumentia scrota apprime utile *c*).

CACALIA *d*) TOURNEFORTII T. 258.

VAILLANT. p. 306. LINNÆI n. 933.

Calyx cylindricus, ex paucis squamis, fere quinque *d**) conglutinatus, ut monophyllos videatur *e*). Flosculi paucissimi, androgyni, quadrifidi *f*).

137. CACALIA foliis cordatis, ferratis, longissime petiolatis, floribus umbellatis.
Cacalia alpina HILL. III. t. 109.
Cacalia foliis reniformibus, acutis, denticulatis, calycibus subtrifloris LINN. II. p. 1170.
- a. Varietas foliis subtus albensibus & tomentosis, junior, aut alpina.
Cacalia incano folio CLUS. Pannon. p. 500. 501.
Cacalia foliis crassis, hirsutis C. B. Basil. p. 58. SCHEUCHZER It. I. p. 32.
- b. Flore albo BURSER.
- c. Foliis profunde sectis SCHEUCHZER.
- d. Foliis subtus glabris, adultior aut montana.
Tussilago alpina f. montana DALECH LUGD. p. 1052.
Cacalia glabro folio CLUS. Pannon. p. 501.
Cacalia GHINI DE CHOUL quer. p. 87.
Cacalia foliis cutaneis, acutiorebus & glabris C. B. SCHEUCHZER It. I. p. 32. Ic. ROBERTI 52.
 GESNER ic. lign. LXXI.
- b. Flore albo PONTEDERA.
 Frequens in montanis dumetis Juræ M., vallis *Emmia*: tum in alpinis non altissimis, *Dansesz, Luan &c.*
 Caulis cubitalis & ultra, foliosus, & ramosus, tamen per intervalla. Folia petiolata, infima etiam longissime cordata, etiam latiora, renis similia, semilunaribus dentium intervallis: subtus alias tota glabra, alias nervis hirsutis, demum tota tomentosa, & una crassiora. Summus caulis ramosus, in ramis subdivisis latam & densam umbellam gerit. Flosculi tres ad quinque, purpurei, tum tubæ, & calyx. Semina quadrangula, longa, sulcata.

PETASITES.

TUSSILAGO LINN. n. 952.

PETASITES TOURNEFORT. T. 258. VAILLANT.

& TUSSILAGO TOURNEFORT. T. 267. VAILLANT.

Tussilago equidem vera planta radiata est, tum Petasites sibiricus, quem GMELINUS pinxit, & nostræ alpes non habent. Reliquæ species flosculosæ sunt, aliæ flosculis omnibus androgynis, aliæ admittis flosculis femininis. Summa tamen adfinitas habitus fecit, ut cum LINNÆO Petasites radiatos cum non radiatis relinquamus. Cæterum Petasites cum Cacalia habitu convenit, diversus calyce imbricato, squamis multorum ordinum, flosculorum numero multo majori, & flore obesiori. Adde habitum caulis in omnibus speciebus aphylli, folis squamis coloratis, teneris, & tenuibus adpersi.

I. FLOSCULIS

y) Epist. p. 63. & 121.*z*) CHOMEL. BUCHWALD p. 120.*a*) BLAIE.*b*) TRAGUS.*c*) CHOMEL. SCOPOLI p. 368.*d*) Cacalia Leontice femine margaritis simili, foliis ma-

gnis, albis, e quibus mediis caulis emicat, rectus, albus, florem gerens oleæ similem: in montibus nascitur DIOSCOR. III. c. 118. PLIN. L. XXV. n. 85. Ejus radix ad tussim valet PLIN. L. XXVI. n. 15.

*d**) ad decem LINNÆUS.*e*) TOURNEFORT D. D.*f*) IDEM B.

I. FLOSCULIS OMNIBUS ANDROGYNIS.

138. PETASITES g) floribus dense spicatis, flosculis androgynis.

Petasites DODON p. 597. H. AICHSTETT *hibern. tab. 5. fig. 1. BLAKWELL tab. 222.*

Tussilago major CAMER. *Epit. p. 592.*

Oval headed butterbur HILL. T. III. t. 90.

Tussilago thyrso ovato flosculis omnibus hermaphroditis non CLIFF. *sed Spec. II. p. 1215.*

β Flore albo, vera varietas calyce albicante, in valle *Chapuisse*.

Ad rivos passim vulgaris.

Radix magno ex tubere ramosa, lineata & anulis percurfa. Caulis floriger primo vere erumpit, dodrantalis, & pedalis, simplex, purpureus, squamis concoloribus adspersus. Superior pars caulis ex petiolis producit florum fasciculos, qui sensim magis congesti in ovalem spicam colliguntur. Stipulae latiusculae, longe aristatae. Calyx quasi campaniformis, ruber, quatuor squamarum ordinibus: ejus folia appressa, aequalia, longe lanceolata, saepe obtusa. Flosculi albi, rubris lineis picti, aut rubri, a decem ad viginti, speciosi g), quinquefidi, omnes androgyni; vidi tamen aliquando in ambitu femininos h) etiam fuisse, cum tuba bifida, de gracili tubo eminente. Erant androgyni 20 & 24. cum femininis 5. 6. Semen perfectum sub femininis. Plerumque tamen soli sunt mares. Vagina staminum de flore eminens, purpurea. Post thyrsum floralem Majo mense folia succedunt amplissima, terrae imposita, longo pediculo, cordata, tamen cis mucronem latiora, margine dentato, intervallis dentium semilunaribus, subtus lanugine adspersa, aut tota tomentosa.

Radix acris, aromatica, sapore non ingrato, & resinoso, si verno tempore i) effodias. Inter alexipharmaca numeratur, sudorem movet, in asthmae laudatur k). Bubonibus tusa in peste imponitur: & in podagra l). Vapor tollit podagram m). Recens demessa folia concisa pecori non displicent n).

II. FLOSCULIS IN AMBITU FEMININIS.

I. TUBULOSIS.

*139. PETASITES spicis laxis, umbellatis, flosculis plerisque androgynis *Emend. IV. p. 58.*

Icon GESNER *lign. 70.*

Petasites flore albo CAMERAR. *Epit. p. 593. LA CHENAL diff. inaug. p. 8.*

Loose spiked butterbur HILL. T. III. *tab. 90.*

Tussilago thyrso fastigiato, flosculis femineis nudis, paucis LINN. *Spec. II. p. 1214.*

Prope *Muttenz im Engethal* Cl. LA CHENAL. Abunde & magna copia in sylvis subalpinis, & ad fluviorum ripas in *Chapuisse*, *Ormond dessus &c. A la Combe de Valanvron*, & *sous le Cret de la Ferriere* Cl. GAGNEBIN.

Huic folia magis tomentosa, spica multo laxior, lata, pene umbellata, petioli longiores magis ramosi, diffusi; Stipulae in petiolis longiores, neque latae, neque aristatae. Calycis folia duplo longiora, magis subulata & acuta. Flosculi majores, albi, etiam carnei, plerique androgyni, cum paucis femininis, ut etiam nullos viderim.

In isto semiflosculos ligulatos quinque ad decem vidit Cl. LA CHENAL.

*140. PETASITES floribus spicatis, pendulis, petiolis multifloris, calycibus aequalibus, flosculis paucissimis androgynis *Emend. IV. p. 21. n. 59.*

Petasites major & *vulgaris: prima species* RUPP. p. 153.

Petasites major floribus longis pediculis insidentibus DILLEN. *hort. Eltham p. 309. ic. 237. ut tamen ventricosus calyx a nostris dissentiat.*

Tussilago thyrso oblongo, flosculis femineis nudis plurimis LINN. *Spec. II. p. 1214.*

Longspiked Butterbur HILL. T. III. *tab. 90.*

Gottingae ad papiri fabricam *Wendensem*. Circa *Birsam & Wiesam* Cl. LA CHENAL n*).

Fere ubique ad *Suzam*. In montanis Jurae *au moulin de Renan*: sed abunde in subalpinis, *Chapuisse & Ormond dessus*.

Habitus potius amplior. Scapi altiores, cubitales & ultra: flores multo minores, in hoc

g) Petasiti pediculus cubito major, crassitudine pollicis, a quo praegrande folium, galeri modo amplum, quasi fungus dependet DIOSCORID. IV. c. 103.

h) TOURNEFORT *tab. 251. A. B. C.*

i) IDEM D. G.

j) S. PAULI.

k) BUCKWALD p. 197.

l) WOOD *Epist. ad RAUUM.*

m) KRAMER p. 22.

n) SCHREBER *Symb. III. p. 65. BERNHARD Wiestenhan*

p. 193.

n*) *Diff. inaug. p. 7.*

hoc genere minimi, multo numerosiores, petiolis biuncialibus, ramosis, floribus ob pedunculorum longitudinem, sæpe pendulis. Calycis squamæ ovatæ, parum lanceolatæ, quasi pali in unum regularem ejusdem ordinis circulum disponuntur. Pappus etiam in juniore flore ultra calycem eminent. Flosculi pene omnes femini, androgynus unus, aut alter. Tubæ pappi longitudine.

- *141. PETASITES floribus spicatis, erectis, foliis calycinis lanceolatis, flosculis paucissimis androgynis *Emend. IV. p. 21. n. 60. II. n. 78. †*

An *Cacalia tomentosa* C. B. *Prodr. p. 102. SCHEUCHZER It. II. p. 130. tab. 18. It. IV. p. 331.*
Nunquam æque pauciflorum petasiten vidi.

Petasites minor SCHEUCHZER *It. VI. p. 425.*

In alpinis, au *Torrent des males pierres*, versus *la Joux verte*: in valle *Chapuisè*, in *M. Breitlauwenen*, & alibi; à *Roulier mairie de la brevine*, & versus *Bellelai*.

Amat iste tomento esse densiori & magis laneo, utrinque abundante. Folia sæpe triangularia, Squamæ ad caulem omnium maximæ. Spica multo quam in n. 140. brevior, petiolis plerumque unifloris, etiam bifloris, sed pro floribus portione brevioribus, stipulosis, magis erectis, nunquam pendulis. Flores multo majores, quando adoleverunt: nunquam penduli. Squamæ calicinæ minus ordinatæ, lineares, acute lanceolatæ, virentes, cum fusco villo adsperso: tubæ prælongæ, ut se super calycem efferant, dum flos viget, & filamentis suis Eupatorium imitentur: tubæ enim duplo pappo longiores sunt, dum flos integer est. De pappo unus alterve flos androgynus eminent, reliqui feminei sunt, tubo perangusto, longa tuba. Varietatem rubris calycis apicibus, tubisque reperi in *M. Chapuisè*.

Omnibus computatis adfinis est prioris, & cum omnibus, quæ adnotavi, discriminibus, forte non satis diversa.

Radiatum petasiten nos nullum habemus.

142. PETASITES scapo unifloro, foliis reniformibus.

Icon GESNERI n. 42.

Tussilago alpina L. *CLUS. Pam. p. 496. 497. evanida canescente folio, & Tussilago alpina glabro folio* E.J. & p. 498. 499.

Tussilago alpina rotundifolia canescens C. B. SCHEUCHZER *It. IV. p. 332.*

& *Petasites alpina rotundifolia minima canescens* E.J. *It. VII. p. 516.*

Tussilago scapo subnudo, unifloro, foliis cordato orbiculatis, crenatis LINN. *Spec. II. p. 1213.*
Crimson butterbur HILL. *II. tab. 19.*

β Flore albo.

Rubello flore in fylvis locisque umbrosis Juræ & alpium non rarus. *Albo flore* J. GESNER supra thermas Leucenses reperit, ad radicem montis glacialis, quem ab iis thermis solent adire.

Habitus a prioribus diversus. Caulis, qui idem radix est, prosternitur & subinde folia edit, mistasque foliis radices, & denique erigitur, floremque profert, rotundior, quam priores species. Folia firmæ carnis, venosa, ut adfinitatem agnoscas; juniora tomentum habent, quod adulta dejiciunt. Figura renis est, dentesque in ambitu acuti. Scapus dodrantalis, paucis foliis, ovato lanceolatis, adspersus. Flos unicus, speciosa magnitudine, cum calyce rubro. Flosculi feminei unum ordinem efficiunt, fere deni, tubo minimo, bifido. Androgyni ad trigenos usque, tuba eminente. Semina prismatica, striata.

II. FLORE RADIATO.

143. PETASITES scapo unifloro, flore radiato.

IC. GESNER *lign. 67.*

Tussilago o) CAMER. *Epit. p. 590. 491. vulgaris* IC. REG.

Tussilago f. farfara BLAKWELL *tab. 204.*

Common Coltsfoot HILL. *T. II. tab. 19.*

Tussilago scapo imbricato, unifloro, foliis subcordatis, angulosis, denticulatis LINN. *Spec. II. p. 1214.*

Nihil frequentius in agris argillosis, udis, ad vias & in fossarum aggeribus.

Scapus

o) Tussilaginis folia sunt majuscula quam hederæ, sex, septem a radice, subalbida a terra, superne virentia, in plures angulos exeuntia. Caulis palmam altus: flos luteus vere prodit, quo una cum caule

confestim exiit Radix tenuis, supervacua. Hæc DIOSCORIDES III. c. 109. Omnino nostra. Chamæleuce f. farfara nascitur secundum fluvios PLIN. L. XXIV. n. 85. & XXVI. n. 16. cum descriptione. Equi ungula MARGELL. p. 121.

Scapus floralis, ut in plerisque aliis Petasitis speciebus, primo vero solus prodit, squamis adpersus frequentibus, semipedalis, uniflorus. Folia ad terram utcumque cordiformia, sed angulosa, ferrata, intervallis dentium semilunaribus. Calyx fit uno ordine foliorum longorum, in cylindrum conjunctorum p), quibus aliqua ad basin accedunt, ut in senecione. Semiflosculi patuli q), numerosissimi, flavi, perangusti r): feminini campanulati, magni s), trigeni, tuba clavata.

In sale fixo acor superest t). Folia viscida, subamara, lenire dicuntur & aperire: in morbis pectoris, tussi, phthisi, asthmae, cum floribus infusa, aut cum aqua cocta adhibentur, & fumus v) denique plantae incensae, cujus ad tussim v*) usus antiquissimus est. Decocta cum tussilage aqua etiam in scrophulosis utiliter adhibita fuit x). Succum abunde sumtum ad calculum commendant y). Elementa radicis cum taraxaco convenire invenit Cl. CARTHEUSER z). Ex lanugine radicis fomes paratur a).

CHRYSOCOMA a*) LINN. n. 939. DILLEN nov. gener. t. 14.
CONYZÆ spec. TOURNEF. & VAILLANT.

Calyx imbricatus, squamis linearibus, acuminatis. Flosculi omnes androgyni.

*144. CHRYSOCOMA.

Linaria tertium genus TRAG. p. 358.

Oxyris austriaca CLUS. Pann. p. 310. 311.

Chrysocome DIOSCORIDIS & PLINII COLUMN. Ephraf. p. 81. 82.

Linear goldenloks HIL. III. tab. 94. folio lato.

β minor TABERNÆM. p. 825.

γ flore speciosiori Hort. flor. p. 129.

Passim de rupibus durioribus erumpit au Chalet prope Aigle, prope Rupem à la Marbriere: in rupibus Passgartsub prope Bieman, Neocomi, à la Bonneville. Circa Fouly &c.

Caules virgati, foliosi, longe simplices, cubitales, & ultra, ex summitate ramosi. Folia lini similia, linearia, lanceolata, glabra, viridia. Flores in umbellam spicatum, ex petiolis unifloris foliosis. Hi sub flore intumescunt b). Calycem paulatim folia, universae plantae foliis similia, & linearia ordiuntur, deinde imus calyx, ex squamis imbricatis compositus, ut in solidagine c). Flosculi flavi, magni, omnes androgyni. Semen villosum, pappus ochroleucos, aut rufus.

FILAGO.

ELICHRYSUM c*) TOURNEFORTII T 259. VAILLANT. p. 290.

& FILAGO VAILLANT. p. 296. TOURNEF. ib.

GNAPHALIUM d) LINN. n. 946.

& FILAGO LINN. n. 995.

Calyx imbricatus, squamis simplicibus e), aut lanceolatis, ovatis, conniventibus. Sexus in hoc genere omnes reperias, plantas flore mere androgyno, misto ex flosculis femininis f) & androgynis g), & sexibus demum tota planta distinctis.

Q 2

Commune

p) TOURNEFORT T. 276. A.

q) ibid. A. B. C.

r) ibid. G. F.

s) ibid. D.

t) GMELIN L. c. p. 237.

v) Vapor PLIN. L. XXVI. n. 16. radicis nidor IORUM L. XXIV. n. 85. & foliorum fumus & radicis suffitus DIOSCORID. Fumus aridæ tussilage ore haustus BRASSAVOLA rat. vid. n. IV. Add. BUCHWALD p. 279.

v*) Ad tussim equi ungulam laudat MARCELLUS. Hecticum hominem sola tussilage cum paucis pane se sanasse KRAMER med. milit. II. p. 175. Recens radix ad catarrhales pectoris congestiones optima DETHARDING method. p. 154.

x) FULLER gymnast. p. 87. 88.

y) Comm. Lit. Nor. 1736. p. 394.

z) Mat. medic. part. post. p. 416.

a) SCALICER subtilit. exerc. 180.

a*) Chrysocome fruticat, palmi altitudine, corona specie corymborum, hysopi simili, radice hirsuta veratri nigri, calida, cyperum æquante DIOSCOR. L. IV. c. 50. non est nostra.

b) DILLEN. ic.

c) IDEM ib.

e*) Helichrysum, quod & Chrysanthemum vocant & amaranthum, ramulo candido, virenti, recto, firmo: folia intervallo distincta, angusta, abrotano similia: coma aurea in orbem umbella rotunda, radice tenui DIOSCOR. IV. c. 52. Non est nostra.

d) Γναφαλος tomentum, quo calcitræ fulciuntur SURDAS p. 487. Γναφαλις centunculus MARCELL. p. 203 Gnaphalium foliis albis mollibusque, aliqui pro tomento utuntur DIOSCORID. L. III. c. 115.

e) VAILLANT. fig. 2. TOURNEFORT B. I.

f) TOURNEFORT H. & in filagine G. H. F.

g) VAILLANT. fig. 14. TOURNEF. C. E. & in filagine B. D.

Commune omnibus speciebus est lanuginosus esse, & diductis foliis *fla agere*: frequens etiam est calyci nitorem habere metallicum, quæ Elichrysa sunt TOURNEF. & VAILLANTII. Filagines anguloso *b*) calyce, aut acutis squamis, summa adfinitas cum aliis, terete calyce speciebus, vetat separare, & genus multo magis naturale est, quam sit Petasites: pluscula etiam LINNÆI Gnaphalia calyce sunt acuto.

I. FLOSCULIS OMNIBUS ANDROGYNIS.

*145. FILAGO foliis linearibus, oris contractis, ramis simplicissimis, umbella convexa terminatis.

Stoechas citrina tenuifolia Narbonensis I. B. III. p. 154.

Elichrysum sive Stoechas citrina minor BARRELIER *ic.* 410. forte & n. 409.

Gnaphalium fruticosum, foliis linearibus, ramis virgatis, corymbo composito LINN. *Spec. II.* p. 1192.

Est inter meas ex plantis CONSTANTII, addito loco natali supra *Blonai*. Ibi mea cura requisita non potuit reperiri. Suspicio ex horto aliquo casu elapsam, alicubi loco inculto getminasse.

Radix lignosa. Caules duri, ut in plerisque Gnaphaliis solent, numerosi, virgati, erecti, cubitales, toti foliosi, non ramosi. Folia rorismarini, oris contractis, linearia, acuta, tomento obducta. Umbellæ caules terminant, densæ, convexæ, florum obscure luteorum, non valde splendentium, hemisphæricorum. Petioli uniflori & biflori, squamæ calycis ovata.

STOECHAS citrina in fabuletis Germaniæ adeo frequens, nondum in Helvetia reperta est. Etiam huic speciei flosculi omnes androgyni sunt.

*146. FILAGO foliis lanceolatis, viridibus, subtus tomentosis, floribus umbellatis.

Gnaphalium Americanum CLUS. *hisp.* p. 327. *Tannon.* p. 496. I. B. III. p. 162.

Gnaphalium herbaceum foliis lineari lanceolatis, acuminatis, alternis, caule superne ramoso, corymbis fastigiatis LINN. *Spec. II.* p. 1198.

Everlasting Cudweed HILL. *t.* 103.

American livelong PETIVER *t.* 18.

Cum & in *Kamtschatka*, & in Anglia ad ripas fluviorum proveniat, hic recensendum putavi, quod in aspero colle prope villam *Drakau* super *Arolam* fl. abunde nascatur, quo loco & olim legi, & nuper. Potuit tamen olim ex horto aliquo eo aberrasse.

Caulis tomentosus, foliosus, bipedalis, & ultra. Folia viridia, inferne tomentosa, elliptica, lanceolata. In summis ramis umbellæ laxæ. Petioli ramosi. Calycis squamæ, qua parte coloratæ sunt, albæ, absque splendore. Flosculi omnes androgyni, ex luteis virides, staminum vagina eminente crocea, deinde fusca. Pauci aliquando feminini flores admiscuntur. Planta in America nata circa *Neu-Gottingen* Carolinæ australis, missa ab optimo BORNEMANNO, tamen differt, rubiginosis pilis caulibus, calycis squamis minus obtusis.

II. FLOSCULIS IN AMBITU FEMININIS.

IN CENTRO PAUCIS ANDROGYNIS.

*147. FILAGO foliis mollissimis, tomentosis, obtusis, umbella convexa, electrina *Cat. rar.* u. 908.

Jersey livelong PETIVER *tab.* 18. & in *Phil. Transact.* n. 378.

Chrysocome altera CLUS. *hisp.* p. 267.

Chrysocome citrina supina, latifolia, italica BARRELIER *ic.* 367.

Gnaphalium herbaceum foliis semiamplexicaulibus, ensiformibus, repandis, obtusis, utrinque pubescentibus, floribus conglomeratis LINN. *Spec. II.* p. 1196.

In Helvetia passim. Circa scaturiginem *Heilbad* thermarum *Leucensium*. In *Valesia* ad vias inter *Sedunum* & *Leucum*. Trans alpes circa *Chiavennam*, *Bellinzonam*, *Morbegno* &c.

Caules ex eadem radice numerosi, erecti, toti cum foliis albo tomento obducti. Folia copiosa, linearia, sine obtuso, mollissima, vaga, undulata, convoluta. In summis caulibus umbellæ ramosæ, convexæ. Petioli multiflori. Calyx hemisphæricus, squamis viridibus, margine argenteo cum flavi admisti tinctura, ut color ex auro & argento temperatus nascatur. Flosculi feminei, albidus, androgyni, subflavi.

148. FILA-

b) VAILLANT. *fig.* 5.

148. FILAGO foliis linearibus, alis spiciferis.

English livelong PETIVER tab. 18.*Filago Germanica altera secundum folia florida* LOBEL. *advers.* p. 201. *ic.* p. 482.& *Gnaphalium anglicum vel Belgicum, folio longiori* LOBEL *ic.* p. 482.*Gnaphalium rectum* I. B. III. p. 160.*Gnaphalium caule simplicissimo, floribus spicatis* LINN. *Spec. II.* p. 1200.*Icon OEDERI* tab. 254.

Abunde in collibus, dumetis, sylvis, Bernæ etiam vulgatissima.

Caulis albi, tomentosi, numerosi, recti, ab imo ad summum ramosi, ramis brevibus, folia non superantibus. Folia linearia, acuta, viridia, tomento cinereo obnupta, subtus tota lanuginosa. Ex alis foliorum petioli valde tomentosi, sexflori, aut ultra, toti floribus obducti. Ex istis minoribus spicis una magna & erecta, angusta spica coalescit. Flores cylindrici, squamæ calycis virides, lanceolatae, spadiceo notatae, ora pallente & nitida. Flosculi feminini plurimi, androgyni quatuor aut quinque.

Foliis ad decem lineas latis in M. *Gottbardo* reperi, & in M. *Fouly* floribus nigerrimis, in spicam congestis vix triunciale.149. FILAGO caule simplicissimo, spica pauciflora terminato *Emend. II.* n. 77.*Leontopodium parvum* LOBEL ob folia inter flores.*Gnaphalium alpinum, incanum & pumilum* BOCCONE *plant. rar.* p. 40. tab. 20.*Gnaphalium supinum Lavandula folio* BOCCONE t. 85. p. 107.*Gnaphalium umbellatum minimum* SCHEUCHZER *It. IV.* p. 335. ex loco natali.& *Gnaphalium oblongo folio* EJ. *It. II.* p. 134.An *Gnaphalium sarmentis procumbentibus, caule simplicissimo, capitulo terminali aphylo, floribus oblongis* LINN. *Spec. II.* p. 1199.In altioribus alpium ubique in *Gottbardo, Scheidek, Furka, Javernaz, les Martinets, Jeman, montibus supra vallem de Bagnes, S. Bernhardi, Fouly, Wängenalp, Speluga &c.*

Nostro caulis simplicissimus, vix erectus, trientalis, aut paulo altior. Folia angusta, lineata, tomentosa, sed mollia, flaccida. Flores in summa planta in alis foliorum solitarii, coalescunt in spicam foliosam brevem, florum octo, non multo ultra. II grandes, cylindrici, calycibus glaberrimis, spadiceis. Flosculi in ambitu feminini pauci, androgyni plures, campanula ex flavo in fuscum degenerante. Non satis certo a n. 148. separo.

150. FILAGO caule simplici, umbella pauciflora, calycis basi tomentosa *Emend. II.* p. 33. n. 76. †*Filago alpina minor, erecta* SCHEUCHZER *It. II.* p. 133. cum a n. 149. distinguat.In Alpibus non rarissima, in *Gemmio, Nesso, sur Champ, Ovanna, Enzeindaz, les Martinets, Culand, Taveyanaz, Prapioz, Jeman, Fouly, Rossboden, St. Bernhard, Gottbardo, Speluga, montibus supra Bagnes.*

Radix lignosa, crassa, nigra. Folia ex radice latiora, superne viridia, glaberrima, in fine tomentosa. Caulis non ramosus, vix ultra sex uncias altus, foliis gracilioribus adspersus. Flores in apice, absque foliis intermissis, tres, quatuor, ad octo, congesti, umbellati, cylindrici, in hoc ordine maximi, squamis calycinis lividis, ex qua nota facile agnoscas, & in basi tomentosis, per oras nigris, etiam albis. In ambitu flores feminini pauci, cum longa tuba: in disco androgyni, numerosi, campanula quinquefida, pallente, de qua tuba longa eminet, tum pappus, qui calycem semper excedit. A prioribus facile distinguitur.

Hoc forte fuerit *Gnaphalium sarmentis procumbentibus, caule simplicissimo, capitulo terminali, aphylo, floribus oblongis* LINN. *II.* p. 1199. etsi nostrum neque dioicum est, neque sarmenta habet procumbentia.

151. FILAGO caule ramosissimo, diffuso, umbella sessili terminatrice.

Gnaphalium humile, ramosum, capitulis nigris RAI p. 295.*Blakheaded Cudweed* HILL t. 107.*Long Cudweed* PETIVER tab. 18.*Gnaphalium herbaceum, caule ramoso, diffuso, floribus confertis, terminalibus* LINN. *Spec. II.* p. 1200.

In fossis, hortis, &c.

R

Caulis

Caulis ramosissimus, paucas sæpe uncias altus, etiam pedalis, diffusus, ramosus, ramis procumbentibus, tomentosis, inprimis superne. Folia mollia, tomentosa, inprimis inferius, linearia, lanceolata, obtusa, vaga. In summis ramis numerosi flores, in brevibus petiolis, sessiles, inter folia sedent, multo tomento tecti, minimi. Calycis squamæ splendentes, fuscæ; juniores etiam subluteæ. Flosculi androgyni, fatis numerosi, luteo lineati, gracilissimi, feminini.

Gnaphalium medium C. B. *Baf.* p. 78. a nostro non differt, ut per exemplum adparet: quod ex ejus horto ficco sumtum apud me est.

152. FILAGO floribus sessilibus, umbellatis, foliis tomentosis umbellam excedentibus *Cæ.* rar. n. 909.

Gnaphalium alpinum CLUS. p. 495.

Icones BARRELIER 127. n. VIII. & 128. n. VIII.

Icon exstat inter regias t. 59.

Filago caule simplicissimo, capitulo terminali, bracteis hirsutissimis radiato JACQUIN *viendob.* p. 150.

LINN. *Spec.* II. p. 1312.

β *Leontopodium, sive pes leoninus* LOBEL. *ic.* p. 484. icon vitiosa.

In alpibus & montanis passim. In *Jura* culmine *la Dolaz*: frequentior in lapidosis alpium. In *Aquilejensium* montibus *Chamoseire, la Boulaire, Taveyannaz, Enzeindaz, Prapioz, Tour de majen, Ovannaz, sur Champ, Saletsch*. In *Waach* M. in *Gemmio, Simplon, Scheidek, Mettenberg*. In *Col de Ferry*, & super *val-lee de Bagnes*. In *Rhætia* M. *Fräla, Albula, Speluga, Bernina*, in M. *Aversa-nis* &c.

Radix nigra, lignosa; caules numerosi, dodrantes, tomentosi. Folia ima numerosa, plantaginea, elliptica, sine obtuso, lata, inferne tomento obnupta, superne levia, obscuri coloris: ad caulem etiam latiuscula, ex ellipticis lanceolata. In summa planta longiuscula folia tomentosissima, obtusa, nidum faciunt, in quo congesti flores in petiolis brevissimis sedent. Breves sunt & lati, calycibus tomentosis, squamis lanceolatis, ora fusca. In ambitu flores feminini, minimo tubo floris, & tuba præditi: neque androgyni a), campanulati, pauci sunt.

153. FILAGO b) caule dichotomo, corymbo, sphærico, in angulo sessili.

Gnaphalium FUCHS p. 222. *vulgare* CAMERAR. *Epit.* p. 606.

Filago panicula dichotoma, floribus rotundatis, axillaribus, hirsutis, foliis acutis LINN. *Spec.* II. p. 1311.

Forkd Cudweed HILL. t. 107.

β *Low chiding Cudweed* PETIVER *tab.* 18.

Varietates foliis expansis & ad caulem adpressis MICHELI *hort. flor.* p. 37.

In omnibus agris, inter stipulas abunde. Caulis erectus, tomentosus, foliosus, ad maximum angulum dichotomus; sic rami. Folia mollia, tomentosa, linearia, lanceolata, latiuscula. In divisione caulis, ramorumve, sedet ubique sua sphæra, facta ex floribus ex communi centro undique ad ambitum exeuntibus, tomento conjunctis: nempe vera in juniore planta sphæra floralis caulem terminat: verum ramus, ad ejus originem subnascens, ita producit, ut in adulta planta eadem sphæra fit in divisione caulis. Cuique flori calyx unicus, pentagonius, squamis factus fuscis, acutis, sed nitentibus, ora sublutea. In quolibet flore multi flosculi feminini; androgyni, sublutei, campanulati, duo vel tres. Semen omnibus papposum. Flosculi non aliter positi, quam in *Elichrysis*.

Passim populari in usu est, adstringendi scopo, ad diarrhoeam, & dysenteriam. Dicitur etiam ad verminosos animalium morbos valere c).

154. FILAGO caule recto, ramosissimo, foliis mollissimis, tomentosis, florum acervis sessilibus, in spicas coalescentibus.

Filago alia DOD. p. 67. absque icon.

Filago incana tomentosa, erecta VAILLANT.

Filago floribus conicis, lateralibus, caule paniculato LINN. II. p. 1312.

Spreading Cudweed HILL. III. t. 107.

In fabulosis ad vias in *Valesia*, circa *Bellinzona*, versus *Hünigen* & *ansm Birsfeld* inter stipulas.

Caulis

a) Paulo aliter Cl. SCOPOLI p. 166. qui masculos vocat.

b) Herba impia, incana, inde rami adfurgunt, capitula

tula sua gerentes, liberi super caput excellent PLINUS L. XXIV. n. 113.

c) BOCCONE *mus. di fistic.* p. 148.

Caulis tomentosus, erectus, ramosissimus, pedalis & cubitalis, ramis erectis. Folia conferta, tomentosa, mollia, linearia. Flores in acervos collecti, per totam caulis longitudinem alis foliorum insident, ita spicæ laxæ nascuntur, quæ ramos terminant. Calyx conicus, totus tomentosus, cum virore albus. Flosculi in ambitu feminini, tuba de more bicorni, & gracili campanula: in centro androgyni, perexigui. Semen omnino papposum, & situs flosculorum, qui in Elichrysis.

155. FILAGO caule dichotomo, acervulis spicatis.

Gnaphalium minimum LOBEL. p. 481. non bene. PETIVER t. 18. f. XI. melius.

Filago minor I. R. H.

Leaning Cudweed HILL. III. t. 107.

Passim inter stipulas & in arenosis in *Graubolz* prope Bernam. Basileæ. In sylva versus *Haltigen*.

Caules semipedales, ex una radice frequentes, foliosi, erecti, superne ramosi & brachiati. Folia tomentosa & incana, linearia, acuta, tamen ad lineam lata, longa ad semuncem. Glomeres florum ut in priori, sed florum minus numerosorum, etiam duorum triumve, ad verticem plantæ conferti. Flores conici, sulcati, calyce ex albo virente, & in parte superiori nitido. Cuique lateri coni utcunque pentagoni duæ glumæ subjiciuntur, cum tertia ad basin accedente. Flosculi utriusque sexus.

156. FILAGO florum acervulis insidentibus foliis filiformibus.

Gnaphalium minimum alterum nostras Stoechadis citrina foliis tenuissimis PLUKNET tab. 298. fig. 2.

Gnaphalium vulgare, tenuifolium I. B. III. p. 159.

Filago caule erecto, dichotomo, floribus subulatis, subalaribus, foliis filiformibus LINN. Spec. III. p. 1312. sed nomen nostro non convenit.

Gnaphalium vulgare medium PETIVER t. 18.

Grassy Cudweed HILL. l. c. & PETIVER tab. 18.

Basileæ, in segetibus circa *Gundeldingen*, auf dem *Bruderholz* & in comitatu *Badensi*.

Differt omnino, foliis perangustis, filiformibus, & tamen ad unciam longis, rigentibus, minus tomentosus, neque tamen glabris, quorum aliqua sub quoque florum glomere eminent, ut habitus inde echinatus nascatur. Flores conici, ex albo virides, squamis adprime acutis & aristatis: flosculi duorum sexuum, feminini, numerosi, & androgyni.

III. PLANTIS FEMININIS & ANDROGYNIS, TOTA PLANTA DIVISIS.

157. FILAGO flagellis reptans sexu distincta, flosculis omnibus androgynis e).

α Floribus brevioribus & elegantioribus.

Pilosella minor DODON. p. 68. icon interior.

Gnaphalium montanum, purpureum Ic. Reg. tab. 94.

β Flosculis omnibus femininis, flore ob pappum & tubas longiori.

Lagopus TRAG. p. 332.

Icon GARIDELLI n. 30.

α. β. *Gnaphalium sarmentis procumbentibus, caule simplicissimo, corymbo simplici terminali, floribus divisis* LINN. Spec. II. p. 1199.

Vulgo in adclivibus, sterilibus, herbosis. Densi cespites ex radice, & admista longa sarmenta reptantia, novos orditura cespites. Folia petiolata, sine obtuso, elliptico, nervo in aristam mollem educto, superne viridia, subhirsuta, inferne incana & tomentosa, ceterum firma & sicca. Caulis floriger aliquot unaiarum, paucis & gracilibus foliis adpersus. Umbella ramosa, convexa. Calyx sursum latefcens, squamis obtusis, parte sicca purpurea, rosea, vel alba. Androgynorum flosculi purpurascunt, vagina staminea crocea est, hinc flos brevior, statura potius humilior. Feminæ vero flores longiores sunt, ob semen longius, & pappum insignem, flosculi vero stricti & angustiores, altior etiam scapus, & flos inelegans. Androgynis putem semen infecundum esse.

Hispidula & *Pilosella* nomine in Medicinam recipitur, ad ficcandas defluxiones in pulmonem, & ad tussim puerorum commendata. Syrupus in officinis prostat f). Subadstringens planta est.

R 2

PLANTÆ

e) DILLEN *Eph. Nat. Cur. Cent. VI.* p. 78.

f) GEORGI III. p. 525.

PLANTÆ FLORE COMPOSITO.

I. STAMINIBUS COALESCENTIBUS.

III. FLOSCULIS OMNIBUS TUBULOSIS.

II. CAPITATÆ.

CYNAROCEPHALÆ VAILLANT. *Mem. de l'Acad.* 1718. p. 149.

Huic classi non satis definitos limites natura circumscriptit. Facile adgnoscas, ex capite fere oblongo, ad basin plerumque tumido, flosculorum tubo sub campanula longiori g), campanula plerumque paulum difformi, ut lacinia profundius incisa fit, tuba longa minus profunde bifida, quam in prioribus. Pleraque species flosculos habent omnes androgynos, aliquæ in ambitu steriles h).

Calyx communis in unico genere nullus, in longe plerisque imbricatus, squamis multorum ordinum.

In calidis regionibus carduorum frequens classis, ab ultimo septentrione late abest i).

I. CALYCE PROPRIO.

ECHINOPS LINN. n. 999.

ECHINOPUS k) TOURNEFORT. t. 262. VAILLANT. p. 151.

Facile adgnoscutur floribus l) pentagonis, in capitulum m) perfecta sphaericum conjunctis, calyce proprio imbricato n), pentagono, squamis extroversis, per oram ciliatis, basi fetis circumvallata, femine fetis brevibus coronato o). Calyx communis multifolius, simplex, lanceolatis, ciliatis foliis factus, contra caulem reflexus p). Receptaculum sphaericum b), aut ovale.

*158. ECHINOPS foliis semipinnatis, pinnis dentatis, dentibus aristatis, caule ramofo.

Echinopus major I. B. III. p. 69. I. R. H.

Echinops capitulis globosis, foliis pubescentibus LINN. *Spec. II.* p. 1314.

Echinops HILL. T. V. tab. 55.

In Valesia supra Sedunum, versus *Sion & Brieg*, passim ad vias: dicunt etiam in Sanensi ditione nasci.

Speciosa planta foliis amplis, superne hirsutis, subtus incanis & tomentosis, semipinnatis, pinnis angulosis, ex angulis aristatis. Caulis ramofus, rami globo florali terminati, qualem dixi. Flos albus, flosculis æqualibus r).

II. CALYCE PROPRIO NULLO.

I. FLOSCULIS OMNIBUS ANDROGYNIS.

ONOPORDON VAILLANT. LINN. n. 927.

Character a receptaculo florum sumitur, quod cellulis quadrangularibus s) effossum, femina ex ovatis quadrangularia t) recipit, pappo coronata v). Calycis squamæ lanceolatae, longa spina terminatae, imæ reflexæ x).

159. ONOPORDON y) caule alato, foliis ovatis, dentatis, dentibus angulosis, aristatis.

Spina alba y*) FUCHS p. 57. *tomentosa, latifolia, sylvestris* C. B. LOESEL p. 261. ic. 81.

Acanthium z) *tomentosum, capite & femine majoribus, crispantibus caulium alis* BARRELIER ic. 502.

Onopordum

g) VAILLANT. f. 6. 8. BERKHEY t. 3. f. 3. 4. 7. LEDER-MULLER *Belust.* t. 92. Vaginam ibidem pingit.

h) VAILLANT. figg. 11. 14. 16.

i) BIRCH I. p. 380. Vide distinguentem a corymbiferis Cl. BERKHEY p. 132. 135.

k) *Ἐχινόπους* primo vere floret THEOPHRAST. L. VII. c. 8. ex correctione SALMASII.

l) BERKHEY tab. 3. f. 18. 34. tab. 7. f. 5. TOURNEFORT B. B.

m) VAILLANT. fig. 4. TOURNEF.

n) TOURNEFORT D. F. VAILLANT. fig. 5.

o) VAILLANT. fig. 49.

p) Id. f. 15. BERKHEY tab. 7. fig. 5. TOURNEF. G.

q) ibid.

r) BERKHEY tab. 3. f. 18. t. 4. f. 34.

s) VAILLANT. f. 39. BERKHEY t. 7. f. 1. 2. 4.

t) BERKHEY ib. f. 3. 4.

v) Id. t. 1. f. 7.

x) TOURNEFORT tab. 253. D.

y) In utraque Sicilia nomen conservavit ANGUILLARA p. 145.

z*) Spina alba habet folia albida chamæleonis angustiora, candidiora, aliquantum hispida & aculeata: caulem supra bina cubita altum, pollicari aut ampliori crassitudine, albicantem, intus cavum. In acumine capitulum inest spinosum, Echini marini æmulum, sed minus, & oblongum. Flores purpurei, in quibus semen seu Cnicus, sed rotundius DIOSCORIDES L. III. c. 12.

2) Acanthium, albæ spinæ simile, foliis aculeatis per ambitum, & lanugine araneosa obductis, ex qua collecta, & neta, vestes bombycinis similes texuntur. ibid. c. 16. Neutra, ut puto, nostra.

Onopordum calycibus squamosis, spinis subulatis, foliis ovato oblongis, sinuatis LINN. *Spec. II.* p. 1158.

Onopordon Acanthium LINN. *HILL. IV. t. 12.*

β Flore albo TABERN. p. 685. &c. in M. *Schin* prope *Rätzens*, & ego *Morati*.
Ad vias Helvetiæ, inter Bernam & Genevam, a pago *Günmenen* ad austrum. Circa *Basileam*. In *Valesia* valde tomentosum.

Caulis altissimus, sepedalis & ultra, ramosus, brachiatus, radicibus foliorum foliaceis, dentatis, tamquam alis percursus. Et caulis & folia tomento obducuntur, modo raro, ut planta tota virescat, modo albissimo. Folia sessilia, ex ovatis lanceolata, in origine sua angustiora, cis finem latiora, ora dentata, dentibus triangularibus, tres angulos educuntibus, quorum quisque in validam spinam exit: aliquando tamen in duas. Ramos magni flores terminant, squamis calycis in acutam spinam desinentibus: Flosculi numerosissimi, violacei.

Efficaciam succi ad Cancrum olim PETRUS BORELLUS g) laudavit, deinde ILL. ELLERUS in Cancro labiorum per propria in Nosocomio Berolinensi facta experimenta confirmavit, tum Cl. ROSSI r), in mammarum Cancro tamen nimis debilem deprehendit. Etiam VATERO exhibente ejusmodi Cancrum certe minuit s). Ad scrophulas adhiberi, & cum vino decoctum urinam pellere lego. Etiam radicem Romæ edulem esse, sibi tamen non placuisse WELSCHIUS t). Ad Empyema radicem cum melle juglandis mole bis de die HENRICUS v) dabat. Vide ad analysin chemicam Cl. GOELICKE x).

CENTAURIUM y).

Huc refero plantas calycis foliis simplicibus, subrotundis, non spinosis: qualia sunt *Rhapontica* VAILLANTII. Sed ea radiato flore differunt. Nomen nostræ reliqui, quod in medicina gerit.

160. CENTAURIUM foliis petiolatis, lanceolatis, ad pediculum emarginatis *Emend. II. p. 28.* n. 64. & *Cat. rar. n. 862.*

Rha capitatum inula s. centaurii majoris facie LOBEL. p. 288.

Rhaponticum alterum angustiori folio LOBEL. *ic. p. 288.*

Centaurium majus germanicum CORD. *hist. IV. c. 59.*

Centauria calycibus scariosis, foliis ovato oblongis, denticulatis, integris, petiolatis, subtus tomentosus LINN. *Spec. II. p. 1294.*

Magna copia in M. *Alesse* *Valesiæ* inferioris, supra M. *Fouly*. In montibus *Prægalliensibus* & *Aversanis* SCHEUCHZER, in *Galanda* FABRICIUS. J. GESNER in descensu *Spelugæ*.

Speciosæ plantæ radix crassa, teres, aromatica, quando sicca est, rugas longas agit: coronatur capillitio foliorum siccorum. Folia ad radicem multa, in parte averia albo tomento obnupta, longe petiolata, ad pediculum emarginata, longe lanceolata, ut in *Lapathis*, ora non profunde dentata. Non rarum est, petiolum aliquot pinnarum gracilium & acutarum paribus augeri. Caulis totus cubitalis: ad eum folia similia, non multa, brevius petiolata, etiam pinnata. Flos constanter unicus, maximus, ut foli *Cynaræ* cedat. Calycis squamæ plurimorum ordinum siccæ, sine dilatato, sicco; per oram lacero, ut in vulgari *Rhapontico*. Flosculi purpurei, innumerabiles, omnes androgyni, omnes regulares, tubo stamineo ornati & tuba, & semine pappo coronato.

Jacea incana capite pini ad nostram valde accedit, folia tamen habet aliquanto magis tomentosa, & habitum humiliorem.

CRATO z). Infusum vinosum ad malum hypochondriacum laudat. Vi tonica ad *Diarrhoeas* valet, licet reprobet ROSENBERGIUS a).

Huc etiam refero *Centaurium majus alpinum*, *acaulon fere*, foliis *verbasci lanuginosis* I. R. H. quod SCHEUCHZERUS b) in altissimis alpibus *Prægalliensium* & *Aversanorum* ait se reperisse: & quod nemo præterea vidit.

LAPPA

g) L. II. *obs. 51. Comm. Lit. Nor. 1740. hebd. 19.* GOER-LICKE de *Onopordo*.

r) *Duisburg 1727. 4.*

s) *Pohp. 1145. p. 27.*

t) *CUMANI obs. 100. Add. MUFFET health. p. 229*

v) *GUIDO p. 49.*

x) *De Onopord. p. 18. 19.*

y) THEOPHRAST. L. IX. c. 1. Non est *Centaurium* magnum folio juglandis viridi, flore caeruleo, radice tripedali, succo prægnante DIOSCORID. L. III. c. 6. p. 216. PLIN. L. XXV. n. 10.

z) *Consil. L. VI. p. 519.* BUCHNER *mat. med. p. 291.*

a) *Anim. 17.*

b) *In catal. postb.*

LAPPA c) TOURNEF. t. 256. VAILLANT. p. 154.

ARCTIUM LINN. n. 923.

Character est in squamis d) calycis lanceolatis, apice ad unci modum recurvo, ad obvia quæque adhærescentibus. Semen brevi pappo coronatur e).

161. LAPPA.

α tomentosis capitulis.

Personata f. *Lappa major altera* MATTHIOLI p. 1155.

Lappa arctium HILL. tab. 25. f. 2.

Lappa major montana capitulis tomentosis MILLER t. 159.

β Capitulis glabris majoribus.

Bardana major BLAKWELL. t. 117.

Lappa vulgaris HILL. t. 25. f. 1.

γ Capitulis glabris minoribus.

Lappa minor HILL. fig. 3.

II. Flore albo.

Sex varietates habet PETIVER t. 23.

α. β. γ. *Arctium foliis cordatis, inermibus petiolatis* LINN. Spec. II. p. 1143.

Nolim separare. MILLBRUS tamen monet, tres species diu in horto cultas constanter suum discrimen tenuisse.

In Helvetia glabræ varietates ad oras viarum frequentiores sunt, in Germania tomentosæ. Radix crassa, longa, recta, simplex. Folia omnibus perampla, cordata, obtusa, subtus tomentosa, obiter ferrata, etiam ad caulem aliqua. Caulis pedalis, cubitalis, brachiatus. Capitula congesta in aliquam umbellæ speciem, spherica, modo aliquo tomento obnupta, modo glabra. In receptaculo setæ. Flosculi omnes androgyni, violacei. Semina curva, eminentibus quinque lineis inscripta, inter eas reticulata.

Radices edules f) sunt, sapore cynaræ, subdulces, subaulsteræ, cum acoris signis g), ad venerem incitandam aptæ h). Etiam caules dulces & boni alimenti sunt, etsi vulgo negliguntur: folia amariora. Radix, semina & folia, ad ignem acidos liquores fundunt i), & ambusta salem mere alcalinum relinquunt: semina, ut solent, oleum abunde suppeditant. Extractum aquosum, leniter balsamicum, subfalsum est k). Sic spirituosum. Radici vis blande resolvens, sudoremque & urinam absque vehementia pellens tribuitur l).

Hinc etiam in acutis morbis, ad exanthematum & variolarum eruptionem adjuvandam, decoctum bardanæ datur: & in pleuritide m), atque peripneumonia. In malignis febribus idem decoctum in Gallia calidiori vulgo adhibetur n), etiam in Belgio, cum successu, magno teste o), tum in *ptisanis* alvum ducentibus, quas Galli regias vocant. Eo decocto solo legas Polonos, corpore in finum defosso, luem veneream sanare p), & eo etiam medicamento solo HENRICUS III. sanatus fuisse dicitur q). Idem medicamentum ad arthritidem datur r), & in paroxysmis podagricis ab HILLIO s) adhibetur. Etiam cum vino cocta radix olim eo scopo dabatur t). Urinam lacteam pulisse legimus v). Ipsam radicem conditam ad calculum & dysenteriam esitant x). Aquæ stillatiæ uncias aliquot in pleuritide PREVOTIUS exhibebat. Semina amarissima emulsionem suppeditant in nephritide utilem; sed & pura exhibentur, & urinam vehementer movent.

Folia extus admota ad cephalæam y); ad tumores dissipandos z), ad vomicas a); ad arthritidem b) laudantur. A pecore repudiantur c).

CARDUUS

c) *Arctium*, foliis Verbascis simile, nisi quod hirsutiora & rotundiora sunt, caule longo, molli, semine cumini parvo, radice tenera, alba, dulci. Ad coxendicum dolores bibitur DIOSCORID. L. IV. c. 101. *Personata* folia habet cucurbitæ majora, hirsutiora, nigriora, crassiora, caulem albicantem, radice intus candida, foras nigra. Ad purulenta bibitur c. 102. PLIN. L. XXV. n. 66. *Personata* cujus folio nullum latius, grandes lappas fert PLINIUS L. XXV. n. 58. *Lappa* adhærescit; flos ejus intra seminat IDEM L. XXI. n. 17.

d) TOURNEFORT E. F. BERKHEY T. 2. f. 17.

e) TOURNEFORT.

f) MUFFET *healb. impr.* p. 217.

g) GROFFOI p. 157.

h) LOBEL. *adv.* p. 253. cum saccharo conditz.

i) GROFFOI l. c.

k) CARTHEUSER *mat. med. part. post.* p. 414.

l) Non valde credit CARTHEUSER.

m) MONCONIS *Voyag.* T. II. 2. p. 230. MANARD L. XIX *epist.* 5. BOERHAAVE.

n) GARIDEL. CHOMEL p. 241.

o) BOERHAAVE.

p) SINAP. *paradox II.* p. 109.

q) FORMIUS apud RIVER. *obs.* 41.

r) FORSTIUS.

s) In *proprio libello*. Eo sanata podagra CHESNEAU p. 409.

t) In NICOLAUM p. 178.

v) BROOKE T. IV. p. 128.

x) LOBEL. *adv.* p. 253.

y) WELSCH *microtom.* p. 63.

z) CHOMEL.

a) MARCELL. c. 17.

b) ETTMULLER.

c) SCHREBER *Schwaberg III.* p. 15.

*Carduus mollis, Lappae capitulū
foliū imis Acanthi superioribus
integris.*

C. S. Bellino Sculpsit.

Capitula & folia imis Acanthi superioribus

7

1

144

[Faint, illegible text]

[Faint, illegible text]

CARDUUS VAILLANT. p. 153.

CARDUI LINNÆI. TOURNEFORTII multæ species.

& LAPPÆ LINN.

& SERRATULÆ LINN. species.

In receptaculo setæ, inque semine pappus. Squamæ calycinæ simplices, sine erecto.

162. CARDUUS inermis, foliis imis pinnatis, superioribus ovato lanceolatis, ferratis, squamis calycis reflexis *Enum. n. 6. It. helvet. n. 35. Tab. III.*

Cirsium majus caulis alato polycephalon capitulis majoribus personata æmulis SHERARD apud RAIUM *Syll. exter. p. 399.*

Arctium foliis decurrentibus, ciliato spinosis, inferioribus pinnatis, caulibus oblongis LINN. *Spec. II. p. 1142.* Recte ad Carduos revocat Cl. JACQUIN *p. 275. n. 75.*

Carduus capitulis in vertice congestis, lanigeris, squamis reflexis GMELIN. *T. II. p. 62. tab. 24.*
Cirsium hallerianum HILL. *tab. 24.*

SHERARDUS prope Genevam. Passim in vallibus M. Juræ. *Sur le mont Damain, aux Convers, à Pertuis, au cu des prez* GAGNEBIN. Ego in *Creux du vent, & supra Orvins.* Etiam frequentius reperi in alpinis vallibus *Ormond, Grindelwald, Ursaria. M. Jorogne, in alneto denique domini Rupensis. Valentia super thermas fabarias, ad agrorum margines.*

Radix lignosa, capillata, nigra. Caulis erectus, ramosus, crassus, alis foliaceis, angustis, percursus, bicubitalis: summi petioli hirti. Folia viridia, inferne incana, per oram ciliata, & ferrata; ima petiolata, semipinnata, pinnarum tribus quatuorve paribus, paulum retroverfis, angulosis, extrema pinna amplissima: Folia superiora ovato lanceolata, ferrata. Summi rami fasciculos florum sessilium educunt: iis calyces sunt Asteris succisæ folio æmuli; squamæ nempe longæ, magna parte sui vagæ, reflexæ, innocuæ. Flores violacei, feni, septeni. Squamæ calycis non habent hamos lappaceos, & multorum carduorum atque cirsiorum squamæ calycinæ mucrone sunt reflexo. Semina striata, sulcata, curvula.

163. CARDUUS inermis foliis glabris, ferratis, imis ovatis, superioribus semipinnatis.

Serratula 1) tinctoria TABERN. *p. 156. foliis omnibus integris.*

Serratula tinctoria II. EJ. *p. 117. foliis inferioribus integris, superioribus incisis.*

Serratula tinctoria III. EJ. *ib. foliis omnibus incisis.*

Serratula alpina con foliis laciniatis ZANON. *nov. t. 94. foliis omnibus laciniatis.*

Quatuor varietates THAL. *p. 26.*

Various leaved Sawwort HILL. *IV. t. 37.*

IC. OEDERI t. 281.

β Flore albo ROYER *p. 120. & ipse legi.*

In dumetis, & pratis paludosis, circa *Vervai, Mathod, Seelhofen &c.*

Caulis firmus, rectus, tripedalis, ex summitate ramosus. Folia peculiari firmitate, levissima, ora argute ferrata, unde nomen: alias ima integra ovata: alias semipinnata, petiolo aliquot paria pinnularum educente: alias tota pinnata. Umbella caulem terminat. Calycis squamæ graciles, durissime compactæ, ora leviter lanigera. Flosculi androgyni, ut tamen eorum multi abortent, quibus minora semina sunt, quales fere exteriores sunt. Purpurascunt. Pappus in semine ex aureo & fusco splendens. Creditur vulneraria esse, ad lapsum ex alto, ad hernias utilis e), rarissime tamen in usum venit.

Sed vi tinctoria pollet, & ad eum finem etiam in hortis colitur f). Cum alumine pulchrum flavum g) colorem dat, & cum caruleo viridem h), meliorem, quam luteola h*), aut genista. Est inter fidos colores i).

Ab armentis repudiatur k).

DILLENIUS l) genus Serratulæ ex squamis calycis adpressis, cuspidatis, & flosculis uniformibus, constituit: eum LINNÆUS secutus est, ob cylindricum florem m), & nudum receptaculum. GMELINUS n) ob receptaculum nudum separabat. Mihi cylindrica

S 2

figura

1) Serratula f. Vettonica Cestrum foliis fere lapathi, ferratis, semine purpureo PLIN. *L. XXV. c. 46.* Sed Cestrum DIOSCORIDIS *L. IV. c. 1.* est Bætonica.

2) LOBEL *advers. p. 231.*

3) TROWELL & ELLIS *p. 102.*

4) LINDER *förgelouft p. 86.*

b) HELLOT *art de teindre les soyes p. 45.*

b*) IDEM *ib. p. 45.*

i) IDEM *ib. p. 397.*

k) SCHREBER *Saml. III. p. 79.*

l) *Hort. Elb. p. 352.*

m) *Gener. n. 924.*

n) *Flor. Sibir. T. II. p. 82.*

figura floris variabilis videtur. In *Cirsio Lapatii folio* flores juniores conici, adulti cylindrici sunt. Neque reliquæ notæ mihi certiores videntur, nam ferratulæ tinctoriæ receptaculum fetis distinguitur.

164. **CARDUUS** inermis foliis ciliatis, scapo nudo, paucifloro *Enum* n. 4. *tab. IV. It. helvet.* n. 29. *Cat. rar.* n. 879.

Annon f. 40. lign. GESNERI posth.

Cirsium capitulis singularibus parvis C. B. Basil. p. 101.

Cirsium angustifolium E.J. Prodr. p. 155.

Carduus dictus Cirsium folio laciniato, nigrius I. B. III. p. 43.

Carduus foliis decurrentibus, lanceolatis, serratis, subspinoso ciliatis, pedunculis longissimis, lanuginosis, unifloris LINN. Spec. II. p. 1152. JACQUIN p. 277. n. 77. qui a Cirsio Panonico I. CLUSII separat, cujus icon non dissentit p. 656.

Carduus defloratus HILL. IV. t. 13.

β Flore albo in *M. Mettenberg &c.*

Vulgo in alpinis herbis, lapidosis. *Dansetz, Chamoseire, Nesso, Ovanna, Chapuisse &c.*

Etiam in montosis vallis Juranæ: in *Dolaz, Grandvi, Thuiri.*

Variabilis planta. Plerumque caulis nudus, uniflorus, ad radicem folia numerosa habet firma, nitida, glaberrima, margine undique ciliata, alias integra, lanceolata, alias semipinnata. Flos unicus in longo petiolo, sæpe pendulus quando adolevit, speciosus, purpureus. Calycis squamæ longe lanceolatae, pene subulatae, nervo albo divisæ, imæ devixæ; femina ex ovatis oblique acuminata, nitentia.

γ Passim reperitur caule toto ramoso, ramis florigeris brevioribus: in *M. Neunenem.*

δ Foliis adeo spinosis, ut carlinam imitentur.

165 **CARDUUS** foliis ovatis & semipinnatis, subtus tomentosus, spinosis, calycibus molli-
liter spinosis, reflexis.

Carduus caule crispo I. B. III. P. I. p. 59.

Carduus spinosissimus, angustifolius vulgaris C. B. LOESEL ic. p. 43.

Carduus foliis decurrentibus, sinuatis, margine spinoso, floribus aggregatis, terminalibus, inermibus LINN. Spec. II. p. 1150.

Curlschistle HILL. IV. tab. 9.

β Flore albo *SCHUCHZER It. II. p. 131.*

Ubique in ruderosis & ad vias. Albo flore *SCHUCHZER* in Rhætia inter *Tieffenkasten & Fürstenau*, & ego circa *Roche.*

Multa habet familia *Carduo Lappæ* capitulis. Caulis tripedalis & ultra, fragilis, erectus, ramosus, totus percursus alis, sive foliorum nascentium radicibus spinosis, crispisque. Folia mollia, subtus pariter tomentosa, ovata, aut semipinnata, pinnis angulosis, angulis aristatis, pungentibus. Flores in summa planta fasciculati; in tomentosus petiolis; calycis squamæ acutæ, sed innocuæ, imæ reflexæ, ut in *Carduo*, reliquæ rectæ. Flosculi purpurei, etiam solitarii.

166? **CARDUUS** alis caulinis latissimis, foliis semipinnatis, pinnis angulosis, spinosis, floribus longis, fasciculatis.

Carduus Acanthoides I. B. III. P. I. p. 56. I. R. H.

Polyacantha TABERNÆM. p. 701.

Carduus spinosissimus capitulis minoribus RAI Syn. III. p. 194.

Iconem habet *Cl. HILL. t. 9.* sed floribus laxè umbellatis, distantibus.

DILLENIO auctore pro *Acanthoide Carduo* habeo, quem ex Anglia, & a summo olim viro, & a *Cl. HUDSONO* accepi, veram distinctam plantam. *J. BAUHINUS* ad fluvios & in salicetis suam legit, ego nunquam in Helvetia, neque alii nuper repperunt.

Facile a *Carduo Crispo* distinguitur. Caulis quidem perinde ramosus, etiam alatus, sed alis multo latioribus, angulosis & ferratis, angulis spinas educuntibus. Folia inferne tomentosa, & superne hirsuta, semipinnata, pinnis triangularibus, angulosis, ex angulis spinosis. Flores passim per caulem, & in summo caule sessiles, in fasciculos congesti, multo, quam *crispo* longiores, calyce glaberrimo, squamis lanceolatis, in pungentem, sæpe deflexam spinam exeuntibus, foliis hirsutis suscepti. Flosculi purpurei, pappus longus,

CARDUUS acanthoides *LINN. skonska resa p. 297. & Spec. plant. II. p. 1150. n. 4.* non potest noster esse. Videtur varietas cardui crispi, quam in Germania legi, circa *Salz der Helden*, etiam albo flore, quam etiam *Cl. GRIMM* ex *M. Inselsberg* misit.

Spinæ

3
,
x
f
us
u
r
s
,
r
li
f

*Cirsium foliis lac
matis molliter
spinosis scapo
longo paucifloro*

C. J. Neillius A. C. del.

*Cirsium foliis lac
matis molliter
spinosis scapo
longo paucifloro*

Carduus foliis laciniatis molliter spinosus scapo longo paucifloro

Carduus mollis foliis rigidis molliter spinosus scapo longo paucifloro

C. J. Neesius. A. C. delin.

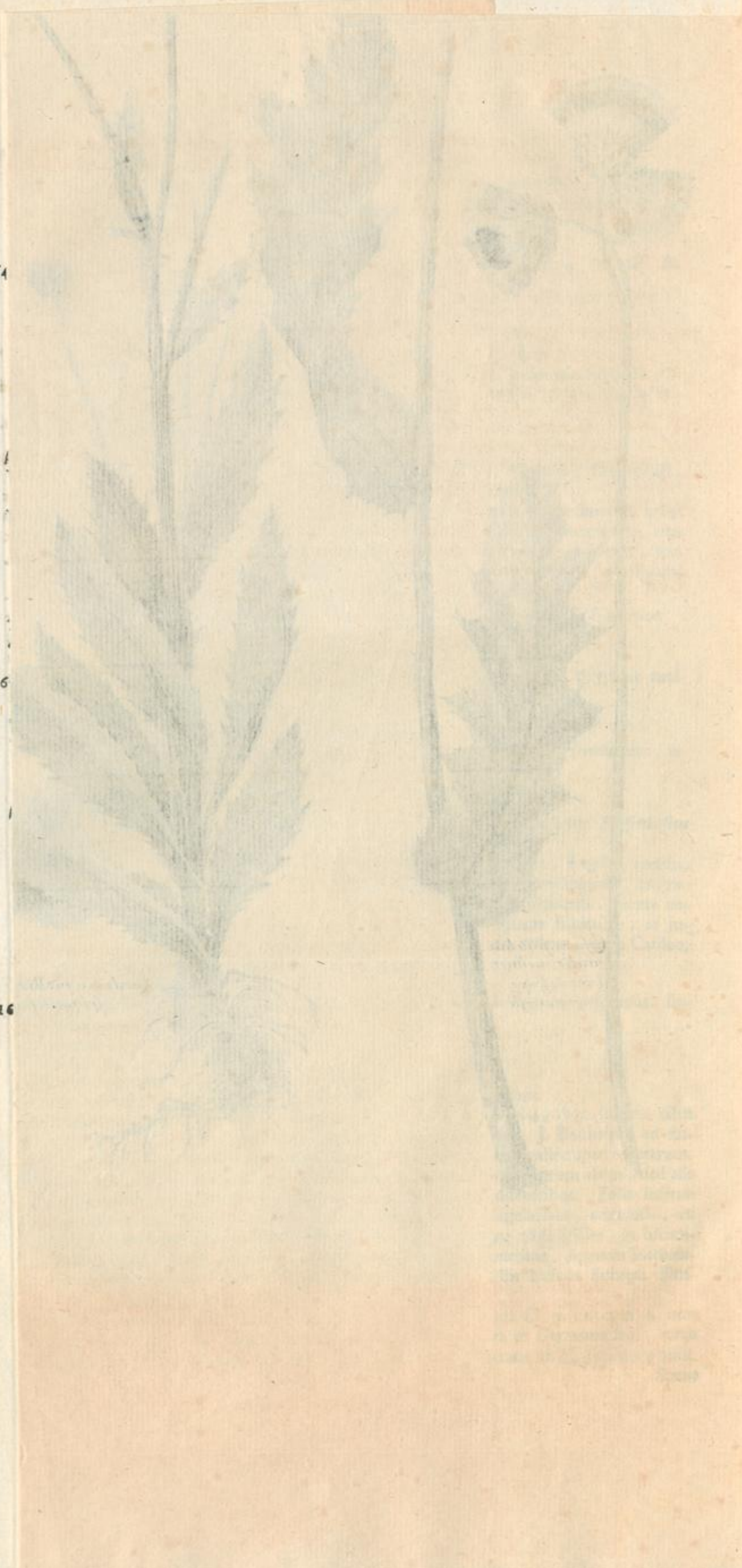
Sculpit C. J. Neesius. pinx. A. C. delin.

72

164

16

16

Spinæ foliorum ferociore, flores majores, solitarii, erecti. Squamæ angustæ, plurimæ, reflexæ, pungentes, paulum villosæ o). Cl. LINNÆUS Hybridam facit ex crispa & nutante p): nos cum nutante relinquimus.

167. CARDUUS foliis semipinnatis, pinnis angulosis, spinosis, floribus nutantibus, calycibus pungentibus patulis.

Acanthium sylvestre AICHSTETT. *estiv. ord. XI. tab. 2. fig. 2.*

Carduus nutans L. B. III. P. I. p. 56. LINN. *Gotlandsk ref. p. 298.*

MERIANÆ icon n. C.

Musk thistle PETIVER *tab. 21.*

Carduus foliis semidecurrentibus, spinosis, floribus cernuis, squamis calycinis superne patentibus LINN. II. p. 1150.

β. Flore albo AICHSTETT l. c. in Rætia LINDER.

γ. Caule ramoso, capitulis multo minoribus, numerosis, erectis, diversissimo habitu inter Roche & Aigle ad viam, flore albo. Convenit foliosis squamis calycis.

Frequens ad vias.

Caulis ramosus, cubitalis, non valde ramosus, obductus alis spinosis, brevibus, & interruptis. Folia firma, semipinnata, nutantia, nervis subhirsutis, pinnis angulosis, spinosis, spinis robustis, ex folio cis angulum prodeuntibus. Rami floriferi longi, nudi; capitula grandia, nutantia. Squamæ calycis foliaceæ, latæ, in spinam valentem terminatæ, exteriores reflexæ, intimæ rectæ. Flos moschi odore. Flosculi carnei, vagina subviolacea. Semina nitida, ex ovatis acuminata, utrinque compres-
sa, multo & lato pappo.

Carduorum ficci flores optimum fermentum præsent q), quo lac coagulatur.

CIRSIUM r).

CIRSIUM VAILLANT. p. 157.

& ERIOCEPHALUS VAILLANT. p. 160.

CIRSII TOURNEFORT. *tab. 255. sp.*

& CARDUIT. *sp.*

CARDUI *sp.* LINN.

& SERRATULÆ *sp.* LINN.

Facilis character est, etsi possit artificialis videri, pappum habere plumosum, qui carduo simplex sit. A spinis enim Characterem fumere non licet, quæ per lentos gradus decrefcant. Deinde pleraque Cirfia in calyce tomentum habent, alia parcum, alias uberius.

I. CIRSIA SPINOSA.

168. CIRSIIUM foliis pinnatis, pinnis bilobis, lanceolatis, spinosis, calycibus tomentosis, sphaericis, spinosis.

Carduus eriocephalus DODON *purg. p. 445. CLUS. Pannon. p. 666.*

Carduus tomentosus LOEEL *ic. II. p. 10.*

Carduus foliis sessilibus bifariam pinnatifidis, laciniis alternis, erectis, calycibus globosis, villosis LINN. *Spec. II. p. 1153.*

β Flore albo I. R. H. WEINMANN *tab. 310. b.*

Omnium carduorum nostrorum speciosissimus, in montanis ubique provenit. In Jura M. *Neirivaux*, circa lacum *de Joux*, in ejus nominis valle, tum à *Pont* ad *Montendre*, & inter *Pont* & *Vallorbe*. Circa *Ferriere* passim GAGNEBIN. In subalpinis frequenter reperi, in *Aquilejensibus* frequentissime, ut in *Gouffin*.

Caulis sepedalis, firmus, ramosus, asper, sulcatus. Folia amplissima, pedalia & ultra, pulposa, superne viridia & hirsuta, inferne alba & tomentosa, pinnata, nervo albo, folioso, pinnis bilobatis, utriusque lobi nervo albo in durissimam spinam abeunte,

o) LINNÆUS villosas facit.

p) *Plant. hybrid. p. 23.*

q) LAWRENCE p. 139.

r) *Cirsium* cauliculo tenero bicubitali, triangulo simili, foliis ab imo spinosis circumdato; solæ speciem

referentia, anguli spinosi, per intervalla molles; folia Buglossio [linguæ Jovis] similia, longiora, subalba, modice hirsuta, partibus extremis aculeata. In cacumine orbiculato, hispido, purpurea capitula, quæ in lanugines solvuntur DIOSCOR. L. IV. c. 114. & PLINIUS L. XXVII. c. 39.

abeunte, altera pinna longissima, lanceolata. Capitula congesta ramos terminant. Flos sphaericus, maximus, calycis squamis foliaceis, lanceolatis, erectis, etiam vagis, gossypiaceae s) lanugine obnuptis, in flavum aculeum terminatis t). Flosculi longissimi, incurvi, purpurei, vagina pallente, femine albo, pene ovali, compresso, oblique truncato. Placenta edulis ut cynaræ, quod plerisque cum carduis commune habet: quorum placenta carnosæ & boni succi esse solent.

169. CIRSIIUM foliis semipinnatis, pinnis bilobis, spinosis, capitulis congestis, conicis, tomentosis.

Carduus lanceatus TABERN. p. 699. *latifolius* C. B.

Carduus foliis decurrentibus, pinnatifidis, hispidis, laciniis divaricatis, calycibus ovatis, spinosis, villosis, caule villoso LINN. *Spec. II.* p. 1249.

β Flore albo Gottingæ reperi.

Ad vias vulgaris.

Caulis bicubitalis, totus obductus alis foliaceis, brevibus, vehementer spinosis. Folia priori Carduo 168. similia, breviora, paucioribus pinnis, semipinnata, pinnis bilobatis, lanceolatis, nervo in spinam exeunte, extrema pinna longissima. Superne virent & hirsuta sunt, inferne albicant. Capitula in summis ramis congesta, conica; squamæ calycinae extimæ lanceolatae, in spinam terminatae, reflexæ, intimæ innocua spinula terminantur; omnes tomentum obnubit. Flosculi purpurei: semen curvulum, ab altera parte linea divisum, ex spadiceo varium.

170. CIRSIIUM caule recto, subnudo, alato, foliis semipinnatis, spinosis, calycibus molliter spinosis,

Carduus polycephalus, angustifolius B. *Prodr.* p. 156. DALECH p. 1743.

& *Carduus lanceatus, angustifolius* C. B. *prodr.* p. 155. ex fide horti sicci.

& *Carduus palustris* EJ. *ib.* p. 156.

Carduus spinosissimus, angustifolius, pratensis LOESEL p. 35.

Marshy maythistle HILL. *IV.* t. 9.

Carduus foliis decurrentibus, dentatis, margine spinosis, floribus racemosis, erectis, pedunculis inermibus LINN. *Spec. II.* p. 1151.

Cirsium &c. GMELIN. *tab.* 23. f. 2. p. 57.

In pratis & agris udis, inque sylvis.

Caulis altus ad sex pedes, longe nudus & gracilis, ramis aut nullis, aut brevibus, ex qua nota vel sola hanc plantam adgnoscas, totus obductus alis foliaceis, spinosis. Folia pauca, neque magna, viridia, inferne parce tomentosa, semipinnata, pinnis breviter bilobatis, angulosis, nervis in aliquot longos aculeos exeuntibus, extrema pinna longissima. In summo caule capitula congesta, oblonga, parva, quæ per maturitatem discedunt, & in laxam umbellam abeunt. Squamæ calycis foliaceæ, lanceolatae, tomento obductæ. Earum extremæ sæpe deflexæ, in spinam modice pungentem terminatae, intimæ mucronatae absque spina. Flosculi purpurei, vagina alba. Semina ex ovatis obliqua, quasi truncata.

171. CIRSIIUM caule anguloso, ramoso, foliis semipinnatis, pinnis angulosis, spinosis, calycibus longis, inermibus.

Carduus arvensis TABERNÆM. p. 700.

Ceanothos Theophrasti COLUMN. *Ephraf.* p. 45. 46.

Carduus repens vinearum C. B. *prodr.* p. 156.

Carduus serpens, levicaulis L. B. *III.* p. 59.

Serratula foliis dentatis, spinosis LINN. *Spec. II.* p. 1049.

β Flore albo.

γ Flore pleno MEEZE p. 117.

Ad vias & in agris, aliquanto, quam in Germania parcius.

Radix longa, reptans, pestis frugum. Caulis rectus, tripedalis, ramosus, angulosus, non alatus. Folia semipinnata, pinnis triangularibus, angulosis & complicatis, dentibus in spinulas exeuntibus: folia superiora pene integra & dentata. Vidi tota levia fuisse, in Germania solent inferne tomento obnubi. Flores in umbellas laxas, in suis longis tomentosis petiolis solitarii, aut bini. Calyx longus, multiplici squamarum ordine, densis iis, lanceolatis, in brevem, non valde duram, spinam exeuntibus. Flosculi late purpurei. Pappus longissimus, plumosus, & brevis fetaceus, in placenta.

Pappum ad lectos inservire v) lego.

172. CIRSIIUM

1) BERKHBY I. f. 27.

2) Fig. 26.

v) LINN. *Wästgöta resa* p. 266.

[Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is arranged in several columns and is mostly obscured by the paper's texture and fading.]

Cirsium alpinum spinosissimum
floribus albis congestis

C. J. Wallin. MED. C. delin.

C. J. Zeyher. Sculpit. Acad. Göt. Sculpit.

172. CIRSIUM foliis caulinis semipinnatis, pinnis angulosis, spinosissimis, terminantibus mollibus, hirsutis, umbellam floralem comprehendentibus. T. V.

Cirsium It. helv. n. 56. Enum. n. 3.

Carlina polycephalos alba SCHEUCHZER It. II. p. 131.

Cirsium foliis amplexicaulibus, sinuato pinnatis, spinosis, caule simplici, floribus sessilibus LINN. Spec. II. p. 1157.

Non est *Cirsium spinosum*, capitulis in vertice inter foliorum valla congestis nudis, inermibus GMELIN. Flor. Sibir. II. p. 64. t. 25. neque enim nostro calyx inermis est.

Cnicus spinosissimus HILL. tab. 6.

Frequens in alpium herbosis, nondum summis, in M. Nesso, auf Boll, Enzeindaz, Chapuisse, etiam versus Gotthardum, Spelugam.

Radix crassa, lignosa. Caulis non ramosus, pedalis, cubitalis, superne totus foliis obductus, angulosus, non alatus. Folia caulina ferocissime spinosa, amplexicaulia, semipinnata, pinnis angulosis, multilobis, nervis in spinas robustas productis. Folia in summo caule nidum pro flore facientia, latiora, ovato lanceolata, tamen semipinnata, tenera, ex flavo albida, pubescentia. Flores sessiles, inter ea flavida folia congesti; calyx conicus, squamis lanceolatis, in spinam robustam exeuntibus, fuscis. Flosculi cum vagina ochroleuci.

II. CIRSIA NON SPINOSA.

173. CIRSIUM foliis ciliatis, amplexicaulibus, inermibus, flores comprehendentibus.

Carduus pratensis Tragi LOBEL. II. p. 11. I. B. III. P. I. p. 42.

Cnicus foliis pinnatifidis, carinatis, nudis, bracteis subcoloratis, integris, concavis LINN. Spec. II. p. 1156.

Various leaved blessed thistle HILL. T. IV. tab. 5.

In pratis udis autumnno ubique.

Caulis simplex, fragilis, angulosus, ad tres, & sex demum pedes erigitur. Folia ima amplissima, pedalia, pinnata, pinnis longis, parallelis, dentatis & ciliatis, molli-ter quasi spinosa: superiora amplexicaulia, ovato lanceolata, similia. Est ubi omnia ovato lanceolata sunt. In summo caule aliquot folia, multo capitulis majora, conniventia, albida, flores nascentes velant; adulti vero flores in longioribus pediculis nudi nunc eminent. Capitula conica, duo, tria. Squamæ lanceolatæ, in spinulam terminatæ, aliquo tomento obnuptæ. Flosculi ochroleuci, vagina fusca. Semen ex ovato compressum, signatum linea media, ab altero latere magis emi-nente. Inutilis, ab armentis evitatur SCHREBER III. Saml. p. 23.

Non videtur ex solo foliorum circa flores situ, neque eo fatis certo, character genericus sumi posse.

174. CIRSIUM foliis pinnatis, pinnis ciliatis, squamis calycis recurvis Emend. III. n. 244. †

An *Carduus cirsium alpinum polypodii instar profunde laciniatum, & aliquando dentis leonis laciniis, flore luteo polycephalon* PLUKNET p. 83.

SHERARDUS in ascensu ad summum M. Dolaz. Inter plantas Cl. LE CLERC fuit.

Rarissimæ plantæ folia viridia, hirsuta, inferne pallida, ima omnia profunde divisa, pin-nata, cubitalia, pinnarum paribus duodecim, quarum mediæ longissimæ, tempe-dales. Pinnæ majores cis finem bilobatæ, minores simplices, fere lanceolatæ, per oram ciliatæ, non raro retroversæ. Folia caulina amplexicaulia, lata basi caulem amplexa, fabricæ ejusdem, nervo latiori. Flores & in summo caule, & in unō alterove prælongo ramo, de folii ala exeunte. Sub floribus folia ligulata, ciliata. Fasciculi quatuor vel quinque florum in summo ramo, petiolorum, etiam scili-um. Squamæ lanceolatæ, apice ut in *Astere reflexo*, inermi. Flores ochroleuci, Similem plantam Cl. LA CHENAL in M. Generoso insubriæ helveticæ legit, flore ali-quanto minori.

175. CIRSIUM foliis ciliatis, imis ovatis, superioribus semipinnatis, floribus sessilibus obversis. Comm. Gott. T. I. p. 206. tab. VIII. Cat. rar. n. 885. In Enum. cit. n. 9. & 10. hoc ex planta non visa.

Eristhales LUGDUN. I. p. 1094. ob folia non lata, pinnata.

An *Carduus avaxavbes* II. RICHER ic.

Cirsium elatius polycephalon, foliis imis integris, superioribus latis, profunde laciniatis SHE-RARD apud RAI *Syll. exter.* p. 398.

Carduo cirsum dictum montis piniferi repens? foliis imis integris, subtus incanis, superioribus dissectis, capitulis singularibus, geminis, tergeminisve HOFMANN in VOLCAMERI flor. p. 85.

Carduus Erisithales Cl. JACQUIN vindob. p. 279. n. 78. obs. t. 17. vel ob capitula glutinosa.

Carduo cirsum maximum profunde laciniatum in foliorum ambitu spinis mollibus hirtum PLUKNET p. 83. tab. 154. fig. 2.

Cirsum alpinum &c. PONTEDERE class. p. 133. tab. p. 132.

Cnicus foliis amplexicaulibus, pinnatifidis, hirsutis, calycibus nutantibus, glutinosis LINN. Spec. II. p. 1057.

Carduus &c. Cl. LA CHENAL obs. 4. p. 296.

Frequens in alpinis, in pratis vallis Ormond deffus, versus la Croix, aux Aviolats, versus Forclaz, à la Combala vallis les Mosses, & alibi. Ad rivum haud longe Geneva SHERARD. Prope Courtelary GAGNEBIN, & alibi circa Ferriere.

Radix lignosa, reticulata. Caulis tripedalis & ultra, angulosus, aliquando subtomentosus, cavus, non ramosus, nisi ex summitate, sub floribus longe nudus. Folia ima petiolata, ovato laciniata, incisa, circumferrata, ciliata: superiora amplexicaulia, neque semper, semipinnata, pinnis longis, ciliatis, angulosis, nam etiam omnia in caule florente ovato lanceolata vidi. Nervos habent subhirsutos. Sub floribus petioli tomentosi, albi, & foliola subspinosa, ciliata, quæ cum adulto flore evanescent. Flores tres, quatuor, collecti, sæpe bini oppositi, sessiles, nunquam foliis circumvallati, raro solitarii, per maturitatem nutantes. Calyces conici, viscosi, squamis lanceolatis, aristatis, non spinosis. Flores alias purpurei, alias ochroleuci, etiam albi, cum staminibus & vagina violacea.

In pratis vallis Juranæ inter M. la Dent & pagum le Pont reperi humilem, pedalem, monstrosam, capitulis mere foliosis, ex innumeris foliis calycinis stipatis, in acervos copiosissimos congestis, etiam proliferis.

Ci *Serratuloides* Cl. JACQUIN differt caule unifloro.

176. CIRSIUM foliis ciliatis, semipinnatis, pinnis angulosis, spinosis, superioribus amplexicaulibus.

Carduus foliis amplexicaulibus, lanceolatis, serraturis spinoso setaceis, floribus triphyllis LINN. Spec. II. p. 1155. Cl. LA CHENAL Aët. helvet. T. IV. p. 294. tab. 16.

Non est *Carduus tartaricus* HILL. T. IV. tab. 15.

Passim in Helvetia & Germania. Reperi circa Vervai in pratis humidis, in valle alpina les Mosses, similibus locis. Cl. LA CHENAL in paucis macilentis ad Birsam inter pontem majorem & das Schänzlein.

Plurima habet sequentis familia. Radix lignosa, non tamen adeo magnos bulbos dimittit, sed fibras cylindricas, graciliores. Caulis fere ramosus, tamen & simplex, sulcatus, subvillosus, pedalis & cubitalis. Folia omnia similia, virentia, inferne pallidiora, superne hirsuta, nervis interne pubescentibus, pallida, non lanuginosa. Omnia cæterum semipinnata, pinnis angulosis & lobatis, duobus, tribus, quatuor lobis, extrema pinna trilobata: eorum ora undique ciliata est, spinis angulorum sic satis pungentibus; tum iis, quæ sunt in rotundis hamis foliorum amplexicaulium, qualia per superiorem partem caulis reperiuntur. Sub flore, dum junior est, aliqua folia simpliciora, ciliata, & subspinosa sunt, quæ tamen a maturo flore longe distant, ut omnino nudus sit. Flos ingens, inverse conicus, squamis late lanceolatis, in spinulam terminatis. Flosculi ochroleuci.

Ex morbo, quem in tartarico *Carduo* LINNÆUS describit, suspicarer eum *Carduum* meum 175. esse x), eum nempe ait plenum fieri, pappo in folia angusta dilatato, corollis viridibus, ferratis, stylo in duo folia ciliata abeuntibus. Verum *Carduus Erisithales* ab hoc *Carduo* n. 176. abunde differt, vel foliis foliis plerumque latis, ne semipinnatis quidem.

177. CIRSIUM radicibus bulbosis, foliis semipinnatis, pinnis angulosis, ciliatis, floribus nudis.

α Foliis latioribus.

Carduus bulbosus Monspeliensis LOBEL. advers. p. 371. ic. P. II. p. 10. sive *Acanthus silvestris* quorundam foliis laciniatis I. B. III. p. 43.

Carduus tuberosus HILL. IV. tab. 14?

β Foliis profunde incisis, angustioribus.

Acanthus silvestris alter LUGDUN. p. 1444.

Jacea

x) Proleps. plant. p. 338.

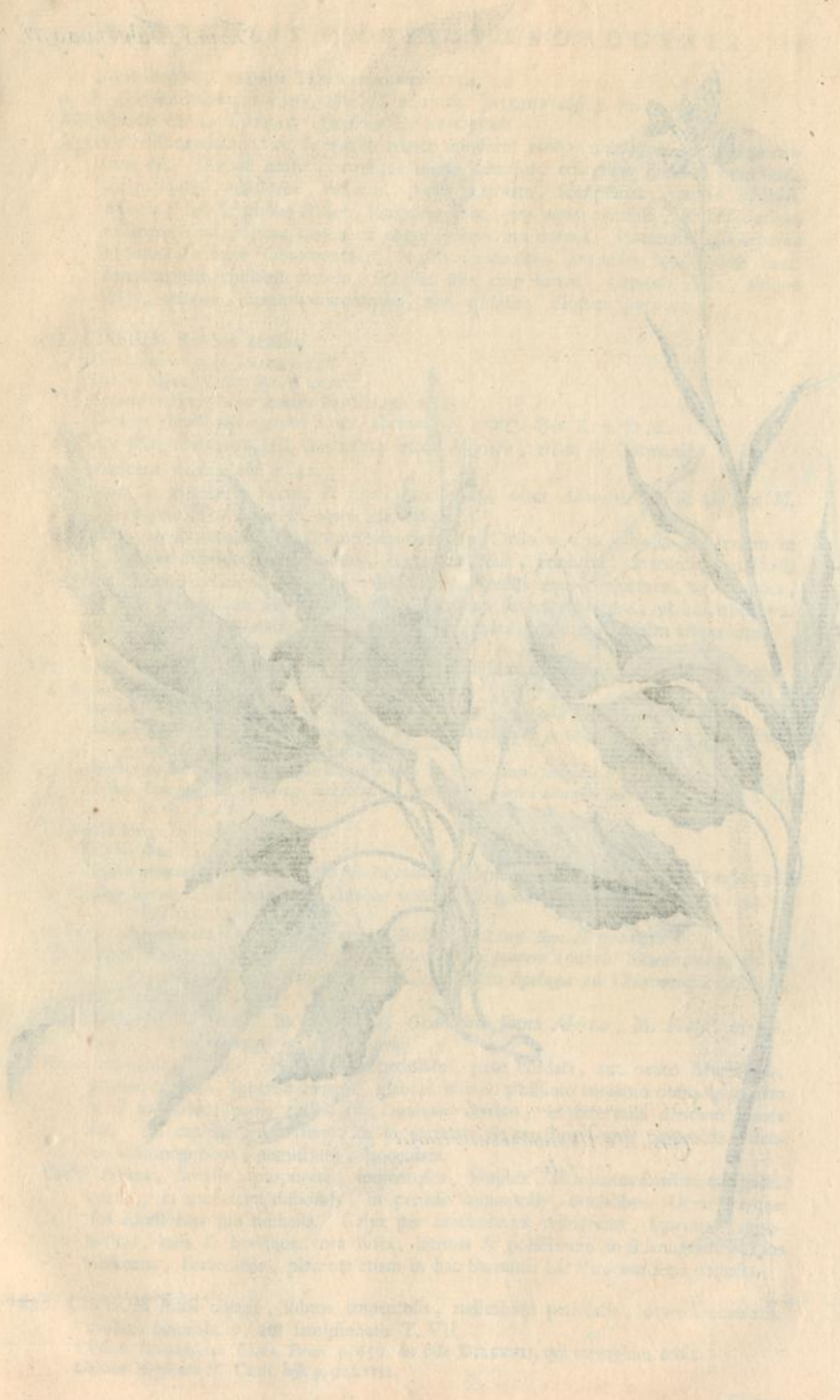
Handwritten botanical notes, possibly a species name, which is mostly illegible due to fading.

*Cirsium montanum foliis longis
serratis subtus incanis.*

C. L. Willd. Bot. C. Linn.

Juss. C. L. Willd. Bot. C. Linn. Sculp.

Cifium Alpinum boni Henrici folio.

C. G. Rollinur. Med. C. delin

Sculp. C. F. Wehach. Pinus. A. Gill. sculpt.

Jacea aculeata f. tuberosa TABERNÆMONT. p. 154.

α. β. *Carduus tuberosus* LINN. *Spec. II.* p. 1154. JACQUIN *obff.* p. 79. p. 280.

Michelfeldæ CL. LA CHENAL. Genevæ D. LE CLERC.

A priori distinguitur radice de medio trunco educente bulbos oblongos, a quibus nomen est. Deinde caulis plerumque minus ramosus, etsi etiam ramosus reperitur, longe nudus, uniflorus, biflorus. Folia petiolata, semipinnata, pinnis bilobis, trilobis; sed & pinnæ & lobi longiores sunt: ora amat contrahi, & cilia minus evidentia sunt; spinæ tamen ex angulis pinnarum exeunt. Cæterum folia superne hirsutula, inferne subtomentosa, in Monspelienfibus exemplis tota incana sunt. Amplexantur equidem caulem, sed vix ullis cum hamis. Capitula nuda, absque foliis, minora, squamis mucronatis, non aristatis. Flosculi purpurei.

178. CIRSIUM floribus acaulis.

Chamaeleon exiguus TRAG. p. 852.

Carlina minor CLUS. *hif.* p. CLVI.

Carlina montana minor acaulos BARRELIER *ic.* 493.

Carduus acaulis calyce glabro LINN. *Gotlansk. ref.* p. 297. *Spec. II.* p. 1156.

β Flore albo MORISON. CL. GAGNEBIN circa *Ferriere*, etiam in Germania.

γ Caulescens ROSEN *obf.* p. 42.

Non rara in gramineis siccis, & agris macilentis, circa *Almedingen*: in via per M. *Hauenstein* &c. Etiam in alpes adscendit.

Magna in eo similitudo est foliorum florisque cum *Cirsio* n. 176. Folia ad terram in circulum disposita, semipinnata, pinnis angulosis, bilobatis, & trilobatis, ciliatis, sed spinis, quam in n. 176. validioribus. Caulis unus, pluresve, vix unciales, tamen non absque foliis, uniflori. Capitulum inverse conicum, ut in *Cirsio* 176. sed squamis mucronatis, non spinosis, qua nota, & caulis defectu adgnoscutur.

179. CIRSIUM foliis ovato lanceolatis, dentatis, subtus tomentosus, calycibus villosis.

α. Foliis latis *tab. nostr. VI.*

Carduus mollis Lapatii folio CLUS. *Pann.* p. 663. 664. *neglectis foliorum dentibus.*

Centaureum majus folio Helenii angustiori SCHEUCHZER *Is. II.* p. 132. cum decem & duodecim capitula conjuncta describat.

Carduus cirsium Britannicum floribus plurimis in summo caule adpressis PLUKNET *tab.* 154. *fig.* 3.

Cirsium inerve foliis ex ovato lanceolatis, denticulatis, infra lanugine candidis GMELIN. *T. II.* p. 67. t. 26.

β. Foliis longe lanceolatis, angustis.

ic. flor. Dan. n. 37.

Cirsium inerve humile Cynoglossa folio Polyanthemum DILL *hort. Eltham. tab.* 70. *Phil. Trans. n.* 336.

γ. *Cirsium inerve, foliis linearibus, utrinque viridibus, calycibus hirsutis* GMELIN. p. 78. t. 33. ex fide ILL. LINNÆI.

α. β. γ. *Serratula calycibus hirsutis, ovatis, foliis indivisis* LINN. *Spec. II.* p. 1145.

Varietatem α legi in adscensu ad M. *Gotthard* circa *pontem Diaboli*. SCHEUCHZER in *jugis Pragalliensium* & *Aversanorum*. CL. DICK in *Spelugæ ad Chiavennam* descensu, in M. *Bernina*.

Varietas β in M. *Sylvio*, *St. Bernhard*, *Grandvire supra Morcie*, M. *Fouly*, in alp. *Grajis*. Alpium ergo editiorum civis.

Radix perennis, lignosa. Ex ea folia petiolata, pene cordata, aut ovato lanceolata, paulum carnosa, superne virentia, glabra, inferne albissimo tomento obsita in α, nam in β tomentum paulo rarius est, margine serrato, ut intervalla dentium lunata sint. Ad caulem sessilia sunt, & in varietate β graciliora, oris contractis, dentes abscondentibus, angustiora, lanceolata.

Caulis firmus, pedalis, purpureus, tomentosus, simplex, terminatus floribus congestis, parvis, in umbellam dispositis, in petiolis tomentosus, uncialibus. Unus alterque flos accessorius sub umbella. Calyx per maturitatem cylindricus, squamis triangularibus, latis & brevibus, ora fusca, intimis & potissimum in β lanuginosis. Flos violaceus, suaveolens, placenta etiam in hac *Serratula* CL. Virorum fetis obducta.

180. CIRSIUM foliis ciliatis, subtus tomentosus, radicalibus petiolatis, ovato lanceolatis, caulinis lanceolatis, aut semipinnatis T. VII.

Cirsium Britannicum CLUS. *Pann.* p. 657. ex fide DILLENII, qui exemplum misit.

Cirsium Anglicum II. CLUS. *hif.* p. CXLVIII.

Cirsium singulare capitulo squamato vel incano alterum C. B. SCHEUCHZER *It. IV.* p. 332. MILLER *tab. 94.*

Folia satis accedunt ad *Cirsium tomentosum radice bulbosa*, quibusdam *leucacantha Anguillara* I. B. III. P. I. p. 44. HILL. *tab. 22.*

Carduus foliis amplexicaulibus, lanceolatis, dentatis, spinulis inequalibus, ciliatis, caule inermi LINN. *Spec. II.* p. 1155. Diversissimam tamen plantam cum nomine *Cardui Helenioidis* Cl. HUDSON misit.

In fossis & ad vias per vallem *Ursariam* vulgo; tum circa fontes *Rhodani*, & in valle *S. Nicolai*, circa *Praborgne*, & in universonum supra *Brieg*: circa *Formazz.* In *M. Bernina*.

Radicem doleo me non vidisse. Planta speciosa est altitudine, tripedalis, & ultra, caule anguloso, cavo, subtomentoso, parum ramoso, toto folioso. Folia hinc viridia, inde albissimo tomento obducta, per oram dentata, & ciliata; ad terram petiolata, ovato lanceolata, ad caulem rotundis hamis dentatis adnata, longe lanceolata, simplicia. In summo caule flores ab uno ad tres, erecti, quibus angusta folia subjiciuntur. Capitulum magnum, inverse conicum, squamis fuscis, triangularibus, latis, non spinosis. Flosculi purpurei.

β. *Cirsium maximum incano folio, bulbosa radice* CLUS. p. 660.

Cirsium maximum Asphodeli radice C. B. SCHEUCHZER *It. VII.* p. 511. si hoc intelligit.

Cirsium maximum foliis carnosis, bulbosa radice, sive Lutetianum C. B. III. P. I. p. 44. SCHEUCHZER *It. VII.* p. 511.

Carduus foliis amplexicaulibus, lanceolatis, ciliatis, integris laciniatisque, caule subunisifero, calyce inermi LINN. *Spec. II.* p. 1154.

II. Etiam in eo pleni flores reperiuntur, quales in tartarico LINN. *Proleps.* p. 338.

SCHEUCHZERUS in pratis udis *Valesiæ*, si de hac rarissima planta loquitur. In valle *ursaria*, & circa *Formazz.*

Planta nostra nonnullis notis cum *heterophyllo Carduo* LINNÆI convenit, dissentit in aliis. Nostra enim altissima est, quinque pedum stirpem coram habeo. Folia superne læte virent, inferne albissimo tomento obducuntur. Eorum aliqua similia prioris amplexicaulia, hamis rotundis, lanceolata, per oram ciliata, etiam dentata, ut tamen margo contractus dentes nonnunquam abscondat. Sed pleraque aliter se habent, in origine ovata, deinde femipinnata, pinnis longis, lanceolatis, parallelis, extima longissima: alias tota præter vaginam, qua ex caule prodeunt, pinnata. Caulis ut in priori saturate purpureus, angulosus, tomento adpersus. Flos alias unicus, cui alter nonnunquam subjicitur, simillimus, violaceus, minimis ciliatis foliis susceptus; alias plusculi, quatuor, quinque, quorum cuique latiusculum folium subjicitur. Squamæ calycinæ, sæpe vagæ, repandæ. Flosculi albidus, hinc profundius inaisi.

Omnibus comparatis, non credo vere a priori differre. Initia degenerationis habet OEDERUS t. 109. foliorum nempe, quæ ad apicem finduntur. Denique nunc video, GORTERUM in *Ingria* folia constanter duorum generum reperisse x). Folia habeo *cirsii buibosi* superne non virentia, sed tomentosa. Quare credo esse plantam, quam ex SCHEUCHZERO citavi, qui circa *Sedunum* legit. Si aliam plantam vult, ea erit inter desideratas.

SIBYBUM z) VAILLANT. p. 172.

CARDUI sp. TOURNEF. & LINNÆI.

Huic generi calycina squama, non unam, sed multas utrinque spinas educit, ut in altera classe *Calcitrapa*.

181. SILYBUM nervis foliorum albis.

Carduus Mariæ TRAGI p. 850. BLAKWELL *tab. 79.*

Carduus foliis amplexicaulibus, hastato pinnatifidis, spinosis, calycibus aphyllis, spinis canaliculatis, duplicato spinosis LINN. *Spec. II.* p. 1153.

Milktbistle HILL. IV. t. 16. PETIVER *tab. 21.*

Planta hortensis passim inter rejectanea hortorum & in ruderosis reperitur.

Caulis ramosus, procerus, alatus, sub flore nudus. Folia amplissima, levia, viridia, rete nervorum alborum distincta; ex ovatis lanceolata aut obtusa, ima femipinnata,

y) *Flor. Ingr.* p. 179.

z) *Silybum* lata spina est, folia ferens *chamæleonis* albi

albis: recens istius radice succus drachmæ pondere vomitum movet DIOSCORID. L. IV. c. 153. Non est nostra planta.

ta a), margine dentato, ciliato & spinoso, basi ad caulem adnata, spinosa. Quemque ramum suus grandis flos terminat, erectus, purpureus. Squamæ calycis additamentum b) habent, transversim ovale, spinis ex utraque ora ciliatum, media robusta spina de nervo exeunte.

Semina amara, farinosa, in medicinam recipiuntur, & emulsionem ad morbos pectoris punctorios dolores, & ad coagula sanguinis utiliter c) datam fuisse legimus. Folia amara vim habent acidam d).

CARLINA

TOURNEF. tab. 285. VAILLANT. p. 172. LINN. n. 929.

Calycis primæ squamæ sunt folia semipinnata & spinosa plantæ suæ: deinde spinæ multifidæ & ramosæ succedunt; inde laminæ longe lanceolatæ, ficcæ, nitidæ, quæ in speciem radiatorum expanduntur. Receptaculum copiosissimis fetis distinctum. Semina coronata, exteriori corona pappi simplicis, non decidui, & interiori corona plumarum ramosarum e). Habitus totus floris radiati, planus, transversim, quam per longitudinem, latior.

182. CARLINA foliis imis semipinnatis, pinnis angulosis, spinosis, superioribus ovato lanceolatis, amplexicaulibus, calycinis herbaceis, ciliatis.

Carduus vulgaris MATTHIOL. p. 689.

Heracantha TABERNEMONT. p. 697.

Carlina sylvestris, quibusdam aliis *atractylis polycephalos* SCHEUCHZER It. VI. p. 454.

Carlina caule multifloro, corymbofo, floribus terminalibus, calycibus radio albis LINN. Spec. II. p. 1161. HILL. t. 8.

β. Varietas monstruosa, caule fasciato.

Carduus monstruosus figura cornu copie IMPERAT. L. LXXVIII. c. 1.

In arvis & collibus sterilibus.

Caulis erectus, purpureus, teres, subtomentosus, ramosissimus f), ad cubitum latus.

Folia radicalia & inferiora semipinnata, nervo lato, pinnis brevibus, angulosis, plicatis, in spinas exeuntibus, subtus tomentosa: superiora ovato lanceolata, amplexicaulia, tomento obnupta, dentata, quolibet dente in duas rigidas spinas abeunte. Flores umbellati caulem coronant: laminæ radiatæ calycis flavescunt. Flos pallens, dentes ejus purpurei, vagina spadicea. Semen villosum.

Sodam sanare lego g).

183. CARLINA caule unifloro.

α. Acaulos, sive caule brevissimo.

Chameleon albus CAMER. Epit. p. 428.

Carlina altera DODON purg. p. 440.

It. Reg. 97. TOURNEFORT. t. 285. VAILLANT f. 38. HILL. t. 7.

II. Flore purpureo mihi non visa, quam SCHEUCHZER ad radices alpium ponit.

β. Varietas caulifera, pedalis, cubitalis.

Carlina prior DODON purg. p. 439.

α. β. I. B. III. p. 181.

Carlina caule unifloro, flore breviori LINN. Spec. II. p. 1160. sed repugnat varietas β.

In pratis sterilibus montanis & subalpinis. In *Emmia* valle inter *Eggwyl* & *Tschangnanu*: inter *Boll* & *Habchereu*. In *Wasserfall* M. *Saleva*. Circa lacum *Juratensem*. Circa *Ferriere*. In *Aquilejensium* montosis *Ormond deffus*; in valle *Simmia*.

Radix unciam crassa, nigra, lignosa, acri & penetrabili odore. Rosa foliorum ad terram glabrorum, pinnatorum, nervo angusto, pinnis angulosis, lobatis, plicatis, angulis, in fortes spinas exeuntibus. Caulis tamen foliosus, etfi sefcuncem vix superat. Flos plerumque unicus, aliquando plures uno h), trientali diametro, quando ad solem se aperuit, nocte i) enim & pluvio in aere clauditur: radii albi: nitentes: flosculi ex luteo virentes, denticulis purpureis.

Vis radice est in oleo essentiali k), inque parte resinosa, quorum illud difficulter separatur, istud spiritu vini elici potest. Etiam infusum vim radice habet l). Oleum illud

V 2

a) PETIVER.

b) BERKELEY tab. 2. fig. 22.

c) BRESL. Saml. 1718. p. 149. 153. STAHL specif.

p. 39. NEUMANN.

d) GEOPFOL.

e) VAILLANT. fig. 47. BERKELEY tab. 6. fig. 14.

f) Ad 79. Flores Nov. Eph. Nat. Cur. II. obs. 45.

g) Nov. Eph. Nat. Cur. l. c.

h) In proventa planta FABRIC. bors. Helmstad. p. 168.

i) C. GERNER. GUIL. DE LA BROSSE.

k) NEUMANN II. P. I. p. 352.

l) CARTHEUSER mat. med. post.

illud fundum petit *m*); follicita tamen cura adhibita aquæ innatat *n*). Veterinariis quam medicis notior est. Purgare, si ad drachmam fumatur PREVOT *o*), cum ad coitum laudet expertus DONZELLI *p*). Disci carnosii florum perinde in usus culinarios cedunt, ut cynaræ, eosque in Aquilejensibus montanis absque fastidio inter fercula oblatos vidi.

J A C E A.

Hoc nomen, quod in libris botanicorum vacat, impertio plantis calyce inermi, ciliato, quales sunt cyani squamæ, sed omnibus flosculis fertilibus.

184. JACEA foliis radicalibus semipinnatis, caulinis ovato lanceolatis, caulibus angulatis
Emend. III. p. 91. n. 247.

Nova planta, hæcenus cum *Jacea squamis ciliis instar pilosis* confusa, a Cl. GUALTHERO LA CHENAL *q*) detecta est, tribus a Basilea leucis, qua itur versus *Beford*. Eandem ex Anglia habui a HUDSONIO, exque Germania ab EHRHARDO. Quantum video valde similis est ejus *Jacæ* toto habitu. Folia hirsutæ aspera, duriuscula, nervo robusto; ima petiolata, semipinnata, paucis pinnis & simplicibus: deinde longe petiolata & simplicia, dentata; superiora ovata lanceolata, principio graciliori; suprema linearia. Caulis ramosus, angulosus, cubitalis & ultra. Rami terminati capitulo florifero. Id a sequente differt. Additamentum nempe calycis multo longius, nigra cilia habet, ut eadem inter se implexa in unum capillitium confundantur. Flosculi omnes androgyni.

C A P I T A T Æ.

II. CALYCE COMMUNI DONATÆ.

II. FLOSCULIS IN AMBITU STERILIBUS.

Omnes in unum genus collegit ILL. LINNÆUS, Centauræ nomine. Nobis non magis videtur justum, has plantas calyce diversissimas in unam congregare, quam Carduos, Lappas, Cirsiæ, Silybæ, Carlinas, quæ sint flosculis omnibus androgynis.

CYANUS TOURNEFORT. *tab. 254.*

& JACEÆ TOURNEF. T. 254. Species aliæ.

CYANUS VAILLANT. p. 184.

& JACEA VAILLANT. p. 182.

CENTAURÆ SP. LINN. n. 984.

Flosculi in ambitu steriles, calycis squamæ per ambitum ciliatæ, non spinosæ.

185. CYANUS foliis radicalibus semipinnatis, caulinis ovato lanceolatis, squamis calycis oblongis, obtusis.

Impossibile videtur synonyma hujus Cyani, a synonymis *Jacæ* 184. separare. Probabile tamen fit, calidiorum regionum botanicos Cyanum potius intellexisse, frigidorum *Jaceam*.

Huc ergo referrem.

Jaceam montanam humilem, hirsuto capite CLUS. *Pann. p. 543. 545. ob calycem minus implexum.*

Jaceam nigram DODON. *LOB. ic. p. 541.*

Cyanum cum squamis ciliis instar pilosis PONTEDE. *diff. p. 211. &*

Cyanoidem montanæ squamis ciliis instar pilosis EJUSD. *p. 220.*

Jaceam nigram laciniatam VAILLANT.

Lanced Harpweed HILL. *t. 29.*

Contra ad *Jaceam*.

Centauræam calycibus ciliatis, squamula ovata, ciliis capillaribus, erectis, foliis lyrate angulatis, floribus flosculosis LINN. *Spec. II. p. 1288.*

In Helvetia transalpina ubique ad vias ab *Airolo* ad *Mendrisium*. Etiam olim HUBERUS inter *Chiavennam* & *Ripam*. *Conf. Emend. n. 247. & T. XXIII. prioris editionis hujus operis.*

m) NEUMANN. *CARTHEUSER mat. med. II. p. 70. 71.*

n) NEUMANN *ibid.*

o) *Med. pauper. p. 500.*

p) *Pharmac. p. 350.*

q) *Disp. inaug. p. 8. n. 12.*

Cyanus plurima habet Jaceæ familia. Differt caractere. Capitulum multo minus nigrum, quia squamæ calycinæ longæ, & pallidæ sunt, & multo minus additamentum nigrum & ciliatum educunt, ut neque implexæ sint, neque caput floridum totum nigrum. Deinde manifesto coronatum florem habet, flosculis in ambitu sterilibus. Folia in meis magis ovata, & breviora, & in suprema parte caulis ovata, lata & cordiformi basi sessilia.

186. CYANUS foliis pinnatis, pinnis dentatis, obtusis, squamis calycinis triangulis ciliatis.

Scabiosa major MATTHIOL. p. 969. *flore purpureo* TABERNÆMONT. p. 158.

& *Jacea tertia* EJUSD. p. 153.

Centaurea scabiosa HILL. IV. tab. 32.

Centaurea calycibus ciliatis, foliis pinnatifidis, pinnis lanceolatis LINN. Spec. II. p. 1291.

β. Foliis latioribus, glaberrimis, firmulis. Ex Sibiria.

γ. Flore albo THAL. I. B. in M. *Wasserfall*.

δ. Flore ochroleuco Hort. Gott.

ε. Flore flavo Comm. Gotting. T. I. t. VII.

ζ. Flore helvolo, foliis tomentosis, ibid. p. 223. *Enum. plant. hort. Gotting.* p. 367. 368.

Vulgo in adclivibus urbium vallis.

Caulis durus, brachiatus, erectus, bipedalis, tripedalis, fulcatus. Folia firma, glabra, aut leniter subhirsuta, pinnata, nervo lato; pinnæ simplices, lineares, obtuse lanceolatae, & obtuse dentatae, nonnunquam semipinnatae. Nudos ramos terminant speciosi flores sphaerici, compacti: Squamæ triangulares, ornamento fusco, ciliato. Flosculorum in ambitu steriliū corona speciosa. Pappus in disco, & in femine, brevis, & niger. Color floris naturalis purpureus, etiam carneus, albus, ex carneo & albo mistus, ochroleucus, flavus.

187. CYANUS pinnulis foliorum pinnatis, linearibus.

Stoebe gallica CLUS. Pann. p. 546.

Jacea foliis candicantibus, laciniatis, calyculis non splendentibus I. R. H. SCHEUCHZER Lt. IV. p. 337.

Pinnatifid whitehead HILL. IV. tab. 30.

Centaurea calycibus ciliatis, oblongis, foliis pinnatifidis GMELIN. T. II. p. 95. n. 75.

& *Centaurea calycibus ciliatis, oblongis, foliis scabris, caulium pinnatis, ramorum simplicissimis, linearibus* GMELIN. T. II. p. 98. t. 43. ex LINNEO, & icon accedit.

Centaurea calycibus ciliatis, squamis planis, foliis bipinnatifidis, ramis pinnatifidis, linearibus, caule paniculato LINN. Spec. II. p. 1289.

Ad vias Valesiæ ubique, etiam Basiliæ ad ripam Rheni versus *Huningam*.

Caulis durus, ramosus, pedalis, cubitalis, angulosus. Folia numerosa, sicca, dura, glabra, aut tomento obducta, pinnata, pinnis gracilibus, pinnatis, angustis, lanceolatis, rariter dentatis; in suprema planta simplicia, linearia. Numerosi flores & exigui ramos terminant. Calyx basi ventricosus, superne contractior, durus, squamis triangularibus, apice nigro, ciliis duris albisque barbato. Placenta papposa, feminum pappus brevis. Flos carneus, radiatus.

188. CYANUS foliis subhirsutis, ovato lanceolatis, amplexicaulibus, dentatis, plumulis calycis reflexis.

α. Elatior planta, hercynica.

Jacea montana, villosa, capite elatiori CLUS. Pann. p. 543. 544.

Jacea latifolia, capite hirsuto SCHEUCHZER Lt. II. p. 135.

II. Flore albo RUPP.

β. Humilior, helvetica.

Jacea montana, villoso capite humilior CLUS. Pannon. p. 543.

Cyanus montanus, caule folioso BOCCONE mus. plant. p. 20. t. 2. Non ad sequentem refero, cum calyce sit reticulato.

II. Flore albo. In M. S. *Bernhardi*.

γ. Foliis incisiss *CLARET* in S. *Bernhardo*.

α. β. *Centaurea calycibus recurvato plumosis, foliis indivisis* LINN. Spec. II. p. 1287.

Centaurea Phrygia HILL. T. IV. tab. 34.

In Germania, intra urbem *Clausthal*, & supra *Ilesfeld* altiore reperi: in Helvetia passim humiliorem. Supra *les Plans*. In *Valesia* supra *Portvalley*, in adscensu ad *Cotogne*:

X

In

In M. Sempronio, Pennino, supra Bagnes. Dent du midi, Val Orsine. Inter Urselen & Realp, & in ascensu Furca. In pratis vallis Rheinwald & alibi SCHEUCHZER. J. GESNER supra Falz Rhætiae. In M. Beuerin Cl. SCHINZ.

Nostris in alpebus, cubitalis provenit, caule duro, anguloso, in nostris ramoso. Folia ad caulem plurima, sicca, subhirsuta, pene ovata, per marginem breviter denticulata; superiora amplexicaulia, ovato lanceolata, dentata. Singulum ramum flos terminat. Squamæ calycis exeunt in nervum longum, ad angulos rectos ciliatum, fuscum, deorsum reflexum a), tamquam plumulam. Flos purpureus, coronatus. Pappus in disco longus, in femine brevis b).

189? CYANUS foliis lanceolatis, tomentosis, calycum plumis reflexis GIRARD p. 185. n. 3.

Jacea montana incana, laciniata, capitulo bispido C. B. Prodr. p. 128.

Cyanus alpinus Lychmidis candidissimo folio, capite reticulato BOCCONE p. 20. tab. 2.

Jacea uncialis, foliosa, alpina, calyce & squamis pinnatis composito SCHEUCHZER It. VI. p. 459 cum suam plantam a n. 188. separet.

An huc pertinet *Centaurea* LINN. n. 9. ob nomen mollis. Sed nostræ plantæ plumula pariter reflectitur.

Si SCHEUCHZERIANA planta est, nascitur in Rhætia.

Nunquam ego quidem reperi, neque certa civis est, ex calidis autem regionibus accepi. Habitus humilior; folia candidissimo villo obnupta, longe angusta, lanceolata, integerrima. Capitulum simillimum priori, in minori planta majus.

190. CYANUS caule unifloro, alato, foliis ellipticis, lanceolatis.

Verbasculum TRAG. p. 219.

Cyanus major DODON. Coron. p. 31. BLAKWELL tab. 66.

Altera Cyani majoris planta in montanis COLUMN. phytobasan. p. 97.

Weltd bluebottle HILL. tab. 26.

Cyanus montanus latifolius &c. MILLER tab. 113. fig. 1.

Centaurea calycibus serratis, foliis lanceolatis, decurrentibus; caule simplicissimo LINN. Spec. II. p. 1289.

β Flore albo WEINMANN tab. 447. b. Basl. Merkwürd. p. 1606. in M. Wasserfull.

γ Angustiore & longiore folio VAILLANT. p. 235. MILLER l. c. fig. 2. ZANONI tab. 60.

Jacea integrifolia, humilis C. B. Prodr. p. 127. ex LINNÆO C. B. repentem dicit.

Hoary bluebottle HILL. l. c.

δ *Cyanus major alpinus, foliis incis* TRIUMPHETTI p. 26. ZANON. t. 61.

Pulchra planta nascitur ubique in montosis Helvetiæ. In Jura, passim, ut ad Clusam usque descendat. In Albia M. C. GESNER. In vallibus alpinis Luan, Chapiuse, Ormond &c.

Caulis erectus, uniflorus, pedalis, cubitalis, alis totus obductus, quæ in folia explicantur. Folia elliptica, etiam ovata, acuta, patula, integerrima, præter varietatem δ, quæ in regionibus calidis provenit, subtus tomentosa. Flos magnus, calycis squamæ triangulares, latis fuscis ciliis, pinnato additamento fusco: semiflosculis cæruleis, ut in Cyanis hætenus dictis, angustis, quinquefidis, sexfidis. Flosculi disci purpurei, femina papposa.

191. CYANUS foliis imis ellipticis, dentatis, supremis linearibus, semiflosculis latissimis.

Cyanus minor CAMER. Epit. p. 289. BLAKWELL tab. 270.

Cyanus flos frumentorum DODON. Cereal. p. 51.

Μηλον ηρακλεια COLUMN. phytobasan. p. 92.

Glossy bluebottle HILL. T. IV. t. 26.

Centaurea calycibus serratis, foliis linearibus, integerrimis, infimis dentatis LINN. Spec. II. p. 1289.

β Flore albo.

γ Flore roseo, purpureo.

Ubique in segetibus.

Caulis rectus, durus, angulosus, ex summa parte ramosus, tenui tomento obductus.

Folia radicalia petiolata, elliptica, dentata, aut semipinnata, extrema pinna maxima. Inde ad caulem linearia, pinnis aliquot ad angulos rectos de nervis exeuntibus; superiora simplicia, linearia. Suum quemque ramum flos terminat.

Calyx compactus, squamis pallidis, triangularibus, serratis potius quam ciliatis, ora nigra, ciliis albis b).

Flos

a) TOURNEFORT, BERKHEY tab. 2. fig. 12.

b) In icone TOURNEFORTII, BLAKWELL. &c.

Flos speciosus c), cyaneus; semiflosculi multo latiores quam reliquis speciebus, bilabiatum efficientes infundibulum, laciniis latis, ferratis, superne quatuor vel quinque, inferne duabus tribusve. Flosculi inique incisi, ut solent. Semen brevi pappo coronatum in placenta papposa.

Flores parum promittunt virium, vix odori, vix sapidi d), cum aqua tamen infusos, forte ob pulchritudinem, creditum est oculorum inflammationes tollere e), etiam urinam movere f), in hydropse prodesse g): & ipsa aqua stillititia ad oculorum mala laudatur h). Flores colorem elegantem dant, recentes quidem expressi, cyaneum, ab acidis rubentem, ab alcali virentem i). Eum colorem ad pictorios usus præparant, fere ut crocum. Oportet, floris flosculos neutros carpere, rore inigare, in furno super telam ex crinibus textam ficcare, deinde flores aqua gummata irrorare, sic placentam paulatim facere, subinde invertere, denuo irrorare, & comprimere per aliqua minuta horæ, donec in solidam placentam abeant, pulchre tinctoriam k).

Semen amarum, ad dimidiam drachmam exhibitum, alvum ducit.

ATRACYLIS l) VAILLANT. p. 170.

CARTHAMI spec. LINNÆI.

Calycis spinæ laterales m): Semina quadrangula, aspera, latis fetis foliaceis, non pappo coronata. In nostra specie, & in Leucophæa, flosculi in ambitu abortiunt. Posset adeo ad Calcitrapam referri, ob feminis coronam tamen separo.

*192. ATRACYLIS foliis cartilagineis, reticulatis, imis semipinnatis. superioribus ovato lanceolatis, amplexicaulibus.

Inter GESNERI icones æneas f. 56.

Atracylis CAMERAR. Epit. p. 561. BLAKWELL t. 468.

Atracylis Theophrasti & Dioscoridis sanguineo succo COLUMN. Ephras. p. 19. 23. optime.

Carthamus caule piloso, superne lanato, foliis inferioribus pinnatifidis, summis amplexicaulibus dentatis LINN. II. p. 1163.

Ad vias Helvetiæ calidiores, inter Treicovagnes & Succevaz: circa Genevam, Thuiri: Passim in Valesia.

Caulis durus, ramosus, erectus, teres, hirsutus. Folia durissima, nervis eminentibus reticulatis, ima femininata, pinnis argute dentatis, dentibus in spinas exeuntibus. Ad caulem amplexicaulia, pene cordato lanceolata. Ramum singulum suus flos terminat, atque ita laxa umbella nascitur. Flos conicus, contractus: folia calycis, qualia plantæ reliquæ sunt, reticulata, ima semipinnata, pinnis in spinas exeuntibus, intima simplicia, in aculeum terminata: sub flore lanugo in caule araneosa. Flosculi flavi.

Tota planta ex quaque parte deflurata sanguineum n) succum fundit: viscida eadem, odore resinoso, balsamica, amara, viribus inter Hypericum & Carduum benedictum mediis. Officinis ignota est. Ejus floribus crocus fucatur o).

CALCITRAPA.

CALCITRAPA VAILLANT. p. 164. f. 31. ad 35.

& CALCITRAPOIDES VAILLANT. p. 168.

CENTAUREÆ sp. LINN.

Calycis quælibet squama terminatur in aculeum valentem & ramosum.

*193. CALCITRAPA caule alato, foliis tomentosis, radicalibus semipinnatis, caulinis lanceolatis, dentatis.

Carduus stellatus, mitior, apertus COLUMN. ephras I. p. 30. 31.

Spina solstitialis DOD. purg. p. 449.

X 2

Harped

c) BERKELEY tab. 3. fig. 9.

d) CARTHEUSER mat. med. T. II. p. 475.

e) BIRCH III. p. 341.

f) C. HOFMANN.

g) Eph. Nat. Cur. Dec. III. ann. 5. 6.

h) GEORGI.

i) BOYLE color. p. 253.

k) Gentlem. Magaz. 1748. March.

l) Spina est Cnico similis, folia multo longiora ferens,

in summis virgæ, parte magna nuda & aspera, qua feminae pro suis utuntur. Capitula in cacumine spinis horrent; flos luteus, quibusdam locis purpureus invenitur. Radix tenuis, supervacua DIOSCOR. III. c. 91. Candidior, odore gravi PLIN. L. XXI. p. 56.

m) BERKELEY T. I. f. 3.

n) THEOPHRASTUS L. IX. c. 1. PLIN. I. cit.

o) QUER flor. Espan. T. IV. p. 369.

Harped solstitial thistle HILL. T. IV. tab. 18.

Centaurea calycibus duplicato spinosis, solitariis, foliis raris decurrentibus, inermibus, lanceolatis; radicalibus lyrato pinnatifidis LINN. Spec. II. p. 1297.

En plein Palais GEN. DE SAUSSURE. Circa Huningen Cl. LA CHENAL.

Folia tomentosa, ima semipinnata, nervo lato, pinnis lanceolatis, extrema maxima. Ad caulem simpliciora, elliptica, lanceolata, denique linearia, dentata, & omnino integerrima. Caulis pedalis, & ultra, ramosus, alatus, alis in folia eductis, superne tomentosus, ramis sub floribus minimis foliis adpersis. Flores ramos terminantes, flavi. Calycis squamæ primæ aculeo simplici, quæ sequuntur aculeo fortissimo, ad basin brevibus spinulis ciliato: intimæ mites, ornamento foliaceo sicco.

194. CALCITRAPA foliis hirsutis, pinnatis, pinnis dentatis, floribus in alis sessilibus.

Polyacantha CORDI hist. L. I. c. 16.

Carduus stellatus DODON purg. p. 448.

Hippobesium vel *Hippophaes* Dioscoridis COLUMN. phytobasan p. 105. 107.

Various leaved star thistle HILL. T. IV. tab. 17.

Centaurea capitulis subduplicato spinosis, sessilibus, foliis linearibus, pinnatifidis, lateribus dentatis, caule spinoso LINN. Spec. II. p. 1297.

β. Flore albo. *αβολαυκος* RICHER ic.

Bernæ ad viam, quæ rivum urbem irrigaturum sequitur, ad pedem collis: *aufm Falkenplatz, Vivisci, Laufama, Ebroduni, circa Treicovagnes, Grandson, Payerne* in viarum oris.

Caulis procumbens, ramosissimus, brachiatus, pedalis, & cubitalis.

Folia mollia, subhirsuta, cito exarescentia, pinnata, pinnis acute dentatis, distantibus, lanceolatis; extrema maxima, minoribus intermistis, similia ad caulem semipinnata, paucis & distantibus pinnis. Capitula sessilia, secundum ramorum longitudinem, foliis infidentia, purpurea, radiata. Squamæ calycis infimæ habent aculeum p) medium maximum, ad latera baseos aliquot paribus breviorum spinarum cinctum; supremæ glumæ calycis ornamento sicco cum minima arista terminantur, absque lateralibus spinulis. Semiflosculi quadrifidi, flosculi pene bilobati. Pappus in disco plurimus, in ferrine nullus q).

Tota planta amara est, viribusque ad Carduum benedictum accedit. Corticis radicis drachma una cum aqua infusa in Gallia r) febrifugam virtutem habere putatur, & nephriticam s). Seminis drachma una valide urinam movet t), ut etiam sanguine tingatur v).

RHAPONTICUM VAILLANT. p. 175.

CENTAUREÆ sp. LINN.

Huic calyx simplex, auctus additamento sicco, rotundo, sæpe per ficitatem diffiliente x).

195. RHAPONTICUM foliis tomentosis, radicalibus semipinnatis, caulinis lanceolatis.

Jacea nigra TABERN. p. 152.

Lanced Ben HILL. T. IV. tab. 38.

Centaurea calycibus scariosis, lacervis; foliis lanceolatis, radicalibus fissuato dentatis, ramis angulatis LINN. Spec. II. p. 1293.

β flore albo HORT. AICHSTETT.

γ foliis pictis WAGNER p. 279.

δ angustifolia C. B. Prodr. p. 127.

ε acaulis SPERLING Cat. ind. Dan. p. 466.

Vulgatissimum in pratis, etiam palustribus. In Valesia totum tomento oblitum nascitur.

Folia ima semipinnata sunt, pare pinnarum unico: etiam duobus, tribus, nervo sensim latefcente, segmento ultimo maximo, obiter dentato. Superiora elliptica, lanceolata, etiam linearia; sicca omnia, nervosa, hirsuta, & albida, in calidis magis. Caulis a biunce ad cubitum ascendit, parum ramosus, flore magno, coronato, singulum ramum terminante. Squamarum calycis pars superior fusca, aut subalba,

nitens.

p) BERKHY tab. 1. fig. 10.

q) QUEM COLUMNA pingit, is disco debetur.

r) TOURNEFORT.

s) GEFROI p. 242.

t) IDEM.

v) LOBEL advers. p. 170.

x) VAILLANT. fig. 18.

nitens, sicca, lacerabilis. Semiflosculi longi, bilabiati, laciniis interioribus duabus erectis, tribus inferioribus pendulis: color in flore suavepurpureus. Flosculi etiam inique incisi. Pappus in placenta multus, in femine parcissimus, quod obesum, ex ovato acuminatum, lineis varium est.

Pulchrum flavum colorem ferico impertit. Antequam flotem expandat, planta in aqua cum alumine maceratur 9).

*196. RHAPONTICUM foliis radicalibus semipinnatis, caulinis lanceolato linearibus nervosis, calycibus nitidis *Emend. III. p. 91. n. 246.*

Jacea alba TABERNÆMONT. p. 153. sed omnia folia divisa habet.

Jacea calycibus argenteis minor I. R. H.

Centaurea calycibus scariosis integris mucronatis, foliis pinnate dentatis, caulinis linearibus, basi dentatis LINN. *Spec. II. p. 1293.*

Centaurea alba HILL. IV. t. 38.

Inter Xeranthema legi paulo ultra *S. Pierre* Valesiæ, deinde Cl. LA CHENAL in transalpina.

Recte dubitat LINNÆUS, num a n. 195. vere differat. Folia ima etiam lata, semipinnata, dente uno alterove, sicca, subtomentosa: proxima petiolata, elliptico lanceolata, per oram dentata: ad caulem sessilia, linearia, semper dura, nervosa. Caules angulosi, duri, cubitales, ramosi, magis quam 195. Capitula similia Rhapsontico-pratenfi, nisi quod flavus fuscus color mitior sit, & argenteus nitor cum tinctura flavedinis dominetur. Semiflosculi steriles pariter ex prælongo tubo in quinque graciles lacinias finduntur, quarum interiores duplo minores sunt. Flosculi fertiles quinquefidi, pappo feminis simplice.

In hoc genere, nam non separo Amberboi, flosculi elastico motu se agitant 2). In calci-trapoide experimentis confirmavit Cl. DEL CAVOLO.

*197. RHAPONTICUM foliis pinnatis, pinnis semipinnatis, pinnulis lanceolatis, calycibus nitidis.

Stoebe Sabmantica rubra CLUS. *hisp. p. 161.*

Stoebe minor TABERNÆM. p. 156.

Scabiosa squamata argentea I. B. III. P. I. p. 30.

Centaurea calycibus scariosis obrusis, foliis radicalibus pinnatifidis, caulinis pinnatis, dentibus lanceolatis LINN. *Spec. II. p. 1293.*

Centaurea splendens HILL. IV. t. 43.

In Helvetia transalpina *Bellinzona, Chiavenna, Lugani*, LA CHENAL. HUBER.

Caulis angulosus, durus, bipedalis, cum foliis glaber, ramosus, multiflorus. Folia minute divisa, glabra, aut leviter tomentosa, nervo albo, foliacea parte aucto, tamen angusto, pinnis subulatis, acutis, confluentibus; ipsis semipinnatis, pinnulis lanceolatis. Flores ramos terminant, speciosa pulchritudine argentea calycis, cujus squamæ ficcæ, rotundæ, aristam innocuam edunt. Flos purpureus.

I. GYMNONOSPERMÆ

I. FLORE COMPOSITO.

I. CALYCE COMMUNI

II. STAMINIBUS LIBERIS.

DIPSACÆ VAILLANT. *Mem 1722. p. 172.*

AGGREGATARUM PARS LINN. *ord. nat. 48.*

Classis naturalis est, flosculis multis, in unum capitulum congestis, & communi calyce exceptis, flosculo perinde semini nudo insidente, sed quatuor, aut quinque, staminibus liberis non coalescentibus. Folia omnibus conjugata.

DIPSACUS a) TOURNEFORT. t. 265.

VAILLANT. p. 173. t. I. f. 2. 5. 6. 7. 8. LINN. B. 114. MALPIGH. ic. 209.

Capitulum habet folia flores distinguentia, quorum quodlibet suum semen fuscipit. Flos quadrifidus

9) LINN. *weissgitta resa* p. 273. LINDER *Färgkonst* p. 90 a) *Dipsacus folio lactuce, & bullæ spinosæ in dorso medio; caulis spinis horridus, geniculo binis foliis am-*

2) CAMERAR. *Epib. Nat. Cur. Cent. IX. obs. 87.* & olim BOERLL. *Cent. I. obs. 100.*

quadrifidus. Semen proprio involucrio, quasi vagina continetur: ei involucrio brevis & quadrata corona est *b*). Semini sua etiam corona longior, quadrata, plumosa *c*).

198. DIPSACUS capitulis ovatis, foliis arcuatis circumvallato, aristis squamarum rectis.

Dipsacus purpureus FUCHS p. 225.

Dipsacus Sylvestris BLAKWELL t. 50.

Labrum Veneris alterum CAMER. Epit. p. 432.

Dipsacus HILL. V. t. 2. cum capitulis erectis.

β Varietas laciniatis foliis.

Abunde ad vias orasque fossarum.

Caulis tripedalis & ultra, brevibus spinis asper, ramosus & brachiatus. Folia conjugata, inferiora basi latius ad caulem adnata, labra efficiunt, quæ aquam continent, magis tamen in sativa specie. Superiora folia nulla labra faciunt. Figura ovato lanceolata est, aut ea longior, ora dentata, nervis subtus robustis, sed obtusis, spinis obtusis. Sub capitulis dena, duodena folia angusta, longa, sursum curva, spinosa, capitulum suscipiunt. Capitula ovalia, longa, flosculi innumerabiles, carulei, inæqualiter quadrifidi *d*). Squamæ semen suscipientes longe *e*) connivent, & in aristas rectas exeunt. Semen ex ovato longe mucronatum. Involucrum *f*) quadrangulare, fulcis distinctum *g*), corollæ quadrangulæ deciduæ continuatum: semen ex stylo coronam quadrangularem præfert.

Aqua, quæ in foliorum scaphis reperitur, ad maculas de facie eluendas laudatur *h*) & ad oculorum leves morbos *i*). In antidoto, ad morsum canis rabidi, dipsacum, reperias *k*).

Hæc species a laciniato *Alsatico* differt foliis sub capitulo numerosis, angustis, curvis, quæ laciniato recta sunt, lanceolata, ciliata, duobus subinde curvis foliis accedentibus: caule etiam sub flore multo minus spinoso.

A sativo *l*) & ea nota differt, & squamis flores distinguuntibus, quæ sativo multo duriores sunt, & apice suo reflexæ *m*). Non bene conjungit LINNÆUS *Spec. II.* p. 140.

Laciniatum suspicor circa Mühlhusiam nasci, ut indigena sit.

199. DIPSACUS foliis biauribus, capitulis hemisphæricis.

Virga pastoris CAMER. Epit. p. 433. HILL. V. t. 3.

Dipsacus foliis petiolatis appendiculatis LINN. *Spec. I.* p. 143.

Ad sepes & muros Bernæ gegen den Sandrein; au grand Clos prope Roche. Basileæ, inter portas Steinenthor & Eschemerthor, &c.

Caulis brevibus spinis asper, fragilis, altus ad aliquot pedes, ramosus. Folia nervo spinoso, ex ovatis acuminato, magnis dentibus ferrato, ad petiolum duobus minoribus foliis accedentibus. Ramos singuli flores terminant: capitulo hemisphærico. Squamæ flosculos distinguunt foliaceæ, eminentes, ciliatæ, omnes æquales, ut florem nulla majora folia circumvallent. Flosculi albi staminibus purpureis. Semen ex ovato quadrangulare: ex mucrone suo coronam quadrangularem sericeam sustinet: involucrium & ipsum quadrangulare ejusdem formæ sericeo margine terminatur.

200. DIPSACUS foliis pinnatis, pinnis ferratis, capitulis globosis *Phil. Transf. n. 337.*

Scabiosa alpina LOBEL. *advers.* p. 233. *Icon* p. 537.

Scabiosa alpina centauroides HORT. AICHSTETT. *Æst. ord. 9. t. 8. f. 1.*

Drooping scabious HILL. t. 25, nimis angustis foliis.

Scabiosa altissima foliis pinnatis ferratis MÄNGET. *Pharmac. II.* p. 797.

Scabiosa corollulis quadrifidis equalibus, floribus cernuis, foliis pinnatis, foliolis lanceolatis serratis LINN. *Spec. I.* p. 141.

In monte Saleva LOBELIUS, RAIUS, & ego in montis Thuri vallecule, qua primum a rupibus aditur. Sed abunde provenit in Aquilejensi ditone, circa Leifin, Corbeiri & Arveja ad vias, in monte Luan, alibi.

Tripe-

amplectentibus, concavo alarum sinu rorem continente, Capitulo in circumine in singulo caule singula echinata PLIN. L. XXVII n. 47. DIOSCORID. L. III. c. 11.

b) TOURNEF. E.

c) TOURNEF. D.

d) VAILLANT. f. 6. 8.

e) VAILL. f. 7.

f) VAILL. f. 5. 8. c. TOURNEF. D.

g) VAILL. f. 6.

h) CRESALPIN.

i) BOERHAAVE.

k) *Att. hyst. II. obs.* 110.

l) PETIVER L. 23.

m) VAILLANT. f. 2. TOURNEF. t. 265.

Tripedalis, quadrupedalis, Ebuli faciem refert caulis, fistulosus, ramosus. Folia ad terram elliptica, ferrata, ad caulem pinnata, nervo foliaceo lato, paribus pinnarum sex, septem, omnibus oblongis, lanceolatis, ferratis, extrema maxima. Eorum foliorum breves petioli inter se & cum caule connascuntur, ea sede villosi. A quaque pinna triangularis ala ad nervum descendit. Capitula congesta, umbellata, convexa, pene sphaerica: squamæ inter flores magnæ, hirsutæ, villosæ, subfusca. Flosculi quadrifidi, ochroleuci: exteriores difformes, interiores parum; involucrium seminis quadrangulare, aristatis foliolis terminatum: seminis corona continua, ferrica ciliata, in stylo, non quinque facta ciliis, qua nota ad *Dipsacum* accedit.

SUCCISA VAILLANT.

& ASTEROCEPHALOS VAILL.

SCABIOSÆ sp. TOURNEFORT. & LINNÆI

Ne aut nimis multa genera fiant, aut plantæ nimium caractere diversæ jungantur; medio modo ingredi visum est. SUCCISA ergo erit, cui foliola ex receptaculo flosculos distinguunt, non pili. Flosculi quadrifidi sunt *n*), aut quinquefidi *o*), in Succisæ VAILLANTII parum difformes, alias magis, ut in *Asterocephalis* *p*) Cl. viri. Semen involucrium *q*) suum habet, variæ figuræ, in Succisâ quadrangulare, quatuor denticulis triangularibus coronatum, in *Asterocephalis* dilatatum, membranaceum *r*), inversi conii simile. Semen in omnibus speciebus coronatum corona quinque dentium in setam exeuntium *s*), ad basin pappolorum, quam in stylo præfert. Folia placentam distinguunt alias sub flore *t*) eminent, alias secus *v*).

I. FLOSCULIS QUADRIFIDIS SUCCISÆ VAILLANT.

201. SUCCISA caule trifloro, floribus convexis, foliis radicalibus ovatis, caulinis lanceolatis.

Succisa seu Morsus diaboli MATTHIOL. p. 623.

Morsus diaboli & *Succisa* BLAKWELL. t. 142.

Scabiosa lanceolata HILL. V. t. 25.

Scabiosa corollatis quadrifidis aequalibus, caule simplici, ramis adproximatis, foliis lanceolato ovatis, integerrimis LINN. Spec. I. p. 142.

Icon III. OEDERI t. 229.

β Flore albo, prope *Vervay* &c.

γ Hirsuta C. B. Bas. p. 80.

δ Foliis incis.

Succisa angustifolia palustris TRIUMPHETT. obs. p. 36.

ε Prolifera.

In pratis udis & sylvis umbrosis.

Radix crassa, plurimas fibras dejiciens, trahentem fere abrupta fallit.

Folia ad terram petiolata, ovalia, fere integra, longis pilis hirsuta, sed rariusculis, ad caulem longa, lanceolata, pauca. Caulis vix ramosus, nisi ad summitatem, triflorus, aut paulo ultra. In longis ramis nudis singuli flores, magis convexi, quam scabiosis, flosculis in ambitu non longioribus, quam in centro: neque calyx alicujus longitudinis florem excedit, & ea folia inter se longitudine vix differunt *a*). Flosculi cærulei: squamæ herbaceæ, triangulares, parum eminent: semen quale dixi.

In officinis non ignota est & radix quidem pro vulneraria habetur, & ad gargarismos in anginis, etiam venereis *b*), atque ad fatus in discutiendis tumoribus adhibetur. Fabri ad pedum equi vulnera clavis inflicta decocto succisæ utuntur *c*).

O im ob vim sudores moventem *d*) & alexipharmacam laudabatur *e*); etiam ad pestem *f*); sed neque odor aut sapor tantas vires promittit, neque vis venenis opposita laudibus auctorum respondet *g*).

Prius quam floreat, cum lana cocta viridi *h*) colore tingit: & cum lini filis cocta, per noctem macerata, iterum cocta, denique fila viridi colore tingit *i*).

V 2

II. FLORE

n) Succisa VAILLANT.

o) *Asterocephalos* VAILL. f. 17.

p) VAILL. f. 17. TOURNEF. t. 264. T.

q) Flosculos vestitos vocat JUNG *phys.* c. 19.

r) VAILL. f. 18. 20. TOURNEF. s. & f. 3. 4.

s) VAILL. f. 17. 18. 21. TOURNEF. 2.

t) VAILL. f. 19.

v) In succisæ: etiam N. TOURNEF.

a) HEUCHER *provent.* p. 931. *Oper.* b) S. PAULI.

c) SCHAAESCHMIDT. *therap. gener.* p. 270.

d) C. HOYMAN.

e) Succum ad omnia venena valere *Phil. Transf.* d. 211.

f) MAYBEN.

g) BUCHWALD p. 180.

h) LINDER *Färgkonst* p. 98. 99.

i) LINN. *ölska veja* p. 101.

II. FLOSCULIS QUINQUEFIDIS

ASTEROCEPHALI

202. SUCCISA foliis imis ovatis, superioribus pinnatis, pinnis semipinnatis acutis, ciliis flosculorum longitudine.

Scabiosa minor MATTHIOL. p. 670. CAMERAR. *Epit.* p. 711.

Scabiosa minor I. TABERN. II. p. 161. III. *ibid.* IV. p. 162. hæc omnibus foliis incis.

Phyteuma Dioscor. COLUMN. *phytiobas* p. 99.

Scabiosa corollulis quinquefidis, radiantibus, foliis radicalibus ovatis, crenatis, caulinis pinnatis, setaceis LINN. *Spec. I.* p. 143. *Conf. elanska refa* p. 216, *etfi* p. 228. ad pratensem hirsutam refert, a qua toto genere differt.

Scabiosa columbaria HILL. t. 29.

β Flore albo; in Valesia abundans, & ab Ochroleuca diversa.

γ Prolifera LOBEL. p. 18. ROYER p. 124. I. B. III. P. I. p. 5. quam reperi circa *Walkenried*.

Huic aut ex flore, aut ex ala folii, innumeri petioli florigeri adscendunt, flores gerentes imperfectos. Basileæ versus *Clibe* CHERLER.

Vulgo ad vias siccas & in agris.

Folia ad radicem petiolata, ovata, serrata, Bellidis: ea, cum continuo exarescant, multi pictores omiserunt. Ad caulem alia sunt, pinnata, pinnis in imis latiusculis, in superioribus gracilibus, linearibus, parium octo, extrema maxima. Pinnæ semipinnatæ, aut dentatæ, superiores argute lanceolatæ. Et hirsuta reperio & glabra.

Caulis erectus, pedalis & cubitalis, brachiatus. Ramus longe nudus florem fert unicum. Hic dilute cæruleus, parum convexus, flosculis in ambitu valde difformibus, majoribus, in centro minus inæqualibus. Setæ coronæ feminis prælongis, nigris ciliis barbata, qui pili de flore eminent, eumque atrore suo distinguunt. Involucrum laxum, membranaceum, inverse conicum. Squamæ sub flore angustæ, per ætatem reflexæ, flosculis expansis æquales.

δ *Scabiosa II. seu alpina* CLUS. *Pann.* p. 535.

Scabiosa montana foliis scabiosa vulgaris I. R. H. SCHEUCHZER *It. I.* p. 48.

Non est *Scabiosa glabra foliis carnosis & virentibus* HERMAN. *Paradis Batav.* p. 221. *ic.*

Nonnulla exempla credas suadere, propriam esse speciem, cum omnia folia ovata, rotunde dentata sint, firma præterea & solidiora. Verum in aliis exemplis folia pinnata manifesta accedunt. In monte *Fouly*, *Audon*, alibique abunde proveniunt. Ad radicem montis *Titlisberg* SCHEUCHZER.

Scabiosa Ochroleuca ægre a nostra Succisa separatur, ad n. 23. LINN. p. 146. Nam etiam nostræ duo folia lata origine coalescunt, ut perforentur, & folia ima lata sunt, neque pinnata.

Durior semper est & fruticis similior, in Helvetia nondum lecta.

203. SUCCISA foliis gramineis tomentosis.

Scabiosa corollulis quinquefidis, foliis lineari lanceolatis integerrimis, caule herbaceo LINN. *Centur. I.* p. 267. *Spec. I.* p. 145.

Scabiosa graminea, argentea I. B. III. P. I. p. 12.

Scabiosa argentea angustifolia C. B. *Prodr.* p. 127. cum *ic.*

Scabiosa graminifolia HILL. V. t. 32.

β Varietas glabra VAILLANT. I. c.

Rara planta in alpibus helveticis ad lacum Locarnensem lecta, secundum SCHEUCHZERI catalogum; a nemine præterea in Helvetia visa.

Tota planta albo tomento obducta: caulis cubitalis, uniflorus. Folia linearia, prælonga, graminea, nisi tomentosa forent, angusta, simplicissima. Calyx tomentosus. Flosculi quinquefidi, radiati. Involucrum in cavum infundibulum abit, feminis corona quinque ciliorum est.

SCABIOSA VAILLANT. p. 176.

SCABIOSÆ TOURNEF. t. 264. & LINN. sp.

Character præcipuus est, discum habere pappo distinctum b) non squamis; cæterum involucrum feminis quadrangulare, totum fericeum. Corona feminis quinque, aut plurium, setarum, in basi ciliatarum l). Caput hemisphæricum, ut in Succisa m), aut

b) TOURNEFORT 2d M.

l) TOURNEF. D. I. L.

m) f. 1. 3.

aut planius *n*), cum squamis inter flosculos & ad basin floris *o*). Flosculi fere quadrifidi *p*).

204. SCABIOSA caule hispido, foliis ovato lanceolatis, subhirsutis, inferioribus dentatis. *Scabiosa latifolia rubro flore* CLUS. *Pann.* p. 535. 536. I. R. H. III. P. I. p. 9.
& *Scabiosa latifolia purpurascens flore* CLUS. *ibid.* quæ folia purpurante ex nigro flore I. B. *ibid.* nam ipse CLUSIUS conjungit, tum mecum Cl. JACQUIN.
& *Scabiosa maxima dumetorum, folio non laciniato* I. B. *ib.* p. 10. FABRIC. *hort. ed. II.* p. 162. 163.
Scabiosa sylvatica JACQUIN. *obs.* p. 28.
Scabiosa latifolia floribus subrubris BESLER *gazophylac.*
& *S. latifolia non laciniata flore purpureo moschata* ELSHOLZ p. 247.
Scabiosa corollulis quadrifidis equalibus, foliis omnibus indivisis, ovato acuminatis, subserratis, caule hispido LINN. *Spec. I.* p. 142.

In Helvetiæ dumetis passim. Bernæ versus *Muri*, & cis *Bodenaker*: super *Rüggisberg*. In monte *Muteto* &c. In monte *Aix*.

Caulis nigris punctis maculatus & hirsutus, pilis exstantibus, ad quatuor pedes ascendit, ramosus & brachiatus. Folia ima petiolata, superiora sessilia, caulem amplexa, in universum ovato lanceolata, per oram serrata, ita profunde, ut etiam sinuata dicere possis, nervis subhirsutis: suprema ovato lanceolata sunt, margine integro. Flores nudos ramos terminant. Flos pro plantæ portione parvus, squamis calycinis circa duodecim, latis, ex ovato lanceolatis. Discus papposus: involucrium feminis sericeum & ciliatum. Corona feminis quinque fetis fit, ad basin ciliatis. Flosculi pene æquales purpurei calycem non excedunt, odore etiam in sicca planta grato.

205. SCABIOSA foliis lanceolatis, serratis & integris *Enum. n. 4.*
Scabiosa annua integrifolia seu Bellidis foliis MAGNOL. *botan.* p. 231.
Scabiosa corollulis quadrifidis radiantibus, foliis radicalibus ovatis serratis, ramis lanceolatis, caule herbaceo LINN. *Spec. I.* p. 142.

Monspelli, & in Helvetia, in pratis circa *Ferrieres d'Erguel*, & super *Portvaley* Helvetiæ. In montibus *Glaronenfibus* Cl. RAMSPEK.

Caulis humilior, aut subhirsutus, aut in nostris omnino glaber, foliis summis ramis aliqua lanugine adpersis. Folia robusta, glabra, quæ priori hirsuta, & mollia, ima petiolata, ovato lanceolata, *Bellidis* satis similia, tamen acutiora, per oram dentata, superiora lanceolata, integerrima. Flos major, extimis flosculis magis difformibus & grandioribus, cæruleo purpureis. Valde dubito, ut ita videtur, nostram vere a priori diversam esse.

206. SCABIOSA foliis petiolatis, ovato lanceolatis, dentatis, superioribus femipinnatis.

a Foliis superioribus femipinnatis.

Scabiosa, flore ex cæruleo purpureo TABERNEMONT. p. 158.

Scabiosa sylvæstris BLAKWELL. t. 185.

Scabiosa arvensis HILL. t. 24.

II. Glabra VOLK.

III. Flore albo PARKINS &c.

β Foliis omnibus integris.

Scabiosa major communior folio non laciniato I. B. III. P. I. p. 2.

- a. β. Scabiosa foliis pinnatifidis, lobis distantibus, caule hispido, corollulis quadrifidis radiantibus* LINN. II. p. 143.

In pratis & ad vias ubique.

Planta tota duriuscula, hirsuta & aspera, caulis ut in *n* 204. maculatus, erectus, cubitalis, brachiatus. Folia ad terram petiolata, ex ovatis lanceolata, modice serrata: ad caulem similia in varietate *β*: in vulgari pinnis ad petiolum accedentibus aucta, aliquot parium, simplicibus, lanceolatis, nervo lato, extrema pinna semper ovato lanceolata. Flores nudos ramos terminant, flosculis exterioribus amplioribus: disco convexo, calycis foliolis ovato lanceolatis, flosculos non excedentibus: color naturalis ex cæruleo purpureus. Semina qualia descripti.

Tota planta amara est, sapore ingrato.

Habetur

n) A. A.
o) f. 9. TOURNEF. M. M.

p) TOURNEF. C. C.

Habetur pro fudorifera, vulneraria, faponacea. Ad pectoris morbos mire commendabat BOERHAAVIUS, quod molliter & absque nimio motu resolvat: etiam alii præcipuum ei in his morbis locum tribuunt *g*); & ad empyema RIVINUS laudabat. Vomica rumpere, & apostemata maturata R. CAMERARIUS *r*), & eo sine RIVINUS utebatur. In malis ulceribus, etiam venereis, ad fomenta alii præscribunt *s*). Viridi colore lanas tingit *t*).

*207. SCABIOSA caule unifloro, foliis tomentosis, imis pinnatis, pinnis dentatis & femipinnatis, caulinis pinnatis.

Scabiosa multifida alpina repens BOCCON. *mus. di piant.* p. 22. t. 6. I. R. H. VAILL.
Aulon *Scabiosa ορειμακρομονοκαυλος* RICHER?

Inter plantas CL. CONSTANT fuit, lecta circa *Moutru*: sed unicum exemplum, neque bonum fuit, neque ab eo tempore reperiri potuit, neque adeo pro certa cive haberi potest.

Folia omnia tomentosa, prima ovata, crenata, bellidis, ad radicem, deinde femipinnata pinnis brevibus obtuse lanceolatis, etiam femipinnatis, aut dentatis, extrema pinna majori, habitu ab omnibus aliis nostratibus diversissimo.

Caulis, præter par foliorum pinnatorum, nudus, semipedalis & dodrantalis. Flos unicus, purpureus, radiatus, calycis squamis ovato lanceolatis, flore non longioribus. CL. BOCCONE icon infundibulum Asterocephali indicat, setæque utique nigræ in capitulo adparent. VAILLANTIUS tamen inter Scabiosas habet. Unicum exemplum violare nolui.

Scabiosam acaulon, qualem miram iconem ZANONUS dedit t. 150. circa Curiam nasci ait WAGNERUS p. 286. Quid ea sit omnino ignoro.

Scabiosam *ορειμακαυλον* habet RICHER in icon. *ibid.*

I. GYMNOMONOSPERMÆ.

II. NULO COMMUNI DISCO.

VALERIANA TOURNEFORT. t. 52.

VALERIANA VAILLANT. p. 184.

& VALERIANOIDES VAILLANT. p. 187.

VALERIANÆ LINN. *spec.* n. 44.

Semen coronatur anulo *a*) facto ex plicatis plumulis, quæ maturescente planta se explicant, & coronam faciunt *b*), qualis fere est in Picride, ut tamen fila plumarum minus recta sint. Flos plerumque satis uniformis, quinquefidus *c*), tamen alias calcar *d*) producit. Staminum numerus incertus: tria plerumque sunt, tamen *e*) & unicum *f*). Dantur & sexu distinctæ.

208. VALERIANA foliis radicalibus petiolatis, ovatis, caulinis pinnatis, sexu distincta.

a Mas cum sexu femineo imperfectiori *g*).

Phu minimum seu *Valeriana montana palustris* CAMERAR. *Epit.* p. 23.

Valeriana minima DODON. *purg.* p. 88.

Phu minus, *Valeriana minor* TABERNÆM. p. 165.

Valeriana quarta minor MORISON. *Unbellifer.* p. 51. t. X. D. E.

Valeriana minor BLAKWELL t. 484.

Femina cum rudimentis staminum.

Valeriana quarta omnium minutissima TRAG. p. 62.

Valeriana palustris inodora parum laciniata C. B. *Prodr.* p. 86.

Valeriana palustris foliis subrotundis LOESEL. p. 279. ic. 84.

Valeriana sylvestris, seu *palustris minor altera* RAI *Catal. plant. Angl.* p. 299. cum descriptione.

Valeriana flore exiguo RIVIN. *irreg. monop.* t. 2.

a. β. Valeriana foliis triandris dioicis, foliis pinnatis integerrimis LINN. *Spec.* I. p. 44.

In pratis udis vulgatissima.

Radix

g) LUDOVICI *Oper.* p. 220.

r) *Memorab. Cent.* III. n. 76.

s) BUCHWALD p. 253.

t) LINN. *blauka reja* p. 97.

a) VAILLANT. f. 6.

b) VAILL. f. 7.

c) VAILL. f. 3. 4. 5. TOURNEF. A. B.

d) TOURNEF. B. VAILL. f. 11. 12. Eas plantas vocat Valerianoides.

e) In Valerianis plerisque.

f) In Valerianoide & Valeriana calcitrapoide.

g) Recte P. C. FABRICIUS *butisb.* p. 37.

Etiam Ill. JUSSIEU in plantis aliis dioicis alterius sexus adesse organa, etiam vitiosa, apud DU CHESNE *demonstr.* p. 34.

Radix odorata, suaveolens, multiceps. Foliorum aliquot ex eadem radice cespites: subrotunda ea, aut cordis similia, obtusa, obiter dentata, ad caulem pinnata, parium quinque, pinnis ellipticis, obiter dentatis, extrema majori, ovali elliptica. In varietate tamen β folia latiora, & aliquando subrotunda, absque pinnis, quam in Prodromo C. BAUHINUS dixit, & ego inter *Wittighofen* & *Deiſwyl* legi.

Caulis pedalis, præter umbellam non ramosus, ad eam faciendam trichotomus. Flores majusculi, subrubelli, in β minimi, pallidi, & densissime collecti. In ista semen coronatum tubo trifido, & rudimento staminum. In α tria stamina de flore eminentia, semen abortivum, & tuba staminibus brevior. Non ergo veri flores mares sunt.

209. VALERIANA foliis integerrimis, radicalibus ovatis, caulinis linearibus obtusis *Emend.*

II. p. 27. n. 63.

Spica altera fastigiato flosculorum ordine a præcedente differens CAMERAR. *Epit.* p. 14.

Nardus celtica h), seu *alpina* CLUS. *Pannon.* p. 514. 515. bene.

Nardus celtica I. B. III. p. 205.

Valeriana floribus triandris, foliis ovato oblongis, obtusis, integerrimis LINN. *Spec. I.* p. 46.

JACQUIN *vindob.* p. 203.

Nuper variis in alpebus detecta est, Valerianæ plerumque, ad Italiam vergentis Mont. *Dome, le Grandloe*, ad dextra lacus, in montibus vallis *S. Nicolas*, abunde magis in vallis Prætorianæ herbosiss; nigra in terra. In Mont. *Scheinberg Switens.* Cl. SCHINZ.

Radix multis fuscis squamis obnupta, obliqua, perennis, fibras cylindricas, duras, numerosas emittit, multiceps eadem; forti & stabili odore. Multi, ex multis radicis capitibus caules, triunciales, aut paulo ultra, præter florum petiolos non ramosi. Folia ex radice petiolata, elliptica, aut ovatis longiora, obtusa, margine integerrimo, pallida & paulum crassula: ad caulem par unicum foliorum linearium obtusorum. Caulem terminat spica nuda, facta verticillis florum duobus, ad quatuor. Verticilli inferiores fiunt duobus petiolis trifloris, supremus unifloris. Semina de gentis more: floris campanula lata, patula, æqualis, segmentis lanceolatis, extus purpurea, obscurior, intus cinerea. Tuba flava, longe eminent, tribus clavis terminata. Stamina in aliis exemplis nulla: in aliis, etsi omnia sua semina habent, tria filamenta de flore eminentia, grandes bifidas antheras ferunt, sive dioica est, fere ut paulo prior, sive tubæ serius subnascuntur, & tum demum quando stamina disperierunt: Prior tamen opinio confirmatur exemplo Valerianæ 205.

Odor multo vehementior, quam vulgari, vires promittit majores. Parum tamen in officinis nota est. In Ægyptum i) ad sexaginta *tomnas* hujus Nardi quotannis ex Germania mittuntur, quibus utantur ad unguentum, quod cutem mollem fervet, alii ad balnea ajunt adhiberi k). Veteribus notissima erat Nardus gallica olufatri folio, caule cubitali geniculato, in purpura albicante, radice obliqua, avium pedes imitante; aliis Phu PLINII l). In antidoto habet CELSUS m): citat, celtibericæ nomine CÆLIUS n). Reperitur in notis ad NICOLAUM o), & additur diureticam esse. Indicæ præfert COSTÆUS p). Non dubito, quin ad nervorum instabilitatem perinde, ut Valeriana sylvestris & magis valeat. Nuperis neglecta est, ut nulla ejus, post Sæculum XVI. icon data sit, nulla descriptio.

210. VALERIANA q) foliis pinnatis, pinnis dentatis.

α Foliis angustioribus.

Valeriana sylvestris major GARIDEL p. 468. *ic.* 96.

Valeriana foliis angustioribus RIVIN. l. c. t. 2.

Phu r) minus CAMER. *Epit.* p. 22.

Valeriana sylvestris DODON. *purg.* p. 87.

Hanc præfert HILLIUS, & sylvestrem vocat s).

Z 2

β Foliis

b) Nardum celticum exigue fruticat. Folia habet oblonga in luteum languentia; florem luteum [non nostræ] DIOSCORID. l. c. 7.

r) HASSELQUIST. *resa* p. 557.

k) MATTHIOLUS.

l) L. XII. c. 12. non valde consentit.

m) L. V. c. 23.

n) Chron. L. IV. c. 7.

o) p. 174.

p) In MESSURN. p. 98.

q) *Deu* ARRT. I. *Chr. dist.* c. 13.

r) Phu foliis olus atri, caule cubitali, altiore, levi, cavo, molli, in purpuram vergente, geniculis intercepto, floribus Narcissi proximis, majoribus, tenerioribus, ex albicante purpureis, radice superius ad digiti minimi crassitie, villosa in Veratri modum, obliqua capillamentis intertextis flavescens, cum quadam odoris gravitate, nardum æmulantibus DIOSCORID. l. c. 10.

s) In proprio libello: sic BLANKWELL. t. 271.

β Foliis latioribus splendentibus.

Valeriana sylvestris AICHSTETT. ord. 9. t. 12. f. 2.*Valeriana secunda foliis latioribus* MORISON. umbellif. t. 10. C.*Valeriana* RIVIN. t. 1.*Pbu Dioscoridis verius* COLUMN. *phytobasan* p. 114. *Ecphras.* p. 210. Potius latiora habet folia cum caractere.*Valeriana floribus triandris, foliis omnibus pinnatis* LINN. *Spec. I.* p. 45.

Hanc rejicit HILLIUS, & pingit aquaticæ nomine.

In aquosis frequentissima, tamen etiam in sepibus & sylvis, locis siccioribus varietas α, humidioribus varietas β provenit.

Radix fit fibris multis teretibus, ex albo fordide lutescentibus, penetrabili odore, quo feles delectantur, ut eam etiam urina sua corrumpant t). Caulis ad sepedalem usque, non ramosus, nisi ad umbellam constituendam: ibi enim tripartita divisio saepe repetita sibi succedit. Vidi contortum caulem intumuisse in striatum flavumque saccum, ex quo folia prodibant v). Ea omnia pinnata sunt, multorum parium, nervo non lato, superius tamen a pinnis descendente in nervum ala, extrema pinna impari, parum majore. Omnes acute dentatæ sunt. Ad caulem similia folia, sessilia, in origine hirsuta, denique simplicia. Inter flores stipulæ ovatæ. Flos habet segmentum unum majus & duo minorum paria, colore subrubello. Semen graciliori margaritæ forma est: tuba latefcit trifida. Stamina tria de flore eminent, in quo sexus non distinguitur.

Odor radices singularis, penetrabilis, inter gratum & molestum medius. Vis in resinosa x) parte est, & tinctura, quæ spiritu elicitur, odorem & saporem plantæ retinet, tum extractum spirituofum, cujus copia ingens est. Tincturam etiam spirituofam parat Cl. HILLIUS. Oleum vix potest ostendi. In aquam vis amara & nauseosa transit, sed massa coacta dulcamara & nauseosa est y). Nos amamus radices pulverem dare, quo COLUMNA z), ut ipse testatur, epilepsiam congenitam in se ipso superavit, etsi ex diuturna a laboribus abstinentia, nuper conjectura nata est, summum virum in pristinum morbum relapsum esse a). Sed Cl. MARCHAND b) ad sesqui drachmam eandem radicem contra epilepsiam dedit, & adsunt aliorum Cl. virorum testimonia c), etiam in epilepsia inter venerem d) superveniente. Levatam certe multi testes sunt e), & si aliquando morbus rediit f), neque vis semper certa fuit g), hæc tamen infelicitas huic medicamento cum omnibus aliis communis est. Ego certe ad hystericos morbos, nimiamque nervorum sensibilitatem, frequenter cum bono eventu hac radice b) usus sum; & in ipsa epilepsia, non malo successu. In nobili juvene per sesqui annum paroxysmos distuli, qui tamen, cum in Italiam rediisset, dicuntur rediisse & ipsi. Virginem vero patritiam, vere epilepticam, cujus paroxysmum ipse videram, fideliter & absque recidiva, extracto succo sanavi. Quare & JACOBUS DOUGLAS i) merito hoc remedium in officinas introducere fategit, & multum eo utitur TISSOTUS. In cephalalgia k) medetur. In febre maligna l) in deliriis & in agrypnia pulvis utiliter datus est, etsi putredinem non valde moratur m). Cum Guajaco n) mista glandularum obstructions peculiari vi superat; etiam externo usu o). Veteres pro diuretica p) habuerunt. Ad tenesimum perinde optimam esse BODING q).

211. VALERIANA foliis radicalibus petiolatis, cordatis, ferratis, caulinis tripteris *It. Helv.* n. 7.

Valeriana alpina I. B. III. p. 208. SCHEUCHZER *It. I.* p. 11. *Primam* CLUSII Cl. JACQUIN ad sequentem refert p. 202. sed in duas vel tres crenas folia dividi IPSE CLUSIUS monet, quod de n. 212. dici nequit.

Nardus

s) *Mus. med.* I. n. 2.u) *Caulis contorto* *Eph. Nat. Cur.* III. ann. 3. obs. 22.z) *CARTHEUSER mat. med.* II. p. 59.y) *Idem* *ibid.*z) *Phytobasan* p. 97.a) *In vitis Lynceorum.*b) *Mem. de l'Acad. des Scienc.* 1706.c) *PANAROLUS Pentec. I.* obs. 32. radice propinata prius,quam caulis prodiret, *SCHUCHMAN Eph. Nat. Cur.**Dec. III.* n. 4. obs. 44. *SCOPOLI flor.* p. 347. *MEAD**de sole & luna* p. 82. 83. *HILL. mat. med.* p. 182.*BUCHOZ V.* p. 229. 230. cum exemplis.d) *Insulo SAUVAGEI bradypermat. Nefolog. T. V.* p. 231.e) *BALDINGER med. milit.* p. 129.f) *LOCHER. obs. pract.* p. 40.g) *Bresl. Saml.* 1718. m. Febr. *MEAD.* l. c.h) *HILL.* l. c.i) *Idem* *ibid.*k) *BAGLIV. apber. cogn.* 58.l) *History of Seasons* p. 272.m) *MACBRIDE essays* p. 130.n) *MORGAN. philos. princ.* p. 424.o) *SPIES de Valeriana* p. 24. cachecticos humores dissipat.p) *ARET.* l. c. C. *HOFMAN.* in *NICOLAUM* p. 163.q) *Disp.* t. 40.

- Nardus montana altera* MORIS. Umbellif. p. 51.
Valeriana alpina prima C. B. Prodr. p. 65. Basl. p. 50.
Valeriana alpina saxatilis minor, flore albo BARRELIER ic. 742.
Valeriana alpina minor, planta palmaris PLUKNET. p. 380. t. 231. f. 7.
 & *Valeriana minima* planta, ut plurimum inicalis EJUSD. ibid. f. 8.
Valeriana floribus triandris, foliis dentatis, radicalibus cordatis, caulinis ternatis, ovato oblongis LINN. Spec. I. p. 45.
Valeriana tripteris JACQUIN p. 201. n. 2.

Minime rara in montanis & alpinis humilioribus scopulis, unde in planitiem usque descendit. Circa Roche à la Praisie, & in fossis viæ ducentis versus Vervay. RAIUS in Saleva monte. C. B. in monte Wasserfall, ego in montibus Emmia vallis.

Radix lignosa, multiceps, odorata. Folia ad radicem petiolata, cordiformia, sed longiora, acuta, acute ferrata; ad caulem similia, ovato lanceolata, ternata, ut duo minora majori sub ejus origine accedant. Caulis pedalis & ultra, ramosus. Umbellæ androgynæ, rosæ, odoratæ, staminibus tribus, & reliquo caractere donatæ. Vidi stamina defuisse. Stipulæ sub ramis florigeris setaceæ.

212. VALERIANA foliis ovatis, acuminatis, obiter dentatis *Itin. Helvet. n. 8.*

- Valeriana montana* LUGDUN. p. 1127.
Valeriana alpina Scrophulariæ folio C. B. Prodr. p. 87. bene SCHEUCHZER It. I. p. 51. & V p. 428. cum unica voce Salix loco Valerianæ.
Valeriana alpina foliis integris, radice repente inodora RAI *Sylog. exter.* p. 259.
Valeriana floribus triandris, foliis ovato oblongis, subdentatis, caule simplici LINN. ibid.

Frequens in monte Jura, supra Dornach, in ascensu ad Grandvi, in Wasserfall: in ascensu a Nods ad Chasseral. GAGNEBIN à la Combe de Valanvrom, aux Convers.

In alpinis etiam passim, in Obergrunigel, Chapuisse, sur Champ, Fouy, super Portvaley, Prapioz, &c. Circa Waldnacht & lacum Trublisee SCHEUCHZER.

Radix lignosa, longa, multiceps, sæpe inodora, nam etiam odoratam vidi. Folia ad terram petiolata, prima rotunda, reliqua ovata, obtusa, pariter dentata; superiora sessilia, ex ovatis obtuse lanceolata, oris plicatis, aut non dentatis, aut rarius. Umbella quæ prioris, idemque color. Stipulæ sub ramis florigeris setaceæ latiores, subulatæ. Flos parum difformis.

*213 VALERIANA foliis glaberrimis, floribus calcaratis.

α Foliis ex ovatis lanceolatis, latifolia.

Valeriana rubra DODON. *purg.* p. 91. BONANN. *microgr. ic.* 81, 82, 83.

Phu peregrinum CAMERAR. *Epit.* p. 24.

Valeriana marina latifolia MORISON. *umbellif. t.* XI.

Valeriana marina RIVIN. *t.* 3.

II. Flore albo MORISON.

β Foliis linearibus, angustifolia.

Valeriana rubra angustifolia I. B. III. p. 211. C. B. Prodr. p. 88.

Valeriana rubra angustioribus & longioribus foliis PLUKNET. p. 319. t. 232. f. 3.

Iconem habet GESNER *ten.* f. 74. & RICHER, cui est *σφοδουλλανθεουλης*.

α. β. *Valeriana floribus monandris caudatis*, foliis lanceolatis integerrimis LINN. I. p. 44.

Varietas β in aditu scopuloso, qua ex Creux du Vent ascenditur, ad dextra.

Varietas α Seduni ad arcem Tourbillon, Neocomi au dongeon du Chateau.

Caulis cubitalis, firmus, ramosus: folia levia, oris integerrimis, in α pene cordata; ima petiolata, superiora sessilia. Vidi in Valesia acute & ampliter dentata, fere ut in Valeriana Cacaliæ folio. Umbellæ caules terminant. Flos contra pedunculum longum calcar projicit, quale brevissimum ex vulgare specie n. 210. exit. Limbus ei bilabiatus, quinquefolius, color eleganter purpureus. Stamen unicum, cum tubus floris perangustus fit. Stipulæ lanceolatæ.

In varietate β folia prælonga, & perangusta, linearia fere sunt, & lentissime decrescunt.

Capulam huic majorem esse VAILLANTIUS a). Nolui tamen repugnantibus coxtaneis separare, cum præterea etiam minori capsula reperiri IDEM addat.

In Sicilia b) acetaria ingreditur.

VALE-

a) p. 187.

b) BARTHOL. *peregrin. med.* p. 40.

VALERIANELLA TOURNEF. t. 52. VAILLANT. p. 188.

Si in Cichoraceis coronæ feminum genera constituunt, nihil est, cur hic minus valeant Valerianæ corona plumosa est, solida Valerianellæ.

214. VALERIANELLA foliis oblongis, rariter incis, corona feminis simplici, acuminata.
 a Foliis integris.

Lactuca agnina I. TABERNEMONT. p. 167.

Pseudo-Valeriana annua arvensis præcox humilis, semine compresso, rotundo MORIS III. p. 104.
 & *Valeriana arvensis præcox humilior* EJSUD. *umbellif.* p. 54. *tab. sem. n. 58. 59.*

In ista frequenter umbellæ in foliosas & steriles sphaeras abeunt.

- β Foliis superioribus dentatis.

Lactuca agnina II. TABERN. l. c.

Phu minimum alterum LOBEL. *ic.* p. 717.

Locusta minor RIVIN. t. 6.

- α. β. *Valeriana campestris inodora major* C. B. *Baf.* p. 50.

Valeriana floribus triandris, caule dichotomo, foliis linearibus LINN. p. 47.

Vulgatissima in agris, primo vere edulis. Folia ad terram linearia, obtusa, dente uno alterove, etiam nullo: ad caulem sessilia, acuta, sæpe dentata. Caulis pedalis, tener, brachiatus, bifidus. Sic rami ad magnos angulos c) patuli. Umbellæ ramos terminant, ut in Valerianis, stipulis ovatis. Seminis involucrium ovale, transversim latius, hinc gibbum, inde planius, mucrone brevi d), bicolli, hinc resecto, inde acuminis simplici. Semen multo minus. Flos subcæruleus e), infundibuli formis, inæqualis, segmento extimo majori. Stamina tria & tuba de flore eminent.

In acetariis, & alioquin in cibum frequens recipitur. Ad febres juscula cum citri succo utilia suppeditat. Innocentissimum cibum solum tolerabat, qui non alium ferret, æger lientericus f).

215. VALERIANELLA foliis oblongis, ferratis, feminis corona tridentata. †

Valeriana altera, nudo & umbilicato semine COLUMN. *Ephraf.* p. 206.

Valerianella vulgaris species major serotina RAI *synops. Ed. III.* p. 201.

Pseudo-Valeriana annua, serotina, procerior, semine turgidiori MORISON. *Hort. Oxon. III.* p. 103. *ic. sem. 60, 61. in opere umbellif.*

Locusta major RIVIN. t. 6.

Iisdem locis, sed vergente æstate, folio ferrato, & non ferrato.

Involucrium feminis conicum, hinc convexum, inde planius, coronatum additamento cavo tridentato g), cujus dens medius major est. Ad basin coronæ duo denticuli ægre conspicui accedunt. Flos potius subrubellus, modice inæqualis. Semen tumidius; habitu laxior; setæ lanceolatae; folia caulina acutiora.

I. PLANTÆ GYMNOMONOSPERMÆ.

I. FLORE COMPOSITO.

I. RECEPTACULO COMMUNI PRÆDITO.

II. STAMINIBUS LIBERIS.

II. SEMINE INTRA FLOREM POSITO.

GLOBULARIA TOURNEFORT. t. 295. LINN. n. 112.

& omnium Auctorum.

Discus convexus, conicus. Squamæ foliaceæ, cuique flosculo sua, distinguunt receptaculum, & speciem calycis communis faciunt, ut in Succisa, neque flosculo longiores sunt. Calyx proprius bilabiatus, segmento exteriori bifido, interiori trifido. Flosculus quisque ex suo tubulo bilabiatus, segmentis duobus interioribus, tribus exterioribus, omnibus acutissimis. Stamina quatuor libera, duo longiora, breviora duo. Semen unicum, in calyce adolescit.

216. GLOBULARIA caule unifolio & unifloro, foliis emarginatis, nervo aristato.
Scabiosa X. CLUS.

c) JUNG. BOERHAAVE.

d) VAILLANT. f. 21. TOURNEF. H.

e) TOURNEFORT. B. B. F. I.

f) LEIDENBOST. *succi plant.* p. 17.

g) VAILLANT. f. 18, 19, 20. TOURNEFORT M. N.

Glo-

Globularia montana humilissima repens I. R. H. SCHEUCHZER *It. I.* p. 37. *It. V.* p. 335.
Globularia caule subnudo, foliis cuneiformibus, tricuspidatis, intermedio minimo LINN. *II.* p. 139.
Globularia cordifolia HILL. *V.* t. 16.

In scopulis Juræ & Alpium ubique, & utrinque etiam in planitiem descendit, *Rupe* ad mont. de la *Praisse* & la *Marbriere*; sic ad *Beauchamp* ex Jura.

Radix lignea, magna, multiceps, multos cespites foliorum producit: eorum figura est, ut eundo latefiant, deinde emarginato fine terminentur, quem brevis ex nervo producta spinula dividit. Caulis nudus, præter exiguam unicam ligulam, uniflorus, biuncialis & paulo ultra. Capitulum cyaneum, quale in charactere dixi, quam reliquis minus. Calycis segmenta arguta, tria superiora, duo inferiora magis distincta. Flosculi segmenta superiora prælonga, capillaria *b*).

217. GLOBULARIA foliis oblonge ovatis, integerrimis, caule nudo unifloro.

Icon est inter GESNERIANAS Lign. f. 51.

Aphyllanthes III. LUGDUN, p. 864.

Bellis cerulea caule nudo RAI *Syllog. ext.* p. 16.

Globularia pyrenaica folio oblongo; caule nudo I. R. H. SCHEUCHZER *It. VII.* p. 513.

Globularia caule nudo, foliis integerrimis lanceolatis LINN. *I.* p. 140.

Globularia nudicaulis HILL. *t. 17.* foliis nimis acutis.

Minus priori frequens, neque in planitiem descendit. Magna copia nascitur in monte *Richard* & à la *Joux verte*; etiam aux *Martinets*. In *Wängenalp* & *Breitlaunen* supra *Interlachen*. In *Fronalp*, *Mürtschen*, *Schilt* Glaronensium.

Aliquanto major est, & foliis & flore. Folia firma & laurina carne, ex petiolo dilatato, longe ovata, integerrima, nunquam lanceolata. Scapus floralis, præter aliquas ligulas nudus, sexuncialis. Flos pariter cæruleus, bracteis etiam ovato lanceolatis. Calycis segmenta tria interiora superiora duo inferiora, triangularia majora. Flos ex tubulo superne duos minimos albos dentes emittit: inferiores tres lingulati, paulum obtusi, cærulei. Stamina duo longa, duo brevia. Tuba bifida *i*).

218. GLOBULARIA foliis radicalibus emarginatis, ex nervo aristatis, caulinis lanceolatis.

Bellis cerulea, Globularia Mospeliensis LOBEL. *advers.* p. 200. *ic.* p. 478.

Bellis cerulea TABERNÆMONT. p. 329.

& duæ aliæ icones p. 330.

Globularia caule herbaceo, foliis radicalibus tridentatis, caulinis lanceolatis LINN. *I.* p. 139. & *olanska* ref. p. 6.

Globularia vulgaris HILL. *t. 15.*

β Flore albo CLUS. PONTEDER.

γ Varietas non foliosa TARGIONI *IV.* p. 115.

In calidiori Helvetia, in locis gramineis, inter rupes, in *Paßgartfluh*, super *Bonneville*, *Moncharand*, prope *Rupem*, à la *Marbriere*, supra *Fontanay*, aux *Gauges*, &c. supra *Morges*, *Thuiri*. Etiam Basileæ supra *Dornach* & inter portam *S. Albani* & *S. Jacob*, juxta patibulum. In glareis fluviorum, *grande Eau*, *Baye de Clarens* &c.

Huic folia ad terram petiolata, ovata, sæpe emarginata, & tribus dentibus inscripta, alias unice ex medio aristata, ad caulem multa, alterna, oblonga, lanceolata. Caulis sefcuncialis uniflorus. Flos ejusdem coloris & fabricæ. Calyx proprius hirsutus, villo clausus, ut flos hirsutus adpareat. Labium interius minimum, tridentatum, gracillimum. Squamæ, inter flosculos, ovato lanceolata. Receptaculum papposum. Omnium globulariarum folia siccata nigrescunt.

b) *Emend. III.* p. 89. n. 247.

i) *Emend. I. c.*

II. PLANTÆ FLORE DIFFORMI.
DUOBUS STAMINIBUS LONGIORIBUS.
DUOBUS BREVIORIBUS.

DIDYNAMIÆ LINN. gener. p. 284.

I. SEMINIBUS QUATUOR NUDIS.

VERTICILLATÆ BOERHAAVE p. 151.

OEDER. Elem. p. 295.

LABIATÆ TOURNEFORT. p. 177.

ADANSON II. p. 180.

CONF. CÆSALPIN. L. XI. c. 14. BLAIR Dec. IV.

Classis naturalis est, ex qua non oportet Rorem marinum, Verbenam, Lycopum & Salviam, ob staminum minorem numerum separare a). Nam Verbenæ b) bene multæ quatuor stamina habent, Salvia, aut plenas quatuor antheras c), aut tamen duas perfectas, cum duarum, quæ desiderantur, luculentis vestigiis d). Reliquæ, quibus duo dicuntur stamina esse, duo alia habent imperfecta e).

Toti classi calyx unifolius. Semina in ejus fundo quatuor. Flos monopetalos, ex cylindrico tubo difformiter terminatus, in partem superiorem, quam *galeam* vocare solemus, & inferiorem, quæ *barba* est. Tuba unica, sine fere bifurcato, hamo altero posteriori recto, altero anteriori curvo. Stamina duo longiora, duo breviora, ex floris tubo erecta; in labii superioris concava parte posita. Folia conjugata, & in decussim sibi imposita. Caulis sæpe quadrangularis. A florum situ, qui circa caulem coacervari solent, nomen verticillatarum est.

Plurimæ inter eas aromaticæ, oleosæ; aliquæ fætidæ, inertes paucæ.

ORDO I.

FLORE PARUM DIFFORMI.

Ordinum non eadem est severitas, quæ generum & specierum. Neque enim naturæ sunt opus, sed hominum, solusque finis est, propinquius eas plantas ponere, quæ caractere sibi vicinæ sint, distinguere, quas fabrica separet.

VERBENA f) TOURNEF. t. 94. LINN. n. 32.

& omnium Auctorum.

Calyx tubulosus, striatus, quinquentatus, denticulis tribus supernis medio brevissimo, & duobus inferioribus. Flos tubulum habet & segmenta quinque, ovata omnia, duo paulum superiora, tria inferiora, sed maximo angulo, & pene nullo, qui superioribus & inferioribus intercipitur. In nostra, & in plerisque aliis, stamina duo longiora, duo breviora, tubo floris continentur.

219. VERBENA foliis tripartitis, rugosis, spicis nudis gracilissimis.

Verbenaca MATTHIOL. p. 1052. recta DODON. p. 150.

Verbena RIVIN. t. 56. summa, ut fere solet, planta, BLAKWELL. t. 41.

Verbena tetrandra spicis filiformibus paniculatis, foliis multifido laciniatis, caule solitario LINN. I. p. 29.

3 Foliis vix dissectis Hort. Florent. p. 98.

Ad vias orasque fossarum ubique.

Caulis rectus, brachiatus, cubitalis, quadrangularis, lineatus. Folia patentia, rugosa, pleraque tripartita, lateralibus lobis minoribus, medio longiori, nonnunquam tripartito: ora profunde dentata, pene semipinnata. Suprema folia simplicia sunt & ovata. Flores in nudas, longas strictasque spicas disponuntur, solitarii, cum ovato lanceo-

a) Consentit ILL. FABRICIUS hist. bac. p. 55.

b) Enumerat. Hort. Gotting. p. 346. 347.

c) ibid. p. 321.

d) ibid. p. 319, 320, 321, 322, 323.

e) ADANSON p. 182.

f) Verbenæ herbas in universum significant CELSUS L. IV. n. 18. & ipsum gramen cum radice avul-

sum PLIN. L. XXII. n. 2. & etiam hodie Etrusci omnes stolones verbenas nominant NARDI Noß. genal. p. 563. Posteritas Verbenæ nomine peculiarem plantam designavit, quæ etiam polygonus MARCELL. c. 10. DIOSCORIDIS Verbenæ in aquosis nascitur, caule dodrantali, foliis incis, albidis, radice simplici L. IV. c. 55.

VERTICILLIFLORE PARUM DIFFORMI. 97

lanceolata stipula. Flos ex rubro caruleus, tubo brevi, sub divisione intumescente g), faucibus pilosis: calyx longus tetragonus, claudit maturus faucem suam, & femina h) coerces femiovata, fulcata & rugosa, quasi erecta, & sibi adaptata i). Stamina rubra intus latent.

Inodora planta, & fere insipida: destillantem k) dat ad ignem spiritum acidum, oleum empyreumaticum, & salem aliquem volatilem: in cinere fixus & falsus sal est, non alcalinus. Febres intermittentes succi spissati drachmam bis de die sumtam sanare l), aut certe peruviani corticis potestatem eo remedio adjuvari lego. Balsamum, cum oleo paratum, arcanum est *antiarthriticum FULVII TESTI m)*. D coctum cum spiritu vini mistum gluten oculos connectens n) dissipare dicitur. Ad narium hæmorrhagiam veteres o) adhibebant. In cataplasmate, cum rhodia radice tritam p), dolores capitis sanare, & solam, amuleti modo q), eos dolores sedare, inque pleuritide fotum prodelle r). Mihi non videtur serio in medicinam recipi s).

LYCOPUS TOURNEFORT. t. 89. LINN. n. 33.

Calycis segmenta quinque supremum minimum, longa omnia & aristata t). Galea paulo latior, modice emarginata v), tubus floris perbrevis x), stamina tantum duo.

220. LYCOPUS foliis acute serratis & appendiculatis.

1) *Marrubium aquatile* DODON. p. 595.
2) *Pseudo-Marrubium palustre* RIVIN. t. 21.
3) *Lycopus foliis sinuate serratis* LINN. I. p. 3.

β Hirsutus MAGNOL. IR. II.

γ Tenuius laciniatus C. B. *Prodr.* p. 110. BOCCONI *recherch.* p. 204. PLUKNET t. 45. f. 1. Omnes istæ varietates abunde in aquosis nascuntur.

Caulis quadratus, rectus, bipedalis. Folia trium generum reperiuntur. Prima ex ovatis lanceolata, acute & magnis dentibus incisa. Altera varietas est ejusmodi folii, cui petiolus tribus paribus pinnarum augetur, multo minorum. Tertæ varietati folia integre pinnata sunt; pinnis parallelis, obiter dentatis, lanceolatis. Sed etiam glabra alias folia, alias villosa sunt. Verticilli florum densissimi, tomentosi, alii foliorum insident, foliis breviores. Flori galea pura, barba roseis punctis distincta, fauces hirsutæ, stamina in floris tubo latentia.

Ob lycopi usum Gallos in nigris pannis tingendis excellere HILLIUS γ).

MENTHA TOURNEFORT. t. 89. LINN. n. 713.

Flos parum bilabiatus, galea paulum erecta, latiori, emarginata z), barba trifida, segmentis rotundis, pene æqualibus, medio minori: Calyx campaniformis, quinquefidus a), inferioribus segmentis sibi proximis. Flores parvi, in densos verticillos congesti b).

221. MENTHA caule prostrato, foliis subrotundis, obiter dentatis, staminibus exsertis.

1) *Pulegium c)* FUCHS p. 228. RIVIN. t. 23. BLAKWELL. t. 302.
2) *Pulegium serpens* LINDER *hort.* t. 10. EHRMANN

II. Flore albo.

β *Pulegium mas Plinii* LOBEL. ic. p. 505. nimis serratum, *regionis AICHSTETT. est.*

III. Calyce octofido, staminibus octo.

α. β. *Mentha Pulegium* LINN. II. p. 807.

g) TOURNEFORT. ad A.
h) GERW. t. 73.
i) TOURNEFORT. G.
k) WEDDEL de verbena.
l) CHOMEL.
m) *Giorn. de letter.* vol. XXII. p. 166.
n) *Fabrik of the eyes* p. 31.
o) MARCELLUS c. 10.
p) FORESTUS. ETTMULLER.
q) HAEN *rat. med.* VI. p. 292. sq.
r) CHOMEL.
s) Nec Cl. ALLEYNE *dispensat.*
t) TOURNEFORT. D.

Michel
e) TOURNEFORT. A.
x) IDEM B. C.
y) *Knowledge of plants* p. 13.
z) TOURNEFORT. B.
a) IDEM D. E.
b) FABRIC. *stor. Botanicæ.* p. 48.
c) *Pulegium mas* flore candido, femina rubro, efficacior PLIN. L. XX. n. 54. sylvestre origano simile, minoribus foliis melius IDEM n. 55. Inter odorata γλυσσων ARISTOTELIS *cur. diet.* I. c. 2. In hepaticide utilis ID. *cur. acut.* II. c. 6. Cum origano confundit SUIDAS p. 484.

B b

Michelfeldæ C. B. *Mulbusiæ* Cl. HOFFER. Abunde circa *Morges*, ubique in gramineis udis.

Caulis procumbentes, per intervalla radicati, obtuse tetragonii, subhirsuti. Folia petiolata, subrotunda, nervosa, integra, vel obiter dentata. Verticilli florum sphaerici: foliis breviores, fiunt numerosis pedicillis simplicibus & bifloris. Calyx striatus, ventricosus, quinquedentatus, dentibus aristatis, imo segmento minimo, duobus supremis majoribus. Flos dilute ex caeruleo purpureus, galea paulum ascendente, lenissime emarginata: stamina quatuor de flore eminent.

Planta amara, acris, odore penetrabili, cum aromate, menthas superat odore & vi. Emmenagogum fidele *d*) præstat: non aqua *e*) quidem, etsi ea odorem accipit, & oleum penetrantissimum admistum habet; sed infusum vinosum cum vino albo, & chalybe, quod me nunquam fefellit.

In pectoris morbis *f*) neque aquam, neque succum, neque infusum, neque plantam cum melle tritam expertus sum, laudant alii. Inter vulneraria *g*) veteres & reprimentia *h*).

Oleum MÆSUE laudabat *i*). Impositum tenesum tollere *k*).

Linguae subdita folia aphoniam superarunt *l*), acre enim, cutem admotum exulcerat.

*222. MENTHA foliis lanceolatis, punctatis, sub verticillis palmatis *m*).

Pulegium cervinum LUGDUN. p. 892. BLAKWELL t. 394.

Pulegium angustifolium RIVIN. t. 23.

Nonne huc icon æn. 89. GESNERI.

Certissime inter nostras est, *Lausanna* lecta a D. CONSTANT præ de la Maladerie, au près du lac, etsi nemo potuit eam eo loco reperire.

Caulis firmus, erectus, ramosus. Folia linearia, sed in medio latiora, obtuse lanceolata, tota punctata, ut hypericum. Verticillis folia palmata subjiciuntur, rarissimo exemplo. Cæterum eadem florum natura est: & stamina eminent.

Odor idem, aut penetrabilior.

Pulegia ad menthas revocavi, cum optimis auctoribus, postquam adgnovi & difformem florem esse, & galeam leniter emarginatam *n*), & calycem quinquefidum *o*).

223. MENTHA floribus verticillatis, foliis hirsutis, ovato lanceolatis, verticillis tomentosis.

Mentha arvensis verticillata hirsuta MORISON. III. t. 7. f. 5.

Mentha verticillata RIVIN. t. 48.

Mentha floribus verticillatis, foliis ovatis, acutis, serratis, staminibus corollam æquantibus LINN. Spec. II. p. 821.

Inter stipulas odore mihi detestabili, subdulci.

Caulis procumbit, pedalis & paulo ultra, ramosissimus, cum tota planta hirsutus. Folia ex ovatis lanceolata, tota hirsuta, nervis magis, ora dentata. Verticilli breves, densi, tomentosi, multo quam folia breviores. Calyx hirsutus, segmentis inferioribus brevioribus. Flos subcaeruleus, galea profunde incisa, medio barbæ segmento angustiori. Tuba longe eminent. Stamina in tubo floris latent, ut introspectanti adpareant.

Ad dysuriam a LOBELIO *p*) laudatur.

224. MENTHA floribus verticillatis, foliis glabris, ovato lanceolatis, verticillis subhirsutis.

Calamintha aquatica Belgarum & Mathioli LOBEL. ic. p. 815.

Mentha angustiore folio RIVIN. t. 48.

Mentha palustris verticillata DILLEN. plant. Gieß.

Water whirl mint. PETIVER t. 31.

Calamintha aquatica BLAKWELL. t. 131.

Mentha floribus verticillatis, foliis lanceolatis, ovatis, glabris, acutis, integerrimis LINN. II. p. 826.

In fossis aquosis, circa *Cudresin*, *Anet*, &c.

Similitudo ei cum priori non modica: altior tamen est, foliis multo majoribus, pene cordato

d) LUDOVIC. p. 219. BUCHWALD p. 217.

e) CLOSIUS apud CRATONEM *epist.* L. III. p. 301.

f) Ad tussim convulsivam BOYLE LENTIL. *etæodr.* p. 635. ad asthma CHOMEL p. 372. ad pulmonis vitia DROSC. III. c. 30.

g) CÆSUS L. V. c. 4. LENTILICUS.

h) IDEM II. c. 33.

i) p. 188. b.

k) In NICOLAUM p. 163.

l) *Epist. Nat. Cur.* Vol. II. obs. 195.

m) Habet TRAW. ad BLAKWELL.

n) ad RIVIN. t. 9.

o) MAGNOL. *Cber.*

p) *Advers.* p. 217.

cordato lanceolatis, vix hirsutis, præter nervos, perinde tamen dentatis, verticillis laxioribus, dentibus calycis longioribus, ipso calyce leniter hirsuto, floribus etiam majoribus, ejusdem coloris aut roseis; staminibus multo magis eminentibus.

Odor huic speciei alius est & tolerabilis.

225. MENTHA *q*) foliis ovato lanceolatis, ferratis, verticillis paucissimis, terminante maximo.
Mentha aquatica sive Sisymbrium L. B. III. p. 223. BLAKWELL t. 32.
Mentha rotundifolia palustris seu aquatica major MORIS III. p. 370. t. 7. f. 6.
Mentha palustris spicata RIVIN. t. 49.
Mentha spicis capitatis, foliis ovatis, serratis, petiolatis, staminibus corolla longioribus LINN. II. p. 805.

β Hirsutior, quam Morati legi.

Mentha aquatica seu Sisymbrium hirsutius L. B. III. p. 224.
Mentha rotundifolia palustris minor seu flore globofo C. B. Prodr. p. 109.
Mentha Sisymbrium dicta hirsuta, glomerulis ac foliis minoribus & rotundioribus RAI Synops. III. p. 233. t. 10. f. 1. ex fide exempli a DILLENIO ad me missi.

In aquosis & fossis ubique.

Caulis pedales, cubitales, erecti, ramosi. Folia lata, ex ovatis acuminata, ferrata, subtus nervosa, lanuginosa, obscura; superne alias glabra, alias pariter lanuginosa. Verticilli in summo ramo pauci, unus alterve, densus, & capitulum denique globosum ramum terminat. Calycis dentes latiusculi. Vidi ad octo fuisse. Flos major, quam prioribus: barba æqualiter triida, segmentis ovatis, colore dilute purpureo. Galea acute bifida, etiam revoluta: stamina de tubo floris exeunt.

Odor paludosus: acris planta, aromatica, amara est.

226. MENTHA spicis cylindricis, foliis ovatis, rugosis.

Menthastrum sylvestre AICHSTETT. est. ord. 7. t. 3. f. 2.
Menthastrum folio rugoso rotundiore spontaneum flore spicato, odore gravi L. B. III. p. 219.
Mentha rotundifolia LINN. II. p. 805.

Basilea *worm Steinenthor, worm Spablenthor* CHERLER In tota via regia à la Vaux secundum muros legi. Chiavenna, Geneva &c.

Caulis similis, erectus, bipedalis, ramosus, folia brevissime petiolata, rugosa, crassa, tomentosa, præter infima, quæ potius hirsuta. Figura ovata est, absque acumine, dentes acuti brevesque. Verticilli nudi, absque foliis intermittis, in summis ramis in spicas graciles congesti. Flores albi, dilute carnei, concolores. Galea emarginata, non incisa, stamina ad faucem floris perveniunt, & rarius in hortensi eminent: in sylvestri planta tamen omnino eminuisse vidi.

Odor mihi pergratus, durabilis.

227. MENTHA foliis elliptico-lanceolatis, ferratis, subtus tomentosis, spicis cylindricis, staminibus flore duplo longioribus.

Menthastrum r) FUCHS p. 292. RIVIN. t. 51. BLAKWELL t. 292.
Mentha sylvestris longiore folio C. B.
 & EJUSD. *Mentha sylvestris rotundiore folio* C. B. ex fide plantæ siccæ.
Mentha spicis oblongis, foliis oblongis, tomentosis, serratis, sessilibus, staminibus corolla longioribus LINN. II. p. 804.

β Flore niveo, ad rivum Sulgenbach.

Multa habet prioris 226. similia, verticillos in primis nudos, cylindricos, foliis sessilibus. Differt foliis longioribus, angustioribus, peracutis, ex elliptico lanceolatis, galea acute incisa; barbæ segmentis linea concentrica rubra inscriptis, staminibus perpetuo longe de flore erumpentibus, odore uliginoso ingrato. Calycis segmenta capillaria, quæ latiora priori. Flos subcæruleus, aut purus, aut segmentis intus violaceis.

- *228. MENTHA foliis elliptico lanceolatis, subtus tomentosis, spicis cylindricis, staminibus floris tubo æqualibus.

Sive vera planta est, sive nobilis varietas præcedentis, non potui præterire. Reperi cum Glauco in ruderibus ad lacum prope officinas laterum Grandisonenses.

B b 2

Multa

q) Sylvestris *Mentha hirsutior odore graviore* Diosc. III. c. 35. *r*) *Menthastrum* est *Mentha sylvestris* ocimi folio, pulegii odore PLIN. L. XX. n. 52.

Multa habet similia præcedentis, folia imprimis, ut tamen nervi profundiores sint, cum crispa facie. Spicæ cylindricæ, interruptæ, & flores satis similes. Calycis segmenta molliter pubescunt, & lanuginosæ fauces. Galea emarginata, intus saturata macula notata, sic segmenta tria inferiora, quæ mihi, quam præcedenti, angustiora videntur: ora pallet. Tuba de flore erumpit, non ita stamina, quæ vix floris tubum æquant. Odor gratissimus & durabilis ocimi.

Non est ocimi odore *Mentha* BAUHINORUM, quæ verticillata sit.

*229. MENTHA foliis elliptico lanceolatis, spicis cylindricis, glaberrimis.

Mentha CAMERAR. *Epir.* p. 477.

Mentha spicata folio longo, acuto, glabro, nigriori I. B. III. p. 220.

Mentha BLAKWELL. t. 250.

Mentha spicis oblongis, foliis lanceolatis, nudis, serratis, sessilibus, staminibus corolla longioribus LINN. II. p. 804.

Non credo veram civem esse, etsi in pago Vaudensi legi ad vias, inter *S. Saphorin* & *Vevai*, & Angli pro indigena habent, & Basileæ versus patibulum Cl. MISO, prope Dubim haud longe à *Ferriere* Cl. GAGNEBIN legerit, & circa *Goumoy*.

Cum priori 228. consentit foliorum potissimum figura, staminibus exsertis, spica cylindrica. Differt giabritie totius plantæ, odore grato aromatico, nervis foliorum subtus conspicuis. Flos rubellus.

Duas Menthas veteres cognitatas habuerunt, sifymbrium odoratum s), veram Menthæ speciem t), sed *Mentha* veterum nobilior, quod creditum sit in *Mentham* degenerare, cujus odorem induat nepetæque formam, quando cultu caret v).

Deinde *Mentham* *μνθης* vel *νδύσμου* nomine cognoverunt, etiam suavi odore x)

Mentha crispa, spicata & verticillata, nobis odore eximio & stomachico excellunt. Vomitum aqua compescit y), potissimum spirituosa z), in qua oleum sit & vis plantæ. Ad dysenterias avertendas, cum Balsamita PORTIUS a) laudat. Porro mentes pellit, debilius quam pulegium. Succus acris est, qui polypos b) variis superaverit. Cataplasma ad dolores intestinorum, morbos hystericos, dolores a partu superstites valet.

*230. MENTHA foliis rugosis, brevissime petiolatis, verticillis spicatis.

Mentha crispa, rotundifolia, spicata I. B. III. p. 217. C. B.

Mentha vulgaris fusca sacra, & Mentha sativa prior Diosc. LOBEL. p. 506. & minor ib.

Mentha crispa RIVIN. t. 50.

Mentha spicis capitatis, foliis cordatis, dentatis, undulatis, sessilibus, staminibus corollam æquantibus LINN. Spec. II. p. 805.

CHERLERUS Basileæ *vorm Spalenthor*, neque est *Menthastrum*, nam hoc eodem loco etiam IDEM vir Cl. reperit. Exotica omnino & casu jus civitatis adepta.

Caulis ramosissimus, erectus, cubitalis & ultra. Folia hirsuta, ex ovatis & rotundis lanceolata, brevi petiolo aut nullo, per oram acute denticulata, nervis eminentibus, quasi rugosa & crispa. Calyces hirsuti. In summo caule folia sub verticillis exigua sunt, ut in quamdam interruptam tamen brevemque spicam verticillis abeant, quales ramos omnes terminant. Odor egregius & vires quæ prioribus.

TRIXAGO.

MARRUBIASTRUM TOURNEFORT. t. 89. c)

STACHYS spec. RIVINI. LINN. in nov. ed. gener.

STACHYDIS genus valde alioquin arbitrarium his plantis liberamus, quæ a *Mentha* modice d) differant. Labium superius multo brevius, subrotundum, parum subrectum e), integrum, figura floris magis bilabiata f), barba recta protensa g), tripartita, medio segmento latiori h), non ut in *Stachyde* emarginato. Calyx campaniformis

1) THEOPHRAST. *caus.* L. V. c. 22. L. VI. c. 15, 23.

2) DIOSCORID. L. II. c. 121.

3) BRASEAVOL. *simpl. exant.* p. 294.

4) THEOPHRAST. *ibid.* II. c. 22. L. V. c. 3.

5) SUIDAS II. p. 564. ARST. *cur. dist.* I. c. 2. DIOSCOR. L. III. c. 35.

6) SYDENHAM p. 91. & olim *Mentha* utebatur DEMOCRITUS apud PLINIUM L. XX. n. 53.

7) LUDOVICI p. 258.

8) *Med. milit.* p. 156, 157.

9) *Mentha* nigra parum notæ CARRICHTER p. 20.

10) *Cunila buonia* CRATEVÆ PANAX PLIN. semen habet origani IDEM XX. c. 16. n. 61. C. Gallinacea est origanum heracleoticum IDEM *ibid.*

11) TOURNEF. A.

12) *ibid.*

13) IDEM.

14) *ibid.* B. C.

15) *ibid.*

paniformis *i*) in fauce villosus, profunde quinque-dentatus, obscurius bilabiatus, dentibus aristatis, tribus superioribus sursum reflexis, duobus inferioribus rectis. Exiguus est & tubus, calyce brevior.

*231. TRIXAGO foliis ovatis, cordatis, rotunde dentatis, hirsutis.

Ic. lign. GESN. 101.

Sideritis Alpinæ Trixaginis folio C. B. Prodr. p. 111.

Stachys arvensis minima RIVIN. t. 27.

Round Ironwort PETIVER t. 33.

Addit Cl. LINNÆUS *Lanium paludosum belgicum* Hort. Lugd. Batav. p. 351. 353.

Stachys verticillis sexfloris, caule debili, foliis obtusis nudiusculis, corollis calyce vix longioribus LINN. Spec. II. p. 814.

In fegetibus du *beviens* legi.

Caulis quadratus, debilis, procumbens, ramosus, brachiatus, pedalis & ultra. Folia petiolata, mollia, subhirsuta, pallida, ovata, tamen subcordata, obtuse crenata. Flores in verticillos paucifloros, quatuor, quinque florum, in summa planta in spicam continuantur. Flos parvus, carneus, barbæ initio maculato.

Odor singularis, validus.

II. FLORE BILABIATO.

I. GALEA EMARGINATA, AUT BIFIDA.

LAVANDULA TOURNEFORT. t. 93. LINN. n. 711.

& STOECHAS TOURNEFORT. t. 94.

Calyx cylindricus *k*), longus, quinque-dentatus *l*). Floris tubus longus *m*), limbus non maxime bilabiatus, galea bipartita, ampliori *n*), barba trifida, minus ampla *o*).

232. LAVANDULA foliis linearibus, spicis nudis.

Lavandula altera DODON. Coron. add. ic. p. 276.

Lavandula BLAKWELL. t. 294.

Lavandula angustifolia RIVIN.

β *Latifolia* C. B. hæc annua.

Pulchra planta passim sponte provenit, in montibus supra *Neocomum*, & in arenosis supra *Vuilly*, peculiariter supra *Nant*.

Perennat, multicaulis. Caules erecti, in spontaneis non ramosi, etsi rami ubique de alis erumpunt. Folia tota tomentosa, linearia, oris contractis. Verticilli pauciflori, tere octiflori, foliis latiusculis, aristatis excepti: ii verticilli in spicam nudam continuantur. Calyx tomentosus, lineatus, circa florem contractus, superius tres dentes habet, quorum medius maximus erectus est, inferius duo majores mediis: flos ceruleus, subhirsutus, multo calyce longior. Stamina intra tubum floris latent. Barba quam galea multo minor, ejus segmenta æqualia.

Odorata planta aquam dat sui odoris *p*) subacidam, analepticam *q*): spiritum etiam inde eiciunt *r*) ad odoramenta, & oleum æthereum. Macerata plus dat salis utinosi concreti *s*).

Florum pulvis ad drachmam semis datur ad dolores post partum superstites. Macerata folia salivam movent.

In cineribus nitrum ex detonatione percipitur *t*).

ORIGANUM TOURNEORTII t. 94. LINN. n. 726.

& omnium Auctorum *v*).

Calyx non difformis, quinque dentibus æqualibus, faucibus pilosis. Flos de calyce exit, galea lata, bifida, cordiformi. Barbæ segmenta tria subrotunda, medium modice majus, a sepallo calycis figura differt.

233. ORI-

i) f.
k) TOURNEF. T.
l) ibid.
m) B.
n) A. C.
o) D. E.
p) GEORGE p. 685.

q) ibid.
r) IDEM.
s) RODDER apud ALBERTI *med. leg. obs.* 6. p. 762.
t) Du HAMEL *exploit.* I. p. 32.
v) Apud ARISTOPHANEM origanis feminino genere *SUT-DAS* II. p. 713. Inter condimenta *REAZES transfer.* III. c. 17.

233. ORIGANUM foliis ovatis, umbellis coloratis, staminibus exsertis.

Origanum RIVIN. t. 60. BLAKWELL t. 280.

Origanum sylvestre seu vulgare TABERNÆMONT. p. 346.

Origanum spicis subrotundis, paniculatis, conglomeratis, bracteis calyce longioribus, ovatis
LINN. II. p. 824.

β Flore albo TRAG. &c. neque raro reperi.

γ Foliis variis L. R. H. &c.

Ad margines dumetorum ubique.

Caulis teres, bipedalis & ultra, ramosus. Folia subhirsuta, ex ovatis acuminata, integra x). Ex alis foliorum exeunt rami floriferi, qui folia superant, & umbellam floridam convexam gestant, foliis coloratis, rotundis distinctam. Tubus floris brevis, sensim dilatatus, color carneus. Stamina de flore erumpunt.

Acris planta, aromatica, in cujus aqua oleum essenziale est y), habetur pro emmenagoga z), sive in pediluvio adhibeatur, sive cum aqua infusa. Ad asthma & icterum laudatur a). Cum melle tritum vires marrubii habere absque ingrato sapore BOERHAAVIUS. Parcius tamen in usu est, & recte monet PRÆCEPTOR, in phthisi adhiberi non debere, in qua movere non expediat b).

In Italia ajunt in cibum recipi.

Rubro fusco colore tingit c). Fila linea cum aqua aluminosa macerant, ficcant, tum in aqua cum mali sylvestris cortice decocta per biduum macerant, torquent, cum lixivio cinerum coquunt, & in eo decocto linum bullire sinunt.

Origanum heracleoticum d) a nostro differt staminibus in floris tubo latentibus.

*234. ORIGANUM spicis aggregatis, prismaticis, rectis, bracteis membranaceis, calyce duplo longioribus LINN. II. p. 823.

Icon GESN. lign. cv.

Origanum creticum C. B. &

Origanum folio subrotundo EJUSD.

Origanum Mospeliense pulchrum CAMER. Epit. p. 468.

Cl. vir D. ACHILLES MIEG Basilea inter S. Jacob & Patibulum.

Plantam siccam cum *origano* C. B. ex herbario vivo residuo contuli. Convenit spicis, in quibus character specificus est. Hæ longæ, cylindricæ, fiunt bracteis, quales sunt in vulgari, ovato lanceolatis, sed congestis, imbricatis, ad 24. in una spica.

Folia nostrati paulo magis acuminata, cretico specimini paulo rotundiora. Possit esse varietas nostri, bracteis majoribus, uti flores subinde majores fiunt.

THYMUS.

THYMUS TOURNEFORT. t. 93.

& SERPYLLUM TOURNEFORT.

THYMI LINN. spec. n. 727.

Calyx Thymo bilabiatus, dentibus acutis, tribus superioribus reflexis, duobus inferioribus e) rectoribus, sursum tendentibus, fauces calycis villis clausæ. Flos calyce longior, galea f) emarginata, barbæ segmenta subrotunda, pene æqualia, neque ullum emarginatum g).

235. THYMUS foliis ovatis, ad basin ciliatis.

Infinite fere hujus plantæ varietates sunt. Princeps diversitas est in flore, qui alias minor est, alias triplo major. Nolo porro separare, quas omnes scriptores jungunt.

2. Folio glabro ad basin ciliato.

Serpyllum h) vulgare minus C. B.

b. Flore

x) Non bene serrata BLAKWELL.

y) HILL. mat. med. p. 403. penetrantissimum LANGR.

z) TOURNEFORT.

a) BUCHWALD p. 187.

b) Remed. Brunsvic p. 249.

c) LINDER Färgkonst p. 40. LINN. *dianska resa* p. 97, 101.

d) Folio hyssopi, umbella multifida Diosc. III. c. 28. Onites candidius ib. Sylvestre est planta umbellifera ib.

e) TOURNEF. A. G.

f) C. F. A.

g) ibid.

h) *Serpyllum hortense* folio origani, & ramulis, tamen candidius. Sylvestre non serpit, sed in altitudinem erigitur, foliis longioribus quam rutæ, angustis, floribus jucunde olentibus, sativo efficacius DIOSCORID. III. c. 39. *Ερπυλλον* planta odorata THEOPHRAST. *Caus.* L. VI. c. 15. VI. ad fin. Coronarium

- I. Flore albo.
 II. Albo flore inodorum.
 III. Folio vario I. R. H.
 b. Folio longiori, ciliato.
Serpyllum angusto glabroque folio CLUS. *Pann.* p. 628. VAILL. t. 32. f. 7. ic.
 c. Citri odore, in glareolis collibus. CLUS. *Pann.* p. 625.
 d. Moschatum PARKINSON.
 e. Capitulis tomentosis, quod insecti opus est H. OXON. III. p. 407.
 f. Altius & erectius RIVIN. t. 41. BLAKWELL t. 418.
 II. Flore albo TABERN. p. 361.
 g. Totum obiter & mediocriter hirsutum & latifolium VAILL. t. 32. f. 6. C.B. *Prodr. A Fontanai.*
 h. Tomentosum, ex Rhætiae alpebus.

β *Serpyllum* majori flore.

- a. Foliis magnis undique hirsutis.
Serpyllion latifolium hirsutum SCHEUCHZER *It. VI.* p. 562.
Serpyllum montanum hirsutum RIVIN. t. 42.
 In alpebus Prægalliensium: & in Valefia legi.
 b. Magnum, inodorum, ciliis crebrioribus.
Serpyllum alpinum latifolium hirsutum SCHEUCHZER *ibid.* in alpebus ad Italiam declivibus.

I. Varietas citri odore GAGNEBIN.

II. Etiam inodorum, sed foliis minoribus.

- Serpyllum angustifolium hirsutum, vel montanum repens, hirsutum* C. B. In glareis circa montes glaciales.
 c. Vulgare foliis ciliatis, cæterum glabris, grandiflorum, ad quatuor lineas.
Serpyllum I. TRAG. p. 39.
Serpyllum RIVIN. t. 42.
Serpyllum vulgare, flore majore purpureo I. R. H. VAILL. t. 32. f. 8.

II. Flore albo I. R. H. &c.

Finem facio varietatum, nam multo plures superfunt. Eas omnes Cl. SCOPOLI in quinque collegit p. 455, 456, 457.

1. Foliis glabris, flore magno, verticillis trifloris.
2. Foliis hirsutis, verticillis trifloris.
3. Foliis ovatis, basi ciliatis, verticillis trifloris.
4. Foliis ovatis glabris, verticillis multifloris.
5. Foliis basi ciliatis, verticillis multifloris.

Habet etiam plusculas Cel. SEGUIER. *Supplem.* p. 136.

α. β. *Thymus floribus capitatis, caulibus decumbentibus, foliis planis, obtusis, basi ciliatis* LINN. II. p. 825.

In universoni caulis fere totus decumbit, etsi pars superior nonnunquam erigitur. Ramofus idem est & foliofus. Folia petiolata, ovata, integra, ovata, ad basin suam naturaliter aliqua cilia habent. Verticilli fiunt floribus in pedunculis unifloris, inque summa planta in capitulum congeruntur. Flores subpurpurei, rosei, concolores, minores, ad sesquilineam, majores ad quatuor lineas longi, staminibus eminentibus.

Planta aromatica, odorata, cum pungente acumine, vires acidas eminentes habet, ut possis CELSO i) credere, qui inter reprimentes posuit. Aqua odorata, subacida est, & oleo essentiali k) imprægnatur.

Vulgo externo in usu ad infellus fere adhibetur; tum infusum theiforme ad morbos nervinos l). Anodynâ vim in scorbuto m) ei tribuunt; hinc in spasmo canino aquam n) præscribunt. Meretur crebriori in usu esse. Cognatus *Thymus saleem* volatilium crystallinum camphoræ ad finem fundit o).

236. THYMUS foliis ellipticis hirsutis.

Serpyllum pannonicum III. CLUS. p. 627.

Serpyllum saxatile hirsutum, thymifolium, incanum, flore rubello BOCCON. p. 108. t. 89. SCHEUCHZER *It. II.* p. 142. si omnino huc pertinet.

C c 2

Ad

narium I. VI. c. 22. odore duto absque dulcedine
 ibid. c. 23. Sampfuchto simile suavi odore SUIDAS
 p. 863. Sativum non serpens & sylvestre in petris
 PLIN. L. XX. n. 90.

i) L. II. c. 38.

k) HILL. *mat. med.* p. 368.

l) HILL. *on nerves* p. 26.

m) DETHARDING *method. med.* p. 129.

n) BUCHWALD p. 261.

o) *Phil. Transf.* n. 389. 390.

Ad vias arenosas Valesiæ, aut memorabilis varietas, aut propria planta.
 Caules prostrati, toti hirsuti, folia longiora, ut latitudo longitudinis tripla sit & quadrupla, non ciliata, sed tota hirsuta, subtus nervosa.
 Thymus p) verior trans alpes Penninæ in valle *Augusta* provenit, nobis nondum in Helvetia visus. Valde suspicor, in transalpina reperiri.

CLINOPODIUM q) TOURNEFORT. t. 92.

THYMI spec. LINN. &

CLINOPODIUM EJUSDEM n. 725.

Calyx perinde bilabiatus r), superioribus tribus dentibus reflexis, duobus longioribus inferioribus, pariter sursum flexis: sed differt, quod floris tubus longior, & in origine sua ventricosus s) sit: deinde quod medium segmentum barbæ latum sit, & emarginatum t). Involucrum multifetum, seu stipulas, non habeo pro parte fructificationis.

237. CLINOPODIUM v) foliis ovatis, dentatis, flore foliis breviori.

Calamentum montanum TRAG. p. 37.*Ocimum sylvestre acinos* DODON. Coron. p. 298.*Acinos* RIVIN. t. 43.*Thymus verticillis sexfloris, caulibus erectis, subramosis, foliis ovatis, serratis* LINN. II. p. 428.

β Album.

γ Majus &c.

Abunde in arvis & saxosis.

Caules modo erecti, modo procumbentes, ramosi. Folia petiolata, subrotunda, rhomboidea, lateribus duobus ad petiolum integris, lateribus ad mucronem dentatis, raris tamen nonnunquam dentibus. Verticilli florum quinque, ad octo, in petiolis unifloris. Calyx hirsutus, lineatus. Flos violaceus, faucibus luteolis, maculosis.

Odor gratus, aromaticus. Pro verbena vendi lego, felice x) fraude, certo melius.

238. CLINOPODIUM foliis ovatis, acutis, ferratis, flore folio majori.

Clinopodium austriacum CLUS. Pann. p. 622. 623.*Acini pulchra species* I. B. III. p. 620.*Clinopodium montanum* C. B. BOCCON. *mus. di piant.* t. 45. SCHEUCHZER *It. II.* p. 132. *It. V.* p. 425.β Flore albo PLUKNET à la *Varaz*, in *M. Prapioz*.α. β. *Thymus verticillis sexfloris, foliis obtusiusculis, concavis, subserratis* LINN. II. p. 826.Frequens ad vias subalpinas & montanas. Circa *Weissenburg*, in *Goufin* &c.

Ramosissimus caulis est, & densos cespites procumbentes efficit. Folia similia prioris, potius rotundiora & acuta, sed rarius ferrata, magis herbacea & minus dura. Verticilli quatuor, quinque, sex florum, in petiolis unifloris longioribus. Flos similis, multo major, pene uncialis, violaceus, faucibus maculosis, calyce purpura tincto.

Simillima planta prioris, præter florem, odore grato, aromatico; Agricola ad pectoris morbos laudant, quos frequentes experiuntur.

239. CLINOPODIUM foliis ovatis, acuminatis, obiter dentatis, stipulis fetaceis.

Clinopodium vulgare MATTHIOL. p. 814.*Clinopodium* RIVIN. t. 43.*Clinopodium capitulis subrotundis, hispida, bracteis fetaceis* LINN. II. p. 821.

β Humilius CLUS. I. R. H.

γ Trifoliatum WEINMANN t. 395. d. quod inter meas stirpes reperio.

δ Flore albo CAMERAR.

p) θυμος & θυμων herba vilis SUIDAS II. p. 211. Inter purgantia recedit ARZÆUS *Cor. diut.* I. c. 5. ad duas drachmas sumtum, & RUFUS c. 17. comam nempe Thymi ille, iste Thymum ipsum. Inter diuretica CELSUS II. c. 31. Theam ad hydropem laudant *Fränk. anmerk.* II. p. 366.

q) Clinopodium, zopyron, ocymoides serpyllo simile, sur.

ε Cli-
 furculosum, palmæ altitudine, foliis reticulatis, ambitu specie lecti pedis PLIN. L. XXIV. n. 87.

*) TOURNEF. F. G.

ς) Non satis, ad F.

τ) C.

v) Frutex Serpyllo similis furculosus, duos dodrantes altus, flores ad marrubii modum intervallis distincti speciem habent lecti pedum Diosc. III. c. 93.

κ) KORONZAY.

• *Clinopodium foliis ovatis, rugosis, verticillis omnibus distantibus* MILLER t. 95.

Frequens ad sepes & in dumetis.

Caulis rectus, una cum foliis molliter hirsutus, bipedalis. Folia diffusa, ex ovatis acuminata, rariter dentata. Verticilli inter folia densissimi, 40. florum, in summa planta in capitulum coalescunt. Sub flore spinula mollis. Petioli multiflori, ramosi. Flos purpureus, longe de calyce eminens: ad ortum barbæ duo tumores pilosi. Calyx hirsutissimus.

Odor leniter aromaticus, non ingratus y).

MELISSA LINN. n. 728.

CALAMINTHÆ species TOURNEFORT. t. 92.

& MELISSÆ species EJUSDEM t. 91.

Calyx semper idem, nempe bilabiatus, segmenti superioris dentibus tribus reflexis, inferioribus duobus rectis z). Sed ea segmenta aristata sunt. Flos fere priorum, tubus strictus, fauces angustæ, galea brevis, erecta, subrotunde bifida a), barba tritida, lateralibus segmentis subrotundis, medio latissimo, emarginato b).

240. MELISSA foliis hirsutis, ovatis, acuminatis, leniter ferratis, petioliis ramosis, folia superantibus.

Calamintha officinalis c) BLAKWELL. t. 167.

Melissa pedunculis axillaribus dichotomis folio longioribus, caule decumbente LINN. II. p. 828.

II. Flore albo TILL. &c.

Quatuor varietates habet Hort. Florent. p. 19.

β Paulo ramosior, petioliis valde ramosis, ultra folia sparsis.

Calamintha montana prealta, pulegii odore, dentatis foliis, floribus dilute caeruleis, ex longo ramoſo & brachiato pedunculo provenientiſibus BOCCONE *offerv.* p. 211. 212. *Mus. di plant.* p. 45. 58. 59. cum duabus iconibus t. 38. 40. SCHEUCHZER *It. II.* p. 131.

Calamintha Sabaudica RIVIN. t. 47.

I. B. passim ait inter stipulas provenire. Sed nobis circa rupium pedem, & in aridis secundum vias reperta est, abunde circa Roche, & alibi in Aquilejensi ditone, tum circa Hoffetten prope Thun. SCHEUCHZER suam, quam minime separat, circa Wesen, in castris Rhatidis. Cl. LA CHENAL circa Mendris.

Caulis valde ramosus & brachiatus, debilior, non vere decumbens. Folia minora, quam sequenti, subincana. Petioli floriferi ex alis foliorum, ramosi, & multiflori, florumque racemi ultra folia extensi, subrecti. Calyx striatus, hirsutus. Flos dilute violaceus, multo quam sequenti minor, tuba longe eminente. Stipule perangustæ.

Varietas β insignis est; habet enim folia quidem multo magis brevi villo, quasi tonto obducta, suprema etiam incana, & calyces tamen glaberrimos.

Hæc species ab Anglis in medicinam recipitur, & aquam odoratam dat, atque oleum essentielle. Vires videtur pulegii promittere: & certe trita, atque imposita, pariter vesicas excitat.

241. MELISSA foliis subhirsutis, ovatis, acuminatis, acute ferratis, petioliis ramosis, folia superantibus.

Calamintha d. CAMER. *Epit.* p. 481.

Calamintha montana BLAKWELL. t. 166.

Calamintha vulgaris & officinarum Germaniæ C. B. VAILL. p. 26.

Calamintha RIVIN. t. 46.

Melissa pedunculis axillaribus, longitudine foliorum LINN. II. p. 827.

In Helvetia frequens. Ad lacum Thunenſem ad vias. Haud longe Berna in dumetis, circa hortos arcis Reichenbach. Circa Roche, Aigle, Bex; porro circa Biernam, la Motte, Baume, & ad pedem montis Juræ ubique.

Caulis

y) TOURNEF. A.

z) IDEM H.

a) IDEM t. 91. A.

b) IDEM E.

c) *Calamintha montana* folia habet ocimi incana, furculos angustos, florem purpureum. Tercia mendia-

stro cognata foliis oblongioribus. Omnibus folia scria, fervida, radix supervacua DROSC. III. c. 16. Ad fluxus rapidos nasci NICAND. *ther.* p. 59. 60.

d) Καλαμινθή ARISTOPHAN. herba fugans serpentes SUIDAS II. p. 229.

Caulis erectus. Folia quam priori multo grandiora, petiolata, pariter quidem ex ovatis acuminata, sed manifestius & acutius ferrata. Flores in petiolis ramosis ex alis foliorum in majori parte plantæ, quam folia, brevioribus: in plerisque tamen ramis longioribus, ut in laxam paniculam abeant. Stipulæ fimiles. Calyx purpura tinctus, priori similis, & striatus. Flos duplo major, totus purpureus, faucibus maculatis & pilosis. Tuba recta, brevior.

Odor diversus, grate aromaticus, menthæ e) adfinis, cujus vires credas habere. Dat aquam odoratam, ad ventriculi debilitatem, ad pellendos menses f) utilem. Syrupum MESUE jam g) ad asthma & singultum laudat. Diacalamentum NICOLAI ad tussim ex causa frigida, ad menses ciendos h) dabatur.

*242. MELISSA i) petiolis unifloris, folio brevioribus, foliis cordatis, ferratis.

Mentha RIVIN. t. 45. BLAKWELL t. 27.

Apiastrum citrugo LOBEL. p. 514.

Melissa racemis axillaribus verticillatis pedicellis simplicibus LINN. II. p. 827.

Circa Farnsburg repererat Cl. STÆHELINUS, cui ægrius fidem adhibebam, etiam cum *Rupe*, circa aditum prati les Efferts reperissem, & circa Verpozas ad vias, passimque in Valesia, inter Rida & Martigni. Sed omne dubium removerunt plantæ in horrida sylva la Chenau repertæ.

Caules quadranguli, ramosissimi, cubitales. Folia pene cordiformia, hilo obscuriori, acuminata, circumferrata, superne hirsuta, inferne glabra. Flores in alis foliorum ex petiolis unifloris. Verticilli foliis breviores. Stipulæ ovato lanceolatae. Calycis segmenta latiora, aristata. Flos albus, habet characterem generis.

Gratissimi odoris planta, multum de citro habet. Grata vires in theiforme infusum k) transeunt, & etiam meliores in aquam l), & tincturam spirituofam m); sed etiam resinofum, extractum bonum est n). Ad melancholiam olim JANUS o) DAMASCENUS, nuper BOERHAAVIUS commendabat, & pro cardiaco dat AVICENNA p). Deinde *primum ens Melissa* totum hominem renovaturum PARACELsus promisit, & vinofo Melissa infuso demorsum a serpente hominem sanatum fuisse legimus q). Et si facile credam, Melissa nostram apibus non placere, a quibus nomen habet, non continuo inde sequeretur r), non genuinam esse veterum plantam: & si omnino aliam veteres Melissa nomine intellexerunt, nostra tamen vires ostendit, quam suæ tribuerunt.

HORMINUM LINN. n. 730. MELISSÆ spec. T.

Calyx Melissa, bilabiatus, labii superioris tribus dentibus reflexis, inferioris duobus rectis. Galea semibifida, brevior. Barba trilida, segmento medio latiori, emarginato.

*243. HORMINUM foliis cordatis (potius ovatis) obtusis, caule nudo LINN. II. p. 831.

Gallitrichum folio subrotundo, flore magno violaceo L. B. III. p. 313. MORISON. RAI.

Melissa Pyrenaica caule brevi plantaginis folio L. R. H. MAGNOL. Hort. Reg. p. 133. cum ic.

In alpe Teuri & Alveney novam civem detexit Cl. SCHINZIUS.

Planta humilis, pedalis, foliosa; caulis quadratus, superne nudus, verticillis distinctis, nudis, in spicam continuatis. Folia non plantaginea, ovata, petiolata, circumferrata, nervosa. Bractææ sub verticillis ex ovatis lanceolatae exiguae. Verticilli octiflori, ex petiolis simplicibus, in meis ad unum latus conversi, calycibus pendulis. Flores grandes, latitudine insigni, fere ut in digitali.

MELISSOPHYLLUM PLINII, RIVINI, SEQUIERI.

MELISSÆ species TOURNEF. t. 91.

MELITTIS LINN. n. 731.

Calyx late campanulatus, bilabiatus, superiori s) segmento ovato, lanceolato, brevissime trident-

a) BOERHAAVE.

f) LOBEL. p. 219. g) p. 140. b.

h) In NICOL. p. 172. b.

i) *Melittawa* circa quam spes frident NICANDER p. 81

Apiastrum HYGINUS melissophyllum vocat PLIN. L. XX

n. 45. In Colchide plurimum nascitur, ubi mel est

optimum LAMBERTI p. 84. 85. Folia ballotes majora,

tenuiora, minus hirsuta DIOSC. III. c. 101.

k) Commendat AGRIAN. *le Pître medecin.*

l) LUDOVICI p. 262.

m) CARTHUSSE *mat. med.* p. 74.

n) IDEM *ibid.*

o) L. III. c. 22.

p) p. 564.

q) *Giorn. de Parma* ann. 1686. p. 32.

r) Uti CORDEUS in *botanolog.* p. 61.

s) TOURNEF. ad G. sed medius dens abruptus, RIVIN.

bene, sed absque dentibus lateralibus.

tridentato, inferioribus duobus ovato lanceolatis *t*), etiam incis. Flos ex maximis *v*), peramplo tubo & cylindrico, galea rotunde emarginata *x*), labio inferiori pariter præmagno, & alis, & media lacinia *y*), quæ cordata est & ferrata *z*). Omnes floris lacinia plicatæ & undulatæ.

244. MELISSOPHYLLUM (*Melittis*) LINN. II. p. 832.

Melissophyllum verum FUCHS p. 498. VAILL. p. 125. cum descript.

Lamium melissæ folio CLUS. Pann. p. 592. 593.

Melissa FUCHSII, CAMERARII Hort. n. XXX. p. 99.

Lamium PLINII, KOENIG in disp.

Melissophyllum RIVIN. t. 21.

Non est *Lamium montanum melissæ folio* MILLERI t. 158.

β Flore albo CLUS. hist. p. xxxvii.

γ Humilior CLUS.

Nihil frequentius in dumetis pene ubique circa *Burgdorf, Roche, Biel, prope Liechthal*, in monte supra *Muttens*.

Caulis cubitalis & ultra, plerumque simplex, erectus. Folia petiolata, ex ovatis acuminata, ferrata, lamii ad modum hirsuta, subobscuri coloris. Verticilli sexflori, petioli uniflori, foliis breviores. Flos vel totus albus cum macula carnea in labio inferiori, vel totus carneus cum macula purpurea. Galea subhirsuta.

Odor Lamii, sed gratior *a*): aqua perquam spirituosa, succus spillatus seu *extractum* bonarum virium *b*). Ad mala calculosa *c*) laudatur, etiam nomen germanicum inde nata, & ad urinæ *d*) suppressionem, tum ad morbos pectoris chronicos. Parco in usū est, infusum magis *e*).

CHAMÆCLEMA *f*) BOERHAAVII, VAILLANT.

GLECHOMA LINN. II. 714.

CALAMINTHÆ spec. TOURNEF.

Flos Calamint hæ, tubo cylindrico, galea rotunde bifida, revoluta, labio inferiori tripartito, segmento medio lato & emarginato. Calyx non potest minimus dici, etsi flos longe eminent. Idem a prioribus aliquantum recedit: Segmenta ejus quinque aristata, quorum duo inferiora paulo breviora, & sibi propiora sunt, superiora tria longiora. Nomen BOERHAAVII melius est, quam alterum, ex pulegii græco nomine fictum.

245. CHAMÆCLEMA caule procumbente radicato, foliis reniformibus, rotunde crenatis.

Hedera terrestris DODON. pempt. p. 394. RIVIN. t. 67. BLAKWELL. t. 225.

II. Flore purpureo I. R. H. & passim reperi.

III. Albo MORIS.

IV. Minus VAILL. t. 6. f. 5.

β Flore majore.

Hedera terrestris species montana CAMERAR. Epit. p. 401.

Chamæclema majus hirsutius VAILL. p. 33. t. 6. f. 4. & medium ib.

II. Tumores hirsutos in hac planta vermis excitat *g*).

Flore minore ad sepes ubique frequens est. Flore majori in locis siccis, & vallis urbium. Non separo, etsi feminatum discrimen tenet, HILLIO teste. Sed nolo cum summis viris contendere, qui conjungunt.

Nihil quidem cum hedera commune habet, quam caules procumbentes, per intervalla radicos, parte florida erectos: non ramosi iidem sunt, & pedales. Folia longe petiolata, cordiformia, sed pene absque acumine, & breviora, orarum dentibus rotundis. Flores petiolati, in petiolis uniflori, in semiverticillum quatuor, aut octo florum, ubi plurimi sunt. Flos cæruleus: stamina brevissima, in tubo floris latent.

Dd 2

Amara

t) T. id. Riv.

v) ibid.

x) B.

y) F.

z) ibid. B. F.

a) Analysin habet Cl. KOENIG.

b) KOENIG *Lam. Plin.* p. 9. 10.

c) IBER.

d) TOURNEF. GARIDEL.

e) KOENIG p. 17.

f) Chamæcissos spicata est, foliosa, cum floret similis violæ albæ PLIN. L. XXIV. n. 84. omnino ergo diversa a nostra, MARANTA monente *meth.* p. 23. Nusquam nisi humi reperit PLIN. L. XVI. c. 34. in eo adfinis hederæ.

g) Quem describit WALSCH *beatoft. I. obs.* 100.

Amara est, cum aliqua acrimonia, absque aromate. Dum succus spissatur, odor avolat aquæ stillatiæ, balsamicus, ingratus tamen *b*). Infusa cum foliis aqua plantæ odorem habet, cum singulari acrimonia *i*). Extractum aquosum acerrimum *k*) est, pimpinellæ fere albæ sapore *l*), spirituosum extractum debilius *m*) *n*); tum tinctura viridis *o*). Aqua de Chamæclemate non inodora stillat, suæ plantæ odore tincta, etiam cum oleo aliquo *p*).

Pro vulneraria habetur, aperiente, roborante, vermes pellente, & urinam *q*), & sabulum calculosum *r*); ad ulcera etiam interna & dysenterias *s*) valere dicitur: Syrupum (succum plantæ melius) ad asthma laudant *t*). Ad purulentiam pectoris, & ad detergenda ejus visceris ulcera SCARDONA *v*). Cum urina infusa ad renum vitia adhibetur *x*), quam limpidiorem *y*) reddit. Etiam febres, leniores quidem, infuso meraco hederæ terrestres superatæ *z*) fuerunt. Nuper ex Anglia scribitur, equis funestam esse, anhelare ab ejus usu animal, & cor amplissimum, atque sanguine plenissimum in cadaveribus reperiri, in ventriculo vero & intestinis *a*) plurimum aerem. Mirifice hæc omnia inter se dissonant. Ego nunquam hoc medicamento usus sum, certioribus qui malim præfidiis ægrotos confidere.

CATARIA TOURNEFORT. t. 95.

NEPETA *b*) LINN. n. 710.

Calyx tubulosus, cylindricus, bilabiatus. Segmenta tria superiora longiora, minus profunde divisa, recedunt a tribus inferioribus recta productis, & amplius divisis. Galea erecta, bipartita *c*). Barba trifida *d*), medio segmento *e*) descendente, quasi petiolato, sursum cavo, circumcrenato *f*). Tubus floris curvus *g*).

246. CATARIA foliis cordatis, petiolatis, verticillis spicatis.

Herba Gattaria MATTHIOL. p. 719.

Mentha felina Cattaria TABERN. p. 348.

Nepetha RIVIN. t. 52. seu *Mentha cattaria* BLAKWELL. t. 455, nimis viridis.

Nepeta floribus spicatis, verticillis subpedicellatis, foliis petiolatis, cordatis, dentate serratis LINN. II. p. 796.

Non satis certa forte civis, in ruderosis, ad sepes viasque reperitur.

Caulis erectus, ramosus, brachiatus, bipedalis. Folia longa, petiolata, cordiformia, sed acutiora, acute ferrata, incana & tomentosa. Ex alis foliorum rami trifidi, perexiguus foliis, verticillis spicatis terminati: Stipulæ angustæ, fetæ. Calyx subhirsutus, flos subcarneus, & in medio segmento barbæ maculæ rubræ.

Odor validus, ad pulegium accedens, sapor valde amarus, cum acoris indicibus. Vis est in infuso aquoso, vinoso, in succo expresso, in aqua stillatiæ, in infessu, aut pediluvio, semper emmenagoga, antihysterica. Cephalico etiam scopo, aut carminativo *b*), vires pulegii imitatur. Decocto febrem intermittentem sanatam fuisse lego *i*). Inter diuretica veteres habent *k*).

*247. CATARIA tomentosa, foliis ellipticis, acute ferratis, verticillis spicatis. †

Cataria tenuifolia CLUS. *parva* p. 588. *hist.* p. XXXIII.

Mentha cataria minor alpina C. B. *Prodr.* p. 110.

Non est *Nepeta* 8. LINN. n. 798. cum nostræ folia peracuta sint.

Inter plantas D. LE CLERC fuit, ex monte Jura relata, quam circa *Wesen* SCHEUCHZERUS indicat. Abunde vero provenit in valle *Ternanza* sub alpihus *Valesiacis*, & monte *Sylvio*.

Non

b) CARTHEUSER *mat. med.* II. p. 435.

i) IDEM *ibid.*

k) AMARUM HEDER & una refrigerans.

l) IDEM *ibid.* p. 436.

m) IDEM HEDER.

n) ACROVOCAT HEDER, *heder. terr.* p. 12. & aromaticum p. 13

o) HEDER. p. 13.

p) IDEM *ibid.*

q) MEAD. *monit.* p. 173.

r) BOYLE.

s) BOCHWALD p. 138.

t) CHOMEL.

v) *Cognosc. & curand. morb.* II. p. 69.

x) MEAD.

y) BLAIR.

z) LAUTNER. *hist. med.* p. 2.

a) *Lond. Chron.* n. 1345.

b) *Nepeta Græcis Calamintha* CÆLIUS *tard.* III. c. 5. *Calamintha altera; Nepetha, pulegio similis, etiam odore, sed major* Diosc. III. c. 36.

c) TOURNEF. A.

d) C.D.D.

e) D.D.

f) C.

g) B.A.

h) *Mem. des Savans étrangers* III. p. 456.

i) BOERHAAVE.

k) CRUS. II. c. 31. IDEM mali succi esse c. 21. & stomacho nocere.

Non minor, sed altior vulgari est, quadrupedalis & ultra, ramosissima, ramis longioribus. Folia tota tomentosa, sed longiora & angustiora quam vulgari, qualia sunt in arvensi Sideritide. Stipulae pariter capillares, calyx totus tomentosus. Flos violaceus ejusdem fabricae. Odor pulegii virulentior.

*248. CATARIA foliis petiolatis, imis cordatis obtusis, superioribus ovatis, verticillis sessilibus densissimis, in spicam continuatis.

Cataria hispanica betonica folio angustiori, flore caeruleo & albo I. R. H.

Nepeta foliis cordato oblongis, subsessilibus, serratis, racemis verticillis nudis LINN. II. p. 197.

Abunde circa Roche, ad pedem rupium inter les Gauges & le Furet, tum secundum viam regiam, prope le Furet, aux Gauges &c. utraque varietas.

Caulis ad quatuor usque pedes surgit, ramosissimus. Folia a prioribus diversa, petiolata, venosa, obtuse crenata, folida, pallida, ima cordata, sed longiora & obtusiora, superiora ovata. Verticilli ex petiolis brevissimis, densissimis, cum bracteis magnis, ovato lanceolatis, ex albo viridibus, longo ordine in spicas colliguntur, quas nulla folia distinguunt. Floris fauces maculosae.

Odor penetrabilis.

HYSSOPUS TOURNEF. t. 95. LINN. n. 709.

& nuperorum.

Non est 1) *Hyssopus veterum m)*, cui folia fecerunt origani. Calyx tubulosus, lineatus, quinque segmentis lanceolatis, aristatis: eorum superiora longiora, sibi propiora, duo inferiora breviora. Galea subrecta, crenata, bifida, segmentis ovatis n). Barba trifida, segmentis acutis o), medio late emarginato, crenato p).

*249. HYSSOPUS foliis linearibus punctatis, verticillis in spicas continuatis.

Hyssopus RIVIN. t. 68. BLAKWELL. t.

Hyssopus spicis secundis LINN. II. p. 796.

Non veram putem esse indigenam, sed abunde tamen in Valesia provenit, Octoduri, in Val de Lie, & alibi.

Ex perenni radice caules ascendunt numerosissimi, cubitales, recti, parum ramosi; foliis numerosis, viridibus, linearibus, acutis, punctatis. Verticilli in alis foliorum fiunt duobus petiolis multifloris, folio brevioribus: & amant in unum latus se conjicere, & in spicam continuari. Flos caeruleus, stamina exserta.

Acris odorata, aromatica planta. Aqua de ea plus extrahit q), spiritus minus, & vires medicas minores educit r). Aqua stillatitia vires plantae habet, quae ab oleo essentiali pendent, cum ea aqua misto: sed etiam aqua spirituosa, per fermentationem parata, vires habet. Sal fixus s) sulphure miscetur. Incidit & resolvit, mucum in bronchiis collectum tollit t). Inter mali succi cibos CELSUS v) refert, & stomacho noxios, interque diuretica x). Nuperi ventricolum debilem, flatuque distentum hyssopo restitui putant. Epilepsiam decocto hyssopi superari vix credas y). Infusum contra vermes valet z). Persae faciei colorem pulvere hyssopi corrigunt æ). In fotu fugillationes potenter dissipat.

ROSMARINUS TOURNEF. t. 92. LINN. n. 38.

& omnium Auctorum.

Calyx bilabiatus, tantum trifidus a) videtur, vera tamen hujus ordinis species est, segmentum enim superius brevissime tridentatum est: inferiora duo majora, triangularia. Galea erecta & reflexa, semibifida b), segmentis tamen non discedentibus. Barba duo segmenta lateralialia, transversa, ovata habet c), & medium majus, petiolatum ovatum,

1) Est WEDDEL Exerc. I. Dec. 7. n. 8.

m) Est *Corcovy* ARRET. Cur. dist. I. c. 13. Folia minora origani, flos calaminthes, ad rectitudinem declinans MESUR c. 17. Est origanum GAROFALI *Giorn. de letter.* 32. conf. *Ad. lit. Suec. ann.* 1734.

n) TOURNEF. A.

o) Ad C.

p) D.

q) NEUMANN T. II. P. III. p. 144.

r) p. 145.

s) GMELIN. *Ad. Petrop.* V. p. 287.

t) DETHARDING. *med. spec.* add DIOSCORID. III. c. 26.

u) L. II. c. 21.

v) ibid.

w) JAN. DAMASC. III. c. 23.

x) ROSEN *Kinderkrankh.* p. 410.

y) *Pharmacop. Pers.*

z) TOURNEF. F.

æ) A. A.

ë) B.

E e

ovatum *d*). Stamina quidem *e*) tantum duo, longe eminentia, sed eadem pene ex medio duo spicula retrograda emittant, ut Rosmarinus hæcenus cum Salvia congerer sit. Tuba brevissime bifida.

*250. ROSMARINUS.

Rosmarinus RIVIN. t. 39. BLAKWELL. t. 159.

Passim in Helvetia reperi, aux *Gauges* loco deserto, in alveo torrentis, qui pagum *Moutru* dividit, & ad pedem rupium gypliarum prope *Bex*: exoticæ forte originis fruticem, sed qui indigenatum sit adeptus

Erutex lignosus, etiam decempedalis, quando cultus, ramosissimus, arbusculam referens, spontaneus enim humilior est. Folia linearia, oris contractis, subtus albensia, & foveolis inscripta. Flores in ramulis ex alis foliorum prodeuntibus, in quibus flores sex, ad duodecim. Calyx subtomentosus. Flos subcæruleus, aut albus cum maculis & punctis cæruleis.

Aroma nobile & oleosum in foliis & calycibus residet, nam flores inodori sunt *f*). Vis omnis est in parte resinosa, in aqua, quam oleum essentielle imprægnat, & in resinoso extracto primo: Olei tanta copia est, ut 70. grana ex libra obtineas *g*). Celeberrima est aqua spirituosa, quam aquam Regine Hungaricæ vocant, maximas vires habitura, si ter nova cum herba iterate stillaverit *h*). Tirnaviæ *i*) eam parant, & Monspelii. Aquosum extractum inutile est. Vires habet excitantes, analepticas, quæ nervosi systematis motus suscitant. Vino Rosmarini diarrhœam diuturnam superatam fuisse WELSHIUS *k*). In fomentis vinosis & gangrenam moratur, & suppurationes dissipat.

SALVIA *l*) LINN. n. 39.

SALVIA TOURNEF. t. 83. galea brevi, recta.

HORMINUM TOURNEF. t. 82. galea brevi falcata.

SCLAAREA TOURNEF. ibid. galea longa falcata.

Calyx iterum bilabiatus, segmento superiori tridentato, dentibus brevibus reflexis, inferioribus duobus profundius *m*) sectis, aristatis. Flos galeam habet in nostris falcatam *n*), incisam, ut segmenta non divergant: barbam amplam trifidam, segmentis lateralibus ovatis *o*), medio majori, emarginato *p*), serrato. Stamina tantum duobus, sed bicornibus filamentis de floris tubo nascuntur, quæ tamen in nonnullis speciebus quatuor antheras gerunt, in longiori cornu unum, alterum in breviori. In eodem alias loco pro anthera foliaceam pondusculum *q*) est, quod itamen erectum tenet.

Salviam vulgarem in vineis nasci CHERLERUS, sed vitatores multa hortensia in vineis colunt.

*251. SALVIA foliis cordatis, serratis, verticillis densissimis, in spicam continuatis.

Horminum sylvestre latifolium alterum CLUS Pam. p. 577. 578.

Salvia foliis cordatis, acute crenatis, sinuatis sessilibus, verticillis subnudis remotissimis LINN. I p. 37

Abunde novam civem reperi in parte gubernii Aquilejensis, quæ est cis rivum *la grande Eau*, in ipso pago *Leisin*, deinde ad pedem montium inter *les Gauges* & *le Furet*: in monte *Luan*, etiam circa *Echarpigny* *r*)

Folia longe petiolata, circa petiolum excisa, cordata, serrata, tota hirsuta & rugosa: ima sub præcipuo folio duas pinnas adjectas habent exiguas, circumferratas. Caulis & ramorum pars superior foliis nuda, ambitur numerosis, parum distantibus, inque spicas demum continuatis densissimis verticillis: breves isti, multo cis folia terminati, rotundi, petiolis factique unifloris, sed numerosissimis. Flores perexigui, saturate cærulei. Barba fornicata, cochlearis cava figura, incisa: alæ ad perpendicularium longæ: barbæ pars media profunde emarginata. Antheræ tantum duæ.

252.

d) C.

e) EE.

f) NEUMANN T. II. P. IV. p. 117.

g) IORN p. 119.

h) IORN p. 123.

i) BRUCKMANN epist. 61. NEUMANN.

k) *Hecatost. II. obj. 51.*

l) σφακος & ελεωσφακος ARISTOPHANT, SUIDAS III. p. 415.

m) In hormino TOURNEFORT. t. 82. G. In Salvia t. 83. K.

n) TOURNEFORT. hormin. A. Sclarea A.A.

o) Sclarea ad C. ad C.C.

p) Salvia P.G.

q) Glandula LINN.

r) *Emend. II. p. 25.*

*252. SALVIA foliis cordato sagittatis, serratis, acutis LINN. I. p. 37.

Orvola tertia DONON. icon p. 293.

Horminum flore luteo RIVIN. t. 35.

Salvia montana maxima, folio hormini, flore flavescente I. R. H. SCHEUCHZER *Itin.* I. p. 48.

Nihil frequentius in subalpinis: descendit ad usque *Glerolle*, & lacum, & ad *Bevieux*.

In monte Jura etiam frequens, in monte *Muteto*, circa *Höllstein*, *Langenbruk*, *Wallenburg*, in ipsa demum urbe *Basileensi*.

Tota planta viscida est, odore ingrato. Caulis cubitalis, ramosus, erectus: folia longe petiolata, hirsuta, sagittata, acuminata, ut tamen cis verticem latefiant. Verticilli pauciflori, petioli uniflori: ii sibi vicini in laxam spicam coalescunt, quam exigua folia ovato lanceolata separant. Flos amplissimus, flavus, galea falcata, bifida, barba maculosa, medio segmento emarginato, ferrato: pondera staminum longa, imperfecta anthera terminata.

Vinum moschatum reddere *Boccone* p): & in universum salviae agrestes ad cerevisiam perinde utiles sunt, ut quidem lupulus, ut tamen duplum pondus requiratur q), In morbis pectoris & ad calculum nostram laudant r), quæ tamen vix serio adhibetur.

*253. SALVIA foliis imis cordatis, superioribus longe lanceolatis, verticillis nudis, in spicas continuatis.

Horminum sylvestre CAMERAR. *Epit.* p. 629.

Salvia sylvestris matrisalvia TABERNEM. p. 374.

Horminum pratense RIVIN. t. 36.

Salvia foliis cordato oblongis summis amplexicaulis, verticillis subnudis, corollis galea glutinosis LINN. II. p. 35.

β Flore minori, Jenæ a me lecta.

γ Flore pallido VAILLANT.

δ Flore albo HORT. AICHSTETT. *vern. ord.* 9. t. 11. f. 3. sæpe a me reperta.

ε Flore rubro THAL. versus *Valeire*, *Basil.* &c. carneo & purpureo colore.

ζ Foliis profunde incisus C. B. LINDER. *hort.*

Hormini sylvestris IV. *alia species* CLUS. *Pannon.* p. 580.

Frequentissima ad vias, & in pratis macilentis, agricolis invisa.

Folia ad terram numerosa, ad caulem pauca, petiolata, rugosa, nervis subtus eminentibus, inter quos foveæ reticulatæ intercedunt, margine obtuse ferrato. Ima pene cordata sunt, inde ovata, demum ex ellipticis longe lanceolata; hæc sessilia, in varietate ζ profunde incisa, pene semipinnata. Caulis cubitalis, nudus. Verticilli pauciflori, ad sex flores, in petiolis unifloris, bracteis cordatis, lanceolatis. Color naturalis saturate cæruleus est, aut violaceus. Flos falcatus, grandis. Galea longa, fissa: medium barbæ segmentum cordis forma, ferratum. Staminum pondusculum breve, filamentum antheriferum prælongum.

Odorata est, subfætida, neque tamen in medicinam recipitur.

Horminum sylvestre III. CLUS. *s. passim* in Thuringia lectum, in Helvetia nondum repertum est.

DRACOCEPHALUS LINN. n. 729. TOURNEF. T. 83.

& MOLDAVICA TOURNEF. T. 85.

Calyx in his plantis non idem. Moldavica T. habent segmenta tria superiora in unum coalescentia s), duo inferiora angustiora & recta t), omnia aristata. Nostra calycis v) unicum segmentum superius habet, idemque latius, inferiora quatuor, duo breviora, duo ima longiora. Flos faucibus inferne amplis & ventricosis x). Galea incisa & cordata y), alis ovatis, fauces sequentibus, medio segmento emarginato z).

E e 2

*254. DRACO-

p) *Mus. di plant.* p. 54.

q) *Flores pharmacob.* p. 128.

r) *Berol. Saml. Vers.* XXX. p. 96.

s) *TOURNEF.* t. 86, l. G.

t) *ibid.*

v) Sic *TOURNEF.* t. 83. E.

x) *IDEM* C. C.

y) A.

z) F.

- *254. DRACOCEPHALUS foliis ellipticis, fasciculatis, verticillis spicatis, bracteis ovato lanceolatis *Emend. II. p. 27. n. 62.*
Pseudo Chamæpitys RIVIN. t. 73.
Prunella con foglia di finfiteo petreo ZANON. nov. t. 146.
Ruyfchiana glabra foliis integris AMMAN. p. 50.
IC. OEDERI t. 121.
Dracocephalon floribus spicatis, foliis bracteisque lanceolatis indivisis muticis LINN. II. p. 330.
 Abunde in gubernii Aquilejensis alpibus, à la Boulaire, in M. Richard, Nombrieux, sur Champ, Prapioz, monte Fouly &c.
 Caules ex radice numerosi, pedales: ex cujusque folii ala ramus exit. Folia viridia, non dura, elliptica, acuta, amant oras contrahere. Verticilli in duobus ramis, utroque fere sexfloro, brevibus in petiolis. Hi verticilli in summis ramis in spicas continuantur. Bracteæ ovato lanceolatæ, nervo distinctæ. Calycis segmenta breviter aristata: Flos uncialis, longe de calyce erumpens, saturate caruleus, hirsutus: alæ faucium ovatæ & lanceolatæ. Barba bifida, circumferrata, maculata. Antheræ nigrae, polline albo.

STACHYS a) TOURNEF. t. 86.

STACHYDIS RIVIN. & LINNÆI n. 719. species.

- Calyx hujus ordinis, tria nempe segmenta superiora, distantia b) a duobus inferioribus, rectoribus & brevioribus, omnia aristata. Flos tubo deorsum gibbo, galea subrecta, incisa, barba recta c) protensa, trifida, medio segmento maximo, emarginato d).
255. STACHYS caule tomentoso, foliis imis cordatis, superioribus elliptico lanceolatis, verticillis densissimis, tomentosis.
Stachys FUCHS p. 765. 766.
Stachys alba latifolia major BARRELIER ic. 297.
Stachys montana RIVIN. t. 27.
Stachys verticillis multifloris, foliorum serraturis imbricatis, caule crenato LINN. II. p. 812.
 a) Flore albo C. B.
 ß) Foliis angustioribus BOERHAAVIUS.
 In Helvetia passim, circa Genevam ad vias. Prope Bernam in via *Gumligensi* & pago *Worb.* Basileæ inter portam *Steinenthor* & *St. Margret*, & versus *Muttenz.* Circa *Sedunum.*
 Caulis erectus, ramosus, cum foliis mollissima lanugine tectus. Folia crassa, sicca, rugosa, ferrata, tota tomento obducta, circa petiolum excisa, sed cordatis productiora. Verticilli densissimi, multiflori: petiolis unifloris, bracteis tomentosis, tum calycibus. Galea intus purpurea, extus lanuginosa, longa, subrecta, dorso eminente in duas obtusas partes divisa: barbæ lateralibus partibus ellipticis, intus rubris venis pictis, medio segmento longioribus, quod parallelogrammum fere & emarginatum est, & paulo post originem, ut in *Scordio*, obscure incisum, ex rubro venosum, etiam album.
256. STACHYS foliis hirsutis, cordatis, verticillis subtomentosis.
Pseudo Stachys alpina C. B. Prodr. p. 113.
Stachys alpina, folio betonica, flore variegato I. R. H. SCHEUCHZER It. I. p. 36.
Stachys latifolia major, foliis obscure virentibus, flore galeato ferrugineo PLUKNET p. 356. t. 317. f. 4.
Stachys verticillis multifloris, foliorum serraturis apice cartilagineis, corollis labio plano LINN. II. p. 812.
 Varietates duæ *Hort. Florent. p. 164.*
 In montanis Helvetiæ frequens: In Jura M. circa *Langenbruk* & *Wallenburg*, super *Muttenz*, in *Engenthal.* In monte *Suchet* legi. In valle *Combe de Valancron.* Supra *Bevicux* eundo versus *Fondemens*, in pratis *Jorogne* &c. etiam Rupe in alneto domini.

Caulis

- a) STACHYS porri [nempe marrubii] similitudine, virgæ ex una radice multis maculis candidioribus, foliis longioribus, hirsutis, raris, prædoris, canis, odoris jucundi, colore subluteo *PLIN. L. XXIV. n. 86 collat. cum DIOSCORID. III. c. 105.*
 b) TOURNEF. H.
 c) IDEM D.
 d) *ibid.*

Caulis saepe non ramosus; folia mollia, rugosa, hirsuta, ferrata, petiolata, circa petiolum excisa, inferiora cordata, superiora ex ellipticis lanceolata. Verticilli densi, sed multo minus quam paulo priori speciei, & minus multiflori. Aristæ calycis longæ. Galea semirecta, incisa, extus hirsuta, intus obsolete purpurea. Alæ & ipsæ semioales, minores. Segmentum medium subrotundum, emarginatum, obsolete purpureum, aut ex albo & sanguineo varium.

Odor melissophylli.

A Stachy separatur calyce campanulato, non tubulato Hort Flor. l. c.

257. STACHYS foliis hirsutis, elliptico lanceolatis, breviter petiolatis, verticillis spicatis.

Stachys aquatica TABERNEMONT. p. 577.

Lysimachia hirsuta purpurea flore galericulato LOESEL p. 156. ic. 41.

Panax coloni BLAKWELL. t. 273.

Stachys palustris RIVIN. t. 26.

Stachys verticillis sexfloris, foliis lineari lanceolatis, semiamplexicaulibus LINN. II. p. 811.

In agris humidis abunde, & in fossis.

Caulis bipedalis. Folia molliter hirsuta, non tomentosa, breviter petiolata, ex ellipticis lente acuminata, rotunde ferrata. Verticilli rubri, sex florum ad duodecim, in spicam continuati, quam minima folia distinguunt, pene cordata, acuta. Calyx aristatus, hirsutus. Galea hirsuta, ex violaceo & luteo varia, brevis, fornicata, cordiformis. Barbæ laterales alæ subrotundæ. Segmentum medium amplum, emarginatum, in origine ex iisdem coloribus varium.

Amara, fetida, Anglis colonis pro vulneraria habetur a). Radices sapore non ingrato, a porcis eduntur b).

MARRUBIUM c) TOURNEFORT. t. 91. LINN. n. 721.

& omnium Auctorum.

Calyx cylindricus d), dentibus quinque majoribus, & quinque minoribus e). Galea angusta, profunde fissa f). Barbæ segmenta lateralia recta, exigua, medium transversim reniforme, emarginatum, ferratum g).

258. MARRUBIUM dentibus calycinis denis, recurvis. Conf. LINN. Spec. II. p. 816.

Marrubium MATTHIOL. p. 828. *Compend. Ital.* p. 512.

Marrubium album h) RIVIN. t. 67. BLAKWELL t. 479.

Ad vias & in ruderosis potissimum planioris aut calidioris Helvetiæ.

Caules multi, firmi, non valde ramosi, cubitales, erecti. Folia profunde rugosa, villosa, pulverulenta, majoribus & minoribus crenis circumferrata, subrotunda, breviter acuminata. Verticilli florum densissimi, sessiles, foliis longe eminentibus distincti, lanugine tecti. Calyx villo clausus, dentibus incurvis. Flores albi: galeæ portiones deorsum latefcunt: barba emarginata, circumferrata.

Odor validus, qui de moscho i) aliquid admistum habere videtur, amarities summa, & oleosa, vires promittunt non debiles. In foliis acidum & spirituolum elementum habitat k), evaporabile: vires inde in spirituosa tinctura majores l), quam in vinoso infuso aut decocto aquoso. Vinosum extractum melleo odore & stypticum est, cum dulcedine: neque malum est id præparationis genus m). Etiam aquosum infusum amarum est, aliquanto ingratorum sapore. In cineribus multus est sal alcalinus n). Veteres plurimum eo utebantur ad morbos pectoris o), ad vomitum sanguineum p), ad asthma q), potissimum cum pituita r) tenaci conjunctum, & expertus laudat ALEXANDER. Verum etiam in phthificis vetustum est medicamentum

a) LOBEL.

b) KALM. *Wäsgöta resa* p. 15.

c) Frutex a radice ramosus, candicans, subhirsutus, ramis quadrangularibus: foliis pollicaribus subrotundis, hirsutis, rugosis, amaris: semen in caulibus ex intervallis, flores verticillato ambitu asperiti: nascitur inter rudera Dioscor. L. III. c. 102.

d) TOURNEF. G.

e) D. In aliis tantum quinquedentatus.

f) TOURNEF. A.

g) C.

h) Nigro præferebat CASTOR PLINIUS l. c.

i) BUCHWALD p. 170. C. HOFMAN. de alcohole NEUMAN. II. P. III. p. 300.

k) CARTHEUSER p. 80.

l) IDEM de marrub. & alchimill. NEUMAN. p. 301. 2. in resinoso elemento.

m) NEUMAN. ibid.

n) HILL. *mat. med.* p. 363.

o) DIOSCORIDES.

p) PLIN. L. XX. n. 89.

q) RHazes ad Mansor. III. n. 49.

r) GUMPRECHT apud LORSECKE *arzneym.* p. 399.

F f

tum, pariter ALEXANDRI experimento confirmatum. Ad tubercula & tussim siccam cum melle decoctum *s)* veteres propinabant, validum medicamen, ad phtisiam cum terebenthina CELSUS *t)*. In abscessu pulmonum bonum, non tamen constanter æque certum effectum Antonius DE HAEN *v)* expertus est. Ego quidem in morbis similibus cum difficili sputorum excreatione infusum aquosum utiliter dedi: & in phtisi satis profecta semel vidi utile fuisse, non autem in aliis exemplis: potius vero mihi movere videtur, quam reprimere. Sic in scirrhis hepatis profuit *x)*, & in mensibus pellendis *y)* vinosum infusum *z)*. Extus in podagra inponebat ARETÆUS *zz)*.

III. GALEA OBSCURIUS BIFIDA, SERRATA, ETIAM INTEGRA.

BALLOTE *a)* TOURNEFORT. t. 81. LINN. n. 721.

Calyx campaniformis *b)*, pentagonus, lineatus, segmentis quinque, æqualibus, aristatis. Galea erecta, parum cava, omnino emarginata *c)*, obscure *d)* quidem. Barbæ segmenta lateralia ovata, acuta *e)*, medium erectum *f)*, planum, crenatum.

259. BALLOTE foliis cordatis, serratis, verticillis nudis.

Ballote FUCHS p. 154. MATTHIOL. *Epit. Ital.* p. 511.

Marrubium nigrum seu Ballote I. B. III. p. 318. BLAKWELL t. 136.

Marrubiastrum RIVIN. t. 66.

Ballote foliis cordatis, indivisis, serratis, calycibus acuminatis LINN. II. p. 814.

β Flore albo CAM. *Epit. à St. Blaise &c.* Nostra, in Helvetia, Jenæ, & Viennæ lecta, non habet calyces truncatos *Flor. Suec. II.* edit. p. 206. neque adeo planta est LINNÆI.

γ An aliam intelligit Balloten albo folio ut Menthaftri, ad Tiliam nascentem, qua itur ad templam Cathedvale CHERLER.

Ad fepes, muros & maceries vulgo.

Caulis erectus, ramosus, tripedalis. Folia petiolata, circa petiolum emarginata, pene cordata, villosa, circumferrata, pulverulenta. Verticilli foliorum longitudine, in duobus ramis ramosis. Flores obsolete purpurei, barba venis albis picta. Galea lanuginosa, alæ leniter incisæ.

Marrubium nigrum albo inertius, lamii odore, amara planta est, hysterica, parum usu recepta. Infusum sudores movere, & ad podagram valere lego, sed GARIDELLUS expertus parum efficax reperit.

BETONICA *g)* TOURNEFORT. t. 96. LINN. n. 718.

& SIDERITIDIS spec. TOURNEFORT. t. 90. LINN. n. 720.

Calyx bilabiatus *h)*, galea adfurgens, superne contracta, undulata *i)*, etiam incisa *k)*, alias integra, etiam ferrata. Barba trifida, medio segmento emarginato. Nullo modo potui a Betonica Sideritidem separare.

260. BETONICA foliis ellipticis, obiter crenatis, verticillis spicatis, bractearum dentibus aristatis.

Sideritis montana LOBEL. *advers.* p. 225. *ic.* p. 525. non bene.

Sideritis Valerandi Dourez brevi spica I. B. III. p. 427. RAI *syn. exter.* p. 237.

β Foliis integris ex fide herb. sicc. C. B.

II. Sideritis montana hyssopi folia minor BARRELIER *ic.* 172.

& major *ic.* 329.

1) VEGET. III. c. 69. DIOSCOR.

2) III. c. 22. CÆLIUS tardar. II. c. 14. & olim HIPPOCRATES.

3) Rat. med. IV. p. 233.

4) CHOMEL p. 173.

5) FLIN. I. c.

6) BORELL. L. IV. c. 14.

22) Cir. dist. II. c. 12.

a) Caules quadranguli, nigri, subhirsuti, complures ex una radice: folia majora quam marrubii, subrotunda; melisse proxima, fatida: flore candidi verticillato ambitu DIOSCOR. III. c. 100.

Ballote, porrum nigrum, habet folia urticosa, caulibus nigris, foliis hirsutis majoribus, quam porri [Marrubii] & nigrioribus, graveolentibus FLIN.

L. XXVII. n. 30. Non videtur marrubium nigrum esse, sed urtica mortua BRASSAVOL. *exam. simpl.* p. 215.

b) TOURNEFORT. F. F.

c) TREW. ad BLAKWELL t. 136.

d) Integram TOURNEFORT. A. crenatam LINN.

e) Ad C.

f) C.

g) Caulis tenuis, cubitum altus, quadratus, folia quercus, mollia, longa, in ambitu divisa, odorata, prope radium majora: in summis caulibus semen spicatum DIOSCOR. L. IV. c. 1.

h) TOURNEFORT. t. 90. D.

i) IDEM t. 96. A. H.

k) IDEM B. B. & t. 90. A.

Side.

Sideritis foliis lanceolatis glabris integerrimis, bracteis cordatis, dentate spinosis, calycibus aequalibus LINN. II. p. 823.

Ad pedem montis *Thuiry* in sterilibus juniperetis abunde legi.

Radix lignosa, multiceps. Caules multi, hirsuti, recti, duri, pedales. Folia breviter petiolata, subhirsuta l), elliptica, raris & aliquando nullis dentibus, tribus nervis distincta. Verticilli densi, in spicas breves collecti, interjectis foliis ovatis, acutis, acute ferratis, ferris & apice in flavas spinulas exeuntibus. Calyx bilabiatus, aristatus, villosus, labio inferiori bidentato, a superiori sejuncto. Flos ochroleucus, galea aliquot lineis percurfa, undulata, in longam appendicem producta, emarginata; medium barbæ segmentum emarginatum, crenatum m).

261. *BETONICA* foliis ellipticis, acute dentatis, bracteis dentatis, aristatis, verticillis spicatis.

Sideritis montana scordioides tomentosa BARRELIER ic. 343.

Sideritis foliis lanceolatis, acutis, dentatis, bracteis ovatis, dentato spinosis, calycibus aequalibus, spicis ovatis LINN. II. p. 823.

Sideritis foliis hirsutis, profunde crenatis C. B. Basil. p. 66.

C. B. ad ripam *Wiesæ* versus *Klein Huningen*, & veram plantam ex ejus herbario viro habeo. Nemo tamen ab eo tempore eo loco hanc pulchram stirpem reperit.

Caulis cum foliis villosus & hirsutus. Folia crassula, sicca, elliptica, obtusa, profunde crenata, sessilia. Verticilli in spicam continuati. Bractæ cristata, dentibus acutis in spinulam exeuntibus: sic calycis segmenta. Flores lutei. Galea incisa, barba trifida, medio segmento rotundo, magno.

Odor gravis, non absque aromate.

Valde priori 260. similis, sed caule magis tomentoso, foliis profunde crenatis.

262. *BETONICA* foliis hirsutis, ovatis, rotunde crenatis, bracteis ovato lanceolatis, aristatis, integerrimis †.

Sideritis vulgaris hirsuta I. B. III. p. 425. erecta C. B. SCHEUCHZER It. VII. p. 519.

Sideritis flore luteolo RIVIN. t. 70.

Non est *Sideritis hirsuta procumbens* C. B. nec LINN. Cent. II. n. 158. Spec. II. p. 803. nostræ enim bractæ non sunt dentato spinosæ: & omnino non reperio in LINNÆANO opere.

Vulgaris ad vias, ubique in Helvetia.

Pars ima ramosi caulis sæpe decumbit, summa erigitur. Folia solida, nervosa, rugosa, hirsuta, ovata, superiora elliptica, ima petiolata. Verticilli utrinque quinqueflori, in spicas continuati; bractæ ovato lanceolatae, ex solo mucrone aristatae. Calycis campanulati dentes tres superiores distant a duobus inferioribus, longioribus, omnesque aristæ molles sunt. Flos pallide sulphureus, galea subrecta, angustata, subfornicata, plicata, ut *Betonicæ* incisa n); etsi subinde crena inter pilos latet, etiam trifida. Fauces striis rufis maculatae, pars media emarginata, alæ lanceolatae, medium segmentum non ferratum.

Herba delle Strege o) Italarum, adhibetur ad contractiones artuum, quæ cum dolore conjunguntur, & ab Italis fascino tribuuntur, tum balneum ad rachitidem puerorum p). Flores acorem habent, quem in frigidam dimittunt q), folia pariter, sed cum balsamico odore: spiritus ex foliis acidulus & balsamicus obtinetur r).

263. *SIDERITIS* foliis ovatis, crenatis, bracteis ovato lanceolatis.

Alyssum majus TABERNEMONT. p. 141.

Sideritis flore albo, barba luteola RIVIN. t. 69.

Stachys verticillis sexfloris, foliis ovato lanceolatis, tenerrimis, levibus, petiolatis LINN. II. p. 813

Abunde in agris exeunte æstate.

Caulis erectus, pedalis, ramosus. Folia pallida, rugosa, inferiora longe petiolata, ovata, rotunde circumferrata, superiora sessilia, omnia subhirsuta, aut glabra. Verticilli quinqueflori, in spicam continuati, bractæ absque arista. Calyx manifesto bilabiatus, superioribus segmentis tribus sursum curvis, inferioribus duobus descendentibus, omnibus molliter aristatis. Floris galea ochroleuca, erecta, undulata, ut *Betonicæ*, bifida, etiam ferrata; barba pallide sulphurea, in ortu maculata, medio segmento amplo, ferrato, bifido.

Conjungebat olim LINNÆUS, tum GERARD flor. p. 271. qui describit. Nunc ille separat.

Ff 2

264.

l) TOURNEF. ad H.H.H.

m) ZINN. Ep. ad ILL. WERLHOF.

n) RIVIN. Atlas integra RAMSPER Specim. II.

o) BOCCONE Mus. di piant. p. 36. osserv. p. 113.

p) GHERLI Cent. II. obs. 99. p. 322.

q) CARTHEUSER princ. plant. p. 72. r) p. 78. ed III.

264. BETONICA a) foliis petiolatis, imis cordatis, superioribus ovatis, crenatis, spica brevi, foliis insidente.

Betonica DORSTEN p. 38. CAMER. *Epit.* p. 681. RIVIN. t. 28. BLAKWELL t. 46.

β Flore albo (in pratis subalpinis) HEROLD apud MATTHIOLUM p. 203. TABERNEM. &c. γ *Minima alpina helvetica*. I. R. H.

Ubique in collibus apricis, sylvis cæduis, pratis etiam udis.

Caulis cubitalis, erectus, non ramosus, superne longe sub spica florali nudus. Folia petiolata, suprema sola sessilia, rugosa, hirsuta, acute serrata, ex cordatis elliptica. Verticilli densi, in spicam continuati, quibus duo folia subjiciuntur. Bractæ ovato lanceolatae, flore breviores. Calyx bilabiatus, duo superiores dentes retrorsum recurvi, ab inferioribus separati, omnes molliter aristati. Flos purpureus, tubo hirsuto, galea in graciliorem appendicem quasi educta b), fornicata, incisa, aut integra, modice reflexa; barbæ segmenta lateralia elliptica, medium cavum, plicatum, emarginatum, serratum.

Monstrosos flores in hac *Betonica* vidi, labium superius cordatum, alarum paribus duobus, barbæ segmento medio trifido, staminibus duobus latis, in quorum quolibet tres antheræ.

Subsalsus sapor, paulum aromaticus est, odore non grato: radices amaræ, nauseosæ. Vix quidquam habet oleosi c), quod in alembicum ascendat, aqua tamen aromatica est. Folia pene tota se patiuntur extrahi, & spiritus quidem aliquanto saporem acoremque sibi sumit, etsi minorem, quam aqua, dosim extrahat d). Infusum aquosum amaricans, levi balsami odore est; succus spissatus pariter subamarus, subbalsamicus e). Tinctura spirituosa, dum exhalat, gratum odorem spargit: spissamentum subacre est & balsamicum f). In calcinato cinere multum est marini salis g). Pro cephalico adeo medicamento omnino præter rem habetur, neque inebriare h) recentem probabile fit, aut vertiginem odore movere. In arthritide HILDANUS i) laudat, & podagram drachmis duabus pulveris sumti in se ipso sanasse k) testatur. Errhinum esse facilius l) dederim, & ptarmicum m). Radices etiam in exigua dosi vomitum movent n), aut alvum ducunt o).

*265. BETONICA foliis ovatis, rotunde crenatis, spica ovata, compacta *Emend. IV.* p. 19. n. 53. †

An *Betonica alpina incana, purpurea* BARRELIER ic. 340.

An *Betonica alpina foliis hirsutis, floribus purpureis amplissimis* ZANON. t. 30. p. 46.

An *Betonica rubicundissima montis aurei* LE MONNIER p. CXLVI.

Betonica major Danica FABRIC. hort. p. 89. ob galeam bifidam.

In montibus vallis *Gessenai*: in *Dent de midi*: in monte *Culand*, & *Salanse* Valentia.

Divertissima a vulgari, vera *Stachys*, nisi quod facie *Betonica* vulgarem perfecte referat. Folia simillima, pariter sub spica bina. Spica brevis, confertior, bractæ inter flores majores, calycis segmenta triangularia, longiori acumine. Flos major, pallidus, labio superiori lato, plano, cordiformi, ut in *Stachy*: labium inferius pallidum, tripartitum, segmentis lateralibus ovatis, medio longiori, emarginato, minus longo, nec plicato. Tuba profundius divisa.

GALEOPSIS p).

GALEOPSISIDIS TOURNEFORT. t. 86. & LINN. n. 717. spec.

TETRAHIT DILLEN. nov. gener. t. 3. p. 103.

Difficile genus & parum definitum.

Calyx campaniformis, bilabiatus, ejus segmenta aristata, inæqualia. Galea erecta, subrotunda, serrata: partes laterales pene quadratæ, medium segmentum amplius, emarginatum, in origine sua propriis appendicibus auctum, quæ fauces pene claudunt LINN. DILL.

266. GALEOPSIS

a) Non videtur veterum esse *Betonica*. Eam cum *pulegio* & *nepeta* MARCELLUS conjungit p. 148.

b) BLAKWELL.

c) NEUMANN T. II. P. I. p. 248.

d) *ibid.*

e) CARTHEUSER *mat. med.* II. p. 453.

f) *ibid.*

g) DU HAMEL *exploitat.* I. p. 18.

h) BARTHOL. *bist.* 97. *Cent.* III.

i) *Epist. ined.* & *Cent.* II. obs. 32.

k) *Epist. ined.*

l) *Ep. Nat. Cur. Dec.* I. ann. 4. obs. 110.

m) GEOPROI p. 184.

n) HILL. *mat. med.* p. 373. Diosc.

o) LOBEL. *advers.* p. 229.

p) *Galeopsis*, *galeobdolon*, *galion*, caule & foliis urtica levioribus, quæ trita fatent. Flos purpureus, tenuis PLIN. L. XXVII. n. 57. Diosc. IV. c. 90.

266. GALEOPSIS foliis linearibus, ferratis, verticillis diffitis.

Ladanum segetum RIVIN. t. 24. flore rubro quorundam I. B. III. p. 855.*Galeopsis internodiis caulis aequalibus, verticillis omnibus remotis* LINN. II. p. 810.

β Flore albo, qualem ad ripam lacus Lemani legi.

Ladanum alpinum λευκοανθοδωρον RICHER.

Caulis ramosus, brachiatus, pedalis. Folia longa, elliptica, angusta, rariter ferrata, hirsuta. Verticilli densi. Calycis arittæ breviores, segmenta paulum inæqualia, ima longiora. Flos longe eminens, purpureus. Galea subhirsuta, paulum concava, ferrata, tridentata, non raro propriis incisionibus distinctam portionem habet. Barba ampla, segmentis ferratis, lateralibus quadratis, medio emarginato, venis albis & purpura picto, & non raro inciso, ut pene femiquadrilobum sit q).

267. GALEOPSIS foliis rhomboideis, ferratis, sericeis, verticillis diffitis.

Ladanum latifolium RIVIN. t. 24.

Bernæ inter stipulas passim, & Cellæ.

Caules pedales, erecti, ramosi, sub ramis intumescentes. Folia mollia, hirsuta, cis mucronem aliquot dentibus exsculpta. Verticilli densissimi, lanuginosi; calyces bilabiati, duobus dentibus galeæ, tribus barbæ respondentibus, segmentis brevibus, aculeatis. Flos prælongus, tubo gracili, sub faucibus tumido, hirsutus, ochroleucos, faucibus flavis. Galea ferrata, subrecta, subfornicata, leviter incisa. Barbæ segmenta lateralia quadrata, appendices ad ortum barbæ breves, & medium segmentum crenatum, flavum, macula distinctum, cum admixta purpura.

LINNÆUS cum priori conjungit, DILLENIUS separat. Differt foliis latioribus, rhomboideis, magis sericeis & mollibus, verticillis multo propius confertis, calycibus magis hirsutis. Potest separari, cum una & foliorum latitudo diversa sit, & mollities, & florum color.

268. GALEOPSIS foliis ovato lanceolatis, ferratis, caule hirsuto.

Cannabis spuria RIVIN. t. 31.*Cannabis sylvestris* DALECH. LUGD. p. 497.*Galeopsis internodiis caulibus superne incrassatis, verticillis summis subcontiguis* LINN. II. p. 810.*Lanium ορειμηλινοπεπεροσπης* RICHER.

β Foliis non ferratis C. B. Bas. p. 66. Nata certe ex mala icone LOBELII.

γ Flore albo TRAG. PONTEREDER. & C.

δ Flore ochroleuco WILlich.

In agris & sylvis cædvis pervulgata.

Caulis erectus, brachiatus, ramosus, hispidus, cujus rami sub verticillis & foliis intumescunt. Folia dura, petiolata, ex ovatis lanceolata, ferrata, nervosa. Verticilli densi, sessiles. Calyx aculeatus, arittis duplo longioribus, quam in n. 267. Flos calyce duplo longior. Galea hirsuta, fornicata, cava, purpurea, incisa & ferrata. Alæ quadrangulares ferratæ. Segmentum medium obtusum. Barbæ origo ex luteo & purpureo varia, finis & alæ purpureæ. Inter medium segmentum & laterale appendix utrinque acuta eminet. In varietate γ omnia alba, aliquando oris & maculis purpureis picta.

Remedium Britonum esse, quod pleuritidi opponant MONCONIS r).

269. GALEOPSIS foliis ovato lanceolatis, ferratis, caule hirsuto, flore calycis quadruplo.

Varietas irtica quartæ flore partim luteo, partim purpureo DODON pempt. p. 154.

Cannabis spuria flore majore RIVIN. t. 32.*Cannabis spuria angustifolia, variegato flore polonica* BARRELIER ic. 1158.

β Flore albo flavescente DILLEN. Syn. III. p. 240. & Cat. Gieß. p. 135.

Passim reperi, ut versus *Rormos*. SCHEUCHZERUS circa *fabarias thermas*, qua ad cœnobium itur. GAGNEBIN circa *Ferrière*. CHERLER Basileæ in palatio juxta summum Templum.

Habitus durus, caulis hirtus, calycis segmenta pro portione breviora s). Calyx in univèrsum magis campaniformis, & brevior. Folia prioris, nec majora. Flos uncialis speciosus, colore luteo, medio barbæ segmento purpureo.

Iterum separat DILLENIUS, conjungit LINNÆUS. Notas discriminis dedi.

L A.

q) Pingitur a DILLENIO t. 3.

r) Voyag. I. p. 184.

LAMIUM s) TOURNEF. t. 85. LINN. n. 716.

Calyx aristatus, modice bilabiatus t). Galea integra v), cava, fornicata, etiam ferrata; denique divisa, ut inter hunc ordinem & sequentem ambigat. Barbæ segmenta lateralia x) minima, in acutiem producta; medium amplissimum, ita bifidum, ut a linea eminente bipartiatum y), in qua character generis residet.

270. LAMIUM foliis cordatis, acutis, ferratis, verticillis paucifloris.

Galeopsis CAMER. *Epit.* p. 865.

Lamium purpureum fatidum, folio parvo, acuminato, flore majore PLUKNET p. 204. t. 298. f. 1.

Galeopsis RIVIN. t. 62.

Lamium purpureum flore majore PETIT *Lettres* III. p. 45.

Lamium rubrum BLAKWELL. t. 152. ic. II.

β. maculatum THAL. COLUMN. p. 191. &c.

Lamium foliis cordatis, rugosis, caule brevi, calycibus glabris, corollæ longitudine LINN. II. p. 808.

Nobis frequentius, ad omnes sepēs provenit.

Caulis pedalis & ultra, erectus, fragilis. Folia hirsuta, petiolata, cordata, crenata, paribus intervallo memorabili distinctis. Verticilli ad summum decemflori, foliis breviores. Calycis supremum segmentum triangulare, erectum, & duo media conjuncta, semilunari intervallo ab infimis separantur, quæ rectius prodeunt, cæterum calyx flore multo brevior est. Aristæ herbacæ. Flos sub fauce ventricosus, peramplus, galea hirsuta, concava, ferrata, incisa. Barbæ segmenta lateralia lata, spinulam emittunt argatam, & inferius brevi denticulo terminantur. Medium segmentum jugo divisum, cordiforme, duobus ejus cordis partibus cavis, ferratis. Maculæ albæ in foliis per prima frigora subnascuntur.

271. LAMIUM foliis cordatis, acutis, ferratis, verticillis multifloris.

Urtica iners seu Lamium primum flore albo DODON *pempt.* p. 353.

White archangel PETIVER t. 31.

Archangelica alba BLAKWELL t. 33.

Lamium foliis cordatis, acuminatis, petiolatis, verticillis vigintifloris LINN. II. p. 819.

β Flore carneo VAILLANT.

Simile priori, totum pallidius, hirsutius, folii mucrone longius producto, colore ochroleuco cum macula ex viridi luteola in barbæ origine. Calycis segmenta inferiora propiora, tria superiora, & majora distincta. Verticilli florum 12. ad 20. Barbæ segmentum medium ferratum. Segmenta lateralia utrinque duo, majus unum, spinosum alterum. Galea hirsuta, cava, ferrata, sæpe emarginata, maxime in flore vetustiori.

Aliquanto cæterum, quam prior species, rarius crescit.

Ad sepēs circa die *Neue Brücke* &c.

Oleo abundat, perinde ut reliqua sætet s). Balsamum inde vulnerarium faciunt & laudant a). Maculati conservam ad fluorem album aliqui commendant, Album cum aqua infusum vires ad scrophulas habere dicitur, & a rusticis ad anginam adhibetur b).

272. LAMIUM foliis cordatis, obtusis, in summo ramo congestis.

Urtica iners altera DODON p. 153.

Galeopsis II. TABERNÆM. p. 545.

Lamium rubrum BLAKWELL. t. 1.

Galeopsis minor RIVIN. t. 62.

Lamium foliis cordatis, obtusis, petiolatis LINN. II. p. 809.

β Flore albo C. B.

γ Minus HERMAN. & II. minus flore albo BOERH.

δ Foliis profunde incisis PLUKNET p. 304. t. 41. f. 3.

In hortis agris adque sepēs vulgo, media hieme floret.

Caulis humilior, sex uncias vix superat, inferne fere nudus, superius tectus pyramide foliorum sibi proximorum, quorum suprema minora sunt: omnia vero quam prioribus obtusiora. Calycis bilabiati tria segmenta superiora sursum, duo inferiora deorsum

r) *Lamium urtica inertissima* habet album in medio folio
PLIN. L. XXII. c. 14.

s) TOURNEF. F.

v) A. A.

x) D.

y) E.

z) GEOFROI III. p. 659.

a) DODART, ETTMULLER.

b) *Mem. de l'Acad.* ann. 1717.

deorsum spectant, molliter mucronata omnia. Galea fornicata, cava, subhirsuta, rotunda, integerrima. Barba educit duos mucrones, alterum brevem, latum, alterum spinæ similem: sequitur modica incisio, tunc reflexum & cordatum segmentum. Color purpureus, fauces & origo petali maculata.

273. LAMIUM foliis radicalibus petiolatis, lobatis, superioribus caulem ambeuntibus, rotunde incis.

Morsus galline folio hederule alterum LOBEL. ic. p. 463.

Alpinæ species TABERN. p. 714.

Galeopsis folio caulem ambeunte RIVIN. t. 63.

& minor ibid.

Lanium foliis floralibus sessilibus amplexicaulis LINN. II. p. 809.

Inter segetes, qua primum via Moratensis sylvam tangit.

Cauliculi semi subrecti, vix ramosi. Folia hirsuta, ima petiolata, subrotunda, rotunde lobata, ambitu rotundis crenis circumferrato: superiora latissima, sessilia, lobata, bina sibi occurrunt; ut caulem undique ambire videantur. Verticilli decem, duodecim, florum sessilium. Calycis segmenta duo superiora, majora, tria inferiora acutiora, minora, mucrone molli. Flos peculiari figura, tubo prælongo, gracili, sub divisione segmentorum non intumescens. Galea villosa, fornicata, subrotunda, integra: barba maculata, cordata, acuta, bifida, segmentis rotundis, absque acutis spinulis.

Odor Lamiaceus.

ORDO IV.

GALEA INTEGERRIMA.

CARDIACA TOURNEF. t. 87.

& GALEOPSISIDIS TOURNEF. species.

LEONURUS LINN.

STACHYDIS spec. LINN. & GALEOPSISIDIS.

Calyx bilabiatus, duabus laciniis inferioribus longioribus retrorsum reflexis, superioribus brevioribus erectis. Galea erecta, subrotunda, aut acuminata, curva, integerrima, barba trifida, segmentis tribus, alias acutis, alias obtusis.

274. CARDIACA foliis tripartitis, lanceolatis.

Cardiaca DORSTEN p. 651. RIVIN. t. 20. BLAKWELL. t. 171.

Leonurus foliis caulinis lanceolatis, trilobis LINN. II. p. 817.

Flore albo MENZEL Gedan.

γ Foliis crispis L. R. H.

Vulgo in ruderosis & ad vias.

Caulis ramosissimus, tripedalis & ultra, ramosus, ramis prælongis, erectis, ut in Galeopside. Folia petiolata, rugosa, tripartita, lobis exterioribus majoribus, semi bifidis, undique acute dentatis; medio lobo minori, semitrifido. In ramis superioribus densi verticilli sessiles, foliis multo brevioribus. Calyx bilabiatus c), aristatus, tria segmenta superiora pene erecta, longe distantia a duobus inferioribus longioribus, sibi propioribus, reflexis. Galea cava, acuminata d), extus hirsuta, pallide purpurea. Barba quam galea minor, alba vel flavescens, purpureis maculis conspersa e), trifida, lateralibus segmentis minoribus f), acutis, medio latiori, plicato, lanceolato g). In anthera tria, quatuorve rotunda & alba puncta.

Fætida lamiacea planta. Ad puerorum cardialgiam laudatur, quæ ab inflato ventriculo oritur. Sudorem movere BOERHAAVIUS, & ab ea adsumta amarum quasi fumum per universum corpus dispergi; & prodesse, quando pituita ventriculum obsidet h), ab apibus denique valde amari.

G g 2

275. CAR-

c) TOURNEF. F.

d) ibid. A. A.

e) LINN. *skonska resa* p. 231.

f) C. C.

g) ibid.

h) *Cordus botan.* p. 63.

275. **CARDIACA** foliis petiolatis, cordatis, verticillis foliosis.*Urtica iners tertia seu Lamium luteo flore* DODON. *penpt.* p. 153.*Lamium flore luteo* RIVIN. t. 20.*Galeopsis verticillis sexfloris, involucro tetraphyllo* LINN. II. p. 810.

β Foliis maculosis HERMAN. &c.

γ Foliis angustissimis PLUKNET &c.

Varietates *h. flor.* p. 39.

Ad sepes humidas, inque sylvis.

Caulis debilior, cum foliis hirsutus. Folia petiolata, cordata, crenata, mucrone in inferioribus foliis brevi, in superioribus longo. Verticilli in alis superioribus decemflori. Calyx difformis, uno segmento superiori, quatuor inferioribus, minoribus. Flos qualis cardiacæ, multo major, flavus. Galea longa, erecta *i*), cava, subrotunda. Barba quam galea minor, trifida *k*), segmentis lateralibus quadrangulibus, medio longiori, linea media & maculis quibusdam distincto. Stamina longe eminentia.

276. **CARDIACA** foliis cordatis, ferratis, verticillis nudis, spicatis.*Galeopsis legitima* CLUS. *hist.* p. XXXV. XXXVI.*Stachys sylvatica* RIVIN. t. 26.*Galeopsis* BLAKWELL. t. 84. cum bono caractere TREWIANO.*Stachys verticillis sexfloris, foliis cordatis, petiolatis* LINN. II. p. 810.β Folio longiori PONTEDER *Compend. tab.* p. 84.

In sylvis vulgaris.

Caulis erectus, tripedalis, ramofus, cum tota planta hirsutus. Folia longe petiolata, mollia, cordata, acuminata. Verticilli octiflori, in nudam spicam continuati, segmentis inferioribus profundius divisis, rectioribus, brevioribus. Flos valde eminent, tubo floris ventricoso. Calyx bilabiatus *l*). Galea pubescens, erecta, cava, rotunda *m*), fature purpurea, tribus saturatoribus lineis distincta. Barba recta producta *n*), ut in Stachy, lateralibus segmentis obtusis *o*), medio reniformi, emarginato *p*), ex albo & purpureo varia.

Florem Stachydis habet, ob notam tamen characteristicam galeæ integræ vix potest cum ea manere, neque volui ob minus acutas floris partes novum genus condere.

Fætido Lamii odore est, herbaceo sapore. Oleum cum foliis infusum ad tendinum vulnera: infusum aqueum ad pleuritidem & dolorem nephriticum laudatur *q*).

BRUNELLA TOURNEFORT. T. 85. LINN. n. 135.

Præstat uti littera B. quæ sit in origine Germanica. Calycis labium superius quasi resectum, brevissime tridentatum *r*), dentibus aristatis, inferiori bifido, aristato. Flori tubus ventricosus; galea ampla, fornicata, deorsum cava *s*), linea media eminente divisa, etiam levissime incisa. Barba ad caulem reflexa *t*), tripartita, lateralibus segmentis subrotundis, medio semicirculari, crenato *v*), emarginato. Filamenta staminum in apice bifurcata *x*).

277. **BRUNELLA** foliis ovatis, oblongis, calycibus superne truncatis.*Brunella* DODON. p. 136, RIVIN. t. 29.*Prunella. Brunella* BLAKWELL. t. 24.*Prunella foliis omnibus ovato oblongis, petiolatis* LINN. II. p. 837.

β Minor RIVIN. t. 29.

γ Hirsuta PONTEDER. *Compend. tabul.* n. VI.

δ Flore rubro TRAG.

ε Flore albo TABERN. ic. p. 553.

ζ Flore luteo PONTEDER. l. c. p. 90. In monte Saleva.

η *Brunella purpurea palustris strigosa & elatior* TILL. *hort. Pisan.* p. 172. Laufannæ & ad pontem Birsæ.

Varietates

δ) TOURNEF. t. 86. A.

ε) L. B. C.

q) TOURNEF. aut de Par.

l) TOURNEF. H.

r) TOURNEF. t. 86. F. G.

m) IDEM B.

s) B. B.

n) IDEM G.

t) ad C.

o) IDEM.

v) D.

p) Vix IDEM.

x) LINN.

Varietates foliis obtusis & acutis vide HORT. FLORENT. p. 17.

Frequens in pratis, maxime si humida fuerint.

Caulis erectus, semipedalis, pedalis, ramosus.

Folia subhirsuta, ex ovatis longe decrefcentia, tamen obtusa, margine obiter dentato. Spica tota folio minor. Bractæ & calyx pilosæ, illæ transversim latillimæ, venosæ, mucronatæ. Color nativus ex cæruleo purpureus.

Sapor herbaceus subamarus, paulum stypticus cum acoris vestigiis, & glutinosus. Pofit pro adstringente & ficcante medicamento haberi (a), vulneribus consolidandis utilis esse, & fupprimendo fanguini: intus etiam ad hæmoptoen, & hæmorrhagias, dentesque confirmandos adhibita fuit. Gargaryfma (b) ad aphthas in usu fuit, unde nomen habet. Carbunculos se hujus herbulæ usu fanaffe GUI de la BROFFE (c). Parco in usu est. Contufam vulneribus rustici imponunt (d).

278. BRUNELLA foliis ovatis oblongis, calycibus superne tridentatis.

Brunella CLUS. Pannon. p. 606. 607.

Brunella cærulea magno flore HORT. AICHSTETT. *flor. ord.* 14. t. 13. f. 3.

Brunella flore majore RIVIN. t. 29.

Violet Selfbeat HALE Eden. t. 29.

β Flore albo CLUS. Leucophæo VAILL. ex albo vario PONTEDER.

γ Flore carneo.

In pratis paulo altioribus abunde, supra *Neuenstatt*, in adfcensu montis *Hauenstein* &c.

LINNÆUS (e) pro varietate habet, & plurima certe cum 277. communia habet, folia, spicam, bractæas, florem. Differt foliis minus dentatis aut integris, flore unciali in planta non majori, spica quocumque folio multo majori. Præterea calyx, qui in parviflora folas tres spinulas superne habet, in majori (f) tamen in segmenta dividitur, etfi brevia; & caulem non ramosum educit. Cultus minorem non mutat

279. BRUNELLA foliis imis ovatis oblongis, caulinis dentatis & semipinnatis.

Brunella laciniato folio CLUS Pannon p. 606. 608. RIVIN. t. 30.

Brunella foliis ovato oblongis, petiolatis, supremis quatuor lanceolatis, dentatis LINN. II. p. 837.

α Flore purpurafcente MILLER Basileæ & alibi reperta.

β Flore cæruleo VAILLANT t. 5. f. 1.

γ Flore cæruleo purpureo CLUS.

δ Flore roseo VAILLANT &

ε Albo C. B.

ζ Foliis omnibus divis. RICHER.

Omnes albo flore reperi in monte *Saleva*, ad pedem montis *Thuri*, in rupibus & aridis pratis au *Furet*, aux *Affrets*, aux *Ganges*, Biennæ, qua ad lacum itur. Circa *Oris* Basileensium, & ad *Wiesam*, um die *Hülftenschanz*, prope *Gundeldingen*, *Michelfelden*, &c.

Spontaneæ folia hirsuta, ima elliptica sunt & integra, longe petiolata; caulis vix ramosus; folia ad caulem aut acute dentata, aut omnino semipinnata, difformiter, & absque parallelis pinnarum lineis, aliquando omnino pinnata, medium segmentum tamen semper maximum. Sub spica longa duo folia linearia eminent. Bractææ similes; flos plerumque ochroleucus. Calycis dentes superiores breves; galea pene incisa. In horto calvescit, ramosa fit, & omnia folia laciniis dividuntur.

Grandifloram flore albo J. B. legit versus *la Batie*, SCHEUCHZER ad viam cavam inter *Immenssee* & *Kufnacht*.

In collibus apricis Cl. la CHENAL.

Noftra non vere differt a 279.

ORD.

(a) HOPMANN.

(b) BUCHWALD p. 215.

(c) *De la Nature des Plantes* p. 58.

(d) GEOPROI III. p. 220.

(e) Tum SCOPOLI *Flor Carniol.* p. 460. Separat

etiam WILlichIUS & BOHMMEUS p. 53.

(f) WILlich. *Disp. inaug.* p. 11.

Character in calyce peculiaris: bifolius est, & superius folium additamentum erigit, fimi-
le Cassidis (g), planum, utrimque recta linea terminatum, quasi truncatum. Flo-
ris Galea fornicata alas emarginatas, acutas, accessorias habet (b). Barba tamen
tripartita, alis peculiaribus, sed brevibus, ad faucium latus euntibus & media parte
emarginatis (i). Tubus floris ex origine descendit, deinde reflectitur (k).

280. CASSIDA foliis oblonge cordatis, crenatis, verticillis nudis, bifloris.

Judaica herbae alia species DODON. *empt.* p. 93.

Scutellaria RIVIN t. 77.

Scutellaria foliis cordato lanceolatis, crenatis, floribus axillaribus LINN. II. p. 835.

β Flore albo C. B.

In aquosis, fossis & stagnorum oris vulgo.

Caules recti, cubitales, ramosi, quadrangulares, angulis eminentibus. Folia petiolata,
cordatis longiora, rectiora, obtusa, rotunde circumferrata. Verticilli nudi, bi-
flori, in unum latus versi. Flores petiolati. Galea cærulea, qualem descripsimus.
Barba alba, sed fauces maculosæ.

Amara est, allium olet, viribus scordium imitatur, sed debilior. Tertianariæ nomen
a viribus tulit, nobis in medicina ignota.

Integrifoliam Cassidam nondum in Helvetia reperimus.

281. CASSIDA procumbens, foliis ovatis, crenatis, subhirsutis, spicis foliosis *Emend. II.*
p. 24. n. 53.

Teucrium alpinum inodorum magno flore C. B. *Prodr.* p. 116. Non videtur esse,
quam eo nomine citat SCHEUCHZERUS *It. I.* p. 50. *It. V.* p. 28. *It. VII.*
p. 519. Neque enim nostræ flos est atropurpureus, neque videtur Vir ILL.
STÆHELINIAM prætervidere potuisse, vulgarem alpium civem: non habet au-
tem, si hoc nomine nostram vult. Cæterum in calyce vacillat, & in *Itin. V.*
cum crepida comparat, in *Itin. III.* facit quinquedentatam.

*Scutellaria foliis cordatis, incisè serratis, crenatis, spicis imbricatis, rotunduto tetrago-
nis* LINN. II. p. 834.

Ad lacum montis *Fouly*. Inter *S. Branchier* & *Orsiere*. Ad viam supra *Bagnes Cat.*
Rar. n. 843.

Radix sesquipedalis, ramosa, teres, caulis procumbens, ramosissimus, ramis dodran-
talibus & pedibus. Folia petiolata, ex ovatis obtuse mucronata, obtuse den-
tata. Flores in spicas ramos terminantes collecti, bracteis ovatis, subhirsutis,
integerrimis distinctas. Flos speciosa magnitudine: labium superius hirsutum, su-
perne cæruleum, inferne album. Alæ subrotundæ. Pars faucium inferior con-
tra galeam, quasi aliquo palato, intumescit; barba obtusa, emarginata, exigua
parte cærulea, cæterum pallens & alba.

Cassida spicis foliosis AMMANNI *Enum. hort. Gotting.* p. 318. nostræ proxima, differt
colore, qui huic ochroleucos est, & bracteis multo minoribus, etiam hirsutis,
foliis glabris, caule procumbente.

(g) TOURNEF. E. E. F.

(b) Sub C.

(i) D.

(k) B. B.

GALEA BREVISSIMA AUT NULLA.

UNILABIATÆ JUNG. *phytol.*

BUGULA TOURNEF. t. 98.

& CHAMÆPITYS TOURNEF. t. 98.

AJUGA LINN. n. 705.

Galea perbrevis, aliqua tamen, bipartita (1). Labii inferioris alarum par unum (m), segmentum medium emarginatum (o): calycis pars superior non major (o). Reliqua ut in chamædry.

282. BUGULA foliis ovatis, dentatis, flagellis reptans.

Consolida media BRUNFELS L. p. 95. MATTHIOL. p. 962. magnum exemplum.*Bugula* RIVIN. t. 75.*Bugula minima glabra flore aureo* (azureo) BARRELIER n. 337.*Bugula media flore caruleo* EJUSD. ic. 338.*Bugula consolida media* BLAKWELL. t. 64. cum bono caractere.*Ajuga foliolibus reptantibus* LINN. II. p. 785.α Flore purpureo &c. H. FLOR. p. 18. CLUS. HILL. *Brit. herb.* p. 372.

β Foliis longioribus.

γ Flore albo J. R. H.

Vulgo flore est caruleo, albam in montosis, ut in *Fenerstein* reperi, rubram in viis glareosis.

Caulis floridus erigitur, totus foliis tectus, non ramosus, semipedalis. Sed ex imo caule undique caules procumbentes discedunt, rarioribus foliis, novis caulibus florigeris ortum daturi. Folia ima petiolata, superiora sessilia, ovata, leviter hirsuta, obiter dentata, magnis nervis. Verticilli octiflori & ultra, in spicam arcte congesti: inter flores folia maxima, rotunda, integerrima, sessilia. Calyx campanulatus, segmentis pene æqualibus, intus & in fauce lanuginosus. Flos albis, & saturate caruleis, venis variis: labium superius brevissimum, cordiforme, fauces lanuginosæ, labii inferioris alæ ovatæ. Segmentum medium longius, cordatum (g).

Amara est, leviter adstringens; habetur pro vulneraria, & decoctum ad anginam absque febre omnino laudatur (r). Ad ulcera pulmonum ETTMULLERUS. Parco in usu est (s). In sale fixo sulfur residet (t).

Carneam CLUSIUS (u) pro varietate habuit, & ego habeo, frequenter enim & nobis foliis hirsutis, caule inter flores tomentoso visa est, ut tamen separari non posset. LINNÆUS separat & KRAMERUS.

283. BUGULA foliis angulosis, hirsutis, calycibus villosis.

Bugula οριμειζονοπολυκαυλος RICHER.*Φυλλοχοις* RENEALM p. 125. cum bona descriptione.*Bugula montana* RIVIN. t. 76.*Bugula Alpina maxima* SCHEUCHZER.*Ajuga tetragonopyramidalis* LINN. II. p. 785. *Olänfska resa* p. 20.

β Flore albo.

γ Flore carneo.

Stolones non habet: habitu est etiam congesto, foliis angulosis, magnisque & rectis angulis incisis, etiam trilobatis: iis etiam angulosis, quæ spicam distinguunt, & a LINNÆO bractææ vocantur. Folia magis villosa, interque flores caulis. Calycis dentes inferiores sibi propiores. Labium superius brevius, minus conspicuum.

283.

(1) In *Bugula* ed B. & C. in *Chamæpity* ad C.

(m) In utraque TOURNEF.

(n) In utraque.

(o) In utraque.

(p) In *Elencho*.

(q) Bene TOURNEF. I. c.

(r) *Mémoires de l'Académie des Sciences* ann. 1754. p. 514.(s) Est Sophia Paracelsi GERBER *Epist.* p. 218.(t) GMSLIN *Comm. Petrop.* V. p. 227.(u) *Paupon.* p. 609.

283. *β* BUGULA foliis ovatis, hirsutis, calycibus villosis.

Bugula alpina minor rubrifolia flore ex caeruleo purpurascente SCHEUCHZER *It. V.* p. 424.
Passim in Alpibus reperitur, Mont. de *Fouty*, supet *Portvaley*, *Enzeinda*, *Isenau*, *Herbure*, *Duggel*, Mont. Val de *Bagnes*, *S. Bernard*: in *furca* etiam, & *Scheidek* a me lecta, in valle *Engllana*, in *Wengenalp*, in Alpibus *Rhaticis*.

Habitus est Genevensis Bugulæ, neque flagellis reptat. Sed folia integerrima, ovata, tota hirsuta, & aspera, bractæe grandes, simplices, rotundæ, aliquando tamen dentatæ, non vero trilobæ, quas semper rubro colore tinctas reperiās. Calyces toti tomentosi, & molles spicæ. Prioris est varietas.

284. BUGULA foliis imis linearibus, caulinis tripartitis

Chamæpitys (a) prima DODON. *purg.* p. 429.

Chamæpitys CAMERAR. *Epit.* p. 679. RIVIN. t. 14.

Teucrium foliis trifidis, linearibus, integerrimis, floribus sessilibus, lateralibus, solitariis, caule diffuso LINN. II. p. 787.

Vera Bugula consentiente GUETTARDO (b) ut a *Teucrio* separari debeat.

β Flore roseo.

In planiori Helvetia ubique, ut in agris supra *Mathod*, versus *Valeire*: in glareosis *Aquilejæ*, à *la grande Eau*, à *Fontanay*, au *Tombej* &c. Basileæ versus *S. Jacob*, BAHINI ad *Wiesam*, versus *Rieben* & *Dornach*. &c.

Pulchra plantula dodrante minor, caule tamen erecto, & ramofo, folioso, cum toto habitu hirsuto. Folia longa, caulis sæpe longitudine, ima integra, sine lanceolato: deinde tridentata, tunc ad basin usque tripartita, petiolo lato, laciniis linearibus integris. Verticilli biflori & triflori; sessiles, in spicam foliosam congesti. Calycis lati brevisque nulla pars ventricosa (c), dentes superiores brevissimi, inde medii duo, imi longiores. Galea acute bifida, dentibus triangularibus: alarum, seu segmentorum barbæ lateralium, par unicum, quæ ovata (d), fusco vel rubro lineata. Barba media cordiformis (e), flava, guttulis rubris adpersa.

Tota plantula resinosa est, ad tactum viscida; grato aromatico & camphorato odore; sapore amaro, cum signis manifesti acoris. Tinctura spirituosâ vires plantæ meliores servat, quam infusum. Massa inspissata odore est balsamico (f), aqua destillata aromatica (g): infusum aquosum vires plantæ habet (h), aliquanto minores. Veteres inter medicamenta aperientia (i), & vulneraria numeraverunt, & ad arthritidem (k), ischiadicum (l) malum, & podagram (m) laudaverunt. Etiam pro Emmenagoga habetur, & ad mictum cruentum datur, ob vim balsami, quæ in ea herbula est. Afri (n) chamæpityos specie cum aqua decocta in febribus frequentissime utuntur. Boves & oves putrescentes ea herba fanatas fuisse BRASSAVOLA (o). In viro senatorio, qui etiam nunc supervivit nonagenario proximus, non inutile vidi fuisse, quo diu usus est, Theiforme infusum; nam in decocto vires perire putem.

CHAMÆDRYS.

CHAMÆDRYS TOURNEF. t. 97. TEUCRIUM TOURNEF. t. 98.

TEUCRIUM LINN. n. 706.

His unilabiatis, stamina pro galea de flore erumpunt. Calyx campaniformis, dentibus tribus superioribus, majoribus, imis rectoribus, incisione tantum recta separatis. Pars, quæ femina continet, sæpe in calcaris speciem deprimitur. Floris tubus

(a) Chamæpitys, *abiga*, cubitalibus ramis; flore odore pini. Altera brevior. Tertia mas parvula ramis exilibus, albis, scabris, caule aspero cordato, & luteis flosculis, femine ad alas Pinum etiam redolet DIOSCORID. III. c. 157. PLIN. L. XX. n. 24.

(b) H. p. 248.

(c) TOURNEF. H.

(d) IDEM ad E.

(e) ibid D.

(f) CARTHEUSER. *mat. med.* II. p. 443.

(g) HILL. *mat. med.* p. 371.

(h) CARTHEUSER.

(i) CELS. V. c. 11. Inter purgantia SERAPIO p. 85.

(k) HAHN *podagr.* SINZENDORF p. 11. in pilulis cum terebinthina mistis

(l) RHAZE ad *Mansor.* III. c. 38. Iva adfina planta, utitur GATENARIA p. 22.

(m) WELSCH. *becatost.* H. *obj.* 60.

(n) SHAW. *travels.* p. 264.

(o) EXAM. *Simplic.* p. 193.

tubus incurvus a), deorsum gibbus, superne resectus, inferne in petalon quinquefidum eductus, quod Teucro trifidum est b). Duæ nempe acutæ utrinque alæ ex initio barbæ exeunt, prima erecta c), altera inclinata d). Media pars Barbæ latior, sursum cava, subrotunda e), circumferrata. Antiqua vox Chamædryos, a medicis recepta, bona est, neque mutari debuit.

285. CHAMÆDRYS foliis ellipticis, integerrimis, contractis, subtus incanis, floribus capitatis.

Polium majus CORD. *hist.* p. 124. b.

Polium alterum CAMERAR. *Epit.* p. 587.

Ajuga folio integro RIVIN. T. 15.

Polium montanum I. CLUS. *Pannon.* p. 629. & II. p. 630. cum dicat ad Lacum Lemanium nasci. Quare est etiam *Polium*, quod haud longe Curia nascitur TURNERI II. p. 96.

Polium campestre TABERNÆM. p. 365.

Polium de Savoie CONSTANT.

In Helvetia planiori vulgo provenit: ut super *Valeire*, versus *Moncharand*: supra *Bevioux* & ubique in Aquilejensi ditione. Prope Bernam *auf der Hunzigerau* & im *Kandergrund* Cl. KOCH. Ad rupes supra *Unterseen* & prope *Rinkenbergr*. Basileæ eundo versus *Delsberg* & ad pontem *Wiese*; circa *Michelfelden*. Tiguri ad *Silam*. In Vallesia, in transalpina Helvetia. Circa *Neufchatel* & *Valangin*; ubique in acclivibus, ad vias, locisque glareosis & macilentis.

Radix crassa, lignea, ramosa, numerosissimos caules producit, ad terram stratos, breves, lignosos. Folia prima ovata, pleraque elliptica, oris contractis, integerrimis, subtus incana. Verticilli congesti in spicam brevem, foliis susceptam, capitatam. Calyx in ista specie campaniformis, paulum ventricosus, dentibus pene triangularibus, acute mucronatis. Flos albidus: primæ auriculæ subrotundæ, sequentes parvæ, medium segmentum subrotundum.

Odor gratus, aromaticus.

Huc puto pertinere *Symphytum petraum* MATTHIOLI, quod LOBELIUS adv. p. 198. ait prope montem S. *Bernardi* nasci. Florem certe unilabiatum, & novemfidum LOBELIUS facit, sed cur purpureum: cur cæruleum CAMERARIUS? sed iste cum *Cori-de* confundit.

286. CHAMÆDRYS foliis firmis, ovatis, crenatis, verticillis paucifloris.

Teucrium f) foliis cuneiformi ovatis, incis, crenatis, petiolatis, floribus subverticillatis, ternis, petiolatis LINN. p. 790.

Chamædryos repens minor DODON. p. 43. C. B.

Chamædryos RIVIN. t. 10.

Chamædryos Trifago BLAKWELL. t. 80.

II. *Chamædryos major repens* DODON. ibid.

Varietates utriusque albo flore.

Alpinam nunc graves Viri separant g).

Ad oras adclives viarum, ubique Bernæ, inter *Rubigen* & *Minsigen*, & abunde in pratis villæ *Brunnadern*, non sine amicis lacrimis nominandæ, cujus dominus optimus ITHIUS fuerit, doctus medicus, gratusque auditor. Basileæ, Genevæ, Aquilejæ, Biennæ, in agro Vaudensi ubique.

Caules ramosi, decumbentes, ex lignosa radice multi, obtusi, quadrangulares, & fere teretes. Folia firma, nitida, subhirsuta, petiolata, ovata, acuminata, parte petiolo proxima integra, parte ad mucronem spectante serrata. Verticilli in alis foliorum biflori, demum quadriflori & quinqueflori, in summis cauliculis congregati, foliis ovato lanceolatis, non incis, distinguuntur. Calyx intus villosus. Segmenta suprema a quatuor reliquis intervallo sejuncta, omnia arista curvula terminata, tubo calycis maturiori deorsum ventricoso. Flos in principio subhirsutus, purpureus. Alæ primæ erectæ, peracutæ. Secundæ breviores inclinatæ, ex ovatis acuminatæ. Medium segmentum cavum, obiter emarginatum, circumferratum.

Sapor

a) TOURNEF. B.

b) LINNÆUS has alas pro galea numerat: nobiscum DILLENIIUS *nov. gen.* p. 102.

c) TOURNEF. E. E.

d) IDEM C. C.

e) IDEM D.

f) Chamædryos, Trifago, Chamædryops, Teucrium frutex dodrantalis, folio magnitudine Menthæ, colore & divisione quercus, flore purpureo parvo PLIN. L. XXIV. n. 80. DIOSCOR. III. c. 56. Chamædryops MARCELL. p. 136.

g) LINN. p. 790. n. 21. GEBARD. p. 278.

Sapor foliorum amarus est, cum adstrictione & aliquo aromate. Igne subjecto herba copiosum oleum adiposum edit *b*). Et gummi continet & resinam: tinctura spirituoso extracto melior *i*). Aquosum gummi inspissatum adstringens, balsamicum & amarum est *k*). Infusum aquosum multo in usu est, ad stomachi vitia, cachexiam, menses suppressos, sputum cruentum *l*), febres *m*) denique fugandas, in quibus aliquando peruviani corticis virtutem dicitur superasse *n*). Lienosis morbis & hepaticis alii opposuerunt *o*). Aquas hydropicas expulit, cum cremore tartari propinata *p*). Pulvis foliorum, decoctum denique, diuturno usu ad arthritidem *q*) commendatur, ut tamen calor a corpore absit, quod cures. CAROLI V. exemplo inclaudit, qui decocto per sexaginta dies uti solitus fuerit *r*). Vermibus, ut amarum medicamentum, veteres opposuerunt *s*), & pleuritidi, rusticorum experimento *t*).

287. CHAMÆDRYS foliis cordatis, productis, spicis longissimis, nudis, heteromallis.

Scorodonia CORD. *hist.* p. 91. RIVIN. *t.* 12. BLAKWELL. *t.* 9.

Teucrium foliis cordatis, serratis, petiolatis, racemis lateralibus secundis, caule erecto LINN. II. p. 789.

IC. GESNER. *en.* 85.

In pratis circa Bernam frequens, versus *Ortschwaben*, in monte *Pantigerbubel*, circa *Kohlholz*, inter *Arisoulaz* & *Ivonan*, supra *la Motte*, *Burgdorf im Bläbr* &c.

Caulis duri, quadrangulares, erecti, ramosi, tripedales. Folia rugosa, pene glabra, magna, ex cordatis in longum mucronem decrescunt. Rami plurimi ex foliorum alis, longi, nudi. Verticilli uniflori, biflori, petiolati, in longas nec densas spicas congregantur, quas minima folia distinguunt. Dens calycis superior ovato lanceolatis multo major, a reliquis longe remotus, qui minores sunt & aristati. Flos ochroleucus, tubo incurvo. Alæ primæ rotundiores. Alæ secundæ acuminatæ. Medium segmentum subrotundum, cavum. Folia amara, odorque Scordii, sed aliquanto debilior. Vires similes, tamen minores, habere videtur, adstringentes, vulnerarias. Infusum ad hydropem laudant *v*).

288. CHAMÆDRYS foliis mollibus, hirsutis, ellipticis, crenatis, verticillis paucifloris.

Scordium *x*) MATTHIOL. p. 842. RIVIN. *t.* II. BLAKWELL. *t.* 475. cum caractere.

II. *Majus* TABERNÆM. p. 762.

Teucrium foliis oblongis, sessilibus, dentato serratis, floribus geminis lateralibus, pedunculatis, caule diffuso LINN. II. p. 790.

In humidis pascuis non rarum. In *Brouet*, ad sinistra viæ Regiæ. Circa *Noville*, *sous le mont Darvel*. In magno illo prato palustri inter *Morat* & *Anet*. In pratis circa arcem *Nidau*, circa *Bellelai*. Circa *Colombier aux champs d'Areuse*, prope *St. Blaise*. Bernæ nascebatur in *Gyrenmos*, sed ea palus nunc exsiccata est.

Caulis decumbens, ramosissimus, ramis suberectis. Folia huic Chamædry mollia, hirsuta, ovatis angustiora, circumcrenata. Verticilli inter folia florum duorum, ad quinque, foliis breviores, absque spica. Flores breviter petiolati, calyces hirsuti, segmenta breviter aristata, imis paulo longioribus. Flos pallide ex cæruleo purpurascit. Alæ primæ modice erectæ, recurvæ, latæ, aristatæ. Alæ secundæ inclinatæ, lanceolatæ. Barba ad originem utrinque incisa, cæterum transversim lata, ampla, subrotunda, ferrata, pene emarginata.

Odor alliato multo gratior, gravis, sed cum multo aromate: sapor amarus.

Vires sunt in parte odorata, ætherea *y*): aliqua pars in aquam simplicem ascendit: tum in essentiam, quæ cum vini spiritu meracior, paratur *z*). Sapa inde spissata efficacior est. Et tamen infusum theiforme omnino odorem & saporem plantæ etiam continet, & mihi quidem essentiæ vel ideo præferendum videtur, quod istæ & minus fideliter ob lucri cupidinem præparentur, & vis certe spiritus vinosi in his tincturis dominetur. Infusio calefacit, resolvit, sudores movet. Veteres in malignissimis

b) GEOPROI.

i) CARTHEUSER *mat. med.* II. p. 438.

k) *ibid.*

l) Succi diuturnum usum laudat CRATO *Epist.* L. III. p. 301.

m) RIVERIUS. P. ALPINUS.

n) CHOMEL. p. 462.

o) BASICELLI *hort. gen.* p. 140. Lienem aufert PLINIUS l. c.

p) COTUNNUS *Ischias nerv.* p. 21.

q) Ad articulares morbos MARCELLUS p. 174. & expertus PAULUS BOCCONE *observ.* p. 118.

r) VERDAL. *rad. chin.* p. 111.

s) NICOLAUS p. 163.

t) CELSUS L. IV. c. 6.

v) TOURNEF.

x) Scordion Mithridatis manu adscripta, in Ponto reperitur in montibus & palustribus, cubitali caule, quadrangulo, ramofo, Triflaginis foliis minus divisis, allium fetentibus, amaris, flore rubro, DIOSCOR. III. c. 108. Altera species latioribus foliis Menthastris similibus PLIN. L. XXV. n. 25.

y) NEUMAN. II. P. IV. p. 196.

z) In ea vires hujus plantæ esse STAHLIUS *mat. med.* p. 328.

mis a) febris plurimum hoc medicamento utebantur, inque cephalica epidemica utiliter adhibuit QUACELBENUS, quæ pro pestis initio habebatur b); cum præterea putredinem adeo valide inhibere putarent, ut in loco Scordio abundante, cadavera ex pugna reliqua non computrescerent c). Id quidem nimium videtur, neque certum est, nostrum esse veterum Scordium. Creticum enim, ad quod GALENI historia spectat, foliis latis melissæ, a vulgari diversum, in Brutiis d) nascitur. Non ideo nostrum spreverim, quod equidem non *Guilielmus PELICERIUS* e), sed *CORDUS* restituit f), Wittebergæ repertum. Nostri ad morbos pectoris, ad asthma, etiam ad phthisin g), nimis ut credo hac herba utuntur, quæ calida sit: ulcera vero pulmonis omnino aliam medicationem postulant. Ad cachexiam & anasarcam valere probabile fuerit h). In diascordium FRACASTORII & SYLVII recipitur. Sed eæ farragines sunt medicamentorum, in quibus non dignoscas, cui tribuas eventa. Ad ventriculi debilitatem certe utile est. In hæmoptysi & dysenteria electuario Brunsvici i) utuntur, quod Scordium & Saniculam recipit. Ad externos usus, in gangræna k) est ex præcipuis, ut vitam membris semi mortuis reddiderit. In equorum verminoso morbo utiliter adhiberum fuisse BRASSAVOLA l).

Ex cineribus fales selenitici habentur, & marinus, veri lixivi parum m).

289. CHAMÆDRYS foliis pinnatis, pinnis dentatis, trilobis, verticillis paucifloris.

Chamædris III. DODON. *purg.* p. 431.

Iva moschata folio multijido RIVIN. t. 14. qui separat, ob floris fabricam, utique diversam.

Teucrium foliis multijidis, pedunculis axillaribus ternis LINN. II. p. 786.

Chamædris foliis laciniatis I. R. H. MILLER t. 264.

β Flore albo CORNUT.

In Helvetiæ stipulis ubique. Bernæ inter *Wabern* & *Seelhofen* &c.

Caulis ramosissimus, vix pedalis. Folia hirsuta, mollia, pinnata, nervo lato, pinnis utrinque trium & ultra parium. Prima semibiloba, lobo majori tridentato, minori bidentato, altero parte aliquot dentibus inciso, sequentibus simplicibus; lacinia obtusæ. Verticilli sexflori, octiflori, in ala foliorum breviter petiolati. Calycis dens superior multo major. Gibbus deorsum eminens insignis. Ima duo segmenta recta sibi propiora, sola fissura separata. Flos dilute purpureus, medio segmento maculato: alæ primæ acute triangulares: alæ secundæ obtusæ trifidæ n) mucrone inter duas partes laterales obtusas & obliquas medio. Barba media rotunda, cava, obfcurissime incisa, aut integra.

Odor gratus, vinosus, aromaticus. In medicinam tamen non recipitur.

I. PLANTÆ PETALODEÆ.

II. STAMINIBUS PLERUMQUE QUATERNIS INÆQUALIBUS,
FLORE DIFFORMI.

LARVATÆ TOURNEF. RINGENTES ROYEN.

II. SEMINE CAPSULA CONTENTO.

I. UNILOCULARI.

Stamina eadem ut verticillatis, & calyx & flos: sed fructus multa in uno loculo semina continet. Præterea neque folia conjugata sunt & decussata, neque aroma in hac classe dominatur, ut pleræque potius acres, & & odore atque sapore ingrato sint, potissimum biloculares. Etiam hic intercurrunt distemones.

UTRICULARIA LINN. n. 31.

LENTIBULARIA RIVIN. t. 19. VAILL. *Mem. de l'Acad.* 1719.

DILLEN. *nov. gener.* p. 115. t. 6.

Calycis duo foliola ex ovatis lanceolata o), lineata, caduca. Flos ampla fauce. Labium superius

a) BUCHWALD p. 238.

b) BUSBEQ. *Itin.* L. III. p. 110. III.

c) GALEN. *de antidot.* L. I.

d) ANGUILLARA p. 226.

e) IMBERT *pestil.* p. 136. Nuper apud nos inventum est
C. STEPHANUS *de re bov.* p. 98.

f) In DIOSCOR. p. 58. add. ELLINGER in carmine.

g) DIOSC.

h) KLEINKNECHT *de Scord.* p. 69.

i) LANGE *remed. domest.* p. 267.

k) BUCHWALD p. 258. BOERHAAVE.

l) *Exam. simpl.* p. 219.

m) NEUMAN. *CARTHUSER mater. med.* p. 485. 486.

n) RIVIN. in ic. Ob eam fabricam & calycem RIVINUS
& DILLENIUS *ivam* dixerunt.

o) VAILLANT. t. 2. h.

superius *p*) integrum, non incisum, nec medium in duas cavitates divisum *q*). Inferius labium peramplum, tumet in duo juga, qualia sunt in *Linaria*, ex quibus barba descendit latissima *r*), semicircularis, medio ex arcu paulo productior *s*): quæ eadem retrorsum calcar *t*) breve, curvum, conicum, obtusum projicit. Stamina ex fundo floris orta, in nidum orienti galeæ impressum *v*) recepta, ad se invicem convexa, apicibus perpendiculariter bilocularibus adunata. Fructus ex sphaerico conicus *x*): tuba brevis, apice plano *y*), spatulæ simili. Semina in fructu numerosa, in sphaerulam *z*) circa communem placentam compressa.

290. UTRICULARIA calcare conico, scopo paucifloro LINN. I. p. 26.

Meon aquaticum, quod *Lentibularia* dici potest GESNER. collect.

Lentibularia major VAILLANT. Mem. I. c.

Lentibularia RIVIN. t. 79.

Icon OEDERI t. 138.

In Helvetia non infrequens, non quidem in fossis in *Gyrenmoos*, quæ siccatae sint, sed *Gümlingæ* in torfeterum fossis. Circa *Noville*, *Payerne*, *Champion* &c. Inter *Bruglingen* & *Neuwelt Basl. Merkwürd.* T. V. p. 554. *Michelfeldæ* C. B. & versus *Hiltelingen*. Circa lacum *Felinum* & *S. Gallen* J. GESNER. Versus *Paradies* MEYER.

Singulari plantæ longi, ramosi, caules, & folia ad illuviei modum in mediis aquis natantia. Ea capillaria sunt, ut amant submersæ, alterne ramosa, ramis divisis & subdivisis, capillariter multifidis. Ad divisiones foliorum vesiculæ sessiles, purpurascetes, cavæ. Ex cauliculis transversim aquæ innatantibus ascendit caulis erectus, floriger, brevem spicam floralem gerens, quinque, aut paulo ultra florum, cætera foliis destitutus. Calyx lividus: flos flavus, palato aurantio, venoso.

*291. UTRICULARIA calcare brevissimo.

Millefolium palustre galericulatum minus, flore minore RAI Syn. III. p. 286. PLUKNET. t. 99. f. 6.

Aparine aquis innatans trevisana, foliis perchequier, capreolis donata BOCCONE mus. di fis. t. 4.

Lentibularia minor PETIVER. herb. brit. t. 36. f. 12. VAILL. OEDER. t. 128.

Utricularia nectario conico LINN. I. p. 26. Flor. Suec. II. p. 9.

In paludosis circa *la Chetelaz* Cl. GAGNEBIN.

Habitus similis, sed multo tenuior, & folia minus repetito ramosa. Galea subrotunda, cum nido stamineo. Palatum planum, & barba ovato lanceolata. Sed calcar brevissimum. Omnia pallidius lutea.

PINGUICULA TOURNEF. t. 74. LINN. n. 30.

Calyx campanulatus, tribus *a*) segmentis subrotundis ascendentibus, duobus acute exsectis *b*) descendentibus. Flos tubo brevi *c*), valde ventricoso *d*), ex ipsa origine calcar emittit; tunc finditur in labium superius, in duo subrotunda *e*) segmenta divisum: & inferius, cujus tres subrotundæ & latiores partes sunt. Fauces amplæ, pilosæ. Stamina tantum duo, sed bifida. Duo veri apices disciformes a tuba teguntur: duo inferiores *f*), abortivi, veris capsulis destituuntur. Fructus ovalis *g*), unilocularis, multis feminibus circa communem placentam congestis *h*). Tuba floris plicata infunduli forma. Staminum fabrica demonstrat, ut in *Salviis*, non debere a didynamiis removeri.

292. PINGUICULA calcare floris longitudine.

Icon GESNERI an. 68. & OEDER. t. 93.

Pinguicula seu Sanicula Eboracensis PARKINSON p. 532.

& *Pinguicula flore majori ceruleo* BURSER Act. Suec. I. p. 508.

Pinguicula nectario cylindræo, longitudine petali LINN. I. p. 25.

Frequens in udibus circa *Bernam*, ultra *Seelhofen* & *Seedorf*, circa *Tvorne*, *Nods*, etiam in alpebus, ut in *Gotthardo monte*, aut montibus, ut in *Thuri*, *Uetliberg* J. GESNER &c. Inter *Paradies* & *Langwiesen* MEYER.

p) IDEM f. f.

q) DILLEN.

r) VAILL. ad c.

s) DILLEN. B.

t) VAILL. b.

v) OEDER.

x) VAILL. k.

y) ibid.

z) DILLEN. O.

a) TOURNEF. ad D. E.

b) ibid.

c) ib. D.

d) C. C.

e) A. A.

f) A primura.

g) F. F.

h) H.

Folia

Folia ad terram strata, ovalia, vel elliptica, marginibus introsum plicatis, pinguiſſimo glutine oblita, pallida, extus ſubhirsuta. Scapi aphylli, uniflori. Flos nutans, pallide aut fature violaceus, calcare ſtriſto, cylindrico, dimidii floris longitudine.

293. PINGUICULA calcare brevifſimo.

Pinguicula flore albo CLUS. *Pannon.* p. 360.

Pinguicula nectario conico petalo brevior LINN. *flor. Lapon.* n. 11. t. 2. f. 3. *Spec. 1.* p. 25.

In Alpinis ubique, in herbidis montium vallis *Emmia*, in monte *Waach*: supra *les Plans*, en *Chapuisse*, &c.

Omnia ſimilia: ſed flos albus, media barba duabus maculis luteis nota, calcare latius conico, flavo ſine, aut rubro.

Vulgaris alvum ducit, & eo ſine ſyrupus ex ſucco in Wallia coquitur a). ac calens ſuper pinguiculam effuſum cogitur b), & in edulii genus abit nobis ignotum. Cauſam putreſcentis in bobus hepatis eſſe ELLIS c), ſi recte intelligo.

OROBANCHE d) TOURNEF. t. 81. LINN. n. 779.

Calyx profunde & acute quadrifidus e), aut quinquefidus. Tubus floris latus, cylindricus f) bilabiatus. Labium ſuperius modice erectum, fornicatum, bifidum g), tentatum: inferius pendulum, trifidum h): ejus lobi laterales ſemicirculares, crenati. Medius in duos tumores elevatus, ex quibus bractea ſemicircularis, crenata, deſcendit. Non delabitur flos, & circa fructum matureſcentem contabefcit. Stamina curva, duo longiora, breviora duo i): tuba proboscidis k) ſimilis, ſine bicolli l). Fructus ex ovato conicus, unilocularis, bivalvis, ſeminibus ſcobiformibus m), copioſiſſimis, ad duo receptacula adgeſtis. Glandula emarginata ad angulum alterum ovarii n). Eſt monocotyledon o).

*294. OROBANCHE caule ſimplici, ſtipulis ternatis, calyce quinquefido *Emend. VI.* p. 19. n. 69. JACQUIN. n. 50.

Orobanche 4. LOBEL. II. p. 269.

Orobanche caule ſimpliciſſimo levi, ſtaminibus exfertis LINN. II. p. 881.

Orobanche flore majori ex ceruleo purpureſcente C. B. *Prodr.* p. 31.

In pago *Fouly*. Auf der *Siffacherſtub* STÄHELIN; vorm *Blafthor* CHERLER.

Habitus, quam ſequenti, altior, cæterum ſimilis, aphyllus, totus lanugine conſperſus.

Caulis ſimplex, hirsutus, ſquamis ovato lanceolatis. Spica longior, ſtipulis majoribus diſtincta. Flores quam ſequenti longiores, graciliores. Cuique flori ſtipulæ tres; una magna, ovato lanceolata, duæ magis ſubulatæ. Calyx campaniformis, ſegmentis quatuor majoribus, ſtipularum ſimilibus, quinto ſupremo, multo breviori, lanceolato. Caulis inter flores & flos ipſe violaceus, tubo decolore, oblongo, incurvo, ſtriato. Prope petala inferiora in faucibus duo albi tumores. Labium ſuperius ſemicanalis eſt, extus ſubhirsutus, ſine bifido, majori parte plicato, per duos eminentes dentes tripartito. Barbæ tria ſegmenta, parallelogramma, violacea, ex medio ſpinulam exferunt. Tuba antheris longior, dimidiæ galeæ æqualis, ſine deorſum cavo. Filamenta duo longiora, ad ſe mutuo recurvata, antheris ſubhirsutis: duo breviora, antheris pariter ad ſe invicem converſis. Non eminent de flore p). Fructus ovalis, albus, duabus lineis, & duobus impreſſis veſtigiiſ percuſus. Septula brevia, imperfecta: ſemina qualia dixi.

295. OROBANCHE caule ſimplici, ſtipula unica, calyce quadrifido *Emend. VI.* p. 20.

Orobanche major CLUS. *Pannon.* p. 242.

Orobanche

a) PECHRY *Herbar.* RAY.

b) LINN. *plant. ſculet. patr.* p. 6. k. *svensk vetensk handling* 1749. n. 1.

c) *April* p. 43.

d) *Orobanche* eſt caulis ſesquipedalis, major, ſubruber, hirsutus, tener, ſine foliis, flore ſubalbido, ſubluteo, radice digitali, & cum caulis exareſcit, ſiſtulofa DIOSCORID. II. c. 194.

Herba quæ cicer enecat & ervum circumligat, dicitur *Orobanche* PLIN. L. XVIII. p. 121. Cauliculus abſque foliis rubens edulis PLIN. L. XXII. n. 80. DIOSCORID. *Οροβαγγη* velut brachiis herbam comprimat & angit THEOPHR. L. VIII. c. 8.

e) TOURNEF. ad A.

f) Ad A. ſecundum.

g) A. A. alterum.

h) B.

i) Ad C. D.

k) Ad C. ſecundum.

l) E. ſecundum.

m) E. F.

n) BOEHMER *nectar.* p. 23.

o) ADANSON *préface* p. CCCV.

p) GERARD. p. 288. LINN.

Orobanche flore minore I. B. II. p. 781.
Orobanche caule simplicissimo pubescenti staminibus subexsertis LINN. II. p. 882.
 Varietates habet MICHELI de *Orobanche* g).
 Ubique in pratis sterilibus, magnum r) vitium, ut publicis edictis eam herbam in Hetru-
 ria proscribere necesse fuerit.
 Radix bulbus est s) totus obductus squamis ovato lanceolatis, qui alicui radici adnascitur,
 ex genere potissimum papilionaceo t). Similes squamæ in caulem continuantur.
 Caulis humilior, cætera cum spica similis, perinde lanugine lignei coloris pubescit.
 Stipula cuique flori sua, magna, ex ovata lanceolata. Calycis segmenta quatuor,
 duo longior, duo breviora. Stamina non exserta.
 Odor est caryophyllorum. Valde adstringens est, & extus admota ad vulnera utilis v).
 A pecore non tangitur x): dicunt autem facere, ut taurum vacca appetat y).
 Iconem varietatis misit Cl. BERDOT, circa *Audin-court* prope *montem Beligardum* nascentis
 spica tenuissima, conica, flore brevissimo, tuba longe de flore erumpente. Me-
 morabilis, & nova species, si plura exempla reperientur.

296. *OROBANCHE* caule ramoso, flore quinquepartito.

Orobanche CAMERAR. *Epit.* p. 311. ZWINGER p. 380.

Orobanche III. *polycelos* CLUS. *hist.* p. 271.

Orobanche caule ramoso corollis quinquefidis LINN. II. p. 882.

Orobanche ramosa I. R. H. GUETTARD *mem. de 1746. t. 9.*

f) Floribus purpurascens I. R. H.

g) Cæruleis I. R. H. MICHELI l. c.

h) Albidis *ibid.*

In Helvetia non vulgaris. Circa *Vetroz Valesia*. Circa *Nods*, *Motier Grandval*; *Basi-
 lea* & *Michelfeldæ*, inter *Cannabin*. Frequentius infra *Neudorf* in *Alsatia* z). Circa
Spiez.

Humilior reliquis, bulbo gracili, non squamoso a), propriis papillis b) ad radices ad-
 nascitur, ad gramen ipsum c). Caulis ex radice ramosus, erectus: flores minores,
 labio superiori rotunde bifido, inferiori trifido.

SQUAMARIA RIVIN.

LATHRÆA LINN. n. 743.

ANBLATUM TOURNEF. t. 481.

Calyx campaniformis, semiquadrifidus d), segmentis superioribus duobus majoribus. Flos
 ex longiusculo tubo e) bilabiatus: labium superius subrectum, plicatum f), integrum,
 inferius tripartitum g), partibus lateralibus minoribus. Stamina quatuor inæqualia,
 sub basi antheræ pilosa. Tuba deorsum curva, apice lato, cavo. Fructus ex ova-
 to conicus, unilocularis h), seminibus paucis i), subrotundis, circa unam placentam
 congestis.

297. *SQUAMARIA* (*Lathraea*) caule simplicissimo, floribus pendulis, labio inferiori tri-
 fido LINN. II. p. 844.

Anblatum CORDI p. 89. b.

Dentaria MATTHIOL. p. 964. BLAKWELL. t. 430.

Squamata seu Dentaria major HORT. AICHSTETT. *vern. ord. I. t. 1. f. 1.*

Orobanche radice dentata major C. B. SCHEUCHZER *It. I. p. 45.*

Squamaria RIVIN. t. 89.

Icon OEDERI t. 136.

β. *Orobanche radice dentata, altius radicata, foliis & floribus atropurpureis* MENZEL.

Passim in Helvetia ad sepes & in sylvis. In ipso pago *Roche*, qua itur ad *rupem Praisse*.

Interlaci in sylvis umbrosis abunde. *Aufm Höckler & im Käferholz* prope *Tigurum*.

Radix

g) p. 19.

r) MICHELI de *Orobanche*.

s) GUETTARD. t. II.

t) *Genista maxima* LE MONNIER in *Bituricibus*.

v) FLOYER. *pharmacopæan* p. 159.

x) SCHREBER. III. *Samlung* p. 62.

y) ANGUILLARA p. 117.

z) Circa *Coloniam* TURNER II. p. 716.

a) GUETTARD. *mém. de 1746.*

b) *ibid.*

c) MICHELI l. c.

d) TOURNEF. t. cit. E. H.

e) G. B.

f) TOURNEF. A.

g) LINN.

h) TOURNEF. L. & LINNÆUS. *Bilocularem* OEDERUS.

i) TOURNEF. M.

Radix ramosa, ex squamis succulentis compacta, alterne eminentibus *k*). Caulis aphyllus, non ramosus *l*). Spica ad unum latus conversa: squamæ inter flores amplæ, subrotundæ, purpurascens. Calyx hirsutus, albidus, dentibus purpureis. Floris galea purpurea. Barba albicat *m*). Fructus elasticus.

Ad epilepsiam laudat BUCHWALD *n*), nullo, ut puto, certo experimento.

TOZZIA MICHELI *nova plantar. gen.* LINN. n. 745.

Calyx breviter dentatus, bilabiatus. Floris tubus cylindricus, duobus labiis pene in eodem plano positus, angulum maximum intercipientibus. Superioris labii duæ subrotundæ partes breviores, inferioris tres partes paulo longiores. Stamina eminent. Fructus ovalis, unilocularis, monospermos MICHEL. Sed ego in adversariis lego me vidisse polyspermon, etsi in ficcis, quos coram habeo, unicum est.

298. TOZZIA LINN. II. p. 844.

Anonyma F. Gregorii dentata radice COLUMN. *Ephraf. II.* p. 49. 50.

Euphrasia lutea radice squamata C. B. *Prodr.* p. 111.

Dentaria buguloides radice globosa, squamis myodontoideis alpina MENZEL. *pugill. rar. & T.* 9.

Tozzia alpina lutea Alpinæ folio, radice squamata MICHELI p. 20. t. 16.

Eufragia con radice squamata ZANON. *nov. t.* 172. p. 224.

Passim in Helvetiæ sylvis umbrosis & saxosis humidis. Reperi in sylvis *montis Feuerstein & Chasseralle*, & in adscensu ex area *Creux du vent. A la Combe bioffe, Combe Grede*, GAGNEBIN, & ex montibus *Biennensibus* C. B. habuit. In alpiis etiam multis locis reperi, ut in adscensu *montis Stokhorn*, secundum lacum *Stokernsee*: in montibus supra *Leijin*, aux *Troués*, & supra *les Plans*, en *Combanivaz* & à la *Charbonnière*. SCHEUCHZER in monte *Crispatto & Kinzenboren*. In udis vallis *Urfariæ* CL. LA CHENAL. Circa *Einfullen* C. B.

Radix etiam ex squamis subrotundis fit, alterne eminentibus, sed minus crassa, ut etiam radix minor est. Caulis & totus habitus tener, succulentus, ille quadratus, ramosus, ramis & foliis conjugatis. Folia circumscriptione rotunda, obtuse crenata, pallida. Ex alis foliorum petioli florales breves, uniflori. Flores flavi, inferioribus tribus segmentis, saturatori flavedine maculatis, ferratis. Fructus ex rotundo conice acuminatus.

LINNÆA LINN. n. 774.

SERPYLLIFOLIA BUXBAUM *Comm. Acad. Petrop. II.* p. 346.

Calyx primus quadrifolius, fructum continet segmentis obtusiusculis, alterne majoribus. Ex fructu adscendit petiolus, qui secundum calycem quinquefidum, majorem edit, segmentis linearibus, lanceolatis, acutissimis. Is florem continet campaniformem, ora obtuse quinquefida, paulum inæquali. Fauces villosæ. Stamina quatuor iniquæ longitudinis. Capsula trispermos *o*). Tuba simplex, apice globoso.

299. LINNÆA floribus geminis LINN. *flor. Suec. II.* p. 219. *Spec.* p. 880.

Campanula serpyllifolia C. B. *Prodr.* p. 34. RUDBEK *Act. Suec. ann. 1720.* p. 96. t. I. SCHEUCHZER *It. II.* p. 131. *It. VI.* p. 454. OEDER. *flor.* t. 3.

Serpyllifolia BUXBAUM l. c.

Linnaea LINN. *lapon. n.* 250. t. 12. f. 4.

Passim in Helvetiæ alpinis umbrosis. Ad dextra viæ inter *Schams & Splügen* CL. LA CHENAL. In rupibus umbrosis inter *Valenz & Vettis* SCHEUCHZER & ad viam malam. In *Galanda* monte I. B. In *Gottardo* monte CHERLER. In *Maloja & Septimi* montis sylvis umbrosis J. GESNER.

Cauliculi steriles procumbunt, & longe repunt, & subinde novas radices exigunt: floridi eriguntur. Folia petiolata, conjugata, orbiculata, obscuris denticulis incisa. Ex fummis caulibus florigeris petioli erecti, biflori. Calycis inferioris duo folia majora, duo minora. Flos nutans, extus albus, intus purpureus. Fructus albis pilis hirsutus, sic superior calyx. Semper viret.

Ad arthritidem utilem esse LINNÆUS; etiam in balneo *p*), ad morbos cutaneos infusum florum *q*) valere alii.

K k 2

L J M O-

k) OEDER. RIVIN.

l) OEDER.

m) IDEM. *n*) p. 102.

o) Trilocularem facit LINNÆUS, unilocularem BUXBAUM.

p) KALM *Calajokisoku.* p. 33.

q) *Provinc. medic. berätt.* p. 7;

LIMOSELLA LINDERN. LINN. n. 776.

PLANTAGINELLA DILLEN. nov. spec. p. 113.

Calyx campaniformis, profunde quinque-dentatus. Flos etiam campaniformis, femiquinquefidus, segmentis acutis, uno minori. Stamina duo longiora, duo breviora, sub apice incurva. Tuba simplex. Fructus rotundus, plenus seminibus, in rotundum acervum congestis, circa rotundam placentam.

300. LIMOSELLA LINN. II. p. 881.

Plantaginella palustris C. B. RAI. H. OXON. II. p. 605. t. 2.*Spargula perisifilla lanceolatis foliis* LOESEL. p. 261, ic. 81.*Alfne palustris exigua flosculis albis, foliis lanceolatis plantaginella aquatica instar* MENZEL. pugill. t. 7. PLUKNET. p. 20. t. 74. f. 4. &c.*Limosella annua* LINDERN. Tournef. Alsat. p. 157. t. 5. f.*Plantaginella* RUPP. ed. nostr. p. 23. t. VI. OEDER. flor. Dan.

In Germania multo, quam in Helvetia frequentior. Inter *Nidau* & *Biel*, in udis. STÆHELIN prope *Riehen an der Holzmatte*. *Mülhusie aufm Pfingstanger* RISLER, & in sylva *Urban* CL. HOFER. Lutosas vias amat, in quarum orbitis aqua stagnat.

Plantula cespitem producit foliorum longe petiolorum, sine elliptico, vel ovali, eademque flagella edit, quæ novos cespites matri similes ordiuntur. Scapi uniflori, foliis breviores. Flores exigui, albi, intus ad tubum subrubri.

MONTIA MICHELI T. 13. LINNÆI n. 101.

CAMERARIA DILLEN. Eph. Nat. Cur. Cent. VI. app. p. 92. 93. t. 10.

Nov. gener. t. 6. p. 114. non bene.

Calyx bifidus, segmentis ovatis æqualibus. Flos pentapetaloides r), paulum bilabiatus, segmentis ovatis inæqualibus, quorum duo minora s) inter majora ponuntur. Stamina tria, quæ anomalia peculiaris est. Fructus trivalvis, in quo tria semina ovata, grandia. Tuba tricornis, aut tres villosæ. Difficilem plantam ob florem monopetalon non potui ad Alfinen referre.

301. MONTIA LINN. II. p. 129.

Anagallis aquatica subrectior I. B. III. p. 186.*Alfne palustris minor folio oblongo* C. B. Prodr. p. 118.*Alfnoïdes annua verna* VAILLANT. t. 3. f. 4. p. 10.*Montia aquatica major* MICHEL. p. 15. t. 13. f. 1. pro majori.

II. Icon OEDERI t. 131.

Montia minor MICHELI t. 13. f. 2. DILLEN. l. c.*Alfne palustris portulacæ aquaticæ similis* PETIVER. t. 10. f. 12.*Alfneformis paludosa tricarpos* PLUKNET. p. 20. t. 7. f. 5.

An der *Wiese Basl. merkwürd.* p. 717. *Michelfeldæ* STÆHELIN & GAGNEBIN, IDEM circa *Rimbach*, in adscensu montis *Ballon*. In sylva *Urban* CL. HOFER. Cæterum rara in Helvetia. Amat prata rigua, aut glareas humectas.

Succulenta planta, quæ in pratis riguis altiores & debiles caules semipedales, in glareosis paulo uncialibus majores, cæterum ramosos profert. Folia conjugata, petiolata, latefcentia, ovata, aut obtuse lanceolata. Flores ex unifloris petiolis penduli, exigui, albi, congesti in racemum, infra suprema folia, quæ supra flores producantur.

Humilem speciem conjungit LINNÆUS, sejungunt DILLENIUS & MICHELIUS.

II. FRUCTU BILOCULARI.

ERINUS LINN. n. 771.

AGERATUM TOURNEF. t. 422.

Calyx campaniformis, quinquefolius t). Flos pene infundibuli forma, limbo v), plano, quinquefido, levissime difformi, duobus segmentis superioribus minoribus x) majori intervallo

r) Monopetalos FABRIC. *Butisb.* p. 49. DILLENIUS. t) TOURNEF. F. F.

LINNÆUS. Pentapetalos VAILLANT. & RUPP. v) A. C. D. E.

s) Tria minora VAILL. x) A.

intervallo a tribus inferioribus *y*) distinctis, omnibus emarginatis *z*). Fructus ovalis, sed bicollis *a*): tuba brevis, bifida. Semina numerosa, exigua, in duobus loculis *b*).

302. ERINUS floribus racemosis LINN. II. p. 87.

Ageratum purpureum LUGD. p. 1184. MANGET. *pharm.* p. 20.

Ageratum alpinum ferratum C. B. SCHEUCHZER *It. IV.* p. 328.

β Flore albo BARRELIER *ic.* 1192.

γ Villosum JONQUET & C.

II. Ejus varietas flore albo I. R. H.

In montanis & subalpinis. Reperi in monte *Dolaz*, *Saleva*, *Thuri*, *Vogelberg*, qua descenditur in montem *Wasserfall*, circa *le Pont* & supra *Valorbe*. Circa *Motier Grand-Val*. In subalpinis ubique, valle *Simmia*, *Chapuisse* & c. Circa *Weissenburg* flore albo legi.

Magni cespites foliorum petiolatorum, cundo latefcentium, acute dentatorum, subhirtorum. Cauliculi procumbentes, foliosi, non ramosi, foliis alternis. In summis ramis flores congesti, petiolati, purpurei, odorati, venosi. Stamina in tubo floris latent.

EUPHRASIA.

EUPHRASIAE TOURNEFORT. *Spec.* T. 78.

EUPHRASIAE sp. LINN. *Spec.* n. 741.

Calyx quadrifidus *c*) segmentis aristatis. Tubus floris cylindricus, limbus bilabiatus *d*): galea retrorsum revoluta *e*), explanata, bifida *f*), segmentis emarginatis *g*): barbæ segmenta pariter tria *h*), emarginata *i*): Stamina flore breviora, sub apice barbata. Fructus ovatus *k*), media linea depressa divisus, superne emarginatus, bilocularis *l*), polyspermos.

303. EUPHRASIA foliis ovatis, lanceolatis, argute dentatis LINN. II. p. 841.

α Flore majori.

Euphrasia BLAKWELL. t. 427.

Euphrasia TABERNÆM. p. 862. RIVIN. t. 90.

II. Floribus totis purpureo cæruleis SCHEUCHZER. HORT. AICHSTETT. *est. ord. frutt.* t. 13. f. 3.

β Foliis subrotundis, floribus in summa planta congestis flavis, majoribus.

γ Flore minori DILLEN. *nov. spec.* p. 23. KYLLING. p. 42. albo, aut purpureo.

II. Flore minori, barba tota flava: galea purpurea aut flava CAMPI *spicileg.* p. 20. LE MONNIER.

Euphrasia lutea alpina, minima, subrotunda, folio nigricante BOCCON. *Mus. di piant.* p. 64. t. 60.

Euphrasia Helveticorum parva, luteis floribus SCHEUCHZER *It. I.* p. 36. & paulo alio nomine *It. II.* p. 133. *It. IV.* p. 354.

δ *Temissime dissecto, angustò folio* BOCCONE l. c. p. 54. t. 60. I. R. H. & c.

Euphrasia ορειανθουρα RICHER.

Multiformis planta, ut passim solent vulgatissimæ. In pratis erecto ramo cauliculo, foliis ovato lanceolatis, dentatis est α . In alpinis humidis foliis subrotundis, flore grandi est β . In sterilibus montanis unicaulis, aut ramosa, uncialis & fescuncialis *m*), flore minimo est γ . quam tamen etiam vidi promiscue cum α . nasci, ut non putares varietatem esse. Eadem in alpinis frequenter colorato flore absque albedine est II. Foliis profundius dentatis δ . est crenis argutis, linea non latioribus. Ea provenit *Agami*, tum versus rupem, ex qua rivus *le Furet* scaturit, inque rupibus supra *Bex*, & in adscensu *du Creux du Vent*: in monte *Chasseral*, & c.

Commune

y) C. D. E.

z) *ibid.*

a) H.

b) I.

c) D. D. F.

d) A.

e) A. exterius.

f) A. A.

g) *ibid.*

h) C.

i) *ibid.*

k) E. F.

l) H.

m) In summis montibus fruticosissimam esse, in declivi fere unicaulem BRASSAYOLA p. 277. non bene.

L 1

Commune est omnibus ex gracili radice cauliculum erectum educere, in quo folia conjugata, nervosa, hirsutula, argute dentata. Flores in summa planta, ex alis foliorum breviter petiolati spicam faciunt, per ætatem longiorem. Plantæ naturali galea purpurascens, lineata, barba alba lineata, cui ad originem macula flava adfidet. Semina foliacea, plana *n*).

Amara est, non grato sapore, cum signis acoris, odore nullo, quare & aqua nullius momenti est *o*). Ad oculorum mala *p*) creditur succum *q*), infusum, etiam vinosum valere. Verum id in calidiori malo potius nocet, & LOBELII *r*) amicum pene excæcavit. Neque in hac tota classe beneficam plantam reperio, neque suaderem Euphrasie vires tentare. In sale merum est alcali *r**).

ODONTITES *s*) RIVIN.

EUPHRASIE spec. TOURNEF. & LINN. n. 741.

qui character est Odontitis.

Multa habet Euphrasie similia: differt galea cava, incisa quidem, sed indivisa, ut in verticillatis frequens est. Si floris fabrica valet, debet omnino separari.

304. ODONTITES bracteis ferratis, hirsutis.

Odontites TABERNÆM. p. 242. RIVIN. t. 90.*Euphrasia foliis linearibus omnibus ferratis* LINN. II. p. 841.

II. Flore albo VAILLANT.

β. Euphrasia sylvestris major purpurea COLUMN. *ecphraf.* p. 202.

N.h.l frequentius inter stipulas, & in viis humidis, adque fossarum oras.

Caulis erectus, ramosissimus, etiam cubitalis. Folia conjugata, cruciata, mollia, hirsutula, inferne glabra, nervosa, ambitu elliptico, rariter dentato. Flores disponuntur in spicas veras, alterum latus respicientes, foliis intermixtas, hirsutis, ut calyces hirsuti sunt. Galea plicata, hirsutula: barba æqualiter trifida, hæc carnei coloris. Stamina sub apicibus barbata, de flore eminent. Tota planta fusca est.

305. ODONTITES bracteis glabris integerrimis.

Euphrasia lutea major sylvestris angustifolia COLUMN. *in ic.* p. 203. *descript.* p. 4.*Odontites flore luteo* RIVIN. t. 91.*Euphrasia foliis linearibus, ferratis, superioribus integerrimis* LINN. II. p. 842.

Rarior aliquanto, vulgaris tamen in ditione Aquilejensi, ut ad marmoreas rupes prope Roche, au Tombey: circa Bex. In collibus herbosis Valesie reperi. Basileæ prope die Hülftenschanze, ad viam *t*). Ad patibulum in dumetis C. B. Circa Löbrach IDEM. In monte Lägerberg, supra Badam GESNER. In collibus supra Frienisberg D. SCHUH. Supra Bonneville aux Blanchardes, sur la Baume, &c. CHATELAIN.

Folia potius angustiora, ima dentata, superiora minus, minime, quæ inter flores, quæ etiam perangusta sunt. Spica conferta, glabra. Calyx aliquantum hirsutus, minus profunde quadrifidus, neque ad quartam partem. Flores satore flavi: galea ovata, plicata, cava: barba trifida: medium segmentum incisum, pene cordiforme: Stamina longe de galea eminent: antheræ duas aristas exigunt: tuba prælonga, sine globofo.

*306 ODONTITES foliis viscidis, rariter ferratis *Emend. IV.* p. 17. n. 49.*Pedicularis annua lutea, tenuifolia, viscosa, pomum redolens* GARIDEL p. 351. *ic.* 30.*Euphrasia foliis linearibus omnibus integerrimis, calycibus villosis viscidis* LINN. II. p. 842.*Euphrasia linifolia* COLUMN. *ecphr.* II. p. 68. 69. huc minime pertinet.

Nostra, quæ est GARIDELL, nascitur in sylva supra Salges Valesie, qua itur ad Thermas Leucenses.

Multa habet similia prioris 305. vere tamen diversa. In nostra pomum redolente folia viscida sunt, etiam adulta, juniora magis. Eadem rarissime dentata, per oram subhirsuta

n) GREW. f. 74.*o*) BUCHWALD p. 120.*p*) HILDAN. *Epist.* p. 59. Ad lippitudinem KUNDMAN. *Zustand der Seele* p. 116.*q*) ALLEYN.*r*) J. C. HOPMAN.*r**) GMELIN. *Comm. Acad. Petrop.* V. p. 285.*s*) *Odontites* inter foena cauliculis densis ab eadem radice geniculatis, triangularibus, nigris. In geniculis folia longiora polygoni. Semen hordei, flos purpureus pulillus PLIN. L. XXVII. n. 84.**)* *Basil. Merkw.* III. p. 270.

subhirsuta sunt. Spica rarior est, bractæ longiores ν). Calyx ad dimidia quadrifidus, segmentis triangularibus, hirsutis κ). Stamina breviora, antheræ mucronem brevem educunt, tuba brevior, tamen eminens. Color flori pallidior.

MELAMPYRUM γ) TOURNEF. T. 78. LINN. n. 742. &c.

Calyx plerumque quadrifidus, segmentis longis, capillaribus. Floris tubus paulatim latefcens α), bilabiatus α): galea cava β), amplo rictu patens, sed non emarginata, recta. Barba duobus jugis divisa, tridentata, & inter segmenta eminens fructus, ex quadrangulati ovatus ϵ), acutus, tetraspermos, feminibus teretibus δ). Folia etiam huic conjugata.

307. MELAMPYRUM foliis integerrimis, floribus hiantibus *Catalog. rar. n. 833. & Comm. Lit. Nor. ann. 1735. p. 92.*

Melampyrum luteum alpinum BURSER. *Act. Suec. l. c. p. 504.*

Melampyrum latifolium floribus parvis luteis CELSI apud LINN. *flor. Lapon. n. 240. HALLER Itin. Hercyn. n. 9. Helv. I. n. 7.*

Icon egregia OEDERI t. 145.

Melampyrum floribus secundis lateralibus, conjugationibus remotis, corollis hiantibus LINN. II. p. 843.

In fylvis subalpinis & montanis ubique.

Caulis erectus, aut nutans, debilis, ramosus & foliosus. Folia integerrima, longissima, lanceolata, proxima Odontiti tertiæ. Flores gemelli, in alis foliorum sessiles, in unum latus versi, toti saturate flavi, hiantes, barba profundius trifida; eorum ratio, cum foliis comparati, triplo minor est, quam in sequente Melampyro 308. Fructus ex ovato conicus, incurvus.

308. MELAMPYRUM foliis imis integerrimis, mediis dentatis, floralibus hastatis.

Parietaria sylvestris HORT. AICHSTETT. *astiv. ord. 12. t. 2. f. 2.*

Melampyrum luteum latifolium I. R. H.

Melampyrum floribus secundis lateralibus, conjugationibus remotis, corollis clausis LINN. II. p. 843

II. Flore albo duabus maculis luteis in labio inferiori distincto RAI *Syn. III. p. 286.*

III. Angustifolium LINDERN.

Nihil frequentius in fylvis abiegnis.

Caulis debilis, dodrantalis. Folia longissime lanceolata, infima integra, media ad originem aliquot magnis dentibus notata; suprema trifida, hastata, hamis reflexis. Flores, ut in superiori, gemelli, in alis foliorum sessiles, ad unum latus conversi. Flos albus: tubus longus, gracilis, rugosus, antrorsum latefcens. Rictus quasi piscis, connivens; galea lutea, per oram pallens. Oræ connivent. Eminentia duæ dividunt barbam in tres brevissimos dentes. Barbæ eminentiæ saturatæ flavæ. Apices conglutinati.

*309. MELAMPYRUM foliis ovato lanceolatis, floralibus hamatis, acute dentatis, patulis, calycibus hirsutis.

Parietaria sylvestris I. CLUS. *Pann. p. 602. Hist. p. XLIV.*

Melampyrum luteum coma cærulea BARRELIER *ic. 769. n. 1.*

Melampyrum sylvaticum RIVIN. t. 81.

β Coma alba BARRELIER n. 2. &c.

γ Coma purpurea SIEGESBEK.

Melampyrum floribus secundis lateralibus, bracteis dentatis, cordato lanceolatis, summis coloratis sterilibus, calycibus junctis LINN. II. p. 843.

Formosissima plantarum septentrionalium *Milbusiæ* a Cl. RISLER lecta est: in herbis siccis etiam Cl. NEUHUSII reperitur, quo plantæ continentur, circa Biennam lectæ.

Caulis diffusus, nutans, ramosus, brachiatus, tenuis, cubitalis. Folia latiora, quam reliquis speciebus, ex ovatis lanceolata. Nulla veri nominis spica: flores solitarii alis foliorum insident, quæ in origine sua profunde dentata sunt, lacera, & pene ciliata,

Ll 2

ν) In Siculo tritico peculiare est *μελαμυρον* THEOPH. L. VIII. c. 5. Cateogonon a Melampyro separat DIOSCORIDUS L. III. c. 122. Spica tritici, calamis multis ex una radice, multorum geniculorum, semine milii, peraspero gultu PLIN. L. XXVII. n. 40.

κ) GERARD. *flor. c. 286.*

γ) TOURNEF. F. F.

α) Ad C. D. A. B.

β) C. D.

ϵ) C.

δ) G.

ι) I.

ciliata, pene cordata, floribus breviora, patula: tota violaceo ameno colore tincta, qui in umbrosis in album languet. Flores in summis ramis, congesti, flavi, tubi origine, & labio inferiori, aurantii coloris, in alterum latus converfi. Calyx albo villo obnuptus.

310. MELAMPYRUM foliis integerrimis, bracteis, femipinnasti.

Parietaria Sylvestris III. CLUS. p. 605.

Melampyrum arvense RIVIN. t. 80.

Melampyrum spicis conicis, laxis, bracteis dentato setaceis LINN. II. p. 842.

In segetibus abunde, Basileæ, Biennæ, in agro Vaudensi, &c.

Habitus priorum, & folia ima longissime lanceolata, superius circa basin incisa, in spica florali femipinnata, pinnis longis & angustis, purpurea. Spica floralis ramum terminat, densa eadem, & ovata. Galea ex albo ferruginea, exterius hirsuta: labium inferius ferrugineum; fauces flavæ. Stamina sub apice barbata. Barba in tres breves dentes divisa, medium longiorem. Flore albo udit d).

Semina Melampyri, frumento admista e), farinam cæruleo colore inficiunt, & saporem vitiant f). Folia vaccis non displicent g).

311. MELAMPYRUM foliis integerrimis, floribus spicatis, bracteis duplicatis, cristatis, imbricatis.

Melampyrum luteum linaria folio C. B. Prodr. p. 112.

Melampyrum cristatum flore albo & purpureo I. B. III. p. 440.

Melampyrum cristatum RIVIN. t. 81.

Melampyrum angustifolium cristatum, spica quadrata, flosculis ex luteo palliscentibus nostras PLUKNET. p. 249. t. 99. f. 2.

Melampyrum spicis quadrangularibus, bracteis cordatis, compactis, denticulatis, imbricatis.

In agro Vaudensi ubique, circa *Mathod, Roche, &c.* in nemoribus & pratis humectis. In *Muteto, Wasserfall, circa Sonvilliers &c.*

Habitus idem, & folia; sed spica multo elegantior, densissima, bracteis in carinam plicatis, margine ad pectinis modum profunde inciso, mucrone deorsum flexo, in ima spica longissimo. Quæque bractea suum florem comprehendit. Calyx minimum denticulum superne accedentem habet, imos duos majores. Floris tubus purpureus; galea purpurea aut alba; barba ex aurantio rufa, tridentata.

STÆHELINIA *Spec. de pedic. n. 2. 3.*

BARTSIA LINN. n. 739.

Habitus Alectorolophi, flos Melampyro propior: tubus longus, latescens, rictu minimo patens, ut pleraque Melampyra. Segmenta tria barbæ brevissima. Fructus ex ovato conicus. Differt a Melampyro galea emarginata, calycis segmentis brevibus, emarginatis, feminibus angulosis: neque bractæ a foliis reliquæ plantæ differunt.

312. STÆHELINIA b) foliis cordatis amplexicaulibus, serratis, floralibus coloratis.

Clinopodium alpinum PONÆ *Ital. p. CCCXLIII.*

Chamedrys vulgari false aliquatenus adfinis alpina I. B. III. p. 289.

Teucrium alpinum inodorum magno flore SCHEUCHZER *Itin. I. p. 50. Itin. IV. p. 341. It. V. p. 428. It. VII. p. 519.*

Orton Eyebright. PETIVER, *brit. herbal. t. 36.*

Euphrasia seu Cratægouum foliis brevibus, obtusis RAI *Syn. III. p. 285* bon, descript.

Icon OEDERI t. 43. optima.

Bartsia foliis oppositis cordatis, obtuse serratis LINN. II. p. 843.

In omnibus lapidosis jugis Juræ & alpium.

Caulis erectus, non ramosus, dodrantalis, totus foliis tectus. Folia obscuri coloris, nervosa, glabra, amplexicaulia, cordiformia, rotunde ferrata, conjugata, suprema violacea. Caulis terminatur spica foliosa & florida, congesta: flores sessiles, violacei, longe de spica eminent. Calyx hirsutus, violaceus aut ferrugineus. Tubus floris ventricosus, rictus exiguus; galea barbæ imposita. Galea fornicata, emarginata, Alectorolophi. Barba plerumque contracta, trifida, brevioribus segmentis, quam ejus Alectorolophi. Tuba globulo terminata longe eminent. Stamina sub apicibus barbata.

ALECTO-

d) MORTEN *Northamptonsh. p. 380.*

e) TRAG. K. *Svenska vetensk. Acad. handl. XVIII. p. 203.*

f) CLUS. *Amarum faciunt DU HAMEL.*

g) LOBEL. *advers. p. 11.*

b) Prior, quantum novi, amici nomen imposui.

ALECTOROLOPHUS *l*).

CRISTA GALLI RIVIN.

RHINANTHI sp. LINN. n. 740.

PEDICULARIS sp. TOURNEF. t. 79.

Calyx peramplus, compressus, ut & latus sit, & duo folia parum distantia habeat *k*).
Dentes quatuor simplices, triangulares *l*). Flos tubulosus: galea fornicata *m*),
cava, obtusa, bifida, subtus utrinque late appendiculata *n*); barba trifida, medio
segmento emarginato, transversim lato. Fructus compressus, planissimus *o*). Semi-
na compressa *p*), ovata, tenui membrana marginata. Folia conjugata.

A Pediculari fructu differt, sic ab Elephante, a quo præterea fabrica floris *q*) & calycis *r*)
adeo remotus est, ut nullam utriusque similitudinem reperiam.

§ 13. ALECTOROLOPHUS calycibus glabris.

Crista galli DODON. *Cereal.* p. 219. 220. RIVIN. t. 92.

Crista galli femina I. B. III. p. 436. DILLEN. *nov. spec.* p. 44.

Rhinanthus corollarum labio superiore compresso brevior LINN. II. p. 840.

β Varietas macilenta, ramosa, foliis perangustis.

Crista galli angustifolia montana C. B. *Prodr.* p. 86.

Pedicularis major angustifolia ramosissima, flore minore luteo, labello purpureo DILLEN. *Syn. III.*
p. 284.

In pratis humidis, galeæ appendicibus modo cæruleis, modo pallidis. Altera supra
Biennam in sylvis & altioribus pratis *It. helvet.* II. n. 19.

Caulis pedalis, simplex, nec ramosus, nisi ex radice. Folia ex ellipticis longe decre-
sunt, ambitu rotundo, crenato. Spica foliosa, bracteis latioribus, ovato lanceo-
latis, albicantibus, profunde serratis, brevioribus, quam flores. Calyces, & totus
habitus glaber: flos flavus saturatior. Media galea ab alis suis incisione separatur:
quæ venosæ, rectis lineis resectæ subjiciuntur. Barba in ortu duobus tumoribus
notata.

Exosa planta agricolis, segetes & prata replet fecundissima. Panem cæruleum *s*) reddere
addunt, absque noxa tamen *t*). Dulcem alii *v*) ajunt fieri, & ventriculo graviorem,
a pecore tamen depascitur *x*). Amaram esse & acrem *y*) constat.

§ 14. ALECTOROLOPHUS calycibus hirsutis.

Pedicularia lutea TABERNÆM. p. 791.

Crista galli mas I. B. III. p. 436.

Crista galli DILLEN. p. 80.

In Helvetia ad vias & in agris.

Caulis ramosior, altior, cubitalis. Folia latiora, magis ovata, minus serrata: bractæ
& folia glabra, sed calyces hirsuti: flos pallidior: barba maculosa. Galeæ appen-
dices modo cæruleæ, modo pallidæ. Non a siccitate sola discrimen est: nam Got-
tingæ & Biennæ etiam in pratis siccis prior species provenit *z*).

PEDICULARIS *v*) LINN. n. 746.

PEDICULARIS sp. TOURNEF. T. 77.

Calyx monophyllos, in quinque segmenta inæqualia divisus, modo simplici ambitu, mo-
do cristato *b*). Flos fere Alectorolophi. Galea superior fornicata, cava, integra,
etfi

z) Alectorolophus, nobis crista, foliis cristas gallorum refe-
rentibus caule tenui, femine nigro ad siliquas PLIN.
L. XVII. n. 23.

k) TOURNEF. F.F.F.

l) IDEM.

m) IDEM B.

n) ibid.

o) IDEM M.N.O.

p) P.

q) Galea Elephantum cum proboscide refert TOURNEF.
t. 482. A.B.C. COLUMN. p. 188. Fructus ex duabus
ovatis capsulis compositus, ventricosus N.O.P. Se-
mina reniformia, rugosa Q. COLUMN.

r) Calyx TOURNEF. I.R.H.

s) *Bresl. Saml.* 1718. m. Jul.

t) ibid.

v) *Leipzig. Saml.* I. p. 291.

x) SCHREBER *Saml.* III. p. 26.

y) FLOYER. *pharmacopæian.* p. 163.

z) WILlich. *disp. inaug.* p. 11. Distinguit etiam BOER-
MERUS *flor.* p. 61.

a) Herba pedicularia ad dentium dolorem prodest com-
mansa MARCELL. c. 12. Ex ea cum felle turundæ
factæ, inque anum datæ, alvum ducunt. IDEM
p. 214.

b) TOURNEF. D.D.

etfi incisa est, in rostrum abit, modo longius, modo brevius c) & obtusum. Labium inferius majus, tripartitum d); medio segmento minori e). Fructus ex ovato conicus f), sæpe curvus. Semina angulosa g).

I. CALYCE NON CRISTATO.

315. PEDICULARIS caule simplici, foliis pinnatis, pinnis dentatis, retroversis, imbricatis
Enumerat. Helvet. n. 6. Tab. VIII. f. 3.

Alectorolphi alpini majoris varietas floribus pallidis CLUS. Pannon. p. 707. ob radices Asparagi similes.

Filipendula montana altera RAI I. p. 771.

Pedicularis caule simplici, foliis semipinnatis, obtusis, laciniis imbricatis crenatis LINN. Lap. n. 244. t. 11. f. 2.

Pedicularis alpina folio Ceterach. SCHEUCHZER. It. V. p. 426.

Pedicularis OEDER. t. 30. nimis alta, floribus totis flavis, caule præcrasso.

Pedicularis caule simplici, foliis pinnatis, retro imbricatis LINN. II. p. 846.

Non frequens. In monte *Stokhorn* legi & in adscensu die *Leitern*, qua ad cacumen montis *Neunenen* pervenitur, hic abunde. SCHEUCHZER in monte *Pilato*. J. GESNER in monte *Lüzzlisalp & Sattel, Abbatiscellanorum*. MURALTUS in alpinis *Glaronensium*.

Radix fit aliquot teretibus, prælongis fibris. Caulis non ramosus, rectus, crassus, spica florali terminatus. Folia & ad terram, & ad caulem, multa, glauca, pinnata, pinnis adeo congestis, ut se imbricatæ contegant, retroversis, minute dentatis, cum nervo, & inter se ipsas, in summa parte confluentibus. Radicalia ex bulbillis prodeunt. Calyx quinquefidus, hirsutus, acutis dentibus. Flores erecti, adscendentes, prælongi: galea absque spinula, superne ferruginea, rictu amplo; barba tripartita, omnibus dilute luteis.

*316. PEDICULARIS caule simplici, foliis pinnatis, floribus spicatis, staminibus eminentibus T. VIII. f. 2.

An Pedicularis alpina purpurea major SCHEUCHZER It. V. p. 1126. Non repugnat.

Pedicularis caule simplici, staminibus galea longioribus LINN. II. p. 846.

Ad glaciale molem, ex qua *Rhodanus* scaturit. In adscensu montis *de St. Pierre*, quæ pars est montis *Bernhardi*. In vallis *Ursaria* pratis altissimis: in *M. Salanfe, le Beau, & in Speluga* monte.

Radix lignea, transversa, fibrosa. Caulis erectus, non ramosus, cubitalis, foliosus, spica florifera terminatus. Folia nervo folioso, pinnata, pinnis longis, ellipticis, dentatis, sedecim parium, quarum extremæ confluunt. Spica brevis, ovata. Flores exigui, colore tristi, ex spadiceo sanguineo; galea absque spinulis. Stamina de flore eminent.

*317. PEDICULARIS spica foliosa T. IX. f. 1. conf. Cl. JACQUIN. n. 51.

Pedicularis major alpina LUGDUN. p. 1138.

Pedicularis major Dalechampii I. B. III. p. 438.

Pedicularis alpina, filicis folio, major C. B. SCHEUCHZER It. I. p. 48. It. VII. p. 516. SEGUIER Supplem. p. 123.

Pedicularis alpina flore luteo, radice nigra I. B. III. p. 43. 438. SCHEUCHZER It. V. p. 426.

IC. GESNER. lign. 77.

Multo frequentior in lapidosis scrobibusque, inter petras. Legi in *Gemmio, Neunenen, Waach, Stokhorn, Dansez, Ovanna, Luan, Joux verte, Tompey*. In monte *Generoso*. J. GESNER *aufm Sattel & hinterm Oebrli Abbatiscellanorum*.

Radix unica, crassa, prælonga. Caulis omnium alpinarum altissimus, etiam bipedalis, erectus, crassus, simplex, absque ramis. Folia ad terram minus frequentia, ad caulem aliqua, plurima sub spica florali, & in spica, de ea prominentia, hirsuta, pallida, pinnata, nervo non folioso, pinnis ad viginti paria, longis, pinnatis, pinnulis peracutis, dentatis, confluentibus. Spica densa. Calyx hirsutus, sic flos, qui ochroleucos.

318. PEDI-

c) A.

d) C.

e) *ibid.*

f) H.K.

g) L.L.

F. 1. *Pedicularis Alpina* foliis
alternis pinnatis pinnulis incisivis
floribus sparsis purpureis rostratis.

F. 2. *Pedicularis Alpina* foliis alternis
pinnatis floribus atro rubentibus in
spicam congestis.

F. 3. *Pedicularis Alpina* caule
simplici foliis sempinnatis
obtusis laciniis imbricatis crenatis

C. G. Willd. del. J. G. Schum. sculp.

1710

1710

1710

S. 1 Pedicularis Alpina floribus
 purpureis spicatis foliis
 pinnatis conjugatis

S. 2 Pedicularis Alpina foliis bi
 pinnatis floribus ochroleucis
 in spicam congestis

C. F. Meiss del. 1789

BRASSICA RAPA

318. PEDICULARIS foliis pinnatis, quaternis, floribus purpureis spicatis *Enumer. n. 10.*
t. VIII. f. 2.

Pedicularis alpina folio Ceterach altera species SCHEUCHZER. It. V. p. 426.

Pedicularis caule simplici foliis quaternis LINN. II. p. 846.

β Flore albo in monte *Fouly*.

In alpinis ubique, *Ovanna, Chapuisse, Tompey, Enzeinda, Forcleta, Joux verte, &c.* vulgo.

Radix lignosa, simplex. Caules ex una radice multi, dodrante humiliores, non ramosi.

Folia ad terram numerosa, ad caulem gemina, & quaterna, mollia, pinnata, nervo lato, pinnis decem parium, ellipticis, ferratis. Spica densa, lata, foliis distincta, quæ floribus longitudine cedunt. Calyx albus, venis viridibus distinctus, dentibus mediis bifidis. Flos late purpureus, nitens. Fructus conicus, curvus, conplanatus, unilocularis, septo imperfecto distinctus: Semina ovata.

*319. PEDICULARIS foliis pinnatis, pinnis longis, dentatis, floribus rostratis, spicatis, calycibus tomentosis *Emend. IV. p. 32. n. 50. V. p. 13. n. 48.*

Pedicularis foliis alternis, pinnis semipinnatis, floribus laxè & longissime spicatis ALLIONE
p. 54. t. 12.

Pedicularis caule simplici, foliis pinnatis, ferratis, calycibus rotundatis glabris, corollis galea uncinatis acutis LINN. II. p. 847.

Ex monte de *St. Pierre*, qua ad *D. Bernardum* ascenditur, ad sinistra viæ.

Caulis pedalis, & cubitalis, erectus, non ramosus, spica prælonga terminatus. Folia ut in 317. pinnata, nervo lato, pinnis semipinnatis, acute dentatis. Spica junior satis densa, laxa, longa, exiguis foliis flores sustinentibus. Calyx semiquinquefidus, segmentis inæqualibus, imo longissimo, multo tomento barbatis. Galea angusta, rostrata, & in rostro globulus tubæ conspicuus. Flos purpureus. Barba pene æqualiter trilobata, medio lobo minori.

II. CALYCE CRISTATO.

320. PEDICULARIS caule ramoso, foliis pinnatis, pinnis pinnatis dentatis, calyce bifido de *pedicul. n. 6.*

Pedicularis campestris, prior species TRAG. p. 249.

Pedicularis palustris rubra elatior RAI I. R. H. t. 77. A. D. E. H. I. K. L.

Pedicularis RIVINI t. 92.

Pedicularis caule ramoso, calycibus calloso punctatis, corollis labio obliquis LINN. II. p. 845.

β Flore albo *TABERNÆM. &c.*

Frequens in paludosis, udisque pratis totius Helvetiæ, Bernæ circa *Seelhofen & Gumligen*.

Radix unica, crassa, depacta. Caulis erectus, pedalis, cubitalis, totus ramosus & brachiatus. Folia pinnata, nervo lato, pinnarum paribus ad vigena. Pinnæ longæ, semipinnatæ: pinnulæ breves, dentatæ. Flores ex alis foliorum, petiolati, in summo caule in laxam spicam continuantur. Calyx subhirsutus, ventricosus, compressus, segmentis binis, cristatis. Galea convexa, obtusa, cis finem spinulam utrinque educit: flos totus purpureus. Fructus difformiter ovalis. Alias adhuc notas addit *III. LINNÆUS Wäslgöta resa p. 39.*

321. PEDICULARIS caule ramoso procumbente, foliis pinnatis, pinnis dentatis.

Alectorolophi III. varietas CLUS. pami. p. 709. 710.

Pedicularis pratensis purpurea ZWINGER. p. 893.

Pedicularis minor RIVIN. t. 92. DILLEN. nov. spec. p. 40.

Icon OEDERI t. 225.

Pedicularis caule ramoso, calycibus oblongis, angulatis, levibus, corollis labio cordato LINN. Wäslg. p. 40. Spec. p. 845.

II. Flore albo *CLUS. &c.*

In Helvetia multo, quam in Germania rarior, neque reperta est, nisi in *Juræ* montis vallibus, circa *Delemont, au Roulier, Mairie de la Brevine*. Circa *Ferrières d'Er-guel*. In monte *Dessenberg. Michelfeldæ* *CHERLER*.

Diversissima a proxime priori, caule procumbente, ramis patulis; foliis pinnatis, sed pinnis late cum nervo confluentibus, alias longioribus, alias brevioribus & pene rotundis, semper acute ferratis. Floribus & in summa planta congestis, & per ramos sparsis, sessilibus, longioribus & strictioribus, pallide purpureis, ad fauces maculosis. Calyce quinquefido, imo dente minimo, reliquis cristatis.

M m 2

Olim

Olim DODONÆUS adstringere, vulnera saniosa ficcare scripsit, unde fistulariæ nomen. Nuper etiam hanc laudem a) confirmari video, etiam de interno usu. Dulcem esse, & pisi quasi sapore, & urinam movere FLOYER b). J. BAUHINO suspecta fuit, cum tota classe.

- *322. PEDICULARIS caule procumbente, ramoso, floribus rostratis, sparsis *Enum. n. 2. t. VIII. f. 3.*

Pedicularis 2. SEGUIER p. 125.

An Alopæcurus alpina minor CLUS. pannon. p. 707. Videtur.

Pedicularis caule subramoso, corollis galea rostrato acuminatis, calycibus subhirsutis LINN. II. p. 845.

In summis alpibus. Ad viam Regiam montis *S. Gothardi*, & versus *Airolo*, & versus *Hospital*. In monte *S. Bernard*, *Simplon*, *Sylvio*, *Herbagere* &c. Circa *Praborgne*, supra *Bagnes*. In monte *Speluga*.

Radices flavæ, longissimæ, teretes. Caules paulum ramosi, decumbentes, parum foliosi. Folia pinnata, nervo lato, pinnis etiam viginti parium, cum nervo confluentibus, subrotundis, dentatis. Flores per alas foliorum sparsi solitarii, longe petiolati. Calyx in nostris hirsutus, in pedemontanis c) villosus. Flos splendide purpureus, longe de calyce erumpens; galea longe rostrata.

323. PEDICULARIS caule simplici, floribus spicatis, rostratis, calycibus glabris *Enum. n. 1. t. X. de pedicul. n. 11.*

Pedicularis alpina αραγγωρεσσης RICHER.

Alectorolophus major CLUS. paim. p. 707. rostro non bene expresso.

Pedicularis bulbosa I. B. III. p. 438. SCHEUCHZER It. I. p. 46. It. V. p. 426.

Alectorolophus montana flore albo BARRELIER ic. 469. luteo BOCCONE mus. di fisc. p. 315. t. 8.

Filipendula alpina LUGDUN. p. 1138.

Icon OEDERI t. 2. aliquantum differt foliis nimis integris.

Pedicularis caule simplici, calycibus crenatis, corollis galea rostratis aduncis LINN. II. p. 847. SCOPOLI p. 480.

Icon Cl. EGEDE huc pertinet, aut ad OEDERIANAM.

In alpinis non rara, in monte *Luan*, *Rassiau*, *Danssez*, *sur Champ*, *Boulaire*, *Enzeinda*: circa glaciales rupes vallis *Grindelia* in *Gottardo* monte, circa *Thermas Valesiacas* &c.

Radix fit bulbis teretibus, pene lignosis, numerosis, in unum caput collectis. Folia ad terram numerosissima, longa, pinnata, pinnis parium viginti, semipinnatis, pinnulis uno alterove dente notatis. Caules non ramosi, dodrantes, pedales, hirsuti, fere aphylli, uno alterove pare foliorum adspersi. Flores in spicam densam, foliis distinctam, quæ vix supra calycem eminent. Fructus conicus, compressus, imperfecte bilocularis, septo, quam cornu, breviori. Flores ochroleuci: galea acute rostrata.

- *324. PEDICULARIS caule simplici, foliis pinnatis, pinnulis obtuse dentatis, galea rostrata *Enum. Helv. n. 3. t. XI. †*

In monte quidem *Chauve* supra *Villeneuve* follicite quæsitæ, & sæpius, reperiri non potuit. Confirmat tamen Cl. GAGNEBIN in *Catalogo Indigenarum Helvet. M. S.* omnino hanc speciem etiam circa *Montdauphin* a se repertam esse, & rubro esse flore.

Caulis durus, erectus, hirsutus, non ramosus, dodrante non altior. Folia concinna, pinnata, pinnis pinnatis, pinnulis obtusis, uno alterove dente notatis; cæterum in sicca planta crassula & folida videntur, oris contractis. Spica rarior, non foliosa. Calyx cristatus, glaber: flos speciosus: galea longa & acute rostrata, falcata.

SCROPHULARIA TOURNEF. t. 74. LINN. n. 756.

Calyx inæqualiter quinquefidus d). Segmentum supremum minimum, ima maxima. Flos difformis, tubo brevi e) & lato, faucibus ampliter patulis. Labium superius subrectum f), bifidum, segmentis subrotundis, sibi incumbentibus. Labium inferius trifidum: ejus partes laterales breves ex tubo floris continuantur g), media semielliptica

a) MOEHRING. in *hstor. med. OVELGUN Epb. Nat. Cur. Vol. V. obs. 158.*

b) *Pharmacobasan. p. 163.*

c) *Emend. IV. n. 51.*

d) TOURNEF. B.G.

e) C.E.

f) Semisubrectum A.

g) C. & ad A.E.

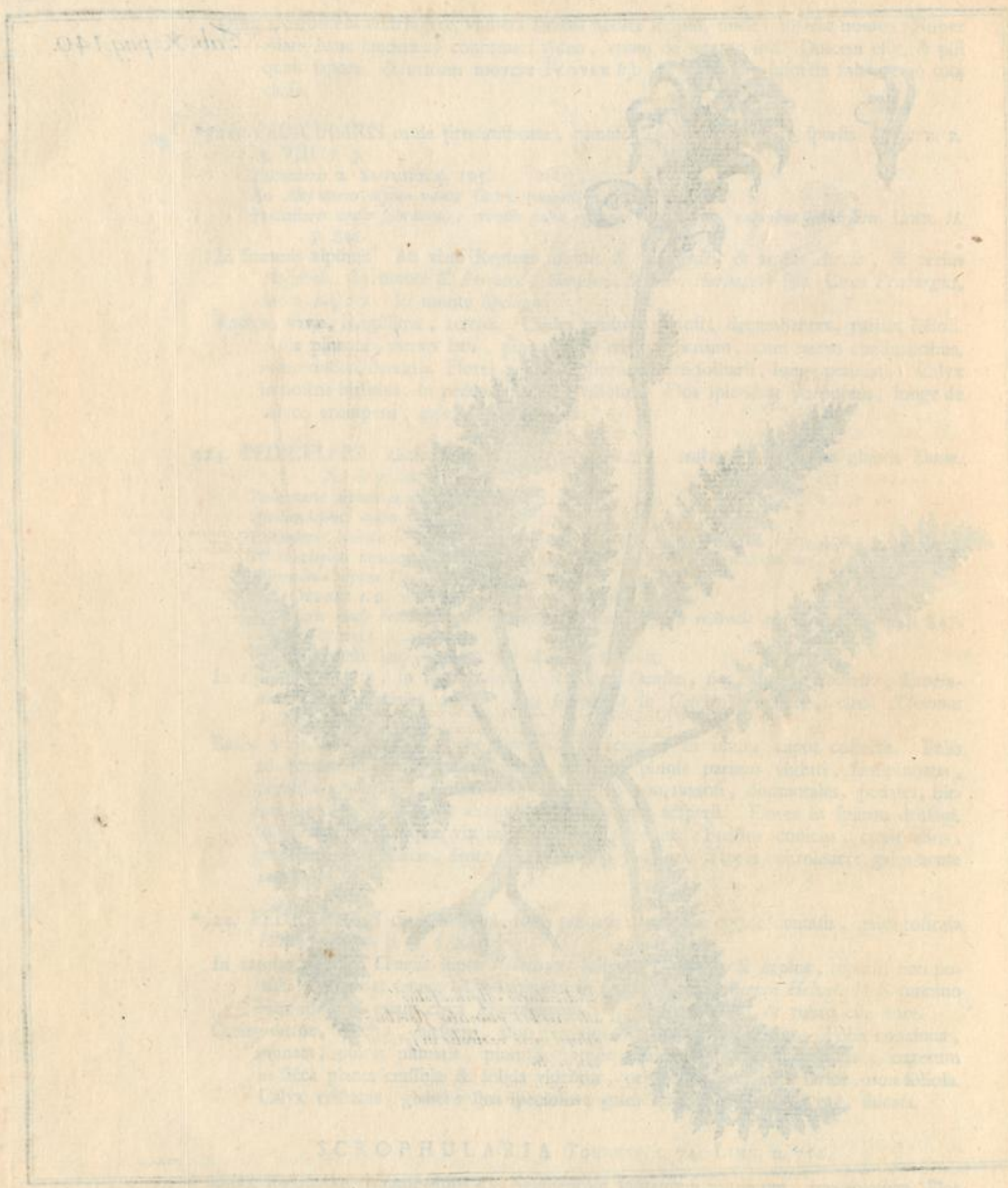
Tab. X. pag. 140.

*Pedicularis Alpina foliis
 alternis bis pinnatis floribus
 ochroleucis rostratis in spicam
 congestis.*

C. J. Weich. Sculp. Götting.

041 pag. 140

SCROPHULARIA

Tab. XI. pag. 140.

*ARETICA villosa scapis
unifloris.*

*PEDICULARIS foliis pinnatis, pinnarum pinnulis
dentatis, obtusis, galea rostrata.*

*Saxifraga petalis
latissimis luteis
lineatis.*

*ARETICA caulibus teretibus,
foliis imbricatis, floribus sessilibus.*

L. Willmann delinavit. Göttinge. Anno 1772.

Tab. XI. pag. 140.

an XI p. 140

Handwritten text, possibly a title or description, located in the middle-left section of the page.

Handwritten text, possibly a title or description, located in the middle-right section of the page.

Handwritten text, possibly a title or description, located in the lower-middle section of the page.

Handwritten text, possibly a title or description, located in the lower-left section of the page.

liptica contra tubum floris ad peracutum angulum reflectitur. Ex ortu labii superioris intus squamula carnosa, bifida, antrorsum prodeit. Fructus subrotundus *b*), bivalvis *i*), placenta pentagona; semina numerosa *k*).

325. SCROPHULARIA caule quadrangulo, alato, paniculato, foliis ovato lanceolatis.

Scrophularia femina CAMERAR. *Epit.* p. 867.

Betonica aquatilis DODON. p. 50.

Scrophularia aquatica major, caule fimbriato LOESEL p. 248. ic. 75.

Scrophularia aquatica BLAKWELL. t. 86.

Scrophularia foliis cordatis, petiolatis, decumbentibus, obtusis, caule membranis angulato, racemis terminalibus LINN. II. p. 864.

β Minor LOBEL. Teuton. p. 633. &c.

In aquosis vulgo.

Radix longe fluitat, & innumerabilia longa filamenta dimittit. Caulis præaltus, etiam sepedalis, ramosus, quadrangularis, angulis in alas foliaceas productis. Folia conjugata, lente ex ellipsi decrefcunt, non profunde circumferrata. Appendices subiectas non vidi, nisi in bonis iconibus expressas *l*). Caules longis lentisque spicis terminantur, ramosis petiolis. Calycis segmenta subrotunda, oris albis. Galea & squama cordiformis *m*), atropurpurea. Barba viridis, spadiceo aut purpureo mista.

Folia trita fætent & amara sunt, viresque habent vulnerarias *n*). Hanc esse Brasiliensem *Liquitayam*, qua addita sapor nauseosus fennæ aliquantum corrigatur, viribus non diminutis, MARCHANTIUS *o*) auctor est. Admittit de sapore Ill. TRILLERUS *p*), cæterum Scrophulariam nocere monet, & flatus facere, & hysterica mala. Mihi hæc tota classis ingrata, acris, & fætida displicet.

326. SCROPHULARIA caule quadrangulati, paniculato, foliis cordato oblongis.

Scrophularia CAMER. *Epit.* p. 866. RIVIN. t. 107.

Scrophularia major BLAKWELL. t. 87.

β Foliis ternatis PONTEDE. *Compend. tab. I.* p. 68.

γ Foliis & floribus viridibus RAI *Syn. III.* p. 283. BLAKSTONE p. 91.

Major hirsuta L. R. H.

Ad vias & fossas non aquosas. Varietatem γ Gottingæ reperi.

Adfinis priori, a nonnullis Cl. Viris conjuncta, differt radice tuberosa, multiformi: caule quadrangulati, non alato: foliis circa pediculum excisis, hætenus corditoribus, etsi longiora sunt. In galea pariter color purpureus, in barba viridis.

Folia amara, & fætida. Extractum aquosum gratum & dulce est; spirituosum melius, in aqua destillata nulla vis *q*) habitat.

Creditur vulnera repurgare, neque alio medicamento obsessos Rupellenses usos esse *r*) lego. Deinde a CHOMELIO decocta cum ea planta aqua *s*), & pulvis ipse *t*) intus sumtus, ad hæmorrhoides laudatur, & emplastrum ad easdem, quando cæcæ sunt *v*). Interno usu PURMANNUS ad hernias valere reperit. Verum neque in scrophulis, neque in hæmorrhoidibus cæcis fidele a Scrophularia auxilium Cl. BUCHWALD expertus est, & mihi, ut semel repetam, hæc classis displicet, neque Scrophulariam ferio in usu esse credo.

*327. SCROPHULARIA foliis longe petiolatis, cordatis, subhirsutis, petiolis ex aliis ramosis.

Lanivm II. urtica folio CLUS. *pannon.* p. 594. 595.

Scrophularia montana maxima COLUMN. p. 19.

Scrophularia flore luteo C. B. *prodr.* p. 118. RIVIN. t. 107. bene.

Scrophularia montana maxima latifolia BARRELIER ic. 273. bene.

Non alibi, nisi *Bischoffscelle* in Turgovia lecta, a Cl. SCHERBIO, & per Ill. virum J. GESNERUM mecum communicata.

Folia

b) G.

i) L.

k) O.

l) BLAKWELL.

m) BOEHMER. *ornam. flor.* p. VIII.

n) LOBELIUS.

o) *Mémoire de l'Acad. ann. 1701. add. LOCHNERUM*
Eph. Nat. Cur. cent. VII. obs. 65.

p) *Dispensat. T. I. p. 119.*

q) NEUMAN. T. II. P. IV. p. 209.

r) CHOMEL.

s) HILL. *British. herbal.* p. 115.

t) HENL. v. HEERS. *EHELICH. de Scrophular.*

v) TRAGUS, CRATO *Consil. L. III.*

N n

Folia longe petiolata, tenera, cordata, sed latiora, etiam obscure lobata, pene ribis, profunde circumferrata, mollia, subhirsuta. Flores in longis petiolis ramosis, ex alis foliorum prodeuntibus. Calycis folia quinque obtusa, in origine sua connata. Flos inflatus, campaniformis, in fauce contractus, ut in Hyacintho muscari: Segmentum superius subrectum, ovale, duo lateralia, duo ima transversim lata. Floris tubus pallens, absque squama illa cordiformi.

328. SCROPHULARIA foliis pinnatis, pinnis lobatis circumferratis, caule paniculato.

Ruta canina LOBEL. II. p. 55.

Scrophularia foliis pinnatis, racemo terminali nudo, pedunculis bifidis LINN. II. p. 865.

Minime in Helvetia rara, in arenosis, ad fluminum & lacuum ripas, ut ad Arolam sub *Arberg*, ad *Wiesam*, ad Rhenum versus *Crenzsch*, ad lacum Juratensem ultimum versus *Valorbe*, ad Lemanium circa *Coppet*.

Caulis quadrangularis, ramosus. Folia ima incisa, superiora tenuiter divisa, pinnata, nervo nigro, pinnis alternis, distantibus, latiusculis, simplicibus aut semibilobis, semitribolis, rotundis, circumferratis. Flores in spicam nudam, paniculatam, per summum caulem ramumve. Calycis ora argentea splendens. Segmenta subrotunda. Floris tubus albus aut atropurpureus. Galeæ lacinia atropurpurea. Barbæ segmenta potius rufa.

GRATIOLA LINN. n. 29. RIVINI.

Stamina quidem quatuor, sed duo sterilia absque antheris, a tubo floris libera x), quo iterum argumento vincitur, non posse Gratiolam ab hac classe ditrahi. Lacinia floris protubi portione majores, quam Digitali, magis reflexa, subrotunda, superior emarginata.

329. GRATIOLA.

Gratiola MATTHIOL. p. 697. DODON. *purg.* p. 119. RIVIN. t. 106. BLAKWELL. t. 411.

II. *Gratiola alpina* L. B. III. p. 435.

β Flore albo MAGNOL.

Frequens in udis Helvetiæ, ut *Ebroduni*, inter arcem & lacum. *Aux Grangettes*, versus lacum Lemanium. Circa *Boudry*, *Colombier*, *Anet*: *asfm Ried bey der Enge*. J. GESNER ad lacum *Luganensem* & *Clavennensem*. Vulgarem HUBERUS ex alpebus Rhæticiis retulit.

Caulis teres, erectus, ramosus, pedalis. Folia conjugata, sessilia, ex ellipticis acuminata, acute ferrata. Flores ex alis foliorum, in petiolis unifloris. Calycis folia acute lanceolata. Flos quam in Digitalibus, graciliorem tubum habet, galeam sursum reflexam. Segmenta faucium purpurea: fauces ipsæ flavæ, lanugine comantes.

Sapor totius plantæ amarissimus est & nauseosus, & salibus abundat y). Inter medicamenta est validius purgantia, jam antiquis z) botanicis testibus, ut etiam equos sua vehementia a) debilitet. Dosis b) proprio experimento, & in se ipso capto, C. GESNERUS ad scrupulum & semidrachmam fixit, infusæ in aqua herbæ, lotionis ad drachmam unam. Cl. BOULDUK c) pulveris radice ad sexaginta grana dedit, qua dosi vomitum movet. Etiam clyster d) alvum ducit. In cephalæ e), ut ego quidem intelligo, ad drachmam semis dabat *Hieronimus BOVIUS* f), decoctum ad drachmam in febribus quotidianis & tertianis nothis g) HEROLDUS, multo majorem dosim G. WIER h) & in hydrope ad drachmas herbæ duas. Sed dosim variari facit, quod sicca iners fiat i), perinde ut Ranunculi. In hydrope senior medicus plurimum apud nostrates Gratiolæ decocto utebatur: alii in dysenteria hypocacua substitui posse persuadentur k). In lacte infundere jubet TOURNEFORTIUS, cum infusum vinosum nimis calefaciat. Contra alii Cl. viri nimis vehementer l) sursum humores ducere monent & deorsum, malumque eventum Ill. BUCHNERUS vidit m), mormemque præcipitare tdistis est BOERHAAVIUS, si viscerum aliqua labes adfuerit. CHOMELIUS in clystere ad pugillum unum dosim decurtat, & PATRIUS BLAIR n) omnino

x) SCEPIN. p. 23. 24.

y) GROFROI III. p. 531.

z) CORDUS, PONTANUS CORDI discipulus, HEROLDUS ad MATTHIOL. *Epist.* p. 203.

a) MATTHIOLUS *ibid.* p. 212.

b) *Epist.* p. 226. 38. 94. *epist.* ad I. B. p. 147.

c) *Mémoire de l'Acad. des Sciences* ann. 1705.

d) QUESNAT I. c.

e) *Mal di mottone Flagell.* p. 40.

f) *ibid.* p. 43.

g) I. c.

h) *Obst.* p. 65.

i) LINN. *obstacul. medic.* p. 10.

k) BOULDUK, NAUCLER. *diff.* p. 18.

l) TRILLER. *dispensat.* I. p. 113.

m) *Miscell.* ann. 1728. p. 870.

n) *Dec.* VI. p. 276.

omnino pro suspecto medicamento habet. Pecora Gratiolam refutant, danturque Ebroduni prata, quæ ob Gratiolæ abundantiam pro inutilibus habentur. Præterea, quæ amara sit, a rusticis medicis ad externa mala adhibetur, non absque CÆSALPINI o) suffragio. Olim vires ficcantes & adstringentes C. HOFMANNUS olfecit.

DIGITALIS TOURNEF. t. 73. LINN. II. 758. &c.

Calyx quinquefidus. Segmenta superiora minora, ima maxima. Floris tubus p) latus, deorsum ventricosus q). Fauces patulæ r). Segmenta quatuor brevia, superius emarginatum s), minora ad latera, imum longius & amplius t). Fructus pyriforma v), vel ovatus, incurvus. Receptacula duo x).

*330. DIGITALIS foliis calycinis ovatis, galea simplice.

Digitalis rubra PASS. ic. P. II. n. 54.

Digitalis purpurea FUCHS. p. 893. TOURNEF. t. 73. A.E.F.K.L.M.

Digitalis RIVIN. t. 104. BLAKWELL. t. 16. OEDER. ic. t. 74.

Digitalis calycinis foliolis ovatis, acutis, corollis obtusis, labio superiore integro LINN. II. p. 866.

β Flore albo VAILL. p. 80. MORTON. p. 380.

C. GESNERUS ait, circa *Curiam* reperiri; sed nuper Cl. LA CHENAL jura civitatis huic plantæ vindicavit, quam circa *Badenweiler* & in adfensu montis *Ballon* repererit, DIVERNOI circa *Neufchatel*.

Caulis vix ramosus, bipedalis & ultra, erectus. Folia villosa, mollia, petiolata, ex ovatis longe lanceolata, per oram acute ferrata, petiolata, alterna. Caulis terminatur longa spica florum, ad unum latus converforum, nutantium. Calycis segmenta ovata. Labium floris superius simplex, lateralia duo semicircularia, imum parabolicum. Color purpureus, tubus albicans, intus purpureus maculis variis. Segmenta floris rotundiora. Semina pene quadrata, linea divisa.

Amara planta. Decocti cochlearia sex septem y), vomitum z), alvumque movent cum vehementia, non sine veneno a). Externum usum ad scrophulosos morbos, ad ulcera nimis laxa b), ad podagram, ad rachitidem laudant, sive tritam herbam imponas, sive unguentum c): Nobis ignota est, mihi suspecta. Lego tamen nuperum testimonium de usu decocti propter scrophulas, in desperato pene casu, diu, sumti, quoad cutis per squamas deflueret: denique laudatur etiam in hereditariis scrophulis d).

Hanc puto esse ferrugineam digitalem, quam J. C. BAWHINUS in *Vogeso* monte nasci ait.

331. DIGITALIS foliis calycinis lanceolatis, galea incisa, faucibus maculosis.

Digitalis lutea TABERNÆM. p. 567.

Digitalis flore luteo HORT. AICHSTETT. *est. ord. I. t. 1. f. 3.*

In Helvetia vulgaris in montibus, etiam in submontanis, ut in dumetis supra *Reichenbach*. Circa *Burgdorf an der Eymatte*, & ad pedem montis *Pinzberg*. Ad viam a *Balsfal* ad *Holderbank* &c.

Caulis non ramosus, erectus, tripedalis, cum foliis hirsutus. Ista sessilia, amplexicaulia, aut semiamplexicaulia, longe lanceolata, etiam subrotunda, ora obiter ferrata. Spica florum, ut in priori, flores hirsuti, lutei, intus ex sanguineo maculosi & venosi. Calycis folia lanceolata, segmenta floris acutiora, supremum emarginatum e), brevius, imum triangulare, in mucronem eductum.

332. DIGITALIS foliis calycinis lanceolatis, galea bifida, faucibus immaculatis.

Digitalis flore minore subluteo, angustiore folio L. B. II. p. 814.

Digitalis lutea LOBEL. *advers.* p. 245. & *ic.* p. 573.

Digitalis flore luteo minore RIVIN. t. 105.

Digitalis calycinis foliolis lanceolatis, corollis acutis, labio superiore bifido LINN. II. p. 847.

N n 2

In

o) L. V. c. 96.

p) TOURNEF. A. A.

q) *ibid.*

r) Ad E. F.

s) E.

t) F.

v) L.

x) M.

y) *On aerial influences* p. 49. 50. cum nausea.z) BUCHWALD p. 102. DODON. LOBEL. PECHY *herbal.* p. 105. RAI.a) *Hist. de l'Acad.* ann. 1748. p. 84. BOERHAAVE.b) *Chirurgie pharmac.* p. 101. BUCHWALD.c) *Ex floribus* RAI.d) *Aereal influences* l. c.e) Etiam tridentatum MOERLING. *Comm. Lit. Nor. ann.* 1743. *hibd.* 4.

In lapidosis deciduis & dumetis submontanis frequens: in Gubernio Aquilejensi ubique, fere super *Aquilejam*, *Bevioux*, *au Chalet* &c.

Vere diversa, foliis glabris durioribus, angustioribus, floribus minoribus, in spica crebrioribus, pallidis, non maculosis, segmentis calycis & floris acutis *f*), triangularibus, his pene æqualibus quinis, superiori manifesto bifido.

ANTIRRHINUM LINNÆI n. 750.

ANTIRRHINUM TOURNEF. T. T. 75.

& LINARIA TOURNEF. t. 76.

& ASARINA TOURNEF. t. 76.

& CYMBALARIA RIVIN.

atque ELATINE RIVIN.

Non possunt duo genera constitui, cum & Antirrhina calcar moliantur, & Linariarum aliquæ calcar habeant brevissimum. Multum etiam in florum fabrica est varietatis.

Calyx quinquefidus *g*), superioribus segmentis latioribus. Flos difformis, tubo lato *h*): faucibus floris plerumque superius & inferius in palatum tumentibus *i*), ellipticum utrumque, quæ duæ quasi maxillæ sibi congruunt, ut floris tubus sponte conniveat *k*). Labium superius bifidum *l*), reflexum: inferius ex illo palato trifidum *m*), cujus media lacinia minor est. Posterior pars floris vel in tumorem deprimitur *n*), vel omnino catcar *o*) educit, longius aut brevius. Fructus aliquot foraminibus *p*) per maturitatem patet.

I. ABSQUE CALCARE.

*333. ANTIRRHINUM *q*) foliis ellipticis obtusis, floribus spicatis, calycibus obtusis, calcare brevissimo.

Antirrhinum DODON. coron. p. 85. PASSÆI. RIVIN. t. 82.

Antirrhinum vulgare I. B. III. p. 1163. GARIDEL.

β. *Antirrhinum majus alterum*, folio longiore MILLER t. 42.

Antirrhinum corollis ecaudatis, floribus spicatis, calycibus rotundatis LINN. II. p. 859.

Inter Riviera & Bellinzona in arenosis. Ex muris antiquis passim, *Berna*, *Vivisci*, sed ea exempla non veræ cives sunt.

Pulchra planta & coronaria, caule erecto, etiam tripedali, ramoso: foliis ellipticis obtusis, floribus in spicam nudam congestis: calycis segmentis obtusis: flore amplo, purpureo *r*), cum palato flavo, initio calcaris evidente. Fructus cylindricus, capituli vitulini non dissimilis *s*), curvus. Ostiti inferioris squamæ duæ inferiores, una superior: ostitum inferiorum squamæ una major, & recta. Semina angulosa, atra.

334. ANTIRRHINUM foliis ellipticis obtusis, floribus sparsis, calycibus subulatis longissimis, calcare brevissimo.

Antirrhinum sylvestre seu minus DODON. coron. p. 87. 88.

Antirrhinum sylvestre HORT. AICHSTETT. est. ord. I. t. 9. f. 3.

Antirrhinum arvense RIVIN. t. 82.

Antirrhinum corollis ecaudatis, floribus subspicatis, calycibus digitatis, corolla longioribus LINN. II. p. 860.

β Flore albo BOERHAAVE.

Basilicæ passim inter segetes, sic circa *Roche*. Genevæ, versus *la Batie* I. B.

Multa similia. Caulis erectus, ramosus, sed non facile pede altior. Folia angusta, elliptica, obtuse lanceolata, mollia. Flores pauci, sparsi, sessiles. Calyx peramplus, quinquefolius, imis duobus foliis rectoribus, minimis, toto flore longior: iste purpureus

f) TOURNEF. G.H.

g) IDEM t. 75. H. t. 76. I. & in *Asarina* C.

h) t. 75. D.F.R.C. t. 76. a B. ad G. & in *Asarina* A.B.

i) t. 75. ad B. t. 76. B. & in *Asarina* ad A.

k) t. 75. B. t. 76. in *Asarina* A.

l) t. 75. A.A. in *Asarina* ibid.

m) t. 75. D. in *Asarina* sub A.

n) t. 75. sub C.

o) t. 76. G.

p) t. 75. G.H.I.K. in *Asarina* F.

q) *Herba* caule & foliis Anagallidis, flore albæ violæ, purpureo, minore, semine vituli narium simili DIOSCOR. L. IV. c. 128. *Antirrhinum* folio lini, hyacinthi flore, semine vitulinarium PLIN. L. XXV. n. 81. *Ανθισσινον* aparines simile, fructu simili vituli narium THEOPHRAST. L. IX. c. 21.

r) Pingitur a TOURNEFORTIO t. 75.

s) ibid. G.H.I.K.

pureus, tomento flavo: fabrica ut in priori. Calcar brevissimum. Fructus tribus foraminibus aperitur, quorum primum est in loculo superiori, & tres squamas habet inferius eminentes: in inferiori loculo hinc duæ squamæ, inde unica, ad se invicem inclinantur. Figura non recedit a capite vitulino.

II. CALCARE LONGIORI.

I. PALATO DONATA.

335. ANTIRRHINUM viscidum, foliis inferioribus conjugatis, ellipticis, obtusis, hirsutis, calcare dimidii floris longitudine.

Antirrhinum tertium CAMERAR. *Epit.* p. 922.

Linaria arvensis minima RIVIN. t. 85.

β Foliis reflexis HERMANN.

Antirrhinum foliis plerisque alternis lanceolatis, obtusis, caule ramosissimo, diffuso LINN. II. p. 852.

In agris glareis, muris, passim frequens.

Tota planta pinguis est, unguinosa, villosa, mollis. Caulis ramosus, dodrantalis. Folia elliptica, obtuse lanceolata. Flores ex foliorum alis, in petiolis unifloris. Calycis foliola longa, angusta. Segmenta tria superiora a duobus inferioribus hiato distantia, per quod calcar exit. Flos exiguus, calcare curvo, dimidii floris longitudine, tubo & labio superiori violaceo: barba & mento albidis. Fauces villo aurantio clausæ. Fructus ovalis, duobus foraminibus apertus.

336. ANTIRRHINUM foliis linearibus adscendentibus, congestis, caule erecto, spicato.

Linaria t) prima DODON. *Pempt.* p. 183.

Linaria lutea vulgaris I. B. III. p. 456. BLAKWELL. t. 115.

Linaria RIVIN. t. 83.

Linaria vulgaris nostras. Ic. Reg. 128.

β Flore minore C. B. in ipsa urbe Basilea, prope portam D. *Johannis*.

Antirrhinum foliis lanceolato linearibus, confertis, caule erecto, spicis terminalibus, sessilibus, floribus imbricatis LINN. II. p. 858.

Caulis erectus, sæpe ramosus. Folia adscendentia, rubra, glauca, linearia, acuta, glabra. Flores in summis ramis spicas faciunt, breves & densas. Calycis dentes lanceolati, pene æquales. Calcar curvum, conicum, dimidio flore longius. Floris v) labium superius strictius, replicatum, sulfureum, mento & medio labii inferioris tumore flavis. Fructus ovalis. Semina rotunda, plana, ala foliacea marginata. Accedit staminibus stamen quintum, imperfectum x), spongiosum.

Sapor falsus, amarus & ingratus est, & oleum y) empyreumaticum inter elementa abundat. Intus sumta *Linaria* urinam movet, ex antiqua observatione, etiam alvum z); ad icterum laudata a), acris tamen, & mihi suspecta aliisque b). Extus admota, cataplasmatibus forma, & unguenti potissimum, ad hæmorrhoides magnis laudibus celebratur c).

Celebris est *Peloria*, in quam *Linariae* d) flores in Suecia degenerasse visi sunt. In ea flores sunt pentapetaloides, quinque calcaribus cornuti, pentastemones e). Semina non maturat, ut a monstro expectes f). In eadem planta & *Linariae* florem, & *Peloriae* vidit Ill. FABRICIUS g). Quare monstrum est, non distincta species h).

337. ANTIRRHINUM foliis linearibus, adscendentibus, confertim spicatis, calcare flore longiori.

Linaria

t) *Oxyris* ramos fert lentos, tenues, in iis folia nigra, quasi *Lin.* In ramulis semen rubescens PLIN. L. XXVII. n. 88.

v) *TOURNEF.* t. 75.

x) *GLEICHEN Reich der Pflanzen* t. 21.

y) *GROFROI* III. p. 731.

z) *TRAGUS.*

a) *PLIN. l. c. LOBEL.*

b) *BLAIR.*

c) *CHESNEAU* obsl. p. 346. L. III. c. XI. *TOURNEFORT.* *PURMAN. Lorberkranz* p. 607.

d) *Amenit.* I. p. 55. t. 3. & in propria disp. de *Peloria.* *Pelorioides* LUDOLF. p. 160.

e) T. III.

f) *DUCHESNE des fraiziers.*

g) *Hort. Elth.* II. p. 210. Imos flores monstrosos, superiores naturales *KRASCHENINNIKOF* p. 99.

h) Ita etiam *Cl. DU CHESNE fraizier. remarq.* p. 52-53.

O o

Linaria lutea montana Geniste tinctoria folio C. B. ad pedem Montis S. Bernardi reperta.
Linaria αλκυμας-βομυλωκαλος RICHER.

Eo loco nuper lecta, quo C. B. & in valle S. Nicolai circa Praborgne.

Omnia simillima prioris, folia, habitus, flores. Tantum flos totus satore flavus est, mento quidem tinctoria, calcare longiori, quod totam floris longitudinem superet. Calycis segmenta longiora, minus lanceolata. III. LINNÆUS pro varietate habet, neque valde repugnare.

338. ANTIRRHINUM caule procumbente, breviter spicato, foliis verticillatis.

α Flore purpureo, rictu non aureo, humilior, *Osyris purpureocerulea repens* LOBEL. *advers.* p. 410.

Linaria parva purpurea foliis sine ordine dispositis I. B. III. p. 460.

Linaria minor flore ceruleo MANGET. *Pharm.* T. II. t. 15. p. 567.

β Pulcherrima & humillima, galea alba, purpureis lineis parallelis striata, barba alba, sed mento miniato.

γ Varietas purpurea rictu aureo.

Linaria αλκυμας-βομυλωκαλος RICHER.

Linaria Pannonica II. CLUS. *Pannon.* p. 309.

Linaria quadrifolia supina C. B. SCHEUCHZER. *It. I.* p. 42. *It. IV.* p. 338.

δ. *Linaria hispanica* IV. CLUS. *hist.* p. 321. ex fide horti sicci C. B.

α. δ. *Antirrhinum foliis quaternis lineari lanceolatis, caule diffuso, floribus racemosis, calcare recto,* LINN. II. p. 856.

In alpium lapidosi, & glareosi, secundum fluvios rivosque, & secundum labium lapidum ruinas ubique. In planitiem etiam cum fluviis descendit, im *Kandergrien* i); in confluenta fl. *Rhodani* & *Arve* CHERLER. In montosis rarior, tamen in *Chasseralle* lecta est.

Pulchræ plantulæ caules vix dodrantes, ramosi, procumbentes. Folia glauca, crassula, ovata, aut elliptica, etiam lanceolata, quaterna in verticillo, etiam terna & quina. Flores in summa planta congesti brevem in spicam: pro portione maximi & speciosissimi. Calcar longissimum, incurvum; galea stricta: utrumque labium violaceum, mentum aureum: sic apices staminum. Semina plana, marginata.

339. ANTIRRHINUM caule repente, foliis reniformibus, quinquelobatis.

Cymbalaria MATTHIOLI p. 1124. CAMERAR. *Epit.* p. 860. RIVIN. t. 36.

Flore albo PONTEDER. *anthol.* p. 249.

Frequens in muris vetustis *Basileæ*, *Seduni*, *Tugii*, *Aldorfi*, *Lugani*, *Mendrisii*. CHERLERI tempore nondum in Helvetia nascebatur.

Caulis ramosissimus longe reptat, & muros cespitibus suis obducit. Folia alterna, circa pediculum excisa, fere reniformia, septiloba, levia. Flores ex alis foliorum in oblongis petiolis unifloris. Calyx purpureus, foliis brevibus, lanceolatis, pene æqualibus. Galeæ duo lobi, subrotundi: mentum barbæ bifidum: descendentia tria segmenta in universum violacea. Sic calcar, quod incurvum est, tertiæ partis floris longitudine. Mentum flavum. Fructus globosus, ventricosus.

Non est hybrida k) planta, quam duæ species *Elatines* produxerint. Neque enim eodem locos natales habet. Arvenses sunt *Elatinæ*, in tota Helvetia frequentes, ubi nusquam *Cymbalaria* reperitur. *Cymbalaria* muraria planta est.

Succulenta est, tota aquosa, cum aliquo amarore & adstrictione. Extractum aquosum succi amarum est, non ingratum: aqua inodora; sal volatilis nullus HERMAN D). *Vulnerariam* esse IDEM. Ad scabiem WELSCH, quod credas, ob saporem fumarie adfinem.

340. ANTIRRHINUM caule procumbente, foliis hastatis, imis conjugatis, superioribus alternis.

Elatine CAMERAR. *Epit.* p. 754.

Elatine seu Veronica femina BLAKWELL. t. 170.

β Flore ceruleo C. B.

Antirrhinum foliis hastatis alternis, calycibus procumbentibus LINN. II. p. 851.

In agris & inter stipulas, sequenti similis, magis villosa.

Folia

z) Etiam circa *Memmingen* EHRMARD. *Pflanzenbist.* II. p. 159. k) LINN. *plant. Hybrid.* p. 22. n. 30. l) *Disp. de Cymbalar.*

Folia ima conjugata, superiora alterna: ima etiam sagittata, inde alter hamus deficit, deinde uterque. Passim dens aliquis accedit. Flores ex alis foliorum in petiolis unifloris. Calycis foliola ex ellipticis lanceolata. Flos brevis & latus; galea fature violacea, erecta: barba pallida, cum palato & trifida barba, cujus segmenta ovalia. Calcar antrorsum incurvum, flore paulo brevius.

341. ANTIRRHINUM caule procumbente, foliis villosis, ovatis, imis conjugatis, superioribus alternis.

Veronica femina CAMERAR. *Epit.* p. 462.

Elatine RIVIN. t. 86.

Antirrhinum foliis ovatis alternis, caulibus procumbentibus LINN. II. p. 851.

Passim in agris & inter stipulas.

Habitus repens, ramosus; folia ima conjugata, superiora alterna, ovata, integerrima, vel minutis dentibus ferrata, lanceolata. Flores solitarii ex alis in longis petiolis. Calycis segmenta ovata, lanceolata, se contegunt imbricata. Tubus floris brevissimus, labium superius atropurpureum, inferius & mento & barba luteum. Calcar acute conicum, flore brevius. Linariam esse sensit JUNGIUS.

Peloriam *m*) in hac specie Cl. RAMSPEK *m**) reperit circa *Gundeldingen*, vario gradu difformem, limbo plano sexpartito, tribus segmentis violaceis, sex etiam vestigiis tumorum labii inferioris: calcaribus sex, staminibus sex. Ea omnia alias simplicia fuerunt, alias tantum calcar bifidum, labium inferius quadrifidum.

Ex hac planta, cum hyoscyami succo expresso, & cum oleo inspissato balsamum faciunt *n*).

II. PALATO NULLO.

*342. ANTIRRHINUM foliis imis elliptico lanceolatis, acute dentatis, caulinis capillaribus trifidis.

Linaria Bellidis folio C. B. *Prodr.* p. 106.

Linaria odorata DODON. *coron.* p. 399.

Antirrhinum foliis radicalibus, oblongis, serratis, corollis calcaratis patulis LINN. II. p. 860.

In segetibus Genevæ versus *Vernier* Gen. DE SAUSSURE.

Folia ad terram ex ovatis lanceolata, argute circumferrata. Ad caulem capillaria, bipartita & tripartita. Caulis erectus, bipedalis, ramosus, longa & rara spica terminatus. Flores perexigui, violacei, in brevibus petiolis. Calyx capillaribus pene segmentis: fauces apertæ absque palato, calcar breve & curvulum. Ob defectum palati *Dodartia* a MILLERO accensetur.

m) *Comm. Gotting.* T. I. p. 351. t. 15. f. 4.

*m**) *Conf. Abt. Helvet.* II. p. 25.

n) *Hecquet. pharmac.* p. 83.

IV. PLANTÆ FLORIBUS DIFFORMIBUS.

II. POLYPETALÆ.

STAMINIBUS CONNATIS.

I. INTER DIDYNAMIAS & PAPILIONACEAS MEDIÆ.

I. OCTOSTEMONES TRIPETALÆ.

POLYGALA a) TOURNEF. t. 79.

POLYGALÆ LINN. n. 851. sp.

Calycis tria foliola viridia, brevia, superius nempe & duo infima: duo vero media petalodea b), venis coloratis picta, ovalia, acuta, perampla, quæ paulatim in viridem colorem redeunt, & fructui utrinque adfident. Flos tripetalos c), in oblongum tubum figuratus d). Supremam carinam ejus tubi efficiunt duo petala cava, extrema parte conjuncta, plicata: inferiorem unicum petalon absolvit, carinæ simile, sursum cavum, fructum amplectens. Idem replicat duos margines in acuti cordis speciem: a quo corde duæ laminæ profunde sexfidæ descendunt e). Fructus compressus, cordiformis f), bilocularis, dicoccus. Unguis unicus, in duo plana plicatus, educit octo stamina brevissima g). Non est vera diadelphia.

343. POLYGALA procumbens, foliis imis subrotundis, supremis linearibus.

Polygala minor, foliis ad radicem rotundiusculis HELWING. flor. quas. p. 40.*Polygala cerulea, purpurea, alba* TABERNÆM. p. 831.*Polygala buxi minoris folia, flore ceruleo* VAILLANT. t. 32. f. 2. & p. 161. n. 4.*Polygala floribus cristatis, monerofis, caulibus erectiusculis, foliis radicalibus obovatis majoribus* LINN. II. p. 987.

In pratis & alpinis.

Caules semisubrecti, breviores, vix semipedales. Folia prima subrotunda, firmula: superiora linearia; in alpinis tamen omnia ovato lanceolata. Flores plerumque cærulei.

Amaror in ista est diuturnus & valens: purgat absque incommodo. Cum in Virginiana Polygala vires ad peripneumoniam ex Cl. TENNENT experimentis innotuissent, & cum IDEM vir Cl. in pleuritide, & peripneumonia, & podagra pari felicitate ea herbula usus fuisset; etiam hanc Cl. viri BOUVART & DU HAMEL b) ad similem usum revocant. In pleuritide ergo Polygalæ infusum exsiccationem promovet: minori dosi data febrem minuit; continuo symptomata mitigat, expectorationem promovet, ad unum cochlear data: una alvum, urinam, & vomitum ciet i), ut tamen Virginiana Polygala viribus excellat k). Deinde in hydrope, & in anasarca, aqua cum Polygala decocta bono cum effectu, & cum lotii incremento data fuit, cum in pinta uncia herbæ decocta ad dimidiam exhalasset, & per horam tria cochlearia fumerentur l). Non sine successu in phthisi datam fuisse Ill. CRANZ m). Et nuper ad sanguinem dissolvendum eximius medicus SARCONIUS Polygala usus est.

344. POLYGALA caule erecto, foliis linearibus, acutis.

Polygala vulgaris major C. B. VAILL. t. 32. f. 1.

Variat flore albo, cæruleo, purpureo.

Polygala floribus cristatis, racemosis, caulibus herbaceis, simplicibus, procumbentibus, foliis lineari lanceolatis LINN. II. p. 986.

In pratis ficcis & sylvis.

Folia ima etiam breviora, latiora, sed lanceolata, leviter amara, reliqua linearia, lanceolata. Caules erecti. Reliqua eadem.

Prior in vulgarem culta non redit HILL. brit. herb. p. 82.

POLYGA-

a) Polygala palmum alta, in summo caule semen lenticalæ, adstricto gustu. Lac auget DIOSCOR. L. IV. c. 737. PLIN. L. XXVII. n. 96.

b) TOURNEF. K. L.

c) Pro monopetalo IDEM.

d) A. B.

e) TOURNEF. E. MALPIGH. n. 144.

f) TOURNEF. E. F. G.

g) LINN. n. 364.

h) DU HAMEL Mem. de l'Acad. ann. 1739.

i) BOUVART. mem. de 1744.

k) Mem. de 1739. p. 184.

l) Mem. de 1744.

m) Mat. medic. II. p. 180.

POLYGALOIDES GUNDELSHEIMERI apud JOHRENIUM.

DILLENII *nov. gen.* p. 152. t. 9.CHAMAEBUXUS TOURNEF. *Mem. de l'Acad.* ann. 1705.

Calyx trifolius, foliolis ovato lanceolatis, venosis, supremo maximo. Flos tripetalos *n*), fabricam imitatus floris papilionacei, duobus petalis *o*) pro vexillo subpositis, cujus finis ovalis est, imo petalo ex carina *p*) connato, & ex duabus alis, quarum dimidia pars libera ex carina rostro obtuso terminatur, & cis id rostrum, utrinque, ovalem appendicem *q*) educit, quæ conjunctæ appendices cavum intercipiunt, ut in floribus papilionaceis, quo stamina continentur & tubæ. Ex initio rostri octo stamina oblongis filamentis. Ornamenti flabelliformis defectus, & calyx triphyllos hanc plantam a polygala separant.

345. POLYGALOIDES procumbens foliis duris, ovatis, nervo aristato.

Anonymos flore coluteæ CLUS. *Pann.* p. 47.*Pseudo-Chamaebuxus* HORT. AICHSTETT. *vern. ord.* 6. t. 12. f. 3.*Polygala floribus inberbibus sparsis, carina apice subrotundo, caule fruticoso, foliis lanceolatis* LINN. II. p. 989.

β Macula in flore purpurea CLUS.

In omnibus montosis frequens, in ascensu *Planfavey* prope *Roche*, *Plantour* prope *Aigle*, *M. Hauenstein* &c.

Caules lignosi, semiprostrati, vix dodrantes. Folia folida, sicca, ovata, nervo aristato; superiora elliptica, lanceolata. Flores inter folia sessiles, in petiolis unifloris, qui vagina trifolia excipiuntur. Flos ochroleucos, cum macula in extremis alis aut crocea, aut purpurea, quæ etiam petala superiora extrema simili colore tingit.

II. HEXASTEMONES.

Hæ veriores diadelphicæ stamina habent, utrinque terna connata.

FUMARIA TOURNEFORT. t. 237. & LINNÆI n. 849.

FUMARIA RIVIN. *tetrapetal. irreg.*& CAPNOIDES *r*) TOURNEF. *ibid.*

Character non est in calyce, qui alias bifolius est *s*), nullis alias; neque in fructu, qui modo brevis, rotundus, monospermos, modo filiquosus, longus, polyspermos, modo alterius est fabricæ. Sed flos constantem fabricam servat. Tetrapetalos est, tantum ut petala alias firmiter connascentur, alias laxius, quod idem in papilionaceis accidit. Figura, quæ in papilionaceis. Vexillum reliqua petala *t*) comprehendit, longissimum, sine lato, ovale, per medium gibbum: idem retrorsum in erectum cylindricum calcar *v*) producit in eo a papilionaceo diversus. Alæ paulo breviores, strictæ *x*), sine in juga tria majora, duo minora, plicato, isque finis cum altera ala mediam tubam comprehendit. Carina fulcata *y*), vexilli longitudine, gracilis, extrema parte cava, sæpe divisa *z*). In calcar squama ex altero ungue staminum retrogreditur. Stamina duo *a*), lato ungue: singulum sustinet tres apices *b*) longos, gracilesque, & cum sodali filiquam comprehendit.

346. FUMARIA foliis multifidis, lobis subrotunde lanceolatis, fructibus monospermis.

Fumaria MATTHIOLI p. 1158. RIVIN. *tetrap. irreg.* T. I. BLAKWELL. t. 237. cum caractere.

β Flore pallescente I. R. H.

γ Flore

α) TOURNEF. C.D.E.

o) C.D.

p) E.

q) F.

r) Capnos seu pes gallinaceus foliis tenuissimis, sparsis, flore purpureo viridi PLIN. L. XXV. n. 98. Fructuosa, per tenera, coriandri similis, foliis candidioribus, undique numerosis, cinereis, flore purpureo, succo acri DIOSCOR. L. IV. c. 105. Nostra esse videtur.

s) Ad I.

t) B.B.

u) B.B.I.

x) Ad E.

y) C.C.

z) ibid.

a) Ad G.

b) ibid.

P p

γ Flore albo TABERNÆMONT. p. 32.

Varietates habet MICHELI *Hort. florentin.* p. 39.

Rarissima GESNERI seculo, nunc ad muros, in vineis, hortis & agris vulgo provenit. Radix fibrosa. Caules numerosi, intricati, ramosi, teneri, succulenti, dodrantaes.

Folia glauca, plana, latitudine ubique fere eadem, pinnata, pinnis pinnatis, pinnulis trilobis, lobulis trifidis & bifidis. Flores in spicas densas. Calyx dentatus, bifolius; flos c) roseus vexillo integro, sine subrotundo, quem gibbus viridis dividit. Alarum finis & latera vexilli atropurpurea, rostrum carinæ subrotunde lanceolatum; media pars, ejusdem vexilli anterior viridiuscula. Squama crassa, in calcar retrogressa, sine curvo. Stamina duo lata, apice tricuspide. Siliqua globosa d), monosperma.

Planta succulenta, molliter amara e): in succo spissato nitri similes crystallos deponit: saponacea absque morfu & calore: resolvens, coagula viscerum abdominalium liquefacit: Succus f) ad duas uncias datus cum fero lactis alvum leniter solvit g), sanguinem, ut vocant, depurat, scorbuto resistit h), cutanea vitia i), & ruborem faciei nimium contemperat, si præterea corporis exercitatio accesserit, verno tempore. Hoc innocuo remedio vulgo in Gallia utuntur, eoque morbus atrabiliaris passim superatur. Debile cum sit medicamen, poterit aliquando medicum in morbo hypochondriaco sefellisse. Non putem essentiam spirituosam vires plantæ recipere, quæ sibi relicta refrigeret k). Extractum seu succum spissatum magis probavero, cujus drachma una alvum ducit l). In phthisi decoctum & succus multo usu profecit m). Fumariæ species in Dalmatia ad arthritidem magni fit n). Taniam ea superatam o) lego. In fundo decocti vel infusi salem alcalinum & tamen crystallinum visum legi p). In sale cinerum sal marinus cum sulfure admixtus est q).

*347. FUMARIA foliis pinnatis, pinnis pinnatis, pinnulis lobatis, ovatis, siliquis brevibus, incrispatis.

Fumaria montana TABERNÆM.

Pseudo Fumaria flore luteo RIVIN. t. 74.

Fumaria tingitana radice fibrosa, perennis, flore ex albo flavescente, siliquis curtis PLUKNET. *almag.* p. 262. t. 90. f. 2.

Fumaria siliquis linearibus tetragonis, caulibus diffusis, angulosis LINN. II. p. 984.

In Helvetia transalpina vulgo, circa *Capo di Lago, Mendris* &c.

Caulis ramosissimus. Folia pinnata, pinnis pinnatis, pinnulis petiolatis, trilobatis, ovatis & simplicibus. Flores in spicas breves congetti, lutei. Folia calycis lanceolata, bina. Vexilli pars anterior margine suo contracta, media linea elevata dividitur. Retrosum idem calcar semiplanum remittit, in quod duo ungues tendunt, conglutinati, incurvi. In alis rotam elevatam sex radiorum habent. Carina & stamina similia. Fructus latiusculus, brevis, incrispatus. Semina magna, nigra, reniformia.

348. FUMARIA radice bulbosa, caule simplici bifolio, bracteis ovato lanceolatis.

Fumaria altera CAMERAR. *Epit.* p. 891.

Fumaria bulbosa I. TABERNÆM. p. 35. & II. EJUSDEM p. 36. & III. p. 37. & IV. p. 38.

Fumaria bulbosa radice cava major C. B. I. R. H. GARIDEL. p. 194. ic. 38.

Pseudo-Fumaria RIVIN. *tetrapet. irreg.* t. 72.

Variat flore albo, cujus quatuor icones TABERNÆMONTANUS dedit p. 35. 36. 37. 38. subflavescente, &c.

Ubique ad sepes, in umbrosis, primo vere.

Radix difformiter subrotunda, modo solida, modo cava, ut certo vidi. Caulis ex radice unicus, erectus, non ramosus, levis, supra terram bifolius. Folia glauca, tenera, glabra, pinnis alternis pinnatis, pinnis primis denuo pinnatis, pinnis secundis multilobis, lobis obtusis, pinnulis simplicibus & incisis, circumscriptione totius folii triangulari, ut in umbelliferis. Scapus floralis fert racemum laxum, florum

c) Tetrapetalos FABRIC. *hist. bac.* p. 49. 50.

d) Q. R.

e) Analysin habet RIECKE *de fumaria.*

f) Recentem herbam recte præfert SALADIN p. 250. b.

g) MESUE p. 14. Etiam Syrupus p. 139. b.

h) LINN. p. 247.

i) MALOUIN. *chym.* p. 104.

k) Putat STAHL. *mater. med.* p. 328.

l) NICOLAI *mat. med.* p. 227.

m) FÆK *sel om chroniska Sjukd. bot.* p. 17.

n) RUMLER *obl.* 82. *Fumaria Split.*

o) Succo ROUSSEY *de fumar.*

p) *Journ. de Trecoux* ann. 1711. m. Juillet.

q) GMBLIN. *Comm. Acad. Petrop. V.* p. 289.

rum fere duodecim, transversorum, quibus interponuntur folia simplicia; ex ovatis lanceolata. Calyx nullus. Flos *r*) vulgo purpurascit: alarum pars plicata saturatiori colore est. Calcar floris longitudine. Vexillum reflexum, cordatum, carina bifida. Intra calcar squama bifida retrocedit, parieti adnata. Siliqua oblonga, in uncum terminata, bivalvis, sed difformis, tumens, feminibus subrotundis, duodenis, de valvularum commissione pendentibus.

Vetustiores inter nuperos Aristolochiam dixerunt, haecenus non bene. Vulnerarias vires tamen ei tribuunt *s*), & radicis pulvis carnes spongiosas *t*), de osse efflorescentes, absumere dicitur. In febribus intermittentibus laudatus *v*); ut alia amara. Emmenagogam vim ei tribuunt, quæ sit in aristolochia, cui tamen radicem inodoram non supposuerim *x*) pro succedaneo. In radicum cinere sal communis admiscetur *y*).

349. FUMARIA radice bulbosa, solida, caule simplici, multifolio, bracteis digitatis.

Fumaria bulbosa seu tuberosa minor TABERNÆM. p. 39.

Aristolochia vulgaris, flore purpureo HORT. AICHSTETT. *hybern.* t. 7. f. 2.

β Minor, junior, flore sæpe virente.

Radix cava viridi flore LOBEL. ic. p. 760.

Fumaria bulbosa radice non cava, minor C. B.

Aliquanto rarior. In subalpinis, circa *les Plans*, & inde sursum per alpes, aux *Nombriaux*. Prope *Ebrodunum* I. B. *Geneva* STROBELBERGER p. 181. *Basilea* versus novam domum, & extra urbem minorem C. B. de minore, inter salices ad *Wiesam* CHERLER, tum circa *Münchenstein*, *Neubaus*, *klein Hüningen*, *Bottigen*. Im *Gebüsch bey Rieben*, *Basler Merkwürd.* VII.

Certo differt, neque est planta prior 348. anno secundo adultior, cum *Berna* nunquam palmata, circa *les Plans* ea sola nascatur; neque ullo modo probabile est, ex una planta utramque natam esse *z*).

Radix solida, multo quam priori minor, neque avellanam nucem facile superatura. Folia numerosiora, quatuor ad sex, plerumque teneriora, angustiora. Folia inter flores, sive bractæe, profunde digitatæ, in digitos pene parallelos divisæ. Squama in calcar retrocedens mucronata, non bifida, libera, neque parieti adnata. Tumores laterales vexilli minores: Habitus totus humilior. Non bene etiam nuper LINNÆUS *z*z) cum priori conjungit. Flos cæterum & folia, & facies satis similes.

III.

I. PLANTÆ PETALODÆ.

II. POLYPETALÆ.

III. FLORIBUS DIFFORMIBUS.

III. STAMINIBUS DENIS, IN DUO SYSTEMATA DISPOSITIS.

DIADELPHIÆ LINN.

PAPILIONACEÆ TOURNEF. t. 209. OEDERI II. n. 64. & 207.

LEGUMINOSÆ BOERHAAVII.

Classis naturalis est, quam floris difformitas cum didynamiis, fructus cum filiquosis tetrapetalis conjungit, & feminum ex valvarum commissione suspensio, atque nidi in valvarum cavitate pro feminibus exculpti. Calyx monophyllos *a*), ex suo tubo in quinque segmenta inæqualiter divisus. Flos difformis, papilionaceus *b*), tetrapetalos *c*), aut omnino pentapetalos, si carinam sæpissime aut fissilem, aut bipedem, pro duobus petalis numeraveris, non repugnante TOURNEFORTIO Petalum supremum, *Vexillum* TOURNEFORTII, reliqua petala immatura continet *d*): maturius plerumque partem alarum anteriorem deserit *e*), & ab iis ad rectos angulos elevatur,

P p 2

& deni-

r) Eum pingit TOURNEF. t. 217. A.B.C.D.E.F.G.H.K.L. M.N.O.P. Dipetalon esse FAERIC. ibid.

s) LOBEL. *advers.* p. 266.

t) HELD. *Eyb. Nat. Cur. Cent.* VI. obf. 86.

v) *Bresl. Saml.* 1718. Oct.

x) LUDOVICI p. 218.

y) GUKLIN. *Comment. Petrop.* T.V. p. 289.

z) LINN. *Flor. Suec.* II. p. 246. 247.

*z*z) p. 984. Conf. III. LUDWIG *de minuend. spec. plantar.* MORRING. *Comm. Lit. Nor.* ann. 1740. heb. 6.

a) TOURNEF. I. c. B. B.

b) SPIGEL. *Isagog.* c. 12.

c) TOURNEF. D.E.F.

d) D.

e) ut 211. A.

& denique reflectitur, ambitu plerumque subrotundo, per medium plicato. Idem posteriorem partem reliquorum petalorum propriis tumoribus coerces. Duo petala lateralialia, quæ *alæ*, semper æqualia, novello fructui parallela, adfident, & plerumque hamos *f*) retrorsum remittunt, qui fructui contegendo & staminibus continendis subsidio sint. Imum petalum, seu *carina*, sæpe aut fissilis, aut bipes, sursum cava, sine latiori, aut obtusius *g*) rostrato, aut acutius, fructum subnascentem continet. Sed propior eum comprehendit *Vagina h*) constanter alba, sursum cava, & superius aperta, cujus finis in novem stamina discedit, quorum medium longius est *i*). Fissuram superiorem decimi staminis filamentum complet, aliquanto latius; rarum vero est, si cum ea conferbuerit. Fructus, qui *Siliqua* dicitur, totam plerumque vaginam replet, & ad ejus finem anteriorem reflectit tubam simplicem *k*), sine sæpissime latefcente, immixtam staminibus. Quando fructus vagina brevior est, tunc hujus pars anterior solum tubam continet. Siliqua duabus partibus æqualibus *l*) & similibus, constat, convexis, posterius & antè acuminatis, sibi congruentibus, quæ commissione duplici uniuntur, quarum superior aperitur, & ad inferiorem femina *m*) suis ex petiolis suspenduntur *n*): Semina farinosa, aut amara, aut proprio blando, fatuo, sapore prædita, sæpe homini, semper avibus grata sunt, & quadrupedibus herbivoris.

Certa Classis, genera habet difficilia, minus bene determinata, & sæpe quasi arbitrarie definita.

Ordines a foliis sumo, non quod folia essentiam generum ingredi putem, etsi Trifolium vix alium communem characterem habet: sed quod facilis sit is ordo, etsi exceptiones patitur.

I. FOLIIS SIMPLICIBUS AUT TERNIS.

GENISTA.

GENISTA TOURNEF. t. 411.

GENISTELLA TOURNEF. t. 413.

GENISTASPARTIUM TOURNEF. t. 412.

GENISTA LINN. n. 852.

Non facilis character. Calycis segmenta duo superiora brevialia, a tribus inferioribus aliquo hiatu sejuncta, quæ sibi propiora, minus profunde incisa sunt. Floris petala amplius a se invicem recedunt, quam in ulla alia *o*) hujus classis specie, & alæ non raro ad angulos rectos a carina abeunt. Vexillum, aliter *p*) quam in anonide, strictum, antè angustius, emarginatum. Alæ carina longiores *q*), hamo brevi. Carina bipes, longe aperta, rostro obtuso, non recurvo: tuba globulo terminata. Fructus parum turgidus *r*): in eo aliquot *s*) femina reniformia, nostris certe in speciebus.

Genista tinctoria L.

350. GENISTA inermis, foliis glabris, confertis, ellipticis, lanceolatis, floribus sessilibus spicatis.

Genista tinctoria DODON. *pempt.* p. 463.*Genistella* RIVIN. t. 67.*Genista foliis lanceolatis glabris, ramis striatis, teretibus, erectis* LINN. II. p. 298.Duas varietates habet MICHELI *Hort. Florent.* p. 40.In sterilibus arvis ubique, & potissimum circa Bernam *im Forst* & circa *Pümplich*.

Caules numerosi, duri, angulosi, fere erecti, ramosi, terminantur spica florigera. Folia solitaria, terno ordine sibi succedentia, conferta, ex ellipticis lanceolata, firma, glabra. Flores conferti, flavi, quales dixi *t*): Siliqua longiuscula, pene plana, glabra, polysperma. Semina lentiformia, hilo incisa, nitida.

Jam veteribus ejus usus *v*) ad tingendas lanas notus fuit, ad crassiores luteos pannos potif-

f) t. 209. F.G.*g*) E.*h*) M.*i*) MALPIGHI ic. 179.*k*) L.*l*) P.P.Q.Q.*m*) T.*n*) MALPIGHI ic. 195. 248.*o*) Ad A.*p*) A.*q*) ibid.*r*) E.G.G.*s*) G.G.*t*) Stamina tantum octo habere SCOPOLI p. 532.*v*) PLIN. L. XVI. c. 18.

potissimum utilis: cum urina & cineribus clavellatis aurantium colorem impertit x), estque inter fidos colores y); post Serratulam tamen sequitur, infirmior, & majori copia debet adhiberi z). Ex ea, cum aqua calcis cocta, cum creta contusa, & iterum cum alumine cocta, fit color saturate flavus zz).

351. GENISTA inermis procumbens, foliis duris, subhirsutis, spicis floriferis brevibus.

genista pilosa

Chamaegenista prima CLUS. *Pannon.* p. 50. *Hest.* p. 103.

Genistella pilosa I. B. I. P. H. p. 393.

Genista foliis lanceolatis, obtusis, caule tuberculato decumbente LINN. II. p. 999.

Non perinde frequens, ut quidem in *Germania*. I. B. non longe *Friburgo* reperit Cl. GAGNEBIN non longe à *Pierre pertuis*, & inter *Delsperg* & *Lauffen*, in rupibus vallis *Motier grand val*, ad usque *Corendelin*; porro à la *Chanx de fond*, à la *Brèche*, au *Ceruil chaude*. In summo monte *Balon*: semper in *Jura* monte, & & continuo *Jura Vogeso*. In colle gramineo, qui agros *Wylenses* à sylva cognomine separat, Cl. LA CHENAL.

Frutëx ramosissimus, procumbens, ramis pedibus, angulosis. Folia dura, ovata, pene cordata, brevia, complicata, sericeo villo subtus splendentia. Flores per foliorum alas in brevibus petiolis sessiles, in brevem spicam collecti: flavi, vexillo extus hirsuto. Alæ vix hamatæ, à carina longissime ad angulum rectum distant. Carina recta, cochlearis similis, fissilis. Siliquæ hirsutæ, latiusculæ, polyspermæ & dispermæ.

352. GENISTA foliis ovato lanceolatis, hirsutis, spinis in ramis senescentibus ramosis.

germanica

Genistella FUCHS p. 220.

Genistella spinosa RIVIN. t. 67.

Genistella aculeata TABERNAEM. p. 1102.

Genista spinis compositis, ramis floriferis inermibus, foliis lanceolatis LINN. II. p. 999.

Lausannæ vulgo in sylvis. Circa *Salezam* RAIUS. Circa *Basileam* passim versus *Burgfelden*: in sylvæ *die Hard* oris ad Rhenum declivibus è regione pagi *Crensach*. In colle ad *Limagum* prope *Wettingen*, &c.

Caulis fruticosi, ramosissimi, cubitales, erecti. Rami juniores foliis tecti: in singulis foliorum alis ramus novellus, & una pluresve spinæ semifoliaceæ. In vetustis ramis folæ spinæ superfuni, etiam ramosæ, pungentes. Folia triplicato ordine sibi succedunt, ima ovata, reliqua ovato lanceolata, viridia, hirsuta. Flores longi, pene sessiles in spicam collecti. Calycis segmenta superiora discedentia ima propinqua, dens imus capillaris. Alæ vix auriculatæ. Carina bipes, duobus tumoribus siliquam urget. Flos flavus: vexillum retrorsum reflexum, cordiforme, hinc dimidia carina brevius, carinatum: Carina prælonga, recta, non rostrata, bipes. Alæ carina multo breviores. Siliqua brevis, lata, hirsuta, nigra, tribus feminibus turgens. Stylus decimus distinctus.

353. GENISTA foliis cauli adpressis ellipticis, sine patente ovato lanceolato.

sagittalis

Chamaegenista altera CLUS. *Pannon.* p. 51.

Genista sagittalis Pannonica CAMERAR. *Hort. ic.* XIII.

Genista ramis ancipitibus, articulatis, foliis ovato lanceolatis LINN. II. p. 998.

In sylvis helveticis vulgaris, in *M. Jorat*, *Suchet*, supra *Eglisau*: *Basileæ* versus *Burgfelden*, &c.

Mira plantæ fabrica. Caulis totus foliosus, articulatus. Rami non ramosi. Folium quodque ellipticum, cauli adpressum & adnatum; pars ulterior ovato lanceolata reflectitur ad rectos fere angulos, glabra ea, firma & virens. Spicati flores ramos terminant. Calycis folia duo inperna brevia, tria inferiora longa, medium fere capillare. Flos flavus: vexillum reflexum, cordatum: alæ obscure hamatæ, carina paulo breviores; ista vexillo æqualis, bipes, sine amplo, subrotundo, non reflexo. Stylus decimus distinctus. Siliquæ totæ hirsutæ, nigrae, compressæ, quatuor feminibus fartæ, pene rotundis, nitentibus.

SPAR-

x) SPRAT. *Hist. of the Roy. Soc.* p. 299.
y) HELLOT. p. 397.

z) *Art de teindre les Soyes* p. 45.
zz) Schuttgelb LINDER. *färgkonst* p. 82.

SPARTIUM a) LINN. sp. n. 818.

GENISTÆ TOURNEF. sp.

A Genista differt potissimum calyce bilabiato, in duo segmenta discedente, superius & inferius. Flos magnus, vexillo amplissimo, alis brevioribus, carina fissili, aliquanto longiori. Siliqua perinde polysperma.

*354. SPARTIUM foliis inferioribus ternatis, hirsutis; superioribus simplicibus. *Genista* DODON. *pempt.* p. 761. RIVIN. t. 65. BLAKWELL. t. 144. cum caractere. *Cytisogenista scoparia* I. R. H. DU HAMEL *arbres* p. 203. *Spartium foliis ternatis solitariisque, ramis inermibus angulatis* LINN. II. p. 996.

Non superat arenosas fylvas Alfatæ, neque in Helvetia reperta est, nisi in Transalpina, a *Bellizona* adusque *Mendris* ad vias. Sub *Furca* monte in valle *Oscellana*.

Frutex sepedalis, ramosus, ramis angulosis, longis, virgatis, omnibus erectis. Folia prima petiolata, trifoliata, hirsuta, obverse cordata: ulteriora in ramis simplicia, ex ovatis lanceolata. Flores in spicam rariorem, cum intermixtis foliis subrotundis. Flores petiolati, maximi. Calyx coloratus albus; dens superior ter incisus, inferior bis. Carina tota bifida, longissima, obtuse rostrata. Alæ ovales, obtusæ, brevi petiolo. Vexillum amplissimum, reflexum, emarginatum; flava omnia. Fructus latus, nigerrimus, compressus, ex alarum commissura pubescens, polyspermos.

Planta amara, multum salis b) continet, unice diuretici, & tartari vitriolati adfinis c): Quare lixivio d), & ipsius plantæ decocto e), hydropem legimus superatum fuisse, & idem lixivium aliis cineribus præfertur, quales sunt juniperi cineres f). Loco Caffæ femina adhiberi posse g).

Sed etiam Genistæ hortensis flores & semen vomitum movent b) cum vehementia, a duabus drachmis ad semuncem dati.

Flores nostræ Genistæ conditi Capparidis locum tenent, minus tamen grati i).

Hæc eadem planta nuper ad coria præparanda adhibita k) est, & eadem commoda præstat, quæ cortex quernus. Ex eodem etiam cortice, in thermis macerato, & fila, & satis bonæ telæ, sed utique crassiores parantur l).

*355. SPARTIUM caule decumbente ramoso, foliis solitariis ovatis, floribus longe petiolatis *Emend. II.* n. 41. p. 20. †

Nova planta passim in *Burgundia* Comitatu nascitur, sed etiam in finitima Helvetia, ut in *Mairie de la Brevine*, au *Roulier* a Cl. CHATELAIN lecta, & à la *Chaux de fonds*, dans la grande *pature de la brèche*.

Caules angulosi, ramosi: folia non dura, ovatis longiora, cis finem latiora, obtusa, hirsuta, neque sericea omnia, etiam infima solitaria. Petioli unciales: flos quam paulo dimidio minor, floresque minus ad unum latus coniecti. Calyx bilabiatus, superiore segmento bidentato, dentibus triangularibus, acutis, curvulis, inferiori tridentato: vexillum venosum, flavum, amplum, emarginatum, sic alæ latæ, ovales, evidentiori hamo. Carinæ rostrum curvum, multo quam priori acutius.

ANONIS m) TOURNEFORT. t. 229.

ONONIS LINN. n. 863.

Character difficilis, cum plantæ ab omnibus scriptoribus ad Anonides relatæ, neque foliis, neque flore, neque fructu convenient. In calyce discrimen maximum, valde patente,

a) Spartium DIOSCORIDIS videtur esse Genista juncea IV. c. 152.

b) Ad sesquidrachmam ex libra GEORGI.

c) *Mem. de 1762.* p. 614.

d) *Hanover. Collectan.* obs. 22.

e) MOEHRING. *Epb. Nat. Cur Vol. V.* obs. 32. BRASSAVOLA *Exam.* p. 110. MONRO *dropfy* p. 44. sq. MEAD *monita* p. 138. cum semine Sinapi.

f) *K. svenska wetensk. handling.* 1762. trim. I.

g) DUBERGER *tr. des liqueurs.*

h) PREVOT *medicina pauper.* p. 512. MAGAT. *var. medic. vult.* l. c. 55.

i) CORTES. *miscell.* p. 205. ad grana 90. BROOKE t. 4. p. 205.

k) *Götting. gel. Anzeig.* 1755. p. 1304. LA LANDE *art de tanner* p. 14. *Hanoversche Samlingen* 1755. n. 97.

l) DU CHESNE *Manuel, Traité des arts* p. 46. *Hist. de l'Acad.* 1763. n. 1.

m) Ononis inter spinosas in ramis spinas habet, adpositas folio rutæ simili, toto caule foliato, aratro inimica PLIN. L. XXI. n. 58. Anonis, aliis Ononis, ramosa, fœno græco similis, nisi quod fruticosior sit, hirsutiorque, odore jucundo, post ver spinosa PLIN. L. XXVII. n. 12. Adde ex DIOSCORIDE Anonidem dici & Ononidem, ramos habere dodrantales, frequentibus geniculis, capitulis rotundis cinctis, foliis non jucunde olentibus: in ramis acutæ spinæ L. III. c. 18.

patente, cujus inferiores tres dentes prælongi, flori æquales sint, duo supremi ad se invicem incurventur. Vexillum reliquis petalis amplius, plicatum, modice subrectum. Alæ perbreves, etiam carina breviores, hamatæ. Carina acute rostrata. Stamen decimum non distinctum. Siliqua turgida, oligosperma, ut semina tribus non plura sint.

356. ANONIS caule decumbente, ramis senescentibus spinosis.

α Junior planta nondum spinosa.

II. Flore albo MATTHIOLI p. 675.

β Adulta & spinosa.

Anonis FUCHS. p. 60. RIVIN. t. 69. BLAKWELL. t. 302.

Anonis, *Ononis*, *vesta bovis* TABERNEMONT. p. 528.

II. Flore albo TABERN. ib. LOBEL. *advers.* p. 378. MORTON *Northamptonshir.* MATTHIOL. p. 675

III. Erectior, autumnalis.

Anonis spinosa, *fruticosa*, *erecta*, *flore pallido* VAILL. FABREGOU II. p. 136.

Anonis floribus racemosis geminis, *foliis ternatis*, *superioribus solitariis*, *ramis inermibus subvillosis* LINN. II. p. 1006.

Vulgatissima ad vias, & in arvis, neque varietates albæ raræ sunt. In Ægypto & vicina Asia arida deserta & fabulosa obducit r).

Caulis semiprostrati, duri, ramosissimi, cortice rubro, hirsuto. Junior absque spinis est, viscosa & fetida. Cum ætate o) quisque ramus in lignosam, & duram spinam terminatur. Folia ex vagina, sive ex pedunculo foliaceo amplissimo, nascuntur, quæ bifida, nervosa, ferrata, ex brevi pedunculo unum folium, etiam duo & tria profert, hæc rarius. Flores ex alis ramulorum, in petiolis brevissimis, unifloris; solitarii, aut gemini; in summis demum ramis spicam quamdam foliosam efficiunt. Calyx hirsutus, longe tubulosus, incurvus: Segmenta superiora subrecta, quasi fissura separata, imum longius. Vexillum amplissimum, plicatum, roseum. Alæ carina breviores, hamis brevibus. Carinæ rostrum amplissimum, purpureum, in origine bipes. Stamina non distincta p). Siliqua brevis, rhomboidea, trisperma: Semina inique reniformia q).

Multum olei, acidi salis, & terræ continet: radix præ diuretica habetur r), & aperiente, ut calculi symptomata ab ejus usu sublata legas s), lapillosque expulsos t). Cortex sumtus ad drachmam urinam movet, etiam cum vitio v), ut ab ejus usu lotium præter voluntatem manet, sed etiam menses pellit. Sarcocelen usu pulveris radicis superatam fuisse x) MATTHIOLUS. Sed id nimium videtur y). Decocto Anonidis caput in cephalalgia Ungarica z) bagymaz fricatur. Aquam inutilem esse facile credo a). In sale cinerum falsa natura est & adstringens b). Muria condi, antequam spinosa fiat, cibo gratissimam c).

Anonis spinis carens purpurea C. B. quæ non spinosa CLUS. *Pannon.* p. 52. passim ab aliis repetita, ut a ROYERO d) & J. BAUHINO e), & quam Cl. STÆHELIN circa *Reichenbach* se reperisse putabat, diu me dubium tenuit. Planta BAUHINORUM folia, ut in icone CLUSIANA, ampliora habet, vaginas maximas, spicas in summis ramis confertas, foliis eminentibus non distinctas, calyces, & caules in iis spicis maxime tomentosos, ut pro diversa stirpe haberi possit. Non tamen est ejusmodi inter meas exemplum, quod satis tuto pro diverso haberi possit, etli *Caspari* BAUHINI plantam puto differre: quare de eo malo ampliari. LINNÆUS, quam distinxerat, nunc conjungit.

357. ANONIS foliis subrotundis ferratis, petiolatis, floribus petiolis multifloris.

Cicer sylvestre GESNER. *Hort.* p. 254. b. *Verius* LOBEL. *Icon* II. p. 73.

Cicer sylvestre trifolium I. B. II. p. 295.

Idem puto *Cicer alpinum* LOBEL. *Illust.* p. 169.

Q q 2

Ononis

u) HASSLEQUIST. p. 107.

o) BORHMER. *flor. Lips.* p. 139. TREW. *Centur.* IV. n. 1.

p) TREW. ic.

q) GREW. t. 74.

r) Etiam in equis. AGRICOL. *Ammon.* p. 179.

s) HÆRN *rat. med.* VI. p. 290.

t) MONAV. DIOSCORIDES apud CRATON. *Epist.* II. p. 367. PLIN. L. XXVII. n. 12.

u) LENTILIUS.

x) MATTHIOLUS p. 675.

y) Jam BORRICHIO & aliis, æquid GESNERI.

z) ALBERTI *de eo morbo.*

a) BUCHWALD p. 188.

b) STAHL. *mat. med.* p. 362.

c) DIOSCORIDES.

d) p. 126. sesquicubitalis esse.

e) *Spec.* II. p. 393.

Ononis fruticosa pedunculis trifloris, calycibus triphylo bracteatis, foliis ternatis subrotundis,
LINN. II. p. 10.

Formosa planta ad pedes omnium rupium septentrionalis Alpium catenæ amat nasci, sub *Gemmio*, sub *Mouventant*, en *Ovannaz*, sur *Champ*, sub *Sublins* prope *Bevioux*. Inter *Orsieres* & *S. Branchier* in jugo meridionali. Etiam ad *Salevæ* montis pedem J. B. & RAIUS.

Caulis fruticosus, cubitalis, brachiatus, cortice subhirsuto, absque spinis. Folia longe petiolata, a caule distantia, ternata, viridia, hirsuta, mollia, rotunda, acute circumferrata. Scapi florigeri ex foliorum alis aphylli, triflori, pauciflori, biunciales: petioli singulares cernui: stipulæ gemellæ, ex ovatis lanceolatæ, ferratæ. Calyx flore multo brevior, campaniformis, segmentis subulatis. Flos speciosus. Vexillum grande, replicatum, roseum, venis coloris saturati pictum. Alarum petiolus brevis, hamus obtusus, color albus. Carina alba, rostro purpureo, acutissimo, fere absque hamis. Stamina novem & unum. Totus habitus viscosus.

358. ANONIS viscida, foliis pedunculatis ternatis, petiolis unifloris.

Ononis lutea CAMERAR. *Epit.* p. 444.

Natrix lutea herbariorum LOBEL. *ic.* II. p. 28.

Anonis viscosa spinis carens lutea major C. B. PONTEDER. *antholog.* L. I. c. 32. p. 91. SCHEUCHZER *It.* IV. p. 329. MILLER *t.* 33.

Natrix f. RIVIN. *t.* 68.

Ononis pedunculis unifloris aristatis, foliis ternatis, ovatis, stipulis integerrimis LINN. II. p. 1008.

Nihil frequentius in Gubernio Aquilejensi, torrentium alveos, & glareosa adclivia. Au *Tombey*; in alveo fluminis *Gryonne*, circa *Bevioux*, & in *Valesia* ad vias.

Radix, ut priori, lignosa, serpens & multiplex. Caules duri, fruticosi, cubitales. Vaginæ ad ortum petioli foliosi longæ, bifidæ. Folia petiolata, ternata, anguste ovata, nervosa, argute ferrata, cum tota planta viscida, & olentia. Scapus floriger unicum foliolum petiolatum producit, & florem unicum, nutantem, sub eo vero stipulam brevem hirsutam. Flos grandis, calyx magnus, flore adulto breviori, brevi tubo, segmentis longis subulatis. Flos luteus: vexillum cordiforme, amplissimum, fuscis lineis striatum. Alæ magnæ, rotundæ, hamatæ, carinam fere æquant. Ampla ista, rostro acuto, longoque. Stamina omnia connata. Siliqua longa, non torosa, hirsuta, aspera, subcylindrica, aliquot semina continet, ad octo.

359. ANONIS foliis ternatis, ovatis, ferratis, subhirsutis, floribus sessilibus, calycibus hiantibus *Catalog. rar.* p. 762.

Ononis lutea sylvestris minima COLUMN. *ecphyas.* p. 301. 304.

Anonis lutea, montana, non spinosa, minima BARRELIER *ic.* 1107.

Ononis floribus subsessilibus lateralibus, foliis ternatis, glabris, stipulis setaceis, calycis aristis corolla longioribus LINN. II. p. 1007.

Vulgo in Gubernio Aquilejensi, multis locis, ut in via *le Tombey*, supra *Bex*. Sic inter *Leucam* & *Sideram Valesia*, & circa *Fouly*, *Saillon* &c.

Caules non spinosi, lignosi, ad summum pedales, toti foliis & floribus & vaginis foliorum tecti. Folia tota subhirsuta, per ætatem calva, ternata, longe petiolata, nervosa, argute circumferrata. Vaginæ biunces, ovato lanceolatæ. Flores in summo caule in ala folii pene sessiles, petiolati, ternati, medio foliolo ovato, ferratis omnibus. Calycis patuli hiant lacinie, longæ, latæ, lanceolatæ, hirsutæ, rigidæ. Vexillum amplum, replicatum, luteum, purpureis lineis pictum: alæ saturate flavæ, carina breviores, exiles, hamatæ. Ista rostro lato, modice acuminato, petiolo brevissimo. Fructus brevis, tumidus, subhirsutus, niger, trispermos.

Planta odorata viscida.

II. FOLIIS OMNIBUS TERNATIS.

CYTISUS TOURNEF. T. 416. LINN. n. 877.

Calyx parvus, nec patens, bilabiatus g), denticulis superne duobus, inferne tribus. Vexillum petiolatum, petiolo ad aliquam distantiam a reliquis petalis remoto, lateribus reflexis. Siliqua non turgida, compressa, polysperma h). Genus Spartio proximum.

360. CYTISUS

f) *Natrix herba, radix avulsa hircum olet* PLIN. L. XXVII n. 83.

g) TOURNEF. ad C.
h) K.L.

360. CYTISUS racemis simplicibus, pendulis, foliolis ovato oblongis LINN. II. p. 1041. *Cytisus laburnum* L.

Varietas major, aut latifolia *a*.

Trifolia arbor CORD. p. 187.

Anagyris latifolia HORT. AICHSTETT. *vern. ord. frut. z. 7. f. 1.*

Laburnum RIVIN. p. 62. *Nov. Eph. Nat. Cur. Vol. II. obs. 15.*

Garden of Eden t. 27. p. 361.

β Angustifolia.

Anagyris altera CAMERAR. *Epit. p. 672.*

Varietates habet MICHELI *Hort. Florent. p. 32.*

In sylvis Helvetiæ occidentalis vulgarissimus, in Gubernio *Aquilejensi*, potissimum in sylvâ *la Chenau*, qua itur in vallem *Ormond*, a falinis *Panex*, & in vicina *Valesta*: in præcipitibus scopulis, quos Urba flumen prope *Moncharan* dividit, in *Saleva M. &c.*

Arbor decempedalis, quando spontanea, frondosa. Folia longè petiolata, ternata, elliptica, integerrima, subhirsuta. Rami terminantur in pendulas spicas, nudas, speciosas. Flos ex longo petiolo suspensus, flavus. Vexillum emarginatum, reflexum, maculis intus fuscis pictum. Alæ, quam carina, longiores, hamatæ. Siliqua subhirsuta, ad sex usque semina reniformia continet.

Amara est: semen purgat & vomitum ciet, ad flagitium usque *i*). Nostri *Aubours* vocant, quam in vocem *Laburnum k*) veterum degeneravit. Materies nostro non nigra quidem, ebena *l*) proxima, sed flavescens cum venis obscurioribus, dura, & invicti roboris, ad clavos ligneos, ad instrumenta musica utilis, & ad arcus *m*). Non *n*) est *Cytisus o*) veterum, virgultis subtortis, floribus albis, vel galbneis, odore mellito, semper virens frutetum, fativum, in vetere re rustica celebre *p*). Veteriorem *Cytisum* MARANTA *q*) indicavit, consentiente ROBERTO BRADLEY *r*). Neque est *Guajacum s*).

361. CYTISUS foliis ovatis nitidis, floribus spicatis, cernuis, calycibus & siliquis ferrugineis. *Cytisus nigricans* L.

Synonymorum maxima difficultas.

Est *Cytisus primus* CLUS. *Parm. p. 36.*

Cytisus Gesneri, cui flores vere spicati I. B. I. P. II. p. 370.

Cytisus RIVIN. t. 17.

Long Spiked Cytisus, *Garden of Eden l. c.*

Cytisus foliis ovato longis, racemis simplicibus erectis LINN. II. MILLER t. 117. f. 1.

In Helvetia transalpina a *Giornico* ad *Luganum* usque: circa *Chiavennam*, in valle *Madia*: in *Pragallia* circa *Plurs*. Ajunt etiam circa *Scaphusiam* nasci.

Arbuscula quatuor pedum, erecta, ramis sursum tendentibus, cortice, foliorum parte averfa, calyce, & siliqua tenui argenteo villo obsitis. Folia petiolata, terna, ovata. Rami terminantur spicis longis florum breviter petiolatorum, ex petiolis curvis nutantium. Calyx bilabiatus, labio superiori integro, inferiori tridentato, dentibus minimis. Flores suaveolentes, flavi. Vexillum ovatum, brevius, planum, retrorsum flexum. Carina maxima, latissima, sursum versa, rostro lato. Alæ paulo carina breviores, ovatæ, ut flos totus brevis sit, & latus. Siliquæ curvæ, planæ, polyspermæ. CORDUS utrinque levia folia describit: sed villus est brevissimus.

Vulnerariam esse BOCCONE *t*).

Anagyridis ramum inter plantas circa *Viviscum* lectas THORELLUS Chirurgus habuit: sed nemo eam arborem in Helvetia sponte nascentem reperit.

MELILO.

i) MATTHIOL. p. 931.

k) Alpina arbor *Laburnum* dura & candida materie, flore cubitalis longitudinis, quem apes non tangunt PLIN. L. XVI. ed. 8.

l) De *Cytiso* PLINIUS L. XVI. c. 40. Comparat etiam DU HAMEL *arbres* p. 207.

m) BELLON. *neglect. culc.* p. 129.

n) BELLON. Verum esse *Cytisum* HEROLD apud MATTHIOLUM, p. 209.

o) MARCELL. p. 171.

p) Mire commendabat ARISTOMACHUS apud PLINIUM L. XIII. *Cytisus* frutex albus est ut *Rhamnus*, ramos spargens cubitales & majores. *Folia* *Fœni* Græci, aut *Loti trifoliæ*, minora: trita erucam olent, & cicer recens sapiunt. Apes adlicit DIOSCORIDES L. IV. c. 108.

q) p. 36.

r) *Survey of ancient husbandry* p. 285.

s) Monet contra MONTANUM FALLOPIUS *de morb. gallic.* p. 28.

t) *Mus. di. ffic.* p. 139.

MELILOTUS a) TOURNEFORTII t. 229.

TRIFOLII sp. LINN.

Difficilis alioquin character Trifolii non debet plantis perturbari, quas facile sit separare. Meliloto calycis dentes breves, imus brevissimus b), trifolio longi, imus longissimus. Flos Meliloto neque perinde longus, neque strictus. Vexillum dimidia parte c) fui subrectum, in Trifolio plerumque rectum. Alæ Meliloti vexillo pene pares, (quæ breves trifoliis), & carina longiores, quæ pene recta, obtusa. Siliqua de calyce eminens d), inflata e), monosperma & disperma f). Flores racemosi, non capitati.

362. MELILOTUS filiquis racemosis, pendulis, rugosis, dispermis, acutis.

Melilotus RIVIN. t. 6. BLAKWELL. t. 80.

Trifolium odoratum, seu *Melilotus* DODON. coron. p. 190.

β. *Melilotus vulgaris altissima frutescens, flore luteo* T. aut *de Par.* p. 289. &c.

Lotus sylvestris flore albo TABERNÆM.

II. *Melilotus fruticosa, candida major* HIST. OXON. II. p. 161. t. 16. f. 1.

Melilotus vulgaris altissima, flore albo TOURNEF. aut *de Paris* p. 289.

Vulgaris Melilotus luteo & albo flore, in arvis & ad vias frequens est. Alteram sepedalem albo flore, circa dirutam arcem Belp olim legi.

Caulis durus, rectus, ramosus, vulgo bipedalis. Folia ternata, glabra, glauca, ovata, profundius circumferrata. Singulum ramum longa spica florum pendulorum & retroverforum terminat. Seta capillaris ad petioli originem g). Vexillum plicatum, leviter bifidum. Alæ hamatæ, vexillo æquales. Carina fililis, rotundo sine, non recurvo. Siliqua turgida, transversim rugosa, perbrevis, femine unico, de crasso funiculo pendulo, aut duobus.

Planta validi & peculiaris odoris h), acris & amara, sapore ingrato, ut pecori tamen non displiceat i). Pessimo sapore triticum inficit k). Florum odor non ingratus, ex quibus aqua ad ignem stillat, quæ suaves odores commode recipit l).

Habetur vulgo pro planta emolliente m), & eo scopo in clysteribus, fomentis, emplastris adhibetur; creditur ad ciendas suppuraciones efficax esse; etiam ad cutem a vesicatorio unguento nudatam. Infusum florum ad colicos dolores, ad ventris inflammationes, ad ischuriam n) laudatur o). Dysenteriam p) solo Meliloto superatam lego, cum in primo stadio morbus hactenus moraretur. Unguentum flavum cum butyro tritorum ad malas lippitudines q) utile fuisse dicitur. Oleum r) infusum ad renum dolores olim laudes meruit.

Et tamen mihi acris potius videtur planta, quam emolliens, ut irritet s) & discutiat potius t), quam suppurationem promoveat. In Anglia in desuetudinem abiit v). Cum casu in semen lini se admiscuisset, in angina nocuisse vidi.

TRIFOLIUM TOURNEF. t. 228. LINN. n. 896.

Difficilis character, difficilior, si Melilotos admisceas. Essentialis est habitus trifolius, floresque in spicam densam, fere subrotundam, collecti, & erecti, qui per maturitatem dependent. Calycis denticuli perangusti a), imus longior b). Flos longus c), striatus d). Vexillum sæpe emarginatum, vix reflexum, sed longum e), ut reliqua petala longe excedat. Alæ breviores, hamatæ f). Carina dipetalos g), brevissima h). Siliquæ

a) Melilotus, Seratula campana. Flos & odor & color DIOSCORID. croco vicina, in coronis antiquorum Italicorum locum habebat PLIN. L. XXI. n. 17. DIOSCOR. III. c. 91. Sed Antiquorum Melilotus alba & odoratior habebat siliquas cylindricas, penibus puerorum similes, inquit SERAPIO simplic. c. 18.

b) TOURNEF. B.

c) A.

d) ad B.

e) E.

f) E.

g) ad SAUVAGES flor. p. 185.

h) THEOPHRAST. caus. VI. c. 22. siccum melius olere.

i) SCHREBER III. Saml. p. 55.

k) Mus. rust. II. p. 255.

l) GEOPROI III. p. 836.

m) DIOSCORIDES.

n) Eo sine in NICOLAUM p. 179.

o) CHOMEL.

p) COBER. obs. II. p. 94.

q) EHRHARD. plant. bist. XI. p. 4.

r) MESUR p. 187. b.

s) Chirurgie pharmac. p. 115.

t) DETHARDING method. p. 77.

v) Chirurg. pharmac. l. c.

a) TOURNEF. E.H.O.P.S.

b) E.

c) A.M.

d) ibid.

e) Conf. M.A.

f) C.

g) D.

h) ibid.

Siliquæ breves *i*), aut reconditæ in calyce, aut eminentes. Multis trifoliis petala omnia confervent *k*), ut flos vere sit monopetalos. Idem sæpe cum maturecente femine superest & una marcescit.

O R D O I.

SILIQUA DE CALYCE EMINENTE

TRIFOLIASTRA MICHELI.

363. TRIFOLIUM spicis ovatis densissimis, strepentibus, caulibus diffusis.

Melilotus minor TRAG. p. 593.

Trifolium pratense, luteum, femina, flore pulchriori, seu Lupulinum I. B. II. p. 381.

Trifolium pratense, luteum, capitulo lupuli C. B. VAILLANT. p. 196. t. 22. f. 3.

Lupulinum RIVIN. t. 10.

Trifolium spicis ovatis imbricatis, vexillis deflexis persistentibus, calycibus nudis, caule erecto, LINN. II. p. 1087. sed maturior caulibus diffusus est.

Icon mus. rust. IV. n. 2. f. 5.

In agris & inter stipulas ubique.

Caulis duri, brachiati, pedales, erecti, vel procumbentes. Folia nervosa, glauca, glabra, modo pene ovata, modo cordata, aut sectorem referentia circuli, cujus radii integri sint, arcus ferratus. Stipulæ ad summum ortum magnæ, ovato lanceolata. In longis, nudis, petiolis spicæ florales, subovata, densissimæ: flores pedunculati, flavi, per ætatem penduli, qui cum femine marcescunt, sicque fiunt, & strepunt, fusco colore, cæterum tetrapetali *a*). Vexillum amplissimum, cordatum, reflexum, striatum. Alæ & carina vexillo insignissime breviores, illæ hamatæ: carina recta, non rostrata, dipetala. Calycis segmenta lanceolata. Siliqua petiolata, monosperma, femine ovali, crasso, petiolato.

Eximium pabulum præbet, & a perito agricola fistuloso illi *b*) hispanico Trifolio præfertur.

364. TRIFOLIUM spicis strepentibus paucifloris, caulibus erectis. *It. bercyn. n. 5.*

Trifolium lupulinum alterum minus RAI *plant. cantabr.* p. 166. *Syn. III. t. 14. f. 3.*

Trifolium spicis ovalibus, imbricatis, vexillis deflexis, persistentibus, caulibus procumbentibus, LINN. p. 1088.

Frequens in pratis udis, v. c. inter *Muri* & ericeta torfacea cis *Günligen*.

Caulis humiles, pedales, erecti, parum ramosi, parum foliosi. Folia parva, emarginata, argute ferrata. Capitulum laxius, spicæ similis, florum luteorum fere sedecim, dum senescit cinereum. Vaginæ & petioli in Anglia hirsuti, nostris glabri.

Hujus varietas est, in viis gramineis, in nemore *Wylensi*, & alibi reperta, quæ *Trifolium Lupulinum minimum* DILL. *Syn. III. p. 331. t. 14. f. 4.* quæ figura nostri speciminis est simillima, & est *Trifolium spicis subimbricatis, vexillis deflexis persistentibus, calycibus pedicellatis, caulibus procumbentibus* LINN. II. p. 1088. Mihi, etsi caulis procumbit, non satis diversa videtur, & in horto a DILLENIO facta in *Trifolium* 363. rediit, DILLENII ipsius fide.

365. TRIFOLIUM caule erecto, spicis ovatis, strepentibus, calycibus capillaribus, pilosis.

Trifolium montanum lupulinum C. B. *Prodr.* p. 140.

Lotus montanus aureus amplo lupuli capitulo, annuus BARRELIER *ic.* 1024.

Trifolium spicis ovalibus imbricatis, vexillis deflexis persistentibus, calycibus pilosis, caule erecto LINN. II. p. 1087. Conf. descriptionem Cl. KRASCHENINNIKOF p. 136.

Satis vulgare in montosis, inter *Rüti* & *Gurnigel*, in monte *Fueystein*. Acutioribus foliis in alpebus Glaronensium J. GESNER.

Caulis pedalis, & cubitalis, erectus, minus ramosus. Folia ima cordata, reliqua cordiformia, ovatis similia. Capitula ovata, vetula spadicea, longiora & majora. Calycis brevis campanula, dentes superiores breves, inferiores capillares, longiores quam prioribus, imus longissimus, subpilosus *c*).

366? TRIFOLIUM capitulo spumoso aspero majus C. B. *Prodr.* p. 140. RAI & c.

C. B. In Salicetis *Michelfeldæ*, *Huningam* versus, in dumetis se suffulciens reperit, neque quisquam alius. Ea dumetâ dudum destructa sunt, & fortissimo Castello *Huningensi* cesserunt

Rr 2

Caulis

i) F. Q. V. O.

k) Id est *Tripbylloides* PONTEDE.

a) FABRIC. *butisbac.* p. 50.

b) L'ISLE II. p. 50.

c) *Fior. Ingvit.* p. 116.

Caulis bicubitales, tenues, flexiles: folia rotunda, crenata, vulgaris Trifolii similia, in prælongis pedicillis. Scapi palmares, pedales. In singulo scapo capitulum subrotundum, parvæ avellanæ mole: flosculis aureis; his succedunt folliculi membranacei, sibi incumbentes, filamentis quibusdam exasperati. Ita C. B.
De hoc Trifolio ne conjecturam quidem habeo, quam offeram.

367. TRIFOLIUM caule repente, spicis depressis, filiquis tetraspermis.
Innumerabiles hujus plantæ varietates sunt, quarum plurimas MICHELIUS collegit.
- α Vulgare.
Trifolium pratense flore albo minus & *femina glabrum* I. B. II. p. 380.
Trifolium repens RIVIN. t. 13. similis varietatis ζ.
 - β Varietas quadrifolia, in areolis hortorum & in ambulacris glareæ conspersis LOBEL. ic. II. p. 33.
 - γ Etiam quinque & sex foliis MORISON. II. p. 135.
 - δ Simile varietatis maximæ n. 368. sed repens, filiquis dispermis MICHELI p. 20. t. 25. f. 5.
 - ε Foliis rhomboideis, albo gnomone pictis, acute ferratis, petalis pene purpureis, non lineatis; insignior varietas, inter *Basileam* & *Montbeliard*, etiam inter *Chiavennam* & *Bellinzonam* nata Emend. III. p. 88. n. 235.
Melilotus Parisiensis humi fusa foliis glabris ferratis VAILLANT. t. 22. f. 1.
 - ζ Foliis subrotundis ferratis, non maculatis: filiqua tetrasperma.
 - η Alpina folio valde nervoso, cordato, non maculato.
 - θ Alpina minima, triuncialis, foliis rotundis non maculosis: filiqua tetrasperma MICHELI p. 25. t. 25.
 - ι Alpina flore maximo, duplo, quam in reliquis, majori, folio subrotundo.
 - κ Varietas maculosa, sagitta notata, pediculis longissimis, filiquis tetraspermis MICHELI p. 28. t. 25. f. 1. quæ est ex amplissimis.
 - λ Hujus varietas vivipara, numerosis petiolis in capitulum congestis, biuncialibus, in quibus monstrosi flores nascuntur, uno alterove petalo in longum folium degenerante, profunde ferratum, dum unum alterumve petalum non mutatum superest. *Trifolium pratense capitulo folioso* AMBROSIN. nov. plant. hist. c. 5. phytogr. p. 541.
- α-λ. Est *Trifolium capitulis umbellaribus, leguminibus tetraspermis, caule repente* LINN. II. p. 1080. Mutabilis planta vulgatissima in hortis ambulacris, & pratis.
Omnibus habitus repens, caule transverso, subinde radices deorsum fundente, sursumque & foliosos petiolos, & florigeros emittente, longos utrosque. Folia variabilia, in universum circumferrata, glabra, nervosa, cæterum subrotunda, aut cordata, emarginata, sæpe arcu aut gnomone albo notata. Stipulæ venosæ, ovato lanceolatæ. Capitulum florigerum sphaericum, depressum; flores juniores recti, maturi reflectuntur, ut spica nunc bifida sit. Calyx coloratus, albus, aut purpureus, duobus dentibus superioribus brevioribus, a tribus inferioribus, longioribus, intervallo aliquo remotis. Flores juniores albi, sensim purpurei fiunt, denique fusci, dum perinde marcescunt, ut in lupulinis. Vexillum longissimum, plicatum, non reflexum, album aut subpurpureum. Alæ multo breviores, carina brevissima. Siliqua torosa de calyce eminens, feminibus in optimis exemplis quaternis, licet a duobus ad quaterna ludant.
368. TRIFOLIUM caulibus subrectis, spicis depressis, filiquis dispermis.
Trifolium pratense corymbiferum, erectum, annuum, præcaltum, caule crassiore fistuloso, folio longiore cordiformi, flore albo, filiqua incurva, lata, compressa ac disperma MICHELI p. 28. t. 25. f. 2.
Trifolium orientale altissimum, caule fistuloso, flore albo VAILL. p. 195. t. 22. f. 5.
Trifolium capitulis umbellaribus, leguminibus tetraspermis, caule ascendente LINN. II. p. 1080. Conf. DALIBARD. p. 226.
Trifolium flore albo RIVIN. t. 4.
In hortis: etiam ad pabula d) colitur.
Parum diversum: caule non repente, semisubrecto, cubitali, duriori, fistuloso, ramoso: Foliis magnis, puris, ovatis, non maculosis: Spica compressa, floribus grandioribus. Stipulæ venosæ, longe caudatæ.

369. TRIFOLIUM

d) Journ. œconom. n. 1. p. 38.

369. TRIFOLIUM scapis radicatis, floribus racemosis, foliis ellipticis, lanceolatis, integerrimis.

Trifolium angustifolium alpinum PONE p. CCCXL. apud CLUSIUM, & *Italic. edit.* p. 194.

Trifolium alpinum flore magno, radice dulci C. B. Prodr. p. 143. SCHEUCHZER *It. I.* p. 43. *It. II.* p. 143. *It. IV.* p. 342.

Trifolium Glycyrrhizites PARKINSON p. 1105.

Trifolium scapo nudo, leguminibus dispermis pendulis, foliis lineari lanceolatis LINN. *II.* p. 1080.

β Flore albo in *M. Serin.*

Frequens in alpinis, in adscensu montis *Scheidek, Stokhorn*, in monte *Joch, Gotthardo, Speluga*. In Gubernii Aquilejensis alpinis ubique, *Javernaz, Enzeindaz, Ovanaz, Rosselinaz*. In alpinis Valciæ *Fouly, Jeman, Col de Ferry, S. Bernhard, Simplon* &c. Nusquam in montibus.

Radix amplissima, pedalis, brachiata, multiceps, satis recta. Folia ternata, petiolata, angusta, elliptica, integra, nervosa, glabra. Scapi floriferi ex radice aphylli, aliquot uncias longi, late terminati florum racemo, non spica. Hi ab Anonidis floribus valde diverfi, prælongi sunt & stricti, purpurei. Calycis segmenta omnia prælonga, superiora latiora, imum capillare. Vexillum longissimum, ad reliqua petala adpressum, striatum, carneum, lineis purpureis varium. Alæ carina longiores, hamatæ. Carina brevissima: stamen decimum distinctum. Siliqua brevis, turgida, semina duo.

In Comitatu *Ruscinonensi* & in *Arvernia* pro Glycyrrhiza venditur e).

II. TRIFOLIA FRUCTU CALYCI INCLUSO.

I. FLORE TETRAPETALO.

370. TRIFOLIUM f) caule repente, spicis glabris, calycibus sericeis, ampullescentibus.

Trifolium fragiferum nostras purpureum, folio oblongo H. OXON. *II.* p. 144. t. 13. f. 2. VAILLANT. p. 195. t. 22. f. 2.

Trifolium fragiferum repens, minori & rotundiori folio BARRELIER *ic.* 852.

Trifolium capitulo spinoso aspero minus C. B. Prodr. p. 140.

Trifolium fragiferum friscum CLUS. *cur. post.* p. 39.

Trifolium capitulis subrotundis, calycibus bidentatis, inflatis, reflexis, caulibus repentibus LINN. *II.* p. 1086.

Locis gramineis udis v. c. in via quæ a *Seelhofen* ad *Arolam* ducit: *Morati* eundo versus *Anet. Basilea* ad ripam *Rheni* prope *die Baar*.

Junius varietates Trifolii 367. ita refert, ut vix distinguas, nisi ex sericeis calycibus, & ex capitulo densius congesto.

Habitus repens, simillimus, scapique floriferi & foliosi: folia etiam ovata vel cordata, acute circumferrata, glauca & levia; capitulum sphaericum, depressum, calycis denticulis supernis brevioribus, infernis longioribus & rectoribus. Vexillum longum, strictum, album, roseis lineis virgatum, alis ad brevissimam carinam adhaerentibus, Sed maturior calyx totus mutatur g), ejusque pars superior in globi speciem intumescit, & in teneram reticulatam naturam abit, quæ modo glabra est, modo villosa: dentesque habet duos curvos conspicuos, ad se invicem converfos: dum inferior calycis pars vix mutatur. Siliqua rotunda, disperma: semina ex ovatis reniformia.

In *Hibernia* colere incipiunt, & ajunt fatum ad septem pedes se extendere h).

371. TRIFOLIUM caulibus prostratis, capitulis ovatis, in alis sessilibus, calycibus rigidis, segmentis rectis i).

Trifolium, cujus caules ex geniculis glomerulos oblongos proferunt I. B. *II.* p. 378. LA CHENAL p. 2.

Trifolium minus, capitulo parvo albo echinato BARRELIER *ic.* 870.

Trifolium flosculis albis, in glomerulis asperis, caudiculis proxime adnatis RAI. VAILLANT. t. 33. f. 1.

Trifolium capitulis sessilibus lateralibus ovatis, calycibus inæqualibus rigidis persistentibus LINN. *II.* p. 1084.

Circa

e) LE MONNIER. GAGNEBIN.

f) Esse Tetrapetalon consentit FABRICIUS l. c.

g) In *Trifolio folliculato* calyx etiam inflatur, sed duo dentes longiores sunt, & a se invicem recedunt.

b) BAKER *Experim.* p. 98. sqq.

i) In altero satis simili *Glomerato* LINN. n. 29. capitula sphaerica sunt, calycisque squamæ reflexæ.

Circa *Birsam* in arenosis Cl. LA CHENAL. Magna copia reperi in area *Arcis St. Tryphon*, & alibi in aridis calidioribus.

Ex una radice numerosi caules, secundum terram prostrati, semipedales & ultra. Folia fioma, subhirsuta, venosa, obtuse rhomboidea, ut initium ab angulo fiat, finis sit in arcum. Capitula parva, ad foliorum alas sessilia, ob grandiusculos & duros calyces aspera, fuscepta stipula ovato lanceolata. Calyx campaniformis, contractus, pene globosus, dentibus quinque triangularibus, quorum duo superiores minimi, imus est longissimus. Calycis flos longior, strictus, inapertus, albus, tetrapetalos. Vexillum plicatum, sursum flexum: hami alarum breves.

372. TRIFOLIUM caule erecto paucifloro, foliis elliptico lanceolatis, nervosis, subtus subhirsutis.

Trifolium pratense album FUCHS p. 818.

Trifolium folio longiore flore albo RIVIN. t. 12.

Trifolium majus I. CLUS. *Pannon.* p. 760. *hist.* p. CCXLV. cum icone.

Trifolium spicis subimbricatis subtribus, vexillis subulatis, emarcescentibus, calycibus nullis, caule erecto LINN. II. p. 1087.

Vulgo in pratis adclivibus, & ficcioribus.

Folia perinde glauca, valde nervosa, ferrata, acute elliptica, subtus hirsuta. Caulis erectus, vix ramosus, pedalis & ultra, fistulosus, hirsutus. Spica floralis ovata, acuta, ramum caulemve terminat. Stipulae cavæ, strictæ, biaures, auriculis lanceolatis. Calyx albus, hirsutus, segmentis capillaribus. Flos tetrapetalos, albus. Vexillum plicatum, striatum, reliquis petalis dimidio longius, dimidia parte subrectum. Alæ & carina ovata, hamata, cohærentes, illæ longiores; carina latior, bipes, ovata, neque recurva, neque rostrata.

Varietas montana paulo durior.

373. TRIFOLIUM caule ramoso, foliis lanceolatis, ferratis, spicis villosis ovatis.

Lagopus DODON. *Cereal.* p. 212. RIVIN. t. 15. BLAKWELL. t. 490.

Lagopus angustifolia minor erecta BARRELIER ic. 901.

Lagopus altera, angustifolia, minor & verior, capitulo brevior IDEM ic. 902.

Trifolium spicis villosis ovalibus, dentibus calycinis setaceis, equalibus LINN. II. p. 1083.

Vulgo inter stipulas exeunte ætate.

Caulis erectus, ramosus, cum tota planta molli lanugine obsitus. Folia longe lanceolata, cis finem latiora, sine inciso, nervulo in spinam exeunte. Vaginae lineatæ, longe aristatæ. Caulis & rami terminantur spicis ovatis, per ætatem cylindricis, totis tomentosus. Calyx campaniformis, villosus, quinque denticulis flore longioribus, pappo pinnatis, quorum inferiores paulo longiores sunt. Flos exiguus, subrubellus, tetrapetalos *k*). Alæ crassis hamis, vexilli breviores, carina longiores; obtusa ista & absque rostro. Siliqua sphaerica, tumida, monospermos.

Putatur ficcare, & adstringere *l*), & ad dysenteriam *m*) adhibetur, ignotus medicis. Ad morbum pecoris, *gall sinka*, *Suecis n*) in usu est.

374. TRIFOLIUM foliis subrotundis, spicis cylindricis, calycibus plumosis.

Lagopus major folio trifolii DODON. *hist.* p. 577.

Lagopus maximus Lobelii CLUS. *Pann.* p. 763. 764. *hist.* p. CCCLVI.

Trifolium alpinum latifolium spica longa BARRELIER ic. 697.

Trifolium spica oblonga rubra MILLER t. 267.

Lagopus latifolius RIVIN. t. 17.

Trifolium spicis villosis, oblongis, obtusis, aphyllis, foliis subrotundis LINN. II. p. 1083.

I. B. In pratis prope fluvium *Arve*: sed ibi follicite quæsitum a Gen. de SAUSSURE non potuit inveniri, ut non satis certa civis sit.

Huic caules glabri, cubitales & altiores. Folia nervosa, subrotunda, undique ferrata, subhirsuta. Stipulae breviter ovato lanceolatae. Spica prælonga, etiam biuncialis, mollissima. Calyx bilabiatus, tribus inferioribus segmentis deorsum reflexis, duobus superioribus ascendentibus, omnibus in longas & plumosas aristas exeuntibus, cum calyx ipse villosus sit. Vexillum subpurpureum, nitens, longius, plicatum, acuminatum. Alæ breviores, acutæ, hamatæ, purpureæ. Carina ovalis, acuminata, recta, non facile a carina separabilis. Semen unicum.

II. FRUCTU

k) FABRIC. I. C.

l) Alivum sinit PLINIUS.

m) BUCHWALD p. 158.

n) K. svensk vetensk handling 1747. p. 78.

II. FRUCTU CALYCE CONTENTO.

II. FLORE MONOPETALO.

375. TRIFOLIUM foliis nervosis ciliatis, spicis ovatis, obefis, calycis denticulis plumo-
fis, imo longissimo.

Cytisus TRAG. I. p. 601.

Trifolium majus III. CLUS. pannon. p. 762. *hist.* p. CCXLV. ut tamen figura Trifolio 374. si-
milior sit.

& *Trifolium montanum spica longissime rubente* C. B. I. R. H.

Trifolium spicis villosis longis, corollis monopetalis, caule erecto, foliis serrulatis LINN. II.
p. 1081.

Pulchra planta in pratis calidioris Helvetiæ vulgo nascitur. Supra *Bonneville, Cressier*,
circa *Chamblon*. In Gubernio Aquilejensi circa *Bex, Escharpigny, aux Gauges*.
Genevæ prope *Champel*. Basileæ circa *Crenzach, Curia, Chiavennæ*: in monte
Randenberg, &c.

Caulis firmus, erectus, pedalis & cubitalis. Folia elegantia, nervosa, nitide fulcata,
oris ciliatis, glaberrima, elliptica, sine emarginato. Stipulæ maximæ, ellipticæ,
convolutæ. Spicæ caulem & ramos terminant, biunciales & ultra. Calyx pene gla-
ber: denticuli plumosi, imus longissimus, flori æqualis, pappo plumosus. Flos
purpureus, longe de calyce eminens, monopetalos. Vexillum longissimum, stri-
ctum: carina recta, ejusdem fere longitudinis: alæ exiguæ: connata omnia.

376. TRIFOLIUM foliis ovatis nervosis, supremis conjugatis, vaginis lanceolatis.

Trifolium majus II. CLUS. Pann. p. 760. *hist.* p. CCXLV.

Trifolium majus CLUSII secundum, rubrum, non album I. B. II. p. 375.

Trifolium spica longiore flore purpureo RIVIN. t. 12.

*Trifolium spicis subglobosis, villosis, terminalibus sessilibus, caule erecto, foliis lanceolatis, ser-
rulatis* LINN. II. p. 1082.

In pratis montosis ubique.

A vulgari purpureo 377. pratorum differt, stipulis viridibus, longius caudatis, lanceo-
latis, non aristatis: foliis longioribus, magis nervosis, superne glabris, raro ma-
culatis, calyce glabro, denticulis tantum hirsutis ^o). Florum spicæ obefior, satu-
rate purpurea.

β. Non separo *Trifolium montanum purpureum folio acuto, crenato* C. B. Prodr. p. 140.

377. TRIFOLIUM p) caule obliquo, foliis ovatis hirsutis, supremis conjugatis, vaginis
aristatis

Trifolium RIVIN. t. II.

Trifolium pratense DODON. Cereal. p. 186. *hist.* p. 365.

Trifolium vulgare BLAKWELL. t. 20.

Trifolium spicis subvillosis, cinctis stipulis oppositis membranaceis, floribus monopetalis LINN. II.
p. 1082.

Nihil vulgatius in pratis, etiam udis, amatum agricolis.

Caules pene procumbentes, multi, ramosi, duriusculi. Stipulæ albæ, rubris venis di-
stinctæ, capillaribus aristis terminatæ. Folia ex brevibus pedunculis, figura variabili;
ima rotundius ovata; superna acutiora, omnia mollia, utrinque subhirsuta, nervo aut
integro, aut obscure ferrato, plerumque macula alba sagittata, aut in arcum flexa,
distincta. Spica floralis super duos foliorum ternarios, & totidem stipulas sessiles.
Calyx lineatus, subhirsutus, tubulosus, segmentis capillaribus, ex eodem circulo
ortis, per latera ciliatis, imo longissimo. Flos carneus, aut purpureus, tubo
stricto, ex quo vexillum prodit, plicatum, longius, recta protensum, oris reflexis:
alæ ellipticæ, hamatæ: carina recta, lanceolata: vagina & stamina solita. Capsula
ovata, operculata. Semen late reniforme.

β. *Trifolium quod seritur, majus* DODON. Cereal. p. 186. *hist.* p. 365.

Autre espèce de Trèfle. Spectacle de la Nature T. III. p. 36.

Putant diversum esse in *Mus. rust. IV. n. 2.* & discrimen proferunt.

S s 2

Vulgo

o) SCOPOLI p. 526.

p) Non est *Trifolium veterum*. Id odoratum erat, ut
Asphaltites inter synonyma sit, fruticosum, cubitali
majus, virgis junceis, nigris, ternis foliis, loti si-
milibus, odore rutæ quando recentia, bituminis,

quando adoleverunt &c. DIOSCOR. IV. c. 106. Quare
pro alexipharmaco habebatur: pro veneno vero
a SOPHOCLE, cui, ait PLINIUS, se unice credere
L. XXI. p. 258. Succum in elephantiasis laudabat
ARISTOTELIS *curat. diut. II. c. 13.*

Vulgo feritur *q*), ut ex repetita messe pecus abundantius nutrimentum capiat: id vero vitii habet *r*), quod flatus gignat periculosos, qui equos necet, excitato volvulo, quem oporteat, nisi lotione animal levetur, inciso intestino *s*) aut ventriculo *t*) dispellere, alioquin crepaturus *v*), ut aer etiam inter carnem cutemque erumpat, faciatque emphysema. Simile inde vaccis *x*) periculum; etsi non perpetuum *y*). Quare Armentarii admista palea vim nimiam alimenti frangunt.

γ. Varietas flore albo passim nascitur.

δ. Ochroleuco & pene flavo flore spica perobesa & brevi, in alpinis reperi, ut in monte Gotthardo, etiam Genevæ lectum a RAIIO.

Trifolium pratense hirsutum majus, flore albo sulfureo seu ochroleuco RAI *hist. & synopsis* III. p. 328. *cum ic. H. OXON. II. t. 12. f. 12.*

378. TRIFOLIUM caule recto, foliis hirsutis, supremis conjugatis, spicis oblongis. *Emend. II. n. 43.*

Trifolium caule hirsuto scabro, foliis mollibus, integerrimis, spicis subvillosis ochroleucis Cl. LA CHENAL *diff. inaugur. p. 2.*

Cl. LA CHENAL reperit circa Brattelen & Schauenburg: ego abunde versus Vervay, & in alneto etiam prati præfecti Rupensis. Cl. BERDOT circa montem Beligardum, & au Refrein, au Cernil Tiffot Cl. GAGNEBIN, tum versus arcem Gilgenberg prope Solodurum Ill. STÆHELINUS.

Caulis rectus, pedalis, parum ramosus, hirsutus. Folia subhirsuta, mollia, longe petiolata, rariora: ima subcordata, superiora in nostris ovata, & denium lanceolata, in anglicis pariter cordata: ora non dentata. Sub spica conjugatio duorum foliorum est. Stipulae venosae, bicaudes, caudis herbacea arista terminatis. Spicae ovatae: flores longi, erecti, ochroleuci; dentes calycini æquales, imus longior *z*), omnes per latera molliter pilosi; ipse calyx tubulosus, & lineatus. Flos monopetalos, vexillo de more stricto, longiori: carina recta & obtusa.

β. Simile est, etiam pare foliorum oppositorum.

Trifolium pratense purpureum minus, foliis cordatis RAI *Syn. III. p. 328. t. 13. f. 1.*

Etiam purpureo flore in Helvetia reperit Cl. GAGNEBIN.

Trifolium saxatile hirsutissimum C. B. *Prodr. & I. B. II. p. 381.* videtur potius ad Potentillas spectare. Ita indicant capitula rotunda, in quorum medio breves & molliissimi pili.

BUCERAS a).

FOENUM GRÆCUM TOURNEF. t. 230.

TRIGONELLA LINN. n. 898.

Vetustum nomen moderno præfero.

Character est in filiqua longa, curvula, nervosa, non contorta, inque carina perbrevis.

*379. BUCERAS siliquis sessilibus arcuatis, undique divergentibus.

Fœnum græcum sylvestre minus Monspeliacum BREYNE *Cent. I. t. 33.*

Securidaca genus triphyllum I. B. II. p. 373.

Fœnum græcum polyceratum RIVIN. t. 82.

Circa Fouly Valesiæ in agris.

Caules numerosi, procumbentes. Folia nervosa, subhirsuta, sectori circuli similia, sed longiora, radiis integris, ora circumferrata. Flores octo ad quindecim, fasciculati, ex brevibus petiolis ad latera cauliculi sessiles. Calyx cylindricus, segmentis acutis, inferioribus longioribus, mediis sursum versis. Flos luteus, vexillum emarginatum, plicatum, multo longius & grandius. Alæ carina longiores, hamatæ, facillime a vexillo separabiles, ut cum eo omnino non coalescant. Carina integra, sine

g) *Musf. rust. IV. n. 2.*

r) *Oecon. Nachricht. T. VI. p. 45.*

s) *Musf. rustic. III. n. 3. 4. IV. n. 1. 2. 3.*

t) *CHESELDEN. anat. p. 165.*

v) *SWITZER aug.*

x) *Mem. de la Société d'Agriculture de Rennes II. p. 84.*

y) *L'Isle husbandr. I. p. 385.*

z) *LA CHENAL.*

a) *Siccum olet Βουκερας* THEOPHRASTUS *caus. plant.*

L. VI. c. 22. Buceras, quod est Fœnum græcum, viride non olet PLIN. L. XXI. c. 7. Buceras in clystere ad rerum morbos RUFUS *de morbis in vesica.* Τηλας genus leguminis, hoc si effunditur, decoctum solum lubricum reddit, ut consistere nequeat SUIDAS III. p. 461. Τηλας pro Fœno græco ARST. *curat.* *Acut.* L. I. c. 1. Seminis Fœni græci uncia inspissat libram aquæ CARTREUSER *mat. med. II.*

fine obtuso, ovato, tota fissilis. Siliquæ pene sessiles, in ambitum ex uno puncto caulis sparguntur, incurvæ, femicirculo minores, duræ, venosæ, polyspermæ. Fœnum Græcum ipsum feritur, & etiam quasi spontaneum, a Cl. CAPPELER lectum est b). Nolim tamen inter cives recensere c).

MEDICA TOURNEF. t. 231.

& MEDICAGO TOURNEF. t. 231.

COCHLEATA RIVINI.

& FALCATA Riv.

MEDICAGO LINN. n. 898.

Calycis dentes omnes angusti, imus longissimus d). - Vexillum reliquis petalis longius e), ovatum, emarginatum. Alæ carina longiores f), ovatæ g), hamatæ. Carina dipetala, ovata h), absque rostro. Siliqua junior simplex, incurva, in plicam carinæ se recondit, adulta se contorquet, uno flexu i), aut pluribus k), qui character essentialis est.

380. MEDICA caule diffuso, capitulis hemisphæricis, siliquis reniformibus.

Trifolium pratense luteum flore minore, semine multo I. B. II. p. 380.

Melilotus minima RIVIN. t. 8.

Medicago spicis ovalibus, leguminibus reniformibus, monospermis, caule procumbente LINN. II. p. 1097.

Icon in *Mus. rust.* IV. n. 2. f. 4.

Nihil vulgatus in viis glareosis, hortis & pratis.

Caules numerosi, ramosi, prostrati, pedales & ultra. Folia longe petiolata, mollia, hirsutula, figura variabili, ovi brevioris, quadrangularis, obtusi, cordisve latissimi: ora minute circumferrata. Scapi florigeri ex alis foliorum prodeunt, geruntque florum minutissimorum, luteorum, hemisphæricum capitulum. Calycis segmenta inæqualia, imum longius, suprema brevissima. Vexillum magnum, ovatum, reflexum, plicatum: reliqua petala abscondit. Alæ auriculatæ angustæ, carinæ æquales. Hæc sine fissa, amplo, ovato, non rostrato, lato ungue. Florem dixi. Fructus racemosi, striati, reniformes, monospermi, semine suo ovato.

Etiam hæc medica a nuperis Georgicis coli cepit.

381. MEDICA foliis oblongis, ferratis, siliquis semilunaribus, racemosis.

Medica flore luteo CLUS. Pom. p. 759.

Leus major repens TABERNEMONT. p. 502.

Falcata RIVIN. t. 84.

Medicago pedunculis racemosis, leguminibus lunatis, caule prostrato LINN. II. p. 1096.

Medica sylvestris floribus e luteo pallescentibus SCHEUCHZER It. VII. p. 515. OEDER. t. 233.

Vulgo Basileæ flore croceo nascitur.

In Gubernio Aquilejensi flore pallido, cujus petala exterius violacea sunt, aut viridia, Hæc Medicæ juniores violacæ adparent, adultæ luteæ.

Inde *Medica ex violaceo* & *luteo varia, flore viridi*, & *flore violaceo* I. R. H.

Caules duri, plerumque procumbentes, ramosi, iidem a vicinis fruticibus sustentati altius adfurgunt, ad quatuor usque pedes. Folia glabra, petiolata, inde triangularia, basi sua emarginata, spinula ex nervo prodeunte. Stipulæ acute lanceolatæ, aristatæ. Flores in racemos nudos. Calycis segmentum imum longius, sæpe bifidum, suprema ad se invicem conversa. Vexillum reliquis petalis amplius, ovatum, oris replicatis, emarginatum. Alæ longe hamatæ, carinæ æquales; hæc fissilis, fine obtuso, absque rostro. Siliqua semilunaris, lata, tetrasperma.

Hoc est *Svensk böfrö* l), cujus cultum LINNÆUS commendavit, quem alii secuti sunt.

Mihi caules nimis duri videntur, neque fatis erecti.

382. MEDICA

b) In *hermetis valle* Scaphusinorum. Nascitur in Apulia & M. Patavini ANGUILLARA p. 103.

c) Fœnu græco boves Persiæ pascunt OLEARIUS *Itin.* p. 567.

d) TOURNEF. A. B. *Medicago.*

e) IDEM *Medica & Medicago.*

f) *ibid.*

g) *ibid.*

h) *ibid.*

i) *Medicago* G.

k) *Medica* E. F.

l) *K. russensk wetensk bandl.* 1742. p. 191. & *ölanik. resa* p. 242.

T t

382. MEDICA caule recto, foliis oblongis, ferratis, racemis erectis, filiquis planis, iterato contortis *m*).

Medica CORD. *Hist.* L. V. DODON. *Cereal.* p. 208. *pempt.* p. 575.

Medica major erectior, floribus purpurascens I. R. H. SCHEUCHZER *It.* VII. p. 515.

Luzerne Spectacle de la nature III. p. 26. & HART. *Essays* T. II.

Sainfoin ANGRAND. II. p. 256.

Medicago pedunculis racemosis, leguminibus contortis, caule erecto glabro LINN. II. p. 1096.

Varietates MICHELI *Hort. flor.* p. 63.

Hæc habetur pro veterum *Medica n*), & nostro ævo frequentissime feritur *o*), cum supra omnia alia gramina copiosissimum pabulum prætet, & quater demeti possit. Id habet vitii, quod optimum solum *p*) requirat, & nimio usu, perinde ut trifolium, animalia nimium saturet *q*) & flatus perniciosos gignat, etiam emphysemata *r*) faciat. Radices ad detergendos dentes optimas esse BOURDET *s*).

Non puto veram civem esse; sed passim per prata neglecta superest, seque vulgari graminum inmiscet. Circa *Mathod*, & *Genevæ* in agris vidi.

Caulis cubitalis firmus, erectus, ramis ascendentibus. Folia hirsuta, pene ovata, sed una rhomboidea, ut lineæ primæ ex petiolo divergentes absque dentibus sint, finis ultimus argute ferratus. Flores in scapis ex alis foliorum prodeuntibus racemosi, erecti. Stipulæ lanceolatæ, aristatæ. Vexillum longum, angustum, emarginatum, plicatum, violaceum. Alæ dilutiores, carina longiores, hamatæ. Carina brevis obtusa, bipes. Siliqua levis, bis vel ter intorta, gyris distantibus.

383. MEDICA foliis emarginatis ferratis, racemis paucifloris, filiquis globosis echinatis.

a. Varietas procumbens.

Medica echinata minima I. B. II. p. 386.

Cochleata echinata minima RIVIN. *t.* 88. OEDER. *t.* 211.

β. Varietas erecta.

Medica echinata, hirsuta I. B. II. p. 386.

Medica WEINMAN. *t.* 502. b.

Prior varietas frequens est in Gubernio Aquilejensi, ut in arce *St. Tryphon*; tum in *Valesia* passim. *Basileæ* ad *Birsam* & *Birsig* fluv. in vallis urbis, & circa *S. Jacob. Biennæ* SCHUH. *Neocomi* DIVERNOI. *Genevæ* I. B.

Alteram in *Valesia* legi.

Caules priori prostrati, pedales; alteri altiores, erecti, cubitales. Folia perexigua, lanuginosa, albida, cordiformia, basi exsecta, nervo in spinulam producta, circumferrata. Stipulæ ex ovatis lanceolatæ. Flores ex alis foliorum in scapis trifloris, quadrifloris; flavo colore, perexigui. Siliqua gyrorum quatuor, ex margine gyrorum duplici ordine spinulas longas, gracilesque, sursum & deorsum vertit.

Si omnes *Medicæ cochleatæ* unius plantæ varietates sunt, cur non alia in *Helvetia* spontanea provenit? Recte separat Cl. GERARD *t*).

III. FOLIIS QUINIS.

DORYCNIUM *a*) TOURNEFORT. T. 211.

LINNÆI in priori editione gen. n. 602.

Calycis denticuli lanceolati *b*), duo superiores majores, ab inferioribus tribus angustioribus intervallo

m) Recenter ubi prodit, foliis & caule trifolii pratensis similis est; procedens folia contrahit, caules edens trifolii, & filiquas corniculorum modo intortas, in quibus semen lentis magnitudine dependet DIOSCOR. II. c. 141.

n) Inter pabulamenta habet ARISTOTELES *Hist.* L. VIII. c. 8. *Medica* herba, quæ & triphylla SUIDAS II. p. 549. Tricenos annos durat PLIN. L. XVIII. p. 119. Decies, & sexies in anno secari PALLAD. L. V. tit. 1. Tē quoque *Medica* putres accipiunt Sulci GEORG. I. p. 214. 215.

o) Valde laudat SWITZER *may.* p. 128. Adde *Oeconom. Nachricht.* IV. n. 1. REICHART *Gartenschaz* V. p. 179. *Ferfarum* præcipuum pabulum est OLKAR. *reis* p. 567. Equos brevissime nutrit SUIDAS XI. Quare cum in *Media* equi Regii sint, ea in regione coli cepit.

p) Pessimum sufficere non bene SCHWACHHEIM *Hannov. gelebrt. Anzeig.* n. 29.

q) DES SERRES p. 321.

r) BOURGELAT. *mat. med.* p. 110.

s) *Art du Dentiste* II. p. 307.

t) *Fior. Provinc.* p. 515.

a) Δορυχνιον, δορυκνιον herba lethalis, quam ΔΕΜΟΦΡΟΝ α δορυ derivat SUIDAS I. p. 620. ΚΡΑΤΕΥΑΣ halicacabum vocat, fruticem oleæ nuper prodeuntis foliis similem, minoribus tamen, præter modum scabris, flore candido, filiquis in acumine fere ciceris, venosis, rotundis, feminibus quinis, senis, vesicularibus. Somniferum est, & majori copia sumtum occidit DIOSCORID. L. IV. c. 70. non nostrum.

b) B.B.

intervallo separati, quorum medius longior est. Vexillum majus cordiforme, reflexum *c)*. Alæ carina longiores, hæc sima, rostro curvo, acuto *d)*: Siliqua subrotunda, acuminata *e)*, uno alterove femine *f)* feta. A Loto fructu differt, ad quem nuper LINNÆUS retulit.

384. DORYCNIUM.

Dorycnium hispanicum CLUS. *hispan.* p. 201. 202. *hist.* p. 100.

Dorycnium Monspelienfium LOBEL. *advers.* p. 389.

Dorycnium Monspellulanum fruticosum I. B. I. p. 388.

Lotus capitulis aphyllis, foliis sessilibus quinatis LINN. II. p. 1093.

Inter Curiam & Rhenum Cl. GESNER. Nemo nuper ea fede vidit; sed in Sabaudia, haud adeo longe a Geneva, *aux abimes de Mians* & *aux Marches* legit Cl. DE SAUSSURE.

Fruticulus ramofus, erectus: folia quina, longe lanceolata, arista terminata. Flores in scapis oblongis, ex alis foliorum prodeuntibus, in coronas duodecim & ultra florum, quibus foliolum substernitur. Calyx fericeus, flos albus, rostro carinæ fature, quantum video, purpureus.

LOTUS *g)* TOURNEFORTII T. 227.

LOTI LINNÆI n. 897. sp.

Calyx tubulosus. Superiora duo segmenta majora, intervallo distinguuntur a tribus inferioribus, sibi propioribus *h)*. Vexillum petiolatum, ungue gracili, curvo, reliquis petalis majus, subrectum *i)*, ovale, plicatum. Alæ paulo, quam carina, longiores, sine amplo *k)*. Carina bipes, rostro longo, acuto, sursum curvo. Siliqua longa, plerumque pene cylindrica, torosa, ad quodvis fermen contracta, & veluti septo distincta *l)*: qua nota longe a *Dorycnio* differt. Neque vere quinquefolia est, sed omnino trifoliata, cum duabus stipulis, ejusdem cum foliis fabricæ & magnitudinis *m)*.

385. LOTUS floribus umbellatis, siliquis cylindricis, rectissimis.

α. Varietas major, erectior, pratensis, in sylvis & locis udis frequens.

Lotus pentaphyllos major, flore luteo splendente C. B.

& *Lotus pentaphyllos major alter* EJUDEM.

Loti corniculatæ major species I. B. II. p. 355.

Lotus RIVIN. t. 76.

β. Humilis, prostrata, ad vias.

Trifolium corniculatum DODON. *Cereal.* p. 203. *primum.* *Hist.* p. 574.

Trifolium siliquosum minus TABERNAEM. p. 519.

Lotus corniculata glabra minor I. B. II. p. 355.

II. Foliis longioribus & angustioribus I. R. H.

III. Hirsuta minor I. B.

IV. Flore viridi C. B. sed flores ficcati virescunt, recentes rubescunt.

Lotus capitulis depressis, caulibus decumbentibus, leguminibus cylindricis patentibus LINN. II.

Non separo *α.* a *β.* siquidem præter LINNÆUM etiam Cel. BOEHMERUS *n)* conjungit. Notas tamen aliquas discriminis ROSENIUS tradit *o)*.

Caules cubitales in majori, in minori dodrantaes. Folia ternata, ex ovatis lanceolata, etiam rotunda, auriculis pene similibus, binis, ex rotunditate subito acuminatis. Petioli florigeri ex alis foliorum, nudi, præter unum, etiam duos, foliorum ternarios, quibus corolla florum infidet. Calyx paulum bilabiatus; segmenta duo superiora longiuscula, lanceolata; inferiora tria intervallo separata, angustiora, angustissimum, quod infimum. Vexillum petiolatum, a reliquis petalis remotum, pene ovatum, plicatum, erectum, flavum, lineis rubentibus distinctum, & in

T t 2

flore

c) A.

d) Sub A.

e) E. D.

f) F.

g) *λωρος* herba suavem odorem spirat SUIDAS II. p. 463.

Lotus sylvestris, quam trifolium vocant, caule est bicubitali, etiam majori, foliis pratensis trifolii, femine Fœni græci, minore, gustu medicato, Dioscor. L. IV. c. 107. Non nostra.

h) Vide TOURNEF. B.

i) ad A.

k) ad A.

l) K.

m) N.

n) Flor. Lipf. p. 145.

o) p. 38. n. 26.

flore nondum aperto purpureum. Alæ paulo breviores, peramplæ, hamis brevibus, obtusis. Carina vexillo æqualis, lata, rostro longo & acuto, bipes. Siliqua cylindrica, gracilis, polysperma. Hirsutis & glabris foliis ludit. In majori calycem glabrum reperi, in minori hirsutum.

Egregium pabulum est, quod cum nomine *Lady finger* *Graß* G. ELLIS coli suadet p).

386. LOTUS caule prostrato, scapis unifloris, filiquis alatis.

Lotus filiquosus luteo flore CLUS. *Pannon.* p. 763.

& *Lotus trifolia pratensis, filiquosa Monspeliensium* LOBEL. *ic. II.* p. 42.

Lotus tetragonolobus RIVIN. t. 79.

Lotus leguminibus solitariis, membranaceo quadrangulis, caulibus procumbentibus, foliis subtus pubescentibus LINN. II. p. 1089.

In Helvetiæ pratis udis vulgaris. Bernæ ultra *Seelhofen* & in der *Eymatten*. Circa *Mathod* in Gubernio Aquilejensi ubique: ad pedem montis *Saleva* &c.

Caulis humi fusus, ramosus, pedalis. Folia ad caulem, seu stipulæ duæ reliquis majores, ex ovatis lanceolata. Tunc petiolus trifolius, gerens folia glauca, subhirsuta, quorum medium pene quadrangulare est, duabus prioribus lineis longis, ulterioribus brevibus, in acumen eminentibus. Lateralia folia a nervo inæqualiter dividuntur, ut interior medietas minor sit. Scapi ex alis foliorum uniflori. Flos ternis foliis infidet. Calyx hirsutus, bilabiatus, imo segmento insigniter minori. Flos grandis, ochroleucus. Carina rostro incurvo, gracili, alis brevior. Alæ ovatae, hamatae, breviores. Vexillum reliquis petalis majus, cordatum, reflexum, ungue gracili. Siliqua polysperma, quadrangula, quatuor membranaceis alis percuria, multo, quam in rubra specie brevioribus.

Cum *Loto maritimo* conjungit GERARD q) & LEYSERUS r), non valde dissentiente LINNÆO s).

IV. MULTIFOLIE.

FOLIIS PER PARIA PINNATIS.

I. CAULE NON VOLUBILI

CORONILLA TOURNEFORT. t. 419.

& EMERUS TOURNEF. t. 418.

Plurima cum *Loto* communia habet, vexillum a reliquis petalis semotum, gracili a) petiolo, carinæ rostrum acutum: filiquam cylindricam b), septulis inter duo quæque femina interstinctam c). Differt calycis segmento superiori brevissime inciso d).

387. CORONILLA caule brachiato, angulato, foliis vigenis, aristatis, floribus umbellatis.

ic. en. GESNER. 3.

Securidaca altera CLUS. *Pann.* p. 748.

Hedysarum purpureum TABERNÆM p. 516.

Coronilla herbacea flore vario I. R. H. GARIDEL. p. 129. *ic.* 25. MILLER t. 107. HELWING *Supplem.* T. I.

Coronilla flore vario RIVIN. t. 94.

Sainfoin commun PLUCHE *Spectacle de la Nature* III. p. 29.

Various flowerd Coronilla. *Garden of Eden* t. 49.

Coronilla herbacea leguminibus quinis, erectis, teretibus, torosis, numerosis, foliolis glabris, LINN. II. p. 1048.

In segetibus circa *Roche*, *Mathod*, *Biennam*, in agro *Aventico*, monte *Dessensi*, &c. Caules latissime diffusi, ramosissimi, brachiati, cubitales, & ultra, angulosi, subhirsuti. Folia parium decem, glauca, glabra, ovata, sed vertice anteriori emarginato, nervo in spinulam continuato. Petiolus floriger rectus & longus. Corona circularis florum vigenorum. Flos amabilis. Calyx patulus, brevissimus, bilabiatus, denticulo superiori ab inferioribus intervallo diviso. Vexillum purpureum, ovatum, alis paulo longius, intus lineatum, plicatum, reflexum, lateribus elevatis:

p) *Maj.* p. 89. KALM. *resa I.* p. 227. adde SCHREBER III. *Saml.* p. 51.

q) p. 513.

r) *Flor. Halens.* p. 541.

s) l. c.

a) TOURNEF. t. 419. ad C.

b) t. 418. D. E. t. 415. D.

c) Conf. *ibid.*

d) *Uicunque* t. 418. ad C.

vatis: alæ carneæ, paulo carina longiores, breviter hamatæ, ovatæ. Carina bipes, fissilis, decolor, stricta, rostro acuto, non valde curvo, nigricante. Siliqua pene longa, stricta, articulata: in quolibet articulo pars exterior cava est, in parte interiori semen cylindricum, obtusè terminatum.

Vix a pecore tangi lego e). Sed MILLERUS coluit, & ob egregium pabulum laudat, nostraque pecora avide pulchram plantam decerpunt. Cultum moratur, quod femina non facile maturefcant.

β. *Securidaca altera* H. CLUS. *Pann.* p. 749.

Securidaca minor diuinetorum pallide cerulea C. B. *Basil.* p. 97.

C. B. in monte *Muteto* & *Crenzach*.

Non puto differre a 387. a.

*388. CORONILLA caule erecto, foliis undenis ovatis, floribus umbellatis, filiquis articulatis, pendulis.

Colutea Scorpioides altera CLUS. *Pannon.* p. 96.

Colutea Scorpioides quibusdam, seu Polygala Cortusi similis planta, sed major L. B. I. P. II. p. 382.

Coronilla montana RIVIN. t. 99.

Coronilla fruticosa foliis novenis obovatis, foliolis intimis cauli approximatis, stipulis oppositifoliis bipartitis LINN. II. p. 1047.

Prope Jenam abunde legi, in ascensu montis *Künizberg*, & in sylva *Welmeſe*.

In Helvetia Cl. GAGNEBIN au *Rocher de la Couleuse*, proxime suam patriam, tum *auprès des Rochers d'Orvins*; in *Val de Ruz* D. DIVERNOI; in monte *Farnspurg* Cl. MIEG. STÆHELINUS circa *Reichenbach* agri *Basileensis*.

Radix lignosa, longissima, multicaulis. Caulis erectus, parum ramosus, cubitalis, teres, durus, ad terram lignosus. Folia glauca, glabra, pinnata, extremo impare: paria pinnarum quatuor & quinque: pinnæ utcumque ovatæ, retusæ aut rotundæ, etiam reſectæ, nervo in aristam producto. Petiolus floriger longus, nudus, rectus: umbellæ densæ, florum ad viginti. Flos flavus. Calycis folia duo superiora sibi vicina, inferiora triangularia, imum longissimum. Vexillum a reliquis petalis separatum, non maximum, reflexum. Alæ ovatæ, non hamatæ, carina paulo longiores. Ista lata, acute rostrata. Siliqua articulata, articulis distinctis, ovatis, angulosis. Semen ovato triquetrum. Carinæ apex amat vireſcere. Is viror florum papilionaceorum flavorum videtur a cæruleo esse, quod per putredinem evoluitur, & se ad flavum colorem admiscet. Cæruleum autem ex glauco foliorum colore agnoscitur, & ex non una planta hujus classis potest ita constitui, ut arti tinctoriæ inferviat. A sequente 389. diversissima est f).

389. CORONILLA frutescens, foliis retusis, septenis, filiquis longissimis, vix articulatis.

Coronilla Scorpioides I. CLUS. *Pannon.* p. 43.

Colutea Scorpioides CAMERAR. *Epit.* p. 541.

Erueris CÆSALP. p. 117. I. R. H. SCHEUCHZER *It. V.* p. 423. Du HAMEL *des Arbres I.* p. 216 MILLER t. 132. f. 1.

Coronilla major RIVIN. t. 95.

Coronilla fruticosa pedunculis subtrifloris, corollarum unguibus calyce triplo longioribus, caule angulato LINN. II. p. 1046. *Gotlandsk ref.* p. 229.

In Helvetia plurimis locis vulgaris: in monte *Jura* fere ubique, etiam ad imas rupes circa *die Clus*; & *Bienna*. Ad pedes Alpium; Rupe in pratis præfecti; circa *Goumoens* in meis sylvis. Circa *Thun im Grüßberg*, *Scapbusica* &c.

Frutex a duobus pedibus ad sex, non satis rectus, ramosus & brachiatus. Folia fere cordata, glauca, glabra, parium trium, cum medio impare, ut progrediendo majora sibi succedant. Flores spicati, racemis paucifloris, longe de calyce eminentes. Calyx brevis, pulposus: flos luteus, vexillo cordato, erecto, etiam reflexo, a reliquis petalis valde remoto. Alæ rotunde hamatæ, carina paulo breviores. Hæc bipes, ampla, rostro acuto. Siliqua longa, sine unguiculato, articulis obscure distinctis: femina cylindrica.

β. *Colutea Scorpioides I. humilior* CLUS. *Pann.* p. 45.

Erueris minor I. R. H. MILLER t. 132. f. 2.

A Cl. HAGENBACH circa *Delsberg*, a D. DIVERNOI in agro *Neocomensi* notatus; mihi non videtur differre. Separat MILLERUS, floribus minoribus, statura altiori. Verum id volo, non videri duas vere distinctas plantas in Helvetia provenire.

390. CORO-

e) III. *Saml.* p. 24.

f) Ad CRAMER. p. 219.

390. CORONILLA caulibus lignosis, procumbentibus, foliis ovatis, floribus umbellatis; filiquis alatis, de lign. 132. GESNERI.

Lotus emeaphyllos Dalech. LUGDUN. p. 515.

Polygonum Cortusi L. B. II. p. 351.

Coronilla minima L. R. H. SCHEUCHZER It. I. p. 34.

Coronilla procumbens foliolis novenis, lanceolatis, stipulis oppositifoliis emarginatis, leguminibus angulatis nodosis LINN. II. p. 1048.

Alpina planta, abundat in monte Richard, sur Champ & Prapioz, in Jeman &c. SCHEUCHZER in valle Angelimontana. Inde cum rupibus in planitiem descendit, & in Valesia etiam reperta est inter Sedunum & Leucam, tum inter Vettis & Thermas fabarias, & in adscensu montis Saleva. Sed etiam in montanis reperitur, au Rocher de la Chage, au Roc des Corbeaux, au Refrein, au Roc milledeux, & in adscensu montis Falconarii seu Creux du Vent, in monte Thuri.

Fruticulus humilis, procumbens, radice maxima, ramosus, pedalis & dodrantalis. Folia novena, undena, ovata, pulposa, glauca: stipulæ a foliis diversæ, gemellæ, fuscæ, argute lanceolatæ. Flores octo ad duodecim, in scapis nudis umbellatis, iidem flavi, senescendo virescunt. Vexillum valde distinctum, petiolatum, lineatum, emarginatum. Alæ paulo carina longiores, hamis obtusis; carina rostrata, valde brevis. Siliquæ pendulæ, quas ex pediculo circularis nodus orditur: sequuntur articuli tres, quatuor, etiam plures, ovati, utrinque acuminati & conplanati, utrinque cum acie. Facies plana separatur linea eminente. Acies habet duas alas membranaceas, eminentes: inter eas duas lineas brevius elevatas. In quoque articulo semen, phaseoli forma, sed longius.

Ab Hispanica stipulis differt, quas ista aut rotundas habet, aut nullas g).

Cl. GERARDUS Valentinam Coronillam, ut olim ego, ad istam refert h).

Securidacam, quam C. B. in monte Muteto & Crenzach ponit, nemo recentiorum vidit, ut non ausim inter cives recipere.

FERRUM EQUINUM TOURNEF. t. 225.

HIPPOCREPIS LINN. n. 885.

Plurima Coronillæ, calyx superne bidentatus, inferne trifidus. Vexillum petiolatum t), intervallo memorabili a carina distinctum; carinæ rostrum acutum. Siliqua differt, quæ alterne flexuosa est, ut utrinque curvi sinus exsculpantur k). Nomen latinum retinui, neque legem adgnosco ullam, quæ obscurius ex Græcis fictum nomen, pro characteristico subponat.

391. FERRUM EQUINUM filiquis umbellatis, undulatis.

Sferra Cavallo CAMERAR. Epit. p. 642.

Ferrum equinum comosum seu capitatum COLUMN. p. 301. 302.

Ferrum equinum comosum RIVIN. t. 97.

Hippocrepis leguminibus pedunculatis confertis, margine altero lobatis LINN. II. p. 1050.

In apricis viarum aggeribus, ut in via Murenst, in isthmo die Enge gegan Rychenbach über &c.

Plurima est similitudo cum Coronilla ultima. Folia tamen plurium parium, in fine suo resecta, aut obtusiora, aut acutiora: & filiqua alterne flexuosa, articulis quatuor, hispidis & tumentibus. Vexillum ovale, reflexum. Alæ vix hamatæ. Carina bipes rostro adunco acuto.

392. FERRUM EQUINUM filiquis solitariis, lunatim excisis.

Ferrum equinum vulgare COLUMN. Ecphraf. p. 311.

Ferrum equinum RIVIN. t. 98.

Ferrum equinum siliqua singulari GARIDEL t. 114.

Hippocrepis leguminibus sessilibus solitariis LINN. Spec. II. p. 1049.

Nemo nuperorum in Helvetia reperit. Sed CHERLERUS in notis M. S. ad icones LOBELII, quarum usum Cl. GESNERUS humaniter mihi concessit, absque dubio huic plantæ adscripsit, nasci eam in monte Dolaz & vicinis montibus, & Geneva copiose juxta Rhodanum.

In facillima stirpe non videtur Vir versatissimus falli potuisse.

Caulis

g) *Emend. II.* p. 17. n. 35.

h) *Flor.* p. 501.

i) TOURNEF. A.

k) G. K.

Caulis pedalis, & humilior. Folia emarginata, pinnata, parium quatuor, extremo impari. Stipulae minimae. Flos flavus, in brevissimo petiolo sessilis. Siliqua hinc, in convexa parte, filo facta, gracili: in cava exigit decem quasi capsulas pene quadratas, emarginatas. Semen lunæ figura, non in capsula unum, sed duo dimidia in duabus capsulis vicinis.

ORNITHOPODIUM TOURNEF. t. 224.

ORNITHOPUS LINN. n. 884.

Multa habet & hæc planta Coronillæ familia, calycem, ipsam siliquam, nisi quod ista fulcis transversis manifestius, quasi in ovata doliola dividatur, venosa cæterum, & incurva. Carina obtusa, absque rostro.

393. ORNITHOPODIUM caule prostrato, foliis pinnatis, siliquis umbellatis, articulatis. *Ornithopodium* DODON. *Cereal.* p. 155. BLAIR *miscell.* p. 111. *Ornithopodium foliis pinnatis, leguminibus subarticulatis* LINN. II. n. 1049.

β. *Ornithopodium minus* C. B.

In Helvetia rarius est, a qua fabuleta fere undique absint. Circa *Basilicam* tamen reperitur, haud longe a *Wyl*, & versus *Haltingen* in viis arenosis, teste Cl. LA CHÉNAL. Inter *Neubaus* & *Oettingen* C. B. In Ducatu Cellensi abunde legi.

Caulis ramosi, prostrati, ad terram adpressi, pedales. Folia pinnata, pinnis quindecim & ultra parium, perexiguis, hirsutis, mollibus, ovatis. Flores flavi in dimidias umbellas, breviori foliolo pinnato insidentes. Vexillum reliquis petalis longius. Alæ carina paulo longiores, hamatæ. Carina obtusa, brevior. Siliquæ subhirsutæ, in hac specie D) in arcum circuli flexæ, unguiculo terminatæ, septem octove articulos continent.

GALEGA TOURNEFORT. t. 222. LINN. n. 890.

Cum Coronilla & imprimis cum Emero, siliqua m) fati convenit, longa, stricta, articulata, per intervalla intumescente. Vexillum brevius, petiolatum, cordatum, reflexum n). Alæ hamatæ o). Carina obtusa: calyx campaniformis, segmentis capillaribus, duobus sursum conversis, tribus rectoribus. Stamina omnia connata.

394. GALEGA foliis ellipticis, spicis & siliquis erectis. *Galega* DODON. *Cereal.* p. 164. *hist.* p. 548. RIVIN. t. 72. MILLER t. 137. *Galega seu ruta Capraria* MATTHIOL. p. 739. BLAKWELL. t. 92.

β. Flore albo H. AICHSTETT. & C.

Non valde certa civis, ait tamen in monte *Randenburgico* circa *Scaphusiam* provenire MURALTUS. J. GESNERUS in *Rhætia*, ad rivos ponit.

Caulis firmus, erectus, frondosus, etiam ad quinque pedes adfurgit. Folia firma, glabra: paria pinnarum novem, decem, extremo impari: ovata omnia, aut elliptica, nervo in spinulam producto. Flores in scapis de foliorum ala prodeuntibus, longis, spicati, spica reflexa. Vexillum cæruleum, erectum, reflexum, cordatum, plicatum, lineatum. Alæ hamatæ, carina paulo breviores. Carina alba, bipes, sursum late aperta, vexilli longitudine, rostro incurvo, latiusculo. Siliquæ erectæ, scapo parallelæ, ut in *Turritide*, trispermæ, tetraspermæ. Stipulae lanceolatæ, retrorsum caudatæ.

Habetur pro Alexipharmaca, aqua maxime vinosæ. Dicitur sudorem movere; & historiola narratur lacertæ, quam serpens momorderat, Galegæ ope sanatæ p). BRASSAVOLA Galega pestilentia laborantes dicitur sanasse q). Non puto serio in medicina adhiberi r). Additur ad hydromel, dum fermentatur s).

HEDYSARUM t) TOURNEF. t. 225.

HEDYSARI sp. LINNÆI n. 887.

Calyx tubulosus, compressus, dentibus superioribus brevioribus, ad se invicem conversis,

V v 2

imo

t) TOURNEF. D.

m) G.

n) B. o) C.

p) FOREST. *incert. ur. judic.* L. 2. c. 5.

q) AMATUS in *DIOSCORID.* p. 177.

r) *Hil. mat. med.* p. 398.

s) LINN. *skonska resa* p. 402.

e) Frutex foliis ciceris, femine rufo in siliquis, corniculorum modo aduncis, quod ancipitem securim imitatur *DIOSCORID.* L. III. c. 123.

imo longissimo. Vexillum strictum, ellipticum, reflexum, ungue lato, quam carina brevius. Alæ angustæ v), carina longiores, hamis longis. Carina ad rectum angulum rostrata, in maturiori flore longior x). Vagina staminea multo, quam filiqua longior. Articulata ista, facta ex articulis rotundis, compressis, monospermis, per graciliores isthmos conjunctis.

395. HEDYSARUM caule recto, ramoso, foliis ovatis, filiquis pendulis, levissimis, venosis *Emend. II. p. 14. n. 28. t. 12.*
Onobrychis semine chypeato levi C. B. Prodr. p. 149.
Hedysarum alpinum, filiqua levi, flore purpureo L. R. H. SCHEUCHZER It. I. p. 39.
Hedysarum saxatile filiqua levi, floribus purpureis, inodorum AMMAN. plant. russen. p. 116. n. 152. 153.
Astragalus alpinus Helveticus SCHEUCHZER It. IV. p. 330. & Comm. Lit. Nbr. 1736. p. 101. t. 1. f. 2. Etiam LINNÆUS in priori *Specierum* editione p. 756. ad Astragalos retulit, cum quibus facie convenit.
Hedysarum foliis pinnatis, leguminibus articulatis, glabris, pendulis, caule erecto LINN. II. p. 1057.
Hedysarum foliis pinnatis, stipulis vaginalibus, caule recto, flexuoso, floribus racemosis, pendulis EJUSD. ibid.

β. Flore albido.

In Alpibus frequens, imprimis in Gubernio Aquilejensi, in *Chapuisse, Culand, Ovanna, sur Champ, Enzeinda, Fouly, Nombrieux, Javernaz, la Varaz, Chaudé.* In *Stokborn, Breitlauwenen, Neunenen,* in *Wengenalp.* In monte *Fraçto C. B. & SCHEUCHZER, in Albula I. B. Ad radicem montis Titlisberg SCHEUCHZER.* In *Schilt, Glaronensium monte Cl. RAMSPEK.* Pure alpina planta, in montibus nulla.
 Radix lignosa, longa, crassa, multiplex. Caulis erectus, ramosus, in nostris dodrantalis, denique cubitalis. Stipulæ albæ, venosæ, amplæ y), aristatæ. Folia ovata, venosa, novem & ultra parium. Spicæ florigeræ in scapis ex alis foliorum prodeuntibus: flores reflexi, penduli, ita filiquæ. Flos speciosus: calycis dentes subhirsuti. Flos ex cæruleo purpureus. Articuli quatuor.

ONOBRYCHIS z) TOURNEF. t. 211.

HEDYSARI sp. LINNÆI.

Unicus est articulus, & filiqua echinata, monosperma z). Alæ in tota classe brevissimæ.

396. ONOBRYCHIS caule erecto, ramoso, floribus spicatis.
Onobrychis DODON. Cereal. p. 166. hist. p. 558. RIVIN. t. 2.
Elparjette LUGDUN. p. 489. DES SERRES Théâtre d'Agriculture p. 326. Bresl. Saml. 1758. mens. April. Sept.
Hedysarum foliis pinnatis, leguminibus monospermis, aculeatis, corollarium alis calyce brevioribus, caule elongato LINN. II. p. 1059.

β. Flore albo circa *Curiam*, & fativam vidi.

Alpina planta sponte nascitur in via *die Leitern*, qua ascenditur ad montem *Neunenen*, tum in *Prapioz, auf Boll*, circa *Tbermas Leucenses & Kandersteg.* Passim etiam ad clivos aridos, etiam circa *Bernam, Olon &c.* tum in Germania.

Radix longe per rimas rupium protensa. Caules erecti, firmi, ramosi, angulosi. Folia parium octo ad decem, elliptica, retusa, nervo in spinam producto, & aliis nervis obliquis, parallelis, inscripta. Stipulæ coloratæ, ovato lanceolatæ, aristatæ. Spicæ florales in petiolis rectis, qui se super folia efferunt. Calyx dentibus omnibus longis, superioribus latioribus, longe distantibus, imo angustissimo. Flos pulcher, vexillo ad dimidia reflexo, emarginato, carneo, coccineis venis picto. Alæ inter congeneres minimæ, hamatæ. Carina ipso vexillo longior, bipes, gnomonis similis, rostro incurvo, obtuso. Vagina, quam filiqua longior. Fructus compressus, semicirculo major, undique spinoso reticulo obnuptus. Semen uniforme.

Et si aliquanto parcius, quam medica violacea, pabulum præbet, & ficca folia amittit, durisque caulibus pecori displicet, est tamen ex omnium utilissimis plantis, quæ ad prata *artificialia* feri possunt. Cum enim rupium alpinarum indigena sit, nullum, etiam macilentissimum, solum detrectat, & in mera glareâ, interque deciduos lapides, fata

z) Sub A.

x) Sub A.

y) *Coaf. descriptionem Cl. JACQUIN p. 266. n. 24.*

z) Folia lentis, paulo longiora, caulis dodrantalis, flos puniceus, radix parva *DIOSCORID. III. c. 152.*

z) *TOURNEFORT. D.F.E.*

Astragalus alpinus erectus
Spica purpurea speciosa.

Viciae pulchrum genus multifolium
sive Galegae species quibusdam.

C. J. Rellmanus. Med. C. Del.

July C. F. Triltsch. C. J. Rellmanus. Anst. Götting. Sculpt.

fata provenit. Sed, per mea experimenta, neque humida prata dedignatur, neque, ut vulgo creditur, in aquosis putrescit, neque ullas cæli injurias metuit, neque perinde boves inflat. Merito ergo & olim a) colebatur, & nuper laudatur b).

VULNERARIA TOURNEF. t. 211.

ANTHYLLIS c) LINN. n. 864.

Fructus intra calycem latens, monospermos d), aut dispermos. Folia digitata, umbellam florigeram amplexa. Reliqua signa ad vulgatissimam speciem solam pertinent.

397. VULNERARIA caule procumbente, foliis pinnatis fericeis, ovato lanceolatis, umbellis terminantibus.

Icon lign. 129. GESNERI.

An *Onobrychis* quibusdam CLUS. *hif.* p. 468. & *Astragalus tertius* EJUSD. *hif.* p. CCXXXIV.

Astragalus purpureus LUGDUN. p. 1347. *moëtanus* LOBEL. *Ill.* p. 60.

Astragalus incanus tomentosus, pallido globofo flore italicus BARRELIER *ic.* 722.

Barba Jovis pinnata villosa, flore globofo purpureo BREYNE *Prodr.* II. p. 48. I. R. H. GARIDEL p. 55. *ic.* 13. QUER. *III.* t. 50.

Anthyllis herbacea foliis pinnatis equalibus, capitulo terminali rotundo, floribus obliquatis LINN. II. p. 1012.

In monte *Saleva* olim RAIUS, nuper Gen. DE SAUSSURE; etiam in monte *Dolax*.

Radix lignosa, multiceps. Caulis vix pedalis, fruticosus, durus, vaginosus, foliosus, plenus pedunculis foliorum & vaginis defractis. Folia villosa, hirsuta, ovato lanceolata, pinnata, parium decem, ad quatuordecim, extremo impare. Ita folia radicalia; caulina similia, sed pauciorum parium, ad decem, petiolum vero longa vagina incipit. Umbella unica, densissima, caulem quemque terminat. Cuique umbellæ subjiciuntur folia quinque, vel sex, in circulum coeuntia, palmata, trifida, quinquefida, etiam sequentis speciei similia, ovata, pinnarum duobus paribus accessoriis stipata. Calyx infundibuli forma, hirsutus, non inflatus, fere coronillæ, dente supremo bifido, & tribus inferioribus, omnibus ciliatis, perangustis, subulatis. Flos purpureus, calyce dimidio longior. Vexillum grande, ovatum, petiolatum, lineatum, lato ungue, postea emarginatum, in suum fulcum carinam recipit. Alæ strictæ, non hamatæ, carina longiores. Carina bipes, ovata, obtusa. Stamina novem connata, & decimum singulare, sine filiformi. Fructus calycis longitudine, turgidus, glaber. Germina plura, sed unicum semen maturefcit.

398. VULNERARIA foliis radicalibus ovatis, caulinis pinnatis, umbellis ovatis.

α. Flore flavo, nobis vulgatiore.

Vulneraria rustica GESNER. *hort.* p. 187.

Anthyllis RIVIN. t. 18.

β. Flore albo, in Germania frequentior.

Vulneraria nostra flore albo ex Gotthardo CHERLER apud I. B. II. p. 362.

Loto affinis Anthyllis helveticæ foliis clypeiformibus H. OXON. II. p. 182. *ic.* t. 21. f. 6.

γ. Flore coccineo DILLEN. *Eith.* t. 431. t. 320. *Flor. brit.* p. 364. LINN. *ölänska resa* p. 54. nobis humilior.

α. β. γ. *Anthyllis herbacea, foliis pinnatis, inequalibus, capitulo duplicato* LINN. II. p. 1012.

In pratis, potissimum macilentis, & ad vias. Varietas γ. in alpibus, circa rupes glaciales *Stok.* Varietas β. in subalpinis, circa thermas *Leucenses*, in valle alpina *Chapuisse* &c.

Radix multiceps, folia & caules congesta. Folia firma, subtili villo pubescunt: ad radicem longe petiolata, ovata, aut nulla, pinna ad petiolum accedente, aut una, aut altera exigua. Ad caulem pinna extrema etiam ovata, sed pinnarum tribus quatuorve paribus, ad petiolum accedentibus aucta, multo angustioribus: superiora folia pinnas plurium parium habent, omnes æquales. Quæ denique umbellæ florali subjiciuntur, bina sunt, digitata, & in arcum quinque segmenta emittunt, obtuse lanceolata. Caules pedales, non ramosi, non valde foliosi, & in extremo caule, & secundum eum, etiam altera, umbella densa, binis foliis insidens; sæpe etiam umbellæ

a) ANGUILLARA p. 290. DES SERRES I. c.

b) REICHAERT. t. V. p. 196. SWITZER *Septembr.* DU HA-MEL *culture* &c.

c) Neutra est *Anthyllis* DIOSC. L. III. c. 137.

d) TOURNEF. C.E.F.

umbellæ ramosæ sunt, & ex binis, tribusve confluent, ut in transversum latiores sint. Calyx villosus, inflatus *e*), ovato tumore, dentibus supremis ad se invicem converfis, & proximis, imo minimo. Ungues petalorum calycis longitudine, pars vero colorata vexilli & alarum aliquantum de calyce eminent. Vexillum cæteris petalis multo majus, ovatum, plicatum, erectum *f*), intus lineis pictum. Alæ vix hamatæ, carina longiores, cui adhærent. Carina bipes, rostro obtuso, purpura picto, in *α*. & *β*. In coccinea varietate omnia petala splendido rubro colore tincta sunt. Stamina decem connata, nusquam distincta. Siliqua petiolata, calyce brevior *g*), monosperma. Tuba finita globulo.

Tota planta ficca est, & creditur adstringere. A pecore vix attingitur *h*).

CICER *i*) TOURNEF. t. 210.

CICERIS spec. LINN. n. 875. cui Lentem adjungit.

Calycis segmenta lata, lanceolata *k*); duo suprema sibi proxima, imum brevius, plicatum, ovatum, emarginatum *l*), obtusum. Vexillum reliquis petalis majus, brevi petiolo. Alæ hamatæ, carina paulo longiores *m*). Carina bipes, rostro incurvo, non acuto. Siliqua brevis, inflata *n*), disperma: femina immatura caput arietinum fatis exquisite expriment.

*399. CICER foliis ferratis LINN. II. p. 1040.

Cicer CAMERAR. Epit. p. 204. RIVIN. t. 19.

Cicer arietinum DODON. Cereal. p. 114. *pempt.* p. 525.

In valle Tellina vulgo feritur, circa Grossetto & Teglio, & passim quasi spontaneum reperitur.

Caulis pedalis, cubitalis, erectus, foliosus, ramosus. Stipulæ magnæ, aliquot peracutis dentibus inæqualiter incisæ. Folia hirsuta, pinnata, parium octo, extremo impari, in univolum ovata, sed argute circumferrata. In foliorum alis petioli uniflori. Flos purpureus, sed datur & alba varietas. Calyx hirsutus.

Cicer tostum, five *Garvanços* Hispanorum, in Africa *o*) frequentissimum alimentum est, bonum idem *p*). In calculosis doloribus decocta cum cicere aqua laudatur *q*), acria tamen sunt, ut vesicæ vulneribus noceant *r*). Coffeam tostam optime imitari Cl. REICHART *s*).

COLUTEA TOURNEF. T. 418. LINN. n. 880.

Calyx campaniformis, brevis, dentibus brevibus, lanceolatis; denticuli duo superni secundum semicirculum exsculpti sunt, inferiores rectiores, imus paulo longius procurrat. Floris vexillum petiolatum, sed brevius, ovatum, plicatum. Alæ carina breviores, hamatæ, incurvæ, rostratæ, raro exemplo. Hæc amplissime incurva, rostro obtuso *t*).

Præcipuus character est in fructu petiolato, semiovato, sed hinc acuminato & inde, inflato, membranaceo *v*), in initio commissuræ valvularum superioris aperto, seminibus, medio ex nervo, de suis petiolis pendulis *x*).

400. COLUTEA foliis ovatis, emarginatis, floribus racemosis.

Colutea MATTHIOL. p. 783. CAMERAR. Epit. p. 540. RIVIN. t. 20. *Vesicaria* I. B. I. P. II. p. 380. SCHEUCHZER It. V. p. 423. Du HAMEL I. p. 179.

Colutea arborea foliis obovatis LINN. II. p. 1049.

Adjungit Africanam flore sanguineo COMMELYN. *rarior.* t. 11. & Coluteam foliis ovatis MILLERI t. 100. quæ videtur scapis unifloris differre.

Passim in calidiori Helvetia, *Aquileja*, *Agauri*, inter *Chur* & *Tufis*, supra *Serrières* prope

e) TOURNEF. T. 211. B. B. D.

f) A.

g) E.

h) SCHERBER III. *Saml.* p. 12.

i) Legumina *σπερδιωτος* THEOPHRAST. L. VIII. c. 1. Inter *πλαγιοκαυλα* ibid. c. 3. altissima radice c. 1. DIOSCORIDES distinguit cicer fativum, & sylvestre fatis simile, & arietinum.

k) TOURNEF. B.

l) TOURNEFORT. A. B.

m) Sub A.

n) D. E.

o) SHAW. *travels.* p. 222.

p) MUFFET. *health. improov.* p. 233.

q) ARBUTHNOT. *alim.* II. p. 50. Olim Diosc. II. c. 97. sed addit vesicam & renes ladere.

r) Simeon. *Setb.* p. 28.

s) *Gartenschatz* V. p. 163.

t) TOURNEF. A.

v) D.

x) Conf. E. F. G.

prope Neocomum, prope pontem rivi *Vaufejon*, versus *Peseux*: inter *Auvernier* & *Neufchatel*.

Frutex decempedalis, ramosus & frondosus. Folia glauca, glabra, pinnata. Pinnarum paria quatuor, extremo impari, fere cordata, nervo in spinulam educto. Flores flavi, racemosi, ex alis foliorum petiolati. Stipulae minimae, lanceolatae. Siliquae vesicariae amplissimae.

Folia Colutae alvum movent *y*) cum nausea *z*), ignavius quam Senna *a*), ut dosis ad infusionem unciae sit integra *b*). Ufus tamen tutus est, experimento in septentrione facto *c*). Seminis drachma una (duae) vomitum movet *d*).

Pabulum praestat gratissimum, & eo scopo cultus ejus commendatur *e*).

ASTRAGALUS *f*).

ASTRAGALUS TOURNEF. T. 233. LINN. n. 892. RIVIN.

& ASTRAGALOIDES TOURNEF. T. 233.

PHACA LINN. n. 891.

& TRAGACANTHA TOURNEF. t. 234.

GLAUX RIVIN.

Et si character facilis videtur, qui a siliqua biloculari petitur, quae in Phaca unilocularis sit, & inflata, non tamen possumus *g*) in eo character adquietere, quando ad rem ipsam ventum est. Inveni enim, Phacas *h*) plerasque, & Astragalos non paucos, habere ejusmodi fructus, ut valvae introflexae imperfectum septum faciant, quo siliqua non integre dividitur, ut adeo siliqua femibilocularis sit, & partim cum Astragalis, qui sunt fructu integre diviso *i*), cohaereat, partim cum Phacis vesicalibus *k*) vere monangiis. Porro fructus inflatus pro character non potest admitti, cum omnium consensu plusculi Astragali, vere biloculares, dura sint, neque vesicaria siliqua, etiam vix tumente *l*). Quare habitus quidem pinnatus, floresque in scapo plerumque racemosi, aut certe in alam congesti: deinde calyx & flos debent consuli.

Calyx tubulosus est, per latera compressus, supremis duobus dentibus ad se invicem converis, semilunariter excissis *m*), tribus reliquis rectoribus. Flos longus *n*), & strictus: vexillum longius *o*), plicatum, primum erectum, lateribus adscendentibus *p*): alae quam carina longiores, hamatae *q*). Carina fissilis, rostro obtuso, parum recurvato. Fructus valde multiformis, brevis, longus, inflatus, durus, rectus, curvus, unilocularis, femibilocularis, bilocularis.

I. ASTRAGALI SILIQUA UNILOCLARI INFLATA. PHACAL.

*401. ASTRAGALUS caule erecto, ramosissimo, foliis ellipticis, hirsutis, siliquis vesicariis pendulis *Emend. III. n. 234. Cat. rar. n. 740.*

Astragaloides elatior erecta, viciae foliis siliquis pendulis AMMAN. *ruthen. p. 148.*

Phaca caulescens, erecta, glabra, leguminibus oblongis, inflatis, subpilosis LINN. *II. p. 1064.*

Vix potest nostra esse, cum vir ILL. glabram dicat, & cum TILLIANA supina foliis acutis conjungat. Sed cum sequente confundit vir Cel. apprimè diversa *r*). De AMMANIANO synonymo certus sum, cum plantam a GMELINO missam coram videam.

In alpebus Valesiacis, tam septentrionalibus, ut in monte *Fouly*, & vicinis Bernensibus *Lavaraz, Liofon, Prapioz, im Kienthal*: quam meridionalibus, ut in monte *Sylvio* & in montibus vallis *S. Nicolai*, demum supra *Portvaley*,

X x 2

Nostro-

y) CONSTANT. *prax.*

z) Vomitus movent MIZAUD. *de sem. c. 3.*

a) GESNER *epist. p. 92.* Vires fennae non habet BELLON *singular. p. 275.*

b) GARDEL.

c) BARTHOLIN. *Cent. V. hist. 60. Med. Danorum domest. p. 229.*

d) PREVOT. *Medicina pauper. p. 511.*

e) COWEL. *gard. p. 7. 8. 9.*

f) Astragalus parvus ex terra frutex, ciceris (Diosc.) habet folia, longa, incisuris multis, obliqua, circa radices, flores Hyacinthi, radices raphani modo rotundas, grandes, adstringentes Dioscor. *L. IV. c. 57. Plin. L. XXV. n. 29.*

g) Conf. *Emend. III. p. 88. n. 234.* & consentit LINNAEUS ad n. 891.

h) n. 403. 404. 405.

i) TOURNEF. t. 233. N.O.P.Q.R.S.T. t. 234. D. E.

k) TOURNEF. t. 223.

l) Astragalus Monspeffulanus L. B.

m) TOURNEF. t. 223. B.

n) t. 233. & t. 234. A. A.

o) B.

p) TOURNEF. t. 223. A.

q) t. 233. E. D.

r) WILKICH *obs. 2. n. 56.*

Nostrorum Astragalorum speciosissimus est, cubitalis & ultra, ab imo ad summum ramosus & foliosus, durus, & hirsutus. Rami adscendentes, stipulæ magnæ, lanceolatae. Foliorum paria ad quindecim, ovata, elliptica, obtusa, nervo in aristam producto, mollia cæterum & hirsuta. Scapi florales ex alis foliorum nudi, spica terminantur. Peculiares petioli florigeri longiusculi, duabus hirsutis stipulis excepti. Calycis segmenta nigro villo barbata, quod in Astragalis frequens est. Vexillum paulo reliquis petalis longius, plicatum, non revolutum, flavum, lineis fuscis striatum. Alæ hamatæ, sine ovato, carinæ æquales; hæc obtusa, ovata. Siliqua petiolata, pendula, ex semiovata acuminata, unilocularis, inflata: femina reniformia, octo.

402. ASTRAGALUS caule erecto, stipulis maximis, foliis ovatis, novenis, siliquis vesicariis. †
Polygalo similis luteo flore, in montibus GESNER. *addend. ad hort.* p. 260. b.
Astragalus recticaulis hirsuta L. B. II. p. 334. SCHEUCHZER *It. IV.* p. 330. Non autem synonyma.
Astragaloides alpina, hirsuta, erecta, foliis vicie, floribus dilute luteis TILLI *Hort. Pisan.* p. 19. t. 14. f. 2.

Phaca frigida JACQUIN. *Vindob.* p. 265.

In Gubernii Aquilejensis alpibus ubique, in monte *Richard, Prapioz, Enzeinda, Boulaire, Javernaz, Chaud Commun, supra Port Valey, la Varaz, les Martinets.* In Valesia super *Servant*, in monte *Sylvio, supra Gomis.* SCHEUCHZERUS in monte *Lucumonio* prope *Lago di Rottam.* HUBERUS circa acidulas *S. Moriz.*

Caulis pedalis, cubitalis, glaber, pallidus, vaginosus. Stipulæ ad foliorum initium gemellæ, de more, sed maximæ, pene ad pollicem longæ, ovatæ, obtuse lanceolatae, coloratæ. Pinnæ foliorum trium & quatuor parium, grandia ea, ex ovatis diminuta, subhirsuta. Scapi florigeri in summa planta conferti: racemi duodecim florum. Calyx longus, nigro villo rariter adpersus, dentibus perbrevis; supremis tamen femilunariter exsertis. Flos ochroleucus, longus, strictus, vexillo ovato: alis carinæ longitudine, vexillo brevioribus, hamatis. Carina paulum recurva, obtusa, siliquæ pendulæ, turgidæ, ex ovatis angustiores, utrinque acuminatæ, nigris pilis adpersæ, polyspermæ. Stipulæ sub floribus coloratæ, lanceolatae.

- *403. ASTRAGALUS caule ramoso prostrato, foliis lanceolatis, florum alis emarginatis, *Emend. III. n. 233. p. 87. Catalog. rar. n. 40. †*
An Astragaloides alpina supina glabra, foliis acutioribus MICHELI apud TILL. *Hort. Pisan.* p. 19. t. 14. f. 1?

In montibus super *Portvaley* e regione *Rupis*, locis saxosis, tum simili loco en *Chaud commun, Fouly, Dent du midi, Prapioz, Lioson, Gastern.*

Radix lignosa, pedalis & longior, multiceps, multos cespites producit, & foliorum, & procumbentium caulium. Ab Astragalo *campestri* LINN. abunde distinguitur habitu laxiori, foliorum pinnis longius distantibus, parium fere sex: quæ elliptica sint, acuminata, brevi & cinereo pilo subtus obducta. Caules foliosi, ramosi. Stipulæ ad ramorum originem lineatæ, coloratæ, lanceolatae. Scapi florigeri racemum gerunt florum fere decem, duodecim. Stipulæ ad flores coloratæ, lanceolatae, angustiores. Calyx dentibus, brevibus supremis distantibus, nigris pilis adpersis. Vexillum longum, strictum, plicatum, emarginatum, album, etiam ochroleucum. Alæ hamatæ, rarissimo exemplo in duo ovata segmenta satis profunde dividuntur. Carina bipes, violacea, rostro obtuso, parum curvo. Siliquæ ellipticæ, acuminatæ, inflatæ, venosæ, pendulæ, uniloculares. Semina fere decem, reniformia.

II. SILIQUA SEMIBILOCULARI INFLATA.

404. ASTRAGALUS caule procumbente ramoso, foliis ovatis, siliquis inflatis, hirsutis, pendulis *Emend. II. n. 26. Cat. rar. n. 737.*

Icon lign. GESNERI 127.

Astragalus alpinus foliis vicie ramosus & procumbens, flore glomerato ceruleo SCHEUCHZER, *It. VII. p. 509. cum ic.*

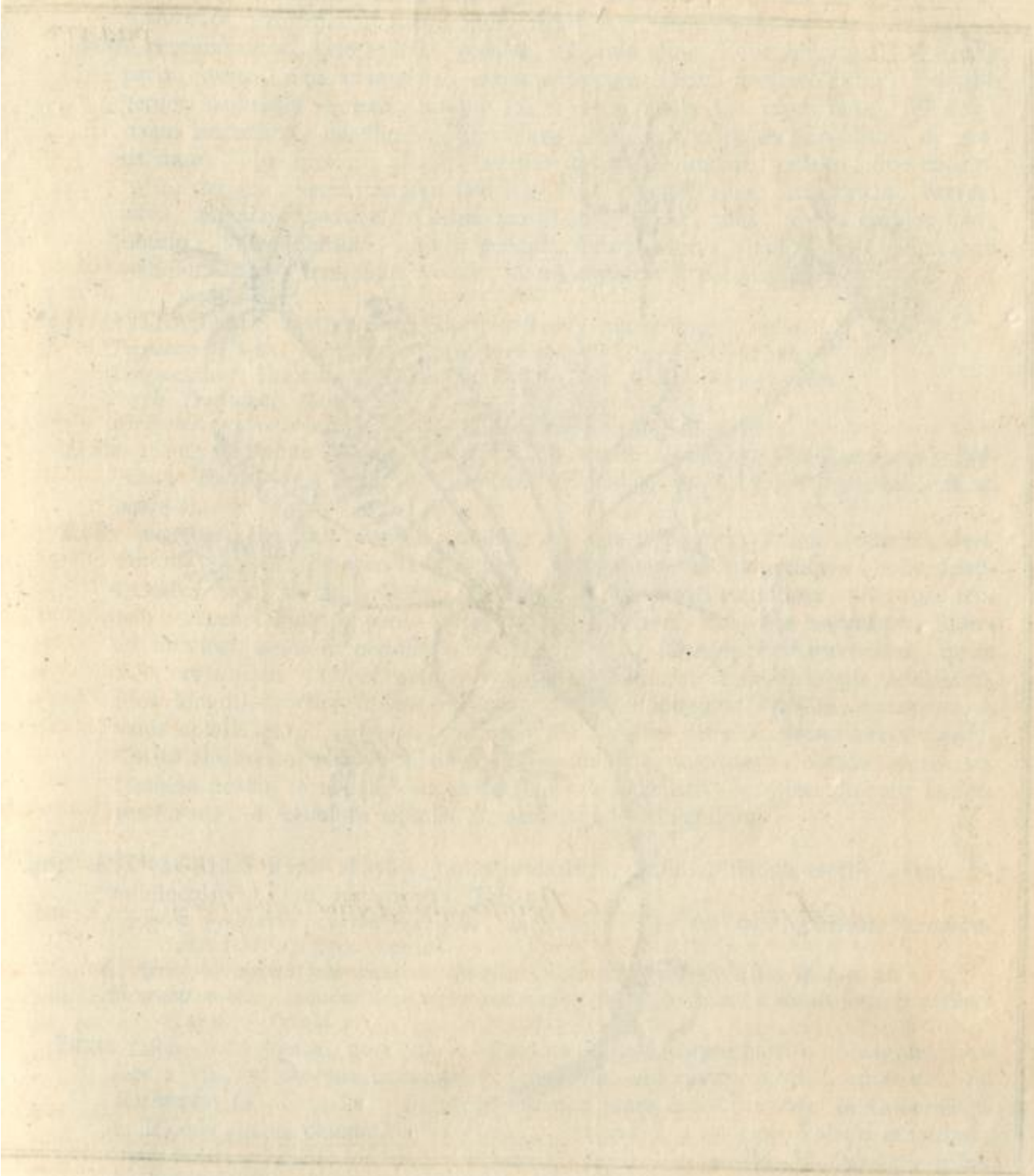
& *Astragalus Tragacantha folio, ramosus, flore ceruleo, glomerato* SCHEUCHZER *It. IV. p. 330. ex coloribus, vocibusque* SCHEUCHZERI.

Astragalus alpinus minimus LINN. *Flor. Lapon. n. 267. t. 9. f. 1.*

Astragalus caulescens, procumbens, floribus pendulis racemosis, leguminibus utrinque acutis pilosis LINN. *II. p. 1070.*

Icon OEDERI t. 51. huc pertinet, ubi tamen purpurei quid admiscetur, quod ab alpinis abest.

Minus

Astrogalus Alpinus acutifolius ochroleucus.

J. Schrad. del. G. G. G. G.

Minus rarus, in ipsis pratis vallis *Grindevald* inter ædes, in adscensu montis *Scheidek*, *Gemmi* & *Stokhorn*. Circa rupes glaciales *Steinberg*: In *la Varaz*, *Enzeinda*, *Javernaz*, *Chapuise*, *Pilato monte*, *Mürtschen*, *Galanda* &c.

Caules procumbentes, laxè foliosi, pedales, & paulo ultra. Folia subhirsuta, ad decem paria, ovata, non acuminata, extremo impare. Scapi florigeri ex alis foliorum gerunt umbellam brevem, florum 12. & 15. Stipulæ sub ramis binæ, foliaceæ, ovato lanceolatae, sub floribus brevissimæ, albæ. Calyx nigris pilis hirtus, de gentis more. Flos speciosus, latus; vexillo carinæ longitudine, reflexo, fine emarginato, cæruleo, lineis cæruleis saturatis striato, ungue albo. Alæ strictæ, breves, albæ, angustæ, hamatæ. Carina vexilli longitudine, alba, rostro cæruleo lato, obtuso. Siliqua hirsuta, nigra, pendula, inflata, curva, unilocularis, absque septo vestigio. Video transpositum esse, & ad ordinem I. pertinere.

*405. ASTRAGALUS ramorum petiolis spinescens, pinna impare nulla.

Tragacantha alpina sempervirens, flore purpurascens L. R. H. GARIDEL.

Tragacantha s) BLAKWELL. CAMERAR. *Epit.* p. 446. CLUS. *cur. post.* p. 60.

Purple Tragacanth. Garden of Eden t. 50.

Astragalus caudice arborecente, petiolis spinascentibus LINN. II. p. 1073.

Alpina planta in monte *Jeman*, *Chevillè*; sub monte *Diableret*, *Chaud commun*, *Prapioz*, *Fouly*. Sed etiam in planitiem descendit, & in *Valesia* nascitur, & ad mare t).

Radix maxima, lignosa, ramosa, multiceps. Caules pedales, foliosi, ramosi, duri. Petioli foliosi in spinulam terminantur, eorumque petiolorum reliquiæ, foliis delapsis calvæ, caulem circumstant. Folia subhirsuta, ovatis angustiora, pinnarum septem, decem, nullo impare. Stipulæ magnæ, flavæ, ex ovatis lanceolatae. Flores ad inferiora caulis in petiolis quinque, ad octo, flores erectos gerentibus, quam folia brevioribus. Calyx molliter villosus, cylindricus, dentibus longis capillaribus. Flos longus, strictus, dilute violaceus. Vexillum longum, plicatum, emarginatum, venis coloris purpurei saturati pictum. Alæ capillari petiolo, hamo brevi obtuso. Carina alis brevior, hamis brevibus, rostro incurvo, mucronato, obtuso, purpureo. Stamina novem & unum. Siliqua constanter unilocularis, continet quatuor semina reniformia, & cellulosis septulis & membranulis distinguitur.

406. ASTRAGALUS scapis aphyllis, foliis lanceolatis, hirsutis, siliquis erectis inflatis, femibilocularibus *Cat. rar.* n. 733. Tab. 13.

Astragalus pyrenaicus, barbæ jovis folio, non ramosus, flore ochroleuco, glomerato SCHEUCHZER *It. IV.* p. 330. cum ic.

& *Astragalus alpinus foliis vicie angustioribus, flore ochroleuco* EJSUSDEM *It. I.* p. 31.

Astragalus acaulis, calycibus leguminibusque villosis, foliolis lanceolatis, acutis, scapo decumbente LINN. *It. Oeland.* p. 50. *Spec. II.* p. 1072.

Planta nobis mere alpina, non rara. In monte *Gemmi*, super horrida præcipitia, quæ sepe a via, ad thermas descendente, separantur. Ad viam a *Scheidek* ad *Grund*. *Im Rüttsboden* sub *Grimfula*. In pascuis alpinis, supra *Sichellawenen*. In Gubernii *Aquilejensis* alpinis ubique, in *la Varaz*, *Enzeinda*: in vicinis *Valesiæ* montibus, *Fouly*, *Dent de midi*, valle *Trientina*. In alpinis *Surenensibus* & *Engelbergensibus* SCHEUCHZER. In arenosis pascuis prope *Splügen*, in adscensu *Albulæ*. Glareas amat torrentium, lapidesve deciduos.

Radix maxima, brachiata, multiceps. Folia ad terram numerosa, ad caulem nulla, pinnis parium decem ad quindecim, sibi vicinis: ipsa folia subhirsuta, pallida, ex ovatis acute lanceolata. Scapus floralis aphyllus & simplex, femipedalis & ultra, racemis decem & ultra florum. Calyx valde hirsutus, nigricantibus villis, segmentis supremis ab inferioribus magis distantibus, semifubrectis. Flos ochroleucus, nunquam pene luteus, longus, strictus: Vexillum plicatum, strictum, emarginatum, reliquis petalis multo longius. Alæ sine truncato, leviter emarginato, hamis grandibus. Carina obtusa, aristam tamen emittit, ad cujus latera duæ sunt maculæ violaceæ, etiam virides: Siliquæ totæ villis nigris asperæ, erectæ, septo imperfecto,

s) *Tragacanthæ* radix lata, lignosa, ex summo cespite emittit furculos humiles, robustos, in quibus hirsuta folia multa, quæ sub se spinas rectas & firmas

mas occultant. Est in ea lacruma, quæ ex vulnerata radice concrevit, pellucens, subdulcis *Dioscor. L. III. c. 20.*

e) GERARD. p. 523.

perfecto, ad dimidium divisæ, polyspermæ. Stipulæ sub floribus virides, ovato lanceolatæ. Semina octo, vel decem.

*407. ASTRAGALUS scapis aphyllis, foliis ovato lanceolatis, glabris, filiquis inflatis, hirsutis, erectis †.

In alpibus vallis *d'Erin*, quæ *Valesiæ* est; tum vallis *de Bagnes* & *Ternanche*, quæ ultima est *Pedemontii*. Etiam in alpibus vallis *S. Nicolai*, *Valesiæ*, inque monte *Stafel*.

Plurima similia prioris *Astragali*: habitus, flos, filiqua. Folia tamen plurium parium, ad 21. usque, minora, pulposa & crassula, oris contractis, perpetuo glabra: amant rufescere, denseque cum se insequantur, sæpe imbricata sunt. Scapuli floriferi ex radice, multo humiliores, non semipedales, gerunt racemum vix decem florum. Stipulæ coloratæ multo, quam in *Astragalo* 406. longiores. Calyx satis similis, sed cum flore major: pilis nigris hirtus, duobus superioribus dentibus ad se invicem converfis. Flos multo longior, albus, erectus. Vexillum prælongum, plicatum, paulum reflexum. Alæ longæ, graciles, hamatæ, carina longiores. Carina fissilis, obtusissima. Siliqua erecta, hirsuta, nigris pilis hirta, fulcata, inflata, teres, hinc depressa, inde convexa, septo imperfecto ex linea depressa ad dimidia bipartita: femina decem.

Proximus priori, differt stipulis, foliis glabris, flore albo longiori, carina non violacea.

408. ASTRAGALUS foliis ovato lanceolatis, sericeis, filiquis erectis, inflatis, subhirsutis.

It. Helv. II. n. 81.

Onobrychis IV. CLUS. Pann. p. 755. 756.

Astragalus quidam montanus, vel Onobrychis alius I. B. II. p. 339.

Astragaloides alpina purpurea, villosa, pumila, foliis brevioribus acuminatis, caulibus simplicibus nudis TILLI Hort. Pisan. p. 19. t. 14. f. 3.

Astragalus subcaulos scapo folio longiori, floribus laxè spicatis, erectis, leguminibus ovatis, acumine inflexo LINN. II. p. 1070. Conf. Cl. JACQUIN. descript. p. 264. n. 62.

Minime rarus iisdem cum priori n. 406. locis in monte *Stokhorn*, monte *Gemmi*, *Neunen*, circa molem glaciale *Steinenberg*. In *M. Orgevaux*, *Chapuisse*, *sur Champ*, *Ovanna*, *Chaud commun*, *Enzeinda*, *la Varaz*, *Javernaz*, *Prapioz*, *Lioson*, *Sa netsch*, *Fouly*, *Simplon*, *Dent de midi*, *Pilato*. *RAIUS* in monte *Tbuiri*.

Radix magna, lignosa, multiceps, squamosis capitibus. Folia ex radice numerosa, dense congesta, ex ovatis lanceolata, sericeo villo nitentia, & aliquando tota argentea, parium 12. ad 16. Caules alias ex radice aphylli, alias tamen foliosi, aliquot ex alis edunt ramos. Scapi florales nudi, aliquot unciarum, ferunt racemum florum octo, & paulo ultra, ad 12. Stipulæ sub foliis virides, lanceolatæ, sub floribus subulatæ. Flores ad angulos rectos de scapo exeunt, breves, faturate cærulei. Vexillum amplum, ovale, lineatum. Alæ hamatæ, perexiguæ. Carina cærulea, rostro ad angulos rectos flexo, obtuso, aristato. Calyx subcyaneus segmentis capillaribus. Siliquæ eriguntur. Eæ breviter hirsutæ & inflatæ, teretes, femiovato lanceolatæ, mucrone, ut solet, inflexo, hinc convexæ, inde linea depressa terminatæ, ex qua valvæ intra cavitatem filiquæ ita producuntur, ut septum efficiant imperfectum, quod araneoso nexu ad valvarum commissuram oppositam adhærescit. Semina utrinque ad decem. Matura filiqua calvescit, & ora foliorum introrsum trahitur. Quare inter *Phacas* & *Astragalos* ambigit.

III. SILIQUA BILOCULARI.

I. VESICARIA.

409. ASTRAGALUS caule ramofo, diffuso, spicis erectis, filiquis inflatis, rotundis, unguiculatis.

Cicer sylvestre MATTHIOL. p. 418. CAMERAR. Epit. p. 215.

Glaux v) RIVINI t. 108. foliis nimis hirsutis.

β. Varietas minor C. B.

In agris circa *Mathod*, *Chamblon*, *S. Aubin*, *Genevam* &c. In *Valesia* circa *Saxon*.

Radix crassa, dulcis. Caules infirmi, diffusi, cubitales, cavi, ramosissimi. Stipulæ parvæ

*) *Glaux* cytho aut lenticulæ foliis similis, quæ superne virent, inferne candidiora. Ramuli ex terra quini vel

vel seni dodrantaes, flores violæ albæ, purpurei, minores: juxta mare nascitur *Dioscor.* L. IV. c. 136. non nostra.

parvæ lanceolatæ. Folia pinnata, parium 12. & 15. Pinnæ ovales, obtusæ, hirsutæ. Scapi florigeri, ex alis foliorum nati, sustinent spicas erectas 20. & 30. florum. Calyx hirsutus, nigricans, denticulis brevibus, capillaribus, superioribus ad se mutuo converfis, hispidis. Flos ochroleucus. Vexillum reliquis petalis longius, plicatum, angustum, ovatum. Alæ angustæ, hamis obtusis. Carina brevis, rostro vix recurvo, obtuso. Siliquæ rotundæ, acuminatæ, inflatæ, hirsutæ, styliferæ, unguiculatæ, biloculares, perfecto septo divisæ, polyspermæ.

Cultum ad armentorum pabulum laudat Cl. CARTHEUSER x).

III. SILIQUA BILOCULARI.

II. TURGIDA & DURA.

- *410. ASTRAGALUS scapis aphyllis, foliis ovato lanceolatis, fericeis, filiquis turgidis, hirsutis, erectis, styliferis *Enum. t. 14. Emend. II. n. 33. Itin. Helv. n. 83. t. 2.*
Astragalus non ramosus, villosus & incurvus, spicatus, floribus purpureo violaceis AMMAN. n. 567.

Ita LINNÆUS, splendoris autem fericei AMMANUS non meminit: sed & floris color in Sibirico Astragolo a nostro differre videtur, & foliorum uncialis magnitudo.

Astragalus acaulis, scapo erecto, foliis longiore, leguminibus subulatis, inflatis, villosis, erectis, LINN. II. p. 1071.

Primum reperi in scopulis die Neunen, tum in Fouly monte. Sed etiam in Valesiam descendit inter Charat & Saxon, inter Rida & Martigny, prope Saillon.

Radix longa, lignosa, anulato cortice. Ex radice scapi florigeri, aphylli, & folia prodeunt. Ista pinnata, parium duodecim & ultra, ex ovatis acute lanceolata, fericeo nitidissimo villo obnupta. Scapi mollissimo etiam villo obducti. Spica floralis densa, pauciflora, ad decem flores habet. Calyx albo villo splendens; dentes superiores breviores, ad se invicem converfi; inferiores rectiores. Stipulæ foliaceæ, subulatæ, calyce breviores. Flos violaceus, dilutus, strictus. Vexillum longum, strictum, ovale, reliquis petalis longius. Alæ strictæ & angustæ, hamo brevi, obtuso. Carina brevior, obtusa, vix reflexa, sine inciso, in aristam terminato. Siliqua villosa, non tamen nigra, neque vesicaria, dura, turgida, sulco depresso notata, ex quo perfectum septum prodit, filiquam bipartiens, quæ brevis, crassa, cylindrica, polysperma est.

411. ASTRAGALUS caule erecto, ramoso, ex alis spicifero, filiquis teretibus *Comm. Gotting. T. I. p. 340. t. 12.*

Astragalus villosus, erectus, spicatus, floribus flavescens AMMAN. *plant. ruthen. n. 166.*

& *Astragalus Kergificus* EJUSD. n. 171.

Cicer montanum, lanuginosum, erectum C. B. *Prodr. p. 48.*

Astragalus caulescens, erectus, pilosus, floribus spicatis, leguminibus subulatis pilosis LINN. II. p. 1065.

Circa arcem Octodurensis, versus Rida, circa Fouly, Gonthey. Inter Siders & Leuck. Inter Tufis & Chur. Circa balneum Leucense C. B.

Radix lignosa, perennis. Caulis pedalis, cubitalis, teres, rectus, durus, hirsutus, ramosus. Stipulæ herbaceæ, latæ, lanceolatæ. Folia elliptica, lanceolata, hirsuta, parium decem, duodecim. Scapi florigeri ex alis foliorum, longi, robusti, erecti: sic flores in spicam erectam congesti, densi, ad quindenos. Calyx albus, hirsutus, dentibus superioribus ad se invicem converfis, inferioribus multo longioribus & acutissimis. Flos ochroleucus. Vexillum ungue suo a reliquis petalis distat, cæterum ovatum, emarginatum, oris sursum converfis, interius flavum. Alæ longe hamatæ. Carina alis brevior, fissilis, hamata, sine rotundo, cis quem aristam emittit, ut nonnulli alii Astragali. Siliqua fere cylindrica, albicans, fericea, bilocularis, polysperma, erecta.

- *412. ASTRAGALUS caule subrecto, ramoso, foliis linearibus, fericeis, vexillis longissimis *Emend. II. n. 31. Catalog. rar. n. 730.*

Onobrychis purpureo flore CLUS. *Pann. p. 751. 752.*

Reliqui ex CLUSIO.

Astragalus caulescens diffusus, pedunculis spicatis vexillis. flore duplo longioribus, LINN. II. p. 1078.

Y y 2

12

x) *Ad. Mogunt. II. p. 355.*

In Valesia fola, sed abunde, in herbosis, inter *Siders* & *Leuck*. Circa *Fouly* & *Tourtemagne*. Inter *S. Branchier* & *Bovernier*.

Radix lignosa, ramosa, multiceps. Caulis durus, fericeus, ad terram incurvus, inde erectus y), ramosus, pedalis & cubitalis. Stipulae siccae, breves, triangulae. Folia ima ovato lanceolata, superiora gracilia, pene linearia, acuta, fericeo villo obnupta. Caulis & rami spica brevi & densa terminantur, florum fere 20. Calyx Astragali, longus, tubulosus, villosus, albicans, denticulis brevissimis. Flos longus, uncialis, valde strictus, ex caeruleo purpureus. Vexillum praelongum, duplo carinam excedit, strictum, plicatum. Alae angustae, carina paulo longiores, hamatae. Carina non recurva, rostro ovato. Siliqua erecta, brevis, vix trium linearum, dura, hirsuta, turgida, stylo curvo, vere bilocularis. In utroque loculo femina fere tria nitida, reniformia.

413. ASTRAGALUS caule prostrato, foliis ovatis, scapis brevibus, racemosis, siliquis subtriquetris incurvis.

Sylvestre Fenum graecum DODON. *Cereal.* p. 162. *pentp.*

Astragalus RIVIN. t. 103.

Astragalus caulescens, prostratus, leguminibus subtriquetris, arcuatis, foliis ovalibus, pedunculo longioribus LINN. II. p. 1067.

Ubique in Helvetia, Bernae ad sepem, & in arvis asperis. In alpidibus etiam reperi, ut in monte *Neunen*.

Maximus nostratum, foliis etiam & fructibus maximis. Caulis procumbens, ramosus, bipedalis & ultra. Stipulae de more binae, virides, lanceolatae. Folia parium quatuor, quinque, sex, impare extremo, circumscriptione ovata. Scapi florales ex alis foliorum, breves, racemum ferunt pauciflorum, decem florum, brevem, latum. Calyx pallens, segmentis capillaribus. Flos ochroleucus cum viridi pallore. Vexillum plicatum, emarginatum, lineatum. Carina fissilis, ovata, obtusa, brevior. Alae longae, angustae, hamatae, paulo longiores. Siliqua erecta, fatis crassa, pene teres, curva, hedra superiori quasi canali exsculpta, vere bilocularis. Semina reniformia, multa, ad decem.

Folia cum amarore dulcia. Pro Galega venditur z), nihilo, ut puto, deterior. Infusa in aqua folia dantur ad ischuriam, & ad urinæ sabulum z).

III. SILIQUA BILOCULARI.

II. NON TURGIDA.

414. ASTRAGALUS caule procumbente, scapis radicalibus aphyllis, foliis ovatis, vexillo longissimo, siliquis teretibus.

Polygala CAMERAR. *Epit.* p. 929.

Astragalus Monspeffidanus I. B. II. p. 338.

II. *Astragalus alpinus magno flore* C. B. RAI.

Astragalus acaulis, scapis declinatis longitudine foliorum, leguminibus subulatis, teretibus, subarcuatis, glabris LINN. II. p. 1072.

Abunde in Gubernio Aquilejensi, ut supra *Olon* proxime, qua itur ad *Tombej*: porro in Valesia inferiori. In Rhætia inter *Chur* & *Tusis*.

Radix cubitalis, maxima, lignosa, dulcis, immensum cespitem caulium, & foliorum fundit. Folia ovata, acuta, subhirsuta, parium decem, & ad 20. usque. Scapus floriger aphyllus, dodrantalis, non ramosus, gerit racemum florum ad 30. Stipulae sub floribus coloratae, lanceolatae. Calyx longus, cylindricus, glaber, roseo colore mistus, segmentis supernis rotunde excisis, omnibus capillaribus, imo longiori. Flos uncialis, longus, strictus. Vexillum longissimum, strictum, plicatum, emarginatum, purpureum. Alae hamatae, pallidae. Carina alis brevior, obtusa, vix recurva, saturate purpurea. Siliqua longa, gracilis, teres, recta, etiam paulum curvula, valvularum commissura latiori, vere bilocularis. Semina in utrovis loculo quinque, sex, reniformia, super hilum crassiora.

Aqua cum radice decocta in diarrhoea adhibetur a).

415. ASTRA-

y) Hinc dicit procumbere CLUSIUS. Erectum tamen pingit. 22) TOURNEF.

z) KORONZAI de errorib. pharma. ex ignorant. botanic. a) GAUTHIER. p. 7.

*415. ASTRAGALUS acaulos, floribus summæ radici insidentibus, foliis ovatis, petiolis lanuginosissimis.

Icon lignea GESNERI CXIX. hanc plantam exprimit.

Astragalus Syriacus LOBEL. II. p. 79.*Astragalus acaulos flore luteo* BUXBAUM Centur. III. t. 38. f. 2.*Astragalus repens, barbæ jovis folio, acaulos fere, polyanthus* AMMAN. plant. ruthen. n. 170.*Astragalus subcaulis, floribus radicalibus numerosis, sessilibus* LINN. II. p. 1073. Conf. Cent. II. n. 188.Supra *Praborgne* *Valefiæ* inter larices.

Radix robusta, crassa, lignosa, aspera. Ex radice plurima folia ex hirsutissimis pedunculis, parium 16. & ultra, ovata, retusa, inferne villosa. Stipulæ virentes, ex ovatis lanceolatæ. Flores ad duodecim, congesti in mollissima lanugine, absque scapis, in petiolis uncia brevioribus, ex brevissimo caule prodeunt, in quem radix terminatur. Magni sunt, unciales, ex ochroleucis lutei. Calyx latus, albus, villosus, campaniformis, segmentis lanceolatis, superioribus ad se invicem converfis, imo longiori. Vexillum reliquis petalis multo longius, strictum, plicatum, emarginatum, virentibus lineis pictum. Alæ multo breviores, graciles, hamis majusculis. Carina brevis, obtusa. Siliquam in rarissima planta non vidi.

? *Astragalus Mompeliensis candidior, sive Onobrychis quibusdam* I. B. II. p. 337.Ex descriptione non adgnosco. Cum *Mompellulano* comparat I. B. neque finit figura esse *Vulnerariam*. Nihil *Astragali* simile in *Saleva* monte repertum fuit.

OROBUS TOURNEFORT. t. 214. LINN. n. 871.

Calyx & habitus satis ad *Astragalum* accedit. Tubulosus ille, tubulo inferius longiori, dentibus omnibus latis & lanceolatis, superioribus brevibus, ad se invicem curvatis, inferioribus rectis & longioribus. Vexillum amplum, reflexum b), emarginatum. Alæ hamatæ c), sine ovato. Carina bipes, alis paulo brevior, rostro acuto d), quod *Astragalo* obtusum est. Siliqua longa, teres e), polysperma, unilocularis, sine acuto, & deorsum curvo f).

416. OROBUS caule simplicissimo, foliis senis, ovatis, acutis LINN.

Orobis Pannonicus I. CLUS. Pann. p. 736.*Orobis Sylvæstris vernus* THAL. p. 80. ic. VI.*Ἀσραγαλός Dioscoridis* COLUMN. *phytobasam*. p. 60. Flores nimis numerosi.*Orobis* RIVIN. t. 58. *vernus* BLAKWELL. t. 208.*Orobis foliis pinnatis, ovatis, stipulis semisagittatis integerrimis, caule simplici* LINN. II. p. 1028

Ubique in sylvis, primo vere conspicuus.

Radix lignosa, nigra, foliosa. Caulis pedalis, erectus, non ramosus, alternis angulis flexus. Flores in racemis laxis, caules terminantibus, quatuor ad octo & decem. Stipulæ amplissimæ, foliaceæ, deorsum hamatæ. Folia duorum & trium parium, impare nullo, magna, ut in leguminosis, ovato lanceolata. Pulchri floris vexillum amplum, erectum, reflexum, emarginatum, purpureum. Alæ cæruleæ, ovatæ, hamatæ. Carina ex viridi cærulea, initio fissili, hamata, rostro modice recurvo, acuto. Purpura floris, dum marcescit, in cæruleum colorem vertitur. Siliqua recta, teres, feminibus octo, novem & ultra.

417. OROBUS caule simplici, foliis senis ellipticis, radice tuberosa.

Astragalus Sylvaticus THAL. p. 7. ic. I.*Astragalus Sylvaticus foliis oblongis, glabris* C. B. SIBBALD. p. 11. f. 1.*Lathyrus angustifolius, radice tuberosa* LOESEL p. 138. ic. 37.*Orobis radice tuberosa* RIVIN. t. 59.*Orobis foliis pinnatis, lanceolatis, stipulis semisagittatis, integerrimis, caule simplici* LINN. II. p. 1028.In nostris sylvis circa *Bernam* abunde, ut inter nos *dochium das Siechenhausß & die Papiermühle*.

Radix perennis, mista tuberibus & numerosis filamentis; ut filamenta subinde in tubera intumescant, quorum quodvis suum caulem producit. Caulis non ramosus, nisi

ex

g) A.A.

h) B.B.

i) C.

e) F.G.

f) ibid.

ex summo, erectus, pedalis, alis foliaceis percurfus. Pinnarum paria duo, tria; ima folia ovata, superna longa, ex ellipticis acuminata, nervo aristato. Scapi floriferi ex foliorum alis. Stipulæ foliaceæ, sagittatæ, hamatæ, aliquot dentibus incisæ. Flos ex roseo purpureus, in racemis trifloris & quadrifloris, pariter in cæruleum mutabilis, fatis prioris speciei similis. Vexillum amplum, ovatum, reflexum, emarginatum, marginibus elevatum, venosum. Alæ carinæ æquales, ovatæ, hamatæ. Carina rostrata, rostro falcato. Calycis segmenta breviora, latiora, ad se invicem converfa, inferiora longiora, rectiora. Siliqua teres, longa, polysperma, sine curvo.

In Scotia radix, ob dulcem saporem, pro cibo adhibetur, & pro medicamento, quo pagani & famem depellunt, & sitim, & pectoris morbos.

418. OROBUS caule ramoso, foliis ovatis, duodenis.

Orobis Pamonicus II. CLUS. *Pannon.* p. 737.

Orobis foliis vicia RIVIN. t. 60.

Orobis caule ramoso, foliis sexjugis, ovato oblongis LINN. II. p. 1028.

Pulchra planta in Gubernio Aquilejensi frequens est, ut in sepibus prædii *des Gauges*, prope *Roche*, circa *Echarpigny*, & alibi. Genevæ in colle *la Batie*, & in monte *Saleva*. C. B. in monte *Muteto* & *Münchenstein*. GAGNEBIN circa *Pierrabot* prope *Neufchatel*. Circa *Moncharans* etiam legi.

Radix longa, crassa, dulcis. Caulis frondosus & ramosus, erectus, cubitalis. Stipulæ lanceolatæ, deorsum hamatæ, perexiguæ. Folia parium sex, firma, glauca, inferiora ovata, superiora acuminata, nervo in spinulam educto. Scapi ex alis foliorum triunciales; racemus pauciflorus, florum sex & paulo ultra, ad unum fere latus pendulorum. Purpurei flores, facile decolorantur. Vexillum erectum, reflexum, emarginatum, venosum. Alæ ovatæ, hamis obtusis, carina paulo longiores. Carina integra, rostro lato, acuto. Siliqua pendula teres, nigra, prælonga, sine curvo, semina nigra, rhomboidea.

419. OROBUS caule ramoso, erecto, foliis ovato lanceolatis *Emend. II.* p. 18. n. 37.

Galega montana LUGDUN. p. 1139.

Orobis Pamonicus IV. CLUS. *Pann.* p. 740. 741. non placet.

Orobis alpinus latifolius C. B. *Prodr.* p. 149. SEGUIER II. p. 79.

Orobis foliis pinnatis, ovato oblongis, stipulis rotundato lonatis, dentatis, caule simplici LINN. II. p. 1028.

L. B. in monte *Thuri*. MURALTUS in montibus Comitatus *Toggenburg*. Nos abunde legimus in Gubernio Aquilejensi, ut in monte *Luan*, in sylva *Ovaille*, in monte *Nombrieux*, & alibi.

Ex speciosissimis papilionacearum. Caulis bicubitalis & altior, omnino ramosus, sulcatus, angulosus, erectus. Stipulæ grandes, deorsum hamatæ, ex ovatis lanceolatæ, etiam ferratæ. Folia numerosa, adscendentia, glabra, ex ovatis lanceolata, pinnis parium quinque. Ex omnibus foliorum alis scapi floriferi, dodrantes, gerentes spicam laxam, pendulam, florum ad decem usque. Calyx cylindricus, compressus. Segmenta superiora duo brevissima, lanceolata, ad se invicem recurvata, inferiora recta, triangularia. Flos longus, ochroleucus. Vexillum angustum, alis elevatis, plicatum, quasi emarginatum, dorso flavo. Alæ obtusæ, carinæ æquales, hamis obtusis. Carina fissili petiolo, rostro peracuto. Siliqua prælonga, glabra, polysperma.

ERVUM g) TOURNEF. t. 221. LINN. n. 874.

Calyx brevis, denticulis capillaribus h). Vexillum amplius, ovatum, emarginatum i). Alæ carina longiores, hamatæ. Carina fissilis, sine obtuso. Siliqua tetrasperma, feminibus ita tumentibus k), ut articulata videatur: eadem femina ex rotundis angulosa sunt. Ob solum calycem Lentem & Vicias nolim adjungere: & ad stigma minus respicio.

420. ER-

a) Inter legumina οροβος THEOPHRAST. L. VIII. c. 1.

Inter πλαγιοκαυλα IDEM L. VIII. c. 3. Siliquæ ei cylindricæ L. VIII. c. 5. Orobi amaror prius corrigendus, ita ad incrassantem cibum valet RUFUS p. 11. Ervum parvus frutex angusto folio, tenuis, semina habens in valvulis, e quibus farina fit er-

vina, ad medicamenta, alvo utilis, quæ urinam ciet, sanguinem per alvum aut vesicam elicit &c. DIOSCORID. II. c. 102.

b) TOURNEF. B.

i) IDEM A.

k) E.E.E.

420. ERVUM.

Ervum CAMERAR. *Epit.* p. 215. RIVIN. t. 61.

Lens minor CAMERAR. *Epit.* p. 211.

Mochus seu Cicer sativum DODON. *Cereal.* p. 110. *hist.* p. 524.

Ervum germinibus undate plicatis, foliis impari pinnatis LINN. II. p. 1040.

Non credo veram esse indigenam, sed Bernæ in agris abunde reperitur, in quibus cum Lentibus & Viciis feritur.

Caulis erectus, ramosissimus, pedalis, cubitalis. Stipulæ parvæ, dentatæ. Foliorum pinnæ tredecim & ultra, nulla impare, elliptica eadem, vel linearia, retusa, nervo in spinulam educto. Nervus in brevissimum capreolum exit. Scapi nudi, robusti, biflori. Calycis segmenta superiora rotunde divisa, inferiora longiora. Flores penduli, albidii. Vexillum amplum, ovatum, emarginatum, intus venis pictum violaceis. Alæ carina paulo longiores, hamatæ. Carina fissa, obtusa.

Inter resolventes farinas recipitur, & in cibum, pro brutis pariter & hominibus; sed nimia illa aëris ubertas in Ervo infesta est, morbosque facit, etiam in equis l), epidemicos, genuum debilitatem, impotentiam musculorum extensorum. In hominibus etiam jacturam virium motricium insanabilem ex eo cibo ortam vidit VALISNERIUS m). Gallinæ occiduntur, dato Ervi semine, quod ingluviem n) distendit.

II. SCANDENTES.

LENS o) TOURNEFORT. t. 210.

ERVI spec. LINNÆI.

Calyx brevissimus, longis & angustis p) denticulis. Vexillum amplum, emarginatum q). Alæ paulo breviores, hamatæ. Carina simplex, rostro non acuminato. Siliqua brevis, lata r), disperma s). Semina t) compressa, rotunda. Scandit claviculis, qui, loco imparis folii, inter extremas duas pinnas, ex nervo continuantur.

*421. LENS.

Lens FUCHS p. 899. RIVIN. t. 35.

An etiam *Lens major* RIVIN. t. 35? folio ovato. Separare videtur FABRICIUS *bitarb.* p. 18. quod angulosa semina habeat, neque semper claviculas. Conjungit GUETTARD *Mem. de l'Acad.* 1747. p. 528.

Ervum pedunculis subbifloris, seminibus congestis convexis LINN. II. p. 1039.

In vineis Valesiæ sponte nascitur.

Caulis firmus, angulosus, pedalis, cubitalis. Stipulæ lanceolatæ. Folia parium sex, prima ovata, reliqua fere linearia, sine retuso. Clavicula simplex, brevis, ut planta vix scandere possit. Scapi ex alis foliorum biflori, triflori. Calycis segmenta angusta, sed non capillaria, floris longitudine. Vexillum cæruleis lineis pictum, amplissimum. Alæ paulo breviores, hamatæ. Carina unico ungue, rostro lato, obtuso, maculam utrinque cylindricam habet. Flos & siliqua pendula.

Legumen ex vulgatissimis v) est, & omni tempore habitum pro cibo duro, difficilisque coctionis x). GALENUS inter causas elephantiaseos in Ægypto endemicæ retulit. Flatulenta indole equos y) occidit. Jus aut decoctum ad pellendas variolas z) in Germania passim adhibetur a): Neque tamen huic auxilio b) valde fidas, si ad analysin chemicam respexeris, nimis enim alcalina c) farina abundat. Ad faucium funestissima ulcera laudatur d). Semen tusum & impositum duos tumores emollit, & puris coctionem adjuvat. Cum hordeo mistæ lentes bonum frumenti e) spiritum dant.

Z z 2

VICIA

l) BINNINGER. *Centur.* V. obs. 70.

m) *Galer. di Minerv.* IV. p. 239. *Offerv. rar.* III. p. 125

n) ROSSI p. 39.

o) Inter Legumina Φακίη THEOPHRAST. L. VIII. c. 1. Inter plagiocaulas L. VIII. c. 3. *Lens* siliquas habet πικροπλαταις. L. VIII. c. 5.

p) TOURNEF. ad K.

q) A.A.

r) C.D.

s) D.

t) E.

v) Φακίη meliores ARETÆUS I. *diat. med.* L. II.

x) DIOSCORID. II. c. 100.

y) ELLIS *Januar.* p. 125.

z) MORTON. CHOMEL.

a) RENEAULME obs. II.

b) Rejicit COSTÆUS *miscell. Dec.* I.

c) GEORGI III. p. 703.

d) RENEAULME.

e) JUSTI *nikalich; Wabr.* n. 4.

VICIA TOURNEF. t. 221.

VICIA LINN. n. 873.

& ERVI sp. LINN.

Calyx in aliis, qui Orobis, dentibus *f*) superioribus ad se invicem converfis, inferioribus longioribus & rectis. In aliis segmenta omnia longa & angusta: neque enim in classe, cujus pars princeps fructus est, calycem fructui prætulerim. Vexillum ad dimidia erectum *g*), emarginatum, lateribus replicatis. Alæ paulo breviores, ovatae, longe hamatae. Carina brevior, obtusa, fissilis. Stamina alias distincta, conata alias. Siliquæ longæ, teretes, etiam compressæ, feminibus modice in tumorem filiquam elevantibus *h*). Semina sphaerica *i*). Claviculi nostris ramosi. Addit LINNÆUS glandulam inter vaginam stamineum & germen acuminatum.

I. SILIQUIS RACEMOSIS PENDULIS.

CRACCA RIVIN.

Huc ERVI sp. LINNÆI.

422. VICIA foliis linearibus, filiquis racemosis, dispermis, hirsutis.

Cracca minor TABERNAEM. p. 507. RIVIN. t. 53.*Erviun pedunculis multifloris, seminibus globosis, binis* LINN. II. p. 1039.

Vulgo in fegetibus.

Caulis pedalis & bipedalis, debilis, ramosus. Stipulae imae pene quadrifidae, dentatae, superiores simplices. Folia fere linearia, subhirsuta, decem & duodecim parium, capreolo ramoso. Scapi florales ex alis foliorum, biunciales, biflori, triflori, & ad quinque usque flores sustinentes. Calyx dentibus longis, angustis, non tamen capillaribus, subhirsutis, imo longiori, neque dentes calycis floris aequant longitudinem, ut in Lente. Flos exiguus. Vexillum plicatum, ovatum, lineatum, pallide caeruleum. Alae concolores, brevissime hamatae. Carina alis brevior, rostro obtuso, cyaneo. Siliqua pendula, lata, disperma. Semina rotunda, nigra, maculata. A sequente planta genere separari nequit *h*).

423. VICIA foliis linearibus, filiquis gemellis, glabris.

Vicia seu Cracca minima species cum filiquis glabris I. B. II. p. 315.*Cracca minor filiquis gemellis* RIVIN. t. 53.

Icon OEDERI t. 95.

In Germaniae agris vulgo, rarior aliquanto in Helvetia, *Basilea*, *Geneva* &c. Circa *Sonvilliers* GAGNEBIN.

Caulis humilis, infirmus, ramosus. Stipulae simplices, imae deorsum hamatae. Folia linearia, lanceolata, parium trium, & paulo ultra, ad quinque usque, capreolo ramoso. In scapo de alis foliorum flores bini, etiam unicus. Calycis segmenta, quam priori latiora, eorum quae superiora breviora, inferiora longiora. Flos perexiguus. Vexillum caeruleum, venosum. Alae albae, hamatae. Carina brevior, rostro cyaneo, obtuso. Siliqua pendula, brevis, glabra, obtusa, neque acuminata. Semina tria, quatuor, tumentia, ut siliqua pene articulata fiat.

424. VICIA foliis linearibus, sericeis, racemis multifloris, reflexis, stipulis integerrimis.

Aracus TABERNÆMONT. p. 506.*Cracca* RIVIN. t. 49.II. *Vicia sylvestris spicato flore* CLUS. *Pann.* p. 746. β . Flore albo LOESEL. p. 184. Alis albicantibus GAGNEBIN circa *Neufchatel*. γ . Alpina odorata, circa *lacum Siliensem* SCHEUCHZER. α . γ . *Vicia pedunculis multifloris, floribus imbricatis, foliis lanceolatis pubescentibus, stipulis integris* LINN. II. p. 1035.

Inter fegetes & in pratis udis.

Caulis bipedalis, ramosus, multiflorus, infirmus, sulcatus. Stipulae sursum & deorsum productae, sagittatae, non ferratae, inferiori particula multo minori. Folia parium 12. & ultra.

f) TOURNEF. B.*g*) A.*h*) D.*i*) G.E.*h*) Recte negat ad cicer pertinere GUYTARD. *Mem.* de 1747. p. 528.

& ultra, utrinque fericea pube nitida, ex ellipticis linearia, sine retuso, spinula ex nervo brevissima; capreolo valde ramofo. Scapi ex fingulis foliorum alis. Racemus pendulus, multiflorus, ad triginta florum. Calycis denticuli supremi brevissimi, imus capillaris, idem sæpe coloratus, cyaneus. Flos elegans, purpuro violaceus, exiguus. Vexillum ad dimidia subrectum, lateribus sursum converfis, ovatum, emarginatum. Alæ concolores, ovatae, hamis albis. Carina brevior, fissilis, mucrone obtuso, duabus maculis cæruleis notata. Siliqua brevis, latiuscula, tumida, sine acuto, recurvo. Semina l) ad decem usque, globosa, nigra.

Monstrum vidi, quinque floribus in speciem Peloriae connatis, quinque vexillis divisiones floris pentapetaloidi imitantibus, unguibus in tubum campanulae floralis coalescentibus m).

Nostris Vogelbeu dicitur, & ad alenda armenta plurimi fit.

*425. VICIA foliis ellipticis, floribus racemosis, erectis, stipulis argute dentatis.

Vicia Onobrychidis flore C. B. Prodr. p. 149.

Vicia pedunculis multifloris, floribus distansibus, foliolis linearibus, stipulis inferne denticulatis, LINN. III. p. 1136.

Passim in Valesiae segetibus circa Oetodurum, Gouthey, Fouly, Branson, St. Branchier.

Plurima habet prioris, a qua tamen vere differt. Caulis durior, cubitalis, ramofo, foliofo, striatus, subhirsutus. Stipulae argute ferratae, dentibus inaequalibus, sæpe pene semipinnatae. Foliorum pinnæ, quam priori, pauciores, ad octo: dura ea, elliptica, latefcentia, glabra, sine obtuso, nervo aristato. Scapi florigeri longiores, etiam pedales, racemum gerunt florum fere 12. ex brevi & robusto petiolo subrectorum. Calyx viciae, segmentis omnibus latis, lanceolatis, superioribus brevissimis, ad se invicem curvatis, inferioribus majoribus, triangularibus, omnibus subhirsutis. Flos multo major & speciosior. Vexillum reliquis petalis multo majus, faturate cæruleum, elevatum, emarginatum, brevi petiolo. Alæ ovatae, cæruleae, magnis hamis. Carina alis brevior, bipes, fissilis, mucrone cæruleo, obtuso, tum hamis. Siliqua quam priori pro portione longior, glabra, plana, in medio latior. Semina numerosiora, ad duodecim.

426. VICIA foliis ovatis, stipulis argute dentatis, filiquis racemosis, pendulis.

Vicia pulchrum genus multifolium, Galega quibusdam I. B. II. p. 369. cum foliis nimis longis SCHEUCHZER It. VI. p. 463. Tab. nostr. XII. foliis nimis acutis.

Vicia multiflora, maxima, perennis, tetra odore, floribus albicantibus, lineis cæruleis striatis, PLUKNET. Almag. p. 387. t. 71. f. 1.

Icon ILL. OEDERI t. 277.

Vicia pedunculis multifloris, foliolis ovalibus, stipulis denticulatis LINN. II. p. 1035.

Frequens in sylvis subalpinis, vallis Simmia, Gubernii Aquilejensis, in monte Luan, versus montem la Varaz, in sylva la Chenau &c. Circa Tigurum im Käserhölzlein SCHEUCHZER; HUBER circa Thermas Fabarias.

Pulchrae plantae caules angulosi, bipedales, & quadrupedales, ramofo, foliofo, & multiflori. Stipulae parvae, profunde & argute ferratae & aristatae. Folia ovata, nervo in spinulam producta, parium fere octo, rarius dispositorum. Racemi florigeri ex omnibus alis, spicam gerunt florum pendulorum, ad quindecim. Calycis color albo mistus; dentes omnes aristati, superiores latiores, breviores, & ad se invicem converfi. Vexillum album, emarginatum, subrectum, lineis cæruleis virgatum. Alæ longae, breviter hamatae, sine ovato, cæruleo, lineato. Carina fissilis, brevior, ampla, rostro obtuso, cæruleo. Siliquae glabrae, flore aliquanto longiores, pendulae, polyspermae. Semina globosa, circiter sena.

427. VICIA foliis ovatis, oblongis, stipulis ferratis, filiquis racemosis, pendulis.

Vicia sylvatica maxima pifo famis I. B. II. p. 315.

Cracca sylvatica RIVIN. t. 50.

Vicia pedunculis multifloris, foliolis reflexis, ovatis, mucronatis, stipulis subdentatis LINN. II. p. 1035.

β. Floribus albis JONQUET.

In Helvetia multo rarior, quam in Germania. In monte Muteto versus Schauenburg & Gempenstollen: in nemore Wylensi. Circa villam der Hökler J. GESNER. Inter Petlack

l) Emend. IV. n. 48.

m) Emend. II. p. 19. n. 32.

Petlach & Gränchen Solodurensum GAGNEBIN. RAIUS in adscensu montis *Salva*. In Helvetia transalpina prope *Capo di Lago*. Gottingæ vulgo.
 Caulis altior, etiam sepedalis, inter frutices se elevat; alatus idem, ramosus, foliosus & multiflorus. Stipulæ foliis multo minores, argute ferratæ. Folia rariora, rectiora, glabra, ex ovatis oblonga, sine obtuso, spinula perbrevis, ex nervo prodeunte, claviculo ramoso. Scapi florigeri folii longitudine, gerunt flores quatuor, ad octo. Calyx coloratus, oris albis, glaber, dentibus perbrevibus, supremis imprimis, imo longissimo. Vexillum angustum, cordatum, lateribus elevatis, ungue lato, ex violaceo purpureum. Alæ apice solo purpureo, hamis latiusculis. Carina fissilis, hamata, rostro brevi, obtuso, obiter cæruleo colore tincto. Stigma plumosum. Siliquæ pendulæ, nigræ, latæ, feminibus vix supra fenas.

428. VICIA foliis ovatis maximis, filiquis racemosis, pendulis.

Pisum sylvestre perenne CLUS. *Pam.* p. 733.

Pisum sylvestre LOBEL. *advers.* p. 397. I. B. II. p. 309.

Cracca flore ochroleuco RIVIN. t. 52.

Vicia pedunculis multifloris, petiolis polyphyllis, foliolis ovatis, infimis sessilibus LINN. II. p. 1034

Non certa civis. In Helvetia sponte nasci LOBELIUS. In Germania non rara, ut *Jenæ*, etiam prope *Gottingam* in densis dumetis, per quæ ascenditur *zur Längelerburg*.

Europæarum maxima, caule est aliquot pedum, ramoso & frondoso. Stipulæ magnæ, rariter dentatæ, a primis foliis tectæ. Folia quatuor, sex, ad octo usque, maxima, ex ovatis paulum diminuta, sine emarginato, glabra tota & nervosa: eorum ea, quæ cauli proxima, adeo lata sunt, ut perfoliata videantur. Capreoli ramosi. Racemi florigeri florum pendulorum ad triginta. Flos parvus, striatus, fere astragali vulgaris, etiam ochroleucus. Vexilli unguis latus, finis non latus, ovatus, reflexus, emarginatus. Alæ paulo vexillo breviores, ovatæ, hamis magnis. Carina paulo brevior, bipes, rostro curvulo, obtuso. Calyx denticulis omnibus aristatis, superioribus brevioribus, ad se invicem converfis, inferioribus longioribus. Siliquæ breves, latæ, folio vix longiores, exiguæ. Semina rotunda.

II. VICIÆ SCAPIS BREVISSIMIS, SILIQUIS RECTIS.

VICIÆ RIVINI.

429. VICIA foliis ovatis, oblongis, scapis brevibus, quadrifloris.

Cracca major TABERNÆM. p. 506.

Vicia sepium perennis I. B. II. p. 313.

Vicia leguminibus pediculatis, subquaternis, erectis, foliolis ovatis, integerrimis, exterioribus decrescentibus LINN. II. p. 1038.

β. Flore albo. Bernæ reperta ad sepem clivi *der Sandrein*.

Ubique in sepibus & sylvis.

Aliquantum ad 427. accedit, sed facile tamen distinguitur. Caulis quidem similis, alatus, quadrangularis, quadrupedalis & ultra. Stipulæ parvæ, argute dentatæ. Foliorum figura etiam ex ovata diminitur, & aristas nervus exigit, minora vero sunt, & subhirsuta, parium potius numerosiorum, ad septem. Scapus floralis brevissimus, triflorus, quadriflorus. Calyx lividus, dentibus aristatis, superioribus perbrevibus, inferioribus longioribus, imo longissimo. Flos inelegans. Vexillum amplum, obscure cæruleum, venis saturatoris coloris reticulatis pictum, ungue latissimo. Alæ ovatæ, vexillo paulo breviores, obtusæ, magnis hamis. Carina fissilis, rostro obtuso & brevi, curvulo, cærulea. Stamina omnia connata. Siliquæ rectæ, nigræ, breves. Semina globosa, maculosa, ad sex usque.

Egregium pabulum præstat n).

430. VICIA foliis imis ovatis, superioribus linearibus, scapis brevissimis, bifloris.

Vicia sylvestris vulgaris, semine parvo & nigro frugum I. B. II. p. 312.

Vicia angustifolia RIVIN. t. 55.

Vicia leguminibus sessilibus, subulatis, erectis, foliis retusis, stipulis notatis LINN. II. p. 1037.

Icones veterum pleræque hujus funa similiore, ut

Cracca primum genus DODON. *Cereal.* p. 152.

n) SCHREBER *Saml.* III. p. 26.

In fegetibus passim spontanea, circa *Kirchliudach* &c.

A *fativa* modice differt, foliis quidem imis ovatis, decrefcentibus, fine quasi retuso, nervo aristato: dum superiora linearia sunt, parium fere quinque & sex. Stipulæ bipartitæ, ferratæ, virides. Flores ex brevi scapo fere bini. Calycis dentes triangulares, herbacei, recti, inferiores longiores. Flos coccineus, pulcher, præter carinam, quæ livet. Vexillum amplum, erectum, cordatum. Alæ breviores, ovatæ, hamatæ. Carinæ rostrum breve, obtusum, curvulum. Siliqua longa, recta, quadruplo folio longior, nigra, hirsuta. Semina ad novem usque & decem, subviridia, maculis nigris. Claviculi, ut in omnibus prioribus, ramosi.

Viciam *fativam* omitto, quæ a priori aut non differt, aut proxime abest foliis omnibus latis, fere obverse cordatis, caule magis ramoso. Semine maculoso & albo o) ludit. Columbarum cibus; etiam panem rusticorum subit, nostratibus cum fecali mista, alibi etiam pura p). Ad calculum q) laudantur, & a nutricibus in Anglia incoquantur r) ad puerorum potum, ad expellendas variolas morbillosve. Laudatissima dant pabula s). Etiam alio scopo feruntur Viciæ, ut aratro subactæ sint pro lætamine t).

LATHYRUS LINN. n. 872.

LATHYRUS TOURNEFORT. t. 216. 217.

NISSOLIA TOURNEFORT.

CLYMENUM TOURNEFORT. t. 218.

APHACA TOURNEFORT. t. 223.

Viciam calyce refert, cujus segmenta superiora ad se invicem accedunt, inferiora longiora sunt; latiora tamen a), & amplius ad campanæ modum patentia b). Flos vexillum peramplum habet, ad angulum rectum subrectum c), emarginatum d). Alæ ellipticæ, auriculatæ. Carina alis brevior, bipes, ampla. Siliqua alis latior e), planior, parallelogramma, alias longa, & Viciæ similis f). Folia in hoc genere valde variabilia. Character est in calyce inque vexillo.

I. PINNATA ALIQUOT PARIUM.

CLYMENUM TOURNEFORT.

*431. LATHYRUS foliis fenis, floribus racemosis.

Vicia lathyroides seu Lathyrus viciaformis PLUKNET. *almagest.* p. 387. t. 71. f. 2.

Lathyrus palustris flore Orobi nemorensis verni RUPP. *ed.* 1726. p. 260. t. 1.

Clymenum TOURNEFORT. t. 218.

Lathyrus pedunculis multifloris, cirrhis polyphyllis, stipulis lanceolatis LINN. II. p. 1034.

In pratis udis Helvetiæ multis locis reperi, ut circa *Roche* versus *Chessel*. Circa *Ebrodunum* versus *Grandson*. Ad *Brojam* flav. inter duos lacus. Inter *Landeren* & *S. Jean*.

Possit, si videretur, cum Viciis manere: habitus est Lathyri.

Caulis erectus, debilis tamen, ala foliacea auctus, cubitalis, ex vertice ramosus. Hami sagittati, non dentati, superiori parte longe majori. Petioli foliorum ex stricta vagina prodeunt. Folia fena, longe elliptica, lanceolata, aristata, claviculo ramoso. Scapi florigeri nudi, aliquot unciarum. Racemi florum trium ad sex. Calyx Viciæ, non campaniformis, brevis, segmentis superioribus triangulis, brevissimis, inferioribus longis, lanceolatis, imo longe aristato. Flos Lathyri, cæruleus, parte tamen majori galeæ & alarum alba. Vexillum ad rectos angulos subrectum, undatum, emarginatum. Alæ curvæ, fine late ovato, cæruleo, hamis obtusis. Carina paulo brevior, rostro ad angulos rectos recurvo, brevi acumine terminato. Siliquæ paulo foliis longiores.

A a a 2

II. PINNATA

a) *αρακας* esse, *αφακην* vero quæ nigro sit semine
BODÆUS p. 951.

p) KALM. p. 55, 56.

q) *Bresl. Saml.* 1722. Febr.

r) ALLEYNE *dispensat.*

s) *Oeconom. Nachr.* V. p. 1769.

t) *Oeconom. Nachr.*

a) TOURNEFORT. t. 216. B.B.

b) *ibid.*

c) *ibid.*

d) *ibid.* & t. 223. A.

e) t. 217. H.I.

f) TOURNEFORT. t. 216. E. F. t. 219. C.D.E.F. t. 223. E.F.G.

II. PINNATA & BINATA.

432. LATHYRUS caulibus alatis, foliis binis & quaternis, lanceolatis, scapis multifloris.
Lathyrus sylvestris major angustifolius I. B. II. p. 304.
Lathyrus pedunculis multifloris, cirrhis diphyllis tetraphyllisque, foliis lanceolatis LINN. *wästgöta resa* p. 75. *Flor. Suec. n. 646. internodiis membranaceis Spec. II. p. 1034.*
 C. B. ait circa *Cliben* nasci. In adscensu aux *Posses* ad sepes.
 Caule est quadrangulari, membranaceis magnis, folii latitudine, ferratis alis percurso, *ancipite*, stipulis utrinque acuminatis: petiolus ad prima folia late alatus, inde brevissime, & nudus: capreolus ramosus. Folia duorum parium, sed firmiora, trinervia, elliptico lanceolata *g*), non ovata. Pedunculi multiflori, ad sex usque flores. Flores quam sequenti minores, majores quam Germanico. Vexillum & alæ incarnatæ. Carina albida.

III. FOLIA GEMINA.

I. PETIOLIS MULTIFLORIS.

433. LATHYRUS caulibus alatis, foliis ovato lanceolatis, rigidis, scapis multifloris.
Clymentum CAMERAR. *Epit.* p. 712.
Lathyrus latifolius C. B. *Basil* p. 96. GARIDEL. p. 271. *ic.* 108.
Lathyrus Narbonensis RIVIN. t. 40.
Lathyrus foliis longis & angustis, pedunculis multifloris, cirrhis diphyllis, foliis lanceolatis, internodiis membranaceis LINN. II. p. 1033.
 C. BAUHINUS ait in monte *Muteto*, & ad rivos pagi *Binningen* nasci, & circa *Basileam* minorem se legisse. Cl. GAGNEBIN inter *St. Blaise & Neufchatel*.
 A sequente differt foliis rigidioribus, venosis, ovatis, latis, obtusis; superioribus tamen angustioribus & lanceolatis; racemis florum pene duodecim: floribus multo majoribus, uncialibus, magisque speciosis. Siliquæ triunciales, polyspermæ, stipularum pars superior ovato lanceolata, inferior gracilis, hinc convexa, inde recta, acuminata.
 Pro pabulo incipiunt colere *b*).
434. LATHYRUS caule alato, foliis geminis, ensiformibus.
Pisum Græcorum petiolis paucifloris TRAG. p. 613. 614.
Lathyrus sylvaticus RIVIN. t. 39.
Lathyrus pedunculis multifloris, cirrhis diphyllis, foliis ensiformibus, internodiis membranaceis, LINN. p. 1033.
 In Helvetia ubique reperi. Circa Bernam ad sepes & sylvam prope villam fratris mei *die Halle*. In ditone Aquilejensi passim, ut supra *Ollon*, versus *Panex*, in *Goufin*. Circa *Mathod & Orbe*, qua adscenditur ad *Agy*. *Basileæ*.
 Formosæ plantæ caulis alatus, ramosus, scanfilis. Folia elliptica, acute lanceolata, minus, quam prioribus, firma, etiam quaterna reperi. Capreolus ramosus. Stipulæ exiguæ, angustæ, aristatæ. Earum pedunculus pariter alatus. Scapi longi racemum gerunt foliorum, quam prioris, minorum, & pauciorum, non supra sex. Calycis dentes superiores breves & incurvi, inferiores recti, longiores. Vexillum amplum, emarginatum, late purpureum, roseum, venosum, extus aureum. Alæ purpureæ, ovals, magnis hamis. Carina unipes, subviridis, rostro informi, obtuso. Siliqua longa, teres, angusta, biuncialis, sine curvo. Semina exasperata.
 A priori differt floribus paucioribus, duplo minoribus, hamis perexiguis, si compares, & imprimis parte superiori angusta, foliis ipsis angustis, & minus duris.

435. LATHYRUS scapis multifloris, foliis ovatis, capreolis trifidis.
Apios FUCHS p. 131.
Pseudo-Apios CAMERAR. *Epit.* p. 981.
Terra glandes DODON. *Cereal.* p. 168.
Arachidna Theophrasti COLUMN. *Ephras.* p. 301. 304.
Lathyrus arvensis RIVIN. t. 42.
Lathyrus pedunculis multifloris, cirrhis diphyllis, foliis ovalibus, internodiis nudis, foliis lanceolatis LINN. II. p. 1033.
 Passim in segetibus Helvetiæ; sub *Tovorne*, versus *Noville*, circa *Mathod*, *Genevam*, *Basileam*, versus *S. Margaret*.

Radices

g) ROSEN. *obl.* p. 35. n. 24.*b*) *Mus. rnsf.* I. p. 469.

Radices habent tubera piriformia, adnata filis reptantibus. Caulis triquetrus, pedalis, infirmus. Folia ovata, obtusa, absque acumine. Stipulæ exiguæ, non serratæ, binis partibus fere æqualibus. Claviculi trifidi. Scapi florigeri prælongi, quadri-flori, quinqueflori. Calyx ex caractere. Flos pulchro roseo colore, etiam odore rosæ adfinis. Vexillum amplissimum, rotundum, emarginatum. Alæ pene æquales, coccineæ, ovatæ, amplæ, hamatæ. Carina pallens, brevior, bipes, rostro magno, obtuso. Siliqua longa, recurva, ad decem & duodecim femina continet. Radicum tubercula edulia sunt, nullo nobis in usu, sed circa *Trajectum Mosæ*, in *Clivia i)*, *Batavia k)*, in *Berolini* culinis noti, etiam circa *Krasnojarsk j)*. Sunt, qui pro *Dudaim* habuerint *m)*. Coli suadent, ut folia pecori demetantur *n)*, radices autumno de terra exemtæ cibo cedant *o)*. Aqua stillatitia odorata est *p)*.

436. LATHYRUS scapis multifloris, foliis lanceolatis, capreolis simplicibus.

Lathyrus luteus sylvestris diometorium I. B. II. p. 304.

Lathyrus pratensis RIVIN. t. 43.

Lathyrus pedunculis multifloris, cirrhis diphyllis simplicissimis, foliolis lanceolatis LINN. II. p. 1033.

Ad rivos, stagnorum ripas, & in pratis udis.

Caulis ramosi, quadranguli, debiles, pedales, cubitales. Stipulæ magnæ, foliis æquales, ovato lanceolatæ, integræ; earum pars inferior exigua, etiam nulla. Folia elliptica, lanceolata; capreolus non ramosus. Scapus floralis octiflorus. Calycis segmenta omnia aristata, imum angustius & longius, superiora ad se invicem conversa. Flos flavus. Vexillum rotundum, emarginatum, reflexum, intus lividis lineis pictum, ungue lato. Alæ carina paulo longiores, hamatæ. Carina acute rostrata, bipes. Siliqua latiuscula, brevis, curvula. Semina sublutea, rotunda. Eximium pabulum est, quod feri mereatur & coli *q)*.

II. FOLIIS GEMINIS.

IV. PETIOLIS UNIFLORIS.

437. LATHYRUS foliis geminis, ellipticis, floribus solitariis, & geminis, siliquis hirsutis.

Lathyrus frígula hirsuta I. B. II. p. 307. RIVIN. t. 41.

Lathyrus pedunculis bifloris, cirrhis diphyllis, foliolis lineari lanceolatis, leguminibus hirsutis, seminibus scabris LINN. II. p. 1032.

In segetibus Helvetiæ plurimis locis; Bernæ eundo versus *Kilchblindach*. Inter *Mathod* & *S. Christofle*. In *Valesia*. *Genevæ*. In segetibus vallis *Motier grand Val*, in *Val de Ruz*. *Basileæ* versus *Muttenz* & *Brattelen*.

Caulis bipedalis, alatus. Stipulæ hamis inregris, sursum & deorsum versis. Folia latiora, elliptica, aristata, capreolo ramoso. Scapus prælongus, uniflorus, tamen & biflorus. Calyx campaniformis, segmentis latissimis & brevibus, cæterum subhirsutus. Vexillum amplissimum, subrectum, extus coccineum, intus linea flava divisum. Alæ longæ, ovatæ, hamatæ, dilute cæruleæ. Carina pallida, rostro curvo, modice acuto. Siliqua tota villosa, longa, polysperma. Semina rotunda, superficie crispa.

438. LATHYRUS foliis geminis, gramineis, stipulis folii latitudine, petiolis unifloris, siliquis alatis *Emend. V. n. 66.*

Ervan, weiße Erbs FUCHS p. 571.

Lathyrus anguloso semine I. B. II. p. 306.

Lathyrus siliqua latiori RIVIN. t. 47.

Lathyrus sylvestris flore vario ex albo & coccineo RAI. *synlog. plant. exter.* p. 160.

Lathyrus pedunculis unifloris, cirrhis diphyllis, tetraphyllisque, leguminibus ovatis, compressis, dorso bimariginatis LINN. II. p. 1030.

Annou inter ic. *en. GESNERI*?

α. Varietas

z) CORN. PETRI in *Dioscorid. L. II. Hoffe erdapfel*, p. 17.

k) MOUFFET. *healb. improv.* p. 219.

l) GMELIN. *reif. I.* p. 381.

m) *Bresl. Saml.* 1719.

n) GLEDITSCH. *meth.* p. 18. *Conf. X. svensk. vetensk. Acad. bandl.* 1744. p. 243.

o) BOHADSCH. *reise* p. 23.

p) GLEDITSCH. *abbandl. II.* p. 180.

q) *Commendat DAHLMAN.* p. 121. *Sic SCHREBER. III.* p. 49.

B b b

- α. Varietas flore toto albo, circa Bernam frequentior.
 β. Varietas vexillo roseo, Genevæ.
 γ. Flore cæruleo. *Cicerula Ægyptia* CLUS. p. CCXXXVI.
 Ex cæruleo & albo vario.

Varietas α. & β. in Helvetia feruntur, neque adeo veræ cives sunt. Admissi, ut intricatum satis discrimen duarum plantarum persimilium expedirem.

Habitus utriusque persimilis, caulis cubitalis, alatus. Stipulæ fursum & deorsum divisæ, circa divisionem dentatæ. Folia bina, neque enim nostræ plantæ plura habent, graminea, lineis parallelis, longo acumine. Claviculus ex nervo simplex. Flos in petiolo unifloro ex folii ala. Siliqua lata, in commissura superiori duas membranaceas alas additas nata, inter quas sulcus decurrit, feminibus angulosis. Differt autem a sequente, quod nostræ habitus potius altior sit, folia potius graciliora. Stipulæ multo minores, latitudine foliorum, longitudine infra folia. Petiolus floralis longior, biuncialis, debilior; Flos duplo major, aut totus ochroleucus, aut roseo vexillo. Cæterum calyx Lathyri, campaniformis, dentibus omnibus lanceolatis, peracutis. Vexillum transversim latum, venosum. Alæ ovatæ, roseæ, venosæ, hamo parvo. Carina brevior, lata, decolor, obtuso quodam additamento perfecta. Siliqua lata, reticulata, difformis, inde in aciem extenuata, hinc in latam planitiem, ex qua tenues membranaceæ alæ prodeunt.

439. LATHYRUS foliis lanceolatis, stipulis latissimis, scapis brevibus, unifloris, siliquis brevissime alatis *Emend. VI. n. 67. Enumer. n. 4.*

Lathyrus flore rubro I. B. II. p. 507.

Lathyrus pedunculis unifloris, cirrhis diphyllis, leguminibus ovatis, compressis, dorso canaliculatis LINN. II. p. 1030.

Circa Genevam, *Mathod*, & *Laufannam en Chamblande* feritur. Circa *Undervilliers*.

Planta tota quam prior humilior est, folia vero majora, latiora & elliptica. Petioli florigeri robustiores, duplo breviores, vix quatuor linearum. Flos duplo minor, vexillo multo minore, coloris sanguinei obscuri. Siliqua longior, minus lata, magis teres, cum alarum in dorso brevi vestigio, inter quas sulcus interponitur. Semina quatuor.

- *440. LATHYRUS foliis gramineis, petiolis unifloris, fetigeris, siliquis longis, erectis.

Lathyrus folio tenuiore, floribus rubris BUXBAUM. *Cent. III. p. 29. t. 42. f. 2.*

Lathyrus pedunculis unifloris, cirrhosis, foliis linearibus, seminibus angulatis LINN. *Spec. I. GOUAN. flor. p. 187. GERARD. p. 495.*

Lathyrus gramineus floribus coccineis RAI *synlog. plant. exter. p. 165.*

Lathyrus pedunculis unifloris, aristatis, cirrhis diphyllis, foliis linearibus LINN. II. p. 1031.

Circa *Branston* inter millefolia lutea.

Humilis caulis, vix pedalis, annuus, ramosus, angulosus & foliosus, subhirsutus. Stipulæ duæ, utroque hamo bifido, utroque lanceolato, non dentato, superiori majori. Folia ima ovato lanceolata, pleraque graminea, linea non latiora, fescuncem longa; suprema folia perangusta, & pene capillaria. Capreolus minimus, non ramosus. Flores in scapis unifloris, in foliolum octo linearum terminatis. Calycis segmenta lanceolata, peracuta; superiora rotunde divisa. Flos exiguus, tertia parte uncia non longior. Vexillum & alæ rubræ. Carina pallida. Vexillum ovatum, subrectum. Alæ breviores, ovatæ, hamatæ. Carina rostro incurvo, acuto. Siliqua erecta, longa, gracilis, compressa, sine acuto. Semina novem, angulosa.

III. FOLIIS SINGULARIBUS.

NISSOLIA TOURNEF.

441. LATHYRUS pedunculis unifloris, foliis gramineis, stipulis minimis *Conf. LINN. p. 1029.*

Ervum sylvestre DODON. p. 529.

Lathyrus angustifolius erectus, flore singulari. NISSOLE *in Hort. Reg. Monsp. cum ic. p. 112.*
Nissolia vulgaris LINDERN. *Hort. p. 73. cum ic.*

Inter

Inter fegetes *Wylenses* I. B. & CHERLER. In agro *Rütibart* Cl. LA CHENAL. Inter fegetes *du Val de Ruz*, dans les *Blés de St. Martin & d'Engolon* GAGNEBIN.

Caulis erectus, pedalis, folia alterna, graminea, striata, longe lanceolata. Petioli ex alis foliorum longi, uniflori, aut biflori, cernui, foliolum emittunt unum, alterum. Stipulae nullae, nisi capillares, minimae, setae. Capreoli nulli. Flos nutans. Calyx, qualem character exprimit, segmentis triangularibus, aristatis, superne brevioribus, excisis. Vexillum miniatum, emarginatum, venosum. Alae minutae, ovatae, purpureae, hamo brevi. Carina unipes, rostro lato, additamento subcaeruleo, acuto, argute rostro. Siliquae pendulae, praelongae & angustae. Ad quindecim & viginti semina rotunda, compressa.

IV. FOLIIS NULLIS.

PRÆTER STIPULAS.

APHACA TOURNEF.

442. LATHYRUS aphyllus stipulis sagittatis, latissimis.

lc. an. C. GESNER.

Aphaca a) DODON. *Cereal.* p. 157.

Elatine III. TABERNEMONT. p. 116.

Aphaca MILLER. t. 43.

Lathyrus pedunculis unifloris, cirrhis aphyllis, stipulis sagittato cordatis LINN. II. p. 1029.

In Helvetia vulgo provenit in agris circa *Mathod*, *Baden*, *Wettingen*, *Basileam*; etiam in pratis, ut in Dominio *Rupensi Prépourry*.

Caulis debilis, decumbens, cubitalis, ramulosus. Loco foliorum stipulae maximae, glaucae, sagittatae, sed latae, hamis inferioribus brevibus *b)*. Inter eas capreolus *c)* exit. Flores in petiolis aphyllis, unifloris, setam longam emittentibus. Calyx brevis. Segmenta lanceolata, longa; superiora ab inferioribus intervallo separata. Vexillum parvum, erectum, amplum, plicatum, luteum, intus lineis nigris, vel caeruleis striatum. Alarum pars lutea, angusta. Hamus longus. Carina alis paulo brevior, fissilis, rostro lato, breviter acuminato. Siliqua *d)* latiuscula, feminibus septem, octove. Semina ex ovatis rotunda, nitida *e)*.

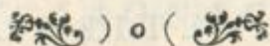
a) *Aphaca* foliis tenuibus admodum, paulo altior lenticula. Siliquae majores, in iis semina duo nigriora & madidiora, quam lenticulae *PLIN. L. XXVII. n. 21.*

b) *TOURNEF. t. 223.*

c) *ibid.* Eum nonnunquam duo folia edere *LINNAEUS*, sed rarissime.

d) *E.*

e) *H.*

I. PLANTÆ PETALODEÆ.

IV. TETRAPETALÆ,

STAMINIBUS PETALORUM SESQUIALTERIS p. 351.

Vulgo CRUCIATÆ.

TETRADYNAMIÆ LINN. gener. p. 329.

& SILIQUOSÆ BOERHAAVE II. p. 8.

Atque SILICULOSÆ.

Classis naturalis, etfi, paucis in exemplis, aut duo tantum stamina a) sunt, aut quatuor b), aut petala defunt c): Genera difficilia habet, species certas.

Calyx his plantis constanter quadrifolius, in tubuli speciem erectus, ut sæpissime duo foliola deorsum producantur, & aliquantum gibba sint: idem pene in omnibus caducus est. Petala quatuor, plerumque ex longo ungue in latius & obtusum segmentum explicantur, ut calyx quidem tubulosus, unguis longus sit, & rectum cum reliquo petalo angulum intercipiat, quod patulum existat. Æqualia plerumque, rarius bina minora sunt, majora duo. Stamina sex: eorum quatuor respondent latiori faciei filiquæ, eademque longiora sunt: duo angulo acuto filiquæ obversa sunt, brevia eadem d), sæpe curva. Fructus filiquosus, bivalvis, valvis dehiscentibus, plerumque septo in duos loculos divisus, cui septo semina adhærescunt. Tuba simplex. In multis glandulæ succulentæ reperiuntur, & potissimum basin filamentorum breviorum ambeunt.

Virtus medica etiam fere omnibus eadem: natura nempe, quæ sponte facile putrescat, ut destillatæ salem dent volatilem-urinosum, qualis ex animalium partibus ascendit e), post aliquam tamen aquæ copiam f) g), neque vapores albi sunt quidquam præter oleum in halitus resolutum. Recentes, succi plenæ, absque sale essentiali h), acres, resolventes, saponaceæ, diureticiæ sunt & antiscorbuticæ, multæque omnino oleraceæ: aromatica nulla: neque genuinus in flore color ceruleus. In succo tamen recente nulla signa sunt alcalinæ naturæ i), neque in aqua de cochlearia stillante k), & de aquatico nasturtio l), neque in rusticani m) Raphani infuso, neque in Sinapi femine n). Quod acre o) pro alcalino volatili principio habitum est, id spiritui suo rectori debetur, quo per siccationem dissipato reliqua planta iners superest p). Denique etfi in aqua cochleariæ q) indicium acoris est, ut violarum syrupum rubefaciat, tamen de hepate sulfuris alcali per harum plantarum succum non turbatur r). Debent autem vel recentes in medicinam recipi, vel extracta, leni igne parata, in propria aqua soluta s).

I. SILIQUOSÆ.

LEUCOJUM a) TOURNEF. t. 107.

CHEIRANTHUS LINN. n. 815.

HESPERIDIS b) TOURNEF. t. 108. spec. LINN. n. 817.

Cum Hesperide convenit calyce valde gibbo, flore caryophylleo c), filiqua d), glandula ambeunte stamen breve e). Differt semine marginato f), septo filiquæ non perinde fungoso g).

Calyx

a) Iberis.

b) Cardamine.

c) Cardamine.

d) CAMERAR. sex. plant. p. 6.

e) Brassica Du HAMEL hist. p. 154: & Brassica cauliflora destillata nullum dant elementum acidum, non-magis, quàm caro vel piscis.

f) ALTMANN. plant. antiscorb. p. 37.

g) p. 19.

h) Du HAMEL exploitat. p. 23.

i) ALTMANN. p. 27. 33. 34.

k) p. 26. 27.

l) HILL. mater. med. p. 387.

m) ALTMANN. p. 33.

n) p. 34.

o) p. 40.

p) p. 15.

q) p. 26.

r) p. 29.

s) p. 15.

a) Leucojo aut cerulei, aut albi, aut purpurei, aut flavi flores sunt. Luteum in medicina potissimum adhibetur DIOSCOR. III. c. 121. Albæ violæ ad coercendam purgationem malignam valent CÆLSUS L. IV. c. 20. Inter discutientia IDEM V. c. XI.

b) Hesperis noctu magis olet, inde nomen PLIN. L. XXI. c. 7.

c) TOURNEF. A.

d) E.G.H.I.M.N.

e) BOEHMER. medar.

f) TOURNEF. K.

g) L.

Calyx longus, tubulosus, deorsum insigniter *b*) gibbus. Sic petalorum unguis *i*) longus, figura caryophyllea. Stamina duo minora glandula cinguntur *k*). Siliqua longa, compressa *l*), apice bifido, feminibus turgida *m*): septum filiquæ crassulum & fungosum, in cujus loculis femina miculantur *n*).

443. LEUCOJUM foliis glabris, lanceolatis, integerrimis.

Keiri *o*) BLAKWELL. t. 179. pro fativa planta.

Leucojum aureum MATTHIOL. p. 877.

Cheiranthus foliis lanceolatis, acutis, glabris, ramis angulatis LINN. II. p. 924.

Non puto veram civem esse: nunc tamen in toto pago *la Vaud* in muris frequentissima est, etiam Basileæ. Degeneravit procul dubio ex planta hortensi.

Radix lignosa. Caulis firmus, ramosus, pedalis & cubitalis. Folia levia, solida, obscure virentia, elliptica, lanceolata, in spinulam terminata. Calyx plerumque coloratus, violaceus. Flos odoratissimus, flavus, ungue longo. Siliqua sericea, obtuse quadrangula, polysperma: tuba bicolli.

Vires videntur in odorata parte residere, quam tamen non novi separari, aut in medicina adhiberi. Olei infusi lotio partum creditur expedire. Flores in aceto infusi ad hysterica mala valent *p*), menses pellunt partumque *q*), etiam in vino, aut in cerevisia sumti, succus demum expressus *r*) ad coitum facit *s*). Purpureo Leucojo canis sibi ipsi vomitum movebat *t*). Flores *Cheiri* recentes deducunt falem falsum, macerati & digesti falem lixivum *v*).

444. LEUCOJUM foliis acute dentatis, amplexicaulibus, filiquis nutantibus, incanis,

Emend. II. p. 7. n. 14.

Le. cinea GESNERI p. 124.

Leucojum sylvestre latifolium flore albido, parvo RAI p. 785.

Hesperidi alpina, murariæque, similis surrecta & magna I. B. II. p. 881.

Turritis latifolia, hirsuta, filiquis pendulis AMMAN. *ruthen.* p. 58. Calyces enim pilosi sunt, non rugosi.

Le. OEDERI t. 62.

Arabis umbrosa CRANZ. p. 43.

Arabis foliis amplexicaulibus, filiquis ancipitibus, linearibus, calycibus pilosis LINN. II. p. 930.

Nihil frequentius in Gubernio Aquilejensi, à la *Marbrière*, circa *Aganum*. Circa *Wal-lenburg* & *Ramstein*. Circa *Bonneville*. RAIUS in monte *Saleva*. Basileæ in muro, secundum aditum Collegii Alumnorum. Circa *Dornach* *x*). Circa *Corno* &c.

Verno tempore floret, pedalis tunc & cubitalis, foliis & caule molliter hirsuto. Folia ad radicem petiolata, hirta, sed mollia, obtusa, ex ovatis lanceolata, paucis magnisque dentibus ferrata; caulem eadem obtuse sagittata amplectuntur, & de latitudine sua lente decrescunt, dentibus nunc minoribus. Calyx subhirsutus, coloratus, albicans, deorsum non gibbus, longus, caryophyllæus. Petala longo ungue, ochroleuca, leviter emarginata. Ad originem staminum breviorum duæ glandulæ *y*). Siliqua hirsuta, longissima, ad quatuor uncias, matura nutans, compressa, sine rotundo. Solet ad alterum latus curvari. Semina plana, ovata, hilo incisa, ala cincta foliacea.

Non puto differre *Arabin foliis amplexicaulibus, filiquis decurvis, planis, linearibus, calycibus subrugosis* LINN. II. p. 930.

Quæ *Brassica sylvestris albido flore, nutante filiqua* BOCCONE *Mus. di piant.* p. 81. t. 72. BARRELIER *ic.* 353.

Turritis major Plateau CLUS. *hist.* II. p. 126.

Turritis caule simplici, foliis lanceolatis, subdentatis, glabris SAUVAGES *Flor. Monspel.* p. 73.

Turritis & Thlaspi media provincialis planta LOESEL, p. 221. ex CHERLERI suspitione huic pertinet.

Exempla, quæ *Monspelio* habeo, alia calycem album & glabrum habent, alia hirsutum, omnino

b) TOURNEF. ad. C.

i) B.

k) BOEHMER. *metar.*

l) TOURNEF. E.F.L.H.

m) *ibid.*

n) G.

o) RHazes ad *Mansor.* III. c. 21.

p) WELSch. *milkommem.* p. 43.

q) IDEM. DIOSCORID.

r) HOFMAN. *medic. domestic.*

s) DONZELLI p. 350. proprio experimento.

t) BOCCONE *mus. di sific.* p. 141.

v) *Projet pour l'Hist. natur.* p. 179.

x) *Basler merkward.*

y) Cl. LYONE etiam glandulas extra stamina longiora adscribit. Effet adeo Cruca. Semina Leucoji sunt, *Fascic.* p. 41.

omnino ut nostra; caulem minus frequenter ramosum; filiquas quidem angustiores, sed sunt plantarum juniorum. Præcipuæ notæ consentiunt, & Monspelienfes nomen ei impertiunt plantæ I. BAUHINI, quæ certo nostra est.

*445. LEUCOJUM foliis oblongis, dentatis, spica nutante *Emend. III. n. 229. †*

Draba filiquosa, cerulea ELSHOLZ. p. 71?

An *Draba 3. succulenta* CLUS. *Pannon. p. 463. 464.* Figura valde convenit. Nuperi Austriaci Scriptores non habent.

Tres plantas nunc describo, flore & fructu sibi valde similes, hæcenus tamen foliis & habitu diversas, ut tutius putem, in re dubia, seorsim describere. Præstat enim plantas, cum non plena certitudine veri discriminis, inter censum verarum stirpium conservare: quam inter varietates relegare disperituras. Exigua enim curiositas est varietatum.

Inter Leucoja pono ob glandulas & semen.

Quam hic dico, legi in monte *Gottardo*, & cum *Arabide I. nostra* descripsi, inter varietates a). Inde passim reperi in monte *la Varaz*, *Pané Rossaz*, *les Martinets*, in monte *Fouly*, *Darbon*, semper in altissimis alpibus, cum proxima altera per alpes in humiliora descendat.

Radix lignea, prælonga, pedalis. Caulis humilis, femipedalis, raro altior, non ramosus. Folia glabra, pulposa, solida; radicalia petiolata, oblonge ovata, vel elliptica, prope verticem semel vel bis dentata, caulina similia, sessilia, pauca. Floralibus racemus sæpissime nutat, ob caulem debilem.

Calyx tubulosus, foliis ovatis, lanceolatis, duobus paulum deorsum gibbis, sæpe fature ceruleus. Sic petala, longo ungue, bractea longe ovata, constanter cerulea. Siliqua latiuscula, compressa, obtuso fine, breviter stylifero, feminibus non numerosissimis. Stigma breve, subrotundum.

446. LEUCOJUM foliis levissimis, rariter dentatis, imis petiolatis, ovatis, caulinis amplexicaulibus *Emend. III. n. 229. Emend. IV. n. 45. †*

a. *Nasturtium alpinum*, *Bellidis folio majus* C. B. *Prodr. p. 116.*

Turritis foliis caulem ambeuntibus, polyceration BOCCONE *Mus. di piant. p. 49. t. 41.* SCHEUCHZER *It. II. p. 143.*

Arabis Bellidifolia JACQUIN. *obsf. p. 22. sqq.*

β. *Plantula Cardamines æmula* CLUS. *Pannon. p. 458.* ♂ *Sinapi alpinum pumilum* EJUSD. p. 459.

Planta a. altior, & cubitalis, ad torrentes alpinos nascitur, ut ad rivum *Rychenbach*, qua a monte *Scheidek* descenditur versus *Meiringen*; tum in saxosis alpinis *Ovanaz*, *Chapuisse*, *Enzeinda*, *Dent de midi*, *Lioson*, *Serin*, *Fouly*.

Plantula β. in altioribus alpibus *Pennino*, *Prapioz*.

Ad Leucojum prius 445. valde accedit foliis glabris, pulposis, firmulis, filiquis latis, compressis, cyaneo tinctis, sine obtuso, brevem stylum exigente, caule non ramoso.

Differt petiolis foliorum latis, foliis latioribus, plerumque perfecte ovatis, & integerrimis, tum ad terram, tum ad caulem: alias dentatis quidem, sed brevibus & raris dentibus a*). Caulina amplexicaulia sunt, superiora sessilia. Caulis multo firmior, rectus, etiam cubitalis, magis foliosus, petiolis floriferis, in planta triplo majori non longioribus, multo firmioribus, spica non nutante. Siliquæ rectæ cauli parallelæ, ut in *Turritide*. Flos duplo major. Calyx tubulosus est, albus, duobus foliolis evidentè deorsum gibbis. Petala semper alba, ungue brevi, & breviori, quam prior. Bractea longe ovata. Stamina breviora ambeuntur glandula circulari. In hac specie varietatem reperi staminibus longioribus, tantum binis, antheris gemellis: reperi etiam tria stamina, duo simplicia, tertium anthera latiori gemella, ut nunquam quatuor in eadem stirpe stamina essent. Stigma breve, crassum, rotundum. Semina compressa, marginata, Leucoji.

*447. LEUCOJUM foliis radicalibus subrotundis, scabris, dentatis, caulinis amplexicaulibus hirsutis *Emend. II. p. 10. n. 23. Emend. III. n. 230.*

Cardamine 5. SEQUIER *Veron. p. 387.* Describitur in Cl. EHRMANN. *Flor. Alsat. p. 313. 314.*

Arabis Bellidifolia CRANZ. p. 44. n. 4. ♂

Arabis foliis radicalibus integris, ovatis, scabris, caulinis glabris, caule procumbente EJUSD. p. 45.

In

a) *Enum. Stirp. Helvetic. p. 562. β*

a*) Fere JACQUIN.

Faint handwritten text, possibly a name or description of the plant.

Salix arenaria Richard

*Salix foliis integris utrinque
hirsutis lanceolatis L.B.N.*

*Myosotis alpina
angusti folia.*

*Astragalus Alpinus,
foliis sericeis, foliis
ex elliptici acuminatis*

C.F. Rollins Med. C. delin.

*Hesperis Leucoji folio
serrato Siliqua qua
drangula J.R.H.*

Sculp. C.F. Rollins delin. C. delin.

In Aquilejenfibus alpinis passim *sur Champ, Richard, Chapuise, Javernaz, la Varaz, les Martinets, Fouly, Darbon, Arbignon, Prapioz, S. Bernhard*, supra *Kienthal*. Plurima habet prioris; habitum humilem, siliquas magis vagas. Folia ad terram brevia, ovata, hirta, & aspredine intense scabra, brevia. Caulis glaber, erectus, vix supra quatuor, aut sex uncias elatus, non ramosus, uno, alterove folio ovato, lanceolato ornatus. Flos quam priori, major, in planta humiliori. Calyx albus, coloratus, duobus foliolis valde deorsum gibbis. Petala lactea, longe ovata, ex brevi petiolo, sine etiam emarginato. Stamina sex, quorum duo valde breviora. Stigma breve. Siliquæ prioris, latiusculæ, arcu terminatæ, cum brevi stylo, erectæ, cauli parallelæ. Semina etiam compressa, ala foliacea cincta.

A priori 447. differt foliis scabris, caulibus paucioribus, flore majori, spica ante maturitatem sæpe nutante. Cl. JACQUIN hirtam cum glabra conjungere videtur. p. 24.

HESPERIS TOURNEFORT. t. 108. LINN. n. 817.

Calyx longus, tubulosus, deorsum insigniter gibbus *b)*, sic petalorum unguis longus *c)*, figura caryophyllea. Stamina duo minora glandula cinguntur *d)*. Siliqua longa, compressa *e)*, feminibus turgida *f)*, sine bifido, septum crassulum, fungosum, in cujus loculis femina nidulantur *g)*.

*448. HESPERIS caule hirsuto, foliis subsperis, ovato lanceolatis, ferratis, petiolatis. *Hesperis altera Pannonica, inodora sylvestris* CLUS. *Pannon.* p. 535. Nostra tamen suavi omnino odore est.

Hesperis sylvestris inodora C. B. cujus iconem dedi ad RUPPIUM T. I. p. 78.

Hesperis caule simplici erecto, foliis subhastatis, dentatis, petalis obtusis LINN. II. p. 927.

Single Hesperis EDEN t. 27. nostram exprimit.

β. Habeo caule latissime folioso *b)*.

γ. *Flore viridi* BRUKMAN. *Supplem.* 27.

In Helvetia rarior, amatrix arcium everfarum, *Augustæ* ad ripam Rheni *i)*, & in arce *Farnsburg* STÄHELIN. Prope *Sissach*, ad latera sylvæ montosæ. *Au Pelard* Comitatus *Valengin* GAGNEBIN. Ego abunde reperi circa arcem *Grubenhagen*, etiam in arcis *Pleß* rudibus *k)*.

Spontanea planta caule est cubitali, pediculo ramoso, nutante, hirsuto. Folia & ipsa hirsuta, petiolata, ex ovatis lanceolata, profunde & acute dentata. Calyx hirtus, albo viridis, omnibus foliolis deorsum gibbis, duobus tamen magis. Floris unguis calycem excedit. Bractea leviter emarginata, cum eminente mucrone. Color pallide purpureus: filamenta longiora lata. Siliquæ tumidæ, prælongæ, quasi articulatae. Tuba bicollis.

α hortum reddita eadem, angulosa fit, & qualem depinxi, brachiata, florisque color in album elanguet, & folia latiora fiunt, non raro cordata. A *matronali* eam LINNÆUS distinguit foliis minus asperis, calyce non colorato; petalis absque mucrone obtusis; staminibus extra tubum floris non eminentibus *l)*. Earum notarum pleræque nostræ non respondent, cui & folia pèrinde aspera sint, & calyx non magis floralis: & figura *DODONÆI m)*, pro hortensi data, cum mea perfecte convenit, quæ ad *Grubenhagensem* in horto confitam picta fuit.

*449. HESPERIS foliis glabris, linearibus, lanceolatis, obiter dentatis t. 14. Conf. *It. Helvet. II.* n. 45.

Leucojum angustifolium alpinum, flore sulfureo L. R. H. ALLIONE *Spec.* p. 44. f. 23.

An *Erysmum foliis linearibus, incanis, integris* GERARD. p. 363? sed nomen non respondet.

Erysmum Pannonicum CRANZ. p. 31.

Annon *Hesperis* SCOPOLI p. 520?

LINNÆUS cum sequente confundit.

Ad pedem rupium montis *Chasseralle* SCHUH, CHATELAIN & GAGNEBIN. In *Pertuis de la bise*, qui alter est aditus emerfuris ab area *Creux du Vent*, in montem *Falconarium n)*.

C c c 2

Radix

b) TOURNEF. ad E.

c) B.

d) BOEHMER. *nectar.*

e) TOURNEF. E.F.L.H.

f) ibid.

g) G.

h) Etiam GARMAN. *epist.* p. 262. in hortensi.

i) *Basler Merkwürd.* XX.

k) *Enumerat. Hort. Gotting.* p. 256.

l) p. 918.

m) *Coron.* p. 24.

n) *Emend.* II. p. 6. n. 11.

Radix lignosa, caulina, multiceps. Caules simplices, vix ramosi, angulosi, pedales. Folia pulposa, glabra, petiolata, latefcentia, lanceolata, plerumque raris dentibus incisa. Flores multo, quam sequenti, majores. Calycis segmenta omnia deorsum gibba, duo magis. Petala magna, sulfurea, subrotunda, odorata. Glandula ad originem staminis minoris, in siccis specimenibus superest. Siliquam nunquam maturam vidi. Stigma emarginatum. Semina ovata. Calyce ab Eryfimo recedit.

450. HESPERIS foliis linearibus, lanceolatis, rariter dentatis, siliquis erectis, tetragonis.

Leucojum sylvestre CLUS. Pannon. p. 337. 338.

Leucojum luteum sylvestre angustifolium C. B. SCHEUCHZER It. IV. p. 337.

Leucojum minus angustifolium luteum BOCCONE *Mus. di piant.* p. 148. t. III.

Keiri con foglie dentate alpino ZANON. nov. t. 86. & *con foglie non dentate* EJUSDEM t. 87. ob folia aspera.

Cheiranthus foliis lanceolatis, dentatis, caule recto, siliquis tetragonis LINN. flor. Suec. II. n. 603.

Erysimum foliis lanceolatis obsolete digitatis, siliquis pedunculis adpressis GERARD. flor. prov. p. 363.

Cheiranthus sylvestris CRANZ. fasc. I. p. 48. 49.

In Helvetia calidiori, ut in Valesia, circa Fouly, Branson, Gontbey, Lenk, Sedinum, Stalden, S. Nicolas, Praborgne, Brieg; ad vias trans alpes, prope Capo di Lago: ubique in viis arenosis.

Radix crassa, lignosa, multiceps. Caules ramosi, erecti, duri, subhirsuti, pedales & bipedales, angulosi. Folia fere linariæ, longa, linearia, lanceolata, glauca, breviter subhirsuta: ut tamen inferiora raris dentibus adspargantur. Flores minores, quam n. 449. caryophyllæi. Folia calycis omnia deorsum gibba, duo vero magis. Petala longe petiolata, parte colorata parva, ovata: stamina duo lateralia inferius, quam reliqua, prodeunt, & ad eorum originem gemellæ glandulæ adfident: Filamenta latiuscula. Stigma sessile, paulum bigemellum. Siliqua quadrata, prælonga, subsericea. Semina numerosissima in septi pulpa, ovata, non marginata.

Ob calycem ab Eryfimo differt, ob semen a Cheirantho.

Germanica planta, quæ *leucojum luteum sylvestre hieracifolium* C. B. Prodr. p. 102. & quæ circa Kelbra abundat o); passim etiam circa Jenam reperitur, & est *Erysimum foliis lanceolatis, ferratis* LINN. Cent. I. p. 18. ROYEN. GERARD. p. 363. modice a nostra differt, si quidquam. Flos minor est, calyx albus & gracilior. Siliquæ minus sericeæ, folia, potissimum inferiora, sæpe acute dentata, fere ad chondrillæ modum. De ejus discrimine minus laboro, quæ in Helvetia non sit reperta.

ARABIS LINN. n. 818.

Duo foliola calycis deorsum gibba, duo recta. Quatuor squamulæ infra fundum folii calycini receptaculo adfixæ, loco nectariorum. Siliqua prælonga, angusta, seminibus torosa.

451. ARABIS caule ramoso, diffuso, foliis amplexicaulibus, dentatis, incanis.

Draba II. CLUS. Pannon. p. 462.

Hesperis alpina, seu muralis minor repens I. B. II. p. 880.

Leucojum vernum perenne album majus I. R. H.

Icon OEDERI t. 62.

Arabis alpina CRANZ. p. 40.

Arabis foliis amplexicaulibus dentatis LINN. II. p. 928.

In aquosis & rupestribus alpinis & montanis, sur Champ, Enzeindaz, l'Assiaz, Chappuise, la Varaz, Richard, Darbon, Javernaz, Gemmio, Gotthardo. Abunde in valle Juratensi (Lac de Joux), in monte Saleva, Thuiri, Chasseralle, Creux du Vent. In vallibus Juræ M. Combe bioffe, Combe de Vallanveron.

Caules diffusi, inter procumbentes & erectos medii, ramosi, ad singula folia brachiati, cubitales, hirsuti. Folia crassula, hirsuta, incana, ex ovatis lanceolata, angulosa, acute & profunde ferrata, caulem basi amplexa, ima petiolata. Calycis folia bina, deorsum gibba, ovata. Petalorum unguis caryophylleus, virens: bractea ovata, alba. Siliquæ vagæ, incurvæ, graciles, planæ, seminibus torosæ, ad vigena. Semen ovale, compressum, hilo brevi.

a) Emend. II. p. 7. n. 13.

452. ARABIS foliis radicalibus petiolatis, ovatis, dentatis, caule subnudo ramoso.

Pilosella filiquata minor THAL. 84. ic. VII. D. folia nimis lata.*Bursa Pastoris* seu *Pilosella filiquosa* I. B. II. p. 870.*Draba angustifolia prima* BARRELIER ic. 269. n. 1.

& II. ibid.

& III. n. 270.

Turritis vulgaris ramosa I. R. H. LIND. Hort. Alsat. t. 1.*Thale Creß* & *broad Thale Creß* PETIVER t. 48.α. β. *Arabis foliis petiolatis, lanceolatis, integerrimis* LINN. II. p. 929.*Arabis Thaliana* CRANZ p. 41. t. 3. p. 2.Bernæ in fegetibus non rara, ut ad viam *Moratensem* ultra die *Ziegelhütte*. In *Val de Ruz*. C. B. ad pontem *Wiesæ* &c. circa *Cliben*. Genevæ. Circa *Scaphusiam*, *aufm Entersberg* MEYER. Circa *Morbegno*.

Radix exigua, annua. Caules ramosi, multi, erecti, pedales, pene nudi. Folia ad terram plurima, in orbem disposita, petiolata, ovata, vel ex ovatis acuminata, hirsuta, subspera, integra, aut leviter dentata; ad caulem pauca, lanceolata, pene glabra. Flos exiguus. Calyx tubulosus, duobus foliolis deorsum gibbis. Unguis petali calycis longitudine. Bractea subrotunda, alba. Siliquæ graciles, teretes, curvulæ, a caule ad magnos angulos recedunt. Semina ovata.

453. ARABIS multicaulis foliis radicalibus scabris, dentatis, dentibus ciliatis *Emend. V.*

p. 12. n. 41. †

Hesperis alpina minor flore albo, siliquis longis RAI *sylog. plant. exter.* p. 296.In summo monte *Saleva* RAI, & ibidem *Generos.* DE SAUSSURE.

Radix exigua, videtur annua. Foliorum ad terram rosula, ut in priori: eorum singularis facies: dura sunt, laurina, viridia, cum nitore: petiolus planus, folium glabrum, aut passim pilis hirtum, in universum ovatum, vel ellipticum, sed dentibus acutis, sex, octove, incisum, quorum quisque aliquot dura cilia emittit. Caulis, ut in præcedente planta, nudus, præter pauca folia, divisioni caulis subjecta: perinde etiam vagus & curvus, dodrantalis & pedalis. Flos multo major. Calycis folia ovata, paulum lanceolata, deorsum non gibba. Petala calyce duplo longiora, ungue lato, angusta, ovata, alba; bractea pene ochroleuca, longitudine fere quatuor linearum. Stamina duo paulo breviora. Cuique stamini glandula, quasi anularis, non vera tamen, circumponitur. Siliquæ vagæ, incertæ directionis, etiam pendulæ, nervo elevato, latæ, subquadrangulæ, nigre, maculatæ, longæ, rectæ, biunciales, obtuso mucrone terminatæ. Semen compressum, flavum.

A priori foliis laurinis dentatis differt.

* A *Turritide minori* habitu toto & foliis.A *Leucojo scabro* foliis, habitu, siliquis angustioribus. Ob adfinitatem cum *Arabi* relinquo, a quo glandulis differt.*Sisymbrium nostrum folio Barbareæ* non habet glandulas, neque in Helvetia provenit.

TURRITIS TOURNEFORT.

DILLEN. *nov. gener.* p. 120. LINN. n. 819.Genus male definitum, a *Sisymbrio* ægre separabile: JOHANNES RAI habitum siliquarum cauli parallelarum pro caractere habet. Petala integra LINNÆUS, & siliquam longissimam, strictam, hæcenus tetragonam, ut tamen medii anguli parum emineant. Mihi neutra nota sufficere videtur, nam etiam *Turritis* glandulas habet, SCOPOLIO dictas. Nolui tamen quidquam novare, contentus species rite distinguere. Interim ab *Arabide* separo calyce deorsum gibbo, ab *Eryfimo* siliqua prælonga.*454. TURRITIS foliis glaberrimis, curvis, rotundis, petiolatis, superioribus amplexicaulis, sagittatis, obtusis *Emend. IV.* p. 15. n. 44. †*Brassica alpina perennis* RUPP. p. 75. Non vero TOURNEFORTII, cui flos flavus sit, cum venis saturatioribus GERARD. p. 368.*Brassica sylvestris foliis membranaceis* THAL. p. 18. & forte plures aliæ.Rarissima planta, & a nuperis fere ignorata; reperitur in caverna (Barme, Balm) montis *sur Champ* abunde, sed non alibi.

Radix longa, lignosa, fibrosa. Caulis non ramosus, pene nudus, bipedalis. Folia glauca,

D d d

tenera,

tenera, non dentata, ima petiolata, ovata: ad caulem amplexicaulia, obtuse sagittata, mucrone in supremis acuto. Spica pauciflora. Calycis duo foliola deorsum gibba, longa, lanceolata, alba, aut purpurea. Petali unguis calycis longitudine; bractea alba, elliptica. Stamina duo breviora, quatuor longiora. Glandulæ nullæ. Stigma rotundum. Siliqua longa, gracilis, polysperma. Semina perexigua, ovata, compressa, in pulpam septi impressa.

455. TURRITIS foliis radicalibus dentatis, hispidis, caulinis integerrimis amplexicaulibus, glabris LINN. II. p. 930.

Brassica sylvestris longifolia THAL. p. 16.

Glabrifolia Cichoroides I. B. *Turrita secunda* CLUSII. I. B. II. p. 836. non vero synonyma.

Turritis foliis inferioribus cichoraceis ceteris perfoliata I. R. H.

Huc etiam refero *Brassicam sylvestrem ramosam, pene glabram* C. B. *Basil.* p. 33. cum non aliam plantam reperias, quam huc referas.

Multæ aliæ THALII, aliorumque Auctorum stirpes huc pertinent.

- β. Monstrum florum viridium, in capitulum congestorum, habet ILL. BOEHMERUS *flor. Lips.* p. 120.

Ad vias lapidasas passim. Bernæ *im Lindenthal* supra *Bolligen*. Cis Urbam ad viam regiam. In ditone Aquilejensi vulgo v. c. circa *Echarpigny*. Basileæ circa patibulum, ad viam, & ad *Wiesum* fluv. prope *Ottersbach*, adque Rheni ripas, qua itur ad pagum *Crenzach*. Circa *Soncebaux* vallis *S. Imier*.

Ex radice annua numerosa folia prodeunt, hirsuta, aspera, modo integra, modo semipinnata: sed ea folia mature exarescunt, ut sola folia glabra supersint. Caulis non ramosus, cubitalis & ultra, totus tectus foliis glabris, glaucis, amplexicaulibus, sagittatis. Flos non magnus, calyce colorato, albo, deorsum gibbo, erecto: petala ex albis subviridia, elliptica. Glandulæ duæ, inter calycem utrinque una & stamen minus p). Siliquæ longissimæ, triunciales, per ætatem nutantes, graciles, pene quadrangulæ, polyspermæ. Semina parva, explanata.

456. TURRITIS foliis omnibus hispidis, caulinis amplexicaulibus LINN. II. p. 930.

Barbarea muralis Johan. *Baubini* I. B. II. p. 869.

Eryfimo similis hirsuta C. B. in MATTHIOLUM p. 432. & *Eryfimo similis hirsuta, non laciniata alba* C. B. *Prodr.* p. 42.

Turritis minor I. R. H.

Daisy tower mustard PETIVER t. 47.

Icon C. GESNER. *lign.* 115.

In Helvetia non rara, tum in alpibus, ut *la Varaz, sur Champ, Richard*, & in montosis asperis *Thuri*, super *Nods, Weissenburg*. Sed etiam in planiora descendit supra *Dornach*; inter castrum *Münchenstein* & parochi ædes, in rudibus *Muteti* montis; in saxosis agris. *Laufannæ* in muris urbis: circa *Roche au Furet*, & ad *Molendinum*. Scaphusiæ Cl. MEYER locis asperis, saxosis. Denique in agris palustrium inter *Roche & Chessel* abunde.

Folia ad terram in orbem posita, hirta, sicca, ovata, acute aut obiter ferrata, etiam integra: ad caulem sessilia, vel amplexicaulia, elliptica, hamis brevibus aucta, parum ferrata. Caulis hirtus, sæpe simplex, tamen etiam ab imo ad summum ramosus, erectus, pedalis, etiam tripedalis. Calyx coloratus, erectus, albus, apice fusco, deorsum gibbus. Petala ungue brevi, lato, bractea ovali alba. Glandulæ quatuor, una utrinque circa stamen minus, & alia inter stamina longiora & calycem q). Siliquæ strictæ, utrinque convexæ, lineaque media distinctæ, feminibus eminentibus distinctæ; juniores nigricant, & cauli & parallelæ & adpressæ sunt, maturæ nutant. Stylus brevissimus. Semina compressa.

ERUCA TOURNEFORT. t. III.

BRASSICÆ LINN. pleræque.

Antiquum nomen visum est restituere plantis, quæ calyce fere erecto r) sunt; glandulas habent quatuor, duas circa stamen brevius, duas inter longiora stamina & germen, & quarum siliquæ teretes, aut tetragonæ, cornu destituuntur, in quo Sinapi sit character,

p) SCOPOLI p. 316.

q) IDEM p. 516. Duas habet CRANZ. *enz.* p. 36.

r) TOURNEF. C. & A.

racter, & Brassicæ. Et si enim stylus aliquis de summa filiqua prodit s), non ideo cornu est.

*457. ERUCA foliis ovatis integerrimis, amplexicaulibus.

Brassica campestris I. CLUS. *hist.* p. 127. cum in Austria sponte nascatur.

& *Brassica perfoliata campestris*, flore luteo LOESEL.

Brassica radice cauleque tenui, foliis caulinis uniformibus cordatis, sessilibus LINN. II. p. 231.

In Helvetia rara, præter *Mühlbusum*, urbem foederatam, media in Alsatia sita. Basileæ ad *Wiesam* in agris CL. LA CHENAL. Circa *Gottingam* in agris ubique inter segetes.

Radix annua. Caulis cubitalis, totus tectus foliis glabris, membranaceis, ovatis, hilo angusto ad transmittendum caulem incisus. Pauci in summa planta flores. Calyx tubulosus, erectus, foliolis exterioribus deorsum gibbis. Petali unguis viridis, in similem petali venam continuatus. Bractea ovata, alba, paulum ochroleuca. Siliqua exquisite tetragonia, prælonga, sæpe difformis & curva. Stylus lineam longus. Tuba brevis, globulo terminata. Semina hinc convexa, inde fulcata.

458. ERUCA caule paniculato, foliis nervosis, ovato lanceolatis, integerrimis *Emend.* III. n. 232.

Arabis quibusdam dicta planta CAMERAR. *Epit.* p. 342.

Draba lutea quibusdam I. B. II. p. 870.

Hesperis lutea, siliquis strictissimis I. R. H.

Sisymbrium foliis lanceolatis, dentate serratis, caulinis LINN. II. p. 412.

Ad viam regiam inter *S. Remi* & montem *S. Bernhardi*. *Burmii* Rhætorum I. B.

Radix lignosa. Caulis bicubitalis, teres, glaber, totus foliosus. Folia omnia petiolata, ovato lanceolata, integerrima t), superne glabra, nervis albis, inferne subhirsuta. Ex foliorum alis rami nudi multiflori, ut caulis superne paniculatus sit. Petioli floriferi longi, ramosi. Calyx coloratus flavus, ex ovato lanceolatus, duobus foliis paulum deorsum gibbis. Petala ungue lato, sine subrotundo, colore aureo. Stamina duo breviora, quorum cuique duæ magnæ glandulæ adfident, unde delapso flore filiqua crassiusculo quasi nodo fundatur. Stylus brevis. Stigma latum, bicolle. Siliqua longa, stricta, quam maturam non vidi.

459. ERUCA caule hirto, foliis hirsutis semipinnatis, pinnis subrotundo dentatis *Emend.* II. n. 18.

Eruca sylvestris TABERNÆM. p. 448. CAMERAR. *Epit.* p. 307.

Leucosium terrestre majus frigidarum regionum COLUMN. p. 260. 262. foliis paulo magis angulosis.

Eruca inodora I. B. II. p. 862.

Eruca fruticosa hirsuta, papaveris folio BOCCONE *Mus. di Piant.* p. 167. t. 120. folio magis rotundo.

Eruca lutea sylvestris, caule aspero C. B.

Brassica foliis dentato pinnatifidis, caule hispido, siliquis levibus LINN.

Passim in Helvetia ad vias & fossarum aggeres. *Ebroduni*, circa *Paterniacum*, ad *Arolam* inter *Arberg* & *Worben*. Supra *Laufannam* ad viam, quæ ducit versus *les Croisettes*. In *Valesia*. Basileæ v) ad pontem *Rheni*, prope curiam *Naviculariorum*. GAGNEBIN ad *Rhenum* circa *Neudorf*, & inter *klein Huningen* & *Binzen*, an *der Wiese*. Etiam *Bernæ* proveniebat in *Area*, cui nunc nosocomium novum, & ædificium superstructum est, in quo currus, rotæque tormentorum majorum adservantur (*der Stukhof*). Quare nunc destructa evanuit.

Radix annua, exigua. Caulis duriusculis pilis asper, angulosus, fulcatus, diffusus, tripedalis, ramosus & brachiatus. Folia succulenta, hirsuta, satis similia vulgari *Jacobææ*, qualia folia nuperi *lyrata* vocant, longe petiolata, semipinnata, pinnis obtusis, magnis, obtusisque dentibus incisus, brevioribus, aut longioribus, eundo majoribus, ultima impare, obtusa. Flores numerosi; calycis folia erecta, quorum duo modice deorsum gibba sunt, omnia lanceolata, subhirsuta, caduca. Petala longo ungue, bractea ovata, calyce duplo longiora, colore ochroleuco. Stamina de flore eminent. Inter stamen minus & germen utrinque glandula, & alia inter calycem & stamina majora. Siliquæ patulæ, ad magnos angulos, obtuse tetragonæ,

D d d 2

turgidæ,

1) E.L.

2) Dentes nominat I.B. Pingit CAMERARIUS. Si veri sunt, planta nostra nova est.

v) *Basler merkwürd.* p. 704. Etiam *Halepi* in muris *Rav-*
wolf Flor. Orient.

turgidæ, fescunciales; cornu breve, capitatum, obtusum, non bifidum. Semen oblongum.

β. Omnibus comparatis idem est *Sinapi sylvestre Genevensis* I. B. II. p. 858. RAI *Sylog. exter.* p. 237.

Nam in alveo fluvii *Arve* hæc nostra reperitur, & ad me a Cl. LE CLERC missa est.

γ. Flore flavo, aliquanto majori. Vulgo reperitur in *Valesia*, ut *Agauni*, inque *Gubernio Aquilejensi*, ad ripam *Rhodani*, à *la Bataillère*, circa *Bevioux*, circa *viam malam*, & inter *Chur* & *Embs*. Circa *Neudorf*: in arenosis ad *Birsam* & *Rhenum*.

Hæc varietas ad multas plantas regionum calidarum proxime accedit, ut ad *Wallrocket* PETIVER t. 46. *Erucam sylv. minorem luteam Bursæ pastoris folio Italicam* BARREIER ic. 1016. *Sisymbrium XIV.* LINN. Nam *BARRELERII* planta x) in horto culta, quatuor glandulas habet.

Sed etiam ex *BENEDICTI STÆHELINI* dono inter plantas meas habeo *Erucam sylvestrem minorem luteo parvoque flore* C. B. *Sisymbrium IV.* LINN. nostræ plantæ simillimum. Nam planta nostra etiam perhumilis, & vix quatuor unciarum reperitur.

*460. ERUCA foliis pinnatis, pinnis acutissime ferratis *Emend. VI.* n. 65.

Eruca Tanaceti foliis H. Ox. II. p. 231. S. II. t. 6.

Eruca fruticosa foliis Tanaceti indica ZANON. *hist. nov.* p. 104. t. 72.

Sisymbrium foliis pinnatis, lanceolatis, ferratis, extremis confluentibus LINN. II. p. 916.

In *Valesiaca* parte montis *Pennini*, sub cœnobio *S. Bernbardo* dicato: deinde abunde in proxima valle *Augusta Prætoria* provenit, pulchra planta.

Radix lignosa facile defringitur. Caulis glaberrimus, bipedalis, ad terram sæpe nudus, superne plurimis foliis tectus, levissimus, vix ramosus. Folia tenera & flaccida, utcumque tanaceti foliis adfinia, pinnata, paribus pinnarum sex & ultra, extremis duabus cum medio lobo confluentibus. Omnes eæ pinnæ totæ acutissime dentatæ sunt, sine ultimo integro, & lanceolato; Vidi & integra folia. Rami in racemos speciosos multifloros terminantur. Calyx coloratus, flavus, foliis ovatis. Petala saturate crocea, ovato sine, paulum emarginato. Stamina duo valde brevia, rectiora, circa ea colliculus elevatus. Siliqua brevis, sæpe curva, cornu brevi capitato.

461. ERUCA foliis glabris, pinnatis, pinnis linearibus difformibus.

Eruca sativa FUCHS p. 262.

Sinapi sylvestre DODON. p. 707.

Eruca tenuifolia perennis I. B. II. p. 861.

Sinapi Eryfino Tragi cognatum vel simile I. B. II. p. 877. &c.

Sisymbrium foliis integerrimis, insolis bis tripinnatifidis, supremis integerrimis LINN. II. p. 917.

S. tenuifolium EJUSD. *Cent. I.* n. 50.

Eruca sylvestris BLAKWELL. t. 266.

In muris & ruderibus legi *Genevæ* abunde, à *la porte Cornevin*. *Seduni* in arce *Valeria*, circa *Fouly*, *Branson*. *Badæ* in arce diruta. *GAGNEBIN aux allées de Colombier*, & *Tiguri*. C. B. ad *Wiesam*. Abunde etiam ad *Rhenum*, *Spiræ*, *Wormatiæ*, *Manhemii*.

Concinnae plantæ radix alba, prælonga. Caulis firmus, cubitalis, diffusus, ad radicem subhirsutus, foliosus, superne subnudus. Folia longè petiolata, polypodii aliqua similitudine. Nervus foliosus latus, pinnas accipit adnatas alternas, aut conjugatas, parium duorum, & trium, aut quatuor, quarum impar ultima pinna major est & lanceolata: earum pinnarum primæ parvæ, breviores, acutum cum nervo angulum efficiunt, incerta & variabili latitudine: ora integra est, raro dentata. Superiora folia demum simplicia sunt & linearia; omnibus natura tenera est, levis & glauca. Calyx subhirsutus, levis. Folia ovato lanceolata, deorsum paulum gibba, erecta, inde patula. Petala flava, petiolata, lente dilatata, leviter emarginata, patentia, calyce duplo longiora. Stamina duo insigniter breviora, tumida glandula cincta, & aliæ duæ glandulæ inter stamina longiora & breviora. Siliqua intra ipsum florem petiolata, uncialis, compressa, lata, cornu brevi. Stigma emarginatum. Semina compressa, ovata, cum hilo.

Sapor acris & ardens *Sinapi*.

462. ERUCA

x) *Enum. plant. Gotting.* p. 249.

462. ERUCA foliis scabris, femipinnatis, pinnis rectangulis, rariter dentatis.

Eruca cerulea in arenosis crescens C. B. Prodr. p. 40. BARRELIER ic. 196.*Eruca sylvestris minor, foliis subasperis, in orbem sparsis* LOESEL. p. 68. ic. 13. & major EJUSD.*Hesperis petraea vel saxatilis* LINDER. TOURNEF. p. 132. t. 3. D.*Sisymbrium caule subfolioso ramoso, foliis lyratis, rectangulo dentatis, hispida, pilis ramosis,*
LINN. II. p. 919.Maxima copia circa *Burgdorf*, in arenosis rupibus. Inter *Lauffen* & *Dellberg*. In arenosis ad *Rbenum* & *Birsam* circa *S. Jacob*. Ad *Dubim*, ubi *Neocastrense* dominium præterit.

Folia ad terram numerosa, in orbem sparsa, ad caulem similia, sed pauca, subaspera sunt, nervo foliaceo, pinnis conjugatis, ad angulos rectos cum nervo confluentibus, progrediendo majoribus, acutis, vix dentatis, decem fere parium; extrema pinna lata, triangulari. Caules multi, ramosi, brachiati, subasperis, dodrantales. Calycis folia ovata, colorata, duo deorsum gibba. Petala calyce multo longiora, ungue virente, longo: bractea amœne purpurea, etiam alba y), transversim lata, obscure emarginata. Glandulæ quatuor, evidentes. Siliquæ longæ, feminibus tumentes, patulæ, longe petiolatæ. Stylus perbrevis, capitatus. Semina flava, emarginata.

S I N A P I

SINAPI TOURNEFORT. t. 112.

SINAPI LINN. n. 821. pleræque species.

Ab **Eruca* differt cornu longo, conico, solidoque a) filiquæ. LINNÆUS separat calyce patulo, petalis erectis. Glandulæ, ut in *Eruca* b).

*463. SINAPI foliis radicalibus pinnatis, hirsutis incanis, filiqua cornu suo breviori.

Erysimum foliis subincanis, filiquis brevissimis HERMAN. *Paradis. batav.* t. 155. VAILL.*Sinapi filiquis racemo appressis, brevibus, foliis inferioribus lyratis, scabris, sinapis lanceolatis, caule scabro* LINN. Cent. I. p. 280. Spec. II. p. 934.Cl. LA CHENAL invenit in agris versus *Alschweiler* plantam, ut ipse suspicatur, exoticam, cum medica subnatam, nunc jura civitatis nactam. Sed etiam *Mühlbusia* Cl. HOFERUS reperit.Caulis diffusus & brachiatus, cubitalis & ultra, teres, asper, glaucus. Folia radicalia in orbem sparsa, cinerea, molli hirsutis subincana, nervo foliaceo pinnata, pinnis numerosis, primis exiguis, confertis, retroversis, pene imbricatis, eundo majoribus, varie & angulose dentatis, sine pinnarum ampliorum fere subrotundo, amplo, angulose inciso: extrema pinna amplissima. Majoribus pinnis hinc inde minores miscentur. Ad caulem pauca, præter rara & exigua, folia elliptica, ferrata, incana. Calyx pallidus, erectus: folia elliptica, concava, paulum deorsum gibba, pilosa. Petala sulfurea, ungue angustissimo, erecto, bracteis subrotundis, patentibus. Stamina frequenter octo, quorum quatuor breviora: antheræ flavæ, in apice puncto purpureo notatæ. Glandulæ quatuor, duæ inter stamina majora interque calycem, duæ inter stamina breviora & germen. Germen stylo suo brevius: stylus clavatus, crassus, stigmatibus capitato: dilatatur in ovalem quasi loculum, striatum, durum, monospermum & dispernum: reliqua filiqua petiolata, parva, brevis, torosa. Siliquæ cæterum scapo arcte adpressæ, ut in *Eryfimo*, maturæ nodosæ sunt, & quatuor & quinque feminibus turgent, & cornu habent bilineare, ipsæ dodrantem uncie longæ.464. SINAPI filiquis tetragonis, hirsutis, floribus venosis *Enum. Hort. Gotting.* p. 250.*Catalog. rar.* n. 705.*Sinapi alterum genus* FUCHS p. 539.*Eruca c) sativa* MATTHIOL. p. 530. DODON. p. 708.*Eruca latifolia alba sativa* Dioscoridis C. B. I. R. H.*Brassica caule hirsuto, foliis lyratis, filiquis glabris* LINN. II. p. 932.Ad vias & in scrobibus Helvetiæ calidioris, ut in via *Tombey*, inter *Olon* & *Verchier*. In *Valesia* inter *S. Leonhard* & *Siders*.

Caulis

y) REYGER. *Flor. Gedast.* p. 167.

a) TOURNEF. O.O.O. b) IDEM C.D.

c) *Mali fucci* est CELSUS II. c. 21. Semina materiam evocant c. 33.

E e e

Caulis angulosus, erectus, paucis pilis hirtus, ramosus & brachiatus, bipedalis & ultra. Folia glabra, pulpofa, nervo foliaceo, pinnis parium trium & quatuor, ad nervum accedentibus progrediendo majoribus, confluentibus, oblongis, acutis, dentatis, extrema maxima, ovata, vel rhomboidea, sæpe femibifida & semitrifida. Calyx erectus *d*), lividus, foliis longis, deorsum gibbis, duobus magis. Petala ungue erecto *e*), caryophylleo, longo; bractea lata, subrotunda, in nostris fere citrina, venis nigris picta *f*), etiam alba. Siliquæ breviter petiolatæ, cauli appressæ, subhirsutæ, teretes *g*), sed quatuor *h*) lineis percurfæ, quarum duæ parum elevatæ: crasso & valente cornu *i*) triangulari, stigmate bicollis. Semina hinc teretia, inde plana. Sapor plantæ acris fecit, ut ab antiquis inter venereas plantas numeraretur *k*). Dicitur etiam aviculas *l*) ad canendum excitare. In morbis lentis, in hydropis initiis, in scorbuto viscido & chronico laudatur a BOERHAAVIO *m*).

465. SINAPI *n*) filiquis tetragonis glabris.

Sinapi BLAKWELL. t. 446.

Sinapi filiqua latiuscula glabra, semine rufo sive vulgare L. B. II. p. 855. cum bona icone & descriptione.

Sinapi rapi folio o) C. B. I. R. H.

Circa Biennam legi inter *Bözingen & Pieterlen*, & circa *Aganum* ad vias. STÆHELINUS *Augustæ*, neque tamen in Helvetia vulgare est.

Caulis ramosus, brachiatus, diffusus. Folia pulpofa, ut in plerisque hujus generis insectorum rapinæ obnoxia: ad terram raris pilis aspera, nervo longo, pinnis raris, progrediendo majoribus, confluentibus, extrema longe maxima; figura pinnarum varia est, acute triangula, oblonga, obtusa, dentata, etiam semitriloba: superiora folia glabra sunt, & suprema triangularia, integerrima, & demum elliptica. Flos in tota gente minimus, flavus. Calyx glaber, foliis linearibus, duobus deorsum gibbis. Petala gracili ungue; bractea subrotunda. Glandulæ quatuor. Siliquæ breves, quadratæ *p*), torosæ, cauli parallelæ, glabræ: cornu principio crasso, gracile, filiforme *q*), ægrius Sinapi characterem tuetur. Semina ad novem usque, rotunda *r*), fusca.

Sapor totius plantæ, & feminis etiam potissimum, igneus & exurens. Spiritum dat alcalinum, qui cum oleo vitrioli effervescit *s*), & syrupum violarum viridi colore tingit *t*); & cum spiritu urinoso salem volatilem siccum crystallinum *v*) exhibet; tum oleum subnigrum, abunde *x*). Aqua destillata ipsa *y*), & ipsum infusum aquosum, acrimonia *z*) pollent, extractum autem & spirituofum debile est, & aquosum *zz*). Denique etiam fermen tritum cum aceto fervet *a*), & ex femine phosphorus obtinetur *b*), & vis non videtur in acido poni *c*). Quare acrimonia sua acidum spontaneum subigit. Motus languentes excitat. Adversus chlorosin, morbum hypochondriacum *d*), cachexiam aquosam, hydropem *e*), paralyfin valet. Ad scorbutum muriaticum, aut quartanam *f*), perinde laudatur, ut Cochlearia. Sinapi ipso in cibo sumto, & succo cum vino albo dato Rupellenfes in obsidione sua scorbutum superaverunt. Batavi ex lege scripta suis nautis penum *mustarde* *g*) curant. Cum musto semen Sinapi ab antiquissimis retro temporibus *h*) in electarium diæteticum paratur, quo contra crudos fructus horæos, & acetosa condita, ventriculus quasi armatur *i*).

Acrimonia

d) TOURNEF. t. III. C.

e) IDEM A.

f) B.

g) G.H.

h) E.

i) D. & C.

k) CONF. DIOSCORID. L. 2. c. 134. LOBEL. *advers.* p. 68.

l) BORCLER. II. p. 225.

m) Etiam BUCHWALD p. 116.

n) *Ναπυ* idem quod Sinapi SUIDAS II. p. 596. Sinapi mali fucci est CELSUS II. p. 21. materiem evocat, maxime inter reliqua c. 33. Eligi debet valde rufum. Ad coxendicum cruciatus impositum utile est ad DIOSCOR. II. c. 148.

o) Sinapi alterum rapi folio PLIN. L. XIX. p. 581.

p) TOURNEF. t. 112. F.L.M.

q) O.O.

r) P.

s) WALLER ad HÆRNE II. p. 63. SPIELMAN. p. 177.

t) FLOYER. *pharmacobasan.* p. 42.

v) WALLER *ibid.*

x) SPIELMAN. *ibid.*

y) HILL. *mat. med.* p. 526.

z) CARTHEUSER *mat. med.* p. 426.

zz) IDEM *ibid.*

a) BARON ad LEMERY p. 18. Adde MACQUER. *chym. prat.* II. p. 156. 157. Negat tamen eum fervorem Cl. ALTMANN p. 39. ut experimentum repeti oporteat.

b) ALBIN. *phosphor.*

c) CARTHEUSER.

d) Experimento T. CORNELII apud SANTANELLUM *lucubr.* I. *Gal. di Minerva.* I. P. I. p. 98.

e) Cum genistæ summis ramis MEAD. *monit.* p. 138.

f) In cerevisia FLOYER. p. 184.

g) N. V. *Traité du Scorbut.* p. 115. CHOMEL.

h) Esse feculam Coam WEDEL. *Exerc.* VI. dec. 7.

i) Conf. de laudibus Sinapi L. MOULIERE in *shesl.* Paris 1743.

Acrimonia sua cum aqua calida & fale vomitum *k*) movet. Addito semine Sinapi Turcæ *l*) impediunt, ne mustum in vinum transeat. Idem semen potens est apophlegmatis-
mus, adversus apoplexiam & paralyin non iners. Capras eo pastas perire lego *m*).
Ut denique dicam quæ sentio, & ipse vidi, frequentem Sinapi usum credo humo-
res ad naturam putredinosam disponere, morbosque acutos reddere perniciosiores,
si in mustardæ amantes homines inciderint. Neque ventriculo mustardam prodesse
putem, quæ vix ipsa coquatur, & plusculis horis ructus putridos cieat.

Cuti impositum Sinapi rubefacit, inflammat, vesicas excitat, vesicatoria emplastra su-
bit, tollit dolores podagricos.

466. SINAPI filiquis hispidis, rostro longissimo LINN. II. p. 933.

Sinapi album filiqua hirsuta, semine albo & rufo I. B. II. p. 858. lege 856. I. R. H.

Sinapi album BLAKWELL. t. 29.

In ruderosis, Germaniæ tamen magis familiare.

Caulis succulentus, hirsutus, erectus, cubitalis & alior. Folia succulenta, ima pinna-
ta, pinnis primis exiguis, ultima longe maxima, femitrilobata, aut demum inte-
gra, ovata, varie ferrata. Flos quam priori, major. Calyx primum erectus, in-
de patulus, foliis perangustis. Petala flava, emarginata, venosa. Duæ glandulæ
staminibus brevioribus respondentes, duæ longioribus. Siliquæ pulposæ a caule
magis distant, brevissimæ, pro sui cornu ratione, hirsutæ, maturæ etiam glabræ,
& quasi articulatæ. Cornu tota filiqua longius; stigma bifidum. Semina a duo-
bus ad quatuor, sublutea, in spongiosis loculis, sapore acri & igneo: folia Bra-
sicæ sapore.

In medicinam perinde recipitur, ut prior species.

467. SINAPI filiquis multangulis, torose turgidis, proprio rostro longioribus LINN. II.
p. 953.

a. Foliis integris.

Irion FUCHS p. 256.

β. Foliis divisis.

Rapistrum arvense LOBEL. ic. p. 198.

a. β. Sinapi arvense præcox, semine nigro I. R. H.

In Helvetia pestis est frugum, inque locis ruderosis frequentissimum.

Calyx durus, brachiatus, cubitalis, ad terram hirtus. Folia subaspera, patula, pinnis
paucis, exiguis, etiam nullis, ambitu ovato lanceolato, circumferrato. Calyx gla-
ber, pallens, foliolis angulosis, duobus deorsum gibbis; patulis per ætatem. Flos
prioris, luteus, venis concoloribus, petala subrotunda. Glandulæ quatuor, pene
acuminatæ, duæ ad ortum staminum minorum, duæ ad stamina majora. Siliqua
subhirsuta, longior quam priori, polysperma, per maturitatem turgida: cornu pro
portione brevius. Stigma bifidum. Semina spherica, fusca, sapore igneo, ad novem.

Apes in Sinapi multum quærunt mellis *n*), & in erucis *o*).

RAPHANUS LINN. n. 822. TOURNEF. t. 114.

& RAPHANISTRUM TOURNEFORTII t. 115.

Cum Sinapi in plurimis convenit. Siliqua feminibus turgidis distincta, pene articula-
ta *p*), longe cornuta *q*). Folia duo calycis insigniter deorsum gibba *r*). Glandu-
læ, quæ Sinapi.

468. RAPHANUS filiquis teretibus articulatis, levibus, unilocularibus LINN. II. p. 935. &
diff. de Raphania.

a. Flore albo, quæ in Helvetia frequentior, venis sæpe purpureis *s*), etiam cæruleis.

Rapistrum flore albo Eruca foliis LOBEL. ic. p. 199.

Lampfana apula Plinii & Dioscoridis COLUMN. p. 261.

Rapistrum purpureum TABERNÆMONT. p. 407.

E e e 2

β. Flore

k) *Ati. Edimb.* II. p. 303.

l) *Gæv. di Minerv.* I. P. I. p. 98.

m) *MANDELSLOH. Itin.* p. 152.

n) *GLEDITSCHII Abbaidl.*

o) *MARALDI Mem. de l'Acad. des Scienc.* 1712. p. 317.

p) *TOURNEF. t. 115. E.*

q) *Ad E.*

r) *Sub C.*

s) *Hæc Lampfana L. GHINI apud TURNERUM II. p. 278.*

β. Flore citrino, in Germania frequentior.

Lampfana flore melino TABERNAEM. p. 408.

In agris, pestis frugum.

Caulis herbaceis spinulis asper. Folia ampla, nervus foliaceus prælongus, pinnæ raræ, confluentes, dentatæ, ultima maxima, ovalis, circumdentata: neque in superioribus foliis pinnæ adcedunt. Glabritie & hirsutie ludunt. Calyx viridis, tubulosus, subhirsutus, ad apicem magis, duobus foliis valde deorsum gibbis. Petalorum unguis calycis longitudine: bractæ albæ in nostris, venis obscurioribus pictæ, etiam cæruleæ, levissime emarginatæ †). Glandulæ duæ ad staminum breviorum ortu †), duæ aliæ ad staminum longiorum originem. Siliqua stricta, in origine sua bilocularis, nam succrescentia semina sequum oblitterant, ut unicus locus superesse videatur: una loculi fungosi intumescunt, & angustis fretis x) distinguuntur. Cornu prælongum; stigma obtusum; semina spherica †).

Acris planta, validi odoris, alcalini.

DENTARIA TOURNEFORT. t. 110.

LINN. n. 810.

Flos caryophyllæus: calyx erectus, duobus foliolis deorsum gibbis. Siliqua crassa z), longa, bilocularis, stylo longo a), cujus valvæ elastica vi resiliunt, & in se invicem sursum revolvuntur b), septumque nudant. In septi fungosi loculis semina plana c). Glandulæ modo binæ, modo quaternæ.

469. DENTARIA foliis quinatis, digitatis.

α. Folia quinata, digitata.

Dentaria minor CAMERAR. *Epit.* p. 704.

Dentaria MATTHIOLI *pentaphyllos* p. 1111. CLUS. *Pann.* p. 451. 452.

Dentaria pentaphyllos MANGET. *Pharmac. I.* p. 711. t. 34.

Dentaria pentaphyllos, foliis mollioribus GARIDEL. p. 155. ic. 29. ♂ foliis asperis L. R. H.

β. Foliis inferioribus septenis, superioribus quinis.

Dentaria pentaphyllos V. CLUS. *Pann.* p. 453.

Dentaria heptaphyllos GARIDEL. p. 152. ic. 28. *Siliquosa* Ic. Robert. 70.

Dentaria foliis imis septenis, superioribus quinatis.

Duas species non immerito feceris, cum nimis certa foliorum diversitas fit. Flores tamen consentiunt.

Utraque in montosis & subalpinis sylvis nascitur. Prior in monte *Creux du Vent*, *Dolaz*, *aux Combes de Valanvron*. In valle *Chapuisse*. GESNER in monte *Albis*, in *Uetliberg* MURALTUS. ARETIUS in monte *Niesen*.

Alterα β. in monte *Feuerstein*, *Thuir*, *Dolaz*, *Muteto*. Circa *Delsberg*, à la *Combe de Valanvron*, *Combe grede*. Scaphusiæ C. GESNER. Porro in rupibus *la Praisse*, prope *Roche*. Versus *les Fondemens*, quæ itur per *Fenalet*, en *Jorogne* &c.

Radix cylindrica d), ad angulos rectos ramosa, succulenta, alba, squamis orbiculatis incisa. Caulis unicus, non ramosus, cubitalis. Folia longe petiolata, nervo foliaceo, in α. quina, digitata, in β. ad radicem pinnata, trium parium, cum impare septimo. Pinnæ teneræ, acute ferratæ, ellipticæ. Calyx coloratus, purpureus, tubulosus, duobus foliis paulum deorsum gibbis. Petali unguis calycis longitudine. Bractea patula, orbicularis, alba, extus rubens, etiam violacea. Glandulæ duæ e) ad origines staminum breviorum. Siliqua ensiformis, ex compressa teres, cornu grandi. Tuba globosa.

Odor & sapor Erucae, puto & vires. Aquam ad epilepsiam utilem Noribergæ venalem proflare S. PAULI.

470? DENTARIA foliis inferioribus pinnatis, supremis simplicibus LINN. II. p. 912. Conf.

It. bercyn. n. 10.

Coralloides CORD. *hist.* p. 151. b. cum foliis superioribus, absque gemmis.

& *Coralloidis altera species* CORDI.

Dentaria

†) A. B.

‡) DUS BOEHMER, *nectare*

x) TOURNEF. E. G.

†) H.

z) TOURNEFORT. E. F.

a) F.

b) H. I. *Anc. Mem.* X. p. 413. sqq.

c) TOURNEF. K.

d) TOURNEF. L.

e) Habet unam SCOPOLI p. 516.

Dentaria baccifera CLUS. Pannon. p. 441.

& *Dentaria angustifolia baccifera* AICHSTETT. *estiv. ord.* 7. t. 12. f. 2.

Hinc *Dentaria baccifera foliis Pearnica* C. B.

In Helvetia nondum reperi, sed habet WAGNERUS, ut non ideo pro certa cive habeam. Eadem in hercynicis sylvis vulgo nascitur, & circa *Gottingam*, ad sinistra villæ *der Dreisch*.

Tenerior priori, foliis imis septenis, inde quinis, tunc ternis, demum solitariis, feratis, etiam integris.

Calyx tubulosus, omnibus foliis deorsum gibbis, duobus magis, viridis cæterum, oris albis. Petala elliptica, suave purpurea. Glandulæ duæ, ut in priori positæ, & duæ maximæ ad interiora staminum longorum *f*), utrinque una.

Siliquæ raro maturescunt *g*), earum vero locum tenent gemmæ septenæ & novenæ, in baccæ speciem in alis foliorum congestæ. Vidi tamen filiquas ex teretibus compressas, cornu solido, seminibus pellucidibus. Semina vera rarissime maturescunt *h*), & bulbilli terræ commilli speciem propagant *i*), qui veræ sint gemmæ *k*).

CARDAMINE I) TOURNER. T. 109.

LINN. n. 812.

Cum *Dentaria* convenit natura elastica *m*) filiquæ sursum se revolvantis; sed eadem stylum breviorē habet *n*), filiquam gracilem, compressam *o*), tamen subteretem.

471. CARDAMINE foliis pinnatis, imis obtuse lobatis, caulinis acute dentatis, floribus apetalis.

Sium impatiens P. ALPIN. *Exot.* p. 331.

Sisymbrium Cardamines species quadam insipida I. B. II. p. 886.

Sisymbrium montanum tenuifolium flore muscoso purpurascens BARRELIER *ic.* 155. qua prima folia bene exprimuntur.

Cardamine alpina erecta, foliis copiosis, imis latioribus, supernis angustioribus, profundis & eleganter dissectis, floribus parvis albis SCHEUCHZER *It. VII.* p. 510.

Cardamine foliis pinnatis incis, stipulatis, floribus apetalis LINN. *Iter. Wästrogth.* p. 26. *Spec. II.* p. 914.

Passim in Helvetia reperi. Alpinarum umbrosarum sylvarum propria civis est, ut in obscura sylva *derriere Buis*, qua ad torrentem *Tantia* descenditur. Sed etiam in glareosam planitiem descendit. Proxime *Roche, au Vorsier*, & secundum murum prati *des Efferts*, provenit, & prope *Villeneuve* in glareis. SCHEUCHZERUS ad ripam meridionalem lacus *Rivarii. Bey der Ziegelbruk gegen Chur. Im Kientbal.*

Radix exigua. Caules a semi pede ad cubitum erecti, firmi, parum ramosi. Folia radicalia in orbem sparsa, pinnata, pinnarum paribus quinque & ultra: pinnæ petiolatæ, alias integræ, breviter ovatæ, alias semibilobatæ & semitriobatæ, semper obtusæ. Caulina folia acutius incisæ, etiam pinnatæ. Spica florum erecta, & filiquæ cauli parallelæ. Calycis folia obtusa, ovata, cava. Petala plerumque nulla, aliquando tamen reperta sunt *p*), alba, calyce majora. Stamina sex longiora de flore exstant, & album florem repræsentant. Siliqua longa, stricta, subtumida, stigmate globoso. Semen quadratum.

472. CARDAMINE foliis pinnatis, hirsutis, pinnis subrotundis, staminibus quaternis.

Cardamine alpina media CLUS. Pannon. p. 455. ob folia hirsuta & aspera.

Sisymbrium aquaticum alterum CAMERAR. *Epit.* p. 270. bene.

Sisymbrium Cardamine minus flore purpureo [lege parvo] I. B. II. p. 888. cum bona descriptione.

Cardamine foliis pinnatis, floribus tetrandris LINN. II. p. 915.

In alneto trans *Wiesam* prope Basileam: in sylvis umbrosis *Juræ*, ut in *Creux du Vent*, in ipsa area. In *Hercynia* sylva, *jenseits der Schlufft gegen Andreasberg.* Circa *Farns-*

f) Cl. SCOPOLI habet glandulas sex, & magnas nostras videtur pro duabus numerare p. 522. sed unam video.

g) Crescere tamen FABRICIUS.

h) BOEHMER. *plant. carol. bulbif.* p. 9.

i) IDEM *ibid.*

k) BOEHMER. *plant. carol. bulbif.* GREW. *plant. anatom. II.* p. 58.

l) *Sisymbrium* alterum *Cardamine* riguis gaudet, gustu car-

damon repræsentat: Folia primum rotunda, adulta *Erucæ* modo finduntur *Dioscor.* II. c. 121. *Cardamis* species *Nasturtii* *SUIDAS* II. p. 242.

m) TOURNEF. *ibid.* H. I.

n) TOURNEF. t. 109. R.F.G.H.L.K.

o) *ibid.*

p) LINN. *Flor. Suec. II.* p. 464. Iterum negat *Spec. II.* p. 914.

Farnspurg STÆHELIN. *Im Daubenloch* prope Biennam Cl. SCHUH, à la montée de l'Anvers de Renan GAGNEBIN. Prope Ferrière au pied du chemin à la Jaques.

Innumera tenera folia subhirsuta, circa gracilem radicem fusa: pinnæ dissitæ, laxæ, quatuor & quinque parium, extremo impari majore: eadem subrotundæ, uno alterove dente incisæ, extrema semitriloba, aut obtuse circumferrata. Caulis hirsutus, pedalis, ramosus. Folia ad caulem fere similia, paulo angustiora, tamen lata. Flores pauci, majores tamen quam sequenti. Calyx ovatis segmentis cavis, vix quidquam gibbis. Petala alba, lente dilatata, emarginata. Stamina quatuor *q*), deficientibus brevioribus. Siliqua cornu cylindrico solido, gracilis ipsa, longa, polysperma.

β. Varietas glabra, aut brevissimis & inconspicuis pilis hirta, in areis glareosis, primo vere, inque pratis humidis frequens est, inque alneto trans *Wiesam*: & *Rupe* in primo prato secundum hortos, tum in pratis sub *Moutru*.

Cardamine IV. *Dalechamp*. LUGD. p. 659. I. R. H.

Cardamine sylvestris minor Italica BARRELIER ic. 455.

Nasturtium aquaticum minus C. B. *Basil.* p. 30.

γ. Hanc credo esse *Nasturtium pratense parvo flore* C. B. *Prodr.* p. 44. quod versus montem *Beligardum* repererit. In Gallia meridionali cum eo nomine citatur

Cardamine foliis pinnatis exspiculatis, lanceolatis, obtusis, floribus corollatis LINN. II. p. 914.

Cardamine foliis pinnatis foliolis linearibus GOVAN. p. 357.

Ea mihi ex plantis siccis macilenta exempla varietatis β. referre videtur.

473. CARDAMINE foliis pinnatis, radicalibus subrotundis, caulinis linearibus.

Hiberis FUCHS p. 325.

Cardamine BLAKWELL. t. 227.

β. Flore pleno, quam circa *Seelhofen* abunde reperi, *Hort. Aichstett. Vern. Ord. I. t. 3. f. 4.* *Garden of Eden* t. 27. ROYER. *Hort. Hess.* p. 119. EHRHARD. *æcon. hist. VII.* p. 124. ROBINSON *natur. hist. of Cumberland.* p. 90. octo ordinibus petalorum.

Ubique, primo vere, in pratis potissimum udis.

Radix exigua. Folia ima pinnata, pinnis dissitis, subrotundis, angulose circumdentatis. Quæ ad caulem, eæ multo strictiores, longiores, demum integræ & lineares. Caulis erectus, parum ramosus, pedalis. Calycis *r*) folia ovata, cavula, duo paulum magis (deorsum gibba. Petala magna, emarginata *s*), venosa, dilute purpurea, ungue denticulo aucto *t*). Duo stamina valde brevia. Glandulas quatuor adjicit Cl. SCOPOLI *v*). Siliquæ modice convexæ, latiusculæ *x*), polyspermæ. Tuba globosa *y*).

474. CARDAMINE foliis pinnatis, subrotundis, angulosis.

Nasturtium Cardamine seu Nasturtium aquaticum flore majori elatius I. B. II. p. 885.

Nasturtium aquaticum majus & amarum C. B. *Prodr.* p. 45. bene.

Icon OEDERI t. 48. huic, ob magnos flores, similior est.

Cardamine foliis pinnatis axillis stoloniferis LINN. II. p. 915.

Non perinde frequens, neque rara tamen. Bernæ ad balneum exterius. Circa *Burgdorf* ad omnes aquas. Circa *Roche* passim. *Tiguri* ad fossas urbis minoris &c.

Folia satis similia prioris, foliorum radicalium nervo longe nudo. Sed etiam caulina lata habet & angulosa. Calycis folia duo deorsum valde gibba. Petala majora, semper lactea, subrotunda. Glandulæ quatuor virides, in angulis floris. Stolones LINNÆI *z*), in meis non invenio.

Odor acris & sapor: ad acetaria excellit.

475. CARDAMINE foliis ternatis obtusis, caule subnudo LINN. II. p. 913.

Cardamine alpina CLUS. *Pann.* p. 455. 456.

Cardamine alpina, foliis latis, teneris, longis pediculis insidentibus SCHEUCHZER *lit. VI.* p. 154 et si separet.

Ad rivos in descensu *Furcula*. In meis reperio, me in suprema vallecula montis *Chafseralle* legisse: sed neque inter meas siccas est, neque nuper reperta *z*z).

Folia

q) GOVAN. *flor.* p. 146.

r) TOURNEF. C.

s) A. B.

t) KRASCHENINNIKOF. *flor.* p. 104.

v) p. 518.

x) TOURNEF. E. F. G. H. I.

y) D.

z) *Wälfgota resa* p. 26.

*z*z) Inter suas habebat Cl. LE CLERC.

Folia ex radice longe petiolata, glabra, firma, nitida, ternata, duobus pinnarum paribus, extrema impare majori, omnibus latis, pene rotunde quadratis, mucronatis, medio rhomboideo, primis lineis longis, ultimis brevibus. Ad caulem, qui dodrantalis, non ramosus, purpureus est, folia pauca, strictiora. Flos dilute purpureus, petala marginibus rugosis, non emarginata *b*). Glandulæ sex, quatuor inter stamina minus & unum majus; duæ inter majora stamina & calycem *c*). Siliquæ Dentariæ, minores.

476. CARDAMINE foliis radicalibus petiolatis, ovatis, caulinis ovatis aut pinnatis, obtusis.

α. Planta cum foliis primordialis, cumve paucis caulinis eorum similibus.

Nasturtium alpinum Bellidis folio minus SCHEUCHZER. *It. I.* p. 44.

Barbarea montana integro folio BOCCONE p. 138. *¶* p. 109. t. 88.

& *Barbarea alpina integro folio saxatilis* BOCCONE p. 74. t. 88.

Icon OEDERI 20.

Cardamine foliis simplicibus ovatis, petiolis longissimis LINN. *flor. Lapon. n.* 206. t. 9. f. 2. *¶* n. 1.

Spec. II. p. 413. *Conf. Emend. III.* n. 227.

β. Foliis pinnatis subrotundis.

Nasturtium alpinum minus Reseda folio C. B. *Prodr.* p. 45. bene.

Nasturtium alpinum Reseda folio BOCCONE *Mus. di Piant.* p. 41. t. 46.

Cardamine alpina minor, Reseda foliis I. R. H. SCHEUCHZER. *It. VI.* p. 454.

Cardamine foliis inferioribus indivisis, superioribus trilobis LINN. *II.* p. 913.

Varietas utraque alpina est. Prior in *Joch, Gotthardo* circa Cœnobium, in *Enzeinda, Cioson, Praptoz, les Martinets, Serin, S. Bernhard, &c.* J. GESNER in monte *Gamor*.

Varietas *β*. in *Furca, Gotthardo, Scheidek, vallis Urfariæ* rupibus, & *Lepontinæ, Speluga, Rouffelina, Jeman, Fouly, Val de Lie.* In descensu *Furcula*, & ad fontes *Rheni posterioris* SCHEUCHZER.

In altissimis alpebus primum adparet caule humillimo, vix biunciali, tamen aliquot foliis adperso: foliis ad radicem longe petiolatis, ex ovatis acuminatis, firmulis: ad caulem similibus: floribus paucis caulem terminantibus: calycibus erectis, cavis, lanceolatis, apice foliorum fulco colore notato; petalis albis, lente dilatatis, subrotundis. Siliqua uncialis, compressa, polysperma, sæpe cyanea. Semina plana, Stigma emarginatum.

Olim autem adnotavi, folio pinnam aliquam accessisse, & SCHEUCHZERUS monet, *Resedifoliæ* *Cardamines* prima folia fuisse integra *d*); sed & ego ea folia non neglexi *e*). Inde, cum per omnes ætates plantulam persequer, manifesto vidi *f*), senescentem *Cardaminem* nostram habere folia radicalia femitriobata, trilobata, duabus, quatuor pinnis, cum nervo confluentibus aucta: caulem vero ramos edere, lato nervo, pinnis dissitis, confluentibus, patulis aucto, primis subrotundis, superioribus strictioribus. Flos major videtur, ut in stirpe lætius vegetante, cæterum cum fusco apice calycis, & siliqua simillimis. Quare omnino persuadeor, debere conjungi.

ERYSIMUM *g*) LINN. n. 814.

ERYSIMUM TOURNEF. & aliæ plantæ.

Genus artificiale non bonum. Calycis folia minus deorsum gibba. Flos minus caryophyllæus. Glandulæ modo duæ ad utrumque latus staminis minoris, modo inter majora duæ, duæ circa minora; sed eæ minutæ non videntur genera dare utilia. Siliqua quadrangula in nonnullis, in aliis teres. Nobis a *Sisymbrio* glandulis differt, ab *Hesperide* calyce.

477. ERYSIMUM foliis lanceolatis integerrimis, scabris LINN. *II.* p. 923.

Camelina Myagritan alterum Thlaspi affine LOBEL. *ic.* p. 225.

Erysimum tertium TABERNÆM. p. 449.

Myagro affinis planta siliquis longis I. B. *II.* p. 894.

F f f 2

In

b) SCOPOLI p. 521.

c) *ibid.*

d) l. c.

e) *Enum. Stirp. Helvet.* p. 559.

f) *Emend. IV.* n. 45.

g) *Erysimum foliis Erucae, semine nasturtii Sesamo simili* PLIN. *L. XXII.* n. 75. *Erysimon foliis Erucae sylvestris,*

In Helvetia rarius C. B. Basileæ in agris trans *Rhenum*. Circa *Mittens* & *S. Margret*. Ego inter *Bözingen* & *Bütenberg* in agris. In Germania multo vulgatius est. Caules ramosissimi, erecti, cubitales. Folia elliptica, scabra, brevi villo, per oras serrata. Calyx deorsum non gibbus, foliis lanceolatis. Flores latei non magni, petalis ovatis. Stigma breviter bicolle. Siliquæ obtuse quadrangulæ, erectæ, uncialis.

478. ERYSIMUM *b)* foliis pinnatis, pinnis rectangulis, acutis, extrema triangulari maxima, filiquis adpressis.

Erysimum BLAKWELL. t. 28.

Erysimum Irio I. TABERNÆMONT. p. 448.

Erysimum filiquis spicæ (scapo) adpressis, foliis runcinatis LINN. II. p. 922.

Varietates Hort. flor. p. 36.

Ad vias & locis ruderosis.

Caulis erectus, cubitalis, ramosus, ramis longe quasi nudis, cum ad caulem filiquæ adprimantur. Folia hirsuta, pinnata, pinnis rectis, aut retrorsum versis, anterius magnis dentibus notatis, extrema maxima, triangulari: superiora trifida, duabus pinnis sub triangulari segmento exeuntibus. Flores perexigui. Calycis folia oblonga, subhirsuta, non gibba. Glandulas quatuor numerat Cl. SCOPOLI *d)*. Mili obscuræ videntur. Petala petiolata, parte colorata angusta, leviter emarginata, lutea. Stigma rotundum. Siliqua hirsuta, teres, sine conico: paucis seminibus, ad sex.

Sapor foliorum nasturcinus, non acris. Tritum tamen & impositum videtur v. ficaciere *k)*. De more gentis, admoto igne, urinosa dat elementa, etiam acrem aquam, & salem fixum multum *l)*.

Laudatur ad pectoris morbos chronicos *m)*, ad eos potissimum, qui ex nimia contentione vocis *n)* subnascuntur, & in raucedine senum, inque asthma *o)*. Infusum putem adhiberi posse, officinæ syrupum *p)* habent: Ad urinam suppressam movendam *q)* etiam adhibetur. Sapienter monet BOERHAAVIUS, ne tunc propinetur, quando febris adest. Sui Erylimi semen ad gonorrhœam in cataplasmate ARETÆUS laudabat *r)*.

Dicitur sponte in areis incendiiorum provenire *s)*.

Erysimum II. TABERNÆMONT. p. 449. *Eislebia* a me lectum, in Helvetia non provenit.

479. ERYSIMUM foliis pinnatis, pinna extrema maxima, subrotunda.

Barbarea DODON. p. 712. I. B. II. p. 868.

Barbarea femina TABERNÆMONT. p. 42.

Erysimum foliis lyratis, extremo subrotundo LINN. II. p. 922.

Turritis foliis lyratis SCOPOLI p. 516.

β. Minus PARKINSON. Rai.

γ. Flore pleno C. B. *Prodr.* p. 39.

Vulgatissima in fossarum aggeribus. Flore pleno circa *Paterniacum* & *Aarburg*.

Caulis fulcatus, erectus, firmus, cubitalis, foliosus & ramosus. Folia nervo lato, pinnata, pinnis conjugatis, aut alternis, cum nervo confluentibus, eundo amplioribus, extrema maxima, subrotunda, obtuse rhomboidea, circumferrata. frequentissima & densæ spicæ. Calycis folia oblonga, exteriora valde modice deorsum gibba. Glandulæ quatuor, una ad stamen brevius: altera utrinque inter stamina longiora & calycem *t)*. Petala flava, sensim dilatata, emarginata. Siliquæ erectæ, teretes, levissimis angulis notatæ, breves. Semina ovata, subtiliter punctata & reticulata. Stigma simplex, fungosum, crassius.

Non adhibetur serio in medicina. Inter acetaria ab Anglis recipi *v)* lego.

480. ERYSIMUM foliis cordatis LINN. II. p. 922.

Alliaria FUCHS p. 104. BLAKWELL. tab. 372. SCOPOLI p. 515.

Verno

cauliculis lentis & obsequiosis, floribus luteis, filiquis in cacumine gracilibus, ut fœno græco, corniculatis, femine nasturtii exiguo, urentis gustis DIOSCOR. II. c. 152. Erylimi semen minimum, firmissimum, THEOPHRAST. *caus.* L. II. c. 17:

d) p. 519.

k) BARTHOLIN. *Cent.* p. 92.

l) GEOPROI. HILL. *mat. med.* p. 65.

m) Ad thoracis fluxiones, etiam quando purulenta ejiciuntur Diosc.

n) LOBEL.

o) FALCONET. *fevr.* p. 287.

p) LOBEL. FALCONET.

q) ETTMULLER BOCCONE *Mus. di fific.* p. 216.

r) *Cær. disturn.* II. obs. 5.

s) SWITZER. *July. pres.* p. VI.

t) SCOPOLI p. 516.

v) KALM. *Amer. resa I.* p. 417.

Verno tempore ad fepes, in ruderofis, & in fylvis cæduis.

Caulis rectiffimi, tripedales, ramis adfcendentibus. Folia inferiora longe petiolata, fuperiora feffilia, levia, flaccida, venofa, cordiformia, fed breviora, acute circumferrata. Calyx albus, coloratus, foliis ovatis. Petala ex brevi ungue subrotunda, alba. Glandula una utrinque circa basin ftaminum majorum x). Siliqua Hefperidis, duobus angulis lateralibus infigniter, mediis vix eminentibus; fepto filiquæ fungofo, in quo femina fulcata, cylindrica, truncata nidulantur. Quare ad Hefperidem TOURNEFORTIUS retulit, a qua calyce differt. Tubæ finis fimplex, & craffior.

Trita allium redolet, femen imprimis, non ideo Scordio y) fubpar, cum aromate careat Subamara eft, & ab HILDANO z) trita ad gangrænam coercendam adhibita, quo etiam fine a BOERHAAVIO laudatur, experto. Ad ulcera cancrofa CHOMEL.

SISYMBRIUM LINN. n. 813.

SISYMBRII pleræque species TOURNEFORT. t. 109.

Genus difficile, neque fati definitum. LINNÆUS calycem patentem, deorfum non gibbum a): petala oblonga: glandulas nullas b): filiquam teretem c), gibbam, incurvam d) adhibet. Cum vero aliquæ species glandulas habeant, non video, ut ab Eryfimo, & a Turritide fati dittinguatur.

*481. SISYMBRIUM foliis radicalibus ovatis, dentatis, caulinis pinnatis, pinnis linearibus, extrema maxima *Emend. III. n. 231. Cat. rar. n. 704.*

An *Hesperis flore albo minimo, filiqua longa, folio profunde dentato* BOERHAAV. DILLEN. hort. Elth. f. 177?

An *Sisybrium racemo flexuoso, foliis lyratis, caule erecto, foliofo* LINN. Cent. II. p. 323. Spec. II. p. 918?

In lapidofis & editioribus alpium, en *Chaud commun, Jeman, les Martinets, monte Fouly, S. Bernhard*, montibus glacialibus fupra *Bagnes*.

Valde fimilis *Cardaminæ 476*. Caulis erectus, etiam curvus, dodrantalis, ramofus, hirsutus. Folia pulfofa, craffula, ad terram petiolata, ovata, integra, pauca, dentata pleræque: alia ovata, feu femipinnata, subrotundis dentibus: deinde pinnata, nervo lato, plerisque equidem pinnis confluentibus: pinnæ oblongæ funt, alia latiusculæ, obtufæ, in parte caulis fuperiori lineares. Flos parvus, albus: calycis folia ovata, duo deorfum gibba: petala alba, ex ungue fenfim dilatata, emarginata. Siliquæ graciles, cauli parallelæ, erectæ, acute mucronatæ. Stigma graciffimum.

482. SISYMBRIUM foliis pinnatis, pinnis subrotundis, brevibus racemis.

Nasturtium aquaticum offic. & DODON. Cereul. p. 246. hift. p. 592. BLAKWELL. t. 260. (folia nimis lanceolata).

Sisybrium aquaticum e) TABERNÆM. p. 455.

Nasturtium aquaticum fupinum. Ic. reg.

Sisybrium foliis declinatis, foliis pinnatis, foliolis subcordatis LINN. II. p. 916.

In omnibus rivis. Etiam colitur, peculiari artificio, in foffis inundatis f).

Radices per limum fparfæ fibrofæ.

Caulis erecti, frondofi, pedales. Folia omnia patula, perampla, fucculenta, pinnata, nervo lato, inferne carinato, pinnarum paribus ad novem ufque, conjugatis, progrediendo majoribus, feffilibus, obtufis, obtufe dentatis, extrema maxima, orbiculata, acuminata. Florum racemus breviffimus, vix fupra folia elatus. Calycis folia colorata, erecta, paulum deorfum gibba. Petala ungue latefcente; bractea ovata, alba. Glandulæ quatuor g). Siliquæ breves, curvæ, latiusculæ, patulæ, longe petiolatæ. Stylus brevis. Stigma emarginatum.

Odor & fapor plantæ tritæ acutus, ut inter præcipua medicamenta antifeorbutica habeatur, eumque

x) SCOPOLI p. 515.

y) Recte monet *CORDUS botanalog. p. 93.*

z) *Oper. omn. p. 171. 178. C. B. ad HILDANUM Cent. II.*

obl. 94.

a) Gibbum aliquæ species habent & TOURNEFORT. C.

b) Cum eas omittat.

c) TOURNEFORT. E. G.

d) *ibid.*

e) Simile *Nasturtio*, in ficcis anguftiori, folio odoratum

PLIN. L. XX. p. 91.

f) Erforti *Leipz. Saml. n. 49. Cl. REICHART* in proprio lib.

g) SCOPOLI p. 518.

G g g

eumque effectum in scorbuto, ex obsidione nato, utique præstiterit *b*). Absque ullo additamento spiritum acerrimum fundit *i*). Succus ad quatuor uncias datur; potest etiam ipsa planta recens præscribi. Infusum ad theæ modum paratum laudatur ad morbum hypochondriacum, malaque pectoris. Ad scirrhos viscerum & obstructions internas longo usu valet. Aqua subacida est, & sequitur liquor acidus & austerus *k*), deinde sal volatilis. Spiritus, qui cum sale ammoniaco stillavit, inter potentiora medicamenta antiscorbutica numeratur. Succus per nares resorbis dicitur earum partium polypum destruxisse.

*483. SISYMBRIUM filiquis sessilibus, extrorsum recurvis.

Iris alter vulgaris CAMERAR. *Epit.* p. 344.

Erysimum alterum MATTHIOLI *filiquis parvis, quibusdam Dentaria* I. B. II. p. 364.

Sisymbrium filiquis axillaribus, sessilibus, subulatis, aggregatis, foliis repando dentatis LINN. II. p. 918.

Rara planta crescebat Bernæ ad muros circa templum *S. Spiritus*, & a me eo loco lecta est: nunc magnificæ *Ædes* eam aream tenent. Fuit inter plantas siccas. Cl. LE CLERC. Foliis & flore in univsum cum *Erysimum* vulgari convenit: sed folia glabra, pinnæ foliorum pauciores, latiores, & folia superiora integra, triangularia Atriplicis, aut semipinnata, nervo minus, quam in *Erysimum*, denudato, neque pinnata. Flos exiguus, luteus. Siliquæ totæ diversæ, erectæ, curvæ, binæ ternæve, fasciculatæ, sessiles. Septum profundis foveoii exsculptum. Semen minutissimum.

484. SISYMBRIUM pinnis & pinnulis foliorum pinnatis, laciniis linearibus, subhirsutis.

Seriphium absinthium FUCHS p. 2.

Sophia Chirurgorum LOBEL. *ic.* p. 738. BLAKWELL. *t.* 440. cum caractere, sed folia quasi convexa.

Sisymbrium petalis calyce minoribus, foliis decompositis pinnatis LINN. II. p. 920.

Passim in ruderosis. Bernæ in untern Kirchhofe. Aventici; Paterniaci; Neufchatel; Seduni; Basileæ legi ad limites agrorum circa *St. Louis*.

Caulis cubitalis, erectus, ramosissimus. Folia ad plantarum umbelliferarum modum tota circumscriptione triangularia, ut pinnæ ex ordine decrecant, cæterum amplissima, & minutissime divisa, subhirsuta, mollia; pinnis pinnatis; pinnulis etiam pinnatis, laciniis pinnularum simplicibus, trifidis & quadrifidis; omnibus partibus folii pariter angustis, linearibus. Calyx patulus, paulum deorsum gibbus, foliolis ellipticis, cavis. Petala minima, calyce duplo breviora, pene triangularia, flava, emarginata, ungue longo. Stamina calyce longiora. Glandulæ sex, ad quodque stamen breve duæ, una inter longiora & calycem *D*). Siliquæ teretes, incurvæ, nodosæ, cauli parallelæ, rectæ. Stylus brevissimus. Semina minima, ovata, hilo incisa.

Habetur pro planta vulneraria, potissimum quidem a Gallis *m*), in qua vis adstringens cum vi abstergente conjungatur. Semen ad drachmam in diarrhoea exhibetur *n*): idem ad febres laudatur, adque pellendum calculum: eodemque ad vermes pellendos loco Sementinæ C. HOFMANNUS utebatur *o*). Externo usu fordes vulnerum dicitur mundare, grumosque sanguinis, & depurata vulnera sanare. Nullo nobis in usu est.

485. SISYMBRIUM foliis pinnatis, pinnis dentatis distitis.

Eruca sylvestris. *Hist. Lugdun.* p. 650.

Eruca quibusdam repens, flore purpureo (lege parvo) luteo I. B. II. p. 366.

Eruca palustris minor TABERNÆMONT. p. 447.

Sisymbrium palustre repens, Nasturtii folio TOURNEFORT. *plant. autour de Paris* p. 37.

Sisymbrium filiquis declinatis, foliis pinnatis, foliolis lanceolatis, serratis LINN. II. p. 916. ROSEN n. 31.

II. Annon *Sium alterum aquaticum luteum, vel Cardamine tenuifolium montanum* COLUMN. p. 266. 269. quod WAGNERUS inter indigenas recenset p. 282.

In Helvetia rarius Basileæ in via versus *St. Louis*. Circa Riehen, Neudorf, Michelsfelden, & in locis ruderosis ad Rhenum. Circa stagna Abbatix *S. Urbani*. Genevæ au plein Palais. Gottingæ vulgo.

Caulis

b) In Cænobio Belehæmensi HASSELQUIST. *resa* p. 154.

i) BORRICH. *hermat. sapient.* p. 371.

k) HILL. *mat. med.* p. 387.

l) SCOPOLI p. 521.

m) LOBEL. *advers.* p. 329.

n) CHOMEL.

o) *Medic. offic.* p. 101.

Caulis procumbens, foliosus. Folia longa, nervo lato, pinnis plerumque alternis, dissitis, longis, gracilibus, ferratis, femipinnatis, extrema impare latiori, integra, aut semitriloba. Calyx patulus, luteus, vix deorsum gibbus. Petala patula, ovata, ungue brevi. Stamina duo breviora. Glandulæ quatuor cohærentes *p*). Siliquæ ex teretibus compressæ, linea modice de mediis valvis eminente, polyspermæ, curvulæ, longe petiolatæ, patulæ, sursum inflexæ, ut ramis parallelæ fiant. Tuba subrotundo capitulo. Semina minutissima.

RADICULA DILLEN. *nov. gener. p. 121, t. 6.*

SISYMBRII spec. LINN.

Omnino ob fructum, ut partem principem, cum Sisymbrio stare nequit; is enim brevissimus est, erectus, teres, non curvus, obtusus, ut paulum toris feminum ab Alyffo differat.

486. RADICULA foliis integris, aut pinnatifidis, petalis calyce longioribus.

α. Foliis oblongis, ferratis, integris.

Raphanus aquaticus alter C. B. *Prodr. p. 37.*

Radicula palustris DILLEN. *Cat. Gieß. p. 80.*

β. Foliis inferioribus ovatis, ferratis, superioribus femipinnatis.

Rapistrum aquaticum TABERNAEM. *p. 408.*

Sisymbrium aquaticum foliis variis VAILL. *p. 185.*

γ. Varietas foliis pinnatifidis HILL. *brit. herb. Conf. varietates hort. flor. p. 89, 90.*

Sisymbrium foliis imis capillaceis, summis pinnatifidis LINN. *Cliff.*

Prior varietas foliis integris passim in fossis circa *Biennam*, versus *Brük*, *Basileam*.

Alteram reperi in pratis humidis *um die Hube*, qua itur versus *Thorberg*.

Caulis erectus, angulosus, ramosus, cubitalis, tripedalis. Folia nitida, glabra: in varietate *α* longe elliptica, acuta, circumferrata; etiam una, alterave pinna, in radicalibus aucta: in *β* femipinnata & varie incisa. Spicæ florigeræ longæ, paniculatæ, in longis petiolis. Calycis folia ovata, colorata, concava, petalis breviora, vix deorsum gibba. Petala calyce longiora, flava, ovata, emarginata, ungue brevi. Glandulas puto habere, cum summus pediculus intumescat. Stamina flore longiora. Siliqua brevissima, ut proxime ad Alyffon accedat, ovata, obesa, stylo conspicuo terminata, qui germine paulo brevior est, & globulo finitur. Semina numerosissima.

Sapor acris.

487. RADICULA foliis pinnatis, pinnis dentatis, petalis calyce brevioribus *Emend. V. n. 40. †*

Raphanus aquaticus foliis in profundas lacinas divisus C. B. *Prodr. p. 38.*

Radicula sylvestris seu palustris L. B. II. *p. 866.*

Sisymbrium palustre repens, parvo flore VAILL. *p. 186.*

Satis vulgaris Bernæ inter *Wittighofen* & viam *Worbensem*: circa *Mathod*, *Basileam*, in *Valesia*, *Rupe*, aux *Grangettes*. Circa *Rolle* ad lacum *Lemanum*; *Genevæ* L. B. Ad aggeres fossarum. Etiam in alpibus, ut in monte *Fouly*.

Caulis prostratus, cubitalis, angulosus, etiam erectus, inter flores flexuosus. Folia levia, pinnata, fatis familia *Leucoji* inodori, nervo foliaceo, pinnis cum nervo confluentibus, sæpe retroversis, alternis vel conjugatis, modo ellipticis, modo ovatis, modo ferratis, modo obiter dentatis: extrema tridentata. Flos multo minor, quam priori *q*). Calyx floralis luteus, paulum deorsum gibbus. Petala minima, calyce breviora, pallida, progrediendo dilatata, elliptica. Glandulæ sex, duæ inter stamen brevius & germen, una inter stamina duo breviora, reliqua calyci æqualia. Fructus trilinearis, obesus, polyspermus, rugosus. Semina 20. 25.

A priori differt habitu prostrato, flore exiguo *r*).

G g g 2

II. SILL-

p) SCOPOLI *p. 520.*

q) Etiam C. B. discrimen expressit.

r) Separat contra LINNÆUM *Cl. LA CHENAL plant. Helvet. IV. p. 292.* & contra KRASCHENINNIKOV *flor. Ingr. p. 106.*

II. SILICULOSEÆ.

Siliqua nempe in univcrsum breviori, pro ratione longitudinis.

I. SEPTO AD VALVAS PARALLELO.

ALYSSUM LINN. n. 805.

ALYSSON TOURNEF. t. 104.

& ALYSSOIDES TOURNEF. t. 104.

& VESICARIA TOURNEF.

Siliqua a) ovata, turgida, filifera. Septum ex lege ordinis b). Addit LINNÆUS c) denticulum in stamine breviori.

*488. ALYSSUM foliis imis subrotundis, caulinis pinnatis, filiformibus, amplexicaulibus. *Alysson foliis pinnatis, multiformibus, floribus racemosis luteis.* ALLIONE *Specim.* t. 7. p. 40. *Silymbrium foliis subovatis, foliis inferioribus lyratis, superioribus bipinnatifidis, amplexicaulibus, stylis filiformibus* LINN.

In fummis alpeibus Grajis, in *Valesia superiori ad Brigam* usque; circa *Chiavenna* & *Ripa*. Sed etiam Basileæ lectum est, inter *Wiesam* fluvium & villam *die Klibe* a CL. LA CHENAL d); & inter *Neuhauf* & *Haltigen*.

Caulis rectus, pedalis, flexuosus. Folia ima pinnata, pinna extrema maxima, subrotunda, petiolata, cui ad nervum aliquæ pinnæ vagæ accedunt: ad caulem pariter pinnata, parium quatuor, sed gracilissima, linearia, extrema trilobata: eadem petioli basin latam habent, qua caulem amplectuntur. Flores patuli, longe petiolati. Calyx coloratus, luteus, patulus. Petala calyce paulo longiora, flava, ovata. Stamina duo breviora. Duo filiquæ loculi feminibus paucioribus, tribus, quatuor, sex, utrinque. Siliqua fere Drabæ, solida & levis, styliifera, stylo, quam in priori, longiori d*).

Folia nostræ plantæ tenuiora sunt. Caulis teres. Flos major, pulchrius flavus. Siliqua minus polysperma, levis & brevior, veræ Drabæ.

489. ALYSSUM foliis sagittatis, filiquis cordiformibus.

Sesama e) Flachs dotter TRAG. p. 655. figura strigosa.

Camelina seu Myagrum DODON. *Cereal.* p. 130. *pempt.* p. 532.

β. Fructu minori *Myagrum sylvestre* ZWINGER p. 434. Separat DILLEN. *Catal. Gieß.* p. 134. RUPP. &c.

γ. Memorabilis varietas foliis glabris, auriculatis, profunde dentatis.

Myagrum fetidum C. B. *Prodr.* p. 51. *Bas.* p. 27. LINDER. TOURNEF. t. 1.

Nasturtium austriacum CRANZ. t. II. f. I. 2. Valde convenit, fructu tamen est rotundo f).

α. β. γ. *Myagrum siliculis obovatis, pedunculatis, polyspermis* LINN. II. p. 894.

Prior varietas passim reperitur inter segetes circa *Hoblebn*, *S. Margret*, & inter *S. Jacob* & *Muttenz*. In lino vitiose g) abundat, Aquilejæ in via *Tombej*, circa *Ferrière*. Circa *Laufanne en Chamblande*, circa *Montcharan*. Etiam in *Valesia* circa *Vetroz* provenit: inter *Langenthal* & *Solothurn*, & *Curia*. In *Allatia* etiam fertur TRAG.

Varietas γ. ad pontem *Wiesæ* in arenosis. C. B. in alpibus, *Speluga* & monte *Fraçto*: ea *Gottingæ* vulgaris est, in fossis.

Sylvestre minori fructu non separo, etli facile credo, sativum lætiori fructu esse.

Huic ergo, & quidem plantæ α. caulis cum foliis hirsutis asper est, brachiatus, & tripedalis. Folia sagittata, ex ellipticis lanceolata, acuta, obiter ferrata, aut integra. Calycis folia ovata, duo modice deorsum gibba. Petala pallide lutea, ungue lato, bractea ovata. Silicula tumens, ovato cordata: superne latior: tuba longitudine filiquæ, globulo terminata. Semina multa, ovata, sulco incisa.

Oleum edule b) est, & mite, BOERHAAVIO laudatum i), optimum dum recens, nam ut

a) TOURNEF. in *Alyssoides* E.F.G.H.I. & in *Alyssis* F.G.H. K.L.M.N.

) In *Alyssoides* l. in *Alyssis* M.N.

c) *Scanska resa* p. 208. & in *charactere Gener.*

d) *Spec. inaug.* p. 6. 7.

d*) *IDEM* ib.

e) *Sesamum Erysimis* comparat PLINIUS L. XXII. n. 75. est ergo hujus ordinis.

f) Ob solum habitum, nam fructu differt.

g) Est pestis lini in *Jemtlandia* HAGSTROM. *natur. hist.* p. 14.

h) *ZINK. Saml.* T. IX. p. 712. *BUCHNER. miscel.*

i) Male abjici DESSERIUS p. 740.

ut reliqua per vetustatem deterius videtur. Quare nuperi œconomi hoc Alysson colere suadent *k*), & tentamina feliciter successerunt *l*). Nullum gelu hoc oleum cogit.

Planta β . memorabilis est varietas, glabra tota, foliis imis laciniatis; etiam superioribus acute dentatis, omnibus longioribus.

490. ALYSSUM foliis radicalibus scabris, petiolatis, ovatis, dentatis, caule subnudo, flexuoso.

Multis cum nominibus apud auctores reperitur.

Tblaspi 3. saxatile CAMER. *Epit.* p. 338.

Tblaspi petraeum myagroides PON. *bald.* p. 185.

Tblaspi alpinum majus capitulis rotundis C. B. *Prodr.* p. 49. *Basil.* p. 31.

& *minus* *Prodr.* p. 48. cum *ic.*

Tblaspi foliis Globularie affinis, seu *Alpinefolia cum Myagri foliis* I. B. II. p. 926. SCHEUCHZER *It. II.* p. 143. *It. VII.* p. 508.

Tblaspi saxatile rotundifolium C. B. *Prodr.* p. 48.

Myagrum filiculis lentiformibus, ovatis, glabris, foliis oblongis, serratis, scabris, caule paniculato LINN.

Nasturtium saxatile CRANZ p. 14. t. I. f. 2. pro varietate dentata.

Myagrum saxatile JACQUIN. p. 257.

β . Varietatem reperi in alpinis, omnium plantarum perfectarum minimam, uncialem, dum floret, & minorem, quam ægerime detexerim, eandem esse.

Prior satis vulgaris est in alpinis inter *Weissenburg* & balneum: in periculosa via *des Ruines*: in *Chapuisse*, *Enzeinda*, *la Varaz*, *Richard*, *Prapioz*, *Jeman*. SCHEUCHZER in *Septimo* monte. In montanis etiam passim, in monte *Chasseralle*, *auf der Wasserfalle*, *auf der Geiten*, in *Creux du Vent*, in rupibus *du Pertuis*, *Combe Biosse* &c. Etiam in planitiem descendit, ad ripam lacus *Rivarii* a SCHEUCHZERO lecta, a me in muris *Agauri*, ab HAGENBACHIO circa *Lauffen*.

Radix crassa, lignosa, ramosa, multiceps. Caules numerosi, flexuosi, ramosi, parum foliosi, dodrantales. Folia ad terram conferta, ex nigro virentia, subscabra, petiolata, elliptica, integra, aut rariter, aut continuo dentata, denique pinnata, ad caulem pauca, linearia. Spicæ nudæ. Calycis folia ovato lanceolata, cava, violacea. Petala subrotunda, alba, patula, emarginata. Inter stamen breve & germen glandula, quæ id stamen curvat. Siliqua exigua, tamen inflata, piriformis, superne latior. Stylus brevis. Stigma emarginatum. Semina utrinque fere duo ad quatuor, ex ovatis acuminata.

Varietas β . folia integra habet, brevibus pilis ciliata, paniculam sexfloram, aut paulo ultra.

*421. ALYSSUM foliis radicalibus petiolatis, hirsutis, caulinis lanceolatis, levissimis,

Emend. VI. n. 64. †

Alyssoides fruticosum Leucoji folio viridi I. R. H.

Rara planta abunde provenit ad exitum torrentis *le Trient*, qua erumpit in planitiem prope *Oëtodurum*. Circa *Martigny* & *S. Branchier*.

Radix grandis, perennis, lignea, multiceps. Folia ex radice plurima, longe petiolata, raris & longis pilis ciliata, nervo lato, sine ovato, lanceolato, cochlearis simili. Caules non ramosi, pedales, cubitales, toti tecti foliis ovato lanceolatis, acute mucronatis, levibus, glaucisque. Flores caulem, quasi densa umbella, coronant, facie perfecta *Leucoji*, longis in petiolis. Calyx longus, tubulosus, duobus foliis in obtusum calcar deorsum productis, duobus brevioribus, rectis. Petala caryophyllea, lutea, inodora, urgue lato, parte colorata emarginata. Stamina filamentis latiusculis, duo breviora, omnia glandula sua cincta, ut fenæ sint, quatuor majores, minores duæ. Fructus inflatus, vesicæ similis, duabus lineis percursus, fere quadrangularis, stylo prælongo coronatus, in fine crassiori. Septum pellucidum, planum, ovale, valvis parallelum. Semina in utroque loculo fere fena, de superiori parte pendula.

Sapor & odor *Nasturtii*.

Ob characterem mistum, fructus quidem *Alyssi*, floris vero *Leucoji* simili, & calcaria calycis novum genus constitui, quod ILL. OEDERI nomini dicavi. Ne tamen nimium mihi sumam, sufficiat indicavisse.

Alyssum fruticosum incanum in Helvetia non reperi, in sabulosis Germaniæ frequens.

492. ALYS-

k) *Oecon. Nachricht.* IV. p. 897.

l) KUNHOLD. *exper.* p. 303.

492. ALYSSUM subfruticosum, foliis ellipticis, scabris *Emend. II. n. 2.**Alysson* CAMER. *Epit.* p. 558. n. 2.*Joniblaspi luteo flore incanum, discoides, umbellatum, montanum* COLUMN. p. 280. 281.*Thlaspi montanum incanum luteum* C. B. *Prodr.* p. 49. *Serpylli folio majus* ZWINGER p. 429.*Thlaspi thymi folio, utriculo subrotundo mucronato, hispanicum* BARRELIER *ic.* 807. BOCCONE p. 72. t. 67.*Alysson ramulis subfruticosis, diffusis, foliis punctato echinatis* LINN. *II.* p. 907.*Alysson montanum* JACQUIN. p. 258.C. B. circa *Birseck*, ubi Cl. LA CHENAL reperit in rupibus, e regione arcis. Abunde reperi ad rupes fabulosas *Giesenau*, & montis *Pinzberg*, prope *Burgdorf*.

Radix ramosa, multiceps, perennis. Caules numerosi, decumbentes, aut semifubrecti, non ramosi, dodrantes, hirsuti. Folia scabra, incana, hirsuta, ad terram petiolata, oblonga, ad caulem familia, etiam petiolata. Flores, quam sequenti majores, longe petiolati. Calycis folia ovato lanceolata, paulum deorsum turgida, pallide lutea, decidua, scabra. Petala multo majora quam in sequentibus, late flava, ex ungue latefcunt, sine cordiformi. Stamina quatuor de flore eminent, duo breviora. Filamenta lata, plerumque sub anthera ramum exigunt, seu spinulam m): quæ aliquando ita magna est, ut filamenta bidentata videantur. Silicula ovata, utrinque modice tumens, & quasi fossa circumscripta, emarginata, scabra. Semina utrinque duo, lenticulata, quorum alterum sæpe abortit. Stylus multo quam sequenti speciei longior. Siliqua magis ovata.

*493. ALYSSUM caulibus fruticosis, diffusis, foliis subrotundis, incanis GERARD. p. 352. t. 13. f. 2. †

Ex monte *Cenis* ALLIONIUS, & ad glaciales moles montis *Stok* *Valesiæ* superioris Cl. RICOU.

Valde ad priorem plantam accedit, natura perenni, foliis albis, incanis, scabris, calyce florali flavo deciduo, petalis calyce majoribus. Differt figura foliorum brevi, serpylli, seu rotunda & lanceolata; habitu minori; floribus multo minoribus: caulibus interrupte foliosis & longiuscule nudis, siliquis suo stylo longioribus. Filamenta sæpissime simplicia, absque denticulo.

494. ALYSSUM foliis ellipticis scabris, calycibus persistentibus.

Alysson CAMERAR. *Epit.* p. 473.*Alysson minimum* CLUS. *Pannon.* p. 473.*Thlaspi Alysson incanum, luteum, lunato articulo* BARRELIER *icon* 908. *II.* 912. n. 11.

Multæ aliæ plantæ huc pertinent.

Alysson caule herbaceo, flaminibus omnibus dentatis, calycibus persistentibus LINN. *II.* p. 908.

Frequens planta verna ad vias macilentas, in muris, & in agris ficcis.

Radix annua, caules decumbentes, inde recti, ramosi, pariter subasperi. Folia angustiora, minus alba, magis cinerea, in nostris certe. Calyx persistens, hirsutus, viridis. Petala parum calyce longiora, diu persistentia, denique alba. Fructus similis, rotundior, stylo breviori. Semen simile, unum utrinque.

*495. ALYSSUM incanum, serpylli folio, fructu nudo I. R. H.

Alysson caulibus herbaceis, foliis punctatis, sulcis subrectis, reticulatis, nudis GERARD. p. 751.*Thlaspi Alysson dictum minus, capsulis majoribus rotundis, non foliatis* MAGNOL. *botan.* p. 251.*Alysson caule herbaceo, flaminibus stipatis pari setarum, calycibus deciduis* LINN. *II.* p. 905.Ex Hispania habeo, & circa *Monspelim* lectam plantam. Provenit circa *Branson* *Valesiæ*, cum aliis plantis *Septimanæ*.A priori differt habitu majori, foliorum, & caulis, fructu majori, calycibus deciduis, silicula aspera, hirta, longiusculis pilis. Nam filamenta perinde lata & dentata habet, neque setas Cl. LINNÆI invenio. Calyx viridis & scaber, flos exalbescens faciunt, ut verear, ne sit varietas *Alyssi* 494.DRABA n) DILLEN. *nov. gen.* p. 122. LINN. n. 800.

ALYSSI spec. TOURNEFORT.

Fructus oblongus, ellipticus, acuminatus, compressus, non inflatus, stylus plerumque brevis o).

496. DRABA

m) Conf. JACQUIN. *vindob.* p. 114.n) *Draba hirta* cis cubiti altitudinem, tenues ramos spargit, & ex utroque latere folia ceu *Lepidii*, mol-liora, candidiora: in cacumine umbellam sambuci gerit, candidos flores habentem *DIASCOR.* *L.* c. 151. o) LINN.

496. DRABA cauliculis nudis, foliis subhirsutis, subdentatis.

Alfne minima TABERNÆMONT. p. 708.

β. Foliis incisif PETIVER. t. 48.

Bursa pastoris minima, oblongis siliquis, verna, loculo oblongo I. B. II. p. 937. Add. DILL. nov. gen. p. 123.

γ. Flore pleno RUPP. p. 89.

Ubique ad macilentia viarum, verno tempore.

Radix annua. Foliorum ad terram rosula, cum ad caulem vix ulla sint: viridia ea, subhirsuta, petiolata, elliptica, dente nullo, aut unico, etiam undique circumferrata. Cauliculi trientales, nudi. Calycis foliola ovata. Petala profunde divisa, alba. Siliqua elliptica, acuta, compressa, stylo brevi. Semina compressa, numerosa.

Laudat paronychiam GLANDORP. Videtur vires suæ classis habere.

497. DRABA caulibus subnudis, foliis tomentosis, ovatis.

Planta, quam in monte Splügen observavit I. B. II. p. 938.

Bursa pastoris alpina hirsuta C. B. Prodr. p. 51.

Draba foliis caulibus numerosis, incanis, siliculis obliquis LINN. It. Oeland. p. 192?

Draba scapo unifolio, foliis subhirsutis, siliculis obliquis, pedicellatis EJUSD. Spec. II. p. 897?

Draba Austriaca CRANZ p. 10. t. 1. f. 4.

Icon OEDERI t. 242. foliis, quam nostra; viridioribus, longioribus.

Draba stellata JACQUIN. p. 256. t. 4. f. 3.

Draba 6. GERARD. p. 345.

In alpinis saxosis, M. Isenau, Audon, Prapioz, Taveyannaz, Pané-Rossa, Lavaraaz Aquilejensium. In monte Kienboden. In Oberstaffel Valesiæ. In monte Pilato. In descensu Spelugæ versus Chiavennam.

Habitus Drabæ vulgaris, similes cespites & foliosæ rosulæ. Folia breviora, ovata, molli & brevi lanugine tomentosa, vix dentata. Ad caulem folium sæpe, non semper, unicum, semiamplexicaule, ex ovato lanceolatum, dente fere unico; etiam binâ vidi. Caules flexuosi, trientales & ultra. Petioli breviores, quam vulgari. Calyx subhirsutus, ovato lanceolatus, paulum gibbus, subfuscus. Petala alba, ovata, integra. Stamina duo breviora. Siliqua priori similis, glabra, ovata angustior, stylo brevi, stigmate capitato. Semina numerosa, ovata, acuminata.

498. DRABA caulibus nudis, foliis linearibus, ciliatis.

Icon GESNERI lign. 112.

Sedum petraeum, montanum LOBEL. advers. p. 163. ic. p. 380.

Sedum alpinum sextum CLUS. p. 491.

Leucojum luteum aizoides montanum COLUMN. II. p. 62. absque icon.

Abysson alpinum, hirsutum SCHEUCHZER It. II. p. 130. *luteum* EJUSD. It. VII. p. 509. I. R. H. MILLER icon t. 20.

Icon OEDERI t. 56. aliquantum differt, foliis valde latis, non satis conspicue ciliatis.

Draba scapo nudo simplici, foliis lanceolatis, integerrimis LINN. II. p. 896. Conf. JACQUIN. p. 254.

Alpina & montana, passim in planitiem descendit zur Clus Solodurensium: in monte Reichenstein p) circa Rutschennette &c. Aux Rochers de St. Sulpice, près du pont de la Reuse DIVERNOI.

Radix perennis, lignosa, multiceps, multas rosulas foliosus exigit. Eæ fiunt numerosissimis foliolis reclinatis, subluteis, duris, gramineis, per oras ciliatis, nervo depresso. Caules nudi, trientales. Calyx deorsum gibbus, erectus, lanceolatus. Petala flava, ovata, ambitu integro. Silicula aspera, hirsuta, ovata, utrinque acuminata, brevior quam prioribus, stylo longo, polysperma.

499. DRABA caule ramoso, foliis cordatis, dentatis, amplexicaulibus LINN. II. p. 909

It. Oeland. p. 192.

Draba minima muralis discoides COLUMN. p. 272. 274.

Bursa pastoris major loculo oblongo C. B. Prodr. p. 50. Basil.

Myagroides subrotundis serratisque foliis, flore albo BARRELIER ic. 816.

Rarior planta. C. B. circa Burgligen, ad Birsam, ad St. Jacob, ad Rheni ripam, am Rheinschänzelein: in villa prope S. Margret, circa Crenzach, Friedlingen, Rieben, & inter portam Steinenthor, & viam Mönchenstein. In ipso pago Binningen. Ad sepes umbrosas circa Basileam passim LA CHENAL.

H h h 2

Caulis

p) Basl. merk. II. p. 169.

Caulis brachiatus, parum tamen ramosus. Folia lata basi caulem amplexa, hirsutie aspera, breviter cordata, acute circumferrata, ad radicem pauca, petiolata, ovata, integra, aut dentata. Petioli floriferi longi, patuli. Flores exigui. Calyx ovatus, fuscus. Petala alba, paulo calyce majora, subrotunda. Siliquæ oblongæ, ovatis angustiores, brevi stylo, habeo & ovatas, breviores, seminibus quinis & senis. Stamina etiam duo tantum & quatuor q).

LUNARIA TOURNEFORT. t. 105.

LINN. 809.

Calycis erecti duo foliola deorsum gibba r). Silicula latissima s), pro portione longitudinis, planissima. Semina reniformia, compressa, marginata t). Glandulæ quaternæ, una utrinque inter stamen breve & germen, alia inter calycem & id stamen v).

500. LUNARIA perennis, filiquis ovatis lanceolatis.
Viola latifolia, lunaria, odorata CLUS. *hisl.* p. 297.
Viola lunaria major perennis, filiqua oblonga. *IC. Reg.*
Lunaria major, filiqua longiore I. B. II. p. 882.

β. Omnino nostra odorata est, huc ergo pertinet

Lunaria minor odorata FABRIC. apud ARETIUM p. 235. b.
 In sylvis, circa *Creux du Vent*. In dumetis & rupibus ad dextra *Portæ Saxi* abunde legi. In monte *Thuiri*. In *Saleva* monte I. B. Circa *Wesen* C. GESNER. In *M. Galanda* FABRICIUS, in *Fraçto* I. C. BAUHINUS. In *Jura* vallibus passim CL. GAGNEBIN, à la *Combe Bioffe, Combe de Beaufonds, Creux de Champ, Cul de Prés, Poulins, Rochers de Vausseyon*.

Radix perennis. Caulis tripedalis, brachiatus, erectus. Folia inferiora conjugata, superiora alterna, longe petiolata, cordata, circumferrata, hirsuta. Flores sparsi. Calyx coloratus albus, subviolaceus, duo folia habet quasi in calcar deorsum producta. Petala caryophyllea, ungue lato: bractea pallide violacea, odorata. Siliqua ex ovata hinc & inde lanceolata, longo stylo. Septum & valvulæ argenteæ.

Ab hortensi annua facile distinguitur, etiam calyce, qui huic subhirsutus, ex viridi purpureus, & flore, qui inodorus est & purpureus. Addit LINNÆUS, folia hortensi opposita esse; sed ea in utraque familia sunt.

Acerrima est, cum amaritie.

II. SILICULIS GEMELLIS.

BISCUTELLA LINN. n. 808.

THLASPIDIUM TOURNEF. t. 101.

Facile cognoscitur, cujus duo articuli x) sint, subrotundi, plani, monospermi y), exigua parte conjuncti. Stylus longus z). Glandulæ sex, una utrinque inter stamina majora & stylum: una utrinque inter stamen majus a) & minus.

501. BISCUTELLA b) silicula levi, foliis asperis, dentatis.

Icon C. GESNER. *lign.* 114.

Thlaspi chypeatum CLUS. *Pannon.* p. 471.

Leucojum Alyssoides, umbellatum, montanum COLUMN. p. 283. 284.

Leucojum luteum minus, Hieracii folio BARRELIER. *ic.* 1227.

Thlaspi biscutatium Hieracii folio, pallido flore EJUSD. *ic.* 902. ex CLUSIO.

Thlaspidium Mospeliacum Hieracii folio hirsuto I. R. H. SCHEUCHZER *It. I.* p. 50.

Biscutella filiquis orbiculato didymis, a stylo divergentibus LINN. II. p. 911.

Nihil vulgatius in pratis alpinis omnibus, ut singula recensere tædiosum fuerit. Etiam in planitiem descendit, *an Furet*; sic in aridis collibus SCOPOLI. In *Jura* montanis nusquam reperi.

Folia

q) GOUAN. *hort.* p. 313.

r) TOURNEF. C. G.

s) E. G. H. L.

t) N. O.

v) SCOPOLI p. 514.

w) TOURNEF. E. F. G. H.

y) K.

z) Ad E. F. I.

a) SCOPOLI p. 514.

b) *Alyssum exiguum frutex, unicaulis, subsper, foliis rotundis, fructu duplicium scutorum effigie, in quo semen, quadrantenus latum* DIOSCORID. III. c. 89.

Folia ex radice multa, petiolata, sicca, hirsutie aspera, dentibus diffitis, rectis, acutis, ambitu universo elliptico. Caulis pedalis, cubitalis; ad eum folia pauca, sessilia. Calyx subluteus, erectus, paulum deorsum gibbus. Petala ex ungue angusto dilatata, subrotunda, sulfurea, Leucoji odore. Siliculæ leves, stylus ex hilo multo, quam filiqua longior, siliculam bipartit. Semen compressum.

Sapor sinapinus acerrimus.

Biscutella auriculata fructu scabro, quæ *Thlaspi biscutateum*, *luteum*, *Anchusa folio* BOCCONE *Mus. di piant.* p. 167. 122.

Leucosium montanum, flore pedato COLUMN. II. p. 59. 61.

Thlaspidium Anchuse folio SCHEUCHZER *It. V.* p. 428. *It. VII.* p. 519.

Quæ eadem in monte *Joch*, versus *Engstlen*, supra *Waldnacht*, & alibi a Cl. SCHEUCHZERO dicitur lecta esse, & cui calyx insigniter deorsum producitur, & silicula major, prælongo stylo, tota aspera est, eam non credo in Helvetia provenire, & vehementer suspicor, etiam ex SCHEUCHZERI descriptione, nostram ab eo viro intelligi.

III. SILICULA BILOCULARI, SEPTO AD VALVAS NORMALI.

CORONOPUS d) *Emm. Stirp. Helvet. KNAUT. method.* p. 169.

Non credidi, in tanto fructus discrimine, posse hanc plantam cum Cochlearia manere. Proxime a Biscutella recedit, fructus duobus articulis paulo, quam circulus, minoribus, totis cristatis & verrucosis, monospermis.

502. CORONOPUS RUELL. p. 373. BLAKWELL. t. 120.

Icon an. GESNERI 119.

Pseudo-Ambrosia CAMERAR. Epit. p. 596.

Coru cervi alterum genus DODON. p. 110.

Nasturtium sylvestre capsulis cristatis T. autour de Paris p. 26.

Cochlearia foliis pinnatifidis LINN. Spec.

Icon OEDERI t. 202.

Circa Genevam ad vias abunde I. B. Basileæ in viis lutosis. Inter *Dornach* & *Arlesheim*, vorm *Spalenthor*, versus pontem *Birsa*, in *Muttenz*, *Münchenstein*.

Habitus singularis. Radix multos caules decumbentes edit, ramosos, vix dodrantales. Folia nervo lato, pinnarum paribus tribus, ad quinque, extrema impare, progrediendo majoribus, semipinnatis, aut profunde, aut acute, incis. Ad caulem petioli breves, sex, aut pauciorum florum, foliis multo breviores. Flores brevissime ad eum pediculum petiolati, pene sessiles. Calycis foliola ovata. Petala patula, ovata, leviter emarginata, ungue lato. Fructus transversim latus, qualem dixi, stylo brevi, deciduo, ut totus fructus renis figuram referat.

Hæc planta aliquam celebritatem nacta est, postquam eam usitam JOANNA STEPHENS suo ad calculum medicamento admiscuit. Cæterum acris planta est & nasturcina.

NASTURTIUM e).

COCHLEARIA TOURNEF. t. 101. fructu rotundo, acuminato, gibbo.

NASTURTIUM TOURNEFORTII t. 102. fructu rotundo, gibbo.

& LEPIDUM TOURNEF. t. 103. fructu lanceolato.

& THLASPI TOURNEF. t. 101. fructu rotundo, compresso, alato.

& BURSA PASTORIS TOURNEF. t. 103. fructu triangulari.

LEPIDII LINN. *Spec.* n. 802.

& THLASPI LINN. n. 805.

& COCHLEARIA LINN. n. 803.

Difficillima harum plantarum est distinctio, ut etiam aliam viam, quam olim, LINNÆUS ingre-

d) Inter olera Coronopus ARRETEUS *chr. acut.* L. II. c. I. Cum beta & aliis glutinosis numerat IDEM *chr. acut.* l. c. 1.

e) Καρδαμύς olus urinam & sputum movens SUIDAS II. p. 242. Nasturtium SÆXTIUS contra serpentes laudat PLIN. L. XX. n. 50.

ingrediatur, & numerum feminum, quo usus fuerat, nunc negligat. Mihi fignum a stylo defumtum sufficere videtur, cum filicula latior, angustior, vel paulo magis turgida, vel planior, non perinde videatur certa esse. Nostro ergo Nasturtio brevis stylus est: & præterea calyx deorsum non gibbus: petala æqualia, patula: filiculæ valvæ duæ, oblongæ: femina utrinque aliquot.

*503. NASTURTIUM foliis radicalibus subrotundis, caulinis oblongis, subfinuatis LINN. II. p. 903.

Cochlearia DODON. *pempt.* p. 594. WIER *obs.* p. 32. 33. *ic.* OEDERI t. 135.

Cochlearia batava BLAKWELL. t. 227.

In rupibus vallis f) *Motier grand Val, aux Rochers de Montier, près de la grande Cascade de la Birse.* In paludosis versus *le Furet*, primo vere, in fossarum aggeribus.

Folia ad terram petiolata, in universum subrotunda, angulosa: ad caulem inferiorem sessilia, angulosa, tamen petiolata, hamata: superiora sessilia, amplexicaulia, ex ovatis lanceolata, magnis dentibus & raris exculpta, angulosa. Calycis folia ovalia, cava g). Flos odoratus, petalorum unguis calycis longitudine: bractea rotunda h). Fructus rugosus, gibbus, acuminatus i), qua tuba prodit bifidus: tuba brevis k), globulo ornata. Semina in utroque loculo quatuor.

Inter plantas nasturcinas est ex acrioribus, neque aqua ipsa destillata aut odore caret, aut viribus ab acida acetarum l): volatiles enim sunt particule, quæ medicas virtutes possident, & de ficcis foliis evanescent m). Ad scorbutum n) princeps habetur auxilium, neque raro sola, abundanter comesta, aut singulos homines o), aut totas classes p) servavit. Etsi enim alia species q) est, quæ in ultimo septentrione r) provenit, & sapore est gratiori, amaro dulci s), atque mitiori t), non dubium est tamen, etiam nostram iis viribus pollere. Acidum continet, ut calx injecta spiritum acidum v) expellat. Quare merito putredini resistit x), quæ in scorbuto adeo manifesta dominatur. In febribus malignis juscula viribus *Cochleariæ* imbuta non propinaverim, cum sanguinem dissolvat y). Succum autem herbarum recentem prætulerim spiritui, quando internus usus requiritur; istum vero, quando gingivas confirmare oportet. Acriorem esse *Raphanum*, aut *Armoraciam*, facile dederim z). Olei non exiguam a) portionem continet, salisque lixivi b).

*504. NASTURTIUM foliis radicalibus lanceolatis crenatis, caulinis incisif LINN. II. p. 904.

Raphanis magna DODON. *pempt.* p. 678.

Raphanus ruscicamus, crassa radice, lapathi folio LOBEL. *ic.* p. 320.

Circa Nidoviam Cl. GAGNEBIN. Laufannæ C. GESNER. Gottingæ abunde.

Radices longæ, ramosæ, acerrimæ. Folia radicalia maxima, petiolata, crasso petiolo, ovata, aut longiora, nervosa, rotunde crenata, glabra; aliquando etiam semipinnata, & pinnata, & graciliter divisa. Caulis pedalis, cubitalis, superne ramosus, pene nudus, ramis paniculatis, laxè spicatis. Folia caulina radicalibus similia, sessilia, crenata. Calycis segmenta ovata, non gibba. Petala alba, odorata, ovata, calyce longiora. Silicula fere ovata: tuba crassa, globulo terminata.

Sapor & odor radicis peracris, multis gratus, ut in cibos & ad intinctus recipiatur. Extracti gummosi copia abundat, oleum tamen etiam essentielle, & acerrimum, & ponderosum, parca quidem copia continet c). Aqua stillatitia acerrima est d), liquor secandus acidus, cum miculis oleosis adeo acidis, ut cum alcali effervescent e). Infusum cum acidis non fervet f). Non adeo alcalina planta est, neque dat ante aquam sal volatile g). Vis omnis est in planta recente, sicca iners est h), ut etiam in

f) Negabat in Helvetia nasci HILDANUS *Cent. V. c. 5.*

g) TOURNEF. t. 101.

h) A. B.

i) E. H.

k) Ad C. E. H.

l) ALTMAN. l. c. p. 26.

m) Repete EUMD. p. 15.

n) STAHL. *Scorbuti & suis venereæ diversa signa. Anc.*

Mem. II. p. 182. EGRER *gaml. Grönl. I. p. 48. Relation des Voyag. au Nord I. DEBES p. 120.*

o) De se ipso DAVID CRANZ. *Grönl. p. 85.*

p) *Relation.*

q) MARTENS *Spizberg p. 45. Phil. Transf. n. 456. Marina plus dat salis fixi GREW. p. 251.*

r) In *Woyagz Relat. de trois voyager des Hollandois au Nord,*

p. 185. in Spizbergia l. d. in Feroc DEBES p. 120.

s) Insuper *Phil. Transf. n. 456.* Eadem cum sua terra adlata Londini æcris facta est.

t) LIND. p. 263. CRANZ.

v) ROUELLE apud QUESNAY *æcon. anim. I. p. 359.*

x) PRINGLE *diseas. p. 405.*

y) BINNINGER. *Act. Helvet. II.*

z) STAHL. *de hydr. ascit. p. 36.*

a) *Hort. German. p. 273. b.*

b) In libris sex, uncias sex Du HAMEL *bist. p. 246.*

c) CARTHEUSER *mater. medic. p. 410. NEUMAN. T. I.*

P. I. p. 175.

d) CARTHEUSER p. 383.

e) *ibid.*

f) ALTMAN. p. 33.

g) NEUMAN. p. 173.

h) IDEM p. 171.

in pulverem rafa celeriter fatua reddatur *i*). In scorbuto, ut alia hujus classis plantæ, adhibetur. In RUSTINGII *k*) familia pro arcano fuit. Succo radicis quotidie sumto sanatus *l*) hydrops. Ex radice infusa cum aqua, ad selibram in uncis *m*) aquæ octodecim, bonum fit medicamentum emeticum. Folia imposita ad erysipelas *n*) adhibeatur.

*505. NASTURTIUM (Lepidium) foliis ovato lanceolatis, integris, ferratis LINN. II p. 899.

Lepidium Plinii DODON. p. 716.

Lepidium Aeginetæ TABERNÆM. p. 456.

Lepidium o) CAMERAR. *Epit.* p. 378. 379.

In altissimis alpebus, ut in monte *Prapioz. Aarbergæ* ad *Arolam, Urbæ, Spiræ,* & alibi in ruderosis. Etiam in Anglia & Hibernia *p*).

Planta recta, cubitalis, foliosa, racemis floriferis ex alis foliorum abundantibus. Folia ex ovatis obtusa, mucronata, glabra, & solida, tenuiter ferrata, ut tamen sæpe margo convolutus denticulos abscondat. Racemi florigeri magni, densissimi, super omnes congeneres multiflori. Flores perexigui. Calycis segmenta ovata *q*), deorsum non gibba. Petala alba, brevi petiolo, bractea ovali. Duo de more stamina breviora. Silicula subcordata, acuminata *r*). Stylus brevis *s*), apice globoso.

Acris & nasturcina, in cibos recipitur: acoris signa edit, languentem ventriculum excitat; ad hydropem avertendum confert, & ad scorbutum *t*).

506. NASTURTIUM fruticosum, foliis linearibus, glaucis, subhirsutis.

Thlaspi fruticosum Thymbræ folio, hirsutum C. B. *Hort. Ox.* SCHEUCHZER *It. VII.* p. 519.

Thlaspi fruticosum alterum LOBEL. *ic.* p. 218. RAI. TABERNÆMONT. p. 464.

Thlaspi hispanicum albo flore CLUS. p. CXXXII. floribus capitatis.

Thlaspi fruticosum alterum LOBELII I. B. II. p. 990.

Idem puto *Lepidium foliis subulatis indivisis, sparsis, caule subfruticoso* LINN. II. p. 899.

SCHEUCHZERUS in arenosis *Valesiæ inferioris*, ubi nuper non reperta est: incerta civis.

Radix lignosa, multiceps, maxima. Caules erecti, ramosi, ab imo ad summum florentes ramos exigunt. Folia linearia, pulposa, cinerea, subhirsuta. Flores parvi. Calyx perexiguus, ovatus. Petala majora, alba. Silicula grandis, ovata, cum hilo, & ala in parte superiori. Stylus brevis.

507. NASTURTIUM foliis imis pinnatis, incisis, superioribus linearibus, integerrimis.

Iberis v) MATTHIOL. p. 293. cum foliis inferioribus, CAMERAR. *Epit.* p. 184. BLAKWELL. *t.* 312. non bene.

Iberis II. TABERNÆMONT. p. 457.

Lepidium foliis diandris x), *tetrapetalis, foliis inferioribus lanceolatis, serratis, superioribus linearibus, integerrimis* LINN. II. p. 900.

Per vias à *la Vaux* ad muros, *Vivisci, Seduni.* Dicitur etiam ad *S. Jacob* nasci, prope *Basileam.*

Caulis bipedalis & ultra, ramosissimus, erectus. Folia prima lata, longe petiolata, elliptica, varie circumferrata, ad juniorem, & necdum florentem caulem similia, elliptica, femipinnata, deinde acute ferrata. Hæc mature exarescunt, & ad caulem alia folia succedunt, gracillissima, linearia, integra. Flores perexigui, calycibus ovatis, fuscis; petalis subrotundis, lacteolis. Stamina omnino *y*) fœna, quorum duo breviora. Silicula lanceolata, acuminata, quoque loculo inferius gibbo, superius acuminato, stylo brevi. Semen utrinque unicum, ovale, acuminatum. Glandulæ quatuor inter stamina majora & minora *z*).

Odor fortis nasturcinus *a*).

l i i 2

508. NA-

i) IDEM p. 176.

k) *Gebauer.*

l) PETZOLD. *obf.* 16.

m) SHORT. p. 411.

n) LANGÆ *remed. domest.* p. 298.

o) *Lepidium* herba vulgo nata acris, exulcerans, ischiadicis trita præfenti est auxilio DIOSCOR. II. c. 170.

p) SMITH *nat. hist. of waterford.* p. 310.

q) TOURNÆM. C.

r) D.E.F.G.H.

s) ad F.

t) WEDEL. *Eph. Nat. Cur. Dec. II. ann. 6. obf.* 8. 9.

u) *Iberis* circa ædificia nascitur, flore luteo, cujus radix

tusa ad crus ischiadicum valet, & pene sinapismum æquat ARTIUS L. XII.

Iberis folia habet *Nasturtii*, vere virentiora, caulem cubitalem aut minorem, florem lacteum de DIOSCOR. I. c. 147.

x) Etiam GOUAN. *flor.* p. 145.

y) *Emend.* II. p. 5. n. 6.

z) SCOPOLI p. 513.

a) SERVILIUS DAMOCRATES plantam invenit, quam *carmine* celebratam dixit *Iberida*, circa *parietinas*. Semper floret. foliis *nasturtii*, caule cubitali, semine minimo, radice *nasturtii* odore, ad *coxendicorum rheumatismos* utilis PLIN. L. XXV. n. 49.

508. NASTURTIUM apetalum, foliis pinnatis, radicalium pinnis femipinnatis, caulinorum simplicibus.

Thlaspi angustifolium FUCHS p. 307.

Nasturtium sylvestre Osyridis folio C. B. Bas. p. 30.

Lepidium foliis diantris apetalis, foliis radicalibus dentato pinnatis, ramiferis, linearibus, integerrimis LINN. II. p. 900. OEDER. t. 184.

Passim Rube, Vivisci; in agro Vaudensi. Basileæ ad pontem Birsæ.

Caulis pedalis, ramosus. Folia ima pinnata, pinnis dilatatis, dentatis, femipinnatis, superioribus linearibus; suprema folia simplicia, linearia. Flores perexigui. Calyx coloratus, gibbus, foliis ovatis. Petala nulla. Silicula ovata, hilo minimo, styloque. Stamina tantum duo b). In quoque loculo semen unicum.

Odor & sapor acerrimus. Spiritum acrem dat c).

509. NASTURTIUM foliis imis petiolatis ovatis, caulinis sagittatis, dentatis.

α. Folio ferrato, molliter hirsuto.

Thlaspi latifolium FUCHS p. 306.

Thlaspi II. TABERNÆM. p. 458.

Thlaspi vulgatum I. B. II. p. 921. I. R. H.

β. Varietas folio glabro, vix ferrato.

Thlaspi I. MATTHIOL. p. 566.

Thlaspi CAMERAR. Epit. p. 336.

Thlaspi arvense, acetosæ folio C. B.

Thlaspi vulgare BLAKWELL. t. 407.

α. β. *Thlaspi filiculis subrotundis, foliis sagittatis, dentatis* LINN. p. 902.

Utraque varietas ad agrorum semitas, ad muros.

Caulis non ramosus, nisi ex summa parte, cubitalis, erectus, molliter hirsutus. Folia conferta caulem obtegunt, mollia, plerumque breviter hirsuta: ima petiolata, alia pinnata, tribus fere pinnarum paribus, impare ovato: alia femipinnata incisa, & laciniata; alia ovata, ferrata. Utraque continuo marcescunt. Ad caulem sunt oblonga sagittata, hamis acutis, plerumque dentata, amplexicaulia. Calycis foliola ovata, macula ovali notata. Petala patula, alba, ungue gracili: bractea subrotunda. Silicula hirsuta, ex ovata contractior, emarginata, summa parte inani, inferius gibba, ut alata videatur. In utroque loculo semina duo. Stylus semper brevis.

510. NASTURTIUM foliis imis ovatis, reliquis amplexicaulibus, cordatis.

Thlaspi oleraceum TABERNÆM. p. 462.

Thlaspi alterum mitius rotundum COLUMN. p. 276.

Thlaspi filiculis obcordatis, foliis caulinis cordatis, glabris, subdentatis, petalis longitudine calycis, caule ramoso LINN.

Thlaspi perfoliatum JACQUIN. p. 259.

In agris, urbium vallis, collibus macilentis.

Caulis rectus, vix ramosus, a duabus unciis ad cubitum altus. Folia ima petiolata, ex ovatis acuminata: inde ovata quidem, sed circa caulem hilo in duos hamos obtusos divisa, qui caulem transmittunt: superiora sagittata, levia omnia: integra eadem, nonnunquam obiter ferrata. Flores perexigui, non numerosi. Calycis foliola ovata: petala alba, ex brevi ungue, ambitu elliptico. Stamina duo breviora. Siliqua majuscula, superne etiam aliquo spatio vacua, emarginata, stylo perbrevis, de intervallo exeunte. Semina utrinque tria, aut quatuor. Glandulæ quatuor d).

511. NASTURTIUM (*Thlaspi*) filiculis orbiculatis, foliis oblongis, dentatis, glabris, LINN. II. p. 901.

Thlaspi e) BLAKWELL. t. 68.

Thlaspi II. MATTHIOLI p. 567.

Thlaspi cum siliquis latis I. B. II. p. 923.

Thlaspi majus TABERNÆMONT. p. 458.

Thlaspi II. seu alterum CAMERAR. Epit. p. 337.

Hortorum & agrorum frequens vitium.

Caulis

b) GOUAN flor. p. 145.

c) PROTEN Ad. basn. I. p. 134.

d) SCOPOLI p. 513.

e) *Thlaspi* duorum est generum: angustis foliis digitum longis, latis, in terram versis, in cacumine divisis,

caule femipedali, non sine ramis, fructu in latius se pandente, peltarum specie, femine incluso, lenticulæ effigie, flore albo DIOSCORID. II. c. 150. PLIN. L. XXVII. n. 13.

Caulis brachiatus, pedalis & ultra, angulosus. Folia glabra, sublutea, ima petiolata, ovata, etiam dentata & fere femipinnata, caulem amplexa, hamata, longe elliptica, circumferrata. Flores perexigui. Glandulæ quatuor inter stamina majora & minora *f*). Calycis segmenta ovata, petala alba, leviter emarginata. Siliculæ planæ *g*), nostratium latissimæ, magnis alis veram, ovatam, filiculam undique augmentibus. Hilus *h*) insignis, stylus perbrevis. Semina nigra, utrinque quatuor ad novem, fulcis parallelis inscripta.

Odor alliatus, mihi pestilens, qui vaccarum in lac transit *i*), quæ hoc Thlaspi depascunt, ut videatur vi alcalina & putrescente excellere, & olei copia, qua linum duplo superat *k*). Spiritum dat vehementer *l*) acrem, & theriacæ additur. Nuper ob suum fætorem in cumulos congestum, creditur curculiones *m*) fugare, & albos vermes, & ipsos cimices, quos crederes fætorem non reformidare.

*§12. NASTURTIUM foliis pulposis, ellipticis, filiculis alatis, emarginatis.

Annon *Icon aenea* 118. C. GESNERI?

Lithonthlaspi quartum carneo rotundo folio COLUMN. p. 277. *Æ* ic. p. 279. inferior, absque nomine.

Thlaspi siliquis ellipticis, foliis lanceolato linearibus integerrimis HEBENSTREIT. *Nov. Comm. Acad. Petrop.* T. V. p. 330. cum *ic.*

Thlaspi filiculis subrotundis, foliis lanceolato linearibus carnosis, obtusis LINN. II. p. 901.

Novam civem CL. NEUHAUS detexit, in rupibus circa *Ruchenette*.

Radix multiceps. Caules dōdrantales, ramosi. Folia glauca, pulposa, elliptica, ima obtusa, superiora lanceolata. Folia calycis duo paulum deorsum gibba. Petala emarginata, alba, lineis roseis picta. Stamina sex, duo breviora: omnia antheris ad utrumque latus filamenti adnatis. Silicula magna, ovata, compressa, alata, thlaspidea; ala membranacea emarginata, totam filiculam ovatam ambeunte, lacera & dentata.

§13? *Nasturtium alpinum capsulis Nasturtii hortensis* I. B. II. p. 918. †

I. B. in monte *Nombre Rhætorum*. Nemo recentiorum reperit.

Cauliculus quatuor unciarum. Folia crassa, angusta, elliptica.

Radix lignosa. Fructus pingitur ovatus, acuminatus.

Possit esse *Nasturtium* §12.

§14. NASTURTIUM *n*) siliquis triangularibus.

α. Foliis ferratis.

Bursa pastoris major, folio non sinuato C. B. *Prodr.* p. 50.

Whole shepherds purse PETIVER. t. 49.

β. Major foliis femipinnatis.

Bursa pastoris DORSTEN p. 54. b. CAMERAR. *Epit.* p. 340. BLAKWELL. t. 5.

Bursa pastoria major TABERNÆM. p. 199.

γ. Ejus varietas foliis eleganter incisus instar *Coronopi repentis* C. B. I. R. H. Duas icones habet PETIVER t. 49.

α-γ. Thlaspi siliquis obcordatis, foliis radicalibus pinnatifidis LINN. II. p. 903.

Nihil vulgatus ad vias, in hortis ubique.

Folia subhirsuta, ad terram petiolata, nervo lato, pinnis conjugatis, progrediendo majoribus, simplicibus aut incisus, extrema pinna amplissime tridentata. In varietate tamen *α*. folia elliptica, aut vix dentata sunt, aut integerrima. Caulis erectus, cubitalis, brachiatus. Calycis folia elliptica, cava. Petala alba, patula, brevi ungue; bractea subrotunda *o*). Glandulæ quatuor *p*). In stylo brevi tuba globosa. Silicula triangularis *q*), sursum dilatata, emarginata, super hilum paulum gibba. Semina multa, ovata, stylo divisa.

Odore est fatuo, sapore omnino minus acri, quam aliæ hujus classis plantæ, glutinosam aliqui dicunt *r*). Plurimi auctores consentiunt, externo usu ad hæmorrhagias valere, &

f) SCOPOLI p. 512.

g) GESNER *Epist.* p. 93. b.

b) *Thlaspi fructus linea incisus* SPIGEL. *Isag. L.* I. c. 43.

Conf. *TOURNEF.* t. 101. F.

h) *K. Svensk. vetensk. handl.* 1750. trim. 2.

k) *Oecon. Nachricht.* T. II.

l) BORRICH. *hermet. sapient.* p. 371.

m) *Oecon. Nachricht.* I. c. & V. p. 425. 426.

n) Recte ad *Thlaspi* reduxit SPIGELIUS *Isag. L.* I. c. 43.

o) *TOURNEF.* t. 103. A.

p) SCOPOLI p. 513.

q) *TOURNEF.* E.

r) *BUCHWALD* p. 60.

K k k

& ad cephalalgias. Sed etiam interno usu, ad profusiones sanguinis de utero, & de pulmone, magnis auctoribus laudatur. Etiam aquam mictui sanguinis T. TURQUET opponebat, quam nullius momenti ex planta inodora expectes. Burfa pastoris putrescens de hordeo curculiones fugat s).

- § 15. NASTURTIUM foliis pinnatis, radicalibus ovatis, lanceolatis, caulinis linearibus.
Cardamine pusilla saxatilis, montana διακωσίδης COLUMN. p. 273. 274.
Nasturtium alpinum, folio alato RAI *Sylog. exter.* p. 298. *hist.* p. 826.
 An *Nasturtium montanum annuum tenuissime divisioni* PLUKNET. t. 206. p. 4.
Nasturtium pumilum, vernum C. B.
Lepidium foliis pinnatis, integerrimis, patulis, emarginatis, calyce minoribus LINN. *It. Oeland.* p. 52. *Spec.* p. 899.
Lepidium Linnei CRANZ. p. 7. t. 2. f. 4. 5.
 Pro procumbente missum est.
 An *Fine Creß* PETIVER t. 50. Accedit.

In monte Saleva RAJUS; ibidem *Gener. DE SAUSSURE: à la Porte du Sex*, primo vere.
 In rupibus planta vix quatuor uncias adsequitur, in fegetibus altius adfurgit. Ramosa tamen semper & brachiata, & foliosa est, utcunque exigua. Folia ad terram pinnata; pinnæ parium quinque, ad novem, petiolatæ, serpylli similes, lanceolatæ, extrema impare. Ad caulem pinnata quidem folia, sed gracilissima. Flores perexigui, longe petiolati, in petiolo sub calyce latefcente. Calyx subhirsutus, albus, foliis ovato lanceolatis, concavis. Petala æqualia, alba, gracilia, elliptica, (sensim latefcentia, leviter emarginata (DE SAUSSURE), calycis longitudine, vix dimidiam lineam longa. Stamina duo lateralia, parum breviora t). Fructus ovatus, compressus, neque tamen alatus, hilo nullo, nisi filiqua hiaverit. Stylus vix ullus. Stigmata integra. Semina in quoque loculo duo.

LEPIDIUM.

Huc plantas refero, similes Nasturtiorum, sed longo stylo.

- § 16. LEPIDIUM foliis pinnatis, pinnis ovatis, æqualibus.
Cardamine alpina minima III. CLUS. *Pann.* p. 457.
Nasturtium alpinum, tenuissime divisioni I. B. II. p. 918. SCHEUCHZER *It. I.* p. 44.
Lepidium foliis pinnatis integerrimis, scapo subradicato, siliculis lanceolatis, mucronatis LINN. *Cent. II. n. 170. Spec. II.* p. 898.
Lepidium alpinum JACQUIN. p. 258.
Lepidium Halleri CRANZ. p. 5. t. 1. f. 3.

In omnibus alpinis, ut enumerare longum sit, locis saxosis.
 Radix simplex, exigua. Folia ad radicem in rosulam circumposita, pinnata, parium 2, 3, 4. extimo impare. Nervus latus, folia non acute lanceolata. Caulis paucarum unciarum, non ramosus, neque foliosus. Flores, quam Nasturtio ultimo, multo majores. Calycis folia ovata: petala lactea, rotunda. Silicula ovata, acuminata, non emarginata, nisi quando dehiscit. Stylus non longissimus, ad quartam partem siliculæ. Semina in quoque loculo quatuor. In ficcis duas glandulas habere videtur, ad minima stamina v) positas.

In *Col de Ferry* folia omnino ovata reperi, quorum extremæ pinnæ ternæ confluent.

- § 17. LEPIDIUM caule repente, foliis ovatis, amplexicaulibus *Enum. Stirp. Helv.* ALLIONE *Spec.* p. 27. t. 4.
Tblaspi subrotundo folio, utriculo gruinali BARRELIER *ic.* 1305. n. 2.
 An etiam *ic.* 848?
Tblaspi alpinum folio rotundiore carnosio, flore purpurascente I. R. H. SCHEUCHZER *It. I.* p. 50. *It. II.* p. 143.
Iberis herbacea foliis ovatis, caulinis amplexicaulibus, levibus, succosis LINN. II. p. 905.
 Alpina planta, in boreali catena alpium non rara, in *Wängialp*, *Gemmio* infra *diversorium die Daube*, in monte *Prapioz*; etiam in *Enzeinda*, *Chapuisse*, *Ovannaz*, *sir Champ*, *Chaud commun*, *Javernaz*, *Rosselinaz*, *Joux verte*. In monte *Joch*, & *Segnes Rhætorum* SCHEUCHZER. In *Galanda*, monte *Pilato* &c. Lapidem amat deciduos.

Radix

s) *Oeconom. Nachricht.* V. p. 425. 426.

c) In *Nast.* minimo verno foliis tantum circa radicem *) Habet ILL. SCOPOLI p. 512. tantum duo GOUAN. *flor.* p. 147.

Radix longissime reptans, multiceps. Caules procumbentes, palmares, foliosi, non ramosi. Folia succulenta, glauca, ovata, ad radicem petiolata; superiora caulem amplexa; omnia rariter ferrata vel integra. Umbellæ florales densæ, Thlaspidii cretici. Calyx lanceolatus. Petala obscurissime inæqualia, si quidquam, ungue lato. Bractea purpurea, ovata. Stamina duo evidentè reliquis breviora. Siliqua longa, ex ovato lanceolata & una pene quadrata, ob lineam eminentem. Stylus lineæ longitudine. Semen in quoque loculo unicum.

? *Thlaspi alpinum repens* BURSERI apud C. B. *Prodr.* p. 99. RAI.

Circa *Thermas fabarias*. Nuper non visum.

Cauliculi multi, per terram repandi, quinque denique unciarum. Folia subrotunda, inordinata. Siliquæ Lepidii 518. Sapor Erucæ.

An planta, quam modo diximus?

518. LEPIDIUM caule erecto, foliis radicalibus petiolatis, ovatis, caulinis amplexicaulibus, sagittatis.

Thlaspi Badense CLUS. *Pannon.* p. 465. 467.

Thlaspi montanum, *Burse pastoris folio* COLUMN. p. 275. 276.

Bursa pastoris montana, foliis *Globulariæ* I. R. H. SCHEUCHZER *It. I.* p. 32.

Thlaspi filiculis obcordatis, foliis glabris, carnosis, radicalibus obovatis, integerrimis, caulinis amplexicaulibus, corollis calyce majoribus LINN. *II.* p. 902.

In petrosis montanis & alpinis. In via, qua a sylva *Geiten* descenditur ad vallem, quæ ducit ad montem *Vogelberg*. In *M. Muteti* latere occidentali. In *Chasseralle*, *Wasserfall*, supra *Dornach*, circa *Delsperg*, inter *Soncebau* & *la Hutte*, au *Pertuis*, bey *St. Martins Claster*; in *Creux du Vent*. Etiam in alpinis, supra montem *Gurnigel*; in *Pilato monte*, *S. Bernhard* &c.

Radix lignosa, perennis, multiceps. Folia ad terram petiolata, ovata, firma, dente uno alterove notata; ad caulem distita, cordata, obtuse amplexicaulia. Caules non ramosi, vix dodrantales. Calyx coloratus, ovatus. Petala calyce duplo longiora, ovata, integra, lactea, æqualia x). Silicula pene triangularis, emarginata, sed tumens: in quoque loculo semen unicum, lenticulare. Stylus fere filiculæ longitudine.

*519. LEPIDIUM caule erecto, foliis radicalibus ovatis, petiolatis, caulinis ovatis, amplexicaulibus *Emend. VI.* p. 17. n. 63.

Thlaspi pumiliam CLUS. *Pannon.* p. 468. 469.

Thlaspi Vaccariæ folio, *Burse pastoris siliquis* C. B. *Prodr.* p. 47.

Thlaspi alpinum CRANZ. p. 25. t. 3. f. 1. sed nostro caulis non repit.

Thlaspi filiculis obcordatis, foliis subdentatis, caulinis amplexicaulibus, petalis longitudine calycis, caule simplici LINN. *II.* p. 903.

Thlaspi minimum HARDUINI *II.* p. 33. t. 15. f. 2.

In monte *Silvio* & *Stok Valesiæ*, & in *Bernina monte* *Rhætiæ*.

Inter *perfoliatum Thlaspi* & *Badense* ambigit.

Radix conica, fibrosa, multiceps. Folia ad terram petiolata, ovata; ad caulem ovata amplexicaulia, hamis brevissimis, aut tantum sessilia. Caulis dodrantalis, non ramosus. Racemus umbellatus. Calyx ovatus, oris albis. Flos perexiguus, albus. Petala petiolata, ovata. Siliqua triangularis, ut tamen ad utrumque hili latus gibba sit; stylo lineæ longitudine ex hilo erumpente.

IBERIS DILLEN. *nov. gen.* p. 123. LINN. n. 804.

THLASPI spec. TOURNEFORT.

THLASPIDIUM RIVIN.

Petala duo exteriora duobus interioribus majora y); reliqua *Nasturtii*, cum silicula emarginata z).

520. IBERIS foliis dilatatis, dentatis, floribus umbellatis.

Thlaspi amarum TABERNÆM. p. 462.

K k k 2

Thlaspi

x) Inæqualia visa sunt RUFFIO & LINNÆO in priori editione, ut Iberidi accenserent.

y) Vide TOURNEF. t. 101. *Thlaspi* ad A. B. C.
z) *ibid.* F.

Thlaspi umbellatum, arvense, amarum I. B. II. p. 925.

Thlaspidium folio Iberidis RIVIN. tetrapet. inaug. t. 112.

Iberis herbacea, foliis lanceolatis, acutis, subdentatis, floribus racemosis LINN. II. p. 906.

Basileæ versus St. Louis. Inter Weyl & Haltingen Cl. LA CHENAL. Circa Genevam RAI. Circa Montcharan abunde, & Chexbre. A la Côte de Noiraigue.

Caulis firmus, erectus, ex summitate ramosus & umbellatus. Folia succulenta, ex petiolo latefcunt, & aliquot dentibus in apice inciduntur. Calyx plerumque violaceus, foliis ovatis. Petala alba, inæqualia, exteriora multo calyce longiora. Squama triangula, ad interiora staminis cujusque majoris, etiam minoris, sed illa maxima. Silicula compressa, subrotunda, emarginata, alata, alis acutis: in quoque loculo femina unicum. Stylus longus.

521. **IBERIS** foliis pinnatis, pinnis ovatis, acutis.

Pastoria Bursa minor DODON. p. 103.

Nasturtium petraeum TABERNÆM. p. 451.

Iberis herbacea foliis sinuatis, caule nudo simplici LINN. II. p. 907. Oelansk. resa p. 139.

Circa novam Domum Basileæ a) & versus Weyl & Haltingen, in agris macilentis. Circa Tavannes; inter Court & Sonvillers. In agris circa Colombier & Arrese. Genevæ inter fegetes, circa Thuiri & Saleva RAI, aux Tuilleries de Grandson.

Concinna planta ad terram rosulas foliorum educit, terræ adprefforum, firmorum, pinnatorum, nervo latefcente, pinnis parium fere quinque, eundo majoribus, cum nervo confluentibus, subrotundis, incurvis, subacutis, impare amplissima, sæpe trilobata. Caulis vix supra sex uncias longus, parum foliosus, aut ramosus. Flosculi exigui. Calycis folia ovata, perexigua, petalis breviora. Petala alba, ovata, integra, duo exteriora majora. Silicula ovata, alata, emarginata. In quolibet loculo duo femina, compressa. Stylus nullus.

IV. SILIQUA UNILOCULARI.

R A P I S T R U M TOURNEFORTII t. 99.

Fructus rotundus, monospermos, femine fimili.

522. **RAPISTRUM** foliis amplexicaulibus, auriculatis, acutis.

Pseudo Myagri alia species minor, vasculis rotundioribus CAMER. Epit. p. 902. n. 5.

Myagro similis, capsula rotunda C. B. Prodr. p. 52.

Myagrum monospermon, hirsutum, siliquis rotundis LOESEL. p. 174. ic. 56.

Myagrum siliculis lentiformibus orbiculatis, punctato rugosis LINN. II. p. 896.

Circa Beviaux in fegetibus. Circa Moncharan & Biennam. In Valefia prope St. Aubin, aux Brassats. Neocomi. Um Gundeldingen b), & versus Münchenstein.

Habitus cum Ifatide consentit.

Caulis bipedalis, brachiatus. Folia amplexicaulia, sagittata, hirsuta. Flosculi exigui, in longas spicas dispositi. Calyx coloratus c), lanceolatus, paulum deorsum gibbus. Petala ungue latefcente, bractea ovata d), flava. Siliqua rotunda e), duabus lineis percursa, scabra, stylifera f). Semen simile, unicum. Duo quidem sunt loculi, sed alterum femina constanter abortit, & septum latet g).

I S A T I S TOURNEF. t. 100. LINN. n. 824.

& omnium auctorum h).

Silicula elliptica, utrinque acuminata, compressa, emarginata i), fungosa, bivalvis, valvis excavatis; in filiqua femina unicum, ovatum k).

523. **ISATIS** foliis radicalibus petiolatis, ovatis, caulinis amplexicaulibus.

Ifatis sylvestris FUCHS p. 330. CAMERAR. Epit. p. 410.

Ifatis vel Glaftum spontanea I. B. II. p. 909.

Ifatis foliis radicalibus, crenatis, caulinis sagittatis, siliculis oblongis LINN. II. p. 936.

β. Se-

a) Basl. merk. p. 703.

b) ib. T. V. p. 167.

c) TOURNEF. C.

d) t. 93. A. B.

e) E.F.

f) F.

g) It. Helv. II n. 17.

b) Herba, quam Græci Ifatin denominaverunt MARCELL. p. 162. Glaftum plantagini simile, quo sibi Britanni colorem aethiopum pingunt PLIN. L. XXII. c. 1. Nil [Ifatis] AVICENN. L. II. c. 2. Conf. WEDEL. Dec. IV. exerc. 9.

i) TOURNEF. t. 100. E.F.G.H.I.

k) ibid. GRÆW. t. 75.

β. Separat VAILLANTIUS ob fructum minorem. Dubitabat I. B. Conjungit LINNÆUS, recte, cum fativa in sylvestrem degeneret l)

Ifatidem fativam SCHREBER in proprio lib. *descriptam*, quæ *Ifatis* BLAKWELL. t. 245.

Spontanea abundat in Valesia, Seduni, & alibi. Ad ripam Rheni versus *Crenzach*.

Huic caulis foliosus, brachiatus, tripedalis. Folia sicca, subhirsuta; ima petiolata, ovata; superiora amplexicaulia, sagittata, hamis acutis dentata m), aut simplicia. Sativæ glabra sunt & glauca. Flores lutei, exigui, dense congesti. Calyx viref-cens, foliolis cavis, lanceolatis n). Petala flava, ovata o), ungue brevi, calyce majora. Stylus nullus, silicula pendula.

Sapor oleraceus p). Pro styptica planta habetur, ad hæmorrhagias, etiam interno usu utili q); neque ante r) putredinem sælem volatilem exhibet. Odorem tamén, dum siccantur, pilæ urinosum & volatilem validum spargunt s). Post putredinem omnium abundantissimum sælem volatilem suppeditat t). PARACELsus ad morbum hypochondriacum laudabat. Infuso variolas morantes expelli v); idem medicamentum ad icterum valere x) & ad atram bilem solvendam y) legas.

Spontanea ad tinctorios usus z) inutilis est; fativa vero *Erfordi* a), in agro *Gotbano*, & in *Gallia* eo fine colitur, quod colorem non quidem pulchrum, sed constantissimum largiatur, omnibusque coloribus obscuris sit pro fundamento b). Est enim ex ea succus veri *indici* similis parari potest; nimis tamen exigua ejus copia obtinetur c), neque sumtus reddit. Difficilis autem est *Ifatidis* ad tinctorios usus præparatio, quæ etiam causa est, cur nostro ævo rarius colatur. Vulgo folia rotæ ope conteruntur d), ut etiam *Gottingæ* fieri vidi; ita pasta fit, quæ in acervum congeritur; donec crusta nigra adpareat, cujus fissuras claudere oportet. Post quindecim dies, ruptis acervis, ex ea pasta pilæ parantur e), adque solem intra viginti dies exsiccantur, eo meliori quo ardentior, aut in furno: eadem ligneis claris in pulverem conteruntur, qui aqua irroratur, & acervi iterum fiunt, in quibus fermentatio incipit, & calor, quem agitatione perpetua minuunt; ita siccus pulvis paratus est ad usus tinctorios. Alibi legi folia in sacco aqua circumfundi, ut putrescant, ita aquam cærulescere, & innatare pelliculam cæruleam, quæ removeatur, sequi aliam, aliasque, quæ vero *indico* sint comparabiles f). Idem obtineatas, infusis foliis, & pelliculis collectis, quæ in infuso natant.

Inter coquendum addatur *Ifatidi* subinde cinis, & eo melior color fit, quo diutius coxeris.

V. SILIQUA IRREGULARI.

His plantis neque vere unus locus est, neque duo, neque simplex, ut hæcenus, siliqua. Plura per singula genera addentur.

MYAGRUM a) TOURNEFORT. t. 99.

MYAGRI LINN. n. 796. species.

Siliqua partim pyramidalis est, partim globosa. Pyramidalis locus constanter semen continet, non item globosus.

*524. MYAGRUM loculo fecundo conico, sterili biloculari.

Myagrion monospermon C. B. II. p. 894.

Myagrion monospermon latifolium C. B. Prodr. p. 51. 52. MAPP. p. 206. BUXBAUM *Cent. Lt. 3.*

Myagrion hortense monospermon Hort. Aichst. *est. ord. 10. t. 8. f. 1.*

Myagrion siliculis obcordatis, subsessilibus, foliis amplexicaulibus LINN. II. p. 893.

Hoc

l) SWITZER *Septembr. p. 59.*

m) ARDUINI *mem. p. 2.*

n) D.

o) ib.

p) LINN. *olensk. resa p. 144.*

q) *Chirurg. pharmac. p. 104.*

r) BURGHART.

s) SWITZER.

t) WUDEL *de sale volatili plantarum.*

v) CHOMEL.

x) IDEM. BOERHAAVE.

y) BOERHAAVE.

z) ASHUC *Histoire naturelle du Languedoc p. 323. sqq.*

a) Erfordi optimum nasci BRUKMAN. *Epist. 36.*

b) DES SERRES p. 885. BRADLEY *anc. garden p. 253.*

c) SCHREBER *Saml. I. p. 143.* MARGGRAV *Mem. de Berlin t. 20.*

d) ASTRUC. l. c. p. 325. sqq. Conf. *Farb - Unterrichts, p. 259. 260.* SCHREBER in lib. ARDUINI *mem.*

e) SWITZER ait, aqua irroratas sponte calescere, & in pollinem tinctorium dilabi. Add. ARDUINI p. 7. 8.

f) MARGGRAV. *Mem. de l'Acad. de Berlin XX. p. 23.* Conf. SCHREBER *Saml. VIII. p. 451. 452.* JUSTI *econ. nachricht. n. 1.*

g) *Myagrion*, aliis *Melampyrum*, herba est furculosa foliis rubicis, tripedalis: ex femine oleum fit DIOSCORID. L. IV. c. 112. PLIN. L. XXVII. n. 81.

Rarior civis, STÆHELINUS legit circa *Bühlbenken* agri Solodurensis, ubi plantas superesse vidit Cl. LA CHENAL.

Caulis perinde brachiatus. Folia glauca, levia, ad terram longe ovata, circumferrata; ad caulem auriculata, leviter ferrata, hamis brevibus. Flores parvi. Calyx lanceolatus, deorsum non gibbus. Petala luteola, elliptica, patula *b*).

Silicula fit fere pyramidalis *c*) loculo, sursum basin habente. Ei superne adnascuntur duæ filiculæ *d*) semilunares, inter quas tuba robusta & persistens exit. Sed eæ filiculæ fere inanes sunt, & in pyramidalis basi semen unicum continetur *e*), ovatum.

§25. MYAGRUM filiculæ articulo primo stricto, altero globoso striato.

Icon GESNERI n. 125.

Rapistrum monospermon C. B. *Prodr.* p. 37. I. B. II. p. 845. MAPP. *Hort. Alsatie* p. 266.

Myagrum siliquis biarticulatis dispermis, foliis extrorsum sinuatis, denticulatis LINN. II. p. 893.

In Helvetia planiori non rarum, imprimis circa Aquilejam: in prato Salinarum, secundum ædificia exhalandæ aquæ salis destinata. Inter *Roche & Chessel* in agris: inter *Bözingen* & sylvam *Bütenberg*. Circa Basileam prope *novam Domum & Huningam* *f*): circa *Friedlingen, Neudorf*. RAIUS Genevæ legit.

Radix profunde depacta. Caulis cubitalis & ultra, brachiatus & diffusus. Folia glabra, petiolata, ad terram semipinnata, pinnis triangularibus, dentatis, ultima latiori, obtusa; ad caulem sessilia, longe elliptica, dentata. Flores in brevi petiolo. Silicula non habet loculos secundum latitudinem sibi adpositos, sed secundum longitudinem impositos. Eorum prior strictior est, obscurius fulcatus; alter rotundus, jugis ferratis percursus. Uterque sæpe fertilis, alias alteruter. Calycis duo foliola recta, duo deorsum gibba. Petala magna, petiolata, emarginata, flava, odorata. Glandulæ quatuor.

Stylus longus, persistens, globulo terminatus. In utroque loculo unicum semen.

BUNIAS LINN. n. 823. species *g*).

ERUCAGO TOURNEF. t. 103.

Fructus echinatus, brevis, quadrilocularis, loculis monospermis *b*).

*§26. BUNIAS filicula tetragonia, alis quatuor emarginatis.

Eruca Monspeliaca, filiqua quadrangula, echinata C. B. *Prodr.* p. 61.

Sinapi echinatum I. B. II. p. 856.

Bunias filiculis tetragonis, angulis bicristatis LINN. II. p. 935.

Icon GESNERI 113.

In Italia quidem, & inter *Bellinzona & Magaden*. Abunde tamen in segetibus circa *Chexbres*, & in *Valesia* circa *Orsieres*, tum in *Valesia inf.*

Caulis brachiatus, ramosus, bipedalis. Folia radicalia petiolata, pinnata, pinnis profunde incisus, triangularibus; ad caulem elliptica, dentata. Flores longe petiolati. Calycis segmenta erecta, deorsum non gibba *i*). Petala lutea, caryophyllea, emarginata, ungue longiusculo *k*). Magna glandula ambit stamen minus, & eminens margo duo majora. Capsula brevis, exasperata, quatuor alis emarginatis percursa, intus in quatuor loculis totidem continens femina. Eorum loculorum aliquis aliquando deficit. Stylus longus, persistens. Semina rotunda, caudata.

TRAPA LINN. n. 157.

TRIBULOIDES TOURNEFORT. t. 431.

Calyx quadrifidus *l*) acutus, fructum continet, & per maturitatem in quatuor *m*) aculeos abit, huic circumpositos. Petala quatuor *n*) subrotunda: stamina totidem *o*) & nectarium coronæ simile *p*). Fructus rostratus *q*), tuba curva, globulo terminata; femine unico, fere ovali *r*).

§27. TRAPA

b) TOURNEF. B.

c) H.

d) F.

e) H.G.

f) *Basl. merk. ed. 9. p. 713.*

g) TOURNEF. E.F.

h) G.

i) C.

k) A.B.

l) C.D.

m) sub F.

n) A.B.

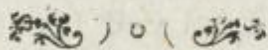
o) C. Quæ sunt stamina quatuor sterilia, quæ Cl. GUSTARD non vidit p. 442.

p) *Oecon. physic. nachricht. t. IV.*

q) TOURNEF. E.E. Conf. WORM. *epist. p. 215.* *r*) H.

527. TRAPA petiolis foliorum natantium ventricosus LINN *Spec.* I. p. 175.
Tribulus aquaticus TRAG. p. 841. MATTHIOL. p. 975. CAMERAR. *Epit.* p. 715. DODON.
Cereal. p. 225. TRIUMPHETT. *indic.* p. 87. 88. *ic.* 2.
- In stagnis *Hiltelingæ* EMANUEL KOENIG s). Inter montem *Beligardum* & *Basileam* I. B.
 In lacu *Tigurino*, circa *Tungen*, & circa *Andelfingen* C. GESNER t). Cl. DICK in
 lacu *Chiavennensi*, in *Ebrodunensi* CHERLER. Ego circa *Gernsheim* ad *Rhenum*
 legi.
- Caulis longe per aquas repit, editque folia pinnata, nervo medio & pinnis tenuissimis,
 linearibus, in conum planum dispositis. Quando nunc aquæ superficiem adtigit,
 edit rosam foliorum ex petiolis subhirsutis patentium, qui, maturefcente fructu, in
 utriculos v) intumescunt. Folia firma, glabra, nervis tamen subtus subhirsutis, rhom-
 boidea, primis duabus lineis integris, ulterioribus ferratis. In centro cespitis flores
 eriguntur x) ex petiolis, dum floret planta brevissimis; in adulta vero stirpe longe
 de aqua adscendentibus, spicamque gerentibus fructiferam. Petala alba.
- Fructus edulis est, inque *Carinthia*, & *Lemovicibus*, annonæ non minimam partem ef-
 ficit, crudus, aut in pulvem coctus, & denique in panem paratus xx). Radices
 venenatas esse lego y).

s) *Basl. merkwiird.* p. 716.t) *Epist.* p. 86. b.v) *TURNER* II. p. 156.x) Eos solos flores fecundos esse, qui sub aqua sunt,
 steriles, qui natant, *acon. phys. abb.* l. c. p. 161.xx) Olim a *Thracibus* *PLIN.* L. XXII. c. 10.y) *THOMSON* *virt of plants known by the soil* p. 298.

I. PLANTÆ PETALODEÆ.

V. MEIOSTEMONES.

SIVE

DIVISIONIBUS FLORIS STAMINUM NUMERUM SUPERANTIBUS.

Staminum ad petala, aut petali segmenta, rationem æqualem, multiplicem, aut submultiplicem, dudum consideravit ingeniosissimus JUNGIUS ^{yy}). Deinde BURKHARTUS stamina in sua ad divisiones floris constantiora esse, quam numerus, sagax vidit, & exemplo Moschatellinæ confirmavit, quæ quatuor & quinque floris divisionibus ludat, numerusque adeo incertus sit; cum tamen staminum duplicata ratio constanter se tueatur. Cui exemplo innumera ^z) addi possunt. Nam in Ilostemonibus, Rubia, Auricula, Gentianis variis, Auriculis, Evonymo vulgatissimum est, in eadem specie, & in eodem denique, ut vocant, individuo, segmenta floris & calycis quatuor, quina, sed etiam sena, septena esse. Cum eo variabili numero constanter etiam staminum numerus pro eadem portione augetur. Imo, quod peculiare magis, in varietate Veronicæ, cum sex essent segmenta floris, tria stamina fuerunt, ut rationem subduplam suam tenerent. Quare Ilostemonum mihi nomen cum natura melius convenire videtur, quam ^{zz}) pentandriarum, tetrandriarum, oligantherarum, quæ nomina a numero, ut magis variribili, sumantur. Comprehenduntur autem Ilostemonum classe varii ordines naturales, qui staminum potissimum vinculo cohærent. Non ut velim Ilostemones omnes ad eandem naturalem classem pertinere: sed quod boni ordinis causa sub eo communi signo plures ordines naturales stare queant.

Meiostemonum cæterum classis non late patet, sed maxima pars naturalis videtur. Omnibus calycis & petali divisio majorem, quam staminum numerum sequitur, sæpe duplum.

I. TETRAPETALÆ DISTEMONES.

FRAXINUS ^a) TOURNEF. t. 343. LINNÆI n. 1160.

ORNUS MICHELI p. 222. t. 503.

& FRAXINUS MICHELI.

Cum in aliis plantis, subinde neque perpetuo petalis destitutis, genus & classis a petalis sumatur, ut in Portula DILLENII, etiam Fraxinum inter petalodeas stirpes repono; etsi nostra species petala nulla fert. Ex vagina bifolia rami florigeri ramosi. In extremo quoque ramulo flos unicus, frequentius androgynus. In eo duæ antheræ crassæ ^b), nudæ, absque calyce, flove. Germen lingulæ simile, ex cordato lanceolatum, tuba recta breviter bicorni ^c). Id abit in compressum, ellipticum fructum ^d), emarginatum, in cujus basi ^e) semen est. Intercurrunt in eodem fasciculo flores mares, similes, sed absque fructu.

In specie alia Italica calyx quadripartitus; petala quatuor linearia ^f); stamina duo; & fructus, ut in priori: eadem est androgyna ^g).

528. FRAXINUS apetala foliis pinnatis ferratis.

Fraxinus MATTIOL. p. 135. CAMERAR. *Epit.* p. 64. PASSÆI *ic. P. alt. t. 60.* BLAKWELL. t. 328. *vulgatior* I. B. I. P. II. p. 174.

Esche CRAMER. T. VIII.

Fraxinus foliis ferratis, floribus apetalis LINN. p. 1509.

β. Folio vario ex albo PLOT. *Natur. hist. of Staffordshire* p. 225.

Varietates habet MICHELI.

Utilis arbor passim in sylvis nascitur, & frequenter plantatur, eo etiam fine, ut terrabilis in præcipiti colle sustineatur.

Arbor recta, fatis excelsa. Folia pinnata, fere sex parium, pinnis in universon ovato lanceolatis, circumferratis. Flores ex gemmis lateralibus ^h), in juniore planta conglomer-

^{yy}) *Phytol.* c. 22.

^z) *Epist. de sex plant.*

^{zz}) LINN. *epist.* p. 4. 5. 6.

^a) Fraxinus teres, pinnato folio, jumentis noxiæ PLIN. L. XVI. c. 13.

^b) MICHELI B. B. TOURNEF. C. D.

^c) Mucronem A. bicornem tubam TOURNEF. E.

^d) MICHELI E. F. TOURNEF. F.

^e) MICHELI F. G.

^f) TOURNEF. K. L.

^g) LINN.

^h) CRAMER.

glomerati, in mori speciem, per ætatem laxantur, & abeunt in racemum ramofum, duplicato pinnatum, semenque fit pendulum, *Lingua avis* simile, ita fructum in officinis vocant.

Semen acre est, & aromatici quid habet, non quidem corticis *i)* peruviani saporis simile, & multo acutiori sapore. Ei veteres vires diureticas, lithontripticas, venereas *k)* tribuebant. In spiritu vini infusum ad hydropem adhibet ILL. V. SWIETEN *l)*. Ad obesitatem corrigendam semen adhibitum dicitur mortem intulisse *m)*. Febrem quartanam sustulisse FLOYERUS testis est. In pleuritide tamen negat TRILLERUS *n)* quidquam profuisse; neque certum est Linguam avis veterum Fraxini fructum fuisse. SERAPIO certe arborem, cujus id semen fit, foliis amygdali describit *o)*.

Cortici tribuuntur vires aperientes, diureticæ, etiam febrifugæ *p)*, ut in pulverem redactus, ad drachmæ pondus exhibeatur *q)*. Paulo alio modo cum radice Gentianæ, triginta granorum pondere utramque, & cum salis Abinthii drachma LENTILIUS *r)* exhibebat. Non tamen nimis huic remedio fiderim, cum alii Cl. viri negent, etiam dupla dosi quidquam effecisse. Pro vulnerario alii, SCHORERI *s)* Helvetii testimonio. Adversus viperæ morsum succus ad uncias quatuor sumtus valuit *t)*, cum tumens tibia una scarificata fuisset; & alia exempla exstant *v)*, ut tamen in altero ægroto ad octo uncias *x)* propinaretur. In venerea lue Argunenses decocto foliorum Fraxini utuntur *y)*. Ligni aqua, quæ ad ignem cærulea stillat, vulneraria est *z)*; tum oleum per descensum paratum *a)*, eodemque oleo pertinacem paralytin sanatam fuisse BORRICHIVS testis est *b)*. Salem essentialem video ad strangurias laudari *c)*, falem etiam vclatilem siccum dat *d)*.

Celerrimi cæterum incrementi arbor est, quod circulorum major distantia demonstrat *e)*. Ad temones, & lancearum hastilia ob rectitudinem aptissima est. Etsi non videtur, durissimum tamen lignum habet, cujus vis, qua ponderibus resistit, sit ad eandem in quercu vim, ut $19\frac{17}{135}$ ad $15\frac{405}{2778}$ *f)*. Americana species altior, ad malos 60. pedum sufficit *g)*. Etiam eleganter venosa reperitur *h)*. Ovibus folia gratissima sunt.

Etiam tinctoria est. Farina coquitur cum Sabina sylvestri, additur filum, & 14. diebus noctibusque una maceratur. Tunc exterior cortex Fraxini coctus cum aqua, & per biduum relictus, coquitur cum filo *i)*, & aliquanto post de decocto eximitur. Ita nascitur color cæruleus.

Fraxini in calidis regionibus gummi est, quod Manna vocatur: etsi enim rorem esse cælestem putes *k)*, quod etiam Larix similem Mannam fundat, & dulcem in Juglandibus succum, inque Quercubus sæpe de foliis legerim, tamen Fraxini proprium succum esse *l)* ostenditur, quod & sponte de arbore sudet *m)*, & cantharidum morsus sequatur *n)*; & incisa arbore obtineatur *o)*, quale quid de rore cogitari nequit; & quod demum etiam de arbore linteo tecta Manna prodeat *p)*. Ea Manna melli similis, in spiritu vini solubilis *q)*, notissimum & mite est catharticum, cujus duas uncias sumere oportet.

II. MONOPETALÆ DISTEMONES.

JASMINUM TOURNEFORTII t. 368. LINNÆI n. 17.

Calycis segmenta quatuor *r)*, quinque *s)*, octo, capillaria, ex brevi tubo. Tubus floris cylin-

i) FLOYER. *pharmac.* p. 133.

k) RHAZE V. c. 52.

l) Apud CRANZ. II. p. 35.

m) CARDAN. *subtilit.* L. VIII. de SANCTIO Hispaniæ Rege.

n) *Dispens.* I. p. 373.

o) c. 216.

p) HELWIG. *de Quinquin. Europ.*

q) VAUGHAN apud ALLEN. BERGIUS *forssk* 1755. p. 6.

r) p. 249. 250.

s) KIRCHER. *magnet.* p. 138.

t) AMATUS L. I. *cur.* I.

v) PEYBOUX *obsl.* p. 66.

x) *Journ. de medec.* ann. 1757.

y) GMELIN. *It.* II. p. 73.

z) LEDER *Eph. Nat. Cur. Dec. II. ann. 6. obsl. 66. Dec. III.*

ann. 8. *obsl.* 127.

a) *Eph. Nat. Cur. Dec. II. ann. II. obsl.* 178.

b) HERMET. *Egypt. Sapiens.* p. 376.

c) TABLET. *Journ. de Trevoux* ann. 1710. m. Septembr.

d) HRNKEL. *Flor. Saxon.* p. 299.

e) LINN. *skonka resa* p. 29.

f) MUSSCHENBROECK. *Cohæsio corporum* p. 629.

g) DOUGLAS II.

h) SCHARMER *holzsp.* p. 109. 110.

i) LINDER. *Färgkonst* p. 63.

k) In omnibus fruticibus Mannam fuisse COSTÆUS *It.*

QUIQUERAN *Laud. Provinc.* p. 49. In alia arbore

PERFICA OTTER. I. p. 197.

l) PAMPHILUS HERILACIUS *de aqua cadent. & atber.*

p. 82. COSTÆUS C. A. V. BERGEN *lap. hyd. medic.* p. 18.

m) LABAT. BARTHOL. *ibid.* FERRARI apud DONZELLINUM

p. 265. 266. BOCCONE *mus. di ff.*

Du HAMEL *arbr.* p. 150.

n) MAGNENUS *Manna c. 1.* ROBINSON. *Phil. Transf.*

n. 349.

o) BARTHOLIN. *util. peregr.* p. 22. L. A CAPUA II. p. 66.

Du HAMEL *ibid.* LABAT. V. p. 218. 219. *Phil. Transf.*

n. 495. FERRARI. BOCCONE.

p) COSTÆUS in MEV. p. 326.

q) NEUMAN. edit ZIMMERM. p. 919. 920.

r) TOURNEF. sub A.

s) IDEM D. E.

M m m

cylindricus, gracilis *t*): segmenta patula quatuor, aut quinque *v*) in nostra, in Arabica specie ad octo usque & quatuordecim *x*). Constanter stamina duo in tubo floris latent, longis antheris: tuba clavata, ex apice fissilis. Fructus est bacca ovalis *y*), bilocularis, disperma.

*529. JASMINUM foliis oppositis pinnatis LINN. I. p. 9.

Jasminum vulgatum, LOBEL. ic. II. p. 105.

Jasminum album TABERNEMONT. p. 886. BLAKWELL. t. 13.

Exotica utique planta, sed cum nostro climate consuevit, & circa *Chiavennam* passim ex rupibus erumpit.

Nostro caulis infirmus, sepedalis. Folia fere septena, ex ovatis argute lanceolata, impari majori. Flores solitarii albi, calyce quadrifido & quinquefido: calycis capillaria segmenta.

Odor gratus, & proprius.

Oleam omitto, etsi in Helvetia transalpina abunde colitur.

LIGUSTRUM TOURNEF. t. 367. & BLAKWELL. l. c.

LINNÆI n. 18. & omnium auctorum.

Calyx brevissimus, campaniformis, quatuor denticulis brevibus *a*). Flos tubulo cylindrico *b*), sed brevi, divisus in quatuor segmenta lanceolata *c*). Stamina de tubo floris eminentia *d*). Bacca sphaerica *e*), in qua quatuor semina dimidii ovi facie *f*). Intercurrunt flores quinquefidi *g*). Tuba bifida.

530. LIGUSTRUM MATTHIOL. p. 170. BLAKWELL. t. 142. MILLER t. 162.

Hartriegel CRAMER *forstwesen* t. 42.

Variat foliis ternis, foliis auratis, fructu albo *h*).

In sepibus & sylvis ubique.

Frutex sepedalis, ramis & foliis conjugatis, ellipticis, glabris, nitidis, ramis flexilibus.

Flores ex alis foliorum racemosi, albi, bacca & semina nigra.

Folia amara sunt: infusum nauseosum est *i*), & adstringit. Gargarisma cum foliis paratum adhibetur in aquosa angina *k*): lotio ad dentes ex scorbuto caducos: decoctum *l*) adversus gonorrhœas injicitur. Oleum adhibetur, in quo flores infusi *m*) ad solem contabuerunt, & aqua destillata ad fissuras linguæ commendatur *n*).

Ex baccis varii colores parantur, niger primum, deinde cum spiritibus acidis, sale Glauberi, & spiritu salis ammoniaci, ruber: cum urina purpurascens, cum vitriolo martis viridis *o*). In Belgio *p*) his baccis vinum reddunt rubicundius.

Lignum prædurum, torneatoribus non inutile.

SYRINGA LINN. n. 22.

LILAC TOURNEFORTII t. 372.

Calyx campaniformis, denticulis *q*) brevibus, paulum inæqualiter incisus. Floris tubus cylindricus *r*): segmenta quatuor *s*) ovata, cavula. Stamina duo, intra tubum floris, ut antheræ ad fauces pertingant: filamentis longiusculis, sed ad tubum floris adnatis. Tuba clavata, bicornis *t*). Fructus fuscus, ovato lanceolatus *v*), bilocularis. Semina duo ovata, tenui membrana marginata *x*).

*531. SYRINGA foliis ovato cordatis LINN. I. p. 11.

Icon GESNERI *lign.* 178.

Syringa flore caruleo CLUS. *hist.* p. 58.

Perficæ

f) A.B.C.

g) A.B.

h) LAMBERT. *voyag.* p. 27.

i) TOURNEF. F.I.K.

k) D.

l) C. BLAKWELL. C. C.

m) TOURNEF. B. BLAKWELL. f. 3,4,5,6,7,8.

n) BLAKWELL. f. 2,3,6,7,8. TOURNEF. B.B.

o) TOURNEF. F.G.

p) H.

q) B.

r) Gen. TSCHUDI apud BUCHOZ *Tournef. Lothar.* p. 208.

s) K. *svensk. vetensk. bandl.* 1763. tom. 3.

t) In angina KOLBE *Cap de bonne esperance* II. p. 149.

u) WRISCH. *medicin.* p. 35.

v) *Eph. Nat. Cur. Dec. I. ann. IV. V. append.*

w) GABELCHOFFER.

x) *Fränk. anmerk.*

y) *Oecon. Societ.* 1766. II. p. 153.

z) TOURNEF. D.

aa) B.

bb) A.A.

cc) C.

dd) E.F.

ee) L.M.

Perficæ esse originis ex inventoribus credas. Nunc nobiscum ita consuevit, ut non in sepibus folis, sed in aspera sylva montosa prope *Montru* ultra templum eam inveni-
nerim. *En Chamblande* secundum rivum.

Arbuscula decempedalis, ligno fragili. Folia conjugata & unciata, cordis forma, sed
acumine protractiori. Flores racemosi, dilute ex purpura violacei, in brevibus
petiolis.

Odor florum gratus, sapor omnium partium amarissimus, & ingrâtissimus.
Destillata dat oleum odore pene ligni Rhodii, ad drachmam ex libra γ .

VERONICA TOURNEF. t. 60. LINN. n. 25.

Calyx profunde quadrifidus *a*), duobus foliis sæpe majoribus. Flos brevi tubo, in ple-
risque brevissimo *b*), segmentis quatuor ovato lanceolatis *c*), quorum imum minus
est, supremum maximum, reliqua medio modo se habent. Stamina duo *d*), de
floris tubo eminentia. Tuba simplex. Fructus bicollis *e*), bilocularis *f*), septo
divisus. Nectarium glandulosum ambit germen Veronicæ.

O R D. I.

VERONICÆ, EX ALIS FOLIORUM RACEMOSÆ.

§ 32. VERONICA foliis lineari lanceolatis, racemis ex alis paucifloris *Catalog. Gotting.* p. 236.

Anagallis aquatica, angustifolia, scutellata C. B. *Prodr.* p. 119.

Anagallis aquatica, angustifolia L. B. III. p. 791.

Veronica aquatica, angustifolia RIVIN. *monopet. irreg.* t. 96.

Icon OEDERI t. 209.

β . Foliis ovato lanceolatis ROSEN. *obs.* p. 3. quam in agro Cellensi vidi.

$\alpha. \beta$. *Veronica racemis lateralibus, pedicellis pendulis, foliis linearibus integerrimis* LINN. p. 16.

Bernæ non rara in *Gyrenmoos*: in torfaceis, in *Löhr*. Supra *Augustam* *g*) & *Friedlingen*
LA CHENAL. Biennæ in fossis *aufm Pasgart* prope lacum. Circa *Altdorf*, &c.

Caulis procumbens per intervalla radículas edit; deinde erigitur. Folia plerumque gra-
minea, angusta, acute lanceolata, rariter ferrata. Petioli longi, ramosi, racemus
laxus: flores pauci & exigui, ob debiles petiolos pene penduli: segmenta majo-
ra, roseis lineis picta, minus album. Fructus cordiformis latior, emarginatus,
planus, polyspermus.

§ 33. VERONICA foliis lanceolatis, ferratis, glabris, ex alis racemosa.

Berula major TABERNEMONT. p. 719.

Anagallis aquatica folio oblongo, ceruleo major L. B. II. p. 791. & minor *ibid.*

Beccabunga minor RIVIN. t. 100.

Veronica racemis lateralibus, foliis lanceolatis, ferratis, caule erecto LINN. I. p. 16.

In fossis abundat.

Caulis, ut in priori, fluitans, cavus, per intervalla fasciculos radicularum emittit *h*).

Pars caulis erecta, foliosa est & florifera. Folia conjugata, caulem latiusculis ba-
sibus amplexa, ex ovatis lanceolata, acute circumferrata, glabra & tenera. Racemi
in longis petiolis erecti, multiflori. Flos exiguus: segmenta majora triangularia,
carnea, venis coccineis picta, imum carneum purum. Fructus bicollis, tumidior,
magis cordiformis, polyspermos. Semina minutissima *i*).

§ 34. VERONICA foliis ovatis, ferratis, glabris, ex alis racemosa.

Hydropiper DORSTEN. p. 155.

Anagallis aquatica BLAKWELL. t. 48. bene, & cum caractere.

Beccabunga RIVIN. t. 100.

Varietas minor & major BAUHINORUM huc pertinet.

Veronica racemis lateralibus, foliis ovatis, planis, caule repente.

β . Flore albo BLAIR. *Dec.* p. 25. PLOT. *Oxfordsb.*

In rivis abundat, in purioribus etiam potissimum.

M m m 2

A priori

y) WEISSMAN. *Eph. Nat. Cur. Cent. VII.* obs. 88.

a) TOURNEF. C.C.

b) B.

c) A.A.

d) CAMERAR. *epist.* 56.

e) TOURNEF. F.

f) F.

g) *Basl. merkwürd.* XX.

h) SEBA *thes.* I. t. 2. f. 5. in sequente.

i) Conf. in sequente TREW. ad BLAKWELL.

A priori differt foliis ovatis, solidioribus, floribus majoribus, saturate cæruleis *k*). Saponacea est, sed mitis, aquea, primo vere edulis *l*), & in acetaria recepta *m*). Scorbuto non recusem convenire, quando cum inflammatione conjungitur *n*). Cum Cochlearia etiam succus utiliter miscetur, quando malum calidum est, & maculæ adparent. Succus copia magna sumi potest, ad quatuor uncias. Cum præterea aliquid habeat adstringentis potentia, ad resolvenda viscerum coagula, ad ipsam adeo profunde radicatam podagram a BOERHAAVIO laudata. Externo usu *o*), in ficitate faucium succus valet; & pro tota planta vulneraria habetur, adque inflammationes & oedemata imponitur. Sal falsus est, aqua subacida *p*).

Beccabungæ a MORISONO ad Veronicas reductæ sunt: mallet separare Cl. GUETTARD *q*).

*535. VERONICA foliis hirsutis, nervosis, sessilibus, cordatis, lanceolatis, ferratis, floribus racemosis, longe petiolatis *It. Helv. II. n. 26.*

Veronica maxima LUGD. p. 1165.

Veronica pratensis, omnium maxima BUXBAUM. Cent. I. t. 34.

Veronica racemis lateralibus, foliis cordatis, rugosis, dentatis, caule stricto LINN. II. p. 18.

In Helvetiæ sylvis umbrosis frequens; Bernæ imprimis in sylva Wylerholz: circa Burgdorf, in monte Pinzberg: in ascensu montis Falconarii: circa balneum Weissenburg: in valle Emmenthal. Circa Werdenstein, Wesen, Altdorf, Thermas fabarias, Curiam LA CHENAL. Inter Arau & Solothurn, propius priorem urbem. A Panvers de Courtelary GAGNEBIN. In monte Muteto versus Schauenburg LA CHENAL.

Caulis durus, erectus, tripedalis, ramosus. Folia ima subrotunda, subhirsuta, circumferrata: superiora longe acuminata, Urticæ majoris. Racemi longi, numerosi, stipulis pleni, petiolis floribus prælongis, calycibus minimis. Flos in majori planta parvus, carneus, cæruleis venis pictus. Fructus compressus, ex ovato cordatus, polyspermos.

A frequente differt foliis longioribus & longius acuminatis *r*).

536. VERONICA foliis cordatis subrotundis, hirsutis, nervosis, ex alis racemosa.

Chamedrys DORSTEN p. 77. b.

Chamedrys spuria latifolia I. B. III. p. 286.

Veronica pratensis latifolia RIVIN. t. 94.

Veronica racemis lateralibus, foliis ovatis, sessilibus, rugosis, dentatis, caule debili LINN. I. p. 17.

Nihil vulgatus in sepibus & pratis.

Caulis durus, teres, ex superiori parte brachiatus. Folia in universum similia, hirsuta, nervis subtus conspicuis, circumcrenata. Sed ima breviora, retusa, superiora majora longius acuminata sunt, & cordata, debiliora quam sequenti. Calycis segmenta inæqualia. Flos saturate cæruleus, venosus, ungue albo, dentato. Fructus cordis forma latior, polyspermos. Semina ovata. A priori, cui magis, quam reliquæ Veronicæ, similis est, differt foliis brevioribus, racemis minus laxis, stipulis multo majoribus, & calycibus, & floribus: foliisque demum pene amplexicaulibus.

Hoc *Teucrium spurium* BEROLINENSIBUS Dec. I. Vol. II. n. 1. quod vetant in medicinam recipi.

537. VERONICA foliis cordatis, retusis, nervosis, ferratis, racemis longissimis *It. hercyn. n. 20.*

Chamedrys vulgaris mas FUCHS p. 871.

Teucryi IV. species III. CLUS. *hisor.* p. 349.

Veronica spuria angustifolia I. B. III. p. 285.

Veronica montana RIVIN. t. 95.

Veronica racemis lateralibus longissimis, foliis ovatis, rugosis, dentatis, obtusiusculis, caule erecto LINN. II. p. 16.

Flore pleno Gen. de SAUSSURE à la Bastie.

Non rara in pascuis montosis, & ad vias; in Gubernio Aquilejensi inter Roche & Aigle: sub Chamoseire: supra Neuenstatt. Circa Mathod: in monte Ariffoulaz. Circa Ther-
mas

k) BLAKWELL.

l) EHRHARD. T. IV. p. 177.

m) SCHREBER. Saml. III. p. 31.

n) BUCHWALD p. 46.

o) Eph. Nat. Cier. Cent. X. obs. 43.

p) GEORGI III. p. 161.

q) Mem. de 1746. p. 606.

r) GOUAN. flor. M. p. 11.

mas *Leucenses*. A *Pierabot*: supra *St. Aubin*: à la *Charbonnière*; inter *Sonvilliers* & *S. Imier* &c.

Huic caulis durior quidem, tamen frequentius procumbit, ramosus idem, pedalis. Folia omnia similia, acute ferrata, solidiora, hirsuta, vulgo cordata, brevia, sessilia magis & amplexicaulia, superiora angustiora. Racemus multo densior & magis multiflorus, quam præcedenti, in prælongo petiolo: flos cæruleus, speciosus, supremo segmento pulcherrimo, obscure lineato. Fructus ex ovato cordatus, emarginatus, polyspermos. Semina plana.

Hoc est *Teucrium verum Berolinensium* s), cujus usum diæticum theæ jubent substituere. Habet aliquid adstringens. Olim ad viscerum obstructions, ad cacochymiam & chlorosin LOBELIUS laudaverat. Nuper ad febres intermittentes datum fuit t). Recte JUNGIUS a vero *Teucro* separavit.

Non distinguo latiore varietatem β. quam etiam ex Sibiria habeo, foliis subrotundis, cordatis. *Teucrium I.* CLUS. *Pann.* p. 613.

538. VERONICA foliis imis ellipticis, dentatis, supremis linearibus, ex alis racemosa.

Chamaedrys spuria minor, angustifolia C. B. *Prodr.* p. 117. I. B. III. p. 287.

Veronica angustifolia minor RIVIN. t. 95.

Teucro IV. tertia species CLUS. p. 349. quam prostratam vocat LINNÆUS, & separat n. 22. racemis lateralibus, foliis ovato oblongis, serratis, caulibus prostratis I. p. 17.

Reperi Basileæ inter *S. Margret* & *Portam lapideam*: in pratis & supra *Iffingen*. Circa *Bruggligen* GAGNEBIN. RAJUS Genevæ, & ex Italia habeo, & circa *Pleß* legi. Flore albo & rubro ludit. Utique procumbit, & folia habet angustiora, elliptica, demum linearia, racemum minorem, & florem exiguum. Calycis folia valde inæqualia.

Dubito num vere diversa sit, nam soliditas, & dentata ora foliorum convenit, totusque habitus, & gradus habeo intermedios, per quos species 537. & 538. uniuntur.

539. VERONICA caule procumbente, foliis hirsutis, cordatis, retusis, racemis paucifloris.

Abysson montanum COLUMN. *Ephras.* p. 288.

Veronica procumbens RIVIN. t. 93.

Veronica racemis lateralibus paucifloris, calycibus hirsutis, foliis ovatis, rugosis, crenatis, petiolatis, caule debili LINN. I. p. 17.

Non vulgaris. In sylva *Bremgarten* prope Bernam Cl. LA CHENAL. Circa *Monbelliard* D. CHATELAIN. Gottingæ frequens.

Caulis totus prostratus, cubitalis. Folia longe petiolata, ovata, obtusa, crenata, longis pilis hirsuta, subtus fere rubra. Racemi pauciflori, vix sexflori, longis petiolis. Calyx hirsutus: petalum subcæruleum: segmenta in fine alba. Fructus planiusculus, compositus ex duobus circulis compressis. Uterque locus tetraspermos: semina plana, ovata, hilo incisa v).

540. VERONICA caule decumbente, foliis scabris, petiolatis, ovatis, ex alis racemosa.

Veronica CAMERAR. *Epist.* p. 461. RIVIN. t. 93. [ramus]

Veronica mas FUCHS. p. 166. BLAKWELL. t. 143.

Veronica spicis lateralibus, pedunculatis, foliis oppositis, caule procumbente LINN. I. p. 16.

Ludit etiam cæruleo flore & pleno SENKENBERG. *lil. convall.* p. 10. Rarum est, flores difformes plenos reddi x); sed *Veronica* modice difformis est.

Nihil frequentius in sylvis, & ad oras clivorum.

Caules procumbentes, duri, cespitosi. Folia firmula, sicca, hirsutis subaspera, ovata, crenata. Petioli ex alis foliorum racemosi, longi; racemi densi, spicis propiores. Calycis segmenta duo majora. Flores aut cærulei pallidi, venis roseis & cæruleis, aut albi rubellis venis, aut toti albi. Fructus cordiformis, compressus, polyspermos. Semina subrotunda.

Planta amara, herbacea, ingrati saporis, adstringens: ut decoctum inspissatum cum vitriolo y) atramentum det. In *Veronica* succo sal marinus est. Habetur pro medicamento vulnerario z); tum ad plagas violente illatas; tum ad pectoris morbos;

ad

z) *Act. med.* I. vol. 2. n. 5. Conf. *Bresl. Saml.* 1718. m.

x) CAMERAR. *sex plant.* p. 32.

y) *Fränk. anmerk.* VI. p. 136.

y) HOFMAN.

w) *Catal. Hort. Gotting.* p. 235.

z) Cervum *Veronica* sibi medelam adtulisse, TRAGUS *apodix Germ.* p. 303.

ad expectorationem promovendam a) ; ad pulmonum ulcera b). Ipse certe vidi infusum theiforme in suffocationibus nocturnis catarrhalibus usui fuisse. Ad fistulas lacrimales alii c). Infusum loco theæ magnis cum laudibus FRANCISCUS d) commendavit, ut tamen pars earum laudum ad aquam calentem pertinent e). Debiliter balsamicum est f). Ex ejus usu materiem instar spermatis ranarum g) decessisse testis existat. Aquam parum virium habere crediderim, etsi sunt, qui ea sola ulcera vetusta consolidata fuisse scripserint h). Est autem in ea planta balsamica aliquid suaveolens, quod halitu fragrante i) se prodit, dum tinctura spirituosâ exhalat. In cineribus sal marinus est.

541. VERONICA caule nudo, foliis ovatis serratis, racemo paucifloro.

Teucrium minimum CLUS. *hiff.* p. 350.

Chamedrys alpina hirsuta C. B. *Prodr.* p. 117.

Veronica parva saxatilis, cauliculis nudis RAI *syll. exter.* p. 261. PLUKNET. *mantiss.* p. 186. t. 114. f. 3. SCHEUCHZER. *It. I.* p. 51.

Veronica alpina pumila, caule aphylo BOCCONE *Mus. di pient.* p. 17. t. 1. § 9.

β. Cauliculis foliosis PONTEDER. *Antholog.* p. 268.

Veronica corymbo terminali, scapo nudo LINN. *I.* p. 14.

In alpebus frequens. *Neuenen, Stokhorn, Chapuis, Ansez, Enzeinda, Tavernas, Richard.* Nascitur etiam in monte *les Martinets, Prapioz, Fouly, Jemmi, St. Bernhard, Speluga,* montibus super vallem *Kienthal.* In altioribus montanis etiam legi, in monte *Dolaz & Thuir.*

Caulis procumbens, per intervalla radículas exigit, rosasque fundit foliosas, in orbem sparsas, non tamen ex eodem caulis circulo, sed alia aliis altius nata. Cauliculus aphyllus, præter stipulas sub floribus exiguas, trientalis, erectus, terminatus racemo paucifloro, ad septem flores. Folia subrotunda, crenata, non dura, longiusculis pilis hirsuta. Calyx ovato lanceolatus, hirsutus. Flös inelegans, cæruleus, venis pictus obsolete, valde caducus. Fructus cæruleo tinctus, grandis, ovatus, sed emarginatus, bicollis, polyspermus.

II. VERONICÆ SPICATÆ.

VERONICASTRUM HEISTER.

Plant. hort. Helmst. 1730.

Flores in spicam densam congesti, nullis foliis distinctam. Nonnullis tubus floris longior, & fructus.

542. VERONICA foliis ellipticis serratis, conjugatis, floribus spicatis.

α. Spica unica.

Veronica spicata minor C. B. *VAILLANT.* t. 33. f. 4. flore tristemone.

Veronica spicata foliis *Veronica officinarum* DILLEN. *Eph. Nat. Cur. Cent. V. VI. obs.* 38. t. 11.

Veronica spicata, angustifolia SCHEUCHZER. *It. II.* p. 143. *It. VI.* p. 463.

Icon OEDERI t. 52.

Veronica spica terminali, foliis oppositis, crenatis, obtusis, caule ascendente simplicissimo LINN. *I.* p. 14.

β. Spicis pluribus.

Veronica major angustifolia [ut puto] CLUS. *Pannon.* p. 619. 627.

Quæ unicam spicam habet, passim provenit in herbosis macilentis, inter *Valeire & Moncharans.* Prope *Roche* supra scaturiginem *le Furet: à la Marbrière:* circa arcem *S. Triphon.* In *Valesia* ad vias: *Biennæ auf der Passgardfluh.* Circa *Bonneville, Neufchâtel:* in *Rhætia,* in valle *Lepontia,* circa *Bellinzonam.* *Basileæ* in sylvula ad *Neubaus,* versus *klein Huningen.*

Majorem ramofam, multis spicis, unice circa arcem *S. Triphon* reperi, versus facellum. Radix lignosa, repens. Caulis lanuginosus, erectus, plerumque non ramofus, & spica unica terminatus; tamen & ex omnibus alis ramofus visus. Folia dura, sicca, firma, subhirsuta;

a) F. HOFMAN. *BUCHWALD.* p. 287. *BOERHAAVE Bres-*

b) HOFMAN. *Veronic.* *BUCHWALD.*

c) S. YVES.

d) *Veron. theiz,* tum F. HOFMAN.

e) IDRM.

f) CARTHEUSER.

g) F. HOFMAN.

b) S. PAULI *Quadrupart.* *Eph. Nat. Cur. Dec. II. n. 3.*

obs. 166.

i) CARTHEUSER. *mat. med. II.* *Analylin* etiam HOFMANUS dedit.

*Veronica foliis ovatis
floribus in summo*

*crenatis fructu ovali
caule purpurascens.*

*Saxifraga foliorum
spica longa*

*limbo cartilagineo
purpureo crocea.*

Ch. W. Schum. del. C. 174.

J. B. Schum. sculpsit. Tab. 174.

22

f. 2.
Veronica alpina
floribus congestis
calicibus hirsutis
foliis subrotundis
subhirsutis modice
ornatis.

f. 1. *Veronica alpina* Bellidifolio hirsula.

Tab. XV. pag. 235.

C. F. Weibull del. G. G. G. sculp.

ta; ima ovata, aut elliptica, circumferrata; superiora acutiora. Spica longa & gracilis, flores cærulei, pulchri, breviter petiolati. Calycis segmenta hirsuta, ovato lanceolata, brevia. Floris partes acutiores. Tubus longior. Fructus transversim latus, emarginatus, polyspermos.

543. VERONICA caule simplici paucifloro, foliis scabris, ovatis, ferratis, spica pauciflora t. 15.

Veronica alpina, Bellidis folio hirsuto C. B. Prodr. p. 116. SCHEUCHZER. It. I. p. 51.

Veronica corymbo terminali, caule ascendente diphylo LINN. I. p. 15.

In alpihus fere editioribus Gotthardo, Furca: etiam in Enzeinda & Javernaz legi. Nascitur etiam in Martinets, Prapioz, Serin, Dent de midi: montibus supra vallem de Bagnes, M. Fouly, Herbagere, Salanfe, Simplon, S. Bernhard, Speluga, Fracto.

Caulis procumbens, per intervalla radicans, inde erigitur, dodrantalis, durus, lanuginosus, non ramosus. Folia ad terram congesta, ad caulem unici paris, duorumve, dura, scabra, hirsuta, ovata, ferrata, etiam acuminata: summo in caule racemus florum sex, septemve, ad duodecim. Calyx hirsutus, ovalis: stipulae magna, ovata. Flos cæruleus, non maximus. Fructus permagnus, hirsutus, ovatus, brevior, quam paulo priori speciei, bicollis, emarginatus. Semina plurima, plana, reticulata.

Multa habet n. 544. similia, differt foliis ad caulem paucis, habitu duriori, racemo congesto.

544. VERONICA caule simplici, foliis ovatis, glabris, subferratis, spica pauciflora t. 15. f. 2. & Comm. Lit. Nor. ann. 1732. p. 300.

Teucrium Etscherianum CLUS. Pannon. p. 616. absque icone.

Veronica alpina, cærulea, Bellidis folio, non ita crasso, vix crenato, caule folioso BURSER. Aët. Stec. p. 508.

Veronica quedam foliis glabris SCHEUCHZER. It. IV. p. 342.

Veronica caule floribus terminato, foliis ovatis, crenatis LINN. Flor. Lapon. n. 7. t. 9. f. 4.

Icon OEDERI t. 16.

Veronica corymbo terminali, foliis oppositis, calycibus hispida LINN. p. 15.

β. Flore albo Montagne de la Pierre Valesiæ.

In alpihus lapidosi pascuis ubique.

Caulis humilis, trientalis & ultra, simplex, subhirsutus. Foliorum paria pluscula, ex ovatis rotunda sunt, aut leviter hirsuta, aut glabra *), crenis aut nullis, aut paucis, cæterum teneriora, quam adfinibus. Spica brevis, florum octo, ad duodecim, mista stipulis ovato lanceolatis. Petioli aliquot linearum. Calycis folia obtusa, hirsuta. Flos parvus, non pulchre cæruleus, segmentis subrotundis, parum inæqualibus. Fructus cordato longior, emarginatus, polyspermos. Vidi plantam calviam, ut Beccabunga.

III. FLORIBUS PER ALAS SPARSIS,

IN PETIOLIS UNIFLORIS.

545. VERONICA caulis fruticosis, declinatis, foliis glabris, ellipticis, dentatis, floribus in vertice confertis, petiolatis t. 16. Comm. Nor. 1734. p. 243.

Veronica III. CLUS. Pannon. p. 620. 621. bene, sed flores dicit cæruleos.

At hæc potius Veronica petraea sempervirens SCHEUCHZERI It. V. p. 428. in Pilato monte lecta, etiam PONÆ Ital. p. 179.

Veronica corymbo terminali, foliis lanceolatis, obtusiusculis, caulibus fruticosis LINN. I. p. 15.

In lapidosi subalpinis & montanis Helvetiæ passim. In alpihus quidem super Portvaley, Fouly, Darbon, Prapioz, Serin, la Varaz &c. In monte Baldo. In subalpinis circa balneum Weissenburg, indeque per vallem Simmiam, & Sanensem ad rupes, ut inter Combe & Chateau d'Oex: in valle Urfaria, un die obere Quelle balneorum Leucensium.

Pulchra planta, ex perenni radice multos caules inclinatos & procumbentes profert, teretes, duros, subhirsutos, dodrantales, non ramosos, nisi ad terram. Folia ad terram conferta, neque rara ad caulem, superne majora, ovata, glabra, laurina, rarer ferrata. Flores quidem in summo caule frequentiores, ex foliorum tamen aliis longe in petiolis non brevibus proveniunt, calyce subhirsuto, lanceolato, petalo

N n n 2

carneo

*) Conf. Emml. I. p. 48.

carneo, lineis purpureis picto, segmento imo pallidiori, non venoso, minimo. Fructus subhirsutus, ovatus, compressus, non emarginatus, polyspermos, quatuor valvis acutis diffilit.

β. Humiliori statura, magis multicaulis; flore pulchre cæruleo, calyce glabro, caule plerumque erecto, foliis rotundioribus.

Veronica serpyllifolia omnium minima PON. Bald. Ital. p. 181.

Veronica saxatilis L. B. III. p. 284. bene. RAI *Syllog. exter.* p. 261. &c.

Veronica alpina fruticans, serpylli folio longiori PLUKNET p. 384. t. 232. f. 5. ovario bifido, forte & f. 6.

Veronica alpina frutescens SCHEUCHZER. It. I. p. 51. It. VI. p. 462.

Alpina, non rara. In *Chapuisse, Enzeindaz, Jeman, la Varaz, Richard, Gotthardo.* In *Rösselina, Speluga.* Etiam in Jura monte.

Discrimina dedi, vix tamen ausim separare D).

Hujus plantæ varietatem insignem habeo, lectam in monte *d'Arbignon*: flore non mutato, sed foliis per oram profunde incisus, varie & eleganter, crispis, ut sui esset dissimillima m).

§46. VERONICA caule recto, foliis ovatis, glabris, crenatis, petiolis ex alis unifloris, brevissimis.

Veronica pratensis DODON. p. 41.

Veronica femina quibusdam, alius Betonica Pauli L. B. III. p. 285. bene.

Veronica erecta sylvestris RIVIN. t. 93. laxo habitu.

Nonne etiam *Veronica minima repens* EJUSD. t. 97?

Veronica racemo terminali, subspicato, foliis ovatis, glabris, crenatis LINN. p. 15.

β. Ejus varietas, & vulgo ad vias, & in alpinis *Valesianis Foully*, non infrequens, habitu altiori, foliis majoribus, rotundis, cætera similis, flore parvo, saturate cæruleo n).

Ea est *Veronica pratensis Nummularie folio, flore cæruleo* SCHOL. BOTANIC. PLUKNET. p. 384. t. 233. f. 4.

Veronica repens Nummularie folio DILLEN. *Cat. Gieß. nov. spec.* p. 67. Ubi satis intelligas non vere differre.

Vulgaris illa prior in pratis, & ad vias ubique provenit.

Caulis procumbit, & per intervalla radices agit, inde erigitur, durus, femipedalis, non ramosus, nisi prope radicem. Folia glabra, laurina, ovata, rariter ferrata, pauca, ut magna per intervalla caulis nudus sit. Cæterum ima conjugata, superiora alterna sunt, ut in omnibus, quæ sequentur, *Veronicae* speciebus. Flores ex alis foliorum, in petiolis, linea non multo longioribus. Calycis folia ovata, glabra, inæqualia, magna. Flos exiguus; tribus segmentis superioribus majoribus, lineatis. Supremum cæruleum; duo proxima ex cæruleo pallida: imum album purum. Fructus cordiformis, latior, cum hilo, qua sola nota abunde ab *alpina serpylli folia* separet. Semina parva, ex ovatis acuminata, numerosa. Vidi flores trifidos.

Pro officinali specie habet Cl. PULTNEY o).

*§47. VERONICA floribus solitariis, pedunculatis, foliis ovatis, glabris, crenatis, caule subpiloso LINN. I. p. 19.

Veronica minima, Clinopodii minoris folio glabro, romana BOCCHNE *Mus. di piant.* p. 29. t. 102. VAILLANT. p. 201. t. 23. f. 3. optime.

Veronica erecta, Acini folio glabro &c. DILLEN. *append.* p. 39.

Misit Cl. GAGNEBIN, loci oblitus sum.

Caulis hirsutus, erectus, femipedalis, etiam dodrantalis. Folia petiolata, paulum ferrata: flores pauci, in pedicillis hirsutis, trilinearibus, exigui, segmentis floralibus cæruleis, lineatis; inferiori albido, angusto p). Fructus pene bigemellus, profunde incisus. Calyx subhirsutus, ovatus, obtusus.

A sequente, cui cætera similis est, differt longis florum petiolis, a *Chamædryfolia* caule duriusculo, erecto. Cum ista tamen flore & fructu, & denique foliis valde convenit.

§48. VERONICA caule erecto, foliis ovatis, subhirsutis, dentatis, petiolis brevissimis.

Alysson COLUMN. *Φυτοβαρῶν* p. 27. 28.

Alfina q) serrato folio, hirsutiore, floribus & loculis cauliculis adherentibus L. B. III. p. 267.

Veronica floribus solitariis, foliis cordatis, incisus, pedunculo longioribus LINN. I. p. 18.

Nihil frequentius in pratis & hortis.

Cauliculi

l) *Emend.* I. n. 179.

m) *Emend.* III. n. 225.

n) *Emend.* I. n. 178.

o) *Catal. plant. Leicester.* p. 807.

p) DILLEN.

q) Ab *Alfina* separari debere sensit JUNGKUNN: separavit MORISONUS *praesud.* p. 392.

Cauliculi dodrantes, erecti, non ramosi, nisi ad terram. Folia ad terram multa, ad caulem pauca, sessilia, breviter ovata, uno, alterove dentium pare incisa, subhirsuta. Flores in petiolis calyce brevioribus, longa serie plurimi. Stipulae, sive folia inter flores, ellipticae. Calycis segmenta duo valde reliquis majora. Flos exiguus, cyaneus totus, imo segmento minori. Fructus exquisita cordis chartacei figura, polyspermos. Semina ovata, plana, acuta.

Ejus semina a vento sublata & sparsa, habita esse pro pluvia frumenti r).

549. VERONICA caule procumbente, foliis petiolatis, ovatis, crenatis.

Alfne foliis Triffaginis TABERNÆM. p. 711.

Alfne serrato folio, glabro I. B. III. p. 366.

Veronica folio Chamædryos RIVIN. t. 97.

Veronica floribus solitariis, foliis cordatis, incisis, pediculo brevioribus LINN. I. p. 18.

β. Flore albo passim circa *Wabern* &c.

Vulgo verno tempore in hortis, areis, ad vias.

Caules procumbentes, ramosi, dodrantes & ultra. Folia longiuscule petiolata, obtuse cordata, ambitu circumferrato, glabra, ut etiam hirsuta viderim. Calycis folia ovata. Flos saturate cæruleus, lineatus, segmento inferiore pallidiori. Fructus bigemellus, quasi ex duobus ovis conjunctus, polyspermos.

550. VERONICA caule procumbente, foliis lobatis, petiolis unifloris.

Alfne hederacea TABERNÆM. p. 711.

Veronica hederæ folio RIVIN. t. 97.

Veronica Chia s) Cymbalaria folio, verna, flore albo, tanbilico virescente BUXBAUM. Cent. I. p. 25. t. 39. f. 1.

Veronica floribus solitariis, foliis cordatis, planis, quinquelobis LINN. I. p. 19.

Flore albo passim; à *Sonvillers* GAGNEBIN.

Iisdem locis, ut prior, & perinde vulgaris.

Caulis debilis, procumbens, ramosus. Folia, ut prioribus, ima conjugata & sub floribus alterna; ima breviter subrotunda, superiora angulosa; uno duobusve dentium paribus, medio lobo maximo. Petioli longi, uniflori, hirsuti, cernui. Calycis folia lanceolata, circa fructum conniventia, hispida. Flos pallidus, saturatoribus venis pictus. Fructus ex duobus coalescentibus globulis factus; in quoque loculo duo semina, hemisphaerica, cava, lineata & fulcata habet.

551. VERONICA foliis ovatis, tripartitis & quinquepartitis, floribus longe petiolatis.

Alfne parva, erecta, folio Alfnes hederaceæ, sed Ruta modo diviso LOBEL. p. 464.

Alfne folio profunde secto, flore purpureo, seu cæruleo I. B. III. p. 367.

Veronica folio Ruta RIVIN. t. 96.

Veronica floribus solitariis, foliis digitato partitis, pedunculo brevioribus LINN. I. p. 19.

Circa *novam Domum* Basileæ: & qua itur ad *Wiesam* fl. etiam versus *S. Jacob* legi. Circa *Genevam* RAI. In monte *Hermetis* circa *Scaphusiam* MEYER. In *Valesia* inf.

Caulis ramosus, erectus, ad summum semipedalis. Folia sessilia, ima conjugata, circumscriptione breviter ovata; alias tantum serrata; alias tribus & quinque dentibus profunde incisa; superiora longiora, trifida, denique integra. Flores breviter ex alis petiolati, saturate cærulei, speciosi. Calycis folia maxima, ovata. Fructus cordato latior, polyspermos. Semina hinc convexa, inde plana.

Ad morbum regium laudat, & exemplum citat *Robertus BOYLE* t).

*552. VERONICA foliis ovatis, tripartitis & quinquepartitis, floribus brevissime petiolatis.

Veronica humilis, erecta, montana, flore parvo, cæruleo DILLEN. nov. spec. p. 38.

Veronica montana RIVIN. t. 96.

Veronica floribus solitariis, foliis digitato partitis, pedunculo longioribus LINN. I. p. 19.

Icon OEDERI.

Ex *Valesia* inferiori retulit P. THOMAS, & nuper Cl. de COPPET abunde in fegetibus lectam: fuit etiam inter plantas Cl. LE CLERC, circa *Genevam* reperta.

Caulis erectus, trium, quatuorve unciarum, cum foliis & calycibus hirsutus, ex terra ramosus. Folia pauca; uno duobusve paribus dentium incisa; superiora linearia. Petioli lineæ longitudine, firmi. Calycis foliola lanceolata. Flores parvi, pene clausi, cærulei. Fructus cordato latior, glaber.

A priori petiolis brevissimis differt, & minimo calyce atque flore.

III. MONO-

1) LENTILIUS *Eph. Nat. Cur. Dec. III. ann. 8. obf. 79.* 2) *Catal. Hort. Gotting. p. 237.*
add. ann. III. obf. 39. & TENZEL. *monastliche Un- 2) Utilit. philos. experient. II. p. 41.*
terred. 1694. p. 766.

III. MONOSTEMONES.

STELLARIA VAILLANT. *Botan. Paris.* p. 190. t. 32. f. 10.DILLEN. *nov. gener.* p. 119. t. 6.

CALLITRICHE a) LINN. n. 13.

Flores in eadem planta duorum sexuum. In suprema planta, inter folia conferta, quæ in spicatum rosam coeunt, flores mares habitant: feminini solitarii in alis foliorum inferiorum. In utrisque duo petala lunæ crescentis & argutæ similia, quæ ad latera caulis eminent, ad se invicem conversa. Matri stamen unicum, filamentum longissimo, petalis longiori; anthera biloculari. Femine ovarium quatuor sulcis percursum, cum duabus tubis longis & rectis, biloculare b), vel quadriloculare c) quadrivalve.

553. STELLARIA foliis petiolatis subrotundis.

Alfane aquatica sive rectior L. B. III. p. 786.*Callitriche Plinii* COLUMN. *Ephras.* p. 315. 316.*Stellaria minor* & *repens* DILLEN. *Syn.* III. p. 289.*Callitriche foliis superioribus ovalibus, floribus androgynis* LINN. p. 6. *Centur. I.* p. 37.*Icon* OEDERI t. 129.

Hæc species reliquis major, etiam pedalem superavit, foliis petiolatis, subrotundis, integerrimis, conjugatis, imis solitariis, superioribus in superficie aquæ in rosulas congestis. Radices ad ortum foliorum longæ, albæ, nitentes.

554. STELLARIA foliis imis linearibus, superioribus subrotundis †.

Stellaria aquatica LOBEL. *ic.* p. 792. RAI *plant. Cantabrig.* p. 160.*Alfane aquis imatans, foliis longiusculis* L. B. III. p. 786.*Stellaria* DILLEN. *Syn.* III. p. 289.

Ubique in stagnis, fossis & locis udis.

Folia inferiora lineam lata, obtusa, oris parallelis, mucrone quasi abscisso. Quæ in rosam consentiunt, ea subrotunda & ovata, ut in præcedente: character idem.

Hanc LINNÆUS omittit. Possit videri per eam primam cum ultima in eadem speciem coalescere, ut in priori editione LINNÆUS.

*555. STELLARIA foliis omnibus linearibus.

Lenticula palustris angustifolia, folio in apice bisecto LOESEL. 140. f. 38.*Stellaria aquatica, foliis longis tenuissimis* RAI *Syn.* III. p. 290. VAILLANT. p. 190.*Callitriche foliis omnibus linearibus, apice bifidis, floribus hermaphroditis* LINN. *Cent. I.* p. 31. *Spec. l. c.*

In uliginosis, in quibus aqua sicca nudas lenticulas reliquit. In via *Worbenfi*, ultra *Muri*. Huic omnia folia linearia; apice quasi resecto. Folia etiam, quæ in rosulis sunt, paulo latiora, elliptica, non vero subrotunda. Perinde flores inferiores femine, superiores mares, in meis notis. VAILLANTIUS, LINNÆUSQUE androgynos faciunt, forte rectius.

NAIAS LINN. n. 1096.

FLUVIALIS VAILLANT. *Mem. de 1719.* p. 13. t. 8. MICHELI *nov. gen.* p. 11. t. 8.

Florentem non vidi. Calycem lego cylindraceum esse, unifolium, laciniis duabus d) oppositis, reflexis. Flos monopetalos e), tubo cylindrico, segmentis quinque reflexis. Stamen unicum, sessile f). Ita in flore mare. Femina in eadem planta, fructu ovato g), in quo semen unum h) vel plura i), ovata: tubæ tres k), filiformes.

*556. NAIAS fructu monospermo.

Fluvialis Pisana, foliis denticulatis L. B. III. p. 579.*Potamogeton fluvialile. Sargazo simile, lucens, foliis margine dentatis* PLUKNET. t. 216. f. 4.*Fluvialis vulgaris latifolia* VAILLANT. l. c.*Fluvialis latifolia, fructu minus obtuso, monospermo* MICHELI p. 11. t. 8. f. 2.*Naias* LINN. II. p. 1441.

CL. LA CHENAL Basileæ.

Caulis latus, & triangularibus spinis adpersus. Folia firma, angusta, spinis utrinque simillimis dentatis. Flores solitarii ex foliorum alis; mares & femine sibi vicini. Mares ex brevi petiolo cernui: femine sessiles erecti.

I. PLANTÆ

a) Callitriche fit sternutamentum. Folia sunt Lenticulæ, caules Junci tenuis, radix minima PLIN. LXXXV. n. 8.

b) Quadriloculare DILLEN.

c) GUETIARD. *Mem. de l'Acad.* ann. 1747. p. 519.

d) MICHELI E.

e) IDEM A.

f) ad A.

g) G. H.

h) VAILLANT. C.

i) MICHELI D. D. D.

k) IDEM C. E. E.

I. PLANTÆ PETALODEÆ.

VI. ISOSTEMONES.

Maxima classium, & in tota re herbaria princeps. Repete, quæ p. 228. dicta sunt.

I. POLYPETALÆ.

I. FLORE DIFFORMI.

STAMINIBUS COALESCENTIBUS.

IMPATIENS RIVIN. LINN. n. 1008.

BALSAMINE TOURNEF. t. 235.

Calyx bifolius, minimus *l*). Flos difformis *m*), tetrapetalos, aut hexapetalos, si petalon quodque laterale, profundissime bifidum, pro duobus habueris *n*). Supremum petalon latum, fornicatum, simplex, in mollem aculeum desinit *o*). Lateralia, æqualia & similia, profundissime dividuntur, in duas partes; superiorem magnam *p*) ambitu irregulari, sinuato; inferiorem fere elliptinam, perexiguam *q*). Imum petalon, quod LINNÆO nectarium, cornu copię simile *r*), ab it in calcar conicum cavumque. Stamina quinque, [ut credas imum petalon posse pro nectario numerari *s*)] circa fructum orta, brevibus filamentis, antheris maximis bilocularibus, coalescentibus. Sub ortu antherarum extus quasi globulus. Tuba simplicissima, convexa, curvula *t*). Fructus quinquevalvis, oblongus; palo per medium axin eunti adnata *v*) habet semina rotunda, quæ tactus cum impetu rejicit, & una totus diffilit, unaquæ valvæ convolvuntur *x*).

557. IMPATIENS caule geniculato, pedunculis ramosis, foliis petiolatis, ovatis, crenatis. Conf. LINN. II. p. 1329.

Balsamita altera, noli me tangere COLUMN. *Echyras.* p. 150.

Balsamita lutea Polonica BARRELIER. *ic.* 1197.

Impatiens RIVIN. *tetr. irreg.* t. 122.

Locis umbrosis, ruderosis; in ipsa urbe, ad gradus, per quos descenditur ad suburbium *die Matte*. In sylvis Aquilejensibus; & in valle *Goufin*; & prope Bernam *im Wylerholz*: Inter *Balsfel* & *Wallenburg*, versus *Haltingen* & *Mönchenstein*. J. GESNERUS circa *Eaden*, & in monte *Uetliberg*, &c.

Caulis & folia succulentæ teneræque indolis: ille brachiatus, cubitalis, sub ramis intumescens. Folia longe petiolata, ovata, rotunde ferrata. Petioli longi, quadriflori, ex foliorum alis nati. Flos pendulus, flavus, lateralibus petalis rubris punctis notatis. Siliqua longa, nutans, per intervalla ventricosa. Semina magna, angulosa, ovalia, quatuor lineis percurruntur. Folia imposita in stranguria profuisse C. GESNERUS *y*), & urinam etiam cum flagitio movere *z*) alii. Quare Impatientem CRATO *a*) ad dolores nephriticos commendat. Alii vulnerariam esse, ad ipsa nervorum vulnera valere, & ad hæmorrhoides, ut putes, mitium esse virium. BOERHAAVIUS tamen venenatam esse docebat, & nocuisse, cum pro Mercuriali habita in lotionem adhiberetur.

Folia & flores lanæ pulchrum colorem flavum imprimunt *b*).

O o o a

VIOLA

l) TOURNEF.

m) F. 1. 2. 3. 4.

n) Pro unico TOURNEF. & RIVIN. LINNÆUS pro duobus.

o) A.

p) C. D.

q) E. E.

r) B.

s) Ita quinque petala fient, & planta Isostemon LINN.

t) TOURNEF. L.

v) T.

x) R. S. De altera specie *Anc. Mem. X.* p. 412. De nostris GREW. *anat. of plants* L. IV. c. 5.

y) *Epist.* p. 21.

z) p. 109.

a) *Epist.* L. V. p. m. 233.

b) KÄLM. *Nord America sarga orter*.

VIOLA TOURNEFORT. t. 236. LINN. n. 1005.

Calyx c) quinquefolius, foliis flexis & ductum mutantibus, ut pars minor contra petiolum reflexa redeat d), major florem contineat antrorsum educta e): & ea quinque quasi calcaria in flexionis fede bifida sunt. Petala quinque f) ex calyce orta, in ambitum perpendiculariter longiorem disposita g), quando expansa, Jaceæ tamen magis; Martiæ Violæ petala in aliquam floris papilionacei speciem conjuncta h) habent: Suprema duo erecta, subrotunda i) sunt; tum secunda k); imum in transversum longius l) est: idemque per intervallum segmentorum calycis m) calcar obtusum n) remittit. Stamina quinque ex ambitu fructus nata: eorum bina infima in calcar laminas incurvas exferunt: omnia elasticis unguibus, & coalescentibus antheris ovarium cingunt, & anthera in aridam glutinam producitur. Fructus alias pyramidalis, trilaterus o); alias magis ovatus. Ei tria receptacula sunt p): valvæ tres q). Semina plurima r). Tuba conica in Martiis in arcum flexa; in Jaceis infundibulo cavo terminata.

I. VIOLÆ TUBA DEORSUM CURVA.

I. SCAPIS UNIFLORIS, EX RADICE PRODEUNTIBUS.

MARTIÆ.

558. VIOLA a) acaulis, stolonifera, foliis cordatis LINN. II. p. 1324.

Viola purpurea CAMERAR. *Epist.* p. 910.

Viola martia BLAKWELL. t. 55. cum caractere.

Viola RIVIN. *pentap. irreg.* t. 117. MERIAN. *ic.* LI.

β. Flore albo passim lecta circa *Michelfelden* SWEERT. II. p. 2. MORTON. *Northampt.* p. 380. *Roche* in pomario.

II. Eodem pleno RIVIN. *ibid.*

γ. Flore violaceo pleno SWEERT. *HALE Eden* n. 26.

Nihil frequentius ad sepēs & rivulos, primo vere.

Radix perennis, lignosa, geniculata, brachiata, multiceps. Folia ex radice longa, petiolata, cordata, rotunde crenata. Ex radice etiam flagella erumpunt, & novos caules ordiuntur: Scapus debilis, uniflorus, aphyllus, duabus fetis linearibus, lanceolatis, hirsutis. Flos cernuus, colore, cui nomen dedit, odore suavi. Fructus subrotundus.

Duplex in hac plantula vis est, odora, grata b), narcotica c) & ad pectoris morbos apta d), & ad catarrhos e), adque pleuritidem, ita penetrabilis, ut odor impostitæ Violæ in lotium transeat f), & virgo nobilis ex copia violarum interierit g), quas in cubiculo congefferat. Ea cum vi laxans & emolliens potestas conjungitur, laxans equidem alvum in syrupo, in floribus h) siccis, in foliis i), in succo k), in femine l). Emolliens vis in tota planta est, radice, foliis, calycibus, femine, quod ob eam rem ad urinam movendam valere dicitur m).

Aqua destillata vires plantæ non habet, cum acida sit n).

*559. VIOLA acaulis, foliis cordatis, hispidis LINN. II. p. 1324.

Viola martia, hirsuta, inodora H. Ox. II. p. 475. t. 9. f. 1. RAI. *PLOT. natural hist. of Oxfordshir.* p. 146.

Ad se-

e) TOURNEF. D.

d) *ib.*

e) *ib.*

f) A. A.

g) B.

h) A.

i) 1.2.

k) 3.4.

l) 5.

m) ad A.

n) C.

o) F.

p) G.

q) G.

r) G. H.

s) *Viola purpureæ* spontanæ latiori folio statim ex radice carnofo prodeunt PLIN. L. XXI. n. 14. Folium hederæ fere simile, minus & nigrius, cauliculus a

radice prodit, in quo flosculus purpureus, suavissimi odoris DIOSCORID. L. IV. c. 117.

b) Alba viola minus odorata est.

c) MESUE c. XI.

d) FALLOP. *purg. simpl.* c. 40. NICOLAUS p. 185. MESUE c. 9. Etiam oleum NICOL. p. 186.

e) SCHULZ. *mat. med.* p. 192.

f) SIMON SETHUS.

g) TRILLER *in propr. diff.*

h) RECHLIN. *purgant.* p. 51. SERAPIO p. 85.

i) Ad drachmas duas PERVOT. *med. pauper.* p. 482. CRATO L. V. *epist.* Siccitas ait magis purgare.

k) MESUE l. c. ad uncias duas sumto SALADINUS p. 258. b. l) In convulsione ad drachmam unam HOFMAN. *purgant. minus not.*

m) BUCHWALD. p. 292. Inde vis lithonriptica, CRATON dicta.

n) WEDEL *viol.*

Ad sepes, paulo minus vulgaris. Ad sepes sub clivo *Sandrein*, inter officinas tinctorias, & balneum exterius. Circa *Roche* sub arboribus, & ad sepes circa *Verway*. Circa *Fouly*.

Non difficillime a *Martia* distinguitur. Stolonibus non reptat: foliorum petiolos habet valde pilosos; sic folia, eademque longiora, neque vere cordata: flores inodoros, pallidos. Stipulæ satis similes.

*560. VIOLA acaulis, foliis reniformibus.

Viola palustris, rotundifolia, glabra, H. Ox. II. p. 475. RAI *plant.* PLOT. *nat. hist. of Oxfordshire* p. 147. t. 9. f. 1. 2.

Viola martia sylvestris aquate cærulea, caule & flore minore LINN. *flor. Lapon.* n. 278.

Icon OEDERI tab. 83. optima.

Viola alpina minima, Nummularia folio BOCCONE *mus. di piant.* p. 163. t. 127. & ALLIONE t. 2. f. 2. non recedit.

In alpidibus, ut in *Gottardo*: in *M. Chapuisse*: in monte *Fouly*; *la Pierre*: *Bernina*; in monte *Tompey*; & in paludosis inter *Verway* & *le Furet*. In montibus etiam circa *la Brevine*; à *la Chaux d'Abel*, & à *la Biez de la Chaux de fonds*; semper in udis.

Scapus aphyllus, tener, stipulis duabus, in medio petiolo, ciliatis. Folia glabra, tenera, reniformia, obtusa, tamen etiam acuta, imprimis in planitie, rotunde serrata, subtus nervosa. Setæ capillares duæ. Flos minimus, aquosæ cæruleus. Petala duo suprema pura: lateralia subvillosa, una duabusve lineis purpureis dividuntur. In imo petalo septem & ultra ramosæ lineæ o). Calycis glabri segmenta exteriora tria latiora, triangularia, duo interiora angustiora: calcaria bicornia. Floris calcar breve & crassum, paulum de calyce eminet. Tuba fine latefcente, emittente spinulam. Cornua fortia & sicca antherarum, & duo styli in calcar retrogradè foliati. Radix reptans subinde nodum habet, & stipulam emittit.

A *Viola Trachelii* folio differt teneritate folii, & quod caule careat. In planitie durior est. Ad Scorbutum *Bahusien*sibus laudatur p).

561. VIOLA scapis radicalibus nudis, foliis multifidis obtusis.

Viola montana laciniato folio CLUS. *basn.* p. 309.

Viola montana folio multifido I. B. III. p. 544.

Viola alpina folio in plures partes dissecto C. B. H. Ox. II. p. 476. RAI.

Viola acaulis, foliis palmato multifidis & laciniatis. Misc. *Taurin.* III. p. 181. t. 5. f. 2.

I. BAUHINUS legit in monte *Nombre Rhætorum*, haud longe a balneo *Wormiensi*. Nos ex monte *Wurmserjoch*, ex *Findela* monte super vallem *Saas*. Circa *Formazz*.

Præcox est, radice gracili, ramosa, multicipite. Folia ex radice plurima, glabra, pulposa, crassula, nervis conspicuis, fiunt tribus paribus loborum se continuo consequentibus, septimo medio. Loborum primi quadrididi, quinquefidi, laciniis inæqualibus, obtusis, medius obtuse & breviter bifidus & trifidus. Scapus floriger ex radice, fetis duabus capillaribus, ad basin ciliatis. Flos nutans, parvus, violaceus. Calycis segmenta ovata, grandia, alba, ora tenera, supremum minimum. Petala duo suprema glabra; duo media maxima, barbata, lineata, pallida; imum glabrum, gracilius, lineis cæruleis. Cl. ALLIONIUS sæpe tantum bina & terna petala se vidisse monet. Stamina apices habent connatos, margine rufo. Fructus grandis, ovatus, trivalvis, receptaculis tribus, seminibus sphaericis, aurantiis. Tuba sine infundibuli formi, barbata.

II. CAULE RAMOSO MULTIFLORO.

*562. VIOLA caule erecto, multifloro, foliis ovato lanceolatis, serratis. Conf. *Cat. Gott.*

Hort. p. 231. BOEHMER. p. 190. †

Viola foliis mucronatis & serratis N. D. RUPP. p. 289. ed. mex.

Viola flore albo RIVIN. t. 118.

Nam *Jenæ* legi in pratis udis, tum in similibus pratis *Sueviæ*; haud longe *Scaphusia*. Cl. CHATELAIN in paludosis circa *Anet*.

A *Viola* 560. abunde differt, etsi ejus folia habet. Radix lignosa, ramosa, multiceps. Caulis erectus, palmaris, dodrantalis, multifolius & multiflorus. Stipulæ ad ramorum originem maximæ, binatæ, ciliatæ. Folia longe petiolata, similia *Violæ* 560. tamen

o) *Emend.* IV. n. 40.

p) *KALM. wissgöth. ref.* p. 134.

tamen subcordata, ex ovatis lanceolata, glabra, subtus nervis inscripta, rotunde crenata. Ex singulis fere alijs flores. Petioli longi, erecti, uniflori, fetis duabus majusculis. Flos *Violæ martiæ*, pallidus, minor. Calcaria calycis ferrata; folia non ciliata. Petala pallidissima, pene decolora, pulchre lineata; duo media barbata. Pyramis circa fructum solita, cujus pars inferior fit antheris, superior corniculis ficcis staminum. Tuba apice incurvo.

Violæ apetalæ fatis similis, omnes flores perfectos habet, & stipulas magis dentatas: ea vero nobis in Helvetia nondum occurrit.

563. VIOLA caule procumbente, ramofo, foliis petiolis, cordatis.

Viola sylvestris & *inodora* DODON. p. 156.

Viola martia minor flore violaceo BARRELIER. Icon n. 695.

Viola inodora major RIVIN. t. 117.

Viola caule adultiore adscendente foliis oblongo cordatis LINN. II. p. 1324.

II. Flore albo. In sylva *Neslern*. Bernæ; supra *le Furet* prope *Roche*. Basileæ inter *Riehen* & *S. Christianæ* fanum.

β. Foliis mucronatis oblongis & strictioribus THAL. p. 130. C. B. I. R. H.

Viola inodora RIVIN. t. 117.

Ubique in sylvis cæduis & pascuis apertis; serius, quam odorata floret.

Caulès longi, procumbentes, multifolii & multiflori, ramofo, maxime in planta adulta, autumnali. Folia juniora hirsuta, adulta calvescunt, longe petiolata, breviter plerumque cordata, alias longiora & strictiora, rotunde ferrata. Stipulæ sub ramis, longis ciliis barbatae. Petioli uniflori, fetis duabus longis, subhirsutis. Flores dilutiori colore, inodori, cæterum odoratarum similes. Petala suprema duo violacea pura, inferiora tria macula pallente insignia, media barbata.

Hæ sunt *Violæ*, quæ in *Holfatia inodoræ* q) sunt, & in quas aliqui ajunt odoratas degenerare. Iis *Violis* syrumpum *Violarum* sæpe corrumpunt r).

564. VIOLA caule debili, paucifloro, foliis petiolatis, reniformibus, obtuse ferratis.

Icon GESNERI an. 70.

Viola montana I. CLUS. Pam. p. 356. 357.

Viola flore luteo RIVIN. t. 119.

Viola alpina, rotundifolia lutea C. B. I. R. H. It. IV. p. 342.

Icon OEDERI optima T. 46.

Viola caule bifloro, foliis reniformibus, ferratis LINN. II. p. 1326.

β. Minor.

Viola alpina rotundifolia, minor, lutea PLUKNET p. 388. t. 233. f. 7.

γ. Major.

Viola rotundifolia, montana major, seu Phibora Valdensium facie, flosculis luteis PLUKNET. ibid. t. 234. f. 2.

In hiatibus & scrobiculis petrarum Juræ & alpium ubique.

Tota planta tenerrima est. Cauliculi humi fusi, palmares, foliosi, pauciflori, flore unico, aut duobus. Folia reniformia, absque mucrone, rotunde & minute ferrata, subhirsuta, longe petiolata. Stipulæ sub ramis ovatae, lanceolatae. Petioli longi, uniflori, fetis lanceolatis minimis. Calycis folium supremum minimum, media maxima, calcaria nulla, & ejus foliola retrorsum gibba, ea fede subhirsuta sunt. Flos exiguus, petalis superioribus quatuor flavis, rufo lineatis, imo saturate croceo, lineis nigris striato.

II. FLORE PATULO TUBA INFUNDIBULI SIMILI.

J A C E Æ.

*565. VIOLA radice multicauli, foliis petiolatis, ovatis, integerrimis.

Viola acaulos foliis reniformibus, ovalibus, integerrimis ALLIONE Spec. p. 14. t. 3. f. 4.

Viola caulibus filiformibus, indivisis, prorepentibus, foliis ovatis, petiolatis, integerrimis, glabris, stipulis indivisis, pedunculo solitario LINN. II. p. 1325.

Non rara, in altioribus alpinis. Legi in monte *Enzeinda* s), *la Varaz*, *Panérossa*: provenit etiam in monte *Prapioz*, *la Grandvi*, *Fouly*, *Robtenborn* vallis *Kienthal*.

Radix longa, teres, multos caules ex radice producit. Caulis tamen ramofo. Nam ex radice

q) SCHELHAMMER, *physiol.* p. CCCXVI.

r) RICHTER, *corruptel. medic.* p. 39.

s) *Emend.* l. n. 170.

Aug. 1774

LYGONIA DIFFUSA

169. LYGONIA DIFFUSA, prostrata, foliis longi-
pinnatis, racemulis, pediculis subultra-
longis, capsulis. *Fl. Ind. Bat. t. 17.*
Linn. *Fl. Ind. Bat. t. 17.*
Linn. *Fl. Ind. Bat. t. 17.*
Linn. *Fl. Ind. Bat. t. 17.*

170. LYGONIA DIFFUSA, prostrata, foliis longi-
pinnatis, racemulis, pediculis subultra-
longis, capsulis. *Fl. Ind. Bat. t. 17.*
Linn. *Fl. Ind. Bat. t. 17.*
Linn. *Fl. Ind. Bat. t. 17.*
Linn. *Fl. Ind. Bat. t. 17.*

171. LYGONIA DIFFUSA, prostrata, foliis longi-
pinnatis, racemulis, pediculis subultra-
longis, capsulis. *Fl. Ind. Bat. t. 17.*
Linn. *Fl. Ind. Bat. t. 17.*
Linn. *Fl. Ind. Bat. t. 17.*
Linn. *Fl. Ind. Bat. t. 17.*

Viola alpina purpurea
ca. exiguis foliis.

Alfine tenuifolia
flosculis umbellatis
minimis.

Alfine alpina Serpyllifolia
foliis multicaulis et
multiflora.

Lechnit Bronatica
umbellifera minima

Gentiana omnium minima

Androsace angusta
foliis multiflora

C. G. Rollinus. Sculpsit.

Sculp. C. F. Weichsch. C. filius Acad. Götting. Sculpsit.

radice caulescente adscendit foliosus, & unum alterumque, etiam tertium ramum edit, sæpius unicum. Stipulæ lanceolatæ, aristatæ. Folia ad terram plurima, petiolata, ovato lanceolata, integerrima, etiam ovata: subtiliter ut caulis & calyx hirsuta. Petioli uniflori longi, erecti, robusti, fetis duabus, sub flore latiusculis, adpressis. Flos saturate cæruleus, lineis saturatioribus pictus, magnus, magis apertus, quam Martiæ. Petala media cærulea, pube barbata. Cornicula antherarum aurantia. Tuba infundibuli formis. Calcar longum, subconicum. Calyx calcaria habet retrograda.

566. VIOLA caule erecto, paucifloro, foliis imis subrotundis, caulinis ellipticis, stipulis semipinnatis maximis

Variabilis planta α . acaulos. T. 17.

Icon GESNERI *en.* n. 71.

Viola montana II. purpureo flore CLUS. *Pannon.* p. 356.

Viola alpina purpurea, exiguis foliis C. B. SCHEUCHZER. *It.* II. p. 143.

Viola alpina omnium minima, glauco *Bellidis minoris folio rotundo*, duriusculo, flore purpureo BOCCONE *Mus. di piant.* p. 74.

β . Caulescens I. Flore luteo DE BRY II. p. 173.

Viola tricolor II. CLUS. *Pannon.* p. 358.

Viola montana, lutea, grandiflora C. B. I. R. H. SCHEUCHZER. *It.* I. p. 51.

Viola flore luteo majore RIVIN. t. 119.

II. Flore purpureo DE BRY II. p. 173.

Viola tricolor odoratissima CLUS. *Pannon.* p. 358.

Viola montana tricolor odoratissima C. B. RAI. SCHEUCHZER. *It.* II. p. 143. *It.* V. p. 428.

Viola montana cærulea tricolor, folio subrotundo, crenato BARRELIER. *ic.* 692.

III. Flore albo.

Viola montana alba, grandiflora C. B. I. R. H.

I. II. III. *Viola alpina di piu colori* ZANONI p. 229. T. 177.

α . β . *Viola caule abbreviato*, floris nectario subulato, petalis longiore, foliis subovatis, stipulis dentatis LINN. II. p. 1325.

Varietas α . in alpinis lapidosis Gemmo, d'Ansez, Fouly, Forcletaz. SCHEUCHZER in M. *Septimo & Tschiera*.

Ejus varietates reperi, aquose luteam in Enzeinda, Fouly; flavam in monte Fouly, S. Bernhard: cupream: albam in monte S. Bernhard, Fouly.

Varietas *Violæ* β . lutea in Enzeinda, Fouly, Neunen.

Varietas purpurea in omnibus alpinis, Nesso, Enzeinda, Javernaz, la Varaz, Richard, Jeman. SCHEUCHZERUS in monte Regi, Engstlen, circa Vettis.

Varietas alba, a me in Nesso lecta est, etiam in monte S. Bernhard & Ballon.

Humilior, ex gracili radice aliquot caules habet t), ad terram numerosis foliis cinctos, petiolatis partim rotundis, partim ovatis, integris aut dentatis. Caulis aphyllus, uniflorus, erectus, trientalis. Setæ duæ lanceolatæ. Flos grandis, duplo foliis plantæ major, & calycem multo superans. Calycis folia inferiora postice ferrata. Flos purpureus, odoratus, alio tamen a Viola odore; petali imi origine lutea, mediis petalis in faucibus pubescentibus, infundibulo tubæ perfecto, petiolato. Calcar longum.

Deinde planta caulescit, & ad semipedis altitudinem v) adscendit, & unum alterumve ramum edit. Folia ima, ut prioris: superiora longa, elliptica, acuta, integra, dentata. Stipulæ maximæ, trifidæ, quinquefidæ, semipinnatæ. Flos in varietate α . alias totus pallidus, alias petalis supremis luteis, mediis flavis, cum striis nigris: imo croceo, striis similibus, calcare purpureo. In β . petala quatuor violacea, imo flavo x), aut omnia violacea, origine imi crocea. In γ . color idem albus.

A lutea dentes armentorum quasi inaurari nonnulli y).

CL. JACQUIN suam alpinam negat caulescere, aut ramos educere cultam. Sed in meis omnes sibi succedentes gradus utique vidi. Neque Cl. JACQUINI stirps nostræ satis certo eadem esse videtur.

P p p 2

567. VIOLA

t) *Emend.* I. n. 171.

u) *hi.*

w) In montosis inter Pontum & Armeniam frequens,

TOURNEF. *Voyag. au Levant.* III. p. 93.

y) *Plot. natural. hist. of Staffordshire* p. 111.

567. VIOLA caule ato, erecto, foliis ellipticis, crenatis, stipulis femipinnatis.

Viola arborescens CAMERAR. *Epit.* p. 911.

Jacea tricolor serratis cauliculis, quibusdam arborea dicta I. B. III. p. 547.

Viola sylvestris longifolia TABERNEMONT. p. 305.

Viola flore caeruleo. longifolia RIVIN. t. 119.

Viola martia arborescens purpurea GARIDEL. t. 99.

II. Flore albo *Hort. Aichstett. vern. ord.* 5. t. 5. f. 3.

I. II. *Viola caulibus erectis, foliis cordatis, oblongis* LINN. II. p. 1325.

In montosis & subalpinis pratis humidis frequens: ut in valle *Ursaria*, circa pagum *Grindelwald*, sub *Chamoiseire*. Inter montosa prata circa *Chaux de fonds*, *Elenmoos*; & in *Hercyniæ* sylvæ pratis.

Nihil habet duri, quod arborescentis nomini respondeat. Tener caulis est, erectus e- quidem, pedalis, cubitalis, foliosus & ramosus; sed tamen minime brachiatus. Folia petiolata, ima subrotunda, vel ovata, rotunde ferrata; superiora elliptica. Stipulæ maximæ, femipinnatæ; extrema pinna maxima, oblonga. Petioli longi, ex alis erecti, setis maximis lanceolatis: calcaria emarginata. Floris suprema petala cærulea, media pallida, barbata, imum imberbe, ungue lato flavo, lineis saturate cæruleis picto. Habeo & flore toto cæruleo. Est etiam ubi magna pars omnium petalorum flavescit. Inodorus est. Calcar breve. Calyx calcaria habet.

568. VIOLA caule anguloso, diffuso, foliis ovatis, dentatis, flore calyce duplo lon- giori.

Herba Trinitatis FUCHS p. 813.

Jacea, seu Flos Trinitatis CAMERAR. *Epit.* p. 912. L'ADMIRAL t. 19.

Viola tricolor DODON. *Coron.* p. 17. *hist.* p. 158. RENEALME p. 140. RIVIN. t. 120. BLAK- WELL t. 44.

Abunde in pratis & arvis montanis, circa *les Granges Aquilejensium*, à *la Joux verte*, in ascensu montis *Thuiri*. GAGNEBIN à *la Chaux de fonds*, versus *Boinod*, aux *Crocettes de la Sagne*, à *la Chaux d'Abelle*. (circa Cellam)

Caulis prostratus, ramosus & brachiatus. Stipulæ femipinnatæ, medio segmento im- pare obtuso. Folia ovato cordata, breviora. Petioli similibus setis minimis adspers- si; calycis calcaria ferrata: flos pulchrior, calycis foliis duplo major; superioribus petalis violaceis; subtili & tonso quasi nitente villo obsitis, mediis flavis, aut ex flavo & violaceo variis, pubescentibus, pictis duabus venis saturati coloris: imum cyaneum, quinque lineis saturatis pictum. Tuba, ut in prioribus, infundibuli forma.

569. VIOLA caule diffuso, ramofo, foliis ovatis, dentatis, flore calyce paulo majori.

Jacea altera CAMERAR. *Epit.* p. 913.

Viola bicolor arvensis C. B. I. R. H.

a. Flore cæruleo & luteo C. B.

β. Flore cæruleo & candido. Sc.

Vulgatissimum hortorum & agrorum vitium.

Cum priori 568. plurima communia habet, caulem semidecumbentem, ramosum: folia ovata, ad petiolum emarginata: stipulæ femipinnatæ, media impare obtusa. Flos longe petiolatus, perexiguus, ut petala paulo calycem superent: plerumque su- perna petala albida habet, imum flavum, quinque nigris lineis pictum. Sæpe se cæ- ruleus aut violaceus color admiscet.

LINNÆUS cum paulo priori specie communi nomine vocat *Violam caule triquetra diffu- so, foliis oblongis, incisiss, stipulis dentatis* *Spec.* II. p. 1326.

570. VIOLA foliis cordato lanceolatis, ferratis, stipulis lanceolatis, acute dentatis.

Viola pyrenaica, Teucris folio, longius caudata I. R. H.

Viola caule elongato, florum nectario subulato, petalis longiore, foliis oblongo ovatis, stipulis dentatis LINN. 1325.

In pascuis montis *Juræ* RAIUS: præter quem nemo in Helvetia reperit.

Caulis pedalis, ramosus, brachiatus, erectus. Folia cordata, lanceolata, ferrata, acu- ta: stipulæ ab omnibus aliis diversæ, latæ, breves, angulosæ, profundius incisæ, non tamen femipinnatæ. Flores in longis, erectis, petiolis, setis minimis, petalis lon- gioribus, & longe ellipticis; nobis videtur decolor. Nam siccam solam possideo.

II. DICARPÆ

II. DICARPÆ BOERHAAVII p. 311.

CONTORTÆ LINN. Class. XXX.

Classis naturalis, calyce, floreque quinquefido, filiquis post quemque florem duabus. Frequens est in hac classe, elastra habere, quæ plerumque stamina contra tubam adprimant. Pleraque venenatæ sunt, multæ etiam lacte manant: folia fere conjugata habent.

ASCLEPIAS a) TOURNEFORT. t. 22.

LINN. n. 306. Conf. SCEPIN. p. 29.

Calycis minimi quinque capillaria b) folia. Flos ex brevi tubo quinquefidus, rotatus c), segmentis lanceolatis. In faucibus floris corolla quinque unguium crassorum d), polygonorum, qui elastica vi stamina comprimunt. Eorum filamenta distincta, antheræ & inter se coalescunt, & cum inverso dolio e), quod tubas tegit. Siliquæ duæ f) erectæ, quarum quæque tubam suam in id dolium mittit. Eæ filiquæ univalves emittunt semina numerosa, multo pappo coronata g), foliacea, ovata, rostrata, hinc convexa, inde cava.

571. ASCLEPIAS ex alis racemosa, caulibus simplicibus erectis, foliis ovato lanceolatis.

Vincetoxicum DODON. *purg.* p. 25.

Asclepias albo flore C. B. MILLER t. 53.

Asclepias foliis ovatis, basi barbatis, caule erecto, umbellis proliferis LINN. I. p. 314.

II. Flore flavescente C. B.

III. Foliis ternis PONTEDER. *tab. bot.* p. 81.

In asperis saxosis incultis inmensa copia nascitur. Bernæ trans sylvam *Dählhölzlein* super villam *das Infelin*.

Radix vastissima, ramosa. Caulis lignosus, erectus, teres, subhirsutus, non ramosus, nisi ex radice. Folia petiolata, ex cordatis acuminata, levia, dura, nervo principe subtus subhirsuto. Petioli multiflori ex foliorum alis, in summo caule umbellam componunt. Flos pulposus, solidiusculus, albus.

Radices amaræ h), acres, sapore & odore quodam ingrato, nauseoso, non carent veneni suspitione, quam Apocynorum, certo venenatorum, vicinia confirmat. Extracta, quæ vocant, gummosa subdulcia sunt & meliora i), ut tamen recentia nauseosam naturam ostendant k), sicca mitigentur, quod etiam in aliis venenatis plantis frequens est. Elementa volatilia ingrato sunt odore l): spiritus & aqua fere inutiles m).

Non intercedunt ista, quin *Asclepias* sudorem movere possit, mensesque, aut hydropicas urinas n). Non ideo amem alexipharmacæ o) tincturæ p) suspectam plantam addere, quæ nauseosa sit q), aut ad pellendas variolas r) adhibere, aut in peste.

Externum usum minus reformidaverim, ad fordida ulcera s); ad mammaram abscessus, ad scrophulas t). In ulcere intestini decoctum profuisse v) lego, sed mistum cum *Virga aurea* & melle.

Folia mitiora sunt, & falsa x).

In sale cinerum dicitur acidum quid superesse y).

PERVINCA

a) *Asclepias folio ederæ*, ramis longis, radicibus numerosis, tenuibus, odoratis. Floris virus grave, semen securidacæ, DIOSCORID. L. III. c. 90. PLIN. L. XXVII. n. 28.

b) TOURNEF. D

c) A. B.

d) Nectarium LINN. Nectarium exterius SCEPIN.

e) Corpusculum truncatum E. Nectarium interius SCEPIN.

f) E.

g) K.

h) GROFROI, CARTHEUSER.

i) NEUMAN. T. II. P. IV. p. 527.

k) CARTHEUSER *mat. med.* II. p. 418.

l) In volatili tamen vires ponit CARTHEUSER l. c.

m) NEUMAN. p. 528.

n) Decoctum vinosum PARACELsus eo scopo adhibebat.

Laudat etiam F. M. ab HELMONT *dis. on man.* p. 39.

o) Theriacalem esse in NICOLAUM p. 170. b.

p) Cum Scordio & Pimpinella alba. Nimis calidam esse jam

EHRHARDUS ad LONICER. p. 50.

q) CARTHEUSER.

r) TOURNEFORT.

s) IDRM.

t) *Eph. Nat. Cur. Dec. I. am. I. obs.* 57.

u) *EPPLI ulcus intestini sanatum.*

x) GROFROI.

y) BOURDELIN.

PERVINCA a) TOURNEFORTII t. 45.

VINCA LINN. n. 295.

Calyx multo tubo florali brevior, segmentis fit triangularibus b). Flos tubo longo, cylindrico, segmentis patentibus, planis c), oblique d) resectis, ad unum latus se convertentibus. Stamina habent filamentum breve e), squamam ellipticam, convexam, cui duo loculi inscripti. Tuba unica ex intervallo siliquarum f), anulo quodam ambitur g); deinde supra anulum ornamento plumoso h) & rotundo terminatur. Siliquæ duæ teretes i), longæ, coercitæ duobus elastris k), subrotundis, affidentibus. Semina oblonga, absque pappo, raro maturefcunt.

572. PERVINCA caulibus procumbentibus, foliis ovato lanceolatis, petiolis unifloris.

Clematis Daphnoides BLAKWELL. t. 59. optime.

Varietates dantur plurimæ.

I. Flore albo.

II. Flore purpureo obscuro GESNER. hort. p. 254. b.

III. Flore purpureo pleno CAMERAR. Epit. p. 695.

Vinca caulibus procumbentibus, foliis lanceolato ovatis, floribus pedunculatis LINN. I. p. 304.

Cærulea ubique sepes primo vere ornat.

Purpurea simplex & plena in sylvula super *Muri*, & super scaturiginem *Furet* prope *Roché*. *Laufannæ* GESNERUS.

Procumbit, duro habitu, caulibus pedalibus, vix ramosis. Folia ex ovatis acuminata, levia, laurina, conjugata. Petioli ex foliorum alis uniflori. Flos cæruleus, dilutus.

Amara, vires demonstrat acidas, & adstringit, ut menses sistere putetur; & album fluorem l); & sanguinem de naribus fluentem; etiam si ore contineatur m), & dysenteriam n); sed etiam ad phthisin infusam in fero o) lactis, ob vim, ut puto, vulnerariam laudant; & ad faucium inflammationem p), gargarismi specie.

Eo forte referas, si strumas discutit q). Quare menses, aut lochia pellere non expectes r), neque in hydrope s) valere.

In membranæ pituitariæ morbo, equis pernicioso, *la Morve*, prodest pulvis pervincæ, cum æthiope minerali ad unciam dimidiam, etiam ad fescuncem t) datus.

*573. PERVINCA caulibus erectis, foliis ovato lanceolatis, ciliatis, petiolis unifloris.

Pervinca latifolia, flore cæruleo GARIDEL. t. 81.

Clematis Daphnoides major DODON. p. 406.

Vinca caulibus erectis, foliis ovatis, floribus pedunculatis LINN. I. p. 304.

In ruderosis & vetustis muris pagi *Tvorne*: similibus locis, circa molendinum *Grandchamp* prope *Chillon*.

Caules erecti, altiores, cubitales. Folia petiolata, ovato cordata, acuminata, tenui tomento per oram conspicuo, ciliata. Petioli floriferi erecti, pro portione breviores.

Calycis segmenta multoties quam priori longiora, fere tubo floris æqualia, subhirsuta. Flos major, tuba duobus orbiculis ornata, superiore majore, & denique in cavam quinquefidam pentagoniam cylindrum terminata v).

Class. III. CUCURBITACEÆ BOERHAAVE II. p. 276.

BLAIR. *Essais* t. 2. MALPIGHI p. 53. 54. ic. 225. 226.

LINN. n. XXXIV.

Flores alii mares, alii feminæ, aut in eadem planta, aut in diversis. Illi majores, nullo fructu. Habent tria filamenta, antheris quinis succulentis, quarum una simplex, duæ

a) Vinca pervinca semper viret in modum linæ foliis geniculatim circumdata, topiaria herba, *Chamædaphne* PLIN. L. XXI. n. 39. *Chamædaphne*, virgas emittit cubitales, singulari ramulo constantes, rectas, leves, folia lauri similitudine, leviora, viridiora: semen rotundum, rubens, foliis adnexum DIOSCOR. IV. c. 144 Videtur ad *Ruscum* pertinere.

b) TOURNEF. C.

c) B.

d) Utcunque A. A.

e) Inde contortarum nomen LINN. n. 4.

f) TOURNEF. D.

g) D.

h) ibid.

i) ibid. E. F.

k) G.

l) CHOMEL.

m) COSTÆUS p. 82.

n) TOURNEF.

o) ibid.

p) ETTMULLER. AGRICOLA.

q) MARCELLUS p. 111. BUCHWALD. p. 85.

r) MONTE C. HOFMANNO.

s) PLIN. L. XXI. c. 27.

t) *Mem. de l'Acad.* 1761.

v) FABRIC. *Hort. Helmstad.* II. p. 252.

duæ duplices sunt, & omnes inter se cohærent. Feminæ *a*) flores minores insident fructui tereti, sive subrotundo, carnosio, tubamque educunt. Stigmata trifida. Utrisque calyx est quinquefidus. Flos ex calyce ortus, profundissime quinquepartitus, ut quinque petala vocare possis. Pleræque flagellis scandunt. Classis naturalis est, cujus unicum speciem spontaneam habemus.

BRYONIA *b*) TOURNEFORTII t. 28.

LINN. n. 105.

Calyx campanulatus, breviter quinquefidus *c*), segmentis angustis. Flos profundissime quinquefidus *d*), segmentis lanceolatis, lineatis, quæ possis pro petalis numerare. Tuba trifida, stigmatibus lunatis. Bacca ex minutis hujus gentis, spherica, trisperma *e*). Nostræ plantæ constanter duos sexus in distinctis stipitibus proferunt *f*). In aliis uterque sexus in eadem planta conjungitur, tamen ut distinctas suas sedes uterque teneat *g*). Numero mares superant. Melothria est Bryonia sexu, in eodem flore, utroque.

574. BRYONIA foliis palmatis, utrinque calloso scabris LINN. II. p. 1438.

Nobis sola ea varietas nascitur, quæ baccis est rubris; in Germania frequentior ea est, cui baccæ nigræ.

Bryonia TABERNEMONT. p. 893.*Bryonia alba* DODON. *purg.* p. 230. *pent.* p. 400. BLAKWELL. t. 37.*Bryonia aspera seu alba, baccis rubris* C. B. I. R. H. MILLER t. 71.

Ad Alpes Helvetiæ, circa Bernam, Basileam, Neocomum, Roche, Yverdun &c.

Radix alba; succulenta, farinosa, vastissima, ramosa, ut in Mandragoræ speciem fingi possit *h*). Caulis angulosus, hirtus & pene spinosus, volubilis, sepedalis, ramosus: ad cujusque folii originem emittit petiolum florigerum, & una capreolum cinnatum, spiralem. Folia albis pilis scabra, pentagonia, lobis triangularibus, acutis, serratis. Petioli florigeri ramosi, multiflori. Flos fordide albus, lineis virentibus, etiam rubris.

Radix amara, fetida, turget acri succo stimulante, nauseoso *i*), opium *k*) olente, subacido *l*), quem tamen siccitas mitigat, & ipsum plantæ senium *m*). Extractum resinofum parcum est *n*), gummofum abundat, sed vis est in resinoso. Multum continet olei, ad drachmas decem in duabus libris *o*).

Princeps vis est alvum ducere. Drachmam unam radices præscribunt *p*). Drachmæ duæ ad flagitium usque purgant, in hydrope *q*), & mania; etiam feliciter *r*), si corpus ægri robustum fuerit. Succus etiam a veteribus fumebatur *s*) ad drachmam unam duasve *t*): tum aqua, quæ de radice perforata, immisso in foramen & liquefacto saccharo prodit *v*): & infusio *x*). Fæcula ex radice sæpe lota parata *y*), debilior est, & vix movet, nisi lotium. Eclegma *z*) & conserva ad hydropem *a*), ad asthma *b*), ad tussim *c*) valet. Splenis tumores a Bryonia solvi MESUE *d*). Pro Mechoacanna suspicio est venditam fuisse *e*), malo effectû *f*). Aqua destillata fetet, & inter hystericas numeratur *g*), & ad eum morbum etiam decoctum vinosum valuisse dicitur.

Q q q 2

- a*) In momordicæ flore femina imperfectiores adsunt antheræ *Euum Plant. Gotting.*
b) Vitis alba, bryonia, foliis, viticulis, pampinis fativam vitem imitatur, sed hirsutiora sunt omnia: ea obvies frutices suis clavicularibus complectitur: fructus rubens in uva dependet, quo coria pilis spoliatur DIOSCOR. L. IV. c. 176. Vitis alba, fermentis longis, exilibus, internodiis geniculatis, foliis pampinosi hederae, radice alba, grandi, asparagis edulibus, caule & folio purgante PLIN. L. XXVIII. n. 16.
c) TOURNEF. B.
d) A. A.
e) G. H.
f) Ita PONTRER. *antibolog.* p. 279. 280. & pro rariori casu SIEGESBEK *vanitas Gled.* p. 33.
g) Ita LINNÆUS, DILLENBUS *Eph. Nat. Cur. Cent. VI.* *append.* p. 79. SIEGESBEK.
h) BLANCAARD. *jaarreg. I. C. III. n. 6.*
i) NEUMAN. T. II. P. I. p. 252. 260. GEOFFROI p. 221.
k) p. 255.
l) GEOFFROI.
m) LUDWIG. *de bon. radic. spec.*
n) CARTHUSER. *mater. med.* p. 535. Conf. NEUMAN. I. c. p. 260.
o) *Anc. mem. I.* p. 373.
p) GEOFFROI p. 222. SYDENHAM.
q) BUCHWALD. Aurei unius & duorum pondere MESUE p. 75.
r) SYDENHAM.
s) DIOSCORIDES.
t) MESUE.
v) Inter arcana STOFFELII apud B. CHOMEL.
x) BOULDUK. *Hist. de l'Acad.* ann. 1712. ad semuncem recentis, drachmam siccat, quod mireris.
y) Tota purgat P. ATER. Conf. NEUMAN. p. 262.
z) Habet MESUE p. 118. 126.
a) ZACUT. *Panax hist. I.* p. 433.
b) DIOSCOR. L. IV. c. 176.
c) MESUE cum Scylla comparat.
d) p. 75.
e) NEUMAN. V. II. P. I. p. 257. sq.
f) *ibid.* p. 257. 258.
g) MATTHIOL.

dicitur *b*). Turiones jam a veteribus *i*) in cibis adhibebantur, urinamque movent, alvumque, sed leniter *k*).
 Externo usu valet, ad scrophulas, tumores cysticos, hydropem *l*), acris cæterum & psilothri species *m*). Unguentum ad strumas ex radice, cum oleo cocta, addita cera & terebinthina ZACUTUS laudat *n*). Ipse cinis cum succo mistus verrucas tollit *o*). Parco omnino apud prudentes medicos in usu est. Clysteres ex Bryonia adversus ischiadem sæpe malo effectû Neapoli adhibentur *p*).

IV. SOLANACEÆ HEBENSTREIT.

sens. extern. facult. plant. indic. n. IX.

LURIDÆ LINN. n. 28 a).

Naturalis classis est. Calycis & petali segmenta, & stamina in eodem sunt numero, fere quinario. Flos monopetalos, sæpe leviter inæqualis. Tuba plerumque unica. Folia plerumque alterna, & fere patula: fructus polyspermos, ficcus vel mollis. Vis nauseosa, subdulcis, emolliens, aut mitius anodyna, aut validissime venenata.

SOLANUM *b*) TOURNEFORTII t. 62.

LINNÆI n. 251.

Calyx campaniformis *c*), quinquedentatus. Floris tubus brevissimus *d*), segmenta quinque acuta *e*). Antheræ circa tubam coalescunt *f*). Tubam globulus terminat *g*). Bacca sphaerica *h*), placenta in centro posita, seminibus numerosis *i*). Nectarium circa germen glandulosum habet.

575. SOLANUM caule flexuoso, frutescente, foliis supremis tripartitis & cordato lanceolatis.

Dulcamara DODON. *purg.* p. 239. *pentt.* p. 402.

Solanum k) *lignosum seu Dulcamara* BLAKWELL. t. 34.

Solanum Dulcamara Du HAMEL *Arbres II. c.* 72.

Woody night Shade BROMFIELD.

II. Flore albo HORT. AICHSTETT. *äst. ord. 2. t. 16. f. 2.* PLOT. *natur. hist. of Oxfordshir.* p. 152. Legi circa *Walkenried*.

III. Flore pleno iid.

IV. Folio variegato MUNTING. t. 156.

Solanum caule inermi frutescente, flexuoso, foliis superioribus hastatis, racemis cymosis LINN. I. p. 264.

In paludosis fossis frequens.

Caulis durus, fruticosus, volubilis. Folia inferiora simplicia, ex cordatis lanceolata, superiora partim simplicia, partim trifida, pinnis minoribus transversis, sub folio cordato adjectis. Flores in petiolis ramosis, ex alis foliorum prodeunt. Calyx brevissimus, triangularis: sic floris tubus, cujus quinque segmenta ex ovatis lanceolata, violacei coloris, prope originem duabus maculis viridibus & nitentibus notantur. Antheræ sagittatæ, circa germen coalescunt. Tuba recurva: bacca rubra.

Utique sapor dulcis cum amarore, & odore narcotico *l*) conjungitur. Vis partim solanacea, mitis, partim resolvens, quasi saponacea. Cortex enim calidus, & amarus, & diureticus est *m*). Succus externo usu prodest ad inflammationes, ad cancos *n*). Eo etiam scopo decoctum feliciter datum est *o*). Porro infusum sarmentorum in pleuritide, inque peripneumonia mucosa *p*), adfatim potum, Præceptor mire laudabat, & etiam in malis phtisin

b) p. 1284.

i) DIOSCORIDES apud PLINIUM L. XXIII. n. 17. PECH. LIN. *purg.* p. 86.

k) DERRING. p. 39. *sapidus esse. Negat edules esse FLOYER pharmacob.* p. 104.

l) TISSOT. ad HALLERUM p. 221. 222.

m) THEOPHRAST. L. IX. c. 22. *de Vite Sylvestri.*

n) *Hist. med. mirabil.* obs. 101.

o) G. H. WELSCH. *mitomim.* p. 47.

p) COTURN. *isch. nerv.* p. 68.

a) Adnumerat Digitalem.

b) Στενυχος THEOPHRASTI L. IX. c. 21. Male ergo SUIDAS III. p. 513. στενυχον dici, non στενυχον.

c) TOURNEF. E.

d) C.

e) A.A.

f) ad A.

g) ad B.

h) L.

i) ibid.

k) Solanum esse ex flore & fructu C. GESNERUS docuit *epist.* p. 84. b.

l) Narcoticum esse FLOYER. p. 185. 186.

m) FLOYER.

n) LOBEL.

o) In cancro *Hist. de l'Acad.* 1761. obs. 2.

p) BLAII.

phthifin minantibus ILL. WERLHOPIUS, vi sputa movente, & vires corporis ægri confirmante, prodesse expertus est. Eodem cum lacte temperato decocto ulcera diuturna & morbi cutanei superati fuerunt q). Ad lapsum & contusiones sanguineas infusam cum Cochenilla Dulcamaram FULLERUS commendat: sed etiam ad icterum r) valet. Sanguinem denique acrem contemperare, quales vulgo Chinæ radici & Sarsaparillæ vires tribuuntur WELSCHIUS auctor est s). Ut hujus Solani cum lacte mistum decoctum in siphilide profuerit v). Stipites t), quam folia magis valent. Denique decoctum ad unciam, aut biuncem lignum ipse PRÆVOTIUS x) laudavit, tamquam purgans medicamentum, ut eo facilius LOBELIO credas, in hydrope commendanti y). Baccæ omnino cum violentia purgant & vomitum movent, ut triginta baccæ canem, intra tertiam horam z), occiderint, inque ventriculo indigestæ manferint.

576. SOLANUM caule inermi herbaceo, foliis [ovatis], dentato angulatis, umbellis nutantibus LINN. p. 266.

α. Vulgare, acinis nigris, foliis undatis, glabris.

Solanum hortense a) FUCHS. p. 686. DODON. *purg.* p. 352. BLAKWELL. t. 107. BROMFIELD. ic.

II. Foliis laciniatis.

β. Foliis minus undosis, baccis rubris.

Solanum officinarum acinis purpureis C. B. *Hist. des plant. autour de Paris* p. 41.

γ. Foliis hirsutioribus, valde undulatis, baccis luteis.

Solanum officinarum acinis luteis C. B. *autour de Paris* p. 542.

Prima varietas in hortis, & locis ruderosis vulgaris, altera in hortis subinde, circa Ferrières, sic tertia.

Caulis herbaceus, alis elevatis, brachiatus. Folia longe petiolata, pene pendula, mollia, nervo lato, pene rhomboidea, longe acuminata, angulosa, & ferrata. Petioli florigeri, ramosi. Flos albus, nutans; sic fructus: antheræ connatæ.

Narcoticum est, aquosum, ut sex b) libræ uncias duodecim aquæ inspidæ dederint. Quare etiam duæ uncia c) cani non nocuerunt. Infusum 15. gran. baccarum, & succi plantæ integræ drachmæ tres, nihil mali in hominibus fecerunt c'). Sudorem d) movet, ad grana duo infusum, & urinam e); oculos tamen lædit f). In Dalmatia cum butyro Solanum frixum exhibent, ut blande somnum moveat g): Infusum minima dosi, unius grani, ulcera putrida, cum acri effluxu sanavit h). Suadent tamen abstinere, quando bonum pus generatur: neque is effectus constans est i). Majori dosi ebrietatem, vertiginem, soporem facit k), & nimio pondere sumtum utique mentem turbat l), & a baccis non gallinas solas periisse, sed pueros m) deliria & nervorum distentiones passos esse: & oleris venenatum effectum idoneus testis n) confirmat, ex quo tumor univèrsi corporis cum longo morbo secutus sit.

Externus usus tutior est. Succus ad linguæ rhagades laudatissimus o). Caput succo expresso in phrenitide impleri CELSUS jubet p). Ad profunda apostemata AVICENNA q). Ipse odor somnum conciliat r): succus, aut aqua, mures majores vi saporifica fugat s). Paronychiæ impositum medetur t).

PHYSALIS

q) Journ. de medec. ann. 1765. m. Mars.

r) TRAGUS. In ultimo icteri stadio HILL Knowledge of plants p. 5.

s) LINN. *obstac. medic.* p. 9. *Cens. med. offic.* p. 19.

t) *Miscellonim.* p. 60. *Eph. Nat. Cur. Dec. I. ann. 4.* 5. *append.*

v) SAUVAGES in *Fränk. anmerk.*

w) *Med. pauper.* p. 481.

x) *Advers.* p. 184.

y) FLOYER. p. 86.

a) *Solanum hortense* frutex est cibus idoneus, exilis, pusillus, multis concavis alis, folio nigro, majori quam ocimi, & latiore: fructu rotunde viridi, qui post maturitatem nigricat aut putrescit: herba innocuo gultu DIOSCORID. L. IV. c. 66.

b) *Projet pour l'Histoire naturelle* p. 178.

c) COURTEN. *Phil. Transf.* n. 335. Duodecim cochlearia FLOYER. *pharmacopæian* p. 145. 146.

c') GURBIN. *plant. venen. Alfat.*

d) GATAKER. *obss. on the internal use of nightshade and supplm.* BROMFIELD.

e) IDEM.

f) GATAKER. & imprimis BROMFIELD.

g) PUJATI *Narom.* p. 229.

h) GATAKER.

i) GATAKER & BROMFIELD.

k) GATAKER & BROMFIELD.

l) THEOPHRAST. l. c.

m) *Comm. Lit. Nor. ann.* 1742. *behd.* 2. WEFER. *cicut. aquat.* p. 226. BOERHAAVE. ALBERTI *de Belladonna.*

n) *Comm. Lit. Nor. ann.* 1731. n. 47.

o) BOERHAAVE *morb. nerv.* p. 341.

p) L. III. c. 18.

q) p. 821.

r) BOCCONE *Mus. di fis.* p. 284.

s) BUCHNER. LINN. *Gotlandska resa* p. 209.

t) LINN. *ib.*

R r r

PHYSALIS a) LINN. n. 250.

ALKEKENG I b) TOURNEFORT. t. 64.

Calyx, dum flos viget, campaniformis, quinque-dentatus, per maturitatem abit in peramplam vesicam, conniventem, quæ fructum continet. Flos campaniformis, conspicuo tubo, segmentis acutis. Stamina non coalescunt. Bacca polysperma. Circulus glandulosus germen ambit.

577. PHYSALIS foliis conjugatis, cordatis, sinuatis, caule ramoso.

Solanum vesicarium DODON. *purg.* p. 355. *hist.* p. 454.

Alkekengi seu Halicacabum BLAKWELL. t. 161. cum caractere.

Physalis foliis geminis, integris, acutis, caule herbaceo, infirmo, subramoso.

Minime rarum circa *Mathod, Baume, Bex, au Furet, à la Praille*, locis umbrosis.

Sic Tiguri, Basileæ ad ædem *D. Albani*, & in dumetis circa *Brüglingen*.

Caulis humilis, herbaceus, brachiatus, ad terram ramosus, cum foliis, calyce, & flore hirsutus. Folia conjugata c), petiolata, ampliter ex cordatis acuminata, per oram obscure dentata. Flores in petiolis nudis, unifloris, albi, tubo conspicuo, campaniformes: Calyx per maturitatem ruberrimus, ex rotundo acuminatus: sic fructus ruber, quem LINNÆUS bilocularem dicit. Germen evolutum, elasticum refilit ex suo femine, & habetur pro dentium vermiculis d). Olim ad eorum dolores DIO-CLES e) laudabat.

Fructus dulcis, subacidus, in Hispania edulis f), etiam nobis, nisi a calycis amari contactu sapor corrumpatur g). Aqua etiam acida h) stillat. Ab omni tempore hæ bacca pro valide diuretico i) remedio habitæ sunt: quatuor, quinque k), etiam plures l), aut una fucci uncia. Sed etiam vinum, cum quo bacca ferbuerint, ad colicam m) nephriticam laudatur, & in dysuria n); demum in hæmoptysi o), ut narcoticam naturam agnoscas. Trochiscis, antiqua formula p), in calculo multum LISTERUS utebatur q). Radicis drachmam in gonorrhœa ARETÆUS r) dabat. Succum ficcatum Veteres reponebant s). Corticem inter mundantia vulnus CELSUS t).

MANDRAGORA TOURNEFORT. t. 12.

Calyx femiquinquefidus v), segmentis lanceolatis. Flos conicus, sursum apertus, plus quam semi x) quinquefidus, segmentis ovatis, acutis. Stamina libera. Tuba apice globofo. Fructus sphaericus y), inque pulpa unica series feminum reniformium z). Abunde a Belladonna mihi differre videtur.

*578. MANDRAGORA a) DODON. *purg.* p. 362. *pempt.* p. 457. BLAKWELL. t. 364. absque flore. MILLER. t. 173.

Mandragora mas LOBEL. *ic.* p. 267.

Atropa acaulis, scapis unifloris LINN. p. 259.

In præcipitiis montis *Generosi*, Helvetiæ transalpinæ LA CHENAL & CHATELAIN.

Radix

a) *φυσάλιδων*. *pharmac.* ARET. *cur. diut.* I. c. 13. *Solanum halicacabum*, aut *Physalis*, foliis hortensii Solano similibus, latioribus, cujus caules, postquam adoleverunt, pauci terram spectant: folliculis orbiculatis, vesicarum similibus, in quibus semen continetur fulvum, rotundum, leve *Diosc.* L. IV. c. 67. *Trychnon Solanum* aliud coccineis, granosis folliculis turbinatis, magnis, & grandi intus acino. Vocant *Halicacabum vesicarium* PLIN. L. XXI. c. 37.

b) AVICENNA T. II. L. II. c. 378.

c) JUNG.

d) SCHNEPPER *Zabryvorme* p. 28. Conf. ETTMULLER.

e) PLIN. L. XXV. n. 105.

f) QUER. II. p. 224.

g) WELSCH. *hecatost.* I. EHRHART. *acon. plantz. hist.* IX. p. 47.

h) HILL. *mat. med.* p. 508. Obscure GEOPROI.

i) *Pharmacum φυσάλιδων* ARET. *curat. diut.* I. n. 13. BRASSAVOLA p. 198.

k) TOURNEFORT.

l) C. & I. M. HOFMAN.

m) WEDEL. I. M. HOFMAN.

n) WEDEL. I. M. HOFMAN. *Eo fanatus Cardinalis M. ZAULD. med. art.* p. 62.

o) BUCHWALD. p. 7. *art.* 62. Etiam *Halicacabum somniferum* esse PLINIUS L. C.

p) Habet MÉSUE p. 155. b.

q) *Tract. de calcul.*

r) *Cur. diut.* II. c. 5. *ἀλμακαβόν.*

s) DIOSCORIDES.

t) L. V. c. 20.

v) TOURNEFORT. C.

x) A.

y) E. F.

z) F.

*) *Mandragoras*, duo genera, major, angustioribus foliis & minoribus quam lactuce, virosis & graveolentibus, in terra sparsis: mala gerit forbi similia, pallida, odorata, in quibus semen veluti pyrorum; radicibus magnis, binis, ternis, inter se convolutis, nigris foris, intus albis, crasso cortice vestitis, caulem non fert. Alter candidus, foliis magnis albis, veluti betæ, malo duplo majori, colore, ut crocus, jucunde cum gravitate olente, radix major, candidior DIOSCORID. L. IV. c. 71.

Radix magna, bicurris, inferne fibrosa, fætida. Folia pariter virofa, ovato lanceolata, magna, per oras undulata, ex radice cespitem faciunt. Ex eo plufculi breviores scapi florigeri, erecti, nudi, uniflori. Flos subviolaceus: fructus luteus, fætidus. Glandula circularis germen ambit, in duo cornicula producta b).

Varietates Cl. MICHELI c) distinguit, conjungit MILLERUS.

Ab omni tempore inter foporifera medicamenta relata fuit. In catapotion dormitivum a CELSO recipitur d). Succo corticis recentis radicis, & infuso vinoso ejus corticis, tamquam foporifero medicamento veteres utebantur e). Nimia ejus copia etiam olim furorem feciffe legitur f). Poma edentes ABUBEKR RHAZE reprehendit, quod g) nauseam faciant, & gravedinem, & a quinque pomis syncopen & alia mala fecuta sint, ut tamen fanari possent h). Sed etiam nuper in Judæa poma grato odore lecta fuerunt. Stuporifera & venerea i) esse, vimque foporiferam habere idonei auctores confirmant k), ut etiam solo odore sopiant. Cum radix pro liquiritia devoraretur, cardialgia, syncope, deliria l) pene funesta fecuta sunt. Oleum ad inflammationes olim adhibitum fuit m), & nuper externum usum ad glandularum tumores, internum tincturæ cum vino hispanico factæ, ex scrupulo radicis, bis, terve de die datæ, contra arthritidem utilem deprehenderunt n). Aqua virus retinet o).

Magicas radicis vires omitto, ob quas etiam ex Angelica p) & Bryonia & aliis modis spurias mandragoras effinxerunt.

BELLADONNA TOURNEFORT. t. 13.

ATROPA LINN. n. 249.

Calyx campaniformis q), profunde quinquefidus, segmentis triangularibus, flore brevior. Flos tubulosus r); tubi media parte ventricosa s), segmentis quinque triangularibus t), brevibus, parum repandis, etiam numerosioribus. Stamina libera: tubæ finis curvus, reniformis. Bacca ex spherica latior v), septo integro divisa x), utrinque anafato y), ut femiquadrilocularis fit: feminibus numerosis z).

579. BELLADONNA caule herbaceo, brachiato, foliis ovato lanceolatis, integerrimis.

Solanum majus CAMERAR. *Epit.* p. 817. BROMFIELD. *ic.*

Solanum lethale DODON. *purg.* p. 360.

Solanum furiosum a) J. MATTH. FABER. *Strychnomania.*

Belladonna MILLER. t. 62. GARDEN of EDEN t. 40.

β. Foliis minoribus I. R. H.

Atropa caule herbaceo, foliis ovatis, integris LINN. n. 260.

Ubique in sylvis cæduis, circa Bernam: in meis sylvis prope *Goumoëns*.

Radix crassa, longa, ramosa. Caulis erectus, brachiatus, etiam sepedalis. Folia magna, hirsuta, mollia, petiolata, conjugata, sæpe inæqualia, ex ovatis acuminata, integerrima. Florigeri ex alis petioli, uniflori. Floris color luridus, ex virescente & purpureo obsoleto mixtus; lacinia aliquantum inæquales b). Bacca nigra, nitens. Semina subrotunda, punctata & alveolata. Fructum anulus glandulosus ambit.

Baccæ sapore fatuo dulci, possunt absque noxa edi c), si numerus tres, quatuorve non excefferit: plures etiam a studioso medicinæ Colonienfi, nomine SIMONIS, vidi deglutiri. Pro Rhamno aliquando sibi Pharmacopola comparavit d). Succus uncia cani

R r r 2

parum

b) SCRAPIN. p. 28.

c) Hort. Florent. p. 62.

d) L. V. c. 25.

e) DIOSCOR. L. IV. c. 71.

f) CÆLUS L. I. c. 4. AERT. *diut. cur.* I. c. 6. Erubescere RHAZE.

g) Ad MANSOR. III. c. 2.

h) *Simplic.* c. 315.

i) MYLLER *reise ins gelobte Land* p. 21.

k) DIOSCORIDES I. c. & L. VI. c. 16. CAMERAR. *memorab. Cent.* III. n. 60. LEVIN. LEMN. *herb. sacr.* I. p. 17. CASP. A REIES & C. Defendit innocuum esse J. FABER. de uno pomo.

l) SPON. *Voyag.* II. p. 172. 228.

m) MRSUE p. 188.

n) K. *wetensk Acad.* 1763. *svim.* 3.

o) GROUROI p. 809.

p) *Voyage en France* & de l'Archipel III. p. 295.

q) TOURNEFORT, I. c. C.

r) A.

s) *ibid.*

t) *ibid.*

v) E.

x) F.

y) LK.

z) *ibid.*

a) Esse Mandragoram THEOPHRASTI. GUILANDINUS & P. HÆSSUS p. 88. 89. Non est Solanum somniferum THEOPHRASTI L. IX. c. 12. cui fructus subrubet. Neque fruticosum DIOSCORIDIS L. IV. c. 69.

b) FABRIC. *Butibac.* p. 49.

c) Edit DEERING. p. 29.

d) EHRHARD. *hist.* VII. p. 10. 11.

parum nocuit e); neque succus in abdomen injectus f); sed neque cuniculus a bac-
cis ægrotavit; neque succus per jugularem venam impulsus, nisi stuporem g) movit.
Saporem suum palato potissimum h) imprimit. Succus acoris signa edit i), & tamen
lactis coagulum impedit k). Aqua inde non ingrati odoris stillat l): reliqua ignis
effectu omitto, cum eadem, quæ ex Brassica m), ex Belladonna elementa prodeant.
Acrimonia tamen latens subest, & baccæ, & folia os siccant n), ut æger deglutire ne-
quiret o), ut vomitum p) moveant & fecessum q); etiam cutem totam rubefaciunt r)
& phlogoses excitant s), intestina ipsa & ventriculum inflammant t). Una vi narcoti-
ca appetitum auferunt v), & ventriculum convellunt x) & infant y), oculos debili-
tant z), aut excæcant a), pupillas dilatant b), viresque frangunt, ut totum corpus
vacillet c).

Ita sopit vim irritabilem ventriculi, ut vix d] 14. grana tartari emetici, a sumtis baccis, vo-
mitum excitarent e]. Et in ventriculo enectorum baccæ immutatae f] reperiuntur.

Porro majori dosi sumta, quatuor ab octenni puella devoratae baccæ, & octo aut decem
baccæ g] ab alia, magis nocuerunt: Soporem ergo h] inducunt, vertiginem i], an-
xietates k], delirium & furorem l], convulsionem m], risum sardonium n], ipsam-
que mortem o]. Ipsa aqua periculosum soporem excitavit p], & quadriduo famem
fustulit, absque malo. Vino legimus Belladonna corrupto Danos in soporem ferreum
esse conjectos q], ut facilis Anglorum victoria fuerit; neque aliena conjectura est, Bel-
ladonnam fuisse, quæ M. ANTONII milites intoxicaverat r]. A vino Belladonna in-
fecto gangræna universalis & mors s].

Hæc mala omnium optime excitatus vomitus t] curat, & ea curatione puellas aliquas
Cl. SCHOLLIIUS morte eripuit. Huic medicationi plus tribuerem, quam vino v],
aut aceto x]. Tandiu enim symptomata supersunt, quamdiu baccæ nondum de
primis viis deturbatae sunt, quod demum tertio die fit y].

Etiam sicca radix dementat z]. Usu suo dicitur sanguinis corium augere a].

Externo usu cataplasma populæ paralyfin b] fecit, & cæcitatem superabilem, non tamen
perpetuo c].

Eum usum dudum ad oculi inflammationes WELSCHIUS commendavit d]; ad cancrum
GENDRON, JUNKERUS e] & alii f], felici aliquando eventu g], & folia ulcera mam-
marum sanarunt, ab optimo QUERIO adhibita h].

Internum

- e) ROSSI *plant. venen.* p. 11.
f) IDEM p. 14.
g) XAV. MANETTI *viridar.* p. 21.
h) GREW.
i) OETTINGER *de Belladonna.*
k) *ibid.*
l) *ibid.*
m) GOSFROI I p. 122.
n) *Hist. de l'Acad.* ann. 1756. p. 72. *Journ. de medec.* XI p. 509. 510. CLUS. LAMBERGEN.
o) *Eph. Nat. Cur.* Dec. III. ann. 10. obs. 92. MANETTI *Hist. de l'Acad.* CLUS.
p) *Journ. de Medec.* ann. 1766. m. Avril.
q) BROMFIELD.
r) SAUVAGES *nosol.* T. V. p. 497.
s) TIMMERMAN. *Belladonna.*
t) *Comm. Lit. Nor.* 1743. *beb.* 8.
v) TIMMERMAN. *Journ. de Medec.* I. c. BROMFIELD. MATTHIOL.
x) MANETTI.
y) Cum intestinis *Fränk. anmerk.* n. 13.
z) WIER. *obs.* L. II p. 961. BROMFIELD. LAMBERGEN.
a) RONCALL. *Medicin. Europ.* p. 443. BROMFIELD. JUNKER apud TIMMERMAN.
b) *Journ. med.* ann. 1766. m. Avril.
c) *Journ. de medec.* I. c. JUNKER apud TIMMERMAN.
d) *Obererzgebürg. Journal.* Conf. *Journ. de medec.* ann. 1766. m. Avril.
e) *Journ. de medec.* *ib.*
f) *Journ. de medec.* ann. 1759. m. August. & tertio demum die decesserunt *Journ. de medec.* 1766. April.
g) *ibid.*
h) WIER *obs.* L. II p. 10. 108. TIMMERMAN. *bist. de l'Acad.* SAUVAGES.
i) *Eph. Nat. Cur. Cent.* VI. obs. 61.
k) *ibid.* DIGNER apud TIMMERMAN.
l) SICEL. [a radice] *bist. de l'Acad.* TRAG. RAI *Eph. Nat. Cur.* Vol. IV. obs. 8. BLAIR *misc.* p. 81. FRANK. p. 34. 36.
WEPFER. *cicut.* p. 228. N. A. N. C. I. c. *Journ. de medec.* ann. 1757. m. August. ann. 1759. m. August. ann. 1766. m. April. TIMMERMAN. HORST. MORANUS T. III p. 8. 161. *Eph. Nat. Cur.* Vol. III. obs. 85. HOECHSTETTER. *Journ. de medec.* 1766. m. Avril.
m) N. A. N. C. Vol. II. obs. 60. *Journ. med.* 1757. August. *Journ. med.* 1763. Febr. SAUVAGES. *Fränk. anmerk.* n. 13. HORST.
n) *Journ. med.* 1759. m. August.
o) TRAG. *Eph. Nat. Cur.* Vol. V. obs. 2. 119. CLUS. *Comm. Lit. Nor.* ann. 1743. *beb.* 8. *Journ. de medec.* ann. 1757. m. August. *Fränk. anmerk.* XIII. PRACHEY. *herbal* p. 121. Enectorum exempla exstant apud HEUCHER. *nov. prov.* II. p. 977. WAGNER *Eph. Nat. Cur.* Dec. II. ann. 7. obs. 108. Dec. III. ann. 8. obs. 161. &c.
p) PORTA *magia naturalis* L. VIII. FRANK. p. 50.
q) BLAIR *decads* p. 77. add. CAMERAR. *mem.* III. n. 54. MATTHIOL. p. 1074. FUCHS. LOEHL. *advers.* p. 103.
r) FRANK p. 98.
s) EHRMANN. p. 18.
t) *Hist. de l'Acad.* WEPFER N. A. N. C. I. c. *Journ. de medec.* ann. 1763. m. Febr. PRACHEY. FRANK. p. 24. Oleo dato SAUVAGES II P. II. p. 79.
v) Cui confidit TRAGUS, & FRANK. p. 7. aceto MATTHIOLUS.
x) MATTHIOL. HOECHSTETTER.
y) *Journ. de medec.* ann. 1766. m. Avril.
z) HAEN *rat. medenid.* II.
a) PORTA *magia natural.* L. VIII.
b) RAI. WEPFER. *cicut.* p. 228.
c) Non succellit Cl. MULLERO *iritat Irrid.* p. 11.
d) *Mistomim.* p. 9.
e) Succum ex patru experimento *de cancro* p. 137.
f) *Journ. de medec.* ann. 1760. m. Jul. p. 50.
g) *ibid.*
h) *Fior. Espann.* III. p. 209.

Internum usum hujus veneni *Conradus* GESNERUS laudabili audacia exploravit, succumque expressum, cum saccharo coctum, ad cochlearis mensuram opii vires imitari reperit, & dysenteriam doloresque suppressere *i]* Pridem equidem populare apud Dithmarfos remedium fuit, ut cum cerevisia contusas baccas contra *Varen* seu arthritidem vagam adhiberent *k]*; ita ut a sumto medicamento somnum arcescent. Ad somnum ciendum *WIERUS l]*.

Inde decoctæ cum aqua herbæ cochlear, eamve dosin dare tentatum est, quæ somnum non moveret. *JUNKERUS m]* porro ejus usu scirrhum mammæ, seu occultum cancrum, superavit. *Tiberius* vero *LAMBERGEN* duobus, inde tribus, granis in aqua infusis, sensim verum cancrum exulceratum sanavit. Experimenta etiam fecerunt *Cl. TIMMERMANNUS senior n]*, & junior, *Cl. Chirurgi GATAKER & BROMFIELD*, tum *Cl. MARTEAU, DEGNER & alii*. Nemo sine incommodo Belladonnæ dedit, neque absque cæcitate *o]* tamen superabili, absque astitia *p]* & ipsa sponte evanescente, & somnolentia, pariter cum longiori usu diminuta *q]*, & siccitate oris, & ipsa sensim diminuta *r]*, & intellectus fugace debilitate *s]*, & anxietate *t]*, & deliriis, tamen transeuntibus *v]*.

Feliciter tamen 4. vasculis theæ destinatis, infusa cum foliis aqua plenis, scirrhum cancrecentem mammæ ita *Cl. vir* mitigavit, ut septico alcalino medicamento adhibito, pars cancrosa abscederet *x]*. Sed etiam linguæ scirrhum tuberculum conjuncto Belladonnæ usu, & lapidis infernalis contactu sanavit *y]*. Porro *Cl. VANDENBLOK z]* cancrum occultum mammæ usu interno infusi sustulit. *DEGNERUS a]* scirrhum mammæ decocto sanavit, & cruris ulcus, quod dentem pardalidis fenserat *b]*. Etiam intestini scirrhus eo remedio *c]* superatus est. Sed etiam in vomitu, in tussu sicca *d]* & convulsiva *e]*, & in catarrho longo, tinctura spirituosâ Belladonnæ profuit, quæ neque vertiginem faciat, neque mala alia. Eam ex mentha, croco & Belladonna *Cl. MARTEAU* parat *f]*.

Ne tamen nimis his bonis lætemur, faciunt contrarii eventus in fungo cancroso, in quo neque malum sustulit *g]*, neque mortem avertit: in cancro, ubi ejus usus frustra fuit *h]*, & in ulcere cancroso *i]*.

Sed etiam constans inde furor successit *k]*, & constans cæcitas *l]* & arthritidi opposita Belladonna ægrum occidit *m]*.

Potissimum vero *Cl. BROMFIELD* ad unum granum, ad octo demum grana, infusa in aqua Belladonnæ folia plerumque frustra dedit. Neque felicior in cruris ulcere fuit *Cl. GATAKER*, inque mammæ abscessu, cancrosoque labiorum ulcere *n]*.

HYOSCYAMUS *a]* *TOURNEE.* t. 42. *LINN.* n. 247.SCHINZ ad libellum *Cl. STOEKLI*.

Calyx campaniformis, modice inæqualis *b]*, semiquinquefidus. Flos campaniformis, tubulosus, tubo brevi, limbo inæquali, segmentis inferioribus profundius incisus *c]* & minoribus. Stamina *d]* inæqualia, longa. Fructus ovatus *e]*, tectus operculo hemisphærico,

i] *Epist.* p. 34. b. p. 39.*k]* *WIER.* L. II. obs. 961. *SMETIUS* L. IV. p. 238.*l]* apud *CLUTIUM*.*m]* *OETINGER de Belladonna*.*n]* apud *fil. de Belladonna*.*o]* *JUNKER.* l. c. *LAMBERGEN*.*p]* *BROMFIELD.* *RONCALLI*.*q]* *TIMMERMAN*.*r]* *Journ. de medec.* XI. p. 509. 511.*s]* *WIER*.*t]* *DEGNER* apud *TIMMERMANN*, & ipse *TIMMERMAN*.*v]* *Journ. de medec.* ann. 1757. m. August. 1759. m. Aug.*MoIRANUS*.*x]* *TIMMERMANNUS* pater apud filium.*y]* apud filium.*z]* *Journ. de medec.* ann. 1761. m. Febr.*a]* apud *TIMMERMAN*.*b]* *GATAKER*.*c]* *Journ. de medec.* XI. p. 499.*d]* *Journ. de medec.* ann. 1762. m. Maj.*e]* *MARTEAU Gazette salulaire* ann. 1762. n. 25.*f]* *ibid.* 1761.*g]* *TIMMERMAN*.*h]* *ACRELL.* *chir. hündel* p. 27. *RAULIN.* *fleurs blanch.* II. p. 594.*i]* *BROMFIELD*.*k]* *TIMMERMAN*.*l]* *BROMFIELD*.*m]* *Epist. Nat. Cur.* Vol. II. obs. 119.*n]* *Conf. Phil. Transf.* XLIX. P. I.*a]* Apollinaris seu Hyoscyamus, caulibus crassis, foliis latis, oblongis, divisis; nigris, hirsutis, femine nigro, floribus e caulis latere ordine prodeuntibus, tamquam puniceorum cythi, scutulis septi femine plenis, ut papaveris. Primus femine nigro, floribus pene purpureis, sinilacis, foliis cythi præduris & spinosis, *DIOSCORID.* L. VI. c. 64. *PLIN.* L. XXV. n. 17. Alter femine subflavo, ut irionis, floribus luteis, foliis & siliquis simplicioribus. Tertium mitissimum, pingue, lanuginosum, molle, candidi floris feminisque, *DIOSC.* l. c. Noster videtur primus.*b]* *TOURNEE.* C. E.*c]* *Conf. TOURNEE.* A. B.*d]* *GREW.* L. 56.*e]* *TOURNEE.* D.

pharico f], per maturitatem deficiente, & nudante duos oculos g], septo divi-
fos, cum receptaculis maximis h]. Semina numerosa, punctata i], & exasperata,
nigra k]. Tubæ longæ apex crassus, excavatus. Anulus pulposus germen cingit.

§80. HYOSCYAMUS foliis amplexicaulibus, sinuatis, floribus sessilibus LINN. p. 257.

Hyoscyamus CAMERAR. *Epit.* p. 807. RIVIN. *monop. irreg. t.* 102.

Hyoscyamus flavus FUCHS. p. 837.

Hyoscyamus vulgaris niger DODON. *purg.* p. 345. *pempt.* p. 450.

Bona Icon exstat apud STOERK *de aconit. t.* 1.

Amplexicaul Henbane HILL. T. VIII. t. 50.

In fimetis, ad vias & fossas, in suburbanis, inque pagis: etiam ad Nilum l].

Tota planta longiusculis pilis barbata, unguinosa, fætida. Caulis cubitalis & ultra, fo-
liosus & ramosus. Folia mollissima, lata basi caulem amplexa, semipinnata, pin-
nis acutis, triangularibus, ordinatim decrescentibus, minoribus intermissis. Flores
in petiolis brevissimis, in summa planta congeruntur in spicas fere heteromallas.
Color pallidus, distinctus reti venarum violacearum. Apices ad inferiora coniecti,
superne longiores, breviores inferius.

Radices Hyoscyami dulces sunt m), & eo magis periculosa; folia fatua, cum aco-
ris indicis. Aquam dat cæruleam n). Oleum semina multum, quo lampades
Ægyptii alunt o), in calidis, nostro perpauca p).

Vires emollientes, & narcoticas, classis suæ potentissimas possidet, ut etiam magis, quam
reliquæ, mentem emovere videatur, & deliria furiosa, rixosaque ciere, unde olim
nomen gessit alterci q). Ea deliria r) aliquando fugacia sunt s), & temulentia; similia t);
alias diutius durant v); & denique in mortem transeunt x). Alias Hyoscyamus hominem
in stuporem conjicit y). Sed & sopores facit z), & vertigines a), convulsiones b),
rifusque fardonios c), & inflationes d), strangulationes e), ardorem faucium f), fri-
gus extremorum g). Si alvum duxit, a resolutione aliqua toni h) id videtur factum
fuisse.

Memini sodalem meum SIMONIUM, cum Leidæ mecum anno 1725. BOERHAAVII scho-
las frequentaret, Aconita, Apocyna, Belladonnae baccas impune devorasse, ab
Hyoscyami vero femine victum, nimia curiositatis poenas dedisse, atque mente
alienatum, alteroque latere resolutum, tamen a PRÆCEPTORE servatum fuisse.

In lotione adhibitus deliria fecit i).

Etiam vapor rixosa deliria civit, dum radix effodiebatur k), & suffitus feminis sopit l),
& funestum denique eventum habuit m). Narrabat BOERHAAVIUS, se temulentum
factum fuisse, cum emplastrum de Hyoscyamo pararet.

Anserculos Hyoscyamus occidit n). Cani radice decoctum non nocuit, robusto anima-
li o), neque vaccis p) porcisve q).

Ea vis etiam in albo Hyoscyamo est, quem Veteres mitiorem fecerunt r), cujus grana

25

- f] H.
g] K. GREW. t. 70.
h] TOURNEF. ad I.
i] L.
k] SUIDAS III. p. 530.
l] BELLON. p. 270.
m] FLOYER. GEOFROI.
n] SLEVOGT. *de Hyoscyamo*. WEDEL. *progr.*
o] BELLON. p. 270.
p] SPIELMANN. *Instit. Chem.* p. 35.
q] SCRIBONIUS LARGUS n. 181.
r] *Infantia* ARÆTÆUS *diut.* L. c. 6. HELMONT. *jus duumvira-
tus* a duabus feminis drachmis. A femine WALTHER. *Eph. Nat. Cur. Dec. I. ann. 4. obf. 124. Dec.
III. ann. 9. 10. append.* A femine etiam delirium SAL-
MUTH. L. II. n. 88. BIRLING. *advers.* n. 2. SPINDLER. *obf.*
14. STISSER. *obf. 8. Act. Helvet.* A radice *Phil. Transf.*
n. 429. STORCH. *Kindervrankh. IV.* p. 470. WEPFER.
THRELKELD. p. 12. 13. BORELLUS. *Stupidi, insensiles,
alienati* RAULIN. *vapours* p. 269. 270. A radice Vertigo
Phil. Transf. l. c. SALMUTH. THRELKELD.
s] HELMONT. WEPFER. GMELIN. BORELL. *Cent. IV.*
obf. 45. BLAIR. *miscell.* p. 82. Talia Hyoscyamo
DIOSCORIDES tribuit L. VI. c. 15.
t] ALBERTI *med. leg.* I. p. 279. sq. ex radicibus.
u] Hebetitudo aliquot mensium a radice, BARRERE p. 54.
v] Diuturna mania *Journ. de medec.* ann. 1763. m. Jul.
w] Durabilia
- Durabilia mala & insanie LOBEL. *advers. Eph. Nat. Cur. Dec. III. ann. 3. obf. 66. Dec. I. ann. 3. obf. 21. Dec. III. ann. 2. obf. 112. BUCHNER. miscell. ann. 1729. p. 160. LINDER. vened. p. 560.*
x] Funesti eventus WALTHER. *thes.* n. 49.
y] Radix *Journ. de medec.* 1756. FEV.
z] *Phil. Transf.* l. c. GARIDEL. BIRLING. *Act. Helvet. V.* p. 333. A femine WILLIS. *anim. brut.* p. 227. ut putat.
a] *Phil. Transf.* n. 429. SALMUTH. THRELKELD.
b] WEPFER. *cicut.* p. 230. a radice BARRERE *Journ. de medec.*
c] ALBERTI. WALTHER. *thes.* obf. 41. 49.
d] BLAIR. *miscell.* p. 82.
e] RHAZE ad MANSOR. L. VIII. c. 19.
f] WEPFER.
g] RHAZE.
h] SLEVOGT. *de Hyoscyamo.*
i] *Eph. Nat. Cur. Dec. II. ann. 6.*
k] *Eph. Nat. Cur. Dec. III. ann. 8. obf. 66.*
l] HAGEDORN. *Cent. III.* n. 84.
m] *Act. hafs.* I. obf. 14. vide GEOFROI p. 596. sqq.
n] BRADLEY *farm. direct.* p. 30.
o] FLOYER. SPERGEL. p. 19. 22.
p] KALM. *resa T. I.*
q] L'ISLE *busandary II.* p. 232.
r] ORIBAS. *Synopf. II.* c. 5. 6. RHAZE III. c. 29. in NICOLAUM p. 161.

25 s) soporem, convulsiones, tendinum subsultum, insensibilitatem fecerunt, & cujus usus in alio homine deglutitionem destruxit t), desipientiam fecit, & aphoriam, mala equidem non durabilia; alias mite delirium v). Sed etiam Sibirici Hyoscyami, calycibus inflatis, radices coctæ mentem turbaverunt x).

In cadaveribus hominum ab Hyoscyamo enectorum vasa meningum tumida y); etiam in ventriculo nigrae maculae repertae fuerunt z).

Salus ut in aliis venenis est in vomitu excitato a), aut certe in purgatione alvi b), cum semina diu in intestinis resideant, aut in acri demum enemate c); aliquando etiam vesicatorium emplastrum capiti adposuisse profuit d); variisque nonnunquam auxiliis, extracto castorei e), succo ribium f), aliisque g) remediis æger servatus est.

Ob vires tamen anodynas dudum externus Hyoscyami usus in medendi arte locum habuit. Multus est de succo feminis, caulium, de herba contusa, de seminibus ipsis, DIOSCORIDES h), In collyrium CELSUS recepit i), & inter reprimentia k).

Deinde cataplasma ad dolores externos, & ad apostemata dudum laudatur l), tum ad urinam suppressam m).

Emplastrum de Hyoscyamo ad dolores varios, etiam pertinaces, a WEDELIO, & a difficili viro DANIELE LUDOVICI n) commendatur, meminique etiam mihi opem tulisse, cum lapsus metuens, vehemente nixu me sustinuissem, unde diuturnus mihi & convulsivus in ima fura dolor mansit.

Folia admota aquam hydropicam o) extrahunt. Oleum succo foliorum imbutum tumentes glandulas faucium ad suppurationem cogit p). Oleum ex feminibus pressum, congeneribus efficacius q), ad externos usus notum est ex anodyna vi, ut etiam in clysteres receptum sit r). Folia pro fumo trahendo nicotianæ, adfini plantæ, substituta fuerunt s), & idem fumus ad perniones in usu est.

Idem ad dentium dolores adhibetur, non quidem quod vermiculos aliquos necet t), quæ superstio est v); sed ob vim fumi narcoticam x).

Tandem etiam internus usus hujus veneni tentatus est. Olim CELSUS y) in catapotium somniferum receperat, & decoctum in phrenitide z); in vertigine MARCELLUS a). In antidoto Philonii locum habet b).

Deinde HELIDÆUS ad hæmoptoen femine usus est, magister FORESTI. Theodorus TURQUET idem semen ad grana octo, & denique omnino ad 24. grana, cum succo sempervivi, per quadraginta dies adversus epilepsiam dare ausus est c): ad hæmorrhagiam PLATERUS d), non absque consentiente experimento ROBERTI BOYLE e). In dysenteria CLAUDERUS exhibuit f).

Denique nuper Vir animosus ANTONIUS STÖRK g) extractum succi totius h) plantæ exhalando ad usum medicum paravit, inque cane ejus vim expertus est. Tulit absque noxa i) grana viginti. A duabus drachmis animal sopitum est, pupillasque habuit latissimas, vomitque & alvum laxavit, sponteque convaluit k). Hoc successu excitatus vir ILL. eo medicamento in ægrotis uti adgressus est, quoties nimios in nervis motus compellere necessarium videretur.

Dedit ergo ad convulsiones grana duo, & utiliter eo medicamento hoc in morbo ad

S s s 2

grana

s) Edimburg. Ess. nov. II. n. 16.

t) TARGIONI Voyag. VI. p. 279.

v) SPINDLER. obs. 14.

w) GMELIN. III. p. 84.

x) BARRERE I. c.

y) IDEM.

z) Olim RHAZE I. c. PAULI, HELMONT. *jus diuinoir.*

p. 244. SALMUTH. L. II. n. 88. RAULIN. STISSER.

obs. 8. STORCH. I. c. WEDEL. *de vomit. vis. exhib.*b) *Journ. de medec. ann. 1763. m. Juill.*c) WILLIS *anim. brut. p. 227.*d) *Act. Edimb. I. MARQUET. obs. 114. Journ. de medec.*

ann. 1756. m. Febr.

e) BIERLING.

f) GMELIN. *veif. III. p. 511.*

g) Adde sanatos apud WALTHER. n. 41. THRELKELD.

ALBERTI I. c. BLAIR p. 82. & c. WEPFER.

h) I. c.

i) L. VI. c. 6.

k) II. c. 33.

l) In NICOLAUM p. 161.

m) TOWNESFORT.

n) Oper. p. 278.

o) CRAYO Epist. L. V.

p) CHOMEL. *Suppl. p. 201.*

q) LUDOVICI p. 296. NEUMAN. EHRHARD. p. 34.

r) GLAUBERO.

s) GADD. *Satacena bürad. p. 59.*t) MARCELL. c. 12. MESUR II. agr. c. 7. *Act. basn.*v) *Phil. Transf. n. 429.*w) *Act. basn. I. obs. 14.*

x) L. V. c. 25.

y) L. III. c. 18.

z) c. 3.

a) MESUR p. 107.

b) *Prax. p. 23.*c) Conf. FAIK. *venen. us. med. p. 300.*d) *Usilit. philosoph. experiment. p. 270.*e) *Eph. Nat. Cur. II. ann. 6. obs. 178.*f) *Libr. quo demonstratur stramonium Hyoscyamum ac-*
nitum esse remedia salutifera ann. 1762. 8.

g) p. 281.

h) *ibid.*

i) p. 30.

grana quinque *l*), & sex *m*), & quindecim *n*), & sedecim *o*); in adfina crampo *p*); in atrocibus doloribus *q*); in tussi ficca vehemente *r*) usus est. Ipsam epilepsiam granis sex, in diem datis, superavit *s*). In hæmoptoe grana tria bono eventu exhibuit *t*). Porro in melancholia tria in diem grana *v*), & quatuor *x*), & octo *y*), & demum viginti *z*) grana dedit. Sic mania granis tribus *a*), quatuor *b*), octo *c*) superata est. Palpitationem exigua dosi sustulit *d*). Cl. WHYTT ad grana quatuor dedit, & narcoticam vim, atque laxantem, confirmavit *e*).

Non ideo rejecero, quæ de usu feminis Cl. SCARDONA monet *f*); neque nimis narcoticum esse negavero *g*), tantum ut prudentiam medici requiram.

VERBASCUM *a*) LINN. n. 245.

VERBASCUM TOURNEFORT. t. 61.

& BLATTARIA TOURNEF.

Calyx campaniformis, flore brevior, quinquefidus *b*), paulum irregularis, ut duo dentes supremi breviores a tribus inferioribus intervallo distent. Floris tubus brevissimus *c*), segmenta quinque subrotunda *d*); suprema minora; imum longissimum *e*). Stamina contrariam inæqualitatem observant; supremum brevius; ima longissima, sursum curva; anthera uniloculari. Filamenta sæpe barbata. Tubæ apex alias rotundus *f*), alias bicollis. Fructus ex ovato conicus *g*), septo duobus magnis receptaculis aucto *h*), polyspermos *i*).

§ 81. VERBASCUM foliis decurrentibus, utrinque tomentosis [*lanatis*] LINN. I. p. 252.

Synonyma difficilia.

Verbascum CAMERAR. *Epit.* p. 878. optime. BLAKWELL. t. 3. RENEAULME p. 102.

Verbascum foliis incanis mas latifolium, floribus luteis, arcte caulibus adherentibus, sine foliis angustis inter flores eminentibus HIST. OXON. II. p. 485. Sect. V. tab. 9. f. 1.

White Mullein HILL. t. VIII. t. 36.

Verbascum album BLAKWELL. t. 502. bene.

Ubique in glareosis, in fossis, ad vias.

Caulis altissimus, ad sex pedes & ultra, lignosus, ramis adscendentibus; spica longe cylindrica, unde nomen, floribusque brevissime petiolatis, fasciculatis; infidentibus bracteis lanceolatis, plerumque brevibus, alias de spica eminentibus. Spicæ fere simplices, tamen & ramosæ. Folia perampla, utrinque tomentosa, lanata, longe ovata & elliptica, in margine obiter incisa, ut tomentum dentes abscondat, longe ex caule orta, quem alatum reddunt. Petioli florigeri ramosi, stipula sub flore ovata, lanceolata. Flores majores, pallide lutei, lanuginosi, intus splendidi. Calyx tomentosus, campaniformis, semiquinquefidus, segmentis pene æqualibus, hæc longiora, sursum versa, petiolo latefcente: antheræ miniatæ, filamentorum trium superiorum barba albida, imorum nulla: floris segmenta utique suprema brevissima, imum longius. Tuba simplex, sine lato, sursum versa.

§ 82. VER-

f) n. 2. p. 126. & in nupero opere p. 230.

m) n. 1.

n) p. 136.

o) *Operis nuperi* p. 128.

p) n. 3.

q) In ultimo opere p. 230.

r) Granis decem p. 137.

s) n. 10.

t) n. 6. 7.

v) n. 5. & 9.

x) p. 134.

y) p. 139.

z) n. 8.

a) n. 5.

b) p. 134.

c) p. 139.

d) n. 4.

e) *Nerv. difor.* p. 363. 364.

f) *Aphor.* I. p. 157.

g) *Miscell. Lips.* P, III. p. 241.

a) *βραχάλις* POLLUC. p. 137. Verbasci seu phlomi plura genera, album mas, nigrum femina, tertium in sylvis, foliis brassicæ latioribus, pilosis, caule cubitali PLIN. L. XXV. n. 73. Feminæ folia brassicæ, pilosiora, latiora, candida; caulis cubitalis, altiorve, albus, subhirsutus: flores albi, aut ex luteo pallentes: semen nigrum, radix longa, digiti crassitie, gustu acerba. Mas oblongius albis foliis & angustioribus, caule tenuiori. Nigrum semen albi, folio nigriore, & latiori Dioscor. L. IV. c. 99.

b) TOURNEF. D.

c) B.

d) A.

e) *ibid.*

f) C.D.

g) E.

h) G.H.

i) L.

582. VERBASCUM foliis ovatis, utrinque tomentosis, inferioribus petiolatis, stigmatibus bicolli. Add. LINN. I. p. 253.

Verbascum montanum tomentosum & incanum, folio rubrotundo, caule non alato, staminibus purpureis TILLI.

Hoc rarius: circa Cellam in arenosis provenit, etiam circa Fouly, Agaunum & Oëdorum Valesiæ.

Folia & habitus consentiunt: & spica densa aphylla, sed nostro angustissimæ foliorum radices per caulem decurrunt a). Bractæe quadrifloræ, intra quas flores brevissime petiolati. Folia ima petiolata, superiora sessilia, ovata omnia & serrata. Caulis hirsutus, nudus. Flores duplo ampliores b), biunciales. Tubæ stigma manifestissime, etsi breviter, bicolle c).

Nondum mihi in hac planta satisfacio.

In utraque specie similes sunt vires emollientes & anodynæ. Flores dulces, mellei.

Dudum folia Verbasci in olla calefacta & admota, ad podagram celebria fuerunt, ut perpetim renovarentur, quæ refrigerant d).

Sed etiam florum, qui contabuerunt, liquamen molliissimum, ad dolentes cæcasque hæmorrhoides e), ad alias inflammationes, ad podagram f), utique utile est: tum cataplasma ad tumores artuum dolorificos g); demum eadem folia in unguentum trita, recentibus vulneribus medentur. NEUMANNO pharmacopolæ non placent h). Gargarisma in angina: clyster in tenesmo utilis. Etiam fumus ad hæmorrhoides commendatur i).

Vis florum & in aquosa extracta transit, quæ dulcescant & grati odoris sunt, & in resinosa, quæ etiam gratiora: ut omnino & infusum & decoctum sæpe utile sit k). Aqua rosam redolet, & admistum l) habet oleum essentielle. In cinere tartarus est vitriolatus, & ferri particula m). Folia & ipsa odoratam dant aquam n). Florum infusum ad phthisin valet o): decoctum ad dysenteriam. Semen aliquantum stupefacit, cum pisces ejus ope capiuntur p) & etiam pereant q).

583. VERBASCUM spica ramosa, foliis ovato lanceolatis, inferioribus petiolatis.

α. Flore luteo.

Verbascum pulverulentum, flore luteo, parvo L. B. III. p. 872.

Verbascum luteum TABERNÆM. p. 565.

β. Flore albo ROSEN *obs.* 7.

Verbascum flore albo, perperam Verbascum femina vulgo LOBEL. p. 563. caule valde ramoso.

Verbascum album II. TABERNÆMONT. p. 864.

Verbascum flore albo, parvo L. B. III. p. 813.

Pale Mulleyn HILL. VIII. t. 36.

α. β. *Verbascum foliis cuneiformi oblongis* LINN. I. p. 253.

Similibus locis, ad vias in Helvetia non rarum.

Caulis humilior, ramosior. Folia juniora fere Cynoglossi, ovato lanceolata, acuta, integra, non decurrentia, cauli nempe longo petiolo non adnata, superne hirsuta, ut etiam calvescant; delapsa lanugine: inferne magis tomentosa. Inferiora petiolata sunt: superna sessilia. Sed caulem, folia, calyces, alba farina frequenter adpersa, contegit: Spica ex multis spicis erectis composita, ad quas multi flores absque petiolo sessiles congeruntur: cuique ramo folium lanceolatum subjicitur, quod de spica eminent. Flores frequenter albi, aut superna duo segmenta alba, tria minora ochroleuca: Plumulæ staminum albæ vel flavidæ. Calyx viridis, glaber. Tuba fine latiori, sursum verso.

584. VERBASCUM foliis imis petiolatis, cordato lanceolatis, superioribus sessilibus, ovatis, acutis.

α. Vulgatius flore luteo.

Verbascum nigrum TRAG. p. 217. RENEALME p. 106. 107.

Verbascum

a) LINNÆUS nullas.

b) FABRIC. WILlich. *disp.* p. 10. n. 22.

c) WILlich.

d) DEMETRIUS PEPAGOMENUS.

e) DEGENER. *dysent.* ad II. p. 185. BOCCONE *offerv.* p. 133.

f) CRATO *consil.* L. III. p. 132.

g) KALM. *resa* p. 224.

h) p. 511.

i) BOCCONE *mus. di fific.* p. 215.

k) NEUMAN. T. II. P. IV. p. 506. 507.

l) RISLER. *de Verbasco.*

m) *ibid.*

n) RISLER.

o) DEKKER. RISLER.

p) BOCCONE *mus. di fific.* p. 212.

q) ARISTOTELIS *hist. anim.* L. VIII. c. 20.

T t t

Verbascum nigrum flore parvo, apicibus purpureis I. B. III. p. 870.
Blak Mullein HILL. VIII. t. 37.

β. Flore albo C. B. LOESEL. VAILLANT. &c.

α. β. *Verbascum foliis oblongo cordatis, petiolatis* LINN. p. 253.

Luteum ad vias vulgare. Album legi *Aquilejæ*: & ad muros Cœmeterii Kunizenfis. J. GESNER Badæ.

Caulis fimilis, ramosus. Folia multo magis rugosa, superne ex albis virentia, inferne rarius tomentosa, manifesto ferrata, non decurrentia: inferiora petiolata, circa petiolum emarginata: superiora sessilia, ex ovatis lanceolata. Spica rarior, etiam ramosa. Flores flavi, medio circulo purpureo, & barbulis staminum purpureis: In rariori specie petalorum album, reliqua eadem.

585. VERBASCUM spica rarissima, foliis glabris ferratis, cordato lanceolatis, imis semipinnatis, superioribus amplexicaulibus.

GESNER. *Icon lign.* 82.

Blattaria flore luteo. Hort. Aichstett. *est. ord.* 10. t. 4. f. 2.

Moth Mulleyn HILL. T. VIII. t. 37.

Verbascum foliis amplexicaulibus, oblongis, glabris, pedunculis solitariis LINN. I. p. 254.

Varietates vide in *Hort. flor.* p. 16.

In pago Aventico passim, ut circa Urbam, ad pavementum Mosaicum, in *Bosseja*: circa *Montagny, Sussevaz, Treycovagnes*. Circa *Ebrodunum, Genevam*, ad sepem & agrorum limites. Scaphusæ MEYER.

Habitus *Verbasci*, caulis bipedalis, erectus. Folia glabra, nitentia, rugosa, longe petiolata, semipinnata, dentibus triangulis, ferratis, sessilibus, semiamplexicaulibus: superne ovato lanceolata, ferrata. Spica multo, quam *Verbascis* rarior, petioli breves, uniflori, sub quibus stipulæ ciliatæ. Calyx & summus caulis viridis, uterque capitatis pilis hirsutus. Flos planissimus, flavus. Stamina pube purpurea ornata. Tuba violacea, globulo terminata. Fructus r) globosus. Stamina & floris segmenta in eadem ratione difformia, ut in *Verbasco*.

Amara & acris nullius usus est.

Albam *Blattariam* equidem reperi in *der Enge*, pro vera tamen cive non habeo, quæ ex hortorum rejectaneis provenire potuerit.

STRAMONIUM TOURNEFORT. t. 43. 44.

DATURA LINN. n. 246. SCHINZ. ad STÖRCK.

Calyx longe tubulosus a), pentagonus b), breviter quinquefidus. Tubus floris prælongus c), paulatim latefcit, & ambitu est pentagono, angulis in aristas molles exeuntibus d). Tuba fungo bicollis. Fructus quadrivalvis e), quatuor septis integris divisus, quibus quatuor receptacula f) totidem dimidia septa addunt; semina rugosa, reniformia.

586. STRAMONIUM foliis angulosis, fructu erecto, muricato, calyce pentagono.

Nuci metelle congener planta CAMERAR. *Epit.* p. 276.

Solanum manicum g) *Dioscoridis* COLUMN. *phytobas.* p. 47.

Stramonium BLAKWELL. 1313. STOERK. in *Lib. de Stramonio aconito*.

Stramonium pericarpis spinosis, erectis, ovatis, foliis ovatis, glabris LINN. I. p. 255.

Peregrina planta in hortis, fimetis, & circa civitates invalescit.

Caulis latissime diffusus, dichotomus. Folia flaccida, longe petiolata, angulose divisa, margine semilunaribus laciniis exsecto. Flores grandes, albi, divisionibus caulium infident. Fructus ovatus, muricatus, spinis mediocribus, acutis. Eum succingit corolla quasi rotunde resecta, de calyce delapso residua. Germen ab anulo glanduloso ambitur.

Odor

r) Semen pingit TREW. I. p. 74.

a) TOURNEF. C.C.

b) ibid.

c) A.

d) ibid.

e) GREW. t. 71. TOURNEF. G. K. Bilocularem vocat LINNAEUS ibid.

f) GREW. t. 77.

g) *Solanum furiosum*, foliis erucis simile, majus aliquanto; caules ex radice proceri, decem, duodecim,

cubitales: caput in cacumine olivæ figura, sed ut Platani pilulæ hirsutius, majus, latiusque, flos niger, post eum racemus rotundus niger, dens, duodecimve acinis constans, similis hederæ corymbis DIOSCORID. IV. c. 69. Credas stramonium describere, sed admiscere Solani fructus. *Solanum manicum* radice candida, cubitum longa, cava, folio erecto, caule quatuor cubitorum, capite Gethyos piloso, fructu quasi platani THEOPHRAST. L. XI. c. 12.

Odor totius plantæ virosus.

Ex deterioribus plantis narcoticis est. Somnum facit adeo profundum, ut impune pudicitia puellæ violari possit *g*), quæ hoc toxicum sumferit.

Subsultus in eo sopore *i*) indicant admittum virus. Deliria facit, apud Indos grata *k*) equidem, reformata hætenus plantæ virosæ efficacia. Nam omnino Stramonium est Indorum Datura *l*), confirmantibus Missionariis Danicis *m*).

Deliria facit *n*) utique & sopores *o*), inde amentiam *p*), maniam *q*), convulsiones *r*), paralytes artuum *s*), sudores frigidæ *t*), fitim vehementem *v*), tremores *x*): A fructus decocto sumto homo tristis, aphonus, sine pulsu, artubus resolutis, inde furiosus *y*) factus est.

Alius a fructu in lacte cocto vertiginosus, insensibilis, delirus, pulsu parvo & celere, demum vix ullo, cruribus paralyticis, deinde furiosus *z*).

Cum cerevisiam Datura Chineses intoxicarent, legibus fraus proscripita est *a*), in furorem enim vertebantur, qui biberant.

Sed etiam funestus effectus secutus est *b*), cum pro Nigellæ femine venditum esset *c*), nam ea fraus frequens est *d*). Et ipse semen Stramonii ex ventriculo miseræ excisum coram habui, cui pro Nigella datum fuerat; ab eo semine cortex cerebri sanguine plenissimus *e*) & ejus sinus duris grumis pleni fuerunt.

Etiam canis a spiritu Daturæ feminum *f*) temulentus fuit.

Si dosis minor fuerit, sponte cedit *g*) delirium & post 24. horas *h*), aut aliquanto serius *i*), aut sanatur mota alvo *k*), vomitu *l*), aceto *m*); denique spirituosis medicamentis *n*).

Non præter rem adeo TRILLERUS *o*) eam plantam pro Stramonio habuit, quæ milites MARCI ANTONII dementavit, nisi minus ad esum invitasse objicias.

Etiam aliæ plantæ hujus generis eosdem virulentos effectus edunt, ut nux Methel *p*), quam SLEVOGTIUS *q*) pro Stramonio habuit: sed descriptio videtur recedere *r*). Ea enim nux stultitiam cum risu facit *s*), & mentis aberrationem *t*), & mortes a Methel RHAZE vidit *x*).

Stramonium aliud fructu rotundo, pendulo, fructu duplici, somnum profundum facit *y*).

Externo usu emollit, relaxat, ut puto valide; lac de mammis dissipat *z*); reprimere a CELSO dictum est *z**)).

Stramonium flore duplici in dysentericis exhibent *a*).

Nuper demum ILL. STÖRCKIUS *b*) succum speciei vulgaris expressit, in sapam exhalando spissavit, ingratam & nauseosam. Ejus vires tentavit adversus nimios naturæ motus, & insaniam *c*), & sesqui granum in diem dedit, felici eventu; deinde grana tria *d*), ut tamen pristina vertigo maneret. Porro convulsiones, epilepsiam *e*) eodem extracto adgressus est, non infelici successu: sanasse etiam maniam *f*) LUDWIGIUS testis est: etli is eventus non est perpetuus *g*). Id autem consentaneum videtur, si naturæ vires frangere oportet, & irritabilem nervorum indolem frenare, id ut per potentiora potius, quam per inertia remedia fiat.

V. ASPERI-

- i*) TROPANINGER. med. leg. p. 296. LINDERN. venen. *e*) BARRERE
spieg. p. 532. *f*) BARTHOLIN. Cent. VI. bebd. 76.
z) STORCH. Kinderkrankh. II. p. 183. *g*) Aët. Edimb. II. art. 9. SAUVAGES nosol. I. c.
k) KÄMPFER. Amoenit. fasc. III. obf. 15. Turcorum hypnoticon ex Datura paratur WELSCH. becatoff. I. obf. *h*) GARC. ab ORTA L. II. c. 24. Epb. Nat. Cur. Cent. IX.
 57. Ideo pro Nepenthe habet BÖRRICH. Hermet. Ægypt. *obf.* 94.
l) Berichte contin. XXIX. p. 442. *i*) BUCHNER. miscell. ann. 1729. p. 611.
m) SAUVAGES II. p. 430. *k*) Comm. Lit. Nor. ann. 1744. p. 14.
n) KAAUW. impet. n. 149. LOBSTEN epist. ad GUERIN. *l*) KAAUW. LOBSTEN hora 10.
 plant. venen. Alsat. *m*) KRAMER. Comm. Nor. 1733. n. 32.
o) CLAUDE. prax. med. leg. cas. I. Epb. Nat. Cur. Cent. *n*) DEERING.
 IX. obf. 94. Comm. Lit. Nor. ann. 1744. p. 14. *o*) TRILLER. progr.
p) KAAUW. ibid. Aët. franc. I. p. 200. BUCHNER. 1725. *p*) Dicta AVICENNÆ L. II. fin. 6. t. I. c. 2.
 p. 611. *q*) Progr.
q) Epb. Nat. Cur. Dec. III. ann. 3. obf. 170. *r*) Aliam plantam cum eo nomine habet CAMERAR. Epit.
r) KAAUW. ibid. Comm. Lit. Nor. ann. 1744. p. 14. LOBSTEN. *p.* 175.
s) DEERING. p. 209. *s*) BARTOLETT. diffic. ressp. p. 405.
t) BARRERE nov. ed. p. 48. sq. *t*) RHAZE ibid.
v) Miscell. Lips. XI. P. III. p. 241. *x*) ad MANSOR. L. VIII. p. 21.
w) Comm. Lit. Nor. ann. 1744. p. 14. *y*) RUMPF. L. VIII. c. 49.
y) SAUVAGES nosolog. IV. p. 345. *z*) Fränk. anmerk. I. p. 424.
z) Aët. Edimb. nov. II. art. IX. p. 122. *z**) II. c. 33.
a) SPERAT. bist. p. 162. *a*) RUMPF. l. c.
b) BARRERE. SAUVAGES II. P. II. p. 430. *b*) l. c. p. 6.
c) BUCHNER. miscell. ann. 1727. STORCH. bekenntn. *c*) Exp. r. p. 9. sq. & in casu a SCHMIZIO communicato.
 p. 149. Mors intra 48. horas. *d*) Exp. 2.
d) CLAUDE. Aët. franc. *e*) Exp. 4.
e) *f*) Comm. Lips. l. c.
f) *g*) ibid.

V. ASPERIFOLIÆ.

BOERHAAVE p. 187. ROYEN. p. 403. LINN. n. 41. OEDER. p. 294.

His calyx quinquefidus: flos quinquepartitus: stamina quinque: tuba simplex, apice sæpe leviter bifido. Semina in imo calyce quatuor, in fundo calycis nuda, aut rarissime duæ capsulæ dispermæ. Facies etiam in tota classe consentit caulis ramosi, foliorum simplicium, oblongorum fere, & alternorum, denique florum in spicas simplices frequens dispositio, quæ in juniore planta in curvam spicam convolvuntur, inde sensim se in rectitudinem explicant.

Vires etiam medicæ viscidæ, emollientes, leniter anodynæ. Quare classis est naturalis.

CYNOGLOSSUM a) TOURNEFORTII t. 57.

CYNOGLOSSUM LINNÆI n. 103. & MYOSOTIDIS sp. EJUSD.

Mei character specificus est in seminibus exasperatis, pene spinosis b); siue ea corticem asperum habeant liberum, siue adhærentem. LINNÆUS istas removet, & palos quinque subhirsutos in faucibus floris pro characterè Cynoglossi substituit, quorum locum nobis aliquando glabri tumores tenent. Cæterum tubus floris brevis c): segmenta subrotunda d) sursum cava: femina compressa, ad se invicem in speciem latissimi conii adaptata e), ad receptaculum pyramidi quadrilateræ simile f).

587. CYNOGLOSSUM foliis ellipticis, lanceolatis, sericeis, caule folioso.

Cynoglossa BLAKWELL. t. 249.

Cynoglossum vulgare MATTHIOL. cum duabus plantæ ætatibus p. 1190. Planta acaulos est stirps primi anni g).

Cynoglossum staminibus corolla brevioribus, foliis late lanceolatis, tomentosis, sessilibus LINN. I. p. 172.

Waved Houndstongue HILL. VII. t. 45.

β. Flore albo C. B. &c.

Ad vias & fossarum aggeres frequens.

Radix magna, ramosa. Caulis erectus, crassus, cubitalis, ab imo ad summum ramosus, foliisque tectus, angulosus. Folia mollia, brevia, sericea hirsutie incana, ex ovatis & ellipticis longe lanceolata, undulata. Spicæ nudæ, ex alis foliorum. Calycis segmenta lata, ovata. Flos sanguinis emortui colore. Pali in faucibus hirsuti, concolores: antheræ palis breviores. Semina a suis capsulis secedunt, compressa, mucronata, nigra h).

Ipse odor vires narcoticas nuntiat. Aqua destillat nauseosa i), ingrata, narcotica. Radicis extractum falsum, subamarum est, dat etiam parcius resinofum extractum, neutrum narcoticum, procul dubio quod ea vis tenuis sit, & in exhalatione distilletur, ut facile credam, effectum pilularum de Cynoglossi esse ab opio k).

Cataplasma ad mitigandi scopum olim præscribatur ad ambusta l).

Internum usum rariorem esse, medici norunt, cum præterea funestos effectus experientia ostenderit m). Laudant tamen nuperorum aliqui n), & aquam cum radice decoctam ad gonorrhœam o), ad phthisin p), ad diarrhœas q), addito cinnamomo exhibent.

Canis non nocuit r). Sed id animal etiam Cicutæ inmensam vim ferre notum est. Plantæ odor pediculos fugat s).

588. CYNOGLOSSUM foliis planis, sessilibus, elliptico lanceolatis, asperis.

Cynoglossum sylvaticum hercynicum THAL. p. 31.

Cynoglossa folio virenti I. B. III. p. 600. cum icone asperuginis.

Icon

a) Cynoglossum folia habet plantaginis latifoliæ, arctiora, minora, lanuginosa, caule vacuo, & humi steruntur [planta primi anni] DIOSCOR. L. IV. c. 124. Cynoglosson cum ea comparat, quæ lappas fert PLINIUS L. XXV. n. 41.	b) TOURNEF. G. GREW.
b) TOURNEF. E.H.L. GREW. t. 75.	i) SCHREK de Cynoglossi.
c) TOURNEF. B.B.	k) BUCHWALD. p. 96. 97.
d) A.A.	l) CELSUS L. V. c. 27. Sic LOBEL. advers. p. 250.
e) F.	m) BLAIR.
f) F.	n) HOFMAN. laborat. Altdorf.
g) MARANTA p. 88. 94. 95.	o) JOURDAIN DE PELLERIN p. 226.
	p) FULLER. gymnast. p. 96.
	q) HILL. mat. med. p. 641.
	r) FLOYER.
	s) RAI.

Icon *Cynoglossa montana media rubro flore* COLUMN. p. 175. nostram exprimit, sed flores AUCTOR dicit duplo, quam vulgari majores.

Cynoglossum apemimum HILL. VII. t. 46.

In montanis sylvis, au *Creux du Vent* in aditu boreali, à la *Chenau* supra *Aquileiam*. A la *Combe de la Ranceniére*, prope molendinum *Cul de Roches*; à la *Combe Grède* GAGNEBIN t).

Folia pauciora, petiolata, aspera, & hirta, non sericea, pilis distitis. Caulis minus foliosus, magis nudus. Pali in flore longiores, emarginati, de faucibus eminent. Flos minor v).

Omphalodes lini folio, quod *Cynoglossum* IV. LINN. Basileæ nascitur in pomario ad S. *Elisabetham*, quod ad optimum olim, neque absque tristi recordatione nominandum B. STÆHELINUM pertinebat; sed certo videtur exotica esse.

589. CYNOGLOSSUM glandulis in faucibus florum glabris.

Cynoglossum minus I. B. III. p. 600. SCHEUCHZER. It. I. p. 34.

Cynoglossa minor montana serotina altera COLUMN. p. 179. 180. icon plantæ majoris.

Myosotis Lappula HILL. VII. t. 52.

Myosotis seminibus aculeatis, glochidibus, foliis lanceolatis, pilosis LLEN. I. p. 183.

II. Flore albo RUPP.

Idem videtur *Cynoglossum Narbonense*. Hort. Aichstett. ast. ord. 8. t. 6. f. 3. etiam procerum.

In Gubernio *Aquilejensi*, inque *Valesia* vulgo, & ubique a *Laufanna* ad *Bevioux* usque. Circa *Altdorf*, *Genevam*, *Scaphusiam*: in *Rhætia*, in *Helvetia transalpina*, *Bellinzona*, *Chiavennæ*; ad vias aridas, inque muris.

Inter *Cynoglossum* & *Scorpiurum* quasi medium, pedale & paulo ultra, valde tamen ramosum, foliis lingulatis, plerumque perangustis; incurva spica scorpioide. Calycis segmenta capillaria. Flos *Scorpiuri*, parvus, cæruleus, quinque glandulis luteis in faucium sine notatus, quæ cum quinque plicis albis alternæ ponuntur. Semina grandia, hispida, cortice non separabili. Tuba bifida.

SCORPIURUS a) MORISON. III. p. 450. & KNAUTH.

LITHOSPERMI spec. TOURNEFORT.

MYOSOTIS DILLEN. nov. gener. p. 3. LINN. n. 180.

Ab ultimo *Cynoglosso* parum distat; glandulas enim, pro palis, in faucibus floris habet, interque eas plicas albas. Cæterum calyce est campaniformi, minus profunde diviso, segmentis gracilibus, semine nitido, *Lithospermi*.

590. SCORPIURUS annuus, radice exigua.

Auricula muris cærulea TABERNÆM. p. 197.

Scorpiurus annuus arvensis, hirsutus, cæruleus MORISON. l. c.

Myosotis b) arvensis HILL. VII. t. 52.

Varietates flore albo, rubello, & demum β . flore minimo, cujus pars interior latiuscule lutea fit.

Echium Scorpioides minus flosculis luteis C. B. Prodr. p. 119.

Ad vias, in pratis & arvis vulgo. Varietas β . in arvis macilentioribus.

Vita annua, radix exilis. Caulis hirsutus, pedalis, ramosus. Folia hirsuta, lingulata; ima petiolata; superiora sessilia, sine obtusiori. Spicæ accurate scorpioideæ, incurvæ, aphyllæ. Calyx hirsutus. Amabilis flosculi segmenta cærulea; fauces & glandulæ luteæ. Semen nigerrimum, ex ovato acuminatum.

591. SCORPIURUS radice longa, fibrata, perenni.

a. Varietas glabra, palustris, cui tamen potius breviores pili sunt, quam nulli.

Lycopsis montana cærulea, seu Buglossium minimum montanum BARRELIER. ic. 404.

Anagallis aquatica PASS. P. ult. ic. 45.

Orecchia

t) Alfatica planta, circa *Marmosier* I. B.

v) *Cat. Plant. Gotting.* p. 227.

a) *Scorpiurus*, herba ad febres ALEXANDER L. XII. Pituitam purgat RUPP. p. 18.

b) *Myosotis* caulibus pluribus ab una radice, aliquatenus ab imo rubentibus, & concavis; foliis angustis,

oblongis, dorso acuto, elato, nigricantibus, per intervalla assidue geminatis, in mucronem desinentibus flosculo ut *Anagallidis* cæruleo, radice digitali DIOSCORID. L. II. c. 179. Non videtur nostra ob folia conjugata.

Orecchia di topo alpina maggiore ZANON. p. 198. t. 151.

Myosotis Scorpioides HILL. VII. t. 2.

Ludit flore albo, Bernæ & in alpibus non infrequente, tum carneo, etiam in eadem planta carneo & cæruleo.

β. Varietas altior, dumetorum, manifestius hirsuta.

Myosotis Scorpioides latifolia, hirsuta DILLEN. apud RAI. *Synopf.* III. p. 229. f. 2. t. 9.

Lithospermum arvense majus SCHEUCHZER. *It.* II. p. 137.

In paludosis α. frequens est, β. in tepibus, circa Bernam vulgatissima.

Caulis, quam priori altior; radix major, longa, nigra, fibrosa, perennis: folia majora: flos multo major, colore dilutiori.

Cum priori LINNÆUS c) conjungit, cum nomine *Myosotidis*, seminibus nudis, foliorum apicibus callosis p. 188. Separant alii d).

Ovibus nocere IDEM e).

592. SCORPIURUS foliis ovatis, spica pauciflora, calycibus tomentosis *It. helv.* II. n. 68.

Lithospermum alpinum, tomentosum, minimum I. R. H. SCHEUCHZER. *It.* II. p. 137.

Lithospermum montanum saxatile minus, perenne, flore cæruleo SEGUIER *Supplem.* p. 112.

In alpibus: circa fontes Gurben fl. in monte Simplon, in alpibus vallis D. Nicolai, en Chaud commun.

Plantula humilissima, ne trientalis quidem, cespite foliorum densissimo. Folia subrotunda, serpylli, subhirsuta. Spica parva pauciflora, triflora, aut paulo ultra; ut unicuique flos totam occupet; grandes enim sunt, & latissime cærulei. Calyx longo, fericeo, villo barbatus. Flos maximus in tota gente, pulcherrime cæruleus, tubo pallido, glandulis pallide luteis. Oriuntur eæ ex tumore bicolli, ex quo exit saturatoris coloris spherula.

Si hæ tres varietates fuerint ejusdem plantæ, luculentæ certe sunt & memoria dignæ.

HELIOTROPIUM a) TOURNEFORT. t. 57.

LINN. n. 179.

Multa similia Scorpiuri: plicas ejus habet b), sed in fauce floris glandulas nullas: tubum floris brevem. Stamina perinde in tubo floris latent, & spicæ recurvæ maxime conspicuæ sunt. Calyx non integre femiquinquefidus c).

593. HELIOTROPIUM foliis petiolatis, ovatis, spicis inferioribus simplicibus, supremis gemellis.

Heliotropium majus CLUS. p. XLVI. b.

Heliotropium vulgare BOCCONE *plant. Sicil.* p. 91. t. 49.

Heliotropium foliis ovatis, integerrimis, tomentosis, rugosis, spicis conjunctis LINN. I. p. 187.

Woolly Turnsol. HILL VII. t. 49.

β. Jasmini odore, provenit circa Mathod, versus Valeyre, circa Yvorne. Videtur esse

Heliotropium siculum majus, flore amplo, odorato BOCCONE l. c.

Basilæ, Genevæ, in Aquilejensi Dominio; circa Chexbres & alibi in agro Vaudensi.

Caulis brachiatus & ramosus, pedalis. Folia molliter hirsuta, petiolata, ovata. Spicæ spirales longissimæ & evidentissimæ. Calyx hirsutus, segmentis lanceolatis. Flos albus, faucibus virentibus non raro subrotundus. Etiam inter segmenta floralia plicæ. Semina rugosa & aspera, ex ovatis conica d).

LOBELIUS ad strumas laudabat, adque phagædenica ulcera. Ad verrucas MARCELLUS e); ad scorpionis ictum CELSUS f). Naribus inditum polypos sanare scriptum est g). Medicis tamen vulgo ignotum est.

Amarum est.

An idem *Heliotropium*, cujus pulvis contactu polypum cogit delabi, aut succus in nares injectus h)?

594. HELIO-

c) *Gotlandska resa* p. 335.

d) GUETTARD II. p. 85. BOEHMER. *flor.* p. 15. HILLIUS.

e) *Gotlandska resa* p. 335.

a) *Heliotropio magno* flos est effigia scorpionis caudæ.

Folia ocimi hirsutiora, candidiora & majora, ramuli a radice terni, quaterni, sæpe quini, multis alis concavi: flos ex cacumine candidus, aut subfulvus, incurvatur, ut scorpionis cauda DIOSCORIDES L. IV. c. 185. *Heliotropium paniculatum* floret, & ab imo incipit, hinc floret diutissime PLIN. L. XIX. c. 6. Semipedale est, ex ima radice ramosum. Semen

in folliculo colligitur IDEM L. XXII. c. 29. ut credas nostrum esse. Folia habet alterna & per partes floret L. XXI. c. 17. Odor in eo est conchylii L. XXI. n. 22.

b) Stella in TOURNEFORT. A.

c) C. D.

d) F.

e) c. 19.

f) L. V. c. 27.

g) VATER. *polyyp. nar.* p. 26. ex POTERIO.

b) HÆCQUET. *Chirurg. des pauvres* p. 91. 92.

594. HELIOTROPIUM foliis lingulatis, floribus tubulosis.

Lithospermum sylvestre, arvense vel nigrum CAMERAR. *Epit.* p. 660.*Anchusa arvensis minor, facie Milii folis* TABERNÆM. p. 849.*Echioideis flore albo* RIVIN. t. 9.*Lithospermum* BLAKWELL. t. 436. *arvense* HILL. VII. t. 40.*Lithospermum seminibus rugosis, corollis vix calycem superantibus* LINN. I. p. 190.Flore cæruleo ROSEN. *obl.* p. 5.

In fegetibus pene totius Helvetiæ abunde, potissimum planioris.

Radix exigua, cortice rubro, tingente. Caules brachiati, asperi, parum erecti, pedales. Folia elliptica, acuminata, pilosa. Flores infident congestis in summa planta foliis, in petiolis brevibus sessiles. Semina in longa spica rara & heteromalla maturefcunt. Calyx hirtus, profunde incisus, longitudine tubi floralis. Flos albus, tubo erecto, non curvo, sed sub faucibus tumente, segmentis subrotundis. Nulla corona palorum, sed quinque juga, ut divisionem segmentorum quasi striatam reddant *d*), ut in Heliotropio, & stellam in faucium ostio faciant. Tuba, apice diviso subtrifido. Semina Buglossi, rostrata, conica, rugosa.

Hæc planta varie per genera hujus classis agitata, a Lithospermo *k*) differt semine rugoso, & glandularum defectu: a Lycoplide *l*) (Echioide) flore non difformi; a Buglossio *m*), quod palos non habeat. Ad Heliotropium proxime accedit, differt tamen tubo floris longiore.

Butyrum potabile hac radice rubro colore tingunt *n*), & ad pleuritidem laudant, ut Itali suum anserinum adipem *o*).

LITHOSPERMUM *a*).

LITHOSPERMI TOURNEFORT. t. 55.

& LINNÆI species n. 181.

Calyx profundissime incisus *b*), in lacinas graciles *c*). Tubus floris, quam proximis plantis longior *d*), gracilis. Segmenta subrotunda, sursum cava. Quinque squamæ emarginatæ, obtusæ, supra stamina corollam faciunt. Semina dura, nitida, ex ovatis acuminata *e*). LINNÆUS plantas admiscet feminibus rugosis.

595. LITHOSPERMUM caule erecto, ramosissimo, floribus calycem vix superantibus.

Lithospermum minus MATTHIOL. p. 918.*Lithospermum arvense* TABERNÆM. p. 850.*Lithospermum seminibus levibus, corollis calycem vix superantibus, foliis lanceolatis* LINN. I. p. 189.

In Helvetia vulgatissimum ad vias, & potissimum in glareosis ripis & insulis fluviorum.

Radix extus rubra & intus, magna, ramosa, carnosæ. Caulis durus, erectus, ramosus, brachiatus, teres, foliosus, cum foliis subasper. Folia elliptica, longe lanceolata, pilis albis hirsuta, subtus venosa. Flores ex alis foliorum exigui, solitarii, breviter petiolati. Flos albus, vel ochroleucus, pallens, tubo virente; in eo squamulæ, quales diximus, & sub iis antheræ, perbrevis filamentis. Tuba simplex.

Semina insipida, terrea, ut cum acidis liquoribus effervescent *f*).

Non facile dixeris, cur antiquitus *g*) ad calculum frangendum, adque urinæ iter expediendum semina Lithospermi laudentur. Merito de ea virtute C. HOFMANNUS dubitavit. Miki tota planta narcotica videtur, odoris Cynoglossi æmula *h*)

V v v 2

596. LITHO-

i) Conf. BLAKWELL.*k*) Et LINNÆUS.*l*) Monuit DILLENIUS.*m*) Et BOEHMER. p. 11.*n*) EHRHARD.*o*) ROTARIUS.

a) Lithospermum a feminis duritie, foliis oleæ longioribus, latioribus, mollioribus, ramulis rectis, tenuibus, firmis, crassitudine acuti junci, lignosis, in quorum cacumine bifidi exortus cauliculorum speciem exhibent, foliis longis, inter quæ parvum semen, Ervi magnitudine DIOSCORID. III. c. 141.

Lithospermum herba quincuncialis, folio duplo majori Rute: ramulis furculosis, junci crassitie. Juxta folia

gerit singulas veluti barbular, & in cacumine grana candore, & rotunditate unionum, ciceris mole, lapidea duritie: crescit in Italia PLIN. L. XXVII. n. 75.

Miliæ folis RHAZE ad MANSOR. III. c. 46.

Grana folis NICOLAI PLAT. p. 168. Sed ex India adferantur SERAPIO c. 67.

b) TOURNEF. C. D. E.*c*) B.*d*) A. A.*e*) G. PARSONS *microsc. theatr.* p. II. t. I. f. 3.*f*) GREW. *mixt. corpor.* p. 22.*g*) Lapidem frangit RHAZE l. c. Semina frigida & diuretica NICOLAI PLATER. p. 168.*h*) Recte FLOYER. *pharmacobasan.* p. 148.

596. LITHOSPERMUM caulibus decumbentibus, radicatis, ramis floralibus erectis.
Icon GESNERI lign. 86.
Lithospermum majus DODON. p. 83.
Anchusa repens Lithospermi facie, floribus caeruleis, secundum folia provenientius PLUKNET.
p. 30. t. 76. f. 2.
Lithospermum umbellatum latifolium BOCCONE plant. rar. p. 75. t. 40.
& angustifolium ibid. t. 41.
Blue Grenill. PETIVER. t. 129.
Lithospermum purpureo caeruleum HILL. VII. t. 49.
Lithospermum seminibus levibus, corollis calycem multoties superantibus LINN. I. p. 190.
 Abunde in sepibus Gubernii Aquilejensis, in colle *Soquenil*, in ipso prato *Pré pourri*, circa scaturiginem *le Furet*, supra *Bevieux*, circa *le Bullet*. Circa Genevam, versus *Champé*. Basileæ, versus *Dornach*: in sylva, qua itur a *Munchenstein* ad *Mittentz*, ad dextera. Circa *Scaphusiam*.
 Pulchræ plantæ radix longa, crassa, nigra. Caules decumbunt, vix ramosi, ex apice radicati. Folia longa, linguiformia, duriusculis pilis, bulbosis, hispida. Flores in ramis ascendentibus i), cubitalibus, per summos ramos solitarii, in brevibus petiolis. Calycis segmenta profundissime incisâ, linearia, hispida. Flos speciosus, caeruleus, calyce multo major, pulmonariæ facie, segmentis tamen ovato lanceolatis. Sed duplicem corollam habent. Prima stellæ similis plicis fit concoloribus: eæ fiunt linea eminente & duobus tumoribus lateralibus, qui inter se conjuncti secundam coronam intra eam stellam efficiunt. Tuba simplex k), longa, filiformis. Semina ab altera parte ferrata, sulco inscripta.

PULMONARIA TOURNEFORTII t. 55.

LINN. n. 184.

Calyx tubulosus, pentagonius l), tubo floris æqualis, breviter quinque-dentatus m). Floris tubus longus n), cylindricus, ad basin latior o): segmenta subrotunda, sursum cava p). Ad fauces tumores bipartiti, superne ornati serie pilorum q), palorum æmuli, minus quam in aliis congeneribus a tubo floris distincti. Tubæ tinnis est infundibulum r): semina ovato fine, quasi truncato s). Germen insidere glandulis conicis t) lego.

597. PULMONARIA foliis radicalibus cordatis, scabris LINN. I. p. 194.

α. Foliis maculis albis distinctis.

Pulmonaria altera MATTHIOL. p. 840. CAMERAR. Epit. p. 784.

Pulmonaria maculosa LOBEL. ic. p. 586. BLAKWELL. t. 376.

Icon EDEN. t. 27.

Pulmonaria officinarum HILL. III. t. 36.

II. Flore albo.

β. Folio non maculato CLUS. THAL. Aliæ varietates MICHELI hort. flor. p. 72.

Nobis aliquanto rarius maculata, cæterum in sylvis, sepibus, locis subhumidis, umbrosis provenit: maculosa circa Genevam, Basileam, circa *Roche*.

Radix dura, lignosa, brachiata. Caulis cum foliis hirsutus, ramosus, brachiatus. Folia ima petiolata, superiora sessilia, ex ovatis lanceolata, angustiora. Flores ex summis ramis longius petiolati, in curvas spicas dispositi, tubo albo, segmentis v) purpureis, dum juniores sunt, in caeruleum continuo degenerantibus. Semina nigra, nitida, conica.

Sapor classicus, herbaceus, viscidus, cum signis acidæ naturæ. Inter omnes plantas maximam cineris portionem dare dicitur, ad septimam partem totius ponderis.

Im medicina parcius locum habet. Faucium asperitatem lenire crediderim; ad hæmoptoen valuisse experimentum narratur. Vulnerariam esse, & Symphyti adfinem, probabile fit.

598. PULMO-

i) DODON. BOCCONE. HILL.

k) Etiam SCOPIN. p. 24.

l) TOURNEFORT. E.

m) C. E.

n) B.

o) B.

p) A.

q) ad A.

r) ad C.

s) F.

t) SCOPIN. p. 25.

v) Sic Scorpiurus, Buglossum &c.

598. PULMONARIA foliis radicalibus lanceolatis LINN. I. p. 195.

Pulmonaria angustifolia, cæruleo flore CLUS. Pann. p. 673. 674.*Pulmonaria alpina angusto folio* BOCCONE mus. di piant. t. 86. p. 110.*Pulmonaria angustifolia* HILL. ibid. folia potius latiora.β. *Pulmonaria rubro flore* CLUS. pann. p. 671. foliis *Echii* I. B. III. p. 597.

γ. Albo I. R. H.

δ. *Pulmonariae* III. species altera CLUS. pann. p. 676. 677.*Pulmonaria foliis Echii* LOBEL. ic. p. 586. I. R. H.

Nobis montana est, & maxima copia provenit in montibus Gubernii Aquilejensis, ut in sylvis versus *Luan*, au *Richard*, circa *les Plans*. Ad rivum prope *Domum novam* Basileæ *). In Comitatu Neocastrensi *DIVERNOI*. Circa *Ferrières* GAGNEBIN aux *Convers*.

Planta nobis multo quam prior altior, tripedalis & ultra; foliis imis ellipticis, obtusis; superioribus cordiformibus, sessilibus. Flores perinde immaturi purpurei, in cæruleos degenerant. Calyx hirsutus, quinquedentatus, tubi floris longitudine; cylindricus iste, tubo floris pilis clauso, ut in priori. Tuba staminibus longior, obtuso fine. Calyx maturæ plantæ peramplus, quasi vesicarius, ad tertiam partem divisus.

BUGLOSSUM a) TOURNEFORT. t. 53.

ANCHUSA LINN. n. 182.

Calyx profunde quinquefidus b), tubulosus, tubo floris æqualis. Longus iste, cylindricus c). Segmenta subrotunda d), sursum cava, deinde plana. Fauces floris pali fortes, albi, pilosi, conspicui e) claudunt. Semina rugosa. Tuba leniter bicollis.

599. BUGLOSSUM foliis linguiformibus asperis, spicis supremis gemellis.

Buglossa altera TRAG. p. 231. 232.*Buglossa longifolia* CORD. Hist. L. II. c. 45.*Echii folia Buglossum minus flore rubente* LOBEL. ic. p. 576.*Buglossum vulgare nostrum* Hort. Aichjett. astiv. ord. 8. t. 6. f. 1.*Buglossum angustifolium minus* C. B. I. R. H.*Buglossum sylvestre majus nigrum* ZANNONI p. 57. t. 39.*Buglossum angustifolium majus, flore cæruleo* MILLER t. 72.*Anchusa angustifolia* HILL. III. t. 47.*Anchusa racemis subnudis conjugatis* LINN. I. p. 191.

LINNÆUS nunc f) separat alterum, in hortis potissimum nascens, latifolium Buglossum, quod quidem mihi non videtur differre. Certe icon BLAKWELLI nostra Rhætica exempla bene exprimit g). Cæterum nostrum flore violaceo h) inter *Vettis* & *Melinspösch* Rhætiae a CL. HUBERO lectum est; cæruleum [quod immaturum rubet] multis locis. Circa *Versoi*: supra *Gorgier*, circa *Gonthey* [Jenæ frequens]. Circa *Chur* & in tota Rhætia. In valle *Lepontia*: circa *Chiavennam*. In agris Huningensibus CHERLER.

Pulchra planta, junior pilosa, senescens peraspera est, pilis nunc albis & asperis. Caulis perinde asper & florum petioli; cubitalis ille, & brachiatus, ut in matura planta, summaque, fere duæ spicæ longæ & raræ se efferant, nam inferiores spicæ solitariae sunt. Folia nostris linguata; ima petiolata, deinde sessilia; superiora pauca, unum alterumve, amplexicaulia, & ovato lanceolata. Calyx hirtus; flos speciosus, palis cavis, in dorso plumosis, de faucibus eminentibus, tubo cylindrico paulum tumefcente. Radix crassa, fulva, ramosa, viscida, mollis, humida, oleacea i), etiam edulis, refrigerans. Veteres suæ plantæ vires alias tribuebant, ut etiam in vinum dejecta lætitiæ augeret, & euphrosynes nomen mereretur k).

Decoctum

a) *Basler Merkwürd.* p. 712.

b) Buglossum nascitur in campestribus DIOSC. L. IV. c. 129.

c) Buglossos boum linguæ similis PLIN. L. XXV. p. 40.

d) *Anchusa* folia habet lactucæ. in acumen fastigiata,

e) hirsuta, aspera, nigra, multa, a radice undique

f) humi sparsa, spinis horrida: radix cubitalis digiti

g) crassitie, æstate inficit sanguineo colore DIOSCORID.

h) L. IV. c. 29. Non nostra.

i) L. IV. c. 29. Non nostra.

j) L. IV. c. 29. Non nostra.

k) L. IV. c. 29. Non nostra.

b) TOURNEF. E. G.

c) B.

d) A.

e) A. C. In nonnullis perexigua SCERIN. p. 24.

f) Nam conjungebat.

g) t. 500.

h) Habet utrumque BEAKWELL.

i) In Uplandia LINN. *musc. oisitor.* p. 127.

k) PLIN. L. II.

X X X

Decoctum cum lacte ad dysenteriam CHOMELIUS laudabat, etiam expertus: tum ad tussim siccam, papaveris equidem viribus auctam. BOERHAAVIUS succum ad pleuritidem, & abunde sumtum ad melancholiam; laxandi, ut puto, sine. Nihil certe calidi habet, aut cordiaci.

SYMPHYTUM TOURNEFORT. t. 56.

SYMPHYTI LINNÆI spec. n. 185.

Calyx profunde divisus, latis segmentis *l*). Floris tubus latior *m*), cylindricus, superne latior *n*), ore erecto, dentibus quinque brevibus inciso *o*).

In specie vulgari pali *p*) quinque acuti, triangulares, stamina introrsum cogunt: in altera nulli sunt. Tuba simplex *q*). Semina nitida, gigartina: infident glandulis conicis *r*).

600. SYMPHYTUM foliis ovato lanceolatis, decurrentibus LINN. I. p. 195.

α. Varietas in Helvetia vulgatio, ad rivos, in pratis paludosis, sylvis, flore ochroleuco.

Walwurz weiblein BRUNFELS. I. p. 76.

Symphytum majus flore albo, consolida major TABERNÆM. p. 559.

Pro rariori SCHEUCHZER. *It. VII.* p. 519.

β. Flore rubro breviori Tiguri *a*) frequentior, & Basileæ in arenosis cis *Birsam*.

Walwurz männlein BRUNFELS. I. c.

Symphytum majus flore purpureo TABERNÆMONT. p. 559.

α. β. Symphytum majus CAMERAR. *Epit.* p. 700.

Consolida major BLAKWELL. *t. 252.*

Symphytum b) officinale HILL. *VII. t. 38.*

Radix maxima, lignosa, nigra, brachiata. Caulis cum foliis asper, erectus, brachiatus, initiis foliorum alatus. Folia petiolo longo, foliaceo; ipsa ex ovatis longe lanceolata, alterna. Spica longa, unilateralis, petiolis ramosis, floribus cernuis *c*). Sub ea spica foliorum conjugatorum par, etiam in Symphyto tuberoso. Calyx profunde incisus, ultra medium, dentibus acutis, triangularibus. In flore pali. Segmenta ejus brevissima, vix acuminata.

Vidi varietatem flore extus quinque petalis accessoriis ornato.

Planta viscida, fatua, visci, sive mucii plurimum, terræque, resinosi parum *d*) habet, quare leviter *e*) radicem decoquere præstat, ne nimio glutine medicamentum nimis ingratum reddatur. Valide externo usu putatur conglutinare *g*), ut etiam ridiculam historiam vulvæ *h*) conserventis narrent, aliamque similem, deglutitionis *i*) impedita. Quare cataplasma ad recentia vulnera, ad ossium fracturas, ulceraque fordida *k*), & contusiones valet. Sed etiam ad hernias hoc idem cataplasma commendatur, & emplastrum, æque *l*) hujus plantæ vires a plurimis auctoribus celebrantur. Alio modo QUERCETANUS ex iis radicibus cum pane tritis, & cum vino in fimo calente tabescentibus, sanguinis speciem faciebat, cujus scrupulum unum ad hernias propinabat; sed etiam in arcano ad hernias D. RENTON *m*) Symphyti princeps est potestas. Ad podagram cataplasma ex pulvere radicis TACHENIUS parabat *n*). Similis vis est, qua ad imi ventris fluxus sanguineos *o*), adve narium profluvia *p*) valere dicitur. Florum infusum ad catarrhos falsos, & ad ipsam phthisin adhibetur; tum syrupus de Symphyto *q*). Eodem fine extractum præscribitur; tum ad hæmorrhagias, & ad suppressos menses. Nihil habet virium volatili-
lium.

l) F.G.D.

m) A.A.

n) ibid.

o) A.A.

p) ad A.

q) E.

r) SCERPIM. p. 25.

a) SCOPOLI p. 447.

b) Symphytum alterum caule bicubitali, majori, crasso, levi, anguloso, inani; folia angusta, Buglosso proxima, hirsuta: caulis secundum angulos quosdam striatus, folia tenuia, ex alarum fine, prodeunt, flore luteo, semine quasi verbasci: folia & caules aspera lanugine hortent, tactuque pruritus concitant. Radix nigra intus candida, viscosa DIOSCORIDES L. IV. c. 9.

c) Emend. V. n. 39.

d) NEUMAN. T. II. P. II. p. 158.

e) GEOPROI p. 356.

g) Hæc, puto, est herba, quæ carnes dissectas conglutinat, cum quibus coquitur THEOPHRAST. L. IX. c. 19.

h) SCHURIO. *Stalogr.* p. 68.

i) HOFCHSTETTER. *Dec. III. c. 5.* cum radix symphyti in vino malvatico infusa esset.

k) BUCHWALD. p. 88. 89.

l) Pro viribus ad hernias testimonia collecta habet HOUSTOUN *on ruptur.* HOFMAN. SCHULZE *cinnabar.* p. 178.

m) EJUSDEM libr. p. 74.

n) *Morb. princip.* p. 199. etiam in ischiade CAMERAR. *Epb. Nat. Cur. Dec. III. ann. 8. obs. 26.*

o) In NICOLAUM p. 165. b.

p) MARCELL. c. 10.

q) TOURNEFORT. *plant. autour de Paris.*

lium r). Ex radice in pulverem redacta, cum aqua cocta, decocto per linteum depurato, calide super laccam effuso, pulcher color kermesinus paratur s). Gluten ex Symphyto fit, ad lanam caprarum Ancyranarum necessarium, ut absque eo in fila duci nequeat t).

*601. SYMPHYTUM foliis lingulatis, hispidis *Cat. rar. n. 650. †*

Anchusa exalbido flore CLUS. *pannon. p. 677. 678.*

Anchusa Echioides, Cerinthes flore, montana COLUMN. *p. 182. 183.*

Anchusa tertia CAMERAR. *Epit. p. 736.*

Anchusa tertia DALECHAMP. *LUGD. p. 1102.*

Cerinthe Echioides HILL. *VII. t. 39.*

Onosma foliis lanceolatis, hispidis, fructibus erectis LINN. *I. p. 196.*

In Valefia abunde, circa *Branson, Fouly, Gouthey, Sideram*. In via *le Tombey* inter *Verchier & Olon* magna copia.

Radix lignosa, crassa, ramosa, cortice rubente. Caulis ramosus, femidecumbens, lignosus, una cum foliis asperrimus. Folia longa, lingulata. Flores cernui, in spicas heteromallas, incurvas dispositi. Calyx hispidus, profundissime divisus. Flos longissimo tubo, pene unciali, superne tumidiori, dentibus rectis, brevibus, obtusis, ochroleucis. Pali nulli. Semina nitentia, glauca. Stigma leviter bifidum.

Cerinthes genus non videtur debere turbari v), cum a femine character certissimus sumatur.

CERINTHE a) TOURNEFORT. t. 56.

LINN. n. 186.

Calycis folia tota divisa, etsi in campanulam aliquam disponuntur; duo angusta, tria latiora ovata b). Flos campanulatus c), cylindricus, superne contractior, dolii similis, in quinque segmenta divisus: pali nulli. Loco quatuor feminum *Cerinthe* habet duas capsulas d), pedis bisulci figura, dicoccas e), ut omnino tetraspermam naturam retineat. Nam ex uno, quod vocant, femine, duæ plantæ proveniunt. Hæc femina insident nectariis sive tumoribus concis f).

602. CERINTHE foliis amplexicaulibus ovatis, floris denticulis revolutis brevissimis.

Cerinthe quorundam CLUS. *hisp. p. 410.*

Cerinthe quorundam major flore ex rubro purpurascente EJUSDEM *p. CLXVIII. MILLER. t. 91.*

Cerinthe quorundam minor CLUS. *hisp. p. 412.*

Cerinthe quorundam major flavo flore IDEM *hisp. p. CLXVII.*

Cerinthe V. folio non maculato app. *alt. p. CLXVIII.*

Cerinthe foliis amplexicaulibus, fructibus geminis, corollis obtusiusculis patulis LINN. *I. p. 195.*

Cerinthe major HILL. *T. VII. t. 38. &*

Cerinthe maculata EJUSDEM *ibid.*

In montosis & alpinis sylvis. PIPERINUS in Bernensium montibus circa *Thun*. Inter *Gurnigel & Neunen* legi, in monte *Stokhorn & Rothenhorn*, & in *Joch*, sur la dent de *Jaman* GAGNEBIN. Sed abundat in omnibus montibus subalpinis Gubernii Aquilejensis, ut in monte *Fouilloux*, & solebat in meis segetibus provenire aux *Esserts*. Neque a *Jura* monte abest. Cl. GAGNEBIN reperit aux *Bulles* prope *Chaud de Fonds*, haud longe a *Valanvron*.

Singularis plantæ caules cubitales & ultra; ramosi & foliosi. Folia glauca, etiam per ætatem cærulea, pura, glabra, punctata, per oras ciliata, lata basi caulem amplexa, emarginata. In alia varietate puncta nostræ in verrucas excrescunt, & tota folia maculis albis varia sunt, & ex inferiori parte pili asperi exeunt. Rami foliosi, nutantes, flores habent inter folia, ex longis petiolis pendulos. Tubus flavus, os purpura varie mistum, denticuli pallent, qui breves sunt & parum acuti. Perennat.

Cerinthe alpina perennis minor TOURNEFORTII frequens circa *Jenam* ad pedem montis *Künisberg*, flore pallido, ad tertias inciso, nondum in Helvetia occurrit.

X x x 2

ECHIUM

r) NEUMAN. p. 159. Inter alexipharmaca PLATER. p. 179. b.

s) HELLOT. *teinture* p. 357.

t) LEISTEN *Chem. tillämpning til Ullen manufactur*. p. 9.

v) Ita etiam suadet SCERPIN. p. 25, 26.

a) *Cerinthe* flore candido, incurvo, cubitalis, capite concavo, mellis succum habente, apibus amatissima PLIN. L. XXI. c. 12. Nostra videtur veterum planta MILLER. l. c.

b) Utcunque ad E.

c) E.

d) G.

e) H. Minorem dispermam esse ERNDL. *Eph. Nat. Cur.* Vol. III. *append.*

f) SCERPIN. p. 25.

ECHIUM g) TOURNEFORT. t. 54.

LINN. n. 191.

Flos etiam longus, pene campaniformis *h*), sed paulum difformis, ut pars superna longius *i*) procurrat, & segmenta floris superiora longiora sint, obtusa omnia & undulata *k*). Stamina de flore eminent *l*). Calyx profundissime *m*) in longas lacinias divisus, quarum ima minima est, supernæ maximæ. Tubæ apex bifurcatus *n*). Semina subaspera, rostrata, angulose conica.

603. ECHIUM foliis asperis, lingulatis, calycibus hirsutis, ex singulis alis spiciferum. *Echium* MATTHIOL. p. 969. BOOT. ic. 30. RIVIN. *monop. irreg. t. 7.* BLAKWELL. t. 299. cum caractere.

& *Onosma* MATTHIOL. p. 892.

Echium caule tuberculato, hispido, foliis caulinis, lanceolatis, hispidis. floribus spicatis lateralibus LINN. I. p. 210.

Painted vipers Bugloss HILL. VII. t. 34.

α. Flore albo passim reperi à la grande Eau. MORTON *Northamptonshir.* p. 380.

Τ. Flore rubro.

δ. Caule lato C. B. habet.

& ε. Crispa panicula VAILLANT.

Varietates vide *Hort. Florent.* p. 34.

Vulgo ad vias. Caules cubitales, erecti, cum foliis asperi, pene pungentes, pilis bulbosis, ramosi, maculosi, spicis numerosis, de singulis fere alis prodeuntibus, unilateralibus, incurvis. Folia numerosa, lingulata, lanceolata; ima petiolata; superiora sessilia. Flores *o*) sessiles, immaturi rubri, deinde cærulei. Stamina in ima parte floris posita, exserta, sursum curva.

604. ECHIUM foliis hirtis, lingulatis, calycibus pungentibus, ex alis spiciferum.

Echium flore albo CAMERAR. *Epit.* p. 758.

Echium albo flore majus C. B. III. p. 588.

Echium caule erecto, piloso, spicis hirsutis, corollis subequalibus, staminibus longissimis LINN. I. p. 200.

β. *Echium rubro flore* CLUS. *pannon.* p. 681. Ita videtur, & ex figura, & ex nota C. BAUHINI, manu ad CLUSII librum adscripta, qui nunc meus est: ait enim C. B. se Geneva habere, ut nostras sit

Albo flore in Valesia passim provenit *p*).

Caulis erectus, ramosus, asperrimus, pilis durissimis bulbosis: floribus minoribus, tamen etiam difformibus *q*) perpetuo albis, certe nobis, neque cæruleis. Stamina utique prælonga.

LYCOPSIS LINN. n. 190.

ECHIOIDES RIVIN. DILLEN. *nov. gener.* p. 100. t. 3.

Flos difformis, tubo in unum latus curvo, ad alterum latus flexo. Squamæ in faucibus conniventes. Calyx profunde divisus. Semina rostrata, rugosa, magno umbilico.

605. LYCOPSIS foliis asperrimis, undulatis, ferratis, linguiformibus.

Echioides RIVIN. t. 7.

Buglossum sylvestre BLAKWELL. t. 234. *asperius* C. B.

Lycopsis arvensis HILL. VII. t. 44.

II. Flore albo.

Lycopsis foliis lanceolatis, hispidis, calycibus florescentibus erectis LINN. I. p. 199.

In agrorum limitibus & ad vias inque ruderosis Aquilejæ, Aventici. Circa Bernam in *Lindenthal*.

g) Echion habet folia prælonga, aspera, Anchusæ proxima, minora, subrubra, pinguis, spinulis tenuibus horridula, cauliculos exiles, numerosos, minuta ab utroque latere folia, pinnataque, nigra, in summo caule pro portione minora, flores secundum folia purpureos, in quibus semina capiti viperarum familia nidulantur. Radix nigricat, digito tenuior DIOSCORID. IV. c. 25. Echios una Pulegii folio, altera spinosa, lanugine distincta, capitulis similibus viperæ PLIN. L. XXV. n. 58.

h) TOURNEF. A. B.

i) ibid.

k) ibid.

l) ibid.

m) F. I.

n) Trifurcum TOURNEF. E.

o) Sunt B. TOURNEF.

p) Puto esse A. & C. TOURNEF.

q) SAUVAGES *Flor.* p. 61.

Caulis

Caulis & folia asperrima, ut Echium 604. æquent, aut superent. Cubitalis ille, erectus, ramosus, folia lingulata, undulata, per oram etiam ampliter incisa, pilis bulbosis. Flores in petiolis unifloris, longiusculis. Tubus floris longus, flexus, & in se redeuns. Segmenta subrotunda, sursum cava, cærulea, venis albis picta, etiam rubella. Supra antheras pali pilosi conniventes.

Pulla Lycopis in Helvetia nondum lecta est, circa Jenam frequens.

ASPERUGO *r*) TOURNEFORT. t. 54.

LINN. n. 189.

Floris tubus brevis *s*), latiusculus. Segmenta subrotunda, sursum cava *t*). In faucibus squamæ super antheras subrotundæ. Tuba simplex. Semina levia, piriformia *v*). Sed character est in calyce. Ille, dum junior, tubulosus est & quinquentatus *x*). Maturus idem quindecimfidus est, dentibus alterne majoribus & minoribus: idemque in duas sibi congruentes valvas *y*) plicatus fructum comprehendit, qui nunc de brevi petiolo pendet.

606. ASPERUGO calycibus fructus compressis LINN. I. p. 198.

Icon an. GESNERI 142.

Aparine major Plinii TABERNÆMONT. p. 788.

Borrago minor sylvestris καεπερχηνοπας COLUMN. I. p. 181. 183.

Decumbent Hartwort. HILL. VII. t. 33.

β. Floribus albis MENZEL. t. 7.

Passim circa Roche, Aquilejam, à Fontanai, à nôtre Dame du Sex. In Rhætia & Valesia. Caulis brachiatus, procumbens: folia petiolata, oblonge ovata, hirsutie aspera, alterna, superiora sibi vicina, & pene conjugata. Flores in planta juniori per summos ramos congesti, in maturioribus solitarii. Flos violaceus exiguus, vix calycem excedit.

BORRAGO TOURNEFORTII t. 53.

LINN. n. 188.

Calyx ad basin usque dissectus *a*), expansus, dum flos viget, circa maturefcentia femina contractus *b*). Floris tubus brevissimus *c*). Segmenta plana, in hac sola asperifolia lanceolata *d*). Palorum duo ordines *e*). Alii exteriores *f*) cavi, succulentissimi, emarginati, in faucibus floris corollam constituunt. Alii interiores *g*) communi principio cum filamentis orti, his exteriores imminent, lata basi, unguibus acutis, & antheras contra tubam urgent, ut eam in tubum quasi conjuncti cingant *h*). Tuba simplex, sine cavo.

607. BORRAGO foliis asperis, lanceolatis, palis florum duplicatis.

Borrago DODON. p. 627. BLAKWELL. t. 36.

Buglossum *i*) FUCHS p. 142.

Great Borage HILL. VII. t. 42.

Variat flore albo, carneo.

Eadem est sylvestris Borrage TRAG. p. 278. pariter colore ludens.

Borrago foliis omnibus alternis, calycibus patentibus LINN. I. p. 197.

Non putem veram esse indigenam, quæ ex rejectaneis hortorum, in ruderosis & circa hortos, videatur nasci. Caulis humilis, brachiatus, foliis tectus asperrimus. Folia amplissima, ex ovato lanceolata. Flores in spicis vagis, nudis, ex petiolis longis, unifloris penduli. Calyx absque calcaribus. Flos læte cæruleus, unguis palorum cyanei.

Sapor

r) Lycopis quæ & Anchusa, vide Buglossum DIOSCORID. Lappago similis Anagallidi, ramosa, pluribus foliis, aspera, rugosa, asperioris fucci, gravis odoris, asperugo, foliis asperioribus PLIN. L. XXVI. n. 65.

s) TOURNEF. B.

t) A. B.

v) K.

x) C. Sed pingit ferratum, nimis manifesto.

y) D. D. G. H. I.

a) TOURNEF. D.

b) E.

c) B.

d) A.

e) ad A.

f) ad A.

g) In nostra specie, non in omnibus.

h) JUNG. phytogr. c. 22.

i) Buglossum MARSUS est Borrage SYLV. ad MARSUS.

Y y y

Sapor nitrosus *k*), aquosus, oleraceus, subsalsus, cum viscore. Videtur acido *l*) abundare. Quare recte monitum est *m*), refrigerare, humectare, nihil habere cardiaci. Nam & ad pleuritidem *n*) succi plusculæ unciae propinantur, & in febrium declinationibus. Mitigandi etiam scopo ad calculum præscribitur. Eodem succo ad unciam, cum malvæ succo & Endiviæ, hypochondriacum malum sublatum fuisse dicitur *o*). Post fermentationem succum vinosum dat *p*). Extracti vires debiles sunt *q*). Color florum non potest extrahi *r*).

ORDO VII.

VASCULIFERÆ. RAI *method. plant.* p. 81.

FLORE MONOPETALO UNIFORMI.

ROTACEÆ LINNÆI n. XX. & PRECIÆ n. XXI.

Etiam hæc classis naturali proxima est, potissimum si solas plantas monangias admiseris. Calyx longe plerumque quinquepartitus, & una flos quinquefidus, & stamina quinque, & tuba unica. Aliquot plantas diangias, triangias, pentangias, adfinitas separare vetat. Numerus autem partium solus audiri non potest, cum & in eodem genere, & in eadem specie, & quadrifidi flores sint, & quinquefidi.

Rotaceas a Preciis separare vetat vel sola Gentiana, in qua infundibuliformes, campaniformes, & rotati flores miscentur.

I. FRUCTU UNILOCULARI.

Hic ordo est plantarum omnium maxime regularium *a*). Adnotatum est, in re herbaria numerum quinarium dominari *b*): & in his nostris plantis calycis quinque æquales partes sunt, & petali, & quinque stamina: cum tuba unica: & unico loculo fructus.

PRIMULA LINN. n. 197.

PRIMULA VERIS TOURNEFORT. t. 47.

& AURICULA TOURNEFORT. t. 46.

Commune generi est habere florem tubulosum, tubulo cylindrico, tum segmenta quinque, emarginata, absque glandulis faucium; tubam globofo capite; stamina in nodulo tubi floralis *c*) abscondita: fructum in multas valvas dehiscentia *d*); ad unum receptaculum multa habentem subrotunda semina *e*). Peculiare est Primulæ, habere calycem longum, tubulosum, quinque *f*) lineis elevatis distinctum, ad tertias divisum; floris segmenta minus *g*) sursum cava; fructum cylindricum, oblongum *h*). Auriculæ calyx perbrevis *i*) est, campanulatus, non pentagonus: segmenta floris magis cava *k*); fructus sphericus *l*). Possis, non invita natura, duo genera facere *m*), possis & unicum, multum enim his in rebus est arbitrarii.

608. PRIMULA foliis hirsutis, rugosis, dentatis, scapis unifloris.

Icon en. GESNERI 65.

Sylvarium Primula LOBEL. ic. p. 568.

Βραχυστάμνος RENEAULME p. 116. cum icone.

Alisma Sylvarium COLUMN. Φυτοβασανος p. 19. icon opt.

Primula veris BLAKWELL. t. 52.

Primeroſe paly HILL. VIII, t. 24.

Icon OEDERI t. 194.

II. Flore

k) Verum nitrum ex Borragine habuit Cl. MARGGRAF. *Mem. de Berlin* ann. 1747. p. 79.

l) GEOPROI p. 203.

m) A. BORRHAAVIO & C. HOPMANNO.

n) ad Cyathum MALOUIN. *Chym. medic.* edit. I. p. 261.

o) GHELI *Offerv.* 42.

p) *Phil. Transf.* n. 68.

q) CARTHEUSER. *mat. med.* II. p. 475.

r) IDEM *ibid.*

a) LINN. *fundam. botan.* n. 93. sqq.

b) THOM. BROWN apud GREW. *anat.* p. 265.

c) MALPIGHI f. 171. 173.

d) H. in Auricula, F. in Primula.

e) I. K. in Primula.

f) TOURNEF. D. E. MALPIGHI f. 139.

g) TOURNEF. A.

h) I. H.

i) TOURNEF. C. Etiam auriculæ pentagonum LINNÆUS tribuit.

k) TOURNEF. A. B.

l) E.

m) SUADET HEISTER. *method.* LINN. Cl. C. A. v. BERGEN *Catalog. plant. Francfort.* p. 62.

II. Flore viridi, pleno, &c.

In magna parte, sed australis Helvetiæ, spontanea. Incipit Laufannæ, inde per Vaudensia vineta in Aquilejense Gubernium continuatur, & ubique etiam hiemem ornat. Circa *Neocomum*, & *Curia*.

Radix anisum redolet: flores in petiolis unifloris plerumque, quam foliis, paulo longioribus. Folia Primulæ, superne glabra, inferne hirsuta, petiolata, petiolo folioso, ambitu ovato, rotunde crenato, nervis subtus conspicuis, parallelis. Ex eadem radice numerosi, multo majores, quam sequenti pallidæ, flores. Floris limbus, planus; segmenta cordata, pallida, in origine sua macula crocea notata. Calyx dimidii tubi floris longitudine, ad tertiam quinquiesidus. Tuba faucibus brevior, clavata, cava. Stamina in dimidio tubo floris.

609. PRIMULA foliis rugosis dentatis, scapis multifloris, floribus exterioribus nutantibus.

Icon GESNER. *en.* 64.

Primula veris altera CAMERAR. *Epit.* p. 884.

Primula sylvestris III. TABERNÆMONT. p. 320.

Oxlip palsy wort. HILL. *VIII.* t. 24.

Ερσθηζωρος RENEAULME p. 515.

Primula veris CAMERAR. *Epit.* p. 883.

β. Calyce colorato *Proliferous cowslips* HALE EDEN. t. 30.

Hæc vulgatissima in sylvis, sepibus, locis umbrosis. Semiplenam ex *Gotthardo* monte CHERLER.

Radix fibrosa n). Folia prioris, sed caulis pedalis, aphyllus, multiflorus, florum gerit racemum ad alterum latus nutantium. Stipulæ cuique subjunctæ, longe lanceolatæ. Flos pallet, ungue flavo: tuba flore maturo dimidio brevior. Valvulæ fructus decem.

610. PRIMULA foliis rugosis, dentatis, hirsutis, scapis multifloris, floribus omnibus nutantibus.

Herba paralytis DORSTEN. p. 146.

Ανωσημων RENEAULME p. 112.

Αλισμα pratorum COLUMN. *phytobasan.* p. 11.

Paralytis BLAKWELL. t. 226. cum caractere.

Cowslip palsy wort. HILL. t. 24.

Flore pleno HALE EDEN. t. 30.

In pratis, imprimis apricis.

Habitus prioris, ut etiam discrimen LINNÆUS expungat. Habet tamen habitum humiliorem, racemum magis cernuum, florem minorem, segmentis brevioribus, saturate flavum, absque maculis, crocea lata linea notatum, odoratum, calycem & totam plantam tenerius hirsutam, idque discrimen in culta planta manet o). Separant etiam Cl. viri BOEHMERUS p), HILLIUS q), WILLICHIIUS r), SCOPOLI s). A staminum ad tubum floris habitu discrimen sumi non potest t), nam in utraque specie stamina floris immaturi in ipsis sunt floris faucibus, in maturo flore medio in tubo resident.

Hæc ultima in officinas debet recipi, grato odore conspicua, quam pro cephalico habent, experimento nondum, ut puto, accurate facto. Aqua stillatitia gratum medicamentis cephalicis vehiculum præbet. Infusum leviter anodynum, vertigines virginum maligne menstruatarum, fere ut Chamæmelum, compescit. In Anglia cum vino fermentant, & medicamentum vinum v) faciunt, etiam cum succo limonum & saccharo x). Radix acris est, & in pulverem redacta sternutationem ciet, fere ut *Helleborus* y).

Omnibus tribus speciebus, flores, dum ficcantur, virescunt, si vel paulum putredinis accesserit.

LINNÆUS omnes tres species conjungit, & vocat *Primulam foliis dentatis, rugosis* I. p. 204.

Y y y 2

*611. PRIMU.

n) GREW. t. 5.
o) *British. herbal.* p. 69.
p) *Flor.* p. 18.
q) In magno opere.
r) *Disp. inaug.* p. 30.

s) p. 294.
t) In eo Cl. RENEAULME quaesivit.
v) BRADLEY *lad. direct.* p. 70.
x) BRAUNER in prop. lib. p. 7.
y) FLOYER. p. 169.

— *voiv*

*611. PRIMULA foliis glabris, ellipticis, rugosis, ferratis, floribus umbellatis, tubo longissimo *Emend. VI. n. 57. †*

In monte *Montemor* *Valesiæ* superioris.

Multo pulchrior vulgari *Primula rubra*, etsi similis. Rosula foliorum similis, sed ea inferius non sunt farinosa, etsi pallida sunt, pro portione longiora. Caulis altior, dodrantalis; stipulæ multo longiores, calcare quasi aliquo deorsum productæ, novem lineas longæ. Flores in umbella pauciores, quini, aut circa eum numerum. Calyces brevibus pilis nigris adpersi, pene quinquefidi, eminentibus quinque lineis distincti, non farinosi, multo majores. Tubus floris purpureus, longissimus & gracilissimus, fescuncialis, longe de calyce elatus. Flos speciosior, violaceus, non ruber, petalis angustioribus, semibifidis. In origine segmentorum circulus spongiosus, ex quo alba macula in quodque floris segmentum exit. Tuba longe emittens, sine crassiori. Stamina longitudine tubi floralis.

Auricula

612. PRIMULA umbellifera, foliis ferratis, glabris, carnosis.

GESNERI Icon an. 69.

Lunaria arthritica GESNER. m. fract. p. 64.

Auricula urfi CAMERAR. Epit. p. 706. flore luteo.

Αισμα COLUMN. phytobasam. p. 17.

Primula foliis ferratis, glabris LINN. I. p. 205.

In omnibus alpibus.

Vulgaris varietas est luteo flore, tamen etiam albam passim reperi, & *GESNERUS* circa *Wesen*. In montanis *Juræ* etiam legitur. *Au Rocher des Vouitières près d'Ondervilliers.*

Uti priores foliorum ad terram rosulam habet, in orbem dispositorum; sed ea carnosissima sunt, ovata, glabra, aut leviter circumferrata, aut integro etiam margine, tumente tamen. Petioli longi, foliosi. Scapus aphyllus, umbellatus. Stipulæ inæquales, latæ, lanceolatæ, etiam obtusæ. Umbella erecta: calyx brevis, campaniformis, quinque-dentatus, farinosus. Tubus floris minus cylindricus, infundibuli similior, sensim dilatatus, duplo calyce longior; segmentis floris sursum cavis, late cordatis, suaviter odoratis. Tuba floralis tubi longitudine. Fructus sphaericus, sexvalvis.

Hæc mater est omnium tot coloribus, ex rubro & flavo variis, ludentium *Auricularum hortensium*.

613. PRIMULA foliis ciliatis dentatis, scapo paucifloro. †

Auricula urfi rubro flore II. CLUS. pannon. p. 345. 346.

Sanicula alpina rubra TABERNÆM. p. 376.

GESNERI ic. 77. bene.

In alpibus passim legi, in monte *Scheidek*, *Gottthard*, aliis montibus vallis *Grindelwald*; tum in monte *Fouly*, *Jeman*, *S. Bernhard* &c. In planitiem cum rupibus descendit, & abundat circa fissuram rupium, per quam torrens *le Trient* in vallem prope *Martigny* erumpit. Majorem in monte *Fouly* vidi. *J. GESNERUS* in monte *Ganor*. *ARETIUS* in *Nesso* monte. I. B. inter *Chiavennam* & *Burmium*.

Rosula longissima, multiceps. Folia carnosissima, sed hirsuta, odorata, in varietate minori petiolata, rhomboidea, duobus lateribus anterioribus dentata. Scapus pollicaris, uniflorus, biflorus. Stipulæ ovatæ & lanceolatæ. Flos toti cauli æqualis, aut folio, purpureus, segmentis cordatis longioribus, incisus, centro pallente. Calyx non farinosus, hirsutus, campaniformis, obtusus, dimidii tubi longitudine.

Major varietas, quam *CLUSIUS* depictam dedit, habet scapos semipedales, flores ad usque septem in eodem scapo: folia multo majora, petiolata, rhomboidea, vel ovata, pene calva, semper tamen in parte anteriori magnis dentibus incisa, orisque ciliatis.

Non est varietas *Primulæ 612.*

minima

614. PRIMULA foliis cuneiformibus, nitidis, scapis unifloris *JACQUIN. obs. p. 25. t. 14. LINN. spec.*

Auricula urfi VI. CLUS. pannon. p. 350.

Sanicula alpina minima LOBEL. ic. p. 871.

CHERLERUS ad iconem *LOBELII* adscripsit, legisse se supra *M. S. Gottthard*.

Radix magna, multiceps, folia perexigua, vix ungui æqualia, basi angustiori, inde latescencia, sine rectilineo, lato, ferrato. Caulis vix digitalis, duabus stipulis acutis, angustis; flore unico, etiam duobus, carneo, petalis petiolatis, angulose cordatis, inodoris, ad tubum floralem pubescentibus.

Nunquam

Nunquam reperi. Differt a priori foliis nitidis, non hirsutis, ambitu non in circuli arcum flexo, multo minoribus: flore intus lanuginoso, calycis segmentis obtusis.

615. PRIMULA foliis ciliatis, ellipticis, carnosis, integerrimis.

GESNERI *ic. an.* 67.

Auricula ursi IV. CLUS. *pannon.* p. 359.

Auricula ursi carnei coloris, foliis minime serratis I. B. III. p. 868. SCHEUCHZER. *It. I.* p. 31. *It. II.* p. 131.

Auricula ursi flore rubello DE BRY: &

Auricula ursi secunda, foliis carnosis, mucronatis EJUSDEM *t.* 38.

Icon OEDERI *t.* 188.

Primula foliis integerrimis, glabris, oblongis, calycibus tubulosis, obtusis LINN. *I.* p. 205.

Primula integrifolia JACQUIN. *t.* 15. & *vindob.* p. 209.

Passim in alpiibus, non tamen ubique. SCHEUCHZERUS in monte *Joch, Surenenek* & *Septimo*. HUBERUS in monte *Lunæ*. In *Hohenkasten, Krajalp* & *Furkmatt* Abbatiscellanorum J. GESNER. In *Mürttschen* & *Galanda* Cl. RAMSPEK. In *Speluga saxosis* & *paludosis ficcis* Cl. LA CHENAL, & Cl. DICK. In *Gottardo* monte. In alpiibus occidentalibus nondum lecta est.

Radix dura, folis squamis tecta. Rosula foliorum ex ovatis lanceolatorum, breviorum, aut longiorum, margine integerrimo, ciliato. Cauliculi unciales, biunciales, uniflori, biflori. Calyx campaniformis, coloratus, subhirsutus, segmentis obtusis. Floris scapus totius cauli æqualis, uncialis, petalis profunde incisus, semibifidis.

ARETIA *Enum. Stirp. Helvet.* p. 485.

LINN. *n.* 195.

Adfinis Primulis, tubo floris cylindrico, segmentis floralibus planissimis, integris, aut emarginatis, ovario sphaerico; differt potissimum glandulis quinque, aut decem, in principio segmentorum floris positis. Ab Androsace ipsa hac cylindrica floris figura differt, & glandulis, & calyce diversissimo, parvo, non repando.

*616. ARETIA foliis rugosis, acutis, retroversis, scapis brevissimis, unifloris.

Sedum alpinum F. Gregorii Rbegiensis COLUMN. *Ecphraf. II.* p. 63. *t.* 65.

Vitaliana SESLER. *Epist.* apud DONATUM p. 76.

Primula foliis linearibus, integerrimis, floribus sessilibus LINN. *I.* p. 206.

Pulchra planta provenit in altissimis alpiibus inter *Valesiam* & *Italiam* positis, ut in *Sempronio* monte, super vallem *S. Nicolai* & *Praborgne*, & in *vallée d'Angrogne*.

Radix multos & distantes etiam foliorum cespites orditur a). Folia linearia, acuta, duriuscula, subtiliter villosa, per oras ciliata, retroversa. Caulis uniflorus, brevissimus, unciali minor. Calyx campaniformis, villosus, semiquinquefidus, & ultra, segmentis longis virentibus, lanceolatis. Flos longe de calyce eminet, intense flavus, tubo longo, dimidia sui parte nudo, in quo stamina sessilia nodum sub divisione efficiunt. Segmenta quinque longe ovata b). In faucibus floris quinque magnæ glandulæ. Staminum breves petioli. Fructus rotundus exiguus. Semina quinque, reniformia c).

Ad Aretiam pertinere etiam Cl. ALLIONE d).

*617. ARETIA foliis subhirsutis, ovatis, cauliculos tegentibus, floribus brevissime petiolatis *t.* 11.

Androsace alpina minima HALLER. *Comm. Lit. Nor.* ann. 1731. p. 380. *It. Helv. I.* n. 33.

Diapensia floribus subsessilibus LINN. *I.* p. 203.

Cloje moorwort. HILL. *T. VIII.* *t.* 21.

In alpiibus occidentalibus non rara, in *Gemmio un die Daube*: in montibus *sur Champ, Chapuisse, Enzeindaz, Orgevaux, Isenau, Javernaz, la Varaz, Prapioz, Serin* &c. Supra *Portvaley*, supra *Bagnes*, in monte *Salanfe, Herbagere, Dent de midi*, J. GESNER ex monte *Pündtnerberg*.

Radix perennis, lignea, innumeros caules producit, qui in densissimos cespites congesti rupes tegunt, fere ut seda. Cauliculi muscosi fedi facie, toti tecti foliis, imis emarcidis,

a) COLUMN. SESLER.

b) SESLER.

c) SESLER. DUO COLUMNA.

d) *Specim.* p. 25.

emarcidis, superioribus recentibus, brevissimis, ovatis, conniventibus, ad caulem imbricatim se contegentibus; totis cæterum hirsutis albidis. Singulum ramum flos unicus terminat, in scapo vix semilineam alto, ut sessilis videatur. Calyx magnus totum florem tegit, femiquinquefidus, segmentis robustis, lanceolatis. Tubus floris latus, circa fructum contractus; segmenta planissima, rotunda, lactea; glandulæ quinque bifidæ, flavæ, in fauce floris, cum circulo ex flavo viridi. Fructus subrotundus, angulis percursus, in quinque valvas dehiscit. Tria semina semiconica, ad medium receptaculum congesta. Tuba recta, filiformis, staminibus brevior.

*618. ARETIA foliis ovatis, repandis, scapis unifloris t. 11. *Emend. IV. n. 149.*

Sedum alpinum hirsutum, lacteo flore C. B. ex fide Horti sicci.

Aretia villosa scapis unifloris. LINN. I. p. 203.

Triplex varietas est hujus plantulæ.

Prima in montibus vallis *Ormond deffus, Prapioz, Audon*, etiam *Taveyannaz, Richard, la Varaz, Kienthal*. Durior tota est, & folia pene glabra habet. Radices lignæ in ramos & cespites innumerabiles abeunt. Cauliculi vetustis foliis tecti, superne finiuntur rosula foliorum ciliatorum, ellipticorum, multo longiorum, etiam lineatorum, divergentium. Ex media rosula scapus bilinearis. Calyx hirsutus, non angulosus, ad duas tertias divisus, segmentis rectis, angustis. Flos major. Tubus floris brevis, cylindricus: segmenta emarginata, ferrata, alba. Ex tubo floris duæ glandulæ longiusculæ in segmentum quodque ita eunt, ut quæque in duo segmenta se dividat. Stamina quinque in dimidio tubo floris. Tuba sine crasso, rotundo. Fructus rotundus, compressus, quinquevalvis.

β. Differt paulum plantula, quæ in monte *S. Bernhard, Simplon*, glacialibus supra *Bagnes & les Martinets* lecta est. Tenerior est, foliis magis villosis, nec ita expansis, brevioribus. Flores similes, ex rosulis foliosis proveniunt, sæpe ex latere, tamen etiam ex summo cespite, in petiolis bilinearibus. Calyx similis albus, quinque lineis elevatis, in valida lanceolata segmenta exeuntibus. Flos roseus. Segmenta subrotunda, ovata, glandulis quinque in divisione floris sedentibus, & stella quinque angulorum in divisione segmentorum per ea ipsa exeunte. Stamina quinque in fine tubi floralis. Inter istas dantur plantulæ unciali petiolo, qualis est planta *C. BAUHINO* in nostra tabula picta.

γ. Denique ex monte *Trone Rhætorum*, & in alpihus vallis *S. Nicolai* foliis pene similibus lecta est, sed totis tectis denso, albo, villo, qui etiam in calyce est: flore purpureo, in petiolis aliquanto longioribus, cauliculis purpureis. Fructus quadrivalvis.

*619. ARETIA foliis crassis, rugosis, gramineis, scapis multifloris t. 17.

J. GESNERUS in alpihus *Abbatiscellænsis* invenit; nos in *Fouly, S. Bernhard, Salanfe*. In summo *Canigon* *Cl. GAGNEBIN*, & in summo monte *Ballon*.

Creditur esse *Androsacen foliis subulatis, glabris, umbella involucrium æquante* *LINN. I. p. 204.* & *Primulam vitalianam* *HILL. t. 25.*

Multo prioribus durior & major, satis similis *Vitaliane*, umbellifera, caule diversa, & floris parvitate & colore.

Radix lignosa, perennis, multiceps, ut in *Vitaliana*. Ex singulo radicis capite cespes foliorum gramineorum, ciliatorum, sed rugosorum, subhirsutorum, quorum multa retrorsum vertuntur. Scapus trientalis, hirsutus, umbellam fert compactam, trium ad septem florum. Stipulæ ovato lanceolatæ, majusculæ. Calyx validus, pentagonus, femiquinquefidus, segmentis robustis, lanceolatis. Flos ex brevi & lato tubo, sub faucibus contracto, segmentis ovatis, roseis: in faucibus habet quinque luteas glandulas. Stamina in tubo floris ex brevibus pedunculis. Fructus rotundus, quinquevalvis, tuba simplici. Habeo unicum exemplar scapis unifloris.

*620. ARETIA foliis ovatis, villosis, scapis umbellatis.

Icon GESNERI an. 76.

Sedum alpinum alterum lacteo flore *CLUS. pannon. p. 489. 490.*

Androsace villosa *HILL. T. VIII. t. 22.*

Androsace alpina, perennis, angustifolia, villosa & multiflora *L. R. H. SCHEUCHZER. It. I. p. 30. It. IV. p. 320.*

Sedum

Sedum *ερεανθελεικον* RICHER.

Androsace foliis pilosis perianthiis hirsutis LINN. p. 203.

β. Flore carneo, non infrequens plantæ imprimis vetulæ, varietas R. A. I. *Syll. exter.* p. 304.

Vulgatior longe, in omnibus alpidibus, etiam in *Juræ jugis*, *Dolaz*, *Falconario*.

Radix exigua, longa: rosa foliorum longius ellipticorum, obtusorum & lanceolatorum, mollium, albo tomento pubescentium. Scapus floralis subhirsutus, uncialis, & biuncialis. Stipulæ subhirsutæ, longiusculæ, ovato lanceolatæ. Flores ad septem, majusculi. Calyx campaniformis, semiquinquefidus. Flos albus, petalis emarginatis, centro floris modo luteo, modo rubro. Glandulæ quinque, in faucium ostio, & stella quinque plicarum in mediis segmentis.

*621. ARETIA foliis ellipticis, lanceolatis, glabris, scapis umbellatis *Emend.* I. n. 151. †

Aretia glabra obtuso folio umbellifera ALLIONE *spec.* p. 22. t. 4.

Ορεκτογκαιλον & ορειμακροληιστοροφος RICHER.

Androsace lactea HILL. T. VIII. t. 23.

In monte *Jeman*, *Col de Ferry*, *S. Bernhard*: supra *les Martinets*; supra *le Val de Bagnes*, in *Speluga*.

Vicina priori, quæ & ipsa pene calvescit, tamen diversa. Habitus idem, sed altior; folia potius longiora, glabra, aut leviter ciliata: caules glabri, aut leviter subhirsuti. Stipulæ lanceolatæ, glabræ, multo minores, bacilli umbellæ longiores, etiam in nostris biunciales visi, floribus numerosioribus; calyce glabro, lineis eminentibus diviso. Floris minoris segmenta potius latiora, ovata e), non emarginata, alba, etiam rosea. Glandulæ f) quinæ, similes, luteæ, in floris faucibus. Fructus similis, quinquevalvis.

Non est *Alpine verna Androsaces capitulis* C. B. *Prodr.* p. 118. OEDER. t. 7.

Androsace montana, flore minore BUXBAUM. *Comment. petrop.* II. p. 369. t. 23. f. 2.

Androsace sibirica ROSEN. *obsf.* 284.

Androsace elongata JACQUIN. t. 19. calyces, non flores.

Androsace foliis lanceolatis dentatis, glabris, perianthiis angulatis corolla brevioribus LINN. I. p. 203. ROSEN. *obsf.* p. 83.

Non eadem est cum nostra: Bacilli enim umbellæ longiores sunt, & nonnunquam proliferas umbellas educunt, & folia lata, striata, & calyx universalis latus, multifolius.

622. ARETIA foliis gramineis, scapis paucifloris. † *Conf. It. Helv.* II. n. 39.

Sedum alpinum tertium, lacteo flore CLUS. *pannon.* p. 490.

Sedum alpinum alterum COLUMN. *Ecphraf.* II. p. 64. 65. folio nimis angusto.

Phyllo Dalechampii aliquatenus similis I. B. III. p. 762.

Alpine alpina minima, glabra C. B. *Prodr.* p. 118. ex fide Horti sicci.

In *Jura* monte frequens, in *Creux du Vent*, *Wasserfall*, *Thuiri* &c.

Habitus cespitum est fere *Aretia* 619. ut alia erigantur, folia etiam satis similia, graminea, acuta, oris complicatis, aliqua retroverfa. Caules altiores, quatuor unciarum, glabri & firmi, uniflori, biflori, etiam multiflori: sub istis stipulæ duæ plicatæ, lanceolatæ. Calyx campaniformis, sed lineis eminentibus percursus, segmentis firmis, lanceolatis, semiquinquefidus cæterum, & tubo floris fere æqualis. Flos in hoc genere longe maximus. Segmenta floris plana, lactei coloris, fere cordata, cum decem in ostio floris glandulis. Tuba brevis. Fructus quinquevalvis.

Odor gratus *Primulæ*.

Adparet has sex *Aretias* genus naturale constituere, cujus omnes species se ex proximo subsequuntur. In plura vero genera eas dividere omnino non licet.

623. ARETIA foliis glabris, ellipticis, rugosis, subtus farinosis, floribus umbellatis.

Primula veris rubro flore CLUS. *pannon.* p. 340. DE BRY *flor.* t. 27. VALLOT. t. 87.

Icon OEDERI t. 125.

Primula foliis crenatis, glabris, florum limbo plano LINN. I. p. 205.

β. Varietas flore albo CLUS. *Pannon.* p. 341.

Vulgo in pratis humidis subalpinis, etiam *Bernæ*, inter utrumque balneum, & inter *Seelhofen* & *Arolam* fluv. Ita circa *Roche* versus *le Furet*. Similibus locis circa

Z z z 2

Tigurum,

e) OEDER. ALLIONE.

f) Decem OEDER. Quinque etiam ROSEN. p. 80.

Tigurum, *Scaphusiam*, &c. Inde in alpes ascendit, nam in monte *Enzeinda* & *Fouly* provenit. Flore albo in alpebus supra *les Plans* & *Valefiacis*.

Ad terram foliorum, ut in prioribus, rosula: sed ea firmiora, longiora, graciliora, angustius ovata, levius ferrata, petiolo folioso, denique glabra & subtus farinosa. Flores umbellati, non cernui, stipulis sub divisione lanceolatis, in umbella duodecimi, etiam pene innumeri. Calyx tubi floris longitudine, qua nota ab Auriculis dissentit, ad unam tertiam quinquefidus. Segmenta floris planissima, cordata, sed angusta, purpureo cærulea. In divisione floris, inter segmenta quinque, flavæ glandulæ, in transversum latiores, quibus exterius circulus albus succedit, & a quibus ad Aretiam revocatur. Fructus, ut in Auriculis, cylindricus, sexvalvis: tubæ apex globosus, paulo tubo floris brevior.

Hæc planta Primulæ petalon habet, calycem & fructum & farinam Auriculæ; & glandulas Aretia.

Ad Primulam 613. comparata habet petala breviora, magis cordiformia, calycem farinosum, glandulas veras.

ANDROSACE g).

ANDROSACES species TOURNEFORT. t. 46.

& LINN. spec. n. 196.

Calyx peramplus, quinque segmentis profunde divis, dentatis *h*). Tubus floris inferne latior, superne contractus *i*). Flos sursum cavus, segmentis subrotundis *k*). Glandulæ nullæ. Fructus subrotundus *l*), intra calycem petiolatus *m*), tuba simplici. Semina plurima *n*).

*624. ANDROSACE stipulis quinque amplissimis.

Androsace altera CAMERAR. *Epit.* p. 639. CLUS. p. CXXXIV.*Androsace perianthiis fructuum maximis* LINN. I. p. 203.*Crown navelwort* HILL. T. VIII. t. 22.In fegetibus circa *Aven* Valefiæ.

Ex radice exili & annua rosula foliorum, in orbem sparsorum, petiolatorum, ovato rhomboideorum, dentibus per oras rectis, exstantibus. Caulis semipedalis & drontalis, umbellifer: sub umbella maximæ stipulæ ovatæ, patulæ, dentatæ. Umbella quinque ad octo florum. Calyces amplissimi, multoties flore majores. Albus iste, qualem descripsi.

ANAGALLIS a) TOURNEFORTII t. 59.

LINN. n. 206.

Calyx profundissime quinquefidus *b*). Floris tubus brevissimus, pene nullus *c*); segmenta rotunde lanceolata *d*). Fructus rotundus *e*), tectus operculo hemisphærico *f*), nisi malis per medium in duo hemisphæria dehiscere *g*). In placentæ rugosæ *h*) alveolis femina minuta *i*), hemisphærica, cava.

625. ANAGALLIS caule procumbente, foliis ovato lanceolatis, calycis segmentis lanceolatis.

Anagallis mas CAMERAR. *Epit.* p. 394.*Anagallis terrestris mas* BLAKWELL. t. 43.*Icon OEDERI* t. 88.*Scarlet pimprenell.* HILL. T. VIII. t. 40.

β. Flore

g) *Androsace* herba amara, tenues spargans juncos, sine foliis, folliculos in capitulis habens, in quibus femina continetur DIOSCOR. L. III. c. 133. alia planta.

b) TOURNEF. D.

i) A.A.

k) A.A.

l) F.

m) ad D. n) F.

o) Duo sunt genera, quæ tantum flore distant: quæ cæruleo flore est femina dicitur, mas quæ phœniceo. Frutices sunt parvi, in terra jacentes, foliis in quadrangulo cauliculo pusillis, subrotundis, ad helixines folia accedentibus, femine rotundo DIOSCOR.

L. II. c. 174. *Anagallis mas* flore phœniceo PLIN. L. XXV. n. 92. palma non altior, frutice tenero, foliis pusillis, rotundis, in terra jacentibus IDEM. *Anagallis veris primitivæ* LONGUS III. p. 105. L. IV. p. 142.

b) TOURNEF. D.

c) B.

d) H.

e) E.

f) GREW. t. 71. TOURNEF. E.

g) TOURNEF. G. K. F. GREW. L. IV. n. 5. fin.

h) TOURNEF. K. GREW.

i) TOURNEF. I.

β. Flore albo PLOT. *Oxfordshire* p. 152.

Ubique in arvis, & hortis.

Cauliculi teneri, succulenti, quadrangulares, ramosi. Folia conjugata, ex ovatis lanceolata, succi plena. Flores nutantes ex petiolis conjugatis, aut alternis, longis, aphyllis, unifloris. Flos miniatus, tubo albo. Stamina barbata; tuba simplex, apice crassiori.

Succulenta, oleracea, edulis *k*) plantula, leniter acida *l*) & adstringens. Volatile omnino nihil. Succus inspissatus amari, acres, cum spiritu vini extracti potentiores *m*). Cum his signis, quæ merum lene *n*) alimentum promittunt; tamen ab omni tempore viribus medicis inclaruit. Ad insaniam valere, vel nomen Germanicum promittit; deinde experimenta Cl. MICHAELIS *o*) & BONNEKEN, qui cum sanguine asinino ejus usum conjunxerunt. Nuper tamen Cl. GUMPRECHT *p*) monuit, decoctum a maniaco absque fructu sumtum esse. Multo major esset efficacia, si etiam morfui canis rabidi mederetur. Ita olim C. HOFMAN *q*), & nuper Cl. BRUCH *r*), non sine experimentis, etiam quando confirmata hydrophobia cum furore conjungebatur. Ita factum est, ut Bambergensium edicto *s*) drachma una, adversus fevissimum morbum, pro certo medicamento suadeatur, & ea herba in sua aqua trita plerumque malum subito tollere dicatur, certissime si dosis repetita fuerit: non absque consensu aliorum testium *t*). Sed ego novi, certa fide, Vivisci ab optimo viro ROULET adhibitam, mortem ægrotae non impedivisse. Ad caligantes oculos MARCELLUS *v*) laudabat, & ad capitis dolores *x*). Abstergere, festucas extrahere, succum nares purgare antiqui *y*).

626. ANAGALLIS caule procumbente, foliis ovato lanceolatis, petalis ferratis, calycis foliolis subulatis.

Anagallis femina *z*) CAMERAR. *Epit.* p. 395.

Anagallis terrestris femina BLAKWELL. *t.* 274.

β. Foliis ternis, quaternis.

Hæc in agro Aventico & Mülhusæ provenit, Bernæ nulla.

Paulo altior, folio potius minori *a*), flore majori *b*); fructu magis ovato *c*), & imprimis calycis foliis angustioribus: denique ora floris ferrata *d*).

Conjungit cum phœnicea LINNÆUS, cui est *Anagallis foliis indivisis, caule procumbente* p. 211.

Separat Cl. BLAIR, & BOEHMERUS *e*), neque, ut solent varietates a flore sumtæ, altera in alteram degenerat.

Alfiantherum, Anagallidi vicinum *f*), in Helvetia nondum lectum est.

CENTUNCULUS *g*) DILLEN. *nov. gener.* p. 111.

Eph. Nat. Cur. Cent. VI. append. p. 65. t. 10. f. 31. LINN. *R.* 145.

ANAGALLIDASTRUM MICHELL.

Fructus anagallidis *h*) hemisphæricus, transversim dehiscens, multis seminibus prægnans.

Calyx quadrifidus, sæpe etiam quinquefidus, patens, segmentis acute lanceolatis, expansis, etiam quinis *i*). Flos Cuscutæ, fundo fructum comprehendit, globosus, tubo brevi, segmentis quatuor lanceolatis *k*). Stamina quatuor *l*). Fructus membranaceus, tuba simplex *m*), cylindrica *n*).

627. CENTUN-

k) Amant oves SCHREBER. *Saml.* p. 315. 316.

l) GEOPROI. p. 90.

m) BRUCH. LEWIS.

n) Lenire DIOSCORIDES.

o) apud ETTMULLER.

p) ad LÖSECKER *araneymitt.* p. 329.

q) *Medicin. officinal.* p. 125.

r) de *Anagallide Argent.* ann. 1758.

s) HASENEST. *medic. Richt.* III. p. 3.

t) Jenæ, eadem dosi, symptomata nulla fuisse SCHRE-

BER. *Saml.* VIII.

v) p. 61.

x) p. 34.

y) SUIDAS p. 159.

z) *Anagallis femina cærulea*, prior floret PLIN. *l. c.*

a) Etiam CAMERAR. *Epit.*

b) BLAIR.

c) IDEM.

d) Etiam in CAMERAR. *Epit.*

e) *Flor.* p. 16.

f) BLAIR. *Eff.* p. 161.

g) Centunculus generis Clematidis, foliis ad similitudinem capitis penularum PLIN. *L. XXIV. n. 88.* planta ignota.

h) DILLEN. OEDER.

i) IDEM.

k) OEDER.

l) IDEM.

m) IDEM.

n) IDEM.

A a a a

*627. CENTUNCULUS DILLEN. LINN. I. p. 169.

Alsine palustris minima, flosculis albis MENZEL. pugil. var. t. 4. f. 5.*Anagallis palustris* VAILLANT. p. 12. t. 4. f. 2. bene.*Anagallidajirum exiguum foliis lanceolatis alternis* MICHELI nov. gener. p. 14. t. 18.

Icon optima OEDERI. ic. t. 177.

Abunde reperi inter lacum Lemnum & les Grangettes, ultra Noville. Cl. LA CHENAL o) circa Domum rubram.

Ex minoribus plantis. Caulis uncialis, ex minima radice, procumbens, tamen ramosus. Folia magna, alterna, serpylli, acuminata, sessilia; sic flores in alis foliorum sessiles, solitarii, minimi, albi, pellucidi, postque eos fructus frequentes remanent.

LYSIMACHIA p) TOURNEFORTII t. 59.

LINN. n. 205.

Anagallidi proxima differt fructu in decem valvas diviso.

628. LYSIMACHIA caule decumbente, foliis ovato lanceolatis, petiolis alaribus, unifloris.

Anagallis luteo flore CLUS. pannon. p. 492. 493.*Anagallis lutea nemorum.* Ic. Rob. n. 20.*Oval loofstrife* HILL. T. VIII. t. 35.*Lysimachia foliis ovatis, acutis, floribus solitariis, caule procumbente* LINN. I. p. 211.

Icon OEDERI t. 74.

Anagallis alpina ramosa, lutea MURALT. p. 703.Circa Bernam in sylvis vulgaris, ut *Bremgarten*, sylvula sub *Wabern*, &c. Etiam in alpes ascendit.

Caulis prostratus, & per intervalla radicans, teres q), ruber. Folia petiolata, ex ovatis lanceolata. Petioli florales longi, aphylli, uniflori, alterni & conjugati. Calyx ad basin usque divisus, segmentis acutis, angustis. Floris flavi segmenta subtiliter ferrata, ex rotundis lanceolata; staminum circulus barbatus, brevissimus; fructus ovatus.

629. LYSIMACHIA caule prostrato, foliis subrotundis, petiolis alaribus, unifloris.

Nummularia CAMERAR. Epit. p. 755.*Hirundinaria seu Nummularia major* TABERNÆM. p. 874.

& minor EJUSDEM.

Moneywort loofstrife HILL. VIII. t. 35.*Lysimachia foliis subcordatis, floribus solitariis, caule repente* LINN. I. p. 211.

In humidis vulgo provenit.

Caulis quadrangulus, accurate terram sequitur, & radículas subinde demittit. Folia conjugata, pene orbiculata, brevibus pedunculis. Petioli florales conjugati, longi, aphylli, uniflori. Calycis foliola cordata, basi ampliori reduplicata, qua nota insigniter a reliquis speciebus differt. Stamina in circulum pilosum coalescunt.

Vires habere videtur Anagallidis, ut leniter adstringat, cum vi subacida. Ob vim suam mitem BOERHAAVII laudes experta est in scorbuto calidiori, ad hæmorrhagias uteri, variosque sanguinis fluxus. Cum Bellide conjunctum succum ad phthisin Cl. BUCHWALD r) commendavit. CLAUDIUS AGERIUS non aliam certiore vulnerariam stirpem esse adfirmabat, sive extus inponeres, sive intus uteris. Externo usu dicitur in fenibus molesta tibiærum ulcera sanare.

630. LYSIMACHIA foliis ovato lanceolatis, spicis paniculatis.

Lysimachia MATTHIOL. p. 349. BLAKWELL. t. 278.*Lysimachia lutea.* Hort. Aichstett. æstiv. ord. 10. t. 6. f. 3.*Broad loofstrife* HILL. t. 32.*Lysimachia paniculata racemis terminalibus* LINN. I. p. 209.

β. Foliis binis, ternis, quaternis.

In

o) Basler merkwürd. T. XX.

p) Lysimachia, aliis lytron, caulibus cubitalibus vel altioribus, fruticosis, tenuibus, foliis geniculatim prodeuntibus, tenuibus, falcis figura, gustu adstringentibus, flore rufo, aut aureo; gignitur in aquis DIOSCORID. L. IV. c. 3.

Lysimachiam Rex LYSIMACHUS invenit, celebratam ERASISTRATO, falcis foliis viridibus, flore purpureo, fruticosam, ramulis erectis, odore acri, in aquis proveniente. PLIN. L. XXV. n. 35. Videtur ad Ephemerum MATTHIOLI spectare.

q) Aliam sulcato caule distinguit Cl. SCOROLI.

r) p. 184.

In udis, pratis & fossis frequenter.

Caulis erectus, ramosus, hirsutus, angulosus. Folia plerumque ternata, ad ramos binata, ex ovatis lanceolata, subtus hirsuta. Rami conjugati. In summa planta petioli conjugati, exiguis foliis adspersi, denique in paniculam triangularem consentiunt. Calycis segmenta ovato lanceolata, peracuta, oris miniatis. Flos saturate flavus, segmentis ex ovatis acuminatis. Stamina in tubum circa tubam coalescunt. Tuba longe de flore eminent.

Adstringentem & vulnerariam esse, ad faucium s) inflammationes valere: ad pestem t) denique legas; sed officinis v) ignota est.

*631. *LYSIMACHIA* racemis densissimis, alaribus, folio brevioribus.

Lysimachia lutea altera Lobelii CLUS. p. LIII.

& *Lysimachia lutea* III. seu minor EJUDEM ibid.

Tuffed loesjtrise HILL. T. VIII. t. 32.

Lysimachia racemis lateralibus pedunculatis LINN. I. p. 209.

In Suevia circa *Memmingen* CL. EHRHARDT. ILL. GESNERUS misit circa *Hegnau* agri Tigurini lectam, novam civem.

Caulis ramosus & foliosus, erectus, latus, foliis binatis, longe ex ovatis lanceolatis, plurimis punctis nigris notatis. Ex foliorum alis petioli racemosi, foliis breviores. Racemi densi. Stipulae longae, angustae. Calyx ad basin usque sectus, segmentis perangustis: sic flos exiguus, in gracilia segmenta pene subulata profundissime divisus, ceterum lateus, & versus apicem punctis aurantiis notatus, tubo brevissimo. Stamina longe de tubo floris erumpunt; tum tuba.

Vix potest *Lysimachia* genus in tanta characteris diversitate manere x).

HOTTONIA BOERHAAVE p. 206. LINN. n. 203.

STRATIOTES VAILLANT. *Mem. de l'Acad.* ann. 1719. p. 20.

Calyx profundissime in quinque partes lanceolatas divisus y). Flos tubo cylindrico, sursum ventricoso z), & segmentis planis, oblique resectis, emarginatis zz). Fructus ex pentagonio rotundus, seminibus circa receptaculum plurimis. Tuba globulo ornata.

532. *HOTTONIA* florum verticillis spicatis.

Hottonia BOERHAAVII, PONTEDER. *Anthol.* p. 272.

Myriophyllum a) alterum MATTHIOL. p. 1168. *Epit.* p. 897.

Viola aquatilis DODON. *purg.* p. 230.

Stratiotes vulgare, flore albo VAILLANT. l. c.

& flore purpureo ibid.

Hottonia pedunculo verticillato, multifloro LINN. *Spec.* p. 208.

Hottonia palustris HILL. T. VIII. t. 21.

β. *Millefolium aquaticum*, dictum *Viola aquatica sectordum* C. B.

Abundat in paludosis, quæ inter tres lacus sunt, Neocomensem, Moratensem, & Bienensem: tum in fossis sub pago *Bühl*, *Walperswyl* &c. *Michelfelde*.

Caulis fistulosus longe per aquas repit, & per intervalla radicularum fasciculos emittit: inde erigitur, non ramosus, nisi in paniculatos petiolos. Folia in aqua reflexa, supra eam expansa, quina, pinnata, pinnis planissimis, linearibus, ultimis simplicibus b), mediis bifurcatis, primis ramosis, pinnulis denique bifurcatis, aut trifurcatis. Stipulae sub petiolis floralibus. Illi in verticillos quinati, etiam plures, sursum minores, in conicam paniculam spicatam continuantur. Flos petiolatus, albus, aut purpurascens umbilico subluteo.

MENYANTHES c) TOURNEFORT. t. 15.

LINN. n. 202.

Calyx brevis, quinquefidus, segmentis lanceolatis d). Flos tubulosus e), sursum latefcens,

A a a a 2

cens,

s) *Weiderich* CORD. *botanolog.* p. 75.

t) LOBEL. *advers.* p. 344.

v) RUELL. III. c. 78.

x) Conf. etiam CL. SCEPIN. p. 26. 27.

y) VAILLANT, c.

z) c.

zz) d. 2.

a) *Myriophyllum millefolium*, caule tenero, foeniculi foliis plurimis, in palustribus PLIN. L. XXIV. n. 95.

b) VAILLANT. g.

c) Trifolii genus III. *Menyanthes*, aliis *Asphaltum* majori folio PLIN. L. XXI. n. 30.

d) TOURNEF. C.

e) B.

cens, femiquinquefidus *f*), segmentis patulis, etiam reflexis, per marginem eleganter fimbriatis *g*). Fructus ovatus *h*), bivalvis *i*). Semina numerosa *k*), subrotunda, ad tres carinas collecta. Tuba bicollis, mitræ similis.

633. MENYANTHES foliis ternatis LINN. I. p. 208.

Trifolium palustre CORD. *hist.* p. 96. BLAKWELL. *t.* 474. *majus* TABERNEMONT. p. 520.

Acopa Dioscoridis HIST. OXON. III. p. 604. s. XV. *f.* 2.

Menyanthes trifoliata HILL. VIII. *t.* 41.

Frequens in fossis paludosis totius Helvetiæ; circa tres lacus nuper dictos: circa lacus Genevensis initia, prope *Noville*, &c. Etiam prope Bernam, in sylva *Bremgarten*: circa *Frienisberg*: in subalpinis, ut circa *Weissenburg*. In montanis Juræ circa *Nodz* & alibi.

Radix longa, repens, teres, anulata, fibrosa. Caulis vaginis tectus, erectus, pedalis, cubitalis. Ex iis vaginis scapi florigeri. Folia longe petiolata, ternata, ovata, leviter ferrata. Caulis terminatur spica florum laxa: flores petiolati. Stipulæ *l*) magnæ, ex ovatis contractæ. Calycis maximi segmenta obtusa. Flos albus, roseo tinctus. Segmenta floris & calycis sæpe unitate abundant.

Sapor amarissimus, & tamen pecus *m*) folia devorat, tum lepores *n*). Vis stomachica & resolvens valet ad febres intermittentes, ad morbos chronicos, ad scorbutum *o*), ad hypochondriaca, & arthritica *p*) mala, ad podagram *q*), ad initia hydropis *r*), ad atoniam *s*), ad ulcera antiqua *t*), ad pectoris adfectus *v*) phthisin minantes. Paralytin hypochondriacam VIRIDETUS hoc auxilio superavit. Sunt, qui inter lithontriptica numeraverint *x*). Pulvis caulis ad drachmam fumtus alvum movet *y*) & vomitum. Sicca planta vires fere amittit *z*). In sale fixo acor est & phlogiston *a*). Coctum & expressum facit colorem viridem *b*).

Menoanthen rotundifoliam nondum in Helvetia reperi.

SOLDANELLA TOURNEFORT. *t.* 16.

LINN. n. 199.

Calyx in quinque lanceolata segmenta profundissime divisus *c*). Floris tubus latus, campanulatus *d*). quinquepartitus, segmentis laciniatis & tenuissime divisus *e*). Filamenta brevia: antheræ tubam circumdant: tuba simplex *f*). Fructus longe cylindricus *g*), in summa parte multis dentibus incisus *h*), lineis intortis inscriptus. In ejus ima parte placentia *i*), ad quam numerosa semina *k*).

634. SOLDANELLA.

Soldanella minore folio CLUS. *pannon.* p. 355.

& *Soldanella alpina* EJUDEM p. 354.

Soldanella alpina CAMERAR. *Epit.* p. 254. *minor* MANGET. *Pharmac.* II. *t.* 24.

Soldanella alpina rotundifolia SCHEUCHZER. *It.* I. p. 50.

Blue spirewort HILL. Vol. VIII. *t.* 43.

β. Flore albo SCHEUCHZER. *It.* IV. p. 341.

Ubique in alpibus, qua nix nuper deliquescit. In monte *Dolaz*. Dicunt etiam in montanis nasci, in *Ramlisberg*.

Radix perennis, lignosa: folia petiolata, reniformia, sed rotundiora, firmula, levia, integra. Scapi nudi, uniflori, biflori, triflori: flos saturate cæruleus; sic fructus.

Alvum acriter purgare CONSTANT: vereor autem, ne cum marina Soldanella alpinam confuderit: ea enim alvum ducit, & de gente est convolvuli.

CYCLA-

f) ad B. & C.

g) A.

h) E.

i) G. H.

k) L.

l) WILLI.

m) SCHREBER. III. *Saml.* p. 57.

n) BERNHARD. *Wiesenbau* p. 180. LINN.

o) Decocto DU CLOS. *anc. mem.* p. 329. tum WILLI. S.

PAULI. In cerevisia BARTHOL. *bibl.* p. 69.

p) *Eph. Nat. Cur. Dec. I. ann. III. obs.* 123. Cum sero

lactis in se ipso expertus est BORRHAAVIUS.

q) BORRHAAVE.

r) S. PAULI. Etiam formatam MELLI.

s) WILLI *Ath. basn.* III. *obs.* 75.

t) BORRHAAVE.

v) SCHULZE *mat. med.* p. 445. cum cerevisia decoctum,

addito semine lycopodii.

x) *Berol. Saml.* 1723. m. Febr.

y) WILLI.

z) SCHREBER.

a) GMELIN. *Comm. Acad. Petrop. V.* p. 289.

b) LINDER. *färgekunst* p. 96.

c) Latiuscule TOURNEF. C.

d) B.

e) A.

f) ad D.

g) E. F.

h) F.

i) G. *k*) H.

CYCLAMINUS a).

CYCLAMEN TOURNEFORT. t. 68.

LINN. n. 201.

Calyx campaniformis, femiquinquefidus, segmentis ovato lanceolatis b): floris tubus brevis c), cernuus d), contractus; ex eo quinque segmenta ovato e) lanceolata, etiam elliptica, sursum reflexa. Stamina brevissima filamenta: antheræ germen circumstant: fructus mollis, subrotundus f), multivalvis, polyspermos: femina in orbem circa placentam disposita g).

635. CYCLAMINUS flore cernuo, segmentis sursum reflexis.

Cyclaminus CAMERAR. *Epit.* p. 357.

Cyclaminus odorato purpureo flore CLUS. *pannon.* p. 253.

Artanica Cyclamen BLAKWELL. t. 147. cum caractere.

Cyclamen corolla retroflexa LINN. I. p. 207.

Hearted fowbread HILL. Vol. VIII. t. 42.

Varietates habet innumerabiles. Ecce MUNTINGII tabulas 144. 146. 147. PASSÆI t. 13. 14. ANGUILLARAM p. 173.

In Helvetiæ submontanis & subalpinis rupibus. Rupe au Rocher de la Praisse, & e regione ad scopulos sub Porta Saxi. Circa Wefen, Walenstadt, Chur, & passim in Rhætia, ad lacum Tbmensem. In monte Saleva, Generoso.

Inter submontana loca reperi circa Baume & Cressier, qua descenditur a Linière. Cl. DIVERNOI au Bois de l'Iter & alibi, & passim in Neocastrensi Comitatu. Circa Nods Cl. ROSSEL.

Albo flore C. GESNER.

Radix est crassum, informe, durumque tuber. Ex eo multi petioli prodeunt, aut unifolii, aut uniflori. Folia crassa, membranacea, reniformia, aut cordata, oris integris, maculis albis picta, nigrove inscripta circulo, subtus rubra. Flos dilute purpureus, suaveolens.

Radicem circa *Astracan* b) edulem esse lego: sed ea gens neque fungis venenatis parcat. Ad drachmam sumta cum flagitio alvum movet, ut a Præceptore inter venena numeretur: ficcum tamen debilius est i). Ex radice pisces intoxicari OPIANUS k). Pro irritante medicamento laudat ARETÆUS l), quo flatus deorsum pellantur. Succum ad aureos duos & quatuor Veteres m) propinabant. Manducata radix ad dolorem dentium præscribitur, etsi cum videtur augere n). Trita unguentum dat o), quod per integram cutem alvum ducit, etiam nimis vehementer p). Ad lienis scirrhus laudatur q), & ad vermes.

Nullam memorabilem varietatem in Helvetia reperi, sed habet TRAGUS

β. *Hermodytylum* p. 758. quæ exigua *Cyclaminus* EJUSDEM p. 905.

Cyclaminum radice avellane magnitudine CLUS. *pannon.* p. 235.

Cyclamen parva radice I. B. III. p. 553.

TRAGUS in fylvis haud longe a Curia Rhætorum.

Deinde γ.

Cyclaminus radice oblonga GESNERI *hort.* p. 256.

Κυκλαμινός μακρορριζός KENTMANNI WOLF. *pollic.* p. 52.

Cyclaminus odorata macrorrhizos CLUS. *hist.* p. 264.

Cyclaminus μακρορριζός CAMERAR. *Epit.* p. 358.

Radix ex longo filamento pendula, sub terra depacta.

δ. POIRRO *Cyclamen odoratum æstivo solstitio florens folio maculato* C. B.

Inter Fläsch & Lucissteig SCHEUCHZERUS, foliis aliquantum angulosis.

Denique

- a) Cyclamini radix repo similis, cortice nigro, foliis Hederæ minoribus, nigrioribus, tenerioribus, sine angulis, in quibus macula supra & infra albicantes; caule exiguo, inani, nudo, floribus purpureis, rosarum effigie DIOSCORID. L. II. c. 158. PLIN. L. XXV n. 67. Cyclamini flos colossinus in coronas admittitur EJUSDEM L. XXI. c. 9. Cyclaminus bis in anno floret, vere & autumno L. XXI. c. 38. Cyclamini succus ARETÆUS *cur. acut.* II. c. 5. Herba Cyclaminus MARCELLUS. Radix Cyclamini OPIAN. L. IV. Radix terræ mali MARCELL. c. 12. Cyclamen flore vere Violæ PLATEAR. p. 179. b. Cyclamen parvum vere floret MESUR p. 78. Arthanita EJUSDEM p. 77. 160. b.

b) TOURNEF. H.

- c) B.
d) A.
e) C.D.E.F.G.
f) K.
g) L.M.
h) MULLER. *Saml.* VII.
i) GLEDITSCH. *meth.* p.
k) L. IV.
l) I. c.
m) MESUR p. 776.
n) MARCELL; c. 12.
o) DUO MESUR p. 169.
p) SYLVIVS.
q) GATTINARIA p. 114.

B b b b

Denique LOBELIUS recenset.

e. *Cyclamen ex montibus Rhaeticis folio Hedera triplici mucrone distinctum* LOBEL. *advers.* p. 264. & *ic.* p. 605.

Dented Sowbread HILL. l. c. & *Gashed Sowbread.*

Cyclamen folio anguloso I. B. III. p. 553. quod ILL. ALLIGNIUS r) a subrotundo distinguit. Nemo, præter LOBELIUM, in Helvetia vidit.

GENTIANA LINN. n. 322.

GENTIANA a) TOURNEFORTII t. 40.

& CENTAURIUM MINUS TOURNEF. t. 48.

Multiforme genus, neque tamen SWEERTIAM separare licet, ob similia fere ornamenta, quæ sunt in Gentianis. Vastum tamen & multiforme genus egeret diminutione. Mihi sufficit species rite constatuisse.

Calyx in tot segmenta fissus, quot sunt floris partes; numerus enim ab octo ad quatuor mutabilis est, & sæpissime quatuor & quinque in eadem stirpe partes sunt, aut quinque & sex; cæterum aut profunde divisus, aut tubulosus, & sæpe spathaceus. Flos perinde nullam certam fabricam habet; tubo brevi, rotato b), aut longiusculo, aut campaniformi c), aut infundibuliformi, longo & stricto. Segmenta modo erecta, modo patula. Ornamenta varia in plurimis speciebus. Squamæ hirsutæ, tubercula, pili, plicæ demum inter segmenta mediæ. Stamina alias circa tubam coalescunt, alias minime. Fructus semper oblongus, conicus d), sed latior e), aut angustior f), bivalvis g), polyspermos. Tubæ alias duæ sessiles, curvæ, revolutæ h); alias etiam unica. Omnibus folia conjugata, & glabra, simplicia, & communis habitus, saporque, ni fallor, omnibus amarus.

I. FLORE QUINQUEFIDO.

I. FLORE ROTATO.

I. TUBO FLORIS BREVISSIMO.

636. GENTIANA foliis radicalibus petiolatis, ovatis, floribus paniculatis, rotatis, spicatis. Conf. *Emend.* III. n. 144.

Icon ænea GESNERI in prima parte Operum.

Gentiana XII. CLUS. *pannon.* p. 292.

Μελανοσικτη RENEAULME p. 65.

Gentiana palustris latifolia flore punctato C. B. SCHEUCHZER. *It.* IV. p. 156.

Gentiana Pennei cerulea punctata BARCELIER *ic.* 91.

Oval Felwort HILL. VIII. t. 60.

Sweertia LINN. *gen.* n. 321. *corollis quinquefidis, foliis radicalibus ovalibus* LINN. L. p. 328.

In pratis montanis udis Helvetiæ passim. In monte Rigi SCHEUCHZER. In pratis udis *Harzersboden* inter *Tschangnau* & *Habcheren* abunde legi. Cl. GAGNEBIN *aux Pontins, à l'Echelette, à l'Anvers de Renans, à la Varode.* *Gener. de SAUSSURE* circa lacum *des Rouffes.*

Radix lignosa, nigra, obliqua, fibras plurimas dejiciens, amarissima. Folia ad terram petiolata, obtusa, quinquenervia: ad caulem sessilia, acutiora. Caulis cubitalis, erectus, ramosus. Flores in summo caule, ex petiolis erectis, multifloris, in paniculam ramosam continuatis. Calyx ad basin usque quinquefidus, segmentis latiusculis. Flos tubo brevi, segmentis ellipticis & elliptico lanceolatis, lineatis & punctatis, cæruleis. In principio cujusque segmenti floralis duo tumores barbati i). Stamina distincta. Fructus fusi forma, in medio ventricosus, utrinque acutus. Tuba simplex Cl. GLEDITSCHIO, nam recentem non præsto habeo.

637. GEN-

r) *Flor. Sard.* p. 92.

a) Gentianam invenit GENTIUS, Rex Illyriorum; in Illyria præstantissima provenit, foliis proxime radicem juglandis aut plantaginis, partim e medio caule, & præsertim juxta cacumen, magnitudine lactucæ, caule tenero, unciam crasso, cavo, inani, ex intervallis foliato, tricubitali nonnunquam, radice longa, aristolochiæ longæ, crassa, amara: femine in calycibus lato, levi, flore sphondylii: in aquosis subalpinis multa DIOSCORID. III. c. 3. PLIN. L. XXV.

n. 34. Possit esse nostra magna Gentiana. Add. RHAZE ad MANSOR. L. III. c. 30.

b) TOURNEF. A.A.

c) B.C.

d) D.E.H.

e) H.

f) E.

g) L.L.

h) ad D.H.E.

i) HILL. ad C.

637. GENTIANA caule folioso, foliis ovatis, nervosis, floribus rotatis, verticillatis. Conf. It. Helv. II. n. 23.

Gentiana CAMERAR. epit. p. 415. DODON. purg. p. 69.

Gentiana insignis alpina floribus aureis BESLER. Gazophylac. t. 2.

Great yellow Gentian HILL. VIII. t. 54.

Gentiana major vulgaris flore pallido BARRELIER. ic. 63.

Asclepias RENEALME p. 63. 64.

Gentiana lutea MILLER. t. 439.

Gentiana corollis quinquefidis, rotatis, verticillatis, calycibus spathaceis LINN. I. p. 329.

In pratis montanis & subalpinis, post horæ adscensum ex planitie ubique, ut super Neuenstatt versus Nods, sub Panex, in pratis Jorogne. Latos tractus occupat, quæ a pecore non tangatur.

Radix omnium maxima, aliquot pedum, cylindrica, rugosa, anulata, cortice nigro, intus flavescens. Caulis in toto genere maximus, bicubitalis, non ramosus. Folia ima petiolata, superiora sessilia, amplissima, ovata, nervis subtus notata, in apice convenientibus. Flores in petiolis unifloris, erectis, ex ala foliorum prodeuntibus, densum circa caulem verticillum faciunt. Calyx tenuis, in quinque segmenta divisus, plerumque spathaceus, bivalvis, lacer, altera parte dentata. Flos ex brevi tubo rotatus k). Segmenta quinque ad octo l), longa, acuta. Ad ortum germinis tot viridia tubercula, quot floris partes. Stamina longa, de flore eminentia, libera antheris maximis. Fructus brevis, in medio ventricosus m), longe conicus, subquadratus, rostratus. Tubæ duæ brevissimæ. Semina magna, foliacea n), ex ovatis reniformia, fere sterilia o).

Radix ab antiquissimis temporibus inter celebria medicamenta fuit. Infusum p) aquosum amarissimum est, sic extractum q): sic spirituosa tinctura r) & extractum. Pars resinosa ab abundantiori gummosa vix potest s) separari. Aqua amara est & stomachica: spiritum etiam fortem dat, quo Sanganenses t) plurimum utuntur. In sale ipso Garayana arte parato, etsi in principio dulcis videtur, tamen denique amaror prævalet v). Etiam oleum cum aqua amarum adscendit x).

Veteres pro adstringente medicamento habebant y), & recipiebant in antidoton z) MITHRIDATIS. Succum ad vermes exhibebant a), & ad asthma b). Vinum ex Gentiana PLINIUS habet c).

Nostris temporibus ob vim stomacho amicam in medicinam recipitur. A multis etiam medicis ad febres d) intermittentes propinatur, non ideo aut corticis æmula futura, aut perpetuo efficax e). Infusa cum vino ad menses movendos confert, & ad cachexiam f) utilis est; denique ad podagram g). Nimio usu dicitur vaccis diarrhoeam excitare h), etiam vomitum movere i). Extractum cum carne digestum acorem expedit, & carnem diu sanavit integram, estque inter magna antiseptica i*).

Externo usu in fistulis turundæ loco est. Veteres ad menses ciendos k) pelli loco imittebant.

In arte veterinaria princeps medicamentum est, ad vermes, ad arcendam putredinem l).

In officinas Angliæ radix m) venenata & magis olens cum Gentianæ nomine irrepfit, quæ canes occidebat. Thoræ radicem n) fuisse vix credas, quæ tantilla fit.

B b b b 2

II. FLORE

k) TOURNEF. A.A.

l) RIVIN. ad RAI p. 24.

m) H.

n) H.L.

o) BOD. & STAPEL. in THEOPHRAST. 1045.

p) CARTHEUSER. mat. med. p. 481.

q) Inter officinalia habet LEWIS. p. 576.

r) Eam absque viribus esse HRYDE obs. 74.

s) CARTHEUSER.

t) FASI Geograph. III. p. 315.

v) LA GARAYE p. 132.

w) FLOYER. pharmacob. p. 23.

y) CELSIUS Sard. II. c. 13.

z) CELSIUS L. V. c. 23.

a) CELSIUS Sard. IV. c. 8.

b) In NICOLAUM p. 163.

c) L. XIV. c. 16.

d) GESNER. epist. p. 63. CHONEL. BUCHWALD. p. 72. proprio experimento. LENTILIUS dicit radice, ad unciam semis cum Fraxini cortice.

e) TRALLES Carlsbad p. 110.

f) BUCHWALD. p. 132.

g) Laudat WHYTT. nerv. disord. p. 383.

h) BOCCONE offerv. p. 187.

i) GUMPRECHT. ad LOESSCKE arzneymitt. p. 181.

i*) Ess. sur la putrefact. p. 324. 325.

k) In NICOLAUM p. 63.

l) BRUAND. Mémoires sur la maladie des bêtes p. 64.

m) Phil. Trans. n. 486. Gentlem. mag. 1758. March.

n) LEWIS p. 575.

II FLORE CAMPANIFORMI
STAMINIBUS CONNATIS.
PNEUMONANTHE GLEDITSCH.

638. GENTIANA foliis ovato lanceolatis, nervosis, floribus campaniformibus, fasciculatis, creberrime punctatis.

Gentiana major pallida, punctis distincta CLUS. *pannon.* p. 280.

Gentiana alpina, floribus punctatis, nigricantibus, flavescens BESLER. *Gazophyl.* T. I.

Gentiana alpina major, flore aureo & purpureo obsoleto ZANONI p. 120. t. 82.

Gentiana major, flore punctato L. R. H. SCHEUCHZER. *It. IV.* p. 334.

Gentiana corollis quinquefidis, campanulatis, punctatis, verticillatis, calycibus quinqueidentatis, LINN. I. p. 329.

Great dotted Gentian HILL. VIII. t. 54.

Gentiana punctata JACQUIN. *obl.* II. t. 39.

Aliquanto rarior priori, & magis alpina, neque montana. In monte *Javernaz, sur Champ, Taveyannaz, les Martinets*, aliisque montibus ad pagum *Bex* pertinentibus. In *M. Fouly & Jeman, S. Bernhard Valesia*. Ad rupem glaciale, ex qua *Rhodanus* scaturit. In monte *Gamor* *Abbatiscellanorum* J. GESNER.

Radix teres, anulata, cubitalis, rariter ramosa, ramis conicis, multiceps. Caulis pedalis, cubitalis, non ramosus. Verticilli tantum duo, ad summum tres, in summa planta, summus maximus, & confertissimus. Flores in petiolis unifloris. Calyx spathaceus, albus. Flos campaniformis, bivalvis, utroque segmento, dentibus notato, segmentis quinque *o*), & frequenter sex, etiam septem & octo, ex rotundo lanceolatis: tubo luteo, segmentis pallidis, maculis exiguis, fuscis, punctatis. Fructus ex natura generis. Stamina longis filamentis, antheris coalescunt, ut fit de genere *Pneumonantes Gleditschii*.

639. GENTIANA foliis ovato lanceolatis, nervosis, floribus campaniformibus, fasciculatis, rariter punctatis.

Gentiana l. seu major, purpureo flore CLUS. *pannon.* p. 277. 278.

Gentiana major alia CAMERAR. *epit.* p. 416.

Κοιλανθη RENEALME p. 65.

Gentiana major purpurea C. B. SCHEUCHZER. *It. IV.* p. 334.

Icon OEDERI t. 50.

Gentiana purpurea HILL. t. 54.

Gentiana corollis quinquefidis, campaniformibus, verticillatis, calycibus subspathaceis LINN. I. p. 329.

β. Flore albo CLUS. p. 279.

γ. Flore roseo legi in monte *Liofon*.

Aliquanto frequentior priori: eam reperi in monte *Perche, Liofon*, in valle *les Mosses*. In *M. Javernaz, Ovamaz, Richard, sur Champ, Enzeindaz*, ad originem montis *Argentine*: in paludosis *die Mösler* supra *Habcheren*: in monte *Waach & Stokhorn*: in pratis vallis *Ursaria*, circa fontes *Rhodani*; in *Gotthardo*. C. GESNERUS in *Pilato* monte; ARETIUS in *Nesso*; I. B. *Burmii* *Rhætorum*; J. GESNER. in monte *Bärenboden, Rigi & Pilato*. Sed etiam in *M. Speluga & Fouly* nascitur, in pratis alpinis.

Radix, ut in priori, amarissima, quæ in Norwegia, & ut puto, in Germania, luteæ locum in pharmacopoliis tenet. Caulis non ramosus, erectus, pedalis, cubitalis: verticilli, ut in priori, tantum fere duo, in supremis foliis. Ea similia prioribus, potius aliquanto latiora sunt. Calyx spathaceus, bivalvis *p*), aliquot dentibus notatus. Flos similis, aliquanto durior & firmior, campaniformis, segmentis lanceolatis quinque & sex *q*), obscure purpureis, in basi sua dilatatis. Puncta, quæ in pallida undique sparguntur, amant hic in lineas quasdam ordinari. Tubus floris luteus: stamina antheris coalescunt, ut fit *Pneumonante r*). A priori vix potest separari.

640. GENTIANA floribus campaniformibus, alis paucifloris, foliis ovato lanceolatis.

Icon an. GESNER, 80. 99.

Gentiana

o) Nunquam quinque SCOPOLI de purpurea. Quinque & sex JACQUIN.

p) *Emend.* III. n. 214. I. n. 142.

q) Etiam septem JACQUIN. *obl.* p. 213.

r) Etiam CL. OEDER.

Gentiana Asclepiadis folio CLUS. *Pannon.* p. 280. 281. BARRELIER. *ic.* 70.
 Αλτικελεστροφος RICHER.
 Δασυσεφαιη RENEULME p. 67. 68.
Gentiana corollis quinquefidis, campanulatis, oppositis, sessilibus, foliis amplexicaulis LINN. I.
 p. 329.
Twin flowering Gentian HILL. t. 55.

β. Flore albo, in pascuis alpinis *Nideren* & *Büel* Glaronensium, supra *Biltèn*.
 Flore cæruleo passim reperi, abunde in monte *Javernaz* & *Mayen*: in *Habek* & *Nollen*
 inter *Tschangnau* & *Habcheren*: in descensu a monte *Scheidek* versus *Hasli*. Cl.
 GAGNEBIN in monte *Chaud* supra *Villeneuve*, in monte *Altmatt* prope *Einsidlen*,
 ad *heil. Creux* vallis *Entlibuch*, super *Hergottswald*, prope *Meiringen*, *Lauter-*
brunn & *Grindelwald* Cl. GAGNEBIN. Etiam in monte *Generoso* Cl. CHATELAIN.
 In montanis etiam reperi, ut in monte *Arni* supra *Sumiswald*, in monte *Vogelberg*
Basileensium.

Humilior, pedalis caulis, non ramosus. Radix lignosa, ramosa. Folia similia, quin-
 quenervia, ex ovatis lanceolata, fatis *Asclepiadi* adfinia, pene amplexicaulia. Flo-
 res in brevibus petiolis bini, binis foliis insident, in nostris tamen etiam plures a),
 in verticillos congesti. Calyx campaniformis, pentagonius, tubo floris brevior,
 quasi resectus, ut in campanis, segmentis quinque subulatis. Flos campaniformis,
 pentagonius, cæruleus, segmentis quinque lanceolatis, ad basin suam utrinque la-
 xiori margine auctis, qui bini binique plicam efficiunt. Tubus floris, & aliquando
 segmenta, maculata. Antheræ circa tubam coalescunt, ut sit ex GLEDITSCHII b)
 placitis *Pneumonanthe*. Tuba simplex unica.

641. GENTIANA alis floriferis, foliis linearibus.

Gentiana angustifolia CLUS. *Pannon.* p. 284.
Pneumonanthe CORD. I. p. 162. b. LOBEL. *ic.* p. 309. GLEDITSCH c) *Mem. de l'Acad. de Berlin*
 T. VII. p. 158. & f. 6. 7. 8.
Gentiana minima CAMERAR. *Epit.* p. 418. BARRELIER *ic.* 51. n. 11. quo etiam figuræ 52. n. I. II.
 Κουνη RENEULME p. 68. 69.
Gentiana corollis quinquefidis, campanulatis, oppositis, pedunculatis, foliis linearibus. LINN. I.
 p. 330.
Linear Gentian HILL. t. 55.
Icon OEDERI t. 269.

Non rara in Helvetiæ pratis udis, ut circa *Bernam* sub *Seelhofen*, versus *Belp*. In pa-
 ludosis prope *Method*, versus *Urban* fluv. Circa *Roche* abunde in pratis. In
 montanis circa *Nodz* & *Linières*. Circa *Wesen*, *Ragaz*, *Sargans* (Cellæ abunde).

Radix flava, teretibus foliis capillata. Caulis cubitalis, erectus, vix ramosus. Folia
 alias elliptica & obtusa, alias linearia, acuta. Flores in alis foliorum pene sessi-
 les, folitarii. Calyx tubulosus, quasi resectus, segmentis subulatis. Flos pulcher-
 rime cyaneus, campaniformis, segmentis quinque triangularibus, tubo intus pun-
 ctato. Inter floris segmenta plicæ, ut in præcedente, & glandulæ quinque circa
 germen, ut in *Gentiana lutea*. Fructus in medio ventricosus. Stamina in unum
 conum coalescentia. Semina minutissima, acuminata.

Amarorem gentis suæ habet & vires d). *Vulnerariam* esse, valere ad subluxationes e).
 Genus *Pneumonanthes* vix admitti potest, ob summam adfinitatem cum *Gentiana* 638.

642. GENTIANA foliis lanceolatis, caule unifloro, flore maximo, campaniformi.

Gentianella verna major CLUS. *Pannon.* p. 284. 285.
 Ουλακίης RENEULME p. 68. 70.
Gentiana major, flore cæruleo SWEERT. T. II. t. 11. & minor *ibid.*
Gentiana alpina latifolia, magno flore C. B. *Prodr.* p. 97. SCHEUCHZER. *It. I.* p. 37.
 & *Gentiana alpina angustifolia, magno flore* C. B. I. R. H.
Icones BARRELIER. n. 47. 105. 106. 110.
Gentianella purpurea, Viole mariana flore BOCCONE *mus. di piant.* p. 21. t. 6.
Gentiana corolla quinquefida, campanulata, caulem excedente LINN. I. p. 330.
Dwarf Gentian HILL. t. 55. foliis valde latis.
 & *Vast flowerd Gentian.* t. 56.

In omnibus subalpinis & montanis Juræ pratis frequentissima.

Radix

a) CLUS. RENEULME.
 b) *Emend. I.* n. 143. GLEDITSCH. f. 5.
 c) *Probat* Cl. BOEHMER. p. 25.

d) S. PAULI.
 e) *Comm. Lit. Nor.* ann. 1743. *hebd.* 7.

C c c c

Radix magna, lignosa, multiceps. Ad terram rosula foliorum firmorum, trinerviorum, ex ovato lanceolatorum, aut ex elliptico. Caulis fere reclinatus, humi fusus, uno pari foliorum, duobusve donatus, uniflorus. Sed is flos maximus est, totoque caule major, saturate cyaneus, tubo intus punctato. Calycis segmenta ovato lanceolata. Flos campaniformis, ventricosus, segmentis lanceolatis, in basi latioribus, pligis inter quæque duo *f)* segmenta intermediis albidis. Stamina circa *g)* tubam antheris suis coalescunt. Tuba longa, sine bifido. Fructus fusiformis; semina ex ellipticis utrinque acuminata, undique sulcata. Germen quinque tuberculis melliferis comitatum *h)*, ut in *Gentiana lutea*.

III. FLORIBUS INFUNDIBULIFORMIBUS.

643. GENTIANA foliis ovato lanceolatis, nervosis, vaginalibus, floribus verticillatis & umbellatis.

Cruciata DODON. *piæg.* p. 71.

Gentiana minor CAMERAR. *Epit.* p. 417.

Τρητοροζα RENEALME p. 73.

Gentiana corollis quadrifidis imberbibus, floribus verticillatis, sessilibus LINN. I. p. 334.

Cluserd Gentian HILL. t. 58.

Bernæ satis vulgaris, in prato carnificis suburbano: in sylvula *Weissenstein*. In Aquilejensibus frequens, en *Ormond dessus*, &c. In pratis montanis circa *Ferrière*.

Radix ramosa, intricata, unde nomen. Caulis firmus, erectus, dodrantalis, pedalis, totus tegitur foliis firmis, quinque nervis parallelis inscriptis, ex ovato lanceolatis, petiolatis, petiolis spathaceis. Flores de foliorum alis, in perbrevis pediculis verticillos faciunt, & in caule duos, tres, & in summis ramis caulem terminantes. Calyx tener, membranaceus, brevis, brevibus & acutis denticulis, tot segmentis incisus, quot sunt floris, fere quaternis, tamen & quinis: etiam in spathæ modum laceratur. Flos tubulo minus lato, tamen ventricoso, triangularibus dentibus quatuor, etiam quinque, patulis, pulcherrime cæruleis: Inter segmenta floralia pali *i)* simplices aut bifidi, aut trifidi. Stamina libera. Fructus ovalis fusiformis: tubæ duæ pariter crassescens. Semina pene ovata.

Penetrante & diuturno est amarore. Datur, ut officinarum lutea *Gentiana*, ad drachmam ante paroxysmum febris intermittens. Eadem est vis extracti. Ad ulcera phagedænica laudatur *k)*.

644. GENTIANA foliis ovato lanceolatis, caule unifloro.

Gentianella verna minor CLUS. *hipp.* p. 354. *Pannon.* p. 287. caule folioso.

Ηρικαλη RENEALME p. 68. 75. non bene, petalis ferratis.

Gentianella, que Hippion I. B. III. p. 527.

It. BARRELIER. 109. n. 1. 2. exscriptæ.

Gentiana corolla quinquesida, infundibuliformi, caulem excedente, foliis radicalibus, confertis majoribus LINN. I. p. 331.

Frequens in pratis udis circa Bernam, *Eymatten*, *Seelhofen*, *Drakau*. Etiam in alpes adscendit, *Dansez*, *Chapuisse*, *la Varaz*, *Fouly*, *Simplon*. Albo flore aliquoties reperi.

Radix multiceps, lutea, cauliculos plures fundit: in quolibet folia ovato lanceolata, obscure nervosa, conjugata & cruciata, ad sex paria, in terra sibi vicinissima: deinde paria tria, duo caulina distantia, & supremum calyci vicinissimum, sed etiam unicum vidi. Caulis biuncialis, nunquam ramosus, perpetuo uniflorus. Calyx pentagonus, alis quasi eminentibus percursus, dimidii floris longitudine, quinis segmentis brevibus, lanceolatis. Flos tubulo cylindrico, segmentis ovato lanceolatis, patulis, per oram ferratis, & quasi adrosis: pulcherrime & saturate cyaneis: inter duo quæque segmenta auricula bicornis, cornubus ferratis, ex albo cærulea. Stamina longe tubo floris adglutinata. Fructus fusi similis, longus, adtactus dissilit. Tuba longa, terminata disco plumoso, semicirculari.

Ex florum succo pulcherrimum colorem paravi *l)*.

Non satis novi, an separare liceat plantam *m)* humiliorem, unciali paulo altiore, ad terram

f) GLUDITSCH. f. 3.

g) IDEM f. 4.

h) IDEM.

i) Habet CAMERARIUS.

k) RAYMAN. *Comm. Lit. Nor.* ann. 1733. *bebd.* 46.

l) SLOANE.

m) *Emend.* V. n. 36.

terram rosulam habentem foliorum breviorum, quam prior, non ita nervosorum, pene subrotundorum, accurate lanceolatorum, & argutorum. Flos minor, similibus ex albo & cæruleo variis ornamentis inter segmenta floralia distinctus. Summarum alpium solarum est, *Fouly*, *S. Bernhard*; etiam in *Taveyannaz*. Diceret hybridem inter *Hippion* & *Bavaricam*.

Gentiana pumila Cl. JACQUIN. obfl. II. p. 29. t. 49. aliquanto angustiori folio, non difert. Ad eam accedit icon RICHERII *Gentianella Εαγακαρβορεος*.

645. GENTIANA foliis ovatis, caule unifloro. Conf. *It. helv. II. n. 64.*
Gentianella elegantissima Bavarica CAMERAR. Hort. p. 65. ic. XV. n. 1. & II. & ex eo BARRELIER n. 101. tum 98.

Hanc esse potius *Pneananthen* CORDI, cum ad ripas Lici & Vindonis nascatur, WELSCH n).
Gentianella corolla quinquefida, infundibuliformi, serrata, foliis obtusis LINN. I. p. 331.

β. Flore albo, supra les Plans.

In alpinis ubique. *Getthard*, *Gemmi*, *Neuenen*, *Scheidek*, *Enzeinda*, *S. Bernhard*, *Pilato* &c. Descendit etiam in prata alpina.

Huic foliorum etiam rosula fastigiata ad terram, sed perfecte rotundorum. Caulis saepe prostratus, trientalis & ultra, foliis multorum octo, decem, parium, ovatis, rotundis, absque acumine. In caule pariter flos unicus, grandis: calyx tubulosus, campanulatus, dimidio tubo floris æqualis, non ultra tertias in quinque acuta segmenta divisus, saepe violaceus. Tubulus floris longus. Segmenta ovata, modice acuminata, paulum serrata, pulcherrimi cælestis coloris. Auriculæ ex alba linea tubi floris notæ, breviter bicornes. Fructus & ornamentum tubæ plumosum, hemisphæricum ut in 644.

646. GENTIANA caule ramoso, calycibus alatis.

Gentianella cerulea cordata COLUMN. p. 220. 221.

Ex eo BARRELIER. lc. 122. n. 2.

Gentiana cerulea, calyce turgido SCHEUCHZER. It. I. p. 37.

Gentiana corollis quinquefidis hypocrateriformibus, calycibus plicato alatis LINN. I. p. 336.

β. Flore albo, supra les Plans.

Alpina & montana. In valle *Ursaria*, *M. Splügen*: in monte *Joch* & *Ochsenstok*. In *M. Intrame*. Inter montana prope montem *Feuerstein*, à *Valanvron*, à *la Chasseralle*. In planitiem descendit prope *Vervay*, ubi ad fossas abunde reperi, eundo versus *le Furet*.

Radix gracilis, flava. Folia radicalia minus insignem rosulam efficiunt, ex ovatis acuminata, cito emarcida; ad caulem septem & ultra paria sunt foliorum lanceolatorum. Caulis erectus, ab imo ad summum ramosus, dodrantalis, plerumque humilior. Quemque ramum flos suus terminat. Calyx laxè florem continet, pene ovatus, alis quinque, etiam sex, per suam longitudinem ita percursus, ut in speciem alarum feminis *Laserpitii* emineant. Flos paulum super calycem producitur, tubo cylindrico, segmentis quinque & sex ovatis, extus subviridibus, intus pulcherrimi cælestis coloris. Auriculæ inter segmenta mediæ bicornes. Tuba longa coronatur ornamento plumoso discoide, rotundo. Stamina libera. Fructus pene cylindricus, longus; feminibus innumeris, ovatis, acuminatis, rugosis.

647. GENTIANA caule ramoso, foliis ovato lanceolatis, floribus infundibuliformibus.

Gentiana XI. CLUS. Pannon. p. 291.

Gentiana minima LOBEL. advers. p. 131. ic. p. 310.

Icones BARRELIER. 103. n. 3.

Gentiana alpina pumila Centaurii minoris folio L. R. H. SCHEUCHZER. It. II. p. 133.

& *Gentianella minor, seu Gentianella alpina, brevi folio* SCHEUCHZER. It. IV. p. 334.

Icon OEDERI n. 17.

Gentiana corollis quinquefidis, infundibuliformibus, ramis unifloris alternis.

β. Flore albo SCHEUCHZER. It. II.

Vera alpina planta, quam in *Gemmi*, *Joch*, *Enzeinda*, *Gottbardo* legerim. SCHEUCHZER ad lacum *Siliensem*, & *Sylvæ planæ*, & in summo monte *Flimsensum*. Abunde provenit etiam in montibus *Ai* ad *Leyfin* pertinentibus; tum in *Arpille*, *Simplon*, *Fouly*, *Taveyannaz*, *Serin*, *Pilato* &c.

C c c c 2

Radix

n) *Hecatost. II. obf. 93.*

Radix *o*) exigua, caulis alias uniflorus, frequenter tamen ramosus, ut ab imo ad summum, ex cujusque paris foliorum ala, unus flos exeat, & supremi super inferiores, tamquam gradus scalæ se efferant: ii rami sæpe alterni, tamen & conjugati sunt *p*). Folia radicalia ovata, obtuse lanceolata, pauca: caulina paulo longiora, ovata, acuminata, parium ad octo. Calyx pentagonus, dimidia floris longitudine, longior, finditur ad unam tertiam in segmenta quinque, longo & demum peracuto mucrone. Flos, quam prioribus, aliquanto strictior, hætenus ad Centaurium minus accedit. Segmenta quinque lanceolata, extus subviridia, intus sature cærulea, non absque virore. Auriculæ inter segmenta mediæ, ex albis floris lineis natæ, ut in prioribus. Fructus similis fursum conicus: tuba unica, sine hemisphærico, plumoso.

648. GENTIANA caule dichotomo, floribus infundibuliformibus, striatis, quinquefidis, vide LINN. I. p. 332.

Centaurium minus q) DODON. *purg.* p. 52. CAMERAR. *Epit.* p. 428. cum caractere. BLAKWELL. t. 452.

Πικριον Erythraea RENEAULME p. 76. 77.

Est laudata Peruvianis *Caiche lagua* QUER. *flor. Espan.* IV. p. 120. 121.

β. Flore albo TABERNÆMONT. p. 780. BARRELIER. ic. 424. &c.

γ. *Centaurium minus palustre ramosissimum*, flore purpureo VAILLANT. p. 32. t. 6. f. 1. *Hort. flor.* p. 126. & olim *Act. hafn.* II. p. 130. tum ROSEN. obf. 8.

In sterilibus, montosis apricis, in ipsis fossis orbis *an der Kniebreche*. Flore albo *am Worberwege*, *im Muribolz*. Varietas *γ*. in paludosis circa *Anet*, & in monte *Zurichberg* J. GESNER. Separat Cel. GERARDUS *r*), mihi videtur cum officinali manere posse.

Radix exigua. Ad terram foliorum rosula, quæ glauca, ex ovatis lanceolata, trinervia. Caulis quadrangulus, alis ex angulis exeuntibus, pedalis, ramosissimus, dichotomus, ut flores ultimo umbellam planam efficiant. Stipulæ breves, triangulares. Flores in petiolis longiusculis, erectis. Calyx brevis *s*), ad basin usque incisus, quinque segmentis capillaribus. Floris tubus strictus *t*). Segmenta quinque patula, ex ovatis lanceolata *v*), rosei coloris. Filamenta longe ad tubum floris adnata. Tuba unica, ornamento crasso, spongioso, bilobato. Ovarium cylindricum *x*), longum, gracile, bivalve *y*). Quæque valva dimidio septo distinguitur, axin tamen nullum habet, neque duo loculi plane separantur. Semina plurima, minutissima *z*). Flos quasi resectus fructui adhæret.

Amarissima *a*) est, cum ingrato sapore, ideo *fel terre* veteribus dicta *b*), cum acore manifesto *c*); sicca tamen saporem amittit, ut a pecore depasci possit *d*). Multum dat extracti gummosi, multum etiam resinosi, in quibus & in spirituoso extracto vis plantæ ponitur *e*). Flores parum amari habent *f*), neque radices *g*); neque in aqua destillata vires sunt *h*). In sale fixo acor admistus superest *i*). Vires habet stomachicas *k*), tonicas, quæ vires languidas naturæ stimulent. Ad febres intermittentes drachmæ *l*) pondere: ad icterum, ad hydropis metum *m*), ad menses ciendos *n*): ad arthritidem *o*), ad podagram, per D. DU VOISIN experimentum longo usu confert. Veteres inter purgantia medicamenta numerabant *p*); monebat tamen MESUE, salem *q*) oportere addi. Decoctum tamen strenue purgare lego, si ad drachmas herbæ duas, octo aquæ uncias addideris *r*), & nuper recentem alvum ducere

e) *Emend.* III. n. 218.

f) JACQUIN. p. 214. 215.

g) Graveolentia Centaurea VIRGIL. *Georg.* IV. p. 270. Centaurion lepton foliis minutis: aliis Libadion; Origani simile, aut Hyperico, foliis Rutæ longis & planis, caule anguloso fruticante, flore Lychnidis, puniceo in purpuram vergenti; fructu tritici, radice tamen supervacua amara PLIN. L. XXV. n. 31. Dioscorid. L. IV. c. 7.

h) *Flor.* p. 311.

i) TOURNEF. t. 48. B.

j) B.C.

k) A.

l) D.

m) E.

n) G.

o) Amarissima *κενταυρις* THEOPHRAST. *caus. plant.* L. VI. c. 4.

b) PLIN. L. C. MARCELL. p. 62. 174.

c) GEOFFROI p. 276.

d) SCHREBER. III. p. 219.

e) NEUMAN. T. II. P. I. p. 413. NICOLAI *mat. med.* II. p. 216. HOFMAN. *purg. min. cogn.*

f) NEUMAN. p. 415.

g) LEWIS p. 354.

h) NEUMAN. p. 420.

i) GMELIN. *Comm. Acad. Petrop.* V. p. 237.

k) MARCELL. p. 139.

l) SLEVOGT. *Centaur. min.* de siccata planta.

m) Ad hydropem *Eph. Nat. Jar. Cent.* X. obf. 24.

n) BLAIR. SLEVOGT.

o) MARCELL. p. 174.

p) Dioscor.

q) p. 62.

r) PREVOT. *medic. pauper.*

cere Cl. SCHULZE s) confirmavit. Ipsam essentiam HOFMANNUS t) inter purgantia censet. Externo usu adhibetur in clysteribus apoplecticorum, & ad mundanda ulcera; neque ei vulneraria vis magis deerit, quam adfina Gratiolæ.

649. GENTIANA foliis radicalibus ovatis, caulinis triangularibus, perfoliatis, floribus octofidis. Conf. LINN. p. 335.

Centaurium luteum CAMERAR. *epit.* p. 427.

Icones BARRELIER. 515. n. 1. 516. n. 2. 3.

Χλωρα RENEAULME p. 76. 80.

β. Foliis angustioribus *Hort. flor.* p. 126.

γ. Foliis ternis AMBROSIN. *nov. plant. hist. c. 7.* In majori opere p. 145. BUXBAUM. *Cent. V.* p. 17.

In calidiori Helvetia. Circa Genevam passim legi, & versus *Versoi*, & versus *Thuri*: in ipso torrente *Baye de Clarens*: & ad rupes versus *Viviscum*, prope *le Buffet*. In pratis humidis *Michelfeldensium*.

Pulchra planta cubitalis, in summitate brachiata & umbellata, non dichotoma. Folia inferiora ovata, caulina basi lata sunt, ut connata coalescant, cordata, lanceolata, glauca. Flores in erectis petiolis. Calyx tubo floris æqualis, ad basin usque in octo capillamenta divisus. Floris v) tubus latus & brevis, in octo segmenta plana, ovalia, patula, flava sectus. Fructus ex ovato tetragonius, bivalvis, polyspermos, succo aureo turget. Tuba simplex, sine quadrifido.

Etiam amarior x) est, quam rubra, ut easdem vires possidere videatur.

A reliquis Gentianis non una nota differt. BLAKSTONIAM vocat Cl. HUDSON.

Minimum illud *Centaurium luteum*, filiforme, in Helvetia nondum reperi, quod ad pagum *Engesen* abundat, ultra *Cellam*.

IV. LAXE CAMPANULATÆ.

ORIS CILIATIS.

650. GENTIANA faucibus barbatis, calycis foliis quaternis, alterne majoribus.

Difficilis planta. Quare primum plantam in Helvetia vulgatiorem solam propono, cui duo folia in calyce reliquis multo latiora sunt.

Οψανθη RENEAULME p. 71.

& Ευρυβαλειη EJUSDEM.

An *Gentiana corollis quinquefidis hypocrateriformibus, fauce barbatis* LINN. I. p. 334. ob nomen RENEAULME. Sed numerus segmentorum nostræ potius quaternarius est. In *Philosophia Botanica* a) pro varietate habet b). Albo flore legi à *Comba Aquilejæ*, GAGNEBIN *près de Pertuis*, Gener. de SAUSSURE circa *Chamoisy*.

Nihil vulgatius in submontanis & subalpinis pratis: etiam in *Muteto* monte C. B. Etiam in alpes ascendit, ut *Col de Ferry*, *Chamoisy* &c.

Radix gracilis: caulis purpureus, omnium Gentianarum fere ramosissimus, ramis a summo ad imum foliosis. Folia radicalia petiolata, ovata, caulina lata basi caulem amplexa, lanceolata, sublividi coloris. Flores ex ælis foliorum longe petiolati, ob copiam ramorum undique caulem obtegunt. Calyx ad dimidia quadrifidus, duobus foliis peramplis, ex ovato lanceolatis, reliquis minoribus, omnibus purpura tinctis. Flos late campaniformis, profundius in quatuor segmenta fissus, aut quinque, triangularia, dilute & obsolete purpurea, parum patula. Cuique segmento in fauce floris ornamentum adhæret, in lacinias capillares profunde sectum. Tuba brevibus duobus corniculis recurvis. Fructus cylindricus, longus. Stamina libera. Semina glabra, subrotunda.

De SCHEUCHZERI plantis *It. IV.* p. 334. *It. VII.* p. 512. nihil potest definiri.

651. GENTIANA faucibus barbatis, calycis segmentis quinis, æqualibus.

Icon lignea GESNERI 193.

Gentianella purpurea minima COLUMN. p. 221. 223. BARRELIER. *ic.* 97. n. 2.

Gentianella species quibusdam, an Cordi Pneumonanthæ aut Gentiana fugax altera CLUSII I.B.

III. p. 526.

Icones

r) *Mat. med.* p. 140.

s) *l. c.* p. 33.

9) LISTER apud LOWTHORP. II. p. 698. DERHAM in *epist.* ad RAJUM.

u) *Misus purg.* c. 10. SALADIN p. 359. b.

a) p. 248.

b) *Flor. Suec.* p. 83.

- Icones BARRELIER. n. 102. 509. 510. n. 1. & 510. n. 2.
Gentianella Bellidis folio BOCCONE mus. di piant. t. 101.
Downy Gentian HILL. VIII. t. 57.
 & *Bearded Gentian* EJUDEM t. 58.
 An *Gentiana corollis quadrifidis*, fauce barbata LINN. I. p. 338.
 β. Flore albo PLOT. natur. hist. of Oxfordsh. p. 152.
 In suis montibus Cl. GAGNEBIN: ego circa *Panex*, circa *Candersteg* & in monte *Feuerstein*. Basileæ Cl. LA CHENAL.
 Pleraque simillima habet, florem frequentius quinquefidum, ornamenta paria, & calycem campaniformem, in segmenta quinque aequalia divisum, etsi vera plantæ folia calyci incumbentia fallere possunt, & pro latis foliis calycis imponere.
 Hæc in Germania & Anglia frequentior est.
 Fructum bicapsularem esse P. C. FABRICIUS c). Non inveno, etsi duo sunt feminum ordines.
 Ad pleuritidem *Babusienses* d).

*652. GENTIANA floribus solitariis, longissime petiolatis, faucibus fimbriatis *Emend. VI.*
 n. 60. †

- Nova planta lecta est in monte *Auffès* super *Saas* Valesiæ superioris.
 Radix gracilis, lutea; caules cespitosi, triunciales, uniflori, raro triflori. Cuique cauli duo, tria, ad terram folia elliptica, lanceolata, duo etiam, aut tria ad caulem foliorum paria sessilia, ex ovatis lanceolata: denique quatuor folia lanceolata, sublivida, sub quoque flore. Petioli florigeri triunciales, caulis longitudine, hinc curvuli, ex qua sola nota plantulam satis distinguas. Calyx, ut in præcedente, campaniformis, in quatuor, aut quinque lata, ex ovato lanceolata segmenta divisus. Flos tubulosus, calyce paulo longior, perparvus, in nostris inapertus, in quatuor & quinque segmenta erecta divisus: in quorum origine ornamentum ciliatum est: stamina libera. Fructus ex ovato conicus, tubis duabus brevibus.

653. GENTIANA flore quadrifido, oris ciliatis.

- Icon GESNERI an. 81.
Gentianella cerulea fimbriata, autumnalis, angustifolia COLUMN. p. 221. 223. BARRELIER ic. 97. & EJUDEM ic. n. 121.
Gentianella autumnalis, folio Centaurii minoris, flore ceruleo. Hort. Aichstett. autumn. ord. 2. t. 3. f. 2.
Gentiana corollis quadrifidis, margine ciliatis LINN. I. p. 334.
 β. Angustifolia C. B. AMMAN. n. 2.
 In Helvetia frequens. Etiam Bernæ in der *Eymatte nach Pümpliz bin*. Circa *Mathod, Roche, Neufchatel*. Circa *les Plans*. In monte *Muteto*: circa *Ferrière* Cl. GAGNEBIN.

- Radix gracilis. Caulis erectus, pedalis, simplex aut ramosus. Folia longa, ex ellipticis linearia, acuta, erecta. Flores in robustis petiolis, ex alis foliorum adscendunt. Calyx latus, tubi floris longitudine, ad tertias quadrifidus, segmentis lanceolatis, etiam dentatis. Floris tubus latus, profundius, quam in campanis, in quatuor longa, cerulea, segmenta sectus, ex tota ora ciliis concoloribus pilosa. Fructus longe in ipso flore pedunculatus, ex ovato quadrangularis: tuba duobus maximis stigmatibus terminatur, ad similitudinem mitræ. Valvulae duæ ovatae. Stamina scobiformia. Stamina libera. Septembri fere mense floret.

ISOSTEMONES VASCULIFERÆ.

II. FRUCTU BILOCULARI.

CUSCUTA e) TOURNEFORTII t. 422.

LINN. n. 170. GUETTARD. *Mem. de l'Acad.* ann. 1744. p. 177.

Calyx profunde quinquefidus, aut quadrifidus, campaniformis, coloratus f), in basi carnosus.

e) *Primit. Britan.* p. 14.

f) KALM. *wälfgeb. resa* p. 202.

g) Est herbula Syriaca *Cadytis*, quæ arboribus, rupibus

aliisque innascitur THEOPHRAST. *caus.* L. II. c. 23.

PLIN. L. XVI. c. 44.

f) GUETTARD. t. 9. F. H. TOURNEFORT, D.

nosus. Flos monopetalos, campaniformis, quadrifidus *g*), & quinquefidus *h*), segmentis semipatulis. Totidem ornamenta fimbriata, ut in Gentianis nonnullis, in segmentorum floris intervallis *i*) posita. Stamina quatuor & quinque, pro numero segmentorum floris *k*). Fructus subrotundus *l*), bilocularis, quatuor sulcis inscriptus *m*), tetraspermos *n*): tubæ duæ, recurvæ *o*). In feminibus planta convoluta latet *p*).

654. CUSCUTA floribus sessilibus LINN. I. p. 180.

α. Varietas major, plerumque quadrifido *g*) flore, in urtica vulgo nascens *r*), pestis Trifolii fativi, linique.

Cuscuta CAMERAR. *Epit.* p. 984.

Cassiba TABERNÆM. p. 901.

β. Minor, in Thymo nascens, *Epithymum* veterum, in Sideritide, Origano, Serpyllio, Erica, aliisque plantis minoribus provenit, in calidis rupibus vulgaris, filamentis tenuioribus, rubris *s*), flore sæpius quinquefido *t*).

Epithymum v) CAMERAR. *Epit.* p. 983. COLUMN. *Ephras.* II. c. 23.

Cuscuta minor I. R. H. VAILLANT. p. 23.

Tota planta fit caule succulento, se circa plantas obvias convolvente. Edit papillas fucatorias *x*), quæ in poros corticis plantarum se infigunt, cuscutamque nutriunt, cum destructione plantæ ipsius, quæ Cuscutam alit. Folia describit & pingit CL. GUETTARD, nobis minus conspicua, nisi aliquas sub ramis squamas velis. Sed fasciculos densos florum sessilium habet, qui ad divisionem caulis & originem rami adfident, albi, subrubelli, succulenti.

Etiam feritur *y*).

Succo prægnat subacido *z*): qualis etiam in sale fixo natura superest *a*). Quare vires videtur habere Sedi, resolvere adeo vi nitrosa saponacea, absque morfu: posse in morbis convenire hypochondriacis *b*), aliisque, in quibus absque impetu resolvere oportet. Veteres succum inter medicamenta alvum ducentia numeraverunt, cujus quinque drachmis Arabes *c*), quatuor Dioscorides *d*), duabus Aretæus *e*), & Orbasius *f* atram bilem expurgabant; sex drachmis Rufus *g*). Habebant & syrupum *h*). Decoctum alvum ducere Mesue *i*), sed formula composita est, dosis magna *k*). Decocto etiam & infuso Fallopius *l*) utebatur, & ad febrifuga medicamenta Wedelius admiscebat *m*). Vis purgans obsoleta est, succum aliis formulis prætulerim. Aquam facile credo nullius momenti esse *n*): & spiritum empyreumaticum, ad finem spiritui tartari *o*), etiam aliæ plantæ fundunt. Vim plantarum aliquam retinere, ex quibus alitur, omnino non videtur improbabile *p*).

PLANTAGO LINN. n. 142.

PLANTAGO TOURNEFORT. t. 48.

& PSYLLIUM TOURNEFORTII t. 489.

& CORONOPUS TOURNEF. *ibid.*

Calyx quadrifolius, latis foliis, ut se invicem contegant, tubo floris æqualis. Is cylindricus,

D d d d 2

g) GUETTARD. t. 10. H. K. TOURNEF. B. OEDER. t. 199.

b) GUETTARD t. 9. G. TOURNEF. A. A. A.

i) GUETTARD. t. 10. K. OEDER.

k) GUETTARD. t. 10. H.

l) IDEM t. 10. N.

m) TOURNEF. F. G. H. I.

n) GUETTARD. OEDER. TOURNEF. *voyag.* p. 209. Di-

spermos LINN. TOURNEF. N

o) GUETTARD. t. 10. L. M. TOURNEF. OEDER.

p) TOURNEF. *voyag. au Levant.* T. III p. 209. GUETTARD.

q) Quatuor esse segmenta FABRICIUS *butisbac.* p. 52.

Quatuor in Succia LOEFLING. *refu.* p. 74. 85.

r) Etiam in arboribus WEDDEL. p. 76.

s) Rubrum melius MESUE c. 16. Rubens habet AMATUS p. 462

t) In Hispania LOEFLING. l. c. LINN. & ego in nostra

planta *β.* lecta circa Fontanay super Aquilejam, &

à la Murbrière prope Roche.

u) Epithymum flos ex thymo duriore, satureia simili,

capitula habet tenuia, levia, & in iis cauliculos

quasi capillamenta Dioscorid. IV. c. 172.

Quidam aliud Epithymum faciunt, sine radice nascens,

tende, pallioli simile, rubens PLIN. L. XXVI.

n. 35. Epithymum simile est Cuscute, ex Syria

SALADIN p. 258. b.

a) GUETTARD. p. 174.

g) BROSSÉ p. 112. in vinaceis.

z) GEOFROI III. p. 387.

a) Sulfur inesse GMELIN. *Comm. Acad. Petrop. V.* p. 287.

b) FRANK. *von der Flachsseite.*

c) SERAPIO p. 85.

d) l. c.

e) *Cur. diutern.* l. c. 5.

f) *Synops.* l. c. 17.

g) p. 17.

h) MESUE p. 141.

i) p. 149.

k) IDEM c. 16.

l) c. 42.

m) *Diff.* p. 109.

n) BUCHWALD. p. 94.

o) WEDDEL. p. 116.

p) DODON. *Cereal.* BOEHMER. p. 9.

dricus, ventricosus, ficus, in quatuor a) segmenta pariter ficca, triangularia, ovato lanceolata, patula, a summo fructu divisus. Stamina quatuor de flore eminent b). Tuba longa, simplex c). Fructus, intra floris tubum, ovato d) conicus, per transversum dissiliens e), bilocularis f), polyspermos g).

655. PLANTAGO scapo unifloro LINN. I. p. 167.

Gramen junceum capitulis quatuor longissimis filamentis donatis MORIS III. t. 8. f. 9. f. 3. PLUKNET. *almagest.* p. 180. t. 35. f. 2.

Plantago floribus femineis sessilibus, ad exortum scapi uniflori maris JUSSIEU *Mem. de l'Acad.* ann. 1742. p. 131. t. 7.

Icon OEDERI t. 170.

Ex viro monente est *Subularia repens, foliis convexo planis* DILLENII *Hist. Musc.* p. 542. t. 81. ubi cornicula utique videntur polypi esse.

Ad oras lacuum sabulosas, ut à Poudail prope Bonneville, & im Horn ad lacum Tigurinum. SCHEUCHZERUS ex lacu exemptum inter herbas siccas habet.

Plantula graminis faciem habet: radículas parvas, cespitem foliorum gramineorum, ex origine, ut solent, latorum, carinatorum. Flores ex eo cespite numerosi, solent in fasciculos congregari. Masculus longum, uncialem, habet petiolum, cum squamula in medio lanceolata. Calyx totum, præter segmenta, florem complexus, segmentis longe lanceolatis. Tubus floris cylindricus; dentes quatuor, breves, lanceolati. Stamina longissima, ad unciam, de flore eminentia. Flores feminae bini, etiam terni, ad basin floris maris, sessiles. Calyx totum flosculum amplectitur, qui perexiguus est. Prælonga filiformis tuba. Fructus ad gentis legem.

656. PLANTAGO foliis lanceolatis, quinquenerviis, scapo nudo, spica ovata LINN. I. p. 164. n. 6.

Multiformis planta, uti fere plantæ in cultis vulgares varietatibus abundant.

α. Vulgaris latifolia.

Plantago longa MATTHIOL. p. 481. CAMERAR. *Epit.* p. 263.

Plantago angustifolia quinquenervia BLAKWELL. t. 14.

β. Minor, humilior.

Plantago angustifolia minor b) TABERNEMONT. p. 732. C. B. *Bas.* p. 56. &c.

γ. Varietas alpina capitulo nigro, scapo longe lanuginoso i).

Plantago angustifolia alpina L. B. III. p. 506.

Ορειμυλλοπειριουσιδης RICHER.

δ. *Plantago trinervia angustissimo folio* C. B. *Prodr.* p. 98. *Bas.* p. 56.

ε. *Hirsuta flor.* *Suec.* p. 46. & LYONS *fasc.* n. 20.

ζ. γ. Varietates aliæ caulis summa parte foliosa, quam nuper CL. GAGNEBIN misit: & spicis in summo caule numerosis apud C. B. I. B.

Ad vias ubique: varietas vero γ. in alpihus mediocris altitudinis.

Radix nigra, grandis, depacta. Foliorum ex terra rosula humi fusa: petiolata, petiolo sentim dilatato: folio ipso longe elliptico, lanceolato, in cujus utroque fine quinque nervi conveniunt: ora ferrata, raris dentibus. Scapus aphyllus, non remolus: spica brevis, ovata, crassior, quam sequentibus. Bractea cuique flori subjecta, spadicæ, lata, obtusa. Flos ex albo spadiceus, in alpina niger.

Vires medicæ, quæ sequentium, potius celebriores.

657. PLANTAGO foliis linearibus, planis, spica cylindrica.

Holostium hirsutum nigricans C. B.

Plantago alpina angustifolia SCHEUCHZER. *It.* VII. p. 517.

Coronopus serpentina L. B. III. p. 510. lecta in monte Thuri.

& *Coronopus serpentina omnium minima* L. B. III. p. 511. lecta *Burmii Rhetorum.*

Synonyma plantarum L. B. LINNÆUS separat, neque de ea re disputo. LOEFLINGIANA planta, ex Anglia ad me missa, non differt.

Plantago foliis linearibus, planis, hirsutis, spica oblonga, erecta LINN. I. p. 165.

β. *Coronopo*

a) TOURNEFORT. A.A.

b) B.B.

c) C.C.

d) D.

e) D.E.

f) E.F.G.

g) H. Semen PARSONS. *microscop. observ.* t. 2. f. 1.

h) *Plantago minor* foliis angustioribus & nigrioribus, levioribus, tenuioribus, linguæ pecorum simillimis, caule anguloso, in terram inclinato, floribus pallidis, femine de summis caulibus emicante *PLIN. L.* XXV n. 39. *Diosc. L. II. c. 119.*

i) *Emend. I. n. 139.*

β. *Coronopo di spica multiplice alpino* ZANON. t. 140. p. 184. spicis ramosis.

In omnibus alpibus, inque montis Juræ summis jugis vulgaris, *Nadelgras* dicta alpicolis, qui plurimi ea pascua faciunt, in quibus abundat.

Radix crassissima, longissima, perennis, ramosa, multiceps. Folia in densum cespitem ad terram congesta, linearia, nempe latitudine longe eadem. Dantur enim quatuor lineas lata, glabra, dantur etiam linea angustiora, ut illa ex monte *Cenero* Infubriæ; cæterum firmula. Caulis hirsutus, aphyllus, teres. Spica, dum flores vident, brevis; quando nunc semina maturescunt, longa & cylindrica: bractæ ovato lanceolatae, fuscae: flores albidii.

A lanceolata sola fere spica differt.

*658. PLANTAGO foliis subhirsutis, semipinnatis, pinnis raris, lanceolatis.

Herba stella seu Cornu cervinum DODON. p. 109.

Sea plantain PETIVER. Brit. herbal. t. 4. nostræ propior.

Plantago foliis linearibus dentatis, scapo terete LINN. I. p. 166.

Icon OEDERI t. 272.

Coronopus BLAIWELL. t. 460. foliis valde incisis.

Gen. de SAUSSURE prope *S. Julien* versus *Fragy*.

Multa prioris similia habet. Folia ad terram strata, subhirsuta, ex petiolo latescencia, alias semipinnata, pinnis paucis, lanceolatis, nonnunquam dentatis, minoribus intermissis, alias linearibus, modice & sparsim dentatis, ut in hac Helvetica cive. Caulis simplex, aphyllus, subhirsutus, teres, dodrantalis & minor: spica cylindrica. Squamæ ovatae, albæ, nervo viridi in aristam educto.

Hanc esse plantam, quam DAMPIER ad morsum canis rabidi commendaverit, non Lychnidem muscosam, monet Cl. STEWARD *Phil. Transf.* n. 451.

659. PLANTAGO k) foliis subhirsutis, ellipticis, spica cylindrica, densa. Conf. LINN. I. p. 163.

Plantago media CAMERAR. *Epit.* p. 262.

Plantago major hirsuta, media a nonnullis cognominata I. B. III. p. 504.

In pratis, exola rusticis.

Folia ad terram in orbem sparsa, petiolo brevi, herbaceo, ex ovatis lanceolata, quinque nervis conspicuis, utrinque hirsuta. Caulis pedalis & ultra. Spica cylindrica, brevior tamen, & crassior, quam sequenti. Bractæ lanceolatae, subhirsutæ.

660. PLANTAGO foliis petiolatis, ovatis, glabris, spica cylindrica.

Plantago rubra BRUNFELS. I. p. 25.

Plantago major l) CAMERAR. *Epit.* p. 261.

Plantago septinervia BLAKWELL. t. 35.

Plantago foliis ovatis, glabris, scapo tereti, spica flosculis imbricatis LINN. p. 163.

β. *Latifolia minor* TACERNEMONT. p. 731.

γ. *Rosea*, foliis ex spica pronatis.

δ. *Spica bifida, multifida* SENKENBERG. *lib. conv.* p. 10.

ε. *Foliis dentatis* MENZEL. *pugill.* p. 10.

Ubique, in hortis.

Hæc nostratum maxima, amplissima nonnunquam folia producit. Eorum petioli, quam priori n. 659. longiores, etiam pedales, pallidi: ipsa brevius ovata, glabra, septem nervis subhirsutis, magis, quam in priori, divergentibus notata; ora modo integra, modo varie dentata & sinuata. Spicæ longissimæ, gracilissimæ. Bractæ lanceolatae.

Plantagine adstringunt m), ficcant, inter vulneraria medicamenta ita eminent, ut Cl. viri putent solas sufficere n) pro omnibus: tum impositas, tum succum. Eundem ad vomitum sanguinis o), nimia lochia, diarrhoeas p), lenterias q), phthisin demum r), & gonorrhœam s) perinde laudant, tantum ut satis magna copia fumatur. Etiam semen

k) THERISON celebravit Plantaginem PLIN. L. XXV. n. 39.

Spicata Stelephuros, aliis Plantago particulatim floret

PLIN. L. XXI. c. 17.

l) *Plantago major*, foliis septinerviis, latis, oleraceis,

caule cubitali, erecto, anguloso, subrubro, a medio ad verticem tenui semine circumdato, radicibus tenuibus, hirsutis, candidis, digiti crassitiem

æquantibus DIOSCORID. II. c. 119. Heptapleuron

PLIN. I. c.

m) Analysin habet WEDLIUS in disp.

n) LUDOVICI p. 332.

o) BOYLE.

p) GALEN. *method. medend.* L. V.

q) POTER.

r) *Eph. Nat. Cur. Cent. VII. obs.* 10.

s) S. PAULI.

E e e e

femen adversus alvi fluxum, dysenteriam *t*) & ad abortus *v*) metum laudatur, ad drachmam dimidiam *x*) & integram *y*) sumtum. Infusum iisdem laudibus celebratur *z*), & decoctum *a*), quod etiam ad luem veneream, sed non minori, quam libræ in diem, dosi *b*) commendatur. Ad febrem intermittentem, etiam epidemicam, sed incipientem *c*) valere aliqui. Aquam stillatitiam tamquam vulnerarium medicamentum insigne laudatur *d*), quam de julo florente meliorem stillare *e*) crediderim, ut tamen tota parvarum virium sit. Amuleta fidem amiserunt *f*).

II. CAULE RAMOSO, FOLIOSO, MULTIFLORO.

PSYLLIUM *g*) TOURNEFORT. t. 49.

661. PLANTAGO caulibus erectis, herbaceis, foliis linearibus, patulis, capitulis ovatis, hirsutis.

Psyllium herba pulicaris L. TABERNÆMONT. p. 145. & II. EJUSDEM.

Psyllium BLAKWELL. t. 412.

Psyllium majus erectum L. B. III. p. 513. I. R. H.

Plantago caule ramoso, herbaceo, foliis subdentatis, recurvatis, capitulis aphyllis LINN. I. p. 167.

Genevæ ad vias I. B. RAI. CONSTANT. *Essai* p. 292.

Caulis durus, erectus, ramosus, ramis & foliis conjugatis, sæpe ruber. Folia conjugata, ex vagina prodeuntia, patula, linearia, aliquot sæpe denticulis notata: caulibus, vaginae, & ramorum principia hirsutissima; folia subhirsuta. Ramos, capitula brevia, subrotunda, terminant in uncialibus petiolis. Bractææ longe lanceolatae, aristatae, primæ longissimæ. Calyces hirsuti, flos subviridis, argute lanceolatus.

*662. PLANTAGO caule lignoso, prostrato, foliis linearibus erectis, capitulis subhirsutis.

Psyllium majus sispinum L. B. III. p. 513.

Psyllium sempervivens. *Hist. Oxon.* III. p. 262. s. VIII. t. 17. f. 1.

Plantago caule ramoso, fruticoso, foliis filiformibus integerrimis, striatis, capitulis subfoliatis, LINN. I. p. 167.

Genevæ Gen. de SAUSSURE.

Radix in caulem lignosum, procumbentem abit. Ex eo eriguntur rami innumerabiles, lignosi, erecti, foliosi, foliis etiam ex vaginis natis, sed strictioribus, angustioribus, quam paulo priori, subhirsutis, integris, planis, linea divisis. Flores in quoque ramo florifero pauci, in longissimis quatuor unciarum pedunculis, subhirsutis. Capitula similia; primæ bractææ longius mucronatæ, reliquæ minus, & ipsæ & calyces leviter hirsuti.

Antiquis semen pulicis simile *h*), fuscum, leve, convexum, plurimo in usu erat ad alvum ducendam, infusum, vel cum aqua conquassatum *i*). Electarium etiam ex Psyllio *k*) parabant, quo alvum ducerent; sed addebant validiora. In Ægypto hac mucilagine ad arduas febres medici etiam nuper utuntur *l*), & autumant, aliquando inde alvum turbare *m*), aut sudorem moveri. Imo refrigerare quidem Psyllii corticem, medullam vero calidam esse & venenatam, antiqua est opinio *n*), mceroremque inde & asthma, & syncopem mortemque secutam *o*). Sed innoxiam plantam esse experiendo compertum est *p*); & recentiores facile viderunt gelu, quod ex semine Psyllii plurimum paratur, mitem potius adstringendi vim possidere, lenire *q*), emollire, in dysenteriis clysteres facere mitigantes, in ardore urinæ prodesse, in penem injectum. Dudum etiam Psyllium glutinare *r*) etiam Veteres noverant,

1) Cum lacte *Bresl. Saml.* 1719. m. Septemb. CHOMEL.

o) DETHARDING. *Spez.* p. 112.

x) IDEM.

y) *Eph. Nat. Cur.* l. c.

z) *Eph. Nat. Cur. Dec. II. ann. 9. obs.* 63.

a) Adversus dysenteriam THERMISON *Chém.* L. IV. c. 6

b) *Comm. Lit. Nor.*

c) LENTIL. *etodrom.* p. 356.

d) CARDAN. *Subtil.* & L. II.

e) LUDOVICI.

f) Radix ad pestem MONAVIUS apud WILHELMI, de *Colbic.*

g) Psyllium est foliis coronopi non dissimilibus, hirsutis, longioribus, herbula sarmentosa, ramis dodrantali-

bus, coma a medio caule exoriente, duobus tribusve convolutis in summitate capitulis, in his femine duro, nigro, pulicum simili DIOSCORID. L. IV. c. 65.

h) PARSONS. t. 1. f. 1. 2.

i) MESUE c. 20.

k) IDEM p. 116.

l) ALPIN. *hist. natural. Ægypt.* p. 124.

m) IDEM p. 183. Duas vires diversas habere SALADIN p. 258: b.

n) MESUE c. 20.

o) RHAZE ad MANSOR. L. VIII. c. 24.

p) DESSENIUS l. c.

q) FALLOP. *purg. simpl.* c. 45. Non calidum esse DESSENIUS p. 448.

r) CÆLUS L. V. c. 2.

verant, & lenire *s*), inque cholera *t*) & phthisi *v*) præscribent. In morbis ergo oculorum, in externis inflammationibus *x*) adhibetur, & ad gargarismos. Pectus lenire, ad febres & intestinorum vulnera valere RHAZÈ *y*).

In tinctoria arte ad nigrum colorem requiritur *z*).

III. FRUCTU TRILOCULARI.

CONVOLVULUS TOURNEFORTII t. 17. LINN. n. 215.

Calyx quinquefolius *a*), foliis ovato lanceolatis, inique magnis. Flos tubo continuo ampliori, vere conicus *b*): cæterum in quinque angulos plicatilis, quorum vestigia in flore supersunt, & segmenta etiam obscuriora quinque. Fructum ambit in nostris glandula circularis, colorata: is pyriformis est, trilocularis *c*); tuba simplici, stigmatibus duobus latiusculis, seminibus cuneiformibus *d*). Convolvuli fere lactescunt, certe nostri.

663. CONVOLVULUS *e*) foliis sagittatis, hamis emarginatis, angulosis, petiolis unifloris, stipulis cordatis maximis.

Volubilis major TABERNÆM. p. 875.

Smilax levis major DODON. *purg.* p. 210.

Convolvulus major albus BLAKWELL. t. 38.

Convolvulus foliis sagittatis, postice truncatis, pedunculis tetragonis unifloris LINN. I. p. 218.

Ramping Bindweed HILL. VII. t. 3.

Ad sepes ubique fruticibus circumvolutus.

Sepedalis est. Folia alterne sagittata, cordata, retrorsum projectis hamis emarginatis, angulosis, paulum dentatis. Stipulæ duæ cordatæ, maximæ, flori proximæ. E regione folii flos longe petiolatus, in petiolo unifloro. Calyx quinquefolius campaniformis. Flos peramplus, lactei coloris, obscurissime divisus. Filamenta pilosa; inter stamina nectaria seu foramina quinque sunt *f*), sive potius filamentorum intervalla sursum aperta. Tubæ duo stigmata lata, foliacea. Glandula circa germen pentagona.

Caulis & foliorum petioli albo & acri lacte manant, quod possit alvi *g*) ducendæ causa in hydropse & ictero dari. Succus inspissatus vires habet Scammonei, quod ipsam de eadem gente fit; sed ad viginti grana sumi debet, & ad triginta. Canem decoctum non purgavit *h*). Cataplasma cum oleo ad tumorem in genu dissipandum imposuit ANT. DEIDIER *i*). Edulem esse OSBEKIUS *k*) hariolatur, cum affinis species in China inter cibos recipiatur. Radix certe non acris a suis expetitur *l*).

664. CONVOLVULUS foliis sagittatis, latefcentibus, petiolis unifloris, stipulis remotis, subulatis.

Smilax levis minor DODON. *purg.* p. 213.

Helxine foliis sagittatis, cisampelos MATTHIOL. p. 1011. CAMERAR. *Epit.* p. 753.

Convolvulus foliis sagittatis, utrinque acutis, pedunculis unifloris LINN. I. p. 218. & eo suadente

Convolvulus minimus, angusto, auriculato folio BOCCONE *mus. di piant.* t. 33.

Creeping Bindweed HILL. VII. t. 3.

In agris & hortis nimis frequens, frumenta circumvolutus deprimit.

Multo humilior in agris procumbit, plantam autem nactus, qua fulciatur, circa eam scandit. Folia alterna, hamis alias perbrevis, alias longis, cæterum cis finem latefcentia, & demum lanceolata. E regione folii flos petiolatus, stipulis in medio petiolo perangustis. Calycis folia ovata, obtusa. Flos albus, extus stella carnei coloris pictus. Fructus rotundus. Glandula circularis crocea. Ungues staminum barbati: filamenta glabra.

Etiam iste Convolvulus lacte suo alvum movet. Aqua destillata ad hydropem *m*) adhibita fuit. Pro vulnerario medicamento habet Cl. ROSIER *n*).

E e e e z P O L E-

r) Atque humectare in NICOLAUM p. 1. fumere vero jubet, quod in fundo subsidet.

s) MESUR II. c. 13.

t) In NICOLAUM p. 176. b.

x) FALLOP.

y) *ibid.* L. III. c. 29.

z) *Art de teindre en Soye* p. 63.

a) TOURNEF. D.E.

b) A.

c) H.

d) L.

e) Convolvulus inter fruteta nascens, flore Lili quasi rudimento PLIN. L. XI. n. XI.

f) BLAIR. p. 290.

g) Inter purgantia MESUR.

h) FLOYER. *pharmacob.* p. 116.

i) ROSIER p. 9. II. p. 372.

k) *Resa* p. 196.

l) J. BAUHIN.

m) HORNUNG. *cist. med.* p. 315. 316.

n) *Demonstr. Element. de botan.* II. p. 10.

POLEMONIUM o) TOURNEFORT. t. 61.

LINN. n. 217.

Calyx campaniformis, ad duas tertias p) quinquefidus. Flos tubo brevi, segmentis quinque patulis, subrotundis q). Stamina initium latum, barbatum, reliqua pars angusta, de flore erumpens. Fructus ex ovato conicus r), trilocularis s), polyspermos. Tuba apice trifido. Semina angulosa irregularia t).

665. POLEMONIUM foliis pinnatis, floribus erectis, elliptico lanceolatis. Conf. LINN. l. p. 230.

Valeriana græca DODON. p. 352.

Polemonium vulgare ceruleum L. R. H. SCHEUCHZER. It. VI. p. 460.

Icon OEDERI t. 255.

Polemonium ceruleum HILL. t. 60.

β. Flore albo Hort. Aichstett. aest. ord. 9. t. 11. f. 2.

In insula Rheni supra Märk Cl. MIEG. In Rhætia fylvis I. B. In Albulæ descensu vetus Bergin SCHEUCHZER & HUBER. In descensu Spelugæ IDEM SCHEUCHZER. Ad rivum, qui a Noirvaux descendit ad S. Croix DIVERNOI. Sur le grand chemin de la Brevine, à Chatagne GAGNEBIN. In sylva Bremgarten legi cis die Neuebrük prope Bernam.

Caulis erectus, cubitalis & ultra, ramosus. Folia pinnata, paribus duodecim, extremo impare. Pinnæ ex ellipticis lanceolatae, integræ. Flores in summis ramis, in petiolis ramosis spicas efficiunt, cæreui, speciosi, in ortu pallidi, alba radiorum quindecim stella picti, cum totidem lineis purpureis ramosis. In ortu segmentorum floris corona pilorum fauces claudit, & ex ea stamina exeunt.

IV. QUINQUELOCULARI

AZALEA LINN. n. 212.

CHAMÆRHODODENDRI spec. TOURNEFORT.

Calyx campaniformis, profundissime quinquefidus, deorsum gibbus. Flos breviter campanulatus, semiquinquefidus, repandus. Stamina libera. Tuba simplex: fructus subrotundus, quinqueocularis, quinquevalvis, polyspermos.

666. AZALEA caule procumbente, foliis ovatis, margine introverso Enum. rar.

Asowmos foliis thymi CLUS. panon. p. 57. 58. 521.

Chamærhododendros supina, ferruginea, thymi folio, alpina BOCCONE mus. di piant. p. 64. t. 13.

Icon OEDERI t. 9.

Azalea ramis diffuse procumbentibus LINN. I. p. 215.

In alpinis inprimis Gubernii Aquilejensis omnibus abunde, in Enzeinda, Meuveran, la Varaz, Richard, Chaud commun, Isenau, Fouly. In Val de Lie, Gemmo, Gottardo, Grimsula, Speluga, Albulæ, Adula.

Caules procumbentes, ramosi, semipedales, & paulo ultra. Folia dura, convexa, oris contractis, subtus cava, nervo eminentè, ovato lanceolata. Flores vicini, ex summa planta, in petiolis unifloris, terni, quaterni. Calyx purpureus, flore paulo brevior: flos late roseus, aut kermesinus dilutus. Tuba capitata. Fructus ovatus. Ad ortum petioli stipulæ duæ ovato lanceolatae.

V. FRUCTU MOLLI.

AQUIFOLIUM v) TOURNEFORT. t. 371.

ILEX LINN. n. 272.

Nulla causa fuit mutandi nominis x). Bacca rotunda y), ex quatuor z) tuberculis composita, tetracocca. Calyx semiquadrifidus, segmentis quatuor brevibus, triangulis a). Floe

o) Polemonium Rutæ simile, nigro semine, radice crassa, exilibus ramis majoribus tamen foliis & longioribus, calaminthæ aut sanguinali proximis; utrinque pinnatis, a quibus summis corymbi pendent, nigro semine, radice cubitali albicante DIOSCORID. L. V. c. 8. PLINIUS L. XXV. n. 28.

p) TOURNEF. C.C.

q) A.

r) E.

s) G.

t) H.

v) Crategon Theophrasti Itali Aquifolium vocant PLIN.

L. XXVII. n. 40.

x) Retinet Du HAMEL arb. T.I.

y) TOURNEF. E.

z) F.

a) C.D.

Flos rotatus *b*), quatuor rotundis segmentis fursum cavis *c*), quatuor etiam stamina. Semina ossea. In medio flore fructus bicollis subnascitur. Flores sexu distingui, alias in diversis plantis, alias in iisdem, & alium florem marem esse, cum germine abortivo, alium feminam, cum staminibus abortivis *d*), denique androgynum, passim lego. Addit Cl. GERARD, florem androgynum esse pentapetalon. Id neque apud LINNÆUM reperio, neque in floribus, quos coram habeo, qui omnes eandem habent fabricam, & in quibus bicollem cum staminibus fructum video succrescere, eumque polline feminali conspersum.

667. AQUIFOLIUM *e*). MATTHIOL. p. 161. CAMERAR. *Epit.* p. 84. BLAKWELL. t. 205. MILLER. t. 46.

LE HOUX *Spectacle de la Nature II.* p. 90.

Hulse CRAMER. t. 31.

β. Varietas absque spinis, præter mucronem, MUNTING. *ic.* 39.

Omitto alias varietates inauratis, & argentatis foliis, & baccis luteis, & folii superficie echinata *f*).

Speciosus frutex vulgo nascitur in sepibus & in sylvis. Prope Bernam trans *Pantiger-Hubel* versus *Thorberg*. Absque spinis in colle *Soquenil* prope *Roche*.

Frutex humilis, ramosus, frondosus, forficis patiens, sepibus utilis, etiam in arborem excrescit *g*). Folia dura, laurina, viridissima, margine alias integro plano, alias alterne undulato & plicato. Flores albi, ex alis foliorum, in petiolis brevibus, ramosis, quam folia brevioribus.

Cortex exterior rejicitur, interior tunditur, ut in pastam fiat, tunc in olla sepelitur, fermentationi exponitur, eximitur, in aqua lavatur, eximuntur fila lignea, manet optimum viscum *h*).

Materiem dat durissimam *i*): & facilius, quam alia ligna, lapideam naturam induit *k*).

Cæterum cortex amarus & mucilagineus est *l*): folia in colica utilia. Baccæ alvum movent *m*). Succo plantæ in cerevisia recepto icterum sanatum fuisse lego.

VII. CORONATÆ.

Succulento fructu arbusculas inter *dumosas* LINNÆUS habet. Nobis character classicus est idem cum vasculiferis, tantum quod flores fructibus innascentur.

OPULUS TOURNEFORT. t. 376.

Flores duorum habet sexuum. Sed in eadem planta, & in eadem umbella, flores exteriores steriles *a*) sunt, diffformes, extremo segmento maximo, cum staminum obscuris vestigiis. Interiores *b*) minores, regulares, minus plani, tubo longiori, crassis quinque antheris *c*) in perbrevis pediculis; tuba tribus punctis notata, fructu rotundo, succulento, plano *d*); semine feto hinc hilo inciso, inde rostrato *e*). Calyx minimus, quinquedentatus. LINNÆUS ad Viburnum reduxit, cui utique Opulus vicinus est n. 370. Sic HILLIUS *f*).

668. OPULUS.

Sambucus aquatica CAMERAR. *Epit.* p. 977. cum caractere.

Viburnum foliis ovatis, petiolis glandulosis LINN. p. 384.

Schwalckenbaum CRAMER. *forstwesen* p. 39.

β. Varietas sterilis, in qua fere flores omnes diffformes sunt, & plani, cum rudimentis tubarum & staminum; umbella in globum contracta.

Sambucus

b) A.B.

c) *ibid.*

d) MARTYN. *jun. flor. Cantabrig.* p. 22. *Phil. Transf.*

Vol. 48. P. 2. GERARD. p. 461.

e) Aculeata folia Aquifolio PLIN. L. XVI. c. 24. Aquifolii baccæ sine succo EJUDEM L. XV. c. 24. Agri-

foliæ utilitates L. XXIV. n. 70.

f) Habet varietates 33. DU HAMEL.

g) TRAGO teste. Sexaginta pedum arbor BRADLEY. *new improv.* p. 71.

h) *Demonstr. botan. II.* p. 567. CONF. EVELYN. *syto* p. 165.

i) DU HAMEL. CATO apud PLINIUM L. XVI. p. 843.

k) LISTER. *ars medic.* II. p. 137.

l) FLOYER. *pharmacob.* p. 91.

m) *IDEM.*

a) CAMERAR. *Epist. de sex plant.* p. 36. TOURNEF. A.A.

b) TOURNEF. B.

c) *IDEM.*

d) H.H.L.

e) *ibid.*

f) *Brit. herbal.* p. 352.

F f f f

Sambucus arbor rosea. Hort. Aichstett. vern. ord. frut. t. 10. f. 1.
Gelder Rose HALE Eden t. 37.

Prior ad sepes, fossias & rivos abunde, altera hortensis.

Frutex sepedalis, ligno albo, fragili, inutili. Folia conjugata, trilobata, lobis lateralibus obiter bipartitis: dentibus per oras magnis & raris. Ex alis foliorum scapus floriger, aphyllus, ramosus. Umbella lata, plana, ex sex sæpe petiolis sexfidis. Flores albi, segmentis fere revolutis: baccæ rubræ. Post multos flores baccæ pauca.

Nulla nobis in usu est. Ruffi baccas edunt *g)*, quæ ingrato sint sapore. Syrupus nauseosus, cani alvum non movit *h)*.

VIBURNUM TOURNEFORT. t. 377.

VIBURNI spec. LINN. n. 370.

Calyx minimus, quinque-dentatus *i)*. Flos campaniformis *k)*, quinquefidus: fructus planus *l)*, ovalis, mollis, fetus unico semine *m)*, satis simili ejus, quod in Oculo nascitur *n)*.

669. VIBURNUM foliis ovatis, serratis, subtus tomentosis.

Viburnum CAMERAR. Epit. p. 122. &c.

Viburnum foliis cordatis, serratis, venosis, subtus tomentosis LINN. I. p. 384.

Nihil vulgatius ad sepes.

Frutex sepedalis, foliosus & frondosus. Folia conjugata, ovata, acuminata, per oram denticulata, lanuginosa, subtus incana. Flores umbellati ramos terminant in brevibus & hirsutis pedicillis. Flos albus, segmentis subluteis, non ingrato odoratus. Tuba papillaris, crassula. Bacca nigra.

Lenta *Viburna* pro vinculis inferviant.

Baccas & folia bobus *o)* ægris utilia esse, ramum loco fetacæ adhiberi lego. Cortex internus *p)* pro vesicatorio adhiberi potest. Polonis est pro fistula tabacaria *q)*. Fructus adstringere dicuntur, cum vi refrigerante, & ad gargarisma infervire *r)*. Sed officinis hæ plantæ ignotæ sunt.

SAMBUCUS *a)* TOURNEFORT. t. 386. LINN. n. 372.

de solo flore quinquefido, qui frequentior est.

Perfimilis *Viburno*, præter fructum. Calyx denticulis quinque (etiam quatuor) incisus. Floris tubus brevissimus *b)*. Segmenta rotunda *c)* quinque & quatuor. Fructus rotundus *d)*, dispermos, trispermos, succulentus. Duo corpuscula *e)* brevissima de calyce eminent, cum flore quadrifido, & tria, cum quinquefido.

670. SAMBUCUS arborea, floribus umbellatis.

Sambucus CAMERAR. Epit. p. 975. BLAKWELL. t. 151.

Sambucus cynis quinquepartitis, caule arboreo LINN. I. p. 385.

Hollunder CRAMER. t. 32.

II. Baccis viridibus C. B. Bas. p. 109. Basl. Merkwürd. T. V. p. 568.

III. Baccis albis LOBEL. ic. II. p. 162. ELLIS vom Zimmerholz p. 173. PLOT. Staffordshire p. 206.

IV. Foliis laciniatis LOBEL. ib. p. 164.

Nigro fructu ubique in sepibus: fructu viridi Basileæ extra portam *Eschemerthor*, & ad viam versus *Gundeldingen*.

Frutex

g) KALM. *reflexa* p. 134.

h) FLOYSE. *pharmacob.* p. 179.

i) TOURNEF. ad C.

k) A. A.

l) D.

m) C.

n) Conf. de Caractere FABRIC. Hort. Helmst. p. 224.

o) MANGET. *reflexa* p. 142.

p) PARR' Oper. p. 538.

q) RZASZYNSKI p. 205.

r) DU HAMEL II. p. 351.

a) *Sambucus* prima in arborem adurgit, furculos spat.

gens arundinaceos, teretes, cavos, candidantes, *e)* E.

proceros; folia juglandis, terna quaternave, ex intervallis circa ramos exeunt, gravis odoris, minutim in ambitu secta, & in ramorum cacuminibus cauliculisque circinatæ umbellæ, quæ florem candidum pariunt, mox acinos terebintho similes, in nigredine subpurpureos, racemosos, succo madentes, vinososque DIOSCORID. L. IV. c. 168. *Sambucus fungosus*, acinos habet nigros, parvos, lento humore PLIN. L. XVI. c. 37.

b) A. B.

c) A.

d) F.

e) E.

Frutex ramosus & frondosus, ad decem, etiam 15. & viginti pedes ascendit, arboreo caudice, ligno fragili, ramis intus cavis. Folia totalia conjugata, pinnata, extremo impari, paribus duobus, tribus, pinnis ovato lanceolatis, acute serratis. Pediculi floriferi aphylli, ramosi, & subdivisi umbellas sustinent. Flos albus, odoratus, tubæ fuscae; baccæ rotundæ; femina tria, (vel duo) in conum compacta, mucronata, inde convexa, hinc excavata.

Arbor multarum virium, quas sapor, odor, & vis tinctoria promittit. Flores *f*) sicci aroma habent cum ficitate conjunctum: eorum infusum *g*), ad theæ modum sumtum, sudorem movet & sustinet; in exanthematicis febribus, in sputo sanguineo proficuum. Cum lacte cocti flores, lac dicuntur angere, & amissum fuscitare. Recentes alvum ducunt, cum sero lactis cocti. In sale fixo acida & sulfurea vis latet *h*). In deliquium contabescentes oleum dant, ad dolores commendatum. Aqua sambuci aroma *i*) florum habet, & coloris debet esse viridis. Spiritum etiam ad morbos *k*) acutos laudant. Impositi flores, ut folia, ad erysipelas, ad tumores varios, & ad inflammationes profunt.

Baccæ dulces blande alvum ducunt; inque Germania boreali in cibum recipiuntur.

Electarium laudes BOERHAAVII meruit vi saponacea, resolvente, in chronicis morbis, & pectoralibus utile, ut longo usu tamen vires demum exferat. In morbis acutis non bono *l*) successu datum est. Ad erysipelas HEISTERUS laudabat *m*). In angina proficuum *n*) est. Succus, sed sepius, calculum solvit *o*).

Ex iisdem baccis albis cum saccharo, zingibere, & caryophyllis fermentatis *p*), etiam cum solo saccharo *q*), in regionibus vites non alentibus vinum parant, simile Frontiniani, ejusque vini medicatas vires laudant *r*). Etiam alias saporem moschatelinum vino *s*) Sambuci baccæ conciliant.

Baccæ maturæ linum fusco tingunt. Filum *t*), cum alumine maceratum, coquitur in decocto baccarum Sambuci, addito pauxillo viridis æris, & continuo rotatur.

Semini vis, ut in Ebulo, inest purgatrix.

Folia trita ad erysipelas *v*), ad pleuritidem in cataplasmate *x*) valent, & adeo vehementer laxant, ut inposita oedema faciant *y*). Succus recens emmenagogus est, renesque purgat *z*). Cum condito in hydropse ALEXANDER laudat *a*). Ex decocto Sambuci cum lacte Tithymali clysteres in Ischiade dantur *b*), malo sæpe effectu. Cortex interior succum habet alvum ducentem, si ad semuncem, aut ad integram unciam sumtus fuerit, bilemque pellentem *c*); num vero *d*) absque noxa Ventriculi eo officio fungatur, non dixerim. Certe Ebuli, adfinis plantæ, semen *κακοσομαχον* expertus sum. Turionum vis vehementior est, & emetica, & in conserva non absque periculo superest *e*). Lignum vetustæ Sambuci durius fit, & tornatoribus non dedignabile *f*).

671. SAMBUCUS herbacea floribus umbellatis.

Ebulus g) CAMERAR. *Epit.* p. 979. BLAKWELL. *t.* 488. *Esc.*

Sambucus cynis tripartitis, stipulis foliaceis, caule herbaceo LINN. *I.* p. 385.

β. Ebulus folio in acutos longos *h*), lobos diviso, fructu ovato majori.

Locis humidis & umbrosis, & in sylvis fossisque frequens: Bernæ intra mœnia, ad novum ambulacrum vom Plaze zum Zeughaus. In Valesia pharmacopolæ negant reperiri.

F f f f 2

Radix

f) WEDEL. *de Sambuco* p. 19.

g) De decocto FRITSCH. *seltzame bündel* p. 515.

h) GMELIN. *Comment. Petrop. V.* p. 389.

i) MESUE p. 187. PLATEARIUS in NICOLAUM p. 174. *b.*

k) WEDEL. p. 24.

l) RODDER apud ALBERTI *med. leg. obs.* 3. p. 762.

m) *Chirurg.* p. 29.

n) BISSET *Constitut. of Great Brit.* p. 322.

o) LOBEL. *exp.* 31.

p) BRADLEY *country lad. direct.* II. p. 7. TROWELL p. 212.

q) SHORT. *tea Esc.* p. 141.

r) IDEM.

s) BOCCONE *mus. di piant.* p. 53.

t) LINDER *Färgkonst* p. 63. 65. 73.

v) *Prix de Chirurg.* II. p. 272. 278.

x) CRANZ. *mat. med.* II. p. 73.

y) *Prix de Chirurg.* II. p. 57.

z) SHORT. p. 149.

a) L IX. p. 516.

b) COTUNN. *Ischiad. nerv.* p. 66.

c) MARCELL. p. 153. Exemplum est in *Comm. Lit. Nor.* ann. 1744. *bebd.* 37.

d) IDEM *ibid.*

e) *Eph. Nat. Cur. Det.* II. *ann.* 7. *obs.* 170.

f) DU HAMEL *Ep.ois.* II. p. 540. *Arbr.* II. p. 255.

g) Ebulum nemo ignorat PLIN. L. XXV n. 71. Chamæacte multo humilior, magis herbacea, caule quadrangulo, geniculato; foliis amygdalæ, ex intervallo longioribus, geniculatim expansis, pinnatisque, graveolentibus, in ambitu serratis, muscario sambuci, tum flore & acino; radice longa, digitum crassa DIOSCORID. L. IV. c. 168. Sambuci genus alterum Helium (ελαιον) vel Chamæacte, multo brevius PLIN. L. XXIV. n. 35.

h) TARGIONI *Itin.* T. IV. p. 181. *Hort. flor. append.* p. 170.

Radix reptatrix, multiceps. Caulis herbaceus, fragilis, ramosus, cubitalis & bicubitalis. Folia Sambuci, sed longiora, plurimum parium, trium & quatuor, extremo impari: pinnæ etiam laciniatæ reperiuntur, & intercurrunt minores. Stipulæ magnæ, dentatæ. Flos similis, sed speciosior, segmentis lanceolatis, extus subrubellus, umbellatus; bacca macilentior, tuberculum pro tuba brevissime trifidum, quadrifidum.

Vis, quam Sambuci, major & ingrator. Roob perinde ex baccis paratur, nostratibus familiare, quo in omni chronico morbo utuntur, ut obstructa resolvant. Non purgat alvum, etsi bacca recentis dicuntur purgare, tum succi baccarum extractum *i*).

Eadem colore violaceo *k*) tingunt, & addito aceto, incoctum filum cæruleum *l*) fit. Coria etiam his baccis cæruleo *m*) tinguntur.

Semen potenter aquas ducit, tufum *n*), & ad drachmam exhibitum, etiam inclementius *o*). Mihi certe nauseosum visum & pene emeticum, cum ad urinam ciendam eo uteretur. Ex iisdem arillis in pulverem redactis, coctis, collecta spuma, in fimi calore innatans, in oleum fit, quod cochlearis dosi mire alvum ducit, & etiam inunctum dolores mitigat. Radicis succus urinas ducit, alvumque, & in hydropse utiliter adhibetur, neque stomachum lædere dicitur; ut tamen alii de hoc ipso vitio conquerantur. Decoctum radicis, ad duas drachmas, etiam alvum ducit. Cortex radicis recens in aqua communi coctus, alvum sursum movet, deorsumque, & in hydropse prodest. Folia in cataplasma tusa, ad oedemata hydropicorum valent: & tumorem scroti inflammatorium *p*), cum vino cocta dissipant. Ad contusa *q*) idem de ebulo cataplasma *r*) vehementer laudatur. Aquam florum stillatitiam alvum lego movere *s*).

672. SAMBUCUS arborea, floribus spicatis.

Sambucus montana CAMERAR. *Epit.* p. 976. cum caractere.

Sambucus cervina TABERNÆM. p. 1029.

Sambucus racemis compositis, ovatis, caule arboreo LINN. I. p. 386.

Wilder Holunder CRAMER. t. 32. B.

In sylvis non rara: Bernæ in Bremgarten, zwischen der Langgasse & viam ducentem in villam Hasli. Am Belpberg: um Burgdorf. In Albia & Saleva montibus. Circa Ferriere passim &c.

Arbuscula humilior, quam vera Sambucus, sed durior: vix sepedalis. Folia pinnata, terna, quina, septena, longiora, angustiora, firmiora. In summis ramis scapus aphyllus, racemosam spicam pro umbella gerit. Bacca rubra, trisperma: tria tubarum vestigia in tuberculo; flos ochroleucus.

CAPRIFOLIUM

CAPRIFOLIUM TOURNEFORT. t. 378.

& CHAMÆCERASUS TOURNEFORT. t. 379.

& XYLOSTEUM TOURNEFORT. t. 379.

& PERICLYMENUM *a*) TOURNEFORT. t. 378.

LONICERA LINN. n. 233.

Bonum nomen novare inutile videtur. Etsi flore ad alterum latus fisso, & segmentis revolutis, a congeneribus differt, plurimis tamen notis cum Coronatis cohæret, etiam flore, quem in aliis speciebus tubo præfert indiviso *b*).

Character

i) CONSTANT. *pharmac. helvetic.* p. 165.

k) LINN. *Oelandst. resa* p. 35.

l) LINDER. *Färgkonst* p. 62.

m) IDEM p. 65.

n) CHESNEAU p. 239. 407.

o) DODONÆI experimento.

p) BROKLESBY *obfl.* p. 277.

q) S. PAULI.

r) VERMALE *obfl.* p. 83.

s) BORRICH. *Hermes. Ægypt. sapient.* p. 340. ex LIBAVIO.

a) Periclymenum fructicat, ex intervallis habet duo folia subalba, mollia, hederacea. Inter folia furculi exeunt, in quibus bacca, hederæ similes, flos fabæ, candidus, aliquantum rotundus, & quasi in folium procumbens. Semen durum, quod difficulter evellatur. In sepibus se convolvit, DIOSCORID. L. IV. c. 13. PLINIUS L. XXVII. n. 94. Non videtur nostrum.

b) Periclymenum TOURNEFORT. & Xylosteum EJUSDEM.

Charaeter peculiaris. Baccæ gemellæ c), quarum altera etiam abortit d), sæpe connatæ, calyce e) quinqueidentato, & flore tubuloso f), sed fillo, ut segmentum superius revolutum quadrifidum g) sit, inferius simplex, ellipticum h). Stamina flore longiora, tria ex parte floris superiori, duo ex inferiori. Tuba simplex, apice rotundo. Semina sex, ad duodecim.

673. CAPRIFOLIUM capitulis ovatis imbricatis, terminalibus, foliis omnibus distinctis, LINN. I. p. 247.

Perichymenon FUCHS. p. 646. BLAKWELL. t. 25.

Caprifolium Germanicum Hort. Aichstett. vern. ord. 9. t. 4. f. 3. RIVIN. *monopet. irregul.* t. 122.

Multæ sunt varietates, foliis sinuatis, variis, floribus speciosis, ferotinum MILLER t. 79. & plures aliæ in Londinensi arborum & fruticum catalogo T. VI.

In sepibus & sylvis Valesiæ circa *Gonthey*, *Fouly*. En *Chamblande* & in sylva *Sauvebelin* prope *Laufannam*. Bernæ rarior in sylva *Bremgarten*; & in ipsis urbis vallis. Circa *Genevam*, *Morgiam*. In montanis circa *Zweyhlutschinen*. Basileæ in *der Hardt*, um *Gundeldingen*, circa *Newwyler*, *Alschwyl* &c.

Frutex scanfilis, sepedalis. Folia glauca, glabra, longe ovata, obtuse acuminata, omnia distincta: superni rami terminantur denso capitulo florum verticillatorum, verticillis sexfloris. Tuba longa, globulo terminata. Flos magnus, speciosus, flavus, extus ruber, grati odoris: prælongo tubo & gracili. In tubo floris imo succus melius. Fructus reliquiis calycis, quasi diademate coronatus, ruber, dispermos.

Frutex topiarius elegans, forcicis patiens. In medicina vix notus est, etli lego aquam ophthalmicam esse; unguentum ad vulnera glutinanda ex *Caprifolio* parari i): idem diu & abunde sumtum sanguinem depurare k): flores urinam ciere, baccas dulces purgante vi valere l).

674. CAPRIFOLIUM foliis ovatis, bacca singulari, ovata, biflora. *Emend.* I. n. 136.

Perichymenon rectum fructu ceruleo CLUS *pannon.* p. 85. non bene. I. B. II. p. 108.

& *Perichymenon rectum* III. CLUS. *hist.* p. 58. melius.

Δισανθομονοκακρον RICHER.

Lonicera pedunculis bifloris, baccis coadunato globosis, styli indivisis LINN. I. p. 249.

Rariter in alpinis & submontanis. Abundat in monte *Richard*, in monte *la Pierre Valesiæ*, & circa *Praborgne*. A *la Chaux du milieu* versus *la Brevine* GAGNEBIN. Dans les marais de *Monible du petit Val*.

Frutex difformis, cortice flavo, tripedalis. Folia juniore ciliata, adultæ plantæ pallentia, firmula, ovata, obtusa, integerrima. Stipulæ ad petiolum duæ, lineares, subhirsutæ, gracilissimæ. Petiolus floriger perbrevis: sub fructu duæ bractæ lanceolatae. Germen unicum, obscuro calyce coronatum. lidem germi flores bini insident, parvi, subhirsuti, breves, albi, ochroleuci, altero latere tubi floralis depresso, quasi calcar moliente. Floris segmenta multo minus difformia, quam reliquis, duo superiora, rectora, breviora, inferiora tria longiora, ovato lanceolata, magis distantia, staminum imum brevius. Tuba apice difformi, crasso, nodoso. Fructus unicus, crassus, globosus, ovatus, duobus circulis coronatus, cæruleus: pulpa purpurea tinctoria. Semina ovata, plana, ad duodecim.

675. CAPRIFOLIUM foliis ovato lanceolatis, bacca singulari, bicolli, biflora.

Chamaecerasus montana GESNERI post *CORD.* p. 213. b.

Perichymenon rectum III. CLUS. *hist.* p. 94. TABERNÆM. p. 900.

Perichymenon rectum IV. CLUS. *hist.* p. 59.

Xylosteum folio cerasi RIVIN. *irreg. monop.* t. 121.

Lonicera baccis bifloris, floribus bilabiatis MILLER t. 167.

Lonicera pedunculis bifloris, baccis cordatis, didymis LINN. I. p. 248.

Icon SCHMIEDEL. n. 43.

Hæc species frequentior est. In montanis, circa *Wallenburg m)*, & in monte *Wasserfall*. Ego in monte *la Dent de Vaulion*; in monte *Montendre*, in adscensu montis *Falconarii*,

c) Duæ baccæ obverse *Chamaecerasi* & *Xylostei* *TOURNÆF.*

d) Simplex bacca *Caprifolii* *TOURNÆF.* L. & *Perichymeni* Conf. LINN.

e) *TOURNÆF.* t. 378. L.C.D. t. 379. E.C.C.

f) *IDEM* t. 378. G. B. t. 379. supra E. & C.

g) *IDEM* t. 378. H. t. 379. C.

b) *IDEM* t. 378. I. t. 379. D.

i) *VIGIER. arman.* p. 88.

k) LINN. *obstacul. medic.* p. 6.

l) *FLOYER. pharmacob.* p. 264.

m) *Basl. Merkwird.* p. 1616.

Falconarii, in monte *Hengst* vallis *Ementhal*. In alpinis passim, monte *sur Champ*, *Luan*, *Ovannaz*, *Chapuisse*. In sylva *la Chenau* super *Aquilejam*, in ascensu *Gemmii*, a pago *Candersteg*, in *Saleva* mont. & *Thuiri* I. B. *Glaronæ*, in *Albio* monte, & circa *Thermas fabarias* C. GESNER.

Frutex tripedalis. Folia in toto genere maxima, ovato lanceolata, subhirsuta, non ferrata. Petioli uniflori, longiores, ex foliorum alis. Cuique baccae duo flores infident. Duæ longæ, lineares, stipulæ subsunt. Flos sublaeteus, extus subruber, hirsutus. Stamina duo superiora potius minora. Calyx de germine obscure quinquefidus, duobus superioribus segmentis vix distinctis, parum discedentibus; tribus inferioribus majoribus, magis discedentibus, modice acuminatis. Segmenta quatuor superiora, unum inferius. Tubus floris deprimitur in calcar memorabile. Bacca rubra, ovata, ex vertice quasi bicollis, sulco divisa, coronata duobus circulis ficcis, duorum florum reliquis. In quavis semisse fructus, sulco divisi, nuclei. Si omnes maturefcerent duodecim *n*) fierent, fere tres autem perficiuntur. Tuba staminum longitudine, cernua, sine crasso.

A quinque ad octo grana datæ baccae vomitum movent o).

676. CAPRIFOLIUM foliis ovato lanceolatis, baccis gemellis, calyce quinquefido *Emend. I.* n. 135.

Chamaecerasus alpina fructu, nigro semine C. B.

Perichymenum rectum II. CLUS. *hispan.* p. 92. 93. foliis ferratis.

Icon 18. Fasciculi *historiae naturalis* GESNERI.

Lonicera pedunculis bifloris, baccis distinctis, foliis ellipticis, integerrimis LINN. I. p. 247.

Passim in subalpinis & montosis reperi. In monte *Dolaz*, in via *l'Echelette* inter lacum *Juranum* & *Valorbe*. GAGNEBIN circa ferrarias *Officinas* vallis *Erguel*, & *aux Convers*, & *aux Combes de Valanvron*. In subalpinis etiam legi *en Collatel*, sub *M. Javernaz*.

Frutex ramosus, frondosus, tripedalis, inelegans. Folia ex ovatis lanceolata, juniora hirsuta, per ætatem calvescunt, & una nervi eminent, albi, conspicui. Ora foliorum non ferrata quidem, sed plicata & undulata. Ad ramorum ortum stipulæ ovato lanceolatæ, una major & duæ breviores, ovatæ. Petioli floriferi ex alis foliorum, unciales, biflori: sub foliis duæ squamæ siccae exiguae, & tria ad quinque foliola, in transversum lata, basi connata p). Baccae gemellæ distinctæ, basibus oppositis vicinis connatæ. Flos superne quadridus, inferne simplex, tubulo suo breve calcar minatur; calyce manifeste quinquefido, segmentis latiusculis, purpureis. In quoque fructu suus flos singularis, campaniformis, brevis, bilabiatus, segmentis superioribus subrotundis, imo longiori, majori, paulo acutiori: cæterum purpurascunt. Stamina quinque inæqualia, de flore eminent. Tuba semicircularis, sine spongioso. Bacca ovata, nigra, cum sua sodali per ætatem conglutinata, ut matura duobus connascentibus fiat hemisphæriis. Semina quinque, sex, circumscriptio ovali, utcunque lenticulata.

677. CAPRIFOLIUM foliis ovatis acuminatis, subhirsutis, baccis gemellis.

Xylosteon DODON. *purg.* p. 265. RIVIN. *monopet. irregul.* t. 120.

Allobrogian Perichymenum, seu *Perichymenum rectum* LOBEL. p. 633.

Chamaecerasus duonetorum, fructu gemino rubro C. B. DU HAMEL *ic.* 59.

Caprifolium erectum minus, *Xylostei Dodonæi species* BARRELIER. *ic.* III.

Icon 47. SCHMIEDELI *ibid.*

Lonicera pedunculis bifloris, baccis distinctis, foliis ovatis integerrimis LINN. I. p. 248.

Walburgis-May CRAMER. t. 40.

Nihil vulgatius in sepibus & dumetis.

Frutex sepedalis, rectus. Cortex ramorum satore rubens, ut coram video, subhirsutus.

Folia ovata, acuminata, sublanuginosa, mollia, oris integris. Ex foliorum alis petioli uniflori. Stipulæ sub flore duæ, lineares, deinde binæ, breves latæque. Flores bini, suæ baccae suus, albidus, lanuginosus, ficcus, segmentis quatuor supernis, uno inferiori, initio calcaris in imo tubo floris. Baccae binæ, basibus obversæ, vicinæ, per maturitatem rubræ, connatæ, calyce inæqualiter quinquefido. Semina tria in una bacca, sex in universum, compressa, rostrata, rubra.

Non novi ullo in usu esse.

R A P U N -

n) *Emend. III.* n. 210.

o) PREVOT. *medec. pauper.* p. 511.

p) SCHMIEDELIUS K.

RAPUNCULUS TOURNEFORT. T. 38.

PHYTEUMA *q*) LINN. n. 220.

& JASIONE LINN. n. 1005.

Rapunculus a Campanula non potest longe removeri, cum qua flore fructui innato, fructu triloculari, ipso lacte conveniat. Neque potest a Rapunculo TOURNEFORTII Jasionē separari, etsi illi quidem ipsa petala in cornu conveniunt, in Jasionē antheræ, & in Rapunculo petala immatura in cylindrum circa tubam coeunt, non ita in Jasionē; etsi antheræ magis connatæ sunt in Jasionē, in Rapunculo magis unguēs staminum coalescunt: etsi denique in Jasionē, circa florale capitulum, numerosa folia in calycis communis speciem colliguntur, in Rapunculo aliquanto minus evidenter, nam & isti plerique folia ovato lanceolata sub spica florali habent.

Erit ergo Rapunculus fructu biloculari, vel triloculari *r*), polyspermo *s*), coronato calyce quinque folio *t*), & petalis quinque *v*), in origine sua coalescentibus: plerumque, dum flos immaturus est, in cylindrici incurvi tubuli speciem *x*) circa tubam conjunctis, ut tamen maturiora discedant, reflectantur *y*), & patula atque distincta videantur petala: In plerisque *z*) fructus trilocularis, polyspermos, & tuba apice trifido: in nonnullis & bilocularis fructus, & bifida *a*) tuba. Fructus plerumque, ut in Campanulis, tribus foraminibus aperitur *b*).

I. PETALIS LIBERIS.

678. RAPUNCULUS foliis linearibus subsperis, spica planiuscula, petalis liberis.

Scabiosa DODON. p. 122. foliis ferratis.*Rapuntium alterum leptophyllum capitatum* COLUMN. *Ephraf.* p. 226. 227. folio integro.*Jasione* LINN. II. p. 317. *montana* HILL. T. III. t. 111. foliis ferratis.

Ad vias siccas abunde. Prope Bernam, qua ascendentes a Ponte novo planitiem adtingunt, versus Ortschaften. Inter stipulas passim.

Radix exigua: caules erecti, ramosi, pedales, cum foliis subsperis. Folia plurima, lingulata, elliptica, obtusa, vel acuta, undulata, etiam ferrata: nervo eminente. Ramos longe nudos capitula floralia planiuscula terminant. Sub capitulo aliquot series foliorum, levium, ovato lanceolatorum, exsectorum dente uno, pluribusve. Flores compositi, tamen petiolati. Fructus ovatus; calyx brevis quinquefidus, capillaris. Flos exiguus, pulchre cæruleus, petalis planis, linearibus, acutis, ad unguēs cohærentibus. Fructus bilocularis *c*). Semina fusca, nitentia. Lactescit.

II. RAPUNCULI CORNICULATI.

679. RAPUNCULUS foliis linearibus, bracteis ovato lanceolatis.

Rapunculus sylvestris, umbellatus CAMERAR. ad THALIUM *ic.* VIII. n. 3.*Rapunculus umbellatus folio gramineo* C. B. SCHEUCHZER. *It. I.* p. 47. *It. IV.* p. 340. & omisso nomine *Umbellati* *It. II.* p. 140.*Phyteuma capitulo subrotundo, foliis linearibus, integerrimis* LINN. I. p. 241.

β. Flore albo SCHEUCHZERI in summo Speluga.

In alpibus paulo editioribus non rarus; in ascensu a Ponte Diaboli, in Furca monte, Grimsula, Joch, in Javernaz, Martinets, Prapioz, Jeman, Fouly, Col de Ferry, Pennino, Speluga, &c.

Radix magna, lignosa, multiceps. Folia ex radice numerosa, gracilia, cis apicem paulum dilatata, graminea, etiam ferrata, principiis foliorum, qua ex radice prodeunt, sericeis, nitentibus. Caulis trientalis, & paulo ultra, uniflorus & pene nudus, paucis, amplexicaulibus, longe caudatis foliis adspersus. Sub capitulo folia ovato lanceolata, magna, leviter subhirsuta, & similia inter flores. Capitulum hemisphæricam, ex floribus multis congestis, incurvis, compositum. Tuba trifida.

G g g g 2

*680. RAPUN-

q) Apud DIOSCORIDEM L. IV. c. 125. non potest adgnosci. *y*) TOURNEF. *ibid.* COLUMN. *ibid.**r*) TOURNEF. E.*s*) F.*t*) B.*v*) ad A.A.C.*x*) COLUMN.*z*) pro caractere LINNAEUS.*a*) *ibid.* C.*b*) COLUMN p. 225. & in figur.*c*) VAILLANT. FABRIC. p. 35.

*680. RAPUNCULUS foliis ovatis, obtuse dentatis, bracteis maximis, obtusis.

Rapunculus alpinus parvus, comosus I. B. II. p. 811.*Phyteuma capitulo subfolioso, foliis omnibus lanceolatis* LINN. I. p. 241.Raram plantam, si vere distincta est; legit ILL. vir J. GESNER in monte *Pündtnerberg*, per quem ex Rhætia Glaronam tendunt.**Habitus** similis; sed folia petiolata, ovata, etiam ferrata. Scapus uniflorus, trientalis, unico folio lingulato. Sub capitulo folia maxima, subhirsuta, cordata, obtusa, quibus a priori 679. distinguitur. Capitulum rarum, florum corniculorum, cæruleorum, quos numeravi: non superabant vicenos, satis cæterum magni, cornu quinquedentato. Tuba breviter bicornis.

681. RAPUNCULUS foliis imis longe cordatis, caulinis sessilibus, acutis, bracteis ovato lanceolatis.

Rapuntium αλτικκορατιοειδης RICHER.*Rapuntium montanum rarius corniculatum* COLUMN. p. 223. 224.*Rapunculus major cæruleus Italicus* BARRELIER. ic. 526. & minor EJUDEM.*Rapunculus corniculatus* RIVIN. *monopet. irregul.* T. 109.*Phyteuma capitulo subrotundo, foliis ferratis, radicalibus cordatis* LINN. I. p. 242.

Varietatem multis spicis ad caulem hærentibus legit Gen. de SAUSSURE.

In subalpinis & montanis.

Radix conica. Caulis erectus, non ramosus, sed foliosus, pedalis, unica spica terminatus. Folia radicalia longe petiolata, cordata, sed longiora, obtusa, glabra, nervosa, subrotunde ferrata: ad caulem amplexicaulia, acutiora. Spicæ florali substernuntur folia ovato lanceolata; etiam longe caudata, hirsuta, & similia minora spicam distinguunt, floribus subjecta. Spica hemisphærica, deinde ovalis; flores fature cyanei, cum tuba trifida. Calyx brevis segmentis incurvis. Quinque petala paulum obliqua, ungue lato, longa ligula, matura expanduntur. Ungues staminum lati, in tubum connati: filamenta angusta. Fructus trilocularis, fulcatus, perforatus. Semina nitida, ex ovatis acuminata.682. RAPUNCULUS foliis imis longe petiolatis, caulinis linearibus, integris, bracteis linearibus duabus imis longissimis *Emend. III. n. 211. †**Rapunculus alpinus petreus, cæruleus, foliis flori substratis longis, angustioribus* SCHEUCHZER. *It. VI. p. 460.*& *Rapunculus alpinus, corniculatus, foliis ab imo caule ad summum angustioribus* EJUDEM *ibid. p. 461. etsi distinguit.**Rapunculus alpinus cæruleus, angusto, raro, subinde dentato folio* MICHELI *Hort. Pisan. & Florent. p. 80. & FERDINANDI BASSII Comment. Bonon. T. IV. p. 289. t. I. f. 2.*In rupibus, ad *viam malam* SCHEUCHZERUS, & Cl. LA CHENAL & CHATELAIN: potto in monte *Speluga*, in monte *Cenero* inter *Bellitionem* & *Luganum*, & in rupibus circa eam civitatem & *Chiavennam*.**Totus** caulis glaber, tenuis & filiformis, pedalis, foliosus. Folia teneriora, radicalia cordata, petiolata, obiter ferrata: proxima ex ellipfi longe lanceolata, rariter dentata: denique caulina linearia, non dentata, sæpe superne majora. Sub spica duo folia non quidem adversa, patula, longa, alterum duplo longius. His foliis fere, uti in *Allio bicorni*, infidet capitulum florale, latum, breve, semicirculare, partim spicæ simile, partim umbellæ. Bractææ inter flores lineares. Calycis segmenta capillaria. Flos corniculatus, incurvus, cæruleus. Tuba trifida.

683. RAPUNCULUS foliis radicalibus cordiformibus, acute incis, tubis longissimis, hirsutis, emarginatis †.

Rapunculus spicatus, flore purpureo violaceo SCHEUCHZER. *It. VII. p. 518.*In pratis subalpinis passim: legi in valle *Grindelia*, *Ursaria*, *Hafelia* circa *den Boden*: circa *thermas Leucenses*. HUBERUS circa *thermas Piperinas*, & inter *Lenz* & *Brienz* Rhætiae. In iisdem montibus super *Falz* J. GESNER. In monte *Fouly*: circa *Anderam*, circa fontes *Rhodani*.**Caulis** cubitalis & bipedalis, non ramosus. Folia radicalia longe petiolata, cordata, acute incisa, quasi urticæ: caulina inferiora cordiformia, suprema graciliora, longe lanceolata. Spica crassa, ovalis, quam prioribus longior. Bractææ longæ, ex linearibus lanceolatæ, quarum sæpe duæ præmagnæ spicæ subjiciantur. Flos saturate violaceus, corniculis incurvis. Tuba purpurea, hirsuta, longissima, breviter bifida, & fructus bilocularis. Tubarum eminentium longitudo peculiarem spicæ habitum facit.

684. RAPUN-

684. RAPUNCULUS foliis radicalibus cordatis, tubis bicornibus, revolutis.

α. Vulgatio flore ochroleuco.

Rapunculum alopecuron flore candido DODON. p. 165. 166.

Rapunculus corniculatus, spica longiore RIVIN. *monopet. irregul. t. 109.*

Phyteuma spica oblonga, capsulis bilocularibus, foliis radicalibus cordatis LINN. I. p. 242.

Long headed Rampion HILL. VIII. t. 15.

β. Flore cæruleo, in valle de Frenieres abunde, a nobis & in valle Ormond, & circa Laufannam & Genevam lectus.

Rapuntium alopecuron, flore cæruleo DODON. p. 166.

Rapunculus spicatus cæruleus C. B. *Prodr. p. 32.*

Radix longa, cylindrica, edulis. Folia radicalia longe petiolata, cordata, margine obtuse ferrato: caulina perangusta, longe ex ellipticis lanceolata, sessilia. Bractæa floribus subtratæ lineares, angustæ. Spica longa, cylindrica, per maturitatem multo longior. Fructus bilocularis, rugosus, perforatus. Semina, ut in Campanulis, dilute spadicea, nitida. Flos corniculatus: tuba longa, cærulea, bicornis, corniculis revolutis, etiam tricornis, ut eo minus a fructu separet.

Ludit flore quadrifido, spica gemina, & foliis macula fusca notatis.

CAMPANULA a) TOURNEFORT. t. 37.

LINN. n. 219.

Fructus plerumque pyramidalis b), trilocularis c), per maturitatem, supra petiolum, tribus foraminibus d) aperitur, & semina profundit, revolutis particulis e) parietum triangularibus. Semina ovata, nitida f), ad tria receptacula g) congesta. Summus flos ex disco, quo coronatur, educit calycem quinquefidum h), & florem latum, ad Campanulæ i) modum, in fine divergentem, non perinde tamen profunde in omnibus speciebus quinquefidum k). Staminum unguis lati l): tuba trifida m). Partes divulsæ lactescunt, lacte subacri, ut tamen aliquæ edules sint.

I. FLORIBUS CONGLOMERATIS.

685. CAMPANULA caule simplici, aspero, foliis amplexicaulibus, floribus capitatis.

Trachelium αρωγοκορυμβοφυλλον RICHER.

Rapunculus sylvestris cæruleus, umbellatus THAL. ic. VIII. n. 2. BARRELIER ic. 523. n. 111.

Trachelium minus multis I. B. II. p. 800.

Campanula caule angulato simplici, floribus sessilibus, capitulo terminali LINN. I. p. 235. It.

Oeland. p. 196.

Tufty bellflower HILL. VIII. t. 6.

II. Flore albo TABERNEMONT. p. 561. BLAIR. Dec. p. 25. PLOT. *hist. of Oxfordsh. p. 152.*

III. Flore albo pleno WEINMANN.

β. Floribus per caulem sparsis C. B.

II. Albis I. R. H.

γ. *Trachelium oblongo folio alpinum* BOCCONE *mus. di piant. p. 70. t. 58. quod lucidum facit.*

Hoc in montanis Jure, supra Biennam.

Vulgo ad vias, & in collibus aridis.

Caulis simplex, etiam ramosus, erectus, subasper, pedalis. Folia radicalia longe petiolata, lingulata, ex linearibus lente lanceolata, ficca, margine minute ferrato: ad caulem lata basi sessilia, semiamplexicaulia; sub floribus in supremo caule cymbiformia, subhirsuta, subrotunda, lanceolata. Fasciculi florum duo, tres, in summis alis, & major ultimus caulem terminans. Flores sessiles. Calycis segmenta lanceolata. Flos cyaneus, non integre semiquinquefidus, subhirsutus, segmentis triangularibus, linea divisis. Ex caractere gentis fructus perforatus. Semina ovata, compressa, ex altero latere marginata.

Varietas γ. in alpebus rarior, floribus magis speciosis, majoribus.

Ad pabulum inutilem esse SCHREBER. III. *Saml. p. 20.*

686. CAM-

a) Medium folia habet iridis &c. DIOSCORID. L. IV. c. 18.

Non videtur huc facere.

b) TOURNEF. K.

c) L.H.O.

d) O.O.

e) ibid.

f) M.N.

g) L.

h) Variæ figuræ C.D.

i) A.B.

k) ibid.

l) LINNÆUS vocat nectaria.

m) Latis stigmatibus L.

H h h h

686. CAMPANULA caule simplici aspero, foliis lingulatis asperis, floribus capitatis.
Rapunculus sylvestris caeruleus, umbellatus, major THAL. ic. VIII. n. 1.
Campanula foliis Echii C. B. Prodr. p. 36. SCHEUCHZER. It. IV. p. 332.
Campanula hispida floribus sessilibus, capitulo terminali, foliis lanceolato linearibus, undulatis,
 LINN. I. p. 235. It. Oeland. p. 115.
Campanula cervicaria HILL. VIII. t. 7.
 In Helvetia rarior est. SCHEUCHZERUS ex quarto itinere retulit, locum non exprimit, neque ego unquam reperi, nisi in Germania, ubi in sylvis abundat.
 Caulis multo altior, tripedalis, non ramosus, asper. Folia ad terram petiolata, ovato lanceolata, ferrata, subtus albo tomento obducta, fere Balsamitæ, ad caulem asperima, lingulata, linearia. In summo caule, in una, aut duabus alis, certe paucis, florum fauciculi, insidentes foliis amplexicaulibus, mucronatis, venosis; eorum supremus multo major. Flores parvi & minores, quam paulo priori. Calyx ad duas tertias quinquedus. Flos tubo anguloso, hirsuto, ore quinquedus, segmentis lanceolatis, linea divisis. Ungues itaminum lati.
687. CAMPANULA caule simplici, aspero, foliis linearibus, floribus laxis, longissime spicatis.
Trachelium altissimum, foliis asperis, floribus parvis I. B. II. p. 801. bene.
Campanula hirsuta folio angusto, tenuiter serrato, floribus parvis, spicatis PLUKNET. p. 76. t. 153. f. 3.
Campanula alpina, altissima, hirsuta, parvo flore I. R. H. SEGUIER. Supplem. p. 102.
Campanula hispida, spica laxa, floribus alternis, foliis linearibus LINN. I. p. 234.
 Ego passim ex Valesia superiori retuli, circa Tavernetta, & ex inferiori, circa arcem Otdurensis, Lida, S. Pierre & Fouly. In Helvetia transalpina a Chiavenna ad Ripa. Ad lacum magnum & lacum Comensem, ad vineas.
 Plurima habet præcedentis similia, ut dubitaverim, num separari possit: puto tamen differre.
 Caulis asper, præaltus: folia ima petiolata, elliptica, ferrata consentiunt, tum caulina lingulata, subaspera, etiam superiora, quæ inter verticillos sunt florales. Flores non in aliquot & paucos verticillos; sed ab imis ad summa in omnibus alis pauci, unus, aut duo in quaque ala, folio cymbiformi excepti. Calyces & bractæ totæ hirsutæ albæ: supremus caulis angusto mucrone terminatur, non lata florum umbella.
688. CAMPANULA foliis lingulatis, asperis, floribus hirsutis, densissime spicatis.
Trachelium αλτικουραμειδοειδες RICHER. cum duabus iconibus.
Trachelium Thyrsoides CLUS. pannon. p. 688.
Cervicaria major tenuifolia THAL. p. 32. ic. IV.
Alopecurus alpinus quibusdam, Echium montanum DALECHAMP. I. B. II. p. 809.
Campanula Thyrsoides JACQUIN. obs. bot. t. 21. & vindob. n. 211. HILL. t. 7.
Campanula hispida, racemo ovato oblongo, terminali, caule simplicissimo, foliis lanceolato linearibus LINN. I. p. 235.
 In alpinis pratis lapidosis ubique: in montanis rarior, reperi tamen in monte Botrods, qua ad summum montem Dolaz ascenditur.
 Multo similior priorum, quam continuo videatur. Radix magna, lignosa; ad terram rosula sediformis foliorum asperorum, latorum, ovato lanceolatorum. Inde caulis dodrantalis, pedalis, non ramosus, totus foliis tectus floribusque: illa longe lingulata, quam prioribus longiora, toti cauli æqualia. Flores in spicam unicam terminatricem, sed longiorem, congesti, ovato cylindricam, densam, ima parte foliosam, superne nudam, florum hirsutorum, alborum, longorum, gracilium: tubæ cyanæ.

II. PETIOLIS PAUCIFLORIS & UNIFLORIS,
 EX ALIS FOLIORUM PRODEUNTIBUS.

- *689. CAMPANULA caule erecto, ramosissimo, foliis ovato lanceolatis, subtus tomentosis, petiolis multifloris, erectis. Emend. IV. n. 36.
Campanula seu Cervicaria Bononiensis flore parvo I. B. II. p. 806.
Campanula foliis lanceolatis, serratis, alternis, floris thyrsis spicato, & ad basin ramofo SEGUIER I. p. 176.
Campanula foliis ovato lanceolatis, subtus scabris, sessilibus, caule paniculato LINN. I. p. 234.
Campanula Bononiensis HILL. VIII. t. 4.

Unico

Unico loco, sed certo reperta, inter *Branson* & *Fouly*.

Radix magna, lignosa, napiformis. Caulis tripedalis & ultra, erectus, ramis plurimis ascendentibus, conjugatis, habitu *Verbasci nigri*. Folia sessilia, amplexicaulia, pene cordiformia, lanceolata, subtus albo tomento villosa, non aspera, modice peroram ferrata; similia sub floribus. Isti ad ramos pene nudos, summumque caulem, imi in petiolis erectis, brevibus, trifloris; superiores in alis sessiles, solitarii & bini, denique in spicam in superiori parte rami consentientes, numerosissimi, perexigui cæterum, colore violaceo. Calyx hirsutus, lanceolatis segmentis. Floris tubus angulosus, non integre semiquinquefidus: segmenta lanceolata, linea divisa. Ungues de more lati, filamenta hirsuta; sic tuba. Fructus fulcatus.

690. CAMPANULA foliis cordato lanceolatis, acute ferratis, hirsutis, petiolis ex alis paucifloris, calycibus hispidis.

Rapum sylvestre alterum, Cervicaria major DODON. coron. p. 31. 32.

Cervicaria major TABERNEMONT. p. 412.

& *major II.* ibid. p. 413.

Campanula caule angulato, foliis petiolatis, calycibus ciliatis, pedunculis trifidis LINN. I. p. 235.

II. Flore pleno *Bresl. Saml. ann. 1722. m. Jul.*

β. Flore albo C. B. & c.

III. Eo pleno.

γ. Monstroso, floribus & calycibus imperfectis, foliis in capitulum congestis ROSEN. obs. p. 7.

Nihil vulgatius ad sylvarum margines & in sepibus. Flore albo in subalpinis, ut in valle *Uriensi, Haselia, Valetia superioris*.

Caulis hirtus, bipedalis & ultra, nutans. Folia hirta, petiolata, oblonge cordata, hilo tamen exiguo, acuta, *Urticæ* similia; etiam semibilobata, semitrilobata. Flores nutantes ex petiolis, de alis foliorum prodeuntibus, sæpe trifloris, etiam bifloris, quinquefloris. Calycis segmenta latissima, albis pilis hispida. Flos violaceus, tubo valde patulo, intus piloso: segmenta triangularia, linea divisa, hirsuta. Reliqua ex caractere gentis.

Non amari a pecore Cl. SCHREBER.

*691. CAMPANULA foliis ovato lanceolatis ferratis, petiolis unifloris, calycibus glabris.

Campanula maxima foliis latissimis C. B. GAGNEBIN. *Act. Helvet. IV.* p. 40.

Trachelium Anglicum candidum majus I. B. II. p. 807.

Campanula pulchra, a Tossano Carolo missa I. B. II. p. 807.

Trachelium majus Belgarum LOBEL. ic. II. p. 278.

Campanula foliis ovato lanceolatis, caule simplicissimo tereti, floribus solitariis, pedunculatis, fructibus cernuis LINN. I. p. 233. 234.

Campanula latifolia HILL. VIII. t. 4.

A la Combe de Valançon, & au Cul des Prés, alibique in sylvis obscuris Cl. GAGNEBIN.

Ad lacum *Rivarium* Cl. RAMSPEK.

Caulis non ramosus n), tripedalis & ultra, angulosus, glaber. Folia ovato lanceolata, acute ferrata, breviter petiolata, hirsuta. Flores ex alis foliorum tum majorum, tum minorum, longe lanceolatorum, in petiolis folio brevioribus, unifloris, bifloris. Calyx glaber, segmentis latis triangularibus. Flos maximus, cæruleus, segmentis triangularibus, linea divisis. Fructus pondere suo petiolum cogit nutare. Stamina unguis coalescentes bene exprimit OEDERUS t. 85.

692. CAMPANULA foliis cordato lanceolatis, hirsutis, petiolis unifloris.

Rapum sylvestre quartum DODON. pempt. p. 165.

Cervicaria major sylvestris Hort. Aichstett. ord. I. t. 6. f. 1.

Campanula repens, flore minore cæruleo I. B. II. p. 816.

Campanula foliis cordato lanceolatis, caule ramoso, floribus secundis sparsis LINN. I. p. 234.

Etiam aliæ Veterum plantæ huc pertinent.

C. B. in sepibus inter *Arlesheim* & *Münchenstein*. RAJUS in segetibus circa *Genevati*. Ego circa *Roche* abunde, & imprimis *Agami*, ad *Oppidi* introitum. GAGNEBIN circa *S. Imier*.

H h h h 2

Multa

n) WILlich. obs. 47.

Multa habet similia Urticifoliae 690. folia ima longe petiolata, cordato lanceolata, ferrata; superna amplexicaulia: caulem nutantem simplicem o), aut superne tantum ramosum. Sed omnia molliora sunt. Caulis purpureus, levis, leviter subhirsutus, flores ex alis foliorum solitarii, longe petiolati, pro portione folii majores; In suprema parte caulis ab exigua folia quasi spicatus, floribus ad alterum latus converfis, in unum latus nutantibus. Fauces minus pilosae. Radix reptans, mireque serpens.

Varietatem reperit Gen. de SAUSSURE spicis foliosis.
Esculentam esse DODONÆUS. CLUS.

693. CAMPANULA caule levi, simplici, foliis glabris, ovato lanceolatis, ferratis, petiolis paucifloris. *It. II. n. 30.*

Campanula Draba minoris foliis C. B. *Prodr.* p. 36.

Campanula alpina, glabra, flore dilutissime caeruleo I. B. II. p. 806.

& *Rapunculi genus folio serrato rotundiore* C. B. II. p. 798. SCHEUCHZER. *It. I. p. 47.*

Campanula Κωνόκκαλος RICHER.

Rapunculus Teucris folio BARRELIER *ic.* 567.

Rapunculus alpinus Teucris folio, rhomboidalis BOCCONE *mus. di piant.* p. 75. t. 61.

Campanula hortensis, Rapunculi radice SCHEUCHZER. *It. VII. p. 510.* cum in alpinis supra Surenem legerit.

Campanula foliis rhomboidibus, ferratis, spica secunda LINN. I. p. 233.

Campanula rhomboidalis HILL. VIII. t. 3.

Oneside bellflower HILL. VIII. t. 4.

Flore albo circa *Geschinen*. In alpinis & submontanis pratis & sylvis perfrequens.

Radix reptans. Caulis rectus, vel nutans, levis, cubitalis, non ramosus. Folia rara, tenera, glabra, aut circumferrata, ex ovatis rhomboidea. Petioli ex foliorum alis pauciflori, aut uniflori, oblongi, aliquot unciarum, in spicam raram dispositi, ad unum latus converfi, cyanei, breviores, quam prioribus, & magis ventricoli. Calyx capillaris, qua nota facile distinguitur.

694. CAMPANULA caule simplici, foliis lingulatis, asperis, petiolis unifloris, floribus hirsutis.

Campanula foliis Anchusae, floribus oblongis C. B. SCHEUCHZER. *It. I. p. 32. It. II. p. 132. It. IV. p. 331.*

Αλτικωγλωσσοφυλλος RICHER.

Campanula foliis Echii, floribus villosis C. B. *Prodr.* p. 37. 38.

Campanula alpina asperior, foliis Echii, flore magno, villoso PLUKNET. p. 76. t. 153. f. 6. & in eadem tabula f. 4. & 5.

Campanula capsulis quinquelocularibus obtectis, caule simplicissimo unifolio, foliis lanceolatis, corollis barbatis LINN. I. p. 236. Describit JACQUIN. n. 12.

Hoary bearded bellflower HILL. t. 11.

Campanula barbata JACQUIN. *obsf.* T. II. p. 14. t. 37.

II. Flore albo SCHEUCHZER in valle *Medels* circa *Tavetsch*; ego in valle *Urfaria*, in *M. Darbon* & alibi.

Flore caeruleo in omnibus alpinis abundat, etiam humilioribus.

Radix alba, magna, lignosa. Folia ad terram multa, mediocriter scabra, lingulata, circumferrata: caulina pleraque exigua, lingulata, ovata, aspera. Caulis cubitalis, asper, non ramosus. Flores in parte superiori caulis ex longis pedunculis unifloris, etiam bifloris, aliquando longissime nutantes, in idem plerumque latus converfi. Calyx albis pilis hispida, segmentis in basi appendiculatis. Flos magnus, dilute caeruleus, faucibus villosis. Fructus quinquangularis, quinque obscuris fo-
veis inscriptus, & bis tot jugis, caeterum trilocularis, placentis bifidis.

β. Varietas uniflora.

Habet C. B. *Prodr.* p. 31. ALLIONE tab. 6. p. 36.

Ex alpinis J. GESNER. GAGNEBIN & ego in *Lioson*, in *Col de Ferry*, *Prapioz*.

Caulis vix quatuor unciarum, non ramosus. Flos unicus, grandis, calyce perinde appendiculato. Folia ad radicem latiora, ad caulem perexigua.

*695. CAMPANULA foliis ellipticis hirsutis, petiolis alaribus unifloris, floribus glabris. †

Trachelium alpinum CLUS. p. CLXXI.

Campanula caule simplici, pedunculis unifloris, axillaribus, diphyllis JACQUIN. *obsf.* 12.

A Cl.

*) WILlich. *obsf.* 47.

A Cl. viro accepi, & passim inter meas haberi, ex M. Scheidek aliisque alpinis. Valde præcedenti similis, foliis radicalibus ellipticis, obtusis, subhirsutis, caulinis ligulatis. Caulis vix dodrantalis, tamen multiflorus, alio habitu, ramoso & conferto, levis cæterum, qua nota a priori differt, ex singulis alis petiolum proferens, duobus angustis foliis adpersum, uniflorum. Flos nutans, brevior, quam Anchusifoliæ, amplius & undique glaber, dilute cæruleus. Calyx basi cyaneus, quinque calcaribus obscurioribus, cæterum perinde pilosus, segmentis triangularibus.

*696. CAMPANULA uniflora, foliis radicalibus ovatis, integerrimis ALLIONE Specim. p. 35 t. 5. f. 1. Emend. I. n. 161.

Campanula caule simplici, folioso, uniflora, foliis radicalibus rotundis, caulinis ellipticis, sessilibus.

Campanula caule uniflora LINN. Flor. Lapon. p. 81. t. 9. f. 5. 6. Corolla calycem æquante Spec. I. p. 231. GORTER. Ingr. p. 33.

Campanula Cenisia HILL. t. 13. & *uniflora* EJ.

Polygala ορειβαμαλος RICHER.

Annon ic. GESNERI en. 96?

Passim in alpium editioribus saxosis. Circa rupes glaciales *les Martinets*, à la *Varaz*, *Serin*, *Fouly*.

Folia rosulam ad terram faciunt, fere ut *Gentiana hippion* β. foliorum glabrorum, subrotundorum. Ejusdem rosulas eadem, & multiceps, radix multas generat. Caulis debilis, non ramosus, trientalis, foliosus, foliis lingulatis, subhirsutis, sessilibus. Calyx hirsutus, albis pilis notatus, ipse absque appendicibus, segmentis latis, triangularibus, plerumque cyaneis. Flos cæruleus.

III. FLORIBUS LONGE PETIOLATIS, IN RARISSIMAS SPICAS DIGESTIS.

697. CAMPANULA foliis radicalibus ovatis, caulinis linearibus, petiolis longissimis paucifloris.

Campanula media DODON. *cereal.* p. 37.

Rapunculus campanulatus neri folius III. THAL. & omnes reliqui.

Rapunculus nemorosus II. TABERNÆM. p. 411.

An *Rapunculus*, seu *Erinus magno flore* COLUMN. *Ephr.* II. p. 23. 24. videtur.

Campanula foliis radicalibus, obovatis, caulinis lanceolato linearibus, subserratis, sessilibus, remotis LINN. I. p. 232.

Flore albo Hort. Aichstett. &c. p. 116. im *Falstein*.

Linear bellflower HILL. VIII. t. 2.

Circa *Basileam*, *Aquilejam*, *Echarpigny*, & in agro *Aventico* ubique; tum circa *Genevam* & *Neocomum*, *Gorgier*, inter *Sonceboz* & *Biennam*, ad oras nemorum.

Radix Napi similis, edulis. Caulis rectissimus, cubitalis & altior, non ramosus, angulosus, cum tota planta glaber. Folia radicalia petiolata, ovata, ferrata, caulina sessilia, non decurrentia, angusta, longissima, obiter ferrata. Flores in spicam raram, ex petiolis longissimis, etiam semipedalibus, unifloris, aut bifloris, stipulatis. Magnus ille, brevis, late campaniformis, saturate cæruleus, segmentis brevibus, modice acuminatis. Calycis segmenta lanceolata, glabra. Antennæ tubæ prælongæ. Dentem viridem ad basin cujusque lacinie calycis LINNÆUS addit p).

*698. CAMPANULA caule brachiato, foliis lanceolato linearibus, glabris, petiolis paucifloris nudis Emend. I. n. 157.

Campanula esculentæ facie, ramis & floribus patulis DILLEN. Hort. Elth. p. 58. t. 58.

Campanula foliis striatis, radicalibus, lanceolato ovalibus, panicula patula LINN. I. p. 232.

Diffuse bellflower HILL. VIII. t. 1.

In descensu montis *Gottbard* versus *Pontem Diaboli* legi.

Folia radicalia petiolata, ovata, caulina prima sessilia, ovato lanceolata, sed pleraque longe lanceolata, fere ut in *Melampyro latifolio*. Ora paulum ferrata. Caulis asper, angulosus, cubitalis, ad magnos angulos ramosus, ramos edit paucifloros, foliis paucis & exiguis. Calyx segmentis triangulis, latiusculis, lanceolatis ab esculentæ differt: flores cyanei, majores quam esculentæ.

p) Flor. Suec. II, p. 66.

699. CAM-

699. CAMPANULA foliis ellipticis, ferratis, subhirsutis, caule aspero, floribus paniculatis.

Rapum sylvestre FUCHS. p. 214.

Campanula παρομοιωσις RICHER.

Erinus Nicandri COLUMN. *Ecphr.* p. 225.

Campanula foliis undulatis, radicalibus lanceolata ovalibus, panicula coarctata LINN. I. p. 232.

β. Flore albo COLUMN. &c.

Nobis ad vias, sepēs, sylvarum oras vulgo provenit, neque raro albo flore.

Radix alba, Napiformis, non magna, nostratibus primo vere magna copia inter olera in cibo est. Caulis cubitalis, etiam multo altior, asper, angulosus, brachiatus, superne pene absque foliis. Folia radicalia mollia, hirsuta, ora contracta & undulata, longe cæterum ex linearibus lanceolata, sed obtuse: ad caulem ferrata, pene glabra, acutiora. Flores in longis petiolis, unifloris, bifloris, trifloris, raras, aphyllas series potius, quam spicas efficiunt. Calycis segmenta perangusta, paulo flore breviora. Ille pene ad dimidias incisus, dilute purpureus, laciniis acutis.

Radix dicitur lac augere, quod non dissentit, cum farinosa sit, blandique saporis.

700. CAMPANULA caule simplici, foliis subhirsutis, linearibus, petiolis unifloris *It. Helvet. II. n. LXII.*

Campanula alpina linifolia, cærulea C. B. *Prodr.* p. 34. MAGNOL. *Botanic. Monspel.* p. 291. cum icone.

Campanula linifolia rara, cærulea L. B. II. p. 797.

Campanula alpina, minima, foliis Linariae. ad caulem stipatis BOCCONE t. 103.

Campanula montana minor angustifolia BARRELIER. ic. 457.

In valle Urfaria: in montibus Aquilejensibus.

Radix lignosa, multicaulis. Folia radicalia subrotunda, subaspera, ferrata: caules hirsuti, sic folia caulina, quorum prima ferrata sunt, pleraque Linum figura referunt. Flores in petiolis uncialibus, unifloris, hirsutis, calyce villosus, lanceolato, campanula ampla, brevi, cyanea. Etiam calvescit.

A sequente non maxime differt, ut LINNÆUS etiam conjunxerit, & dudum ANT. MAGNOL.

701. CAMPANULA foliis ferratis, radicalibus cordatis, caulinis lanceolatis.

Campanula minor alpina rotundioribus imis foliis DODON. p. 167.

Rapunculus sylvestris minor TABERNÆM. p. 409.

& *Rapunculus sylvestris flore ex purpureo candido* EJUSDEM p. 410.

Campanula minor rotundifolia vulgaris C. B.

Icon OEDERI t. 189.

Various bellflower HILL. VIII. t. 1.

Vulgo in muris & ad vias.

Folia radicalia petiolata, breviter cordata, aut reniformia, tenera, circumferrata. Caulis ex una radice multi, pedales, sed etiam alti, tripedales & ultra. Folia caulina linearia, absque dentibus. Flores in petiolis longis, unifloris, bifloris, trifloris, laxa quasi umbella aphylla, ramosum caulem terminant. Calycis segmenta perangusta, longe capillaria. Campanula brevis, cyanea. Tota planta cum foliis & flore nitida.

Dare pigmentum cæruleum LINN. *plant. tinctor.* p. 14.

702. CAMPANULA foliis radicalibus cordatis, ferratis, caulinis linearibus.

Campanula alpina rotundifolia minor C. B. *Prodr.* p. 34.

Campanula rotundifolia minima C. B. *Prodr.* SEGUIER. *Supplem.* p. 105. qui a minori distinguit.

Campanula alpina linifolia cærulea, flore unico pentagono grandi, in summo caulicido SCHEUCHZER. *It. VI.* p. 454. f. 4.

Campanula parva rotundifolia, flore cæruleo pentagono grandi EJUSDEM *It. II.* p. 131.

In alpidibus frequens: flore albo passim SCHEUCHZER: flore cæruleo in planitiem descendit, ut in Insulas Arolæ supra Bernam.

Pleraque habet prioris, differt tamen foliis firmioribus, nitidioribus, caulinis latioribus, ferratis, primis rhomboideis, reliquis ellipticis, acutis, radicalibus, etiam angustius dentatis.

LINNÆUS tres plantas ultimas conjungit cum nomine *Campanula foliis radicalibus, reniformibus, caulinis linearibus* I. p. 232. Ex notis vero, quas diximus, nostra facile distinguitur, & suas ferras alpina tenet, etiam quando in planitiem descendit.

IV. FLORIBUS PERBREVIBUS.

FRUCTU LONGIORI.

703. CAMPANULA caule procumbente, fructibus prismaticis, floribus rotatis, longissime petiolatis, foliariis.

CRAMER. *ic. lign.* 76.

Campanula arvensis minima DODON. *coron.* p. 38. *pent.* p. 168.

Campanula caule ramosissimo diffuso, foliis oblongis, subcrenatis, calycibus solitariis, corolla longioribus, capsulis prismaticis LINN. I. p. 238.

Venus bellflower HILL. VIII. t. 8.

Passim in fegetibus.

Ægre Campanulæ nomen tuetur. Caulis tener, quadrangularis, diffusus, ab imis ad maximos angulos ramosus. Folia sessilia, ovata, sine latiori, obtuso, ora undulata, obiter ferrata. Flores ex alis foliorum erecti, in petiolis unifloris, praelongis. Fructus, quam aliis campanulis longior, angustior, prismaticus, triquetrus. Calycis segmenta lanceolata, floris longitudine a). Flos omnino rotatus, patulus, purpureus, adeo profunde quinquefidus, ut segmenta vix cohæreant, segmentis ovatis. Ungues staminum non conjuncti in circulum tubæ circumdatum, filamentis brevissimis. Vere aliud a Campanula genus. Semine convenit ovato, nitido b).

704. CAMPANULA caule erecto, fructibus prismaticis, floribus rotatis, sessilibus, congestis.

Onobrychis altera Belgarum, & Dodonei LOBEL. p. 418.

Pentagonion, Viola pentagonia TABERNÆMONT. p. 316.

II. Varietas minor. *Campanula arvensis minima erecta* Hist. Oxon. II. p. 456.

Campanula caule basi subramoso, striato, foliis oblongis, crenatis, calycibus aggregatis, corollæ longioribus, capsulis prismaticis LINN. I. p. 239.

Bright eyed bellflower HILL. VIII. t. 8.

In sepibus, & inter fegetes, locis macilentis, nobis vulgatio.

Caulis utique erectus, aut simplex, aut ramos ad basin emittens, floribus sessilibus, ternis, quaternis, similibus, sed non raro abortantibus, ut femina quidem maturascant: flos tamen nullus adpareat, ut in portula. Calyx latus, pene ovato lanceolatus c).

PIMPINELLA TOURNEFORT.

SANGUISORBA LINN. n. 146.

& POTERIUM LINN. n. 1069.

Sexu distant, & staminibus, sed reliquis notis nimis consentiunt. Nomina TOURNEFORTII, etiam in officinis recepta, sollicitari non probo.

Calyx bifolius, trifolius, ficus, longitudine fructui æquali. Flos fructui impositus; profundissime divisus, in quatuor segmenta patula fissus. Fructus ex ovato quadratus, quatuor percursus alis eminentibus, inter eas asper, coronatus circulo, ex quo flos & stamina. Intus in duobus loculis d) totidem femina acuminata continet, hinc gibba, inde plana. Hæc in omnibus: sed in priori specie stamina quatuor; tuba unica, simplex, ornamento plumoso. In altera flores omnino trium sunt sexuum, mares, feminei, androgyni; stamina plurima e), ad quinquaginta; tubæ duæ; ornamento plumoso f).

705. PIMPINELLA tetrastemon, spica brevi.

Sanguisorba major FUCHS. p. 785.

Pimpinella seu Sanguisorba major MATTHIOL. p. 1033.

Pimpinella sylvestris seu Sanguisorba major DODON. p. 105.

Pimpinella spica brevi rubra MORIS *Umbell.* p. 57. qui suæ sedi restituit.

Icon OEDERI t. 97.

Sanguisorba spicis ovatis LINN. I. p. 169.

Varietates habet MICHELI *Hort. Florent.* p. 73.

IIII 2

In

a) Etiam SEQUIER. *Suppl.* p. 107.

b) HOOKE *microscop.* obs. 28.

c) Conf. ad hoc discrimen WILlich. *obs.* p. 50. SEQUIER *Suppl.* p. 107.

d) TOURNEF. D. E.

e) IDEM A.

f) IDEM B. MALPIGHI *ic.* 190.

In pratis udis g) abunde.

Caulis, quam sequenti, altior, tripedalis, erectus, non valde ramosus. Folia petiolata, pinnata, parium ad sex, in univcrsum cordata, sed acute ferrata, firma & sicca. Florales spicæ ramos terminantes, breves, densissimæ. Calyx bifidus: petala juniora alba, linea spadicea distincta: adulta tota sanguinei coloris obscuri. Tuba unica, crassa, petala ovata, brevissime conjuncta.

706. PIMPINELLA polystemon.

Sanguisorba minor TABERNÆM. p. 110.

Pimpinella, seu *Sanguisorba minor* MATTHIOL. p. 1034.

Pimpinella BLAKWELL. t. 413.

Sideritis secunda Dioscoridis COLUMN. *Ephraf. I.* p. 124. sqq.

Pimpinella spica brevi, minor & hirsuta MORISON l. c.

Hæc in pratis ficcis & aggeribus.

Caulis humilior, pedalis & cubitalis. Folia prioris, pinnarum sedecim, nervo hirsuto, aliquando profundius divisa. Flores juniores virides, adulti purpurei, in eadem spica alii hermaphroditici; alii majores masculi cum fructus tantum initiis; alii feminini minores, fructu præditi, absque staminibus. Stamina ad quinquaginta; tubæ duæ.

Vires sunt leviter vulnerariæ, adstringentes h). Datur ad dysenteriam, hæmorrhagias, mictionem cruentam. In vernis infusis vinosis regnat, grato sapore. Ad morsum canis rabidi, extus post cucurbitam admotam adhibitum, vulnerique impositum, decocto per novem dies, ad uncias septem sumto, prodesse *Hermanno Heyden* i) crederem, nisi a *Palmario* haberet.

Princeps usus est ad fœni abundantiam præstandam, eo enim fine maxima copia in Anglia feritur k). Majorem speciem armentis non gratam esse lego; puto, quod durior sit l).

An hæc *Pimpinella*, cujus sal fixus sulfure inquinatur m).

SAMOLUS TOURNEFORT. t. 60.

LINN. n. 222.

Calyx campaniformis n), pene ad tertiam partem quinquefidus, segmentis lanceolatis. Flos ex brevi tubo o) in quinque ovata, plana, segmenta paulum emarginata p) fissus. In intervallis segmentorum exeunt quinque laciniæ acutæ q), minimæ, stamine in imo tubo, antheris ad tubam conflexis. Tuba brevis, filiformis. Fructus in imo calyce, mobili hemisphærio r) coronatus, unilocularis, quinquevalvis s). Placenta tuberculosa, subrotunda: circa eam numerosa semina t).

707. SAMOLUS.

lc. GESNERI lign. 116.

Anagallis aquatica tertia LOBEL. *ic.* p.

Anagallis aquatica altera LOBEL. LUGDUN. p. 1090.

Samolus LINN. I. p. 243.

lc. OEDERI t. 198.

Longleaved Brookweed HILL. VIII. t. 18.

In fossis circa *Vervay* Gubernii *Aquilejensis* *Emend. III.* n. 213.

Radix fibrosa: caulis erectus foliosus, etiam ramosus, pedalis, cubitalis. Flores albi in spicam raram, quales est in Cruciferis. Folia petiolata, ovata, obtusa, glaberrima *Beccabungæ*. Calyx valde similis *Aretiæ* 621. uti totus character ad *Aretias* accedit.

Glauca, ut marina planta, nondum in Helvetia reperta est.

ISOSTE

g) *Cur ficcioribus* LINNÆUS.

h) LOBEL. *advers.* p. 320.

i) *Discours* p. 70.

k) *Mus. rustic.* I. p. 231.

l) SCHREBER. III. *Saml.* p. 74. 75.

m) GMELIN. *Comm. Petrop.* V. p. 287.

n) TOURNEF. D.

o) B.

p) A. A. OEDER.

q) Habet etiam OEDER.

r) OEDER. anulum pingit.

s) TOURNEF. E. F.

t) G.

I S O S T E M O N U M O R D O V I I I .

S T E L L A T Æ B O E R H A A V I I p. 147.

L I N N Æ I n. XLVII. O E D E R I p. 289.

Semina duo conjuncta, quibus unicus flos insidet, monopetalos, plerumque quadrifidus; tamen etiam trifidus, quinquefidus, sexfidus, segmentis triangularibus, tubo variæ longitudinis. Stamina eodem numero, quo segmenta floris. Tuba unica a), profunde bifida. Intercedunt flores masculi. Omnibus etiam caulis est quadrangularis: folia radiorum specie ei circumnata, quaterna & plura.

Vires omnibus ficcæ & adstringentes: plerisque etiam radices rubro colore tingunt b).

R U B I A c) T O U R N E F O R T H I t. 38.

L I N N. n. 127.

Flos campanulatus d) Segmenta plerumque quina e) etiam sena, raro quaterna. Fructus major; unica f), aut duabus g) baccis fit; semine h) pulpa i) tecto.

708. RUBIA foliis ellipticis, asperis, quinis, senisque.

Rubia sylvestris aspera MORISON. III. p. 326. *Ravennas* ZANONI p. 145. 192.

Rubia foliis subsenis LINN. I. p. 158.

Wild Madder PETIVER. herb. britan. t. 30.

Icon ARDUINI t. 9.

Num eadem cum fativa sit tanto molliori, & annua, nunc non definivero. Minor tota est, etiam radice ARDUINI p. 53.

Sponte nascitur in Valelia circa *Leucam*, versus pontem Rhodani, circa *Sedunum*, *Gonthey*; à la *Porte du Sex*. In pago *Yvorne* prope pontem, paulo superius in lapidosis. Circa *Spiez*.

Radix magna, rubra, succulenta, enormiter reptans & multiceps. Caulis ramosissimus, etiam bicubitalis, angulosus, angulis ferratis. Folia quina k), etiam sena, superne quaterna, elliptica, nitentia, margine & nervo ferrato, aspero. Flores flavi, in ramis ramosis divaricatis, ex alis foliorum. Bacca nigra, ex duabus coalita.

Radix nostræ Rubiæ siccata pulcherrime tota & undique rubet, neque puncto nigro vitatur, quod in media fere medulla Rubiæ *Zeelandicæ* est, & colorem corrumpit. Quare nostra omnium ad opera tinctoria pulcherrima est, ut *Smyrneni* illi *Lizari* dictæ non cedat.

Vis in ea acida, adstringens, sed penetrabilis. Infusum aquosum nauseosum, subacidum l): extractum debili odore balsamico m), sapore falso, paulum adstringente. Tinctura, quæ spiritu vini paratur, rubra n) est; & extractum austerum o). In medio radix particulas resinosas habet p). Habetur, cum tota classe, pro planta vulneraria: quæ etiam menses cieat q) & lotium r). Ad splenis vitia olim laudabatur s), & in icterico decocto SYDENHAMI locum suum tenet. Videtur enim vi penetrabili excellere, quæ urinam rubro colore tingat t), etiam manu retenta v), & lac vaccarum x), quæ ejus foliis pastæ sunt, quas amant y).

Deinde per experimenta casu facta z), ossa animalium rubro colore imbuunt, quæ quidem pericula nuper a multis, etiam a me iterata sunt, & descripta a).

Quare

a) Ita LINNÆUS.

b) GUETTARD. *hist. de l'Acad.* ann. 1747. p. 57. Etiam species Galliæ est quadrifolia, qua præcipue ruber color in *Indostania* nititur L. POYRE *Lettres édifiantes & curieuses* Rec. XXVII. p. 416.

c) *Erythrodanum* Rubia, cujus radice tinguntur lanæ & pelles DIOSCORID. L. III. c. 143. PLIN. L. XXIV. p. 16. L. XIX. p. 161. Spinoso caule geniculato, apertine non dissimili, robustiori, quinis per intervalla circa articulos stellatim decussatis foliis, semine rotundo, vitidi, inde rubro, denique nigro; radice longa, rubra PLIN. L. XX. p. 161. DIOSCORID. ib. *Erythrodanum* folio *Hederæ* rotundiori, caule gramineo THEOPHRAST. L. IX. c. 14. Spontanea altera, alia feritur DIOSC.

d) TOURNEF. C.

e) A. D.

f) E.

g) F.

h) H. I.

i) MALPIGHI f. 282.

k) PLIN; SAUVAGRS.

l) STEINMEYER. *diff.*

m) CARTHEUSER. *mat. med. post.* p. 405.

n) *ibid.*

o) STEINMEYER. *amarum.*

p) WURBAIN. *de Rubia.*

q) PLIN. L. XXIV. l. c. THEOPHRAST. l. c. RHAZE ad MANSOR. III. c. 44.

r) PLIN. *ibid.* RHAZE.

s) MARCELLUS p. 165.

t) BOD. a STAFFE. p. 1114. *Oecon. Nachr.* IV. p. 873.

v) CARDAN. *subtil.* p. 517. *exerc.* 18.

x) STEEV. *de vita plant.* YOUNG. *de lacte* p. 56. *Musf. rust.* I. p. 151. Non perinde lac canum YOUNG p. 53. Bucyrum inde flavum *Musf. rust.* l. c.

y) *Musf. rust.* l. c.

z) BELCHIER *Philos. Transact.* Conf. si placet, *Elem.*

Physiol. L. XXIX. p. 327.

a) *Form. off.* P. I.

K k k k

Quare creditum est, ad ossium mala valere, ad quæ ejus vis adeo integra perveniat, folius inter omnes plantas *b)*, quas tentavi. Ad rachitidem ergo laudatur, quando ossa emolliuntur, sive tincturam adhiberi placeat *c)*, sive decoctum, etiam experimentis adductis, in quibus eminentiæ morbosæ ossium a rubiæ usu evanuerunt, quæ tangi poterant *d)*.

Et tamen dubitant alii. Columbæ certe pilas Rubiæ sæpe vomitu rejiciunt *e)*, & ex eo victu emaciantur, & omnia etiam animalia ex ejus usu contabescunt & intereunt, nisi victu mutato valetudo reddatur *f)*. Quare hæc videntur iteratis egere periculis.

Colorem præstat constantem; vulgaris quidem sativa obscuriorem; spontanea, & Indica etiam potissimum, vividior. Filum enim & gossypium a Turcis ipsa hac spontanea *g)* Rubia pulchro colore imbuuntur. Neque ad ea opera necesse est artificiose ficcare *h)*, cum etiam virides radices pulchre tingant, quod quidem nostrorum artificum experimentis nunc plane confirmatum est. Cum alcali color *i)* elevatur, cum acore fit obscurior.

Inter omnes plantas, quas ager fert, nulla suam dominum magis ditat *k)*. Quare ejus cultus, in Silesia hætenus conservatus *l)*, in Insulis Seelandiæ frequentissimus, nunc maximis encomiis celebratur *m)*, & universæ Europæ commendatur, in Anglia *n)* potissimum, & in Gallia *o)*; sed neque nostratibus negligitur, imprimis a Cl. TSCHIFFELIO nuper susceptus *p)*, optimo quidem cum successu. Plurimo equidem fimo indiget, & scarabæorum majalium vermibus obnoxia est. Maximum tamen etiam cum his incommodis foenus reddit.

Sativa plura folia habet, & molliora, vitamque biennem. Eam delineat MILLER l. c. Du HAMEL in proprio libello, BLAKWELL. t. 326. & olim DODONÆUS.

GALIUM LINN. n. 125.

& VALANTIA LINN. n. 1151.

GALLIUM TOURNEFORT t. 39.

& CRUCIATA TOURNEFORT. t. 39.

& APARINE TOURNEF. t. 39.

Nullos limites reperio, neque inter Cruciatam & Gallium; nam etiam in Umbelliferis plantis vulgo flores *q)* mares inter feminas admiscuntur; neque inter Aparinen & Galium, cum asperitatis in femine multi gradus sint, & sensim eadem exalvescant. Ergo character est in fructu sicco, & flore brevius campanulato *r)*.

I. FLORE LUTEO.

709. GALIUM foliis quaternis hirsutis, petiolis octifloris.

Cruciata DODON. purg. p. 107. BLAKWELL. t. 76.

Broad leaved Crosswort HILL. VII. t. 24.

Valantia floribus masculis quadrifidis, pedunculis diphyllis LINN. II. p. 1491.

Nihil vulgatius ad vias.

Caulis ad terram reptans, inde erigitur, idemque cum tota planta hirsutus est, sed tener. Folia trinervia, ex ovatis obtuse lanceolata, quaterna. Petioli floriferi ramosi, octiflori, ex alis foliorum plurimi *s)*, foliis breviores. Flores sæpe mares, androgyni *t)* se immiscunt, tum androgyni, sed quinquefidi. Capsula rugosa. Semen rotundum. Tuba unica, duobus globulis terminata.

Rubro colore tingit *v)*.

Pro vulneraria habetur, quæ ad hernias etiam utilis fit, ob vim adstringentem.

710. GA-

b) Du HAMEL mem. de l'Acad. 1739. p. 17.

c) RÖSNER. nouvell. circa last. efficac. p. 27.

d) IDEM p. 28.

e) STEINMEYER. de Rubia p. 18.

f) LORSECKE obs. p. 45. 46.

g) Lesgi Rubiam vendunt HANAWAY Itin. I. p. 276.

h) Du HAMEL Agricult. II. p. 408. Mem. de la Société de Rouen ann. 1763.

i) WURFRAIN.

k) MILLER. in propr. lib.

l) De Rubia Germanica conf. æcon. fama T. VIII. de Silesiaca Bresl. Saml. 1718. p. 932.

m) Jam SCALIGER. exerc. 172.

n) SWITZER. July p. 153. & BRADLEY anc. husbandry p. 226.

o) Memoir. de Rouen. Du HAMEL in proprio libello.

p) Cultus describitur in æcon. Nachr. IV. p. 870. STEINMEYER.

q) Ex nimia copia florum BOEHMER. flor. p. 4.

r) TOURNEF. A.A. Nullam LINN. sed in nonnullis tubus notabilis est.

s) Abortivos vocat FABRICIUS p. 37.

t) Quadrifidi LINN.

v) STEINMEYER. p. 20. 21.

710. GALIUM x) foliis linearibus perangustis, octonis, racemis multifloris spicatis.

Gallium DODON. *purg.* p. 103. *pempt.* p. 355. BLAKWELL. t. 435.*Gallium* foliis octonis, linearibus, sulcatis, ramis floriferis brevibus LINN. I. p. 155.

Golden bedflower. HILL. VII. t. 21.

Gallium CAMERAR. *epit.* p. 868.*Gallium* luteum MILLER. t. 129.

β. Varietas monstrosa ROSEN. p. 4. 5.

γ. Simillima planta, sed hirsuto femine, foliis senis, ex Russia habetur *Enum. Hort. Götting.* p. 188.

In arvis ficcis & ad vias abunde.

Caulis erectus, quadrangulus, ramosus, pedalis & altior. Folia fere octona, fragilia, sicca, valde angusta, acuta, sæpe reflexa. Rami floriferi ex foliorum alis, spicati, erecti, multiflori, in summa planta in spicam continuantur. Flores exiles, rotati, lutei, etiam quinquefidi. Semen breviter reniforme, rugosum.

Suus quasi odor floris, neque ingratus est.

Admixtum lac separat y), caseumque dejicit, ut etiam ad optimos z) caseos Ibernici Gallio potissimum utantur. Ad ignem subito stillat a) liquorem acidum, etiam absque additamento: ficit, adstringit, vulnera sanat, & impetigines b), & ad Epilepsiam in Gallia & Catalaunia c) vulgo adhibetur. Coma florifera ad morbos hystericos d) commendatur.

Pecori gratum est e).

Radix rubro ut Rubia colore tingit, etiam ossa, & herba cum laneo filo & alumine macerata luteum dat colorem. Eo tingunt Islandi, luteo pariter colore.

II. FLORE ALBO AUT RUBELLO.

I. SEMINE LEVI.

711. GALIUM foliis octonis, ellipticis, caule anguloso

Spreading bedstraw. HILL. VII. t. 21.*Mollugo vulgaris herbariorum*, *Gallium album quorundam* LOBEL. ic. p. 802.*Gallium album latifolium* BLAKWELL. t. 168. quod ad iconem.*Gallium* foliis octonis, ovato linearibus, subserratis, patentissimis, mucronatis, caule flaccido, ramis patentibus LINN. p. 155.

Ad sepes & in pratis, quæ nonnunquam solum occupat; non ingratum pecori.

Caulis fragilis, tripedalis, quadrangularis, alis elevatis, sub foliosis verticillis tumidus. Folia octona, elliptica, ortu angustiori; inde latiora, subito in mucronem contracta, superne acutiora, glabra. Ex alis foliorum rami floriferi ramosissimi, in summa planta spicati efficiunt paniculam: Albi cæterum sunt & parvi, tuba profunde divisa.

Rubro colore tingit f), etiam magis, quam Rubia; sed radices habet exiguas g).

Odoratum est.

In alpinis varietas hujus speciei sæpe humillima nascitur, vix quatuor, aut sex unciarum.

Ex paniculis tamen, & majoribus floribus adfinitatem agnosceas.

712. GALIUM caule terete, foliis octonis, ellipticis.

Mollugo DODON. *purg.* p. 161. CLUS. *pannon.* p. 685. quod ad iconem.*Rubia sylvatica levis* L. B. III. p. 716.*Gallium* foliis octonis levibus, subtus scabris, floralibus binis, pedunculis capillaribus, caule levi LINN. I. p. 155.β. Angustiori folio *Mendrisii*.Vulgo in nemoribus Helvetiæ. Bernæ am *Belpberg*, in sylva versus *Pontem novum*.

Caulis, ut tota planta, subglaucus, firmior, teres, brachiatus, ramosissimus; sub foliis etiam magis tumidus, quam paulo prior, levis tamen, oris & nervo utrinque subasperis. Folia octona, lata, elliptica, mucrone arguto, ad ramos superiores paulum

K k k k 2

lum

x) Galion ramulum foliumque habet aparinæ simillimum, caulem rectum, florem in cacumine luteum tenuem, densum, copiosum, odoratum.

y) THELKELD. Negat cogere FLOYER.

z) DIOSCORIDES.

a) FLOYER. *pharmacob.* p. 130. BORRICH. *Ad. Hafn.* l. p. 69.b) GESNER. *epist.* p. 70.

c) CHOMEL.

d) LINN. *Cens. med. offic.* p. 20.e) SCHREBER. III. *Saml.* p. 33.

f) STEINMEYER.

g) LINDER. *Färgkonst* p. 35.

lum binata: nervus & margo aliquando subhirsuti. Rami ramosi, diffusi, demum paniculas floriferas gerunt, ut semper duo folia divisioni subint. Flores albi, campaniformes, non perinde exigui, odorati. Semen rugosum rotundius, quam reniforme.

Pro *Asperula odorata* in officinis venditur *b)*, non bene. Radix pulcherrimum rubrum colorem dat *i)*.

713. GALIUM caule subaspero, foliis senis, elliptico lanceolatis, aristatis.

Gallium aquaticum flore albo BARRELIER. ic. 82.

In oris stagnorum, & pratis udis. Etiam in alpes adscendit, *Audon*, & *Ormont des-fus*. Basileæ passim, circa *Augst*, *Bottmingen*, *Friedlingen*, *Michelfelden*.

Caulis erectus & procumbens, pedalis, cubitalis, angulosus, ramosus, minus certis diaphragmatibus. Folia aristata, sena, septena, lanceolata, latiora, quam in *Gallio* minori. Petioli floriferi longi, capillares, ramosi, pauciflori, dispositi. Flos albus, roseo tinctus colore, tubo brevissimo, major quam 718. Dubium superest num vere differat.

*714. GALIUM caule recto, foliis octonis, subtus canaliculatis, petiolis multifloris, umbellatis. Addend. ad *Enum. Helvet.*

Rubia montana angustifolia C. B. Prodr. p. 145.

Gallium montanum altissimum, foliis angustis, albicantibus RUPP. p. 5.

Gallium foliis subquaternis linearibus levibus, caule debili, scabro, seminibus glabris LINN. I. p. 155. sed nomen a nostra longe recedit.

Passim nunc in Helvetia lecta, dudum ab optimo B. STÆHELINO ad summas rupes castelli *Istein*; deinde a nobis, & a Gen. de SAUSSURE circa Genevam, *au Creux de Genthoud, près de la maison* LULLIN.

Ex radice caulis erigitur, tripedalis, teres, multo quam prioribus firmior, hinc erectus, sub foliis intumescens, parum ramosus. Folia octona, sursum rigentia, angusta, subtus cava & glauca, arista brevi, superne acutiora, & sub floribus ovato lanceolata, arguta. Petioli floriferi ramosi, multiflori, terminantur in speciem convexæ umbellæ. Flos ex grandioribus hujus generis, albus, campaniformis, semiquadrifidus. Petiolus sub seminibus intumescit.

715. GALIUM caule anguloso, foliis senis, subasperis, aristatis. †

Gallium album minus VAILLANT.

Gallium album minimum *σπανιοσπερμον* BARRELIER. ic. 57.

Mollugo montana minor *Gallio albo similis* Hist. Oxon. III. p. 331. RAL.

β. Flore subrubello a me circa *Gestinen* lecta.

Rubeola saxatilis alpina, tenui folio, floribus incarnatis SCHEUCHZER. It. II. p. 140.

γ. *Rubeola saxatilis alpina* BOCCONE t. 101.

& *Rubeola alpina saxatilis tenuifolia* EJUSDEM p. 145. SCHEUCHZER. It. II. p. 140.

Gallium saxatile minimum supinum & *pumilum* JUSSIEU *Memoir. de l'Acad. ann. 1714.* p. 378. ut videtur.

δ. *Gallium album supinum, multicaule, angustifolium, polyspermum* RUPP. in *posth.* & in *nostra edit.* p. 4.

Nihil frequentius ad vias, in arvis, in lapidosis; adscendit in alpes, & tunc habitu humiliori repit.

Caules prostrati, diffusi, inferne hirti, in summa planta leviores, quadranguli, alis eminentibus, fragiles, vix sulcati. Folia a senis ad novem, angusta, linearia, ut paulum latefcant, & in aristam terminentur longiorem, quam in aliis adfinibus: inferiora subaspera, margine ciliato, superiora glabra, aliquando omnia hirsuta. Petioli ex alis foliorum parum foliosi, ramosi, teneri, bifidi & trifidi, efficiunt umbellas laxas, tum alares, tum caulem terminantes paniculas. Flores albi tubo brevissimo. Semina minuta, rotunda, fissa, tamquam hilo incisa. Tuba profundissime resecta.

716. GALIUM foliis octonis, obtusis, supremis lanceolatis, floribus in summa planta fasciculatis.

Gallium saxatile glauco folio BOCCONE *mus. di piant. t. 116.*

Gallium foliis verticillatis linearibus, pedunculis dichotomis, summo caule floriferis, caule levi, LINN. p. 156.

b) KORONZAJ *pharmac.*

i) ARDUINI *mem. I. p. 55.*

Circa

Circa Genevam Cl. LE CLERC.

Valde simile prioris, caule recto, foliis verticillatis, octonis, glaucis, crassioribus, brevius aristatis, supernis paucioribus, latis, ovato lanceolatis. Summus caulis & rami ramosi, fasciculos gerunt erectos, florum quadruplo majorum, quam in 715.

717. GALIUM folio decumbente ramosissimo, foliis quinis, subrotundis, lanceolatis, aristatis, petiolis ramosis.

Gallium album supinum multicaule DILLEN. ex fide exempli, ab ipso Cl. viro missi.

An *Aspergula obovata* RICHER.

In sylva Hercynia abundat, sed etiam circa Basileam, in agris, Cl. MIEG reperit. In M. Mürttschen.

Multicaule & ramosum, breve tamen, vix pedale, caule quadrangulati, foliis peculiaris figuræ, rotunda & argute lanceola terminatis; petiolis floriferis ex alis se efferentibus, unifloris, bifloris, fasciculos efficientibus. quadrifloros, sexfloros, umbellatos. Semen supra plantæ parvitatem grande.

*718. GALIUM foliis senis, ellipticis, petiolis brevissimis, unifloris.

Gallium saxatile supinum molliore folio JUSSIEU *Mem. de l'Acad.* ann. 1714. t. 15. p. 382.

An sit *Gallium saxatile* LINNÆI n. 9? non dici potest; videtur potius hercynicum 717. intelligere, cum vocibus utatur *obovatis obtusis*. Non est *Gallium saxatile* HILLII t. 20.

In alpinis faxis ubique.

Differt a priori statura, etiam minori, vix sex unciarum: foliis potius senis, longioribus, cis originem latescens, absque spinulis, petiolis floriferis unifloris, brevissimis, vix de foliis eminentibus, etiam quando semen maturuit. Habitus valde foliosus; caulis angulosus; femina prægrandia, rugosa. Radix magna, euormitet multicaulis.

719. GALIUM caule radicato, diffuso, foliis ovatis, obtusis, quaternis.

Gallium palustre album C. B. *Bas.* p. 95.

Gallium foliis quaternis, obovatis, inequalibus, caulibus diffusis LINN. I. p. 153.

Gallium palustre HILL. VII. t. 18.

In aquosis circa *Mathod*, *Paterniacum* &c.

Caulis angulosus, aliquot pedum, asper, ramosus, & fragilis. Folia quaterna & quina, elliptica, ovata, obtusissima, nervo subaspero, margine rariter dentato, sæpe duo duobus majora. Petioli floriferi ramosi & divaricati, breves, ab octo ad duodecim flores albos habent. Petiolorum folia bina ^h), sic passim in ramis.

Hujus Gallii insignes dantur varietates. Habeo vix pedalem, foliis tamen quaternis, & floridam. Habeo magnam, foliis senis angustioribus; semper autem obtusa sunt, & plerumque inæqualia.

*720. GALIUM foliis quaternis, lanceolato ovatis, æqualibus, subtus scabris, caule erecto, fructibus glabris LINN. I. *Emend.* II. n. 206.

Valantia articulata HILL. VII. t. 25. Nostram magis refert, quam *Gallium rubroides* t. 18. cui habitus multo major, flores in summa planta spicati.

Pulchra planta provenit *Chiavenna*, *Mendrisii*, *Lugani*, in sepibus.

Caulis nostræ multo humilior, quam HILLII icon est, dodrantalis, erectus, angulosus, simplex. Folia quaterna, etiam quina & sena, ovata, nervosa, subtus subaspera. Petioli floriferi ex alis foliorum, his breviores, pauciflori, vix supra octo flores gerentes. Fructus levis, flores albi, de more lanceolatis segmentis quaternis.

*721. GALIUM caule erecto, ramosissimo, foliis linearibus, perangustis, petiolis ramosis, confertis.

Gallium nigro purpureum montanum, tenuifolium COLUMN. *Ecphraf.* I. p. 298.

Gallium foliis verticillatis, lineari setaceis, pedunculis capillaribus, folio longioribus LINN. I. p. 156.

In arenosis ad lacum *Luganensem* prope *Capo di Lago*, in rupibus prope *Ripa*, & inter *Ripa* & *Chiavenna*, iidem Cl. viri repperunt.

Caulis erectus, ramosus & foliosus, ut vix possis folia numerare. Linearia ea, glabra, plerumque octona, subtus carinata. Rami ascendentes, & ex alis innumeri petioli floriferi, super folia erecti, pauciflori. Flores & caules atro purpurei, & radix rubro colore tingens.

II. SEMI-

h) Conf. inter varietates *Hort. Florent.* p. 132.

II. SEMINIBUS HIRSUTIS.

A P A R I N E T O U R N E F O R T I I.

722. GALIUM foliis quaternis, lanceolatis, trinerviis, glabris, caule erecto, feminibus hispidis LINN. I. p. 156.

Rubia pratensis levis, acuto folio C. B. *prodr.* p. 145. I. B. III. p. 710.

Galium ὑσσώποφυλλοειδης RICHER.

Cruciata alpina, latifolia, levis I. R. H.

Rubia levis, linifolia, floribus albis montis Virginis SCHEUCHZERI *It. II.* p. 140. cum in Helvetia reperit, non autem synonyma.

Threeibd Clevers HILL. t. 23.

J. BAUHINUS Genevæ & in Rhætia legit: sic in *Rhætica* alpibus RAJUS & SCHEUCHZERUS. C. B. circa thermas *Leucenses*. In pratis circa *Vervai* prope *Roche* abunde. In pratis *Bemont* prope *la Brevine*, à *la Chaux*, &c.

Radix longa, atropurpurea. Caulis levis, rectus, angulosus, intumescens. Folia dura, elliptico lanceolata, nervo medio magno, duobus minoribus. Ex summa planta rami erecti, aphylli, præter stipulas conjugatas breves, ovato lanceolatas, toti ramosi, paniculam spicatum efficientes. Flos albus, tubo brevi, Semina hirsuta, non aspera. Tubæ duæ.

Radix tinctoria vi Rubiam æquat l), & pulchrum kermesinum colorem dat m), si abunde colligi possit. Eo scopo tamen a rusticis legitur.

A pecore desideratur n).

Colliguntur radices verno tempore, teruntur cum farina *maltacea*, & mistæ in cerevisia tenui, cum filo laneo maceratae, denique coquantur o), ita rubro tingunt: Addit GUNNERUS, lanam prius betulae foliis flavo tingi p. 49.

723. GALIUM caule ferrato, foliis senis, linearibus, lanceolatis, ferratis, petiolis unifloris.

Aparine p) DODON. *purg.* p. 98. 99. *pempt.* p. 553. BLAKWELL. t. 39.

Varietates habet Hort. Flor.

Galium foliis octonis, lanceolatis, carinatis, scabris, retrorsum aculeatis, geniculis villosis, fructu hispido LINN. I. p. 157.

II. Flore purpureo in Rhætia lecta, & si istam vult vir Cl. GAGNERIN au *haut de la Combe Grède*.

Magna copia in fegetibus & pratis: illas sæpe late occupat.

Caulis, folia & semina nigris villis hispida, quibus vestibus adhærent. Caulis ramossimus, ad quatuor & ultra pedes altus, fragilis, angulis eminentibus, ferratis.

Folia fere sena q), septena, octona, nervo conspicuo, ferrato, per oras ferrata, aristata. Rami florigeri ex foliorum alis, petiolis unifloris, per maturitatem reflexis.

Fructus globosus, duris pilis r), asper. Flos perexiguus s), ochroleucus. Tubæ duæ t).

Tota planta aquosa est, ut in destillatione in succum v) quasi abeat. Acidam aquam præbet. Externo usu ad scrophulas laudatur x). Anferes dicuntur ventriculum y) hac planta sibi abstergere, ut appetitum augeant.

Radices rubro tingunt z), etiam pasta a).

*724. GALIUM foliis ferratis, senatis, petiolis divaricatis, feminibus rugosis *Emend. VI. n. 54.*

Aparine vulgaris senine minori VAILLANT. t. 4. f. 3. et si semen hirsutum pingit.

Galium foliis senis lanceolatis, carinatis, scabris, retrorsum aculeatis, geniculis simplicibus, fructibus glabris LINN. I. p. 154.

Nos in agris circa *les Saugettes* prope *Noville* legimus, & circa *Chexbres*. Basileæ. GAGNERIN au *Locle* & circa *Ferrieres*.

Similis foliis vulgari *Aparinæ*, debilis, & ramosa planta, petiolis divaricatis & bifidis. Semen rugosum, non aculeatum, & per maturitatem pene leve. Flores omnes androgyni.

*725. G A-

l) K. *swensk wetensk Acad.* 1746. p. 281. *Satacunda* *bivad.* p. 58.

m) CHYDENIUS *gamle Carleby* p. 42.

n) K. *swensk wetensk Acad. handl.* 1745. p. 244.

o) SCHREBER. *Saml.* III. p. 34.

p) Philanthropos, Omphalocarpos, Aparine, ramis multis, parvis, asperis, quadrangulis, hirsuta, foliis quinque, aut sex, circa ramos in orbiculum per intervalla: flos albus, semen rotundum, durum, concavum, asperitate vestium tenaci. In frumentis provenit PLIN. L. XXVII. n. 15. Dioscor. L. III. c. 88. Philanthropos hirsuta, vestibus adhærens,

PLIN. L. XXIV. n. 116. Aparine asperitate sua vestibus adhæret. Flos in se ipso coquitur & semen fert THEOPHRAST. L. VII. c. 14.

q) Etiam DODON. & BLAKWELL.

r) TOURNEFORT. B. C.

s) IDEM t. 39. A. A. A.

t) FABRIC. *butisbac.* p. 55.

v) GEOFROI III. p. 102. HILL. *mat. med.* p. 388.

x) GASPARI *obs.* p. XVIII.

y) BLAIR.

z) *Mem. de l'Acad.* ann. 1746. p. 104.

a) STEINMEYER. p. 20.

*725. GALIUM foliis fenatis, ferratis, petiolis trifloris, incurvis *Emend. IV. n. 55.*

Aparine semine levi VAILLANT. p. 14. t. 4. f. 3.

Aparine semine leviori RAI *hist. p. 464. Synops. III. p. 225. ex fide plantæ, quam misit Cl.*

HUDSON.

Valantia floribus masculis trifidis, pedicellatis, hemaphroditis, pedunculo insidentibus, LINN. II. p. 1491.

Haud longe Roche in fegetibus, circa Chambon & Efferts. Circa Moucharand, Chexbres. Caulis pedalis & cubitalis, parum ramosus, rector & firmior, asper; tum folia valde dentata, & adhærescentia. Rami floriferi triflori, ex ordine, quem nomen LINNÆI præfert; masculi trifidi & quadrifidi, omnes petiolati; androgynus petiolo curvo. Tubæ duæ. Semina multo minora, tantum rugosa, ex qua nota ad priorem Galliorum ordinem retinetur. Characterem flosculi fertilis quadrifidi inter duos masculos trifidos sedentis, dixeram in *Enum. plant. hort. Gotting. b.* Nam *Aparine semine Coriandri saccharati*, hujus videtur varietas, semine paulo magis exasperato. Pro varietate Cl. DALIBARD p. 49. 305.

*726. GALIUM panicula ramosissima, foliis asperis, fenatis, feminibus hirsutis *Emend. III. n. 57.*

Aparine minor palustris Parisiensis flore albo I. R. H. VAILLANT. p. 114.

Galium foliis verticillatis, linearibus, pedunculis bifidis, fructibus hispidis LINN. I. p. 157.

An forte *Aparine minima annua* &c. *Hort. Flor. p. 113?*

Circa S. Roc, ad pedem montis Grisei, in rupibus, in udis etiam Rupe, minus ramosa. Valde ramosa & paniculata, caule tetragono, scabro, foliis fenis, septenis, retroversis, linearibus, acutis, in ora hirtis & dentatis, ad ramos vix conspicuis. Petioli floriferi ramosi & divaricati, capillares. Flores perexigui albi: sic fructus, qui albis pilis hispidus.

727. GALIUM foliis quaternis, petiolis longissimis, brachiatis, feminibus hirsutis.

Rubia quadrifolia, semine duplici, hispido I. B. III. p. 718. bene.

Rubia quadrifolia, rotundifolia, levis C. B. *Prodr. p. 145.*

Cruciata minor, glabra, Molluginis folio BARRELIER. *ic. 324.*

& *Cruciata major, villosa, flore Molluginis albo* EJUDEM *ic. 323.*

Rubia semine duplici, hispido, latis & hirsutis foliis BOCCONE *plant. Sicul. p. 13. t. 6. f. 1.*

Galium foliis quaternis, ovatis, aculeato ciliatis, feminibus hispidis LINN. I. p. 156.

In Helvetiæ sylvis abiegnis vulgare. Prope Bernam in sylvula, qua descenditur ad villam Bodenaker; in sylvis montis Gurten: circa balnea Gurnigel & Weissenburg: & haud longe a Ferrieres GAGNEBIN. Circa Lauterbrunn, Interlaken, in agris Lucernensis sylvis &c.

Caulis debilis, dodrantalis, pedalis. Folia quaterna, ovata, acuminata, etiam per oras hirsuta, tamen & glabra. Rami floriferi ex alis foliorum prælongi, divaricati, bifidi, trifidi, petiolis capillaribus, trifloris, aut paucifloris. Flos albus, planus, rotatus. Tubæ duæ, capitatæ. Semina albis pilis hispida.

ASPERULA LINN. n. 121.

RUBEOLA TOURNEFORT. t. 50.

A Gallio differt flore longe tubuloso d), infundibuliformi.

728. ASPERULA caule erecto, foliis octonis, petiolis ramosis, erectis, feminibus hirsutis.

Asperula odorata HILL. t. 27. BLAKWELL. t. 60. *flore albo* DODON. *pempt. p. 355.*

Hepatica stellata TABERNEMONT. p. 816.

Asperula seu Rubeola montana odorata MILLER. t. 55.

Asperula foliis octonis lanceolatis, florum fasciculis pedunculatis LINN. I. p. 150.

II. *Angustifolia humilior* I. R. H. &c.

In sylvis non rara.

Caulis vix ramosus, erectus, pedalis. Folia verticillata, octona, superiora majora, nervo orisque subhirsutis, elliptica, ima obtusa, superiora acuminata. Ex supremo verticillo tres fere rami, nudi, brachiati, singulus fere quadriflorus: accedunt alias similes rami ex inferioribus verticillis. Flores albi, odorati. Semina rotunda, in capsula hispida.

L 111 2

Odorata

b) p. 188.

a) TOURNEF. B.

Odorata planta, abundat acido principio. Laudatur ad aperiendum, ad roborandum; ad icterum curandum; ad menses ciendos; ad vulnera cum inflammatione, parcius tamen a medicis adhibetur. Unguentum inter sarcotica e) eximium est. In sale fixo major, quam in ullo alio, vis est alcalina f).

*729. ASPERULA caule flaccido, foliis linearibus quaternis, umbellulis petiolatis.

Gallium album TABERNÆM. I. p. 151.

Gallium album tripetalon MORISON. *Præud.* p. 267.

Stragling woodruff HILL. t. 27.

Rubeola quadrifolia, caule ramoso, flaccido, floribus trifidis ad RUPP. p. 8.

Rubia Cynanchica LINN. *It. Oeland.* p. 168.

Asperula foliis linearibus quaternis, summis oppositis LINN. *K. wetensk. Acad. handl.* 1742.

Asperula foliis linearibus, inferioribus senis, intermediis quaternis, caule flaccido, floribus plerisque trifidis LINN. I. p. 150.

In sylvis, circa *Montcharand* versus *la Douvière* legi: in Germania multis locis.

Caulis quadrangulus, ramosus, brachiatus, debilis, ut se male sustineat, lineatus, sub foliis tumens, tripedalis. Folia quaterna, etiam quina, suprema conjugata, ima etiam sena, linearia, longa, sine lanceolato, subtus cava, sæpe reflexa: sub floribus ovato lanceolata, fere serpylli. Petioli ex alis foliorum exiguas umbellulas efficiunt. Flos albus, trifidus. Semina levia. Tota planta viridis & glabra.

Lanam rubro colore tingit, cocta cum acidissimo aceto g).

730. ASPERULA caule firmo, ramoso, foliis linearibus quaternis, summis conjugatis.

Icon GESNERI lign. 157.

Gallium album minus TABERNÆMONT. p. 151.

Gallium τετραφυλλον montanum. cruciatum COLUMN. I. p. 297.

Asperula foliis quaternis, linearibus, superioribus oppositis, stipulatis, caule erecto, floribus quadrifidis LINN. I. p. 151.

Abunde ad oras viarum, etiam Bernæ, adque sepēs.

Dura planta caules habet numerosissimos, pedales, ramosos. Folia ima binata, subrotunda, lanceolata, deinde quaterna, ad originem vero ramorum florigerorum binata, longa, firma, lineata. Flores in ramis erectis, pene nudis, ex foliorum alis, longis, ramosis, umbellas efficiunt, raras, fastigiatas: carnei cæterum, venis picti purpureis.

Circa arcem *Martinach* nascitur flore trifido, cætera simillima, ut separare nequeas.

*731. ASPERULA foliis quaternis, lanceolato linearibus, caule erecto, floribus sæpius trifidis LINN. I. p. 151.

Rubia cynanchica saxatilis C. BAUHINI *prodr.* p. 146.

Misit Cel. vir D. *Achilles* MIEG plantam circa Basileam lectam, quam vix possis non habere pro pyrenaica LINNÆI, cum perfecte *Sberardia* habitum exprimat.

Caulis nempe maxime ramosus, ramis trientalibus, in umbellam dispositis. Folia argute ex ovatis lanceolata, quaterna & binata, & ejusmodi caules, rotundis foliis tecti, etiam flores proferunt: supersunt tamen vestigia caulium, in quibus folia sunt linearia. Flores in brevibus pedunculis rariores: addit LINNÆUS sæpius trifidos esse, nam in nostris non adgnosco. Varietas videtur varietatis Octodurensis, in qua folia inferiora subrotunda dominantur. Pyrenaicæ icon apud HILLIUM exhibita nostram non refert t. 27.

Vulgaris ossa animalium maculis rubris tinxit h).

732. ASPERULA foliis ovato lanceolatis quaternis, petiolis unifloris, erectis, foliis circumvallatis.

Rubia levis Taurinensium LOBEL. *ic.* p. 800.

Rubia quadrifolia vel Italica, hirsuta I. B. III. p. 717.

Cruciata alpina latifolia, levis SCHEUCHZER. *It. II.* p. 132. *It. IV.* p. 333.

Asperula Taurina HILL. t. 26.

Asperula foliis quaternis, ovato lanceolatis, floribus fasciculatis, terminalibus LINN. I. p. 150.

In subalpinis. Legi abunde circa *Interlaken* in sylva *der grosse Rugen*. Inter *Stein* & *Schweiz*, & versus *Art* in sepibus. Circa *Kertzen* Cl. RAMSPEK. SCHEUCHZER in adfensu

e) FALLOP. *vulner.* p. 306.

f) GMELIN. *Comment. Acad. Petrop.* T. V. p. 286.

g) LINN. *Atl. Stokholm.* l. c. & *It. Gossland.* p. 238. primo vere.

h) STEINMEYER. p. 22.

eadem, & filum nudum relinquunt. Calycem proprium alia habent, pleraque eo destituuntur. Habitus autem plerisque Umbelliferis communis est, ex ramo plantæ unico loco multos producere petiolos, quorum aliquando quisque suum gerit florem; plerumque vero singulus pedunculus in multos iterum ramos discedit, ut adeo petioli floriferi & umbellatim nascantur, & in umbellam dividantur. Sub primis nonnunquam petiolis aliqua folia sunt, alias sub secundis, nonnunquam sub utrisque, neque raro sub neutris. Præterea caules fere cavi sunt, folia integra, alterna: pinnæ constanter conjugatæ, inque feminibus vis aromatica, carminativa residet; dum radices sæpe acres, & resiniferæ sunt.

O R D O I

PLACENTA CARNOSA SEMINA RECIPIENTE.

Adfinitas hic adest cum Scabiosis.

ERYNGIUM c) TOURNEFORT. t. 173.

LINN. n. 324.

Huic femina peculiarem, præter communem, calycem habent, & folia, qualia plantæ toti communia sunt, sub capitulo florifero congeruntur. Sed etiam squamæ flosculos distinguunt. Eorum petala æqualia, integra, reflexa, lanceolata. Capitulum modo depressum, modo cylindricum.

735. ERYNGIUM foliis femipinnatis, pinnis pinnatis, pinnulis lobatis, spinosis.

Eryngium CAMERAR. Epit. p. 447.

Eryngium campestre DODON. p. 730. HILL. t. V. z. 48.

Eryngium foliis amplexicaulibus, pinnato laciniatis LINN. I. p. 337.

Passim ad lacum Lemanum in arenosis, sub Laufanna, cis *Vevay*, &c. Circa Basileam ad vias versus *S. Louis*, *Mulhusii* &c.

Radix prælonga, setis coronata. Folia ad terram plurima, prædura, nervis cartilagineis, semipinnata, nervo lato foliaceo, pinnis semipinnatis, pinnulis late cum nervo confluentibus, trilobis, margine acute & crasse spinoso. Caules humiles, brachiati, pene aphylli, plures umbellas gerunt. His longiora, quam umbella, folia, longa & dentata, subjiciuntur. Placenta & umbella depressa. Squamæ floribus interjectæ duræ, pungentes. Flores albi: petala subulata, replicata d). Calyx peculiaris aristatus e). Circa tubas circulus villosus. Fructus ovatus f), dispermus g). Semina ovata, sulco divisa. Squamæ inter flores ovato lanceolata.

Radix dulcis, grato sapore, signa dat acoris h); diureticas i) inter & aperientes censetur; junior præstantior k), lignosa inutilis futura. Creditur radix condita etiam ad venerem ciendam valere, ad ventriculum confirmandum l), tum ad calculum m), ad resolvenda coagula hypochondriaca, ad scorbutum, ad quartanam febrem n), ad menses pellendos o). Olim MESUE radicem Eryngii diafatyrio addidit p). In Seelandia radix pauperum cibus q) est; nisi AUCTOR de marino loquitur. Id enim & maximam radicem r) alit, & vires potius præstantiores r*) habet, & quæ de Eryngio dicuntur, huic soli ab aliis tribuuntur s).

736. ERYNGIUM foliis radicalibus petiolatis, cordatis, involucre pinnato, ciliato.

Eryngium alpinum ceruleum Genevense LOBEL. ic. II. p. 23.

Eryngium alpinum latis foliis, magno capite, oblongo, ceruleo I. B. III. P. I. p. 88.

Eryngium alpinum, ceruleum, capitulo diplici C. B. I. R. H. MANGET. pharmac. I. p. 866.

Eryngium foliis radicalibus cordatis, oblongis, caulinis pinnatifidis, capitulis subcylindricis, LINN. I. p. 337.

e) Eryngo vel Eryngion ad toxica clara PLIN. L. XXII. c. 7.

f) *Eryngium maximum* Carduo sylvestri simile, flore galbino, radicibus longe penetrantibus VEGET. I. c. 17.

g) Iringi SERAPIO *simpl. c. 96.* qui distinguit a *Secacul.*

h) *Eryngium montanum* in NICOLAUM p. 163.

i) TOURNEFORT. B.

j) E.F.G.

k) H.L.

l) K.K.

m) GEOPROI p. 441.

n) Nostrium imprimis in NICOLAUM p. 163.

o) LUDWIG. *de bonit. radic. progr. II.*

p) MESSER p. 122.

q) ARTIUS.

r) CRATO *Epist. L. V. p. 471.*

s) S. PAULL.

t) p. 94. b.

u) LEVIN. *LEMN. herb. sacr. p. 106.*

v) Magis roborare in NICOLAUM I. c.

w) DRESSER. p. 61.

x) LEWIS. *mat. med.*

In

In monte *Niesen* ARETIUS inventor: in jugo montis *Thuri* I. B. in *Joch* & *Pilato* alii. Sed abundat in Gubernio Aquilejensi, in monte *la Varaz*, *Richard*, *Nombrieux*, *Chaulé*, *Naye*. Etiam in Valesiæ monte *Tannieres* &c.

Radix longa, teres, nigra, lignosa, fetis coronata. Folia ima *Cacaliæ*, longe petiolata, pene cordata, longiora, circumferrata, firma. Ad caulem cordata & trilobata, & magis laciniata sunt; ultima longa & angusta, semipinnata, pinnis subtiliter & capillariter multifidis. Caulis cubitalis, erectus, unico capite. Longum id, cylindricum, obtusum, gracilibus spinulis distinctum, foliorum longorum, ciliatorum, densissima corona cinctum. Hæc omnia, & caput, & folia, pulcherrime cærulea sunt, & glaberrima, atque nitidissima. Flores albi.

II. ABSQUE PLACENTA COMMUNI.

I. SEMINIBUS ACULEATIS.

SANICULA LINN. n. 326.

TOURNEFORT. tab. 173.

Umbellata quidem est, sed umbellis peculiaribus paucis, tribus, in globum compactis: involucrium universale fere quinque folium, trilobatum, aut certe dentatum; particulare fit quinque foliis lanceolatis. Semina hirta & aspera *t*), calyce proprio *v*) coronata. Petala æqualia, integra, replicata *x*), ut pars prima præter apicem cordata videatur, univsum petalum tridentatum *y*). CRANZIUS ob semina cum Dauco & Cacaule conjunxit.

737. SANICULA foliis radicalibus trilobatis, lateralibus lobis bipartitis, umbellis globosis.

Sanicula RIVIN. *pentapet. irreg.* t. 30. BLAKWELL. t. 63. OEDER. t. 283.

Diapensia CAMERAR. *Epit.* p. 763.

Sideritis tertia Dioscoridis COLUMN. *phytoz.* p. 71. 72.

Sanicula foliis radicalibus simplicibus, flosculis omnibus sessilibus LINN. I. p. 339.

Sanicula Europea HILL. VI. t. 6.

In fylvis vulgaris.

Radix nigra, lignosa, teres. Folia nitida, duriuscula, radicalia longe petiolata, profunde trilobata, lobis lateralibus bipartitis, omnibus iterato tridentatis, circumferratis. Caules nudi, erecti, cubitales. Umbellæ diffusæ, in longis bacillis, sæpe quinis, quorum aliqui duas tresve umbellas gerunt. In quavis umbella flores mares circiter viginti, androgynus unus & alter, sessiles omnes. Tubæ longæ.

Dudum ob vim adstringentem & vulnerariam nota est; tum ob externum usum, tum ob internum, quando sanguinem effusum dissolvere oportet *z*). Sal fixus sulfure mixtus est *a*).

CAUCALIS *b*) TOURNEFORT. t. 172.

CAUCALIDIS LINN. spec. n. 331.

& TORDYLII LINN. spec. n. 330.

Involucria varia *c*). Semina aculeata, aculeis modo in proprias lineas dispositis *d*), modo per univsum semen sparsis. Flores plerumque duorum sexuum, alii mares, alii androgyni.

Nempe in quavis umbella flores exteriores androgyni majores, petalis plerumque inæqualibus, cordiformibus *e*), calyce peculiari *f*) feminis difformi, tubis persistentibus: alii interiores mares æquales, calyce non difformi, petalis pene æqualibus, absque femine & tubis. Cum Tordylis conjungitur a nuperis, cui semen non aculeatum sit.

M m m m 2

*738. CAU-

t) TOURNEF. D.F.H.

v) ad D.

x) C.

y) OEDER.

z) *Journ. medec.* 1765. Aout.

a) GMELIN. *Comm. Acad. Petrop.* T. V. p. 290. 291.

b) *Caucalis*, aliis *sylvestris* *Daucus* cauliculo *dodranti*, aut majori, subhirsuto, foliis *Apio* similibus, flos-

niculi modo per extrema multifidis, hispidaeque. Candida in cacumine umbella, suaviter olet *Dioscorid.* II. c. 133. add. *PLIN.* C. XXII n. 40.

e) Etiam CRANZ. *fasc.* 3.

f) TOURNEF. E.F.G.H.

c) ut A.

d) D.

- *338. CAUCALIS foliis asperis, pinnatis, pinnis ferratis, involucris ovato lanceolatis.
Caucalis arvensis, echinata, latifolia C. B. GARIDEL. p. 90. ic. 22.
Echinophora major platyphyllos purpurea COLUMN. *Ephraf.* p. 97. 98.
Lappula Canaria latifolia, seu Caulalis I. B. III. p. 80.
Tordylium umbellis confertis, nudiusculus, foliis pinnatis, foliolis lanceolatis, serratis LINN. I.
 p. 345.

In Helvetia rarior. In Valesia circa *Gonthey*.

Radix longa, conica. Caulis cubitalis, in nostris tamen constanter humilior, angulosus, brachiatus, subasper. Folia ex albescentibus vaginis pinnata, pinnis parium quatuor, cum nervo confluentibus, ellipticis, acute ferratis, pene semipinnatis, ficcis & hirsutis. Umbella parum ramosa, binis, ternis, aut quatuor bacillis. Involucrum utrumque coloratum, album, in medio viride, ovato lanceolatum: universale bifolium, etiam quadrifolium, peculiare quinquefolium. Umbellæ peculiare paucifloræ; flores androgyni magni, difformes, albi, extus rubent; petalis cordatis, inæqualibus, extremo maximo, intimis minimis. Quatuor in umbella, aut quinque femina g), aculeis purpureis hirta, septem lineis ferratis & hispidis percursa, calyce suo coronata. Flores mares totidem, parvi, minus difformes.

Si flosculi omnes fertiles characterem *Tordylii* constituunt, nostra erit ab eo genere separanda. Sed adnotatum est, etiam *Tordylium ficcis* locis meros flores mares gignere, in humidis androgynos b).

739. CAUCALIS foliis triplicato pinnatis, involucris ligulatis, universali unifolio.

Icon GESNERI vol. 128.

Echinophora tertia leptophyllon purpurea COLUMN. p. 96. 97.

Echinophora RIVIN. t. 24. bene.

Caucalis involucro universali nullo, umbella trifida, involucellis polyphyllis GERARD. p. 236. n. 3.

Caucalis umbellis trifidis, umbellatis, trispermis, involucris triphyllis LINN. I. p. 347.

Passim in fegetibus, circa Basileam, *Mathod, Montcharan, Gonthey*; inter *Douanne & Desß, &c.*

Caulis erectus, ramosus, brachiatus. Folia in petiolis hirsutis, firma, concinna, triplicato pinnata, tota fere nervi latitudine, lobulis ultimis obtusiuscule trifidis & bifidis. Umbellæ parvæ, raræ, albæ, bacilli robustissimi tres, quatuor, ad quinque.

Involucrum universale unifolium, bifolium, etiam nullum, sed meri pili; particulare trifolium, inæquale, ad quinque usque foliola habet. Flores albi, alii mares, hi frequentiores, alii androgyni: exteriores difformes, extremis petalis majoribus, minus tamen, quam in sequente, interiores pene æquales. Semina alis spinosis percursa, quorum tria tantum, vel quatuor maturefcunt; aculei uncinati; calyx cum seminibus persistit, cujus tria majora sunt folia. Planta tota lactescit.

Hæ notæ nobis constantes fuerunt, neque ullum exemplum, nostras aut austriacum, umbella est bifida. Et tamen vel ex C. B. adparet, plantam nostram Basileæ nascentem esse Cl. viri *C. echinatham parvo flore & fructu*.

740. CAUCALIS umbellis planis, petalis extremis, & involucris, maximis.

Echinophora pycnocarpus an Dioscoridis Gingidium COLUMN. *Ephraf.* p. 91. 94.

Echinophora flore magno RIVIN. t. 25.

Caucalis involucris pentaphyllis, foliolo unico duplo majore LINN. I. p. 346.

Circa *Mathod, Yvonans, Goumoëns, Yvorné*; Basileam, Genevam, Tigurum; in Valesia.

Habitus brachiatus, diffusus, parum erectus. Folia subhirsuta, quadruplicato pinnata, lobulis nervo latioribus, lanceolatis, acutis, extremo trifido. Umbellæ latæ, planæ, albæ. Involucris utriusque folia lata, ovato lanceolata; universale bifolium, trifolium, quadrifolium, quinquefolium, inæquale. Peculiare quinquefolium, tria magna folia habet, duo parva: Bacilli tres, ad sex. Flores exteriores valde irregulares, & petalum extremum reliquis enormiter majus; interiores minus, ut parum difformes sint. Aculei debiliores d).

741. CAUCALIS foliis duplicato pinnatis, nervo multoties latioribus.

Caucalis semine aspero, flosculis rubentibus C. B. *prodr.* p. 80.

Caucalis RIVIN. t. 31.

Tordylium umbellis confertis, foliolis ovato lanceolatis, pinnatifidis LINN. I. p. 346.

Nihil

g) MORISON. ic. 14. 14. & z. 1.

b) AË. Helvet. II. p. 15.

d) MORISON. 16. 16. v. 2.

Nihil frequentius ad fepes & in fylvis cæduis.

Caulis asper, erectus, durus, brachiatus, etiam ad quinque pedes adsurgit. Folia concinna, duplicato pinnata, multo, quam proxime prioribus, & quam proprii nervi, latiora, pinnis semipinnatis, incisionibus parallelis, lobis omnibus quasi lanceolatis, aristatis, simplicibus aut bidentatis. Umbellæ planæ, pleræque rubentes. Involucrum universale unifolium, bifolium, trifolium, variæ longitudinis: peculiaris folia latiuscula, lanceolata, quinque, ad octo. Extremorum florum petala exteriora majora, media inique cordata; interiorum vix difformia, & pauci mares intermixti, sæpe unicus. Semina ovata *k*), tribus alis spinosis percuria: parva eadem, & breves aculei. Petioli hirti. Lego me etiam flores feminas reperisse, absque staminibus.

*742. CAUCALIS foliis duplicato pinnatis, pinnulis longe confluentibus. †

Caucalis arvensis humilior, ramosior MORISON. III. p. 338.

Caucalis procumbens RIVIN. t. 33.

& *Caucalis humilis* EJUSDEM t. 32.

Inter stipulas reperi circa *Mathod*. Cl. LA CHENAL circa Basileam.

Habitus minus erectus, alias procumbens, alias tamen diffusus, multo, quam priori, humilior. Folia multo tenuius divisa, pinnis remotis, laciniis ultimis longe confluentibus. Umbellæ parvæ; bacilli quinque. Involucrum universale unifolium, vel nullum, peculiare tribus fit foliolis, ad quinque. Semina tota undique nigris villis asperis hirta. Flores constanter albi, mares pauci, petioli hirti.

743. CAUCALIS vaginis lanuginosis, foliis triplicato pinnatis, feminibus rostratis.

Myrrhis sylvestris nova æquicolorum COLUMN. *Ecphraf.* I. p. 110. 112.

Caucalis folio Cherophylli RIVIN. t. 34.

Scandix seminibus ovatis, hispida, corollis uniformibus, caule levi LINN.

Circa Genevam I. B. Basileæ LA CHENAL. In pago *S. Blaise* ad muros Cl. GAGNEBIN:

Sic ego in pago *Treicovagnes*. Prope *Neuweg* in ruderosis.

Concinna planta, dodrantalis, pedalis, cubitalis, debilis & tenera, caule brevi, ramofo, parum erecto, vaginis magnis, ciliatis; foliis subhirsutis, triplicato pinnatis, pinnulis pinnatis, nervo latiusculo, lobulis ultimis nervo latioribus, lanceolatis, simplicibus, aut breviter dentatis. Umbellæ raræ & exiguæ. Involucrum universale nullum, peculiare quatuor aut quinque foliolis lanceolatis, latiusculis. Flores totidem, omnes fertiles. Petala paulum difformia, alba, inflexa ut cordata videantur, extremo petalo maximo, mediis mediocribus, intimis minimis. Semina rostrata *l*), hirsutis aspera, superne glabra; tubis persistentibus, rectis, ad se invicem appressis.

LIBANOTIS *m*) RIVIN.

A *Caucalide* villo feminis molli; a *Dauco* involucro non laciniato differt. Cum *Selino* conjungere nullo modo videtur consultum, neque cum *Athamanta*.

744. LIBANOTIS foliis triplicato pinnatis, pinnulis primis decussatis, umbellis globosis.

Conf. *It. Helv.* II. n. 92.

Icon GESNERI æn. 127.

Apium petraeum seu montanum, album I. B. III. p. 105.

Daucus montanus Pimpinellæ saxifragiæ minoris folio, Dubriensis PLUKNET. p. 129. t. 173. f. 1.

Hæc pro varietate minori.

Pro majori *Libanotis* RIVIN. t. 36.

& *Athamanta foliis pinnatis, pinnis pinnatifidis, radicalibus circa costam decussatis* GMELIN. *flor. Sibir.* p. 196. t. 40.

Athamanta foliis bipinnatis, planis, umbellis hemisphericis, seminibus hirsutis LINN. I. p. 351.

Conf. *Flor. Suec.* II. p. 87.

Duæ nobis varietates sunt; humilis, vix pedalis, a me lecta in *Creux du Vent*, in monte *Scheibensfluh*. Major plurimis locis, in scopulis sub pago *Rinkenber*, sub arce *Falkenstein*, versus *Mummelwyl*. In mont. *Crenzach*, *Wasserfall*. Ad supercilia lacus *Thuensis*, & *Badæ*.

Radix

k) MORISON. 18. 18.

l) MORISON. 39. 39.

m) *Libanotis thuris* odore, radice oleris atris PLIN. L. XIX. c. ult. Contra CÆLIUS, *Libanotis* est, quam nos *Rosmarinum* vocamus *tard. affict.* III. c. 9.

N n n n

Radix conica, magna, fetis coronata, acris, aromatica. Caulis alias vix pedalis, alias ad quatuor pedes adscendit, brachiatus, & ramosus. Folia in majori varietate amplissima, pedalia, cubitalia, triplicato pinnata, lobis ultimis nervo latioribus, acute tridentatis, bidentatis & lanceolatis. Pinnulæ primæ, proxime nervum folii principem positæ, sursum & deorsum divergunt, & quasi crucem efficiunt. Umbellæ maximæ, globosæ, quadraginta bacillorum. Involucrum utrumque septem ad novem fit foliis, latiusculis, lanceolatis. Petala alba, etiam extus subrubentia, inflexo cordata, in medio elevata, in exterioribus floribus paulum inæqualia. Siccum fermen calvescit, ut non aliud sit *Apium pyrenaicum thapsia folio* I. R. H.

Radix aromatica, acris, alpicolis in usu est, nobis ignota.

745. LIBANOTIS foliis hirsutis, triplicato pinnatis, lobulis profundissime bipartitis *It. Helvet. II. n. 40.*

Daucus Creticus n) CAMERAR. *Epit.* p. 536.

Daucus alpinus, multifido longoque folio, seu montanus, umbella candida C. B. SCHEUCHZER. *It. I. p. 34.*

Atbamanta foliolis linearibus planis, hirsutis, petalis bipartitis, seminibus oblongis, hirsutis, LINN. I. p. 352.

Describit Cl. JACQUIN. *Vindob. n. 21.*

Nihil frequentius in gramineis subalpinis & montanis, etiam in *Wasserfall, Salevaz, Suchet, Creux du Vent, Dent de Vaulion, &c.* In *Generoso monte* ANGUILLARA o).

Radix longissima, conica, multiceps. Folia circumscriptione longa, hirsuta, triplicato pinnata, pinnis non capillaribus quidem, sed perangustis, planis, ultimis pinnulis nervi latitudine, profundissime bipartitis & tripartitis. Caules firmi, dodrantales, pedales. Involucra maximis foliolis fiunt, ora albicante, in universali umbella quinis, in particularibus a quatuor ad septem. Petala cordiformia, paulum inæqualia, in extremis floribus magis. Semina longe elliptica p), pene cylindrica; tubæ persistentes, repandæ.

Odor & sapor acris, aromaticus: fermen oleosum, resinofum q); verus *Daucus* est, quem oportet in officinas recipi r), multo, quam vulgari *Dauco*, potentior: sed nondum satis medicis innotuit. Ad calculum frangendum veteres laudabant. Vires in tincturas spirituosas transeunt, aquosæ inutiles sunt s). Oleum essentielle maximi fit t), ob egregium odorem.

DAUCUS a) LINN. n. 333.

TOURNEFORT. t. 161.

Involucri peculiaris natura hic merito characterem ingreditur. Magna sunt, ut umbellam æquent, polyphylla, foliis cavis, pinnatis in universali involucro, in particulari lineari lanceolatis, albis oris. Per maturitatem tota umbella hemisphærii cavi figuram induit, cujus quasi paries est involucrum. Flores exteriores valde difformes b), petalo extremo cordiformi maximo c), duobus d) proximis inique cordatis e); interiores pene regulares, tamen difformes: tantum ut amet purpureus aliquis & grandior flos difformis & sterilis centrum umbellæ tenere. Semen asperius f) hirsutum, alis ferratis percursum.

746. DAUCUS involucris, cavis communibus pinnatis, peculiaribus lineari lanceolatis.

Pastinaca sylvestris CAMERAR. *Epit.* p. 508.

Pastinaca sylvestris tenuifolia MORISON. *umbellif.* p. 31. t. 2.

Daucus seminibus hispidis, petiolis subtus nervosis LINN. I. p. 348.

Staphylinus RIVIN. t. 27.

II. Um-

n) *Daucus* in Creta *Foeniculi* similis, foliis minoribus, tenuioribus, hirsutis, caule pedali, dodrantali vel pedali, recto, umbella *coriandri*, flore albo, semine acris, candido, hirsuto, suavissimi odoris, radice digitali, dodrantem longa *Dioscorid.* L. III. c. 69. deinde *Plin.* L. XXV. n. 14. qui loco feminis radici suavissimum saporem & odorem tribuit. Reliqui *Dauci* in collibus, radice *Coriandri*, caule cubitali *Idem.*

o) p. 214.

p) MORISON. 40. 40.

q) *CARTHUSER. mat. med. part. post.* p. 324.

r) *Creticum* adhiberi debere in *NICOLAUM* p. 163. b. Optimum in Creta nasci *PLINIUS.*

s) *CARTHUSER.* l. c. t) *DRIEAN odeurs* p. 135.

a) *Daucus* in Achaja laudatissimus, radice nigra *THEOPHRAST.* L. IX. c. 22. Tertium genus *Dauci* *Pastinacæ* erraticæ simile *PLIN.* L. XXV. n. 64. *Pastinaca*, quam *Staphylen* vocat *CÆLIUS tard.* III. Videtur adeo veteribus *Daucus* alia planta fuisse, nosterque audivisse *Pastinacæ.*

b) An aliam inde speciem facit *LINNÆUS*, qui habet *Daucum seminibus hispidis, flosculo centrali sterili carnosæ, receptaculo communi hemisphærico* p. 348. n. 2. Sed nobis is flosculus pervulgaris est. ¶

c) Hos externos majores in umbelliferis flores jam *JUNGIUS* habet *phytol.*

d) *TOURNEF.* A. B.

e) *IDEM.*

f) E. F. G.

II. Umbella tota atrorubente BREYNE *prodr. rar. II. p. 59.*

Ubique ad vias, in pratis etiam paludosis.

Radix, quam sativo Dauco durior, & gracilior, odore tamen eodem. Caulis erectus, in palustribus etiam sepedalis. Folia hirsuta, subsæpera, magna, numerosis pinnis, pinnatis, pinnulis profunde & acute semipinnatis. Flosculus in centro sanguineus, ei, qui proximi circumstant, purpuream tincturam admittunt. Bacilli, in principio præduri; tum involucrum universale.

Semen aroma habet, & inter carminativa & diuretica *g)* censetur. In cerevisia *h)* infusum, ut una ferveant, magnopere ad calculum pellendum laudatur, non sine experimentorum consensu, tum in theiformi infuso. Gratum cæterum & limonum saporem *i)* cerevisiæ præstat.

An differt a sativo *k)*, per omnia simillimo, radice majori, magis carnosa, nullo flore centrali sterili. Ejus radix ex blandissimis & maxime salubribus cibus, potissimum quæ aurantia est & dulcior. Phthificis *l)* id alimentum BENNETUS commendat, ad elephantiasin ARETÆUS *m)*. Ex radice dulcis syrupus *n)* parari potest, & spiritus ardens *o)*, & demum saccharum *p)*. Venereum esse Veteres, & ad dysenteriam valere *q)*. Nuper Cel. SULZERUS pistam radicem ad cancrofas mammas applicari, magno cum fructu, expertus est *r)*. Ad alendum pecus utiliter in Anglia feritur *s)*.

II. SEMINIBUS CONVEXIS ROSTRATIS.

CHÆREFOLIUM *a)*.

CHÆROPHYLLUM TOURNEFORT. t. 166.

SCANDICIS spec. LINN. n. 358.

Nobis simplicius videtur a femine hæc duo genera sibi valde vicina distinguere. Chærophyllo ergo femina rostrata, non sulcata *b)*.

*747. CHÆROPHYLLUM foliis glabris, triplicato pinnatis, lobulis obtusis.

Chærefolium DODON. p. 700. BLAKWELL. t. 236.

Cerefolium RIVIN. t. 42.

Scandix seminibus nitidis, ovato subulatis, umbellis sessilibus, lateralibus LINN. I. p. 368.

Exoticam puto esse, sponte tamen nascitur in Valesia v. c. à Gonthey.

Radix alba, conica, brevis, fibrosa. Caulis & totius plantæ tenera, glabra, natura; fistulosus ille, pedalis, bipedalis, sub origine ramorum pilosus, qua sede perpetuo duos ramos & folium unicum producit. Folia nitida, glabra, latiuscula, triplicato pinnata, laciniis profunde semipinnatis, lobulis lanceolatis, breviter bidentatis, tridentatis. Umbellæ rariores, in summis ramis sitæ, longe petiolatæ: involucrum universale nullum, peculiare uno, duobus rubris foliolis fit. Flores albi, exteriores diffformes *c)*; petalis emarginatis *d)*, extremo maximo, intimis duobus minimis. Interiorum florum vix ulla est *e)* difformitas. Mares intermiscuntur. Semina longa, rostrata, non striata *f)*, coronata tubis rectis.

Odore & sapore acri, *diuretico*; aquosâ *g)* planta, parte odorata & oleosa *h)* parca, in qua tamen vires plantæ latent, quæ cum aqua melius obtinentur, quam cum vini *i)* spiritu: oleum aliud narat, aliud subsidet *k)*. Partes gummosæ inutiles sunt. Quare aqua *l)* medicata est, quæ ad ignem stillat; deinde succus etiam, & infusa cum Chærefolio aqua. Semen Chærefolii inutile *m)* est, herba & folia utilia. In cibos, ut

N n n n 2

notum

g) ARETÆUS *cur. actus*. II. c. 6. Staphylinae PLIN. L. XX. c. 5. RUPP. *morb. vesic.* p. 6.

h) CHARLETON. *lithias.* p. 175. BRAKEN. ad HARTLEY. p. 33. BOYLE *util. philos. experient. Exerc. IV.* De femine DETHARDING. *Eph. Nat. Cur. Cent. I. append.* Etiam Hebræum Incolæ eo sopo Dauco utuntur, MARTIN. *West. Isl.* p. 40.

i) BOYLE *ort. mechan. form.* p. 122.

k) Differre BRUKMAN. *Cent. Epist. II. p. 1110.* Conjungit LINNÆUS I. p. 348.

l) *Theatr. tabid.* p. 147.

m) *Civ. diut.* II. c. ult.

n) *Mem. de l'Acad. de Berlin* ann. 1747. p. 89.

o) TRICHMEYER. *Inst. chem.* p. 78.

p) ZINK. *Saml. IV.* p. 706.

q) PLIN. L. XX. c. 5. ATHENÆUS *φ.* p. 184.

r) Conf. *Journ. de medec.* ann. 1766. m. Janv.

s) BILLING. in proprio libello.

a) *Cerefolium acerrimum ignis vim habet* PLIN. L. XIX. c. 8. PLIN. VALER. L. IV. c. 37: *Saluberrimum tamen effectum laudat* PLIN. I. c.

b) TOURNEF.

c) TOURNEF. A.

d) *ibid.* B. C.

e) Nullum pingit BLAKWELL.

f) F. MORISON. n. 40.

g) FRISTL. *de vegetab. succ.*

h) NEUMAN. T. II. P. I. p. 529.

i) IDEM.

k) IDEM. LOESECKE *arzneym.* p. 252.

l) NEUMAN. p. 527.

m) IDEM p. 528.

notum est, recipitur: in medicando habetur pro medicamento diuretico *n*) blando, non irritante. Eo succo in cancrorum jus recepto, in viscerum obstructione solvenda, non inutiliter usus sum; ad glandulas mesenterii infartas alii *o*), tum in asthma, & lentis febribus *p*). Ad hydropem *q*) succi duas uncias adhibent, sed is quidem morbus his remediis vix cedit *r*), uti neque phthisis *s*). Hominem qui post lapsum sanguinem mingeret, sex succi uncias GARIDELLUS sanavit *t*). Herpetes manuum succo Chærefolii per mensem sumto N. ANDRY tollebat. Hæmorrhoides externas a fotu, cum infusione Chærephylli, mire levari *v*) lego. Ad urinam defidem *x*) ciendam cataplasma ex foliis frequenter imponitur.

748. CEREFOLIUM foliis acute dentatis, triplicato pinnatis, glabris, nervis hirsutis.

Cicutaria vulgaris I. B. III. p. 181.

Cerefolium sylvestre RIVIN. t. 43.

Chærephyllum caule striato, geniculis tumidiusculis LINN. I. p. 369.

Nihil frequentius primo vere in pratis.

Caulis crassus, hirsutus, magna fistula pertusus, sub ramis intumescens. Folia ampla, nam cubitalia vidi, triplicato pinnata, pinnulis ultimis latiusculis, semipinnatis, acutis dentibus incis, extremis confluentibus. Glabra esse solent, semper tamen hirsutis nervis: aliquando tota hirta. Umbellæ planæ, non densæ. Involucrum universale unifolium, aut nullum; peculiare fit quinque, ad septem, latiusculis foliis, ovato lanceolatis, subhirsutis, quorum exterius longe majus est, per ætatem reflexis. Petala leniter emarginata, alba, integra; in floribus exterioribus valde inæqualia, ut extimum maximum sit, emarginatum, intima minima: in umbellæ interioribus vix ulla est diversitas. Semina nitentia *y*), livida, tubis coronata *z*). Tubæ breves.

Subfætida planta est, dicitur deliria fecisse, non tamen funesta *a*). In *Kamtschatka* in cibos *b*) recipitur, si hæc ipsa species est; apud Batavos cataplasma ad gangrænas ingreditur *c*). Viridi colore, etiam flavo, lanas inficit *d*).

749. CEREFOLIUM foliis hirsutis, petalis cordatis, seminibus obscure striatis RUPP. t. V.

Myrrhis perennis alba minor, foliis hirsutis, semine striato aureo MORISON. *Hist. Oxon.* III. p. 301. *Umbellif.* p. 44. 45. 46. 66.

Myrrhis altera parva LOBEL. ic. p. 734.

Chærephyllum caule equali, foliolis incis, seminibus coloratis, striatis LINN. I. p. 370.

II. Varietates foliis hirsutioribus & hirsutissimis MORISON.

In Helvetia non rara, non solum in Juræ montis pratis & in subalpinis, ut in pratis circa *Jorogne*, sed in planitie circa *Mathod*, *Roche*, *Bernam*. Circa *Pümpliz* in pratis & ad sepes vulgatissima.

Radix lignosa, ramosa, depacta. Caulis angulosus, striatus, ima parte subhirsutus, longe maculatus, & purpura punctatus, firmus, trium pedum, ramosus, non tamen sparsus. Folia pallida, hirsuta, triangula, pinnata, pinnis pinnatis, pinnulis primis bilobis, reliquis simplicibus, acute semipinnatis, extremis semper longe confluentibus. In planitie nervi hirsuti sunt, in montanis folia tota. Umbellæ non magnæ, bacillis filiformibus; sub umbella universali foliolum unicum aut nullum; sub peculiaribus foliola ovato lanceolata quinque, sex, septem, hirsutula, oris albis, per ætatem reflexa. Flores albi, exteriores difformes, petalis cordatis & inflexis, extremo maximo, extus subrubris; interiores flores regulares & multi admitti mares. Semina flava, tubas conservant, non vere fulcata, sed tribus jugis eminentibus percurfa, & marginibus crassioribus, mediis valleculis paulo depresso-ribus *e*).

Odor in hac planta peculiaris subaromaticus.

MYRRHIS

n) GEOFFROI p. 291.

o) EHRHARD. *acon. plantar. hist.* T. V. p. 218. 219.

p) SUCCO LANGE *remed. domest.* p. 255.

q) WELSCH. *nüctominem.* p. 40.

r) LANGE p. 254.

s) IDEM *ibid.*

t) *Orthop.* l. c.

v) *Ecole du potager* I. p. 345.

z) *Orthopedie* p. 225.

y) Ad lentem vitream subhirsuta CRANZ.

z) MORISON. 41. 41.

a) I. B.

b) *Natur. hist.* p. 90.

c) BUCHWALD. p. 84.

d) K. *svensk. vetensk. handl.* 1747. p. 79.

e) MORISON. 35. 35. nimis parva. Conf. descriptionem Cl. GAGNERIN. *Arch. Hist.* T. III. p. 117.

MYRRHIS f) TOURNEFORTII t. 166.

LINNÆUS partim SCANDICI addixit n. 357. partim CHÆROPHYLLO.

A Chærophylo differt feminibus evidenter fulcatis.

750. MYRRHIS foliis hirsutis, laciniis obtusis, caule geniculato.

Cerofolium sylvestre, *Onoselinum* TABERNÆM. p. 94.*Myrrhis* RIVIN. t. 98.*Cherophyllum temulum* HILL. VI. t. 52.*Wild Chervil* PETIVER. t. 26. bene.*Cherophyllum caule scabro*, *geniculis tumidis* LINN. I. p. 370.In sepibus Helvetiæ non rarum, & in Germania; *Bienna*, *Delemontii*. Inter *Neuchâtel* & *S. Blaise*.

Caulis subhirsutus, sub geniculis tumens. Folia hirsuta, duplicato pinnata, laciniis denique obtuse terminatis, breviter lanceolatis, uno alterove dente parum profunde incis. Umbella sæpe ad alterum latus nutans. Calyx universalis incertus, aliquot fit exiguis ligulis; particularis monophyllos, sex, ad octo, segmentis ovato lanceolatis, aristatis, minoribus. Petala in exterioribus floribus inæqualia, cordiformia; extimum latissimum: in interioribus vix est diversitas; & mares admiscetur. Semina evidenter striata, & sulcata, minora g).

A n. 749. differt femine minori striato, & involucri communi, & foliis rotundioribus.

751. MYRRHIS radice prælonga, foliis triplicato pinnatis, acutis, feminibus cylindricis.

Cicutaria latifolia, *hirsuta* I. B. III. p. 182.& *Myrrhis Broccenbergensis*, *foliis myrrhidis Italica*, *flore albo*, *radice crassa*, *nigra* I. B. III. p. 78.*Myrrhis palustris* RIVIN. t. 50.*Cherophyllum caule æquali*, *foliis incis*, *acutis*, *feminibus sabulatis* LINN. I. p. 371.

Varietas β. foliis subhirsutis, minor.

Seseli montanum, *Cicuta folio subhirsutum* C. B. Prodr. p. 85. *Basl. merkwürd.* p. 1886.Prior glabra major, ad rivos Helvetiæ vulgo nascitur, circa *Bernam* & *Burgdorf*: ascendit etiam in Alpium & Juræ valles.Altera montana, in *Wasserfall*, *Luan*, *Taveyanax*; etiam in altioribus rupibus, *Praepioz*, *Neunenem*.

Radix longissima, aliquot cubitorum, per intervalia fibrillas emittit. Caulis in vulgari specie fistulosus, tripedalis, brachiatus; in alpina pedalis, cubitalis. Hirsute caulis valde hirtus; glabræ parum: petioli illi perhirsuti. Folia vulgari lata, duplicato pinnata, pinnis perpaucis; pinnulis primis semipinnatis, cæterum latis, acute circumferratis. In alpinis folia hirsuta sunt, ad nervos etiam potissimum. Umbellæ, pro portione plantæ, exiguæ: involucrium universale unifolium: peculiare ex quinque latis foliolis inæqualibus, per ætatem reflexis, ora alba: in hirsuta magis octona. Petala alba, etiam rubra, cordata, inæqualia, paulo interiora minus difformia. Admiscetur flores masculi. Semina longa, cylindrica, tota sulcata, longas tubas retinent.

752. MYRRHIS radice bulbosa, caule inferius hirtus, superne levi, foliis triplicato pinnatis, acute incis.

Cicutaria odorata, *bulbosa* I. B. III. p. 183.*Myrrhis fatuus* RIVIN. t. 49.*Myrrhis caule inferius hirsutissimo*, *superne glabro* WILlich. *disf.* p. 7.*Cherophyllum caule levi*, *geniculis tumidis* LINN. I. p. 370.*Cherophyllum radice turbinata*, *carnosa* EJUDEM. *Cliff* GMELIN. *flor.* T. I. p. 211.Circa *Bernam* passim ad sepes, tum *Mülhusii* & *Basileæ*.

Radix verna tuber est, primo vere carnosum & edule b); inde lignescit & longa fit.

Caulis ad terram hirtus, superne glaber, fistulosus, sub ramis & foliis intumescens.

Folia tenuissime divisa, subhirsuta, acute incisa, triplicato pinnata, pinnis & pinnulis

f) Myrrhis simillima Cicutæ, caule, folio, minor tamen; radix oblonga, mollis, odorata, non insuavi cibo, Diosc. IV. c. III. PLIN. L. XXIV. n. 97.

g) MORISON. 37 37.

b) In Austria, & Pomerania circa Colbergam *ELSHOLZ. tischbuch.* p. 25. Hæc ergo videtur *Myrrhis femine striato Gryphirwaldie edulis* *HEDWIG de Chærophylo.*

nulis numerosis; ultimis laciniis trilobatis, lanceolatis. Sub umbella universali unicam foliolam; sub particulari tria mucronata. Petala alba, ex flexu quasi cordata, inæqualia. Semina striata, fulcis pigmento fusco obductis. Folia fatent.

Hæ quatuor plantæ varie confusæ, non sine labore discerni potuerunt.

*753. MYRRHIS foliis triplicato pinnatis, mollibus, feminibus fulcatis, maximis.

Myrrhis DODON. p. 701.

Odorata RIVIN. t. 56.

Scandix feminibus fulcatis, angulatis LINN. I. p. 370.

Passim in Helvetiæ alpinis, ut in monte *Nombrieux*, *Richard*; in Valesia versus *Valorsine*. Etiam prope *Yvorne supra la Maison blanche*, ad semitam, quæ ducit ad *Corbeirier*. Cl. GAGNEBIN *au bec de Poiseau i*), à la *Joux du Plane*, sur l'*Anvers de Renans*, & in pomariis circa *Ferrieres*, & prope la *Brevine*.

Odoratæ plantæ & anisatæ, radix longa, alba, mollis, dulcis, aromatica. Folia valde composita, subhirsuta, peculiariter mollia, albida, triplicato pinnata, numerosis pinnis & pinnulis, laciniis ultimis circumscriptione ovatis, multis dentibus acutis & parallelis incisis. Umbellæ universalis involucrium unifolium: speciale fit quinque albis magnisque foliolis. Flores albi: extimi androgyni, extremo petalo maximo k), omnibus cordatis. Flores interni regulares, mares, etiam incisis petalis. Etiam alii flores androgyni regulares intercedunt. Semina maxima, nigra, tribus costis valde eminentibus distincta, & tribus magnis fulcis l).

Folia in cibum recipiuntur, cæterum parum in medicina nota. Oleum inde post fermentationem cum sale obtinetur m).

754. MYRRHIS feminis cornu longissimo.

Scandix n) DODON. *purg.* p. 502. *pempt.* p. 701. RIVIN. t. 37.

Peſten Veneris L. B. III. p. 71.

Scandix feminibus levibus, rostro longissimo LINN. I. p. 368.

In agris Helvetiæ passim; in Valesia, Gubernio Aquilejensi *aux gauges* prope *Roche*. *Bafileæ* versus *S. Margret*: versus *Muri Argovia* &c.

Caulis pedalis: folia longa, subhirsuta, tenuissime divisa, pinnis pinnatis, pinnulis profundissime bipartitis & tripartitis, lanceolatis, angustis. Umbellæ valde simplices, bacillis fere binis, peculiare etiam paucifloræ. Involucrium universale nullum: peculiare quinque, ad septem, lata foliola habet. Flores albi; exteriores valde difformes o), extimo petalo maximo: intimorum petala pene æqualia, inprimis marium. Fructus basis cylindrica p), striata, sed prælongo cornu q) simplici.

Creticam a nostrate non differre GERARD r).

Consultius fuerit, omnibus pensatis, Myrrhidem cum Chærophylo conjungere: confluent enim per Chærefolium femine aureo 749.

III. SEMINE CONVEXO NON ROSTRATO.

Hæ plantæ majorem plebem Umbelliferarum efficiunt: pleræque femine striato sunt, aliquæ profunde sulcato.

OENANTHE a) TOURNEFORT. t. 166.

LINN. I. n. 352.

Flores in ambitu mares, difformes b), uno petalo majori, apice introflexo c): interiores androgyni, paulum inæquales. Semina bina pentagonia d), coronata calyce

f) GAGNEBIN *Act. Helvet. III.* p. 123.

g) TOURNEFORT. A.

l) IDEM t. 166. E. F. MORISON. t. *Sem.* n. 34. 34.

m) HELWIG *de Cherophyllo*.

n) Σκανδιή diuretica RUFUS *vesic.* p. 6. *Scandix olus sylvestre* SUIDAS III. p. 325. *subacre amarum* Diosc. L. II. c. 132.

o) TOURNEFORT. t. 173. A.

p) E. MORISON. 42.

q) TOURNEFORT. *ibid.* MORISON. 42.

r) p. 251.

a) Οἰνανθή perpetuo floret THEOPHRAST. L. I. *caus.* c. 15. Nascitur in petris, foliis Pastinacæ, flore candido, caule crasso, femine atriplicis, radice magna, in multa rotunda capitula extuberante; provenit in pratis Dioscor. L. III. c. 118. PLIN. L. XXI. n. 95. Sicca melius olet THEOPHRAST. *caus.* L. VI. c. 22. Non videtur nostra. Inter adstringentia Cælius *tard.* II. c. 13.

b) TOURNEFORT. A.

c) B.C.

d) E.

lyce peculiari quinquefido e). Tubæ longæ, persistentes f). Umbellæ maturæ pene sphericæ. Involucrum universale nullum, vel paucifolium: peculiare multifolium.

755. OENANTHE foliis radicalibus rotunde lobatis, planis, caulinis fistulosis.

Oenanthe IIII. CAMERAR. epit. p. 611. fig. exterior.

Juncus odoratus DODON. cereal. p. 242.

Oenante RIVIN. t. 65.

Water dropwort PETIVER. & *Smal dropwort* EJUSDEM t. 25.

Oenanthe aquatica, triflora, caulibus fistulosis Hist. Oxon. III. p. 269. s. 9. t. 7. f. 8.

Oenanthe stolonifera foliis caulinis pinnatis, filiformibus, fistulosis LINN. I. p. 365. Conf. *skonska resa* p. 243.

In fossis aquosis non rara, Bernæ, Paterniaci, &c.

In nostris radices longe per aquas & lutum diffusæ, subinde fibrarum fasciculos appetiosos habent, in hortis bulbillos. Supra aquam caulis erectus, debilis, tamen brachiatus, & foliis pene nudus, fistulosus. Folia ima penitus diversa, latiuscula, duplicato pinnata, pinnis trium quatuorve parium, lobulis quadrilobatis, trilobatis, obtusis. Folia caulina nervo fistuloso, pinnata, pinnulis sensim angustioribus, tamen aliquid de latitudine retinentibus. Umbella universalis plerumque paucas tantum, fere tres, peculiare umbellas edit. Involucrum universale unifolium, vel nullum: peculiare foliorum trium, ad decem, latiusculorum, alborum, unum latus umbellæ tenentium. Flores exteriores longe petiolati, mares, valde difformes: calycis tribus exterioribus segmentis longissimis, fructibus nullis aut minimis, abortivis. Flores interiores androgyni, calyce uniformi, petalis minus irregularibus, tubis longis persistentibus. Petala utrisque alba, extus subrubella, apice introrsum tracto, ut cordiformia videantur. Per maturitatem florum androgynorum semina aculeatas sphaeras referunt. Semina sunt fructus pentagoni, biloculares, dispermi, lineati, pyramidales, basi sursum versa, cornuta.

Sapor femini leviter aromaticus.

Radice intra triduum canem eneectum fuisse BIRCH g).

Hujus varietas est

Oenanthe IIII. CAMERAR. epit. p. 611. int.

In pratis, circa Basileam, Genevam.

Foliis etiam latis, obtusis; sed radicibus ex communi tubere divisis, latescentibus, bulbosis h).

*756. OENANTHE foliis radicalibus duplicato pinnatis, linearibus; recurvis *Emend. I. n. 33. IV. n. 42.*

Oenanthe aquatica, tenuifolia major, bulbis radicibus longissimis MICHELI Hort. Flor. p. 68.

BLAKSTONE p. 61.

An *Oenanthe angustifolia* MORISON. Umbellif. t. 6?

Oenanthe Staphylini folio aliquatenus accedens I. B. III. P. II. p. 191. RAI ex fide plantæ a CL. HUDSONO missæ.

Narrow dropwort. PETIVER. t. 25.

Oenanthe aquatica Pimpinella saxifraga divisura nostras PLUKNET. *Almag.* p. 268. p. 49. f. 4 non bene.

Pro varietate *Oenanthes Apii folio* GERARD. p. 247.

Non est *Oenanthe V.* LINN. neque habet foliola cuneiformia.

Circa les Efferts abunde in pratis, prope Roche. Aux marais de Choulez & de Suinet Gen. de SAUSSURE.

Radix ex brevi collo multifida, fibris teretibus, crassescens, numerosis. Caulis durus, striatus, solidus, ramis neque inflatis, neque junceis. Folia diversissima, etiam radicalia, fere peucedani, nervo firmo, striato, pinnata; radicalia pinnis pinnatis, pinnulis longe trifidis & bifidis, acutis, incurvis: caulinarum pinnis longissime trifidis, angustis. Character satis prioris similis. Umbellæ peculiare plures; flores laterales pariter steriles, in longis petiolis, a reliquis fertilibus floribus remoti, in disco vero semina habent, stylo & calyce coronata. Petala inæqualia cordiformia. Involucrum universale unum, ad quinque, folia habet; peculiare polyphyllum est.

Hæ plantæ innoxie sunt i).

Oenanthe crocata in Helvetia non provenit.

O O O O 2

P H E L

e) ad D.

f) F. K.

g) *Hist. of the Roy Societ. V. p. 342.*

h) In hortos translata bulbos accipere CAMERARIUS l.c. Sed etiam sponte in pratis siccis bulbi subnascuntur, FABRICIUS *butib.* p. 51.

i) LINN. *skonska resa* p. 349.

PHELLANDRYUM *k*) TOURNEFORT. t. 161.

LINN. n. 353.

Umbella universalis nuda; particularis habet aliquot folia gracilia, ad septem. Petala cordiformia *l*): extremum majus: tuba brevis: calyx *m*) difformis, duobus foliis insigniter majoribus, tribus minoribus. In floribus interioribus discrimen minus, sed aliquod. Semen ex ovato conicum, obiter striatum, striis quasi pictum.

757. PHELLANDRYUM foliis refractis.

Phellandrium DODON. *cereal.* p. 243. 244. *pentst.* p. 591. RIVIN. t. 64.

Cicutaria palustris LOBEL. *ic.* p. 735. TABERNÆMONT. p. 783.

Phellandrium foliorum ramificationibus divaricatis LINN. *Spec.*

Passim in aquosis, *in See bey Moos-Seedorf Au Locle près le moulin du Cul de Roches.*

Caulis crassissimus, pollicaris, per intervalla fibrarum emittit fasciculos. Folia amplissima, triplicato pinnata, pinnis & pinnulis ad angulos cum progrediente nervo obtusos ramosis, pinnulis semipinnatis, ultimis lobulis paulo nervo latioribus, lanceolatis, obtusis. Calyx proprius exiguus. Tubæ longæ, persistentes.

Varietatem & *Michelfeldæ* reperi, & *Gottingæ*, non satis a me repetitam, ut pro vera planta tradere velim, foliis quadruplicato pinnatis, totis capillaribus, incredibili numero & subtilitate pinnularum. Caulis pariter præcrassus, & flores conveniunt. Est *Millefolium aquaticum umbellatum*, *Coriandri folio* C. B.

Phellandrium veneni suspectum redditum fuit, ut convulsiones lethiferæ ab ejus usu *n*) natæ sint. Venenum certe pro equis esse LINNÆUS fatetur *o*), eique plantæ morbum epidemicum equorum adtribuit. Et certum est, aquaticarum plantarum radices sæpissime acres esse & maleficas *p*). Vim tamen noxiam causamque morbi equini ipse LINNÆUS nuper in curculationem rejecit *q*), qui in Phellandryi caule habitat, & Phellandrium equis innoxium pabulum præstare fassus est *r*). Semen aliquid aromatici habet, cum acrimonia constantiori. Dat extractum resinofum *s*), & aliquid virium in spiritum vini tradit *t*), si alcali accesserit: oleum demum essentialiale fundit *v*), & gummosum extractum balsamicum *x*). Ad ulcera difficilia, ad scirrhus olim laudatum est *y*).

Cataplasma ad gangrænâ cum vino & panis mica RUYSCHIUS *z*) habet. Eodem femine intus sumto, cum *Consolida majori*, cancrum mammarum superatum esse testis existat *a*). Ad morbos pectoris merito *b*) laudatum est: Hæmoptysis & conjunctus phthiseos metus una feminis uncia superatus est *c*); HEISTERUS drachmæ dosin fecit. Spiritus sudorem movet, & febres dicitur tollere *d*).

LIGUSTICUM *e*) LINN. n. 346.

CICUTARIA TOURNEFORT. t. 171.

Utrumque involucrum fit latis & multis foliolis. Semen calyce proprio coronatum, profunde quinque lineis sulcatum *f*). Petala *g*) æqualia, integra, apice inflexo.

758. LIGUSTICUM foliis duplicato pinnatis, pinnulis acute dentatis, longe lanceolatis,

Emend. V. n. 34.

Seseli Peloponnesense MATTHIOL. p. 753. CAMERAR. *epit.* p. 514.

Cicutaria latifolia fetida MORISON. *Umbellifer.* t. 6.

Ligusticum foliis multiplicato pinnatis, foliolis pinnatim incis LINN. *I.* p. 360.

Ligusticum foliis triplicato pinnatis, pinnis pinnatifidis GMELIN. *Flor. I.* t. 45.

I. B. in

k) Phellandrium in palustribus, Apii folio PLIN. L. XXVII n. 101. Esse THEOPHRASTI Petroselinum, crasso caule, radicibus pullulantibus, in stellæ modum, SCALIGER. in *hist. plant.* p. 181.

l) TOURNEFORT. A. B.

m) C. D. E. F. G.

n) SAUVAGES *nosol.* II. p. 2.

o) *Wäßgöta resa* p. 47.

p) THOMSON *virt. of plants known by the Soil* p. 298.

q) *Nox insector.* p. 27.

r) *Skonska resa* p. 183.

s) ERNSTING. *de Phellandrio* p. 29.

t) p. 23.

v) p. 22.

x) IDEM.

y) BOERHAAVE *hist. plant.* p. 94. HEISTER. *Eph. Nat. Cur. Vol. V.* obs. 139. ERNSTING.

z) obs. 75.

a) CL. LANGE *Medic. Brunsv.* p. 230.

b) ERNSTING. p. 39.

c) LANGE.

d) ERNSTING. p. 36.

e) Ligusticum nascens in Liguriæ montibus PLIN. L. XIX p. 180. Inter obsonia, pro diuretico ARETÆUS *cur. diut.* I. c. 13.

f) X. X. MORISON. *Quinque juga*, CRANZII.

g) TOURNEFORT. A. B.

I. B. in montibus Rhæticiis circa *Puslav*. C. GESNER, in montibus Rhæticiis. Nascitur in rupibus circa *Formaz* trans alpes Griseas. In valle *Tellina* ultra *Morbegno*, eundo versus montem *Trona*.

Omnium nostrarum Umbelliferarum splendidissima, radice amplissima, lignosa, spongiosa, alba, odorata; caule plus, quam pollicem, crasso, quadrupedali, sulcato, cavo; foliis pariter pedibus, & ultra, firmis, duplicato pinnatis, pinnulis profunde semipinnatis, dentibus acutis & divisis, parallelis. Umbella omnium amplissima, innumeris fere bacillis, hirsutis. Involucrum utrumque reflexum, foliorum octo, adusque 14. Petala integra, ovata, æqualia, curvula, acuminata *h*). Semina ovata, tribus adeo eminentibus jugis percursa, ut alæ dici mereantur, albo, semispongioso, tomento marginatis, sulcis etiam spongiosa molli materie hirsutis: convexis placentis coronata, tubisque curvis & persistentibus, tum foliis calycinis quinque acutis. Stamina violacea.

Odor peculiaris, non ideo fetidus *i*).

Ligusticum austriacum huic proximum est.

PODAGRARIA RIVIN.

AEGOPODIUM LINN. n. 368.

Neutrum involucrum habet. Semina crassa, semiovalia, sulcata. Petala profunde cordata, jugo medio elevato, in exterioribus floribus inæqualia, non ita in interioribus. Tubæ longæ.

759. PODAGRARIA RIVIN. t. 46.

Herba Gerardii DODON. p. 320.

Common Goutweed HILL. t. 62.

Aegopodium foliis caulinis, summis ternatis LINN. I. p. 379.

Ad sepes, in hortis, molesta reptatrix.

Gaulis brachiatus, angulosus, tripedalis. Folia lata, ima pinnata, pinnis quinque *k*), superne tres utrinque pinnæ, trifoliæ; pinnulæ pinnatæ, pinnis superne tribus, sæpe semitribolis *l*), & fere semper a nervo *m*) inæqualiter divisis, ex qua nota facile agnoscitur. Vaginæ grandes. Umbellæ ex longis bacillis albæ, extus subrubentes.

Aliquid habet aromatici *n*): *Edulis est o*), & a pecore amatur *p*). Ad *Ligusticum* CRANZIUS.

FOENICULUM TOURNEFORT. t. 164.

LINN. n. 354.

Semen ovatum *q*), sulcatum: involucrum nullum: petala integra, æqualia *r*): tubæ longæ.

760. FOENICULUM *s*).

Feniculum CAMERAR. epit. p. 534. BLAKWELL. t. 288. RIVIN. t. 60.

Feniculum vulgare minus, acriori & nigriori femine I. B. III. p. 5.

Non habeo pro vera cive, etsi vulgo in vineis & ad viarum margines proveniat; circa *Mathod*, *Ripaz*. Dulce Italicum nuperi non separant, cum in nostrum degeneret *t*).

Radix alba, acris. Caulis & folia levissima, teres ille, brachiatus, levis, bicubitalis, grati saporis & odoris, cum tota plantæ parte, quæ supra terram est. Folia circumscriptio amplissima, repetito divisa, & subdivisa, teretia, capillaria. Umbellæ peramplæ, cavæ. Flos luteus. Semen suavis odoris & saporis.

Tota planta medicata est. Caules nunc maxime erumpentes in Italia amant, & *Finnocchi v*) vocant, etsi mali succi esse CELSUS ait *x*), severus censor: totam etiam plantam edunt, quæ in Sicilia dulcior provenit *xx*). Radix pro præcipuo aperiente medicamento

h) Vix tetraphyllum LINN.

i) MORISON. y. y.

k) TOURNEF. t. 167.

l) ibid.

m) ibid.

n) SCHREBER. III. *Saml.* p. 10.

o) GMELIN. & ego sæpe in cibum recepi.

p) K. *svensk. vetensk. Acad. handl.* 1763. n. 3.

q) TOURNEF. D.E.F. PARSONS. p. 72. MORISON. D. d.

r) TOURNEF. A.

s) *Feniculum sylvestre*, alii *Hippomarathium*, foliis crassioribus, acriori gustu, procerius, bicubitale, radice candida, in saxosis PLIN. L. XX. c. 23.

t) Intra tertium quartumve annum REICHART *gartenschm.* IV. p. 39. GUI DE LA BROUSSE p. 132.

v) SWITZER. *agric.* p. 139.

x) L. II. c. 21.

xx) LABAT. *Voyag. d'Ital.* I. p. 162.

medicamento habetur, quod urinam *y*), menses, lochia, exanthemata expellat. Eius succo, ad uncias quatuor dato, ZACUTUS febres intermittentes sanabat, moto sudore, aut sreatu. Folia cum lacte imposita inflammationes *yy*) mammarum leniunt, & gonorrhoeas, dolores cum lacte cocta & injecta sedant; interno usu lactis copiam faciunt. In semine gratum est aroma, quod in infusum vinosum, & in extractum spirituosum transit; potissimum etiam in oleum æthereum, quod fragrantissimum, & dulce, in frigore *z*) cogitur, & datur ad dispellendos flatu. Aqua etiam ex hoc semine odorata, & alia vinosa paratur. Ut hæmorrhagiam narium diuturnam represserit, non facile dictu fuerit *zz*).

MEUM *a*) TOURNEFORT. T. 165.

ATHAMANTHÆ spec. LINN.

Involucrum universale vix conspicuum, factum uno longo foliolo, in apice etiam inciso *b*), aut nullo. Particulare involucrum evidentius, alteram tantum umbellæ partem tenet, etiam incisum. Petala florum exteriorum inæqualia sunt *c*), interiorum minime: integra sunt, cæterum apice inflexo, ut cordata videantur. Semina majora quam prioribus, semiovalia, profunde fulcata, pene *d*) alata, tribus alis eminentibus. Ad Ligusticum Cl. CRANZ.

*761. MEUM DODON. *purg.* p. 478. t. 62. RIVIN.

Athamanta foliis capillaribus, seminibus glabris, striatis LINN. I. p. 353.

Pastor C. GESNERO retulerat, in monte *Pilati* nasci, loco vix accesso. In Toggicis montibus MURALTUS. Reperi unico loco à la grand vi circa pastorias casas. Nascitur etiam à la grande Sagne, près de la Tourne, proche Ferriere, prope la ronde fontaine: à Roulier, près de la Brévine, & in monte Ballon, & circa Delf: tum in nonnullis convallibus circa Delfberg. Abunde olim legeram circa Andreasberg.

Radix crassa, perennis, multiceps, setis coronata. Folia non ita ampliter sparsa, ut Fœniculo, circumscriptione minus ampla, primis pinnis majoribus, & circa nervum decussatis, omnibus perangustis, nervi latitudine. Quadruplicato fere pinnata sunt. Pinnulæ tertiæ ex uno imprimis latere laciniæ capillares, oblongas, simplices, aut bifurcatas emittunt. Breves sunt, & in fasciculos circa nervum colliguntur *e*). Caulis pedalis, flos ex albo subviridis.

Sapor & odor feminum acris, fere Meliloti odoratæ. Laudatur a vi diuretica *f*). Drachma una radicis, cum vini spiritu, ad dolores hystericos sumitur, etiam sola radix *g*). Non improbabile est, vires habere emmenagogas *h*), & in frigidis morbis convenire. In Anglia infusum ad febres intermittentes vulgo adhibetur *i*). Decoctum Mei, Gentianæ purpureæ, & amaræ Polygalæ, pro galactophoro *k*) & prophylactico medicamento Vaccis in Moravia propinatur, & phthificis vaccis in Carinthia inferiori *l*). Etiam nostri Veterinarii frequentius hac radice utuntur, quam medici, neque optime, dedignantur.

SESELI *m*) BOERHAAVE.

LINN. n. 360.

Plurima Tragofelini, a quo differt involucro peculiari multifido *n*), femine ovali, manifesto fulcato.

762. SESELI foliis linearibus, triplicato pinnatis, caule vaginoso *Emend.* I. n. 114.

Daucus

y) Fœniculum promovet urinam l. c. RHAZE ad MANSOR. III. p. 48.

yy) Etiam inflammata lenire CELSUS II. c. 26.

z) CARTHEUSER *mat. med. part. post.* p. 300. 301.

zz) *Eph. Nat. Cur. Dec. III. ann. 6.* obl. 85.

a) Meum in Italia nonnisi apud Medicos nascitur. Athamanticum vocant, Anethi (Anisi PLINIUS) folio, & caule cubitali, radicibus multis, sed crassis, nigris, longe in obliquum rectumque sparsis, odoratis, calefacientibus PLIN. L. XX. c. 23. Quare de nostro non repugnat, verum esse Meum Veterum. Dubitat quidem MATTHIOLUS *epist.* p. 25. 76. Quam radicem pro Meo vendunt, eam FALLOPIUS ait, esse Daucum primum Dioscoridis L. I.

b) Uno, aut duobus HEISTER. *meth. Linn.*

c) TOURNEFORT. A.

d) MORISON. F. f. & 79. 80.

e) TOURNEF. H.G.

f) ARETEUS *Cur. acut. II. c. 7.*

g) LANGE *med. domestic. Brunsvic.* p. 77. 78.

h) C. HOFMAN. p. 435.

i) BLAIR. *Pharmac. Dec. VII. p. 318.*

k) SAGAR. p. 58. *apbtb. pecorum.*

l) KRAMEE. p. 20.

m) Sefeli Massiliense, lato semine & fructu. Eo vescuntur parituræ cervæ PLIN. L. XX. c. 5. L. XIII. c. 32. etiam a partu ibid.

n) Uno alterove LINN.

Daucus petreus, glauco folio, similis *Faniculo tortuoso* I. B. III. P. II. p. 58. qui circa montem *Beligardum* eodem loco a Cl. BERDOTO lectus sit, quo I. B. suum legerat.

μακροσσελιον πολυκαυλον RICHER.

Seseli montanum JACQUINI p. 379. Etiam *annuum* proximum est, sed nostrum ex fetis perenne videtur.

Seseli bienné CRANZ. fasc. III. p. 88.

Pimpinella tenuifolia RIVIN. t. 82. Legi enim in *der Welnese*, ubi RUPPIUS legerat.

An *Seseli petiolis ramiferis, membranaceis, oblongis, integris, foliolis singularibus binatisque, canaliculatis, petiolo longioribus* LINN. p. 372?

Synonyma difficilis: planta ipsa circa *Aquilejam* abundat, in herbis prope *Verchier*, qua ab arce *Aquilejensi* ascenditur: in *Insula etiam Mondeni*, cum limites cum *Vallesia Legatis* componerem, copiose reperi. *Agauni*, versus *sedem Eremitæ*.

Stirps nitida, radice conica, depacta, fetarum penicillo coronata. Caulis rectus, plerumque parum ramosus, quasi nudus; sed ramosum tamen reperi, striatus, firmus, cubitalis. Folia sicca, firma, glauca, triplicato pinnata. Pinnarum paria quinque, pinnularum duo, tria: laciniarum duo cum impari. Ultimi lobuli latitudine petioli, constanter simplices, bifidi; ultimi trifidi, lineares, argute mucronati, linea eminente divisi. Vaginæ conspicuæ, duræ, virescentes, ora alba, tria folia produunt: ex eorum alis rami. Involucrum universale nullum: peculiare numerosa habet folia latiuscula, lanceolata, exteriora majora, interiora minora, ad decem usque, juniorum umbellam superantia. Umbellæ densæ, Semina ovata, jugis quinque percurfa. Flores exigui; extremi difformes, petalo extremo paulum majori; interiores vix irregulares. Petala integra, sed reflexa, ut cordata videantur, linea eminente divisa. Senescenti folia viridiora sunt & latiora.

Proxima *Hippomarathro* planta, & ejus cum nomine ab ILL. SCHMIEDELIO missa, differt involucro non coalescente.

763. SESELI foliis duplicato pinnatis, pinnulis semipinnatis, lobulis lanceolatis.

Mutzelina CAMERAR. epit. p. 8.

Daucus montanus CLUS. *pannon.* p. 700. absque icone.

Phellandrium caule subnudo, foliis bipinnatis LINN. p. 366.

Describit Cl. JACQUIN. *Vindob.* n. 24.

In omnibus alpibus abundat, & ex ejus frequentia fere pascuorum bonitas æstimatur.

Etiam in montanis, in *Mittlerberg Biennensium*.

Radix crassa, ramosa, multiceps, capitibus fetis coronatis. Caules pene nudi, pedales, etiam humiliores. Folia duriuscula, late viridia, longa magis, quam lata, duplicato pinnata, pinnulis semipinnatis, laciniis ultimis planis, peracutis, simplicibus, bilobatis & trilobatis. Umbellæ universales nudæ; peculiare subjecta habent folia pluscula, longe lanceolata o). Semen quasi circulo coronatum, semiovale, magnum, jugis ita eminentibus percursum, ut fere alatum sit. Petala fere purpurea, inflexo cordata, inæqualia; extremum majus p). Semen alis majoribus membranaceis, crassis.

Ligustico accenset CRANZIUS.

Plurimum aroma spirat.

CORIANDRUM q) TOURNEFORT. tab. 168.

LINN. n. 356.

Fructus globosus r) essentiam characteris constituit. Flores præterea calyces suos proprios habent s): petala in exterioribus inæqualia: æqualia t) in umbellæ interioribus v): involucrum universale nullum, aut unifolium x): particulare triphyllum.

*764. CORIANDRUM fructibus globosis LINN. I. p. 367.

Coriandrum CAMERAR. epit. p. 523. BLAKWELL. t. 176. majus RIVIN. t. 70.

Circa *Tramlingen* *Deffia* regionis GAGNEBIN legit.

P p p p a

Folia

a) Septem JACQUIN.

p) Æqualia CRANZ.

q) Κοριανδρον difficulter provenit, nisi aqua maceretur, crusta enim tegitur dura THEOPHAST. *caus.* L. III. c. 3. Κοριον inter venena NICAND. *alexipharm.* p. 151

r) TOURNEF. E. I. I.

s) D.

t) A.

v) C.

x) HENSTER. *de method.* Linn.

Folia radicalia ampliora, duplicato pinnata, pinnulis latis, undique incis & circumferratis, etiam femibilibis: superiora tenuissime divisa, etiam duplicato pinnata, sed pinnulis in lineares, graciles, duas tresve, laciniis profunde divisis. Caulis pedalis & ultra, cum tota planta glaber: sub umbella universali unicum foliolum, aut nullum: sub umbella particulari tria exigua, filiformia. Flores in ambitu umbellæ androgyni. Petala exteriora magna, cum eminentia, quæ cum sui similibus stellulam in flore facit. Unum maximum cordatum est: duo mediocria cordata, sed inæqualibus partibus, duo minima cordata: exteriora etiam duo: calycis segmenta multo majora. Interiores flores regulares, sæpe mares, petalis cordatis. Capsula spherica femina duo similia y) continet.

Planta virens odiofo rancore se ipsam repudiat: sola femina ficcata gratum aroma adquirent, & in usus culinarios recipiuntur, ab Ægyptiis z) etiam frigida in usum trahuntur. Succum in hæmoptoe ad femicyathum ARÉTÆUS z z) imperat, ut videatur narcotici quid habere, quale in Cicuta, satis adfini, reperitur.

AETHUSA LINN. n. 355.

CYNAPIUM RIVIN.

CICUTÆ spec. TOURNEFORT.

Involucrum universale nullum; peculiare trifolium, reflexum, in una parte umbellæ positum, dum reliqua nuda est. Flores in umbella extremi difformes, petalis in duas inæquales partes divisis: interiores vix inæquales. Semine, quod pene globosum est, a Coriandro differt, quod quatuor fulcis percurritur, jugisque tribus crassis, præter oras a) dividitur, neque calycem peculiarem habet.

765. AETHUSA LINN. p. 367.

Cicutaria fatua LOBEL. ic. II. p. 280.

Cicutaria Apii folio L. B. III. p. 179.

Cynapium RIVIN. t. 75.

Cicuta terrestris minor. *Comm. Lit. Nor.* 1740. hebd. 49.

Ubique in hortis & ad muros.

Caulis fulcatus, brachiatus, cum tota planta glaber. Folia nitent, triplicato pinnata, ultimis laciniis acute bifidis, trifidisve, profunde divisis. Flos albus.

Tota planta trita odore virulento Allii est, & sæpe potuit pauperculis hominibus nocuisse, cum & in hortis proveniat, & haud mediocriter Petroselinum referat. Quam adeo cicutam medici cum Petroselino b) comparaverunt, eam pro nostra c) habeo. Multa exempla d) reperio anxietatis e), singultus f), etiam trimestrium deliriorum g), soporis h), stuporis, inpotentiæ i), vomitus k), faucium constrictarum, spasmodum ventriculi l), convulsionum m), mortisque n), quæ omnia mala Aethusæ tribuuntur: ut tamen fatear, in tam vario nominis Cicutæ sensu, potuisse *terrestrem* forte aliquando se admiscuisse. Nostram innocenter ab integra familia comestam lego o), minori forte copia; hæc enim venena non occidunt, nisi uberius fumantur. Mihi certe accidit, ut cum uberius de Petroselino cum aqua cocto cœnassem, ea nox mihi per nauseas & diarrhœam valde incommoda fuerit; salus, ut ubique, est in vomitu p).

CICUTA

y) REICHAERT. *Gartenschaz* IV. p. 101.

z) P ALPIN. L. I. p. 146.

z z) *Acut. curat.* L. II.

a) MORISON. y. y. & n. 89. 90.

b) MOIS a Cicuta præ Petroselino apposita MARTIUS in *præf.* ad J. GREVINI *de venenis*. Varia symptomata, a Cicuta aquatica sumta, acciderunt AMPL. SINNROCONSULI SULZER. *morb. Helvet. endem.* nostram vero fuisse persuadeor, cum aquatica Bernæ nulla nascatur. Huc etiam EHRHARDI exemplum refero.

c) Etiam TREW. l. c. hebd. 49.

d) DALCHAMPIUS in PLIN. BLAIR. *Pharmacob.* Dec. V.

p. 212. *Miscellan.* p. 80. *Comm. Lit. Nor.* ann. 1731 n. 27. ann. 1740. n. 48. BOERHAAVE in *Prælect.*

e) TIMÆUS L. VII. *cas.* 4.

f) IDEM *ibid.*

g) HELWIG. MARTIUS *Epb. Nat. Cur.* Vol. I. obf. 52.

h) SCHREBER. *Saml.* II. p. 273.

i) *ibid.* obf. 200.

k) *Hist. de la Société de Montpel.* p. 170. 171.

l) *ibid.* obf. 121.

m) BUCHNER. *miscellan.* ann. 1729. p. 724.

n) *ibid.* & MARTIUS & *Hist. de la Société de Montpel.*

o) *Epb. Nat. Cur.* Dec. II. ann. 4. obf. 50.

p) SCHREBER.

CICUTA RIVIN.

CICUTÆ a) spec. TOURNEFORT.

CONIUM b) LINN. n. 336.

Calyx universæ c) umbellæ sit tribus, quatuor, quinque foliis latiusculis, reflexis: peculiaris uno trifido, aut tribus foliolis latis, ovato lanceolatis, unum latus umbellæ tenentibus. Petala emarginata, apice inflexo, in extremis floribus difformia, regularia in intimis. Semen pene globosum, quinque sulcis inscriptum, jugisque eleganter crenatis.

766. CICUTA DODON. *purg.* p. 375. *pempt.* p. 461. RIVIN. t. 74. TABERNÆMONT. p. 782.

BLAKWELL. 451. STÖRK, qui semen bene expressit d).

Cicuta domestica MORISON. *umbellifer.* p. 18. c. 6.

Cicuta vulgaris major QUER. *Flor.* IV. t. 40.

Conium seminibus striatis LINN. I. p. 349.

Conium maculatum HILL. t. 21.

β. An varietas? *Cicuta mitis*, non fetida, *Madridensis* QUER. t. 41. Sed femina depingit granulata, & eam dat notam, qua suam a vulgari femine levi separet. Videtur ergo nostram velle p. 281. Habet etiam EHRMANNUS *Cicutam non maculatam femine boni odoris*.

Ad maceries, in cœmeteriis, ad vias in pagis nobis abundat; copiosissima in cœmeterio pagi *Olon*.

Caulis crassus, maculis purpureis varius, fistulosus, nodosus, brachiatus, foliosus, tripedalis & ultra. Folia nigra, nitida, firmula, triplicato pinnata, pinnulis ultimis subobtusè dentatis. Umbellæ plurimæ, flores albi. Petala eminente jugo divisa: tubæ brevissimæ.

Sapor radicis *Cicutæ recentis non acris est e)*, & dulcis potius cum aliqua gratia f), odor tamen totius plantæ gravis & ingratus. In nonnullis radicibus lac repertum est, Esulæ acrimonia, quod in extractum resinofum abiret g): nam in aliis, & in nostris equidem autumnò erutis, hoc lac nullum fuit h). Succus tamen vires plantæ habet i). In annosis stirpibus radicem duos digitos crassam fuisse, plenam succo acutissimo & graveolenti, sapore pene, qui *Ari*, & rubro colore chartam cæruleam tinxisse k) lego, non absque suspitione, ex hac ipsa radicis crassitie subnascente, de aquatica sermone esse. Ipsum extractum ex succo exhalante paratum, odore est penetrante, ingrato, & sapore, quo castoreum l), sed fere acriori. Porro alcalini quid in aqua destillata est m), & *Cicuta igne torta n)* multum dat salis volatilis. In extracto nitrosi quid subest o). Est in ea spiritus p) volatilis virosus q), qui exhalat, dum extractum paratur, & vertiginem & vomitum facit. Quare *Cicutam oblatam & cuniculi Brasiliæ norunt respuere r)*, & vaccæ s).

Intus sumta facit anxietates t), cardialgias v), vomitus x), appetitum prostratum y), singultus, vertigines z), stupores a), aphonias, deliria b) & dementiam, etiam diurnam c), convulsiones d), cæcitatem e), sopores f).

Incisa

a) *Cicuta* caule levi est, geniculato ut fœniculi, nigricante, sæpe duobus cubitis altiori, in cacumine ramofo, foliis ferulæ angustioribus DIOSC. L. IV. c. 74. (*Coriandri tenerioribus* PLIN.) gravi odore. Umbellæ in summo, flores albicantes. Semen Anisi crassius, (DIOSCOR. candidius) radix inutilis, concava PLIN. L. XXV. n. 95. Ex hac nota possis veterum *Cicutam* ad aquaticam referre.

b) Κωνίου ΣΥΝΔΑΣ II. p. 364.

c) Conf. characterem Cl. SCHINZII ad libellum STÖRKII.

d) Omnino ergo vulgaris est, qua STÖRKIIUS utitur *Phil. Transf.* L. II. P. I. p. 89.

e) HIRSCHL. *vom sublimat.* p. 34.

f) EHRHART.

g) HIRSCHL. p. 15. Lac habet STÖRK. *cicut.* p. 9.

h) *Phil. Transf.* L. II. P. I. p. 89. EHRHART.

i) EHRHART. *de cicut.*

k) LANGE *Dub. de cicut. nov.*

l) IDEM p. 8.

m) EHRHART.

n) IDEM. Fere similia QUARIN. *de cicut.*

o) *ibid.*

p) LOCNER. *obsf.* p. 81.

q) HIRSCHL. p. 35.

r) WEPFER. *cicut.* p. 334.

s) HASSELQUIST. *par. Succ.* p. 8.

t) *Eph. Nat. Cur.* Vol. X. *obsf.* 87.

u) *ibid.*

x) HARDER. *obsf.* 25.

y) LANGE p. 11. &c.

z) FLOYER. *pharmac.* p. 113.

a) MÆQUET. *obsf.* 25. *Prix de Chirurg.* II. p. 208.

b) SMETIUS. WOLF. *obsf.* 34. HAGEDORN. in tota familia p. 79. 80. FRITSCH. *seltame bündel* II. n. 8. MATTHIOLUS p. 14. 15. 16. multiplici experimento, BOCCONE *mus. di fisica* p. 148. BUCHNER. *miscellan.* ann. 1727. p. 58.

c) Totius vitæ AMMAN. ad CÆL. *acut.* L. I.

d) WATSON. *Phil. Transf.* n. 473. MÆQUET. *Eph.* II. n. 3. *obsf.* 115. MARTINE *Western Islands* p. 193.

e) MARTINE *ibid.*

f) AMATUS *Cur.* 98. Cent. V. HARDER. *obsf.* 24. 25. WATSON. FLOYER. FONTANUS. *Consil. resf.* p. 162.

Incisa animalia ostenderunt intestina inflammata *g*) & ventriculum *h*).

Homines occidit, hos quidem facilius quam bestias, qui teneri sint, in exemplis innumeris; POMPONATII præceptorem *i*); Batavos milites *k*); pueros Dresdenses *l*); alios *m*); & plures passim mortales *n*). Qui Cicutam infeliciter in cibum sumserunt, fere pro Pastinaca *o*), aut Dauco habuerunt. Aliquando etiam subito, & intra *p*) quartam horæ partem enecuit. Effectus, ut experimenta ostendunt, sunt fere qui Opii *q*), etiam fortiores *r*).

Sed etiam animalia, homine plerumque vivaciora, tamen superat. Porcos rabidos facit, occiditque *s*); anferes *t*) necat.

Quare perantiqua fuit in Græcia consuetudo, Cicutæ sive succo, sive condito *x*) aliquo cum Cicutæ pharmaco, eos cives enecare, quos, ne viverent, videbatur esse e re publica. Chii utebantur Cicutæ trita, & detracto tegmine pistam subinde in mortario tundebant, & pertenui cribro transmissam, in aqua spissam bibebant; ita celeriter, & absque dolore interibant. THRASYAS Mantineensis *y*) remedium a se inventum fuisse gloriabatur, quod absque dolore vitam abrumperet, ex Cicutæ & Papaveris succo mistum: id drachmæ pondere sumtum omnem medicinam *z*) ajebat spernere. Athenis Cicutæ publicum erat supplicium. Eadem PHOCION *a*) interemptus est & prior SOCRATES. Nostra enim Cicutæ in Græcia *b*) provenit, etsi DIOSCORIDES *c*) potius de aquatica scribere videatur. Caulem edulem fuisse PLINIUS *d*) auctor est, semen nocuisse.

Male ergo semen Cicutæ pro Harmalæ semine in officinas irrepsit, etiam MATTHÆI SYLVATICI & AUCTORIS LUMINARIUM culpa. Inde, cum in pilulas ingrederetur, æger morti proximus *e*): male etiam pro Hyperici semine *f*) receptum est.

Externo quidem usu, sine leniendi *g*), & dolorum sopiendorum, non sine fructu Cicutæ admota fuit, ad calidas podagras *h*), ad mammas cancroas, ad scrophulas, tumores duros, chronicos, musculos ex labore nimio læsos, genitales partes a nimia venere dolentes *i*), ad Priapismum jam veteres adhibuerunt *k*).

Sed etiam nuper externo usu ad scirrhus recentes valere comperta est *l*): & ad dentium dolores *m*): ad tumorem hypogastrii *n*) & inguinis a puerperio superstitem *o*), & eademque glandulas mammæ coactas dissipavit *p*): solus etiam vapor tumorem axillæ *q*) dispulit.

Incrementa in mammarum & testium cohibere ANAXILAUS *r*) & DIOSCORIDES, & vulgo veteres Cicutæ veneream cupidinem reprimi putarunt.

Porro neque interni usus tantum esse periculum paulatim apparuit. Olim SEXTUS EMPIRICUS exemplum feminæ narravit, quæ drachmam unam succi Cicutæ absque noxa caperet *s*). Deinde radices & folia a pueris absque malo eventu comesta fuisse FALLOPIUS testis *t*) est. Suibus non nocere AELIANUS, etsi homini sanguinem congelat *v*), & agnos Cicutæ vesci *x*). In morbo equorum *farcin* utiliter adhiberi *y*), aves semen amare, & quemdam HENLY uncias tres & quatuor Cicutæ absque malo devorasse JACOBUS PETIVER *z*).

Inde ad experimenta ventum est. Succo intruso cuniculus Brasilianus celeriter periit *a*); & canis

g) HARDER. *apiar.* obf. 25. WEPFER. *cicut.* p. 334.

h) HARDER *ibid.* & obf. 24.

i) Apud SCALIGERUM. *Subtil. Exerc.* 152.

k) WATSON. *Phil. Transf.* n. 493.

l) HEINS *pharm. rat.* p. 370. *Add. Saml. zur Geschichte von Ober-Sachf.* III. p. 221.

m) AMAT. l. c.

n) FRITSCH. l. c. WOLF. l. c. BRASSAVOLA l. c. CARDANUS.

o) *Comm. Lit. Nor.* ann. 1740. *bed.* 49. WOLF.

p) WEPFER. *cicut.* p. 71. 312.

q) WATSON. *Phil. Transf.* n. 473.

r) HIRSCHL. p. 28.

s) L'ISLE *husbandry II.* p. 333. BRASSAVOLA.

t) BRASSAVOLA p. 335.

x) Cum integra libra Veteres indiguerint, quæ drachmis duodecim venierit PETIT. *miscellan.* I. c. 17.

y) THROPHRAST. L. IX. c. 17.

z) IDEM *ibid.*

a) PLUTARCHUS in vit.

b) ANGUILLARA p. 273.

c) TREW. *Commerc. Lit. Nor.* ann. 1740. *bed.* 49.

d) L. XXV. n. 95.

e) RONDELET. *pond.* p. 82. AMATUS p. 311. MARANTA p. 57.

f) BRASSAVOLA *Exam. simplic.* p. 222.

g) Mollire semen CELS. L. V. c. 5.

h) IDEM L. V. c. 18.

i) HENB. ab HERES. p. 85.

k) ARRETÆUS *cur. acut.* II. c. XI.

l) HIRSCHL. p. 28.

m) HERKERÆUS *haubofen.* p. 63.

n) STÖRK. *contin.* p. 238.

o) IDEM p. 240.

p) DIONIS *accouchement* p. 361. in urina cocta. Cataplasma cum decocto Solani vulgaris, *Journ. de medec.* 1766. Jul.

q) STÖRK. *ibid.* p. 241.

r) PLIN. L. XXV. n. 95.

s) *Hypothef.* L. I.

t) *De ulcer.* p. 45.

v) AELIAN. *anim.* L. IV. c. 22.

x) LÖBEL. *advers.* p. 395.

y) *Pharmacobaf.*

z) *Lowthorp abridgm.* II. p. 640. 641.

a) WEPFER. p. 334. *Eph.* II. n. 3. obf. 115.

& canis durum demum animal, cum fucci fescuncem adsumsisset *b*), & cum tres fucci unciae, in venas injectae fuissent *c*). Canes HARDERIANI *d*) fucci uncias tres toleraverunt; sex vel octo uncias vulpis *e*). In experimento CL. COURTEN *f*) fucci Cicutae duae unciae cani non nocuerunt, neque unciae *g*) tres. Cani *h*) fermentans Cicutae intrusa, & contusa radix nihil nocuit. Lupa ab unciis sex temulenta & vomituriens, cum vomeret facile servata est *i*). Mulus uncias duas tresve tulit, ut alvus inde turbaretur, sudorve moveretur, durum equidem animal & veratri patiens *k*).

Deinde etsi symptomata aliqua ore fumata, aut intrusa excitavit, facile cedunt ea vel solo lacti *l*); & in universum vomitu excitato omnia componuntur in homine *m*), sive, in cane, lupa *n*), aut certe radicibus per alvum educis *o*), & ob eandem causam lenia suppositoria profunt *p*).

Narcotica equidem vis Cicutae fecit, ut post ejus usum ad vomitum ciendum grana tartari emetici viginti dare oportuerit *q*). Quae ab infusae cum aqua Cicutae usu incommoda sequuntur, stupor, visus obscuratus, theriaca sola superata sunt *r*).

Primus ab hominum memoria PAULUS RENEALME *s*) grana 40. & denum drachmas duas radicis ficutae adversus scirrhus viscerum dare ausus est, neque sequacem invenit: donec nuper satis vir ILL. ANTONIUS STÖRK *t*), per experimenta in proprio corpore facta animosior, succum spissatum radicis dare aggressus est, felicesque successus in quatuor libris descripsit. Intelligitur, partem magnam venenati vaporis dissipari *v*), & mitius medicamentum fieri *x*), cujus 120 *y*) & 240 *z*), & 360 *a*) grana in diem fumere liceat; postquam lento usu natura ei adfuevit *b*). Dedit quidem etiam theiforme infusum, sed melius reperit extractum, quod parva copia & ex planta tenera, inque umbrosis nata *c*) pararetur *d*). Eo medicamento, sed diuturno usu, plurimos & gravissimos morbos Vir Cl. superavit.

Varia omnino generis mala fuerunt, quae Vir ILL. suo remedio vicit: dolores primo, quod a narcotico medicamento expectares. Dolores ergo rheumaticos *e*) arthritidem *f*), podagram *g*), a lue venerea superstites *h*), dolorem capitis pertinacem *i*), eo remedio levare comperit.

Sic alios nimios naturae motus, ut vomitum chronicum *k*), vomitum cruentum *l*). Eo & malum hystericum fanatum *m*) referas, & epilepsiam *n*).

Porro ulcera maligna *o*) pedis *p*), manus *q*), parotidum *r*), oris & veli palati *s*): ulcera colli sinuosa *t*); ulcera venerea *v*); ulcus thoracis & abdominis *x*); & ulcus fistulosum ad ossa decurrens *y*); fistulam faciei *z*); cariem metatarsi *a*); spinam ventosam *b*); ulcus spinæ dorsii sordidum *c*); ulcus fistulosum femoris *d*); omniumque viscerum gravissimum empyema *e*); & phtisis *f*); ulcera arthritica *g*); & ulcus saniosum

Q q q q 2

b) HARDER. apiar. obs. 24. 25. IDEM. Eph. Nat. Cur. Dec. II. ann. 3. obs. 115.
c) ibid.
d) ibid.
e) IDEM apud WEPFER. l. c. p. 335. Vomuit equidem.
f) Phil. Transf. n. 335.
g) FLOYSEI cani omnino non nocuit p. 23.
h) ROSSI plant. venen. p. 23.
i) WEPFER. p. 157. 158.
k) Demonstrat. de botanica. II. p. 235.
l) Eph. Nat. Cur. Vol. X. obs. 87.
m) MARQUET. obs. 25. WEPFER. cicut. p. 322. TREW. Comm. Lit. ann. 1740. hebdom. 50. MARTIN. West. Islands p. 193.
n) WEPFER. p. 159.
o) MARTINE ibid.
p) WEPFER. p. 325.
q) MARQUET.
r) Prix de Chirurgie T. II. p. 208.
s) Curat. obs. 3. & 4.
t) De Cicutae L. I. & II. & supplemento, & continuatione experientiarum.
v) Succus recens fortior extracto conf. p. 231.
x) Pueris extractum dandum Journ. de medec. ann. 1760. m. Sept.
y) RAZOUX Journ. de medec. ann. 1765. m. Mars.
z) De Colchico p. 15.
a) II. p. 217.
b) De Cicutae p. 11. &c.
c) Contin. exper. p. 231.

d) Contin. exper. p. 235. add. SCHINZ. præf. p. LIX.
e) Continuat. experiment. p. 50. cicut. p. 6. II. p. 231.
f) Fomento de cicut. p. 6. pilulis ibid. II. p. 75. 231.
g) L. II. p. 160. cum nodis & calce p. 158.
h) II. p. 213.
i) Contin. Experiment. p. 167.
k) Add. Contin. exp. p. 250. de cicut. II. p. 152. 198. Supplem. p. 14. 25.
l) Contin. exp. p. 239.
m) Contin. exp. p. 266.
n) ibid. p. 91.
o) Conf. exp. p. 271. 272. II. p. 220.
p) Cicut. II. p. 31. 87. contin. experim. p. 268.
q) Contin. exper. p. 42.
r) Contin. exper. p. 170.
s) Contin. p. 19.
t) Cicut. p. 50.
v) Cicut. II. p. 171.
x) II. p. 33.
y) Contin. experim. p. 269. interno & externo usu.
z) Supplem. p. 12. 18.
a) p. 277. pedis. p. 33. add. p. 15. addito unguento Ægyptio aut Myrrha.
b) p. 30. contin. experim. de cicut. II. p. 81. Supplem. p. 22. 30.
c) Contin. exper. p. 243. add. de cicut. II. p. 26.
d) Contin. p. 215.
e) Contin. exp. p. 185. 186. 187.
f) Contin. exp. p. 32. 241. add. p. 217. cicut. II. p. 277.
g) ann. II. p. 118. infuso.

niosum thoracis *b*); viarumque urinæ *i*); & alia cancrofa ulcera *k*); bubonemque venereum *l*); reliquias caruncularum *m*); fluoremque album *n*); stranguriam *o*); & gonorrhœam *p*); scrophularem phthisin *q*); vitia cutanea varia; lichenes *r*); serpiginem *s*); pustulas acres *t*); scabiem *v*); lepræ similem morbum *x*); tineam *y*).

Ad tumores resolvendos *z*) & scirrhus; etiam præcipua vis est Cicutæ, vaporis *a*), extracti, & fôtus *b*).

Ita glandulæ scirrhosæ *c*); parotis indurata *d*); ventriculi scirrhus *e*); & abdominis *f*); & alius ad costas spurias *g*), & in axillis *h*), & hypochondriis *i*), & scirrhii cum ulcere conjuncti *k*); testiculorum *l*); deinde mammarum *m*) Cicutæ cesserunt. Sic strumas *n*); scrophulas *o*); tumores lymphaticos *p*) devictas legas.

Sed etiam cum pungentes in mamma dolores jam adessent *q*); & cum duritie ulcus fætidum ichore manans conjungeretur *r*); cumque venis varicosis *s*); mammæque ulcera varia *t*); tuberculum mammæ cancrum minitans *v*) scirrhique cancrum minantes *x*) præstassent, Cicutæ salutis fuit. Denique vere cancrofa *y*) mamma, amputationi destinata, fomento cum cerussa conjuncto, usuque Cicutæ interno *z*), restituta est; & ulcus cancrosum mammæ *a*).

Simile exemplum *Aletophili Viennenses* suo testimonio confirmaverunt *b*), & BAADERUS *c*), aliique *d*).

Sed etiam exulceratum testis cancrum decocta cum Cicutæ aqua, ejusque extracto superatum *e*); & iisdem remediis cancrum manus curatum, durabili cum levamine *f*); & cancrum faciei fætidum *g*), & labii *h*); & linguæ cancrum *i*); & cancrofas colli glandulas *k*); & dirissimum denique malorum cancrofa *l*) uteri ulcera hoc ipso remedio a VIRO ILL. sanata legas; ut etiam aliquando cancer facile tollatur *m*).

Ad scirrhus superatos referas cachexiæ *n*); tympanitidis *o*); anasarçæ *p*); hydropis *q*); rachitidis *r*); furditatis *s*) sanationem.

Id minus expectatum, etiam oculorum *t*) vitia, uveæ tunicæ maculam *v*), pupillam dilatam *x*), convulsionem oculi *y*), pene cæcitatem *z*), & amaurosin *a*), & cataractam *b*); vitia porro humorum, ut scorbutum *c*) Cicutæ cessisse. Denique morbos, in quibus vires naturæ oporteret augere; variolas subsidentes *d*); retrocedentem materiam arthriticam *e*).

ILL. Viri

b) Continuat. exper. p. 271.

i) II. p. 258.

k) contin. exper. p. 116.

l) II. p. 144.

m) Supplem. p. 44. 46.

n) contin. exper. p. 196. cicut. II. p. 98. 107. 116. Vapor p. 243. de Colchic. p. 87.

o) Supplem. p. 12.

p) contin. exp. p. 213. 214. II. p. 252.

q) II. p. 182.

r) contin. exper. p. 176. 178. 189. decocto & fôtu.

s) contin. exper. p. 175. Supplem. p. 13.

t) Supplem. p. 24.

v) contin. exper. p. 62. decocto.

x) cicut. II. p. 91.

y) II. p. 173.

z) contin. exper. p. 36. 238. 240. 241.

a) contin. exper. p. 237.

b) contin. exper. p. 260. de cicut. p. 18. 63. II. p. 4. 231. 235. Supplem. p. 21.

c) contin. exper. p. 23. 28. 210.

d) de cicut. p. 14.

e) contin. exper. p. 192. 208. cicut. II. p. 178.

f) contin. exper. p. 212.

g) contin. exper. p. 37. add. II. p. 207.

h) contin. exper. p. 23. 172.

i) Post febres, contin. exper. p. 38. cicut. p. 91. II. p. 121. 130. Supplem. p. 24.

k) contin. exper. p. 29.

l) p. 44. add. p. 108.

m) contin. exper. p. 23. de cicut. p. 6. 29. 31. 36. 81. II. p. 25. 255.

n) contin. exper. p. 181. 183. 198. cum suffocatione, sic cicut. p. 94. add. cicut. p. 6. II. p. 133. 261. Supplem. p. 17.

o) II. p. 233.

p) II. p. 239. 247.

q) Contin. exper. p. 13. de cicut. p. 44. 46. II. p. 11. 36. 165. 246. 263. 273. tum Supplem. p. 13.

r) contin. exper. p. 53. cicut. II. p. 116. 140.

s) contin. exper. p. 18. Supplem. p. 16. add. de cicut. p. 70.

t) contin. exper. p. 217.

v) contin. exper. fumo & extracto p. 202.

x) contin. exper. p. 205.

y) In cancri felix cicut. p. 7.

z) contin. exper. p. 242.

a) p. 60.

b) ad HÆSN p. 59.

c) apud STÖRK. II. p. 192.

d) ibid. p. 197. add. p. 204. 206. 235. 242. 245. 259. Supplem. p. 31.

e) contin. exper. p. 175.

f) ibid. p. 178.

g) ibid. p. 15. add. II. p. 249. 256.

h) cicut. II. p. 214. 221.

i) de cicut. II. p. 61.

k) contin. exper. p. 58.

l) cicut. II. p. 190. 259. Supplem. p. 26.

m) contin. exper. p. 89.

n) contin. exper. p. 44. Supplem. p. 28.

o) contin. exper. p. 192. 194.

p) contin. exper. p. 217. cicut. II. p. 169.

q) contin. exper. p. 195.

r) contin. exper. p. 31. de cicut. II. p. 150. 152. Supplem. p. 25.

s) contin. exper. p. 267. II. p. 231.

t) contin. exper. de Colchic. p. 76.

v) contin. exper. p. 272.

x) contin. exper. p. 27.

y) ibid.

z) contin. exper. p. 183.

a) contin. exper. p. 169. ad grana 40. extracti II. p. 248.

b) cicut. p. 93. II. p. 155. 216. 248.

c) II. p. 208.

d) contin. exper. p. 220.

e) cicut. II. p. 164.

ILL. Viri felicitatem imitaturi per universam Europam Cl. Medici exstiterunt, qui ejus experimenta imitarentur, extracto potissimum Cicutæ usi.

Felix fuit eventus, potissimum in glandularum morbis, scirrhis *f*), etiam hepatis *g*), scrophulis *h*), glandulis cancerosis *i*), ad reliquias tumorum extirpatorum *k*); ad inflammationes oculi *l*), ad scrophulas *m*), etiam in cancro incipiente *n*); in suspecto tumore labii superioris *o*); denique in cancri exulceratis mammæ *p*), etiam pectoris *q*); in cancro narium, cum tuberculis pulmonis suppurantibus, pariter *r*) efficac fuit, aut certe fuit levamini *s*).

Ita alia ulcera eo remedio sanata legas, etiam quæ post morbum venereum reliqua facta erant *t*); & strumam exulceratam *v*), aliaque maligna ulcera *x*); sic in vetusto cum carie ulcere *y*); in uteri ulcere *z*); in maligno ulcere partium genitalium masculinarum *a*); in phthisi ulcerosa *b*); & fistula ani *c*) Cicutæ virtutem confirmatam videas. In gonorrhœa, stranguria, fluore albo prodesse etiam Cl. Vir expertus est, qui contra Cicutam scripsit *d*); in hydropis initiis *e*) alius. Paralyfin *f*) partium sub umbilico positarum, cum convulsionibus, idem remedium superavit: & superstitem post apoplexiam paralyfin *g*). Cataracta ab ejus usu soluta *h*).

Ad scirrhos refero sublatum vomitum *i*), cum alvo deside, & induratione ventriculi *k*), & auxilium a Cicutâ in colica pictonum *l*) præstitum.

Ita in morbis cutaneis profuit, inque pessima scabie & tinea *m*).

Nihil tamen undique beatum. Exstiterunt, neque pauci Cl. Viri, qui vires Cicutæ inutiliter, aliqui etiam qui noxias experti sunt.

Huc refero ANTONIUM DE HAEN *n*), JOH. ANDREË *o*), CL. LANGIUM *p*), alios *q*). In glandularum ergo tumore *r*); in scirrhis *s*); in mammæ scirrho *t*); in cancro *v*); etiam occulto *x*); & scrophulis *y*); in scorbuto *z*); in malis venereis *a*); in tinea *b*); & ulceribus cutaneis; in spina ventosa *c*); in cæcitate ex puerperio *d*) inutiliter extractum Cicutæ datum fuisse testati sunt.

Ex Silesia 69. historias *e*) plerasque inutiliter adhibitæ Cicutæ, se habuisse HAENIUS, & si qui boni successus aliquando potuerint in tabulas referri, eos naturæ acceptos refert, quæ etiam sola cancrum sanaverit: sæpe etiam alios morbos pro scirrhis esse *f*) habitos monet. Neminem denique absque malo Cicutâ usum esse *g*), quæ appetitum prosteruat *h*), ut R. WHYTTIUS vertiginem, tremorem oculorum, totius corporis debilitatem ex hujus veneni usu perceperit *i*); quod etiam externo usu delirium *k*) faciat,

- f) LUDWIG. *Comment. med.* XI. P. III. p. 240. HEURMAN. *Unterfuch.* p. 240. 241. additis remediis lixiviosis. *Phil. Transf. Vol. III. Zurch. Abb. II.* p. 434. 451. EHRHART. QUARIN. LOCHER. *obs. præst.* In scirrho post febrem EHRHART.
g) *Journ. de medec.* ann. 1766. m. Mars.
h) *Journ. de medec.* ann. 1761. m. Fevr. Decembr. 1764. m. Juin. ann. 1765. m. Mars. LUDWIG. EHRHART. PALLAS. QUARIN. *Chir.* p. 78. *Zurch. Abhandl. II.* p. 422.
i) LUDWIG. *Journ. de medec.* XVII. p. 346. 347. ann. 1761. m. Janv.
k) In lingua *Journ. de medec.* ann. 1763. m. Maj.
l) *Zurch. Abhandl. II.* p. 429.
m) PALLAS. *add. Zurch. Abb.* p. 494. EHRHART.
n) *Journ. de med.* ann. 1761. m. Juin.
o) *Journ. de med.* ann. 1761. m. Avril.
p) *Journ. de med.* ann. 1762. m. Janv. EHRHART. LOCHER. De lapsus cancer, sed mors ex hemorrhagia PALLUCCI *polyp. nar.* p. 81. sq. & fere similis eventus *Journ. de medec.* ann. 1762. m. Dec.
q) *Journ. de medec.* ib. Maj.
r) *Journ. de medec.* ann. 1764. m. Juin.
s) LE CAT apud RICHARD. dato extracto ad 48. grana.
t) LANGE *dub. vexat.* p. 12. post remedia generalia LOCHER.
v) *Zurch. Abb. II.* p. 429.
x) *ibid.* p. 494.
y) EHRHART.
z) *ibid.* & LOCHER.
a) *ibid.*
b) QUARIN.
c) *IDEM.*
d) LANGE p. 32.

- e) EHRHART.
f) *Journ. de medec.* ann. 1763. m. Fevr.
g) EHRHART.
h) *Journ. de medec.* ann. 1766. m. Avril.
i) EHRHART.
k) *ibid.*
l) *ibid.*
m) QUARIN.
n) *Passim in rat. medend. & in Epist. de Cicut. & in med. mus. III.* n. 5.
o) *Obst on the virtues of hemlock* ann. 1761.
p) l. c.
q) GATAKER. *introduc.* ANDRY.
r) LANGE p. 70.
s) ANDRY in thesibus *E. cancer induratus Cicutam stud.* LANGE p. 26. TRALLÉS *de insit. variol.* p. 234. 235. RAULIN. *fièvre blanc.* II. p. 595. in tumoribus duris abdominis ANDREË.
t) ORTESCHI *diar. I.* p. 21.
v) LANGE p. 29. 30. ROSSI *plant. venen.* ANDREË. QUEK. *flor. Espann. IV.* p. 293. RAULIN. l. c. ut ichorem tamen emendaverit.
x) HENKEL. *Anhang von äusserl. Arzneymitt.* p. 107.
y) HENKEL. *ibid.*
z) LANGE p. 22.
a) *IDEM* p. 15.
b) *IDEM* p. 20.
c) *IDEM* p. 14.
d) *IDEM* p. 24. 25.
e) *Epist. de Cicut.*
f) Etiam ANDREË.
g) ANDREË Infantibus nocere LANGE p. 29.
h) LANGE p. 9. 25. ANDREË.
i) *Nervous disord.* p. 22.
k) ANDRY.

faciat, & vertiginem *l*), tremorem *m*); paralyfin *n*); mensesque supprimat *o*): esse enim in Cicutâ vim narcoticam *p*).

Hæc tamen manifesto nimia sunt.

Facile intelligo, non omnes ægros sanari, qui Cicutam sumserunt, fatetur passim STÖRKIUS *q*).

Potuit extractum ex Chærophyllo *r*) sylvestri, ex Myrrhîde tuberosa *s*), ex Cicutâ aquatica paratum fuisse, quod pro vero Cicutâ extracto venit.

Potuit autumnali tempore succus Cicutæ spissatus esse, quando plantæ vires suas in semine *t*) effuderunt. In aëre calido minus juvare ILL. AUCTOR *v*) fatetur; Parili- nam Cicutam deterioris notæ esse alii *x*).

Nunquam certe nocuit *y*), & ipse cum adversus latentem mammæ cancerum generosæ matronæ Cicutam copiose præscriberem, cancerum quidem non vidi superatum fuisse, nihil tamen inde mali natum.

Denique, quod testimonium omnium est potissimum, ipse ANTONIUS DE HAEN, nihil adversarii daturus, tamen in tumore colli, abdominis, & testium, inque vomica pulmonali utiliter adhibitam fuisse fatetur *z*).

Neque enim hic repeto, quæ ALETHOPHILI in candore HAENII desideraverint; neque urgeo, quam parum possit iratis auctoribus tribui.

BUPLEURUM *a*) TOURNEFORT. t. 163.

LINN. n. 328.

Folia in omnibus speciebus integra & indivisa. Involucrum universale alias nullum, alias aliquot foliorum. Involucrum peculiare amplissimum, foliis latissimis, umbellam comprehendentibus. Flores æqualia habent & integra petala. Semen profunde sulcatum, pene alatum.

767. BUPLEURUM caule brachiato, ramosissimo, foliis ovato lanceolatis, amplexicaulibus. *Perfoliata* CAMERAR. *Epit.* p. 888. RIVIN. t. 45. BLAKWELL. t. 95. MORISON. t. 8. & Semen 7. 7.

Perfoliata II. TABERNÆMONT. p. 759.

Bupleurum involucris universalibus nullis, foliis perfoliatis LINN. I. p. 340.

II. *Crispa seu muscosa* CAMERAR. *hort. ic.* XXXVII.

III. *Perfoliata humilis alpina* BOCCONE t. 63.

In Helvetia passim. Basileæ in agris; Genevæ; circa *Bevioux & Bex*; in *Valesia*; etiam *Rupe* in meis agris *aux Efferts*.

Caulis valde brachiatus & diffusus, ramosissimus. Folia glauca & glaberrima, cauli circumnata, hinc breviora, inde in acumen educta, ovato lanceolata: Involucrum universale nullum *b*): peculiare profundissime trifidum & quinquefidum, segmentis inæqualibus, aliis semibifidis, aliis simplicibus, aristatis. Petala *c*) flava, revoluta: tubæ breves.

Vulneraria est, emplastra ad hernias ingreditur, & adstringentia cataplasmata. Parcus tamen ejus usus est.

768. BUPLEURUM foliis imis petiolatis, ovatis, superioribus amplexicaulibus, ovato lanceolatis.

Perfoliata montana CAMERAR. *hort.* p. 120. *ic.* XXXVIII.

Perfoliata alpina magna, longifolia L. B. III. p. 198.

Bupleurum longifolium HILL. t. 17.

Bupleurum involucellis pentaphyllis, ovatis, universali subpentaphyllo, foliis amplexicaulibus, LINN. I. p. 341.

In Jura monte SHERARD, ego in monte *Creux du Vent*. In monte *Legerberg* Cl. SCHINZ & *ibid.* prope *Badam am Legerberg* GAGNEBIN. Circa Genevam *Rev. de Coppet*; montana adeo planta, in alpebus nondum lecta; Gottingæ frequens.

Caulis

l) IDEM ANDRÉE.

m) ANDRÉE.

n) *ibid.*

o) *ibid.*

p) *ibid.*

q) *Continuat. experiment.* p. 79. 206.

r) CRANZ. *mat. med.* III. p. 45.

s) IDEM *fasc.* III. p. 69.

t) IN ANDRÉE experimentis.

v) *Contin. exper.* p. 233.

x) *Journ. de med.* ann. 1764. m. Juin.

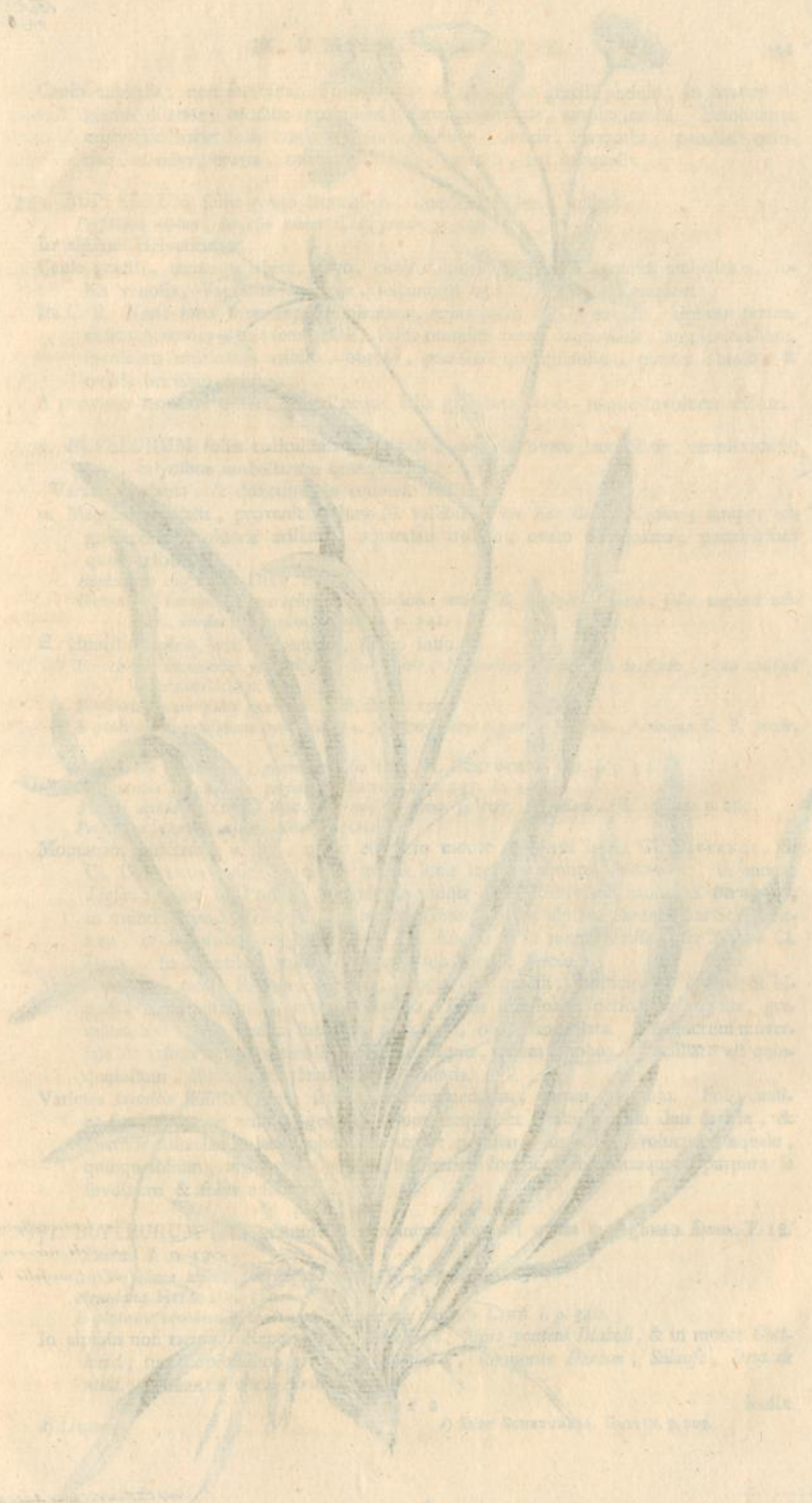
y) STÖRK. *contin. exper.* p. 236.

z) *Epist. de Cicut.*

a) Bupleurum caule cubitali, foliis multis, longis, capite Anethi PLIN. L. XXII. c. 35.

b) HEISTEE. *meth. Linn.* p. 43.

c) Semen MORISON. 7. 7. 94. 94.

Bupleurum alpinum
anguste nervoso folio
calyce unifloro leviter
incafo.

C. B. Zellner. Aed. G. Vindob.

Sculp. C. F. Frisch. C. F. Schum. Acad. Götting.

Caulis cubitalis, non ramosus. Folia longa; inferiora ex gracili petiolo, in ovatam figuram dilatata, modice acuminata; superiora ovata, amplexicaulia. Involucrum universale habet folia tria, quatuor, quinque, obtusa, inæqualia; peculiare quinque, ad octo, brevia, ovato lanceolata, æqualia, aut inæqualia.

769. BUPLEURUM foliis ovato lanceolatis, amplexicaulibus, aristatis.

Perfoliata alpina, latifolia minor C. B. *prodr.* p. 129.

In alpinis Helvetiorum.

Caule gracili, terete, glabro, cavo, cubito altiori, distributo in ramos umbellatos, foliis venosis, Vaccariæ similibus, fescuncem latis, basi caulem amplexa.

Ita C. B. Nunc inter meas reperio plantam, cujus locus natalis excidit, alpinam tamen, radice perenni, caule semipedali, foliis omnibus ovato lanceolatis, amplexicaulibus, involucro universali trifolio, obtuso; peculiari quinquefolio, pariter obtuso, & ovatis brevibus foliis.

A proximo sequente differt, quod neque folia graminea habet, neque involucra aristata.

770. BUPLEURUM foliis radicalibus gramineis, caulinis ovato lanceolatis, amplexicaulibus, calycibus umbellarum quinquefoliis.

Variabilis planta, & difficulter in ordinem reditura.

α. Magna, cubitalis, provenit in Juræ M. vallibus, *au Roc des Corbeaux*; semper agnoscenda involucris aristatis; universali trifolio, ovato lanceolato; peculiaribus quinquefoliis.

Bupleurium angulosum HILL. t. 16.

Bupleurium involucellis pentaphyllis, orbiculatis, universali triphylo, ovato, foliis amplexicaulibus, cordato lanceolatis LINN. I. p. 341.

β. Humilis alpina, vix dodrantalis, unico folio.

Bupleurium involucellis pentaphyllis, lanceolatis, longioribus; universali triphylo, foliis caulinis lanceolatis LINN. I. p. 342.

Perfoliata minor foliis gramineis I. B. III. p. 199.

Bupleurium angustifolium pyrenaicum, seu Perfoliata alpina angustifolia, minima C. B. *prodr.* p. 130.

Bupleurium montanum, gramineo folio I. R. H. SCHEUCHZER. It. I. p. 31.

Ranunculus gramineus, perfoliatus PARKINS. p. 335. ic. 338.

Planta alpina di Corsica BOCCONE *nus. di piant.* p. 107. *Perfoliata, &c. Osserv.* p. 287.

Perfoliata αλπινομικροειδομηλιος RICHER.

Montanam varietatem α. dixi, quam etiam in monte *Chasseral* habet Cl. DIVERNOI, & Cl. GESNERUS misit. Alpinam multis locis legi in monte *Rothenhorn*, in monte *Lioson*; etiam in *Prapioz*, *Naye*; in monte *de la Pierre* sub monte *S. Bernhardi*, in monte *Ober-Staffelberg*. In monte *Generoso*. In alpinis *Surenensibus* SCHEUCHZER, in *Abbatiscellanis* J. GESNER. In *Rhatia* & in monte *Früla vallis Tellina* Cl. DICK. In montibus vallis *Ternanza* sub monte *Sylvio*.

Major varietas a radice lignosa, perenni, longa, sed gracili, multicipite, cubitali & bipedali caule ascendit, erecto, ramoso: Folia ima longe petiolata, angusta, graminea d). Folia caulina superiora perfoliata, ovato lanceolata. Involucrum universale fit tribus ovato lanceolatis foliis, magnis, etiam duobus. Peculiare est quinquefolium, foliis ovato lanceolatis, aristatis.

Varietas *humilis* similia habet, sed caulem semipedalem, parum ramosum. Folia caulina similia, & sub umbella generali unum frequenter, tamen etiam duo & tria, & quatuor folia lanceolata, obtusa & acuta: peculiaris umbellæ involucrum æquale, quinquefolium, aristatum, petiolis florigeris, longius. Nonnunquam purpura se involucro & foliis admiscet e).

*771. BUPLEURUM foliis gramineis, involucro peculiari octies emarginato. *Enum. T.* 18:

Emend. I. n. 120.

An *Perfoliata alpina, angustifolia media* C. B. *prodr.* p. 29.

Agrostiana HILL. V. t. 119.

Bupleurium involucellis coadunatis, universali triphylo LINN. I. p. 340.

In alpinis non rarum. Reperi in *der Schöllinen*, supra *pontem Diaboli*, & in monte *Gottbard*; tum copiosissime in monte *Fouilloux*, in monte *Darbon*, *Salanfe*, *Dent de midi*. HUBERUS circa *Airolo*.

R r r r 2

Radix

d) LINNÆUS.

e) Etiam SCHEUCHZER. Gmelin. p. 209.

Radix lignosa, perennis, maxima, & longissima, multiceps. Caulis pedalis, cubitalis: ad radicem folia longissima, pedalia, lentissime latefcentia, lente decrefcentia, fine modo obtuso, modo lanceolato: ad caulem vix ulla, nisi unum sub ramo sessile, femiamplexicaule. Involucrum universale fit uno, duobus, tribusve foliis ovato lanceolatis obtusis. Peculiare unifolium est, modice emarginatum, segmentis octo & novem f) latis, obiter aristatis. In matura planta nonnunquam hoc involucrum ad basin usque finditur g).

772. BUPLEURUM caule brachiato, involucris utrisque pentaphyllis, aristatis, petiolos excedentibus.

Perfoliatum angustifolium montanum COLUMN. p. 247. & p. 84.

Bupleurium minimum, angustifolium I. R. H. SCHEUCHZER. *It. I.* p. 32.

Bupleurium involucellis pentaphyllis, acutis, universali triphylo, flosculo centrali altiori, ramis divaricatis LINN. *I.* p. 342.

Non certa civis.

Si vere eam SCHEUCHZERUS legit, cauliculo est palmari, foliis omnibus gramineis, aut certe petiolatis, lanceolatis, angustis. Umbellæ generalis calyx quadrifolius & quinquefolius, adeo amplius, ut peculiare umbellas abscondat, cæterum ovato lanceolatus, argute aristatus. Calyx peculiaris omnino similis, uterque durus & fursum rigens. Flores in peculiari umbella etiam quinque.

In collibus *Campoclarensibus* cum proveniat, vix poterit in alpinis *Valesiacis* provenisse.

? 773. BUPLEURUM

Sedum petraeum, Bupleuri folio PONA Bald. *Ital.* p. 246.

Bupleurium involucellis coadunatis, involucri universali pentaphyllo LINN. *I.* p. 340. GERARD. p. 232.

MURALTUS in alpinis. J. GESNERUS in *Abbatiscellanorum* alpinis. SCHEUCHZERUS etiam iconem paraverat.

Radix lignea, crassa & tuberosa, numerosissimis foliis radicalibus, gramineis comata. Caulis fere nudus: involucrum universale quinquefolium: peculiare stellatum, acute semifixidum & semifixidum h), femiquinquefidum. Umbellarum peculiarium petioli longissimi.

? BUPLEURUM alpinum angustifolium minus I. R. H.

Perfoliata alpina angustifolia minor C. B. *prodr.* p. 129. FLUKNET. p. 287. t. 50. f. 5.

C. B. in alpinis Valesiorum.

Folia ad radicem graminea, femipalmaria. Caulis pedalis: folia pauca, acuminata, basi latiori caulem ambeunt. Umbella vulgaris perfoliata. Quid sit ignoro. In notas retuli, non esse 771.

774. BUPLEURUM caule ramosissimo, umbellis alaribus, paucifloris, involucris pentaphyllis, lanceolatis, petiolis longioribus.

Bupleurium tertium minimum COLUMN. p. 85. 247.

Auricula leporis minima I. B. III. p. 201.

Bupleurium umbellis simplicibus alternis, pentaphyllis, subtrifloris LINN. *I.* p. 343.

RYHNER apud I. B. inter sylvam, quæ *Augustam* ducit & *Birsam* torrentem. Nuperorum nemo repetiit.

Pedalis planta, caule a summo ad imum ramofo, ramis longis, multifloris. Folia rigida, longa, perangusta, graminea, acuta; etiam in caule similia. Universale involucrum nullum, cum vix possit, dici umbellam veram compositam adesse, & meræ eaque exiguæ, & paucifloræ umbellæ peculiare adpareant. Earum involucra quinquefolia sunt, gracilia, aristata, floribus longiora, quos paucos, duos tresve continent.

Huic proximum est *Bupleurium*, involucris & involucellis pentaphyllis, foliolis lineari subulatis GERARD. p. 235. quod tamen umbellas habet, cum sit *Bupleurium decumbens* HILL. t. 17.

775. BUPLEURUM caule ramosissimo, umbellis petiolatis, involucris pentaphyllis, petiolo brevioribus Conf. *Emend. I.* n. 122.

Bupleurium angustifolium C. B. *Basil.* p. 81. MORISON. 7 a. 7 b.

Bupleurium annuum angustifolium MAGNOL. *Bot. Monspel.* p. 42. SCHEUCHZER. *It. VII.* p. 509.

Bupleurium

f) LINNÆUS quinque.

g) Ita vidit Cl. SEGUIER. *Suppl.* p. 221.

h) PONA.

Bupleurum tenuissimum HILL. t. 18.

Bupleurum caule erecto paniculato, foliis linearibus, involucris triphyllis, involucellis pentaphyllis LINN. I. p. 343.

SCHEUCHZER in *Valesia prope Sedunum*. Basileæ C. B. Vix a nuperioribus tamen reperta planta.

Vera species est. A priori 774. differt involucris peculiaribus brevibus: a sequente 776. quod veras umbellas non producat.

Caulis ramosus, brachiatus, ut in 776. bipedalis & bicubitalis. Folia de more graminea. Umbella vix ulla; sed exigui, longe tamen petiolati, fasciculi florum paucorum, duorum, trium ad sex, quos quinque fere folia, sed dimidio quam petioli florigeri breviora, suscipiunt, ita longe petiolata, ut prioris 774. umbellulæ comparatæ sessiles videantur.

776. BUPLEURUM foliis radicalibus petiolatis, elliptico lanceolatis, caulinis falcatis, caule flexuoso.

Herba vulneraria TRAG. 451.

Bupleurum latiore folio & angustiore folio TABERNÆMONT. p. 372.

Bupleurum RIVIN. t. 24.

Bupleurum involucellis pentaphyllis, acutis, universali subpentaphyllo, foliis lanceolatis, caule flexuoso LINN. I. p. 341.

Vulgo Basileæ & in toto pago Aventico, ad sepes & in aridis.

Caulis erectus, ramosus, brachiatus, alterne flexuosus. Folia radicalia longe petiolata, nervo folioso, ipsa late elliptica, lanceolata, sæpe curva, falcata. Caulina angusta, pene linearia, incurva. Flores umbellati, umbellis veris. Calyx universalis unifolius, bifolius, inæqualis: peculiaris fit quinque foliolis, argute quasi aristatis i).

Inter vulnerarias censetur; & decoctum radices pro antifebrili medicamento.

Bupleurum ostendit, ab involucris characterem sumi non posse. Modo utrumque involucri genus habet, modo unicum: eaque integra, divisa, lata, acuta, omni modo diversa.

SIUM a) TOURNEFORT. T. 162.

SI I spec. LINN. n. 348.

SISON LINN. I. c.

Involucrum universale faciunt folia lata, lanceolata, ad septem, per ætatem reflexa, sæpe incisa, alias vix ulla, alias angusta: particulare fere simile est. Petala æqualia cordata b), media eminente linea divisa. Semen dimidii ovi simile, striatum, calyce minimo coronatum c). Tubæ breves.

777. SIUM foliis pinnatis, argute dentatis, umbellis erectis.

Sium DODON. *Cereal.* p. 240. *pempt.* p. 589. RIVIN. T. 77.

Sium medium I. B. III. p. 173.

& *Sium maximum latifolium* EJUDEM p. 175. I. p. 174.

Ic. OEDER. t. 246.

Sium foliis pinnatis, umbellis terminalibus LINN. I. p. 361.

In fossis aquosis circa *Roche, Mathod, Payerne &c.*

Erectum, tripedale. Folia mollia, pinnata, pinnarum circumscriptione elliptica, iisdem acute circumferratis. Involucrum universalis umbellæ deest; non ita peculiare, cui folia sæpe dentata d). Umbellæ summum caulem ramosque terminant. Petala cordata e). Fructus breviter ovatus, utrinque compressus, in convexo dorso alis fatis eminentibus percursus.

Venenatum esse, delirium facere, ut vaccæ, aut vituli, Sio pasti, caput collidendo sibi comminuant f).

778. SIUM

f) Semen MORTSON. 6. 6.

a) *Sium* & *Prionitis* inter lithontriptica ARRETÆUS *cur.* II. c. 8. *Sium*, Apio latius, in aquis nascens, frutice pinguiori, recto, foliis latis, oleri atro similibus, sed minoribus & odoratis DIOSCOR. II. c. 119. sapore Nasturtii, semine copioso PLIN. L. XXII. n. 41.

b) Lanceolata TOURNEFORT. A.

c) IDEM ad D.

d) RAMSPEK 2. spec. p. 8.

e) IDEM.

f) K. svenska vetensk Acad. handl. 1750. n. 3.

778. SIUM foliis radicalibus ovatis, pinnatis, dentatis, caulinis appendiculatis, umbellis alaribus.

Sium aquaticum, procumbens ad alas floridum MORISON. III. p. 283. t. 5. f. 3.

Sium erectum, umbella brevi, seu Pastinaca aquatica RAI. hist. p. 444.

Sium minus RIVIN. t. 78.

Sium nodiflorum HILL. t. 31.

Sium foliis pinnatis, umbellis axillaribus, sessilibus LINN. I. p. 361.

OEDER. t. 247.

Hoc Bernæ in rivulis & fossis frequentius.

Duo genera foliorum habet: alia ex aquis emergunt, erecta, pinnata, pinnis plerumque simplicibus, tamen etiam auriculatis. Caulis ramosi, brachiati, diffusi; folia caulina ad utrumvis latus appendicem habent, etiam ad utrumque, & præterea multo, quam prioris Sii, folia acutius dentata sunt. Umbellæ aliæ summos ramos terminant: aliæ in brevibus petiolis, ex alis foliorum prodeunt. Utrumque involucrium magnum, latifolium, tridentatum. Petala alba, æqualia, exceptis extimis floribus, in quibus exterius petalum majus est. Semen, paulo immaturius, subrotundum, compressum, fulcis levibus sculptum. Apiis CRANZIUS accenset.

- *779. SIUM (Sifon) foliis pinnatis, umbellis cernuis LINN. I. p. 362.

Selinum Sii foliis GERARD. Emacul. p. 1018.

Sium terrestre umbellis varioribus MORISON. hist. III. p. 283. t. 9. t. 5. f. 6.

Dwoping Honywort. HILL. t. 9.

- Cl. GAGNEBIN ex pratis vallis Erguel folia misit, utique hæcenus diversa a prioribus, quod plurimum parium sint g), duodecim & ultra. Eadem inferius aut sursum, aut utrinque appendiculata sunt, acute circumferrata, dentibus aristatis. Superiora minima, pinnata tamen, multorum parium. Caulis erectus, glaucus, brachiatus. Umbellæ paucifloræ, tribus, quatuor bacillis, inæqualiter sæpe crescunt, ut duæ minimæ, una majuscula sit, & spicatæ videantur. Involucrium universale fere trifolium, latiusculum: particulare quinquefolium, gracile, inæquale. Petala alba æqualia, integra, apice revoluto. Calyx peculiaris minimus.

Nondum satis certa civis, cum solum folium, neque id optime conservatum viderim.

- *780. SIUM foliis radicalibus capillaribus, multifidis, caulinis pinnatis, ultima pinna trilobata.

Sium minimum, umbellatum, folio varians PLUKNET. t. 61. f. 3.

Sium minimum foliis imis ferulaceis MORISON. hist. III. p. 233. t. 9. f. 5.

Sifon reptans umbellis bifidis LINN. I. p. 363. Conf. Skonska resa p. 397. ROSEN. obff. II.

IC. OEDERI t. 69. umbellæ tamen nostro petiolatæ.

Least water parsnep. PETIVER. t. 26.

Reperi unicam plantulam in fossis, paulo ultra Noville, eundo versus Rhodanum, qua troctarum captura est.

Humile utique & exiguum. Radix intra aquam longissima, foliis capillaribus & multifidis capillata. Folia exigua, unico fere, aut duobus pinnarum paribus h), medio majori semitrilobato, omnibus acute ferratis. Ex vagina folium caulinum superius sessile, trilobatum. Umbellæ minimæ, ex alis foliorum, in longiusculis bacillis i). Involucrium universale & peculiare viride, latifolium, reflexum. Umbellæ octifloræ, albæ.

781. SIUM foliis duplicato pinnatis, pinnulis trifidis & simplicibus, acute ferratis.

Cicuta aquatica GESNER. hort. p. 253. b. WEPFER. in libello de Cicut. aquat. T. I. p. 4.

Conn. Lit. Nor. ann. 1740. p. 378.

Sium alterum DODON. p. 589.

Sium aquaticum foliis rugosis, trifidis, dentatis MORISON. Umbellif. p. 63. t. 5.

Cicutaria RIVIN. t. 76.

Icon Cl. SCHWENKII in proprio libello t. 3. 4.

Icon OEDERI I. 203. Phil. Transf. n. 480. Denique GUNNERI flor. Norweg. I. t. 2.

Cicuta umbellis oppositifoliis, petiolis marginatis obtusis LINN. p. 366.

Abunde circa Roche, ultra Noville, cum Sio minimo: inde per Valesiam circa Tourte Magne. Basileæ in stagnis versus Friedlingen, & inter Huningen & Otmarsheim. J. GESNER circa lacum Felinum, Circa Zurzach.

Radix

g) HILL.

h) Plura PLUKNET. Nobiscum OEDER.

i) MORISON. PLUKNET.

Radix maxima, divisa diaphragmatibus, & cavis cellulis plena, edit fibrarum l) fasciculos, naturalem quamdam massam referentes, succoque manat flavo m), in quo venenum est. Caulis brachiatus, procerus, aliquot pedum. Folia amplissima, duplicato pinnata, pinnarum paribus ad septem, pinnulis quinquefidis, trifidis; bifidis, simplicibus, semper circumscriptione ellipticis, argute circumferratis, dentibus distantibus. Umbellæ universalis involucrium paucis fit foliis, etiam unico, aut sæpius nullo: peculiare plures habet angustiores ligulas. Petala alba, inflexo cordata n), pene æqualia, intima perfecte. Semina ovata, subhirsuta, albis marginibus, alis tribus eminentibus percurfa.

Calida o), subacris, graveolens p) nihil valde venenati promittit, ut eo facilius miseros invitet, malum enim est in parte vaporosa tenui q). Mortes quidem equorum & boum inde deducit LINNÆUS r), & lues epidemicas. GMELINUS tamen bobus s) noxiam esse, non equis, monet; nos de ejus noxiis viribus nihil rescivimus. Pro bobus, aut vaccis, valde noxia habet LEOPOLD t). GUNNERUS vero a capris & a suis depasci auctor est. In Nilo a bubalis non tangitur v). Cuniculo succus absque noxa datus est, & ad unciam unam cani: vomuit animal, tremuit, neque ultra mali quid passum est x). Sed etiam in WEPFERI experimentis, neque quatuor Cicutæ unciz canem necarunt y), neque duæ succi libræ z), etsi utique animal ægrum inde fuit & adtonitum a). Et aquila ægrotavit equidem & stupuit, cum uncias duas invita devorasset, ceterum non periit b). Neque semen cum lacte propinatum feli nocuit c). Aut majori ergo dosi tribui debet, aut animalis debilitati, si apud WEPFERUM animalia aliqua ex esu hujus herbæ perierunt: uti & anseres ipsi d) intereunt.

Alius canis WEPFERIANUS, ab uncia una radicis convulsus est, a secunda disperiit e), elapso triduo. Lupo etiam unciz duæ vehementes convulsiones moverunt, quem quidem Vir ILL. incidit, cum perægrum videret f). Lupa convulsa a Cicutâ, cum ægerrime sibi haberet, ab ipso Summo viro incisa fuit g). Denique a Cicutâ devorata canis brevissimo tempore in convulsiones incidit, & intra novem horæ minuta periit h).

Videtur autem & acrimoniam habere, quæ intestina inflammet i), & vim narcoticam, a qua stupor.

Homini k), multo, quam canis, teneriori, facilius nocet, & multa funesta exempla passim reperias l), in quibus anxietates fecit, nauseas, deliria, mortem ipsam.

In exemplo Cl. SCHWENKE, de quatuor pueris, tres convulsi perierunt, inflammato ventriculo, tunica intima paulum remota, vasis cerebri plenissimis.

Vomitus certum remedium est, sive arte motus m), sive a natura excitatus n) fuerit, eoque auxilio BOERHAAVIUS puerum sanavit, qui id toxicum sumserat o).

Neque hoc tamen venenum medicina dedignata est. Adversus lumbaginem in Kamtschatka p) datur, & sudanti ægro dorsum Cicutâ aquatica defricatur. Cataplasma ad abscessus ex morbo Varen, aut vaga arthritide nato q), affatæ radices cum melle intritæ in usu fuerunt. Neque tamen debet loco terrestris Cicutæ in pharmacopœjam recipi r).

782. SIUM foliis firmis, ferratis, pinnatis, nervo folioso, latescente.

Icon GESNER. lign. 161.

Eryngium quartum DODON. p. 732.

Annii perenne MORISON. Umbellif. p. 22. ic. Semin. 2. 2.

S s s s 2

Falcaria

l) OEDER. l. c. etiam WEPFER. oppositis foliis, petiolis marginatis, obtusis LINN. p. 366. Cum massa KNOEFFELIUS comparavit analecti. ad Eph. Nat. Cur. Dec. I. ann. IV. V. p. 301.

m) NEUMAN. T. II. P. I. p. 151.

n) OEDER. Dulcem esse SCHWENKE p. 37.

o) WEPFER. de Cicut. p. 22.

p) Gratum olere Comm. Lit.

q) NEUMAN. p. 152.

r) Wästgöta resa p. 99. Fior. Suec. II. p. 92.

s) p. 203. Fior. Sibir.

t) Landwirthsch. f. 243.

v) HASSELQUIST. p. 461.

w) SPRENGEL. p. 16.

x) p. 140.

y) p. 141.

z) IDEM.

a) WEPFER. p. 170.

c) p. 139.

d) WEPFER. cicut. aquat. p. 165.

e) IDEM p. 134. 135. 136.

f) p. 154. 155.

g) p. 159. 160. 161.

h) NEUMAN. l. c. p. 145.

i) Ventriculorum p. 136. 159. intestina p. 145.

k) SCHREBER. III. p. 21.

l) WEPFER. GORIZ. Bresl. Saml. 1722. m. Mart. & Maj. Eph. Nat. Cur. Cent. X. obs. 58. Comm. Lit. Nor. ann. 1740 hebd. 45.

m) ALBERTI. med. legal. T. III. c. 112. 113. NEUMAN. p. 156.

n) WEPFER. p. 136.

o) apud HAYMAN. Comment. T. IV. p. 170.

p) Natural. Hist. p. 92.

q) WIER. obs. L. II. p. 963. SMETIUS miscell. L. IV.

r) BUCHNER. mater. med. p. 339.

Falcaria RIVIN. t. 47.

Sickle leaved water Parsnip. HILL. t. 32.

Sium foliis linearibus, decurrentibus, comatis LINN. I. p. 362.

Non facile reperi, nisi circa Basileam, ad domum Scopetariorum & extra portam D. Johannis, ad sepas, quæ in Germania vulgaris sit.

Caulis brachiatus, ramosus, cubitalis, etiam altior. Folia dura, glauca, pinnata, fere priori Sio 781. similia, nervo latefcente, ultimis pinnis trifidis, omnibus elliptico lanceolatis, acute ferratis. Involucrum universale & particulare fit multis gracilissimis foliolis: vidi tamen universale unico factum, etiam nullo. Petala alba, cordata, æqualia. Semen oblongum s), utrinque depressum.

BULBOCASTANUM t) TOURNEFORT. t. 161.

BUNIUM LINN. II. 335.

Involucrum utrumque multifolium, foliis latiusculis, lanceolatis. Petala æqualia, apice reflexo, cordata v). Fructus ovalis, longior, per ficitatem evidentius striatus x). Ad Ligusticum CRANZIUS.

*783. BULBOCASTANUM I. B. III. p. 30. OEDER. t. 220. DODON. p. 433.

Multis locis inter segetes: circa Moncharan & Olon abunde; in segetibus vallis S. Imier.

Radix bulbosa, rotunda, nigra x*). Caulis erectus, parum ramosus, cubitalis. Folia ima longa, petiolata, triplicato pinnata, laciniis mollibus, planis, angustis, nervi latitudine, cis finem paulo latioribus, demum lanceolatis. Umbellæ ampliæ, albæ. Semen aromaticum.

Radice multum nutrire lego, & ad semen generandum valere. In Hibernia y) puerorum cibus est; etiam in montanis Helvetiæ y*); in Scotia z) & Anglia etiam cum jure carniū mensis infertur z*); nostris negligitur. Pro alimento phtisicorum commendat BENNET.

APIUM a) TOURNEFORT. t. 160.

LINN. II. 367.

Umbella generalis folia plantæ foliis similia, laciniata, subjecta habet: peculiare involucrum aut nullum, aut minimum, paucifolium b): petala æqualia & integra, inflexa c). Semina pauca, profunde fulcata d), inter sulcos foraminulenta.

784. APIUM foliis pinnatis, pinnis trilobatis.

Apium BLAKWELL. t. 443.

Apium palustre CAMERAR. Epit. p. 527.

Apium foliis caulinis cordiformibus, umbellis sessilibus LINN. I. p. 379.

Apium graveolens HILL. t. 4.

Non satis certa civis, etsi in ruderosis & fossis provenit, ut ad *Balneum suburbanum Bernense* exterius. A St. Blaise.

Radix crassa, carnosa, ramosa, odore penetrabili, succo flavescente. Folia solidiuscula, nitentia, pinnata, acuta, ferrata, pinnis latis, semibilobatis; ultima semitrilobata. Caulis crassus, fungosus, brachiatus. Umbellæ paucifloræ; aliæ petiolatæ; aliæ ex alis pene sessiles. Petala alba, exterius subviridia.

Radix & folia acria, cum non ingrato amarore. Radix, in hortis equidem perfecta e), in cibum recipitur cum nomine *Celeri*, stomachica, incidens. Partibus volatilibus f) destituitur. Infusum aquosum nauseosè dulce est, extractum dulce debiliter balsamicum, spirituosum extractum subdulce, subbalsamicum g): Juscula tamen bo-

na

s) MORISON. 2. 2.

t) Esse *Holocostidum* vett. WEDEL. de *Holocostis*.

v) TOURNEFORT. A. B.

x) MORISON. H. h. TOURNEFORT. D. E. F.

x*) TOURNEFORT. G. H.

y) THELKEID.

y*) Circa *Dachsfelden* GAGNESIN.

z) SLOAN. Nov. I. p. XXI.

*a) MOUFFET. *herb. improv.* p. 219.

z) Apium sponte in humidis natum dicitur *Petroselinum*,

non hirsutum PLIN. L. XIX. c. 8. *Σελινου* radix dulcis, non ita folia THEOPHRAST. *caus.* L. VI. c. 16.

b) Unicum folium HEISTER. *metb. Linn.*

c) TOURNEFORT. A. B.

d) IDEM E. F. G. PARSONS p. 59. 60. GRIENDEL. f. 67.

e) RAI. GEOPROL. SWITZER. *method. of rising brocoli*, p. 8 *Celeri* neglecta in palustre Apium degenerat RAI.

f) NEUMAN. T. II. P. I. p. 146.

g) CARTHEUSER *mat. med.* II. p. 429.

na *b*) sunt: & ex foliis tamen aliquid olei essentialis *i*) obtinetur. Semen & expressum oleum parcius equidem fundit *k*), & non minimam olei essentialis portionem, in quo odor & vis plantæ *l*). Vires sunt in resinosis tincturis; aquea inutilia *m*). Radix pro diuretica habetur: externo usu lac coactum discutit: succus valide calculum solvit *n*). Folia similes vires habent, in unguentum intrita *o*). Succus ad sex uncias sumtus habetur pro febrifugo *p*). Semen ex calidis minoribus est, & inter carminativa habetur *q*). Veteribus urinam ciet & menses *r*). Oculis nocere, etiam ROBERTUS BOYLE *s*). Epilepsiam facere BUCHWALD *t*); sed is Vir. Cl. inter plantas ficcas *Thysselinum* pro Apio reposuerat. Reprimere Apium CELSUS *v*). Sicca planta mitescit, neque eam animalia respuunt, præter equos *x*). Nostrium Celeri Apium Veterum *y*) est, & a Græcis etiamnum cum nomine Selino colitur *z*).

TRAGOSELINUM TOURNEFORT. t. 165.

PIMPINELLA LINN. n. 366.

Nullum involucrium. Petala cordata videntur, integra tamen & reflexa, extrema in extremis umbellæ finibus evidenter majora *a*), media mediocria, infima minima. Interiores flores regulares: petala tamen introtracta, quasi incisa. Semina convexa, tribus lineis *b*) eminentibus distincta, inter eas lineas rugosa, mucrone angustiori. Tubæ longæ. Ad Apium CRANZIUS.

785. TRAGOSELINUM foliis pinnatis, pinnis lanceolatis, ferratis, extremis trilobatis.

Pimpinella RIVIN. t. 79.

Pimpinella saxifraga CAMERAR. epit. p. 775. HILL. t. 60.

Saxifraga magna DODON. purg. p. 494. pempt. p. 315.

Tragoelinum majus, *Pimpinella major* TABERNÆMONT. p. 88.

Pimpinella saxifraga major, *umbella candida* C. B. MORISON. *umbellifer*. p. 13. cum bono folio *z*, *z*.

β. Varietas alpina, umbella rubente.

GESNER. *lact.* p. 49. b.

Pimpinella flore rubro RIVIN. t. 60.

γ. Varietas fabulosæ Germaniæ, nobis ignota, radicis succo cæruleo.

Daucus Cyanopus CORD. *hist.* L. II. c. 122. p. 155.

Varietas *α*. in pratis & sylvis, in his sæpe præalta. Varietas *β*. in subalpinis & submontanis.

Radix alba, acris, conica, longa. Caulis bipedalis & ultra, firmus, sæpe hirsutus. Folia nitida, acute ferrata, pinnata, pinnis ovato lanceolatis, acute ferratis, etiam appendiculatis, extremis trilobatis: superna folia angustiora, acute incisa sunt. Hirsutie ludunt. Umbellæ rariores.

Folia sapore acri non ingrato sunt, & quasi pomi odore. Radix acerrima, aromatica, apud STAHLIANOS *c*) celebris; cujus tinctura stomachica, vulneraria, antifebrilis, catarrhalis, in Germania celebretur. Vis omnino est in partibus resinosis *d*); & aquosum extractum nullius est momenti *e*); essentia vero *f*) & infusum *g*) vim plantæ conservant. Habet & aliquantum olei essentialis *h*), & oleum expressum *i*) ingratum. Aqua faris odora stillat *k*). Lac coagulare GESNER.

Olim radices ad menses & lochia *l*) pellenda Noribergæ celebres fuerunt. Inter meliora est armentorum pabula *m*); & lac nutricibus augere dicitur, etiam extus admotum *n*). Potentissime resolvere, ad asthma & hydropem *o*). Vulnerarium esse, ut 15000. Hungari post pugnam ejus usu convaluerint *p*).

Pimpinella

b) BOEHMER. p. 212.

i) p. 144. 145.

k) p. 146. Ad drachmam in libra CARTHEUSER.

l) p. 146.

m) CARTHEUSER. *mat. med.* I. *post.* p. 323.

n) LOBB. *exp.* 72. 73.

o) CHOMEL. *Suppl.* p. 68.

p) GEDFROL.

q) In NICOLAUM p. 164. b.

r) PLIN. L. XX. n. 44. Inter rodentia CELSUS L. VI. c. 6.

s) *De Utilit. philosoph. experient.* V. n. 6.

t) p. 28.

v) L. II. c. 33.

x) SCHREBER III. p. 17.

y) P. ALPIN. *Piont. Egypt.* I. p. 152.

z) BELLON. p. 126. 465.

a) TOURNEF. A.

b) ad E.F.G.

c) GROTIAN. *Sommerbehufig.* II. p. 318. 319.

d) NEUMAN. T. II. P. III. p. 509.

e) IDEM *ibid.* p. 511.

f) IDEM p. 511.

g) CARTHEUSER. *mat. med.* p. 406.

h) IDEM. NEUMAN. p. 509.

i) *ibid.* NEUMAN.

k) NEUMAN. p. 510.

l) C. HOFMAN. *med. offic.* p. 533. nuper BUCHWALD. p. 203

m) SCHREBER. III. p. 67.

n) C. AVANTIUS in *Fiera Canam.*

o) BOERHAAVE.

p) CAMERAR. *memor.* II. n. 37.

T t t t

Pimpinella cærulea plus olei habet *q*), & spiritum constante & per alembicum transituro colore cæruleo tinctum fundit *r*). Etiam oleum essentielle cæruleum est *s*). Dat aquam carminativam plantæ odore, perinde cæruleam *t*). Spiritum vini thermometris destinatum cæruleo colore tingit *v*), ut tamen cum tempore is color evanescat *x*). Laudatur ad ulcæra ex erysipelate male sanato *y*) nata; ad hydropem *z*). Varietas est, & *a*) terra natali mutata eadem planta decolor nascitur.

Ad radices Pimpinellæ albæ infectum *b*) de Kermes genere gallam cæruleam adponit, celebrem olim, cum nondum Coccinella *c*) adveheretur, neque nunc penitus neglectam.

786. TRAGOSELINUM foliis pinnatis, pinnis ovatis.

Pimpinella saxifraga minor CAMERAR. *epit.* p. 775. MORISON. *umbellifer.* t. 5.

Tragoselinum minus, Pimpinella minor TABERNÆMONT. p. 88.

In pratis locisque aridis; Bernæ; circa Roche &c.

Habitus minor, minus ramosus; pinnæ simplices, ovatae, solo in ulteriori ambitu ferratae, non lobatae, excepta ultima, quæ trilobata, obtusa; superiora acuta & angusta.

TRAGION COLUMN. femine hirsuto differt.

787. TRAGOSELINUM foliis duplicato pinnatis, pinnulis profundissime lobatis.

Saxifraga parva DODON. *purg.* p. 445. *pempt.* p. 315.

Pimpinella saxifraga minor crispata MORISON. *umbellifer.* p. 17. t. 5. *petraea* TABERNÆM. p. 89.

Pimpinella media RIVIN. t. 81.

Pimpinella saxifraga BLAKWELL. t. 472.

Cut saxifrage PETIVER. t. 26.

In aridioribus collibus, & vallo caulis.

Omnia primi 785; folia etiam inferiora satis similia, magis tamen trilobata; sed ad caulem pinnæ pinnatae sunt, pinnulae & ipsae profunde sectae, non ferratae, sed ampliter incisae, paucis dentibus & pene semipinnatae.

Vires eadem.

Has tres plantas ILL. LINNÆUS conjungit, cui est *Pimpinella foliis pinnatis, foliolis radicalibus subrotundis, juncis linearibus* p. 378. Cultæ tamen discrimina sua tenent *d*).

788. TRAGOSELINUM caule crasso, fulcato, divaricato, foliis multifidis, capillaribus,

Emend. I. n. 133. It. Helvet. II. n. 17.

Icon GESNER. *en.* 129.

Seseli Massiliense, Feniculi folio, quod Dioscoridis censetur C. B. *Bas.* p. 49. neque enim alia similis planta in Helvetia provenit.

Oenanthe striata, rigida GMELIN. p. 206.

Daucus montanus multifido brevique folio C. B. ex fide horti sicci.

In turba synonymorum dubiorum non audeo plura addere.

Posset esse *Seseli petiolis ramiferis, membranaceis, oblongis, integris, foliolis linearibus, fulcatis, petioli longitudine* GERARD. p. 253.

In Helvetia non rara: in monte *Wasserfall e*), *Dolaz*. Sed descendit in planitiem, circa *Roche & Aquilejam*; & *Biennam* frequens.

Radix percrassa, dodrantalis, pedalis, conica, fetis coronata. Quando in montibus altis nascitur, humili est caule, ne dodrantali quidem, foliis radicalibus cincto. Ea ex longis vaginis proveniunt, firma, viridia, angusta, ubique ejusdem latitudinis, ultimis laciniis longis, subulatis, cæterum triplicato pinnata, pinnulis ultimis simplicibus, bifidis, trifidisque. Vaginæ magnæ, incisæ. Umbellæ densissimæ, parvæ, incredibili copia, paucis & exiguis foliis mistæ, nudæ, nisi quod universalis umbella folium nonnunquam incisum sibi subjectum habeat. Petioli sub umbella latefcunt. Petala alba, extus rubra, æqualia, integra. Semen cum sodali perfectum ovum efficit, subrotundum, quinque jugis, nempe tribus mediis & tumentibus oris, & quatuor fulcis distinctum. Sapor ei acris & amarus. Tubæ persistentes. Maturior planta caulem habet præcrassum, durum, alterne ad angulos obtusos flexum, profunde fulcatum, rigidum.

CARUM

q) NEUMAN. T. II. P. IV. p. 3.

r) IDEM p. 7.

s) IDEM p. 6.

t) BURGHART. *Destillierkunst* p. 217. 218. NEUMAN. p. 3.

v) *Satzr. Siles. VII. p. nantis. n. 1.*

x) NEUMAN. p. 8.

y) *Seleß. Frankfurt.* T. IV. Vol. 5.

z) *ibid.* II. p. 308.

a) LUDWIG. *bonit. radic.* p. 15.

b) SPIGEL. c. 7.

c) CARDAN. *subtil.* L. IX.

d) *Phil. Transf.* Vol. XLIX. P. II. p. 324.

e) *Basl. merkwürd.* p. 1801.

CARUM RIVIN.

LINN. n. 365.

CARVI TOURNEFORT. t. 160.

Multa habet cum Tragofelino communia, & cum Sefeli, cum quo etiam habitu convenit: differt utraque umbella nuda *f*), petalis evidenter incis *g*). Semina semiovalia, profunde fulcata *b*).

789. CARUM CAMERAR. *Epit.* p. 516. RIVIN. t. 54. LINN. p. 378.

Carum seu Carvi MORISON. *umbellifer.* p. 24. t. 8. bene.

In pratis ubique, imprimis subudis: etiam in alpes ascendit.

Radix conica, depacta, magna & longa. Folia etiam longa & parum lata, duplicato pinnata, pinnis primis longioribus, circa nervum decussatis, pinnularum laciniis rectis, tridentatis & bidentatis. Caulis pedalis: flores albi, subinde rubri.

Planta aroma habet, & optimum pabulum *i*) armentis præstat. Semen inter calida *k*) maiora est; dudum habitum pro stomachico medicamento, quod ciborum coctionem adjuvet, & flatu dispellat *l*), quo sine Sennæ additur. Et tamen ipsum multum generat aeris *m*). Infusum *n*), addito melle, pulmonibus muco infartis prodest. Semen vapore calidæ humectatum, bonum oleum pressum fundit *n**).

Hortense perenne, ab isto annuo diversum esse Cl. REICHART, etiam crassa radice *o*).

IV. SEMINE ALATO.

I. ALIS QUINQUE.

ASTRANTIA TOURNEFORTII T. 166.

LINN. n. 327.

SLEVOGT. de *Astrantia*.

Umbella huic simplex, sed radii tota umbella majores, vigeni, lati, lanceolati *a*), venosi, conniventes; etiam bidentati & tridentati. Flores petiolati, alii androgyni *b*), feminibus ellipticis, convexis, quinque alis crispis *c*) & plicatis percursis, coronatis calyce pentaphyllo *d*), petalis integris, acutis, complicatis *e*). Alii mares *f*) tubis destituti & feminibus, calyce tamen præditi.

790. ASTRANTIA foliis quinquelobis, trifidis *Enum. Helv.* LINN. I. p. 339.

Veratrum nigrum Dioscorid. DODON. *prat.* p. 194. *pempt.* p. 387.

Astrantia RIVIN. t. 67. *nigra* BLAKWELL. t. 470. HILL. V. t. 18.

Helleborus niger Ranunculi folio globofo major GARIDEL. ic. 46. cum TROLLII synonymis.

β. *Astrantia nigra minor* MORISON. *umbellifer.* p. 11. *Histor.* III. p. 279. s. 9. t. 4.

Astrantia alpina MUNTING. *Phytograph.* t. III.

Astrantia minor SCHEUCHZER. *It.* IV. p. 331.

In alpinis & montanis vulgaris; etiam in planitiem descendit, & abundat circa Ripaz, super Glerolle.

Radix lignosa, scabra, ramosa. Caulis cubitalis, parum ramosus. Folia nitida, petiolata, profundissime quinquefida, lobis denuo trifidis & acute ferratis, etiam septifida. Radii subpurpurei, etiam albi.

Radix acris est, odore & sapore fere *Contrayerva* *g*), & alvum ducit *h*), mitior Helleboro; sed etiam extractum purgat *i*). Aquam non debilem, & oleum inde PENOTUS *k*) parabat, qui in Helvetia aliquamdiu vixit, ibique diem obiit.

791. ASTRANTIA foliis septenis, digitatis, ferratis (LINN. p. 340.)

Helleborus niger Saniculae facie, minor C. B. *prodr.* p. 97.

Helleborus minimus, alpinus, Astrantia folio BOCCONE *plant. rar.* T. 5. f. 3.

T t t t 2

Astrantia

f) Aliquando unifolium HEISTER. *meth. Linn.* etiam

multifolium Scep p. 33.

g) TOURNEV. A. B. aut certe inciso cordatis.

h) PARSONS. *theat.* t. I. f. 9.

i) SCHREBER. III. *Saml.* p. 19.

k) C. de HONESTIS in MESUEN. p. 133.

l) In NICOLAUM p. 163. b.

m) MACBRIDE *Essays* p. 45.

n) BLAIR. *Pharmac.* Dec. V. p. 195.

*n**) DEIRAN. *odours* p. 380.

o) *Gartenschaz* IV. p. 50. GADD. *plantag.* T. IV.

a) TOURNEV. L. MORISON. *umbellifer.* t. 4.

b) TOURNEV. A.

c) E. MORISON. R. r. 85.

d) Sic etiam SCEPIN. p. 31.

e) TOURNEV. C.

f) D. Habet etiam SLEVOGT.

g) CONSTANT. *med. Helvet.* p. 164.

h) C. GESNER. *Epist.* p. 786.

i) CONSTANT. *k*) apud HILDANUM, *Epist.* 9.

Astrantia alpina minima SCHEUCHZER. *It. VI.* p. 453.

Astrantia minor HILL. *T. V.* t. 18.

Hæc alpina, Juram montesque fugit, in alpinas tamen valles descendit, *Hasli*, *Chapuisse*, *Ursariam*. In omnibus alpibus Aquilejensibus & Valesianis reperi; alii Cl. Viri in Ræticiis & Glaronensibus. In monte *Generoso* Insubriæ.

A priori abunde differt. Humilior est, foliis non confluentibus, sed distinctis, fenis, novenis, in unum petiolum convenientibus, longis, angustis, acutius circumferratis, non trilobatis: prima quina sunt, nonnunquam & latiora, semper simplicia, neque confluentia. Umbella multo minor, perpetuo alba; radiis involucri integris, neque tridentatis. Radix nigra, plurimis fibris capillata.

II. ALIS IN QUOQUE SEMINE QUATUOR.

LASERPITIUM TOURNEFORT. t. 172.

LINN. n. 344.

Semen characterem generis habet *l)*: petala integra, inflexo cordata *m)*. Calyx propius exiguus *n)*. Involucrum in aliis aliter se habet, neque potest characterem ingredi.

792. LASERPITIUM foliis cordatis, inciso ferratis LINN. I. p. 356.

Sejeli Æthiopicum herba DODON. *purg.* p. 482. *pempt.* p. 312.

Laserpitium RIVIN. t. 21.

Semine plano MORISON. 8. 8. 9. 9.

β. Varietas major, magis ferrata, alis crispis *o)*.

Libanotis Theophrasti major LOBEL. *ic.* p. 704.

Libanotis latifolia, semine crispo, foliis minus rotundis *Hist. Oxon. III.* p. 320. Huc *Umbellif. tab. sem. 10. 10.*

γ. Varietas maxima foliis semibilobis, alis crispis.

Libanotis alpina latifolia, semine crispo BOCCONE *mus. di plant.* p. 24. t. 3.

Plures alias omittimus.

Alpina & montana planta: in monte *Muteto* supra *Dornach*, in monte *Suchet* & *Neirivaux* maxima copia. In pratis montanis *Jorogne* & alibi supra *Aquilejam*; à *la Combe de Valanvron* GAGNEBIN.

Radix crassa, teres, coronata setis, resinosa, odorata, multiceps, quando vetula. Caulis brachiatus, pedalis & cubitalis. Vaginæ foliorum peramplæ; sic folia, ex amplissimis totius classis *p)*, duplicato pinnata, paribus pinnarum fere quatuor, pinnulis quinis & ternis: omnibus firmis, glaucis, glabris, oblique cordatis, circumferratis, semibilobatis, dentibus aristatis. Umbellæ amplissimæ. Involucri universalis folia lata, longe lanceolata, octona: in peculiari angustiora, pauciora. Seminis alæ modo crispæ, modo planæ. Petala exteriora alba, inflexo cordata, leviter inæqualia; interiora æqualia. Tubæ longæ repandæ.

Radix rusticorum medicinam ingreditur. Inter radices *Turbith* se hujus *Laserpitii* radices *q)* vidisse HILLIUS.

*793. LASERPITIUM foliis imis rotunde lobatis, vaginalibus linearibus, trifidis.

Libanotis latifolia, Aquilegia folio C. B. *prodr.* p. 83.

Ligusticum Rauwolfii, foliis Aquilegiae I. B. III. p. 148. PLUKNET. t. 223. f. 1.

Laserpitium foliolis trilobis, incis LINN. I. p. 357.

In *Generoso* monte Insubriæ Helveticæ *r)*.

Multa habet prioris plantæ similia: ut folia caulina ima, quæ tamen frequentius aut profunde, aut certe leviter trilobata sunt. Quæ vero folia ex vaginis nascuntur, ea penitus differunt, acute enim trifida, *Laserpitio Sileri* dicto accedunt, cum in priori specie eadem pariter cordata sint; sic etiam prima folia & radicalia, rotunde lobata, accurate *Aquilegiam* referunt; a prioris speciei foliis diversa. Umbella etiam universalis pauciores habet in involucrio radios, & perbreves, etiam nullos: sic particularis. Semina *Sileris cretici*, alis aliis magis elevatis, intermediis minoribus.

Radix

l) TOURNEF. G.L.H.I.

m) A. B.

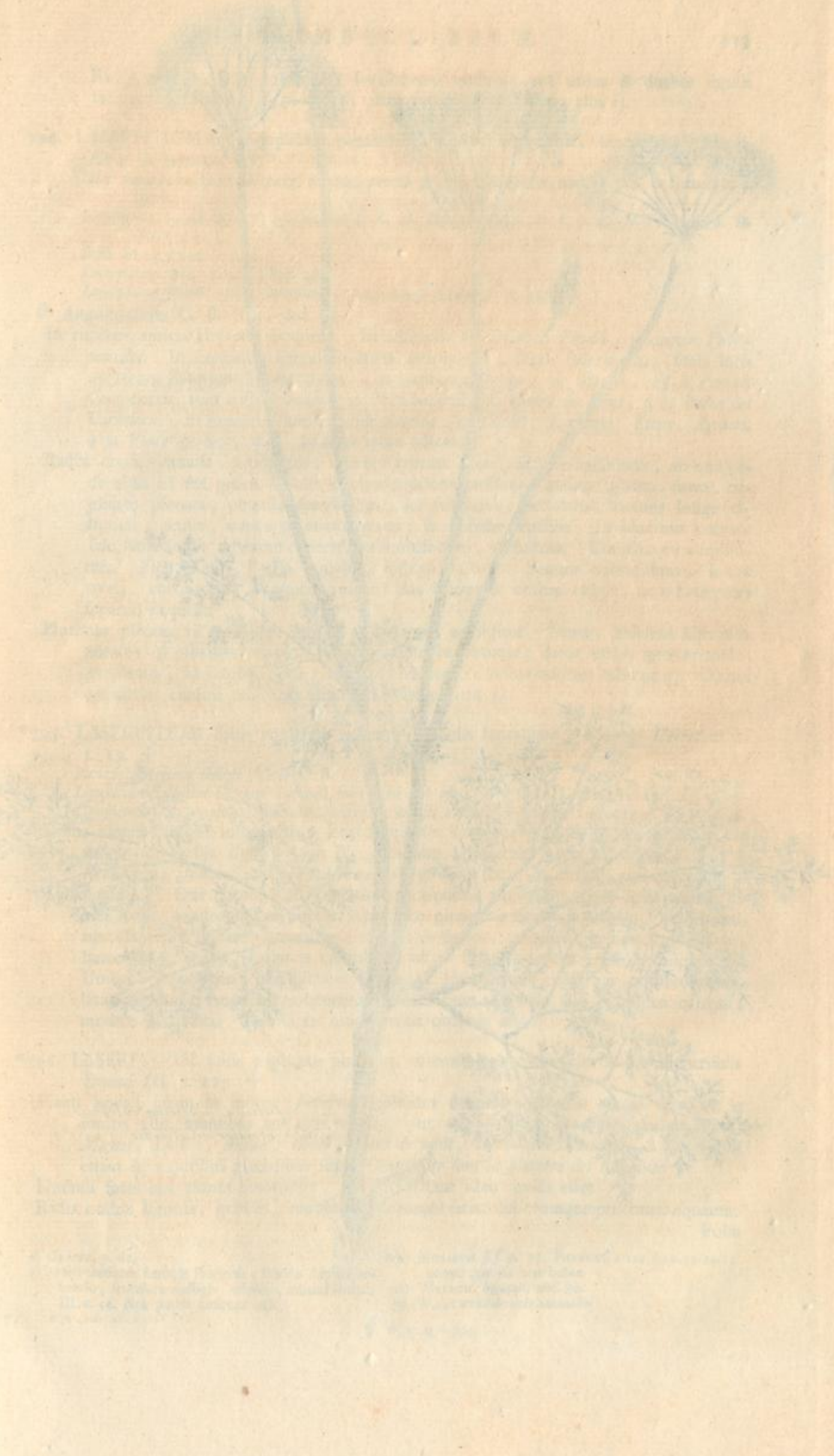
n) C.

o) N. MORISON. 10. 10.

p) LUDWIG. *bonif. radic.*

q) *mat. med.* p. 556.

r) *Emend.* III. n. 204.

Laserpitium alpinum extremum
lobulis breviter multifidis.

C. G. Willd. Tab. 101. 101.

Tab. 101. 101. 101.

Radix magna, fetis coronata. Involucrum nullum, aut unica & duabus ligulis factum, peculiare 5. 6. 7. ligulis, etiam nulla: petala parva alba s).

794. LASERPITIUM foliis duplicato pinnatis, pinnulis integerrimis, lanceolatis, simplicibus & ternatis.
Siler montanum DODON. *purg.* p. 484. *pentst.* p. 310. MORISON. *umbellif.* p. 8. & Semen 80 a. 80 b.
Ligusticum, quod *Seseli* t) officinarum I. R. H. SCHEUCHZER. *It. I.* p. 42. *It. VI.* p. 459. *It. VII.* p. 514.
Seseli BLAKWELL. t. 426.
Laserpitium Siler HILL. *VI.* t. 28.
Laserpitium foliolis ovato lanceolatis, integerrimis LINN. *I.* p. 357.

β. Angustifolium C. B. RAI, &c.

In rupibus apricis Helvetiæ frequens. In adscensu ad *Dolaz*, *Thuri*, montem *Falconarium*. In supercilio scopuloso lacus *Brienzensis*, supra *Interlachen*: simili loco ad lacum *Rivarium* SCHEUCHZER. In rupibus *d'Orvin*, *de Moron*, & à *Pertuis* GAGNEBIN, tum à *Rochebulon*, in *M. Chasseral*, *au Creux du Vent*, à *la Roche des Corbeaux*. In *Aquilejensium* rupibus abunde, *en Chalet*, *Fontanai*, *Luan*, *Agauni*, à *la Porte du Sex*, &c. In alpes etiam adscendit.

Radix crassa, ramosa, aromatica, fetarum corona lecta. Caulis brachiatus, ab uno pede altus ad sex pedes. Folia circumscriptione latissima, glauca, glabra, firma, triplicato pinnata, pinnulis simplicibus, aut tripartitis, petiolatis, laciniis longe ellipticis, acutis, tamen ut etiam ovatas, & obtusas reperias. Involucrum universale latifolium, reflexum: peculiare multifolium, angustum. Umbellæ ex amplissimis. Flos albus. Petala æqualia, inflexo cordata. Semina odoratissima, longe ovata, coronata v), omnino quatuor alas breves & crispas exigit, ut a *Laserpitiis* separari nequeat.

Plurimas plantas vi aromatica superat, & tamen negligitur. Semen *Seseleos* *Cretensis* nomine in officinas recipitur; radice alpicolæ utuntur; datur etiam pro apoplegmatis, in odontalgia. Gummi ex radice seu resina odorata habetur x). Oleum cæruleum cumini odore ex femine *Lipliæ* paratur y).

- *795. LASERPITIUM foliis triplicato pinnatis, lobulis lanceolatis, *Enumer. Helvet. n. 2.* t. 19. †

Panax Asclepinum femine folioso C. B.

Ligusticum alpinum perenne *Feniculi* folio, floribus albis SEGUIER. II. p. 41. t. 13.

Ligusticum foliis triplicato pinnatis, extremis lobulis breviter multifidis GMELIN. I. p. 199. t. 46.

Alpina planta, neque infrequens. Legi supra *die Teufelsbrücke*, in monte *Scheidek*, in pratis udibus vallis *Ursaria*; in *M. Javernaz*. Nascitur etiam in monte *Fouly*, *S. Bernhard*, *Jeman*, *Salanfe*, *Isenau*, supra *Sas*, &c. In montes non descendit.

Radix maxima, fetis coronata. Folia circumscriptione amplissima; etsi ipsa minute divisa sunt, quadruplicato pinnata: pinnulæ pinnatæ, nervo latiusculo, laciniis quinque, septenis, lineari lanceolatis, argutis & firmis, brevibus, trifidis, quadrifidis, lanceolatis, acutis, hæcenus curvulis, ut in siccando totum folium crispum fiat. Umbella amplissima, densissima. Utrumque involucrum radiorum numerosorum, latiusculorum, longe lanceolatorum, albicantium. Petala alba, inflexo cordata, modice inæqualia. Semina ex more gentis quatuor alis.

- *796. LASERPITIUM foliis triplicato pinnatis, pinnulis lanceolatis, involucris femitrifidis *Emend. III. n. 229.* †

Planta nova, quam in monte *Javernaz* primum detexi, & quam ab eo tempore in multis aliis montibus aut ego reperi, aut alii, ut in *Enzeindaz*, *Grandvire*, *Mayen*, *Lioson*, *Audon*, *Fouly*, *Dent de midi*, *Herbagere*, *Salanfe*, *S. Bernhard*; etiam in montibus glacialibus supra *Chamouny sous la glacière des Pèlerins*.

Dudum forte hæc planta innotuisset, nisi *Muttellinæ* adeo similis esset.

Radix nostræ lignosa, grandis, multiceps, coronata fetis, foliorumque præscorum squamis.

Folia

1) CRANZ. p. 62.

2) *Seseli* creticum herbula fruticosa, femine duplici rotundo, scutulorum effigie, odorato, subacri *Diosc.* III. c. 54. Non potest nostrum esse.

v) MORISON. f. f. 81. 82. PHEONS. t. III. f. 12. 13. 14. 15. utique quatuor alas habet.

x) WELSCH. *hecatost.* obf. 80.

y) WALTHER. *de oleis animalib.*

Folia firma, glabra, nitida, triplicato pinnata; ultimæ pinnæ argute lanceolatæ, dimidiam fere lineam latæ, longiusculæ, simplices, bifidæ, & trifidæ: tota vero amant se in alterum latus conjicere. Ad caulem folia similia, pauca, simpliciora. Caulis rectus, fulcatus, semper humilis, semipedalis. Umbella densissima, globosa, convexa. Folia involucri universalis fere septem, octo, decem, pleraque petiolata, semitrifida, umbella paulo breviora. Peculiare involucrium fit etiam foliis partim lanceolatis, integris, partim trifidis. Flos sæpe purpureus, petalis paulum inæqualibus, inflexo cordatis. Semen quatuor alis percursum, grande, ovatum, sæpe cum tubis purpureum, pene ærum.

PEUCEDANUM a) LINN. p. 339.

& TOURNEFORTII t. 169.

Semen nucleum habet profunde fulcatum b), tribus lineis elevatis percursum c), utrimque ad marginem explanatum, ut semen alatum vocari possit; idem calyce proprio d) coronatum. Petala apice inflexo e), ut cordata videantur. Involucrium utrumque exiguum.

797. PEUCEDANUM foliis triplicato pinnatis, pinnulis nervo distinctis, lanceolatis, imparibus trilobatis.

Siler f) alterum pratense DODON. p. 310.

Seseli I. pratense MORISON. *Umbellif.* p. 17.

Seseli pratense RIVIN. t. 57.

Saxifraga anglicana, facie Seseli pratensis Mospeliensium LOBEL. ic. p. 784.

Peucedanum foliis pinnatifidis, laciniis oppositis, involucrio universali diphylo LINN. I. p. 354.

Seseli pratense fasc. III. t. 6. f. 1. CRANZII, neque enim Selino accenseri potest, quod absque vera feminis ala sit.

In humidis vulgaris, circa tres lacus vicinos, Neocomensem & reliquos. Bernæ inter *Seelhofen* & *Belp*, in *der Eymatte*, &c.

Radix unica, crassa, vaginis & villis coronata. Caulis rectus, brachiatus, cubitalis, fulcatus, fulcis superius evidentioribus. Folia ex atro virent, nervo lato, distincto, circumscriptione ampla, triplicato pinnata, laciniis elliptico lanceolatis, integris, ultimis tribus confluentibus. Universale involucrium nullum g), aut unifolium, denique bifolium: pro particulari multa, ad decem, folia lanceolata, angusta. Petala æqualia, viridia ex luteo, cordata. Semina tribus jugis eminentibus in dorso percurfa, cæterum utrinque complanata, ovata, odorata.

Diureticum semen esse, & ad calculum valere lego; sed in officinis vix notum est, ut neque radix. A pecore non amari h).

Peucedanum Germanicum dicitur ex fissuris rupium circa Aquilejam provenire i). Verum *Thysselinum* ab eo viro credo intelligi, neque enim Peucedanum unquam aut mihi occurrit, aut aliis.

III. ALIS DUABUS.

SELINUM.

SELINUM LINN. n. 337.

& ATHAMANTA LINN.

THYSSELINUM T.

& OREOSELINUM TOURNEFORT. t. 169.

Priori proximum, feminis nucleo tribus fulcis percurso, alis membranaceis a): involucrium utrumque

a) Peucedanum inter acria numerat CELSUS VI. c. 10. AURELIANUS I. c. 17. Peucedano caulis tenuis, longus, similis Fœniculi, coma ad terram copiosa, flore luteo, radice nigra, crassa, succosa, odore gravi, in montibus opacis. Succus ex radice (PLIN.) caule inciso manat DIOSCOR. L. III. c. 76. PLIN. L. XXV. n. 70. Videtur Germanicum esse. Peucedani radix calefaciens, succus inutilis & semen THROPHRAST. L. IX. c. 22. Ad arthritidem in magmate CELSUS L. V. c. 18.

b) TOURNEF. F.

c) MORISON. *Umbellifer.* U. u.

d) TOURNEF. C.

e) A.

f) Silaus in glareosis & perennibus rivis, cubitalis, Apii similitudine PLIN. L. XXVI. n. 56.

g) Etiam GMELIN.

h) SCHREBER. III. p. 79.

i) CONSTANT. *Essay* p. 154.

κ) TOURNEF. E.

utrumque, in aliis minime. Petala integra *b*), æqualia. Calyx proprius. Non video ut differat a Peucedano, nisi calycis proprii defectu.

*798. SELINUM foliis quadruplicato pinnatis, nervis canaliculatis *It. Helv. II. n. 94. CRANZ. fasc. III. p. 17. 18.*

Daucus Alsaticus C. B. prodr. p. 77.

Umbellifera alsatica magna, umbella parva, sublutea I. B. III. p. 106.

Peucedanum foliolis pinnatifidis, laciniis trifidis, obtusifusculis LINN. I. p. 354.

Circa Mülhufiam. Ego legi inter rudera arcis *Oppenheim c*).

Radix unica, defixa, villis coronata, subacris. Caulis humana altitudine, fulcatus, ramosus, latis vaginis abundans. Folia radicalia cubitalia, firma, glabra, aromatica, petiolis canaliculatis, pene lignosis; eadem quadruplicato pinnata: ultimæ laciniæ trilobatæ, lateralibus tridentatis, quadridentatis, media quinquedentata. Umbellæ raræ: foliola universalis umbellæ aliquot, ad fena, lanceolata, non reflexa: sic peculiaris. Semina striata, in margine alata. Petala ex viridi luteola, etiam alba, æqualia & integra.

799. SELINUM sublactescens, leve, foliis quadruplicato pinnatis, linearibus.

Innumerabiles hujus plantæ varietates, & synonymias reperio.

Seseli palustre lactescens, acris, foliis ferulaceis, sapore fervido I. B. III. p. 188.

Thysselimum d) angustifolium R. VIN. t. 13.

Seseli sublactescens radice ionica LINN. I. p. 350.

Icon OEDERI t. 257.

Selinum palustre CRANZ. fasc. III. p. 89. t. 7. f. 1.

Vulgo in Helvetiæ udis. Inter *Roche & Chessel* abunde. Bernæ circa *Gimligen*, circa *Seedorf*; in torfaceis *les petits Pontins*, à *Chatagne*, &c. Ascendit autem in alpes, & supra *Morce*, inque monte *Fouly* provenit; & ex rupibus etiam marmoreis erumpit cis *la Marbrière*.

Mæ plantæ habent tuber unicum, ex quo sæpe magnæ aliquot radices descendunt *e*). Omnibus etiam planta odorata est, odore quodam Anisi, tamen subgravi, & omnibus rupta quæque pars plantæ lac parcum dat, etiam sæpe omnino nullum. Caulis præaltus, trium & quatuor pedum, crassus, angulis elevatis imprimis inferius percursus, superne teretior, ramosus. Folia *f*) semper ex nervo, quo loculi dividuntur, & ex nigricantibus venis adgnoscas, quæ rete in foliis efficiunt. Cæterum circumscriptione sunt amplissimi, pedali & ultra, quadruplicato pinnata, pinnis semper nervi latitudine, planis, ex ellipsi longe lanceolatis, laciniis ultimis simplicibus & trifidis. Nervus ejusdem cum lobulis latitudinis est. Umbellarum utrumque involucrum maximum, ciliatum, reflexum, multifolium, ad octo folia habet. Umbella densa: petala alba, inflexo cordata, paulum inæqualia, ut extimum longius sit. Semen emarginatum, pene planum, ovatum, nucleo parum gibbo, tribus jugis percursu, parum eminentibus, non sine calycis vestigiis, margine rigido vix membranaceo, in alpina magis, ut etiam alas moliantur. Hæc semina in alpinis duplo majora sunt, & sulcis insculpuntur profundioribus.

Russi radice pro Zingibere utuntur *g*).

800. SELINUM lactescens, caule aspero, foliis triplicato pinnatis, lobulis ovato lanceolatis.

Apium sylvestre, seu Thysselimum DODON. p. 599.

Thysselimum Plinii LOBEL. p. 710.

Thysselimum RIVIN.

Seseli palustre lactescens C. B. prodr. p. 85. MORISON. Umbellifer. 33. 33.

Apium sylvestre Dodonæi, Thysselimum quorundam, planta lacteo succo turgens, locis humidis proveniens I. B. III. p. 1188.

Circa *Vervai* ad lacum. Circa *Eschede* Cellensium.

Credo omnino a priori distingui posse. Caulis enim totus duris pilis hispidus, in petiolos, in foliorum inferiorum pedunculos, & in nervos, & in oras foliorum continuatis. Folia radicalia, etiam acuta, triplicato pinnata. Pinnulæ secundæ petiolum habent multo, quam folium ipsum, angustiore. Ipsa pinnula semipinnata, sed inæqualiter, ut hinc duas lanceolatas laciniâs habeat, inde unam: involucrum utrum-

V v v v 2

que,

b) A. B.

c) *It. Helv.* p. 318.

d) Thysselimum Apii non dissimile, radix manducata pituitas capitis purgat *PLIN. L. XXV. n. 90.*

e) Sic *CRANZ.*

f) radicalia ovata *CRANZ.*

g) *K. svenska vetenska handl. 1747. D. 3. GADD. sâttis cunda bkrad. p. 53.*

que, multo minus, quam in priori. Latitudo pinnarum ad duas lineas; superiora etiam folia in planta juniore hirsuta sunt. Radix cæterum simplex, conica, vel ramosa, bicurvis.

Lac abunde præbet.

Discrimen a radice sumere non licet, ex synonymis tamen hanc speciem habeas pro *Silino radice fusiformi*, *multiplíce* LINN. I. p. 350. & pro *Olsenichio* CORDI L. II. c. 98. cum in Germania proveniat.

*301. An SELINUM foliis circa costam decussatis. †

Olim a me prope *Nods* lecta in prato humido, nuper a Cl. GAGNEBIN circa *Goudeba*. Radix lignosa, conica, fetis coronata. Folia Carvi, aut Carvifoliæ Cl. CRANZII, longa, parum lata, pinnata, pinnis pinnatis, pinnulis iterum pinnatis, ultimis lanceolatis. Sed primæ pinnulæ inferne longæ, superne breves, circa caulem decussari videntur. Paria pinnarum fere ad decem, paria priora tria longiora. Caulis fistulosus, brachiatus. Vagina magna, ventricosa. Umbellæ generales nudæ, circa decem habent bacillos. Umbellæ peculiare multifloræ, involucrium habent foliorum lanceolatorum ad octo, bacillis breviorum. Flores petalis albis, inæxis, ut cordata videantur. Semina ovata, tribus magnis fulcis, placentis convexis, tubis persistentibus, capitatis.

Non est Selinum Carvifolium ILL. CRANZII ob fetas, & folia caulina perinde divisa, non simplicia. A Caro involucrio differt. Semen non satis maturum vidi: ut interim locum huic plantæ invenirem, post *Thysselina* posui.

302. SELINUM foliis triplicato pinnatis, pinnulis latiusculis, simplicibus & trifidis t. 20.

Carvifolia I. B. III. p. 171. VAILLANT. t. 5. f. 2.

Angelica tenuifolia RIVIN. t. 18.

Selinum caule alato, foliis bifidis & trifidis ZINN. Enum. plant. Hort. Gotting. p. 221.

Selinum caule sulcato, acutangulo, involucrio universalis caduco, pistillis fructus reflexis LINN. I. p. 350.

Non videtur *Carvifolia* Cl. CRANZII, cui folia circa costas decussata sint.

Passim nunc in Helvetia legi. Prope Ebrodunum olim in pratis ad viam versus *Grandson*. Deinde circa Bernam supra prædium *das Infelin*, inter arundines, & in prædio *Bodenaker*. Cl. LA CHENAL *Michelfeldæ*; circa montem *Beligardum* Cl. BERDOT, ut plantam *BAUHINORUM* agnoscas.

Radix b) lignosa, crassa, multis teretibus radicibus, ex unico tubere prodeuntibus, ut olim suspicatus sim, hanc fuisse causam supponendi *Thysselini radice fusiformi* i). Caulis rectus, angulosus, sulcatus, quasi alatus, cubitalis, bicubitalis. Folia triplicato pinnata, plana, pinnulis ultimæ divisionis primis & ultimis trifidis, mediis simplicibus, laciniis ultimis latiusculis, & obtuse ex ellipsi mucronatis. Folia caulina ex gracili vagina nata. Umbella densa: involucrium universale in immatura & adhuc viridi umbella unicum habet folium latiusculum subjectum; in maturatione nullum k). Peculiare fit decem foliolis sæpe purpureis, gracilibus, ut exteriora tamen latiora sint. Petala alba l), extus purpurea, inflexa, ut cordata videantur; extrinsecum majus. Tubæ breves. Semen cum nucleo convexo habet duas alas laterales m) latas & grandes, tria juga nuclei n) minora, & calycis vestigiam.

303. SELINUM foliis triplicato pinnatis, angulis divisionum obtusis.

Oreoselinum CLUS. pannon. p. 694. 695. RIVIN. t. 8.

Oreoselinum majus MORISON. umbellifer. p. 41. folia tum t. 10.

Oreoselinum o) *Apii folio* L. R. H. SCHEUCHZER. It. II. p. 138.

Athamantha foliolis divaricatis LINN. I. p. 352.

In Helvetia non rarum, ex rupibus prodit, uti prope *Roche à la Marbriere*, & *aux Gauges*; in *Jorogne*; circa *Bex*, & passim in *Aquilejensi* dominio: *Biennæ auf der Passgartflub*. In *M. Chasseralle*. In *Valesia Agami*, & inter *S. Leonhard* & *Siders*. C. GESNER p) in monte *Legerberg* & *Bada*. C. B. in monte *Muteto*, in *Crenzach* & *Mi-*

b) Emend. I. n. 116.

i) BOEHMER. p. 197. ZINN.

k) Nullum FABRIC. p. 58. *butisb.* REYER *Gedan.* p. 61. qui plantam describit.

l) f. 2. a.

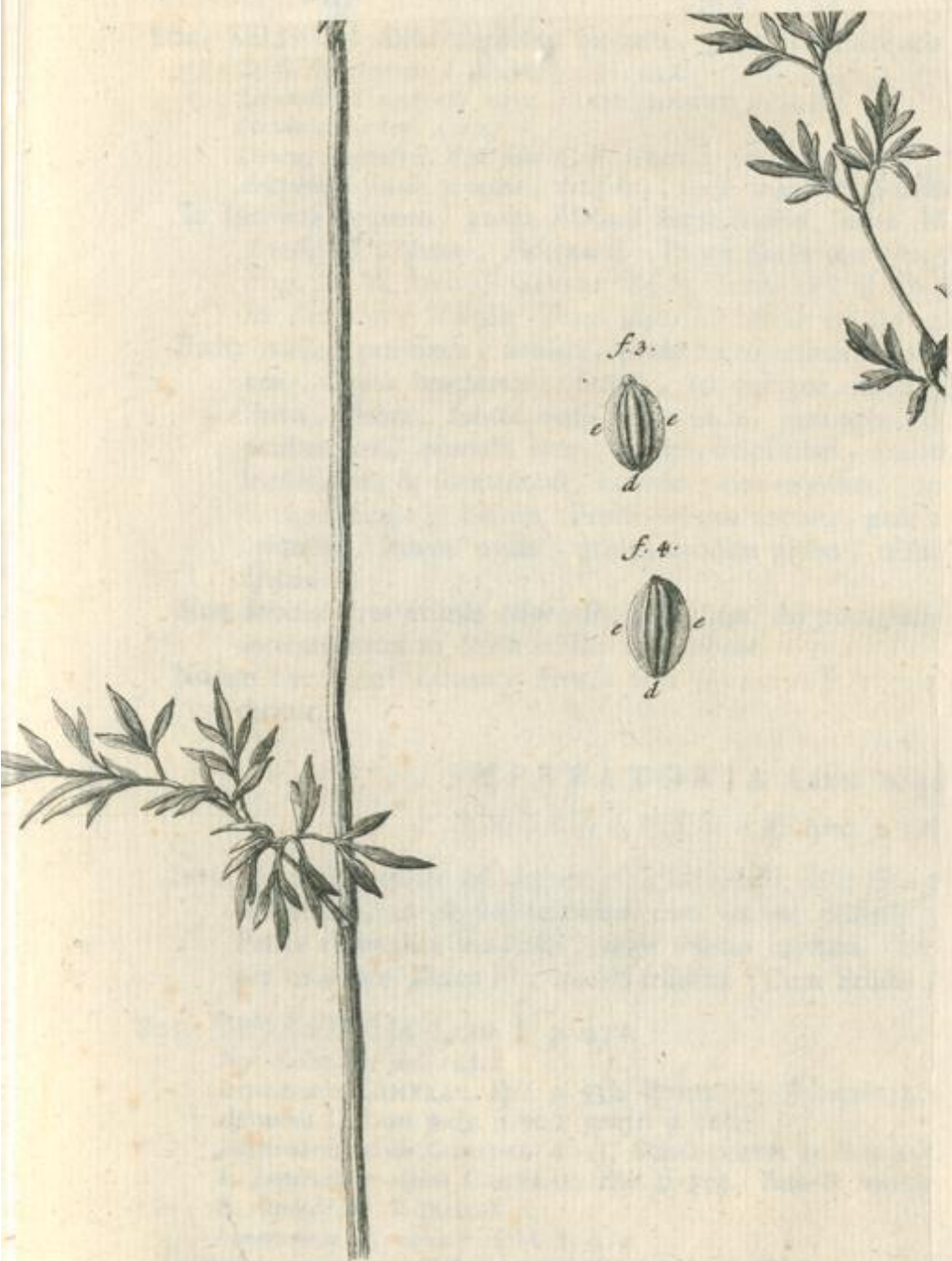
m) f. 3. a. e. e.

n) desuper f. 3. d. inferne f. 4. d.

o) *Oreoselinum palmam altum* (dodrantele *Diosc.*), radice tenui, ramis, & capitulis cicutæ, multo tenuioribus, semine *Cumini* simili, oblongo, acro, odorato, tenui *Dioscorid.* L. III. c. 64. Eo feminae expurgantur *PLIN.* L. XX. n. 46.

Oreoselinum Cicutæ folio, radice tenui, semine *Anethi* minoris *IDEM* L. XIX.

p) *Epist.* p. 107. b.

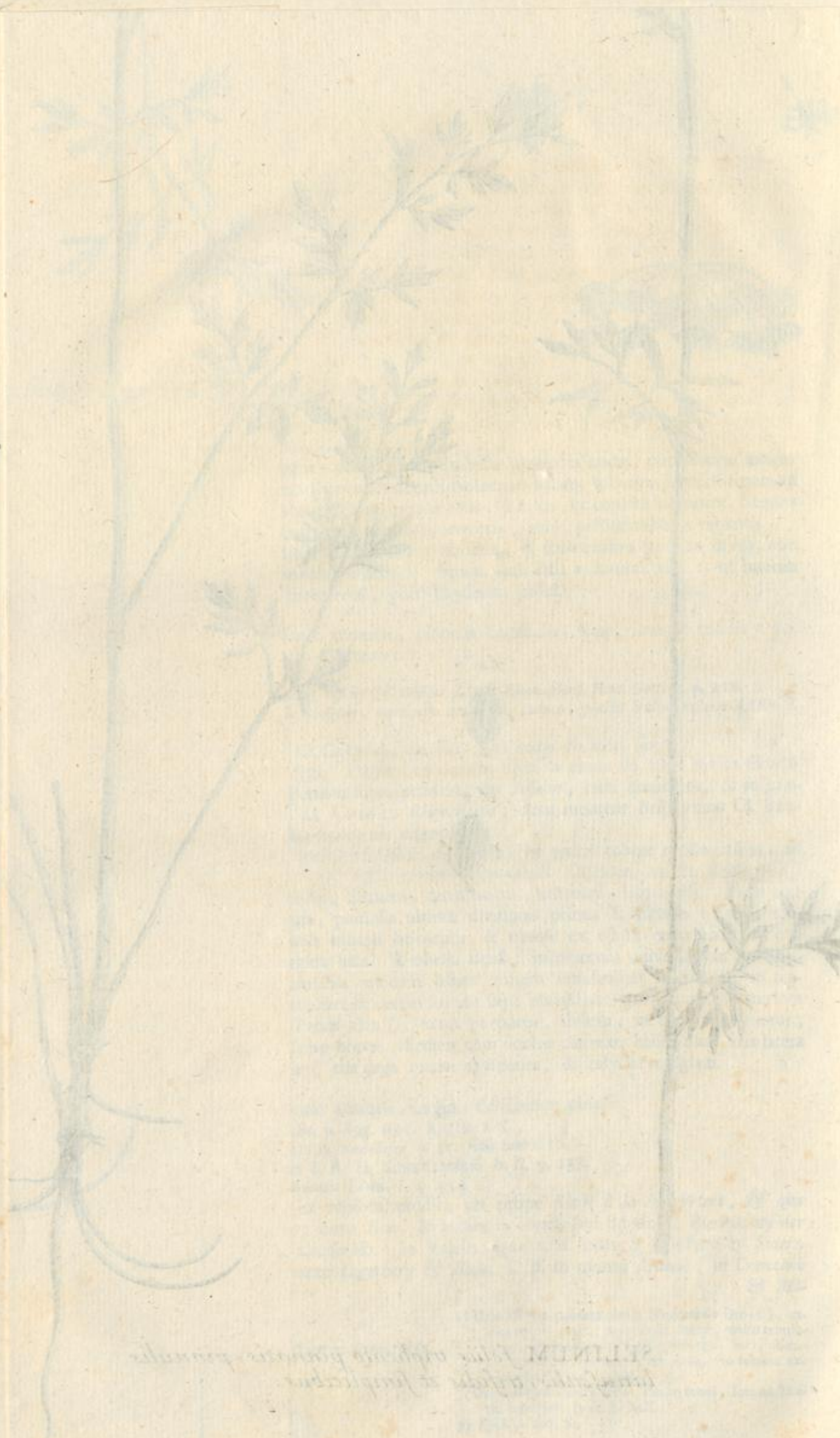
SELINUM *foliis triplicato pinn
latiusculis, trifidis et simplicibus*

SELINUM foliis triplicato pinnatis, pinnulis
latiusculis, trifidis et simplicibus.

19

STERNEN UND SONNEN
Licht und Wärme

STILNEM. Folia opposita pinnatis pinnulis
lineatis, trifida et quadrifida.

803. *Michelfeldæ*. I. B. in Rhætia prope *Curiam*, & in monte *Tbuiri*. Genevæ RAI, in monte *Maloja* SCHEUCHZER.

Radix crassa, aromatica, resina turgens, fetis coronata. Folia firma, glabra, subtus venosa, perampla, triplicato pinnata, ad angulos rectos & rectis majores divisa, qui in plerisque umbelliferis acuti sunt. Lacinia semper latiusculæ, non dentatæ, sed bilobatæ, trilobatæ, lobis latiusculis, ovato lanceolatis, aristatis. Caulis firmus, ramosus, brachiatus, bipedalis & ultra. Utrumque involucrium multis latisque foliis spadiceis; illud a sex ad usque vigena; hoc ad fedecim. Petala inflexo cordata, alba, subrosea, æqualia q). Calyx peculiaris in summo semine brevis. Id tribus jugis percursum, cum alis membranaceis r).

Vires gratæ aromaticæ sunt. Aqua totius plantæ fatis s) hætenus odorata, volatilis. Semen oleum valde volatile fundit. Infusum herbæ gratum t) odorem retinet, diureticum idem & sudorem movens v). Non satis nota medicis planta.

804. SELINUM foliis duplicato pinnatis, pinnulis semibilobis, circumferratis.

Seseli Panmonicum I. CLUS. p. 691. 692.

Libanotis Theophrasti nigra TABERNEMONT. p. 108.

Cervaria RIVIN. t. 12.

Daucus campestris Apii folio C. B. prodr. p. 77.

Asbamanta foliolis pinnatis, decussatis, inciso angulatis, seminibus nudis LINN.

In Helvetia frequens, prope *Mathod* supra vineas, inter *Mathod* & *Champvent*, in ascensu M. *Muteti*, *Falconarii*. Prope *Roche aux Gauges* &c. *Bada* in M. *Ligerberg*. In M. *Albio* C. GESNER. In M. *Crenzuch* I. B. In *Saleva* & circa *Genevam* RAI. In *Leiterberg Valesiæ*. Trans alpes ab *Airola* ad *Cornum* ubique.

Radix crassa, prælonga, anulata, plena succo resinoso, odorata, coronata corona setacea. Caulis brachiatus, firmus, ad quinque usque pedes surgit. Folia glauca, firma, glabra, subtus venis nigris picta, perampla, duplicato pinnata, pinnarum paribus sex, pinnulis latis, partim simplicibus, subovatis, acute ferratis, partim semibilobis, & semitribilobis, extrema pinna trilobata. Involucrium utrumque circiter decem reflexis fit foliolis. Petala inflexo cordata, pene æqualia, alba, extus purpurascencia, semine ovato, nucleo modice gibbo, trifulco, ala membranacea conspicua x).

Non debiles vires eximio odore suo promittet. Ad podagram aliqui y) laudant. Ad febres intermittentes in *Stiria* rustici z) adhibent.

Nonne hæc fuerit *Libanotis Ferula folio* MURALTII p. 537. quæ in monte *Ueilberg* nasci dicitur.

IMPERATORIA LINN. n. 369.

IMPERATORIÆ spec. t. 168.

Involucrium universale aut nullum est, aut unico folio fit: particulare exiguis & paucis fit foliolis, ut ob similitudinem cum bacillis umbellæ nonnunquam obscurum fit. Petala a) modice inæqualia, apice inflexo cordato. Semen ovatum, emarginatum, per oras late alatum b), nucleo trifulco. Cum *Selinis* CRANZIUS conjungit.

805. IMPERATORIA LINN. I. p. 371.

Icon GESNERI an. 143.

Imperatoria CAMERAR. Epit. p. 532. RIVIN. t. 7. BLAKWELL. t. 279.

Astrantia DODON. purg. p. 500. pempt. p. 320.

Imperatoria major GARIDEL. ic. 55. SCHEUCHZER. It. II. p. 156.

& *Imperatoria alpina* CAMERAR. Epit. p. 353. PUTO & maxima MORISON.

& *rotundifolia* MORISON.

Imperatoria Ostruthium HILL. t. 44.

In alpinis non rara, sed unice alpina. In valle *Chapuisse*, *Lauterbrunn*, *Schöllinen*, *Ursaria*. In M. *Maloja*, *Speluga*, *Wängialp*, *Aix*, *Isenau*, *Jeman*, *Salanse*, *Combe de Martigny* Valesianorum. In *Glaronensium* alpinibus.

Radix

q) Fere æqualia SCOPOLI.

r) MORISON. 31. 31. CRANZ.

s) TROELSCH. SCHMIDEL. p. 34. 35.

t) ibid.

v) GUMPRECHT. ad LORSCKE p. 187.

x) MORISON. arat. 33 a. 33 b.

y) Morb. Uratistol. 1702. p. 57.

z) KRAMER.

a) TOURNEF. A.B.

b) E. MORISON. 83. 84.

X x x x

Radix valens, aromatica, tuberculosa, intus levis, teres, quasi articulis distincta. Caulis crassus, cubitalis, teres, ramosus. Folia & circumscriptione ampla, & lata, pinnata, pinnis quinque; primis semitribus, proximis simplicibus, impari trilobata, omnibus acute circumferratis. Umbellæ maximæ & copiosissimæ. Flos albus. Semen odoris grate aromatici.

Vires radice sunt in aqua destillata c), & in oleo d), tum in resinosis partibus e), & in essentia f), denique in infuso vinoso g). Resinam ex radice sponte stillat & fudat h). Quare radix acris, alexipharmaca, coagula resolvit, sudorem movet & urinam, & majori copia sumpta etiam alvum: oportet autem hieme effodere. Ita utilis censetur in morbis pectoris, mucosis, lentis, in morbis frigidis i), & hydropse; tum ad colicam dissipandam, ventriculum debilem. Infusum k) unius uncie urinam ciet. Ad quartanam valuit, etiam quando cortex peruvianus officio defuit l). Manducata potenter salivam movet. In ipsa peripneumonia BAGLIVUS cum melle adhibebat. Clyster ex Imperatoria partum adjuvat m), etiam planta n) propinata. Ad vermes o) vulgari experimento valet. Amuletum ad epilepsiam omitto p). In casei rasulis Glaronensium fabricam recipitur q). Sternutamentum ex Astrutio & Cyclamine CÆLIUS habet r).

ANGELICA LINN. n. 347.

IMPERATORIÆ spec. TOURNEFORT.

Involucrum universale nullum, aut unifolium a): peculiare decem fere b) foliola habet. Floris petala æqualia, apice introflexo. Seminis nucleus de more tribus fulcis exaratus: alæ latæ c).

806. ANGELICA foliis duplicato pinnatis, ovatis, ferratis.

Angelica sylvestris TRAG. p. 422. DODON. p. 318. MORISON.

Angelica palustris RIVIN. t. 17.

Angelica foliis æqualibus, ovato lanceolatis, ferratis LINN. I. p. 361.

Angelica αλπικαβολευκος RICHER. varietas acutifolia.

In aquosis frequentissima & in sylvis.

Radix crassissima, brachiata, resinoso acri & flavo d) succo turgida. Caulis crassus, pollicaris, ad sex usque pedes elevatur: vaginæ ventricosæ, maximæ. Folia perampla, duplicato pinnata, pinnis quinquefoliis, & trifoliis, pinnulis plerumque pene ovatis, circumferratis, impari majori. Dantur tamen & rhomboideæ, & oblongæ, acutæ e), & varie diffformes. Umbella amplissima & densissima, involucrio universali nullo. Petala integra, lanceolata, media linea divisa, inflexo cordata, levissime inæqualia, plerumque rubella, etiam tota rubra f). Nucleus seminis striatus, vix gibbus.

Morbum ab interno tumore in equis ortum hac planta I. B. sanari vidit. Ingratum foenum dare g).

*807. ANGELICA foliis duplicato pinnatis, ovato lanceolatis, ferratis.

Angelica major DODON. purg. pempt. p. 318.

Angelica RIVIN. t. 15. BLAKWELL. t. 318.

Smyrnum Cordi LOBEL. p. 699.

Icon OEDERI t. 206.

Angelica foliorum impari lobato LINN. I. p. 360.

In valle Tellina Cl. DICK detexit inter *Pocco d'Adda* & *Morbegno*.

Radix maxima, fusca, annulata, conica. Folia amplissima, duplicato pinnata, pinnulis primis semitribus, lobo medio maximo, inferioribus ad pediculum accessoriiis exiguis, reliquis aliquando semibilobatis, plerumque ovato lanceolatis, circumferratis,

c) NEUMAN. T. II. P. III. p. 171.

d) p. 170.

e) ibid.

f) p. 171.

g) ibid.

h) WELSCH. *becatost.* I. obs. 82.

i) C. HOFMAN. *medic. offic.* p. 334.

k) CHOMEL.

l) LANGE *remed. Brunsvic.* p. 141.

m) BLAIR.

n) BRASSAVOLA p. 560. BUCHWALD. p. 152.

o) BOCCONE *mus. di fific.* p. 137.

p) *Eph. Nat. Cur.* Dec. I. ann. IV. obs. 42.

q) GESNER. *oper. luct.* p. 179. b.

r) *Chron.* II. c. 1.

s) LINNÆUS *tria ad 5. folia.*

t) IDEM octo.

u) MORISON. N. n.

v) Etiam GLEDITSCH. *meth. plant.* p. 20.

w) HÆC ICON HILL. II. t. 11.

x) GLEDITSCH. p. 197?

y) SCHREBER. III. p. 11.

tis, sic impare, alias tamen trilobata, quando duæ proximæ pinnae cum ea connascuntur. Involucris particularis folia ovato lanceolata. Caulis vaginosus, cubitalis & ultra. Umbella amplissima, copiosissima, globosa. Petala extima, in floribus extimis, paulo majora: in floribus interioribus parum est discriminis: color subviridis: tubæ perbreves. Seminis juga humillima CRANZ. n. 5.

Odorata planta & aromatica, etiam nostra, etsi non recusem, efficacior esse b), quæ in Laponia provenit, inve Norvegia d).

Recens spiritum ad ignem stillat, moschi odore, inebriantem k). Extractum aquosum subdulce, neque spirituosum efficax est. Oleum essenziale dat ad drachmam ex libra l). Hujus radices vires non satis notæ sunt, etsi jam COSTÆUS Colto suaserit substituere m). Sudorem in acutis morbis n) provocat, etsi eo fine dari vix suadeas. Lapones pro summo medicamento adhibent, in catarrhis, ad educendam pituitam o). Idem caulem, & totam plantam pro aromate & obsonio in cibum revocant p); etiam in Insulis Færoe q). In Germania saccharo radices condiuntur, suntque egregii saporis r). In panem Norvegi radicem admittunt s).

Ursum radicem vorare, ut alvum residem ad officium revocet, nescio an certum sit t).

V. SEMINIBUS PLANIS.

PASTINACA TOURNEFORT. t. 170.

LINN. n. 362.

Neutrum involucrum habet, aut pauca sub umbella generali a) foliola. Petala æqualia b) integra, acuminata, apice revoluta c). Semen planum, margine foliaceo d) cinctum.

808. PASTINACA foliis pinnatis.

Pastinaca latifolia sylvestris DODON. p. 680.

Elaphoboscium erraticum TABERNEMONT. p. 77.

Pastinaca RIVIN. t. 6.

Pastinaca foliis simpliciter pinnatis LINN. I. p. 376.

Wild Parsnip PETIVER. I. p. 24.

Sativam RIVINUS & LINNÆUS non separant, cui radix grandior, dulcis & edulis, folia magis composita.

In ruderosis, ad vias vineasque.

Radix in sylvestri dura, anulosa, brachiata, sed gracilis. Caulis rectus, sepedalis. Folia nitentia, glabra, pinnata, circumferrata, pinnis femitribolis, circumferratis: superioribus lanceolatis, nervis latis, foliaceis. Petala lutea, æqualia, media parte retracta & elevata. Semen odoratum, & tota planta dulce quid aromaticum olet, neque tamen gratum.

Semine cum succo Glycyrrhizæ in pilulas intrito BOERHAAVIUS e) ad ulcera vesicæ, & calculum, & dolores urinarie viæ multum utebatur. Non tamen repugno, quin Pastinaca spontanea acrior sit, quæ etiam menses f) & urinam g) pellere credatur. Pro antifebrili dabit GARNIER h). Radicem conditam, pro stomachica MESUE i). Annosas pastinacas venenatas vires contrahere, antiqua querela est k): Vertigines inde & animi alienatio l). Ex Pastinacæ radice alioquin saccharum parari potest m). Balsamum inde vulnerarium n). A pecore non attingitur, ut neque pleræque aliæ ruderales o).

Quid est *Panax Pastinacæ folio*, an *Syriactm Theophrasti* C. B. quod circa *Disentis Rhæticiæ* Cl. BURSERUS legit?

X x x x 2

SPHONDY.

b) LINN. *Stationes plant.* p. 7.

f) PONTOPPIDAN, *nat. hist.* p. 185. BUCHWALD. p. 25.

k) SENKENBERG. *il. Com.*

l) CARTHEUSER, *mat. med.* II. p. 65.

m) ad MESUEN. p. 105. b.

n) BUCHWALD.

o) HARMENS, *medic. Lapon.* n. 9.

p) IDEM.

q) DEBES, p. 120. *Aff. basn.* I. p. 49.

r) HOPPE von *Erdäpfeln* p. 27.

s) GUNNER, *Flor. Norweg.* p. 47.

t) BUCHNER, *miscellan.* ann. 1729. p. 123.

a) HEISTER, *meth. Linn.*

b) TOURNEF. A.

c) *ibid.*

d) *ibid.*

e) Etiam PARSONS p. 98.

f) BUCHWALD. p. 195.

g) Olim CELSUS L. II. c. 31.

h) *Suite de GÉOFRUI* I. p. 341.

i) p. 122. b.

k) CONSTANT. *obf.* 51. *Comm. Hist. Noric.* ann. 1740. *hist.* 49.

l) *Eph. Nat. Cur.* Vol. VI. *obf.* 128. *add. Dec.* III. n. 2. *obf.* 205.

m) MARGGRAF. *Mém. de l'Acad. de Berlin* ann. 1747. p. 89.

n) BOCCONI *Journ. des Savans* ann. 1676. n. 1.

o) SCHREBER. III. p. 63.

SPHONDYLIUM a) TOURNEFORT. t. 100.

HERACLEUM LINN. n. 345.

Involucris universalis folia unum vel duo b), etiam nullum c); peculiaris plura, ad sex, inæqualia, capillaria. Petala excisa, plus quam cordata d), in floribus umbellarum extremis valde inæqualia, ut extremum maximum sit: interiores flores fere æqualia habent e). Semen pene planum, emarginatum, striatum, latis alis f).

809. SPHONDYLIUM foliis hirsutis, pinnatis, pinnis quinquelobis.

Sphondylium DODON. p. 307. RIVIN. t. 4.*Sphondylium* I. MORISON. *umbellif.* p. 38. t. 9.*Heracleum foliolis pinnatifidis* LINN. I. p. 359.II. Flore purpureo BREYNE *prodr.* II. p. 98.III. Foliis angustioribus, vera varietas & diversa ab ea, quam descripsi in *Enum. Hort. Gotting.* p. 180. Nostræ enim flores perinde difformes sunt.

IV. Folio crispo PLUKNET g).

In pratis vulgatissima: angustifolia circa *les Plans* & in *Creux du Vent*.

Caulis crassus, sulcatus, fistulosus, aliquando quadrupedalis. Folia perampla, hirsuta, pinnata, pinnis semiquinquelobis, semiseptilobis. Umbellæ maximæ; peculiarium involucrum foliola habet tria, ad sex. Petala alba, aut rubentia, cordiformia, exteriora quadruplo majora; interiores vero flores pene regulares sunt. Tubæ brevissimæ. Vidi octo petalis lussisse & tribus placentis.

Inter emollientia memoratur, eique vires fere tribuuntur, quas Veteres Acantho adscriperunt. Acris tamen videtur, & negat emollientem esse LINNÆUS h). In Polonia decocta cum Sphondylis i) aqua habetur pro crapulæ remedio k), & plicæ. Spiritum vini viridi colore tingit l).

A pecore non amatur m).

Ex nostra specie n) spiritum inebriantem Russi parant. Caules in acervos congesti farinoso o) saccharo efflorescunt caustico tamen, quod colligitur: ex eo fermentato spiritus inebrians paratur p), qui exigua copia caput turbat q) & gravia somnia facit, alteroque die superstitis terrores. Idem sanguinem adfusum nigro colore tingit.

Sphondylium hirsutum folio angustiori in horto habui, radiis sub universali umbella octonis, petalis omnibus æqualibus, viridibus, inflexo cordatis, odore virulento Orchidis; sed alpinæ nostræ nihil simile habent.

810. SPHONDYLIUM foliis subrotundis, glabris, obtuse semitribilobis.

Sphondylium alpinum glabrum C. B. *prodr.* p. 83.*Sphondylium montanum, glabrum, albo flore* BARRELIER. ic. 55.*Heracleum foliis simplicibus, floribus radiatis* LINN. I. p. 359.

Montana planta, non alpina, Legi ad rupes sylvæ *der Geiten*, quæ præcipitio imminet; au *Bec de Poiseau: aux Combes Grède & Bioffe, au Creux du Vent, sur La Motte de Boinod*.

Penitus diversa planta, humilior, durior, foliis circumscriptione rotundis, obiter trilobatis, quinquelobatis, septilobatis. Umbella minus ampla, florum eadem natura: involucrum peculiare multifolium, setaceum: universale nullum, aut uno alterove folio factum. Flores semper albi.

TORDYLIUM

a) Sphondylis folia quasi platani, caules fœniculacei, cubitales, altiores, in cacumine semen duplex, Selsii simile, latius, candidius, magis paleaceum, gravis odor: flores albi, aut pallentes, radix raphani candida DIOSCOR. III. c. 74. Non convenit.

Sphondylium medicinae utile PLIN. L. XII. c. 26.

Sphondylium oleum ad caput nephriticorum ARRT. *cor. acut.* II. c. 1.b) HEISTER. *meth. Linn.* p. 45.c) WILlich. *diff.*

d) TOURNEF. A. B.

e) C.

f) MORISON. 25. 25. TOURNEF. E. F. CRANZ. n. 2.

g) Conf. varietate CRANZII *fasc.* III. p. 12. sqq.h) *Obstacul. medicin.* p. 8.

i) Et cum pane filigineo fermentato

k) SINAP. P. II. p. 35. PONTANUS *Eph. Nat. Cur. Dec. II. ann. VI. obs. 60 ann. V. obs. 87.*

l) ROHR.

m) SCHREBER. *Saml.* III. p. 17.n) Aliam esse speciem *Philos. Transf.* T. 48. p. 150. Sed GMELINUS nostram esse testatur.o) GMELIN. *flor.* p. 215. *Natural. hist. of Kamtschatka,* p. 85.

p) GMELIN. p. 216.

q) *Natural. hist. of Kamtschatka* p. 87.

IX. UMBELLIFERÆ.

261

TORDYLIUM TOURNEFORT. t. 170.

TORDYLIUM spec. LINN. n. 330.

Semen planum, rotundum, margine alias granulato *a)*, alias levi: calyx peculiaris *b)*; petala cordata, inæqualia *c)*.

811. TORDYLIUM foliis pinnatis, pinnis semipinnatis, feminis limbo levi.

Tordylium Helveticum elatius flore albo MORISON. III. p. 516. missum a Cl. ZOLLIKOPER. *Caucalis major, semine minus pulchro, hirsuto* I. B. III. p. 85. qui in Sabaudia nasci ait, haud longe Geneva.

Nuper non reperta planta dicitur caule esse sepedali, umbellis majoribus, floribus lacteis, quorum exteriores majores sint, feminibus paulo majoribus, limbis tumetibus planis.

Videtur esse omnino *Tordylium majus, limbo feminis minus granulato.*

Tordylium RIVIN. T. I.

Tordylium umbellis confertis, radiatis, foliis lanceolatis, inciso serratis LINN. I. p. 345.

Huic folia pinnata, pinnis in univsum ovatis, extima mucronata, sed præterea profunde incisus, pene semipinnatis, margine obtuse circumferrato. Folia superiora Caulicidem floribus rubentibus referunt, pinnis subrotundis, longe confluentibus, lente acuminatis. Umbellæ exiguæ, paucifloræ, involucrum utrumque sex septemve foliorum habent. Petalum extremum profundissime incisum, intima pariter, sed æqualiter bipartita, media in partem magnam & parvam. Hæc in floribus extimis, interiores minus inæquales sunt. Semina lineata *d)* quasi & hirta, limbo albo, plano: calyce inæquali coronata. Caulis sulcatus & asper.

HYDROCOTYLE TOURNEFORT. t. 173.

LINN. n. 325.

Umbella potius exigua spica est, & fit floribus ex uno pediculo binatim fenis, octonis *e)*, congestis, aut in fasciculos separatis. Sub singulo pare involucrum peculiare quadrifolium. Petala ovato lanceolata *f)*, integra. Fructus circulo latior, planus, in quo tamen tres illi sulci supersunt.

812. HYDROCOTYLE foliis rotundis, emarginatis, petiolis centralibus, umbellis fastigiatis.

Cotyledon palustris DODON. pempt. p. 133.

Hydrocotyle LINDER. hort. t. 12. cum duobus fasciculis florum distantibus, *vulgaris* HILL. V. t. 9.

Icon OEDERI t. 90.

Hydrocotyle foliis sulcatis, umbellis quinquefloris LINN. I. p. 338.

Passim in Helvetia provenit. In aggeribus fossarum, circa *Noville & les Grangettes*: & secundum fluvium *Brojam* circa *Sogy*, inter duos lacus. Sic ad rivum *Urtinen* inter utrumque lacum *Seedorfensem* abunde. Circa *Cressier & Thiele* pontem; *aux allées de Colombier*. I. B. ad lacum Felinum.

Radix longe repens edit subinde folia longe petiolata, petiolo hirsuto, in folium pene medium inmisso, foliis ipsius ambitu pene ovali, sed octies leviter emarginato, uti octo nervis dividitur. Alii breviores ex radice petioli florum sustinent umbellas, multo isti breviores.

CLASSIS X.

CORONATÆ FLORE POLYPETALO.

Circæa cum Corno hastenus cohæret, fructu dispermo, cui flos innascitur. Cæterum Ribes ex adfinitate artificiali adjungitur, tubis etiam similis.

I. DIPETALÆ.

a) TOURNEF. F.F.G.G.

b) E.

c) A.B.

d) MORISON. 27. 27.

e) Quinque HILL. LINN.

f) TOURNEFORT. A. B.

Y y y y

I. DIPETALÆ.

CIRCÆA a) TOURNEFORTII T. 155.

LINN. n. 24.

Fructus piriformis, hispidulus, dicoccus, ut tamen alterum semen non raro abortiat. Ex summo fructu calyx bifolius, per ætatem reflexus, caducus: & duo petala inæqualiter cordiformia. Stamina duo; tuba simplex.

813. CIRCÆA foliis subcordatis, subserratis.

Alfina *εὐδοκίμωνος* RICHER.*Herba Divi Stephani* TABERNÆM. p. 730.*Circæa Hort. Aichstett. æstiv. ord. 3. t. 7. f. 1.*

Icon OEDERI t. 210.

Circæa caule erecto, racemis pluribus LINN. I. p. 12.

Canadensem huc revocat LINNÆUS & GRONOVIVS.

In sylvis umbrosis frequens. Bernæ *jenseits der Halle*. In meis fagetis circa *Goumoens*.

Radix dentata. Caulis erectus, cubitalis, ramosus. Folia conjugata, longe petiolata, tenera, pene cordata, sed absque hilo, margine modo integro, modo undulato, modo ferrato, & ciliato. Flores in summo caule, longa serie, ex prælongis, subhirsutis, patulis & unifloris petiolicis, per ætatem reflexis. Flos albus vel carneus. Calyx ex viridi rufus, non floralis.

Ignota officinis. Cataplasma tamen ad hæmorrhoides habet Cl. CHOMEL.

814. CIRCÆA foliis cordatis, acute dentatis.

Circæa Lutetiana vera minor Danica LOBEL. *stirp. ill.* p. 89.*Circæa minima* COLUMN. *Ephraf. II.* p. 80. SCHEUCHZER. *It. I.* p. 34.*Circæa Solanifolia minor, coliculis rubris, succulentis, fragilibus* MENZEL. *pugill.**Circæa caule ascendente, racemo unico* LINN. I. p. 12.Describit *Wästgöta resa* p. 213.

Icon OEDERI t. 256.

Passim ad arbores putridas, inque rupibus, subalpinis & montosis: in montis *Nessi* ascensu: versus *Candersteg*, circa *Felsenburg* &c. In valle *Goufin*, sylva *Planard*, monte *Enzeinda*. J. GESNER in monte *Schweizerbacken*. Circa thermas *Fabarias*. Inter *Schams* & *Tufis*. Porro in monte *Chasseralle*, *Wasserfall*: *auf Geiten*; *au Combes de Valanvron*, *au Cernil Morin* GAGNEBIN.

Totus habitus tener est: folia levia, profundius per oram excisa, evidentius cordata, & emarginata: caulis glaber, & petioli glabri. Calyx magis b) coloratus, ruber. Habitus perinde rectus, sed trientalis, ad sex usque uncias. Racemi potius plures, quam priori, ut coram video. Caulis & petioli glabri c).

In horto culta non transiit in majorem d) speciem. neque varietas est e).

H. FLORE TETRAPETALO.

CORNUS f) TOURNEFORT. t. 410.

LINN. n. 149.

Bacca subrotunda g), farta officulo biloculari h), coronata calyce parvo, quadrifido i), & petalis quatuor lanceolatis k), & quatuor staminibus. Tuba simplex, apice crassiori l): folia conjugata.

815. CORNUS arborea, umbellis involuærum æquantibus LINN. I. p. 171.

Cornus mas pumilio CLUS. *hist.* p. 13.*Cornus* DU HAMEL *Arbr. I.* p. 185. LOBEL. *ic. II.* p. 169.*Cornus mas* BLAKWELL. t. 121.

Frequens

a) *Circæa* foliis *Strychno hortensi* similis, adunatis, crebris, flore nigro, pusillo, parvo femine ut *Milii*, nascente in quibusdam corniculis, radice semipedali, fere triplici, aut quadruplici, alba, odorata, calefaciente, in apricis faxis *Dioscor. III. c. 117.* *PLIN. L. XXVII. n. 38.* Non est nostra.

b) *WILLICH. disp.* p. 9. Viridem *OEDERUS*.c) *Cl. LA CHENAL disp.* p. 4.d) *WILLICH*.e) *HILL. brit. herb.* p. 164.

f) *Cornus dura* arbor, baccas fert olivæ, modo oblongas, que per maturitatem rubescunt, aut ceræ colorem representant *Dioscor. L. I. c. 135.* *Cornus* primo favonio floret, *PLIN. L. XVI. c. 25.* Fructus primo candidus, deinde sanguineus, *IDEM* *ibid. c. 26.* *Cornus* tota ossæ *PLIN. L. XVI. c. 38.*

g) *TOURNEFORT. F.G.*h) *H.*i) *E.*k) *A.B. J) E.*

Frequens in rupibus *agri Peragræ*, etiam proxime *Roche* trans torrentem, fructu perinde eduli, ut *fativa*, paulo asperiori.

Frutex est, qui sponte nascitur, in hortis & pomariis in arborem convalescit.

Dura *m*) materies, fulva *n*). Folia conjugata, ovato lanceolata, subhirsuta. Flores primo vere erumpunt. Sub umbella calyx universalis, factus quatuor foliolis, ovato lanceolatis, sæpe reflexis. Petioli umbellæ uniflori, duodecim, quindecim. Germen coronatur calyce brevissimo quadrifolio, foliolis triangularibus. Petala quatuor, ex elliptico lanceolata, lutea, per ætatem reflexa. Stamina ex summo fructu. Is coronatur luteo obtuse quadrangulo disco: & educit tubam unam, apice crasso. Fructus olivæ forma, ruber, dulcis, paulum acerbus

Fructus in dulciaria recipitur, saccharo conditus.

§ 16. CORNUS arborea umbellis (cymis) nudis LINN. I. p. 131.

Cornus o) femina LOBEL. II. p. 169. TABERNÆMONT. p. 1046.

Foliis ternis, variis, &c.

Ad sepes vulgo.

Frutex decempedalis. Rami longi, recti, per ætatem saturati coloris. Folia conjugata, ovato lanceolata, subhirsuta, margine integro. Ex alis foliorum petiolus aphyllus florum umbellam gerit. Nullum involucrum universale. Calyx minimus, quatuor, etiam quinque denticulis. Petala alba, crassula, lanceolata. Circulus glandulosus circa tubæ basin, intra calycem. Tuba clavata. Bacca rotunda, nigra, parva, coronata.

Fructus amarissimus & stypticus, nullius usus. Ex eo tamen Tridentini oleum parant, ad alendas lampades *p*) utile.

III. FLORE PENTAPETALO.

RIBES *a*) LINN. n. 281.

GROSSULARIA TOURNEFORT. t. 409.

GROSSULARIA DILLEN. *hort. Elth.* t. 139.

& RIBES EJUSDEM *ibid.*

Bacca polyspermos, sphaerica *b*), septo quasi divisa *c*), coronata *d*) calyce quinquefido *e*) petalis quinque *f*), in plerisque speciebus perexiguis, ex calyce natis, staminibus quinque. Tuba longius breviusve bicornis.

§ 17. RIBES inerme, floribus planis, bracteis florum longitudine.

Ribes vulgare, fructu dulci CLUS. *pannon.* p. 119.

Ribes alpinum dulcis I. B. II. p. 98.

Ribes montana altera C. B. *prodr.* p. 160.

Ribes inerme, racemis pendulis, bracteis flore longioribus LINN. I. p. 291.

In subalpinis & submontanis. Supra thermas Leucenses: in Gubernio Aquilejensi pene ad ædes pagi *Roche*, aux *rochers de la Praisse*.

In montanis *l'Echelette* supra *Valorbe*. Supra *Riegolswyl*, in itinere ad montem *Wasserfall*; à la *Combe de Valanvron* GAGNEBIN & circa *Ferriere*. In monte *Saleva* & *Thuri* I. B. & RAI.

Fruticulus humilis, albo cortice; foliis pallidis, trilobatis, semitrifidis, laciniis modice acutis, & varie circumferratis: superne hirsutis, inferne glabris, dentibus majoribus & minoribus. Flores ex uno petiolo conferti, in racemis erectis, aut cernuis: adeo vero multi fructus abortant, ut petioli folis bracteis tegi videantur. Bractææ magnæ, floris longitudine. Calyx patens, segmentis ovato lanceolatis, non reflexis, viridis, oris rubentibus. Petala minima, paulo quam rubro majora, rubella,

Y y y 2

ex

22) PLIN. L. XVI. c. 26.

23) IDEM *ibid.* c. 34.

24) Mitis est & deterior fit *καταιδου* fructus THEOPHRAST *caus.* L. III. c. 1.

25) MATTHIOL. *PORTA Mag. natur.* L. IV. c. 29. ARDUINI p. 101.

26) Non est Ribes Arabum, quæ propria planta fit P. HÆSSUS *probl.* p. 57. contra MATTHIOLUM p. 166.

Ribes enim Arabum de *Lapathi* est genere. Ribes folia habet magna rotunda, grana dulcia, cum acetositate, & in montibus nivosis provenit SERAPIS *simplic.* c. 231.

27) TOURNEF. F.G.

28) G.

29) F.

30) D. & A. B.

31) ad A. & B.

ex intervallis segmentorum floris. Tuba non profunde bicornis. Bacca ex albo rubens, aut rubra, non ingrata dulcis. Habitus absque spinis.
Tussi mederi C. GESNER. Imo vomitum movere REV. de COPPET.

818. RIBES inerme, floribus planiusculis, stipulis minimis. BLAKWELL. t. 285.

Ribes vulgare, flore rubro CLUS. pannon. p. 119. hist. p. 119.

Ribes montana, Oxyacanthæ sapore C. B. prodr. p. 160.

Ribes flore rubente L. B. II. p. 98.

a) Varietas alba white currant LANGLEY t. 56. f. 7.

Ribes inerme, racemis glabris, pendulis, floribus planiusculis LINN. I. p. 290.

Icon CRAMER. forstwejen t. 38.

In subalpinis & submontanis. In Aquilejensi Gubernio circa *Arveja* ad *molendinum*, in sepibus, & abunde in monte *Fouilloux*. Prope Bernam reperi in sylva *Bremgarten*. In Juræ montis vallibus *Combe de Valantron*, au *haut des convers*, au *roc Mildenx*, à la *Métairie du Creux* Cl. GAGNEBIN.

Frutex decempedalis, in spontaneis etiam humilior, quatuor pedum. Folia trilobata, quam priori acutiora, medio segmento minus longo, semper acutius ferrato, intermiscuntur etiam ovato lanceolata. Racemus semper pendulus. Stipulæ brevissimæ. Calyx campaniformis, cavus, virens, etiam ruber, segmentis repandis: petala parva, rubra, cunei figura. Tuba profunde semibifida, hirsuta: bacca rubra, non ingrata acida, polypyrena.

In hortum g) translatus *Ribes* equidem mitescit, sed tamen etiam sylvatica specie, cum saccharo cocta, in placentis usus sum. Gelatina h) cum aqua subacta in morbis acutis egregium medicamentum est, BOERHAAVIO laudatum, cujus laudes ad propria experimenta confirmo. Ad anginam catarrhalem, in febrim putridam erumpentem profuit i). Ex eodem fructu vinum k) paratur, Lusitanici simile, & acetum l).

819. RIBES inerme, olidum, calyce oblongo, petalis ovatis.

Ribes nigra TABERNÆMON. p. 1083.

Ribes nigrum vulgo dictum, folio olente I. B. II.

Icon MERIANÆ n. XXXVII.

Ribes inerme racemis pilosis, floribus oblongis LINN. I. p. 291.

Huc LINNÆUS revocat *Ribes nigrum Pennsylvanicum folio olente* DILLEN. t. 145.

Ad ripas rivorum & stagnorum, circa Bernam, versus *Buren*, circa *Wengi* in paludosis. C. GESNER circa *Tigurum*.

Frutex decempedalis, sed etiam humilior. Folia semitrilobata, medio triangulo acuto, lateralibus semiquadratis. Racemi penduli, rariores. Stipulæ parvæ; petioli subhirsuti. Fructus, quam prioribus major, niger, calyce campaniformi, subrubente, petalis erectis, speciosis, ovatis, ex albo rubentibus. Tuba levissime bifida. Spinæ nullæ. Sed in tota planta odor urinæ m) felinæ.

Fructum valde urinam ciere olim FORESTUS. Ex eo optimum vinum fieri, non deterius vinis verioribus viteis, quando annum est n). Cum spiritu sacchari fit in *Ratafia*, ad hydropem & calculum laudatum. Folia recentia spiritum frumenti ita tingunt, ut a spiritu vini vix distingui possint. Eadem ad morsum viperæ laudantur o). Cortex interior cum nomine *Cassis* p) in aqua infusus, aut folia, pro diuretico, etiam pro aphrodisiaco medicamento in Gallia habentur, ut tamen usus ejus obsolescat q). Per vulnus r) trajectus cortex animal ab epidemico morbo servare creditur, etiam certis testibus s). Lignum in aqua coctum ad hydropem datur.

820. RIBES ramis aculeatis, foliis rotunde lobatis.

Uva spina MATTHIOL. p. 167.

Uva crispata FUCHS. p. 187. DODON. pempt. p. 748.

Grossularia BLAKWELL. t. 277. cum caractere.

Icon MERIANÆ XII. & XXXI.

Ribes

g) Id Rob jam apud RHAZE exstat III. c. 8.

h) PAPIN. p. 80. *Phil. Transf.* n. 124. BRADLEY *lad. direct.* p. 102. cum saccharo HORLEMAN. *iter.* LINN. *skouska resa* p. 4. GUNNER. *Flor. Norveg.* p. 46.

i) *Phil. Transf.* n. 459.

k) HJAERN. II. p. 190. BRAUNER. *svenska vin.* p. 3. tum ex alba varietate p. 4.

l) GUNNER.

m) Etiam in Pennsylvania JOSSELYN. p. 72.

n) BRAUNER. p. 7. add. SMITH. *natural History of Cork* p. 359.

o) PEYROUX *obsf.* p. 66.

p) Vide CAMERAR. *Eph. Nat. Cier. Cent. VIII.* *obsf.* 16.

q) DU HAMEL T. I. p. 281.

r) LEMERY *aliments* t. I. c. 8. SAUVAGES *mém. sur la maladie des bœufs* II. p. 25. 26. *Journal de Verain*, ann. 1746. m. Mars.

s) LEMERY *ibid.* SAUVAGES.

Ribes ramis aculeatis, baccis glabris, pedicellis bractea monophylla LINN. I. p. 292.
Icon SCHMIEDELI n. 1.

Varietates habet LANGLEY pomon. t. 56. f. 2. 4. 8. &c.

Frequens ad sepes vivas.

Frutex sepederalis. Gemmæ trifoliatæ, bifloræ, cum subiecta spina acuta, etiam duabus, tribus. Petiolus pendulus, biflorus, etiam uniflorus. Stipulæ in petiolo exiguæ, & una major petiolum succingens. Fructus subhirsutus. Calyx campanula brevior est, segmentis per ætatem reflexis, viridibus. Petala alba aut rubella t), obtuse pentagona, majora, quam Ribis. Tubæ duæ, basi barbatae v). Bacca sphaerica, sublutea, pellucida, succulenta, polysperma x). Folia semitriobata, lobis lateralibus, semibifidis, dentibus rotundis.

Fructu dulces, subacidi, ad intrita adhibentur, & in re culinaria. Maturæ baccae copiosius comestæ alvum ducunt y); hominibus siccis non inutiles. Ex iisdem pressis, cum saccharo & admisto Ribe nigro, vinum fit, Mosellano simile yy); etiam absque Ribe nigro z). Immaturæ pro Omphacio adhibentur, tamen duriores, zz).

RIBES ramis subaculeatis, reclinatæ, pedunculi bractea triphylla LINNÆUS I. habet spec. p. 291. In nostrate planta petioli biflori: in medio petiolo unum foliolum latiusculum, & aliud minus, hoc non perpetuum. Fructus hirsutus, petala alba, acuta, calyx subruber. An Vir ILL. nostram velit? an aliam?

ORDO XI.

I S O S T E M O N E S.

II. POLYPETALÆ.

II. PERICARPIÆ.

I. FRUCTU MOLLI.

RHAMNUS LINN. n. 265.

RHAMNUS TOURNEFORT. tab. 366.

& FRANGULA TOURNEFORTII t. 383.

Essentia characteris est in calyce campaniformi, qui exigua petala producit, fere ut Ribes, a quo situ floris differt. Frangulæ quidem adfinitas maxima est, sed discrimine aliquo erecti b) calycis campaniformis a), femiquinquefidi; petalorum c) rhomboideorum minimorum, ex intervallis segmentorum calycis nascentium; tubæ simplicis & emarginatæ, sexuum in eodem flore conjunctorum: baccae dipyræ d).

Rhamnus aliquantum dissentit calyce e) quadrifido, totidem petalis, staminibus, tubæ corniculis, & feminibus f).

821. RHAMNUS inermis, foliis ovato lanceolatis, integris, floribus quinquefidis, androgynis.

Frangula CAMERAR. epit. p. 978. BLAKWELL. t. 172.

Icon OEDERI t. 278. ARDUINI memor. t. 15. CRAMERI T. 43.

Rhamnus inermis, floribus monogynis, hermaphroditis, foliis integerrimis.

In sepibus & in paludosis.

Frutex decempedralis; folia ovato lanceolata, integerrima, etiam rotundiora. Flores in petiolis unifloris ex alis foliorum, quam ista brevioribus. Flos albus virens. Petala similia, unguibus rhomboideis, subrotundis: fructus diu ruber, per maturitatem niger, duobus nucleis, utcumque cordiformibus, obtusis, compressis, linea divisus. Baccae dulces sunt g).

Cortex medius ad flagitium usque purgat, sursum & deorsum, ad drachmam unam & duas

f) SCHMIEDEL. f. 3. 4. 13.

g) f. 6.

h) GEW. t. 69. SCHMIEDEL. f. 13.

i) M. LYSBE. obs. 12.

yy) BRAUNER. p. 2.

zz) BRADLEY count. lad. direct. p. 100.

22) DU HAMEL l. c.

a) TOURNEF. A.C.D.

b) ibid.

c) Vocat squamulas LINNÆUS; petala DILLENIUS.

d) G. LINNÆUS facit tetrapyrenum.

e) TOURNEF. A.A.

f) Conf. F.

g) Edules esse ROHR. bûsche p. 159.

Z z z z

duas *b*) datus, etsi neget Cl. HORNUNG *i*); nam magnus est de ea vi consensus. Semen oleosum *k*), diureticum *l*), non drasticum est, & ad calculum valde laudatur. Cortex lanam flavo *m*) rubro, non alto tamen colore tingit, fere ut Rubia *n*). Baccæ & folia contusa, cocta, cum lana, colorem ei viridem impertiunt, cum lixivio saturatum, sine eo dilutum *o*). Folia non mala, lac *q*) plurimum præbere putantur. Rob ad scabiem ovium, drachmarum quatuor & sex pondere perutile *r*). Decorticata carbones dat, ad pulverem pyrium eximios *s*).

822. RHAMNUS spinosus, foliis ovato lanceolatis, ferratis, glabris, floribus androgynis, baccis tetrapyrenis *Emend. VI.*

Spina infectoria altera CLUS. *pannon.* p. 106. 107.

Rhamnus foliatus Pannonicus alter I. B. II. p. 57.

& EJUSDEM *Rhamnus Batavicus* ibid.

& *Lycium LUGD.* p. 151. *Italicum* p. 59.

Rhamnus spinis terminalibus, floribus quadrifidis dioicis, corollarum laciniis longitudine tubi, GERARD. p. 462.

Icon ARDUINI t. 14.

Rhamnus spinis terminalibus, floribus quadrifidis, hermaphroditis JACQUIN. *obs.* 14. LINN. II. p. 1671. Pro varietate GOUAN. *flor.* p. 423.

Inter *Chur & Embs* Cl. DICK: iisdem locis C. GESNER *t*) repererat.

Vulgari cathartico humilior, cortice nigro, foliis longioribus, glabris, ellipticis, lanceolatis, ferratis, spinis in ramis senescentibus, floribus in petiolis brevissimis, unifloris, inter folia positis. Flos, quam cathartico minor. Stamina exserta, & fructus subrotundus, cum tuba floris tubum non superante. Bacca nigra, bicollis, tricollis, deberet quadricollis esse, feminibus tribus (quatuorve).

Hujus speciei fructus minus succulenti dicuntur *Graines d'Avignon v*), & rhamni catartici baccis præferuntur, coloremque flavum pulchrum præstant, ad tingendum fericum, sed inconstante *x*) colore, ut creditur. Nam noster KULENKAMPIUS grana in aqua cocta, cum vini tartaro & stanno in aqua regia soluto, deinde cum albis lanis cocta reperit constantem colorem dare. Coria maroquins baccis hujus plantæ flavo tinguntur *y*).

823. RHAMNUS inermis, foliis ovatis, crenulatis *Comm. Soc. R. Gott. II. t. 16.*

Alnus nigra baccifera rugosiore folio sive major I. B. I. p. 562.

Frangula altera polycarpus C. B. *prodr.* p. 160.

Rhamnus inermis, floribus dioicis, foliis duplicato crenatis LINN. I. p. 280.

In Helvetia subalpina & montana minime rarus. Versus *Eremitæ Agatunensis Cellam* in dumetis, & passim circa *les Plans*, & in *Valesia*. In *Jura* frequens, supra *Dornach*; infra *Vallorbe*; circa *Ferriere*, &c. In *Wasserfall*, *Grandvi* &c.

Neglectus nuperis frutex, decempedalis, frondosus. Lignum durum, flavescens: liber aurantius. Folia glaberrima, ora subtiliter crenata, ex ovatis lanceolata. Flores in perbrevis, unifloris, pedunculis conferti; in aliis arboribus mares foli, femine in aliis. Calyx feminino flori campaniformis, quatuor segmentis triangularibus, viridibus. Petala minima, quatuor, subulata. Tuba trifida & quadrifida. Bacca nigra, bicollis, tricollis, quadricollis, majuscula. Semina ad quatuor, trihedra, una facie convexa, duabus planis. Marium plantarum calyx amplius, clausus, pariter quadrifidus, segmentis triangulis; petala minima, rubra, cordata; stamina quatuor, in sinu horum petalorum; tuba brevis globulo terminata, in fundo floris.

824. RHAMNUS *a*) foliis spinosis, ovato lanceolatis, ferratis.

Spina infectoria CAMERAR. *Epit.* p. 82. cum suo discrimine & caractere.

Rhamnus catharticus C. B. BLAKWELL. *t.* 135. a TREWIO emendata *t.* 135. cum caractere ARDUINI *t.* 13.

Rhamnus

b) PREVOT. *medic. paup.* p. 481. LINN. *purg. indig.* drachmis duabus decocti, ad quatuor MATTHIOL. p. 1272. Cortice *Frangulæ Poloni* se purgant ORASCYNSKI p. 190.

i) *Cist. medic.* p. 434. non est ad manus.

k) ARDUINI.

l) MULLER. *Russ. Gesch. VII. Saml.* p. 97.

m) Cum alumine ARDUIN. Vere in tenui cerevisia per triduum repositus K. *wet. Acad. handl.* 1745. p. 250.

n) K. *svenska wetenska handl.* 1761. T. IV.

o) K. *wetensk handl.* 1745. I. c. p. 248. LINN. *skonsk ref.* p. 30. postquam cum betula cocta fuit:

q) BUCHOZ. II. p. 32.

r) SAGAR. *morb. epidem.* p. 56. *Comm. Gotting. II. t. 16.*

s) LINN. *Oeland. ref.* p. 319. Du HAMEL I. p. 246.

t) *Epist.* ad I. B. p. 136.

v) Du HAMEL.

x) HELLOT. p. 612.

y) *Art du Maroquinier.*

a) Ex DIOSCORIDE I. c. 102. nihil adgnoscas, nisi *Rhamnum tertium* Paliurum esse.

Rhamnus spinis terminalibus, floribus quadrifidis; dioicis, foliis ovatis LINN. I. p. 281.
& *Rhamnus spinis terminalibus, floribus quadrifidis dioicis, corollæ laciniis longitudine tubi,*
GERARD. p. 462.
Créuzdorn CRAMER. t. 35.

Minime rara ad sepēs. Majusculæ arbores inter utrumque lacum *Seedorfensem*.
Frondosus & ramosus frutex, ramis senescentibus in spinas terminatis. Folia ovato lanceolata, nervis convergentibus, subtiliter crenata. Flores conferti, in petiolis unifloris, calyce quadrifido, petalis lanceolatis, fuscis; tuba quadricorni, frequenter tricorni, fructu tetraspermo, nigro: nempe mares alii majores, alii feminæ minores b). In maribus abortivus fructus c).
Baccæ vi sua purgante nomen huic fructui impertierunt. Syrupus inde paratus, *solutivus* dicitur d), lenior, qui ad duas demum uncias datus officio fungatur e), sitimque faciat f). Aliquando tamen hydropem sanavit g), etiam quando consummatum malum erat h): alias nocuit. Sicci fructus drachmæ duæ in decocto purgant: fucus a tribus drachmis ad sex i). Cortex etiam vomitum ciet k).
Viridem colorem baccæ dant, quarum succus cum soluti aluminis pauxillo, in vesica, de camino suspenditur: tunc materies gummosa, cum facibus mista, in aqua diluitur, per linteum agitur, & exhalationi permittitur l). Pulchriorem dant colorem, viridem, si succus in vitro clauso servatus fuerit m), flavum si immaturæ legantur, siccantur & tundantur, & addatur alumen n).
Baccæ eadem lanam fusco colore tingunt o), & ad nigrum colorem adhibentur p). In aceto tritæ baccæ, coctæ q) & expressæ, cum alumine viridem dant colorem. Denique coria flavo tingunt r). Maturissimæ baccæ spadiceum colorem dant. Cortex viridis etiam flavo tingit.

VITIS TOURNEFORT. t. 384.

LINN. n. 284.

Calyx minimus, quinquedentatus. Floris petala a) quinque; etiam sex, clausa: inde a calyce solvuntur, & inversa, ad inpositæ campanulæ modum, stamina tegunt b); quoad ab iisdem nunc elasticis & expansis decutiantur. Tuba c) unica, brevissima; bacca globosa tetrapyrenos d). Inter apetalas plantas alii Cl Viri reposuerunt, & ego olim. Circulus coloratus germen ambit, quem alii in quinque glandulas dividunt.
825. VITIS foliis semitrilobatis, hirsutis, dentatis.
Vitis vinifera, sylvestris, seu lambrusca I. B. II. p. 96.
Vitis foliis lobatis sinuatis mediis LINN. I. p. 293.
Magnam partem Orbis terrarum tenet, & etiam nobis ad sepēs frequens provenit, & in sylvis.
Radix reptatrix. Frutex lignosus, sed debilis, se convolvens, & capreolis adhærescens. Folia in hac specie hirsuta, trilobata, lobis profunde divisis, singulis ferratis & incisus. Flores racemosi, ex petiolis ramosis; sic baccæ, quas nigras fert & austeras: Americanæ nigre, sed dulciores f), bonum vinum præstant g). Quare non necesse videtur, etsi minime id est impossibile, ex cultis factas esse sylvestres h).
Labrusca, ampelos agraria, Oenanthe, foliis spissis, candicantibus, cæterum geniculata, cortice rimoso, uvis rubentibus b*). Alterius uva non maturefcit, quæ Oenanthem florentem producit, altera ad frugem pervenit, parvis acinus, nigra, austera b**).

Z z z z z

HEDERA

b) DILLEN. nov. gener. t. VIII.

c) FABRICIUS butisbac. p. 44.

d) I. B. font. boll. p. 147.

e) Unam LINN. pterg. indig.

f) SYDENHAM.

g) CHOMEL.

h) LOSS. L. III. ovf. 40.

i) EHRMAN. Alfat.

j) HORNUNG. epist. p. 451.

k) PREVOT. med. paup. p. 485.

l) DU HAMEL II. p. 215. HIRE accid. de la vie p. 678.

m) ARDUIN. p. 16.

n) LINDER. p. 81.

o) K. svenska wetenska handl. 1711. trint. IV.

p) Art de teinture en soye p. 63.

q) LINDER. färgkonst p. 98.

r) Mem. de la Societ. de Rouen p. 280.

a) TOURNEF. A. D. Clausa SCHMIEDEL. T. VII. f. 3. VALISNER. Gal. min. T. V. p. 242. sex numerat stamina.

b) D. Conf. SCHMIEDEL. T. VII. n. 8. NAST. p. 216. 218. t. I. f. 1. 6. LEDERMULLER Frühling-Ergeutungen; BLAKWELL. t. 153.

c) TOURNEF. B.

d) Pentapyrena LINN. J. SCHMIEDEL. f. 25.

e) SCHMIEDEL. f. 14. 21. &c.

f) BOLZIUS griff. akterwerk p. 56. Diar. n. 16. p. 485. & n. I. p. 181. Du MONT.

g) Voyag. au Missif. p. 366. Phil. Transf. n. 125. de Virginia. DONK. nieuw Nederland. p. 19. 199.

h) TARGIONI viagg III. p. 151.

b*) PLIN. L. XXIII. c. 14.

b**) DICSCOZ. L. V. c. 2.

HEDERA *i*) TOURNEFORT. t. 384.

LINN. n. 283.

Calyx quinquangularis, brevissimus. Petala quinque *k*), rudia, crassa, ovato lanceolata, linea eminente divisa, ad cuius latus duo sunt fulci. Tuba brevis & recta. Fructus succulentus, angulosus, conicus, & femina quinque *l*). Staminum filamenta brevissima.

826. HEDERA foliis sterilibus trilobatis, fructiferis ovato lanceolatis *m*).

a. Junior, aut sterilis, in regione frigidiori, provoluta, foliis angulosis.

Hedera, Helix MATTHIOL. p. 627.

β. Adulta, & in regione mitiori, florifera & fructifera, foliis cordato lanceolatis.

Hedera TRAG. p. 802. BLAKWELL. t. 188.

Sterilis in sylvis arbores terramque investit. Fecunda in tota Helvetia calidiori, in pago Aventico. Circa *Interlachen* &c.

Frutex radiculis reptans, quas in foveas murorum, arborum, & rupium inmittit, pernitiosa, sed ornamento futura parieti, quem eleganter ad tapeti modum convestit. Folia firma, pergamena, nervosa. Flores in umbellam densam. Semina sæpe aliqua abortiunt.

Est uti in arborem convalescit sine fulcro *n*). Lignum spongiosum est, & calyces vinum transmittunt *o*).

Sapor amarus, nauseosus. Baccas lego sudorem *p*) movere: vix autem solent adhiberi.

Folia ad atrophiam puerilem commendantur *q*); & partibus imponuntur, quas cauteria læserunt, & ulceribus; demum in cataplasmate mammas confirmant *r*), & lac dispellunt. In erysipelate cum vino austero cocta CELSUS laudat *s*). Ex foliis coctis mucilago habetur, ad fonticulos utilis, si cum emplastro diapalma cocta fuerit *t*). Resina non in sola Persia *v*), sed omnino etiam Genevæ *x*) de Hedera stillat, non ingrato sapore, fragilis, & detergens, quam negari non oporteat, nisi forte frigus regionis moræ fuerit *y*). Eam in dentes cavas mittere MARCELLUS jubet *z*). Ejus vis balsamica & resinosa in tincturam transit, quæ cum spiritu vini paratur *a*). Esu baccarum, ad drachmam per octiduum sumtarum, venereos stimulos sedari PREVOT *b*). Fumum ad dolorem postici capitis THEODORUS a MAYERNE admovebat, per novem vel decem dies. Cur potam mentis errorem inducere CÆLIUS *c*). Aves baccis illiciuntur *d*).

PLINIUS *e*) & AVICENNA, aliique, infinitis locis *κισσος* Hedera, cum *κισσῶ* confuderunt, planta coronaria *f*). Inde Hedera purpureo flore PLINII *g*).

RHUS LINN. n. 369.

RHUS TOURNEFORT. t. 381.

& COTINUS T. 380.

Calyx quinquefidus, exiguus *i*). Petala quinque perexigua, lanceolata *k*). Fructus subrotundus *l*). Tubæ tres, brevissimæ. Bacca subrotunda. Semen unicum, subrotundum, osseum.

*827. RHUS racemis plumosis, foliis ovatis.

Coccygia CLUS. *pannon.* p. 98.

Cotinus coriaria DODON. *pempt.* p. 780.

Rhus foliis simplicibus obovatis LINN. I. p. 383.

Supra

i) Hedera Helix fructum non gignit, sed teneros habet viticulos, folia parva, angulosa, rubra. Candida fructum fert candidum: nigra nigrum aut croceum, DIOSCOR. L. II. c. 175. PLINIUS Ederam ubique scribit L. XVI.

k) TOURNEF. A.

l) E. F.

m) Conf. LINN. p. 292.

n) LOBEL. *advers.* p. 269. In Anglia diametro 2 palmarum intra 12 annos attingit ZANON. *letter.* V. p. 339.

o) WORM. *Epist.* p. 177.

p) BOYLE *utilit. philosoph. experiment. Exerc. V.* p. 224.

q) *Eph. Nat. Cur. Vol. V.* obl. 520.

r) DOLZUS.

s) L. V. c. 28.

t) FLOYER. *pharmacobas.* p. 135.

v) HILL. *mat. med.* p. 739.

x) Conf. I. B. LISTER. in *Phil. Transf. abr.* p. 702.

y) I. G. a BERGEN *lap. hyd. mat. med.* p. 36. Rejicebat NEUMAN ad ZIMM. p. 857.

z) p. 94. Dari, sed aliud ab officinarum gummi BRASSAVOLA Exam. p. 674.

a) CARTHEUSER. *mater. med. post.* p. 257.

b) PLEMP. *valet. togat.* p. 334.

c) *Act.* L. I. c. 16.

d) LONGUS III. p. 95.

e) Viginti genera demonstrari L. XXIV. n. 47. 48.

f) L. II. T. II. c. 172. &c.

g) L. XVI. c. 34. Defendit HARDOUINUS.

i) TOURNEF. C.

k) A. B.

l) G.G.G.

Supra *Leucam* in rupibus ad Rhodanum.

Frutex nobis sepedalis, & humilior, cortice fature purpureo, interius flavo, albarno albo, ligno flavo, medulla obscurius flava. Folia solidiora, longe petiolata, conjugata, ovata, integerrima & obtusissima, nervos rubros habere solent & adfufum colorem rubrum. Racemi in juniore planta ramosi, fetis parvis linearibus, in secunda & matura ramofissimi, ad magnos angulos diramati, misti filis plumosis, ramosis, cincinnatis. Flos subviridis: calyx paulo petalis brevior, fructus difformiter ovatus.

Vís acida & adstringens, totaque planta ad coriacea opera utilis. Lignum *Fustet* ad flavos colores adhibetur: & cum indico ligno *Brasillet* colores dat castaneos *m*). Haberi in Servia pro succedaneo Peruviani corticis *CRAMER n*).

BERBERIS TOURNEFORT. t. 385.

LINN. n. 442.

Calyx coloratus fit foliis senis, duorum ordinum, interioribus subrotundis, majoribus; exterioribus acutis *o*). Petala sex subrotunda *p*): in eorum quolibet duos tumores *q*) flavi, qui versus petiolum convergunt, & canalem quasi intercipiunt *r*). Tubæ loco discus planus, orbiculatus *t*). Fructus ovatus *v*), cylindricus, dispersos *x*), etiam tetrapyrenos. Semina longe cylindrica *y*).

828. BERBERIS racemifera, foliis ciliatis.

Berberis MILLER. t. 63. BLAKWELL. t. 165. cum caractere.

Oxyacantha Galeni TABERNÆMONT. p. 1035.

II. Absque arillis K. *svenska handl.* 1749. P. I. BRADL. *improv.* p. 230.

III. Spinis simplicibus in Syria RAUWOLF. *flor.* p. 23.

I. III. *Berberis pedunculata racemosa* LINN. I. p. 471.

In sepibus & dumetis abunde.

Frutex sepedalis, rectus, ligno fragili. Sub ortu ramorum spinæ ternatæ. Folia alterna, petiolata, superne congesta, elliptica, ciliata, vel argutissime ferrata. In summis ramis racemi ramosi, penduli. Flores flavi; baccae rubentes, acidæ. Stamina antheris distinctis.

Radix flava, amara: cortex ad icterum celebratur, & in cerevisia maceratus purgat *a*). Folia, & potissimum baccae, intense acidæ *b*), & succus expressus, & syrupus, & gelatina, & condita quæque alimentum suppeditant, potumque in acutis *c*) morbis gratissimum & perutilem, etiam meo experimento; in fervida Ægypto celebratum *d*), quo ipse P. ALPINUS servatus est, cum febre pestifera & diarrhoea laboraret, tum S. PAULI. Idem remedium ad dysenterias æstivas I. BAUHINUS laudaverat. Sitim imprimis aufert. Trochiscos *e*), qui succum recipiunt, jam AVICENNA commendat *f*). Folia vi aultera ad gingivas confirmandas valent, si cum aqua decocta fuerint. In sale arte GARAYANA parato rubor & vis refrigerans superest. Cortex flavus, amarus, alvum ducit, & ad album fluorem laudatur *g*).

Cortice radice coria *Safian* flavo colore tinguntur *h*). Idem cum aqua coctus, laneum filum per horam in ea aqua relictum, flavo tingit *i*). Ex baccis contusis expressus succus cum alumine pulchrum colorem rubrum dat, ad atramenta *k*) tingenda.

Berberum femina pro pluvia Siliginis inposuerunt *l*).

II. FRUCTU

m) *Art de teindre en Soye* p. 57.

n) *Comm. Lit. Nor.* 1738. *bebd.* 36.

o) TOURNEF. A.

p) *ibid.*

q) ad B.

r) Elastra esse, quæ irritata stamina cogant dissilire, & polinam fundere LINN.

s) BRASSAVOLA p. 374.

t) TOURNEF. C.

v) D.

x) E.

y) E.

a) FLOYER. I. c. p. 160.

b) GROFROI III. p. 173.

c) BOERHAAVE & C.

d) *Plant. Ægypt.* p. 117. b.

e) RHazes ad MANSOR. L. III. c. 28.

f) L. V. S. I. tr. IX.

g) LINN. *purg. indig.*

h) LINN. *plant. tinctor.* p. 15.

i) K. *svenska vetenska handl.* 1745. p. 251.

k) LINDER. *Färgkonst* p. 53.

l) *Eph. Nat. Cur.* II. n. 10. obs. 61.

À a a a a

II. FRUCTU SICCO.

EUONYMUS a) TOURNEFORT. t. 388.

LINN. n. 271.

Calycis folia quatuor b), per ætatem reflexa. Petala quatuor c), ovato lanceolata, sursum cava. Stamina in quadratam figuram disposita d). Tuba simplex. Fructus quatuor partibus e) cavis coaptatus, ut quadrilocularis f) fit, & tetracoccus; cæterum coloratus, & succulentus, aliquid de bacca habet. Idem operculo quasi fungoso quadrato tegitur, ex quo & stamina se erigunt, & petala. Antheræ gemellæ. Admiscet se numerus quinaris in calyce, petalis, staminibus, loculis, feminibus g).

Euonymus Europæus 829. EUONYMUS foliis ovato lanceolatis, ferratis, ramis tetragonis.

Euonymus CAMERAR. *Epit.* p. 102. DODON. *pempt.* p. 783.

Carpinus Theophrasti TRAG. p. 983.

Euonymus ορειανθοειδης RICHER.

Euonymus multis, aliis tetragonia I. B. III. P. II. p. 202.

Euonymus floribus plerisque quadrifidis LINN. I. p. 287.

Spindelbaum CRAMER. t. 37.

Minime rarus ad sepes & in dumetis.

Frutex decempedalis, ligno fragili, cortice quatuor alis elevato, ut rami quadrangulares videantur. Folia conjugata, elliptica, lanceolata, minute circumferrata, licet ora replicata non raro denticulos abscondat b). Petioli florigeri conjugati, brachiati & multiflori. Petala viridia, sublutea, fætida: fructus roseo & purpureo colore; pulpa intus miniata, in qua femina ovata, subpurpurea.

Ingrato odore & sapore planta, nauseosa; dicitur sursum & deorsum alvum movere i).

Colorantem & tinctoriam pulpam semen ambeuntem in usus trahi posse I. B. Ex bacillis carbones fiunt, pro usu delineatorum k). Lignum fabris tornariis utile est; sed vomitum movere ajunt, dum elaborant l). Negat tamen FLOYER m) decem femina, aut foliorum decoctum, cani propinata alvum movisse.

Euonymus latifolius 830. EUONYMUS pedunculis lateralibus patulis, foliis subrotundis, fructibus alatis, SCOPOLI p. 315.

Euonymus latifolius CLUS. *pannon.* p. 94. 95. *hist.* L. VI. SCHEUCHZER. *It.* VI. p. 455.

Euonymus latifolia I. B. II. p. 202.

Pro varietate habet LINNÆUS.

SCHEUCHZERUS circa thermas Fabarias. Aliam a vulgari *Euonymum* circa Genevam nasci ajebat Cl. GESNER.

Nuper cum multum in hoc frutice inveniendo laborassem, non potui in Helvetia detegere. Sed Chiavenna retulerunt Cl. LA CHENAL & CHATELAIN.

CLUSIUS folia Citri foliis æqualia, ovato lanceolata dicit, sed talia etiam vulgaris habet. Dubitat, num varietas sit Cl. JACQUIN: separat Cl. SCOPOLI pedunculis quadrifidis, sexfloris, calyce plerumque quinquefolio, petalis ex rubro viridibus, apice reflexo, capsularum angulis acutis, alatis.

STAPHYLÆA LINN. n. 374.

STAPHYLODENDRON n) TOURNEFORT. t. 386.

Calycis folia ovata, colorata o), quinque. Petala quinque angustiora & minora p), elliptica, conniventia. Stamina quinque. Hæc ex circulo balsamico q), terminante petiolum, in cujus centro, sed vallecule interposita distans, fructus est bilocularis r) & tri-

a) *Euonymus* inter *Punicam* & *Laurum* figura & mollitie *punicæ*, flore candidiore, filiquis *sesamaceis*, intus granum quadrangulare, lethale PLIN. L. XIII. c. 22.

b) TOURNEF. F.F.F.

c) A.B.C.

d) B.

e) K.

f) H.

g) In iconibus TOURNEFORTII plerisque. *Primarium* florem *Euonymi* quinquepartitum esse, REYGER. *flor. Gedan.* p. 76.

b) In iconibus DODONÆI & TRAGI.

i) TOURNEF.

k) DU HAMEL.

l) *K. svenska wetensk. handl.* 1764. *Trim.* III.

m) l. c. p. 124.

n) Trans alpes arbor est alba materie, *Staphylodendron*, fert filiquas, in iis nuclei avellanæ sapore PLIN. L. XVI. c. 16. Nostra.

o) TOURNEF. 6.7.8.9.10.

p) ibid. 1.2.3.4.5.

q) SCEPIN. p. 33. Nectario LINN.

r) TOURNEF. F.G.G.

& trilocularis s), loculis membranaceis & inflatis, dicoccis t). Semina siccotunda, dura v). Tuba duplex aut triplex.

831. STAPHYLÆA foliis pinnatis LINN. I. p. 386.

Nux vesicaria DODON. *pempt.* p. 818.

Staphyloendron Hort. Aichstett. vern. ord. frut. t. 8. f. 1. I. B. I. P. I. p. 274.

Staphyloendron sive Pistacia agrestis CAMERAR. *Epit.* p. 171.

Exoticam plantam esse persuadeor. Passim tamen ad sepes reperitur. Beræ in *Altenberge*. Inter *Solothurn* & *Wallenburg*. I. B. proxime ipsam urbem Basilem, extra portas *Rhenanam* & *Albanam*. In monte *Muteto* & dumetis trans *Bisam*. Vitoduri, in *Bruderholz*. Scaphusæ in *Mühlenthal* MEYER. In agro *Avetico*, ubi vocant *nés coupés*. Aquilejæ.

Arbuscula etiam 15. & 20. pedum, Fraxini similis. Rami rectissimi. Foliaquina, septena, margine cartilagineo, subtiliter serrato. Sub ramis stipulæ magnæ, oloratæ, ovato lanceolatæ & subulatæ; sub primis pinnis minimæ duæ stipulæ; subloribus coloratæ, subulatæ. Flores in racemum pendulum; eorum multi abortat; albi vero sunt cum rubore extus adperso.

Pueri femina edunt.

Tamariscum cum diplostemonibus relinquo, noster enim decaestemon est.

PARNASSIA a) TOURNEFORTII t. 127.

LINN. n. 384.

Calyx b) quinquefolius, flore brevior, ovato lanceolatus. Petala quinque, ex ovatis acuminata c), venosa, expansa. Quinque ungues roridi, ex cordiformi d) scutulo educunt in ambitum filamenta erecta fere quindecim, quodque suo connatum globulo e); medium longissimum, inde ex ordine humiliora. Stamina quinque. Fructus ex conico quadrilaterus f), deinde ovatus, valvis quatuor, quator femiseptis g), totidem receptaculis, semina recipientibus numerosissima h), a) nullo. Tubæ quatuor, breves, ovato lanceolatæ, aut stigma i) quadrifidum, & fructus suo apice hiare videtur.

832. PARNASSIA LINN.

Icon GESNER. *lign.* 145. & t. IV. *fasc. I.*

Hepatica alba CORD. p. 153.

Gramen Parnassi LOBEL. *ic.* p. 603.

β. Flore pleno JUNG. LOBEL.

In aquosis minime rara.

Caulis simplex, uniflorus, pedalis; in eo caule folium unicum, cordatum, amplexicaule, ad radicem multa petiolata. Flos albus, globuli lutei. Stamina juniora ad fructum adpressæ k), matura expanduntur.

ROSELLA RUPP.

ROS SOLIS TOURNEFORT. t. 127.

DROSERA LINN. n. 391.

Calyx tubulosus, semiquinquefidus l), parum flore minor. Petala quinque, lanceolata m), suis basibus vicina, inde repanda, ex angusto ungue latefcunt, sine subrotundo. Stamina quinque: fructus ex ovato conicus n), unilocularis, quinquevalvis polyspermus. Tubæ quinque.

A a a a a 2

83. R O-

f) LINN.

g) G.

v) H.

a) Quod gramen in Parnasso M. gignitur, densius fruticans flore odorato, candido, semine parvo, radicibus quinque aut senis, digitali crassitie, candidis, mollibus admodum, dulcibus DIOSCORID. L. IV. c. 28. PLIN. L. XXIV n. 118. Pretiosum gramen ex Parnasso PAUL. AEGINETA *simpl.* l. 6.

b) TOURNEF. D.

e) A. B.

d) C.

e) 14. 16. *Basl. merkwürd.* T. V. p. 548. T:decim LINN.

f) E.

g) H. H.

h) I.

i) Quatuor stigmata obtusa & foramen protylo LINNÆUS

k) Ut se ovario adplicant WAHLBOM *sponyl. plant.* p. 46.

l) TOURNEF. C.

m) A.

n) G.

833. ROELLA foliis ellipticis, caule nudo, paucifloro.

Rosfolis DODON. p. 474. fig. exterior.

Salsifera seu sponsa folis, aut Ros folis, vel Rorella THAL. p. 116. ic. IX. n. 2.

Ros folis major, seu longifolius BARRELIER. ic. 251. n. II.

Drosera scapis radicatis, foliis oblongis LINN. I. p. 403.

Hæc in paludibus vulgatio, circa Moosseedorf, Vervay, &c. Aux Marais des Rochers, de l'Ecbelette, à l'anvers de Sonvilliers GAGNEBIN.

Radicula nigra, depacta. Folia in rosulam sparfa, longe petiolata, ambitu elliptico, obtuso, inc glabra, inde plenissima pilis globuligeris purpureis. Caulis nudus, non ramcus, spicam fert paucifloram, florum alborum, fere unilateralem.

834. ROPELL/ caule nudo, paucifloro, foliis petiolatis, subrotundis.

Salsifera u Ros folis THAL. ic. IX. n. I.

Rorida se Ros folis major LOBEL. ic. p. 811.

Ros folis minor, seu rotundifolius BARRELIER. ic. 251. n. I.

Ros folis BLAKWELL. t. 432.

Drosera capis radicatis, foliis orbiculatis LINN. I. p. 402.

In paludibus den Neubausweyer. In Torfeto Löhr. Circa Kilchblindach. Aux Marais des ruats, & de l'Ecbelette, &c. GAGNEBIN.

Omnia similia, sed folia orbiculata, paulum etiam circulo breviora o).

Acris est itaque, ut cutem ulceret & dentibus noceat, taboque oves inficiat. Cum vini firitu tincturam amaram dat. Oleum volatile habere LEIGH p). Tincturam sudorem movere, & plicæ q) vi specifica mederi Cl. BONFIGLI. Ad catarrhos laudat SIEESBECKIUS: ad pulmonum morbos herbam r) CHOMELIUS. Diureticam esse NICLAUS. Ad lac coagulandum (Tättmiölk) s), utuntur Rorella, super quam lac calidum caprillum effundunt t). Medicis ignota.

Conjungeat utramque LINNÆUS & BOEHMERUS. Nunc ille separat v).

Nunquam auto species in se invicem commutari.

STATICE LINN. n. 388.

STATICE TOURNEFORT. t. 177.

& LIMONIUM ibid.

Etsi hæc species habitu ad Globulariam accedit, adque flores compositos, nimis tamen longæ alia species distant, ut a congregatione florum characterem classicum sumi non debet hoc exemplo adpareat. Calyx x) nostræ infundibuliformis, inverse conicus, ora cca & nitente finitur, & adpicium habet calycem exteriorem, non vere distinctam y). Petala quinque, in speciem infundibuli dilatata, ex petiolo in ovalem ambum terminata. Ex iis stamina quinque. Semen unicum, rotundum, quinque tubi coronatum z).

*835. STAICE scapo simplici, capitato, foliis linearibus LINN. I. p. 394.

I. Minoralpina.

Caryophyllus montanus minor C. B. prodr.

Gram, etsi non placet statura, polyanthemom minus DODON. pempt. ad p. 564.

Static montana minor L. R. H. & minima ibid.

II. Major, fabuletorum marinorum, etiam Germanicorum, circa Goslar, Regenstein &c.

Gram polyanthemom majus DODON. pempt. p. cit.

a. ß. Stati HILL. V. t. 3.

Static caule simplici, capitato, foliis linearibus LINN. I. p. 394.

In fumis alpebus Griseis.

Ex radic lignosa, depacta, plurima folia, & multi caules: graminea illa, glabra & firma. Cates semipedales, nudi, uniflori. Floridum nempe capitulum ex multis floribus congregatur, convexum, pene globosum. Squama grandis, ovata, quemque florem fuscipit. Calycis oræ nitentes eminent. Petala violacea. Toti capitulo vagina subjicitur, quæ per maturitatem reflexa, & lacera, caulem summum continet.

LINUM

o) FLOYER. pytohaf. p. 175.

p) Natur. bij. of Lancashire p. 95.

q) Negat SIEESBEK.

r) p. 181. b.

s) Satyr. SilesVII. n. 1. Mantiff. NEUMAN. Ex edit. ZIMMERMAN p. 42. FLOYER. p. 175. Aß. hafn. IV. obf. 58.

t) K. swenska wetensk Acad. 1749. n. 1.

v) Flor. Lips. p. 153.

x) TOURNEF. D. D.

y) IDEM.

z) IDEM.

LINUM TOURNEFORT. t. 176.

LINN. n. 389.

Calyx quinquefolius: petala quinque, basi sua a) vicina, sensim repanda & lateſcentia. Fructus rotundus b), conicus c), decemlocularis; tubæ quinque. In unica d) ſpecie quaternarius numerus ſuccedit in jura quinarii. Rudimenta quinque aliorum ſtaminum addit LINNÆUS.

336. LINUM.

Linum ſylveſtre MATTHIOL. p. 416. *ſativum plauæ referens* I. B. III. p. 492. lege 452.

Linum arvenſe C. B. Baſ. p. 62.

Flore albo, roſeo, BOEHMER. flor. p. 153.

Linum calycibus capsulisque mucronatis, petalis crenatis, foliis lanceolatis, alternis, caule ſubſolitario LINN. I. p. 397.

In agris & vervactis circa Baſileam, Bernam, & in univerſa Helvetia. Non puto a *ſativo* differre.

Caulis annuus, pedalis; folia inordinata, glauca, levia, graminea, acuta. Flores per ſuperiorem partem caulis, in petiolis unifloris, carulei, petalis quaſi adroſis & ferratis. Calycis foliola mucronata, oris albis. Semina plana e), glabra, utrinque ex ovatis acuta.

Sativum Linum plurimi facio, cujus beneficam vim ſæpe in aliis ſim expertus, non raro in me ipſo. Putes levitatem ſuperficalem feminis indicare mitem & innoxiam naturam farinæ, quæ eſt in femine. Ex eo butyrum parari poteſt f), & oleum vulgo paratur, minori, quam ex papavere, ubertate g). Cum aqua infuſum, emolliente & mitigante vi pleraſque alias plantas ſuperat, ad faucium inflammationes, injectum, vel gargarismi in modum adhibitum. In cataplaſmate ad inflammatos tumores, etiam criticos leniendos, & dolorem auferendum nihil mitius. In clyſteribus & cataplaſmatibus adverſus phrenitidem ſemen CÆLIUS adhibebat h). Oleum ad hæmorrhoides i), ad ambuſta, & in clyſteribus k), etiam ad volvulum beneficum. Placenta ab expreſſo oleo ſuperſtes, cum lacte, ad hernias incarceratas l) valet.

Interno uſu infuſum theiforme feminis tuſſes m), dolores nephriticos, & a tranſitu calculi ſubnatos, ſolatur, quo uti mallem, quam oleo, jam multo facilius in rancidam acrimoniam degeneraturo. In pleuritide n), nephritide o), dyſenteria p), in hæmoptoe q), empyemate r), ad ſanguinem effuſum ſolvendum s) idem utile eſt. Neque valde id oleum ad cibum t) commendaverim, quo tamen aliæ gentes v) utuntur. In colores hoc oleum recipi notum eſt, eoque artificio diuturnitatem, mitemque colorum confluxum, a nuperis pictoribus antiquorum inventis additum fuiſſe.

Oeconomicos uſus ad telas, ad lintea omitto.

337. LINUM foliis linearibus, lanceolatis, ariſtatis, calycibus ovato lanceolatis, ſemi-membranaceis.

Linum montanum, foliis tenuibus, erectis, flore amplo, ceruleo ZANON. p. 137. 146.

An *Linum ſylveſtre, anguſtiſolium, ceruleum, amplo flore* MAGNOL. bot. p. 161?

An *Linum ſylveſtre ceruleum perenne erectius, flore & capitulo majore* RAI Syn. III. p. 361. cujus iconem MILLERUS dedit 166? Videtur ex ſpecimine a Cel. HUDSON miſſo.

Linum ſylveſtre ceruleum, folio acuto SCHEUCHZER. It. VII. p. 515.

Linum calycibus acuminatis, foliis lanceolatis, ſparſis, ſtrictis, ſcabris, acuminatis, caule tereti, baſi ramoſo LINN. I. p. 398.

Linum calycibus rotundatis, infirmis, reflexis, caulibus declinatis JACQUIN. vindob. n. 24.

Linum alpinum EJUSD.

Difficilis ſynonymia in planta facili, in montofis Juræ & in alpiſibus frequentiffima. Maxima

a) TOURNEF. C.

b) MALPIGHI ic. 235. 260.

c) E.

d) MALPIGHI ic. 204.

e) GRIENDEL. obf. 7. f. 4.

f) GERW. phytol. hiſt. p. 19.

g) SPIELMAN. Inſt. Chem. p. 75.

h) l. c. 10.

i) SYLV. ad MESUEN.

k) ROGER. lavemens antiſpener.

l) PARSONS. ſteair. p. 300.

m) Pro certo remedio *Satyv. Sileſ. IV. n. 4.*

n) *Eph. Nat. Cur. I. ann. 3. obf. 218. HILDAN. ined. SYLVATICUS in MESUEN. p. 185.*

o) *Eph. Nat. Cur. l. c.*

p) *LANGE Remed. domeſtic. Brunſvit. p. 283.*

q) *Eph. Not. 6. 7. obf. 209. Journ. de med. ann. 1762 m. Juillet. ubi rancidum requiritur.*

r) *M. HOFMAN. Eph. Nat. Cur. Cent. X. app. obf. 33.*

s) *LANGE ibid.*

t) *Gratum, ſi abſque calore extractum fuerit HILL. mas. med. p. 528.*

u) *Hungari Eph. Nat. Cur. Dec. I. ann. 6. 7. obf. 209.*

B b b b b

xima copia legi in monte *Montendre* vallis *du Lac de Joux*: tum in monte *Dolaz*, *Thuiri*: in alpibus *Aquilejensibus* ubique; in *Luan*, *sur Champ*, *Ovamaaz*, *Enzeinda*, *Prapioz*, & in *Valesia* monte *Fouly*, *Val de Lie*, &c.

Planta *Anglica* altior est, *Siberica* etiam procerior.

Nostræ radix multiceps, lignosa, perennis. Caulis foliosus, quando femina maturavit, etiam in alpibus pedalis, cubitalis. Folia glauca, variæ latitudinis, semper tamen latiora, quam in sequente, duriora, quam in priori. Calycis folia duorum ordinum. Tria exteriora lanceolata, aristata, viridiora: duo interiora latiora, ovata, magis albis oris, arista aut molli, aut nulla x). Flos cæruleus; apprime deciduus, ungue late albo: idem amplior est, pro plantæ portione, quam fativi.

338. LINUM foliis linearibus, calycibus longe aristatis.

Plerumque fere carneo flore reperitur.

Lini sylvestris angustifolii III. varietas CLUS. *Pannon.* p. 305.

Deinde flore albo, puro, aut purpureis lineis striato.

Linum sylvestre angustifolium, flore albo IIII. CLUS. *pannon.* p. 303. 304.

Linum oxyphyllum multicaule BOCCONE p. 166. t. 125.

Linum calycibus acuminatis, foliis sparsis, lineari setaceis, retrorsum scabris LINN. I. p. 398.

Hæc species *Lini* non adscendit in alpes, & ne in montes quidem, sed ad vias in toto agro *Aventico*, circa *Roche*, *Fontaine*, au *Tombey*, circa *Mathod*, *Moncharans*, *Biel*, supra *Cbeire*, in *Valesia*, ubique frequens est. I. B. in monte *Crenzach* & prope *Lærach*.

Radix etiam lignosa; caules plurimi, duri, erecti, brachiati, quasi fruticosi; in summitate ramos longos, pene nudos, alternos emittunt, non vere dichotomi. Folia dura, angustissima, acuta, fulcata; in imis caulibus densissime congesta, ut totos obducant: superne etiam frequentia. Flores perinde, ut in prioribus, in petiolis unifloris, perinde caduci. Calycis folia longe aristata. Petala plerumque dilutissime carnea y), lineis picta purpureis. Stamina filamenta basi lata, triangulari.

Odor gratus, sapor acer & aromaticus.

339. LINUM foliis conjugatis, ovatis, calycibus aristatis, patulis, lanceolatis.

Icon GESNERI en. 94.

Alfine verna, glabra, flosculis albis, vel potius Linum minimum I. B. III. p. 455.

Chamelinum subrotundo folio BARRELIER. ic. 1165. n. 1.

Αλπικολαπτοκαυδαλιος RICHER.

Linum catharticum BLAKWELL. t. 368.

Linum foliis oppositis, ovato lanceolatis, caule dichotomo, corollis acutis LINN. I. p. 399.

Nihil frequentius in pratis, etiam udis, & locis gramineis.

Cauliculi erecti, dodrantes, brachiati, non dichotomi. Folia conjugata, glauca, elliptica; ima obtusa; superiora lanceolata. Petala, quæ prioribus rotunde terminantur, hic lanceolata, alba, ungue luteo. Stamina unguibus suis pene connata.

Amarissima planta, alvum absque incommodo movet, sive siccata drachmam sumferis, sive manipulum in fero lactis, vel in aqua per noctem infuderis, maneque biberis z).

*340. LINUM tetrapetalon, caule ramosissimo, dichotomo BLAIR. p. 180.

Radiola vulgaris, serpyllifolia RAI *Syn.* III. p. 345. t. 15. f. 3.

Herniaria PRESTON ad RAI *meth. plant.*

Linokarpium serpylli folio, multicaule & multiflorum MICHELI *nov. gen.* p. 23. t. 21.

Chamelinum vulgare VAILLANT. *botan. Paris.* p. 33. t. 4. f. 6.

Radiola DILLEN. *nov. gener.* p. 127. t. 7. *Eph. Nat. Cur. Cent. V. VI. append. t. 9.*

Icon OEDERI t. 178.

Linum foliis oppositis, caule dichotomo, floribus tetrandris, tetragynis LINN. I. p. 402.

Mülhufiæ CL. HOFER hanc civem nostris addidit. CHERLERUS Basileæ in arenosis ad *Wiesam* in M. S. Ego abunde ultra *Cellam* in sabuletis.

Ex gracili radice cauliculus dichotomus, ramosus, divisus & subdivisus adscendit, & denique umbellam facit ramorum fere sibi æqualium. Folia ex rotundis lanceolata. Flores in summis ramis fasciculati, petiolis filiformibus erectis. Calyx quadrifolius, lanceolatus. Petala quatuor, ovata, emarginata. Stamina quatuor & tubæ totidem. Fructus octilocularis, octo contindt femina.

TELE-

x) Juniore calyci folia alterne acuta esse & ovata SCRPIN. p. 34.

y) Alba circa *Löbrach* KORNIG.

z) MORISON. LINN. *abstacul. medicin.* p. 11.

TELEPHIUM TOURNEFORT. t. 128.

LINN. n. 377.

Calyx a) petali longitudine, foliis quinque cavis. Petala quinque ovata b). Fructus triquetrus c), trivalvis, unilocularis d). Tuba simplex, brevis & crassa. Stigmata tria acuta. Semina subrotunda, plurima ad unum receptaculum e).

*841. TELEPHIUM foliis alternis LINN. I. p. 388.

Telephium legitimum IMPERAT. VII. CLUS. p. LXVII.

In Valesia circa *Sedunum*, *Gonthey*. *Aux Platrieres de Sierre*.

Caules procumbentes, toti foliosi, foliis glaucis, ovato lanceolatis, imis rotundioribus. Flores albi, in summa planta umbellati, ex brevibus petiolis, unifloris.

CORRIGIOLA LINN. n. 378.

POLYGONIFOLIA DILLEN. nov. gener. t. 3. p. 95.

Eph. Nat. Cur. Cent. V. VI. app. t. 9. f. 20.

Calycis folia quinque acuta. Petala quinque, exigua, subrotunda. Stamina quinque. Semen unicum, nudum, triquetrum. Tubæ tres.

842. CORRIGIOLA LINN. I. p. 388.

Halimus ορεανθολευκορρεπης RICHER.

Polygoni vel Linifolia per terram sparsa, flore Scorpioidis I. B. III. p. 379.

Polygonium littoreum minus, flosculis spadiceo albicantibus C. B. prodr. p. 131. BIRR. *Spec. inaug.* p. 8. cum caractere.

Polygonifolia per terram sparsa, folio Scorpioidis RAI. TOURNEF. *plant. autour de Paris* p. 127. cum descriptione.

Alfne palustris minor, folio oblongo repens, floribus parvis, racemi modo junctis, albis, roseis LINDERN TOURNEFORT. *Alfat.* p. 115. t. 2. C.

Basileæ ad *Wiesam*. Etiam *Vivisci* similibus locis GAGNEBIN, & abunde ultra *Cellam*. *Mülhusiæ* ad torrentem *Dollern* vulgarissima.

Caules prostrati, ramosi; folia glauca, angusta, progrediendo paulum latefcentia. Stipulae binatae, acutae, argenteae. Flores racemosi, in ultimis ramis congesti, ad petiolos multifloros sessiles. Calyx campaniformis, connivens, segmentis ala membranacea alba, & sæpe fusca, auctis, unde ille habitus ex spadiceo albicans. Petala ovalia, albissima.

POTAMOGETON a) TOURNEFORT. t. 103.

LINN. n. 170.

Folia fere ad ramorum ortum conjugata, cæterum alterna. Petala quatuor ovata, nuda, petiolata, lanceolata b), duabus foveis, duabus antheris apta. Stamina vel quatuor c), vel octo. Etsi enim in nonnullis quatuor filamenta gemellas antheras gerunt, & stamina vere quaterna sunt, dantur tamen & aliæ species d), in quibus octo antheræ gemellæ reperiuntur. Semina nuda quatuor, ex ovatis acuminata e); tubis incurvis, brevissimis, transversim impositis, etiam rectis.

843. POTAMOGETON foliis firmis, petiolatis, ovatis, natantibus LINN. I. p. 182.

Potamogeton FUCHS. p. 651.

In stagnis & in fluviis tranquillioribus ubique. Bernæ in brachiis *Arolæ*.

Folia tota aquæ innatant, ad *Nymphææ* modum, firma perinde, nervis ellipticis, ipsa ovato lanceolata, longe petiolata. Spica floralis ex foliorum alis erigitur, longa, densa, gracilis. Vaginæ maximæ.

B b b b b 2

844. POTA-

a) TOURNEFORT. ad A.

b) A. B.

c) E.

d) F. G.

e) G. H.

a) *Potamogeton* foliis betæ minoribus, tamen & hirsutioribus, paulum superveniens extra aquam DIOSCOR.

L. IV. c. 96. PLIN. L. XXVI. n. 33. CASTOR aliter noverat, folio tenui veluti equinis fetis, thyrso longo, levi, in aquam natantem PLIN. ib.

b) TOURNEF. A. B.

c) LINN.

d) OEDER. t. 222.

e) D. E.

844. POTAMOGETON.

Potamogeton rotundifolium alterum LOESEL. p. 206. ic. 65. RAI Syn. III. p. 149.

Nunquam reperi, sed habeo ex horto sicco HAGENBACHII, Bernæ lectum.

Folia orbiculata, dura, ut in priori: caulis fluitans, & ex intervallis radículas edens. A sequente vere differt, etsi florem non vidi.

845. POTAMOGETON foliis tenuibus, cordatis, amplexicaulibus LINN. I. p. 182.

Potamogeton tertia DODON. p. 582. folio angustiori.

Icon OEDERI t. 196.

Icon GESNERI vol. II. n. 145.

In lacubus & stagnis Helvetiæ vulgo.

Folia tenuia, viridissima, pellucida, ut charta est oleo intincta, cæterum cordiformia, caulem hamis rotundis amplexa, alterna, ad flores conjugata, nervosa, undulata. Spica brevis, & crassa, in valido obliquo pedunculo, ex ala folii. Vaginæ nullæ, aut perbreves.

846. POTAMOGETON foliis tenuibus, ellipticis, nervis convergentibus.

Icon GESNERI VIII. & IX. lign.

Potamogeton altera DODON. p. 582.

Lapathum fluitans, folio longo, serrato I. B. II. p. 988.

Long pondweed PETIVER. herbal. t. 5.

Icon OEDERI t. 195.

Potamogeton foliis lanceolatis, oppositis, subundulatis LINN. I. p. 183.

In lacubus Helvetiæ, longissima, decem & viginti Orgyarum planta, integras mediis in aquis sylvulas efficit; sed etiam in fossas subit, circa *Gampelen*, &c.

Folia longa, ovata, acuminata, nitidissima, nervis ellipticis, sed per transversos ramos conjunctis f), ora plicata, ut ferrata videri possit, etsi non est. Pediculi crassissimi, curvi; spicæ densæ, cylindricæ. Vaginæ maximæ & latissimæ.

847. POTAMOGETON foliis tenuibus, longissime lanceolatis.

Fontinalis major lucens I. B. III. p. 777.

Potamogeton foliis lanceolatis, planis, in petiolo definentibus LINN. I. p. 183.

Minime rara in lacubus & fluviis, fossisque paludosis.

Dubitabam, num separari oporteret, nunc separo. Habitus natatilis: folia prælonga, multo minus lata, lanceolata, & per oram undulata, longitudine latitudinem multoties superante. Vaginæ magnæ, virides: spicæ minus densæ, in petiolis prælongis, multo, quam in priori, longioribus.

848. POTAMOGETON foliis lanceolatis, alternis, undulatis, ferratis LINN. I. p. 183.

Pusillum fontilapathum LOBEL. ic. p. 286.

Tribulus aquaticus minor CLUS. pannon. p. 715.

In rivulis, quorum fluentum inclinatis caulibus sequitur.

Folia alterna, nervis tribus parallelis, per ramos rectangulos cum medio nervo conjunctis; ora undulata, contracta, emittente spinulas, denticulosve, lanceolata cæterum, oris longe parallelis. In summa parte plantæ ex alis petioli triunciales: spica pauciflora, ad octo flores. Vaginæ albæ & breves.

849. POTAMOGETON caule dichotomo, foliis conjugatis, ellipticis, complicatis, imbricatis.

Fontalis media lucens I. B. III. p. 777.

Tribulus aquaticus minor CLUS. pannon. p. 714.

Potamogeton foliis ovatis, acuminatis, oppositis, confertis, caulibus dichotomis, spica quadriflora LINN. I. p. 108.

Vulgo in rivis.

Folia conjugata, latiuscula, juxta nervum plicata, ut angustiora videantur, lanceolata, acuta, in summa planta congesta, imbricata, non ferrata. Petiolus floriger brevis, reflexus: spica exigua, pauciflora, rotunda, in qua vix supra quatuor femina maturescant. Caulis dichotomus.

850. POTAMOGETON foliis gramineis, petiolis erectis, vaginis laxis, numerosissimis.
An Icon GESNERI 148?
Potamogeton gramineum, latiusculum, foliis & ramificationibus densissime stipatis RAI Syn. III. p. 149. t. 4. f. 3.
Potamogeton foliis lineari lanceolatis, alternis, sessilibus, stipula brevioribus LINN. I. p. 184. OEDER. t. 222.
 Graminis alicujus simile, caule longo, plano, foliis lineatis, lineis parallelis, cæterum longe linearibus, lente decrescentibus, neque ferratis, neque undulatis, ad ortum ramorum conjugatis. Vaginæ copiosissimæ & maximæ, ex quo habitu adgnoscas. Petioli breves, recti. Semina pauca, sed maxima. Vaginæ florales petioli longitudine. Locus excidit.
851. POTAMOGETON caulibus compressis, foliis gramineis, lanceolatis, spicis paucifloris.
Potamogeton ramosum, caule compresso, folio Graminis canini DILLEN. Catalog. Gieß. p. 122. &c.
Potamogeton gramineum, latifolium LOESEL. p. 206. n. 66.
Icon OEDERI t. 203. optime.
Potamogeton foliis linearibus, obtusis, caule compresso LINN. I. p. 183.
Annon Broad pondweed PETIVER. t. 5.
 In paludosis circa Gümligen & Muri. Basileæ, in fonte Palatii Durlacensis. *Fridelinge STÆHELINUS.*
 Habitus fluitans & obsequiosus prioris. Folia graminea, plerumque dum siccantur undulata, tamen & plana, acute lanceolata & aristata. Caulis pallens, compressus, non teres. Stipulæ albæ, brevissimæ. Vaginæ albæ, unciales. Spicæ paucifloræ. Seminum crassiorum.
852. POTAMOGETON caule terete, foliis perangustis, spicis paucifloris, minimis.
Potamogeton gramineum, ramosum C. B. prodr. 101. I. B. III. p. 778.
Icon GESNERI 147.
Potamogeton gramineum, tenuifolium LOESEL. p. 206. ic. 67.
Narrow pondweed PETIVER. t. 5. OEDER. t. 186.
Potamogeton pusillum, folio gramineo breviori VAILLANT. t. 32. f. 4.
Potamogeton foliis linearibus, oppositis, alternisque, distinctis, basi patentibus, caule tereti, LINN. I. p. 184.
 In paludosis Gürbenmoos, in Reusa flumine, &c.
 Habitus idem, sed tenerior & gracilior: folia multa, conjugata, perangusta & debilia, uncialia & ultra. Vagina ramorum longa, duplo folio latior, appressa, breviter eminens; floralis, lata, elliptico lanceolata. Spicæ plurimæ in petiolis uncialibus & biuncialibus, teneris, floribus minimis, & paucis, circa quatuor, & sex. Caulis teretes.
853. POTAMOGETON caule terete, foliis linearibus, planis, spica multiflora, senescente longissima & interrupta.
Potamogeton pusillum BOCCONE plant. rar. Sicil. p. 42. t. 20. f. 5.
Myriophyllum Maratriphyllum, palustre alterum LOBEL. p. 792.
Icon GESNERI 146.
Potamogeton ingens, gramineo folio, longiori VAILLANT. t. 32. f. 3. junior planta.
Potamogeton maritimum, ramosissimum, grandiusculis capitulis, capillaceo folio PLUKNET. t. 216. f. 5.
Fine grass pondweed PETIVER. t. 5.
Potamogeton foliis linearibus, alternis, distinctis, inferne vaginantibus LINN. I. p. 184.
 Passim Tiguri, Basileæ, Gottingæ, circa Seelhofen.
 Caulium habitus similis: folia plana, perangusta, etiam longiora, biuncialia. Spicæ florum primum congestorum, multorum, ad viginti & ultra, deinde longis & nudis intervallis distinctorum, ut petiolos etiam pedales viderim. Vaginæ strictæ, breviter bifidæ, in ortu albescentes. Stipulæ sine capillaceo. Semina grandia.
 Has tres species ex minoribus Potamogetonibus solas profero, neque sustineo plures distinguere, etsi ultima planta nostra a VAILLANTII planta spica brevi, & folio latiori, a marina spica prælonga, & folio angustiori forte separari possit.

XII. CALYCIFLORÆ.

SALICARIA TOURNEFORT. t. 129.

LYTHRUM LINN. n. 604.

Calyx cylindricus, sex majoribus erectis *f*) denticulis incisus, & in majori specie sex aliis introrsum converfis. Ex summa calycis ora petala sex *g*), patentia, elliptica: sed ex basi calycis stamina duodecim, in majori specie, quorum sena de calyce eminent, sena eodem teguntur. In altera specie stamina tantum sena. In fundo calycis ovarium biloculare *h*). Tuba calyce brevior, apice globoso *i*). Semina numerosa *k*).

854. SALICARIA foliis lanceolatis, subhirsutis, floribus spicatis.

Lyfimachia altera CAMERAR. *Epit.* p. 687.*Lyfimachia purpurea* TABERNÆMONT. p. 854.*Lythrum foliis oppositis, cordato lanceolatis, floribus spicatis, dodecandris* LINN. I. p. 640.Varietas trifolia BOCCONE *mus. di piant.* p. 167. SPIGEL. L. I. c. 10.*Quadrifolia* C. B. BOCCONE.*Foliis angustissimis* AMMAN. *plant. ruthen.* p. 69. ab HUBERO circa *Commun* lecta.

Nihil vulgatius ad fossas & ripas.

Caulis angulosus, erectus, in summa parte ramosus, tetragonus. Folia conjugata, ovato lanceolata. In summis ramis spicæ longæ, florales, densæ, ex congestis semiverticillis trifloris, exiguis foliis intermissis. Petala flaccida, purpurea.

In medicina vix nota est; ad dysenteriam *l*) tamen cum aliqui laudassent, Cl. HAENIUS *m*) pulverem ad drachmam, & quatuor ad scrupulos sumtum, in diarrhoea utilem reperit, cui sua adstrictoria vi, post præmissas purgationes, medetur. In laxitate a diarrhoea & dysenteria superstite ejusdem plantæ utilitatem IDEM confirmat *n*). Adstringere, neque debiliter, certum est, cum decocto ejus plantæ subacta pellis ovina in bonum, molle, & albidissimum corium transferit *o*), & in pelle capreoli *p*) eadem utilitas conspicua fuerit.

Bonum pabulum eadem præstat *q*).

855. SALICARIA foliis linearibus, floribus per alas sessilibus, ad RUPP. t. 6. p. 147.

Hyssopifolia aquatica I. B. III. p. 792.*Hyssopifolia* C. B. *prodr.* p. 108.*Lythrum foliis alternis linearibus, floribus hexandris* LINN. I. p. 142.Non est *Lyfimachia minor, rubro flore* CLUS. *Pannon.* p. 477-478 *r*).

In Helvetia rara. Basileæ C. B. & STÆHELINUS, nuper etiam Cl. LA CHENAL. Mülhufiæ Cl. HOFER in sylvis udis.

Caules erecti, plerumque parum ramosi, nisi ex radice, dodrantaes & humiliores. Folia glauca, linearia, glabra, fere bina, inordinata. Flores in alis foliorum solitarii & bini. Calyx Salicariæ tubulosus, quinque vel sex segmentis latis, triangulis, rectis, sex aliis gracilibus reflexis. Petala quinque vel sex, ex summo calyce, rosea, ovato lanceolata, linea divisa. Stamina totidem, ex imo calyce, deficientibus supernis. Fructus intra calycem cylindricus, bilocularis, polyspermos. Tuba simplex, globulo terminata.

PEPLIS LINN. n. 446.

PORTULA DILLEN. *nov. gener.* p. 133. t. 7.

GLAUCOIDES MICHELI t. 18.

Calyx in sex segmenta erecta, & sex alia introrsum recurva, acute fectus, amplissimus, campaniformis *s*), pene globosus. Ex calyce etiam prodeunt petala sex, elliptica, acuta *t*), quæ persæpe deficiunt, & in omnibus, quæ legimus, exemplis, Gottin-gæ & circa Cellam nulla fuerunt. Stamina ex calyce sex *v*). Tuba apice globosa *x*). Fructus

f) TOURNEF. C.C.*g*) A. M. C. C.*h*) F.*i*) D.D.*k*) H.*l*) BOCCONE *offerv.* p. 215.*m*) *Rat. medend.* III. p. 214. 199.*n*) IV. p. 232.*o*) GLERDITSCH.*p*) p. 35.*q*) SCHREBER, III. *Saml.**r*) CONF. JACQUIN.*s*) DILLEN. B. E. MICHELI C. C. OEDER. VAILLANT.*t*) DILLEN. F. MICHELI D. D. OVATA OEDER.*v*) OEDER. VAILLANT.*x*) MICHELI G. OEDER.

Fructus tener y), subrotundus, conicus yy), bilocularis z); in eo femina multa zz), hinc convexa, inde plana.

856. PEPLIS petalis fenis, sæpissime apetala.

Alfne fluviatilis TABERNÆM. p. 713.

Anagallis Serpyllifolia aquatica I. B. III. p. 372.

Alfne palustris minor, *Serpylli folia* C. B. *Prodr.* p. 118. *Bas.* p. 74.

Glaux aquatica, folio subrotundo LOESEL. p. 106. ic. 20.

Glaux altera, subrotundo folio BOCCONE t. 84. VAILLANT. p. 80. cum descript. f. 5. t. 15.

Glaux palustris, flore striato, clauso, folio *Portulacæ* PETIT. *lettres* p. 45. cum icone.

Glaucoides palustre Portulacæ folio, purpureo flore MICHELI p. 21. t. 18.

Icon OEDERI t. 64.

Peplis floribus apetalis LINN. p. 474.

In udi: circa *Telonium Wiese* C. B. In alnetis ad *Wiesam Basl. merkwürd.* p. 711. *Mul-*
hustæ in sylvis udis. Rara in Helvetia planta, frequentior in Saxoniam inferiori.

Caules angulosi, serpentes, subinde radículas demittunt, dodrantes, pedales. Folia
conjugata, glabra, longe petiolata, subrotunda. Flores in alis foliorum sessiles.

Petala purpurea, elliptica, fugacia.

Summa similitudo calycis, floris, fructus, cum *Peplide*, *Hysopifoliam* in hac classe
retinet, cum ista *Salicariam*.

y) OEDER. DILLEN. ut femina pelluceant.

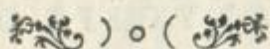
yy) MICHELI G.

z) IDEM H.

zz) I. OEDER.

Ccccc 2

I. PLANTÆ

I. PLANTÆ PETALODEÆ.

VII. DIPLOSTEMONES a).

DIPLOSANTHERÆ ROYEN. p. 439.

Hoc communi nomine comprehenduntur aliquot ordines naturales, quibus commune est, bis tot stamina habere, quot sunt calycis segmenta, aut petala. Rationem istam plus valere debere, quam simplicem numerum, exemplo constat Hypopitydis, Rutæ, Paridis, in quibus aut in eadem stirpe, aut in eadem certe specie, flores numeros 4. & 5. etiam 3. & 6. in suis petalis sibi permittunt. His enim omnibus floribus stamina constanter sunt in ratione dupla ad divisiones floris, octo ad quatuor, decem ad quinque, duodecim ad sex. Neque tamen dissimulari debet, in nonnullis Geraniis, Sedis, Alfinis & Myosotidis speciebus, dimidium numerum staminum desiderari, ut petala non superent. Verum etiam hic plerumque aut vestigia staminum supersunt, quæ deficiunt, ut in Geraniis, potissimum Africanis, aut in eadem specie modo dupla sunt stamina in solo uberiori, modo dimidio pauciora in steriliore, quod exemplum in Myosotide certum est. Præterea reliquæ notæ, universusque habitus, non sinunt, ob hanc solum in staminibus notam, simillimas plantas divellere, ut Alfines duas tenuifolias, mediam & hypericifoliam, spergulas duas &c.

I. CARYOPHYLLÆ LINN. ord. nat. n. 22.

His plerumque calyx quinquefolius, aut quinquefidus: petala quinque: fructus unilocularis, polyspermos, petalis circumdatus. Raro numerus petalorum ad quatuor & ad tria usque diminuitur.

ELATINE LINN. n. 502.

POTAMOPITYS BUXBAUM. *Comm. Acad. Petrop.* T. I. p. 243.

ALSINASTRUM VAILLANT. T. I. f. 6.

Calyx quadrifolius, foliolis subrotundis. Petala quatuor, ovata, patula. Stamina octo. Tubæ quatuor. Fructus quadrilocularis, quadrivalvis, polyspermos. In altera specie ternarius numerus pro quaternario succedit.

857. ELATINE foliis verticillatis LINN. I. p. 527.

Ericoides facie pinastelle RUPP. ed. nostr. p. 90. BUXBAUM. *plant. hal.* p. 105.*Alsinastrum Gallii folio* VAILLANT. p. 6. t. 1. f. 6. Characterem BUXBAUMIUS culpat b), Recentem cum non viderim, corrigere nequeo.& *Alsinastrum Gratiolæ folio* I. R. H.*Potamopitys* BUXBAUM l. c. t. 8. f. 2.

Circa Mülhusiam Cl. HOFER.

Caulis inferius radículas fluitantes per aquam dimittit, inde erectus, non ramosus, dodrantalis, latiusculus. Folia Gallii lineata; inferiora acutiora, reflexa; superiora obtusa, latiora, patula, ovato lanceolata, verticillatim ex caule nata, octo ad duodecim. Flores in brevibus pedicellis albi.

858. ELATINE foliis conjugatis (oppositis) LINN. ibid.

Hydropiper BUXBAUM. *Cent. II.* p. 35. t. 37. f. 3.*Alsinastrum Serpyllifolium*, flore albo, tetrapetalo VAILLANT. p. 5. t. 2. f. 2.& *Alsinastrum Serpyllifolium*, flore roseo, tripetalo EJUSD. ibid. f. 1.

Icon OEDERI t. 146.

Circa Mülhusiam. Ego reperi circa Engesen ultra Hanoveram in udis.

Cauliculi exigui, ramosi, diffusi subinde radiati. Folia ovato lanceolata, & elliptico lanceolata, conjugata. Flores in petiolis unifloris, colore subroseo, petalis & calycibus ovatis, calyce majori.

CHERLERIA

a) *Method. stud. botan.* edit. a. 1736 p. 19. not. h.b) *Nov. Eph. Nat. Cur.* Vol. I. obs. 8.

CHERLERIA HALLER. *It. Helvet.* n. 79.

LINN. n. 570.

Calyx quinquefolius: stamina decem: fructus unilocularis, trispermus, acuminatus. Sed loco petalorum, quinque cordati unguis, qui quinque stamina præferunt; uti alia quinque ex calycis intervallis prodeunt. Hi unguis sunt hujus plantæ petala. Tubæ tres. Semina hinc convexa, inde planum angulum faciunt.

*859. CHERLERIA *It. Helv. II.* n. 79. T. XXI. LINN. I. p. 608. SEGUIER. *plant. veron. Suppl.* p. 180. t. 4. f. 3.

Sedum montanum perpusillum, luteolis floribus PARKINSON. p. 737. 738.

Sedum montanum perpusillum, luteum MORISON. III. p. 471. f. 12. t. 6. f. 14.

Lychnis alpina muscosis foliis, densius stipatis, floribus parvis, calyce duriori PLUKNET. *Almag.* p. 235. t. 42. f. 8.

Kriewel affinis HALLER. *Comm. Lit. Nor.* ann. 1736. hebdom. 13. t. 1. f. 5.

In alpebus altioribus ubique. Legi in monte Gemmi, Leitern, Gotthard. In glacialibus supra Bagnes, in S. Bernhardo, Sempronio M. alpebus Griseis: circa Chamouny: In monte Fouly, Audon, Prapioz &c.

Cespites facit late sparsos & densissimos: cauliculos habet repentes, perennes, duarum, aut trium unciarum, subinde fundentes rosulas densissimas foliorum lanceolatorum; ad caulem folia conjugata, dense congesta, firmula, perangusta, linearia, acuta. Petioli numerosi, vix bilineares, ex mediis rosulis flosculum gerunt unicum, perpetuo eminentem. Calycis folia striata, ovato lanceolata, cava. Omnia virescunt. Cel. SEGUIER quinque vera petala in sua planta describit. Hæc in nostra nunquam reperiuntur. Vicissim Vir Cl. stamina omnia ex ambitu fructus filamentis capillaribus nata depingit, non ex unguibus nostris. Negat ea petala CL. SCOPOLI c).

ALSINE TOURNEFORTII t. 106.

ALSINE LINN. n. 380. pentastemon, tubis ternis.

ARENARIA LINN. n. 569. decastemon, tubis ternis, petalis integris.

STELLARIA LINN. n. 558. tubis ternis, decastemon, petalis bipartitis.

SPERGULA LINN. n. 586. tubis quinis.

SAGINA LINN. n. 176. tetrastemon.

MOEHRINGIA LINN. n. 494. octostemon.

& HOLOSTEUM LINN. n. 104. tristemon.

Cum mihi methodus naturalis sola placeat, non potui hoc genus etiam BAUHINIS perspicuum divellere. Etsi enim aliqua commoditas in hac divisione esse videtur, tamen non potest ullo modo Alsine tenuifolia ab altera simillima divelli, quarum una pentastemon sit, altera decastemon. Ita genus Alsinæ expungetur. Porro Stellaria ab Arenaria non magis differt, quam Lychnides quadrifida a bifida, quas LINNÆUS conjunctas relinquit: aut Drabæ petalis integris & bifidis. Spergula ab Arenaria ob solas tubas non videtur separari posse, cum Spergula segetalis Arenariæ torfaceæ nodosæ adeo similis sit. Tetrapetalam Alsinem fugacem a simillima alpina pentapetala Alsinæ specie separare non sustinui, neque ob sola stamina Mœhringiam a Sagina. Quare genus naturale cum TOURNEFORTIO conservavi, ut tamen in ordines dividerem, qui LINNÆANA genera representant.

I. FLORE TETRAPETALO.

SAGINA LINN. tetrastemon, &

MOEHRINGIA LINN. octostemon.

860. ALSINE, octostemon foliis connatis, linearibus.

Alsinæ muscosa quibusdam I. B. III. p. 365.

Alsinæ montana, capillaceo folio C. B. SCHEUCHZER. *It. VII.* p. 508. PLUKNET, t. 75. f. 1.

Alsinæ

Flor. Carniol. p. 500.

D d d d d

Alfne saxatilis LINDER. hort. t. 2.
Alfne tenuifolia, *muscosa* I. R. H. SCHEUCHZER. It. II. p. 149. SEGUIER. t. 5. f. 1.
Alfne polygonoides, foliis tenuissimis, per genicula binis, ad summitatem polyanthos PLUKNET.
 p. 22. t. 74. f. 3.
Mehringia LINN. I. p. 515.

Nihil frequentius ad rupes humidas, & saxa torrentium adspergine rorida.

Cauliculi teneri, dodrantes, ramosissimi. Folia longa, linearia, gracilia, in origine lata, confluentia, ut a caule vere perforantur. Flores in longis petiolis unifloris, ex alis foliorum natis. Calyx patulus; sic petala angusta, elliptica, lanceolata, lactea. Fructus ex ovato conicus.

861. ALSINE tetraSTEMON, foliis connatis, lanceolatis.

Hyssopus Salomonis MONTALBANI.

Saxifraga annua, *Anglica*, *Alfnes foliis* PLOT. Oxfordshir. p. 149. t. 9. f. 9.

Alfne saxifraga, *angustifolia*, *minima*, *montana* COLUMN. p. 290. 292. ob octo stamina.

Alfinella muscosa flore repens DILLEN. nov. gen. p. 124. t. 6.

Alfne saxifraga, *graminisolia*, *floribus tetrapetalis*, *herbidis* & *muscosis* PLUKNET. t. 74.

Alfne minima, *flare fugaci* I. R. H. VAILLANT. f. 2.

Alfne pusilla, *graminea*, *flore tetrapetalo* SEGUIER. II. p. 421. t. 5. f. 3. LIND. hort. t. 8. bene.

Sagina ramis procumbentibus, *petalis brevissimis* LINN. I. p. 185.

Nihil vulgatius in areis glareosis hortorum, in testis plantas alentibus, in torfaceis v. gr. Löbr. Exmini mis plantis est, biuncialis, caule ramoso, annuo. Folia basi latiuscula caulem amplexa, connata & perfoliata, linearia, parum acuta, fasciculatim ramos terminant. Petioli ex alis foliorum femunciales, uniflori. Flores plerumque clausi: calycis foliola acuta; petala quatuor, calyce minora, ovata, alba, in spontaneis etiam nulla a); tubæ quatuor, & quatuor stamina. Addit Cl. JACQUIN intercurrere plantas fructu pentapetalo, tubis fructus quinis.

II. FLORE PENTAPETALO.

I. INTEGRO.

ALSINES sp. LINN.

SPERGULA LINN. n. 586.

& ARENARIA n. 569.

862. ALSINE foliis linearibus, connatis, pediculis longissimis, unifloris Emend. I. n. 71.
 Catal. rar. n. 497.

Alfne alpina repens, *capillaceo folio*, *floribus solitariis*, *albis*, *pentapetalis*, *pediculo longo fulvis*, *petalis subrotundis* & *integris* MICHELI hort. flor. p. 5.

Icon OEDERI t. 12.

& ex ea *Stellaria foliis subulatis*, *scabris*, *subbifloris*, *petalis emarginatis*, *germinibus oblongis*, *calycibus striatis* LINN. I. p. 604. sed nostræ petala non sunt emarginata, neque OEDERIANÆ.

Hæc est *Mehringia*, in qua stamina decem, stylos tres MONTINUS reperit disp. p. 2.

Alfne tenuifolia, *pediculis florum longissimis* VAILLANT. p. 8.

Spergula foliis oppositis, *linearibus*, *levibus*, *pedunculis solitariis*, *longissimis*, *caule repente*, LINN. I. p. 631.

In udis rupibus, inter muscos, in monte Javernaz, Chaud commun, Prapioz, Jeman, Isenau, Speluga, S. Bernhard, Mole, Taveyannaz, Col de Ferry, Tompey. In planitiem descendit, cum circa Parisios nascatur, & versus Luganum.

Valde similis paulo prioris *Alfnes fugacis* 861. mollis, radice multicipite, cespitosa, cauliculis diffusis, triuncialibus, brachiatis, divaricatis, subhirsutis. Folia graminea, lineata, perangusta, ad terram congesta, ad caulem pauca, in origine sua latiuscula, & a caule perforata. Flores per ætatem nutantes, vix aperti, in prælongis petiolis, uncialibus, & biuncialibus, unifloris. Calycis foliola quinque, obtusa, oris albis. Petala quinque ovata, alba. Stamina decem. Fructus ovato conicus, tubis quinque, in quinque valvas difilit, duplo calyce longiores & cartilagineas.

*863. ALSINE foliis linearibus, obtusis, calycibus viscidis Emend. I. n. 70. †

Alfne polygonoides, *foliis brevibus*, *flore albo* LINN. I. p. 178.

Alpina & montana. Reperi in monte Enzeinda, Taveyannaz, in Prapioz, Audon, Martinets,

a) Vindob. ad p. 26.

Martinets, Dent de midi, Fouly, Furcula, Alpibus supra Kienthal. In suis montibus abunde Cl. GAGNEBIN.

Radix longa, ramosa, multiceps; caules vix dodrantes, procumbentes, sicci, albi, alterne flexi, flaccidi, debiles. Folia congesta, imbricata, ut caulem tegant, obscure viridia, mollia, glabra, tamen latiuscula, sine obtuso, etiam acuta: Suprema, sub floralibus petiolis, lanceolata, oris albis, hæc connata, ut a caule perforantur. Summi cauliculi in petiolis femuncialibus aliquot præferunt flores. Calycis quinque folia, ex ovatis lanceolata, oris albis, subviridia, subhirsuta. Petala alba, ovata, calyce parum majora. Fructus ovatus, de calyce eminent, valvis quinque. Stamina decem; tubæ tres.

*864. ALSINE caule flaccido, dichotomo, foliis linearibus, acutis. †
In loco die *Chus*, qua ex *Candersteg* aditur vallis *Gasterthal* Cl. DICKIUS. Misit etiam ex alpibus pedemontanis Cl. BELLARDUS.

Caulis infirmus, quatuor sexve unciarum, sæpe in summitate dichotomus, tamen ut etiam in tres ramos ex uno puncto findatur. Folia amplexicaulia, si accurate inspexeris latiuscula, ad dimidiam lineam & ultra, linearia, lineata, acuta, patula, sub floribus ovato lanceolata. Flores in ramis nudis, aut unico pare foliorum præditis, unifloris, uncialibus, etiam longioribus, subhirsutis. Calycis folia lineata, lanceolata, peracuta. Petala quinque, alba, ovata, longitudine calycis. Stamina decem, petalis paulo breviora. Tubæ tres breviores.

*865. ALSINE foliis lineari lanceolatis, hirsutis, calyce petalis æquali. †
An *Alfina alpina, multiflora, capillaceo folio, flore minore* SEGUIER. *Supplement.* p. 177? cum decaestemonem dicat.

Cum *Alfines tenuifolia* nomine apud Auctores videtur tradita fuisse, quæ nobis in segetibus, in muris vulgo nascitur, tum inter stipulas, & *Genevæ sur les tranchées.*

Radix exilis. Caulis erectus, teres, subhirsutus, trientalis, ramosus, & dichotomus, tamen ut alter truncus altero major sit, & medius unicus flos ex angulo surgat. Folia amplexicaulia & connata, atque perfoliata, lanceolata, latiuscula, longe mucronata. Flores numerosi, in ramosis pediculis erecti, & cernui. Calyx petalis major, segmentis ovato lanceolatis; sic petala, etsi breviora. Stamina decem. Fructus ex ovato conicus. Tubæ tres. Caulis, folia, calyx, levi hirsutie teguntur, & subvillosa sunt.

866. ALSINE foliis linearibus, glabris, petalis calyce brevioribus.

Alfina pentastemon, gramineis foliis geniculata SEGUIER. p. 175.

Alfina tenuifolia I. B. III. p. 364. VAILLANT. p. 7. t. 3. f. 1. SEGUIER. p. 418. t. 6. f. 2. ex icone, sed habet *pentastemonem gramineis foliis geniculatam* *Supplem.* p. 175. & videtur adeo tenuifoliam suam a sua pentastemone separare.

Arenaria foliis subulatis, caule paniculato, pedunculis simplicibus, capsulis erectis, petalis calyce brevioribus LINN. I. p. 607. sed nostra est pentandra. An ad priorem.

Similibus locis pervulgaris, inter stipulas v. gr. inter *Robthaus* & rivulum.

Ex minima radice cauliculi semidodrantes, grandes, brachiati, glabri, ramosi potius, quam dichotomi, ut supremi flores inferioribus altius se efferant. Folia similia priori, sed glabra, longiora, tamen latiuscula & in origine connata, sulcata; ea sede caulis nodosus. Petioli florigeri pertenuis. Calycis folia lineata, ovato lanceolata, aristata, alis albis, glabra, sæpe pariter hirsuta. Petala ovata, calyce minora, exigua. Stamina quinque. Fructus ovato conicus, superne inanis. Tubæ tres. Amat folia floresque in fasciculos per summos ramos collectos habere. A priori etiam differt, quod altior sit, minus dura, & petala ad calycem etiam minorem rationem habeant.

Hanc, quando in loco pingui adolevit, habet Cl. LA CHENAL pro *Alfina segetali, gramineis foliis, unum latus spectantibus* VAILLANT. t. 3. f. 3. quæ magis dichotoma & nutans esse videtur, & foliis longioribus differre. Stamina suæ octo Cl. LA CHENAL, quina suæ VAILLANTIUS tribuit. Circa Basileam.

867. ALSINE foliis linearibus, petalis calyce longioribus.

Alfina αλπικελειος RICHER.

Alfina caryophylloides tenuifolia, flore albo, punctato PLUKNET. p. 22. t. 7. f. 3.

D d d d d 2

Alfina

- Alsine glabra, tenuissimis foliis, floribus albis* HERMAN. *Paradis. Batav.* p. 12.
Alsine saxatilis & multiflora, capillaceo folio I. R. H. VAILLANT. p. 7. t. 2. f. 3. *It. hercyn.* n. 15.
Alsine alpina, minima, glabra SCHEUCHZER. *It.* II. p. 129.
Arenaria foliis subulatis, caulibus paniculatis, calycum foliolis ovatis LINN. I. p. 609.

In rupibus alpium, Juræ montis *b)* & montium Hercynicorum ubique; etiam in planitiem descendit, à la Rape prope Roche.

Radices incredibilem numerum caulium efferunt, qui in densissimum cespitem congregantur, semidodrantaes sunt, & ramosissimi, maxime multiflori. Folia linearia, sed latiuscula, arguta, connata, glabra. Flores ex alis sinuque foliorum latiusculorum, ovato lanceolatorum. in petiolis brevibus, unifloris. Calyx lineatus, ovato lanceolatus, minus, quam sequenti, durus. Petala ovata, alba, calyce majora. Stamina decem. Tubæ tres breves. Tota planta glabra.

- *868. ALSINE foliis fulcatis, recurvis, radicalibus linearibus, congestis, caulinis lanceolatis *Emend.* I. n. 73. Conf. SEQUIER. p. 173. †

Alsine saxatilis, Laricis folio, flore minori MAGNOL. *hort. reg.* p. 11. t. 2. ex fide plantæ Cl. COMMERSONII, & SCHEUCHZERI. Icon foliis convenit, differt ramosis petiolis.

Altiorum alpium est, vallis *Ursaria, Gotthardi, Enseindaz, S. Bernhard, Frûla.*

Radix etiam perennis, multiceps, cespitosa, foliis circa terram & inum caulem valde congestis, glaucis, duris, linearibus, ad alterum latus curvis. Caules ne trientales quidem, uniflori, aut pauciflori, superne subhirsuti. Folia caulina pauca, latiuscula, connata, lanceolata. Calyx subhirsutus, profundè fulcatus, ovato lanceolatus. Petala magna, ad sex lineas, alba, ovata. Stamina decem. Tubæ tres.

869. ALSINE foliis linearibus, angustissimis, calycibus tubulosis, villosis.

Alsine alpina, junceo folio C. B. *prodr.* p. 118. RAI &c.

Auricula muris pulchro flore, folio tenuissimo I. B. III. p. 360. petalis incis.

Arenaria foliis setaceis, caule superne nudiusculo, calycibus subhirsutis LINN. I. p. 607.

In montanis & alpinis. In lapidosis montis *Thuri* legi, qua primum in vallem subitur, quæ *Anthoram* alit. In alpinis passim. In *Prapioz, Salanfe, Arbignon, Praborgne;* supra *Wafen.* Inter *Airolo & Faïdo.* Ad lacum *Siliensem.* In *Pilato* monte.

Crassa, lignosa radix, cespitem multorum caulium producit, semipedalium, semifubrectorum, durorum, hirsutorum. Inferne plurima folia habent perangusta, plerumque ad alteram partem coniecta, & curva, superiora ramorum pene nuda sunt. Flores ex summa planta in petiolis subhirsutis, unifloris. Calyx longus, cylindricus, lineatus, subhirsutus. Petala lineata, ovata. Stamina decem. Tubæ tres. Fructus longus, cylindricus.

- *870. ALSINE foliis filiformibus, pungentibus, calycibus aristatis t. 17.

Alsine foliis setaceis, calycibus aristatis, petalis integris, brevibus LINN. I. p. 389.

Alsine polygonoides, tenuifolia, stoculis ad longitudinem caulis velut in spicam dispositis RAI *Syn.* III. p. 346. ex fide speciminis a DILLENIO missi.

Alsine &c. SEQUIER. *Supplem.* p. 174.

In arenosis à la grande Eau prope *Aquilegiam;* in area *Arcis St. Tryphon,* & in insula *Montdeni,* passimque in *Gubernio Aquilejensi;* tum in *Valesia* circa *Sedunum, Branfon.* Etiam à la *tuillerie de Grandson:* prope *Concise* Cl. GAGNEBIN, & in *Castello Istein.*

Caules annui, erecti, pedales, teretes, cespitosi, ramosi, subhirsuti. Folia fasciculata ob ramorum numerum, omnibus aliis *Alsinis* speciebus tenuiora, setacea, longa, acutissima, tamen ut basibus latis, connatis, a caule perforantur. Flores in junioribus plantis ex alis, in maturis quasi umbellati. Calyces aristati, pungentes, lineati. Petala ovata, alba. Stamina quinque *c),* tubæ tres.

871. ALSINE foliis superioribus fasciculatis.

Polygonum aviaλσωειδης RICHER.

Arenaria I. B. III. p. 723.

Alsine nodosa Germanica C. B. *prodr.* p. 118.

Polygonum foliis gramineis alterum LOESEL. p. 204. ic. 64.

Alsine palustris Erica folio, polygonoides, articulis crebrioribus, flore albo, pulchello PLUKNET p. 23. t. 7. f. 4.

Spergula foliis oppositis, subulatis, levibus, caulibus simplicibus LINN. I. p. 630.

Icon OEDERI t. 96.

b) Basler Merkwürd. V. p. 547.

c) Etiam SEQUIER. Decem JACQUIN. obs. 11. p. 31. In tor-

In torfaceis prope *Pimpliz* & *Löbr* ex ipsis everfis cespitibus abunde: circa *Seedorf*; circa *Anet*, *Morat*, &c.

Radix perexigua. Cauliculi palmares, geniculis tumidi, erecti, aut prostrati, ramosi. Folia ad terram uncialia, paulum pulposa, viridissima, uncialia, ad caulem brevia, conjugata, connata, tamen ut, in superiori parte plantæ, junioris rami prima folia singulis foliis infideant, iisque faciem impertiant verticillatam. In summis ramis ex petiolis unifloris flores erecti, speciosi. Calyx ovatus, oris albis, non striatus. Petala ovato lanceolata, lactea. Stamina decem. Fructus piriformis, quinque valvis dehiscens. Tubæ quinque. Semen reniforme, rugosum.

872. ALSINE foliis linearibus, stipulis ovato lanceolatis, argenteis.

Spergula purpurea I. B. III. p. 722.

Alsine Spergula facie, seu *Spergula minor*, subceruleo flore C. B. prodr. p. 119. LINDERN. Tournef. Alf. t. 4. f. 2.

Polygonum foliis gramineis, *Spergula capitulis* LOESEL. ic. 63.

Arenaria foliis filiformibus, stipulis membranaceis, vaginantibus LINN. I. p. 606.

Minus frequens in Helvetia, quam in Germania. Circa Basileam C. B. inter novam *Domum* & arcem *Oetlingen* d). Ad *Wiesam* & in agris versus *Wyl* CHERLER. *Mülhufia* in agris arenosis. In glareosis reperi ad *Arolam im Rätisboden* vallis *Hafelia*. Prope *Nidau*. Super *Viège* *Valesia*.

Cauliculi prostrati, ramosissimi e); summitates villosæ & viscosæ. Folia linearia, firmula, conjugata. Iis junioris rami minora folia infident. Sub foliis duæ stipulæ sicca, splendentes, ovato lanceolatæ, quibus aliæ minores, ad ramos pertinentes, accedunt. Ex omnibus foliorum alis, in petiolis unifloris, brevibus, flores calyce viscido, longe lanceolato, petalis quinque, ovatis, cavis, ex ceruleo purpurascensibus. Stamina in nostris f) quinque antheris gemellis: sic in *marina*, non diffitente LINNÆO, ut adpareat *Alsinæ* *Linneanæ* genus stare non posse. Tubæ tres, etiam quinque g),

Varietatem *marinam* in Helvetia non reperi.

873. ALSINE foliis verticillatis, feminibus rotundis.

Spergula DODON. *Cereal.* p. 139. *hist.* p. 137. I. B. III. p. 722. Du HAMEL T. VI. p. 150. 151. 152.

Spergula foliis verticillatis, floribus decandris LINN. I. p. 630.

C. B. in palustribus ad *Wiesam*. Cl. MIEG infra *Burgfelden* & inter pratum *Sclopetarium* & *Alschwyl*. Bernæ non rara, in adscensu ad montem *Gurten* supra villam *der Spiegel*. In segetibus *Valesia*, vallis *Ober Ormond*, *Ferriere*, &c. Inter *Bellinzonam* & *Magadin*.

Caules debiles, male subrecti, ramosi, in summa parte dichotomi. Folia verticillata h), ab octo ad viginti, quibus alia fere æqualia folia junioris rami infident: cæterum teretia, sulcata, linearia. Flores in summis ramis nudis, divaricatis. Calyx viscidus, ovatus, oris albis. Petala ovata, lactei coloris. Stamina a quinque ad decem i). Fructus conicus, quinquevalvis. Tubæ quinque. Semina rotunda, nigra, marginata k). Petioli l) florales, dum semen maturatur, reflectuntur & nutant.

In Belgio ad partem pecoris feritur, isque cultus nunc etiam in Germaniam transit.

Celeris est incrementi, & a pecore amatur. Cum *Secali* feritur m).

Spergula femine plano, membranacea n) ala cincto nondum a nobis detecta est. Ea apud LINNÆUM & inter *Arenarias* reperitur, & inter *Spergulas* p. 606. 630.

Pentandram vocat REYGERUS n*), decandram facit LOEFLING. p. 143. Eam ait Cl. GUNNERUS nunc ad pabula coli, cum vulgaris bobus displiceat o).

*874. ALSINE foliis fulcatis, argute lanceolatis, petiolis unifloris.

Alsine spinosa, minima, montana AMBROSINI *phytogr.* p. 34. quæ

Alsine Bononiensis, non aculeata BOCCONE *plant. rar. t. 12.* mala icon.

Arenaria minor, Camphorate folio PETIVER. *gazophylac. t. 34. n. 12.*

Alsine uniflora & *grandiflora, foliis acuminatis, glabris, petalis integris* ALLIONE tab. 10.

Arenaria foliis subulatis, striatis, radicalibus confertis, caulibus unifloris LINN. I. p. 608.

Raram

d) *Basler Merkwürd.* VI. p. 199.

e) Conf. *GERARD.* p. 408.

f) Octo *FABRICIUS butisb.* p. 59. Decem LINNÆUS.

g) *MIEG. in litt.*

h) Conjugata esse *RAI meth.* p. 32. Duo folia quinquefida *JUNG. phytogr.* i) Conf. *SCOPOLI* p. 497.

k) Pingit *GREW.* t. 73.

l) Etiam tres *PABRICIUS* l. c.

m) *Cell. Landwirthsch. Societ.* I. p. 14. 15. *BRADLEY farm. direct.* p. 56. *GLEDITSCH. Abhandl.* II. p. 285.

n) *DILLEN. Epb. Nat. Cur. Cent. V.* obl. 38.

n*) *Flor. Gedan.* p. 81. o) *GUNNER. flor. Norveg.* p. 17.

E e e e e

Raram plantam Cl. DIVERNOI legit in monte *Chafferon*. Etiam Cl. LE CLERC misit, circa Genevam lectam. Inter meas etiam reperio, loci oblitus.

Refert varietatem angustifoliam *Myosotidis alpinæ*, sed facile separatur petalis integris.

Radix perennis, multiceps. Caulis ad terram ramosus, humilis, bipedalis, foliosus; in quoque caule flos unus, etiam bini. Folia rigida, fulcata, latiuscula, lanceolata, aristata, margine & nervo subhirsuto. Petioli erecti, longi, uniflori, duobus foliis vestiti. Calycis folia ovato lanceolata. Petala alba, ovata, omnium *Alfines* specierum petalis integris maxima. Stamina decem. Tubæ tres. Fructus conicus, perbrevis, quinquevalvis.

875. ALSINE foliis ovato lanceolatis, subhirsutis, petalis calyce brevioribus.

Alfne minor FUCHS. p. 23. TABERNÆM. p. 708.

Alfne minima DODON. p. 30.

Alfne minor, multicaulis C. B. Bas. p. 74. RAI I. R. H. In herbis siccis C. B. cum eo nomine erat *Alfne media*, & nostra cum nomine *Alfnes minoris Lini capitulis*.

Arenaria foliis subovatis, acutis, sessilibus, corollis calyce brevioribus LINN. I. p. 606.

Alsinanthemum MICHEL. Hort. Flor. p. 109.

Nihil frequentius in muris, vallis, locis macilentis. Etiam in alpes ascendit, supra *Praborgne*.

Cauliculi projecti, ramosi, quatuor unciarum, cum foliis & calyce subhirsuti. Folia duriuscula, ex ovatis lanceolata, aristata, per oras ciliata. Flos in petiolis unifloris exiguus, petalis calyce minoribus, ellipticis. Stamina nobis decem; tubæ tres. Semina reniformia, aspera. Reperio in notis, me petala aliquando bifida vidisse.

876. ALSINE foliis ovato lanceolatis, ciliatis, petalis calyce majoribus t. 17.

Alfne minor, montana, magno flore RAI Syll. p. 59. Hist.

Alfne Serpylli folio, multicaulis & multiflora SEGUIER. I. p. 421. t. 5. f. 2. quæ pilor exprimit.

Arenaria foliis ovatis, ciliatis, acutis LINN. I. p. 608. &

Arenaria foliis ovatis, nervosis, sessilibus, acutis, corollis calyce majoribus LINN. p. 605.

Nihil frequentius in alpinis saxosis.

Ad præcedentem proxime accedit: folia aliquid pulpofi & solidi habent, mucro minus argutus est: petala triplo majora, ut calycem longe superent. Caulis & folia subhirsuta, ista scabra, etiam per oras vel magis ciliata, vel certe haftenus. Radix major, maxime multicaulis. Aliquando longius proserpit, & laxiori est habitu; cæterum nullum verum discrimen reperio.

877. ALSINE caule recto, prostrato, foliis ovatis *Emend. III. n. 196. †*

An *Alfne alpina Anagallidis folio* ZANONI p. 13. t. 10. f. 12. Non tamen undique respondet.

Alfne palustris, Serpylli folio SCHEUCHZER. It. II. p. 129. ex fide horti sicci.

In altioribus alpibus *S. Bernhard, Gottbardo, Ovanna, Fouly, M. du Trient*; circa originem *Rhodani*, supra *Chamouny*.

Multa habet prioris, sed caules penitus prostratos, longos; folia perfecte rotunda, absque acumine, ad basin paulum ciliata. Flores in petiolis brevibus, calyce ovato lanceolato, non arguto: petalis ovatis, calycem superantibus.

Alia planta ex horto Parisino mihi missa est, variis notis diversa, tenerior, petiolis florigeris inprimis multo longioribus, foliis tamen lanceolatis.

878. ALSINE foliis ovato lanceolatis, trinerviis.

Alfne media TABERNÆM. p. 707. excepto flore.

Alfne Plantaginis folio I. B. III. p. 363.

Alfne foliis ovatis, acutis, petiolatis, nervosis LINN. I. p. 605.

In sylvis potissimum abiignis non rara.

Facies utcumque mediæ 880: caulis durior, hirsutus, ramosus, pedalis. Folia ovato lanceolata, trinervia, quinquenervia, subhirsuta, in origine connata. Flores in longis petiolis, unifloris. Calyx longe lanceolatus. Petala alba, elliptica, calyce breviora. Fructus conicus. Stamina decem. Tubæ tres.

III. PETALIS SERRATIS.

H O L O S T E U M DILLEN. *nov. gen.* p. 130. t. 6. LINN. n. 104.

879. ALSINE floribus umbellatis, petalis serratis.

Holostium

Holosteum caryophyllum, *arvense* TABERNÆM. p. 233. bene.

Caryophyllus arvensis, *umbelliferus* L. B. III. p. 61.

Alsine verna, *glabra*, *floribus umbellatis*, *albis* L. R. H. VAILLANT. p. 7. non autem icon t. 3 f. 2

Holosteum floribus umbellatis LINN. I. p. 130.

In Germania, quam in Helvetia frequentior. Basileæ passim, versus *Wiese* pontem reperi, & extra portam *Blasianam*. Mülhusiæ ad vinearum aggeres. Tiguri locis aridis. Caulis annuus, dodrantalis, erectus. Folia glauca, elliptica; ima ovata, deinde amplexicaulia, ovato lanceolata; superiora elliptica. Superior pars caulis ambitur stipulis brevibus, lanceolatis, & dividitur in longos sex, septem, petiolos, unifloros, qui umbellam efficiunt. Calyx ovato lanceolatus. Petala fere conniventia, extus subrubella dum immatura sunt, deinde alba, tridentata, etsi aliquis dentium *p*) non raro deficit. Stamina quinque *q*), unum tamen alterumve non raro deficit. Tubæ tres, etiam quatuor. Maturus fructus petiolus refractus quasi nutat.

IV. PETALIS BIFIDIS.

STELLARIÆ LINNÆI. & ALSINES sp.

880. ALSINE *r*) foliis petiolatis, ovato lanceolatis, petalis bipartitis.

Primum genus Morfus galline TRAG. p. 384.

Alsine minor recentiorum LOEFL. ic. p. 460.

Alsine TABERNÆM. p. 706. BLAKWELL. t. 164.

Alsine petalis bifidis, *foliis ovato cordatis* LINN. I. p. 389.

Varietates *calyce viloso* & *glabro* &c. *Catal. Hort. Flor.* p. 5.

Nihil vulgatius in hortis & ad vias.

Succulenta & aqua plena. Caulis radicans, inde subrectus, pedalis. Folia pene rhomboidea, sed mediis angulis rotundis, ovato lanceolata, petiolata. Flores in summa planta ex petiolis unifloris. Calyx hirsutus. Petala alba, profundissime bifida, calycis longitudine. Stamina tria *s*), quatuor, quinque *t*), etiam sex, ut putes numerum naturalem quinarium esse. Semen pingit Cl. GREW. 773.

Hanc aviculæ amant, quæ fallâ sit & subacida, & pene tota in aquam dilabatur *v*).

Tota planta laudatur in cibo ad phthisin *x*), tum in fomento ad scabiem, ad hæmorrhagias, ad mammarum inflammationem *y*). Parci tamen usus.

881. ALSINE foliis lanceolatis, petalis bipartitis, petiolis unifloris. †

Anagallis aquatica quarta LOSEL. p. 467.

Alsine Hyperici folio VAILLANT. p. 9.

Alsine aquatica, *folio Gratiolæ*, *stellato flore* *z*) DILLEN. *Cat. Gieß.* p. 58.

Tenerrima, aquosa, & brevis ævi plantula, in aquosis vulgaris, ut ad rivi *Sulgenbach* in Arolam influxum, inque carbonariorum areis.

Caulis infirmi, ramosi. Folia tenera, sessilia, non petiolata; ima ovata; superiora elliptica, lanceolata, glauca & glabra. Flores in summa planta in petiolis unifloris & bifloris. Calyx argute lanceolatus. Petala parva, vix calyci æqualia, profundissime bipartita, ut brevissima particula cohæreant. Stamina decem, in duobus ordinibus. Fructus angulose ovalis, sex valvis apertus, tubis tribus.

882. ALSINE foliis lanceolatis, lineatis, petiolis ramosis.

Gramen floridum minus TABERNÆM. p. 232.

Gramini Fuchsi Leucanthemo affinis & *similis herba* L. B. III. p. 361.

β. Alsine folio gramineo, *angustiore*, *palustris* DILLEN. *nov. spec.* p. 173.

Stellaria foliis linearibus, *integerrimis*, *floribus paniculatis* LINN. I. p. 604.

Illa in stipulis, hæc inter Carices.

Multa prioris habet. Caulis tener, debilis, fragilis, brachiatus, tripedalis, quadrangulus. Folia non graminea, sed lanceolata. Flores in longis petiolis, ramosis nudisque, satis similes, calycibus lanceolatis, petalis calyce majoribus, ad basin usque bifidis. Valvæ fructui sex. Stipulæ sub florum divisione binæ, ovato lanceolatæ, albæ.

E e e e e 2

883. ALSINE

p) Duos numerat LINNÆUS.

q) Tria numerat LOEFLING. p. 129. & LINNÆUS; tria & quatuor HEISTER *meth. Linn.* p. 35.

r) Alsine quibusdam myofotis in lucis nascitur, æstate media arefcit, muscutorum aures foliis imitatur, humilior quam Helxine (*Parietaria*). foliis minoribus. nec hirsuta DIOSCORID. L. IV. c. 82. PLIN. L. XXVII. n. 8.

αλσινη herba refrigerans SUIDAS p. 126.

1) LOEFLING. Tria, quatuor WILLICH. *diff.*

2) Quinque pingit TREUWIUS.

3) GEOPROI p. 67.

4) BURGGRAV *Lexic.*

5) SCHULZE *Chir.* p. 115. cum butyro frixatur.

2) Differre LINDER. *hort.* p. 112.

- *883. ALSINE caule ramofo, nodoso, foliis lanceolatis, lineatis, petiolis longissimis, *Emend. VI. n. 45*
Alsine caryophylloides, glabra, florum pediculis longissimis SEGUIER. *Supplem. p. 174. n. 8. t. 4. f. 2.*
Cerastium glabrum, caule striato, foliis lanceolatis, pedunculis longissimis, capsulis globosis,
 LINN. I. p. 829.

Ex itinere Rhætico Cl. DICK retulit. Verona etiam habui.

Caulis cubitalis, ramosus & foliosus, laxè brachiatus, ad quodque foliorum par intumescit. Folia longius linearia, & acute lanceolata, in ortu connata. Petioli quatuor unciarum & ultra, uniflori. Ad divisionem partis supremæ caulis folia ovato lanceolata, oris albis. Flos multo major, quam priori, minor, quam sequenti. Folia calycina ovato lanceolata, alis albis aucta, ex qua nota facile agnoscitur. Petala profundissime bifida, alba. Cl. SEGUIER rotunda pingit: & in siccis specimenibus res minus facile definitur. LINNÆUS mecum pro divisis habet. Fructus rotundus, multivalvis. Tubæ quinque. Ob eas a LINNÆO ad Myosotides refertur, sed a duabus vicinis separari nequit.

884. ALSINE foliis gramineis, ciliatis.

Gramen alterum CAMERAR. *Epit. p. 743.*

Caryophyllus holosteus, foliis gramineis, acutis, flore albo MENZEL. *pugill. t. 7.*

Stellaria foliis lanceolatis, serrulatis, petalis bifidis LINN. p. 603.

Facile distinguitur, in Germaniæ nemoribus vulgaris. Circa Basileam reperi in via versus S. Louis. C. B. in via Riebana & ultra novam Domum. I. B. Genevæ.

Caulis cubitalis, fragilis, brachiatus, foliis distinctis, gramineis, ultra originem tamen latioribus, cæterum, ut gramina solent, lineatis, subtus nervo & oris ciliatis, & toto folio brevissimis pilis scabro. Ima folia solent deorsum reflecti. Petioli longe brachiati, pauciflori, subjecta habent folia lanceolata, glabra, tota viridia. Sic floris, qui congeneribus major, calyx, cavus, ovato lanceolatus. Petala alba, cordiformia, femibifida. Valvæ sex.

885. ALSINE foliis ovato cordatis, imis petiolatis, tubis quinis.

Alsine major CAMERAR. *Epit. p. 851. TABERNÆMONT. p. 707.*

Alsine palustris TABERNÆMONT. p. 713.

Alsine solanacea, maxima MENZEL. *t. 1. f. 3.*

Cerastium foliis cordatis, sessilibus, floribus solitariis, fructibus pendulis LINN. I. p. 629.

In aquaticis fossisque, v. gr. *aux Grangettes*, ad lacum Lemanum.

Caulis quadrangulus, ramosus, brachiatus, debilis, vix erectus, fistulosus, subhirsutus. Folia petiolata, inferiora cordata, sed hilo parum conspicuo; superiora ovato lanceolata, sessilia, subhirsuta, etiam aliquando ad oram undulata. In summa planta petioli uniflori, in matura planta cernui. Calyx ovato lanceolatus, hirsutus. Petala calyce multo majora, profundissime incisa. Stamina decem a). Tubæ quinque. Fructus subrotundus, nutans.

MYOSOTIS b) TOURNEFORT. DILLEN.

CERASTIUM LINNÆI n. 585.

Tubæ modo ternæ, modo quinæ. Stamina quinque & decem, ut in Alsine: quare solo differt fructu, qui in speciem cornu bubuli, ex spherico principio in cylindrum educitur c), & in apice decem dentibus aperitur. Omnes receptæ species petalis sunt bifidis d). Reliqua Alsines.

886. MYOSOTIS foliis petiolatis, cordatis, tubis ternis.

a. Planta junior foliis est concinne cordatis, subhirsutis, ciliatis, caule cubitali.

Alsine montana, hederacea, maxima COLUMN. *Ecphraf. I. p. 289. 290.*

Alsine altissima nemorum C. B. SCHEUCHZER. *It. II. p. 130.*

Icon OEDERI t. 271.

β. Adultior, magis calva, foliis superioribus folis reliquis.

Stellaria foliis ovatis, sessilibus, caule dichotomo, floribus solitariis, pedunculis fructiferis reflexis
 LINN. I. p. 603.

In sylvis

a) Etiam Cl. WILlich. in *diff.*

b) Myosota levis herba, caulibus a radice multis subrubentibus, concavis, ab imo foliis angustis, oblongis, dorso acuto, per intervalla assidue geminatis, cauliculis ex ala prodeuntibus, flore ceruleo, ut

anagallidis. Radix digitali crassitie Diosc. L. II c. 179

PLIN. L. XXVII. n. 80. Non ergo nostra est.

Alia verior Myosotis, Helxine minor, minus hirsuta, trita habet odorem Cucumeris PLIN. L. XXVII. n. 8.

c) TOURNEF. E. F. d) A.

In sylvis umbrosis β . in *Combanivaz*, *Liofon*, *Gottbard delfus*. α . in monte supra *Kerzen*, monte *Ballon*, & regno Neapolitano. Ad *Dubim* versus *Maison Monsieur* GAGNEBIN. Non puto separari posse. Junior equidem in varietate α . habitus cubitalis; folia petiolata, per oram undulata & plicata, cordiformia. Petioli uniflori, superna pars caulis nuda floralis, minimis mista foliolis. Petala plus duplo calyce longiora, profundissime bifida. Tubæ tres.

In varietate β . habitus tripedalis; folia cordata & ovato lanceolata; ima petiolata; superiora sessilia, magis ciliata, nonnulla & rugosa. Petioli uniflori, neque caules vere dichotomi. Calycis folia glabra, ex ovatis lanceolata, oris albis. Petala ad basin usque divisa, duplo calyce longiora. Sub flore duæ stipulæ ovato lanceolatæ. Tubæ tres: fructus *Myosotidis*, ut in parte inferiori femina sedeant, superius conicum, obtusum cornu inane sit.

Differre videtur α . a β , quod illa junior solaque inferiora folia habeat, hinc petiolata & cordata, hæc, ut adultior, sola fere folia superiora sessilia, ovato lanceolata, cum paucis inferioribus petiolatis, cordatis. Quare non separo α .

A planta 885. folis fere tubis differt e).

887. MYOSOTIS foliis tomentosis, ovatis.

Caryophyllus scapis unifloris, *Holsteius alpinus*, *latifolius* C. B. *prodr.* p. 104.

Herba facie Anricula muris MARTENS *Spizberg* tab. G. fig. d.

Cerastium foliis ovatis, *subtomentosis*, *subunifloris*, *capsulis globosis* LINN. I. p. 629.

In alpinis altioribus *Valesiæ*, *Gemmio*, *Gottbarde*, *Fouly*, monte *Stok*, & ad glaciales rupes adscendit.

Radix lignosa, multiceps, foliis longissimis. Cauliculi vix unquam ultra tres uncias alti, procumbentes, divaricati, biflori. Folia ima ovata, congesta; superiora ovato lanceolata, crassula, pulposa, & solidiuscula, tota villosa. Flores maximi in petiolis unifloris, erectis, in summa planta, unciali diametro, unus, raro duo. Calyx hirsutus, ovato lanceolatus, alis albis. Flos albus, petalis profunde bifidis. Fructus subrotundus, per maturitatem in rectum & prælatum cornu productus; idem decem valvis aperitur. Tubæ quinque.

888. MYOSOTIS foliis ovato lanceolatis, subhirsutis, petalis calyce duplo longioribus.

Cerastium foliis ovato lanceolatis, *caule diviso*, *capsulis oblongis* LINN. I. p. 625.

Icon OEDERI t. 6.

Myosotis alpina, *pumila*, *myrtifolia* *Herb. sicc.* SCHEUCHZER.

Alpine Myosotis facie, *Lychnis alpina*, *stare amplo*, *niveo*, *repens* RAI *Syn.* III. p. 349. t. 15. f. 2.

In alpinis minime rara, etiam in suis montibus Cl. GAGNEBIN, au haut de la *Charrière neuve* au droit de *Renan*.

Radix reptans, multicaulis, ut in toto fere genere. Caules sex unciarum, dodrantes, subhirsuti. Folia ovata; superiora ovato lanceolata, etiam elliptica, subhirsuta, etiam glabra. In summa planta petioli subhirsuti, erecti, umbellam faciunt, sex & octo florum. Ii fere, ut præcedenti, cordati, albi, lineati, calyce majores, qui subhirsutus, lanceolatus: fructus in cornu abit, incurvum, decem dentatum f).

889. MYOSOTIS foliis linearibus, lanceolatis, petalis calyce duplo longioribus.

Holostium caryophyllum TABERNEM. p. 233.

Myosotis arvensis, *Polygoni folio* VAILLANT. p. 141. t. 30. f. 5.

& *Myosotis arvensis*, *hirsuta*, *stare majore* VAILLANT. *ibid.* f. 4.

Cerastium foliis lineari lanceolatis, *obtusis*, *glabris*, *corollis calyce majoribus* LINN. I. p. 628.

Circa *Muthod*, *Moncharan*, in *Valesia*. In valle *Urfaria*. In montibus du *Lac de Joux*.

Basileæ versus *S. Lotis*. *Genevæ*. Circa *la Ferrière* in pratis.

Cauliculi, uti prioribus, geniculati, semiprostrati, cespitosi. Folia sessilia, modo graminea, modo in medio latiora, semper subhirsuta, certe ciliata. Ex alis supremorum foliorum minimorum, lanceolatorum, nitentium, petioli uniflori, erecti, umbellulam efficiunt. Calyx leviter subhirsutus, oris albis. Petala profunde bifida, apicibus repandis, lineata, tenera. Stamina decem, duorum ordinum: fructus ex ovato acuminatus, cum quinque tubis repandis, in curvum cornu abit g).

A *Myosotide alpina* differt foliis constanter subhirsutis, in medio semper paulum latioribus.

890. MYO-

e) Separat SCHMIDEL de *Jungermannia* p. 5. & LINNÆUS *skonska resa* p. 269. Ill. FABRICIUS utramque plantam p. 59. 885. & 886. videtur intelligere, quando *Alpines aqua-* f) OEDER. g) VAILLANT.

F f f f f

- *890. MYOSOTIS foliis glabris, lanceolatis, petiolis infractis †. *Emend. VI. n. 44.*
An Icon OEDERI 92? sed nostræ folia non sunt hirsuta, & tubæ potius quinque.
 Altissimarum alpium rarior hospes. In Penninis alpiibus & monte *S. Bernhardo*: In
la Paraz M. Ormond deffus.
 Radix multicaulis. Caules prostrati, infracti, ut ductum ab omni foliorum pare mu-
 tent, paucarum unciarum. Folia pulposa, radicalia, oblonga, ad petiolum angu-
 stiora, cis apicem dilatata, sine obtuso, lanceolato: caulina acuta. Petioli flo-
 rigeri, unus vel duo, longi, uniflori, debiles, incurvi, quasi infracti. Petala ca-
 lyce majora, minora tamen, quam in aliis Myosotidis speciebus, cordis forma,
 neque ad basin usque divisa, alba. Fructus ovalis, rectus, summa parte inani, tu-
 bæ quatuor & quinque. Stamina decem. Valvæ sex.
 Ab *Alfine Hyperici folio* differt flore femibifido, multo majori, calyce glabro, petiolis
 longis, foliis pulposis.
 Nuper *Cl. Dickius* satis similem plantam misit, caulibus tamen minus infractis, magis
 ramosis, petiolis rectis, tubis tribus; cæterum plurimis notis, & foliis pulposis,
 & fructu ovali, non cornuto, similem. De ea planta, cum pauca exempla coram
 habeam, hætenus nondum definitio, num a nostra diversa sit.
- *891. MYOSOTIS foliis linearibus, tomentosus.
Ocymoides hychnites COLUMN. nov. plant. hist. post Phytobasan. p. 20.
Caryophyllus holosteus tomentosus, angustifolius C. B. prodr. p. 104.
Cerastium foliis oblongis, tomentosus, pedunculis ramosis, capsulis globosis LINN. I. p. 629.
 Circa *Montru* nova civis & procul dubio ex hortis nata. *Au Foulet près de la Chaud*
de fonds GAGNEBIN.
 Caules ramosi, dodrantaes, toti cum foliis albissimo tomento obducti. Folia elliptica,
 lanceolata. Flores in petiolis tomentosus, unifloris. Calyx pariter tomentosus.
 Petala alba, cordiformia. Fructus globosus.
892. MYOSOTIS foliis linearibus, glabris.
Caryophyllus holosteus, alpinus, gramineus C. B. prodr. p. 104.
Alfine alpina, subhirsuta, Linariae folio SCHEUCHZER. It. II. p. 130.
Cerastium foliis linearibus, acuminatis, glabris, pedunculis unifloris, subtomentosis, capsulis
globosis LINN. I. p. 629.
 In alpiibus ubique frequens.
 Habitus speciei 889, & flos fere similis. Sed folia diversissima, paulum elliptica, ma-
 gis tamen linearia, & lineis percurta, glabra, aliquando adeo acuta, ut pungant,
 ut in *Alfine spinosa*. In summa planta plusculi flores ex longis petiolis erecti,
 quibus foliola lanceolata subjiciantur. Caulis debilis, subhirsutus & viscidus. Ca-
 lyx glaber, nitens. Flos aliquanto minor, quam 889, etiam bipartitus, albus.
 Hujus Myosotidis duplex monstrum vidi: aliud, quod petala, quæ calycem solent duplo
 superare, nihilo majora: alterum, quod folia latiora, flores congestos abortivos *b*), habebat.
 Denique alia mira deformatio nuper a *Cl. Ricou* in summis alpiibus lecta est. Prima
 plantæ folia parum difformia, curva, subciliata. Infra ista sacculus calyci similis,
 cavo, conico, paulum collapso, ex quo aliqua filamenta exeunt. Circa eum caly-
 cem stamina prælonga, decem antheris flavis, nudis, imperfectis, iniqua longitudi-
 ne, inter curva folia. Intra calycem, quem dixi, fructus latior, quatuor tubis
 imperfectis, crassis, inæqualibus, ipso germine fungoso, fragiformi, rubro.
893. MYOSOTIS foliis ovato lanceolatis, petalis calycis longitudine.
Auricula muris quorundam, flore parvo, vasculo tenui, longo I. B. III. p. 359.
Myosotis arvensis, hirsuta. parvo flore, albo I. R. H. VAILLANT. p. 142. & t. 30. f. 1. po-
tius, quam f. 3.
Cerastium foliis ovatis, petalis calyci aequalibus, caulibus diffusis LINN. I. p. 627.
GESNERI icon. en. 97.
 Nihil vulgatius in pratis & ad vias.
 Caulis geniculatus, pedalis, ramosus, brachiatus, superne erectus, inferne semidecum-
 bens. Folia hirsuta, ovata, superne acutiora. Flores in petiolis brevibus, quare
 juniores foliis videntur insidere, qui in planta adolescente sparfi & solitarii fiunt.
 Calyx subhirsutus, alis albis. Petala alba, cordata, calyce vix longiora. Fructus
 in cornu cartilagineum incurvum, decemdentatum abit. Tubæ quinque. Nonne
- b) Hæc est Alfine Extramatiana RICHEL.*

Nonne hoc *Cerastium dubium*, *dichotomum*, *diffusum*, simile *semidecandro* WILKE flor. Gypb. p. 69?

394. MYOSOTIS caule simplici, foliis ovatis, hirsutis, tubis ternis.

Myosotis hirsuta minor TOURNEFORT. *plant. autour de Paris* p. 120.

Myosotis arvensis, *hirsuta*, *minor* VAILLANT. t. 30. f. 2.

Cerastium hirsutum minus, *parvo flore* DILLEN. *Syn. III.* p. 348. t. 15. f. 1.

Cerastium floribus pentandris, *petalis emarginatis* LINN. I. p. 627.

Ad vias verna planta. Bernæ reperi *um das Siechenbauß*.

Similis priori foliis, habitu; tantum trientalis, vix ramosa, foliorum paribus paucis. Flores minores, calycis sui magnitudine, petalis incisis, calyce valde hirsuto. Stamina tantum quinque *i*). Tubæ tres. Addit LINNÆUS *k*), filamenta sterilia quinque ea stamina repræsentare, quæ deficient.

395. MYOSOTIS hirsuta & viscosa.

Myosotis hirsuta altera viscosa VAILLANT. t. 30. f. 3. potius quam *i*.

Cerastium erectum, *villosa viscosum* LINN. I. p. 627.

Ad macilenta viarum non rara, à *la grande Eau*.

Habitus iterum priorum; caulis erectus, pedalis. Petala incisa, calycis longitudine. Stamina decem. Tubæ quinque, ut VAILLANTII descriptio cum n. 894. confusa sit. Folia subrotunda, subflava. Petioli florales, longiores, calyce magis hirsuto, quam 894. Flos minor, aliquando etiam citra calycem restrictus *l*). Stamina tubinde quinque.

TUNICA DILLEN. *Hort. Elth.* p. 298.

CARYOPHYLLUS TOURNEFORT. t. 174.

DIANTHUS LINN. n. 565.

Calyx tubulosus *a*), quinque-dentatus, cui ad basin adfident duo paria *b*) foliorum mucronatorum. Petala quinque, longo ungue *c*). Bractea non cordata, plerumque ferrata *d*). Fructus cylindricus *e*), quadridentatus *f*), tubis duabus *g*). Fructus plerumque intra calycem petiolatus.

396. TUNICA ramis unifloris & bifloris, petalis levibus, stipulis calycinis brevissimis.

Caryophyllus sylvestris, *biflorus* C. B. *prodr.* p. 104.

Caryophylli flores sylvestres CAMERAR. *Epit.* p. 351.

Caryophyllus sylvestris, *flore rubro*, *inodoro*, *calyce oblongo*, *cum brevibus unguibus* SEQUIER *b*) p. 435. t. 7. f. 3.

Dianthus floribus solitariis, *squamis calycinis subovatis*, *brevissimis*, *corollis crenatis* LINN. I. p. 587

Caryophyllus alpinus *αγρωσωφύλλος* RICHER.

Conf. de hortenti P. d'ARDENNES t. 1. BLAKWELL. t. 85.

Latiores folio in rupibus circa lacus nostros nascitur, & in rupibus etiam circa *Aubonne*, *Moncharans*, *Roche*, in *Valesia*, agro *Vaudensi*. Foliis perangustis in alpinis, *Scheibenfluh*, *Reverense*, *Fouly*.

Radix magna, lignosa, multicæps. Caulis pedalis, cubitalis, semidecumbens & nutans, geniculatus, ramosus. Folia glauca, glabra, linearia, lineæ latitudine. Quemque ramum unus flos terminat, aut duo, & tres. Squamæ calycinæ breves, latæ, aristatæ: vidi defuisse. Petala longo ungue; bractea sectorem circuli referente, argute ferrata, faucibus non lanuginosis, ungue viridi; bractea rosea, odore grato, sed nondum hortentis *Caryophylli b*).

Iste *Caryophyllus hortensium* pater est. Sæpe polycotyledones esse, qui pleno flore HEISTERUS.

β. Caryophyllus sylvestris, *humilis*, *flore unico* C. B. certa varietas est, quæ etiam nobis passim occurrit; vulgarissima inter *Valeire* & *Moncharans*, locis gramineis.

Huic folia ad caulem pauca, ad radicem multa, prædura; caules non ramosi, semipedales: sed non satis differre videtur.

F f f f f 2

A Tunica

i) FABRIC. *botinac.* p. 59.

k) Quinque ad decem, & tubæ tres & quinque GERARD p. 406.

l) GERARD. p. 407.

a) TOURNEF. D.D.K.

b) ad K.

c) ad C.

d) A.C.

e) G.

f) G.I. Quinque dentibus.

g) D.D.

h) *Flore rubro*, *inodoro* SEQUIER. t. 7.

- A Tunica *Arenaria* LINN. differt, cujus petala multifida sint, & profunde lacera, etiam pilis adspersa).
- ? CARYOPHYLLUS alter minimus, flore simplici, micis aureis adsperso LOBEL *ic.* p. 444. a CHERLERO in notis extra portam *S. Johannis* Basileæ repertus, quid? num *supinus latifolius*, num *barbatus*? sed ab utroque distinguit.
897. TUNICA foliis glaucis, patentibus, floribus ferratis, in fauce lanuginosis.
Caryophyllus sylvestris V. CLUS. *pannon.* p. 320. 321.
Caryophyllus sylvestris, flore magno. inodoro, hirsuto C. B.
Dianthus floribus solitariis, squamis calycinis subovatis, corollis brevissimis, multifidis, fauce pubescentibus LINN. I. p. 589.
Caryophyllus barbatus, angustifolius SEGUIER. t. 8. nomine noster?
 Magna copia circa *Burgdorf* in rupibus *Gisenu*; etiam sub ipsa civitate, in coteis scopulis. Ad pedem montis *Falkenstein* GAGNEBIN. Circa *Neufchatel* & *Valangin*. Circa *Augst* k) & in amphitheatro ibid.
 Folia glauca, peracuta, ad sesquilineam lata, decussata, etiam reflexa. Caules semi-projecti, ad terram procumbentes, in radicem continuati, pedales, in singulo ramo uniflori, biflori, triflori. Par squamarum accessorium utrumque aristam emittit, longitudine lineæ. Petala suave purpurea, odorata, valde ferrata, qua explicantur ex ungue tota lanugine rubella barbata.
898. TUNICA petalis minutissime laciniatis.
Caryophyllus sylvestris VI. CEUS. *pannon.* p. 323.
Caryophyllus sylvestris, flore laciniato, albo, inodoro SCHEUCHZER. *It.* VI. p. 453.
Dianthus floribus paniculatis, squamis calycinis brevibus, acuminatis, corollis multifido oapillaribus, caule erecto LINN. I. JACQUIN. *obs.* t. 25.
 Multæ varietates apud Anthologos reperiuntur, ut *Superba alba* PASSEI *est.* t. 17. &c.
Superba LOBEL. *ic.* p. 449. 450. 451.
 In nemorum oris circa *Bernam* (versus *Muri*) *Mathod*, *Yverdun*, *Gampelen*, *Roche* &c. Inter *Neufchatel* & *Vallangin* &c. Basileæ. In montosis Juræ ubique.
 Caulis ad terram procumbit, inde erigitur, cubitalis, nodosus. Folia connata, graminea, lineata, in medio lateſcentia. Flores in summo caule aliquot, in suis petiolis umbellam efficiunt. Sub flore stipulæ aristatæ. Utrumque squamarum par mucronatum. Ad unguis expansionem pili obscuri coloris, aut purpurei; petalum ipsum subviolaceum, aut album, cum pilis & ungue viridi. Petalum denique dividitur & subdividitur, ut capillaceum fiat. Odor dulcis & gratus, non vero tunicæ hortensis.
 Album in *Maloja* monte legit SCHEUCHZERUS.
899. TUNICA fasciculis trifloris, ramos terminantibus, stipulis aristatis, maximis.
Caryophyllus montanus I. TABERNÆMONT. p. 287.
Caryophyllus arvensis, calyculo florum numeroſo LOESEL. p. 39. *ic.* 7.
Dianthus floribus subaggregatis, squamis calycinis ovatis, aristatis, tubum subæquantibus, foliis linearibus, trinerviis LINN. I. p. 586.
 In Ericetis, Juniperetis, & ad vias, circa *Mathod*, passim in agro Aquilejensi; circa Basileam, Genevam.
 Caulis cubitalis, nodosus, erectus, non ramosus, nisi quod flores producat. Folia glauca, graminea, lineam lata, connata. In summo caule aliquot flores arcte congesti. Sub flore stipulæ magnæ, aristatæ. Squamæ accessorie & ipsæ longe aristatæ. Petala glabra, ferrata, purpurea, auriculis acutis in fine unguis donata.
900. TUNICA floribus umbellatis, squamis calycinis hirsutis, mucronatis, tubum æquantibus.
Armeria sylvestris altera LOBEL. p. 448.
 φλοξ αμμογνεια RENEULME p. 45.
Caryophyllus barbatus SEGUIER. t. 7.
Dianthus floribus aggregatis, fasciculatis, squamis calycinis lanceolatis, villosis, tubum æquantibus LINN. I. p. 586. *It.* Gotland. p. 301.
 Icon OEDERI t. 230.
 In nemoribus & ad vias. Inter *Belmont* & *Nidau*; circa *Bex*; Bernæ ad sylvulam *Muriensem*. Circa *St. Aubin*. In monte *Crenzach*: & in sylvis viisque siccis circa Basileam. Caules
- i) ad BURKHARD. p. 62. k) I. p. 589. *It.* Gott. l) *Basler merkwürd.* XX.

Caulis erecti, pedales. Folia mollia, viridia, multo quam prioribus latiora, ad duas lineas. Flores in summis ramis veras umbellas faciunt, inter folia sessiles. quæ floribus paulo longiora sunt. Calyx hirsutus. Squamæ accessoriæ mucronatæ, tubo calycis æquales. Petala quam prioribus minora, angusta, bractea elliptica, circumferrata, suave purpurea, maculis albis confersa, absque auriculis. Tubæ fructus longitudine.

901. TUNICA capitulo compacto, ovali, calyce universali quadrifolio.

Armeria prolifera LOBEL. ic. p. 449.

Caryophyllus sylvestris, minimus TABERNÆM. p. 290.

Caryophyllus sylvestris, prolifer Hort. Aichiett. est. ord. 14. t. 23. f. 2. SEQUIER. t. 7. f. 1.

Dianthus floribus aggregatis, capitatis, squamis calycinis ovatis, obtusis, muticis, tubum superantibus LINN. I. p. 587.

Icon ORDERI T. CCXXI.

β. Flore albo I. R. H.

Locis ficcis, & nui gramine vestitis. In glareis ad Grande Eau; à Grandson & in Valefiæ viis ubique. Circa Moncharan, Gorgier, Champagne. Basileæ passim.

Caulis ad terram decumbens, inde erectus, pedalis & ultra, ramosus. Folia angustissima, viridia. Summum ramum terminat capitulum. Ejus involucri sunt quatuor. Stipulæ capituli longitudine, duæ, ficcæ, ovatæ. Flores intra capitulum sessiles, & proprio calyce & squamis accessoriis, tubo æqualibus, cavis, lanceolatis. Flos parvus, petalis roseis, leviter bifidis, non ferratis. Alius alium sequitur, & serius erumpit.

γ. Flore unico THAL. I. R. H. DILLEN. Catal. Gieß. p. 148. RUFF. RAYGER m).

Dianthus floribus solitariis, squamis calycinis ovatis, florem superantibus LINN. I. p. 587.

Nulla modo separari potest. Habet calycem universalem quadrifolium, & duo paria squamarum accessoriarum. Inter mea specimina sunt, in quibus eadem radix & aliquos flores aggregatos generat, & nonnullis in ramis simplices.

In Helvetia *Caryophyllus minor repens nostras* RAI nondum lectus est, neque *Arenarius* LINNÆI.

Sed neque novi, num vera civis sit *Caryophyllus sylvestris Carinthiacus ruber* C. B. a SCHEUCHZERO in pratis alpinis ficcis vallis *Domestica* indicatus *Itin. II.* p. 132. qui *Caryophyllus sylvestris quartus* CLUS. *Pannon.* p. 323.

An fuerit *Dianthus alpinus* JACQUINI, cujus folia radicalia congesta, obtusa, elliptica; caulina basi lata amplexicauli: & in summitate obtusæ squamæ. Calycis stipulæ ad basin veri calycis tubulo æquales: fauces floris subhirsutæ.

Sed SCHEUCHZERI planta mihi ex descriptione videtur varietas alpina & uniflora Tunicæ, quæ hortenses genuit nobisque dicta est: & nunc ex H. S. convincor, non aliam esse.

902. TUNICA calycibus pelviformibus.

Betonica coronaria seu Tunica minima I. B. III. p. 337.

Gypsophila foliis linearibus, calycibus angulatis, squamis duabus, corollis crenatis LINN. I. p. 584.

Frequens secundum lacum Lemannum, Lauannæ au Montbenon. In Gubernio Aquilejensi & Valefiæ, à S. Triphon, aux Glariers de la Grande Eau, à l'Isle de Montdeni. In arenosis vallis Leponticæ: inter Chiavenna & Ripa: circa Mendris.

Elegantis plantulæ radix lignosa, ramosa, multiceps. Cauliculi cespitosi, procumbentes, dodrantales, ramosi, ad singula foliorum paria fere infracti, ut directionem mutant. Folia in junioribus conferta, perangusta, linearia. Flores in summis subnudis & ramosis ramis, longe petiolati. Duo paria squamarum laterum, longe aristatarum, ad basin calycis. Calyx ipse brevior, campaniformis, pentagonius, alis albis. Petala emarginata, alba, lineis picta roseis. Tubæ breves. Fructus ovalis.

SAPONARIA LINNÆI n. 564.

& GYPSOPHILA LINN. n. 563.

LYCHNIDIS TOURNEFORTII spec.

Artificialia genera sunt, in quæ Lychnides partimur. Cum tamen facillima nota distinguantur, eaque constanti, non videtur hanc opportunitatem negligendam esse. Saponariæ

117) Sæpissime proliferum unico flore esse RAYGER. *Flor. Gedan.* p. 117.

G g g g g

ponariæ adeo duæ tubæ sunt. Stamina decem. Calyx quinquefidus, absque accessoriis squamis. Cæterum LINNÆUS plantas calyce campanulato Gypsophilas vocat, calyce cylindrico Saponarias.

203. SAPONARIA foliis filiformibus, caule diffuso, brachiato.

Betonica Tonica minima similis plantula I. B. III. p. 338.

Lychnis parva, palustris, foliis acutis, lanceolatis, flosculis purpureis MENZEL. pugill. var. t. 7.

Spergula folio Knawel, flore purpurascens, minor, DILLEN. Eph. Nat. Cur. Cent. V. VI. obs. 38.

p. 273. T. IV.

& major ibid.

Gypsophila foliis linearibus, planis, calycibus aphyllis, caule dichotomo, petalis crenatis LINN. I. p. 583.

Inter stipulas, autumnalis planta.

Caulis projectus, valde brachiatus & ramosus, trientalis. Folia perangusta, filiformia.

Flores in longis petiolis unifloris. Calyx brevis, campanulatus, segmentis albo margine cinctis. Petala pallida, lineata, rosea, ambitu ferrato, absque auriculis, non incisa, ungue longo.

Ad hæmorrhoides laudabat PREVOT a), etiam in amuleto b) officinis tamen ignotam.

*904. SAPONARIA foliis gramineis congestis, floribus umbellatis, petalis ovatis.

Lychnis floribus umbellatis, ochroleucis, petalis ovatis, filamentis nigris ALLIONE Spec. p. 29. t. 5. f. 2.

II. An *Globularia lutea montana* COLUMN. Ephras. I. p. 152. & 159. Multa consentiunt, non tamen folia radicalia ovata, neque umbellæ.

Lychnis lutea montana Globularia folio & facie BARRELIER. ic. 493.

Lychnis rubra Globularia capitulo BOCCONE mus. di piant. p. 75. t. 62.

Saponaria caulibus teretibus, corollis coronatis, floribus subumbellatis, foliis linearibus canaliculatis LINN. p. 585.

In M. Ternanche.

Radix lignea, diffusa, ramosissima, multiceps. Folia graminea, radicalia, dura, plicata, linearia, glabra, ad caulem pauca, subhirsuta. Caulis terminatus umbella florum petiolatorum. Petioli & calyces hirsuti, hi subturgidi, ovales: petioli petalorum longi, fusci, caryophyllei, petala ochroleuca, dilatata, non lata, nec emarginata. Tubæ 2. cirrhosæ. Ovarium subovatum, terminatum circulo. Staminum filamenta utique nigra, calyx superne cum suis denticulis purpureus. Stipulæ lanceolatæ, calyci æquales, & sub umbella duæ maximæ, ovato lanceolatæ.

905. SAPONARIA radice lignosa, maxima, foliis glaucis, pulposis, floribus emarginatis.

Saxifraga λευκανθόρατος RICHER.

Caryophyllus alpinus Linaria folio, floribus variegatis BOCCONE p. 23. t. 5. flore male quadrifido.

Lychnis alpina, glabra, Caryophylli holostei flore MORISON. pr. alud. p. 382. SCHEUCHZER. It. I. p. 43.

Alfina caryophylloides angustifolia, multiflora, glabra, purpurascens, radice Astragaliti, FLUKNET. p. 22. t. 75. f. 2.

Lychnis alpina, linifolia, multiflora, per ampla radice I. R. H. SCHEUCHZER. It. II. p. 137.

Gypsophila foliis lanceolatis, petalis emarginatis, staminibus pistillo brevioribus LINN. amæn. III. p. 23. Spec. I. p. 581.

In alpihus nihil vulgatius. Etiam in planitiem a torrentibus eluta descendit. Prope Bernam *um Belp und in der Hunzikerau*.

Radix utique maxima & lignosa, multiceps, etiam ad aliquot pedes longa. Caules multi, ramosi, superne pene nudi, brachiati, & subdivisi, umbellam laxam faciunt. Folia glauca, pulposa, sessilia, linearia, sæpe curva, lanceolata: sub floribus stipulæ breves, acutæ, ovato lanceolatæ. Calyx campanulatus, virens, femiquinquefidus, segmentorum margine albo. Petala pallide rosea, leviter emarginata. Tubæ longæ.

Prostratam LINNÆI, in meis non reperio.

906. SAPONARIA foliis glaucis, pulposis, linearibus, caule umbellato, erecto, petalis ovatis ad RUPP. p. 117. t. 2.

Symphytium petraeum THAL. p. 115.

Caryophyllus saxatilis, foliis gramineis, umbellatis corymbis C. B. SCHEUCHZER. It. II. p. 132.

Polygonum majus, erectum, angustifolium, floribus candidis MENZEL. pugill. var. t. 2.

Saponaria calycibus pentaphyllis, corymbis fastigiatis, foliis linearibus, caule ascendente LINN. It. Gottl. p. 282.

Gypsophila

a) WELSCH. mitomim. p. 66.

b) BOCCONE observ. p. 96.

Gypsophila foliis lanceolato linearibus, obsolete triquetris, levibus, obtusis, sectoidis LINN. I. p. 582. conf. FABRIC. hort. Edit. II. p. 189.

In Helvetia nondum reperi, cum tamen in rupibus gypseis montis *Altenstolberg* abunde legerim. Gypseum vero stratam inter fluvios *Grande Eau* & *Avanson* late terram tegit. SCHEUCHZERUS plantam BAUHINI in *Maloja* & *Septimo* monte ait se legisse. In herbis siccis non exstat.

Radix lignosa, longissima, multiceps. Caules erecti, pedales, cubitales, nodosi, ramosi, umbellati, in summa parte viscidi. Folia glauca, pulposa, linearia; suprema ovato lanceolata, ad terram plurima, ad caulem pauca, eorum loco in nervis florigeris folia minima, ovato lanceolata. Flores in petiolis brevibus congesti. Calyx campaniformis, ex livido varius. Petala ovata, roseola. Stamina flore longiora. Fructus valvæ quatuor; semina nigra, lenticulata. In hortum translata glaucedinem deponit.

Ejus radice tamquam sapone aquam spumescere, & ad lavandum in Hispania adhiberi LINNÆUS c).

907. SAPONARIA calycibus pyramidatis, quinquangularibus, foliis ovatis, acuminatis, sessilibus LINN. I. p. 585.

Thanaosium CORDI p. 104.

Myagrum vaccaria quorundam TABERNÆM. p. 866.

In fegetibus passim, Basileæ, in Valesia, circa *Moncharan*, à *Bosseja* prope *Urban*, à *Cressy*, en *Chamblande*, *Delfberg*.

Radix exigua, caulis firmus, erectus, brachiatus. Folia glauca, ex ovatis lanceolata, latis basibus sibi opposita, ut persoliata videantur. Umbella in summo caule rara, florum longe petiolatorum, ex alis divisi caulis, pediculatorum, in petiolis unifloris. Calyx valde amplus, conicus, quinque eminentibus viridibus alis insignis. Flos exiguus, petalis ferratis, roseis. Fructus obtuse tetragonius.

908. SAPONARIA foliis ovato lanceolatis, trinerviis, floribus tubulosis, umbellatis.

Saponaria DODON. Coron. p. 78.

Saponaria vulgaris I. B. III. p. 346. BLAKWELL. t. 113.

Saponaria calycibus cylindricis, foliis ovato lanceolatis LINN. I. p. 584.

II. Staminiibus violaceis nigris & amplis à *Pertuis* GAGNEBIN.

III. Flore pleno passim legi.

IV. Flore abortivo.

Saponaria concava Anglica C. B. MORISON. II. p. 548. t. 22.

Ad vias & in ficcis ruderalis abunde.

Caulis cubitalis, erectus, floribus umbellatis. Folia ex ellipticis & ovatis lanceolata, levia, firma, trinervia. Petioli breves, uniflori. Calyx cylindricus, ovario longior, sub quo tumet & cæcum saccum facit. Petala pallide rubella, bifida, ungue longo, duabus acutis auriculis, in divisione floris positæ. Fructus cylindricus, aut fusiformis. Semina rugosa d).

Amara planta, acidior fere carens, salivam movet. Trita in aqua spumam agit, fere ut sapo, unde nomen e). Quare creditur detergere. Ad icterum, chronicos morbos & viscerum obstructions BOERHAAVIUS laudabat; ad fluxum album SEPTALIUS f). Sed etiam g) decocta cum radice aqua luei veneræ ab eodem Cl. viro opponitur, & valuisse in tanto malo Gen. VALVASOR h) testem se offert; ut etiam STAHLIUS Salsæ parillæ potius præferret i). Extractum utrumque dulce k), aquosum multo uberius; spirituosum dulcius & penetrabilius videtur l). Utrumque etiam manducatum salivam movet spumamque m). Infusa adeo, decocta & tincturæ vim plantæ habent n).

Varietas Anglica folia habet ovata, sub floribus amplexicaulia; calycem spathiformem, ora lacera: ex calyce modo florem monopetalon, duplo longiorem, prodeuntem, brevissime multidentatum, modo aliquot folia viridia. Ita ex herbario habeo C. B. Nunc ajunt interiisse o), misit tamen Cl. HUDSONUS.

G g g g 2

909. SA-

o) Fior. Suec. II.

a) Stylos sæpe tres, & petala quinque plura sæpe habere ROSEN. obs. n. 17.

c) Fränk. anmerk. I. p. 122.

f) Anim. L. VII. p. 211.

g) ibid. Etiam ZAPATA & WALKEUS.

b) Ebre des Herzogth. Crain. I. p. 379.

i) NEUMAN. T. II. P. IV. p. 173.

k) ibid. p. 176.

l) ibid.

m) ibid.

n) p. 177.

o) MORTON. natur. hist. of Northamptonshire p. 365.

909. SAPONARIA caule decumbente, nodoso, foliis ovato lanceolatis, calycibus tubulosis, hirsutis.

Ocymoides repens, polygonifolia LOBEL. ic. p. 341.

Lychnis, vel Ocymoides repens, montanum L. R. H. SCHEUCHZER. It. VII. p. 514.

Saponaria calycibus cylindricis, villosis, caulibus dichotomis, procumbentibus LINN. I. p. 585.

Nihil frequentius ad vias Gubernii Aquilejensis. Etiam ad rupes pagi *Gümmenen*, haud longe Berna; in vineto *Vuilly* supra vineas, circa *Moncharan*, in descensu versus *Cheire*, in alpinis etiam & montanis.

Radix ramosissima, caulescit, ad terram aspera, tuberculosa. Caulis humi fusus, nodosus, infractus, ramosus. Folia ad terram petiolata, perfecte ovata, ad caulem ex ellipticis lanceolata, hirsuta, subviscida. Flores in parte superiori plantæ, ex alis foliorum, in petiolis brevibus umbellas faciunt. Calyx longe tubulosus, hirsutus, ventricosus, ovario longior. Petala integra, ovata, purpurea, ungue longo. Ovarium fusiforme.

Pulcherrimos & latissimos in rupibus cespites efficit.

VISCAGO DILLEN.

CUCUBALUS LINN. n. 566.

& SILENE LINN. n. 567.

Nobis tres tubæ pro caractere sufficiunt; LINNÆUS plantis, quarum petala sunt absque auriculis, nomen facit Cucubali; auriculatis Silenes. Sed cur Saponarias a reliquis speciebus ob eandem notam non separat? cur non Gentianas? & Lychnides n. 922. & 923. Potestne Veficaria Lychnis a Been toto genere separari?

*910. VISCAGO foliis ovato lanceolatis, tomentosis, caulibus unifloris *Emend. III. n. 194*
V. n. 29.

Lychnis pumila, saxatilis, alpina, flore carneo, folio crasso, molli, tomentoso ALLIONE. LINN. *amen. I. p. 158.*

Silene caulibus subunifloris, decumbentibus, foliis lanceolatis, tomentosis, longitudine calycis LINN. *Spec. I. p. 603.*

In fummis alpiibus infrequens. In descensu montis *Sylvii*, in monte *S. Bernhard*.

Radix permagna, lignosa, ramosa. Folia radicalia petiolata, subhirsuta, pulposa; caulina linearia, acuta. Caulis humilis, trientalis, tamen erectus, plerumque uniflorus, raro biflorus. Flores in summo caule grandes, fescunciales, ex ramo erecti. Calyx tubulosus, fructu pene dimidio longior, infra germen angustior, ipse tener, venosus, lineis decem divisus, ex albo & purpureo varius, dentibus quinque, brevibus, acutis. Petala calyce longiora, petiolo prælongo, sanguinei coloris, ante divisionem lata, breviter bifida, cum ornamentis ferratis, bifidis, in petali principio positis. Fructus ex ovato conicus. Tubæ tres, longæ & incurvæ.

*911. VISCAGO foliis ovato lanceolatis, hirsutis, caule brachiato, calycibus venosis.

Ocymoides noctiflorum CAMERAR. *hort. t. 34.*

Silene calycibus decemangularibus, dentibus tubum æquantibus, caule dichotomo LINN. I. p. 599.

Basileæ vom S. Johansferthore.

Radix exigua. Caulis pedalis, cubitalis, rectus, parum brachiatus, asper. Folia ex ovato lanceolata, hirsuta, sessilia, superne elliptica. Flores in petiolis ellipticis, per summas alas sparsi. Calyx basi tumidus, superne conice angustior, decem lineis virentibus pictus, dentibus quinque brevibus, fructu longior. Petala quinque rubella, extus sublutea, cordata, ungue longo pallente, auriculis in ungue binis, ferratis. Stamina decem, quinque ex unguibus petalorum, quinque ex intervallis. Fructus ovalis, quinquevalvis. Tubæ tres, longæ. Receptaculum in medio ovatum.

Hanc plantam pro *Lychnide calyculis striatis* BAUHINUM habuisse suspicatur Cl. LA CHENAL, qui istam nunquam repererit.

*912. VISCAGO baccifera, petalis ferratis.

Alfne repens DODON. *hist. p. 403.*

Cucubalus MILLER. *t. 112.*

Cucubalus calycibus campanulatus, petalis distantibus, calycibus coloratis, ramis divaricatis; LINN. I. p. 591.

Circa

Circa Genevam Gen. DE SAUSSURE à *Frontenex* ad sepes, & ad vias. (Jenæ abunde)

Caulis valde divaricatus & brachiatus, ramis ad angulos rectos, etiam obtusos exeuntibus.

Folia ovato lanceolata. Flores in petiolis unifloris, sæpe quasi refractis. Calyx inflatus, campaniformis a), fere ut in *Been*. Petala ferrata & lacera b), distantia c), ut in *Been*, in origine auriculata d), ut non ejus loci sit, quo LINNÆUS refert.

Fructus unilocularis e), mollis, polyspermos f).

Ob similitudinem cum *Been* non potest loco moveri.

913. VISCAGO caule brachiato, nodoso, calycibus inflatis, venosis.

Herba articularis TABERNÆMONT. p. 298. BLAKWELL. t. 268.

Been album officinarum I. B. III. p. 356.

Been album & rubrum AVICENNA cord. Tr. II.

Cucubalus calycibus subglobosis, glabris, reticulato venosis, capsulis trilocularibus, corollis subnulis LINN. I. p. 591.

I. Foliis angustioribus & acutioribus.

Been album seu polemonium DONON. hist. p. 172.

II. Foliis hirsutis MORISON. *prælucl.* p. 182.

III. Flore pleno M. HOFMAN.

Priores ubique reperiuntur; rubellam reperi circa *Candersteg*, balnea Leucensia, &c.

In planioribus caulis cubitalis, brachiatus, nodosus. Folia glauca, glabra, elliptico lanceolata. Flores alii in petiolis unifloris, ex caulium divisione, alii in summa planta, nudi, conferti, in suis pediculis erectis, hi per ætatem nutantes. Calyx inflatus, ventricosus, quinquedentatus, albus, venis pictus viridibus aut purpureis. Petala distantia, profundissime bifida, & ferrata, ut margo eminens g) unguis auriculas imitetur, & plantas auriculatas conjungat cum iis, quæ carent auriculis. Stamina duorum, ut plerumque, ordinum. Fructus ex rotundo acuminatus, pediculo insidens, qui calyce comprehenditur, trilocularis. Semen eleganter aculeis ordinatis asperum h).

Edule esse dicitur i). Vaccis datum facit, ut taurum appetant, quando venerem declinant k). Non placet armentis l). Flores in umbra ficcati, in pulverem triti, ad erysipelas imponuntur m).

β. *Lychnis alpina, repens, saxatilis, quæ Been album vulgo, folio latiusculo breviori* PONTEDE. comp. p. 128. ALLIONE *spec.* p. 33. t. 5.

In alpinis supra vallem S. Nicolai.

Humilis, reptans, dodrantalis; folia habet lanceolata, hirsuta, & ciliata: ramos unifloros, aut bifloros, & tunc ad maximum angulum divaricatos. Florem omnino similem *Been* n) albi, calyce purpureo, obscurius lineato aut venoso: ungue ad latera educto, & auriculas imitante.

Nondum aulim separare.

*914. VISCAGO foliis ellipticis, calycibus lineatis, viscidis, petalis ovatis.

Lychnis hirsuta annua, flore minore, carneo VAILLANT. t. 16. f. 12.

Viscago hirta, gallica, flore parvo. carneo, petalis integris D LLEN. hort. Elth. f. 399.

Silene floribus subpicatis, alternis, secundis, petalis indivisis, fructibus erectis LINN. I. p. 595.

Valde refert *Licinde annua di Portugallo* ZANON. p. 150. t. 111.

Mendrisii inter stipulas Cl. LA CHENAL o).

Habitus *Lychnidis variegatæ*: cauliculi erecti, pedales: folia subhirsuta, lanceolata. Flores in summa planta & ex alis, in brevibus petiolis. Calyx tubulosus, decem viridibus, hirsutis, viscosis lineis percursus. Petala integra, obtusa, pulchre rubentia, calyce non longiora, rara visu, & exigua. Fructus cartilagineus, sexvalvis.

915. VISCAGO foliis lanceolatis, hirsutis, floribus paniculatis, nutantibus.

Polemonium petraeum GESNERI I. B. III. p. 351.

Icon GESNERI lign. 155.

Lychnis

a) TOURNEFORT. t. 176. D.

b) A.B.C.

c) ibid. A.B.

d) A.B.C.

e) G.H.

f) H.I.

g) BLAKWELL. t. 5.

b) GREW. t. 73.

f) BRUKMAN.

k) L'ISLE husbandr. II. p. 107.

l) SCHREBER. Samt. III. p. 53. Bobus tamen GUNNERUS p. 9.

m) GUNNERUS ibid.

n) ALLIONE in ic.

o) *Essend.* III. n. 193.

H h h h h

Lychnis sylvestris I. albo flore CLUS. pannon. p. 328. hist. p. 290. 291.

Lychnis sylvestris TABERNÆMONT. p. 293.

Lychnis viscosa, foliis Otitidis LOESEL. p. 150. ic. 40.

Silene petalis bifidis, floribus lateralibus secundis, pedunculis uttantibus LINN. I.

Icon OEDERI t. 242.

β. Flore pleno SIEGESBEK. Bresl. Saml. ann. 1722. m. Jul.

Nihil frequentius ad vias, sepes, inque rupibus.

Caulis cubitales, non valde foliosi, superne viscosi, & in ramos florales sparfi. Folia radicalia multa, petiolata, elliptica, cis finem latiora, lanceolata, subhirsuta, superiora linearia. Flores in summo caule paniculati, nutantes. Calyx viscidus, longus, tubulosus, sub germine productus, hinc in medio tumidior, decem lineis pictus. Petala profunde bifida, in angustas ellipticas lacinias divisa, quæ, sole adfulgente, se contrahunt, & noctu evolvunt; obsolete cæterum purpurea, ungue longo, duabus auriculis ferratis, obovatis. Fructus trilocularis, cylindricus, in medio latior. Semina elegantibus rugis inscripta.

916. VISCAGO foliis glabris, ovato lanceolatis, floribus umbellatis.

Lychnis sylvestris II. CLUS. hist. p. 337.

Armerius flos tertius DODON. coron. p. 73. hist. p. 176.

Silene foliis fasciculatis, fastigiatis, foliis superioribus cordatis, glabris LINN. I. p. 601.

II. Flore pleno Flowergarden p. 40. n. 5.

In Helvetia potissimum circa Brieg, Branson, Fouly. Tamen etiam circa Roche in rupibus trans Peau Froide, sed rarius. In Helvetia transalpina, ut Chiavenna, in rupibus.

Caulis erecti, pedales, etiam bipedales & tripedales, ramosi, cum foliis leves, superne viscosi. Folia glauco polline adpersa, ovata, lanceolata, lata basi sibi obversa. Flores in summis ramis densas umbellas faciunt, stipulis suscepta perexiguis. Calyx longissimus, ovario media parte longior, tubulosus, lineatus, sub flore gracilis, circa florem ovalis, brevissime quinquentatus. Petala adeo calyce breviora, patula, emarginata, ferrata, suaverubentia, magnis & erectis duabus auriculis notata. Fructus longe petiolatus, cylindricus, trilocularis p).

917. VISCAGO foliis lanceolatis, caulibus brachiatis, calycibus infundibuliformibus, floribus laxè umbellatis, erectis.

Auricula muris alpina, glabra I. B. III. p. 360.

Alfina alpina, glabra C. B. prodr. p. 118.

Lychnis saxatilis, alpina, glabra, pumila I. R. H. SCHEUCHZER. It. II. p. 137.

Icon OEDERI t. 4.

Silene floribus erectis, petalis emarginatis, calycibus teretibus, foliis lanceolatis LINN. Wästgö. ref. p. 144. Spec. I. p. 602.

In alpibus minime rara, etiam in valles descendit, Haseliam, & Uraniensem, adusque pagum Steg. Haud longe Basilea in colliculo Cl. LA CHENAL, in monte Vogelberg.

Radix magna, lignosa, scabra. Caulis erecti, valde ramosi & brachiati. Folia glauca, glabra, ovato lanceolata. In summis ramis flores ex longis petiolis unifloris, in laxam umbellam dispositi. Calyx campaniformis, inverse conicus, lineatus. Petala lacteola, emarginata, cordata, auriculis ornata. Fructus conicus.

*918. VISCAGO foliis teneris, recurvis, petalis quadrifidis Emend. I. n. 85.

Alfina alpina, glabra, folio reflexo PLUKNET. p. 23. t. 75. f. 5.

Lychnis alpina, foliis angustis, reflexis, petalis quadrupartitis SEGUIER. Supplem. p. 186. t. 5. f. 1.

Silene petalis quadrilobis, caule dichotomo, floribus pedunculatis, foliis glabris, recurvis LINN. I. p. 602.

Lychnis X. CLUS. hist. p. 291. huc relata, ob iconem vix videtur ad nostram plantam pertinere.

In Abbatiscellanis alpibus GESNERUS legerat, ego abunde in valle alpina Chapuisse ad lapides humidus. Etiam in monte Tavayannaz, in Prapioz, in valle Gaster.

Tenerrima planta, & debilis, ut *Alfina tenuifolia muscosa*. Caulis debiles, erecti, simplices, aut divaricati, paulo supra trientem pedis alti. Folia tenera, graminea, perangusta, obtusa, facile curvantur, & apicem reflectunt. Flores in petiolis unifloris, de summis ramis. Calyx ovario longior, infundibuliformis, sursum latior, quinque dentibus lanceolatis. Petala lactea, quadrifida, duabus partibus lateralibus breviori

p) Ob eam notam vellet a Lychnidibus separare Cl. BURKART. Epist. p. 136. *Muscipulus* dici posse IDEM p. 136. 137.

vioribus: squamulæ duæ in origine petali. Fructus rotundus, tubis tribus, valvis sex.

Non est *Silene quadrifida* JACQUINI, planta multo robustior.

Lychnis saxifraga minor g) nondum in Helvetia reperta est, quæ tamen in vicino Pedemontio nascitur.

919. VISCAGO foliis gramineis, caule brevissimo, unifloro.

Caryophyllus pumilus, alpinus VII. CLUS. pannon. p. 324.

Lychnis alpina, pumila, folio gramineo, seu *Muscus alpinus*, *Lychnidis flore* C. B. SCHEUCHZER. It. II. p. 138. It. VI. p. 459.

Lychnis ozymoides muscosa, strictiore folio BARRELIER. ic. 379.

Latiore folio EJUDEM ic. 380.

Icon OEDERI t. 21.

Silene acaulis LINN. I. p. 603.

β. Flore albo SCHEUCHZER. It. II. & V. p. 425.

Etiam passim reperi in Gemmo, Job, Prapioz. Alpium rupes ubique late pulcherrimis cespitibus tegit.

Radiculæ magnæ, intricatæ. Cespites latissimi, nulla alia planta misti, fiunt rosulis confertis foliorum angustorum, acutorum, durorum. Caules unciales, paucifolii, uniflori. Calyx latus, ovatus, purpura tinctus. Petala subcordata, amœne purpurea, duobus in ortu denticulis acutis notata. Stamina decem, diversæ longitudinis. Ovarium uniloculare, cylindricum.

920. VISCAGO floribus verticillatis, spicatis, sexu distinctis, petalis linearibus.

α. Mas flore majori, calyce subrubro.

Sesamoides magnum, *Salmanticense* CLUS. p. 295.

Orites Lychnidis, *sylvestris* genus TABERNÆMONT. p. 820.

Lychnis viscosa, flore majusculo, quæ mas SCHEUCHZER. It. VII. p. 514.

Cucubalus floribus dioicis, petalis lineari indivisis LINN. I. p. 594.

β. Femina flore minori, calyce viridi

Muscipula seu *Armoraria altera* LOBEL. advers. p. 370. Ic. p. 453.

I. II. *Muscipula muscosa flore*, seu *Ozymoides bellidiforme* I. B. III. p. 350.

α. β. Planta hermaphrodita in *Tataria* provenit *Enum. plant. hort. Gott.* p. 151.

Minime rara in Gubernio Aquilejensi, à Fontenai, à S. Tryphon: in Valesia: in Helvetia transalpina, Chiavenna, ad lacum Luganensem, in ima valle Lepontia.

Folia radicalia numerosa, petiolata, ovata, lanceolata, firmula, ad caulem angusta & uauca. Caulis erectus, cubitalis, in summa parte fere nudus, brachiatus, & viscidus. Flores in paniculam spicatum, verticillatam, ex petiolis unifloris. Calyx tubulosus, lineatus. Petala gracilia, linearia, simplicia. Fructus trilocularis, sex dentibus aperitur. Angli modo Lichenem terrestrem, modo hanc plantam, pro ea habent, cujus infusum vinosum cum theriaca adversus canis rabidi morsum r) antidoti vires possideat. Alibi ex ista Lychnide, ex Pæonia & cancri chelis antidotus componi dicitur s).

Hæc sola e nostris vere LINNÆANUS fuerit *Cucubalus*.

LYCHNIS a) DILLEN.

LYCHNIS LINN. n. 584.

& AGROSTEMMA LINN. n. 583.

LYCHNIDIS spec. TOURNEFORT.

Tubas habet quinque.

921. LYCHNIS b) petalis quadrifidis, addit LINNÆUS fructu subrotundo I. p. 625.

Armerius sylvestris DODON. pent. p. 177.

Caryophyllus pratensis TABERNÆM. p. 291.

H h h h h 2

II. Flore

g) *Alfius alpina*, erecta, foliis acuminatis ZANON. p. 15. t. 10. f. 3.

r) SLOANE in epist. ad RAJUM, a DERHAMIO edita. *Phil. Trans.* n. 443. BIRCH, T. IV. p. 539. 545.

s) *Phil. Trans.* n. 187.

a) *Lychnis flammea* ad serpentes, sylvestris, stomacho inutilis PLIN. L. XXI. n. 98. *Lychnis sylvestris* urbane similis DIOSCORID. L. III. c. 98.

b) Cuculi flos acinos habet nigros PLIN. L. XXVII. n. 44.

II. Flore albo passim, etiam circa *Rennaz*.

III. Flore pleno, in hortis MILLER. t. 169. f. 2.

In pratis udis perfrequens.

Caulis angulosus, erectus, parum ramosus, nisi ex vertice, ea sede viscidus. Folia ex elliptico lanceolata, nervo distincta, inferiora obtusa, superiora acutiora. Flores in petiolis ramosis brevem & laxam spicam faciunt. Calyx albus, decem alis eminentibus purpureis notatus. Petala bifida, angusta, duobus exterius crusculis accedentibus, ungue longo. Stamina quinque breviora, ex unguibus petalorum, quinque longiora, ex ovarii ambitu. Fructus pyriformis. Semina rugosa.

Ab armentis non amatur c).

*922. LYCHNIS foliis linearibus, lanceolatis, floribus umbellato capitatis *Emend. VI. n. 46. t. 17.*

Icon OEDERI t. 65.

Lychnis petalis bifidis, floribus corymbosis LINN. I. p. 626.

Summarum alpium. In monte *Albula* *Valesiæ*, a Cl. HUBERO primum lecta, deinde ad rupes glaciales *Chermontana*, in mont. *Griseis*, in *Stokberg*, in monte *Arola* *Valesiæ* superioris, in vallis *S. Nicolai* montibus; etiam in monte supra *Kienthal* a Cl. DICKIO.

Radix flava, conica, depacta. Folia ad radicem plurima, elliptica, in medio latiora, lanceolata, firma, viridia, glabra. Caulis semipedalis, simplex, nec ramosus. Flores conferti in umbellam convexam, subjecta, sub singulos, stipula magna, ovato lanceolata, ora purpurea. Calyx ventricosus, ad tertias quinquefidus, segmentis triangularibus purpureis, ora alba. Petala penitus patula, suavepurpurea, acute ad medium bifida, segmentis quadrangularibus, ad originem plicata, & tumoribus, non veris auriculis, notata. Stamina decem, duorum ordinum. Fructus petiolatus, ovatus, tubis quinque.

923. LYCHNIS floribus sexu distinctis LINN. I. p. 626.

a. Varietas rubra, frequens in aquosis, inque montanis sylvis.

Ocymoides purpureo flore CAMERAR. *Epit.* p. 739.

Lychnis sylvestris, floribus rubentibus DODON. *cor.* p. 47. *hist.* p. 171.

Ocymastrum rubrum TABERNÆM. p. 299.

II. Flore pleno SWEERT. & C. CAMERAR. p. 740.

β. Varietas albo flore ad vias siccas & in agris.

Ocymoides album multis I. B. III. p. 242.

Varietates duas habet PLOT. *Oxfordshir.* p. 149. 150.

γ. Aliam *hermaphroditam* LINN. I. p. 626. GUNNERUS p. 54.

Caules nodosi, erecti, bipedales, brachiati. Folia ovato lanceolata, mollia, hirsuta. Flores in summa planta, ex brevibus petiolis, ad ramos congesti; alii mares, calycibus turgidis, villosis, breviter quinqueidentatis, petalis teneris, pene cordiformibus, auriculis magnis, eadem figura, staminum ordinibus duobus; alii in aliis plantis femininis, similes, tubis quinque, fructu ovali.

924. LYCHNIS tomentosa, umbellis paucifloris, petalis cordatis.

Lychnis αλπικουσιανωδης RICHER.

Lychnis umbellifera, montana, Helvetica ZANON. t. 110. ROBERT. *ic. Reg.* 135.

Lychnis coronaria, alpina, flore purpureo BARRELIER. *ic.* 1005. BOCCONE *mus. di piant.* p. 49. t. 42. valde multiflora.

Agrostemma tomentosa, petalis emarginatis LINN. I. p. 625.

ZANONUS habuit ex *Locarnensium* agro a FELICE ORELLO missam. C. GESNERUS in *Rhætia*, & in alpibus *Rhætici* I. BAUHIN. Etiam in monte *Generoso* *Insubiæ*. Sed in *Valesia* etiam, circa *Praborgne* & alibi provenit.

Caulis cubitalis, parum ramosus, sed ex radice utique cespitosus, tomentosus, erectus. Folia tomento albo utrinque obducta, crassula & firma, elliptica, lanceolata, longiora. Flores in summi caulis brevibus ramis umbellam faciunt, non copiosam. Sub umbella stipulæ ovato lanceolatæ, aristatæ. Calyx durus, tomentosus, quinque angulis valde eminentibus, tubo floris æqualis, tubulosus, decem lineis percursus, hirsutus. Petala purpurea, ex ungue suo dilatata, cordiformia, auriculis triangularibus, conniventibus. Stamina quinque unguibus petalorum coherentia, quinque libera. Fructus brevis, crassus, conicus, per maturitatem unilocularis.

*925. LY-

e) SCHREBER. III.

*925. LYCHNIS tomentosa, calycibus costatis, floribus longissime petiolatis.

*Lychnis CAMERAR. Epit. p. 569.**Lychnis coronaria d) DODON. p. 170.**Agrostemma tomentosa, foliis ovato lanceolatis, petalis integris, crenatis LINN. I. p. 625.*

In planiori Valesia abunde, circa Fouly, &c.

Prioris 924. retinet totum habitum, tamen durior est & pulposior, & tomenti plus habet. Deinde calyces multo duriores, callosi, toti albo villo obnupti, alis duris & crassis elevati, non, ut in priori, viridibus hirsutis lineis percurfi. Petala multo latiora e), obscure emarginata. Auriculæ bifidæ. Flores non congesti in umbellam, sed in longis ramis brachiati caulis dispersi. Quare vere differunt, & utraque species Helvetiæ indigena est.

926. LYCHNIS calycibus longissime caudatis.

*Nigellastrum DODON. coron. p. 49. hist. p. 173.**Lychnis arvensis TABERNEM. p. 293.*

II. Flore albo Hort. Aichstett. &c.

Agrostemma hirsuta, calycibus corollam æquantibus, petalis integris, nudis LINN. I. p. 624.

Ad vitium usque inter segetes frequens.

Caulis erectus, cubitalis, parum ramosus, molliter hirsutus. Folia pariter tomentosa, linearia, acuta. Flores in petiolis unifloris, longissimis. Calyx durus, lineis eminentibus notatus, longissimis quinque mucronibus etiam ultra florem producitur f). Petala suavepurpurea, emarginata, ex ungue dilatata, auriculis acutis, bifidis. Stamina, ut in prioribus, nata, nempe quinque ex petalorum unguibus, quinque ex intervallis. Fructus non petiolatus, ex pentagonio conicus, tubis quinque plumosis, quinque valvis. Semina eleganter exasperata, male pro Nigellæ feminibus venduntur g) vesca & innoxia. Radix a FUCHSIO ad hæmorrhagiam narium laudatur, deinde a SIMONE PAULI, qui suum experimentum adducit, etiam gestatæ h).

*927. LYCHNIS foliis lanceolatis, floribus verticillatis, spicatis.

*Lychnis sylvestris I. CLUS. pannon. p. 328. 329. III. hist. p. 289.**Lychnis sylvestris purpurea TABERNEM. p. 294.**Lychnis petalis integris LINN. I. p. 625.*

In Helvetia rarior. Circa Octodurum passim legi, ad vias sabulosas. A Tourtemagne i Gonthey, Formazz, ad Soazz vallis Misfaucinae Cl. Dick.

Radix dura, rugosa, flava. Caulis cubitalis, erectus, non ramosus, in spicam nudam terminatus, ut Otiti, summis in partibus viscidus. Folia glabra, elliptica, longe lanceolata. Flores in petiolis summi caulis ramosis verticillati, in spicam continuati. Calyx tubulosus, rubens, flore longior, purpureus, breviter quinqueidentatus. Petala emarginata, purpurea, magnis auriculis albis, & præterea appendicibus dilatati unguis conspicua. Fructus conicus, quinquelocularis, tubis quinque, feminibus reniformibus exasperatis.

Male pro Centauro minori i) venditur.

O X Y S a) TOURNEFORT.

O X A L I S LINN. n. 582.

Calyx brevis, campaniformis, acute quinquefidus b). Flos non pentapetaloides, petalis ad basin conglutinatis c), sed pentapetalos, unguibus primum distinctis, deinde conglutinatis, quinis, cordatis. Stamina decem, duorum ordinum. Fructus est prisma pentagonium d), ex quinque conjunctis loculis e) factum, quorum totidem sunt tubæ. Idem per maturitatem ad tactus diffilit, & semina projicit f), quæ in quoque loculo multa continet, ex ovatis acuminata.

928. OXYS

d) *Lychnis coronaria* flore albæ violæ, purpureo Diosc. L. III. c. 98.

e) TOURNEFORT. A. B.

f) IDEM t. 175. T.

g) LOBEL. *adv. p.* 12.h) Ol. WOERM. *Epist.* 116.i) RAVIN. *ensur. medicament. offic.* p. 32. 161.

a) Oxys habet folia terna PLIN. L. XXVII. n. 84.

Oxytryphyllon MESURE, SYLV. in MESS. DIOSCORIDIS

b) TOURNEFORT. C.

c) B.

d) E.F.

e) G. 1.2.3.4.5.

f) THOMAS CORNELIUS *de sensib.* p. 14. GREW. *anat. plant.* p. 199. t. 72.

I i i i i

928. OXYS scapo unifloro, foliis ternatis, radice squamoso articulata LINN. I. p. 620.
Trifolium acetosum DODON. *cereal.* p. 214.
Oxys, *Trifolium acetosum*, *floribus lacteis* TABERNEMONT. p. 525.
Lajula BLAKWELL. t. 308.

Nihil frequentius ad sepes, & in arborum umbra.

Radix squamosa *g*), denticulata. Folia radicalia plurima, longe petiolata, ternata, cordata, hirsuta, sensu aliquo prædita, ut attræctata, aut ab imbre percussa, contrahantur *b*). Flores in scapis unifloris, albi, eleganter venis rubris picti. Stipulæ in petiolo duæ, tres, ovales.

Tota planta acida est, grati saporis, & teneri. Tota comesta valet ad frangendam vim subnascentis putredinis: quare conserva, syrupus, jusculum, in febris malignis *i*) adhibetur, & in scorbuto *k*). Sale essentiali acido abundat *l*), in quo multa portio olei est *m*), & qui ex succo paratur. Vires sunt, quæ cremoris tartari *n*).

- *929. OXYS caule ramofo, diffuso, petiolis alaribus, paucifloris, umbellatis LINN. I. p. 629.
Oxys flore luteo DODON. *purg.* p. 414. *corniculata* LOBEL. II. p. 32.
Oxys lutea I. B. II. p. 388. RUMPF. *herb. Amboin.* L. VIII. c. 64.

Passim in valle *Tellina*, circa *Mendris* & *Chiavennam* in sepibus: etiam in pago *Frontenex*, prope *Genevam*.

Caulis pedalis, cubitalis, ramofus, foliosus, diffusus. Educit numerosissima folia, pariter terna, cordata, complicata, & in petiolis bifloris, aut ad summum quinquefloris, flores perminutos luteolos: eorum petala ovata.

GERANIUM TOURNEFORT. t. 142.

LINN. II. 832.

Calyx quinquefolius *a*), foliis cavis, acutis. Petala quinque *b*), aliquando inæqualia. Stamina plerumque decem, tamen & quinque: capsulæ monospermæ *c*), longissima cauda *d*), adunatæ in unum rostrum *e*), circa communem quinquefulcum *f*), axin. Tubæ quinque *g*). Maturæ capsulæ de basi solvuntur, versusque apicem rostri se revolvunt. In Africanis Geraniis calyx, stamina, petala alia sunt & alia, solus fructus constans est. In nostris stamina libera sunt, ut ab *Alfine*, & *Lychnidibus* non longe possit separari.

I. PETIOLIS UNIFLORIS.

930. GERANIUM *b*) pedunculis unifloris, foliis septilobis, petalis bifidis.

Geranium IIII. hematodes CLUS. *pannon.* p. 415. 421.

Geranium columbinum, *erectum*, *temius laciniatum*, *flore magno* LOESEL. p. 103. n. 18.

Geranium pedunculis unifloris, *foliis quinquepartitis*, *bifidis*, *orbiculatis* LINN. II. p. 958. *conf. Cent. II. n. 175.*

Varietates *flore ceruleo*, *striato*, *parvo* BARRELIER. *ic.* 67. Tres etiam habet MICHELI *hort. flor.* p. 40.

In rupestribus abunde, circa *Roche*, *Biel*, *Method*, *Genevam*, *Chiavennam* &c. & ad lacuum *supercilia*.

Radix crassa, lignosa. Caules recti, parum ramosi, sub ramis tumidi, cubitales. Folia conjugata, subhirsuta, circumscriptione rotunda, sed septiloba, lobis trifidis, lobulis subinde incisis: in hortis septilobata, lobis non incisis. Petioli florigeri longi, uniflori, duabus exiguis stipulis lanceolatis. Non raro tamen ramum biflorum vidi. Flos speciosa magnitudine. Calyx hispidus, foliis aristatis, aristis herbaceis. Petala patula, subrotunda, ex purpura violacea.

Planta tota adstringit, & vulneraria est.

II. PETIO-

g) GREW. t. 5. *Semen* t. 72.

b) CORNEL. I. c. p. 77.

i) FRANK *de Allecia*, qui exempla citat.

k) MORIN apud GEORGI III. p. 29.

l) CARTHUSEE. *mat. med.* p. 219.

m) NEUMAN. T. II. P. I. p. 17.

n) FLOYER. *pharmacobas.* p. 90.

a) TOURNEF. D.E.

b) A.C.

c) O.N.

d) ad P.

e) F. *f*) G.

g) I.K.L.M.N.

b) *Geranium* foliis anemones, divisuris longioribus, radice subrotunda, dulci. Alterum caulibus minutis, pilosis, sesquipedalibus, foliis malva. In summis alis sursum spectantia gruum capitula insunt, cum suis rostris, DIOSCORID. L. III. c. 114.

Geranium aliis *Myrrhis*, *Cicutæ* similis, foliis minutis, caule breviori rotundo. Græci faciunt folia *Malvæ* teneriora, pilosa, ex intervallo racemosa. in cacuminibus capitula semen habentia PLIN. L. XXXI. n. 88.

II. PETIOLIS BIFLORIS.

Tres frequentes species follicite distinguere oportet.

931. GERANIUM caule erecto, foliis rugosis, hirsutis, multilobis, lobis trifidis, lobulis semipinnatis, floribus umbellatis.

Geranium III. MATTHIOL. p. 857.

Geranium III. Batrachioides majus CLUS. p. c.

Geranium batrachioides caeruleum Hort. Aichstett. vern. ord. I. t. 8.

Geranium pedunculis bifloris, foliis subpeltatis, multipartitis, pinnato laciniatis, rugosis, acutis, petalis integris LINN. II. p. 954.

In Helvetia non vulgare. *Au Crêt de la Ferrière, aux Etoblins. Badæ, & circa S. Urban* Cl. GAGNEBIN. C. B. circa *Crensach. BEN. STÆHLINUS* in cœmeterio *D. Petri, & in pratis circa urbem patriam. I. B. in montibus circa Genevam. In Germania, & Jenæ* imprimis frequens reperi, in Helvetia nunquam.

Caulis erectus, cubitalis, brachiatus, nodosus. Folia conjugata, perampla, circumscriptione rotunda, profunde quinquefida, seu septifida, lobis ramosis, tenuius, quam in sequentibus, divisis, trilobatis, lobulis & ipsis acute semipinnatis, subhirsuta cæterum, nervis eminentibus subtus percurfa, & reticulata. Stipulæ in petioli origine magnæ, quaternæ, lanceolatæ. Flos cæruleus, venis rubentibus, petalis integris, etiam albus, aut striatus. Capsulæ lividæ. Calycis folia ovata, subhirsuta, aristata.

Vulneraria vi putatur eminere. Vim in Geraniis batrachioideis esse terebinthinatam i) FLOYER.

932. GERANIUM caule erecto, foliis rugosis, septilobis, lobis acute ferratis, petalis emarginatis.

Geranium II. Batrachioides alterum CLUS. panon. p. 417. 418.

Icon OEDERI t. 124.

Geranium pedunculis bifloris, foliis subpeltatis, quinquelobis, inciso serratis, caule erecto, petalis emarginatis LINN. II. p. 954.

β. Flore albo GAGNEBIN.

γ. Flore albo lineis purpureis vario IDEM *au Crêt de la Ferrière.*

Ad rivorum ripas & sepes passim, & in pratis. Bernæ juxta semitam inter balneum exterius & fabricas *im Sulgenbach. Rupe dans le Prépoury; aux Mosses.* In Argovia frequens, in vallibus Episcopatus Basileensis, circa *Bellelai, in valle Ursaria, Lepontina, circa Mendrisium &c.*

Multa habet prioris, folia equidem pariter rugosa, & subhirsuta, cæterum latiora, minus profunde secta, semiquinquelobata, lobis acute ferratis, semitrilobatis, neque adeo profunde sectis, latitudine loborum semunciali. Vidi tamen in Valesia pene æque profunde incisa. Stipulæ perexiguæ, binæ.

Si cum sequente compares, folia acutiora sunt, & cujusque lobi acutius, alternis dentibus, pene ad mediam a nervo distantiam, divisi; caulis minus diffusus; petioli confertiores & densior umbella. Calycis folia hirsuta, aristata. Petala patula, leniter emarginata, ex cæruleo purpurea, cum venis saturatoribus. Ungues staminum latissimi, pene coalescentes. Capsulæ subhirsutæ. Stipulæ quatuor minores. Flos immaturus pendet, maturus erigitur k).

Hoc Geranio Islandi violaceo colore l) tingunt.

933. GERANIUM caule diffuso, foliis rugosis, semiquinquelobis, lobulis trifidis, floribus sparsis, petalis integerrimis.

Geranium sanguinarium, majus Hort. Aichstett. vern. ord. I. t. 9. f. 2.

Geranium batrachioides palustre, flore sanguineo DILLEN. hort. Elsh. p. 160. t. 174.

Icon MERIANÆ L. XXVI.

Geranium pedunculis bifloris, longissimis, declinatis, foliis quinquelobis, incisis, petalis integris LINN. II. p. 954.

Passim in sepibus etiam, & locis humidis. Circa *Grand Clos prope Roche, & au mont d'Arvel. Inter Willisau & Lucernam; circa Altdorf, inter Wesen & Lachen, circa Tufis, &c.*

Habitus magis diffusus, etiam prostratus, geniculatus. Folia obtusiora, simpliciora, minus

l) i i i i 2

minus

i) *Pharmacop. p. 112.*

k) Etiam in aliis Geraniis WAHLBOM. *Sponsal. p. 38.*

l) *Allerneweste Zustand von Island I. p. 345.*

minus profunde secta, & lobis minus acutis, & eorum dentibus. Flores pauciores, petioli longiores, vagi & obliqui; setæ lanceolatæ quatuor, ut in priori, ad ramorum floriferorum divisiones positæ. Flores magis sparsi. Petala majora, plana, purpurea, non emarginata *m*). Calyx lineatus, glaber, sic capsulæ: stamina quinque exteriora latis unguibus.

934. GERANIUM foliis rugosis, hirsutis, semifertilibus, lobis dentatis, petalis ferratis, anuminatis.

Geranium I. CLUS. *pannon.* p. 415. 416.

Geranium fuscum Hort. Aichstett. *vern. ord.* I. t. 10. f. 2.

Geranium pedunculis bifloris, foliisque alternis, calycibus subaristatis, caule erecto, petalis undulatis LINN. II. p. 953.

Varietates plani & reflexi flori ab ætate pendent.

In Helvetia non rarum, Bernæ in *der Enge*, in pratis suburbanis, & ad vias *des Altenberges*. In prato ad sinistra adjecto villæ *Wabern* proxime lapicidinam. In pratis montanis *des Dessenberges*. Circa *la Ferrière*, à *Clermont*, à *Boudevilliers*, aux *Convers* in pomariis. A *la Brevine*, in monte *Tbuiri*, &c.

Pulchræ plantæ *n*) radix magna, tuberosa, rubra. Caulis erectus, cubitalis, etiam tripedalis, nodosus. Folia longe petiolata, juniora tota fericea, mollia, ambitu peramplo, nervosa, femiquinquelobata, lobis lateralibus bilobatis, lobulis inæqualiter dentatis, inferiora conjugata, suprema solitaria, ut petiolus florifer folio oppositus sit, cum duabus stipulis flaccidis, flavis, ovato lanceolatis. In petiolo duæ stipulæ similes, sed minores. Calyx mollis, ovatus, arista perbrevis, paucis, sed longis, pilis incanis hirsutus. Petioli floriferi, in maturescente planta conferti. Petala pene pentagona, acuminata, per oram undulata, ungue albo, radiis quinque acutis picto, quasi stellam faciente, cæterum saturate sanguineo. Circa originem staminum pili. Ruptis petalis succus sanguineus effluit. Quinque glandulæ *o*). . . .

- *935. GERANIUM foliis semifertilibus, rugosis, dentatis, petalis planissimis, circumferratis, indivisis *Emend.* III. n. 190. *V.* n. 27. †

Passim in ditone Aquilejensi, in monte *Luan*, in lapidoso, qua a *Veige* versus *Drapel* descenditur; circa molendinum *le Grand Champ*. Circa *Valorfine*, in valle *Kienthal*.

Satis vicinæ plantæ, tamen differunt. Caulis similis, & folia inferiora conjugata, superiora solitaria: angustiora, quam *Phæo* 934. profunde semifertilis, lobis trilobatis, ferratis. Stipulæ hirsutæ, virides, utriusque generis, caulinae magnæ, petiolares exiguæ. Petioli longe pilosi. Flos multo major, planus, petala quidem stella minima notata, acuminata, lata, perfecte plana, per oras elegantius plicata & ferrata, dilute cærulea (*gris de lin*), centro livido. Radix crassa, lignosa, rufa.

- *936. GERANIUM foliis septilobatis, rugosis, acute dentatis, petalis venosis, emarginatis *Emend.* VI. n. 43.

Geranium incanum, versicolor, seu striatum PARKINSON. *parad.* p. 229. *Hist. Oxon.* II. p. 516. *S. V. t.* 10. f. 24.

Geranium pedunculis bifloris, altero brevioris, foliis quinquelobis, lobis medio dilatatis, petalis bilobis, venoso reticulatis LINN. *Cent.* I. n. 60. p. 282. *Spec.* I. p. 953.

Pulchra planta provenit in monte *Montemort* *Valesiæ* superioris, qui pertinet ad vallem *S. Nicolai*. Radix perennis, lignosa. Folia rugosa, subhirsuta, sicca; radicalia profunde quinquelobata, lobis lateralibus denuo pene ad petiolum bilobatis, omnia latefcentia, acute & inæqualiter incisa, quinque & septem aristatis dentibus notata, vix duabus lineis latiora. Caulina folia conjugata, paulo latiora, minus, quam in iconibus. Caulis erectus, ramosus, pedalis. Petioli biflori possunt, ut & in prioribus fere Geraniis, pro unifloris imponere; dum enim alter flos maturescit, alter calyce clausus exiguus, in ala stipularum suarum cernuus præstolatur. Eæ stipulæ fuscæ, breves, lanceolatæ, quaternæ sunt. Est ubi simul uterque flos viget, est ubi alter nunquam maturatur. Petioli purpurei, hirsuti. Sic calyx, cujus foliola ovato lanceolata, arista brevi, de nervo exeunte, & albis longisque pilis notantur. Flos *Acetosellæ* primæ, amat connivere, tener, idem caducus, petalis albis, emarginatis, lineis quinque, venisque purpureis pictis. In horto folia latiora fiunt, qualia fere in iconibus depinguntur, & semitriloba.

937. GERA-

n) Vidit tamen Cl. KRASCHENINNIKOF. p. 109.

n) *Emend.* VI. n. 21.

o) SCERPIN. p. 41.

937. GERANIUM caule erecto, foliis quinquelobis, lobis trifidis, acutis.

Geranium III. FUCHS. p. 207.*Geranium majus, foliis imis, longis, adusque pediculum divisus* Hist. Oxon. II. p. 511. S. V. t. 3. f. 3. VAILLANT. t. 15. f. 2.*Geranium pedunculis bifloris, foliis quinquepartito trifidis, petalis emarginatis, longitudine calycis, arillis villosis* LINN. II. p. 956.

In agris abunde.

Caulis ramosi, foliosi, erecti, etiam decumbentes, pedales, nodosi. Folia firma, conjugata, ex longis petiolis, in quinque lobos profunde incisa, vix linea latiores: eorum quisque acute & simpliciter trifidus, laterales quadrifidi. Petioli breves. Stipulae exiguae. Petala pulchre purpurea, leniter emarginata. Calyx longe aristatus, hirsutus. Capsulae hirsutae, ut in omnibus Geraniis revolutae, semen suum ejaculantur.

938. GERANIUM caule procumbente, foliis quinquepartitis, lobis trilobis, lobulis trifidis.

Geranium columbinum dissectis foliis, pediculis florum longissimis RAI. VAILLANT. t. 15. f. 4.*Geranium pedunculis bifloris, foliis quinquepartitis, multifidis, angulatis, laciniis acutis, capsulis glabris, calycibus aristatis* BURMAN. n. 226. LINN. n. 22.In agris & ad sepes autumnis. *A Beauregard* GAGNEBIN.

Caulis prostrati, humiles, ramosi, pedales & ultra, nodosi. Folia firma, subhirsuta, conjugata, circumscriptione reniformi, sed profundissime quinquefida, lobis exterioribus bilobis, ut fere septem lobi sint, mediis trifidis, lobulis eorum lateralibus bidentatis, medio tridentato. Petioli in planta dodrantali tamen triunciales. Stipulae minimae, quaternae. Calycis permagni, pene glabri, arista longa. Flos major, quam in 939. & 937. ex roseo caeruleus, petalis emarginatis. Capsulae glabrae.

939. GERANIUM foliis mollissimis, hirsutis, reniformibus, semiquinquefidis, lobis semitripartitis, obtusis.

Insuperabiles tenebrae synonyma harum trium plantarum velant.

Pes columbinus DODON. p. 60.*Geranium columbinum, villosum, petalis bifidis* VAILLANT. p. 79. t. 15. f. 3. ob florem.*Geranium pedunculis bifloris, folisque floralibus alternis, caule ramoso erectiusculo, calycibus muticis, arillis levibus* LINN. II. p. 955. BURMAN. p. 21.

Ad vias vulgare.

Caulis ramosus, patulus, nodosus. Folia hirsuta & mollia, conjugata, omnia sui similia, latiuscula, circumscriptione reniformi, semiquinqueloba, lobis latis, extremis semibifidis, omnibus obtuse neque profunde semitripartitis, basi, ad quam lobi conveniunt, pene recta. Petioli in sede stipularum infracti. Haec quaternae, spadiceae, lanceolatae. Calyx ciliatus, brevissime aristatus. Petala rosei coloris, & per aetatem violacei, tribus saturatis venis picta, lineata, cordiformia. Capsulae glabrae. Adgnoscutur flore majusculo, cordato, foliis mollissimis, accurate rotundis, obtuse divis.

940. GERANIUM foliis hirsutis, semiseptilobis, lobis semitrilobis, obtusis.

Geranium Robertianum, pes columbinus TABERNÆM. p. 56.*Geranium columbinum, humile, flore caeruleo minori* RAI Syn. III. n. 8. t. 16. f. 1.*Geranium columbinum majus, flore minore, caeruleo* VAILLANT. t. 15. f. 1. ob florem, nam folia potius sunt Geranii 939.An *Geranium pedunculis bifloris, petalis bifidis, caule diffuso, foliis reniformibus, palmatis, linearibus, acutis* BURMAN. LINN. II. p. 957. BURMAN n. 27?

Nihil vulgatius ad vias, ut putem hoc ipsum apud auctores malvaceum esse Geranium.

Caulis ramosus, frondosus, nodosus, cubitalis, molliter hirsutus. Folia conjugata, molliter hirsuta, circumscriptione semireniformi, semiseptifida: lobis angustioribus simpliciter & obtuse semibifidis, semitripartitis. Petioli numerosissimi, floresque infracti. Stipulae quatuor spadiceae, lanceolatae. Calyx mucronatus, non aristatus, hirsutus. Petala exigua, subcaerulea, apice profunde emarginata. Stamina nonnunquam quinque p). Exempla dantur minima, quae pro Anglica planta habeas. Distinguitur foliis magis divis, quam 939. in lobos angustiores sectis, flore minori subcaeruleo.

941. GERANIUM viscidum, caule decumbente, foliis semiquinquelobis, lobis tridentatis & quinquedentatis.

Vix

p) FABRIC. histib. p. 61.

K k k k k

Vix possis synonyma distinguere. Ex visciditate & colore incarnato putes esse *Geranium pedunculis bifloris*, petalis integris, obtusissimis, longitudine calycis. caule prostrato, foliis reniformibus, incis. BURMAN. n. 20. LINN. I. p. 53.

Circa *Montru* in arenosis; à *S. Triphon*: in scopulis supra Biennam. Etiam in hortis sponte provenit.

Caules prostrati, ramosi, debiles, cum foliis odorati & visceri, succulosi. Folia conjugata, superiora alterna, semiquinquefida, lobis trifidis, rotunde lanceolatis, lateralibus bilobis. Suprema semitriloba. Frequenter petiolus non in aliquem folii hili se inmittit, & potius in angulum divergentium ex petiolo linearum se adaptat. Petioli in summo caule paniculati, & caulibus longe nudis; stipulae minimae, ex qua nota adgnoscas. Calyx hirsutus, aristatus. Flos late purpureus, non caeruleus, petalis paulum emarginatis, venosis. Folia huic multo minus divisa sunt, quam priori; color alius, & visciditas singularis.

942. GERANIUM foliis subrotundis, semiquinquelobis, lobis obtusis, calycibus transversim rugosis.

Geranium pentagonatidem Monspelienf. RICHER.

Geranium saxatile ὑγροσκοπελον THAL. p. 44. ic. 5.

Geranium alterian, montanum, saxatile, rotundifolium COLUMN. *Ephraf.* I. p. 138. ic. 137.

Icon OEDERI t. 218.

Geranium pedunculis bifloris, calycibus pyramidalis, angulatis, elevato rugosis, foliis quinquelobis rotundatis LINN. *Gotlandsk. resa* p. 228. *Spec. II.* p. 955.

In Helvetia rarissimum. I. B. extra portam de la Rive versus lacum, ubi a Gen. de SAUSSURE reperiri non potuit. Lugduni abunde.

Rupestris planta. Radices ex nigro purpureae. Sic caules, pedales, ramosi. Folia rariter pilosa, nitida, inferiora conjugata, superiora alterna, corcinna, levia, circumscriptione reniformi, quinqueloba, sexloba, lobis latis, breviter tridentatis, quinquententatis. Petioli breves, erecti & refracti, paniculati, stipulis omnium minimis. Calyces ovati, conici, transversim rugosi. Petala rosea, emarginata. Stamina ad spinularum modum maturefcentem fructum circumstant.

Tota planta amat rubescere.

943. GERANIUM foliis duplicato pinnatis, pinnis ultimis confluentibus, calycibus striatis, hirsutis.

Geranium Robertianum DODON. p. 62. ROBERT. ic. 93. BLAKWELL. t. 480.

Geranium pedunculis bifloris, calycibus pilosis, decem angulatis LINN. II. p. 955. BURMAN. n. 18.

II. Flore albo RAI. BLAKSTONE.

Frequentissimum in sepibus, sylvis subhumidis, ad muros. Albo flore reperi, qua ascenditur in montem *Bolligerberg*.

Caulis brachiatus, ramosus, pedalis & ultra, nodosus, ramis ex uno puncto fere quinque, saepissime ruber, qui etiam color in folia transire amat. Folia conjugata, umbelliferarum more pinnata, circumscriptione pentagonia, lobis primis semibilobis, ultimis longe confluentibus, dentibus inaequaliter lanceolatis. Stipulae perexiguae. Calyx hispidus, aristatus, decem lineis eminentibus percursus, ex ovato conicus. Petala ex ungue dilatata, subrotunda, rosea, venis albis. Stamina ut in priori. Tota planta amat rubescere.

Fætet fere ad Lamii modum, inque hoc Geranio acida natura austera dominatur q).

Externo usu pro vulnerario medicamento habetur, cujus cataplasma oedemata discutiat, ad erysipelas profit, tum ad fissuras linguæ, orisque ardores, & papillarum demum rhagades r). Pulverem & decoctum cum hac planta aquam *Carolus* s) LEIGH ad scorbutum laudat: ego vidi ad febres intermittentes adhiberi, nullo equidem cum successu.

III. PETIOLIS MULTIFLORIS.

944. GERANIUM petiolis multifloris, caule procumbente, foliis duplicato pinnatis, pinnulis acute incis.

Vulgaris & variabilis planta.

α. Major, ramosa, sæpe longe repens, etiam cubitalis.

Geranium supinum DODON. p. 63.

q) GEORGI III. p. 522; r) WELCH. *missomimemat.* p. 34. s) p. 96.

Geranium III. CAMERAR. Epit. p. 601.

Geranium Robertianum RIVIN. pentap. irregul. t. 112. bona icon.
& *Geranium fetens* t. 113.

β. Varietas minor, parum ramosa, foliis in circulum sparsis.

Geranium minus, *Geranium arvense* TABERNÆM. p. 57.

Geranium moschatum, inodorum, Panmonicum Hort. Aichstett. vern. ord. I. t. 8. f. 1.

Geranium Pimpinella folio DILLEN. nov. spec. p. 69.

II. *Album* TABERNÆM. l. c.

Geranium pedunculis multifloris, floribus pentandris, foliis pinnatis, incis, obtusis LINN. II. p. 951.

III. Hujus varietas duabus viridibus maculis, in principio cujusque petali superioris.

Prima α. in sepibus & arenosis, agrisque.

β. In gramineis tonsis, cespitosis. Ejus varietas

IV. Passim in areis hortorum a me lecta.

Folia pinnata, longa pinnarum serie, omnium fere ejusdem latitudinis. In varietate α. pinnæ laxiores sunt, & a se invicem remotæ, iterum pinnatæ, pinnulis conjugatis, acute & varie incis. In β. pinnæ æquales, regulares, pinnulæ latiores & rotundiores. Petioli alares multiflori. Stipulæ albæ, exiguæ, sub petioli florigeri divisione numerosæ. Calyx subhirsutus, in Italia Helvetica cum foliis totus pene hirsutus albus. Petala paulum inæqualia, & duo superiora, breviora, a tribus inferioribus & longioribus intervallo distantia. Color roseus. Stamina & quinque reperi, & duorum ordinum decem, ortu lato. Caudæ capsularum perangustæ, spirales. Odor nullus, aut lamiaceus.

Pro varietate α. radice in petrosis crassiori habet Cl. GOUAN t) *Geranium petraeum*, *Cicutæ folio*, radice crassa fetidum MAGNOL. bot. p. 108. 109. ut ex specimenibus communicatis video.

945. GERANIUM petiolis multifloris, caule diffuso, foliis ovatis, pinnatifidis.

Myrrhida Plinii, *Rostrum Ciconie* s. *acus moschata officinarum* & *pastoris* LOBEL. ic. p. 658.

Geranium Cicutæ folio, *moschatum* I. R. H. BLAKWELL. t. 150.

Geranium moschatum RIVIN. pentapet. irreg. t. 110.

Geranium pedunculis multifloris, floribus pentandris, foliis pinnatis, incis, cotyledonibus pinnatifidis LINN. II. p. 951.

STÆHELINUS *Augustæ* legit v). I. B. Genevæ en Plein Palais; & versus Muttenz; Circa Biennem ad civitatis portas. Suspicio ex hortis esse elapsum.

Multum disputatum est, num vera species sit, num varietas, ut olim I. B. x), deinde nuper in prioribus operibus LINNÆUS, & Cl. GLEDITSCH y); separant alii, & Cl. BURMAN z), inque ultimis LINNÆUS.

Exoticam puto esse, quæ valido moschi sit odore. Cæterum ramosior & altior est, foliis simpliciter pinnatis, ovatis, per oram sæpe tantum acute ferratis, tamen etiam femipinnatis, semper quam in priore latioribus a). Stipulæ siccæ, albæ, exiguæ. Rostra crassiora, etiam spiralia. Petala omnia purpurea; duo superiora etiam latiora, breviora, non maculata. Stamina decem reperi, oportet & quina dari, ex LINNÆO.

946. GERANIUM petiolis multifloris, foliis pinnatis, pinnis latefcentibus, dentatis, alterne maximis.

Geranium Cicutæ folio, acu longissima C. B. prodr. p. 138.

Geranium alterum, *Coriandri folio* COLUMN. p. 135. 136.

Geranium pedunculis multifloris, floribus pentandris, foliis pinnatis, pinnatifidis, obtusis LINN. II. p. 953. Cent. I. p. 282.

Desiderata planta, quam nunquam reperire potui. A C. BAUHINO dicitur in Valesia nasci.

Planta COLUMNÆ multo prioribus durior est, & fruticosior. Radix tamen exigua. Caulis dodrantalis, decumbens, firmus, lanuginosus & viscosus. Folia pinnata, pinnis majoribus, & versus extremum folium latefcentibus, varie & profunde dentatis: ex basi sua cum nervo confluunt, & intercedunt pinnulæ minimæ. Petioli alares, multiflori. Stipulæ multæ, ovato lanceolatæ, aristatæ, reflexæ. Calyx aristatus. Floris petala ovata; duo suprema magis divaricata, linea divisa, subpurpurea. Acus quinque unciarum b) non vidi, quales C. BAUHINUS facit. Cauda capsulæ in spiram contorquetur, ut in Africanis Geraniis solet. Planta odorata est.

TRIBU.

K k k k k 2

z) Flor. p. 273.

x) Basler merkward. XX.

y) T. III. p. 479.

9) Metb. p. 35.

z) *Geran.* n. 29. addit Cotyledones esse pinnatifidas, & nullam maculam in petalis superioribus.

a) BURMAN.

b) Trientales COLUMNÆ habet.

TRIBULUS TOURNEFORTII t. 141.

LINN. n. 532.

Calyx quinque foliolis c) triangularibus. Petala quinque tridentata d), brevi ungue. Stamina decem. Fructus quinque colliculis distinctus, aculeis modicis, & loco tubarum rotundo e) tuberculo. Quilibet articulus est cuneus sphaericus, quatuor majoribus aculeis munitus, hinc planus, inde convexus, duobus aculeis propioribus, duobus distantibus f), inter quos minores asperitates eminent. In quoque articulo aliquot loculi g) monospermi b).

*947. TRIBULUS paribus foliorum sex æqualibus, fructu quadricorni, add. LINN. I. p. 554. *Tribulus terrestris* DODON. *Cereal.* p. 223. I. B. II. p. 352. MATTHIOL. *Tribulus terrestris minor incanus, hispanicus* BARRELIER. ic. 558.

In valle Prætoria, sub BernharDO monte abunde.

Caulis pedalis & ultra, diffusus. Folia tomentosa, pinnata, absque folio impari, parium fere sex. Flores fasciculatim ex alis foliorum, in brevibus petiolis unifloris, colore luteolo.

In cibum venire Venetiis AMATUS i), vix dicas vero, quid in Tribulo possit edule esse: & forte de aquatico fermo fuerit.

TAMARISCUS TOURNEFORT. t. 661.

TAMARIX h) LINN. 375.

Calyx expansus, campaniformis, profunde quinquefidus, obtusus. Petala quinque lanceolata, patula. Stamina in duobus ordinibus decem. Fructus ex triquetra conicus, unilocularis, trivalvis. Semina papposa. Tuba trifida, plumosa.

948. TAMARISCUS spicis foliosis.

Myrica Pannonica CLUS. *pannon.* p. 26. 27. 28.

Myrica CAMERAR. *Epit.* p. 74.

Tamarix MILLER. t. 262.

Tamariscus BLAKWELL. t. 331.

Icon OEDERI t. 234.

In alveis glareosis fluviorum Helvetiæ; ad Arolam cis Seelhofen & usque ad Thun, in deserto alveo Canderæ, in Rhodani, & Rheni infulis, prope Scaphusiam, & in Rætia l), prope Tigurum, &c

Frutex decempedalis, virgis longis, rectissimis, in apice florentibus. Rami undique vestiuntur foliis confertis, glaucis, linearibus, ad coniferæ arboris similitudinem. Flores in petiolis unifloris brevibus, petala dilute rosea. Fructus, quam pro floribus portione, major.

Corticis decoctum, infusum, etiam spirituosum extractum, habetur pro remedio adstringente, tonico, diuretico, cujus longo usu magni lienes minuuntur. Olim se in splenis apostematibus & lepra felici eventu adhibuisse SERAPIO m). Refrigerare RHAZE n). Cimbri loco lupuli cerevisiæ addunt. Sal cinerum Tamarisci Glauberiani naturam habet. Idem cineres etiam pro filtro adhibentur, per quod muria nitri transcoletur, quæ eo artificio limpida redditur o).

II. SUCCULENTÆ LINN. n. XIII.

SEDUM TOURNEFORTII t. 140.

SEMPERVIVUM HEUCHERI *ind. hort.* p. 823. LINN. n. 612.

& SEDUM LINN. n. 579.

& RHODIOLA EJUSD.

Calycis p) segmenta quinque, ad octodecim, & petala totidem q) lanceolata. Stamina bis tot,

c) C. TOURNEF.

d) OVATA TOURNEF. Obtusa LINN.

e) TOURNEF. C.

f) RECTOS QUATUOR TOURNEF. F.

g) TOURNEF. G.

h) *ibid.* H.

i) DIOSC. p. 382.

k) Folia cernosa Tamarisci PLIN. L. XVI. c. 24. Fructus conpage muscosus DIOSCOR. L. I. c. 99.

l) TURNER. II. p. 59.

m) *Simpl.* c. 31 de Tamarisco Tarfa.n) *Mansor.* III. c. 36.o) *Mémoir. de l'Acad.* ann. 1757.

p) TOURNEF. F. q) Quatuordecim C. quinque A.

bis tot, quot petala r). Siliculæ breves, acuminatæ, recurvæ s), femine plenæ scobiformi, tot, quot calycis segmenta: totidem etiam squamæ steriles acuminatæ, circa germina subjectæ.

Non potest Sempervivum a Sedo separari. Nam neque simplicem staminum numerum habet, neque destituitur nectariis LINNEANIS t), neque licet ob numerum solum genera divellere. Glandulæ squamæve, quibus multa Seda careant v), non possunt in characterem recipi, neque a Sempervivo absunt.

I. SEDA POLYPETALA.

SEMPERVIVA LINN.

949. SEDUM rofulis glabris, ciliatis, petalis conglutinatis, lanceolatis, hirsutis, quatuor-

denis BLAKWELL. t. 366.

Sedum majus vulgare I. B. III. p. 687. SCHEUCHZER. It. II. p. 150.

Sempervivum x) *majus* CAMERAR. Epit. p. 854.

Sempervivum foliis ciliatis, propaginibus patulis, patentibus LINN. I. p. 664.

In albis legi, in Gottardo, in monte Steinenberg, ubi rupium glacialium ingens ruina late regionem texit, in qua 24. ante horis id ipsum Sedum legeram; tum in rupibus vallis Urfariæ, monte Salanfe, montibus vallis Kienthal, & Lepontia & Tellina, provenit; abunde circa Branson Valefiæ; etiam inter Siders & S. Leonhard; supra Biennam. A Fontanai supra Aquilejam, semper in rupibus. Quod enim in tectis provenit, non debet pro spontaneo haberi.

Rosulas ad terram facit y), foliorum prima in ætate conniventium, inde se expandentium, femirepandorum, ovato lanceolatorum, crassorum, hinc convexorum, inde concavorum, per oras ciliatorum, cætera glabrorum, sæpe rubrorum. Ex media rosula caulis erectus, cubitalis, hirtus, squamis hirsutis adspersus, superne ramosus, ramis incurvis, spica ramosa & foliosa. Flores in unum latus versi, petiolis adnati brevissimis. Calyx ad dimidia duodecimfidus, aut ultra eum numerum ad quatuordecim usque & sedecim; segmentis lanceolatis, hirsutis, ciliatis, in apice purpureis. Petala totidem longa, angusta, argute dentata, subpurpurea, extus subviridia, hirsuta, basi tamen glabra, nitente, linea distincta, in origine sua coherentia, ut si unum trahas, plura sequantur. Stamina, ut coram video, viginti quatuor, aut octo, & triginta duo, exiguis filamentis ex ungue petalorum nata. Elastra parum exstantia, in circulum flexa. Siliquæ duodecim ad sedecim in circulum dispositæ, mucronibus extrorsum versis. Vidi stamina partim bona fuisse, partim albis adspersa globulis, alia denique in capsulas abiisse aristatas, extus gibbas, intus cavas, albis plenas globulis. Cæterum rosulæ alias & alias generant, magnosque cespites faciunt.

Ejus minorem varietatem in monte Steinberg, circa Sichelauenen & alias reperi, & J. GESNER in Abbatiscellanis.

Sedum latifolium majus, floribus magnis albicantibus I. B. III. n. 689.

Huic rosulæ valde confertæ, & globuli conferti, siccantur & decidunt. Non tamen fatis diversa videtur z).

Planta tota succo aqueo nitroso turgit, subacri, qui nubeculas oculorum instillatus dissipet, non absque a) dolore, & clavum palpebræ sustulerit b). Idem cum alcohole, & cum spiritu falis ammoniaci, in gelatinam niveam abit c), cosmeticam, suilli adipis non dissimilem. Sed etiam cum sale fixo in offam stat durabilem, & ex ea falis medii crystalli concresecunt d). Cum sale volatili offa tenera, & semivolatilis, consistit e). In hoc Sedo subacida f) natura est. Quare, quando refrigerare oportet, gargarismi specie in angina g), cum melle tritum, cataplasmatibus vero forma in ulceribus calidis h), in ambustis i), ad linguæ rhagades, ad hæmorrhoides cæcas k), ad scorbuticas gangræ-

nas

r) Jam COLUMNA ic. CLUSIUS *Pannon.* p. 483. TOURNEF. C. & IL. SCHMIEDEL. ad t. 17. Coram video in majori vulgari, inque tomentoso.

s) TOURNEF. I. K.

t) Etiam SCHMIEDEL.

v) SCEPIN. p. 36.

x) Sempervivum diu humidum & viride durat, folio carnosio, levi, oblongo: in tegulis ubi arena confluit THEOPHRAST. L. VII. c. 13.

Aizoon minus in tegulis foliosum, foliis angustis, mucronatis, succosis, caule palmari PLIN. L. XXV. n. 102.

y) Pingit TOURNEFORT.

z) *Emend.* IV. n. 102.

a) *Bresl. Saml.* ann. 1722. m. Januar.

b) *Act. hæs.* IV. p. 89.

c) *Satyr. Siles.* III. p. 22. CARTHEUSER. *princip. specif. plant.* p. 43. & *mater. med.* p. 264. GLEDITSCH. *mat. med.* p. 445.

d) GLEDITSCH. l. c.

e) *ibid.*

f) CARTHEUSER. l. c.

g) BOYLE.

h) RHAZE *Manfor.* III. c. 35.

i) LIGON. *Barbad.* p. 162. in oleo olivarum coctum, adjecto spiritu vini.

k) SCOPOLI p. 490. bono eventu.

nas succus laudatur. Cum tamen valide refrigeret, non debet adhiberi, quoties repercussionem metuimus. Post erysipelas certe admotum *l*) Sempervivum non utile fuit, & inflammatum brachium in gangrænam *m*) vertit. Ad aphthas infantiles succus cum alumine coctus, & penicillo illitus commendatur *n*). Interno usu similia facit. In diuturna gonorrhœa optimo eventu eo BRASSAVOLA *o*) usus est; & succus ad decem uncias datus in dysenteria *p*) profuit. Casri ad febres ardentes eo remedio utuntur, & in dira Hungarica febre jussit uti JORDANUS, ut cum sale ammoniaco & aqua frigida mistus succus pro lubitu biberetur *q*). Syrupum ad aphthas ILL. ROSEN *r*) laudat. Alvim Sedum tritum ducere MARCELLUS *s*). Firmare tecta, dum terram unit *t*).

950. SEMPERVIVUM rofulis hirsutis, ciliatis, petalis subulato lanceolatis, duodenis.

Sedum majus, vulgari simile I. B. III. p. 688. *globulis decidens* MORISON. III. p. 472. *sect. XII. t. 7. f. 18.*

Sempervivum foliis ciliatis, propaginibus globosis LINN. p. 665.

In alpihus supra pagum Ternanche trans M. Sylviam abunde.

Radix conica, rugosa. Rosæ copiosæ & multiplices, patulæ in adulta planta, centro connivente, foliorum tenuiter hirsutorum, ovato lanceolatorum, per oram ciliatorum, pilis rigidiusculis. Propagines frequentes ex petiolis non tenuissimis decidunt, & se reparant. Caulis hirsutus & pene hirtus, paniculatus, duobus, tribus, quatuorve ramis florigeris, ad quorum quemque flores breviter petiolati, grandes, majores quam sequentibus. Calyx hirsutus, in duodecim folia divisus. Petala totidem, basibus connata, & stamina longitudine sui dimidia edentia, dilute cæterum flava, hirsuta, per oras ciliata, longa, & gracilia. Siliquæ glabræ, numero aliquanto minori, quam petala. Elastra habuit, ut recte memini, nam descriptio ad recentem plantam facta, casu amissa est.

951. SEDUM rofulis semipatulis, hirsutis, petalis novenis, subhirsutis.

Sempervivum foliis ciliatis, propaginibus patulis LINN. I. p. 665.

Coryledon altera II. taurica CLUS. *pannon. II. p. 481. 482.*

Sedum minus, flore rubente Hort. *Aichstett. vern. ord. 61. t. 8. f. 2.*

Sedum montanum umbilicatum minus, flore saturo purpureo BARRELIER. *ic. 374.*

Sedum majus montanum, foliis non dentatis C. B. SCHEUCHZER. *It. I. p. 49. It. II. p. 142.*

Abunde reperi in monte Gotthardo, in Gemmio: abundat etiam in monte Speluga, in valle Lepontina ad Belitionem usque, ad Ripam Oeni, al Ponte & ad Bevers.

Rosulæ sensim patulæ, centro connivent; folia ovato lanceolata, crassa, & brevina, spinula terminata, tota hirsuta, brevi pilo per oras ciliata, sic caulina, lanceolata, hirsuta. Fila rosulas præferentia tenuia. Caulis spicas fere duas habet, florum sessilium, in unum latus converforum. Petala rosea, extus hirsuta, lanceolata, breviora & latiora quam tectorum Sedo, linea divisa, per basin paulum connata, octo, novem, decem. Calyces hirsutuli, totidem siliquæ. Stamina bis totidem. Squamulæ acutæ, conspicuæ. Proxima sequenti, junior tamen etiam absque araneosis filis reperitur.

952. SEDUM petalis novenis, connatis, rofulis araneosis, calvescentibus.

Sempervivum rubrum, montanum, γαλακτώδης COLUMN. *Ephraf. I. p. 290. 291.*

Sedum montanum, roseum, minus, reticulatum BARRELIER. *ic. 391. & 393. 394.*

& *Sedum majus, non denticulatum, flore purpureo, montanum* EJUDEM *ic. 390.*

II. Flore albo in monte Sylvio, minor eadem, foliis brevioribus, latioribus, squamis minoribus.

III. *Sempervivum foliis pilis intertextis, propaginibus globosis* LINN. I. p. 655.

Formosa planta maxima copia nascitur ad rupes Valesiæ, circa Branson, ad exitum torrentis le Trient, versus Sideram, in arce Tourbillon, & ad omnes muros vallis Ursariæ usque ad Wafen. In alpes etiam lapidosas ubique ascendit, Fouly, Prapioz, Ovanna, Wängenalp, Scheidek, Lauterbrunn.

Rosulæ minores foliorum lanceolatorum. Eæ in juniore planta obnubuntur filis albis, quasi araneosis, in reticulum intricatis: eæ vero telæ cum maturitate plantæ evanescent, & folia ciliata fiunt, & denique calva.

Caulis

l) RIEDLIN *Eph. Nat. Cur. III. ann. 10. obs. 275.*

m) SPIGEL. *isag. rei herb. L. II. c. 13.*

n) ROSEN *Kinderkrankh. p. 51.*

o) *Exam. simplic. p. 173.*

p) BOERHAAVE.

q) *De Pestil. p. 229.*

r) *Calend. ann. 1753.*

s) *p. 217. de Aizoo.*

t) LINN. *skonska resa p. 18. 19.*

Caulis humilior, bifidus, trifidus, viscidus, dodrantalis. Flores magni, purpurei, petalis manifesto in basi sua connexis, septenis, novenis &c. v), latioribus & minus numerosis, quam in *vulgari*. Stamina bis tot, quot x) divisiones floris. Squamæ, quas LINNÆUS nectaria vocat, ad numerum petalorum. Rosulæ se propagant, cespitesque faciunt. Adulta planta utique calvescit, & tomentum deponit y), & exempla vidi, quorum in eodem cespite aliæ rosulæ calvæ erant, aliæ araneosæ z).

II. SEDA OLIGOPETALA.

S E D U M LINN.

I. FLORIBUS UMBELLATIS.

ANACAMPSEROS TOURNEFORT.

& RHODIOLA LINN. n. 1124.

ROSEA RUPPII.

953. SEDUM flexu distinctum, foliis ferratis, floribus densissime umbellatis.

Radix *Rhodia* MATTHIOL. p. 1024. mas. CAMERAR. *Epit.* p. 769. CLUS. *pannon.* p. 484. *hiff.* p. LXV. (mas).

Anacampseros radice rosam spirante major L. R. H. SCHEUCHZER. *It. IV.* p. 329.

Rhodiola LINN.

Icon OEDERI t. 183.

In fumis alpibus, locis rupestribus. In valle *Piora* ad alterum *Ticini* fontem SCHEUCHZERUS, tum in valle *Engstlana*, sub monte *Joch*. In *Furcula*, *Pilato* monte, *M. Rosboden* *Valesiæ*, & in alpibus *Griseis*, qua descenditur versus *Formazz*.

Radix alba, carnosa, succulenta, arida rosam redolet. Caulis erectus, non ramosus, foliis undique vestitus cuneiformibus, ut vocat LINNÆUS, nempe latefcentibus, ad apicem acute circumferratis, acuminatis. Summus caulis coronatur densissima umbella petiolorum ramosorum, brevium. Aliæ plantæ solos mares flores gerunt, aliæ solas feminas. In maribus a) quatuor foliola calycis minora, purpurea, e subulatis lanceolata. Quatuor b) petala calyce longiora, ex viridi lutea, pulposa, sine rubro, pariter subulato, lanceolato. Stamina octo c), filamentis fructu longioribus, antheris subrotundis, bilocularibus. Fructus imperfectus, semiconicus, sine bifido: sed etiam imperfectæ quatuor d) incurvæ siliquæ in eodem flore cum staminibus reperiuntur: squamulæ e) germinibus subjectæ eodem numero. Femininis floribus calyx a petalis parum diversus, quadrifolius, cum quatuor petalis obscuris, calyce non longioribus, purpureis utrisque. Siliquæ rufæ, a tribus, ad septem f), cum suis squamulis, polyspermæ. Semina scobiformia.

Habet communes Sedorum vires, cum principio odorato conjunctas. Ad scorbutum g) in insula *Farø* *Rosea* radice utuntur, quæ frequentissima h) ibi nascitur. Aqua stillatitia rosarum odore est i). Cataplasma ex radice dolores capitis solatur, fronti impositum, & ad ulcera maligna utile est. Grönlandi plantam in cibum recipiunt k).

Summa similitudo non magis finit a Sedis remove, quam *Valerianas*, *Lychnidesve* flexu distinctas a reliquis.

954. SEDUM androgynum, foliis confertis, ferratis, floribus dense umbellatis. †

Telephium album FUCHS. p. 800. bene.

Telephium CAMERAR. *Epit.* p. 112. b. paulo minus.

β. Foliis vix dentatis. *Telephium alterum*, seu *Crassula* DODON p. 130.

Icon GESNERI lign. 149.

α. β. *Anacampseros vulgo Faba crassa* L. B. III. p. 681.

Vulgaris in Helvetia planta, circa Bernam in sepibus *über dem Bodenaker*. Im *Brunnaderngute* versus *Arolam*. Etiam in alpibus. Cl. GAGNEBIN *aux Combes de Valanvron* & à la *Chaud de fonds*. Ad muros *Nidoviæ* & circa *Neocomum*. Basileæ in

L 1111 2

agris

v) COLUMN. *Hist. brit. herb.* p. 53.

z) MICHELI *hort. flor.* p. 172.

y) GERARD. p. 429. 2) *Emend. I.* n. 103.

a) OEDER.

b) Etiam quinque FABRIC. *hort. II.* p. 271. cum quinque squamis.

c) Octo ad duodecim FABRIC.

d) OEDER. Germina abortiva absque stylo FABRIC.

e) IDEM. Etiam sex & tres squamulæ SCEPIN. p. 42.

f) Quatuor LINN.

g) *Phil. Transf.* n. 118.

h) BIRCH. III. p. 98. DEEBS p. 121.

i) *Atl. hafs. I.* p. 49. DEEBS.

k) CRANZ. *Grönland* p. 83.

agris M. Muteti, versus fylvam die Hard, versus S. Jacob. Non ferratum extra portam D. Albani CHERLER.

Radicibus ad ramorum origines grumi olivares adnascuntur. Habitus radice Rhodiæ, non ramosus: caulis totus tectus foliis acutioribus quam sequenti, acutius circumferratis, adscendentibus, inordinatis. Est ubi integra fuerunt, non tamen nostris. Summa planta veram densam umbellam gerit, non rami, qui nulli sint. Calyx exiguus, parum carnosus, quinquefidus, peracutus. Petala quinque purpurea, extus albescentia, in basi etiam maculata, lanceolata, Elaftra magna, emarginata. Siliquæ quinque purpureæ; stamina decem, antheris rotundis, ferrugineis.

955. SEDUM foliis ovatis, dentatis, conjugatis, ramis umbellatis.

Telephium austriacum, Hispanico simile CLUS. p. LXVI.

& *Telephium I. Hispanicum hisp.* p. 331.

Telephium I. DODON. p. 331.

Anacamperos maxima I. B. III. p. 682. *ic.* BLAKWELL. t. 191.

Frequentissima in rupibus circa Roche, Aquilejam, Biennam; supra Baume, in valle Lepontia tota, circa Chiavennam, &c.

Radix bulbis conjunctis fit, sed caulis ex singulis alis ramos effert, inter ramos nudus. Folia conjugata, patula, ovata, obiter dentata, subtus quasi punctata, ut 954. Flores albi, levissime rubentes, linea media subviridi, in densis per caulem & ramos umbellis; fabrica simili. Calyx glaber, Elaftra emarginata, apices miniat.

Differt l) foliorum figura, directione, ramis, aliasque fedes tenet.

956. SEDUM caule procumbente, foliis ovatis, integerrimis *Emend. III.* n. 186.

Telephium minus sempervirens LOBEL. p. 340.

Telephium VI. Cepæa Plinii CLUS. p. LXXVII.

Sedum foliis cuneiformibus, integerrimis, caulibus decumbentibus, floribus corymbosis LINN. I. p. 616.

In rupibus alpium Aquilejensium, sur Champ, Richard. In Valesiæ montibus, S. Bernhard, Jeman, Fouly, & supra Bagnes.

Radix maxima, ramosa, multiceps. Caules decumbentes, contorti, dodrantaes. Folia inordinata; inferiora quasi petiolata, ovata; superiora rotunda, congesta, ramos rosula terminant. Inter rotunda etiam folia umbellæ floriferæ planæ, æquales, in arcum circuli flexæ resident, & ramos terminant. Calycis foliola ovato lanceolata, cæterum viridia, oris albis; sic petala quinque, lanceolata, cava, alba, linea virente distincta, purpureis & lividis maculis adpersa, etiam sed rarius rubella, extus glauca farina conspicua: & quinque siliquæ purpureæ, decemque stamina.

Succus Anacamperotis, qui Sedi, aquosus, subsalsus, glutinosus, mitis, subausterus. Refrigerat, etiam ut noceat, quando vis vitæ languet, ut in hydropicorum ulceribus. Ad vulnera, falsos pectoris morbos, urinæ ardores, dyfenterias, hæmorrhoides, valet.

Ex Anacamperote purpurea in Sibiria aquam stillatitiam m) obtinent, qua vulnus cerebri sanatum fuit, etsi alterum, profundius, funestum habuit exitum. Vires appendicæ radice sympatheticas, ad cæcas n) hæmorrhoides, adque hernias o), neminem nostro ævo puto credere.

III. SEDA OLIGOPETALA.

UMBELLIS LAXIS.

SEDUM TOURNEFORTII.

957. SEDUM foliis subrotundis, caule ramoso, floribus sessilibus.

Aizoon peregrinum CAMERAR. hort. p. 7. *ic.* 2.

Sempervivum tertium Dioscoridis COLUMN. *Phytobasam.* p. 40. sed florem facit luteum.

Sedum echinatum, vel stellatum, flore albo I. B. III. p. 480. RAI *topograph. obs.* p. 93.

Sedum foliis planiusculis, angulatis, floribus lateralibus, sessilibus, solitariis LINN. I. p. 617.

RAJUS ait ad aggeres viarum muscosos haud longe a Gex provenire (Jay). Non potuit felix alioquin solertia Gen. de SAUSSURE eo loco detegere. In monte Aubrig ILL. GESNERUS.

In

l) Non differre BORHMER. *flor.* p. 172. & LINNÆUS: mihi notæ discriminis sufficere videntur.

m) GMELIN. *reise nach Sibir.* I. p. 348.

n) *Eph. Nat. Cur. Vol. II.* obs. 195. *Bresl. Samlann.* 1720 p. 569.

o) LENTIL. *Eteodrom.* p. 230. 387.

In hortis culta habuit caulem ramosum, debilem, diffusam. Folia plana, ovata, valde lata, crassula, per oram extremam nobis obtusa: sed apud scriptores angulosa, serrata, subalba. Flores in summis ramis sessiles. Calycis segmenta aristata. Petala quinque acuta, dilute carnea, linea viridi distincta. Stamina decem, quorum quina petalorum adhærent originibus. Siliquæ quinque, in diversum rigent.

958. SEDUM caulibus paniculatis, foliis ovatis, planiusculis.

Cepæa p) MATTHIOL. p. 933. CAMERAR. *Epit.* p. 673. bene.

Sedum foliis planis, caule ramoso, floribus paniculatis LINN. I. p. 617.

Passim in calidiori Helvetia. I. B. extra portam *S. Gervais*, & utique circa Genevam legit Ill. DE SAUSSURE. *Mendrisii* ad sepes. *A poco d'Adda* ad *Morbiniun*. Tiguri CHERLER.

Caulis ramosus & multiflorus. Folia ima Serpylli, nisi succulenta forent; superiora alterna, ex crasso petiolo reflexa, lata, ovata, paulum crassula. Flores petiolati, petiolis teneris. Calyx hirsutus, tertia parte petalorum non longior. Petala quinque, lanceolata, aristata, alba, linea purpurea divisa. Stamina decem.

959. SEDUM caule glabro, foliis teretibus, umbellis ramosis, floribus petiolatis.

Sedum minus BLAKWELL. t. 428.

Sedum minus I. CLUS. p. LIX. & II. EJUSDEM p. LIX.

Sedum foliis oblongis, obtusis, teretiusculis, sessilibus, patentibus, cyma ramosa LINN. I. p. 617.

Icon OEDERI t. 66.

Nihil frequentius in muris, & ad rupes.

Caules pedales, in summitate ramosi: foliis tecti numerosis, teretibus, obtusis, ovatis, maculatis, crassis, glabris, ut tota planta. Flores in summa stirpe, ad umbellas rariores, in ramis ramosis, subiecto perexiguo foliolo, in teneris petiolis. Calycis segmenta subrotunda, maculata, levia. Petala carinata, alba, media linea sæpe rubente divisa. Stamina decem. Siliquæ quinque. Folia acervulos faciunt ad juniores caules, quales sunt rosulæ Sempervivorum.

Vires habet majoris Sedi: ejus succo usus sum in hæmorrhagiis uteri. Cataplasmatibus loco hæmorrhoidibus dolentibus admovetur; ad suppurationes q) putridas, & ad ipsum denique cancrum r) adhibitum est, ut certo in eo malo ægrum restituerit. Succus idem sanguinem consistentem reddit, bonique coloris. Edule est in acetariis s).

A stellato longissime differt.

960. SEDUM caule hirsuto, ramis simplicibus, floribus in alis sessilibus. †

Sedum arvense. flore rubente C. B. *prodr.* p. 132. I. B. III. p. 693.

An *Sempervivum minus æstivum* LOBEL. ic. p. 378? sed luteum facit. I. B. III. p. 693.

Sedum foliis subcylindricis, obtusis, alternis, caule erecto, cyma horizontali GERARD. p. 428.

In arvis circa Basileam, circa *Huningen* & alibi, & ipse ibi olim legi, & a CL. LA CHENAL habui.

Planta humilis vix quatuor superat uncias, caule terete, ex radice valde ramoso, aut multi, ex una radice, cauliculi rubentes, in summitate bifidi, trifidi, multifidi. Folia alterna, glabra, rubro tincta, crassiora & paulo breviora. Flores ad ramos sessiles, sæpe heteromalli. Calyx minimus, lanceolatus, subhirsutus. Petala quinque, alba, lanceolata, acuminata, carinata, dorso latiusculo, purpurea linea percursa, extus villosa. Stamina decem t), rubris antheris, & quinque siliquæ: sed quinque stamina mature exarescunt.

961. SEDUM foliis conicis, obtusis, glaucis, reticulatis, caule ramoso, viscido *Emend.* I. n. 104.

Sedum minus VII. CLUS. p. LX.

Sedum parvum, folio circinato, flore albo I. B. III. p. 691.

Sedum foliis oppositis, ovatis, obtusis, carnosis, caule infirmo, floribus sparsis LINN. I. p. 618.

Nihil vulgatius in muris agri Aventici; circa *Roche*, *Aquilejam*, *Viviscum*; *Laufannæ*, *Genevæ* in muris & rupibus. Sed etiam in summis alpibus reperi, non solum in muris & rupibus circa *Lauterbrunn*, & versus glaciales moles prope *Sichellauenen*, & Cl.

p) *Cepæa* similis *Portulacæ*, folio (radice PLIN.) nigriori, radice inutili, in arenosis littoribus Diosc. L. III. c. 150 PLIN. L. XXVI. n. 52.

q) QUESNAY *Suppurat.* p. 271.

r) *ibid.* & p. 275.

s) QUESNAY *ibid.*

t) LA CHENAL p. 6. & GERARD. p. 426.

& Cl. GAGNEBIN versus *Kandersteg*, & inter *Stein* & *Schwyz*; sed omnino in *Rosfelina* monte.

Caules prostrati & debiles, trientales & ultra, ramosissimi, summa in parte cum calycibus visceribus. Folia in acervos collecta, quasi conjugata, pene conica, brevia, versus caulem excavata, reti venarum rubrarum adspersa, & polline qualis in prunis est. Umbella nuda, pauciflora, ex summo ramo. Flores in ramosis petiolis. Calycis folia ovata, cavula. Petala alba, mista rubore, ex ovatis lanceolata, sæpe etiam fena, ficata rubent. Stamina bis tot. Elastra subrecta, lanceolata.

Sedum minimum non acre, flore albo RAI ex icone *Synops. III. p. 270. t. 10. f. 2.* & OEDERI proximum videtur; sed oporteret recens conferre, & folia alterna habet.

962. SEDUM hirsutum & viscidum, foliis linearibus, obtusis, planiusculis.

Sedum palustre II. CLUS. Pammon. p. 486. 487.

Sedum palustre, flore incarnato Hort. Aichstett. *estiv. ord. 13. t. 5. f. 2.*

Icon OEDERI t. 24. nostris altior, & latioribus petalis.

Sedum caule erecto, foliis planiusculis pedunculisque subpilosis LINN. I. p. 620.

Plurimum in pratis palustribus inter *Rüggisberg* & *Rüti*, & circa *S. Catherine* prope *Laufannam*. In udis petris montis *Pinzberg* prope *Burgdorf* legi, supra officinam lateritiam. GAGNEBIN prope *Einsiedlen*.

Caules recti, semipedales, hirsuti, visceribus, parum ramosi, nisi ad terram. Folia sparsa; hinc convexa; inde plana, crassula, oblonga, obtusa. In summa planta racemus floriger, sparsus, ramosus, viscidus, petiolis subhirsutis. Flores ex alis foliorum, in petiolis unifloris & bifloris. Calyx hirsutus & viscidus. Petala ex ovatis lanceolata, læte purpurea, linea divisa tinctori, penetrante, extus hirsuta. Stamina decem, apicibus globosis purpureis. Siliquæ quinque. Multus etiam in caule, foliis, calyce, & filiquis rubor.

963. SEDUM caule folioso, erecto, umbellato, humillimo, foliis teretibus. †

Sedum saxatile, atrorubentibus floribus C. B. Prodr. p. 132. RAI. SCHEUCHZER. It. I. p. 48. t. 6. f. 3. 4. It. II. p. 142.

& *Sedum saxatile*, variegato flore C. B. ibid.

Sedum minimum, montanum, flore purpurascente, parvo, semine stellato SCHEUCHZER. It. VI. p. 518.

Non recedit icon 82. OEDERI, nisi, quod folia paulo acutiora sint.

Nec *Mild white Stonecrop* PETIVER. t. 42.

Sedum saxatile, flore variegato C. B. Prodr. p. 132.

Non est *Sedum annuum minimum stellatum*, album MAGNOL. botan. p. 238. ic. p. 237. cujus siliquæ longius mucronatæ forent.

Non est *Sedum foliis fusiformibus, subdepressis, infimis quaternis, cyma subquadrifida, floribus pentandris, staminibus reflexis* LINN. I. p. 619. neque nostro caulis hirsutus, neque carina callosa, & stamina decem.

Alpina nobis planta abundat in toto dorso alpium septentrionali, *Gemmio*, montibus *Aquilejensibus* omnibus & *Valesiacis*, supra *Bagnes*, *S. Bernhard*. Etiam in *Gottardo*, *Speluga*, *Surenenek*, *Luan*. In *Dolaz*, *Thuri*, montibus vallis *Kienthal*, *Wängialp*, *Breitlauwenen*.

Caules solent inverfam pyramidem referre, cum in summa parte in aliquot floriferos ramos discedant; humillimi ceterum, vix biunciales, glabri, crassi, fungosi. Toti vestiuntur foliis alternis, sed confertis, teretibus, versus caulem compressis, obtusis, cis finem latioribus, quam albo Sedo brevioribus. Calycis segmenta erecta, triangularia. Petala albida, subrubella, lanceolata, rubra linea divisa. Stamina decem, quinque ex petalorum unguibus, quinque ex intervallis. Tota planta glabra est, & rubor in ea vetula undique amat in foliis & filiquis dominari.

964. SEDUM caule ramoso, prostrato, foliis teretibus, remotis, floribus longe sessilibus,

Emend. I. n. 105. †

Sedum saxatile, teretifolium, flosculis luteis, conceptaculis seminum stellatis & viridantibus, SCHEUCHZER. It. VI. p. 518.

Icon OEDERI t. 59.

Non est *Sedum rupis S. Vincentii* DILLENII.

Altiorum alpium, *Gottardi*, in via a *Morcle* ad *Jeman*; *Fouly*; supra *Chamosiny*.

Caules lignosi, semipedales, ramosi, brachiati, diffusi, procumbentes. Folia sessilia, multo quam priori rariora, alterna, pene cylindrica, extus tamen convexa, & versus caulem

caulem plana, sine obtuso, virentia, nunquam rubra, ad solem micantia. Flores secundum ramos sessiles, ex petiolis duris, unius duarumve linearum. Calycis foliola obtusa, viridia. Petala lutea, lanceolata. Stamina decem. Siliquæ quinque.

965. SEDUM foliis teretibus, ternatis, caulibus simplicibus, trifidis *Emend. I. n. 107.*

Icon GESNERI lign. 108.

Aizoon minimum CORD. *hist. p. 98.*

Sedum minus, vermiculare Hort. *Aichstett. est. ord. 13. t. 5. f. 4.*

Sedum foliis subovatis, adnato sessilibus, gibbis, erectiusculis, sexfariam imbricatis LINN. I. p. 62.

Bona icon desideratur.

Vulgatissimum circa *Bex & Bevioux* in muris & ad vias. Sic circa patriam suam Cl. GAGNEBIN.

Longa radix breves & femipedales cauliculos educit, parum ramosos, nisi ad terram, & in summa parte fere trifidos. Folia terni ordinis, viridia, conferta, separata, teretia, ad caulem plana, sapore adstringente. Flores lutei. Stamina decem.

966. SEDUM foliis conicis, confertis, caulibus ramosis, summis trifidis *v*).

Icon GESNERI lign. 108.

Sedum minus VIII. causticum CLUS. p. LXI.

Sedum minimum TABERNÆMONT. p. 844. BLAKWELL. t. 232.

Sedum parvum, acre flore luteo I. B. III. p. 844.

Sedum foliis subovatis, adnato sessilibus, gibbis, erectiusculis, alternis, cyma trifida LINN. I. p. 619.

Ubique ad vias, aggeres, prata macilenta, muros.

Caulis, quam priori, humilior, in tota longitudine ab imo ad summum ramosus, in vertice trifidus, totus foliis tectus. Folia breviora, conica, viridia, glabra, hinc modice convexa, inde linea eminente distincta, ordine quintuplici, in spiram ducta, ut primum e quinti directo sit, cæterum sessilia. Totum cæterum caulem tegunt, teretemque faciunt. Flores ad trium summorum ramorum longitudinem & alarum divisiones, sessiles, lutei, lanceolati. Stamina decem.

Sapor acerrimus & exurens, inque succo, absque igne, jam signa falis volatilis *x*). Clavos laminatim erodit *y*). Exempla sunt succum, ad cancrum exulceratum femoris *z*) & mammæ *a*), & in cancro maxillaris glandulæ *b*) insigniter profuisse. Sic coctam cum aqua & lacte in cancro inguinis *c*) plantam. Ad ulcus fungosum in unguentum cum oleo lini tritum hoc *Sedum* commendatur *d*), sic ad ulcera pessima, MARQUETI experimento *e*). In gangræna *f*) sicca hydropica, illecebra cum aqua & melle cocta, ter quaterve de die adnota, progressum mali inhibuit. Etiam tineam sanat *g*); & cum aqua & melle ad carbunculos utilissima *h*) est, ut emortua delabantur, & cicatrix supercrescat.

Interno usu vomitum, alvumque ciet, vi valida. Unciani cum duodecim crevisiæ unciis coquunt, & quartam partem adversum hydropem *i*) propinant. Decocta cum lacte illecebra scorbutus sublatus est *k*)

967. SEDUM foliis femiteretibus, acutis, aristatis, caule supremo multifido, umbellato *l*).

α. Sedum minus V. CLUS. p. LX.

II. Sedum crispum MUNTING. p. 561.

β. Sedum minus III. CLUS. p. LX.

Sedum minus luteum, ramulis reflexis I. B. Bas. p. 83. *Et c.*

Sedum foliis subulatis, sparsis, basi solutis, inferioribus recurvatis LINN. I. p. 618. conf. *It. Gotbland. p. 178.*

In montosis, in scopulis, & aridis Gubernii Aquilejensis, Valesiæ, Biennæ, Neocomi, &c.

M m m m m 2

Folia

α) Sempervivum tertium, illecebra, pusillis crassioribus

foliis, densis, vis ei ebris DIOSCORID. L. IV. c. 86.

z) HÆRNE edit II. WALLER. p. 63.

y) KRAMER. *medic. molit. II.* p. 179.

a) *Prat. de Chirurgie II.* p. 237.

b) Pene sanatum RICHARD. *medec. milit. I.* p. 392.

c) MARQUET. *obl.* 188.

d) IDEM *obl.* 182.

e) Apud TIMMERMAN. *de Belladonna.*

f) Apud BUCHOZ *Tournef. Lotbar. p. 247.*

f) MARQUET. *obl.* 169.

g) IDEM p. 271.

h) IDEM *obl.* 98.

i) BLAIR. *Epb. Nat. Cur. Dec. I. ann. 6. 7. obl.* 22.

k) LANGR *remed. domestic. p. 121.*

l) Sempervivum parvum in petris, caulibus ab una radice multis, tenuibus, crebro foliatis, exilibus foliis rotundis, pinguibus, mucronatis, caule e medio emicante, palmam alto, herbidos flores & tenues genere DIOSCORID. L. IV. c. 85.

Folia prima conferta, rosulas sui generis efficiunt, minus manifesta arista, acumine curvulo. Caules subrecti, pedales. Folia caulina glauca, pene teretia, inde plana, in spinulam terminata, recta, conferta, ut totos caules tegant, caduca vero cum sint, delabi amant, caulemque nudum relinquere. Is non ramosus est, nisi in summa parte, ubi sex, & septem, continuos ramos edit, saepe circumflexos. Ad hos flores in brevibus petiolis lutei, lineati: petalis fere senis, & totidem filiquis, & bis tot staminibus. Vidi ad octo fuisse petala, & ad quinque usque. Natura Sedi aquea & subaustera: edule est, & in acetaria recipitur.

PORTULACA *m*) TOURNEFORT. t. 118.

LINN. n. 603.

Calycis folia duo, ovato lanceolata *n*). Petala quinque, obtuse subrotunda, medio mucrone brevi *o*). Stamina ex ora levi imi calycis, ab octo ad quindecim, ut inter diplostemonas & polystemonas ambigat *p*). Fructus ovato *q*) conicus, transversim diffilit *r*), in hemisphaerium sessile cavum, & conicum incurvum operculum. Tubæ quinque: femina in uno loculo multa *s*), ad axin medium pendula.

968. PORTULACA foliis dilatatis (cuneiformibus LINN.), floribus sessilibus, confertis vid. LINN. p. 638.

Portulaca sylvestris MATTHIOL. epit. p. 258. &c.

Portulaca sylvestris minor, seu spontanea L. B. III. p. 678.

Portulaca BLAKWELL. t. 287.

In universi fere Orbis glareosis, etiam in Canada *t*), Jamaica. Ad Rhenum reperi, in agris etiam Basileæ C. B. Ad *Olon* secundum viam publicam. In *Valesia*.

Herba succulenta, procumbens, ramosa. Folia sylvestri angustiora, integra, elliptica, eundo latiora. Flores in alis congesti, sessiles. Petala ex flavis viridia. Semen cornu ammonis simile, rotundis nodis inscriptum *v*).

Edulis *x*) planta in acetariis, refrigerat *y*). Succus ad fervores utilis, etiam ad erysipelas in ultimo intestino ex duro stercore natum *yy*). Ad renem calidam intemperiem: ad stranguriam a CRATONE laudatur *z*). Syrupo recentem stirpem præferrem *zz*). Verrucas impositam erodere lego.

SAXIFRAGIA LINN. n. 559.

SAXIFRAGIA TOURNEFORT. t. 129. & GEUM *ibid*.

Cum Sedo habitu adeo convenit, ut pleraque species pro Sedis a vetustioribus scriptoribus habitæ sint. Calyx *a*) quinquepartitus, flore brevior. Petala quinque *b*), elliptica vel ovata. Stamina decem. Fructus bilocularis *c*), septo duabus magnis placentis aucto, seminibus exiguis plenus, tubis duabus, quæ ad se invicem curvæ per maturitatem magis & magis divergunt *d*). Huic fructui calyx ima sua campana in nonnullis speciebus adnascitur *e*), atque summus fructus balsamico circulo oblinitur *f*), ut ex summo flore segmenta calycis recedant, & petala orientur atque stamina. His nomen Saxifragæ *g*) mansit. Aliis calyx & petala circum imum fructum prodeunt, eaque sunt TOURNEFORTII Gea.

I. FLORE CIRCA BASIN GERMINIS NATO.

GEUM TOURNEFORT.

969. SAXIFRAGA foliis lanceolatis, ciliatis, compactis, caule unifloro.

Sedum

zz) *Andραχνη* herba valde refrigerans & styptica SUIDAS p. 188. *Andrachne* agria, illecebra, pusilla, latioribus foliis, quam Sedum, & cacumine breviori, in petris nascens PLIN. L. XXV. n. 109. An Sedum 966.

zz) TOURNEFORT. D.C.

a) B.A.

p) Ovatum E.

q) F.G.

r) G.I.

s) Ad dodecandrias LINN.

t) CHAMPLAIN. p. 77.

v) HOOKE *microgy.* obs. 31.

w) PLIN.

y) Ad NICOLAUM p. 181. b. Inter repellentia Celsus II. c. 31 Adstringens DIOSCORID. L. II. c. 117. &c.

yy) ORIBAS. *Synops.* l. c. 19.

z) *Epist.* V. p. 261.

zz) *ibid.* p. 275.

a) Geum ad A. Saxifraga ad D.

b) Geum A. B. Saxifraga A. A. B. C.

c) Saxifraga F. G.

d) Vide Gea E.

e) Saxifraga D.

f) A. B. Saxifragæ.

g) Uniloculare LINN. sed vide etiam iconem MILLERI, & observationem ROSENII.

Sedum alpinum quartum COLUMN. *Ecphraf.* II. p. 66. 67.

Sedum muscosum I. B. III. p. 695. SCHEUCHZER. *It.* II. p. 142. t. 21. f. 2. *It.* I. p. 10.

Saxifraga foliis ciliatis, inflexis, imbricatis, caule nudiusculo, uniflora LINN. I. p. 572.

Saxifraga Bryoides JACQUINI.

Passim in alpinis, in monte *Scheidek*, *Gotthardo*, *Furca*; monte *Gastern* In *Grandvire*, *Fouly*, *Salanfe*, *Bernhard*, *Schönbühl*, *Simplon*. In *Speluga*, *Septimo* montibus & alpibus *Surenensium*.

Ex radice repentes rosulæ fere similes, sed multo minorum foliorum lanceolatorum, arguto acumine, ora ciliata, colore ex luteo viridi. Cauliculus ruber, simplex, trientalis, uniflorus, aliquot foliolis adspersus, flore magno, petalis petiolatis, longis, ellipticis, lineatis, pallide luteolis, maculis rotundis, aureis, notatis. Siliquæ in medio flore, ut de *Gei* sit genere.

970. SAXIFRAGA foliis duris, ciliatis, caule ramoso, pauciflora.

Icon GESNERI fascic. I. n. 27.

Sedum alpinum, foliis crenatis, asperis C. B. *prodr.* p. 132.

Sedum alpinum, hypnidum, fere spinosum, flore pallido I. B. III. p. 695.

Sedum minimum alpinum, villosum, alterum PARKINSON. p. 738.

Saxifraga Sedi foliis crenatis, asperis I. R. H. SCHEUCHZER. *It.* II. p. 140. t. 20. f. 3.

Saxifraga foliis caulinis lanceolatis, alternis, spinoso ciliatis, caule inferne procumbente LINN. p. 575.

In summis alpibus, *Gotthardo*, mont. *Furca*, *Grimfula*, *Scheidek*. A *Gotthardo* ad *Wesen* & ad pontem *Zollbrücke* vallis *Lepontia* descendit. In monte *Fouly*, circa *Praborgne*, in montibus *Simplon*, *S. Bernhard*, *Valorsine*, *Servant*, *Salanfe*. In monte *Septimo*, adusque ripas lacus *Silienfis*.

Rosulas ad terram habet obscuriores, & caules juniores, quasi gemmas, in alis foliorum ciliatorum sessiles. Ex repente caule eriguntur floridi caules dodrantes, debiles; trifidi, quadrifidi. Folia oblonga, acuta, oris duriuscula cilia emittentibus. Flores in longis, nudisque ramis unifloris, ex summa planta tres in unum, & quatuor. Calyx viridis, oris albis. Petala obsolete alba, ungue luteo: apices miniat. Valde similis præcedentis.

971. SAXIFRAGA foliis ellipticis, ciliatis, caule simplici, folioso, pauciflora.

a. Varietas vulgatiore, flore pallido, croceis punctis maculato, minus pulchra.

Sedum alpinum I. CLUS. *Pannon.* p. 484. 485.

Sedum minus alpinum, luteum RAI *Catal. Angl.* p. 263.

OEDERI t. 72.

β. Varietas alpina, flore toto aurantio, maculis saturatioribus, pene purpureis, calyce & fructu purpureis.

Sedum minus, flosculis luteis, vel croceis, splendidis, maculosis, pulcherrimis GESNER. *mont. Fraß.* p. 64. & in posthumo fasciculo I.

Sedum alpinum, floribus luteis, maculosis C. B. SCHEUCHZER. *It.* IV. p. 341.

a. β. *Saxifraga foliis caulinis linearibus alternis, ciliatis, radicalibus aggregatis* LINN. I. p. 575.

Varietas lutea in montanis & subalpinis riguis frequens; etiam in planitiem descendit, & in monte *Belpberg*, ad cataractas rivulorum, & demum in insulis *Arolæ*, v. gr. *Hunzikerau* reperitur.

Flore aurantio unice alpina est, in *Gemmio*, *M. Gotthardo*, *Ovannaz*, *sur Champ*, *Chapuisse*, *Javernaz*, ad arenosa circa glaciales moles vallis *Grindelwald*, & in *M. Steineberg* &c.

Radix perennis, repens, ramosa. Caules plurimi, ex una radice simplices, dodrantes, erecti. Folia ad terram reclinata, elliptica, acuta, margine rarius aut pressius ciliato. Summus caulis in petiolis unifloris & bifloris flores gerit quatuor, ad duodecim. Petala elliptica, lanceolata. Stamina aurantiis antheris. Fructus ima parte continuus, sursum in duos conos continuatur, qui in tubas terminantur, ad *Sedi* similitudinem. Circulus circa germen balsamicus.

*972. SAXIFRAGA foliis ellipticis, caule uniflora t. 11.

Hirculus qui Chamæcisti genus DORTMANN. apud CLUS. *cur. post.* p. 5. 6.

Sedum palustre, luteum, bicornis, Nardi Celtica foliis Hist. Oxon. III. p. 477.

Saxifraga foliis caulinis, lanceolatis, alternis, nudis, inermibus, caule erecto LINN. I. p. 576.

Saxifraga angustifolia, autumnalis, flore luteo, guttato BREYNE *Cent.* c. 48. ic. 38. petalis valde latis, & petalis acuminatis EJUSDEM *ibid.* ic. 106.

Conf. ROSEN. *obss.* p. 18. cujus planta ad nos missa, nostra est.

Icon OEDERI t. 120.

N n n n n

Cl. Ga-

Cl. GAGNEBIN hanc plantam detexit à la Chaux d'Abelle, Mairie des Brenets Neocastrensum. Deinde filius meus Consilio Bellico a Secretis, reperit à la Chatelaz prope Bellelai, in paludosis semper montanis & torfaceis, cum Legatis nostris a manu esset. Etiam in paludosis de la Brévine & à la Chatagne.

Cauliculi non ramosi, fere uniflori, biflori, pedales, sub flore hirsuti. Folia alterna, elliptica, non ciliata; ima latiora, ovata. Calyx expansus ellipticus, subhirsutus. Flos magnus, petala inter nostras Saxifragias amplissima, ovato lanceolata, dilute flava, maculis in priori medietate croceis, etiam nullis b). Fructus luteus, ovatus, bicornis, nitens. Cornicula tubarum de more ad se invicem curva. Semina grandiuscula, ovata, acuminata, lucida.

A præcedente abunde differt: folia nunquam ciliata habet, flores pauciores, latiores, lineatos, calyces reflexos, qui CLUSIANÆ recti.

973. SAXIFRAGA foliis rhomboideis, acute ferratis, caule nudo, ramoso.

Sanicula montana minor CLUS. Pampon. p. 441.

Sanicula alpina aliquatenus adpinis L. B. III. p. 708.

Sanicula myosotis . alpina, floribus albicantibus, fere umbellatis PLUKNET. p. 331. t. 38. f. 2. & tab. 222. f. 4.

Icon OEDERI t. 23.

Saxifraga foliis ferratis, caule nudo, ramoso, petalis acuminatis LINN. I. p. 572.

Ad rivulos alpinos ubique, nusquam in montanis.

Radix perennis, aspera, ramosa, plures producit foliorum cespites. Ea crassula, ut LINNÆUS vocat cuneiformia, rhomboidea, primis lateribus integris, & longioribus, ulterioribus acute ferratis. Caulis in quovis cespite unicus, foliolis paucis & exiguis adpersus; in summitate in aliquot ramos nudos & paucifloros finditur. Calycis segmenta revoluta. Petala lanceolata, lineata, alba, macula in origine semilunari & guttulis purpureis adpersa, cum lacinia nectarifera i). Staminum antheræ miniatæ. Ovarium carnei coloris.

974. SAXIFRAGA foliis petiolatis, obtusis, caule fragili, nudo, ramoso.

GESNERI fascic. t. XII. n. 37.

Cotyledon altera MATTHIOLI p. 1123. foliis nimis abundat.

Cotyledon altera olim Matthioli L. B. III. p. 684.

Geum rotundifolium minus L. R. H. SCHEUCHZER. It. VII. p. 134.

Saxifraga foliis cuneiformibus, obtusissimis, repandis, caule nudo paniculato LINN. I. p. 574.

Abunde in omnibus alpinis; descendit a Gotthardo ad Wesen, & a rupibus Aquilejensibus ad rupem la Praisse proxime Roche. Non tamen montana.

Radix multiceps gerit rosulas foliorum patulas. Petiolata sunt, dura, crassula, ora alba, cartilaginea, obtuse crenata, orbiculata, retusa, subtus, ut in hortensi, rubra. Ex centro planæ rosulæ. Caulis perfragilis, dodrantalis, spicam raram floralem, absque foliis gerit, in longis & teneris, ramosis petiolis. Calyx reflexus. Fructus albus, curvis repandis tubis. Petala alba, elliptico lanceolata, luteis punctis rariter guttata. Rosæ radicales, ut in Sedis, alios cespites generant.

975. SAXIFRAGA foliis reniformibus, acute ferratis, hirsutis, petiolatis, caule ramoso.

GESNERI fascic. I. t. 10.

Sanicula montana J. CLUS. Pampon. p. 440.

Sanicula alpina, seu guttata quibusdam CAMERAR. Epit. p. 764.

Geum rotundifolium majus, L. R. H. SCHEUCHZER. It. IV. p. 334. VII. p. 512. MILLER. t. 141.

Saxifraga foliis caulinis reniformibus, dentatis, petiolatis, caule paniculato LINN. I. p. 576.

In scrobibus rupium & humectis umbrosis Juræ & Alpium vulgo provenit.

Multo major planta, cubitalis, ramosa. Folia hirsuta, reniformia; ima longe petiolata, obtuse circumferrata, deinde ad caulem pauca, petiolata, acutius ferrata, denique meræ ligulæ. Caulis erectus, brachiatus. Flores in petiolis bifloris, trifloris, de alis foliorum prodeuntibus, stipulis filiformibus. Petala alba, elliptica, lanceolata, punctata, punctis exterioribus rubris, interioribus flavis. Fructus lacteolus; tubæ de more se in juniori flore respiciunt, in adulta repandæ refugiunt.

II. PETALIS

b) In junioribus GUNNERUS p. 19.

i) LINN. Flor. Suec.

II. PETALIS EX SUMMO FRUCTU NATIS.

SAXIFRAGÆ TOURNEFORTII.

976. SAXIFRAGA foliis radicalibus reniformibus, obtuse dentatis, caulinis palmatis.

Icon GESNERI lign. 156. cum bulbillis.

Saxifraga alba DODON. p. 315. 316. BLAKWELL. t. 56.

Saxifragia rotundifolia alba, radice granulosa Ic. Reg.

II. Flore pleno *Att. basu. III. obl. 81. BLAKSTONE fascic.*

III. Caule fasciato *Att. basu ibid.*

I. III. Saxifraga foliis caulinis reniformibus, lobatis, caule ramoso, radice granulata LINN. I. p. 576.

Passim in Helvetia, non tamen vulgatissima. Omnium copiosissimam reperi circa *Gäbistorf*, circa *Arnex supra Urban*, & *Balileæ inter S. Margret & Gundeldingen*. C. B. ultra *novam Domum, hinterm Birsfelde*. Amat arenosa, quæ nobis rara sunt.

Radiculis intermissi bulbilli, qui depacti plantam reparant. Folia subhirsuta, firmula, ad terram longe petiolata, reniformia, obtuse serrata, ad caulem profundius divisa, palmata. Caulis cubitalis, parum foliosus, brachiatus, ramis pene aphyllis, præter filiformes ligulas. Flores magni, longe petiolati, petiolis viscidis. Calyx subhirsutus, viscidus: petala longa, elliptica, alba, venis viridibus. Fructus manifesto bilocularis. Semina oblonga. Stamina duorum, de more, ordinum.

Non certum est, esse eam Saxifragam *k)*, quæ secundum veteres lapidem frangebatur.

Etiam LOBELIUS eas laudes renovat. Mitis mihi videtur, subacida, Sedis adfinis. Sal *l)* fixus mere lixivus est. A pecore repudiatur, neque in usu est *m)*.

Bulbiferam COLUMNÆ I. p. 318. 319. LINNÆUS & SEGUIER *Supplem.* p. 207. pro varietate habent.

977. SAXIFRAGA foliorum ora cartilaginea, caule triplicato ramoso, petalis immaculatis. †

GESNERI fascic. I. n. 28.

Sedum serratum, flore albo, multiflorum DODART. *mémoire.* p. 131.

Cotyledon pyramidalis, late crenato & retuso folio polyanthos BOCCONE *Mus. di Fis. t. 5. n. 4. di piant.* p. 109. t. 86. nimis confusa icon.

Saxifraga Sedi folio, flore albo, multiflora L. R. H. SCHEUCHZER. *It. II. p. 141.*

Icon OYDERI t. 241. & SEQUIER. p. 449. t. 9. f. 1.

LINNÆUS cum sequente conjungit.

Formosa planta in aditu vallis *eböllnen* vulgo provenit; tum in montis *Gottbard* ascensu ex valle *Ursavia & Lepontina*, inque ea ad *Bellitionem* usque; sic a *Speluga* adusque *Chiavennam*, & passim in *Rætia*. Circa *Suazs* vallis *Misaucina*, circa *Formazs* vallis *Oscellane*, in valle *S. Nicolai Valesiæ*, &c.

Ex radice multicipite celsæ foliorum ovatorum, latiusculorum, sine subito acuminato, crassulorum, limbo albo, cartilagineo, dentato: ad caulem aliqua folia ciliata. Caulis purpureus, foliis nudus, sed ramosissimus, ramis divisis & subdivisis, seu duplicato ramosis, viscidis: ita panicula fit copiosissima. Petala elliptica, lineata, alba, nisi rubor se admisceat, imprimis in ungue.

978. SAXIFRAGA foliorum ora cartilaginea, serrata, petiolis paucifloris, petalis punctatis.

a. Foliis longiusculis.

Aizoon serratum CORD. p. 92.

Cotyledon altera MATTHIOL. p. 1123.

Sedum serratum I. B. III. p. 689. *album bicorne longiori folio, marginibus argenteis* Hist. Oxon. III. p. 478. t. 9. f. 25.

BARRELIER. ic. 1309. 1311. 1312.

β. Foliis brevioribus & latioribus.

Cotyledon minor, foliis subrotundis, serratis C. B. *prodr.* p. 133.

Sedum montanum roseum, serratum, foliis subrotundis BARRELIER. ic. 1310. & 392. n. 3.

a. β. Saxifragia foliis radicalibus aggregatis, lingulatis, cartilagineo serratis, caule paniculato LINN. I. p. 570.

In saxosis alpium & Juræ ubique, & cum rupibus in planitiem descendit, circa *Roche*, & in toto *Aquilejensi* *Gubernio*, vicinaque *Valesia* copiosissima.

N n n n n 2

Radix

k) In NICOLAUM p. 162.

l) GMELIN. *Comm. Petrop.* T. V. p. 285.

m) SCHREBER. III. *Saml.* p. 75.

Radix multiceps rofulas, ut in Sedis, generat foliorum, quæ juniora connivent, matura expanduntur. Duriora sunt, quam priori, crassula, limbo albo, cartilagineo, ferrato. Caulis nudus, præter pauca folia, paniculam gerit ramosam. Petioli villosi, viscosi, ab uno ad quatuor flores gerunt. Petala ovata, minutis punctis rubris guttata. Operculum flavum ovarii de more crenato circulo terminatum. Interseptum manifestum, cum maximis receptaculis.

979. SAXIFRAGA foliorum ora cartilaginea, rarissime dentata, petalis maculosis t. 16. adde SEGUIER. *Supplem.* p. 199. n. 2.

Geum alpinum majus viscosum, hirsutum, foliis oblonga rotundis, atrorubentibus & croceis floribus SCHEUCHZER. *It. II.* p. 134.

Saxifraga foliis radicalibus aggregatis, lingulatis, cartilagineo ferratis, caule racemoso LINN. I. p. 570.

In monte *Uetliberg & Cronberg*, isto Abbatiscellanorum J. GESNER. *An der Utigerfluh* & in monte *Grüßberg*, sub *Thunio*, Cl. KOCH, a quo pulchram plantam habeo. Satis priori similis. Folia ovata, & elliptica, obtusa habet, limbo ad originem potius plumoso & ciliato, quam ferrato, in progressu limbo cartilagineo, levi, aut rariter certe dentato, non inciso. Caulis aliquantum foliosus, villosus, viscidus, cubitalis, paniculam erigit ex petiolis ramosis, ramis quadrifloris. Calyx subhirsutus & viscidus: petala elliptica, acuminata, fature aurantia.

980. SAXIFRAGA caule reptante, foliis quadrifariam imbricatis, cartilagineis, ciliatis.

α. Varietas flore purpureo, gratissimi coloris kermesini.

Sedum montanum, ericoides C. B. *prodr.* p. 132. SCHEUCHZER. *It. IV.* p. 342.

Plantula Sedo saxatili similis MARTENS *Spizberg F. F.* p. 46.

Saxifraga alpina, ericoides, flore purpurascente SCHEUCHZER. *It. VI.* p. 428.

Icon OEDERI t. 34.

β. Varietas flore cæruleo, quæ potius eadem est, sed adultior, planta.

Sedum alpinum, ericoides, cæruleum C. B. *prodr.* p. 132. I. B. III. p. 694.

Saxifraga alpina, ericoides, flore cæruleo I. R. H. SCHEUCHZER. *It. II.* p. 140. t. 20. f. 3.

It. VII. p. 518.

Icones GESNERI fasc. I. t. 32. 33.

γ. Flore albo *Icon* GESNERI.

Conjunctim *Saxifraga foliis ovatis, quadrangulo imbricatis, ramis procumbentibus* LINN. *Lappon. t. 2. f. 1.*

Saxifraga foliis caulinis ovatis, oppositis, imbricatis, summis ciliatis LINN. I. p. 571.

In alpium altioribus lapidosis ubique, imprimis etiam in dorso septentrionali, *Grimfusa, Gemmio, Enzeinda, Chapuisse, Richard*: in monte *Neunen*, ad glaciales rupes vallis *Grindelwald*, &c. In monte *Gottbardo*, alpiibus *Rhæticiis, Speluga*, mont. *S. Bernhard, Fouly*, &c.

Pulchræ plantæ elegantiam difficile est aut verbis exprimere, aut penicillo. Ex radice lignosa, projecta, innumeri caules procumbentes, breves, & paucarum unciarum. Foliis teguntur imbricatis quatuor ordinum, ad angulum obtusum plicatis, durissimis, apice cartilagineo, pilis per oram ciliatis. Per atatem tamen paulum laxantur, & minus imbricata, tamen ut se contegant, ovata sunt, ciliata, fere *Serpylli*, conferta, non vere imbricata. Ii cauliculi uniflori sunt, flore summo cauliculo insidente. Calyx ciliatus. Petala ovata, junioribus lætissime purpurea, senescentibus magis cærulea.

Varietatem insignem Cl. BELLARDUS adtulit foliis calvis, quadrangulari caule, sed patulis magis rofulis.

*981. SAXIFRAGA foliis imbricatis, ovatis, caulibus reptantibus, bifloris *Emend. III.* n. 188. †

Nova planta, paulo rarior, & summarum alpium solarum est, ut in præcipite via *Grandvire*, sul culmine *Dent de Morcle*, in mont. *Meuveran, Martinets, Prapioz*, utroque colore, in *Oberstafel* *Valesiæ superioris*, in *Sempronio*, mont. *S. Bernhard, Fouly*, in vicina *Sabaudia*.

Huic rofulæ foliorum imbricatæ & densæ, rara tamen sunt, & rariter ciliata, rotunda præterea, non complicata, sine lato, absque ullo acumine, ovata, solida, glabra. Caulina familia, conjugata, non reflexa. Flores bini, in quoque caule sibi proximi, plerumque albi, tamen etiam cærulei. Petala longa, elliptica.

982. SAXI-

982. SAXIFRAGA foliis crassis, duris, recurvis, subtus sulcatis, basi ciliatis.

Icon GESNERI n. 30.

Sedum alpinum, minimum, foliis cinereis, flore candido SCHEUCHZER. It. I. p. 49. It. II. p. 141. t. 21. f. 2.*Saxifraga alpina*, minima, foliis cæsis, deorsum recurvis I. R. H. SEQUIER. p. 449. t. 9. f. 2.*Saxifraga foliis linearibus*, subtus punctatis, aggregatis, recurvatis, caule nudo, multiflora, LINN. I. p. 571.

In alpebus editioribus & saxosis, Gotthardo, Scheidek, Joch, Intrame, Wetterhorn, Mettenberg, mont. vallis Gasteru & Kienthal. Sur Champ, Richard, Enzeindaz, Prapioz, Audon, Fouly, Cheville, Simplon. In monte Gamor Abbatiscellanorum J. GESNER. In Oberstafel Valesiæ. In monte Fräla Rhetiæ transalpinae. In Pilato M.

Radix caulem Hypni refert, repens, longa, ramosa, squamis fuscis tecta. Cespites densissimi, foliolis facti duris, oblongis, acutis, per medium sulcatis, obtuse lanceolatis, deorsum apice reflexis, glaucis, ad petiolum ciliatis, ad lentem vitream subtus vage punctatis, valido inferiore nervo. Cauliculi præter ligulas aliquas nudi, quatuor unciarum, uniflorus, etiam triflorus & quinqueflorus, flores fert lacteos, petalis rotundis, lineatis.

*983. SAXIFRAGIA foliis compactis, plicatis, pungentibus, caule viscido pauciflora, Emend. VI. n. 39.

Saxifragia alpina, *Saxifraga alpina* flore BURSER.*Saxifraga alpina* foliis glaucis, acutis, monanthos, caule folioso SEGUTER. Supplem. p. 201. t. 5. f. 2. ut video ex planta a MORENIO missa.*Saxifraga foliis imbricatis*, subulatis, levibus, caule subnudo, uniflora LINN. p. 572.Huc refert C. B. *Sedum minimum* 3. LOBEL. p. 376. Sed CHERLERUS id *Sedum* versus Münchenstein, circa Langenbruk & in rupe Maurparterfluh reperit, ut aliud esse necesse sit.

Rosulæ foliorum ad terram densæ. Crassa ea, dura, conica, pungentia, extus convexa, & eminente linea distincta, intus concava. Caulis nudus, semipedalis, triflorus, quadriflorus, etiam sexflorus, viscidus, ligulis paucis, oblongis & viscidis adsperfus. Calyx viscidus. Petala speciosæ magnitudinis, alba, ovata, rectis, pallidis lineis distincta.

984. SAXIFRAGA foliis hirsutis, ellipticis, & tridentatis, caule pauciflora It. Helvet. II. n. 69. p. 292. t. 2.

α. Folio tridentato.

Sedi alpini III. Fr. Gregorii varietas foliis incisus COLUMN. Ephyraf. II. p. 66. 67.*Sanicula montana minor*, seu *Sedi alpini* III. Fr. Gregorii secunda varietas PLUKNET. p. 331. t. 222. f. 2.*Saxifraga cespitosa* JACQUINI.

β. Varietas foliis integris, ellipticis

Sedi alpini III. Fr. Gregorii varietas foliis integris COLUMN. ibid.*Sedum alpinum*, flore pallido GARIDEL. p. 438. ic. 91.*Saxifraga alpina*, androsaces villosæ habitu HALLER. Comm. Lit. Noric. ann. 1736. t. I. f. 3.*Saxifraga foliis lanceolatis*, obtusis, pilosis, caule nudo, biflora LINN. I. p. 571.

In omnibus alpebus Aquilejensibus, Valesiacis, Rhetiæ, Stokhorn, Neunenen, Gotthardo, &c. Folia ad terram conferta, libera, elliptica, obtusa, hirsuta, non crassula, apice plerumque obtuso, raro tridentato. Caulis ligulis adsperfus, trientalis, uniflorus & pauciflorus. Petala obsolete ex virentibus alba, lineata.

*985. SAXIFRAGA foliis mollibus, ellipticis, subhirsutis, caule pauciflora Emend. IV. n. 29. †

An forte *Saxifraga alpina*, minima, foliis ligulatis, in orbem circumactis, flore ochroleuco, SEQUIER. Supplem. p. 405. t. 5. f. 3? sed nostræ omnia sunt oblonga.

Primum reperta copiosissime au Dard, inter Sex de Champ & Sex de Culand vallis Ormond dessus. Inde variis locis, in Valesiæ monte Schönebübl, & supra Bagnes ad rupes glaciales, & in glacialibus du Mont Rouge.

Radices muscosæ, graciles, longæ, fuscæ, cespites faciunt densissimos, sed repandos, grati odoris & aromatici. Folia peculiaris teneritatis, accedentis ad chartam fericeam Chinensem, floresve artificiales sericeos: eorum pars inferior sicca, fusca, imo cauli adhæret: cæterum subhirsuta, oblonga, elliptica sunt: in caule pauca, similia. Caulis trientalis & paulo ultra, biflorus & triflorus, hirsutus. Calyx hirsutus, segmentis obtusis. Petala ex petiolo dilatantur, alba, subluteola, ovata. Character reliquis *Saxifragæ*.

O O O O O

986. SAXI-

986. SAXIFRAGA foliis petiolatis, trilobatis, caule erecto, ramoso & folioso.
Paronychia III. TABERNÆM. p. 805.
Saxifraga foliis caulinis cuneiformibus, trifidis, alternis, caule erecto, ramoso LINN. I. p. 578.
Paronychia rutaceo folio BLAKWELL. t. 212.
 Frequens in tectis, muris vetustis, arvis macilentis.
 Multum ludit statura & foliis. Radix magna. Caulis ab uncia, ad quatuor uncias, erectus, ramosus, viscosus, sæpe ruber. Folia radicalia longe petiolata, trilobata, ad caulem fere sessilia, tridigita, quinquedigita, etiam simplicia, elliptica. Petioli ex omnibus foliorum alis uniflori, biflori. Petala alba, breviter elliptica. Ovarium a calyce separari potest.
 Sapor vires Sedi mites, aquosas, subacidas promittit. In cerevisiam infusa, apud BOYLEUM, ad icterum laudatur.
- *987. SAXIFRAGA caule folioso, multifloro, foliis palmatis, hirsutis *Emend.* III. n. 187. †
Saxifraga foliis palmatis, caule dense folioso, florifero CL. ALLIONE p. 12. t. 3.
 In asperrimis alpium, ut in præcipiti femita *la Grandvire*, & in monte *Fouly*, *Sempronio*, *Pané-Rossaz* nascitur.
 Altior est, quam *Saxifraga* tectorum: rosulam ad terram facit foliorum latiorum, palmatorum, ovatorum, deinde tridentatorum, hirsutorum: sic ad caulem late palmatorum, tamen etiam simplicium. Habitus similis, sed altior, semipedalis, insigniter ramosus & multiflorus. Petala ovato lanceolata, alba, aut tribus lineis rosei coloris percursa. Aliquando adeo frequentes sunt cauliculi, & copiosa folia, ut totum caulem abscondant, quo iconem ALLIONII refero.
 Possit esse *Sedum tridactylites alpinum, majus, tertium* C. B. *Prodr.* p. 131.
 Adeoque *Saxifraga foliis caulinis cuneiformibus, apice dentatis, caule ascendente, subvillosa* LINN. p. 579.
 Habitus, nisi flore differret, est OLDERI t. 68.
 Fateor me nondum audere pro propria habere planta, etsi in alpebus altius, quam circa urbes nascatur: & differat foliis non petiolatis, sed ex lato & latefcente principio palmatis, longe minus profunde dentatis.
Saxifraga alba, petræa PONÆ p. 183. a nostra abunde differt n). Eam in horto alui o), foliis longe villosis, frequenter quinquelobis, flore longe majori.
988. SAXIFRAGA foliis integris & trifidis, caule subnudo, paucifloro *It. belg.* II. t. 1.
 Multiformis planta & pene inextricabilis.
Icon lign. GESNERI p. CXLVII.
Icon GESNERI fascic. I. n. 31.
Sedum tridactylites alpinum minus C. B. *prodr.* p. 131. ex fide horti fioci. SCHEUCHZER. *It.* II. p. 49.
Tridactylites alpina L. B. III. p. 762. ubi utrumque foliorum genus describitur.
Saxifraga Pyrenaica, foliis partim integris, partim trifidis SCHEUCHZER. *It.* VII. p. 518.
Saxifraga foliis partim integris, partim trifidis SEGUIER. I. p. 451. t. 9. f. 4.
 & *Saxifraga alpina minima* SEGUIER. *ibid.* p. 450. t. 9. f. 2.
 Annon & *Saxifraga alpina muscoides, foliis superioribus oblongis, inferioribus rotundioribus* & circumactis SEGUIER. *Supplem.* p. 203. t. 5. n. 3. nam similia habeo ex monte *Scheidek*.
Saxifraga foliis radicalibus aggregatis, linearibus, integris trifidisque, caule erecto, subnudo, subbifloro LINN. I. p. 578.
 Nihil frequentius est in Alpium montibus, etiam in Pyrenæis legit CL. GAGNEBIN.
 Radix dura, lignosa, longa, educit rosulas foliorum confertas, quæ multæ in unum cespitem latissimum confluant, quo tota rupes obducatur. Eædem non reflectuntur, ut sequenti. Folia variabilia, semper viridia, ad lentem vitream subhirsuta, glabra; cæterum modo integra ligulata, modo integra ovata, modo breviter in apice solo obtuse aut acute tridentata, qualis est icon GESNERI, modo petiolo parallelogrammo, lineato, in apice acute trilobata: integra autem & trifida in eodem cespite miscentur. Constanter caulis humilis, trientalis, paucis & integris, rarissime trifidis, ligulis adpersus; in apice flores fert, unum ad tres. Summus caulis & calyx hirsutus, & frequenter viscidus. Flos semper parvus, ochroleucos, subviridis; petalis ovatis, per ætatem rubore vitatis, ut etiam totus caulis autumnò rubeat. Varia est magnitudine, perexiguus, iterum majusculus, simili in planta.
 Flores magnos, albos, ad rupes maris mediterranei CL. NEUHAUS legit, in planta cæterum simillima. Similis etiam est, sed magno flore diversa icon OEDERI t. 71.

a) WILLICH. *obfl.* p. 30.o) *Catal. hort. Gotting.* p. 136.

989. SAXIFRAGA foliis petiolatis, trifidis, caule subfolioso, viscido.

α. Varietas absque gemmulis.

Sedum tridactylites alpinum majus C. B. *prodr.* p. 13.

Sedum alpinum VII. CLUS. *Pannon.* p. 491.

Sanicula aizoides tridactylites, alpina minor PLUKNET. p. 331. t. 17. f. 7.

Saxifraga muscosa, trifido folio SCHEUCHZER. *It. II.* p. 141.

Saxifraga hypnoides JACQUIN.

β. Varietas cum gemmulis in alis foliorum.

Sedis affinis, trifida, flore albo L. B. III. p. 696.

Saxifraga foliis caulinis linearibus, integris trifidisve, stolonibus procumbentibus, caule erecto, nudifloro LINN. I. p. 579.

Altiorum alpium est. In *Gottardo* legi, provenit etiam in *Fouly*, *S. Bernhardo*, mont. supra *Bagnes*, mont. vallis *S. Nicolai*, *Speluga*, *Pilato*. Eadem in *Hercyniis* montibus legi, ex quibus C. BAUHINUS habuit. Varietatem β. ex plantis ficcis C. B. habui.

Proxima priori, non perinde densas rosulas facit, & magis reflexas: folia semper habet longe petiolata, petiolo lineato, acute tridentata, nunquam integra: præterea argutissime trifida. In *Hercynia* evidentius, in *Helvetia* obscurius hirsuta sunt. Caulis altior, semipedalis, dodrantalis, tamen ex decumbente subrectus, qua decumbit foliosus, superne etiam folus trifidis adpersus, glaber aut hirsutus, pariter, ut priori, viscidus, sed ramolus magis & multiflorus. In varietate β. gemmæ novorum ramorum, ex convolutis foliis factæ, ovatæ, oblongæ & acuminatæ, nitentes, alis foliorum imorum insident. Conjuxit *Jacobus PETIVER* in epist. ad *RAJUM*.

Valde certe priori vicina, etsi non putes, si extrema exempla conferas, hinc acutifolia in *sylva Hercynica*, alta, hirsuta, foliosa; inde *Veronensia* & nostra humillima, integrifolia, foliis ovatis, caule nudo, unifloro. Sed inter utraque media exempla dantur, uniflora, humilia, lineato tamen petiolo, & foliis acute bifidis.

990? SAXIFRAGA caule folioso, ramoso, foliis glabris, palmatis.

An *Sedum tridactylites alpinum majus* 2. C. B. *prodr.* p. 131?

Saxifraga pyrenaica tridactylites latifolia L. R. H.

Saxifraga foliis caulinis, palmato multifidis, sparsis, laciniis acutis, caule erecto LINN. I. p. 578.

Ab *ILL. viro J. GESNERO* accepi, & in *H. S. SCHEUCHZERI* vidi. Locus ignoratur.

Continuo a prioribus speciebus, & potissimum a 987. distinguas habitu foliorum & caulis toto glabro: cum qua cæterum caule folioso, ramoso, & ad singulas alas petiolum florigerum educeute satis convenit. Petioli uniflori: flos, quem recentem non vidi, fere qualis est in n. 987. & n. 988. Folia palmata, non petiolata, multo latiora, & rosulæ ut in 987.

III. EPICARPIÆ.

AGRIMONIA LINN.

AGRIMONIA TOURNEFORTII t. 155.

Duæ sub fructu squamæ, ovato lanceolatæ. Conicus iste, aculeis superne tectus p) lappa-
ceis; ex apice profert calycem quinquentatum, & ex intervallis quinque pe-
tala q) elliptica. Fructus operculo balsamico tegitur, ut in *Saxifraga*, ex eo duæ tu-
bæ repandæ. Stamina decem r), tamen etiam duodecim. In fructu duo loculi s)
& totidem semina, quorum alterum sæpe abortat.

991. AGRIMONIA foliis pinnatis, pinnulis alterne minimis.

Agrimonia BLAKWELL. f. 21.

Eupatorium FUCHS. MATTHIOL. p. 1014.

Agrimonia foliis caulinis pinnatis, impare petiolato, fructibus hispida LINN. I. p. 643.

β. Varietas odorata *LOBEL advers.* p. 308. nobis non provenit t).

In sepibus, ad vias, in *sylvulis* abunde.

Radix verno tempore prius quam caulis erumpat, odorata. Caulis hirsutus, erectus,
non ramosus, firmus, cubitalis. Folia hirsuta, mollia, pinnata, pinnis acute cir-
cumferratis,

O O O O O 2

p) TOURNEFORT. D.E.F.

q) A.

r) FABRIC. *butisbac.* p. 60.

s) TOURNEFORT. E. LINNÆUS vocat calycem coarctatum.

t) In *Valaire* BODÆUS p. 887.

cumferratis, sex & septem parium, minimis intermissis, extremo impari. Flores in longam raramque spicam, in petiolis patulis, unifloris & bifloris, flavi iidem. Planta adstringens, terrea, cum acoris lignis v); hinc pro vulneraria habetur, quæ vasa rupta consolidat, utilis in hæmorrhagis, alvi fluxu, etiam in hepatico fluore x), renum ulceribus, & quoties tonum confirmare oportet. Hinc in nervorum morbis, cum viscerum laxitate conjunctis, laudatur. Infusa cum Agrimonia aqua scirrhos hepatis se superasse CHOMELIUS, ejusque visceris tonum se restituisse LOBELIUS. Decoctum eodem fine adhibetur, & cataplasma, illud in gargarismo utile. Eodem injecto ulcus vesicæ sanavit, quem modo citavimus, CHOMELIUS y). Aquam ad calculum C. HOFMANNUS laudat, sed planta nihil videtur volatile habere. Foliis impositis vetusta tibiæ ulcera sanari SCULTETUS z).

PENTAPTERIS.

MYRIOPHYLLUM PONTEREDER. *antholog.* p. 199.

VAILLANT. *Mem. de l'Acad. des Sciences* ann. 1719. p. 23. t. 2. f. 3. LINN. n. 1066.

PENTAPTEROPHYLLON DILLEN. *nov. plant. gener.* p. 125. t. 7.

Flores diversorum sexuum in eadem planta. In summa stirpe frequentes mares, in ima feminæ. Fructus obtuse parallelepipedos a), quatuor sulcis percursus, quadrilocularis, tetraspermos: ex summo apice educit calycem brevissimum, quadrifidum, lanceolatum b), petala quatuor linguiformia, cava, calyce majora c), extimum majus. Stamina octo, brevibus filamentis d). Tubæ quatuor plumosæ, sessiles, ex angulis fructus. In maribus fructus deficit, in feminis stamina nulla sunt.

Solos Androgynos viderunt VAILLANTIUS, DILLENIUS, PONTEREDERA, nullos olim LINNEUS, quos nunc in *verticillata* admittit.

992. PENTAPTERIS floribus alaribus.

Millefolium aquaticum flosculis ad foliorum nodos LOESEL. p. 165.

Myriophyllum aquaticum minus VAILLANT. l. c.

Myriophyllum floribus omnibus verticillatis LINN. II. p. 1410.

II. Varietas læultris, densioribus versus summitatem pinnis, colore rubro MERRET. p. 78. Olim GESNER. *ic. lign.* 10.

III. *Millefolium aquaticum, pennatum, minus, foliolis singularibus latiusculis, flosculis subjectis*, *Hist. Oxon.* III. p. 627. f. XV. t. 4. f. 7.

IV. In horto sicco C. B. fuit cum nomine.

Millefolium aquaticum, umbellatum, coriandri folio C. B.

In fossis abunde circa Payerne, Morat, Gampelen, Bernam, inter Muri & Wittighofen. Lacustre in lacu Seedorfensi.

Caulis radicans, sæpe aliquot orgyiarum longitudine per aquas fluitat, & in summa parte glomere foliorum cavo terminatur, erigitur autem ad pedem, aut paulo minus. Folia sena, quina, qualia sequenti. Flores verticillati, duodecim parium, quos nuper meros androgynos reperi, olim, ut dixi, imos feminas, superiores mares; sedent autem in alis foliorum subnudi, dum juniores; magis inter folia abiconsi, quando ea maturefcunt.

993. PENTAPTERIS spica nuda.

Millefolium aquaticum, pennatum, spicatum C. B. in MATTH. *Prodr.* p. 73.

Myriophyllum aquaticum majus VAILLANT. l. c.

Myriophyllum floribus masculis, interrupte spicatis LINN. I. p. 1409.

Aliquanto rarius. Bernæ abundat in stagno prope Rohthaus. I. B. Genevæ circa Nodochium. Neocastro misit Cl. DIVERNOI.

Caulis altius de aquis se effert, per intervalla nodosus. Ex nodis radiculæ, & folia quina, ut in priori, facta nervo, ex quo multa capillarium pinnarum paria prodeunt, extremo impari. Floralis caulis longissimus, nudus de aquis erigitur, sed foliorum per intervalla verticillis cinctus, quorum eadem est natura. In hac specie, ut olim in priori, flores superiores perfecte masculos, inferiores femininos reperi.

OENOTHERA

e) GROFFOI III. p. 48.

f) POTER.

g) *Supplem.* p. 148.

z) *Obs. post.* 25.

a) DILLEN. E.F.A.

b) VAILLANT. c. b.

c) IDEM a. a. d.

d) IDEM 2. DILLEN. A.

OENOTHERA a) LINN. n. 469.

ONAGRA T. 156.

Fructus longus, quadrilocularis b), quadrivalvis c), polyspermos, coronatur calyce unifolio d), quadrifido. Petala quatuor reflexa e). Ex eo calyce stamina octo. Tuba crasso apice, quadrifido. Semina non papposa, angulosa f).

*994. OENOTHERA foliis ovato lanceolatis, planis, caule hirsuto.

Lysimachia Americana COLUMNÆ ad RECCHUM p. 882.

Hyoscyamus Virginianus P. ALPIN. Exot. p. 324. 325.

Oenothera foliis lanceolatis, planis MILLER. t. 189. f. 2. caule muricato subvillosa LINN. I. p. 492.

II. Varietas humilis LEOPOLD. flor. Ulmenf.

Nihil vulgatius in sylvis Bernensibus, ut inter viam ducentem ad *Osternmannigen*, & inter Suburbium *die Schosbalde*. In sylva *Bremgarten*, qua itur ad villam *Drakau*. Ad viam regiam prope *Marnan*. Nuperam, & ex America advenam, civem *BAUHINI* non habent.

Caulis subhirsutus, angulosus, trium pedum, ad sex usque, erectus, ramosus. Folia ex ovatis lanceolata, nervo conspicuo, ora ferrata. Flores in alis sessiles, in spicas continuantur. Calyx monophyllos, ex prælongo tubo reflexus. Petala patula, emarginata, lutea, odore *Primulæ* graviori. Tuba simplex in quatuor clavas fissa. Fructus teres, quatuor sulcis inscriptus. Semina angulosa, difformia.

Radices hyberno tempore in acetaria g) recipiuntur, dum incipiunt verna folia producere. Etiam cum carne coquantur h)

EPILOBIUM C. GESNER. LINN. n. 471.

CHAMÆNERIUM TOURNEFORTII t. 157.

Omnia Onagræ, sed fructus tetragonus i), gracilior & longior. Semina pappo coronata k), ad septem quatuor alis instructum adnata l). Calyx brevior m). Clava tubæ in juniore planta integra videtur, in adulta fere quadrifida.

I. FLORE REGULARI, FOLIIS PRÆTER FLORALIA CONJUGATIS.

995. EPILOBIUM foliis semiamplexicaulibus, lanceolatis, hirsutis.

Lysimachia purpurea FUCHS. p. 491.

Lysimachia siliquosa, hirsuta, flore purpureo majore C. B. Hist. Oxon. II. p. 270. t. 11. f. 3.

Epilobium foliis lanceolatis, serratis, decurrenti amplexicaulibus LINN. p. 494.

Ad aquas & inter cyperos & arundines abunde, inque fossis.

Caulis trium pedum, ad sex usque, cum tota planta subhirsutus, ramosus. Folia sessilia, & semiamplexicaulia, elliptica, lanceolata, argute ferrata. Siliquæ hirsutulæ, sessiles, biunciales. Calyx lanceolatus, per ætatem reflexus. Petala cordiformia, purpurea. Summus caulis pene umbellam florum gerit.

Epilobium hirsutum L.
grandiflorum

?995. β. *Lysimachia siliquosa, hirsuta, parvo flore, major* C. B. Prodr. p. 116.
& minor II. ibid.

Lysimachia siliquosa, parvo flore RAI. HIST. OXON. II. p. 270. t. 11. f. 4.

II. Flore albo PONTEDER.

Similibus omnino locis.

Habitus cubitalis & ultra, & omnia minora. Siliqua biuncialis, coronata flore quadruplo minori, dilute carneo, cordiformibus petalis.

LINNÆUS cum priori conjungit, memorabilem varietatem.

Epilobium pubescens Willd.
molle Lam.

996. EPILO-

a) *Oenothera* radicem vinosam habet, folia Amygdali majora, roseum florem; montana amat THEOPHRAST. L. IX. c. 21. Similia PLINIUS L. XXVI. n. 69.

b) TOURNEF. H.

c) I.G.

d) C. longe tubuloso.

e) e.

f) k.

g) REICHART. *Gartenschaz* III. p. 187. CAMERAR. *Epb.* Nat. Cur. Cent. VII. obs. 16. KRAMER, &c.

h) HOPPE von Erdapfein.

i) TOURNEF. L. M.

k) N.N.N.P.

l) O.

m) F.G.

P p p p p

Epilobium montanum L.

996. EPILOBIUM foliis ovato lanceolatis, glabris, dentatis.

Pseudo-Lysmachia purpureum primum DODON. p. 85.*Epilobium foliis oppositis, ovatis, dentatis* LINN. I. p. 494.

Nihil vulgatius ad fepes, locisque aquosis.

Caulis erectus, bipedalis, ramosus, teres, subhirsutus. Folia ovato lanceolata, argute dentata, nervosa, glabra, nervis tamen subtus subhirsutis; inferiora conjugata; superiora alterna. Siliquæ subhirsutæ. Petala carnei coloris, profunde cordiformia.

Hujus varietates sunt.

β. Foliis nitidis, glabris, tenerioribus, nervis tamen subhirsutis.

Lysmachia ramosa, glabra, Viola surrecta foliis splendidibus BOCCONE *mus. di piant.* p. 32. t. 16.

II. Foliis ternatis BOCCONE p. 22. t. 5.

III. Quaternis PONTER. *Compend.* p. 119.

Trifoliam legi in descensu montis Scheidek, & circa Chafferon quadrifoliam Cl. DIVERNOI.

Epilobium tetragonum L.

997. EPILOBIUM foliis lanceolatis, glabris, dentatis.

Lysmachia minor TABERNÆMONT. p. 854. aliis placet *siliquosa* II. EJUSD. p. 855. cum prioris folia nimis brevina sint.*Epilobium foliis lanceolatis, denticulatis, imis oppositis, caule tetragono* LINN. I. p. 494.

In aquosis passim.

Vereor, ut fatis diversum sit. Caulis equidem obtuse tetragonus, cæterum ramosus. Folia elliptica, glabra, denticulata, etiam integra; inferiora conjugata; superiora alterna. Flos exiguus. Petala cordiformia. Siliquæ tomentosæ. Tuba simplex, clava non fissâ n).

998. EPILOBIUM foliis glabris, ellipticis, integerrimis.

Lysmachia siliquosa minor TABERNÆMONT. p. 856.*Epilobium glabrum, angustifolium* DILLEN. *Catal. Gieß.* p. 128.*Epilobium foliis oppositis, lanceolatis, integerrimis, petalis emarginatis, caule erecto* LINN. I. p. 495.

Cubitalis, vix ramosa, pauciflora, ellipticis, obtusis foliis, angustis, vix quatuor lineis latioribus, in biuncis longitudine, sed etiam angustioribus, glabris. oris integris, flore fere paulo prioris 996. Siliquæ tomentosæ.

Vereor, ut fatis diversa sit, fossarum & paludum hospita.

999. EPILOBIUM foliis glabris, ovatis.

Chamenerium alpinum, Alpinæ foliis SCHEUCHZER *Itin.* II. p. 132. *It.* IV. p. 332.An *Lysmachia siliquosa, nana, Brunella foliis* BOCCONE *Mus. di piant.* p. 161. t. 108 ?*Epilobium foliis oppositis, ovato lanceolatis, integerrimis, siliquis sessilibus, caule repente* LINN. I. p. 495.

In montibus & alpibus, locis riguis. Etiam in montanis, à la Chaux d'Abelle.

Caulis procumbens, inde erectus, dodrantalis & minor. Folia glabra, raris dentibus notata; inferiora ovata, superiora paulo angustiora, acutiora. Flores in summo caule perpauci, etiam unicus, dilute purpureis, cordatis, petalis. Siliquæ glabræ, longissimæ, quadruplo folio longiores.

II. FLORE DIFFORMI.

FOLIIS ALTERNIS.

1000. EPILOBIUM flore difformi, foliis lanceolatis, transversim nervosis.

Chamenerium GESNERI DE BRY *florileg.* t. 42.*Rosebay Willowherb.* EDEN T. 42.*Icon* OEDERI t. 289.*Epilobium foliis sparsis, lineari lanceolatis, floribus inequalibus* LINN. I. p. 493.

In sylvis cæduis abunde, speciosa planta, ut in sylva Bremgarten.

Caulis erectus, firmus, foliosus, parum ramosus, nisi superne. Folia glabra, subtus incana, inordinata, elliptico lanceolata, nervo conspicuo, tum transversis lineis parallelis, oris integris, sæpe undulatis. Flores in longas spicas, ex petiolis purpureis, nutantibus, germinis longitudine. Calyx late purpureus, lanceolatus. Petala ita disposita, ut superiora, ab inferioribus, insigni hiatu distent, per quem tubam

*) WILlich. obsl. p. 37. RAL.

tubam emittunt, lacte cæterum purpurea, levissime emarginata. Stamina omnia deorsum nutant, quatuor rectius, quatuor difformiter. Tuba deorsum curva.

Hujus plantæ stolones esculenti sunt o). Infusum stupefacit p). Medulla edulis est, quam siccata coquunt, ita dulcis fit: & ex ea bonam cerevisiam parant, & cum Sphondylia acetum: denique addunt Sphondylia, ut ubertatem vinosi spiritus au-geant, quem ex hoc Sphondylia obtinent q). Bonum esse pabulum r).

Pappus nuper sub nomine *Svenska bomull* celebrari cepit. Siccant in fornace filiquas, extrahunt, ita pappum obtinent, semen excutiunt, dum lanam pectunt, ita pappus flagello fractus, & cum gossypio mistus, texti potest, & cum castoris pilo in tibialia & vittas parari s). Quæ autem semina pectine excutiuntur, non sunt fecunda, & debent integræ filiquæ feri t).

1001. EPILOBIUM flore difformi, foliis linearibus. †

Pseudolychnis purpureum minus DODON. p. 65.

Lychnis Chamænerion, dicta alpina C. B. Prodr. p. 116.

Chamænerion alpinum angustifolium, flore purpureo L. R. H. SCHEUCHZER, It. I. p. 33. It. IV. p. 332.

Flore albo & variegato L. R. H.

Alpina quidem planta est, quam in *Prapioz* & *Ovanna* legerim, & ad glaciales rupes vallis *Grindeliæ*, sub monte *Wetterhorn*, & in monte *Audon*. Descendit autem cum torrentibus in glareas planities, & immensam copiam reperi in alveo torrentis *la Timière* prope *Villeneuve*; in torrente *Baye de Clarens*; ad torrentem *grande Eau Aquilejæ*, in torrente *la Veveysse*, in alveo fluvii *Morge* prope *Gundes*, & ad oram lacus *Neocomensis*, ad extrema littora prope *Colombiers*. C. B. circa *Cliben* & *klein Huningen*, ad *Rhenum*, ad *Wiesam*, juxta vineas *Crenzachenses*; sic circa pagum *Speluga*. Etiam in valle *Ursaria*, *Chiavenna*, &c.

Radix crassa, lignosa, multiceps. Caulis cubitalis, pedalis, tot ramis, quot fere sunt foliorum alæ; totus idem lignescit. Folia linearia, nervo depresso, oris contractis, simplicissima, raro ferrata, pulposa, & subtus reticulata, alia omnino, quam prioris fabrica, a qua certo distingui debet. Flores fere prioris. Calyx purpureus, niger. Siliquæ tomento albæ.

IV. PETALORUM NUMERO IN EADEM PLANTA VARIO.

HYPOPITYS DILLEN. nov. gen. p. 134. t. 7.

OROBANCHOIDES TOURNEFORT. Mem. de l'Acad. ann. 1706. p. 85.

MONOTROPA LINN. n. 536.

Habitus aphyllus. Flos perpetuo connivens, in cylindrum fectus. Prima bractea ampla, ovalis. Deinde calycis folia quatuor, breviora, & minori parte flava, ferrata, lanceolata. Tunc petala quatuor a) longiora, parallelogrammo ungue, segmento florali flavo, ovato, ferrato b); cæterum cava c), retrorsum versus petiolum gibba d), duabus appendicibus aucta. Stamina octo, duorum ordinum. Tuba sine lato, infundibuli forma e). Fructus ovatus f), fulcatus, quadrilocularis, quadrivalvis g), seminibus scobiformibus h). Hujusmodi flores numerosiores sunt, & in spicæ floralis parte inferiori sedent. In superiori & in aliis frequenter flores pentapetali, etiam majori petalorum numero i), staminibus decem, & fructu quinqueloculari k), & calyce quinquefolio.

1002. HYPOPITYS spica florida nutante.

Orobanche, que hypopitys dici potest C. B. Prodr. p. 31.

P p p p p 2

Orobanche

a) LINN. GUNNER.

b) GMELIN. flor. I. p. 218.

c) NATT. hist. of Kamtschatka p. 88. add. GMELIN. l. c.

d) GUNNER.

e) WESTERK. proprio libello p. 28. 32. 40. GUNNER p. 41

f) WESTERK. p. 30.

g) Nobiscum RUPPIUS & ORDERUS, etiam DILLEMUS & TOURNEFORT, nisi quod calycem pro petalis numeret.

h) DILLEN. O. O. TOURNEF. D.

i) ibid. ORDER. TOURNEF. C.

j) TOURNEF. ORDER.

k) K. & ORDER.

l) TOURNEF. E.F.

m) M.

n) H.

o) WILlich. obs. p. 37.

p) Nunc describit LINNÆUS.

Orobanche hypopitys lutea MENZEL. pugill. var. t. 3. f. 5.

Orobanche Verbasculi odore PLUKNET. p. 273. t. 209. f. 5. PLOT. Natur. hist. of Oxfordshire p. 146. t. 9. f. 6.

Hypopitys RIVIN. tetrapet. irreg.

Icon OEDERI t. 232.

Monotropa floribus lateralibus ostandis, terminali decandro LINN. I. p. 555.

In sylvis abiegnis frequens, inque fagetis, putrescentibus foliis stratis. Bernæ im Sädelbach, inter Sandrein & Spiegel; inter Almedingen & Eiche. Auf der Wasserfalle l), in monte Crenzach. Circa Ferrière. In valle Fremieres abunde.

Radix innascitur fagi, & abjetis radicibus, succulenta, squamis facta imbricatis, semipatulis. Caulis & tota planta flavescent, & ille quidem squamis ovatis adspersitur, geritque spicam floridam, cernuo vertice, dum floret, inde erectam. Odor Primulæ veris, etiam in matura planta fortissimus.

RUTA a) TOURNEFORT. t. 133.

LINN. n. 523.

In plerisque floribus calyx quadrifidus b), patens. Petala quatuor, petiolata c), patula, cava, ovata, in nostris per oras lacera d). Stamina octo, quatuor recepta in cavitatem petali sui, quatuor e) ex intervallis. Fructus cingitur glandula circulari, punctis sive foveis octo notata; cæterum quadricollis est f), & hians, septo g) in quatuor loculos divisus. Semina numerosa. Tuba stella quadrifida h) coronata. In nonnullis supremis floribus petala i) quina sunt, & decem stamina, & quinque loculi, & decem pori melliferi. Etiam alio modo numerus ludit.

*1003. RUTA foliis duplicato pinnatis, lobulis ovatis.

Ruta sylvestris major C. B. MORISON. &c.

Ruta foliis decompositis, petalis laceris, floribus lateralibus quadrifidis LINN. I. p. 548.

Ruta sylvestris n. 2. DU HAMEL II. ic. 61.

Eadem est cum fativa, quam vide apud BLAKWELL. t. 7.

Dubia icon GESNERI lign. 148. An hanc velit, an sequentem?

Maxima copia in rupibus sub *Agaunensis Eremita sacello*.

Radix lignosa, ramosa. Caulis durus, cubitalis & altior. Folia glauca, pulposa, punctata, ad umbelliferarum modum divisa, duplicato pinnata, pinnulis ovatis, lateralibus aliquanto minoribus. Flores flavi, in racemi speciem dilatati & semiumbellati. Capsulæ fructus exasperatæ. In regionibus calidis in arborem excrevit, ut Macherunte k).

Hæc planta potius acrior est, & odoratior, quam hortensis. Vires ab eo penetrabili odore jam antiquissimo tempore sperarunt, quæ PYTHAGORÆ l) encomiis inclaruerit. Recens acris est, ut nuda manu tractata pruriginem faciat m) & tumorem; sicca mitescit. In sale fixo sulfur n) est. Aqua destillata vires habet, inque eam odor plantæ, oleumque una essentialia, in frigore coagulabile, transit o). Acetum cum Ruta infusum dudum celebre fuit. Vires videtur habere stimulantia, hysterica, ut etiam dudum odore Rutæ sylvestris rustici epilepsiam p) levare adgressi sint. Non satis tamen in officinis nota est. Ad oculos q) olim celebris fuit, nescio, quo scopo.

*1004. RUTA foliis duplicato pinnatis, linearibus, lanceolatis. †

Ruta montana CLUS. in append. ult.

Ruta sylvestris CAMERAR. Epit. p. 495. minor TABERNEM. p. 134.

Unice in Pilato monte provenit, a Cl. CAPPELER detecta.

A priori diversissima, caule ramoso, bipedali, foliis multo tenuius divisus, laciniis ultimis linearibus, acutissimis, tamen etiam punctatis. Flores similes, e) luteo virides r).

MOSCHA-

l) Barler Merkw. p. 188.

a) ΡΥΤΗ cum Hyssopo & Origano ARBÆUS cur. acut. I. c. 1.

b) TOURNEF. C.

c) A.

d) A.B.

e) ad A.

f) E.

g) H.

h) ad A.

i) SLEVOGIUS habet petala 3.4.5.6. & totidem loculos.

k) JOSEPHUS Judaic. Vidit arborem CARDANUS subtilit. L. VIII.

l) Marem & feminam facit PLIN. L. XX. c. 13.

m) COLUMELLA L. XI. c. 3.

n) GMELIN. Comm. Acad. Petrop. V. p. 287.

o) NEUMAN. T. II. P. IV. p. 131.

p) TRALLIANUS L. I.

q) PYTHAGORAS I. c.

r) LOEFFLING. resa p. 140.

MOSCHATELLINA TOURNEFORTII t. 68.

ADÓXA LINN. n. 501.

Ob disparem partium floris numerum cum Ruta reliqui, etsi flore differt. Flores in cubicas spicas, quinquefloras, quatuor flores laterales, unum, qui cubum claudit. Calyx cuique trifidus s). Flos monopetalos, quinquefidus, segmentis ovato lanceolatis t) fummo fructui innatus. Stamina decem v), ex tubo floris nata. Tubæ quinque x), fructus quinquelocularis, pentaspermus, per ætatem mollis, baccatus. Flos supremus solus quadrifidus y), quatuor loculis, & tubis, & octo staminibus est, ex calyce bifido z); vidi tamen etiam octo flores in uno cubo fuisse.

1005. MOSCHATELLINA.

Moschatella CORD. hist. p. 172. b.

Minimus Ranunculus septentrionalium, herbido muscoso flore LOBEL. p. 674.

Fumaria bulbosa, seu tuberosa, minima TABERNÆM. p. 39.

Adoxa LINN. p. 527.

OEDERI ic. 94.

In Helvetiæ sepibus frequens, Bernæ, inter Holligen, & viam versus Küniz, im breiten Rein. Circa Aquilejam, Roche, Genevæ à la Bâtie I. B. C. B. circa novam domum & versus Rieben. Au mont Milledoux, & à la Combe de Valanvron GAGNEBIN.

Radix fit filamentis, quæ per intervalla nova germina, quasi denticulos producant. Caules simplices, semipedales. Folia glauca, tenera, ternata, eorum quodque trilobum, lobis petiolatis, lateralibus semilobis, medio semitrifido, lobis omnibus latis & rotundis. Scapi florigeri aphylli, flosculi pallidi, quorum duo tantum, vel tria, semina maturefcunt. Odor validus moschi.

V. BACCIFERÆ.

PARIS LINN. n. 500.

HERBA PARIS TOURNEFORT. t. 117.

Nostra numeri quaterni adprime tenax est. Folia quatuor: calycis patuli folia quatuor, flore longiora, longe lanceolata. Petala ligulata, longa, patula, quatuor. Stamina bis tot, corniculo inter loculos educto. Fructus pene globosus, quatuor fulcis distinctus, mollis, quadrilocularis, multis in gemello ordine feminibus a). Tuba in quatuor antennas fissa. Sæpe numerus variat, ut tria, quatuor, quinque, etiam sex sint folia. Tunc una numerus foliorum, calycis, petalorum, staminum, clavarum tubæ, loculorum fructus mutatur, exemplo, quanto major rationis, quam numeri sit dignitas.

1006. PARIS LINN. I. p. 526.

Uva versa DORSTEN. p. 304.

Herba Paris MATTHIOL. p. 1193. I. B. III. p. 613. GARIDEL. p. 227. ic. 49. BLAKWELL. t. 286. OEDER. t. 139.

In umbrosis nemoribus & sepibus abunde.

Radix crassum tuber est. Caulis unicus, non ramosus. Folia ovato lanceolata, lineata, ut in Liliaceis. Flos ex viridi pallens. Bacca nigra.

Odor & sapor aliquid virulenti habet & narcotici. Quare extus admota tuberibus pestilentialibus b) & inflammationibus c) medetur.

Succum dat refrigerantem, cujus effectus Opii d) similis est, ad oculorum inflammationes utilis e). Semine Paridis ad drachmam dato duos fatuos semistultos intra 20. dies

fidus GUETTARD. Plantes autour d'Estampes II. p. 95.

s) TOURNEF. D.

t) A.

v) ad A. Octo, novem, decem GUETTARD. Stamina ista antheras habent uniloculares BURKHART. epist. p. 151

x) TOURNEF. ad A. Monogynia FABRIC. p. 58.

y) TOURNEF. B. Basler merkwürd. T. IV. p. 378. Sæpius trifidus, etiam quadrifidus SERPIN. p. 35. Quadri-

z) Hunc describit LINNÆUS.

a) Tetracocca FABRIC. butisbac, p. 47.

b) GESNER.

c) TRAGUS.

d) GESNER. epist. p. 326.

e) WELSCH. micromim. n. 25.

Q q q q q

dies fanatos *f*) fuisse, exstant testimonia, & canem eodem Paridis pulvere fanatum, cum arsenicum fumisset LOBELIUS *g*) auctor est.

Maligna tamen planta *b*), quæ gallinas enecat *i*). Cardialgiam inde & vomitum CL. BURGHARD supervenisse vidit *k*).

Tinctoria sunt folia, sicca, lecta prius, quam planta floreat, in aqua cocta, filo in alumine macerato, una cocto *l*).

PHYTOLACCA TOURNEFORT. t. 154.

LINN. n. 588.

Calyx nullus. Petala quinque, concava, ovata *m*), apice sursum curvo. Stamina decem. Fructus mollis, compressus *n*), decem in nostris ovatis acinis, monospermis *o*), connatis. Tot tubæ quot loculi. Numerus staminum etiam alius est.

*1007. PHYTOLACCA fructu petiolato, decemfido.

Blitum Americanum MUNTING. ic. 112.

Amaranthus baccifer Circaæ foliis COMMELYN. Hort. Amstelod. I. f. 66.

Phytolacca vulgaris DILLEN. Hort. Eltham. p. 318. t. 239. f. 309.

Phytolacca floribus decandris, decagynis LINN. I. p. 631.

Virginæ indigena passim nunc in Helvetia transalpina nascitur, inter *Poco d'Adda* & *Morbiniun*, vallis Tellinæ. Inter *Ripam* & *Chiavennam*. Circa *Ofogne* & *au Cong*, vallis Lepontinæ.

Caulis cubitalis & ultra, folia ampla, patula, petiolata, ovato lanceolata, integra. Petioli purpurei, ramosi. Spicæ florum breviter petiolatorum caulem & ramos terminant. Flos herbacei coloris; baccæ sature purpureæ, tinctoriæ. Folia juniora peracria sunt, adulta mitescunt, ut edulia fiant. Ad cancrum imposita folia, nuper ex America commendata, aliquando bono eventu *p*) adhibita fuerunt, alias nullo *q*). Semen cani datum nihil nocuit *r*). Guttulæ succi aliquæ cani infusæ convulsiones fecerunt & tussim *s*), nullo majori malo sequente.

Color cæterum ex hac bacca *t*) contusa paratur Kermefinus.

VI. CORNICULATÆ.

His anthera in duo cornicula continentur.

PYROLA TOURNEFORTII t. 132.

LINN. n. 554.

Calyx unifolius, quinquefidus *a*). Petala quinque subrotunda *b*). Stamina decem, longis filamentis plerumque inæqualiter disposita. Antheræ sursum in cornicula educæ. Tuba recta aut incurva, apice quinquefido. Fructus quinquelocularis *c*), rotundus, quinque crenis divisus, plenus minutissimis seminibus *d*).

1008. PYROLA racemo unilaterali LINN. I. p. 567.

Pyrola II. tenerior CLUS. *pannon.* p. 505. 506.

Pyrola folio mucronato RIVIN. *pentapet. irreg.* t. 136.

Frequens in sylvis abiegnis. In sylva supra villam *Bodenaker*. In sylvis mont. *Gurten*. In montibus *Crenzach*, *Mönchenstein*, *Wasserfall*.

Durities huic, & aliis nostris, fruticosa. Folia radicalia, petiolata, firma, nitida, ex ovatis lanceolata, minute dentata. Caulis simplex, non ramosus, neque foliosus, sed multiflorus. Flores omnes in eadem partem coniecti. Stipulæ lanceolatæ. Calyx brevis, latis dentibus. Petala alba, ovata, sursum cava, conniventia. Stamina decem, bono ordine disposita. Tuba longa, recta, disco terminata fungoso, stellato.

1009. PYRO-

f) PANDECTARIUS, MATTHIOLUS p. 1094. Etiam AMATUS p. 415.

g) *Advers.* p. 106.

b) MONET l. B.

i) GRESNER. *epist.* p. 99.

k) *Landekerbad* p. 53.

l) LINDER. p. 44.

m) TOURNEFORT. A. B.

n) D.

o) F.E.

p) *Mémoire. econ.* ann. 1764, n. 3. *Add. Journ. Helvet.* ann. 1758. m. Aug.

q) ACERLL. *Chirurg. Händels* p. 27.

r) SCHULZ. *Ep. Nat. Cur. Dec. II. ann. 8. p. 154.*

s) SPROGEL. *venen.* p. 24.

t) DONK. *Beschr. van n. w. Nederland* p. 31.

a) TOURNEF. C.

b) A.B.

c) F.G.

d) H.

1009. PYROLA foliis subrotundis, tubis rectis *It. hercyn. n. 3.**Pyrola secunda* RAI *Syll. exter.* p. 211.*Pyrola minor* RIVIN. *pentap. irreg. t. 134.* DILLEN. &c.*Pyrola floribus racemosis, dispersis, staminibus pistillisque rectis* LINN. I. p. 567. *Itin. Gottland.* p. 206.

OEDER. t. 55.

In Helvetia frequens, in sylvis montis *Gurten*, in sylva *Bremgarten*, circa villam *Koblholz*, &c.

Folia radicalia petiolata, ex subrotundis obtusa, integra, aut minute serrata. Caulis aphyllus, nec ramosus, racemum fert densum, undique in ambitum sparsum. Stipulae lanceolatae. Petioli uniflori, penduli, viridi colore. Calycis semiquinquefidi dentes ovato lanceolati. Flos perpendicularis, saepe semiconnivens, petalis lacteis, ovatis. Stamina introrsum recurvata, ut ovarium protegant, æqualiter disposita, antheris in breve cornu & obtusum productis. Tuba brevis, recta, sine lato, quinquepartito, stellato.

1010. PYROLA foliis subrotundis, tubis recurvis.

Pyrola CAMERAR. *Epit.* p. 723, I. B. III. p. 535. RIVIN. t. 134.*Pyrola folio rotundo* RIVIN. t. 135. & *folio obtuso* ibid. t. 136.*Pyrola vulgaris* BLAIR. *miscell.* p. 107.*Pyrola staminibus adscendentibus, pistillo declinato* LINN. I. p. 567.

OEDER. t. 110.

In montosis, dumetis & pratis. Inter *Ilfingen* & mont. *Feuerstein*: versus *Lamblingen*.In ipsis pratis domini *Rupensis aux Saugettes & Baunes. A Vaulion.*

Folia & habitus paulo prioris: isti paulo major. Folia vix serrata. Spica longior & laxior. Flos perpendicularis. Tuba e) incurva exit ex intervallo petalorum inferiorum, & sursum reflectitur. Stigma exiguum. Stamina sursum reflexa. Loculi eorum in corniculum perforatum producti.

Pyrolæ omnes adstringunt, & vulnerariæ sunt, in decoctis, & potionibus, atque fomentis. Laudantur ad pectoris ulcera & tubera chronica, medicis tamen vix notæ.1011. PYROLA scapo unifloro *It. hercyn. n. 21.* LINN. I. p. 568.*Pyrola* III. CLUS. *pannon.* p. 508. 509.*Pyrola* III. *minima* EJUDEM *hist.* p. CXVIII.*Pyrola flore singulari* RIVIN. t. 137.

Icon OEDERI t. 8.

In *Pilato* monte I. B. Abunde reperi circa fluv. *Avançon* in aspera sylva, qua a pagulis *Plans* adscenditur in montem *Pondenan*, longe lateque nascentem. *Bey Fäblen zwispen Roslen & Alfsigleten* GESNER. In itinere ad *Valorsine. In via mala.* CL. RAMSPEK in mont. *Schilt, Galanda & Scheidek.*Folia radicalia, petiolata, subrotunda, serrata, teneriora. Scapus nudus, uniflorus, trientalis, aut paulo ultra. Flos, quam prioribus major, nutans. Calyx albus, magnus, segmentis subrotundis. Petala lactea, ovato lanceolata, lineata. Stamina decem, binis rotundis corniculis coronata, in petala reclinata, sed inæqualiter, ut singulo non bina respondeant, sed unum, duo, aut tria f). Tubæ corona quinquefida maxima. Odet *Lilii convallium.*

ERICA g) TOURNEFORTII t. 373.

LINN. n. 484.

Calyx primus viridis, quadrifolius, quo multe (species carent h); alter coloratus, tetraphyllos, foliolis ovatis, nunquam patentibus i). Flos monopetalos, profunde quadrifidus, calyce colorato minor. Stamina flore breviora, octo, apicibus sagittatis, & corniculis angustis duobus; cæterum tubam, ut in *Vaccinio*, circumstant. Fructus siccus, octo lineis percursus k), rotundus, superne compressus, tetragonus l), polyspermos. Tuba simplex, sine crassiori, tetragonio. Semina minima.Aliud genus a *Tetralice* esse jam RUPPIUS & FABRICIUS m).

Q q q q q 2

1012. ERICA

e) ad A. & E.

f) Conf. LINN. *olanska resa* p. 145.g) *Erica* futex, non multum diversus a *Myrica*, longe minor DIOSCOR. L. I. c. 100. foliis pene & colore *Rorismarini* PLIN. L. XXIV. n. 39.

h) Omitit LINNÆUS.

i) TOURNEF. ad B.

k) D.

l) F.

m) II. p. 240.

1012. ERICA foliis imis adpressis simplicibus, floralibus calcaratis.

Erica prima MATTHIOL. p. 152. CAMERAR. *Epit.* p. 75.*Erica* CRAMER. t. 52.*Vulgaris*
Erica antheris bicornibus inclusis, corollis inequalibus, campaniformibus, mediocribus, foliis oppositis, sagittatis LINN. I. p. 501.β. Flore albo *Hort. Aichstet. sist. ord. IX. t. 3.*

In Helvetia minus aliquanto vulgaris, quam in regionibus fabulosis. In sylvis tamen abiegnis passim abunde.

Trunci projecti, lignei, numerosos ramos semierectos emittunt, totos tectos foliolis firmis, brevibus, parum repandis, dorso convexo, ad ramos adhærentibus, conjugatis, sed duobus paribus proximis, ovatis, rugosis, linea distinctis & quatuor fulcis. In summis ramis folia conjugata, cruciata, superiorem partem habent, qualem folia inferiora: sed aliam inferiorem, calcar similem, acutam, linearem, retroversam, a caule remotam. Flores semiquadrifidi, ex purpura violacei, in summis ramis inter ejusmodi folia conferti prodeunt, in perbrevis petiolis, & ad alterum latus fere inclinant. Calycis exterioris duo foliola breve calcar habent, duo lata sunt, utrinque ciliata: calyx coloratus quadrifolius, ovato lanceolatus, flore major, tamen immarcescibilis, cum fructu confenescit.

Exofus agricolis fruticulus, ob reptatrices radices incremento arborum infensus, apes abunde alit in Cellensi ditone; neque audio pulmone nocere, ut suspicatum est n). Corium *Erica* quidem potest, ut cum querceo cortice, indurari. Pro lupulo in cerevisia o) adhiberi lego, non habet tamen aroma, nec amarorem; sed neque armenta nostra *Ericam* inter pabulum admitterent p). Utilitates, si quas habet, vide apud KALMIUM q).Mapalia pro bombycibus ex *Erica* fiunt.In sylva montis præalti d'Arbignon peculiaris varietas crescit, quæ multum me torfit. Ei omnia folia calcar habent, & ima latiora, laxiora, a ramis distantia, & vere gnomoni similia sunt quorum pars ad sex lineas longa contra caulem descendit, longior & triquetra ascendit r). Est *Erica tertia Cortusi, quam ex alpebus helv. attulit* C. B. apud I. B. I. t. 2. p. 358.

1013. ERICA s) foliis patentibus, quaternis, acutis, caducis, corollis calyce longioribus, antheris eminentibus.

α. Planta adulta.

*Erica III. CLUS. pannon. p. 33. 34.**Erica procumbens, ternis foliolis carnea* C. B. SCHEUCHZER. *It. VII. p. 513.**Carnis*
Erica antheris simplicibus exsertis, corollis ovatis sublongioribus, foliis quaternis, triangularibus, patentibus, glabris LINN. I. p. 504.

β. Planta hiberna, juniore flore.

*Erica III. CLUS. pannon. p. 33. 34.**Erica procumbens, herbacea* I. R. H.*herbacea*
Erica antheris bicornibus, inclusis, corollis campanulatis, mediocribus, secundis, foliis ternis, triquetris, patulis LINN. I. p. 501.Vulgaris planta in omnibus subalpinis, descendit *Interlacum* usque, in collem *Rugen*, & ad lacum *Thinensem*. Ad lacum *Lauerzersee*, in *M. Pilato* &c. GAGNEBIN.

Fruticulo rami suberecti, pedales & ultra. Folia conferta, patentia, abiegnis similia, & pariter caduca, angusta, crassula, nervo eminente, peracuta, ex uno circulo quaterna. Flores in summis ramis, in longiusculis unifloris petiolis, fere ad eandem sedem dispositi. Autumno flores se parare incipiunt ad sequentem annum. Calyx primus nullus; floralis flore major, decolor, flosque similis antheras tunc clausas includunt: eo in statu mense februario legi, ut flos perfectus esset, cæterum viridis, & stamina inclusa. Sed mense maio, perfecti nunc flores, & calyx, & petalon, purpura tinguntur, & stamina de flore nunc erumpunt. Tunc calyx coloratus folia habet lanceolata, flos autem longior est, & breviter quadridentatus adparet. Antheræ duo brevia cornicula educunt.

*1014. ERICA ramis erectis, tomentosis, foliis perangustis erectis, confertis, flores superantibus.

*Erica I. CLUS. p. 41. Corios folio.**arboræa*
Erica antheris bicornibus inclusis, corollis campanulatis, longioribus, foliis quaternis, patentissimis, caule subarboræo, tomentoso LINN.

Inter

n) LANGE I. c. *Ericam* mel dare repertum DIOSCORIDES.o) PLOT. *Natur. hist. of Staffordshire* p. 379.p) ROHR. *phytotheol.* p. 422.q) In *diff. de Erica*.r) *Emend. III. n. 197. VI. n. 49.*s) *Tetralix* inter spinas ætate florentes PLIN. L. XXI. n. 56

Inter *Ripam* & *Chiavennam* ad rupes, & inter *Poco d'Adda* & *Morbegno*.

Frutex erectus, sepedalis, ramosus, ramis erectis, tomento albo obductis. Folia copiosissima, erecta, non patula, glabra, pene subulata, totos ramos tegunt, in ficcis rugosa. Flores numerosissimi in mediis ramis, ut nuperiora folia se super eos efferant, in petiolis ramosis, paniculatis. Calyx primus nullus, secundus perbrevia folia habet, lanceolata. Flos brevis, latus, ad tertias quadrifidus: idem albus, cum fructu contabescit, quem juniorem non vidi.

RHODODENDRON LINN. n. 548.

CHAMERHODODENDROS TOURNEFORTII t. 373.

LEDUM MICHELI.

Calyx quinquefolius, minimus a). Flos tubulosus b), faucibus patentibus, quinquefidis. Stamina decem, duorum ordinum, ex ambitu ovarii nata, libera, non conata, antheris superne perforatis & apertis. Fructus ligneus, ovato pentaëdros c), quinquelocularis d), polyspermos e). Tuba cylindrica f), globulo terminata.

7015. RHODODENDRON foliis ellipticis, glabris, subtus rubiginosis.

Montana Allobrogum lentiscifolia, *Chameleefolia*, vel *Oleastrifolia*, minus odora. *Chamerhododendros* LOBEL. *advers.* p. 155. *ic.* p. 366.

Eponymos Theophrasti LUGDUN. p. 272.

Chamerhododendros alpina, glabra SCHEUCHZER. *It. I.* p. 34. Du HAMEL *arbres I.* p. 160. f. 1.

Rhododendron foliis glabris, subtus leprosis, corollis infundibuliformibus LINN. *I.* p. 562. conf. JACQUINI *obsf.* t. 16.

β. Flore albo, rara varietas. In monte *Javernaz*. ILL. DE SAUSSURE etiam misit.

In alpinis lapidosis vulgaris, ut focus in valle *Urfaria* alat. In *Juræ* mont. altioribus rarior.

Frutex distortus, cubitalis & ultra, difformis, ramosus. Folia ficca, dura, ovata, acuminata, margine contracto, subtus rubra, aut ferrugine & punctis innumeris minutissimis adspersa. In summis ramis petioli uniflori, oblongi, in racemum congesti. Flores tubulosi, ortu tumidiori, laciniis repandis, subrotundis, igneo colore, luteis punctis vario.

Gallis abundat SCHEUCHZER. *It. II.* t. 19. f. 1. 2. 3.

Alit, ut ex alpicolis audio, phasianos illos spurios, *Urogalli* minorem speciem, & ab eo nomē habent. Quare avibus nocere minus credas g). Leporem equidem foliis *Rhododendri* pastum convivis funestum fuisse WELSCHIUS h). In *Ponto* duæ species sunt ejus plantæ, quas credit TOURNEFORTIUS i) Græcis XENOPHONTIS comitibus nocuisse, infecto melle. *Rhododaphnen* accusat PLINIUS k), & *Ægolethron*.

7016. RHODODENDROS foliis ovatis, ciliatis, subtus punctatis.

Balsamum alpinum Gesneri LOBEL. p. 367.

Ledum alpinum CLUS. *pannon.* p. 73. 74.

Nerium alpinum, quibusdam, aliis *Ledum hirsutum* I. B. III. p. 21. 22. BOCCONE *observ.* p. 113.

Chamerhododendros alpina villosa SCHEUCHZER. *It. I.* p. 34.

Rhododendron foliis ciliatis, nudis, corollis infundibuliformibus LINN. *I.* p. 562.

In alpinis etiam plurimis locis reperi, etsi aliquanto rarius est quam prius, in monte *d'Ansez*, *Enzeinda*, in monte inter *Habcheren* & *Tschangnau*, in *Gemmio*, *Gottbardo*, *Pilato*, &c. Inter *Juræ* montis juga, solus mons *Thuiri* hanc stirpem alit.

Omnia fere eadem, folia tamen colore lætiori, margine ciliato, magis ovata, subtus punctis fulcis majoribus & paucioribus notata. Flores similes, minores, rosei coloris dilutioris, albis pustulis notati.

ANDROMEDA

a) TOURNEF. C.

b) ibid. B.

c) D.

d) E.

e) F.

f) C.

g) HASSELGREN. *pan. Sueb.* p. 9.

h) *Miclonimemat.* n. 87.

i) TOURNEFORT. *Voyag. du Levant.* III. p. 73.

k) L. XI. c. 13.

R r r r r

ANDROMEDA LINN. n. 549.

POLIIFOLIA BUXBAUM. *Comm. Acad. Petrop. II.* p. 145.& *Cent. V.* p. 28. t. 49. f. 1.

A Chamærhododendro differt flore ventricoso, contracto, floris laciniis parum profunde incisus, fructu subrotundo, quinque sulcis percurso. Calyx acutis laciniis stellatus. Stamina duas aristas emittunt. Semina nitida, ovata, compressa.

1017. ANDROMEDA foliis alternis, lineari lanceolatis LINN. *Lapon.* p. 163. t. 1. f. 2.
It. bercyn. n. 36.

Viti Idea adfuis, Polyfolia montana I. B. I. P. I. p. 525.

Erica humilis, Rovismarini folio, Unedonis flore, capsula cistoides PLUKNET. p. 136. t. 175. f. 1.

Erica palustris, flore purpurascens, pendulo, petiolo floris longo, rubro, Rovismarini folio,

RUBBEK. *Catal. stirp. Lapon. in Act. Suec.* 1720. p. 97.

Icon OEDERI t. 54.

Andromeda pedunculis aggregatis, corollis ovatis, foliis alterne lanceolatis, revolutis LINN. I. p. 564.

In torfaceis vulgo, circa Gümlingen, im Löbr. In paludosis la Chaux d'Abelle GAGNEBIN, &c.

Fruticulus erectus, pedalis. Folia dura, elliptica, alias tota linearia, alias modice in medio latiora, oris contractis, sine lanceolato, superne viridia, inferne glauca, nervo divisa, eminente. Petioli florigeri in summa planta longi, nutantes, uniflori, purpurei. Calyx coloratus, farinosus. Flos pene globosus, ex albo purpureus, quinque lineis percurfus, ora valde contracta.

ARBUTUS LINN. n. 552.

UVA URSI TOURNEFORT. t. 376. &

ARBUTUS TOURNEFORT. t. 368.

Calyx exiguus, quinquefolius a). Flos ex ovato b) contractus, ore breviter quinquedentato. Stamina decem, ungue latiusculo, antheris gemellis, utrinque perforatis. Fructus intra florem, mollis, rotundus c), pentaspermus d). Tuba crassa, sine crassiori, piloso. Semina dura.

1018. ARBUTUS caulibus procumbentibus, foliis duris, integerrimis LINN. I. p. 566.

Uva Ursi CLUS. *hisp.* p. 79. SCHEUCHZER. *It.* VII. p. 520.

Myrtillus περιουρετης RICHER.

Icon OEDERI t. 33.

§ GHERARDI e).

Non rara in Helvetiæ fabulosis sterilibus. Abunde legi supra vineas Sugy & Nan, in monte Vuilly: tum in mont. Luan, d'Ansez, ubi, ut passim in valle Ormond defsus, & supra les Plans, & M. Prapioz vulgo nascitur. RAJUS in monte Jura & colle la Batie prope Genevam; tum in monte Saleve. SCHEUCHZERUS in Gemmiö monte. C. B. in monte prope fanum S. Christiana. In glareis Pilati montis. Supra montem Gotthard CHERLER. A la Chenau au droit de Cortebert GAGNEBIN tum entre Lignièeres & la Neuveville.

Frutex procumbens, ramosus, foliosus, pedalis & ultra. Folia solida, dura, venosa, ex petiolo latescens & ovata. In summa planta densi & breves racemi florales. Stipulae lanceolatae. Petioli colorati, uniflori, sibi vicini, prodeunt ex involucreto dentato. Calycis segmenta alba, rubra f), subrotunda, profunde divisa. Flos late subpurpureus, segmentis brevibus, replicatis, ovatis. Tubæ finis crassus, pilosus. Bacca rotunda, umbilico depresso, rubra, macilenta, intus materie fabulosa farta, in qua in quinque loculis femina angulosa quinque g) & quatuor. Stamina aristæ sessiles.

Planta tota austera est, & adstringens b); succus foliorum fauces constringit & amarus est. Infusum amarum, adstringit: extractum aquosum odore est melleo, amarum, adstringens h*), & balsamicum quid exhalat i), dum spissatur. Infusum

a) TOURNEFORT. t. 370. C.

b) B.

c) E.

d) F.

e) De *Uva Ursi* conf. p. 7. 9.

f) OEDER.

g) A tribus ad octo GHERARDI.

h) MURRAY de *Uva ursi* p. 21.

b*) CARTHEUSER. II. p. 485. 486. ed. nov.

i) MURRAY p. 24. CARTHEUSER.

fusum spirituosum amarum, extractum amarum, oleosum, rancidum *i**). Resina etiam ex ea planta viridis, ceræ odore, habetur *k*). Decoctum amarum est, & raucitatem fauciumque ardorem potum relinquit *l*). Dum ignis admovetur, aqua obtinetur *m*) acida, tum acidus liquor *n*), postea oleum spissum, terra *o*), & sal volatilis oleosus alcalinus: in cineribus subfixus est & terra *p*).

Oleum nullum in aqua est, & eadem *q*) paulum lactescit.

Liquor acidus calculos humanos adgreditur, diminuit, & quod solvere non potest; tamen emollit *r*), neque inter 150. calculos *s*) ullus fuit, quem hic liquor non solveret.

Neque videtur interno in usu vires suas amittere, cum neque cum sanguine, neque cum bile mistus, vim solventem deponat *t*). Videtur mucum de calculo educere, sic solvere terræ vincula, & in universum lapillum diminuere, parte soluta, & emollito, quod non solutum superest *v*). In ventriculum animalium injectus ad uncias duas, vomitum *x*) fecit, ventriculum contraxit, pylorum inflammavit, ita clausit, ut nihil dimitteret, & intestina inania essent *y*). In vesicam urinariam impulsus nihil nocuit, & ne valide quidem lotium movit *z*). Etiam in aquoso infuso *a*) calculi mollescunt, equidem & in aqua simplici.

Interno usu in hominibus nunquam nocuit *b*). In vitiis viarum urinæ, in ardore lotii, & in hæmorrhoidibus utiliter *c*) adhibita est; etiam cum sabulum in urina *d*) esset, multusque dolor; & ab ejus usu expulsus calculus, dolorque urinæ cum stranguaria vere superatus fuit *e*).

Monspeli *f*) primum inclaruit, ut ad nephritidem pulveris semidrachma mane sex octo-ve diebus alternis fumeretur.

Multum ea herba ILL. DE HAEN usus est, pariter ad semidrachmam *g*), ad ulcera renum, ureterum, vesicæ, & calculi suspicionem. Deinde data ad drachmam calculi dolores sustulit, etsi calculum non solvit *h*): & ulcus vesicæ eodem remedio Vir ILL. sanavit *i*). Alio in exemplo, cum ulcus in viis esset urinariis cum calculo, tamen malum *k*) levavit, & calculi effectus mitigavit *l*). Ab ILL. WERLHOFIO adhibita Uva ursi in dysuria *m*), ex calculis renum minoribus & sabulo nata, officium præstitit. Cl. TAUBE Uvam ursi cum virga aurea miscuit, cumque aqua infudit; ea nephriticos paroxysmos superavit, ut calculi decederent *n*): simileque exemplum ipse *o*) Cl. MURRAY vidit, & levamen certe, quoties vera sanatio non obtinebatur *p*). In nonnullis vesicæ morbis feliciter adhibitam fuisse ex Anglia discimus *q*).

Salutares etiam effectus Cl. BUCHODZ confirmat *r*) redditarum ab ejus usu arenularum, lapillorum, sublatis mictus sanguinei *s*). In hæctico utique malo, & pulmonis ulcere, frustra sumta fuit *t*).

Neque omnibus in malis vesicæ *v*) sufficit. Ego quidem inutiliter adhibui, cum solum hordei decoctum mala levaret. Quare ab ILL. F. BOISSIER *x*) adeo non laudatur, ut mucum vesicæ abradere moneat, & dysuriam facere, & lutulentas urinas abunde cogere effluere *y*). Pro roborante medicamento a LINNÆO *z*) habetur, non absque veri specie.

Ex HUDSONI sinu adlata, cum Nicotiana, ad fumum trahendum *a*) miscetur. Loco ligni indici adhiberi potest, ad pannos nigro colore imbuendos *b*), cum vitriolo mista.

Cl. tamen LEWIS expertus est, fuscum potius, quam nigrum, colorem dare *c*). Ad ejus radices cocci adhærent, in arte tinctoria non inutiles *d*).

R r r r r 2

1019. ARBU.

i*) CARTHEUSER.

k) p. 25.

l) p. 29.

m) GIEARDI p. 28.

n) p. 29.

o) p. 30.

p) p. 31. MURRAY p. 33.

q) p. 33.

r) GIEARDI p. 42. 43.

s) ibid. p. 91.

t) ibid. p. 46. 47.

u) p. 40.

v) p. 50.

w) p. 56. 57.

x) p. 50. 51.

y) MURRAY p. 54. 55.

z) GIEARDI p. 95.

a) p. III. 112.

b) p. 114.

c) p. 126.

d) BARBEYRAC. form. med. p. 163.

g) Rat. med. II. p. 203.

h) ibid. III. p. 156.

i) ibid. p. 194.

k) ibid. IV. p. 234.

l) ibid. VI. p. 173.

m) MURRAY p. 39.

n) p. 42. 43.

o) p. 142.

p) p. 46.

q) Mus. med. I. Suppl. & III.

r) HASSENÖHRL. p. 69.

s) Plant. Lotharing. T. VI. p. 390.

t) ibid. p. 392.

u) HAEN V. p. 147.

v) NOSOL. IV. p. 165. 200.

w) p. 165.

x) Censur. medic. offic.

y) IDEM K. svenska vetensk. handl. 1743. p. 292. 199.

z) ibid. 1753. trim. II. LINN. Olanska resa p. 10.

a) MURRAY p. 64. 65. TAUBE bist. nat. Cell. p. 75.

b) Von farben p. 168.

1019. ARBUTUS caulibus procumbentibus, foliis rugosis, ferratis LINN. I. p. 566.

Vitis Idea prima CLUS. *pannon.* p. 77. 78. *hist.* p. 61.

Vitis Idea foliis oblongis, albicantibus SCHEUCHZER. *It. I.* p. 52.

Icon OEDERI t. 73.

Uva Urvi Galeni ZANON. t. 178.

SCHEUCHZERUS ad radicem montis *Tütlißberg*. Nos abunde in montibus Gubernii Aquilejensis *Javernaz, Chapuisse, supra les Plans, à la Varaz, Ovannaz, d'Arbon, Pané Rossa, les Martinets, Prapioz, Serin, d'Arbignon, Fouly. A la Montagne Chaude supra Villeneuve. GAGNEBIN à la Chenau de Cortebert & à S. Imier* IDEM.

Frutex cubitalis, decumbens: folia petiolata, petiolo paulatim dilatato, hinc ovato lanceolata, utrinque venosa & reticulata, dentata & subhirsuta, autumnno pulchre rubescunt. Flores in summa planta congesti, in petiolis perbrevis, unifloris. Calyx planus, semiquinquefidus, stellatus. Flos albus, ora virescente, in basi decem costis percursus, campanulatus, sed conicus, contractus, segmentis quinque ovatis, replicatis. Stamina non ex flore, sed ex fructus ambitu. Anthera gemellae, spadiceae, ex quoque loculo breve cornu. Tuba cylindrica, apice crassiori. Bacca magna, caerulea, umbilico depresso, polysperma, seminibus compressis, sapore non ingrato.

VACCINIUM e) LINN. n. 483.

VITIS IDEEA f) TOURNEFORTII t. 377. &

OXYCOCCUS TOURNEFORT. t. 431.

Bacca rotunda, compressa, quatuor lineis inscripta. Coronatur calyce brevissime quadrifido, acuto, etiam circulari g). Ex summo etiam ovario flos pene globosus h), faucibus contractis, breviter quadrifidis. Ex eodem stamina octo, perforata, corniculis duobus. Tuba simplex. Semina multa i). Haec ludunt quinque segmentis calycis & floris, & decem staminibus. Species etiam datur, in qua flos ad basin usque in quatuor partes finditur, segmentis lanceolatis, revolutis, facie certe valde diversa, ut melius putem separari.

1020. VACCINIUM foliis rugosis, ovato lanceolatis, ferratis, caule anguloso.

Myrtillus MATTHIOL. p. 1231. CAMERAR. *epit.* p. 135.

Vaccinia BLAKWELL. t. 463.

Icon MERIANE LXIV.

Vitis Idea Du HAMEL II. t. 107.

Heidelbeere Cl. CRAMER t. 48. f. 1. 2. foliis non bene integris.

II. Albo fructu RUPP.

I. II. *Vaccinium pedunculis unifloris, foliis ferratis, ovatis, deciduis, caule angulato*, LINN. I. p. 498.

Nihil vulgatius in fylvis abiignis.

Fruticulus angulosus, alis eminentibus, erectus, pedalis, & paulo ultra. Folia levia, nervosa, ex ovatis lanceolata, ora crenata. Flores in summa planta penduli, ex petiolis unifloris sparsi. Fructus coronatur exiguo, rotundo calyce: & flore globoso, albo, purpura tincto, ora contracta, quinquedentata, denticulis reflexis. Stamina circa tubam pene connata, corniculata. Bacca ex caeruleo nigra, polysperma, seminibus ovatis, compressis.

Fructus dulcis est, & adstringens, cum odore caseoso, mihi ingrato. In cibum utique recipitur, pultesque dat, multis non displicitur. Inter medicamenta ob vires adstringentes est, contra dysenterias, & diarrhoeas tabidorum k).

Nimis fere adstringit, cum ei decocto pene funesta tormina, inflationes l) & alvi constipationem proprius testis imputet m). Ad morbos pectoris C. HOFMANNUS laudabat.

e) *Vaccinia* in Gallia purpuræ tingendæ causa, ad servitiorum vestes, plantantur PLIN. L. XVI. c. 18. Non ergo idem est *Hyacinthus* PETIT. *miscell.* L. III. c. 20.

f) GALENI *Uvam* Idæam esse *Vitem Idæam orientalem maximam*, *Cerasi folio* TOURNEFORTIUS *Voyag. au Levant.* III. p. 67. cui decem stamina.

g) TOURNEV. t. 377. D.

h) A.

i) G.

k) SCHELHAMMER. *Art. med. univ.* III. p. CCXCIII.

l) SCOPOLI p. 274

m) *Bresl. Saml.* ann. 1722. m. Octobr.

dabat. Mallem vires ei tribuere scorbuto *n*) oppositas, ut horæo fructui. Bonum inde spiritum destillari STUTGARDIENSES *o*). Aquam fitim maxime solari *p*).

Tinctoriæ vires in Septentrione innotuerunt. Cum lana, in alumine macerata, tufæ coctæque baccae violaceum colorem *q*) dant. Cum earundem baccarum succo, alumine, & cupri micis (*Kopperslag*), filum incoctum cæruleo tingitur, intensius, si gallæ quernæ additæ fuerint *r*). Ex iisdem baccis contusis, cum quadrupla portione calcis, viridis æris, & salis ammoniaci, filtratis, & in vesica suspensis, color fit purpureus *s*). Denique ex iisdem cum alumine & paucò ære ulso (*Kopperaska*) coctis, donec crassescant, fit purpura tinctoria, pro pictoribus *t*).

1021. VACCINIUM pedunculis unifloris, foliis integerrimis, ovatis, venosis.

Vitis Idea II. CLUS. *pannon.* p. 77. 79. *hif.* p. 61.

Vitis Idea, foliis subrotundis exalbidis C. B. SCHEUCHZER. *It. I.* p. 52.

Icon OEDERI t. 231.

Vaccinium pedunculis unifloris, foliis integerrimis, ovalibus, basi ciliatis LINN. I. p. 499.

In torfaceis circa *Gümligen*, *Löbr*, *Chaud d'Abelle* & *des Pontins*, &c. Sed etiam in alpium rupes ascendit, ibique focum alit, in monte *Gottardo*, valle *Ursaria*, *Gemmio*, &c.

Frutex pedalis & bipedalis, erectus, ramosus, superne foliosus. Folia teneriora, venosa, glabra, elliptica, ambitu obtuso, vel ovato. In summa planta, ex petioli unifloris & bifloris, flores nutantes. Calyx, in quo fructus, exigua nunc crassitie conspicuus, quadrifidus, segmentis subrotundis. Flos ovalis, albus, cum admixto colore roseo, denticulis reflexis, quatuor, etiam quinque, stamina habet octo & decem, aristis binis, tenuissimis, erectis: stamina adeo non ex flore nascuntur, ut eo delapso cum calyce videam superesse. Fructus quadrilocularis, polyspermos, frequenter abortat. Edulis est, sed dicitur inebriare *v*).

1022. VACCINIUM foliis perennibus, ovatis, subtus punctatis, oris contractis.

Vitis Idea rubra CAMERAR. *Epit.* p. 136.

Icon OEDERI t. 40.

Vaccinium seu Vitis Idea GIRARDI t. 2.

Vaccinia rubra DODON. p. 770.

Vaccinium racenis terminalibus mutantibus, foliis obovatis, revolutis, integerrimis, subtus punctatis LINN. I. p. 500.

Cranberries CRAMER. t. 48. f. 3. 4.

β. Fructu albo LINN.

Vulgo in sylvis abiegnis paulo altioribus.

Caules ramosi, inclinati, pedales. Folia ovata, laurina, dura, margine introtracto; subtus albida & punctata, ad petiolum acutiora. In summa planta petioli floriferi congesti, penduli, colorati, breves. Cuius petiolo duæ stipulæ coloratæ. Calyx foliolis quatuor lanceolatis. Flos, ut in prioribus, carneo colore. Stamina longe corniculata *x*). Fructus ruber, polyspermos.

Baccas non ingrate acidas edunt in sylva *Hercynia*, in *Suecia*: eadem in aceto condiuntur, a nostris quidem neglectæ. *Vaccinium* video ad ambusta laudari. Foliorum infusum theæ simile in *Palatinatu superiori* ad catarrhos adhibetur *y*). Colore rubro leviori tingere *GUNNERUS z*).

1023. VACCINIUM caule prostrato, foliis ovato lanceolatis, acutis, flore quadripartito.

Oxycoccus CORD. *hif.* II. p. 146. b.

Vaccinia palustris DODON. *pempt.* p. 770.

Icon OEDERI t. 80.

Atoca Americanorum Du HAMEL II. p. 364.

II. *Latifolia* MENZEL. I. R. H.

Vaccinium foliis integerrimis, revolutis, ovatis, caulibus repentibus, filiformibus, nudis LINN.

I. p. 500.

In torfaceis

n) *Eph. Nat. Cur. Dec. III. ann. II. obs.* 222.

o) *Anzeig. III.* p. 220.

p) ROSEN. *Kinderkrankh.* p. 64.

q) *K. svenska vetensk. Acad.* 1746. p. 247.

r) LINDER. *Färgkonst* p. 62.

s) IDEM *ibid.* p. 62.

t) IDEM p. 40.

v) Du CHOUX *Pilat.* p. 88. &c. *Leviter*, aut certe capitis dolorem facere LINN. *Flor. Suec. II.* p. 128. GORTER. *Flor. Ingr.* p. 58.

x) FICHTELBERG. p. 94.

y) JETZE *von weissen Hasen. Bresl. Saml. ann.* 1722.

m. Jul.

z) *Flor. Norveg.* p. 51.

In torfaceis circa *Löbr & Gümligen*. GAGNEBIN à la Chaux d'Abelle, &c. Circa Solodurum CHERLER.

Elegans planta, lignoso cauliculo longe repit. Folia firma, alterna, dissita, elliptica, sed acute lanceolata, subtus incana, ora contracta. Extremi rami edunt duos terve petiolos florigeros, longos, coloratos, stipulatos, unifloros. Calycis a) foliola quatuor subrotunda. Flos coccineus b), quatuor segmentis longis, acute lanceolatis, se revolventibus c). Stamina octo, longis corniculis. Bacca rubra, quadrilocularis d), polysperma e).

DODONÆUS baccas esse edules, & Ruffi post gelu edunt f). Cum peracidæ sint, a nostris negligantur.

An hæc sunt *Vaccinia palustris*, quæ in placentis eduntur, & valde refrigerant g)? Ex America adlatæ baccæ cum saccharo condiuntur h).

VII. FLORIBUS TUBULOSIS.

THYMELÆA TOURNEFORT. t. 366.

DAPHNE LINN. n. 485.

Flos nudus, tubulosus, quadrifidus a). Stamina octo, intra floralem b) tubum continentur. Fructus in imo flore, qui in baccam fit ovatam c), unico semine fetam. Tuba simplex & brevis.

Daphne mezereum

1024. THYMELÆA d) spica cylindrica, superne foliosa.

Chamelea Germanica DODON. purg. p. 130.

Mesereum PASSÆUS hyst. I.

Daphnoides CAMERAR. Epit. p. 937.

Daphnoides flore purpureo TRAG. p. 59. 1074.

Icon GESNERI in fascic. I. n. 10. p. 9.

Icon OEDERI t. 268. CRAMER. t. 47.

Daphne floribus sessilibus, ternis, caulinis, foliis lanceolatis, deciduis LINN. I. p. 509.

β. Flore albido HALE Eden t. 31. bacca lutea.

In omnibus sylvis, primo vere. In alpes ascendit, ut in *Gemmio* viderim.

Flores in spicam cylindricam profert, cauli circumpositos, in petiolis brevissimis, unifloris. Purpurei sunt, decidui, odori, tubo hirsuto. Bacca rotunda, rubra, ovata. In ea nux etiam rotunda, in qua semen, ex ovato acuminatum. Post floris eruptionem folia se super flores e) efferunt, tenera, levia, longe elliptica, nervo eminente.

Tota planta acerrima est & adurens. Sapor baccarum non ingratus videtur, sed post horam elapsam ardor cum dolore in gula succedit, per duodecim horas duraturus f). Odor ipse syncopen facit g). Miro conamine feminæ Russicæ sibi Mezereo marcidæ genas inflant h). Radix per aures trajecta in oculorum i) morbis laudatur. Folia cum vino decocta non vomitum, neque alvum movere, nescio, an satis firmo experimento usus, G. H. WELSCH k). Radice cum aqua decocta cancrorum in gena ulcus superatum l). Baccas duas, tres Laponæ devorant, ad vomitam oelophagi m) rumpendam, satis hætenus recte. Semina sex, ad octo, drastica vi alvum movent, minori tamen flagitio, si integra; adeo enim acre est semen contusum, ut canem celeriter enecuerit, inflammato ventriculo n). Quare ab ejus fructus usu, vomitus motos, febrem ardentem & hypercathartes pene funestas obortas, minus mireris o). Alias quindecim grana sumta diuturna, integri mensis, tormina reliquerunt p). Ferreis ergo Fennorum stomachis acceptum referas, si novem grana ad tussim q) sumere sustineant,

a) TOURNEFORT. C. C.

b) A. Potius longiora habet segmenta.

c) Non esse tamen tetrapetalon LINN. philoz. botan. p. 58

d) TOURNEF. E.

e) F.

f) Flor. Ingric. p. 59.

g) THRELKELD. bibern.

h) DU HAMEL II. p. 365.

i) TOURNEF. A.

j) B.

k) C.

l) Mesereum foliis Olivæ, baccis nigris MESUE p. 71. b. Habet & alias species SALADIN p. 280. b. Nostri non est Thymelæa BELLON. Probl. XIX. cum f. Lini non habeat. Esse putabat SYLVIUS, MESUE interpres, & DESSENIUS p. 503.

e) Florem in gemma latentem cum staminibus GREW. t. 63.

f) BRADLEY new improv. p. 106.

g) LANGE remed. domestic. p. 173.

h) Flor. Ingric. p. 60.

i) BARBERAC. form. medic. p. 451.

k) Mithomimem. n. 37.

l) PERRY nervous disease. p. 343.

m) MONTIN. medic. Lap. Lulensf. p. 20. Etiam ad ranas, ut putant, deglutitas p. 21.

n) LANGE p. 171. 172. 173.

o) Act. Helvet. V. p. 331. A duodecim baccis mors LINN.

Flor. Suec. II. p. 128.

p) BUCHWALD. p. 77. add. Bresl. Saml. ann. 1718. m. febr.

q) HERKEPÆUS baubisokn. p. 63.

sustineant, ad febrem intermittentem etiam 27. Iidem hoc pharmaco ad atrophiant abutuntur r). Arabes, si idem est eorum *Mezerem s)*, decocto utebantur, & ad asciten trochiscis t). DESSENNIUS obstetricem noverat, quæ etiam in gravidis feminis id pharmacum propinabat v). Baccis spiritus frumenti acrimoniam augeri, gulam autem inflammari lego x). Medici veriores, in tanta abundantia tutiorum medicamentorum, his venenis merito abstinent.

1025. THYMELÆA y) foliis ellipticis, perennantibus, floribus ex alis nutantibus.

Lauræola DODON. *purg.* p. 132. BLAKWELL. t. 62. STERBEEK. *veneniv.* p. 283.

Piper montanum PASSÆI *hyern.* T. I.

Daphnoides cum bacca, & cum flore TABERNEMONT. p. 1074. 1075.

Icon GESNERI in *fascic.* I. n. 9.

Daphne racemosa axillaribus, foliis lanceolatis, glabris LINN. I. p. 510.

Daphne laureola

In Helvetia non rara. Circa Roche ubique, ut versus *le Grand Clos*. In Jura monte frequenter in sylvis, supra *Bonnont*, ad viam regiam inter *Wallenburg & Langenbruk*: inter *Wasserfall & Hubel z)*; aux *Corchereffes* Cl. GAGNEBIN. In montibus *Münchenstein, Wasserfall, Falconario* legi. I. B. à la *Bastie* prope Genevam.

Fruticis bipedalis rami lenti, erecti. Folia conferta, dura, perennia, elliptica, alias acuta, alias obtusa, in rosulas ramos terminantes congesta, deinde fere reflexa. Flores in petiolis stipulatis sessiles, inter folia prodeunt, subvirides, inodori, parvi, cum fructu marcescentes. Tuba apice plumoso. Bacca nigra, monosperma, acuminata. Fervor & venenum idem. *Daphnoidis* drachmas a) tres alvum ducere. Oleum dant pressæ, lene ad primum gustum, inde fauces inflammans & pene suffocans, malo per horas b) durabili.

1026. THYMELÆA foliis ellipticis, calvescentibus, floribus aggregatis, sessilibus, hirsutis.

Icon GESNERI n. 7. *fasc.* I. & *lign.* 180.

Chamelea leucanthorepes RICHER.

Chamelea alpina, incana LOBEL. *advers.* p. 158. *ic.* p. 370.

& *Chamelea hirsuta* nomine data I. B. I. P. I. p. 569.

& *Chamelea pumila, saxatilis, flore pallido, Italica* BARRELIER. *ic.* 234.

Thymelea incana, Mezerei folio & facie, surculis admodum fragilibus PLUKNET. p. 366. t. 229. f. 3.

Daphne floribus sessilibus, aggregatis, lateralibus, foliis lanceolatis, obtusiusculis, subtus tomentosus LINN. I. p. 510.

Alpina

RAJUS in sylvis, ad latera montis *Saleva*: ad ejus montis latus occidentale, inter lapides deciduos, Gen. DE SAUSSURE. *An der Brühl Rhætix* Cl. DICK. Cl. etiam GAGNEBIN aux *Rochers de Moron paroisse des Planchettes*.

Suffrutex c) cubitalis, cortice cinereo, paulum rugoso, ramis inordinatis, ut fere *Thymelææ* solent. Folia, quæ prima prodeunt, in summis ramis rosulam efficiunt, ovatis longiora, elliptica, obtusa, pallide viridia; juniora hirsuta, ut adulta tamen calvescant. Flores in foliorum alis, inque rosulæ, quam dixi, centro conferti, in petiolis perbrevis, unifloris. Credas te videre fructum ovalem, hirsutum, flore tubuloso, brevi, coronatum, cujus segmenta quatuor, lanceolata, acuta, extus hirsuta sunt, & cum fructu marcescant. Accuratius tamen inspectus flos non adheret ad fructum, & eum distinctus continet, albus & subhirsutus, rubrum enim non vidimus. Stamina intus prima quatuor, superius alia bina, iterumque bina. Tuba simplex, brevis, crassiuscula.

1027. THYMELÆA foliis glabris, linearibus, aristatis, floribus sessilibus, umbellatis.

Icon GESNERI *fascic.* I. n. 6.

Daphnes species minor in altis montibus EJUSDEM *epist.* p. 846.

Thymelea minor CORD. *hist.* p. 189. *Sylv.* p. 221. b.

Cneorum MATTHIOLI p. 46. CLUS. *pannon.* p. 54. 55.

Thymelea alpina, linifolia, humilior, flore odoratissimo I. R. H. SCHEUCHZER. *It. IV.* p. 141.

S e s s e 2

II. Flore

Cneorum

r) HAARTMANN. *gangbare Siukdoms* p. 594.

s) SERAPIO p. 84. F.

t) RHAZES de antidotis L. 37.

v) p. 504.

x) CRAMER.

y) *Thymelæa* virgas edit pulchras, tenues, binorum cubitorum: folia *chameleæ* angustiora, & pinguiora, viscosa, grumosaque, si mordeantur, flore candido, fructu myrti in modum rotundo, qui inter initia viret, & tandem rubescit; involucri fructus du-

rum, foris nigrum, intus album. Bilem ducit &c. DIOSCOR. L. IV. c. 167. Non videtur nostra. *Daphnoides* baccis est e nigro rufis, molliore folio quam *Laurus*, frutex ramosus, gustatu accenditur os & gula PLIN. L. XV. c. 30. Possit nostra esse.

z) *Basler merkwürd.*

a) PLIN. L. XXI. n. 80.

b) SWIETEN. I. p. 638.

c) *Emend.* IV. n. 34.

II. Flore albo I. R. H.

I. II. *Daphne floribus congestis, terminalibus, sessilibus, foliis lanceolatis, nudis* LINN. I. p. 511.

In Germania planities sylvas tenet, circa *Francfurtum*: nobis alpina est & montana. In montibus *Sveitsensium* GESNERUS. In *Fismat* Uriorum alpe SCHEUCHZERUS. In monte *Lunæ* HUBERUS. In monte *Fräla*, & in *Spelugæ* via prope diverforium Cl. DICK; in monte *Galanda* Cl. RAMSPEK. In monte *Regio Switzenfium*, in *Hohenmejner* & *Tieffenkasten* Abbatiscellanorum J. GESNER. In rupibus prope *Moron*, *proche les Corps de Garde* GAGNEBIN, & à *la Chaux* prope *Brevine*.

Fruticulus d) humilis, tamen ramosus, vix semipedalis. Folia in summis ramis congesta, linearia, paulum lanceolata, alias cis finem latiora, elliptica, nervo medio aristato. Flores purpurei, odorati, inter summa folia, in umbellam. Stipulæ sub flore primæ ovato lanceolatæ, reliquæ subulatæ. Tubus floris longus, segmenta quatuor, ex ovatis lanceolata: stamina quatuor brevibus filamentis, statim sub floris faucibus; quatuor alia paulo inferius. Fructus in imo flore hydrizæ similis, tuba crassa, in uncum paulo angustiore terminata.

Folia acria.

STELLERA LINN. n. 488.

THYMELÆÆ spec. TOURNEFORT.

Proxima Thymelææ, flore nudo, octostemone, cum fructu contabescit, & ab eo in crescente dilatatur. Semen unicum, ficcum, rostratum. Numerus quinaris in aliis speciebus. Maluissim nostræ Passerinæ nomen servasse.

1028. STELLERA foliis linearibus, floribus quadrifidis LINN. I. p. 514.

GESNERI ic. 108.

Passerina TRAG. p. 535.

Lingua passerina TABERNEMONT. p. 828.

Linaria altera Botryoides, montana COLUMN. Ecphraf. p. 81. 82.

Basilææ inter stipulas, sed copiosissime circa *Orbe*, *Moncharan*, *Valeire* & *Mathod*. Inter fegetes *près d'Areuse*, & in agris vallis *S. Imier*.

Humilis, duriuscula tamen plantula, semipedalis, erecta, foliis alternis, linearibus, stipula ovato lanceolata, sub flore sessili, floribus in alis foliorum sessilibus, unico, duobus, teneris, subviridibus, ore contracto, conico, in ima parte a succrescente femine in globum distento, ibi subhirsuto. ILL. FABRICIUS duo segmenta floris duobus latiora esse monet e).

VIII. FLORIBUS DIFFORMIBUS. I. MONOPETALIS.

ARISTOLOCHIA a) TOURNEFORT. t. 71.

LINN. n. 1022.

Difficillimum fuit huic plantæ locum invenire. Ad diplostemonas accedit staminum numero ad loculos duplo.

Fructus subrotundus, sex lineis percursus b), etiam longus, coronatur flore monopetalo, deciduo, nudo, tubuloso c), tubo prope ovarium ventricoso, porro hinc exsecto d); inde in ligulam educto e). Idem fructus placenta informi superne terminatur, in qua breviter petiolata stella, cava, sex radiorum f). Ei adherent stamina sex sessilia, quorum quodlibet quadrilocularem g) antheram habet, & pro gemino stamine haberi potest. Fructus b) sexlocularis, polyspermos. Semina angulosa i).

*1029. ARISTOLOCHIA foliis cordatis, caule erecto, floribus axillaribus, confertis, LINN I. p. 1364.

Aristolochia Clematidis vulgaris CLUS. p. LXXI.

Aristolochia multiflora RIVIN. t. 116. *monop. irreg.*

Aristolochia Clematidis BLAKWELL. t. 255. DODON. *purg.* p. 16. MILLER. t. 51.

Non

p) *Emend.* VI. n. 50.

e) *Butisbac.* p. 92.

a) *Aristolochia* tertia longa, quæ *Clematidis*; ramulis tenuibus, foliis refertis subrotundis, minori semper vivo similibus: flores rutæ: radices longiores, tenues, crasso cortice & odorato Diosc. L. III. c. 4.

Aristolochia *Ἀρίστη λεχουσαίς*, nobis malum terræ.

Unum radicibus rotundis, foliis inter *Malvam* & *Hederam*, &c. PLIN. L. XXV. p. 54. IX. c. 22.

b) TOURNEF. G. F.

c) A. F. d) A.

e) B. f) F.

g) MALFIGHI f. 172.

h) TOURNEF. H.

i) L. I.

Non nimis credo veram esse civem. In vineis tamen circa *Lassarraz*, *Bonneville*, *Douanne* & alibi passim provenit.

Radix longe serpens, teres, fibrosa. Caules prostrati & recti, cubitales & ultra. Folia alterna, distantia, cordiformia. Flores aliquot conjuncti, in petiolis unifloris, ex alis foliorum penduli, ex luteis virent, fere emarginati.

Sapor acris, amarus, vehemens, ut etiam vicinia sibi vina gallica corrumpere dicatur *k*). Odor una acris, penetrabilis. Extractum spirituofum amarissimum, subacre, durabili acrimonia, aquosum subsalsum, amaricans *k**). Radicis vires externe vulnerariæ sunt, & alexipharmacæ, ad ulcera vetusta, cum carie, & ad carnes fungosas compescendas utiles *l*); tum pulveris, tum vini cum radice cocti. Intus sumpta radix vires vitæ languentes excitat, in cachexia, ad retentos menses, ad lochia eliminanda, ad subigendum illud lentum virium cibum coquentium vitium, ex quo podagra *m*) nascitur. Potest ad drachmam dari, nam magna dosi vomitum movet *n*), & alioquin longo usu ventriculi villosam membranam abstergit, & *o*) delet, ut in infuso ad roborandum ventriculum parato Monasterii celebri *p*) experiendo constitit. In hæmorrhoidibus internis decocta cum radice aqua pota, & in clystere adhibita, etiam ulcera sanavit *q*). Essentia in podagra sumitur, fere ad octoginta guttas *r*). Eadem a Biennenfi pharmacopola *WITSIO* in arcanis antipodagricis habita est. Eadem porro, quando color partem fluidiorem dissipavit, rubram melluginem relinquit, quæ cum saccharo in syrupum coquitur *s*), ad podagram utilem. Antidotum in *Aristolochia* adversus viperæ morsum alii quæriverunt *t*).

1029 (†). *ARISTOLOCHIA* foliis cordatis crenulatis, subtus reticulatis, petiolatis, floribus solitariis *GOUAN*. *LINN.* II. p. 1361.

Pistolochia *DODON. purg.* p. 19. *pentap.* p. 325. *CLUS. hort.* p. LXXII.

Aristolochia polyrrhizos *L. B.* III. p. 561.

BATTIRANUS Botanicus, in monte *Zeze* vallis *Tellinæ*.

Radices etiam teretes, numerosæ. Caules angulosi, male subrecti. Folia petiolata, cordata, obtusa, per oram serrata. Fructus petiolatus, solitarius, ovatus, lineis sulcatus. Flos minor, tubo & principio petali flavo *v*), sine latiori, ex sanguineo nigro.

II. DIFFORMES POLYPETALÆ.

FRAXINELLA *TOURNEFORT.* t. 243.

DICTAMNUS *LINN.* n. 522.

Calyx profunde quinquefidus, caducus, segmentis acutis *a*), hinc ternis, inde binis. Petala quinque, in semicirculum disposita *b*), petiolo longo, ipsa ex ovatis acuta, venosa. Quatuor petala sursum eriguntur, unum descendit, & inferius etiam stamina septem ad *c*) decem, sursum curva, arcte congesta. Sub antheris globuli viscidi *d*). Fructus unilocularis videtur, fit tamen siliquis quinque separabilibus *e*), superne latioribus, bivalvibus, in fine suo *f*) cornutis, polyspermis, quæ per maturitatem elasticæ aperiuntur *g*). Semina nitida. Tuba simplex, deorsum versa.

1029**. *FRAXINELLA* *CLUS. Pannon.* p. 54. *hist.* p. 99. *DODON. purg.* p. 83. *RIVIN. pentap. irreg.* t. 132.

Icon aenea *GESNERI* n. 165.

Dictamnus albus, *Fraxinella* *BLAKWELL.* t. 75.

Dictamnus *LINN.* p. 548. *MILLER.* t. 123.

Siliquæ etiam & petala in folia degenerant *b*).

Albam separat *Cl. LUDWIG. de colore plant.* Sed ea non est spontanea.

Circa

k) *CLUSIUS. NAGOL.*

*k**) *CARTHUSIUS mat. med. nov.* I p. 515.

l) *BURGHARD. venter. Krankh.* p. 1030.

m) *HENGSTMAN. specif. German.* p. 22.

n) *CHOMEL.*

o) *BOERHAAVE.*

p) *Bresl. Saml. ann.* 1724. m. Januar.

q) *CHOMEL.*

r) *At arthritidem* *BURGGRAV. diss.* p. 1031.

s) *BENNET. theatr. tabid.* p. 187.

t) *Phil. Transf.* n. 212.

v) *Nigroluteum* *MARANTA* p. 23. qui sibi inventam tribuit.

a) *TOURNEFORT. D. D.*

b) *A. A.*

c) *Decem E. E. E. Novem anc. mem. T. X.* p. 12.

d) *IC. BLAKWELL.*

e) *F.*

f) *F. G.*

g) *Anc. mem. X.* p. 40.

h) *Anc. mem. I. c.*

(†) Error in Numeris ex mala divinatione numeri plantarum natus est, cum diversis in civitatibus utrumque volumen necesse esset prolo subdicere.

T t t t t

Circa Basileam, ubi olim LOBELIUS. Circa *Scaphusiam* in monte *Rauden*. In *Valesia* inter *Loueche* & *Viege* ad viam regiam.

Speciosæ plantæ caulis erectus, ad duos & tres pedes, & ultra, ascendit. Rami angulosi, ascendentes. Folia pinnata, extremo impare, viscida, nitida, firma, ovato lanceolata, per oram argute dentata, fere septena. Flores in speciosas spicas, ex petiolis unifloris & bifloris, rubiginosis & viscidis, in spontanea planta subpurpurei, cum tota planta odorati, odore quodam Citri, quem plurimum amo i).

Vires utique promittit non debiles, etsi non est *Dictamnus* k) veterum *Creticus*. Ipse exhalans vapor in loco obscuro flammam concipit l). Vis princeps est in cortice, & in oleo essentiali, quod copiosum inest m), & cum aqua ascendit, plantæque odorem retinet. Una sal concretus ascendit. Infusum spirituosum aquoso amarius est, & plus habet virium, recte etiam ipsa planta datur n); idem menses & lochia pellit. Aqua o) cosmetica est. Nondum autem vires pro dignitate exploratæ sunt. Recentem radicem virus olere CRANZIUS p). Vetustam inutilem esse facile credo q).

IX. TRICOLOBÆ & DYCOLOBÆ.

His de numero staminum denario duo aut tria deficient.

I. TRICOLOBÆ.

HIPPOCASTANUM TOURNEFORTII t. 382.

ÆSCULUS LINN. n. 462.

Adeo nunc invaluit hæc arbor, ut ubique ad vias reperiatur, perinde ut *Juglans*, & eodem jure debeat pro indigena reputari.

Calyx exiguus, campaniformis, quinque-dentatus, obtusus, lacer r). Petala quinque s) ex calyce nata, patula, tria, etiam duo, superiora maculata; duo, etiam tria, inferiora parva, omnia flaccida, sfnhirsuta, quasi fericea, per oras plicata. Stamina septem, longis filamentis. Tuba simplex, sine crasso t), *Castaneæ* perfimilis, hispidus. Fructus trilocularis, trivalvis: in quovis loculo femina duo; quorum aliqua abortiunt.

1029***. HIPPOCASTANUM.

Castanea folio multijido CLUS. *hist.* p. 7. *App. alt.* p. 1.

Æsculus floribus heptandris LINN. p. 488.

Wilde Castanie CRAMER. t. 23.

Duas varietates constantes facit MICHELI *præf. ad hort. flor.* p. LII.

Ante 200. annos ex oriente adlata.

Arbor speciosa, ramosa, disciplinæ capax. Folia pulchra, septena, rhomboidea, circumferrata, medium maximum, lateralia minora. Flores in erectos perpulchros racemos, albi, flavo, aut rubro, distincti.

Arbor fere inutilis, nisi ad ambulacra. Tandem reperi, oves integris feminibus pasci, & bene ab eo cibo habere. Deinde cum aqua cocta, etiam cortem nutrit. Cum eadem in saponaceum gluten abeunt, quo lintea utiliter eluuntur, ut saponis compendium fiat. Denique in Italia propositum est, corticem, loco *Peruvianæ Cinchonæ*, in febribus intermittentibus exhibere; neque tentamen successu caruit v).

II. DICOLOBÆ. DUOBUS STAMINIBUS DEFICIENTIBUS.

A C E R a) TOURNEFORTII t. 386.

LINN. n. 1155.

Calyx b) quinquefidus, coloratus. Receptaculum balsamicum c), tuberculofum, rotundum,

i) BOCCONE *mus. di piant.* p. 53.

k) ESSE P. HESSUS p. 38.

l) NOLLET *Cours de Physique IV.* p. 300.

m) CARTHEUSER. *mat. med.* p. 482.

n) NEUMAN.

o) C. DE HONESTIS in MESUEN. p. 150. b.

p) *Mater. med. I.* p. 145.

q) LEWIS *mat. med.*

r) TOURNEF. D.

s) A. t) E. v) ZANICHELLI *de Hippocast.*

a) Acer secundum elegantia citro. *Album* (1029****) trans alpes, & in transpadana nascitur. Alterum crispum macularum decursu in Rhætia. Græci faciunt campestre, non crispum, & montanum crispum, & tertium *Zygias*, rubente ligno fillili PLIN. L. XVI. c. 15. *Σφενδαμνος* acer, arbor solida & sicca SUIDAS III. p. 416.

b) TOURNEF. C.

c) ad C.

d) ad C.

e) ad C.

f) ad C.

g) ad C.

h) ad C.

i) ad C.

j) ad C.

k) ad C.

l) ad C.

m) ad C.

n) ad C.

o) ad C.

p) ad C.

q) ad C.

r) ad C.

s) ad C.

t) ad C.

u) ad C.

v) ad C.

w) ad C.

x) ad C.

y) ad C.

z) ad C.

aa) ad C.

ab) ad C.

ac) ad C.

ad) ad C.

ae) ad C.

af) ad C.

ag) ad C.

ah) ad C.

ai) ad C.

aj) ad C.

ak) ad C.

al) ad C.

am) ad C.

an) ad C.

ao) ad C.

ap) ad C.

aq) ad C.

ar) ad C.

as) ad C.

at) ad C.

au) ad C.

av) ad C.

aw) ad C.

ax) ad C.

ay) ad C.

az) ad C.

ba) ad C.

bb) ad C.

bc) ad C.

bd) ad C.

be) ad C.

bf) ad C.

bg) ad C.

bh) ad C.

bi) ad C.

bj) ad C.

bk) ad C.

bl) ad C.

bm) ad C.

bn) ad C.

bo) ad C.

bp) ad C.

bq) ad C.

br) ad C.

bs) ad C.

bt) ad C.

bu) ad C.

bv) ad C.

bw) ad C.

bx) ad C.

by) ad C.

bz) ad C.

ca) ad C.

cb) ad C.

cc) ad C.

cd) ad C.

ce) ad C.

cf) ad C.

cg) ad C.

ch) ad C.

ci) ad C.

cj) ad C.

ck) ad C.

cl) ad C.

cm) ad C.

cn) ad C.

co) ad C.

cp) ad C.

cq) ad C.

cr) ad C.

cs) ad C.

ct) ad C.

cu) ad C.

cv) ad C.

cw) ad C.

cx) ad C.

cy) ad C.

cz) ad C.

ca) ad C.

cb) ad C.

cc) ad C.

cd) ad C.

ce) ad C.

cf) ad C.

cg) ad C.

ch) ad C.

ci) ad C.

cj) ad C.

ck) ad C.

cl) ad C.

cm) ad C.

cn) ad C.

co) ad C.

cp) ad C.

cq) ad C.

cr) ad C.

cs) ad C.

ct) ad C.

cu) ad C.

cv) ad C.

cw) ad C.

cx) ad C.

cy) ad C.

cz) ad C.

ca) ad C.

cb) ad C.

cc) ad C.

cd) ad C.

ce) ad C.

cf) ad C.

cg) ad C.

ch) ad C.

ci) ad C.

cj) ad C.

ck) ad C.

cl) ad C.

cm) ad C.

cn) ad C.

co) ad C.

cp) ad C.

cq) ad C.

cr) ad C.

cs) ad C.

ct) ad C.

cu) ad C.

cv) ad C.

cw) ad C.

cx) ad C.

cy) ad C.

cz) ad C.

ca) ad C.

cb) ad C.

cc) ad C.

cd) ad C.

ce) ad C.

cf) ad C.

cg) ad C.

ch) ad C.

ci) ad C.

cj) ad C.

ck) ad C.

cl) ad C.

cm) ad C.

cn) ad C.

co) ad C.

cp) ad C.

cq) ad C.

cr) ad C.

cs) ad C.

ct) ad C.

cu) ad C.

cv) ad C.

cw) ad C.

cx) ad C.

cy) ad C.

cz) ad C.

ca) ad C.

cb) ad C.

cc) ad C.

cd) ad C.

ce) ad C.

cf) ad C.

cg) ad C.

ch) ad C.

ci) ad C.

cj) ad C.

ck) ad C.

cl) ad C.

cm) ad C.

cn) ad C.

co) ad C.

cp) ad C.

cq) ad C.

cr) ad C.

cs) ad C.

ct) ad C.

cu) ad C.

cv) ad C.

cw) ad C.

cx) ad C.

cy) ad C.

cz) ad C.

ca) ad C.

cb) ad C.

cc) ad C.

cd) ad C.

ce) ad C.

cf) ad C.

cg) ad C.

ch) ad C.

ci) ad C.

cj) ad C.

ck) ad C.

cl) ad C.

cm) ad C.

cn) ad C.

co) ad C.

cp) ad C.

dum, intra calycem. Ex eo petala quinque *d*), elliptica, calycis longitudine. Stamina octo, etiam decem. Tuba bicornis *e*). Duæ capsulæ monospermæ, educunt ad latus suam quæque alam, recurvam *f*), multo suo femine majorem. Nostris flores fere semper androgyni; alii scriptores non solum mares & feminas in eadem cum fecundis planta invenerunt, sed etiam mares in tota stirpe solos *g*).

- 1029****. ACER foliis quinquelobis, dentibus acutis, intervallis lunatis, racemis erectis.
Acer major CAMERAR. *Epit.* p. 63.
Acer montanus orientalis, *Platani foliis atrovirentibus* PLUKNET. p. 7. t. 252. f. 1.
Acer platanodes MUNTING. *phytogr.* f. 11. MILLER. t. 8.
Icon GESNERI *fasc.* t. 17. p. 15.
Leine CRAMER. t. 7.
Acer foliis quinquelobis, acuminatis, acute dentatis, glabris, floribus corymbosis, LINN. II. p. 1496.

Passim in sylvis montanis circa *Münchenstein*, prope arcem *Falkenstein*, circa *Dornach*: inter *Grüti* & *Gempen*, in monte *Muteto*. Inter *Bruntrut* & *Biel*. *Au Coustil*, en allant à *Pertuis* GAGNEBIN, & in prato *des Mailles au droit de Renans*. In monte *Uetliberg*, circa thermas *Fabrias*.

Arbor minus, ut puto, excelsa, quam proxima 1029****. Folia *b*) teneriora, glabra, subtus venosa, quinquelobata & septilobata, ora non ferrata, sed argute & profunde dentata. Racemi erecti, minus, quam sequenti, multiflori. Flores majores, nobis androgyni, calycis segmenta ovata, petala petiolata, latiora, ovata, ex albo viridia. Ea petala ex basi circuli balsamici nascuntur. Inter stamina octo tumores rotundi. In scrobe anuli balsamici sedet ovarium, immaturum thlaspideum. Partes floris diruptæ latefcunt.

- 1029****. ACER foliis quinquelobis, acute ferratis, racemis pendulis.

Platanus TRAG. p. 1125. b.
Icon GESNERI *lign.* 163. en. 163.
Acer major DODON. *pempt.* p. 840.
Grand Erable, ou Faux Sicomore Spectacle de la Nature II. p. 469.
Icon GESNERI *fasc.* I. n. 18.
Icon 9. Du HAMEL. & t. 6. CRAMER.

II. Rotundioribus foliorum segmentis RAI *Sylog. exter.* p. 49. circa Genevam: EHRMAN. *Alsat.* & TRAGUS, ut puto.
Acer foliis quinquelobis, inequaliter ferratis, floribus racemosis LINN. II. p. 1495.

III. Folio utrinque viridi EHRMANN.

Arbor excelsa, in sylvis & montanis frequens.

Album lignum & venosum. Folia quinqueloba, lobis extremis minimis, medio maximo, ora acute, sed brevibus dentibus, alterne majoribus, ferrata, inferne modo pallida, modo hirsuta, nervis notabilibus inscripta. Flores in densos racemos pendulos congesti, exigui, manifesto androgyni, ut nonnulli flores abortent. Calycis folia acutiora. Flos multo minor: nuces huic, & reliquis junioribus, fere hirsutæ.

Huic materies levis, ad tornatorum opera utilis. Tuberum *i*) vetusti aceris magna est pulchritudo, quæ crispis venis variegantur.

Etiam in Europa ex hoc Acere toto anno [dulcis succus fluit *k*]), *Betulini* hactenus similis. Ex eo succo, ut ex Americano, *Saccharum* parari potest *l*), parcius equidem *m*).

- 1029*****. ACER foliis semitrilobis, obtusis, lobis lateralibus emarginatis.

GESNERI *Icon en.* 164.
Acer TABERNÆM. p. 973. *minor* DODON. p. 840.
Acer vulgare, minore folio I. B. I. P. II. p. 166.
Erable Spectacle de la Nature II. p. 462.
 & *Petit Erable* p. 466.
lc. T. 29. CRAMER.

T t t t t 2

II. Fructu

a) 1. 2. 3. 4. 5.
e) E.
f) G. H.
g) v. n. 1029*****.
b) Du HAMEL t. II. n. 3.

s) Tuber Aceris est venis excellens PLIN. L. XVI. c. 16.
 add. CRAMER.
k) LISTER. *Phil. Transf. abr.* II. p. 686. *Fränk. Anmerk.* IV. p. 40.
l) *K swenska wetensk. handl.* 1754. *trim.* III.
m) BIRGH. IV. Nullum Du HAMEL p. 55.

II. Fructu rubente RAI *Syn.* III. p. 470.

Acer foliis lobatis obtusis, emarginatis LINN. II. p. 1497.

Hic frutex est, in sepibus & in sylvis frequens.

Cortex rugosus, fissus, scaber. Folia conjugata, cruciata, longe petiolata, semitriloba ⁿ⁾, lobis lateralibus obtuse semibifidis, medio semitrifido, omnibus laciniis obtusis; superiora magis semiquinqueloba. Dantur tamen etiam folia acutiora, majora, præcedentis similia. Summus ramus quilibet fert racemum florum, ex longis petiolis compositum, minus multiflorum, quam priores. Flores subvirentes, in nostra androgyni, tamen ut etiam mares a Cl. viris visi sint, etiam in propriis arboribus soli. Stamina etiam dena vidi, ex propriis nata foveolis. Discus ille fungosus, stella octo radiorum inæqualium inscribitur, & ex radiorum intervallis stamina prodeunt. Dantur & flores, quorum fructus abortiunt ^{o)}

Ad aliqua instrumenta adhibetur, ut ad recipiendos tubos stlopetarios, *zu Flintenschäften p)*.

ⁿ⁾ Conf. Du HAMEL.

^{o)} Omnes flores masculos esse BOEHMER. p. 154. Mares floribus sterilibus vidit VAILLANTIUS. In Cretico

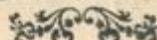
Acere flores mares Du HAMEL I. p. 30. In Canadensi p. 31.

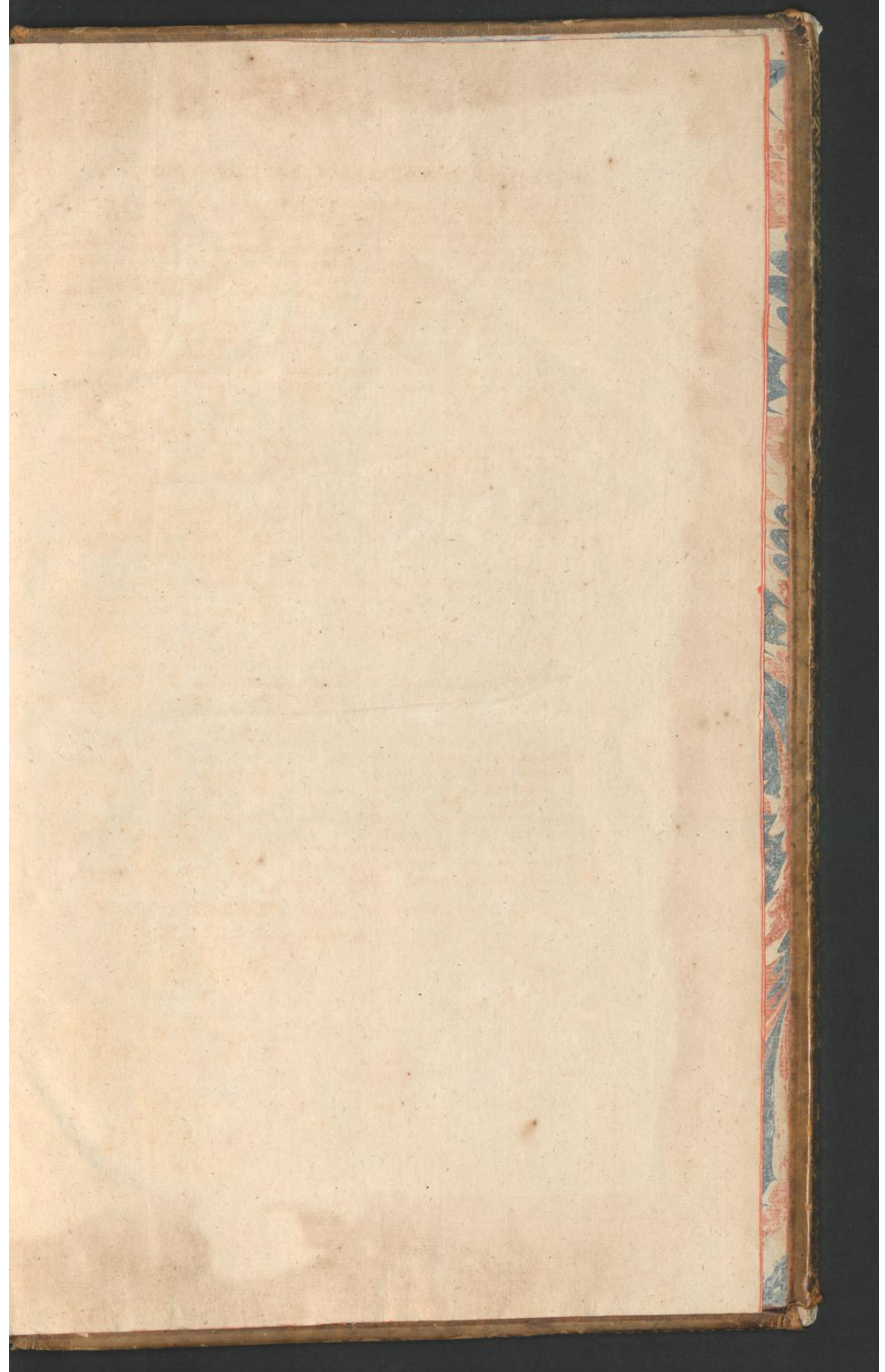
^{p)} CRAMER.

FINIS TOMI PRIMI.

B E R N E.

Ex Officina DAN. BRUNNERI & ALB. HALLERI.

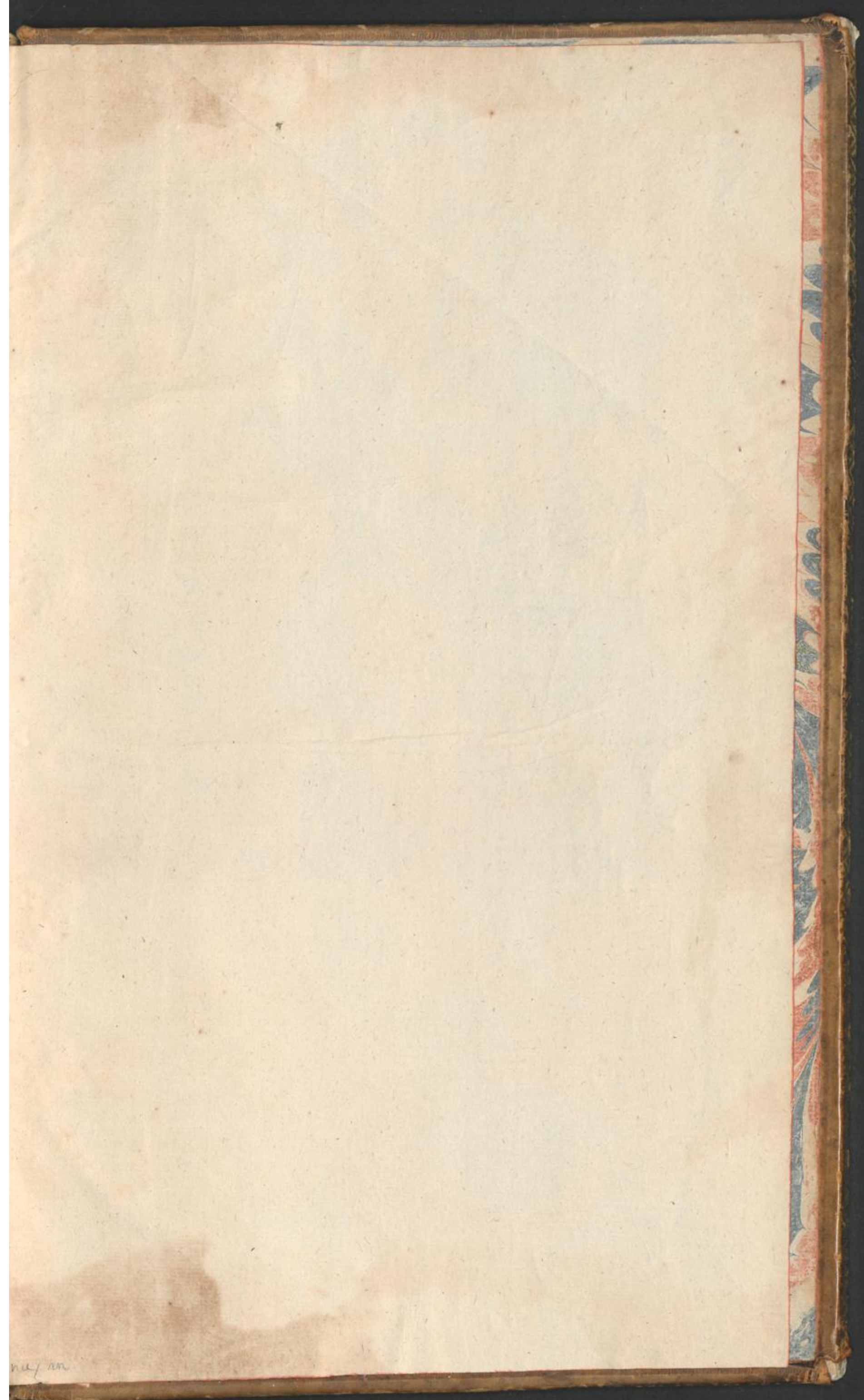
INSTITUTIONS OF THE ...

The first ...
The second ...
The third ...
The fourth ...
The fifth ...
The sixth ...
The seventh ...
The eighth ...
The ninth ...
The tenth ...

Printed by ...
London ...

1788

...

may an

